

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 1 - 13 JANUARI 1995

de **Christen**

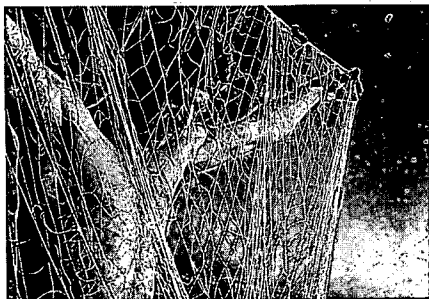

Roepingenzondag

**Gevraagd:
vissers van
mensen**

**NBBJ: de zomer
van '95**

FOTO: NBJB

Vissers van mensen...

Agenda

15 jan	Roepingenzondag
29 jan	GBS-Bijbelzondag
4 feb	NBJB-attaché-dag (De Strubben)
12 feb	Startzondag Evangelisatiejaar
18 feb	Radenconferentie Friese Bond
10,11 mrt	Weekend Kinderwerk (De Strubben)
11 mrt	Landelijke vergadering Moldavië
17,18 mrt	Jeugdleidersweekend (De Strubben)
18 mrt	Zendingszondag (Zwolle)
22 mrt	Predikanten en Jeugdouderlingendag (De Strubben)
20 mei	Landelijke Ontmoetingsdag (Zuidlaren)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie

J.H. Stijkel
L. Schipper
G. van Mameren
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur

H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-
284494/284457, fax 030-251798, giro
9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten. Alle advertenties opgeven
aan het Unie-bureau.

DANK EN MOED

1994 heeft voor ieder wel weer de mix gebracht van meevallers en teleurstellingen. Een mengsel van blijdschap en droefheid. Voor de een zal bij het terugkijken de dankbaarheid overheersen. Bij een ander wegen teleurstellingen en verdriet zwaarder dan de blijdschap. Dan moet je alle moed bijeenrapen om het nieuwe jaar onder ogen te zien. Maar ons voertuig 'tijd' heeft nu eenmaal geen noodrem, we kunnen er niet uitstappen. Wij reizen verder op het onverstoortbare en onstuitbare tikken van de klok.

Er is een zekere moed voor nodig om het leven naar behoren in te vullen. Wij ontmoeten allerlei mensen en staan voor diverse opdrachten. Er wordt iets van ons verwacht. Dat vraagt inzet en besef van onze verantwoordelijkheid. In gezin, werk-omgeving, samenleving en gemeente. Het is te betreuren als mensen hun verantwoordelijkheid niet aan kunnen. Of nog erger, als zij hun verantwoordelijkheid niet eens willen aanvaarden en dan maar anderen voor zich laten zorgen.

Kijkend naar het jaar 1995 voor onze gemeenten komen twee woorden boven: dank en moed.

Dank aan de Heer van de gemeente, die 150 jaar geleden zeven mensen een bijbels inzicht gaf in de betekenis van de doop en de gemeente. De gemeenten mogen er dan sinds die tijd anders en verschillend uitzien, de band met onze geestelijke voorouders blijft. Want dat is de band van de gestorven en verrezen Heer. De band die nog steeds zijn bevestiging krijgt in het teken van de doop, de toevoeging tot de gemeente en de avondmaalstafel. Dat is het viereen waard, DV op aanstaande 20 mei.

En de moed? Die hebben we nodig voor de extra inspanningen voor de evangelisatie door onze gemeenten. Het is fijn, maar ook makkelijk om in een samenkomst eendrachtig en luid te zingen dat Jezus Verlosser en Heer is voor de hele wereld. Maar wie met die boodschap de straat op gaat komt op vijandelijk terrein. Daar wachten ongeloof en spot. Op zijn best willen mensen wel even beleefd luisteren. Dan komt de reactie: O, wij respecteren jullie christenen, hoor. Ieder moet zelf maar weten wat hij gelooft.

Wie gaat evangeliseren bindt de strijd aan tegen ongeloof en zonde. Want de reden tot afwijzing is niet het ongelijk, maar het gelijk van het evangelie. Het roept een mens tot inkeer en omkeer en dat wekt weerstanden op.

In dit nummer wordt ook aandacht gevraagd voor de seminariumzondag. Dus voor mensen die zich voorbereiden op de dienst van de Heer in de gemeente. Daar is in het bijzonder moed voor nodig. In vergelijking met een maatschappelijke baan hebben voorgangers tamelijk onbeschermd werk. En in de strijd van het Rijk van God tegen het rijk van de duisternis staan zij in de voorste linies.

Wij hebben dit jaar moed nodig. Moed die wij kunnen putten uit de belofte van onze Heer Jezus Christus: 'In de wereld lijdt gij verdrukking, maar houdt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen' (Joh.16:33).

H.G. de Winkel

INHOUD

Chris Eijer	Deel het uit!	3
	NBJB	4,5
	Opleiding: roepingenzondag	6 t/m 9
	Uit de gemeenten	10 t/m 12
Y. Schaaf	Bijbel: Echt realisme	13
S. Edens	Blijven uitzien naar...	14
	Diversen	15

DEEL HET UIT!

Het jaar 1995 zal voluit staan in het teken van '150 jaar Baptisme in Nederland'. In die zin zal het een herdenken zijn van het feit dat anderhalve eeuw geleden de eerste zeven baptisten zich op de belijdenis van hun geloof lieten dopen in de Gasselternijveenschemond.

DS. CHRIS EIJER

Opkomst en vestiging

Binnen de geschiedenis van de kerk in Nederland is deze eerste doop en ontstaan van de eerste baptistengemeente geen historische gebeurtenis van formaat geweest. Temeer omdat de groei van de eerste baptisten gemeenten bepaald niet spectaculair was. En nog vormen we als baptisten temidden van de vele kerken die ons land telt maar een klein kerkje. Is deze constatering iets om ons minderwaardig onder te voelen? Ik denk het niet. Dr. Wumkes schrijft in *Opkomst en vestiging van het Baptisme in Nederland* over de "leekenbeweging, die de werking van den bijbel in de hand van scheepskapiteins en veenarbeiders, van winkeliers en ambachtslieden, van landbouwers en fabrieksvolk te aanschouwen geeft".

Belangrijk is dat we ons bewust zijn van het feit dat deze beweging levensvatbaarheid bleek te bezitten. Vele broeders en zusters die ons voorgingen waren toegewijd aan de Heer en aan Zijn gemeente. Hun arbeid, gedaan uit liefde tot Jezus, ging niet teloor. Deze 'leken' hebben ontzettend veel voor onze gemeenschap betekend. Daarom mogen we dit jaar in dankbaarheid omzien naar hetgeen de Heer in de afgelopen honderdvijftig jaar ons geschonken heeft.

Toekomst door getuigenis

Heeft onze gemeenschap anderhalve eeuw na dat prille begin nog levensvatbaarheid? Het zou niet best zijn te veronderstellen dat dit niet het geval is. We gaan hier, anders gezegd, gewoon van uit. Toch dienen we ons goed bewust te zijn van wie we zijn en wat we beogen. Daarom is enige kennis van de geschiedenis van onze gemeenschap onontbeerlijk. Ook onze gemeenschap heeft haar wortels en deze wortels liggen onmiskenbaar in de opwekkingsbewegingen van de vorige eeuw. Van daar dat onze gemeenten altijd het verlangen gekend hebben om mensen voor Christus te winnen. Daarom ook zijn onze gemeenten misschien niet altijd vrolijk, maar wel vanzelfsprekend orthodox geweest. We waren niet rechtzinnig omdat we de leer voortdurend en zorgvuldig bewaakten. We waren het omdat het verlangen om het Evangelie van Jezus, de gekruisigde en opgestane Heer bekend te maken, voorop stond.

Samen vieren en uitdelen

Het is daarom een goede zaak dat onze gemeenten er voor gekozen hebben om dit jaar uit te roepen tot jaar van evangelisatie. In november vorig jaar werden met het oog hierop

in ons land verschillende gewestelijke gebedssamenkomsten gehouden. De berichten hierover zijn bemoedigend. Er is momenteel in onze gemeenten van alles en nog wat gaande om te komen tot extra inspanningen in verband met de evangelisatie. De negentiende en de twintigste mei van dit jaar hopen we samen te komen om de ontmoeting te vieren. Ook dat is een heel goed initiatief. Immers, de ontmoeting in de gemeenschap van de gemeente stond ook altijd hoog in het vaandel van onze gemeente geschreven. Wat zou het geweldig zijn, wanneer we tijdens die ontmoeting elkaar zouden kunnen berichten over mensen die Christus, de levende Heer hebben leren kennen! Onze samenleving kent talloos velen die zijn als schapen zonder herder. Velen van hen zijn op zoek naar een nieuwe invulling van hun levensbeschouwing. Op de religieuze markt wordt hen in een bonte verscheidenheid veel aangeboden. Wat hebben wij hen te bieden? Laten we nog eens goed kijken naar het woord van de grote zendeling Paulus in zijn eerste brief aan de gemeente van Thessalonica: 'Zo waren wij, in onze grote genegenheid voor u, bereid u niet alleen het evangelie Gods, maar ook ons eigen leven mede te delen' (zie 1 Thess. 2:8). Als dit woord onder ons leeft en blijft leven, mogen we niet alleen veel ondernemen, maar ook grote dingen van de Heer verwachten. Namens de Commissie der Unie wens ik al onze gemeenten, alle commissies, besturen en werkgroepen en niet in de laatste plaats u allen persoonlijk van harte Gods zegen toe voor het komende jaar!

Chris Eijer

ONTKERKELIJKING IN NEDERLAND NEEMT TOE

EEN ZOMIER

TENTENKAMPEN OP "DE STRUBBEN"

Een week uit het jaar zo totaal anders. Helemaal weg uit de dagelijkse sleur en samen met jouw eigen leeftijdgenoten een te gekke week beleven. Een vakantie waarin je nieuwe vrienden ontmoet met sport, spel en een hele hoop plezier. Een vakantie waarin je samen bezig bent met een thema. Een week met aandacht voor jezelf, de ander en God. KORTOM een vakantie om NOOIT te vergeten!! (En zeker niet als JIJ ook komt!).

Er zijn de volgende mogelijkheden:

B1 kamp	17 jaar en ouder	8-15 juli	f 195,-
C1 kamp	15 en 16 jaar	8-15 juli	f 195,-
D1 kamp	12 t/m 14 jaar	8-15 juli	f 195,-
B2 kamp	17 jaar en ouder	15-22 juli	f 195,-
C2 kamp	15 en 16 jaar	15-22 juli	f 195,-
D2 kamp	12 t/m 14 jaar	15-22 juli	f 195,-

PRAAG

Het internationale Baptisten Seminarie Russchlikon in Zwitserland gaat verhuizen. In de stad Praag (Tsjechië) heeft men een schitterende locatie gevonden. Maar voor de verhuizing kan beginnen, moet er nog van alles gebeuren. Het dagelijkse programma zal bestaan uit Bijbelstudie, sightseeing, lachen, spel en veel praktisch werk. Ben je niet bang je handen uit de mouwen te steken, geef je dan op voor dit internationale team.

Data: 17 - 30 juli 1995
Kosten: 300 DM (excl. reis)

ZOMERKAMPEN GEORGANISEERD DOOR DE NBJB

KINDERKAMP

Als je tussen de 8 en 12 jaar oud bent, dan ben je van harte welkom op het kinderkamp. Ook dit jaar wordt het gehouden in de mooie kampeerboerderij Alinghoek in Drouwen. Er is een compleet nieuwe programma met sport en spel en naast alle ontspanning natuurlijk ruimte om te ontdekken wat en wie God en Jezus zijn. Geef je snel op voor deze leuke vakantie!!

Data: 15 - 22 juli
Kosten: f 185,-

FLEVO TOTAAL FESTIVAL

Ben jij één van die vele jongeren die jaarlijks naar het Flevo Totaal Festival gaan? Of ben je van plan om dit jaar voor het eerst te gaan? Geef je dan op via de NBJB en maak gebruik van de groeps korting.

Data: 17 - 20 augustus
Groeps prijs: f 100,- p.

VOL MOGELIJKHEDEN

EVANGELISATIE

Ook dit jaar organiseert de Werkgroep Jongeren Evangelisatie weer enkele evangelisatie-acties. Ben je 17 jaar of ouder, besteed je zomer dan eens anders en doe mee!

Campingwerk

Op camping "De Otterberg" in Wijster (Drenthe) gaan we weer een aantal weken een recreatie-evangelisatieprogramma draaien. Een schitterende manier om met kinderen, jongeren en volwassenen tegelijkertijd te spelen, te sporten en te spreken over wat jou beweegt dit werk te doen.

Data: 8 juli - 15 juli
15 juli - 29 juli
29 juli - 12 augustus
12 aug. - 19 augustus

Kosten: f50,- per week

N.B. Deelname aan het voorbereidingsweekend (28-30/4) is kostenloos, maar verplicht.

CAMPINGWERK

Bootwerk

De varende koffiebar "Res Nova" meert dit jaar af in Leiden om daar met de plaatselijke baptistengemeente evangelisatiewerk te ondernemen. Met vakantie Bijbelweek voor kinderen, straatevangelisatie en koffiebar-werk proberen we mensen te interesseren voor het evangelie. Na de actie in Leiden is er nog de mogelijkheid een week vakantie te houden op het schip tijdens de vaardagen.

Data actie Leiden: 22 - 30 juli
Kosten: f 150,-
Data vaardagen: 30 juli - 4 aug
Kosten: f 120,-
Data actie + vaardagen: 22 juli - 4 aug
Kosten: f 250,-

INTERNATIONAAL KAMP 1995

Een bijzonder land is dit jaar gastland voor het internationale kamp, namelijk Estland. Een voor ons niet zo bekend land. De kans voor jou om eens een kijkje te nemen in een voormalige Sovjetrepubliek, een geweldige week te beleven met mensen uit Oost- en West-Europa, te genieten van de natuur, sport, spel en meer te leren over God. Dit alles onder het thema: "See, I am doing a new thing." (Jesaja 43:19)

Data: 22-31 juli
Prijs: ± DM 200

ALBANIË

Ook dit jaar hoopt het Europese Baptisten Jeugdwerk teams naar dit arme, maar mooie land in de Balkan te sturen. Samen met een aantal jongeren uit allerlei andere landen help je een kleine plaatselijke gemeente. Kinderprogramma's, vriendschaps-evangelisatie, veel optrekken met de jeugd van de gemeente, twee weken leven als een "Albanees". Hang je niet te veel aan luxe, hou je van uitdagingen en heb je een verlangen Jezus met anderen te delen, dan is dit iets voor jou!

Data: ± 15 - 31 juli
Kosten: US\$ 200 (excl. vliegpreis)

NBJB

Roeping is: achter Jezus aan gaan...

'Hun netten te verlaten'

Bijzonder boeiend is het korte bericht in het begin van het Marcusevangelie over de roeping van Simon en Andreas. De Here Jezus loopt langs de oever van het meer van Galilea en ziet daar twee mannen in het water staan. Ze zijn bezig te vissen. Het is hun broodwinning. De Heer dringt met het woord van het koninkrijk hun leven binnen en roept hen achter Zich aan. Hij zegt maar twee dingen: 'Komt achter Mij' en 'Ik zal maken dat gij vissers van mensen wordt'. Het bevreemdende is dat deze twee mannen geen ogenblik schijnen te aarzelen. Ze komen uit het water, leggen hun netten aan de kant en gaan met Jezus mee.

Onweerstaanbaar woord

Psychologen zullen daar misschien wel een verklaring voor hebben. Zij zullen spreken van een fascinerende en betoverende invloed van een sterke persoonlijkheid, die anderen zijn wil kan opleggen. Krachtige leiders werken vaak volgens het principe van de charismatische manipulatie. Of dit mechanisme ook bij de ontmoeting van de Heer Jezus werkzaam was, valt te betwijfelen. Het lijkt erop dat vooral zijn woorden onweerstaanbaar zijn. 'Een nieuwe leer met gezag!' zeggen de mensen later. 'Ze stonden versteld over zijn leer, want Hij leerde hen als gezaghebbende, en niet als de schriftgeleerden.' Ook Simon en Andreas hebben er niet van terug. Overmachtig komt het Woord van Jezus op hen af. Zij ervaren de overtuigende kracht van het Koninkrijk en laten zich door Jezus in dienst nemen. Zo laten zij hun netten liggen.

Verstoring van het bestaan

Midden in het dagelijkse bestaan van Simon en Andreas komt Jezus met Zijn roeping van het Koninkrijk. Zo gebeurt

het nu nog steeds. Zonder Zich af te vragen of Hij wel gelegen komt, dringt de Heer ons leven binnen met de oproep achter Hem aan te gaan. Hij staat dan aan de oever van ons bestaan, terwijl wij routineus bezig zijn onze netten uit te werpen. 'Komt achter Mij' is een dringende oproep tot totale beschikbaarstelling. Jezus roept ons op tot navolging en dienst. Deze navolging en dienst worden zichtbaar in de gemeente. De gemeente bestaat uit mensen die gehoor hebben gegeven aan de roeping van Jezus. Zij behoren ten diepste tot een gemeenschap van geroepen. Dat betekent het woord 'gemeente' ook letterlijk: 'eruit geroepen'. Het bijzondere van het woord van Jezus is dat de geroepen nu mee gaan roepen. Zij worden in dienst genomen als 'vissers van mensen'. De Heer heeft hen nodig om Hem te helpen bij het trekken aan de netten van het evangelie.

Sommigen of allen?

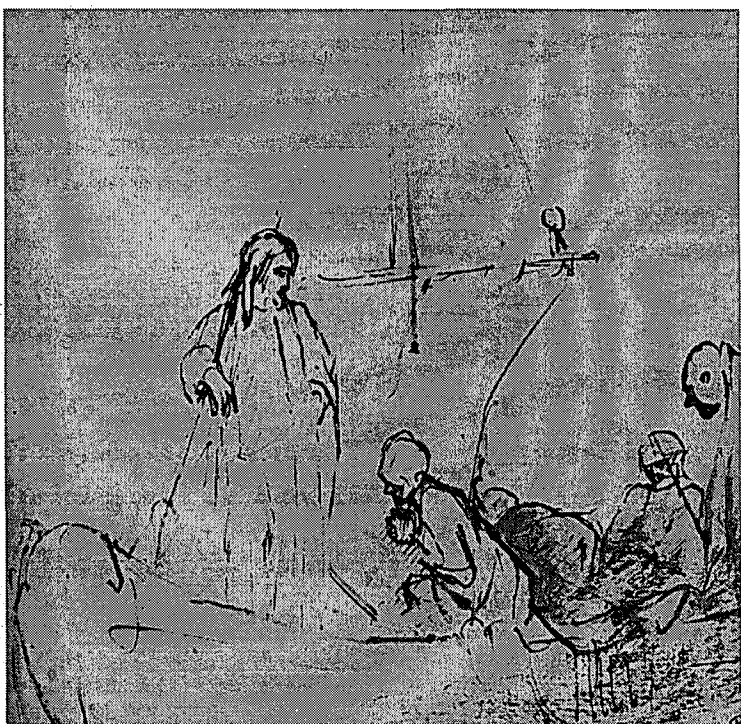
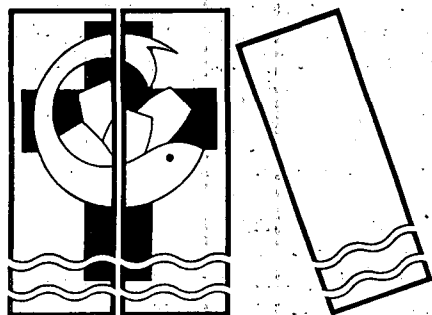
Het woord 'roeping' betrekken wij vaak op mensen in ons midden die tot een bijzondere dienst zijn geroepen. Voorgangers en raadsleden komen dan vooral in aanmerking. Wij reserveren dit hoge woord 'roeping' voor dat soort bijzondere taken in de gemeente. Het begin van het Marcusevangelie laat zien dat dit niet staande kan blijven. Niet sommigen of velen zijn geroepen, maar allen! De één als jeugdleider, de ander als diakones, weer anderen als leiders bij de GBS, de crèche, de zondagschool, de evangelisatie en ook in de raad. In onze gemeenten zouden wij

– naast die van de voorganger – ook een bevestiging- en intrededienst van gemeentelieden moeten invoeren. De roeping en het 'ambt' van de gewone gelovigen moet bij ons in ere gehouden worden.

Hoe werkt roeping vandaag?

In het Nieuwe Testament zien we dat God het mensen in het hart geeft zich voor een bepaalde taak aan Hem toe te wijden. Dat doet Hij ook nu nog! Ook vandaag werft God zijn dienstknechten voor allerlei taken. Niemand ontvangt een aangetekende brief uit de hemel. Ook komt er meestal geen engel aan te pas. Maar wel is er sprake van een stille stem van binnen die zich niet tot zwijgen laat brengen. Een stem die je zegt op Gods weg te gaan en bereid te zijn in Zijn dienst te staan. Wanneer wij een bijzondere liefde voor het werk van de Heer bespeuren, wanneer wij op een bepaald terrein gaven bij onszelf ontdekken, is dat misschien ook wel de weg waarlangs de roeping van de Heer ons bereikt. En daar aan toe te geven, door vorming en opleiding je verder laten bekwamen, geeft vreugde en zegen. Vreugde en zegen voor jezelf, maar ook vreugde en zegen voor het Koninkrijk, waarvan de gemeente een stukje is.

Y. Horjus

ILLUSTRATIE: REMBRANDT BUIBEL

"Wees niet bevreesd, van nu aan zult gij mensen vangen." (Luc. 5,10)

Geroepenen gevraagd

De Heer van de Gemeente roept jongeren op voor de taak van herder/leraar/voorganger/evangelist in de gemeenten binnen de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland.

Zij worden ingeschakeld in de dienst van het evangelie. Dit evangelie is een boodschap van heil in een heilloze wereld. Alleen jongeren die zich innerlijk gedrongen voelen zich beschikbaar te stellen voor de verbreiding van het evangelie en de opbouw van de gemeente, kunnen zich aanmelden voor verdere vorming en toerusting.

De volgende functie-eisen zijn van belang:

- een levend geloof en een persoonlijke relatie met God;
- een warm kloppend hart voor de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus;
- het kunnen onderschrijven van de uitspraak: 'ik schaam mij het evangelie niet';
- een verlangen om met medegelovigen te zoeken naar Gods weg in de vragen en problemen van vandaag;
- bewegingheid voor mensen in allerlei situaties van zorg en nood;

Helaas kan geen maatschappelijk aanzien in het vooruitzicht worden gesteld. Een functiebekleder in het verleden (een zekere Paulus van Tarsen) heeft eens geklaagd zich 'uitvaagsel der wereld' en 'aller voetveeg' te voelen.

De salariëring is van dien aard dat men zich geen buitensporigheden kan veroorloven. Het meeste wordt uitbetaald in de toekomst: 'uw loon zal groot zijn in de hemelen'.

Dikwijls is een dienstwoning beschikbaar. Dit is gelukkig meer dan wat de stichter ten deel viel. Hij had slechts een 'steen om het hoofd op neer te leggen'.

Yuppen en carrièremakers worden verzocht niet te reageren. Alleen zij die iets begrijpen van de uitdrukkingen 'gered om te redden' en 'geroepen om te roepen' komen in aanmerking om de studie te volgen aan de dagopleiding van het Seminarium.

Inlichtingen ten aanzien van arbeidsomstandigheden kunnen worden ingewonnen bij de voorgangers en ouderlingen van de plaatselijke gemeente. De docenten van het Seminarium zijn bereid informatie te verschaffen over het hoe en wat van de studie. Zij zijn bereikbaar onder de telefoonnummers: 030-202569 (Y. Horjus) en 030-286161 (O.H. de Vries).

Info-dag op zaterdag 25 februari 1995

Van tien tot drie uur wordt op deze zaterdag alle mogelijke informatie verstrekt aan mensen die zich door het bovenstaande niet hebben laten afschrikken. Graag vooraf telefonisch aanmelden en voor een lunch wordt gezorgd.

Op weg naar de Gemeente!

Even voorstellen ....

Laat ik me even aan u voorstellen.

Ik ben Jac Pieterse en woon, met mijn vrouw en drie kinderen, nu alweer ruim 3 jaar in Nieuw Buinen.

JAC PIETERSE

Geboren in Hilversum, verhuisde ik al vrij snel daarna met mijn ouders naar Woerden, waar ik mijn jeugd doorbracht. Op 16-jarige leeftijd verhuisden we naar Dordrecht.

Mijn ouders hebben ons van jongs af aan vertrouwd gemaakt met de dingen van het geloof. Zij kenden de Heer persoonlijk en hielden in alles met Hem rekening. Deze houding heeft er zeker toe bijgedragen dat ik al heel snel het verlangen voelde om voorganger te worden. Gezien mijn schoolprestaties was het echter niet mogelijk om naar een universiteit te gaan. Het idee moest ik dan ook maar uit mijn hoofd zetten en accepteren dat "je op zoveel andere manieren dienstbaar kon zijn in Gods Koninkrijk".

Ik raak het niet kwijt!

Steeds weer voelde ik echter het verlangen terugkomen om dienstbaar te kunnen zijn in een Gemeente. In belangrijke perioden van mijn leven, waarin ik, samen met mijn vrouw, werkte in een koffiëbar, de Bijbelschool zeven jaar volgde en bezig was als raadslid van de Baptisten Gemeente Dordrecht, raakte ik dat gevoel ook niet kwijt.

Toch een mogelijkheid?

In januari 1987, ik weet het nog precies, las mijn vrouw, op een zondagmiddag, nietsvermoedend, 'de Christen' en zei opeens: "Joh, is dit niks voor jou, de TWO-opleiding". Ik schoot in de lach, allen al bij de gedachte dat ik opnieuw acht jaar lang aan de studie zou moeten naast een volledige dagtaak.

Op naar de TWO.

Maar... om een lang verhaal kort te maken, ik sprak met de raad in de Gemeente Dordrecht, bezocht de voor-

lichtingsdag voor de TWO-studie in Bosch en Duin, (een dag overigens die ik als bijzonder positief heb ervaren, vooral omdat de docenten je heel duidelijk en eerlijk vertelden wat je kon verwachten tijdens de studie), had een paar onrustige dagen en nachten en volgde ik op 12 sept '87 het eerste college, op weg naar... de Gemeente.

Een erg intensieve periode volgde, waarin er soms stevig werd gerammeld aan je fundamenteën, in ieder geval aan de mijne. Vanuit vele kanten werd het aanstaande voorgangerschap bekeken. Er zijn momenten geweest dat ik echt op het punt heb gestaan te stoppen met de opleiding omdat ik het gevoel kreeg er niet meer bij te horen, het niet meer aan te kunnen. Als ik toen niet een meelevende vrouw had gehad en me niet zo terdege bewust was geweest van het feit dat de Heer mij riep, dan was ik zeker gestopt. In zo'n studie moet je gesteund weten door je vrouw en kinderen en geen ongelukken krijgen of ziek worden. Achteraf denk ik dat het goed is geweest om zo onder druk te staan en te zien hoe je dan reageert.

En dan – Nieuw Buinen

Na deze vier jaar studeren, was er de mogelijkheid om in een Gemeente "tijdelijk beroepbaar" gesteld te worden. In alles leefden we daar in ons gezin naar toe, want het was voor ons zeker; de Heer wist al waar we naar toe mochten, maar wij wisten dat nog niet, en dus was het maar wachten op Zijn tijd. Op een bijzondere manier zijn we in Nieuw Buinen terecht gekomen. Ik zou daar al wel een boek over kunnen schrijven maar het zou te ver voeren om daar nu op in te gaan. Maar als we als gezin iets duidelijk hebben ervaren dan is het wel dat Gods weg de beste is. We voelen ons erg thuis bij onze broeders en zusters in Nieuw Buinen en de afgelopen jaren hebben we ook ervaren hier op onze plaats te zijn.

Na bijna 8 jaar...

De TWO-periode is voor ons nu (bijna) afgerond en dankbaar zie ik terug op een erg moeilijke, maar leerzame periode van mijn leven. Een diepgevoortelde wens is in vervulling gegaan. De tijd die ik heb moeten wachten, is door Gods genade, een zegenrijke tijd geworden. Fijne broeders en zusters hebben hun tijd en energie gegeven om ons te onderwijzen en vormen.

Nieuwe kansen!

Als het binnenkort weer roepingen-zondag is, dan hoop ik dat er opnieuw mensen zullen opstaan voor de Here en Hem zullen volgen om Hem in Zijn Gemeente te dienen. De TWO, een zware weg, maar de moeite waard!

Jac Pieterse

Geroepen...

Zeventien jaar geleden leerde ik Carla kennen, in datzelfde jaar wandelden wij samen stapje voor stapje in de richting van een nieuw leven met God onze Vader. Dat is het begin geweest van grote veranderingen in ons leven; ik durf u rustig te zeggen, ik ben er een ander mens van geworden (en daarbij ook nog eens Baptist). Mijn studie aan de Vinken- hof heeft daar de laatste zeven-en-half jaar weer heel wat veranderingen aan toegevoegd.

De eerste keer 1984

De week voor die verschrikkelijke eerste keer de preekstoel op: zal ik mijn leven lang niet gauw vergeten; tussen de bedrijven van de voorbereidingen door heb ik mijzelf tientallen keren voor gek verklaard dat ik hier 'ja' tegen had gezegd. Die eerste keer op weg naar de preekstoel en de eerste ervaringen op de preekstoel waren wat mij betreft dan ook niet echt leuk. Oog in oog met een volle kerk in mijn thuis-gemeente Kollumerzwaag heeft het klamme zweet mij een lang benauwd uur niet verlaten.

Waarom dan toch?...

Een onbedwingbare behoefte op de voorgrond te staan? ...nou, nee! Geen nee durven zeggen tegen een goede vriend die mij uiteindelijk na veel tevergeefse pogingen eindelijk gestrikt had? ...echt niet!

Overmoed, en weinig idee van de gevolgen van mijn eerdere 'ja'? ...ik denk van niet!

Als ik niet had gewild, had gedurfd, dan had ik het echt niet gedaan.

Als het was geweest om op de voorgrond te treden, waren er makkelijkere begaanbare wegen geweest.

Roeping?

Wat dan? Roeping? ...? God die zijn weg gaat met mijn leven? ...?? Ik denk dat ik met deze gedachten in de goede richting zit, maar ik ben een voorzich-

TJEERD DE GRAAF

tig mens en heb niet de illusie dat ik Gods gedachten haarfijn kan lezen. Wel kan de tijd heel wat uitwijzen, want ik denk dat roeping (ik blijf het een heel zwaar woord vinden) vooral achteraf zichtbaar wordt, bevestigd kan worden.

Ik ben ervan overtuigd dat ik niet zo maar op die preekstoel terecht ben gekomen.

Tien jaar na dato durf ik voorzichtig te schrijven dat ik gesteund ben in de gedachte dat God mij op deze manier een nieuwe weg heeft gewezen.

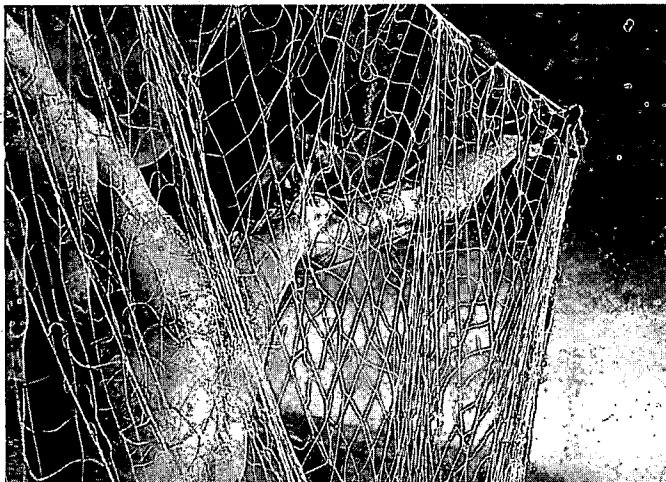
De veranderingen die hier het gevolg van zijn, hebben mijn leven danig op z'n kop gezet.

Leren en Werken

Die eerste preekstoel-ervaring kreeg een vervolg, en nog één en nog één. En aan- gezien er met talenten gewoekerd moet worden was de logische volgende stap, 'de Vinken- hof'.

Zeven-en-half jaar zijn omgevlogen, zeven-en-half jaar die mij in veel opzichten gevormd hebben tot wat en wie ik nu ben.

Natuurlijk heeft de manier waarop het onderwijs op de TWO is ingericht daar heel veel mee te maken. Ik heb genoten van die eerste vier jaar, er moest af en toe hard voor gewerkt worden, maar voor mij had dat langer mogen duren.

GEVIST OM TE VISSEN

GEROEPEN OM TE ROEPEN

Maar ook het laatste gedeelte als voorganger in de gemeente Heerenveen en sinds januari 1994 ook Haulerwijk, heeft veel aan mij gedaan.

Want als iets je vormt dan is het wel werken in een gemeente.

Verbazend

Eén ding wil daaruit naar voren halen, de diensten op zondag.

Die weg richting preekstoel kan ik ondertussen wel dromen. Ik blijf het een spannend moment vinden de eerste minuut van een dienst. Maar wat is er veel veranderd.

Ik geniet van de voorbereiding op de zondag en van de dienst zelf. Ik voel mij als een vis in het water als ik in de dienst met de kinderen in gesprek ben en samen met hen kan zingen, hoe spontaner hoe beter.

Ik ervaar het als een uitdaging om in de liturgie en de preek samen met de gemeente te zoeken naar persoonlijke beleving, omkeer en groei.

Ik durf rustig te stellen dat dit onderdeel van mijn werk mijn lievelings onderdeel is geworden, en wie had dat gedacht na de toch wat beverige eerste ervaringen.

Op de juiste plaats!

Ik ben zeker niet aan de TWO begonnen om voorganger te worden, maar ondertussen ben ik nu drie-en-half jaar aan het werk als voorganger.

Hoe het komt komt het, maar het laatste jaar theorie van de TWO (het vierde jaar) werd al duidelijk dat het die kant opging.

En toen het beroep kwam was het voor Carla en mij volkomen duidelijk.

Ik heb ook het gevoel dat ik op mijn plaats ben in de gemeente, dat ik iets kan bijdragen aan de ontwikkeling van de gemeente.

Zo heeft de tijd mijn vragen ten dele beantwoord.

Wist ik tien jaar geleden niet waar ik aan begonnen was, nu ik terugkijk heb ik sterk de indruk dat de richting die ik gekozen heb ook iets te maken heeft met de weg die God in en met mijn leven wil gaan.

Wij (Carla, Elleke, Maaike, Anne-Tim en ondergetekende) voelen ons thuis en op onze plaats in Heerenveen (en Haulerwijk) en hopen daar ook nog meerdere jaren ons thuis te vinden.

En ik hoop dat de komende tien jaar net zoveel groei en veranderingen bij mij opleveren als de afgelopen tien jaar.

Tjeerd de Graaf, Heerenveen

Samenstelling en taakverdeling commissies:

De Unie Commissie en de Permanente Commissies hebben na de Algemene Vergadering in de eerste vergadering de taken in goed overleg verdeeld.

De samenstelling en taakverdeling is als volgt:

Unie Commissie

Voorzitter: Chr. Eijer, Emmen
Vice-voorzitter: S. Edens, Wormer
Algemeen adjunct: mw A.M. Nederlof-Grobbe, Hengelo
Leden: J. Riksten, Groningen
A. Scheerhoorn, Veendam
Overige leden: A. van den Berg, Dordrecht
W.P. van Berkel, Hoogeveen
J. Chr. Schipper, Lisse
drs ing G.J. Goessens, Leiden (U.Z.C.)
J.S.C. van der Mei, Vleuten (N.B.J.B.)
H.C. Schaap, Emmen (C.v.d.O.)
mw J. Venema-Vis, Hengelo (N.B.V.B.)
J.W. van Weenen, Hoogeveen (E.C.U.)

Commissie voor de Opleiding

Voorzitter: J. Bouritius, Arnhem
Vice-voorzitter: mw R. Driesprong-Visser, Dordrecht
Secretaris: H. Sikkema, Dokkum
Leden: H.C. Schaap, Emmen
D.M. Stichter, Delfzijl

Evangelisatie Commissie der Unie

Voorzitter: P. Jager, Stadskanaal
Vice-voorzitter: mw T.G. Schipper-Huizinga, Almelo
Secretaris: J.W. van Weenen, Hoogeveen
Leden: P.W.M. Egberts, Utrecht
mw H.J. Louwes-van der Weij, Hengelo

Unie Zendings Commissie

Voorzitter: mw G.I. Jager-de Haan, Stadskanaal
Vice-voorzitter: drs ing G.J. Goessens, Leiden
Secretaris: mw A.M. Blaauw-Tijman, Emmen
Algemeen adjunct: mw M. Stijkel-Kuypers, 2e Exloërmond
Lid: drs B. Posthumus, Schalkhaar

Het bestuur van de Unie Bouw Stichting heeft de taken als volgt verdeeld:

Voorzitter: J.H. Stukker, Stadskanaal
Algemeen adjunct: C.P. Krijgsman, Ede
Leden: S. Bandstra, Hemelum
J. Drenth, Delfzijl
H. van der Kwast, Damwoude

Zegen in Emmer-Compascuum

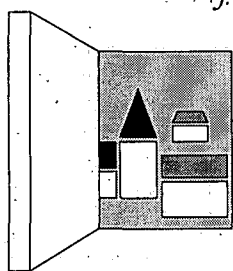
Er wordt druk gebouwd aan ons nieuwe kerkgebouw en aan de gemeente. Na een slow-start i.v.m. tegenvallers van allerlei aard, gaat het met de kerkbouw voorspoedig. Op dit moment staat er al zo'n 2½ tot 3 meter bovengronds. Als alles meezit en het weer meewerkt, is het de verwachting dat ongeveer eind januari de casco bouw gereed zal zijn. Dan is het zaak om zelf de handen uit de mouwen te steken om het d.m.v. zelfwerkzaamheid af te maken en gereed te maken tot een waardig Godshuis.

Tot die tijd worden onze handen nog veel gebruikt in de normale gemeentelijke werkzaamheden en om te vouwen. Te vouwen voor gebed, ja een dankgebed aan God, dat Hij ons de mogelijkheden geeft zo'n optimistisch signaal af te geven in ons dorp. Een signaal van 'vertrouwen in de toekomst', vertrouwen in God om in deze (eind)tijd nog een kerk te bouwen. God leeft, ook in en door Zijn gemeente te Emmer-Compascuum.

Vol verwachting zien we uit naar 1995, het jaar van 150-jaar Unie, het evangelisatiejaar, het jaar van een nieuwe voorganger, van een nieuwe kerk, een nieuw orgel. We hebben een ander dubbelklaviers-orgel kunnen kopen; en nu hebben we ons eigen 1 klaviers compleet pijporgel voor elk aannemelijk bod te koop. (bij belangstelling graag contact opnemen met de voorzitter van de bouwcommissie br. Trip 05912-2683 of met de secretaris br. V.d. Ploeg, 05912-3609).

We hebben een goed jaar achter de rug, waarin we ondanks dat we vakant zijn, samen mochten werken en delen in Gods gemeente. Onze harten zijn met dankbaarheid vervuld. We bidden om Gods leiding en Geest ook voor 1995, zodat we ook dan kunnen zeggen: "Het gaat goed in Emmer-Compascuum". Ook u wensen we Gods onmisbare zegen toe in 1995 zodat we als Unie-gemeenten samen mogen bouwen aan Gods gemeente.

J. v.d. Ploeg, secretaris

Uit de gemeenten

Moldaviërs op bezoek in Apeldoorn

Onlangs hebben twee Moldavische broeders, ds. Peter Tchumak en Victor Kitcherman, op uitnodiging van de gemeente Apeldoorn een bezoek aan Nederland gebracht. Dit bezoek had een heel gericht doel. Vanuit de baptisten-gemeente Apeldoorn was aan br. Aaldring gevraagd of mensen in Nederland op technisch gebied ook iets voor Moldavië konden doen. Dat bleek moeilijk, want kennis en kunde van moderne materialen zijn nauwelijks voor handen in Moldavië. Het idee ontstond toen om in Moldavië een paar mensen te recruteren om in Nederland kennis op te doen. Afgelopen najaar kreeg dit idee, op initiatief van br. Jan de Slighte, zijn uitvoering: een tolk en een technicus kwamen over om hier stage te lopen bij zijn installatiebedrijf en via het centrum vakopleiding van het Arbeidsbureau. Diverse installatiebedrijven uit Apeldoorn werden benaderd en bereid gevonden om mee te betalen in de kosten van de overtocht. De technicus bleek ook vaardig met hout en bovendien voorganger te zijn.

Veel materiaal en gereedschap is inmiddels ook al overgestuurd naar Moldavië. Dat kan nu gerichter aangezien de Moldaviërs nu ook dit moderne materiaal kunnen verwerken. Voornaamste doel momenteel is nog steeds de bouw van het bejaardenhuis in Jablona, waar dan ook buizen, wc-potten, wastafels e.d. naar toe zijn gezonden. In de toekomst zal wellicht vanuit Nederland daar worden bekeken hoe we nog meer kunnen helpen met de bouw van dit project, dat van zo groot belang is voor onze Moldavische broeders en zusters. Binnen 3 jaar moet de bouw ervan afgerond zijn om naar de overheid en de onkerkelijken toe als geloofwaardig over te komen.

Kort nieuws

Op vrijdag 23 december heeft de gemeente *Hoogeveen* een fakkeloptocht gehouden. Op die manier verspreidden de broeders en zusters symbolisch het licht.

In *Groningen-Zuid* is onlangs een creatieve dag georganiseerd. Tafels vol papier, stempels, zand, lijm, stof, naalden, ijzerdraad en een zaal vol! De opbrengst van de dag was voor een goed doel, in dit geval het bomenproject van Christenen voor Israël.

Zoals bekend komt in september dit jaar in *Sneek* weer een groep kinderen uit Wit-Rusland. De gemeente organiseert daarvoor allerlei acties. Samen sparen ze nu in Sneek ook allerlei zegeltjes van een drogist, waarvoor ze dan gratis lego, duplo of badhanddoekset voor kunnen krijgen.

In *Alpen ald Rijn* komt op zaterdag 4 februari 'De Vliegende Speeldoos' om een voorstelling met dans, muziek en theater voor en met de kinderen van de zondagsschool te maken. Er wordt een decor gebouwd en samen met de zondagsschoolmedewerkers mogen de kinderen een echt kostuum in elkaar zetten. Het principe van de mensen van 'De vliegende Speeldoos' is dat de kinderen een fijne dag moeten hebben en het idee krijgen dat ze een leuke voorstelling maken; bovendien doen ze op deze manier een goede ervaring op met muziek, theater en dans en maken ze op een andere manier kennis met Bijbelverhalen. In dezelfde gemeente zal in januari de cursus 'Beleven en Doorgeven' (van Agapè) worden gegeven. Het is een cursus voor persoonlijk geloofsopbouw van de deelnemers en voor het praktisch leren doorgeven van dat geloof aan anderen.

Doopdiensten

In de afgelopen tijd zijn er weer verschillende broeders en zusters gedoopt: in Musselkanaal (2), 2e Exloërmond (3), Arnhem-Zuid (3), Kampen (2), Nieuw-Weerdinge (1), Hoogezand-Beukemastraat (3), Vroomshoop (14), Emmen (1), Arnhem-Centrum (1), Zwolle (1), Steenwijk (1), Utrecht-Noord (2), Sneek (1), Zoetermeer (6), Veendam (5), Doetinchem (2), Enschede (1), IJmuiden (?).

Rectificatie

In het kerstnummer van *De Christen* stond op pagina 3 een fraaie illustratie. Deze was opnieuw gemaakt door Gerdien de Zwart.

Het gedicht *Richting* kwam van de hand van ds. Tj. de Graaf.

Onze excuses voor het wegvallen van beider namen op betreffende pagina. Namens de redactie,

H.D. Huiting

Feestelijke afsluiting in Deventer van 1994

Het laatste kwartaal van dit jaar van de Baptistengemeente in Deventer mocht feestelijk besloten worden met een vierde doopdienst in 1994.

Mocht onze voorganger in drie voorgaande diensten al verschillende broeders en zusters door de doop de gemeent binnenleiden, dit keer was het wel een bijzondere dienst, omdat hij nu zijn eigen dochter mocht dopen, wat uiteraard vreugdevol was voor de gemeente, maar in het bijzonder voor ons voorgangersgezin. Ds. Den Dekker wees in zijn preek op de opdracht die wij hebben in deze geïndividualiseerde wereld om aandacht te schenken aan hen die zich verlaten, dan wel alleen voelen door omstandigheden die zij vaak niet kunnen beïnvloeden. Filippus werd de eenzame weg opgestuurd om de kamerling te ontmoeten. Eenzaamheid die wij heden ten dage maar al te goed kennen in overvolle steden en plaatsen, maar soms ook in de gemeente. Maar Gods Geest stuurt ons, naar elkaar, naar de ander. In het geval van Ester den Dekker waren het de jongeren, die misschien wel onbewust, aandacht schonken aan een meisje, gekomen uit Groningen, met achterlating daar van

vrienden en vriendinnen. De boodschap van het woord was en is: geef aandacht aan ingevingen van de Geest om die broeder of die zuster op te zoeken waarvan je eigenlijk al lager dacht: daar moet ik eens even heen. Dat is evangelisatie, dat is gehoor geven aan de opdracht. Laat de ander voelen dat je er bent, voor hem, voor haar. Dat is gemeente zijn voor en met elkaar. En dan mag je ook ervaren dat je verbonden

bent met ontelbaar veel mensen door alle kerken heen, die dezelfde Boodschap door willen geven aan het heil in Christus.

110 jaar baptisme in Deventer, 150 jaar in Nederland. Een taak ligt voor ons, verstaan wij de opdracht van het Evangelisatiejaar 1995?

Vanuit Deventer Gods bijzondere zegen gewenst, in het bijzonder in 1995.

L. van der Leur

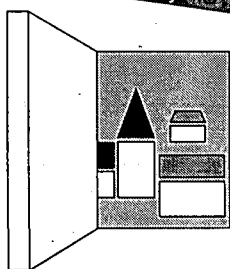
Jubileum ds. G. Bosveld 25 jaar in dienst van de Heer

Ds. Bosveld, zeker geen onbekende in Unieland, was op 17 november 1994 25 jaar voorganger. Inderdaad, in dienst van de Heer. Op 20 november 1994 is aan dit heuglijke feit aandacht besteed. Voor ds. Bosveld zelf bleek het een complete verrassing. Zijn gehele gezin, inclusief zijn kleinzoon, was aanwezig. In het diepste geheim werden ook diverse mensen uit de vier gemeenten, die hij gediend heeft, uitgenodigd.

Br. G. van Manen, vice-voorzitter van de raad leidde de bijeenkomst na de zondagse eredienst. Hij heette de genodigden van harte welkom. Ds. G. Bosveld begon zijn loopbaan als voorganger op 17 november 1969 in 'het buitenland', in de kleine Vrije Evangelische gemeente Ichtegem in België. De brs. Corneillie en Makkink voerden het woord, om al terugblikkend nog even unieke momenten aan te halen. Vervolgens toog ds. Bosveld in 1974 naar Muntendam in Nederland. Door een plaatselijke beroepbaarstelling werd hij Baptistenvoorganger. Vanuit Muntendam werd gezongen: "De Mirjams"; bestaande uit 4 zusters, waarvan één de vrouw van de voorganger was, zongen een tweetal liederen. Het klonk perfect, ondanks het feit, dat de zrs. al 16 jaar niet meer samen hadden gezongen!! Daarna in 1979 naar de gemeente Leiden. Br. van Diggelen, die namens Leiden het woord voerde, heeft de opvang van het nieuwe domineesgezin zelf ter hand genomen. In 1986 werd Leiden verruild voor Musselkanaal. Deze ge-

meente heeft, blijkens de spreker br. Greven, Doetinchem eindelijk vergeven voor het feit, dat ds. Bosveld door deze gemeente is 'weggekaapt'. Hij stelde vast dat Gods werk niet ophoudt!! Hij brengt de felicitaties namens Musselkanaal over. Wel moest hij ds. Bosveld, tot grote hilariteit onder de aanwezigen, nog even fijntjes herinneren aan een verspreking, dat erop duidde, dat hij de kinderen een jonge olifant aanbood. Dit bleek echter jonge jenever te zijn! Tenslotte volgde Doetinchem vanaf 26 januari 1992. Br. van Manen, spreker namens Doetinchem, verhaalde van de grote zegeningen, die de gemeente al heeft gekend. Dank de Heer!! Moge dit gevolgd worden, telkens weer, door een diepe toewijding aan de Heer en een toegroeien naar Hem, die onze Heer is, aldus br. v. Manen. "We hopen dan ook,

Uit de gemeenten

dat u nog jaren in Doetinchem blijft", aldus de spreker. Hij kondigde een kollekte aan, die de jubilaris wil besteden aan het kinderwerk Timotheüs in Rusland, waarvoor hij grote waardering heeft.

De oudste zoon van ds. Bosveld, Rob, bracht namens het gezin de hartelijke felicitaties over. Hij heeft zich nooit geschaamd voor het feit, dat hij een 'domineeszoon' was. "Als je God wil leren kennen, en je ziet je eigen pa als voorbeeld, dan leer je de Heer ook werkelijk kennen als een liefhebbende Vader", aldus Rob. Dank en Gods zegen wenst hij zijn pa en ma toe. En vervolgens omhelsden pa en zoon elkaar. Ontroerend!

Dan richtte de jubilaris zelf het woord tot de gemeente en haar genodigden, althans dat trachtte hij. "Hoe kun je nou gevoelens en emoties onder woorden brengen?" Hij dankte alle sprekers voor hun lovende woorden: "Er is inderdaad in al die jaren veel gebeurd, maar dat is ook mijn taak. Ik zal straks rekenschap moeten afleggen. Het zou erg zijn, als de Heer zou moeten zeggen: Het had beter gekund. Naast ootmoed is er zeker ook reden tot dankbaarheid! Wat is God toch geduldig en vriendelijk!" aldus een geëmotioneerde ds. Bosveld. Dan tot zijn zoon: "Rob, we houden gewoon van elkaar!" De kollekte prijst hij van harte aan. Tenslotte, één woord: "Bedankt!!"

Zr. Van Beek, lid van de Commissie van de Opleiding ten tijde van de plaatselijke beroepbaarstelling van ds. Bosveld, dankte de Heer in gebed voor deze broeder en zijn gezin, waarna de gemeente in de gelegenheid werd gesteld ds. Bosveld en zijn vrouw te feliciteren.

Namens de raad en gemeente Doetinchem,

G. Schreur, sekretaris

Bevestiging en Intrede van ds. Scholtens

Om half tien, toen het domineespaar naar beneden ging, werden ze verwelkomd door de zondagsschoolkinderen en het personeel. Zij hadden zich zo opgesteld, dat het echtpaar door een haag van kinderen moest lopen en door elk kind werd hun een anjer aangeboden. Ds. Bouritius die vanmorgen de leiding en bevestiging had, ging voor in deze

dienst. Ds. Bouritius had de tekst genomen uit Mattheüs 14:6, waar staat geschreven: 'Maar Jezus zeide tot hen: Zij behoeven niet weg te gaan, geeft gij hun te eten.' Een zeer belangrijk boodschap voor iedereen. Het betekent voor iedere gelovige, dat wij allen het Evangelie moeten verkondigen en getuigen van onze Heiland en Heer. Ze moeten weten wat het Woord van God betekent in hun leven.

Het zangkoor 'Immanuël', dat medewerking verleende in deze dienst, zong prachtige liederen, onder leiding van dirigent Jaap Wessels.

Na deze boodschap werden aan ds. Scholtens de vragen gesteld, waarop hij volmondig "ja" kon antwoorden.

Daarna werden enkele vragen gesteld aan de gemeente, die de vragen kon beantwoorden met "ja" door van hun plaatsen op te staan.

Na de middag volgde de intrededienst. Een volle kerk met vele genodigden, leden en vrienden van de gemeente waren getuige.

Naar aanleiding van het Schriftgedeelte uit Efeze 2:11-22 en 3:14-21, stelde ds. Scholtens vast dat gelovigen als huisgenoten Gods geschenken ontvangen en van die gaven mogen delen met anderen, ook buiten onze kerkmuren. Als je je hart voor Hem opent, kunnen niet alleen, maar *gaan* er wonderen gebeuren. En in die geest hoopt ds. Scholtens samen met de gemeente aan het werk te kunnen gaan.

Enkele sprekers voerden het woord, o.a. wethouder Netters. Hij sprak een woord van welkom in de gemeente Den Ham, en hoopte op een goede samenwerking, mede met het oog op de onderhandelingen over 't Lieniezer.

Namens de Unie van Baptistengemeenten was br. Scheerhoorn in ons midden; ds. Pflaum namens de gemeente Enschede; namens de twee kerken Herv. gem. en Geref. kerk sprak ds. Dijkstra een woord van welkom in Vroomshoop. Namens de raad en gemeente van Muntendam (aanwezig met 20 personen) sprak Sjoerd v.d. Laan. Wij als gemeente van Vroomshoop ontvangen een voorganger die werkt, gedreven uit liefde tot Christus. Br. v.d. Laan overhandigde de attestaties van br. en zr. Scholtens, zodat zij nu leden van de gemeente zijn geworden.

Br. Wijnholds sloot de rij van sprekers. Hierna volgde beantwoording van het gesprokene door br. Scholtens.

"Kleine Kracht" verleende haar medewerking in deze dienst met mooie liederen.

Zo mochten wij als gemeente deze bijzondere dienst afsluiten met lied 354:

"Lof zij de Heer, Hem komt toe alle eer".

's Avonds om 7 uur waren wij bijeen in een begroetingssamenkomst. In een meer dan overvolle zaal konden verenigingen en clubs; etc. zich presenteren aan br. en zr. Scholtens met hun kinderen. Het was een grandioos feest; samenzijn met elkaar als gemeente en vrienden. Het was prachtig. We mogen terugzien op een rijk gezegende dag.

W. Wuite, secretaris

Doetinchemse Baptisten gaan 'logeren'

Op onze laatstgehouden gemeentevergadering, werd een ingrijpend renovatieplan van onze fraaie, maar enigszins sombere kapel aanvaard.

Besloten werd:

- het loze orgelfront te verwijderen en de daarmee verkregen ruimte op het balkon amfiteathergewijs te benutten. Winst 30 zitplaatsen.
- de (Spurgeon)kansel met behoud van stijl enigszins te verkleinen,
- het liturgisch centrum te verbreden en 1 trede te verlagen,
- een nieuwe geluidsinstallatie aan te brengen, inclusief vertaalmogelijkheid voor gasten (vertaalcabine en kop telefoons),
- de verlichting aanzienlijk te verbeteren,
- en het geheel te laten schilderen door vakmensen.

E.e.a. gaat betekenen, dat, gedurende die schilderperiode de kapel niet gebruikt kan worden door de gemeente. Gelukkig hebben we tijdens die periode gastvrijheid gevonden in het kerkgebouw van de Gereformeerde kerk. Vanaf zondag 15 januari tot de voltooiing der werkzaamheden (de 1e of 2e zondag van maart) kunnen we daarvan gebruik maken.

In die periode zullen onze diensten niet om 10.00 uur maar om 11.00 uur beginnen.

Mocht u tijdens deze periode in de Achterhoek zijn, dan kunt u dus wat langer slapen en bent van harte welkom op ons 'logeeradres'.

Wanneer de gerenoveerde kapel weer in gebruik wordt genomen leest u nog in De Christen.

G. Bosveld

ECHT REALISME

Elk mens heeft een droom van een ander leven, van een ander bestaan en zelfs een andere wereld zonder armoede of conflicten, zonder lijden en wreedheid. Tot die andere wereld behoort bij velen ook het glamourland van glitter en geld, van artiesten en popsterren uit Story en Privé en de romantiek van de Bouquetreeks.

Verdruchte negerslaven zingend destijds in hun aardse tranendal spirituals over de hemel. De communisten hadden het over de klassenloze maatschappij die zou komen en christenen bidden: Uw Koninkrijk kome.

Achter al die dromen, verwachtingen en overtuigingen zit het besef dat het leven hier en nu niet het ware leven is. Christenen leggen dat uit aan de hand van de Bijbel. In het boek Genesis staat dat, toen God de aarde schiep en alles wat daarin was, Hij zag dat het goed was. Maar dan komt er een breuk. De mens gaat zijn eigen koers. De mens wordt ongehoorzaam aan zijn Schepper; gaat zelfs op de stoel van God zitten. Toch zegt de Bijbel dat God zijn schepping niet losliet. Hij bleef de mens trouw. Het grootste bewijs daarvan werd Jezus van Nazaret en zijn boodschap werd: Bekeert U, want het Koninkrijk is nabij. Draai je om, ga de zaken vanuit een andere hoek bekijken, pak alles anders aan, want de wereld waar je altijd van gedroomd hebt gaat heus komen.

Dat uitzicht op het Koninkrijk van God waarin de leeuw naast het lam zal verkeren, geeft voor christenen zin aan het leven. Er zijn geleerden, die zeggen

dat al die toekomstverwachtingen utopieën zijn, wensdromen die nooit uit zullen komen en alleen maar dienen om de ellende van hier en nu te kunnen verdragen. En inderdaad zijn de glitter en de romantiek van Story en de Bouquetreeks voornamelijk een hulpmiddel om het eigen, vaak saaie leven even te vergeten.

Tegenwoordig zijn velen realist. Zij stellen vast dat de kerk het Koninkrijk van God niet kan brengen en mensen niet in staat zijn een betere wereld te maken. Wees dus realist en durf dat onder ogen te zien. Strooi jezelf geen zand in de ogen door uit te zien naar een betere toekomst. Alleen dat realisme loopt maar al te vaak uit op nieuwe leugens. Men begint met het principe van leef bij de dag en pluk die dag zolang het kan. Richt je op de vakantie van dit jaar, de baan die je nu hebt en het leven dat je nu leidt.

De volgende stap moet dan worden: Denk er niet aan dat het allemaal vroeg of laat anders zal gaan worden. Verwacht van de gezondheidszorg dat die alles doet om jou hier en nu in leven te houden. Verdoezel de dood met grijze rouwranden en met advertenties waarin je de geliefde dode toespreekt, alsof die de krant nog leest, laat staan kan antwoorden.

Ga nog verder op een nieuw leugenpad en breng het leven terug tot jong en gezond leven met behulp van de glamour van jong makende kleding en opmaak. Geloof in de reclame van het avontuur van het roken van een bepaald merk si-

ALS JE HIER VAN HOUDT..

MAAR OOK HIERVAN

DAN HOU JE ZEKER HIERVAN.

De vakantie... dát is het belangrijkste...

garetten en voor die margarine waarin moeder en dochter nauwelijks van elkaar te onderscheiden zijn. Vergeet daarbij dat die sportieve rokende man op dat vlot al aan longkanker is overleden en dat tussen moeder en dochter zeker twintig jaar zitten die je niet uit kunt poetsen.

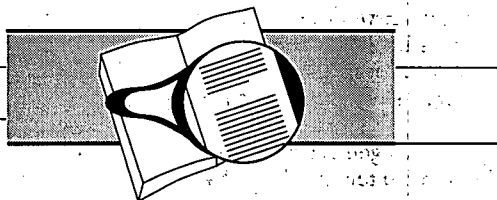
Echt realisme stelt vast dat mensen in hun eigen leven en in de samenleving altijd weer geneigd zijn om scheve schaatsen te rijden.

Echt realisme weet tegelijk dat mensen onderweg mogen zijn naar een andere wereld, naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, naar het Koninkrijk van God, met als garantie het leven, de dood en de opstanding van Jezus van Nazaret.

Ype Schaaf

Bijbel

Overgenomen uit 'De Strijdkeet' april 1994

Blijven uitzien naar...

In deze dagen van lange nachten en korte dagen lijkt het aan het donker soms geen eind te komen. Pas geleden hebben we het Kerstfeest gevierd, het feest van het Licht in de duisternis. Wij mensen hebben in de sleur van alle dag zo'n Licht nodig. We hebben het nodig om uit te zien naar een lichtbaken in ons leven om onze koers op af te stellen. Jezus kwam, hoe kwetsbaar ook, in deze harde en donkere wereld. Hij bracht zo weer licht...

in harten van mensen, die in Hem geloven. Het Kerstfeest is daar weer een bevestiging van en tevens een bemoediging. Wij, als volgelingen van Jezus, mogen deze boodschap uitdragen. Niet als enkelingen, maar verbonden in de gemeenschap. Onze Unie gemeenschap. Daarom zien we dan ook weer uit naar 20 mei 1995, onze grote dag van *samen vieren, samen delen en samen laten weten*, dat we veel uit te delen hebben. Juist daarom mogen we uitzien naar die dag.

In De Christen van 2 december jl. hebt U kunnen lezen met hoeveel enthousiasme een boeiend programma onze jongeren de voorafgaande dag van 19 mei gaan vieren. Velen van ons zullen daar ook graag bij willen zijn en maken er zelfs een tweedaags feest van. En dat is beslist de moeite waard.

Het is de moeite waard om er met z'n allen te zijn en met elkaar te vieren en vooral ook onze Heer te danken. Te danken voor de gemeenschap, die Hij ons gegeven heeft en wellicht met elkaar het voornemen hebben, dat in de komende 150 jaar deze gemeenschap mag verdubbelen. Met veel delen en vooral veel uitdelen zal dit zeker lukken.

Nog een reden om uit te zien naar 20 mei a.s. Het zal een intensieve dag zijn. Er zullen twee vieringen gehouden worden. De eerste zal 's morgens zijn met medewerking van ons duizend koppig koor, samengesteld uit alle Baptisten koren uit heel Nederland. Ook de sponsorlopers komen binnen met het grote bedrag van deze sponsorlooptactie. Verder zal er veel gezongen worden, waaronder ook ons themalied voor deze dag. Gedurende deze ochtend is er een speciale poppentheater-voorstelling voor de kinderen, verzorgd door André Verhagen.

's Middags zal er een viering zijn, welke opgenomen wordt door de TV. Naast het grote koor, zal *Carola* ook een paar liederen zingen.

Voor de pauzeprogramma's zijn eveneens de moeite waard. De *Country Trail*

Band o.l.v. Wim Pols verzorgt een pauze-concert. De winnaars van het volleybal toernooi op 19 mei zullen spelen tegen het Nationaal Dames Volleybal Team.

Er komen weer vele goed verzorgde stands. Uniek en nieuw zullen de presentaties zijn van onze gemeenten. Direkt bij binnenkomst in de grote ontvangshal zal dit te zien zijn. Tussen twee haakjes: Hebt U als gemeente uw presentatie reeds in voorbereiding? Want zo kunnen we immers van elkaar leren en elkaar helpen in het vinden van wegen om de goede boodschap van Jezus uit te dragen.

We zien uit naar: 20 mei 1995 in de Prins Bernard Hoeve te Zuidlaren. 150 Jaar Baptisten in Nederland, dat is om te vieren, maar bovenal om voor te danken. Kom, vier en dank met elkaar, verbonden in onze gemeenschap.

S. Edens

Deel het uit Wereld-wijd

**Zendingsdag
18 maart 1995
Zwolle**

In de Baptisten Kerk, Zamenhofsingel 15. Aanyang: 10.30 uur.
Vanaf 10.00 uur staat de koffie voor u klaar...

Voorbeeld

We staan te wachten voor het zebrapad, tot het licht op groen zal springen. Een echtpaar met twee kinderen van rondom de tien jaar kijkt even links en rechts en steekt over, terwijl het licht op rood staat. Wat zullen deze kinderen doen als ze alleen over moeten steken? Met een vaart van minstens 150 km. per uur raast een grote auto mij voorbij. Achterin een paar kinderen, die over de schouder van pa wel kunnen zien hoe hard hij rijdt. Wat zullen deze kinderen doen als ze later ook auto rijden? Misschien realiseren we ons te weinig dat kinderen kijken naar het voorbeeld van ouderen, en dan niet alleen dat van hun ouders, maar ook van mensen op straat.

Het is ook de moeite waard om eens in het Nieuwe Testament te kijken naar de plaatsen waar staat hoe gelovigen voor elkaar en hun omgeving tot een voorbeeld kunnen zijn.

H.G. de Winkel

'Weggeleden uit het geloof'

Themanummer Elisabethbode

Wie komt hier niet mee in aanraking, in eigen familiekring, bij vrienden, bij kinderen, enz. In nummer 3 van 21 januari 1995 wordt over *Weggeleden uit het geloof* geschreven. Een gesprek met Anouk: "Ik voelde me in de steek gelaten". Er blijft altijd wat hangen, we mogen vertrouwen houden. Uit het geloof weggeleden en ten diepste dat geloof toch missen. Dat gemis is een bezit. Een themanummer, bijzonder geschikt voor gebruik in diensten, op gesprekskringen, bijbelstudiegroepen e.d.

Voor meer informatie: Stichting Elisabethbode, Postbus 2, 7260 AA Ruurlo, tel.: 05735-2233.

DEEL HET UIT!

Is niet alleen het thema van het Evangelisatiejaar 1995, maar ook de titel van een CD Maxi single, waarvoor de voorbereidingen in volle gang zijn. Op deze CD zullen een aantal mooie liederen staan, waaronder een schitterende uitvoering van het THEMALIED "VIJF BRODEN EN TWEE VISSEN", geschreven door Henny Blaak.

Aan de CD zullen meewerken de Gospelformatie "OBADJA" van de Baptistengemeente Dordrecht en het "Baptistenjongerenkoor Apeldoorn" o.l.v. André Bijleveld.

70% van de netto opbrengst van deze CD gaat naar het werk van de E.C.U.! Steun het evangelisatiewerk van de Unie en zorg dat u deze unieke CD in uw bezit krijgt!
"DEEL HET UIT" verschijnt op 12 februari en kost slechts f 17.90

RESERVEER NU REEDS EEN OF MEER EXEMPLAREN
 door overmaking van f 17.90 per CD + f 3.50 bijdrage in de verzendkosten per zending op postbankrekening 65.35.526 t.n.v. Gospel Music Centre te Dordrecht. o.v.v (NIET VERGETEN!): Uw naam, adres en "Deel het uit CD".

**GEMEENTEOPBOUW-
CONFERENTIE**

thema:

**"DISCIPELSCHAP -
MET HART, HOOFD
EN HANDEN"**

sprekers:
Teun van der Leer
Arnold van Heusden

20 workshops

Vrijdag 27 en zaterdag 28 januari
in De Bron, Dalfsen

Voor predikanten, voorgangers, ouderlingen, oudsten
en geïnteresseerde gemeenteleden

organisator:

EVANGELISCHE ALLIANTIE

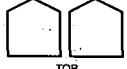
Persbericht

Evangelische Alliantie zoekt de breedte met gemeente-opbouw conferentie over discipelschap.

De jaarlijkse conferentie van de Evangelische Alliantie over gemeenteopbouw, die op vrijdag 27 en zaterdag 28 januari 1995 wordt gehouden in conferentiecentrum De Bron in Dalfsen, heeft als thema meegekregen 'Discipelschap - met Hart, Hoofd en Handen'. Discipelschap is door de internationale EA gekozen als jaarthema voor 1995. Op de toerustingsconferentie zal dit thema worden uitgewerkt in lezingen van ds. Teun van der Leer 'Discipelen van de Koning' en EA-directeur Arnold van Heusden 'Laten we het vooral leuk houden'. Zeventien in de EA deelnemende organisaties zullen met elkaar twintig workshops verzorgen. De EA zoekt hiermee de breedte. Voor meer informatie en folder: 03438-13693.

VAN DER GRAAF

BEL GRATIS
06-0225910

TOP
VERHUIZERS

VERHUIZINGEN HULPDIENST

Ansvar Idea is een internationaal verzekeringsconcern met ruim driekwart miljoen verzekerden en vestigingen in dertien landen. Het bijzondere is, dat zij alleen mensen verzekert, die bewust hebben gekozen voor een verstandige levensstijl, o.a. ten aanzien van alcohol.

In onze samenleving kiest men steeds meer voor een dergelijke levensstijl. De vraag naar onze verzekeringen neemt dan ook toe. Binnen onze maatschappij is nu plaats voor een

sales representative m/v

Het is de bedoeling, dat u zich gaat bezighouden met het afsluiten van verzekeringen en het adviseren van onze (toekomstige) cliënten. Daarbij verwachten wij dat u initiatieven ontplooit om de bestaande klantenkring verder uit te bouwen. Daarom zijn naast goede kontaktuele eigenschappen vooral pioniersgeest en een forse dosis doorzettingsvermogen onmisbaar. Redelijke kennis van het verzekeringsvak vormt uiteraard een pluspunt.

Als u belangstelling hebt voor deze interessante uitdaging en inderdaad beschikt over de gewenste eigenschappen, maken wij graag kennis met u. Een brief met relevante gegevens over uzelf en eventuele referenties kunt u richten aan onderstaand adres t.a.v. mevr. H. Sander.

ANSVAR Idea

verzekeringen voor een verstandige levensstijl

POSTBUS 90386, 1006 BJ AMSTERDAM, TELEFOON 020-617 04 26.

"De Heer is mijn Herder"

Maandag 28 november is overleden
onze zuster

JACOBA BLAAUW

Zij werd 86 jaar.

Baptisten Gemeente Zwolle

*Ze is niet dood,
de Heer heeft haar geroepen
om te wonen in Zijn eeuwig Huis.*

Op 21 december 1994 ging van ons
heen onze lieve zus

TINA POPPEN

echtgenote van U.C. Kleinhuis

North Bay, Canada

Namens de fam. Lammert en Miep
de Jonge te Assen

*"opdat ook jij zijn moogt,
waar ik ben"
Joh. 14:3b*

Voor ons geheel onverwacht is in
Jezus ontslapen onze lieve
zorgzame vader, groot- en
overgrootvader

JAN VAN DER VEEN

op de gezegende leeftijd van 93
jaar, sinds 10 april 1987 weduwnaar
van Pieterjtje Boekholt.
23 november 1994

Baptisten Gemeente Nieuw Buinen

De Here heeft tot zich genomen
onze broeder

TJEERD VAN DER MEULEN

in de leeftijd van 86 jaar
Sneek, 16 november 1994

Baptisten Gemeente Sneek

**DE REDACTIE VAN DE
CHRISTEN WENST ALLE
LEZERS VAN HARTE EEN
GEZEGEND 1995 TOE.**

De Here heeft tot zich genomen
onze zuster

ANGENIUS BLOK-REEN

in de leeftijd van bijna 89 jaar
Sneek, 17 november 1994

Baptisten Gemeente Sneek

*"Wie in de schuilplaats des
Allerhoogsten is gezeten,
vernacht in de schaduw des
Almachtigen"
Psalm 91:2*

Op 29 november 1994 is overleden
onze broeder

HEINZE SIKKEMA

op de leeftijd van 64 jaar

Baptisten Gemeente Noordbergum

*"Groot is uw trouw, elke morgen is
zij nieuw"
Klaagliederen 3:23*

Op 27 november, de Dag des
Heren, is thuisgehaald onze zuster

**WILLEMTJE KOOPS-VAN
DIJK**

op de gezegende leeftijd van 80
jaar, echtgenote van broeder Pieter
Koops

Baptisten Gemeente 2e Exloërmond

Rectificatie

In vorige uitgave van De Christen
(nr. 23) is de "e" in de naam
Hendrika Kik-Tessers weggevalen.
Onze excuses hiervoor.

GEZOCHT

KOSTERS-ECHTPAAR

Baptistengemeente Dordrecht zoekt een koster-echtpaar voor haar kerkgebouw aan de Vrieseweg. Een woning aan de kerk komt beschikbaar. Men dient lid te zijn van een Baptistengemeente in Unie-verband. In dienst treding in nader overleg, medio 1995.

Nadere informatie, zoals taakomschrijving, bij de voorzitter van de commissie van Beheer: De heer K. Kolbe, Van Ruisdaelstraat 17, 3331 CT Zwijndrecht, tel. 078-126925 b.g.g. 076-874344.

Mededelingen

De diensten van de wijkgemeente Roden beginnen op de eerste zondag van de maand om 10.00 uur. De overige diensten blijven op 19.00 uur staan.

De Baptisten Gemeente Lelystad heeft overgehouden van de bouw een complete vouw wand inclusief Rails. Lang 7m. en hoog 2.85 m. Gratis af te halen. Inl. H. Wessels, tel. 03212-1957

* Het nieuwe adres van de secretaris van de gemeente Vriescheloo, br J.R. Rendering, luidt: Swikstellen 33, 9697 PW Blijham, tel. 05976-3288.

* Secretaris van de gemeente Almelo

Nieuwstraat is: A. van Oosten, Weggelerstraat 20, 7601 GB Almelo, tel. 0546-819280.

* Waarnemend secretaris van de gemeente IJmuiden is A.S. van der Molen, Curacaostraat 16, 2071 XH Santpoort, tel. 023-374281.

* Het nieuwe adres van Tj. de Graaf, voorganger van de gemeenten Heerenveen en Haulerwijk luidt: de Lûken 16, 8447 CN Heerenveen, tel. 05130-20249.

Hollandse skiweken voor beginners en gevorderden

Thema: een frisse ontmoeting in de sneeuw en een warm contact in Jezus.

Plaats: Chr. Hotel Seeblick te Emmetten in Zwitserland. Kortings: 20-25%.

Datum: 18-02/25-02, 25-02/04-03 en 04-03/11-03 1995.

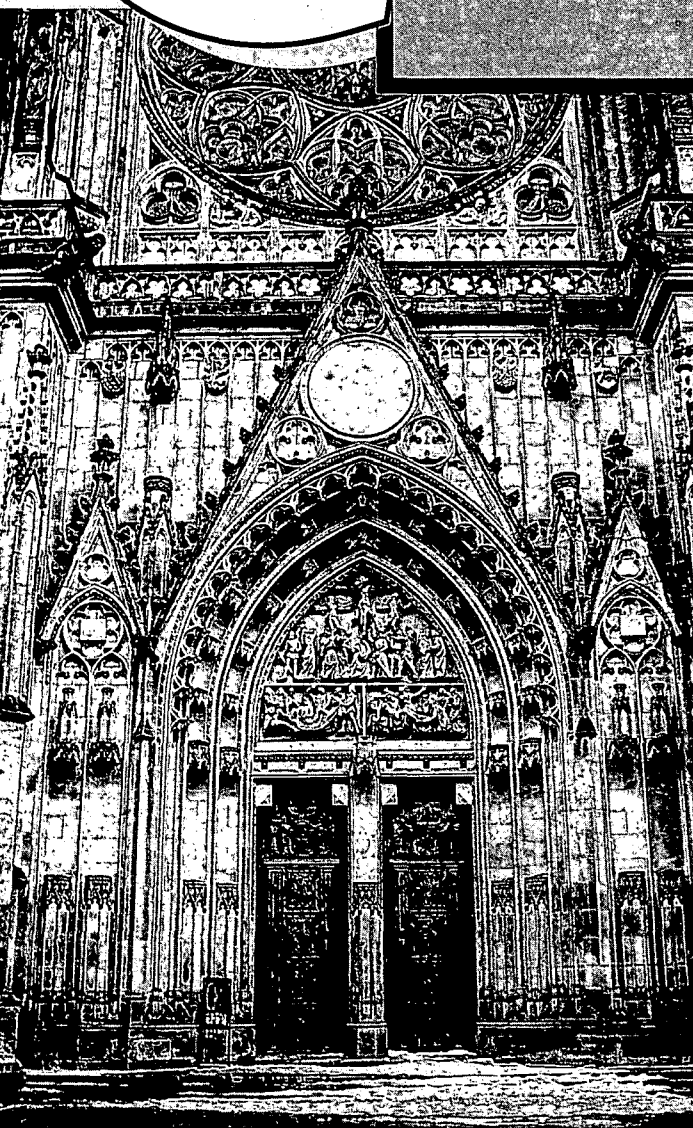
In de tweede week is er een apart programma voor kinderen en tieners/jeugd.

Bel voor informatie: 05250-85021.

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 2 - 27 JANUARI 1995

de **Christen**

PRAHA '95

Praag 1995

Holland in Zagreb

**Bijbel- en BWA-
zondag**

Praag: de grote kathedraal; ernaast: de oudste joodse begraafplaats van Europa. Deze zomer ook in Praag: het International Baptist Theological Seminary

Agenda

29 jan	GBS-Bijbelzondag
4 feb	NBJB-attaché-dag (De Strubben)
12 feb	Startzondag Evangelisatiejaar
10,11 mrt	Weekend Kinderwerk (De Strubben)
11 mrt	Landelijke vergadering Moldavië
17,18 mrt	Jeugdleidersweekend (De Strubben)
18 mrt	Zendingszondag (Zwolle)
22 mrt	Predikanten en Jeugdouderlingen-dag (De Strubben)
25 mrt	Radenconferentie Friese Bond
20 mei	Landelijke Ontmoetingsdag
3-4 apr	Broederschapsconferentie (Dalfsen)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-
284494/284457, fax 030-251798, giro
9260 t.n.v. Unie van Baptisten Ge-
meenten. Alle advertenties opgeven
aan het Unie-bureau.

BIJBEL

De laatste zondag van januari, nu dus de 29e, is door de RCOB, de Raad voor Contact en Overleg betreffende de Bijbel, ooit uitgeroepen tot Bijbelzondag. Op het eerste gezicht een vreemde titel, want waar zou de samengekomen gemeente zich op zondag anders mee bezighouden dan met de Bijbel?

Zo wordt het natuurlijk ook niet bedoeld. Zo'n zondag herinnert ons eraan hoe belangrijk de Bijbel is voor ons leven. Het dagelijks lezen van de Bijbel in gezinsverband en in de persoonlijke 'stille tijd' hebben een vormende invloed op ons denken en daardoor op ons handelen. Wie met aandacht leest leert om zo te zeggen kijken met de ogen van de Here Jezus Christus.

Nu is het moeilijk altijd geconcentreerd en met aandacht te lezen en te luisteren. Die concentratie neemt misschien ook af door onze beeldcultuur. De TV brengt de dingen in gemakkelijke kijk-vorm en daardoor hebben we mogelijk ook minder geduld om te lezen. En bij het lezen breken we vaak maar moeilijk onze gedachten af, om ons open te stellen voor het Woord. Gelukkig nemen we ook in ons onderbewustzijn woorden en gedachten op. Soms komt door een of andere gebeurtenis boven wat je een paar dagen daarvoor hebt gelezen.

Naast het persoonlijke bijbellesen en in gezinsverband hebben we ook de waarde ontdekt van de gezamenlijke bijbelstudie. Enerzijds door middel van een inleiding, meestal gegeven door de voorganger. Anderzijds al meer dan tien jaar met de GBS, Gemeente Bijbelschool, die we eigenlijk maar liever Gemeente Bijbel Studie zouden moeten noemen. Aan de hand van de geschreven inleiding die de deelnemers thuis hebben gelezen, bespreek je de tekst. Al pratende ontdek je wat die te maken heeft met je eigen leven.

De Bijbel beïnvloedt ons denken en daarmee onze manier van leven. Gods Woord doorbreekt het natuurlijke egoïsme van de mens, die geneigd is zijn eigenbelang centraal te stellen. Maar de invloed van Bijbel en christelijk geloof op ons volksleven neemt af. Tegelijk blijkt het besef van normen, waarden en grenzen te vervagen. Het geloof in de God die alles ziet verdwijnt. Mensen maken zichzelf tot hoogste autoriteit en laten zich geen normen, waarden en grenzen meer aanpraten. Dat kan zelfs omslaan in haat tegen christenen. Parool-columnist Holman trekt zich van grenzen niets meer aan als hij 'iedere christenhond een misdadiger' noemt. En onze regeerders vragen zich af vanuit welke moraal je mensen kunt motiveren zich aan wetten en regels te houden, zonder achter iedereen de 'sterke arm' te zetten.

De Bijbel geeft fundamentele richtlijnen voor de samenleving. 'U zult uw naaste liefhebben als uzelf. Zoals u wilt dat de mensen u doen, doet u hun evenzo'. 'Laat ieder niet alleen op zijn eigen belangen, maar ook op die van anderen zien'. Met zulke woorden schep je ruimte voor elkaar. Maar voor zo'n doorbraak van het natuurlijke egoïsme is de gestage verkondiging van het Woord nodig en overtuigingskracht van Gods Geest. Onderstreept door het gedrag van de gelovigen.

H.G. de Winkel

INHOUD

H. ten Harkel	We binn wies met mekoar	3,4
	NBJB	5
C.M. van der Mast	Mijn verre vriend, een goede buurman	6,7
H. G. de Winkel	BWA-zondag/buitenlands nieuws	8,9
	Uit de gemeenten	10
O.H. de Vries	Gods genade komt eerst...	11
J. Reiling	In de wereld en voor de wereld	12
P. Wijchers	Nogmaals Willow Creek	13
	Boeken	14
	Diversen	15

Eerbied

In 1912 schreef de Hervormde dominee Wumkes over het opkomend baptisme

"Onder de geloofsgroepen van Nederland zijn de Baptisten mede van de armsten en dunst gezaaiden. Men telt er nog geen 2000. De breede massa van het volk kent nauwelijks hun naam en duwt hen in de sektenboek. Het kleinburgerdom heeft pret over hun 'dompen'. De kerkelijken verwarren hen met mormonen of darbisten. Toch leven deze 'Freikirchler' bij hoge idealen. Hun streven naar een zuivere gemeente van geloovigen volgens apostolisch model, hen eisch van persoonlijke bekeering, hun strenge levenstucht, hun beslist afwijzen van alle staatsbemoeïing inzake de gemeentelijke huishouding, hun handhaving van absolute zelfregeering der gemeente, hun strijd voor onvoorwaardelijk, algemeene godsdienstvrijheid, hun innig gemeenschapsleven en hun levendige evangelisatie-arbeid dwingen eerbied af."

Dit artikel is een voorproefje van de dubbeldikke Zaaierkrant, die binnenkort verschijnt. We wilden de lezers van DC het niet onthouden.
br. H.D. Huiting, eindredacteur
br. P. Wijchers

is boven het doopvont een marmeren steen in de muur geschroefd, waarin de namen van de eerste zeven dopelingen zijn gegraveerd. In de hal hangen foto's. Van onder meer Feisser, Kruit, Weenink en Gerdes. De aartsvaders van het Nederlands baptisme. Binnen zingt seniorenkoor De Avondstem 'Er ruist langs de wolken'. En dominee Pieter Jager laat de geschiedenis spreken: "Het lied werd hier in 1845 nog niet gezongen. In 1859 wel, want toen stond de maker van het lied, dominee Gerdes hier. Niet met electrisch licht, wel met een door turf gestookte potkachel. De kerkgangers zongen, dat Jezus de hemel verliet."

Braaf

Lammie weet daar niet zo veel meer van. Haar vader, moeder, grootvader en grootmoeder waren weinig mededeelzaam over de eerste uren. "We waren een heel braaf gezin. Voor het eten werd

Nazaat van allereerste baptist over haar geloofsgemeenschap:

"We binn wies met mekoar"

Lammie Speelman-Kruit, tante Lammie voor bekenden in Stadskanaal, denkt even na. Kenmerk van het baptisme? Dan, in overvalst Gronings: "We binn wies met mekoar".

De 81-jarige, nazaat van de allereerste baptist in Nederland, weet waar ze over praat als ze het over haar geloofsgemeenschap heeft. "Ik ging naar de Christelijke school, zondagsschool en catechesatie. Heb nooit het gevoel gehad, dat ik het baptisme werd ingeprikt. Ik werd naar Jezus geleid". Haar man, Klaas Speelman (83), valt Lammie in de rede. Beamt de woorden van zijn vrouw. Hij was hervormd, maar kwam door het evangelisatiewerk van dominee Weenink in aanraking met de dopersen. "Fantastisch, dat ik daar terecht ben gekomen. Hoe die mensen leefden. De liefde, die men voor elkaar had. De vriendelijkheid. Dat trekt toch iedereen aan".

't Was precies 150 jaar geleden, dat in Gasselteniiveen – op steenworp afstand van Stadskanaal – hervormd predikant Johannes Feisser een andere visie ontwikkelde op de kinderdoop. Daar bleef het niet bij. Feisser liet zich met nog zes anderen dopen in de vaart. Het baptisme was in Nederland geboren. Drie van de dopelingen heetten Kruit.

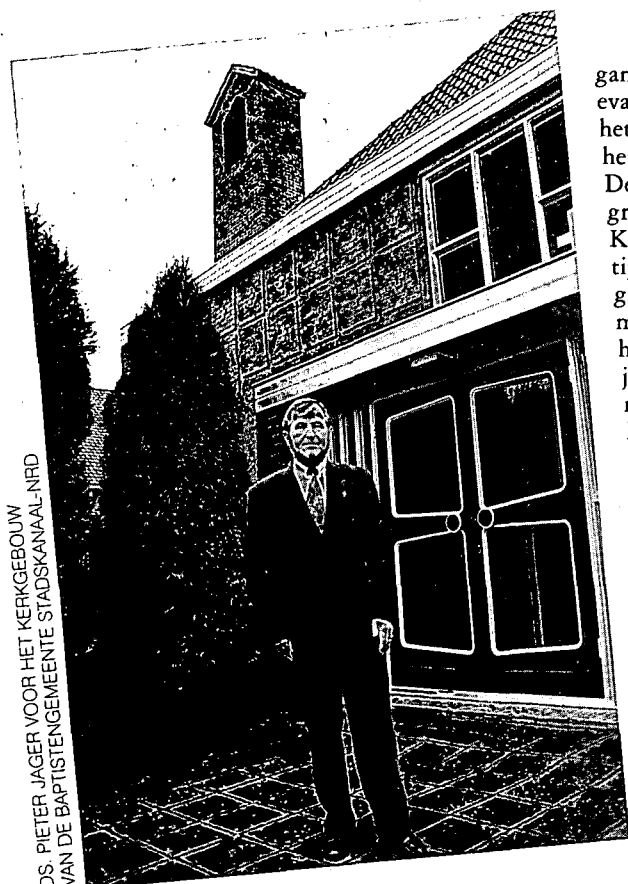
Dominee Wumkes schrijft in zijn boek *De opkomst en vestiging van het Baptisme in Nederland* het volgende:

"Op den stillen Zondagavond van 15 mei 1845 begaf zich de broederschap naar de hoeve van Roelof Reiling aan den Nijveenschen mond. Een schuurtje, dat nog bijna onveranderd op dezelfde plek aanwezig is (in 1912), diende voor kleedvertrek. Zeven maakten zich voor de plechtigheid gereed. In de veenvaart was een ondiepte, die zich bij uitstrek voor den doop leende. Kobner als dooper daalde af in het water. Hij werd gevolgd door Feisser, den scheepskapitein Arend Speelman te Nieuwe Pekela, Roelof Reiling en zijn vrouw Geëtruida Teissens, benevens de drie gebröeders Willems, Jannes en Hendrik Kruit allen te Gasselteniiveen. Deze lieten zich doopen."

In de eerste baptistenkerk in Stadskanaal aan het Stadskanaal

BR. EN ZR. SPEELMAN

DS. PIETER JAGER VOOR HET KERKGEBOUW VAN DE BAPTISTENGEMEENTE STADSKANAAL-NRD

ge-dankt, we lazen keurig uit de Bijbel en gingen naar de kerk. Over dopen praatten we niet. Welnee." "Midden in de kerk stond een grote kachel. Die werd met turf gestookt. D'r konden wel 300 mensen in. We zaten op harde banken. Je weet wel, waar je zo'n streep van in de rug krijgt en zongen vooral uit Johannes de Heer. Een harmonium begeleidde de samenzang. Een microfoon was niet nodig. Weenink's stem was duidelijk genoeg." Haar man Klaas vult aan: "De liederen uit Johannes de Heer waren populair. Die hoorde je overal. In de fabrieken, langs de lopende band." De baptisten zijn 'geseteld' in Stadskanaal. Op een bevolking van 33.000 zijn er zo'n 750 belijdende leden van de baptistenkerk. "We zijn helemaal geaccepteerd en vervullen een voorttrekkersrol bij de Raad van Kerken." Toch, vindt Pieter Jager, is er weinig meer te merken van de historische betekenis van het kerkgenootschap voor Stadskanaal. "Het verleden is eigenlijk ook niet meer van belang", zegt hij. "Natuurlijk kent iedereen hier nog dominee Reiling. Een charismatische figuur. En je komt de familienamen van het eerste uur als Kruit, Reiling nog tegen. Maar verder..."

Gedreven

"De gedrevenheid, het elan, 't gevoel is bij ons begonnen. Nu zie je, dat we minder naar buiten treden. In de voort-

gang van de tijd gaat er een stuk evangelisatiebeleving uit. En is het vuur wel eens ver weg. Maar het is er wel, hoor."

De invloed van de kerk was groot, zeggen Lammie en Klaas. Vooral in Weenink's tijd, want per slot van rekening groeiden zij met hem op. Lammie: "Hij was een evangelist in hart en nieren. Op de jongeliedenvergadering kwamen honderden jongeren. Alles wat Stadskanaal was, kwam daar naar toe. Er was immers ook niets te doen. Je kon hoogstens naar het café. Van die achtergrond werd gebruik gemaakt om het evangelie te verkondigen. Weenink bracht Gods boodschap ontzettend duidelijk over." De echtelieden missen net als dominee Pieter Jager het evangelische vuur van vroeger. Klaas: "Ja, we schieten wel eens tekort. Het evangelie kan nooit eenvoudig genoeg worden gebracht. We moeten ons

concentreren op Jezus."

Klaas Speelman is zelf een exponent van hoe in de loop der tijd het baptisme vaste voet aan Neerland's wal kreeg. Hij groeide op in een gerenommeerd hervormd gezin en kwam via de jongeliedenvergadering in aanraking met – zoals hij het uitdrukt – "de verkondiging van het blijde verlossende evangelie". "Ik lag er thuis wel uit. Na m'n bekering liet ik met dopen. Dat deden er meer. De gemeente breidde enorm uit." Lammie: "Men sprak schande over de doop van Klaas."

Het verhaal van de 'oerbaptiste' is anders. "Toen ik 12 was, ontmoette ik Jezus. Ik wilde er dus bijhoren en gedoopt worden. Maar dat kon niet, zeiden de volwassenen om me heen, want dat was toch alleen voor grote mensen. M'n moeder zei, dat ik nog veel te jong was. Weenink zei: "Lammie, als Jezus jou aangenomen heeft, hoor je bij ons." Toen mocht het."

Daar bleef het overigens niet bij, want het kerkklidmaatschap had zo z'n verplichtingen. Lammie vervulde enorm veel taken in de kerkelijke gemeente en zat nooit stil. Zo leidde ze de 'zusterhulp' in Nieuw Buinen. Een vrouwenclub die wekelijks vergaderde, handwerkte en Bijbellezingen verzorgde. "Er was geen gemeente. Wel 49 vrouwen die elke week bij elkaar kwamen. 't Was gezellig én mooi. Ze hadden toch ook niets anders dan die vrouwenvereniging."

Het baptisme vervulde een grote sociale rol door de talrijke activiteiten van het rijke verenigingsleven. Dominee Pieter Jager knikt: "Drankproblemen werden bestreden. Jongeren die langs de straat slenterden kregen opvang. Culturele activiteiten als zang, muziek en toneel zijn ontwikkeld. Daardoor kreeg je ook gelegenheid om te evangeliseren."

Die sociale rol werd misschien niet eens zo bewust op de schouders genomen, denken de echtelieden, want het ging immers toch om de verspreiding van Gods boodschap.

Christen

"We kwamen ooit mensen tegen, die ons vroegen hoe het kwam, dat iedereen altijd welkom bij ons was. "Komt dat, omdat u christenen bent?" vroegen ze. Ik zal je vertellen dat we helemaal niet in de gaten hadden, dat er zo tegen ons werd aangekeken. Je leeft, zoals je hart dat ingeeft. We hebben nooit gedacht dat we wel eens een staaltje zouden weggeven. Maar die persoonlijke leefwijze moeten we als baptisten wel uitdragen. Zo iets heeft een heilzame invloed. Ik denk zelfs dat het baptisme niets is. Het gaat om je persoonlijke levensstijl", meent Lammie.

"Weet je", merkt Klaas nog op, "mijn geloofsgenoten liggen me soms nader aan het hart dan m'n familie. Ik voel me geborgen." Lammie: "Ja, we binn wies met mekoar. Uitstraling, dat merken anderen aan ons."

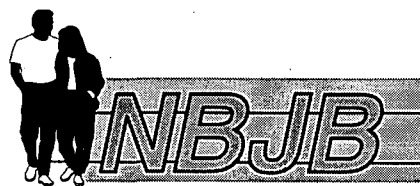
Henk ten Harkel

Deel het uit Wereld-wijd

**Zendingsdag
18 maart 1995
Zwolle**

In de Baptisten Kerk, Zamenhofsingel 15. Aanvang: 10.30 uur.
Vanaf 10.00 uur staat de koffie voor u klaar...

De nieuwe NBJB-vakantie folder is er weer!

Nog maar net begonnen aan het nieuwe jaar, zijn wij alweer druk aan het nadenken over de komende zomer. Ook dit jaar zullen er weer diverse kampweken worden georganiseerd.

Natuurlijk wil jij daar ook bij zijn en groot gelijk heb je, want zeg nou zelf, een week lang met leeftijdgenoten in een prachtig stukje Drenthe kamperen, samen nadenken over wat God ons anno 1995 wil vertellen, veel lol maken, zingen bij het kampvuur, sport en spel... te veel om op te noemen. Wie wil dat nou missen???

En wat te denken van het kinderkamp? Samen spelen met een heleboel andere kinderen en zo heel veel vriendjes en vriendinnetjes erbij krijgen. Of een internationaal kamp? Ervaringen uitwisselen met jongeren uit verschillende culturen. Mensen met totaal verschillende achtergronden voor wie dezelfde God de bron van inspiratie is. En zo zijn er nog de ouderenweek, het Flevofestival en ga zo maar door. Enthousiast geworden? Vraag dan nu de nieuwe kampfolder aan je jeugdleider of bel het Jeugdburo (05120-15687) en geef je snel op, want VOL = VOL.

“Allemaal anders, maar toch 1”

Dit is het thema van het Jeugdleidersweekend dat 17 en 18 maart a.s. wordt gehouden op De Strubben in Schoonloo. Ontmoeting en uitwisseling met andere leiders van Tussenjeugd- en Oudere Jeugdgroepen, Bijbelstudies, werkvormen en discussies.

Een weekend om bij te tanken en inspiratie en nieuwe ideeën op te doen. Een weekend die je dus niet mag missen! Meer informatie en aanmelding: Jeugdburo NBJB, tel. 05120-15687.

PRAHA 1995

WERKKAMP
17-30 JULI 1995
Int. Baptisten
Theologisch Seminarium
Praag, Tsjechië

Gezocht: 25 jonge mensen (16+) om samen te werken, te leren, te groeien in ons geloof in Jezus en lol te hebben. Twee weken samen werken met jongeren uit heel Europa op het nieuwe Internationale Baptisten Theologisch Seminarium. Het dagelijks programma zal o.a. bestaan uit Bijbelstudie, ontspanning, sightseeing en veel praktisch werk. Ben je niet bang je handen uit de mouwen te steken, geef je dan op voor dit internationale team! Meer informatie en opgave: Jeugdburo NBJB, tel. 05120-15687

Mijn verre vriend, een goede buurman

Het kerkgebouw van de Kroatische Baptisten-gemeente in de Kroatische hoofdstad Zagreb bevindt zich op Radeceva, nummer 13, in het hartje van Zagreb. Op die zondag, eind november vorig jaar, laat ik mij door een taxi, die na een APK-keuring in Nederland onmiddellijk naar de schroothoop zou worden verwezen, letterlijk en figuurlijk afzetten op het 'Republike'-plein in het centrum. Dominant is het standbeeld van Josip Jelacic, die als leenheer van 1848 tot 1859 de scepter zwaaide over Kroatië, toen en tot voor enkele jaren geleden een provincie van Joegoslavië. De tijden zijn veranderd...

In het kerkgebouw wordt ik verwezen naar een zijkamer-tje, waar Dr. Josip Mikulic, één van de voorgangers van de gemeente, samen met zijn vriend en medevoorganger Peter Mackenzie, verzonken is in gebed. Ik wacht geduldig. Wanneer hij me ziet, slaat hij zijn armen om mij heen en heet mij hartelijk welkom. De kerk is afgeladen vol. Onder de kerkgangers bevinden zich naast gezinnen uit Zagreb, ook gezinnen die zijn gevlucht voor het oorlogsgeweld in de regio en een veilig onderkomen hebben gevonden in één van de vluchtelingenkampen in Zagreb. Een sterk contrast vormen toeristen uit Amerika, Engeland en zelfs Australië, allen baptisten die ook in den vreemde hun eigen kerk weten te vinden.

Op aandringen van Dr. Mikulic verzorg ik een gedeelte van de prediking. Ik besluit tot een korte overdenking die is gebaseerd op de gelijkenis van de Barm-

hartige Samaritaan. Het geeft me de mogelijkheid een link te leggen tussen het werk van de Christelijke Hulporganisatie 'My Neighbour', die op initiatief van de baptistengemeente in Zagreb is opgezet en mijn werk bij de Koninklijke Nederlandse Militaire Bond Pro Rege, die, naast de Protestantse Militaire Tehuizen in Nederland en Duitsland ook het Holland Huis in Zagreb in stand houdt.

Verbondenheid

Uit het tweede gedeelte van de prediking die afwisselend door dr. Mikulic en Peter Mackenzie wordt verzorgd, kan ik opmaken dat vooral de slachtoffers van al weer bijna drie jaar durende de oorlog in het voormalig Joegoslavië centraal staan. Tenslotte viëren wij gezamenlijk het Heilig Avondmaal en gedenken hierbij de dood van Hem die voor onze zonden gestorven is.

Het gevoel dat ik overhou van deze dienst is een warm en dankbaar gevoel. Je proeft en voelt dat Gods Woord tot steun en toeverlaat is voor allen die op Hem hun vertrouwen vestigen. Waar zij

ook wonen, welke taal zij ook spreken, op zo'n moment is er die allesomvattende verbondenheid. Dan is het slechts van ondergeschikt belang dat ik doopen beledigend lid ben van de Gereformeerde Kerk. 'Synodaal' moet je er in Nederland dan wel bij zeggen, want anders wordt je in het verkeerde 'vakje' gestopt. Die zondagmorgen in Zagreb bestaan er geen 'vakjes'.

Holland Huis

Hoe ik daar in Zagreb bij de Baptisten-gemeente terecht kwam? Om u dat te vertellen moet ik in gedachten teruggaan naar 1993.

In juni van dat jaar kreeg Pro Rege, na langdurig overleg met de VN-autoriteiten in Zagreb toestemming voor de bouw van een militair tehuis ten behoeve van de Nederlandse militairen die deel uitmaken van UNPROFOR. Het project kwam snel van de grond, niet in het minst dankzij de honderdduizend leden en begunstigers die de vereniging Pro Rege telt. Overigens mag de medewerking van Defensie niet worden vergeten, want, hoewel dit project niet in aanmerking kwam voor subsidie van het ministerie van Defensie bood zij alle denkbare logistieke en personele hulp. Met militair vervoer werden de geprefabriceerde onderdelen naar vanuit Nederland naar Zagreb vervoerd en tijdens de bouw werd met man en macht meegeholpen het gebouw als een legpuzzel in elkaar te zetten.

Thuis in den vreemde

Het Holland Huis 'draait' nu alweer anderhalf jaar. Naast tehuis is het vooral de 'werkplaats' van de diensten Geestelijke Verzorging in de krijgsmacht. Het kantoor van de legerpredikant en de aalmoezenier bevindt zich in het tehuis. Verder zijn ook de andere dienstverleners zoals de dokter en de 'psych' kind aan huis.

Dat laatste is erg belangrijk, want voor de bezoekers van het tehuis, jongens en meisjes, mannen en vrouwen die door Defensie zijn uitgezonden naar het voormalig Joegoslavië, zijn die hulpverleners en de tehuisleiders het eerste aanspreekpunt. Bij hen kunnen zij terecht met hun verhalen, want deelnemen aan een dergelijke missie blijkt in de praktijk een ingrijpende ervaring. Een ervaring die minder snel kan worden verwerkt dan wellicht wordt gedacht. Het vraagt extra aandacht van hen die 'zorg' tot hun beroep hebben gemaakt.

HET HOLLAND HUIS IN NOVEMBER 1994: 'EEN THUIS IN DEN VREEMDE'

My Neighbour

In het najaar van 1993 kwam Pro Rege in contact met de Kroatische Christelijke Hulporganisatie 'My Neighbour'. Bij mijn eerste ontmoeting met de voorzitter, Dr. Josip Mikulic bleek, dat hij bereid was ons te helpen bij het vinden van een appartement voor ons tehuis-leiders-echtpaar dat tot dan toe was gehuisvest in een klein, sober hotel in Velica Gorica.

Het lukte en dus wilde Pro Rege iets terugdoen. Uit informatie bleek dat Dr. Mikulic dankzij zijn vele connecties, elk bedrag nagenoeg drievoudig kon besteden door directe inkoop en extra hoge kortingen. Voor Pro Rege gaf dit het veilige gevoel dat alle gelden optimaal zouden worden benut. Zo konden in hartje winter 1993 honderd kachels, tevens bakovens, worden overhandigd aan evenzoveel families die in en om Zagreb in vluchtelingenkampen verblijven. Hoe belangrijk het contact tussen Pro Rege en 'My Neighbour' was, bleek afgelopen november. Na diplomatiek overleg en 'gelobby' was toestemming verleend voor uitbreiding van het Holland Huis met een woning.

Dus reisde ik als projectleider opnieuw af naar Zagreb. Ook nu weer werd van Defensie-zijde alle hulp geboden en enkele dagen na aankomst kon ik trots een volledig ingerichte woning opleveren en overdragen aan de directeur. Nou ja, volledig opgeleverd... Er ontbraken nog enkele meters koperen waterleiding, maar wie daar op let is een kniesoor. Natuurlijk lag ik er wel een beetje wakker van, want zonder water heb je niet veel aan een boiler en een gloednieuwe badkamer. Gelukkig ben ik een grenzeloze optimist en dacht: "Komt tijd, komt raad", niet wetende dat de oplossing letterlijk dichterbij lag dan ik in mijn stoutste dromen kon vermoeden. Die middag na de kerkdienst brengen Dr. Mikulic en ondergetekende, vergezeld van directeur P. Koornneef en zijn vrouw, een bezoek aan één van de hulpprojecten, de nieuwbouw van een landbouwschool in Moscenica, even buiten Sisak. We maken er kennis met Ivan, de broer van dr. Mikulic, die ons vol trots rondleidt over dit nieuwe hulpproject van 'My Neighbour'.

Beter een goede buur...

De buurman van Ivan, een Servische moslim, bewijst dat het in dit door oorlog verscheurde land ook anders kan. Aan de gevel van zijn woning hangt... de Kroatische vlag. Uit het verdere gesprek blijkt dat Ivan vertegenwoordiger is in allerlei bouwmaterialen, dus vraag ik hem – je weet nooit hoe een

koe een haas vangt – of ik de volgende dag kan informeren naar een leverancier van koperen waterleidingpijp. Geen probleem. Die maandag bel ik hem en hij verwijst me naar een bedrijf in Sesvete, iets ten Oosten van Zagreb. Ik noteer 'fonetisch' de naam van de contactpersoon naar wie ik moet vragen en ga op zoek. Met veel moeite vind ik het bedrijf, waar hij me op wees, en maak mijn wensen kenbaar in de veronderstelling dat het door mij verlangde net zo schaars is als molschoppen in de Middenlandse Zee. Tot mijn grote verbazing word ik meegenomen naar een loods waar... kilometers pijp liggen opgeslagen. Kennelijk bestemd voor export, want op één van de labels ontwaar ik de naam van een grote Nederlandse 'Doe-het-zelf'. Het gevraagde wordt keurig afgezaagd en in mijn Kadett geladen. Ik trek de portemonnaie en vraag me af of ik in Kuna's, Duitse Markten of Dollars moet betalen, en... hoeveel. Glimlachend zegt mijn contactpersoon in een mengeling van gebrekkig Engels en Duits: "Ach, zie je, wij zijn er toch om elkaar te helpen?" Verbaasd stamel ik "Hvala Vam mnoga", Dank u zeer, dat ik uit voorzorg op een spiekbriefje had genoteerd, en keer opgewekt terug naar het Holland Huis om mijn karwei af te maken.

Nauwelijks twee weken na mijn vertrek uit Zagreb worden twee groepen Nederlandse VN-militairen en enkele Nederlandse UNMO's (waarnemers) gegijzeld. Gelukkig komt er snel een einde aan hun 'vrijheidsberoving'. Juist dan blijkt de waarde van het Holland Huis. Een Protestants Militair Tehuis in het verre Zagreb. Waar onze mensen gastvrij worden opgevangen. Waar een luisterend oor is voor de tientallen verhalen, telkens weer.

Dan ben ik trots op Pro Rege, die won-

derlijke club van honderdduizend supporters. Dan ben ik blij en diep dankbaar voor mensen als Josip en Ivan Mikulic, aan Peter Mackenzie en al die anderen van de Kroatische Baptisten-gemeente in Zagreb die ik heb leren kennen en waarderen. Die net als Pro Rege werken vanuit de basis-opdracht zoals die ons in de Bijbel wordt aange-reikt, namelijk onze naaste lief te hebben als onszelf. Dan blijkt dat een goede buur, ook al zijn wij ver van elkaar verwijderd, ook een goede vriend kan zijn. Tot ziens... "Dovidjenja".

C.M. van der Mast
Hoofd Landelijke Organisatie & Public
Relations KNMB Pro Rege

Mocht u het werk van Pro Rege of één van de hulpprojecten van 'My Neighbour' willen steunen, dan kunt u contact opnemen met de Koninklijke Nederlandse Militaire Bond Pro Rege Postbus 372 3500 AJ Utrecht Telefoon: 030 - 311892

LOGO VERENIGING

BWA-Zondag

Ieder jaar worden wij op de eerste zondag van februari even bepaald bij het wereldwijde verband waarvan wij deel uitmaken, de Baptisten Wereld Alliantie. Deze omvat 38 miljoen leden, maar vaste bezoekers en kinderen meegerekend komt men op een invloedssfeer van 100 miljoen in meer dan 200 landen. Wat de BWA doet kunt u zo nu en dan lezen in deze rubriek. De verkondiging gebeurt altijd vanuit de lokale gemeenten en unies, maar bijvoorbeeld de hulpverlening aan noodlijdende gebieden gebeurt door de BWA, via de gemeenten in die regio's.

Collecte

Vanuit onze Unie wordt jaarlijks een vaste bijdrage gegeven aan de BWA, maar eenmaal in de vijf jaar vraagt de BWA aan de gemeenten een collecte te houden. Dat is ook nu weer het geval, de gemeenten wordt gevraagd om a.s. zondag 5 februari een collecte te bestemmen voor het wereldwijde werk van de BWA.

Uit een brief van ds. P. van der Werf aan onze gemeenten citeren wij: "De BWA, opgericht in 1905, was tot aan de 2e Wereldoorlog vooral een beweging voor onderling contact. Eens in de vijf jaar kwamen baptisten van over de hele wereld bijeen om de Heer te loven, de eenheid in Christus te beleven en de unies/conventies aan te moedigen voor hun zendingswerk. Na de oorlog en het einde van de koloniale tijdperk en door de snelle

groei van het ledental ertoe gedrongen, ging de BWA zich meer richten op Hulpverlening, Evangelisatie en Onderwijs, Communicatie, Studie en Onderzoek, Promotie en Ontwikkeling. Sinds de dramatische verandering van de laatste jaren komen er uit allerlei streken van de wereld verzoeken om hulp - uit Afrika, de voormalige Sowjet Unie, het verre Oosten, enzovoorts. "Waar zijn de baptisten?" Maar de BWA heeft helaas niet voldoende middelen om te helpen.

Eén van de moeilijkheden is dat in de loop der jaren bovengenoemde programma's zijn gestart, maar dat de financiële basis ervoor niet voldoende werd geregeld. Dat probeert men nu in orde te brengen zodat onze wereldwijde baptisten gemeenschap optimaal van dienst kan zijn, ook wanneer er zeer snel hulp geboden moet worden.

Juist als wereldwijde baptisten gemeenschap hebben we in deze tijd geweldige mogelijkheden. William Carey, voorvechter van zending, zei: "Verwacht grote dingen van God, onderneem grote dingen voor God!" Stel u voor wat 148.000 gemeenten met deze collecte kunnen bereiken!"

BWA-Vergadering 1994

De Algemene Vergadering van de Baptisten Wereld Alliantie, Uppsala, Zweden van 18-24 juli nam, zoals ge-

bruikelijk, een aantal resoluties aan.

Resolutie nr. 1 vraagt aandacht voor het geweld, het bloedvergieten en de vluchtelingen in Rwanda en Burundi. Resolutie 2 spreekt de bezorgdheid uit over het gebrek aan godsdienstvrijheid in landen als

Bulgarije, Albanië, Iran, Ethiopië, Centraal Azië, China, Indonesië en Oost Timor, en vraagt de regeringen van die landen hierin verbetering te brengen.

Resolutie 3 spreekt de dankbaarheid uit voor de uitroeping van het jaar van de familie door de Verenigde Naties en benadrukt het belang van het huwelijk. Spreekt ook de zorg uit over het lot van miljoenen kinderen die door allerlei oorzaken moeten lijden. In resolutie 4 wordt dankbaar de toename van het baptisme in Europa en Azië vastgesteld. De gemeenten worden opgewekt nieuwe wegen te bedenken om het evangelie aan deze geseculariseerde wereld over te brengen.

Resolutie 5 spreekt de blijdschap uit over het resultaat van onderhandelingen, waardoor vrede bereikt is tussen o.a. Israël en de Palestijnen, tussen blank en zwart en Zuid Afrika en de overgang naar een democratie in Malawi. In dit laatste hebben christenen een belangrijke rol gespeeld.

Resolutie 6 betreft de voorbereidingen voor het BWA congres in Argentinië en 7 de dankbetuiging voor de goede ontvangst in Zweden.

17e wereldcongres BWA

Voor wie er tijd en geld voor heeft: Het 17e wereldcongres van de BWA wordt gehouden op 1-6 augustus a.s. in Buenos Aires, Argentinië. Inschrijven voor 1 juli a.s. De deelnemerskosten zijn US \$ 125, exclusief verblijfskosten.

Rwanda

Baptist World Aid, het hulp- en ontwikkelingswerk van de BWA, heeft samen met andere hulporganisaties meer dan 150.000 kg medische goederen verzonden naar de Rwandese vluchtelingen in Goa, Zaire. Tijdens de Algemene Vergadering van de BWA in Zweden in 1994 zegden de vertegenwoordigers van de unies en conventies een bedrag toe van meer dan 1,5 miljoen dollar voor de vluchtelingen in Rwanda. De collecte onder de deelnemers van het EBF-congres in Lillehammer, Noorwegen, bracht ongeveer 18.000 dollar op voor dit doel.

Broeders en zusters

Zoals bekend was de burgeroorlog in Rwanda gevolg van de spanningen tussen Hutu's en Tutsi's. Een Tutsi predi-

kant werd vermoord omdat hij een Hutu predikant in huis had genomen. BWA-functionaris Paul Montacute bezocht de vluchtelingen, samen met Eleazer Ziherambere, een gevluchte voorganger uit Rwanda en thans regionaal secretaris van de BWA. De baptisten in Zaire stelden hun kerken en huizen open om de vluchtelingen onderdak te geven.

In Kenia spraken Montacute en Ziherambere in een samenkomst van de Afrikaanse Baptisten Jeugdbeweging. Toen Ziherambere klaar was met zijn toespraak werd Evelyn Zimulina, secretaris van de Baptisten Vrouwen Unie van Afrika, uitgenodigd om te spreken. Zij sprak haar waardering uit voor Ziherambere en vroeg of iemand kon zien dat zij van verschillende stammen waren. 'Wij zijn broeder en zuster, zoon en dochter van Rwanda en wij moeten samenwerken om het werk van de duivel in Rwanda te verslaan. Tutsi en Hutu christenen moeten samenwerken'. Voordat er gebeden zou worden vroeg Evelyn Zimulina aan Ziherambere: 'Heb je mij lief?' 'Ik heb je lief, mijn zuster', antwoordde hij. 'Ik heb je lief, mijn broeder', zei Zimulina. Daarna kwam er een bewogen bidstond. In Christus bestaan er geen scheidingen tussen rassen en volken.

Ontmoeting leiders Orthodoxe kerk en Baptisten

In oktober 1994 had in Istanboel, Turkije, een historische ontmoeting plaats van vooraanstaande patriarchen uit de Orthodoxe Kerk en de Baptisten. De brs Theo Angelov uit Bulgarije, vice president van de EBF, Karl Heinz Walter, algemeen secretaris van de EBF, Knud Wümpelmann en Denton Lotz, resp. president en algemeen secretaris van de Baptist World Alliance maakten deel uit van de delegatie van dertien baptisten.

Het gesprek vond plaats met de leden van het Orthodoxe Synodale comité. De Baptisten werden verwelkomd als 'Geachte en geliefde broeders'.

Het gesprek ging over wederzijdse informatie, over onderwerpen die men gemeen heeft maar ook over die welke scheiding maken. De zorgen over de behandeling die de Baptisten in sommige Oost-Europese landen ondervinden werden ook naar voren gebracht. Theo Angelov wees op de beschuldigingen van plaatselijke Orthodoxe leiders in Bulgarije. Zij schilderen de Baptisten af

als een sekte die een dwaalleer brengt.

Een belangrijk onderwerp waarover verder gesproken moet worden is de baptistische opvatting over noodzaak tot evangeliseren, hetgeen in gebieden die de Orthodoxe Kerk als haar terrein beschouwt wordt opgevat als 'proselytisme' en 'schapen stelen'. (EBPS)

Gevangen in Saoedi Arabië

Op 26 augustus 1994 werden acht christenen, waaronder twee baptisten, gevangen genomen in Saoedi Arabië. Zij hielden een huissamenkomst, maar in dit moslim koninkrijk is elke vorm van christelijke bijeenkomst verboden. De Baptist World Alliance heeft bij de ambassade van Saoedi Arabië in Washington, D.C. een verzoek om vrijlating ingediend. Alle acht zijn Filippijnse contractarbeiders.

Bangladesh

In Bangladesh ondervinden de baptisten steeds meer hinder van militante moslim fundamentalisten. Er is een wetsvoorstel dat godslastering verbiedt en het is te begrijpen dat daaronder ook het lasteren van de profeet, Mohammed, valt. Deze moslims zetten de regering onder druk om de wet zo spoedig mogelijk in te voeren. Terwijl juist de christenen veel sociaal werk verrichten onder de armsten van het land. De baptisten werken in stilte, maar niettemin komen er geregeld mensen tot geloof.

Nepal

In Nepal ontstaan gemeenten doordat Nepalese vluchtelingen in aanraking kwamen met Indiase baptisten. Bij hun terugkeer in Nepal brachten zij het evangelie mee. Er zijn nu twintig gemeenten en 35 zendingsposten in het land.

International Baptist Theological Seminary

Voor het laatst opende het Internationale Baptisten Seminarium het cursusjaar in Rüşchlikon, Zwitserland. Komende zomer verhuist men naar Praag. Onder de nieuwe studenten bevindt zich Eisbert van Dijk uit Nederland. Verder ook een voorganger van de Baptisten Gemeente Kigali, Rwanda. Tijdens het geweld in zijn land moest hij met zijn gezin vluchten naar het zuiden, waar zij in veiligheid waren. Eenmaal in Zwitserland moest zijn vrouw opnieuw vluchten naar Zaire. Hoewel Zwitserland als regel niet toestaat dat studenten hun gezin laten overkomen werden vrouw en kinderen nu als vluchtelingen aangemerkt en kon het gezin in Rüşchlikon intrek nemen.

Bij de foto's

(pagina 8)

Stalin, onzaliger gedachtenis, werd geboren in Gori. Ondanks alles wordt zijn geboortehuis nog in ere gehouden en Karl Heinz Walter moest daar wel even voor poseren, samen met de algemeen secretaris van de Baptisten Unie van Georgië.

(pagina 9)

De algemeen secretaris van de Europese Baptisten Federatie, Dr. Karl Heinz Walter, bezocht de baptisten gemeenten in Georgië, een land van de GOS, een voormalige Sovjet republiek. Met behulp van geld van de EBF kon de gemeente in Gori dit houten kerkgebouw kopen.

Foto's: EBPS, Hamburg

DENK

Werk

16. Neem mensen mee naar de kerk en andere activiteiten

Wat zo vanzelfsprekend klinkt, is vaak helemaal niet vanzelfsprekend. Mensen meenemen naar de kerk, dat is niet zo simpel. In de eerste plaats al, omdat sommige van onze kennissen misschien helemaal niet weten dat we naar de kerk gaan. Misschien ook wel, omdat we met sommige van onze kennissen relaties hebben, die helemaal niet lijken te passen bij kerkgang: alleen maar zakelijk of sportief of via nabuurschap en zo voort. Nog moeilijker ligt het als we het bij mensen verbruikt hebben voor eigen fouten, trots of halsstarrigheid. Als je mensen ondervraagt over hoe ze ooit eens voor het eerst in de kerk terecht zijn gekomen, dan is dat bijna altijd doordat ze zijn meegenomen. Door ouders of vrienden, of burens of familieleden. Blijkbaar is dat de meest effectieve manier om mensen bij de kerk en de gemeente te betrekken. Velen denken bij evangelisatie vooral aan een groepje enthousiastelingen, die het wel even zullen regelen. Maar de gemeente zelf is evangelisatie. Door anderen mee te nemen, uit te nodigen, vergroten we letterlijk het aantal mensen, dat het evangelie kan horen. Soms is er weerstand om mensen uit te nodigen, omdat we zelf ons niet lekker op de plaats voelen in onze gemeente, of omdat we zelf niet overtuigd zijn van de kracht van de samenkomst of ons er zelfs voor schamen Baptist te zijn. Soms is die schaamte niet helemaal onterecht. Ook bij ons gebeuren verkeerde dingen; de diensten zijn niet altijd wat we graag willen. Als het maar echt is! Wanneer onze diensten een afspiegeling zijn van de breedte van de gemeente- en vriendenkring, dan is het ook minder moeilijk om mensen mee te nemen. Soms hebben mensen last van valse bescheidenheid en hebben het idee, dat we niet zoveel te bieden hebben. Laat de ander dat zelf maar uitmaken. We hoeven ons niet te schamen voor onze diensten en activiteiten, zolang de Heer er op feestelijke wijze in verkondigd wordt en ieder er met plezier aanwezig kan zijn.

Domini

ER WAS VOOR HEM/ HEN GEEN PLAATS

Op 2e kerstdag 1994 mocht de baptistengemeente Leiden een kerkdienst verzorgen in het asielzoekerscentrum Leiden. De kern van de verkondiging was toegespitst op Luc. 2: 7b, zoals er voor onze Heer en Heiland geen plaats was bij zijn Komst op aarde, zo is er voor vele asielzoekers geen plaats onder ons. Doch waar mensen elkaar niet willen of kunnen begrijpen is er een God, in Christus ons gelijk geworden, die met ons gelijk geworden, die met ons mee kan voelen.

De gemeente was hiertoe uitgenodigd door de leiding van het centrum gezien de contacten welke er reeds waren met een gezin uit Rusland en enkele jonge mannen uit Zaïre en Angola van evangelische-/baptistische huize. In onze zondagse diensten kon en kan namelijk worden voorzien in vertaling in het Russisch, Frans, Duits en Engels al naar gelang de behoefte. Om het toch wat storende effect van het vertalen voor de omzittenden te verminderen zijn we zelfs overgegaan tot het aanschaffen van koptelefoons voor de niet-nederlandse bezoekers.

Zondag 22 januari 1995 mogen we DV een dezer Zaïrese mannen door de doop

aan de Gemeente toevoegen, zodat onze gemeente naast leden afkomstig uit Duitsland en Engeland nu ook leden heeft van Russische- en Afrikaanse afkomst. Een gemêleerd en levendig geheel.

Uit dit verslag kunt u ook concluderen dat we met Gods hulp het dal waarin we twee jaar geleden terecht kwamen doordat onze vorige voorganger, wegens groot verschil in gemeente-opvatting, met ongeveer 80 medestanders de gemeente liet vallen, achter ons hebben liggen. In onze huidige voorganger, br G.J. Goessens, zijn we gezegend met een herder en leraar met een gezonde en standvastige gemeente-opvatting.

Inmiddels zijn de plannen voor een andere behuizing van de gemeente weer op tafel gekomen daar het gemeentecentrum aan de Oude Rijn te klein en ons onderkomen in de aula van Nieuweroord slechts van tijdelijke aard is.

Met de wens dat Gods rijke Zegen uw deel mag zijn groeten wij u allen hartelijk vanuit Leiden.

J. Chr. Schipper

VELERLEI VOLKEN EN TAALGROEPEN

FOTO AGNES SCHIPPER-SPREY

GODS GENADE KOMT EERST...

Komt daarom de doop als eerste in het leven?

In gesprek over de doop houden reformatorische christenen die voorstanders zijn van de kinderdoop, baptisten vaak voor dat Gods genade vóór alles in het leven komt. Gods genade komt éérs. Vóór een mens kan geloven is God er reeds met zijn genade. Nog éér een kind het evangelie kan verstaan komt God met zijn genade het kinderleven binnen. En, zo luidt de argumentatie, de kinderdoop is daarvan een prachtige uitdrukking! Zoals het staat in een 'Liturgische Handreiking' vanwege de Hervormde Raad voor de Eredienst:

'God gaat in zijn genade ons voor-
aan en antwoordt eer wij roepen.

Daarom mogen ook jonge kinderen
het zegel van de Doop ontvangen en
tot de gemeente gerekend worden.'

Maar is dat zo? Gods genade komt
éérs. Komt daarom de doop als eerste
in het leven?

Gods genade komt éérs

Gods genade komt éérs. Dat is volko-
men waar. Wij mogen ons kinderen van
God noemen. Maar niet omdat we ooit
zo verstandig waren om voor Jezus te
kiezen. En niet omdat we in een moei-
lijke periode het bleven opbrengen om
te bidden, de bijbel te lezen en naar de
kerk te gaan. We zijn geen christen
vanwege iets dat we in onze levensge-
schiedenis deden of nalieten.

We mogen ons kind van God noemen,
in ons vijftiende levensjaar, als we vijftig
zijn, als we tachtig zijn, omdat Gods
genade alle jaren en tijden van ons leven
vooraf gaat.

Éérs en éérs zijn twee

Maar wat wordt bedoeld met de diepe
waarheid dat Gods genade alle tijden
uit ons leven vooraf gaat?

Iets kan op twee manieren het eerst ko-
men. Iets kan het eerst komen in de
orde van tijd. Zo kan een kind eerst
kruipen en daarna lopen.

Iets kan ook het eerst komen in de orde
van belangrijkheid. In die zin komt het
fundament van een huis het eerst. Want
zonder fundament zou de huiskamer, en
zeker de zolderverdieping, geen bestaan
hebben.

Het komt er op aan die beide ordes
goed van elkaar te onderscheiden.
Gods genade komt éérs. Volkomen
waar! Maar we spreken dan binnen de
orde van de belangrijkheid. De genade
komt éérs zoals het fundament van een
huis éérs komt. Zonder Gods genade
zouden de jaren van onze christelijke
opvoeding, het moment van onze beke-
ring en de dag van onze doop op losse
schroeven staan.

'Gods genade komt éérs'. Dat is een
uitspraak binnen de orde van belang-
rijkheid. '...en daarom hoort de doop
(de kinderdoop) het éérs van alles in
het leven te komen'. Dat is een uit-
spraak binnen de orde van de tijd.
'Gods genade komt éérs, en daarom
hoort de doop het éérs van alles in het
leven te komen'. In deze uitspraak wor-
den de orde van belangrijkheid en de
orde van de tijd verward.

Genade en tijd

Gods genade gaat vooraf aan alle ge-
beurtenissen en tijden van onze levens-
geschiedenis. Maar niet in de orde van
de tijd. Want dan zou Gods genade
buiten de tijd staan. En niets is minder
waar. We spreken van het 'heden der
genade'. Gods genade heeft de gestalte
van tijd en geschiedenis. Op een be-
paald moment riept God Abraham uit
Ur der Chaldeeën en begon met hem en
zijn nageslacht een lange geschiedenis
die zal uitlopen op Gods zegen voor alle
gelovigen. 'In de dagen van keizer Au-
gustus' (Luc. 2) werd Gods Zoon gebo-
ren. De Eeuwige werd tijd en heeft 33
jaar onder ons gewoond. Op Goede
Vrijdag – precies op die dag in de ge-
schiedenis! – werd het probleem van de
menselijke schuld opgelost.

Gods genade heeft de structuur van de
tijd. De eeuwige genade staat niet bui-
ten de tijden van ons leven, maar
draagt elk van die tijden.

Genade en doop in de orde van de tijd

De doop heeft zijn plaats in de orde van
de tijd. Zoals er in onze geschiedenis
een tijd is van geboorte en van weder-
geboorte, zo is er ook een tijd van do-
pen.

Gods genade komt éérs, komt ook eer-
der dan de doop. Echter niet binnen de
orde van de tijd, maar binnen de orde
van de belangrijkheid. Zoals het funda-

ment een huis draagt, zo draagt de ge-
nade de tijden van onze bekering, ons
geloof, onze doop.

O.H. de Vries

Promotie ds. W. Tamboer

Op 16 december jl. heeft br. W. Tam-
boer, voorganger van de niet-geünierde
baptistengemeente te Hoofddorp zijn
'doctor of ministry degree' behaald aan
de Southwestern Baptist Theological
Seminary, Fort Worth, Texas. Br. Tam-
boer is gepromoveerd op het onderwerp
'gemeentestichting'. De officiële titel
van zijn promotie-onderzoek luidt: The
proces of constituting a Baptist Church
as implementation of teaching the es-
sence of the local church to a newly
planted congregation in Hoofddorp,
The Netherlands.

Wij feliciteren br. Tamboer met het be-
halen van deze mijlpaal.

G.B.S.

Vergeet u in het rijtje van speciale
zondagen ook de GBS/BIJBEL-
STUDIEZONDAG 29 JANUARI
A.S. niet.

Misschien een mooie gelegenheid om
op deze zondag nog eens weer de
aandacht te vestigen op de bijbel-
studie in uw gemeente. Veel gemeen-
ten gaan in de komende periode wer-
ken met het jubileumboekje i.v.m.
het evangelisatiejaar 1995.

Verscheidene gemeenten beleggen
speciale bijbelstudie- of toerustings-
avonden.

De GBS werkgroep voorlichting reikt
u dit jaar dan ook geen thema aan
voor de GBS/bijbelstudiezondag
i.v.m. de vele activiteiten die er
plaatsvinden in de gemeenten.
We wensen u een goede zondag en
Gods zegen op het werk in dit
evangelisatiejaar in uw gemeente.

GBS werkgroep voorlichting

IN DE WERELD EN VOOR DE WERELD?

Kanttekeningen bij 'Kerk voor de onkerkelijken'

Met grote belangstelling heb ik het artikel Kerk voor de onkerkelijken in DC van 20 december gelezen. Het is van de hand van onze evangelist Peet Wijchers en bevat een groot aantal belangrijke overwegingen over het gemeente-zijn en de evangelisatie. Het is het verhaal van een ontmoeting met vertegenwoordigers van een gemeente in Willow Creek, Chicago, maar tegelijkertijd een interpretatie en toepassing van wat hij heeft waargenomen en een poging om voor wat hem heeft aangesproken een bijbelse fundering aan te reiken. Deze vermenging maakt zijn artikel zo boeiend maar brengt met zich mee dat het voor de lezer niet eenvoudig is om er op in te gaan. Je weet niet altijd zeker of je op de mensen van Willow Creek reageert dan wel op de schrijver. Ik kies voor het laatste omdat ik met hem in gesprek kan komen en niet met de Amerikaanse broeders en zusters.

Evangelisatie en liefde in de Willow Creek Community

Het beslissende uitgangspunt van zijn overwegingen is dat evangelisatie niet een activiteit van de gemeente is maar een manier van gemeente-zijn. Natuurlijk komen er activiteiten aan te pas maar dat zijn uitvloeisels van de manier van gemeente-zijn waarvoor is gekozen. Ik waag mij aan een definitie die zijn visie weergeeft: evangelisatie is gemeente-zijn voor de ongelovigen om hen voor Jezus en het evangelie te winnen. Ik zou daar van mijzelf uit aan willen toevoegen: in een geseculariseerde en pluralistische wereld. Dat zet ik er bij omdat ik meen dat br. Wijchers daaraan voorbijgaat, terwijl het voor mijn besef in hoge mate leven en denken van gelovigen en ongelovigen beide bepaalt. Ik kom daar straks op terug. Wat mij het minst aanspreekt is de grote plaats die de liefde in het verhaal van br. Wijchers heeft. Dat zal wel ko-

men omdat ik de mensen die hij ontmoette en die liefde uitstraalden, niet heb ontmoet. Maar het doet mij op verre afstand wat overtrokken en sentimenteel aan. Wat hij over de liefde in de gemeente van Willow Creek schrijft, is eerder een ideaal dan werkelijkheid. Ik ken die gemeente niet maar ik ken voldoende andere gemeenten om hierover enige reserve te houden. Bovendien ben ik altijd bezorgd voor de veelgemaakte fout in de gemeente dat wij het bijbelse ideaal en onze eigen werkelijkheid laten samenvallen.

Belevingswereld

Op twee punten wil ik enkele kanttekeningen plaatsen die met ons eigen tijdsgewricht te maken hebben. Het eerste betreft het bereiken van de ongelovigen, het tweede het concept van leiderschap.

Om de ongelovigen te bereiken moeten wij aansluiten bij hun belevingswereld en 'onderzoek...doen naar wat in de buitenkerkelijke omgaat'. Vervolgens moeten we 'een samenkomst...inrichten die daarop aansluit'. Die zal dan natuurlijk anders zijn dan onze traditionele kerkdiensten. Dit is m.i. onvervalste marketing, niet specifiek christelijk maar gewoon zoals het in de wereld van reclame en verkoopmethoden toe gaat: men zoekt naar het gat in de markt. Daar is niets op tegen. Maar de vraag is dan wel waar het om gaat. Waarom zouden ongelovigen die samenkomst bezoeken? Toch niet alleen voor de muziek, het drama en de actuele verkondiging. Het marktonderzoek zou aan het licht moeten brengen wat de ongelovige mensen missen. Niet wat wij vinden dat ze missen want dat weten we wel, maar wat zij zelf voelen als een gemis. Het is zeer de vraag of zij het feit dat zij niet geloven, als een gemis voelen. Sommigen wel maar zeer velen helemaal niet. Het zal niet meevallen om

bij hen een gat in de markt te vinden. Daar komt nog iets anders bij. Ik ben ervan overtuigd dat de belevingswereld van de ongelovige mensen om ons heen voor 80% identiek is met die van de gelovige men-

sen, van onszelf dus. Het percentage kan verschillen maar het ligt hoog. Onze gezamenlijke belevingswereld is die van een geseculariseerd leven waarin geloof en godsdienst geen of hoogstens een beperkte rol spelen. God komt er alleen in de marge van het leven aan te pas. Dat is geen beschuldiging aan het adres van welke gelovigen dan ook maar eerder een hartekreet. Zo ervaren veel trouwe christenen het en zij lijden eronder en zoeken hartstochtelijk naar een weg om in dit tijdsgewricht het evangelie trouw te zijn. Secularisatie is geen kwaal waaraan alleen ongelovigen lijden. Het is het klimaat waarin wij leven, de lucht die wij inademen. Voordat wij anderen met het evangelie benaderen zouden we eerst moeten onderzoeken wat het evangelie voor ons betekent en bij ons uitricht.

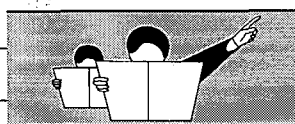
Leiderschap

Het concept van Willow Creek Community vraagt om een geestelijk leiderschap, stelt br. Wijchers. Hij bedoelt waarschijnlijk een ander geestelijk leiderschap dan in de meeste kerken gebruikelijk is. Geen leraren of toerusters maar leiders. Het leiderschap dat hij vervolgens beschrijft is dat van de manager. Hij moet visie hebben en mensen kunnen inspireren; hij moet de mogelijkheden aan elkaar koppelen. Hij moet tijdig doorhebben waar het fout kan gaan. Als in eigen kring zo'n leider ontbreekt, kan hij van buitenaf worden gehaald. Zo is het in de moderne literatuur van het management te vinden. Een fabrikant, een bankdirecteur en nog veel meer figuren uit het bedrijfsleven moeten aan zulke eisen voldoen. Het is op zich helemaal geen geestelijk concept. Geestelijk wordt het pas wanneer het in dienst van Christus wordt gebruikt. Dan moet het ook aan de voorwaarden van Christus' dienst voldoen. Dat staat in Markus 10: 43-44 en Lucas 22: 26-27 in alle duidelijkheid. Dat is een andere 'cultuur van leiderschap' dan in het bedrijfsleven, ook al is er in het functioneren veel overeenkomst.

Deze opmerkingen zijn niet bedoeld om af te dingen op wat br. Wijchers als ideaal voor ogen staat: een samenbundeling kan krachten dwars door de kerkgrenzen heen om gemeente te zijn voor hen die zonder God in deze wereld staan. Maar wij moeten naar mijn mening op wezenlijke punten nog verder denken en daarbij vooral onszelf onderzoeken. Om daarop te wijzen schreef ik dit verhaal.

J. Reiling

Lezers

aan het woord

NOGMAALS WILLOW CREEK

In kanttekeningen bij 'Kerk voor de onkerkelijken' gaat broeder Reiling nader in op onderdelen van het artikel door mij geschreven. Ongeveer hetzelfde onderwerp is al eerder aanleiding van gesprek tussen ons beiden geweest.

Het gaat dan om het feit dat we als gelovigen niet alleen in een gesecculariseerde wereld leven, maar als gelovigen ook gesecculariseerd zijn. Dat zal ik zeker niet ontstrijden. Ik zou het belang van mijn artikel volledig onderuit halen wanneer ik dat zou doen.

De 'hartekreet' van broeder Reiling dat 'God slechts in de marge aan bod komt' neem ik graag over. En samen met 'de trouwe christenen' zoek ook ik harts-tochtelijk naar een weg om het evangelie trouw te blijven.

De twee door broeder Reiling aangekaarte punten (het bereiken van de ongelovigen en leiderschap) zijn losgemaakt uit het grotere geheel van mijn artikel en dat kan tot een verkeerde interpretatie leiden. Daarom wijs ik graag nog eens op het grotere verband en op de kern van de zaak.

Kern van de zaak is de oproep tot bekering!

Voor mij betekent dat opnieuw geconfronteerd worden met een bijbelgedeelte als Openbaring 2:1-7. Hieruit citeer ik de verzen 4 en 5a: 'Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde verzaakt hebt. Gedenk dan, van welke hoogte gij gevallen zijt en bekeer u en doe (weder) uw eerste werken.'

Dit is een oproep om ons opnieuw bewust te worden van dat wat God in Jezus Christus in ons leven heeft gedaan. Deze bewustwording is voor mij het begin van een antwoord op de secularisatie. Secularisatie als vermindering van godsdienstigheid, ja zelfs als aanpassing van de godsdienst zelf kan alleen bestreden worden vanuit een hechte relatie met de levende Heer. Hij is voor mij de Weg naar God. In Hem komt God weer helder en duidelijk in het vizier. De Geest van God overtuigt ons van deze Weg.

Een uitvloeisel van de secularisatie is het op ons zelf gericht zijn. Dat is individueel zo, maar ook als gemeente hebben we die neiging. Terwijl we aan de ene kant duidelijk meegenomen zijn in het secularisatieproces hebben we aan de andere kant in een poging ons ervan te vrijwaren ons 'bezondigd' aan het opwerpen van muren tussen ons en de

onkerkelijken. Dit opwerpen van muren is een krampachtige poging om te bewaren wat we hebben. Het gevolg is dat we daardoor nog meer naar binnen gericht zijn. Hierdoor is de innerlijke bewogenheid met de van God vervreemde mens zwaar onderkoeld geraakt. Alleen daarom al kan een oproep om terug te keren tot de 'eerste liefde' nooit overtrokken en sentimenteel zijn. Zeker niet als het gaat om de door God in zijn Geest aan ons geschonken vrucht van de Geest.

Dat een door drama geraakt persoon sentimenteel gevonden wordt zou ik enigszins kunnen billijken, maar dat kan toch niet van de door God geschonken bewogenheid gezegd worden. Over die Liefde heb ik het.

Willen we nu vanuit deze bewogenheid de seculiere mens benaderen dan zal dat in zijn taal en binnen zijn beleavingswereld moeten. Dat is een complexe zaak. Die taal en beleavingswereld is o.a. doelgroepafhankelijk. Dat vereist nu eenmaal onderzoek. Marketing, zoals het door broeder Reiling wordt genoemd, is voor ons op dat punt heel erg noodzakelijk omdat onze samenkomsten voor het grootste deel niet op de onkerkelijke afgestemd zijn. Terecht merkt broeder Reiling op dat we heel goed weten wat ze missen. Wij kerkmensen weten echter voor een groot deel niet meer wat hen bezighoudt en daar draait het om.

Dat we voor dat onderzoek en voor het leiding geven in de gemeente een aantal bekwaamheden nodig hebben die mensen van marketing en management ook hebben hoeft op zichzelf niet verkeerd te zijn.

God de Schepper is als Herschepper geen Andere. Ik mag mijn natuurlijke bekwaamheden, die ik bij mijn geboorte heb meegekregen ook inzetten in het Koninkrijk van God. In mijn wedergeboorte heb ik mij aan God toevertrouwd en toegewijd. Daarin zijn Gods Geest en mijn geest met elkaar verbonden. Hoewel de mogelijkheid bestaat dat ik door de Geest in het opnieuw geboren worden een nieuwe geestelijke gave kan ontvangen zullen toch voor een groot deel (niet altijd) mijn geestelijke gaven in het verlengde van mijn natuurlijke talenten liggen. Mijn en andermans 'managementgaven' mogen, ja moeten worden ingezet in het lichaam van Christus tot welzijn van allen. De reactie van broeder Reiling heeft het leiderschap zoals door mij beschreven losge-

maakt van de context van mijn artikel. Daarin gaat het enkel en alleen om de drievoudige werking van Gods Geest. Overgave aan de Heer geeft prachtige geestelijke gaven die in navolging van de dienst van de Heer onze opgave (dienst) bepalen. Natuurlijk levert dat een andere cultuur van leiderschap op dan in het bedrijfsleven. Niet heersen, maar dienen.

Bijna dagelijks probeer ik uit de voeten te komen met de weerbarstigheid van het christelijk bestaan in onze gemeenschap. Daarin wordt pijnlijk duidelijk dat ideaal en werkelijkheid ver van elkaar verwijderd liggen. Zelf wil ik geen genoeg nemen met een dergelijke constatering. Samen zullen we in een hernieuwde toewijding moeten willen streven naar een bijbels functionerende gemeenschap die een taal spreekt welke verstaan wordt door de van God vervreemde mens.

O, ja in de broeders en zusters van Willow Creek heb ik veel gezien en gevonden wat bij ons nogal eens mist. Liefde voor elkaar en voor de van God vervreemde mens. Maar het is waar: 'Dat moet je ervaren hebben!'

Peet Wijchers

Deel het óók uit in Europa

- nieuwe informatie en nieuwe plannen
- kennismaking met Moldavische geloofsge-noten
- uitwisseling ervaringen
- bemoediging

**Landelijke
ontmoetingsdag
Oost-Europa
(Moldavië)**

11 maart 1995 10 uur

Baptisten Kerk Apeldoorn

Boeken

Thijs Weerstra
LICHTINVAL

Uitgeverij Kok Kampen, 1994, f 39,50
ISBN 9024287928

LICHTINVAL, bijbels dagboek. Zowel titel als ondertitel zeggen veel over het boek. Aan de hand van een bijbelgedeelte heeft de schrijver voor elke dag van het jaar een korte overdenking geschreven. Over de titel van het boek zegt de schrijver zelf in het voorwoord: '... al lezende in het altijd boeiende Woord, de bijbel, gaat van tijd tot tijd een licht op, dat vreugde geeft (...) woorden kunnen mensen kracht geven. Als bij een bepaalde lichtinval in de kerk de stralen de bijbel raken, wordt het wel heel zichtbaar: Gods Woord is een lamp, een licht om te gaan.'

LICHTINVAL is dus een bijbels dagboek dat een hulpmiddel wil zijn bij de gang door het jaar op weg naar tijden en plaatsen van licht.

De opzet is als volgt. Elke dagelijkse overweging begint met een bijbeltekst en eindigt met een gebed. Bij de keuze van de bijbelteksten is rekening gehouden met een kerkelijk jaar, de joodse thema's in het najaar en de seizoenen. Tegelijkertijd worden de dagelijkse overwegingen geplaatst in het licht van de verschillende maandthema's, zoals 'wonderen' (februari), 'opstanding' (april), 'intimiteit' (juli). Het boek wordt afgesloten met twee registers (bijbelteksten en dagtitels).

Thijs Weerstra heeft in eenvoudige bewoordingen ons dagelijks met God verweven. LICHTINVAL: kleine boeiende lichtpuntjes voor elke dag.

Ambro Bakker (samenstelling)
AAN DE HAND VAN LUCAS

Gooi en Sticht, Baarn, 1991, 192 blz.,
f 35,25
ISBN 9030406275

Elk kerkelijk jaar wordt door één van de evangeliën gekenmerkt. De traditie wil dat het kerkelijk jaar, waarin we ons nu bevinden, het evangelie van Lucas wordt gelezen. We zullen de komende maanden dan ook regelmatig overwegingen en preken (via radio en TV of in de eigen kerkdienst) horen, die de woorden van Lucas als uitgangspunt hebben.

Wie begint het nieuwe jaar niet met goede voornemens? Iedereen roch zeker!! Misschien een idee om het voornemen elke dag iets uit een dagboek te lezen met ingang van januari 1995 in daden om te zetten. Vandaar dat er dit keer een aantal dagboeken in de boekenrubriek worden besproken.

AAN DE HAND VAN LUCAS bevat teksten die gebaseerd zijn op teksten uit het Lucas-evangelie. Ambro Bakker heeft daarvoor een selectie gemaakt uit overwegingen, die in de periode 1984-1990 door de KRO werden uitgezonden in het programma Het levende Woord. Het boek bevat dan ook een verscheidenheid aan themata en auteurs zonder de rode draad van zondagslezingen uit het Lucas-evangelie uit het oog te verliezen.

Door verschillende auteurs aan het woord te laten, zal de ene overdenking meer aanspreken dan de andere. Dat neemt echter niet weg dat de opzet van het boek, '...dat deze bundel zich zal lenen voor persoonlijke meditatie als voorbereiding op de liturgie van het weekend, maar ook als handleiding voor hen die voortdurend op zoek zijn naar bouwstenen voor hun preek of overweging', zeker geslaagd is.

AAN DE HAND VAN LUCAS: Een afwisselend dagboek voor het weekend!

J.C. Ryle

EEN JAAR LEZEN IN MATTHEÛS,
MARKUS EN LUCAS.
ISBN 9050303854

EEN JAAR LEZEN IN MATTHEÛS, MARKUS EN LUCAS is een bijbels dagboek geschreven door de engelse prediker J.C. Ryle, die leefde van 1816 tot 1900. Op meditatieve wijze legt Ryle deze drie evangeliën uit en legt hij onderling verband tussen de verschillende gedeeltes, die hetzelfde onderwerp behandelen.

De uitvoering van het boek is zeer overzichtelijk en de stijl gemakkelijk leesbaar, hoewel op sommige plaatsen wat ouderwets. Het is boek is zo geschreven dat je in een jaar alle drie de evangeliën geheel doorleest. Elke dag bestaat uit een gedeelte uit één of meer van de evangeliën, de meditatieve uitleg van Ryle en een suggestie voor een tweede lezing uit de bijbel.

De verbanden, die Ryle legt tussen de drie evangeliën, zijn heel duidelijk. Verder sprak het me aan dat meerdere dagen over hetzelfde bijbelgedeelte gaan,

waarbij steeds een nieuw aspect van dit gedeelte wordt belicht. Het toont je dat uit een 'al gelezen' gedeelte' nog veel nieuwe inzichten te halen zijn.

De nadruk wordt door Ryle gelegd op onze zondigheid als mensen en ons klein geloof als christenen. De toon is meer waarschuwend en vermanend dan bemoedigend. Al met al een dagboek dat je door de ogen van een 19e eeuwse prediker aan het denken zet over onze 20e eeuwse comfortabele levensstijl en onze toewijding aan God. Het is zeker een dagboek dat je uitdaagt, maar zelf mis ik de balans. Het is immers ook belangrijk bemoedigd te worden en ons te verheugen in de Heer. Naar mijn gevoel is er te weinig aandacht voor de vreugde dat God van ons houdt zoals we zijn en de blijdschap die er is om die God te kennen.

Janna Schmaal

BOEKEN- NIEUWS VOOR JONGEREN

Joanna Klink

HET HUIS VAN LICHT

Uitgeverij Kok Kampen, 1994, 478 blz.,
f 69,50.
ISBN 902426491X

Voor mij ligt een boek, dat meer is dan een dagboek. Kort gezegd: HET HUIS VAN LICHT is een bijbels levensboek voor kinderen! Het boek bestaat uit drie delen: KOMEN UIT HET LICHT, dat gaat over de schepping, geboorte en het wonder van het leven; TUSSEN LICHT EN DONKER, waarin het thema 'goed en kwaad' centraal staat; OP WEG NAAR HET LICHT, dat als thema 'licht en donker' heeft.

Het karakter en de opzet van het boek zijn niet alledaags. In ieder deel komen teksten uit zowel het Oude als het Nieuwe Testament aan de orde. Daarbij is de keuze niet alleen gevallen op de gebruikelijke verhalen. Ook psalmen, spreuken, profetische teksten en apostolische briefgedeelten krijgen in het boek een plaats.

De tweede helft van ieder deel bevat spiegelverhalen. Dit zijn verhalen, sprookjes, uitspraken van kinderen en gedichten, waarin de bijbelse beelden worden geactualiseerd in eigentijdse, voor kinderen en jongeren herkenbare situaties.

HET HUIS VAN LICHT, een bijbels levensboek voor kinderen, is een schitte-

rend boek om te lezen en te bekijken (het bevat meer dan 350 prachtige tekeningen van Liselot Ribbens). Sommige verhalen zijn al te begrijpen door kinderen vanaf een jaar of vier. De meesten vanaf een jaar of acht. De manier waarop het boek is samengesteld en waarop de verhalen zijn geschreven tilt HET HUIS VAN LICHT mijns inziens echter boven leeftijd uit. Daardoor wordt het boek zeer geschikt om te lezen wanneer ouderen en jongeren rond het geloof samenzijn (bijvoorbeeld in gezin of in vieringen).

Selina Hasting
DE BIJBEL VOOR JONGEREN
Uitgeverij J.H. Gottmer, Haarlem,
1994, 320 blz., f 49,90
ISBN 9025726437

DE BIJBEL VOOR JONGEREN is een boek vol verhalen en feiten in woord en beeld. Een persbericht schrijft het volgende over het boek "...deze bijbel bevat meer dan alleen de verhalen. De uitgave biedt ook cultuurhistorische, geografische en sociologische achtergrondinformatie over de tijd waarin de bijbelverhalen zich afspelen. ... Kleurrijke illustraties, foto's, tekeningen en verklarende teksten zetten de verhalen in hun context. Informatieve hoofdstukken verduidelijken de ontstaansgeschiedenis van de bijbelgeschriften en daarnaast is een groot aantal citaten uit de GROOT NIEUWS BIJBEL opgenomen, met vermelding van hoofdstuk en vers".

Na deze woorden was ik zeer benieuwd naar het boek zelf. En ik moet zeggen: het is een zeer informatief, helder, illustratief boek met bijbelverhalen. Zowel voor jongeren die in een kerkelijke traditie zijn opgegroeid als voor jongeren die niet thuis zijn in de bijbel is DE BIJBEL VOOR JONGEREN zeer de moeite waard. Het geeft een heldere kijk op het leven van mensen, die in de bijbel een rol spelen. Een naslagwerk, een boek om te lezen, een boek om te bekijken. Kortom DE BIJBEL VOOR JONGEREN is een waardevolle toevoeging op het gebied van bijbeluitgaven. Leuk om te krijgen. En misschien nog wel leuker om te geven.

Rectificatie

De voorjaarsconferentie van de Friese Bond vindt niet plaats op 18 februari zoals eerder vermeld in de agenda van DC, maar op 25 maart te Steenwijk (en dus ook niet op 18 maart, zoals eerder afgesproken; i.v.m. de zendingsdag op die datum). De aanvang is om 9.30 uur.

Mededelingen

De *Commissie der Unie* heeft besloten br P.W.M. Egberts, oud voorganger van de gemeente Utrecht Noord, de staat van eervol ontheven voorganger te verlenen.

De *Commissie voor de Opleiding* heeft besloten br P. Kos, voorganger van de gemeente te Spijkenisse, op grond van bepalingen in het Reglement inzake Voorgangers (artikel 3 en 4c) een algemene beroepbaarstelling te verlenen.

*Voorzitter van de Bond Oost Overijsel is: J. te Lindert, Laaressingel 64 a, 7514 EV Enschede, tel. 053-341212.

*Waarnemend secretaris van de gemeente Drachten is: J. Pels-Booy, Moezel 27, 9204 EA Drachten, tel. 05120-22999.

*De gemeente Hoogeveen beveelt voor plaatsing op de sprekerslijst aan: J. Kok, Molenstraat 48, 9402 JW Assen, tel. 05920-40313 en P.A. Niemeijer, Mantinghstraat 74, 7908 AZ Hoogeveen, tel. 05280-75006.

*De gemeente Haarlem beveelt voor plaatsing op de sprekerslijst aan: mw C.B. Brackman, Florislaan 85, 2343 VR Oegstgeest, tel. 071-175934.

*Secretaris van de gemeente Alblasterdam is: W.P. de Jongh, Uranusstraat 7, 2957 SR Nieuw-Lekkerland, tel. 01848-3629.

Zendingsvergadering

Op zaterdag 28 januari 1995 wordt om 14.00 uur een vergadering gehouden van de zendingswerkgroepen in het gewest Drenthe en Zuidoost Groningen in "Meerzicht", Haagjesweg 204 in Emmen.

Gré Hekman zal ons deze middag vertellen over haar bezoek aan Aukelien Hunse in Sierra Leone. Uiteraard wisselen we ook onze ervaringen uit omtrent het project van 1994: VOORKOMEN IS BETER en wordt het resultaat van onze acties bekend gemaakt!

Margriet Stijkel, secretaresse

Schöne Ferienwohnung in Deutschland! Ruhige waldr., Gegend zwischen Rhein, Mosel u., Nahe, Ebene Wanderwege, gesunde Luft, 4 Betten u. Ki. Bett. 45, = DM/Tag, keine Nebenk. Ilse Adams, Franz Krotz Str. 7, 55481 Reckershausen, tel. 0049-67632710.

Komf.-Vakantiewoning in Hoog-Sauerland (Duitsl., Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D 58285 Gevelsberg, Tel. 02332/ 60504.

TE HUUR in N. Italië, bij Trento, voll. inger. 4 pers. caravan KIP dL met voortent op camping a/meer v. Caldonazzo; ideaal gelegen, mogelikh. o.a. zwemmen, surfen, bergwandelen tot ruim 2000 m.; vrij na 15 juli. Inl. 05116-2289.

TE KOOP
35 kerkbanken ± 4 meter lang
1 preekstoel meranti
1 doopvont
Inl. H.L. Kooiman, Dalerstraat 24, 7843 PE Erm, tel. 05916-1941

't Verlies was er al voor het einde de rouw voordat het afscheid kwam, toen die onzekere verwarring bezit van je gedachten nam. Wij voelen mee jouw stil verdriet, nu rouwen wij, maar treuren niet.

In de Heer onze Heiland overleed op 13 januari mijn lieve man, onze vader en grootvader

JOHAN FISCHER

op de leeftijd van 75 jaar

"Zijn leven was muziek"

A. Fischer-ten Donkelaar
Joke en Arnold
Henk en Rita
Arnold en Marijke
Nico
Marijke en Erwin

Hengelo, 13 januari 1995
Carl Muckstraat 182
Correspondentieadres:
Sloetsweg 128
7556 HT Hengelo

De begrafenis heeft inmiddels

"Groot is Uw trouw, o Heer"

Door een noodlottig ongeval werd op 23 december plotseling uit ons midden weggenomen onze broeder en ouderling

FEIKE KROL

echtgenoot van Diny de Vries op de leeftijd van 62 jaar. Vele jaren mocht hij de gemeente dienen als diaken en ouderling.

Baptisten Gemeente Emmen

Met grote verslagenheid en droefheid is kennis genomen dat plotseling door een ongeval van ons weggenomen werd onze broeder ouderling

FEIKE KROL

De wijkraad west van de Baptisten Gemeente Emmen

Onverwacht overleed op 12 december onze broeder

ALBERTUS BRIEK

op de leeftijd van 69 jaar.

"Here, Gij doorgrondt en kent mij"
Psalm 139

Baptisten Gemeente Veendam

"Volle verzeek'ring Jezus is mijn"

In dit vertrouwen is heengegaan

ANNA JOHANNA ROUW-SWARTS

in de leeftijd van 68 jaar.

Vriescheloo, 19 november 1994

Baptisten Gemeente Vriescheloo

Na een leven van veel liefde en zorg voor haar kinderen, heeft de Heere op 13 december thuisgehaald, onze zuster

GEERTJE TEN NAPEL

sinds 5 mei 1970 weduwe van Marinus ter Braak

In de gezegende ouderdom van 93 jaar. Zij was een van de eerste leden van onze gemeente

Baptisten Gemeente Westerhaar

"God heeft ons geen kalme reis beloofd, maar wel een behouden aankomst".

Op 27 november is overleden onze zuster

JANTJE (JANS) VRIEZEMA

echtgenote van Wolter Hendriks

Baptisten Gemeente Sittard-Heerlen

Want wij weten, dat, indien de aardse tent, waarin wij wonen, wordt afgebroken, wij een gebouw van God hebben, in de hemelen, niet met de handen gemaakt, een eeuwig huis.

Op 7 januari is overleden op 79-jarige leeftijd, onze zuster

KLAASSINA HOLTHOF

weduwe van Egge Rosing

Baptisten Gemeente Sittard-Heerlen

"Ik ben de opstanding en het leven, Die in mij gelooft zal leven, ook al is hij gestorven"
Joh. 11:25

In de volle zekerheid van haar geloof in de Here is op 15 december 1994 overleden, onze zuster

REINA DOST

weduwe van Jarke Lütter in de leeftijd van 87 jaar.

Baptisten Gemeente Eindhoven

"De Heer is mijn Herder."

Op Zijn tijd en wijze heeft de Here tot zich genomen onze broeder

GERRIT VAN DIJK

op de leeftijd van 82 jaar.
December 1994

Baptisten Gemeente Vroomshoop

"Veilig in Jezus' armen."

Toch nog plotseling werd door de Here thuisgehaald Zijn kind, mijn lieve man, onze lieve zorgzame vader, opa en overopa

JAN PIETER OLIJSLAGER

op de gezegende leeftijd van 87 jaar

9501 PV Stadskanaal,
28 december 1994
Utrechtselaan 84.

J. Olijslager-Pape
Hoogeveen: Geert Jan en Alie Olijslager-Vietje
Marjan en Kor
Petra en Ton
Assen: Jöyce, Coen, Laura Margreet en Evert Oudemans-Olijslager
Gillis
Chris

"Veilig in Jezus' armen"

Door de Heer thuisgehaald onze broeder,

JAN PIETER OLIJSLAGER

echtgenoot van J. Olijslager-Pape

op de leeftijd van 87 jaar.

28 december 1994

Baptisten Gemeente Stadskanaal Zuid

Op vrijdag 6 januari 1995 is op 79-jarige leeftijd onze broeder

JANNES HOGEBRUG

door de Heer thuisgehaald.

Baptisten Gemeente Hengelo Centrum

"Veilig in Jezus' armen"

In dat vertrouwen is op 18 december 1994 overleden onze zuster

MARTJE KOOISTRA

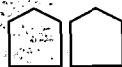
weduwe van
Johannis Marinus van Wijk

in de leeftijd van 79 jaar.

Baptisten Gemeente Eindhoven

VAN DER GRAAF

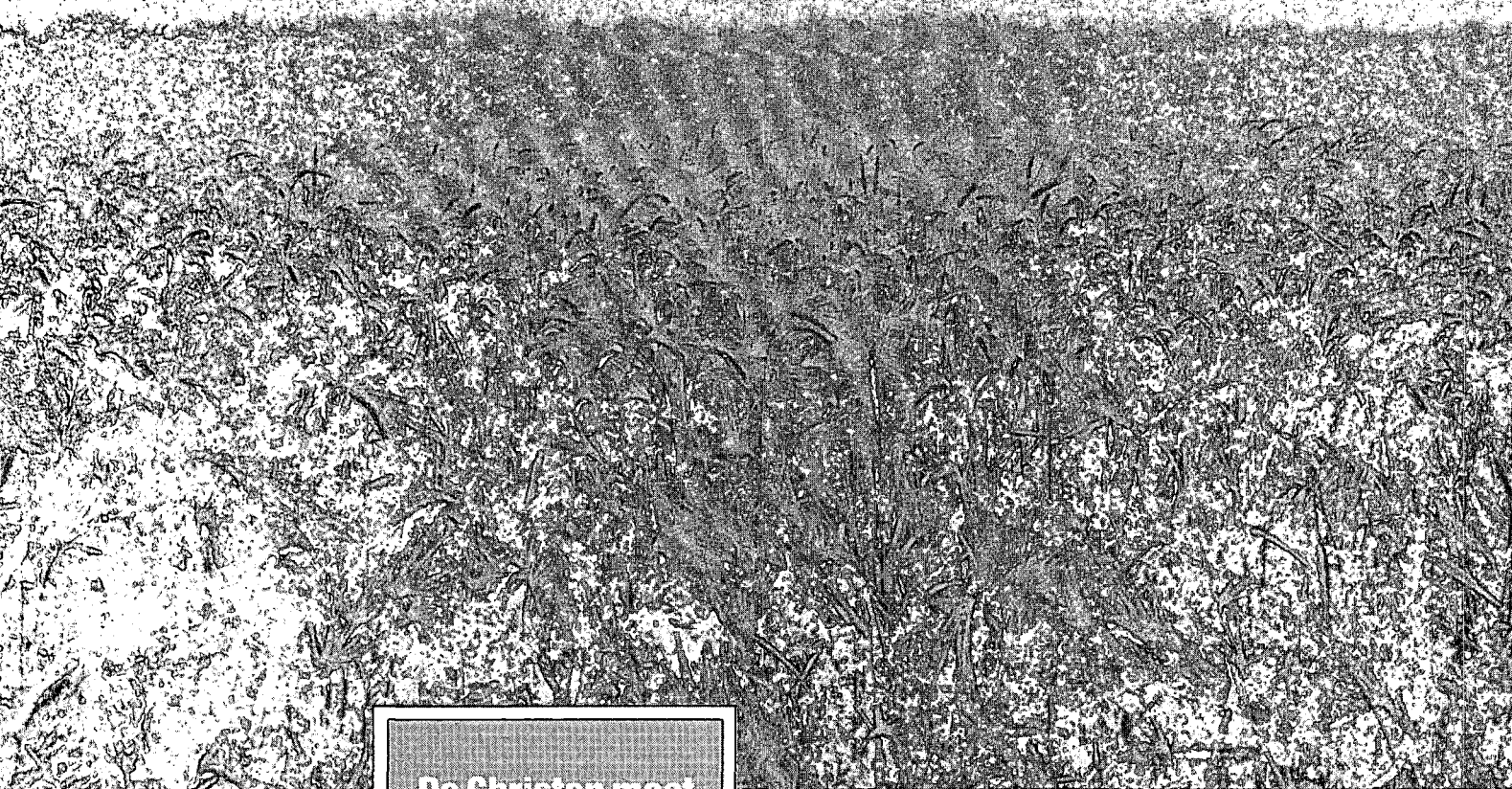
VERHUIZINGEN HULPDIENST

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

de **Christen**

110E JAARGANG NR. 3 - 10 FEBRUARI 1995

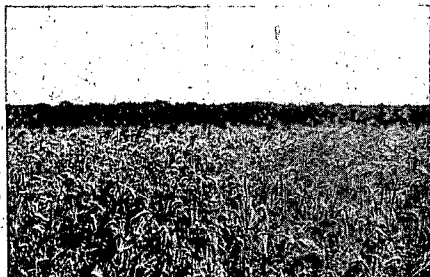

**De Christen moet
blijven:**

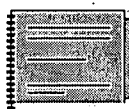
**1^e DC met peper
en zout**

**Het grote
dierenbos**

FOTO: LINDA SCHIPPER

De velden wit om te oogsten

Agenda

- 12 feb Startzondag-Evangelisatiejaar
- 10,11 mrt Weekend Kinderwerk (De Strubben)
- 11 mrt Landelijke vergadering Moldavië
- 17,18 mrt Jeugdleidersweekend (De Strubben)
- 18 mrt Zendingsdag (Zwolle)
- 22 mrt Predikanten- en Jeugdouderlingendag (De Strubben)
- 25 mrt Radenconferentie Friese Bond
- 3-4 apr Broederschapsconferentie (Dalfsen)
- 8-16 apr Int. Bijbelschool
- 23 apr NBJB-zondag
- 20 mei Landelijke Ontmoetingsdag

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Versijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-
284494/284457, fax 030-251798, giro
9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten. Alle advertenties opgeven
aan het Unie-bureau.

TORONTO-ZEGEN

In enkele plaatsen in Nederland zijn samenkomsten gehouden, waarin de 'Toronto-zegen' werd doorgegeven. Of daar mensen uit onze gemeenten heen zijn geweest weet ik niet. De meesten van ons zijn nogal hokvast als het de gemeente betreft en dat is niet zo slecht. Maar je kunt best eens gaan buurten en je licht elders opsteken. Daarom kun je ook baptisten wel tegenkomen op allerlei ontmoetingsdagen. Maar ik heb mijn twijfels over mensen en bewegingen die uit een ander land moeten komen om ons te leren hoe wij ons geloof moeten beleven.

Van die Toronto-zegen weet ik alleen iets uit de kranten. De Baptist Times besteedde er aandacht aan en ook o.a. het Nederlands Dagblad schreef er over. In de samenkomsten richt men zich op de werking van de Heilige Geest. De gevolgen daarvan zijn dat mensen in extase raken, over de grond gaan rollen en allerlei geluiden uitstoten. Een baptisten voorganger in Portsmouth beschrijft zo'n samenkomst. Veel bezoekers raakten in trance en barstten uit in ongecontroleerde lachbuien. Hij zag mensen over de vloer kruipen, blaffend als een hond. J.J. Frinsel jr van 'Tot Heil des Volks' in Amsterdam zag ook "iemand als een dier over de grond kruipen, terwijl hij lacherige geluiden uitstootte en 'kopjes' gaf aan een ander..." In de BT schijft iemand over een samenkomst in Manchester dat mensen brulden als een leeuw en hinnikten als een paard. Overigens getuigen sommigen dat zij er een zegen aan hebben overgehouden en een ander inzicht hebben gekregen op hun leven.

Nu wordt er ook vanuit andere richtingen wel eens een beroep op ons gedaan om open te staan voor het werk van de Geest. Daar is niets mis mee, maar wat is het werk van de Geest? Bij genoemde beweging wordt al vooraf gezegd dat je je rationele, verstandelijke kant maar opzij moet zetten. Maar een oproep om open te staan voor de heilige Geest moet nuchter getoetst worden aan de bijbelse gegevens. En kun je uit de Schrift opmaken dat de Geest Zich op deze wijze manifesteert? Hooguit vind je wat wonderlijke verschijnselen in het verhaal van koning Saul, die in geestvervoering kwam. Maar de Baals-priesters bij het altaar van Elia kwamen dat ook. In het Nieuwe Testament worden zulke dingen helemaal niet genoemd als uitwerkingen van de Geest.

Gods Geest woont in ons vanaf het moment dat wij ons leven in handen hebben gegeven van Jezus Christus. Vanaf die tijd werkt Hij in ons leven. Hij bepaalt ons bij de betekenis van het Woord van God en leert ons dat toe te passen op ons eigen leven. De Geest zal Jezus verheerlijken (Johannes 16:14). Hij richt onze aandacht op Jezus. Wie Jezus liefheeft en dient is in de weg van de Geest en dat is de weg van de blijdschap. Handelingen 2 beschrijft hoe de Geest werkt. De discipelen getuigen van wat God gedaan heeft door zijn Zoon Jezus Christus. De Geest overtuigt mensen van zonde. Hij brengt mensen tot elkaar zodat ze de gemeente vormen. En om nog één aspect te noemen: De openbaring van de Geest is niet gegeven om zelf geweldige belevingen te hebben, maar tot welzijn van allen.

Als zogenaamde openbaringen van de Geest verwijdering brengen tussen kinderen van God of iemand superieur maken aan anderen, kan dat niet uit God zijn. Dan zijn er andere geesten in het spel.

H.G. de Winkel

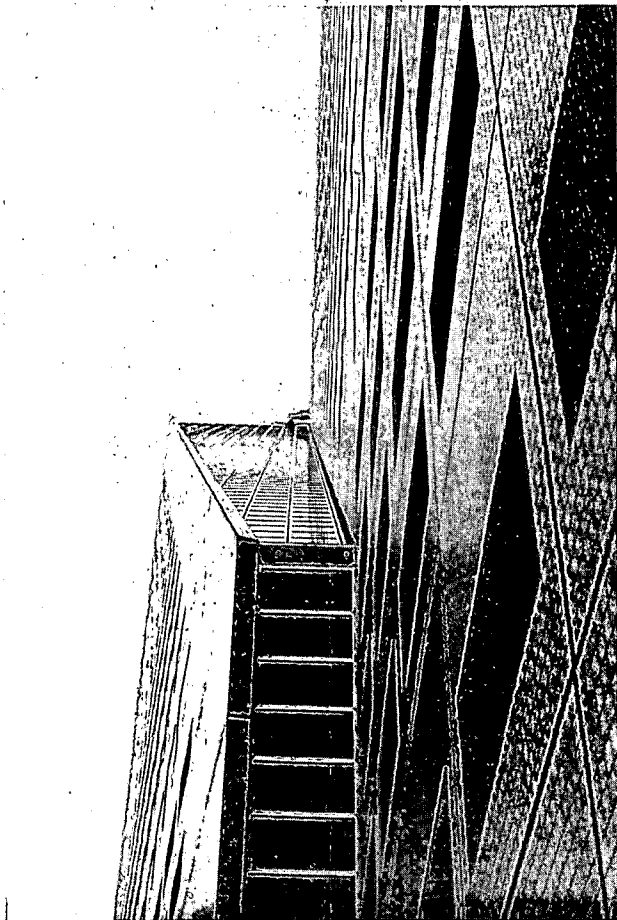
INHOUD

Linda Schipper	De Gewelddadige leegte	3
	Denkwerk/diversen	4
P. Wijchers	De startzondag	6
	De perpermolen (nieuwe kolom!)	6
P.J. Lalleman	N.T.: De geboortedatum van Jezus	7
	De Christen moet blijven	8,9
	Uit de gemeenten	10
M. Strijbis	Het grote dierenbos	11
	Zendingsnieuws	12
	Moldavië	13
	Boeken	14
	Verantwoording	15

DE GEWELDDADIGE LEEGTE

Elke morgen gaat één van ons de poezen binnenlaten en de krant halen. Een nadeel van drie-hoog-achter in Rotterdam wonen, is dat je 's morgens vroeg nogal wat trappen op en af moet voordat je krant en poezen in je huiskamer hebt. Een voordeel is dat je drie trappen lang de tijd hebt de foto's van de voorpagina te bekijken. Heel direct word je zonder omhaal van woorden geconfronteerd met het nieuws van de dag. En ...beelden zeggen soms meer dan woorden.

STEDEN VOL MET GLAS, BETON EN STAAL

Een gebogen vrouw

Vanmorgen werd ik tijdens het trappenlopen begeleid door een ineengedoken

vrouw. Ze loopt op veterloze schoenen door een lege straat. Ze draagt een knielange jas.

Ik kijk naar haar gezicht. Geen uitdrukking. Geen gevoel. Wel een strakke mond. En lege ogen, die langs mij staren.

Dan zie ik haar handen. En die handen spreken boekdelen:

Haar handen bedekken haar oren.

Haar handen beschermen haar oren.

Haar handen sluiten haar oren af.

Eén ding is duidelijk. Deze vrouw zoekt dekking en bescherming. Ze wil niet dat de leegte van haar bestaan zich vult met geluiden van buitenaf.

Een beeld van de oorlog

De ineengedoken vrouw, die zichzelf afschermt van geluiden, blijkt een Tsjetseense te zijn.

Omringt door het geluid van artilleriebeschietingen loopt ze door de straten van haar woonplaats Grozny.

Een Tsjetseense vrouw in oorlogstijd. Onverwachts gefotografeerd in haar persoonlijke strijd tegen het geweld van

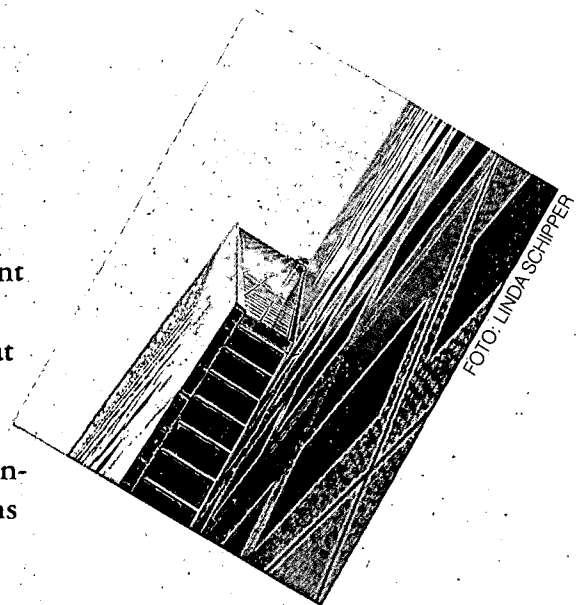

FOTO: LINDA SCHIPPER

de oorlog toont ze ons de gevolgen van dat oorlogsgeweld. Zonder woorden vertelt ze ons met handen en voeten haar eigen verhaal van de oorlog.

Bescherming tegen de leegte

De grenzen waarbinnen ze jarenlang inhoud, vorm en zin voor haar leven heeft gevonden, zijn door het geweld van de oorlog vernietigd.

Oorlog legt huizen in puin.

Het scheurt families uit elkaar.

Het brengt gezinnen verminking en dood.

Oorlogsgeweld verwoest letterlijk en figuurlijk het leven. Het vaagt alle grenzen van het bestaan weg, waardoor vernietiging, angst, verdriet, verlies en dood ongelimiteerd de werkelijkheid van mensen binnen kan dringen.

Het aantasten van bestaansgrenzen heeft echter nog meer gevolgen voor een mensenleven. Op het moment dat de grenzen van het menselijk bestaan worden beschadigd, ontstaat de mogelijkheid dat de zin en de inhoud uit het leven wegvloeit. Zonder de bescherming en veiligheid van de grenzen van een huis of familie of gezin of lichaam blijft er niets anders over dan een vormeloos en leeg bestaan.

...beelden zeggen meer dan woorden

Het beeld van de Tsjetseense vrouw heeft zich in mijn bestaan binnengedrongen. Iets van de leegte en de inhoudsloosheid, die ten grondslag liggen aan oorlog en die tegelijkertijd gevolg zijn van oorlog, heeft deze vrouw mij laten voelen. Dat lege en inhoudsloze gevoel doet me pijn. En het beangstigt me.

Linda Schipper

Actueel

DENK

Werk

16. Wees een voorbeeld in gemeente en wereld

Als oudste kind van een gezin heb ik hier niet zo'n prettig gevoel bij. Je bent oudste van de kinderen of niet en dus ook voorbeeld en verantwoordelijk voor een ander. Je hebt niet zoveel te kiezen. Bij geloof en gemeente ligt dat anders. Daar ligt een persoonlijke keuze aan ten grondslag. Niemand wordt bij ons gemeentelid of gelovig zonder eigen instemming. Maar daarmee kies je wel voor een voorbeeldfunctie.

Veel mensen vinden dat zwaar. Maar zo is het ook niet bedoeld, denk ik, als een loodzware last die je alleen zuchtend en steunend waar kunt maken. De voorbeeldfunctie wordt het best uitgeoefend, waar je je als mens dagelijks verbonden weet aan Christus. Hij is vanzelfsprekend het voorbeeld bij uitstek. Aan Hem verbonden wezen is een voorrecht en een vreugde. Wie dat zoekt, beleeft tot zijn/haar eigen verbazing, dat er een voorbeeldwerking vanuit gaat, soms zonder dat je dat zelf weet. Praktisch: Niet kijken naar wat de ander verkeerd doet, maar zelf laten zien hoe het wel moet. De mate waarin gelovigen dit uitvoeren bepaalt ook de mate van wervingskracht en zendingseffect van een gemeente. Het aardige is ook dat dit geen specialistenwerk is. Iedereen mag het en kan het doen. En de gemeente en de samenleving vaart er wel bij; daarmee zijn we ook dragers van de maatschappij, die op positieve wijze invloed uitoefenen in de wereld. Met name ouderen hebben daarin een belangrijke taak. Laat het maar zien in je gedrag wat het betekent respectvol te handelen. Demonstreer maar in je doen en laten dat God belangstelling heeft voor alle mensen. Toon zelf maar aan jongeren wat discipline in het geloof betekent. Wie dat doet heeft ook wat te zeggen, sterker nog: Zegt zelf wat! Die is daarmee een krachtig en onweerlegbaar getuigenis van Gods liefde en de uitwerking daarvan in mensenlevens. Een veelzeggende functie dus — om voorbeeld te wezen. Daar hoeft je geen oudste voor te zijn, maar leerling van Jezus.

Domi

Kerken in Aktie

Protestantse organisaties voor zending, werelddiakonaat en ontwikkelingssamenwerking zullen in de loop van 1995 bij hun voorlichting en geldwerving gezamenlijk naar buiten treden. Dit zal gebeuren onder de naam 'Kerken in Aktie voor zending, werelddiakonaat en ontwikkelingssamenwerking'. Zo komt er meer eenheid in de presentatie van het missionair-diakonale werk. De herkenbaarheid van dit werk voor kerkleden en andere groepen in de Nederlandse samenleving kan toenemen door grotere aandacht in de media en gezamenlijke campagnes. Via de Stichting Oecumenische Hulp is de Unie van Baptisten Gemeenten hierin indirect betrokken.

De samenwerking, tussen kerken en organisaties was er reeds langer, maar nu wordt dat vertaald in één gezicht naar buiten toe. Daarbij kan worden aangegeven waar de protestantse kerken vandaag in een mondiale samenleving voor staan: voor betrouwbare hulp, gegeven in een wereldwijde gemeenschap van christenen, die geïnspireerd door de bijbelse boodschap, gerechtigheid en barmhartigheid nastreven. Samenwerking met de media betekent voor 'Kerken in Aktie' niet dat de wetten van de media overheersen. 'Kerken in Aktie' zoekt niet de avondvullende shows, waar amusement door bekende Nederlanders als smeermiddel moet fungeren voor een inhoudelijke boodschap. 'Kerken in Aktie' zal niet aanhaken bij loterijen, waar grote prijzen het lokmiddel zijn voor steun aan medemens. Daarmee neemt 'Kerken in Aktie' als activiteit van kerken een eigen plaats in op wat tegenwoordig de 'chari-markt' heet.

In de loop van 1995 zal de introductie van 'Kerken in Aktie' plaatsvinden niet in de laatste plaats naar de plaatselijke gemeenten, het grondvlak van de kerken.

Drs. J.B. Wijbrandt
hoofd afdeling
voorlichting en
werving
SOH
secretaris
van de
Stuurgroep
'Kerken
in Aktie'

GBS deel 45

In het nieuwste GBS boekje, deel 45, staat op pagina 19 een foute tekstverwijzing. 1 Petrus 2: 5-10 moet zijn: 21-25.

H.G. de Winkel

Filippijnen in Saoedie-Arabië weer vrij

Op één na zijn alle acht Filippijnse gastarbeiders over wie br. H.G. de Winkel in DC nr. 2 schreef, inmiddels vrij. Ook de twee gevangen genomen baptisten zijn weer vrijgelaten. Hun vrijlating betekende echter wel dat ze het land werden uitgezet.

Zoeklicht bestaat 75 jaar

Ter gelegenheid van het 75 jarig jubileum van het tijdschrift 'Het Zoeklicht' houdt Het Zoeklicht dit voorjaar in elke provincie een jubileumavond. Deze avonden staan onder het motto:

Verzoening - vervulling - verwachting
Medewerking verlenen Peter Kits (leiding), Jan Post (orgel), Feike ter Velde en The Burning Candles.

Informatie: Het Zoeklicht, 03430-13300

Openlucht-evangelisatie in Dordrecht

Ook in 1994 is er vanuit de baptistengemeente Dordrecht door een team van mensen in de open lucht het Evangelie bekend gemaakt; in 20 verschillende plaatsen rondom Dordrecht.

Br. W.J. van der Leer schrijft over reacties die het team tegenkwam: een amateur filmde de auto met de 3 borden met evangelisatieteksten erop: "gaat u weer omroepen dat alles gratis is?"

"Helaas is Nederland een zendingsland geworden", schrijft br. v.d. Leer.

"Laten wij hierbij in het oog houden, dat levende christenen ook getuigende christenen zijn!"

JEUGD VAN VROEGER

januari 1995

Broeders en zusters in den lande

Hebt U al vakantieplannen? Of weet U nog niet waar U heen zult gaan? Al eens een ouderenweek, of zo als wij dat noemen, Jeugd van vroeger meege-maakt? Ook dit jaar is er weer zo'n week georganiseerd. Wij, fam. S.A. Wijchers-Noordijk, mogen daar leiding aangeven. Ook dit jaar zullen we weer samen komen in Fredeshiem, gelegen in De Bult-Sreenwijk. Een prachtige omgeving. Onze eigen NBJB organiseert dat voor ons.

Wat wij zo'n hele week doen?

Eten, drinken en vrolijk zijn. Er wordt voor ons gezorgd, 24 uur per dag. De hele week lang, de bedden zijn al opge-maakt en wachten op ons. Onze eigen kerkdienst, waar ook de omwonenden bij uitgenodigd worden. Sport en spel. Tijd voor elkaar en een avondvullend programma. Door ons allen en voor ons allen samengesteld. Met veel zang en

muziek. Ook doen we aan Bijbelstudie en quissen, gezegden, enz. Dit alles uiteraard op vrijwillige basis.

Informeer maar eens bij hen die er al meerdere keren geweest zijn. De woensdagmiddag is onze uitgaansmid-dag, dan gaan we met de bus de omge-ving verkennen, en een evenement op-zoeken en koffie drinken (dit alles is bij de prijs inbegrepen). Ook één dag win-kelen in Steenwijk is niet uitgesloten. Het jaarthema van onze Unie is "Deel het uit". Wij hebben gemeend ook ons thema zo te benoemen. Wij hebben im-mers nogal wat uit te delen.

Wilt u meer weten (Aanmelden doet u bij ons eigen Jeugdburo) bel of schrijf ons maar:

Ds. S.A. Wijchers en G. Wijchers-Noordijk
Kustweg 244, 9933 BM Delfzijl.
Tel. 05960-19904

P.S. Nog even dit. Er is geen corvee, alles wordt voor ons gedaan. Wij, Grietje en ik, zijn al met het programma onderweg.

EBF zomer teams in Albanie

Vorig jaar werkte een team van 8 jonge-ren samen met een kleine gemeente in Albanie. Twee bijzondere weken van le-ven in een heel andere cultuur, in een land waar luxe onbekend is, vriend-schappen bouwen met Albanese jonge-ren, tientallen opgewonden kinderen die al een half uur voor aanvang van het kinderprogramma vol verwachting staan te wachten, vreugde brengen in het zie-kenhuis door op bezoek te komen, erva-ren dat God gewone mensen gebruikt, zien hoe God jouw getuigenis gebruikt om Albanezen aan het denken te zetten over Jezus en de Bijbel.

Dit jaar heb jij de kans om dit en nog veel meer te beleven, want de EBF or-ganiseert opnieuw jongerenteams naar Albanie. Internationale teams van jon-geren die de uitdaging van Albanie aan willen nemen, twee weken van hun le-ven willen delen met een kleine gemeente en hun willen helpen het Evangelie bekend te maken in hun om-geving.

Interesse? Bel voor meer informatie het Jeugdburo van de NBJB: tel. 05120-15687

LANDELIJKE ONTMOETINGSWEEKEND 19 en 20 mei

VRIJDAGAVOND:

Concert met Carola, Ralph van Manen, Joe Bourne, the Continental Singers en The Jaffo Gate Quartet. Begeleiding: Metropole orkest. Presentatie: Wim Pols.

Na het concert finale van de regionale volleybaltoer-noeien. De winnaar speelt op zaterdag een clinic te-gen het Nederlandse dames volleybalteam!

ZATERDAG:

o.a. twee bijeenkomsten (waaraan ook Carola haar medewerking verleent), presentatie van evangelisa-tie-acties, optreden Country Trail Band, clinic met Nederlands dames volleybalteam.

KAARTEN

kun je nu bestellen:

Alleen vrijdagavond:

f 10,-

Alleen zaterdag: f 10,-

Kombinatiekaart: f 15,-

Bestellen bij het

**Jeugdburo van de NBJB:
tel. 05120-15687.**

Kinderwerk- weekend 10 en 11 maart op De Strubben

Van vrijdagavond 10 t/m zaterdag-middag 11 maart is er weer een Kinder-werkweekend gepland. Deze keer zal het thema kinderevangelisatie/kinder-bekering centraal staan. Op vrijdag-avond wordt het thema ingeleid. Zaterdagmorgen zijn er weer creatieve workshops en verder is er op zaterdag tijd voor nadere uitwerking van en dis-cussie over het thema. Natuurlijk is er het hele weekend veel ruimte en gele-genheid voor ontmoeting en uitwisseling van ervaringen.

Meer informatie en opgave: Jeugdburo NBJB, tel. 05120-15687

12 februari

Startzondag voor het evangelisatiejaar 1995

In veel gemeenten wordt er komende zondag aandacht besteed aan het evangelisatiejaar. Na een lange tijd van voorbereiding kunnen we uit de startblokken. De dubbeldikke Zaaierkrant ligt inmiddels (voorzover besteld) bij u in de gemeente. De inhoudelijke voorbereiding, waarbij veel nadruk is gelegd op het gebed en de doordenking van de werking van de Heilige Geest, heeft op 18 november 1994 in de gewestelijke gebedsdiensten extra aandacht gehad. Deze aandacht voor het gebed en voor de overtuigende en inspirerende kracht van Gods Geest mag niet verslappen. *'Volhardt in het gebed, weest daarbij waakzaam en dankt en bidt tevens voor ons, dat God een deur voor ons woord opene, om te spreken van het geheimenis van Christus...'* (Kolossenzen 4: 2 en 3)

Slechts in afhankelijkheid van de Schepster en Herschepper van ons leven, kunnen we dit jubileumjaar vruchtbaar maken voor Gods Koninkrijk.

Precies zoals de ECU zich dat had voorgesteld wordt de dankbaarheid over Gods trouw met name op lokaal nivo in vele acties tot uitdrukking gebracht.

Deze acties verdienen een goede organisatorische voorbereiding. De inhoud van wat we willen communiceren is dat alleszins waard. Bij de inhoud van de acties willen we op de startzondag graag even stilstaan.

In evangelisatie gaat het altijd om het communiceren van de goede boodschap. Hoewel vormen en methoden kunnen verschillen, de inhoud niet. In het evangelie naar Marcus hoofdstuk 2 doet Marcus ons verslag van de genezing van de verlamde man. Dit bijbelgedeelte laat ons zien dat Jezus het woord verkondigde aan velen die Hem, daar waar Hij thuis was, hadden opgezocht. Zo ook aan de verlamde man. Aan hem, die door zijn vrienden tot aan de voeten van Jezus was gebracht. Het woord blijkt nu Machtsword te zijn: 'opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op aarde zonden te vergeven - zeide Hij tot de verlamde: *Tot u zeg Ik, sta op, neem uw matras op en ga naar huis.*' (Marcus 2:10)

Opmerkelijk in deze geschiedenis is de rol van de vrienden. Zij brachten hun vriend, de verlamde man tot Jezus. Zo mogen ook wij hen die ons omringen tot aan de voeten van Jezus brengen.

Niet alle acties worden op plaatselijk nivo gevoerd. Gewestelijk zijn er praiseveningen, volleybaltoernooien in het kader van sport en evangelisatie, uitvoeringen van de musical Spirit etc.

Landelijk sluiten we de acties af met de ontmoetingsdag op 20 mei 1995 te Zuidlaren in de Prins Bernhard Hoeve. Het wordt een dag met heel veel bijzondere momenten. U hebt er in dit blad al het één en het ander over kunnen lezen.

Voorafgaand, ook in de Prins Bernhard Hoeve, organiseert de N.B.J.B. samen met de Landelijke Ontmoetingsdag Commissie, E.O-radio en E.O-T.V. (Gospelpodium) op 19 mei 1995 een, voor het Noorden van ons land, uniek Gospelconcert. Van 20.00 uur tot 23.00 uur verzorgen een keur van artiesten een fantastisch programma. Voor een tientje bent u erbij. Reserveren kunt u bij het jeugdburo van de N.B.J.B. 05120-15687. Er bestaat grote belangstelling voor dit concert. Wacht dus niet te lang met bestellen. Een combikaartje voor 19 en 20 mei kost f 15,00.

Wie zijn de artiesten? Houdt u vast !!!!

Carola, Ralph van Manen, de Continentals, Joe Bourne en The Jaffo Gate Quartet. Vrijwel alle artiesten worden begeleid door het Metropole-orkest o.l.v. Dick Bakker.

Een prachtige kans om vrienden en bekenden op een fraaie manier in aanraking met het evangelie te brengen. De dubbeldikke Zaaierkrant vertelt u een hele pagina lang over deze gospelartiesten.

Vooreerst bidden we elkaar een gezegende start toe.

Namens de ECU

Peet Wijchers

Een nieuwe column. Lekker pittig. Gekruid met peper en zout en andere smaakmakers. Want er mag best een beetje smaak zitten aan De Christen. Maar dan niet op zo'n smakeloze manier als de Parool-columnist Holman. Want daar lusten zelfs de honden geen brood van. Wat ik smakeloos vind, is dat wij Nederlanders op de een of andere manier onszelf altijd een beetje naar beneden halen. Er is wel een beetje nationalisme ontwikkeld, maar op wereldniveau stellen we natuurlijk toch maar weinig voor. Misschien hebben die misplaatste underdog-gevoelens er wel mee te maken, dat we in de baptistengemeenten ook zoveel doen voor werk van buiten, van andere christelijke stichtingen en organisaties. Net alsof het werk van geloofszendingen beter is dan de UZC. We mogen toch aannemen dat onze eigen zendelingen ook in geloof zijn vertrokken. Veel mensen lezen liever een ander blad i.p.v. De Christen; gaan liever naar allerlei toogdagen dan naar de eigen ontmoetingsdag. In gemeentebladen wordt van alles aanbevolen als christelijke lectuur, maar amper de uitgaven van de Publiciteits Commissie. Bovendien kan de chari-markt rekenen op een warme belangstelling in baptistengemeenten. We collecteren naar hartelust. Frappant overigens, want op al die stichtingen heb je als geveer nauwelijks invloed. De Uniecommissie en de Permanente Commissies hebben daarom maar weer eens stevig aan de bel getrokken. Er moet echt meer geld bij! Of dat echt kan? 't Is wel een beetje typisch om ieder jaar maar weer om meer geld te vragen, terwijl de rek er bij vele gemeenten toch echt wel uit is. Maar aan de andere kant: dat ge-collecteer voor van alles en nog wat is allemaal goed en wel, maar het eigen werk mag daar toch zeker niet onder lijden. Daar zijn we immers verantwoordelijk voor. Als al die christelijke stichtingen warm-hart-toedragende gemeenten eens begonnen met hoofdelijk de vrijwillige bijdrage om te slaan. Dat is dan niet het maximumbedrag voor u als gemeente, maar een minimum. Anders gaat de smaak eraf. En wie wil nu aardappels zonder zout en jus zonder peper?

DE GEBOORTEDATUM VAN JEZUS

Wanneer werd de Here Jezus geboren?

Op 25 december in het jaar 0? En wanneer vonden kruis en opstanding plaats? Nieuw onderzoek heeft ons waarschijnlijk de juiste data gebracht. Zo weten we ook hoe lang Hij op aarde leefde. In dit artikel gaan we de geboorte van de Heer na, in een volgend zijn sterven en op staan.

De Evangelien bevatten weinig jaartallen en in de vroege kerk was men ook niet zo geïnteresseerd in het preciese moment. Maar later vonden christenen dat best jammer. Al eeuwenlang heeft men geprobeerd te berekenen wanneer Jezus leefde. Om maar even een fout te voorkomen: Jezus kan nooit in het jaar 0 geboren zijn want dat jaar is er niet geweest. Toen (eeuwen later) de christelijke jaartelling werd ingevoerd, liet men na het jaar 1 voor Christus direkt het jaar 1 na Christus volgen.

Om precies te zijn, onze christelijke jaartelling danken we aan de geleerde monnik Dionysius Exiguus in het jaar 525. Maar hij zat er een aantal jaren naast. We wisten ook al dat koning Herodes stierf in wat we nu 4 v.Chr. noemen, kort voor het paasfeest. De kindermoord in Betlehem heeft dus op z'n laatst in dat jaar plaatsgevonden.

25 december?

De datum van 25 december komt niet uit bijbelse of wetenschappelijke gegevens. Het is de datum van het romeinse feest van sol invictus, de onoverwinnelijke zon. Dat viel op het donkerste moment van het jaar, midwinter. Vanaf het jaar 354, toen het christendom de officiële godsdienst van de romeinen was geworden, werden zonnefeest en Christusfeest in elkaar geschoven.

Vaak heeft men geprobeerd om via de volkstelling van Quirinius (Lukas 2) een jaartal te berekenen. Maar over die telling weten we eigenlijk niets. De kerstdatum komen we op het spoor via de ster en de wijzen uit Mattheüs 2. In oude boeken lezen we vaak over wijzen die koningen en keizers van verre landen opzochten. Zulke wijzen leefden in wat we nu Iran, Irak en Saudi-Arabië noemen.

Komeet

De "ster" helpt ons verder. Het licht ervan was zichtbaar tijdens de hele reis van de wijzen naar Israël. Als we Mattheüs 2, vooral vers 9, goed lezen moeten we denken aan een hemellichaam dat door de lucht bewoog van Oost naar Zuid: Betlehem ligt ten Zuiden van Jeruzalem. Dat de ster "stond" boven Betlehem, wijst op een komeet. De beweging van de "ster" waarover Mattheüs ook schrijft sluit een nova (een zeer heldere nieuwe ster) uit. Kometen werden in die tijd opgevat als boden van verandering: slecht nieuws voor de gevestigde orde, geboorte of overwinning van nieuwe helden. Lijsten van kometen die men had gezien werden bijgehouden in het oude China. Zo weten we dat in 12 v.Chr. de komeet van Halley zichtbaar was, in 5 v.Chr. een andere komeet. De komeet van Halley is te vroeg om de ster van Betlehem te zijn: volgens Lukas 3:1-2 was Jezus rond de 30 jaar in het 15e regeringsjaar van keizer

Tiberius, dat is rond 29 n.Chr. Als Hij in 12 v.Chr. geboren zou zijn, was Hij op dat moment een veertiger.

April

Over de komeet in 5 v.Chr. meldt de chinese lijst, dat hij gedurende 70 dagen te zien was vanaf de tweede maand (die liep van 9 maart tot 6 april). Maar waarom zou deze komeet de sterrenkundigen uit het Oosten er toe brengen, op reis te gaan? Twee jaar hadden de planeten Jupiter en Saturnus bij elkaar aan de hemel gestaan en een jaar eerder deze twee samen met Mars. Die gebeurtenissen hadden waarschijnlijk geleid tot gespannen verwachtingen. Dat de komeet verscheen in het sterrenbeeld steenbok wees volgens oude overtuigingen op een heel belangrijke geboorte.

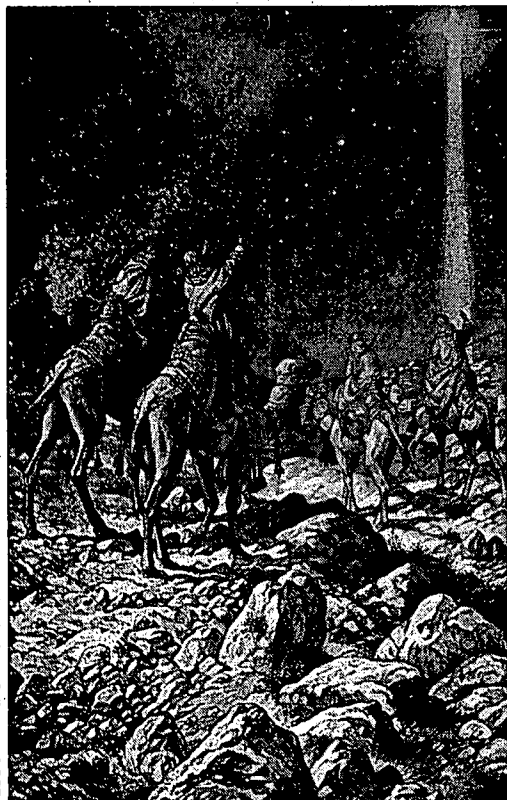
Voor een reis van, zeg, Babylon naar Jeruzalem per kameel had men ten hoogste een maand nodig. De 70 dagen waarop de komeet te zien was waren dus ruim voldoende. In de periode tussen april en juni van het jaar 5 v.Chr. kwamen de wijzen in Israël aan en aanbaden de geboren Koning Jezus. Herodes doodde alle jongens die geboren waren sinds de samenstand van Jupiter en Saturnus twee jaar eerder. Jezus kan geboren zijn na 9 maart 5 v.Chr., in maart of april. Dat sluit aan bij de "herders op de velden": schapen waren in de winter 's nachts binnen maar in maart-april buiten. (25 december als geboortedatum was dus sowieso al uitgesloten.)

Paasfeest

We gaan nog verder. Volkstellingen duurden vaak lange tijd. Dat in Betlehem de herberg vol was, kan te maken hebben met het joodse paasfeest in Jeruzalem dat talloze pelgrims trok. In 5 v. Chr. viel het paasfeest op 20 april. Rond die datum kan de geboorte plaats gevonden hebben. Kort daarna knielden wijze mannen voor onze Heer. Vervolgens moesten Jozef en Maria met het kind naar Egypte vluchten. Binnen een jaar daarna stierf Herodes de kindermoordenaar, en in 4 of 3 v.Chr. keerden zij terug naar Israël.

Pieter J. Lalleman

Het onderzoek werd gedaan door Colin Humphreys, natuurkundige uit Cambridge en in 1991 gepubliceerd in het kwartaalschrift van de Royal Astronomical Society. Ik baseer me op zijn artikel in Tyndale Bulletin 43.1 (1992).

ILLUSTRATIE UIT: 'ZESTIG BUBBELPLATEN', UITG. DE VUURBAAK

DE CHRISTEN MOET BLIJVEN

Laten wij Baptisten het samen eens zijn: De Christen moet blijven. Op de AV is het niet altijd eenvoudig om helder met elkaar te communiceren. Vooral niet als er zaken aan de orde zijn waar tegengestelde meningen over bestaan.

Over De Christen was dat ondermeer het geval. Ondergetekende heeft toen gepleit voor meer journalistieke inhoud. Sommigen hoorden daarin de eigenwijze stem van een, die weg is van confrontatie en polarisatie. Eigenwijs ben ik en voor confrontatie ben ik niet bang. Maar ongebreidelde tweestrijd met argumenten pro en contra is uit den Boze (letterlijk): Partijschappen worden in de Bijbel met klem afgewezen. Dus moet ook het voeren van propaganda voor het eigen gelijk achterwege blijven. In ons blad is vanwege het evangelie geen ruimte om de ander de oren te wassen, wel de voeten.

Er is nog een misverstand gerezen. Mijn opmerkingen over de tekortschietende inhoud zijn uitgelegd als kritiek op de redactie. Niets is minder waar. Binnen de toegestane speelruimte doet zij wat in haar vermogen ligt. En dat is niet gering. Het spijt mij, dat ik de redactieleden dit ter vergadering niet helder gezegd heb.

Geest van angst

Mijn kritiek richt zich niet op personen, maar op een geest van angst, die de AV ertoe heeft gebracht de redactionele speelruimte te beperken. Wij hebben hen als het ware een winkeltje gegeven, waar alleen mooie sinaasappelen en chocolademelk verkocht mogen worden. Probleem is echter, dat de klanten ook brood, aardappelen en koffie willen kopen. Omdat dit niet in de aanbieding is, gaan zij de winkel voorbij. Om de klanten terug te winnen is er een reclame-campagne opgezet. Deze roept de klanten echter alleen maar op, meer sinaasappelen en chocolademelk te kopen.

In klare taal ben ik ervan overtuigd, dat De Christen een onmisbaar blad is voor onze gemeenschap. Maar zoals elk blad met abonnees moet het zichzelf verko-

pen. Wanneer de abonnee het blad niet wil, om wat voor reden dan ook, dan heeft deze gelijk. Een blad kan alleen bestaan als er voldoende mensen het belangrijk genoeg vinden om de prijs ervoor te betalen.

De vraag is: waarom vinden mensen het belangrijk om geabonneerd te zijn op De Christen?

Dat hangt af van wat er in geschreven wordt. Mensen vragen zich af: Hoor ik de inhoud bij mij? Herken ik er iets in, waar ik mij in thuis voel? Wil ik dit blad graag lezen? Dat is toch ook de reden dat iemand geabonneerd is op bladen als Het Zoeklicht, Visie, NCRV Bode, Trouw of noem maar op? Voor De Christen is dat niet anders, zolang het een blad is met abonnementen. Waarom heeft De Christen te weinig abonnees? Niet vanwege de tekortschietende reclamecampagne. Wel omdat potentiële abonnees zich niet aangesproken voelen door de inhoud.

Wat kan daar de reden van zijn?

De geest van een bepaalde gemeenschap weerspiegelt zich in het blad dat zij uitgeeft. De Christen is de weerspiegeling van onze moeite om te erkennen, dat er baptisten in soorten en maten zijn. Er zijn er bij waar wij verwantschap mee voelen. Er zijn er ook bij waar wij vreemd tegen aan kijken. Er zijn er zelfs bij, die ons tegenstaan. Niet als persoon, maar als medegelovige. Wij kijken vreemd op van de wijze waarop zij uiting geven aan het geloof in Christus. We vinden het zelfs zo vreemd, dat wij weigeren ons met hen verbonden te voelen. Die weigering is de grond voor de uitsluiting van bepaalde artikelen. Maar hetgeen wij onszelf nog wel toestaan te lezen is voor velen niet meer interessant. Schone schijn bedriegt niet alleen, zij is onverdragelijk.

Voor De Christen zijn er m.i. maar twee reële mogelijkheden om voort te bestaan. De eerste is dat wij de huidige lijn handhaven en er een door de Unie gesubsidieerd blad van maken. Dat is rechtvaardig, want het zijn de gemeenten die via hun afgevaardigden ter A.V. de koers van De Christen bepalen.

De andere mogelijkheid is het aannemen van een nieuw redactiestatuut.

Hoewel, 'nieuw' is niet het goede woord: Dit werd immers al lang geleden geschreven. De inhoud van De Christen zal deze geest ademen:

Zij is lankmoedig, zij is goedertieren.
Zij is niet afgunstig, zij praat niet.
Zij is niet opgeblazen, zij kwetst niemands gevoel.
Zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd.
Zij rekent het kwade niet toe.
Zij is niet blijde over ongerechtigheid, maar zij is blijde met de waarheid. (1 Cor. 13)

Zo gunnen wij de redactie de creatieve vrijheid van de Geest. Waar Hij ruimte schept voor zijn evangelie zullen wij wellicht veel te lezen krijgen, dat ons niet past. Hij zal inspireren tot artikelen, die wegroepen uit zelfgenoegzaamheid. Immers het evangelie gaat niet over onze mooie kanten, maar over genade aan zondaren bewezen. Dat is herkenbaar voor eenieder die van Christus is:

Ton den Dekker,
Deventer

Inderdaad: De Christen moet blijven

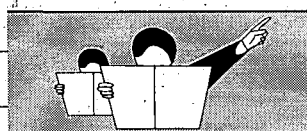
Antwoord aan br. Den Dekker

Br. Den Dekker begint met hetgeen hij gezegd heeft op de Algemene Vergadering 1994, bij de bespreking van punt 25, de beleidsnota van De Christen. Hij zei dit als afgevaardigde van de gemeente Deventer, zodat wij mogen aannemen dat hij hiermee de gedachten van Deventer verwoordde. Schrijft hij deze brief nu ook namens Deventer of op persoonlijke titel?

Deze brief vraagt natuurlijk om een reactie. Tegelijk is hij aanleiding om iets te schrijven over het werk van de redactoren.

Het beeld dat br. Den Dekker schetst van de huidige inhoud van DC als een soort snoepwinkeltje vind ik kwetsend

Lezers

aan het woord

voor de redacteuren en overige schrijvers. Ieder heeft naar eigen kennis en mogelijkheden geschreven over diverse en uiteenlopende onderwerpen die zeker niet bedoeld zijn als alleen maar "sinaas-appels en chocolademelk". Het redactiestatuut is nog nooit als beklemmend ervaren. De beperking door het redactiestatuut bestaat hierin 'dat de redactie ervoor zal waken in DC artikelen op te nemen die een duidelijk twistend of uitdagend karakter dragen'. Dat is dus in overeenstemming met 1 Cor. 13: De liefde kwetst niemands gevoel.

De context waarin br. Den Dekker het citaat uit 1 Cor. 13 plaatst geeft de indruk dat de toepassing daarvan onder het huidige statuut niet tot zijn recht kan komen.

Zijn opvatting over de tekortschietende inhoud van ons blad doet wat wonderlijk aan, gezien de waardering die de redactie kreeg op de Jongeren AV en de AV te Groningen bij de behandeling van het jaarverslag.

Het redactiestatuut kent dus inhoudelijk de beperking dat er in DC geen artikelen worden opgenomen die een duidelijk twistend of uitdagend karakter dragen. Dat legt de redactie de noodzaak op de nodige zorgvuldigheid te betrachten bij het kiezen van onderwerpen. Daarbij zal zelfs rekening moeten worden gehouden met het feit dat soms alleen de bespreking van een bepaald onderwerp, waarover de meningen scherp tegenover elkaar staan, reeds abonnees kan kosten. De praktijk leert dat het voor sommige lezers moeilijk is om dingen goed uit elkaar te houden en een artikel niet als gezaghebbend, maar alleen als meningvormend te lezen.

Het is mogelijk dat br. Den Dekker enkele speciale onderwerpen in gedachten heeft waarover naar zijn mening eens nodig geschreven zou moeten worden. Maar het gaat te ver om dan te zeggen dat die alleen het voedzame en aantrekkelijke deel van DC zouden uitmaken en, dat er tot nu toe alleen maar "snoepgoed" gepresenteerd is.

Voor wat het aantal abonnees betreft heeft het management team de prognose moeten aanpassen aan de realiteit, zodat nu wordt uitgegaan van 2000 abonnees. Terecht rekende br. Koster uit Spijkenisse ons ter AV voor dat je ook nauwelijks meer kunt verwachten. 2000 abonnementen betekent tussen de 4000 en 5000 lezers en veel meer kun je van een gemeenschap met 12000 leden haast niet verwachten. Er zullen altijd mensen zijn die liever bijvoorbeeld Het Zoeklicht lezen of vrijwel geen interesse hebben.

ASSEN

Deze brief geeft mij meteen aanleiding iets te schrijven over het artikel over de gemeente te Assen in DC nr 20, 1994. Enkele personen en raden uit hun bezorgdheid over het karakter van die gemeente, waaruit blijkt dat men ten opzichte van bepaalde zaken een ruim standpunt inneemt. Dat heeft volgens de brieven schrijvers onder de lezers nogal opschudding veroorzaakt. Het kan zelfs aanleiding zijn geweest, dat er abonnementen werden opgezegd. In enkele brieven werd gesuggereerd dat Assen 'vrijzinnig' zou zijn. Deze reacties tonen aan hoe gevoelig de zaken onder ons liggen.

Aan de brieven schrijvers, maar nu ook maar aan de lezers, probeer ik het volgende duidelijk te maken. De artikelen in DC zijn te verdelen in verschillende categorieën. Bijvoorbeeld de rubriek 'Gemeente in Beeld' zoals over Assen, berichten uit de gemeenten, Unie-organen en tijdschriften. In principe worden deze vrijwel zonder commentaar of beoordeling weergegeven. Een abonnee bedankte omdat de gemeente waartoe hij had behoord een bericht had ingezonden dat naar zijn mening een verkeerd beeld gaf van die gemeente. Maar wat er in een gemeente gebeurt en wat zij doorgeeft is niet de verantwoordelijkheid van de redactie.

Voor de rubriek 'Gemeente in Beeld' geldt hetzelfde. Bij de voorbereiding vraagt de redacteur gegevens op aan de secretaris van die gemeente. Die worden verwerkt tot een artikel dat, als het goed is, ook inderdaad een beeld geeft van die gemeente. Het is niet de bedoeling dat de schrijver een — eventueel kritische — inhoudelijke beoordeling geeft. Zoals die gemeente zich presenteert wordt ze weergegeven en de schrijver of schrijver stelt zich neutraal op, evenals bij een interview zou gebeuren.

Een andere categorie vormt een artikel dat de redacteur op persoonlijke titel schrijft. Dat geeft de eigen visie van de schrijver zelf weer, en voor de inhoud is zij of hij verantwoordelijk.

Vrijzinnig

Enkele brieven schrijvers menen dat er bij Assen sprake is van vrijzinnigheid. Het is de vraag of dat woord onder ons wel thuis hoort.

Mogelijk word ik door meer deskundigen nog gecorrigeerd, maar wat ik weet over vrijzinnigheid is dit. In vrijzinnige kringen kent men een betrekkelijke waarde toe aan de Bijbel, men is meer

gericht op de aanwijzingen van het verstand. Men gelooft wel dat Jezus geleefd heeft en ook de marteldood is gestorven. Maar het zou in strijd zijn met de eigen, menselijke verantwoordelijkheid dat Hij onze zonden zou moeten wegnemen door zijn dood. Het verhaal over zijn opstanding kan natuurlijk niet waar zijn. Zijn leven heeft een voorbeeldfunctie. Overigens zijn er gradaties in deze visie.

Eén van onze voorgangers zei eens ongeveer het volgende. "Zolang wij mensen kopje onder dopen zijn wij niet vrijzinnig. Want de doop betekent altijd de belijdenis van zonde, het gelovig aanvaarden van de vergeving door de Here Jezus Christus en de opstanding met Hem tot een nieuw leven."

Als een gemeente deze betekenis van de doop zou loslaten zou zij niet meer bij ons horen. Wij zouden dan ook niet, bijvoorbeeld ter AV, samen avondmaal kunnen houden, want ook dat verwijst naar zijn plaatsvervangend offer.

Verschillen

Er wordt in onze gemeenten over sommige zaken verschillend gedacht. Wij hebben geen centraal Unie-orgaan dat beslist hoe wij te leven en te handelen hebben. Het centrale gezag is de Bijbel en elke gemeente heeft de verantwoordelijkheid haar gedragslijn daaraan te ontleenen.

Dat levert niet altijd dezelfde uitkomst op. In de ene gemeente kan een vrouw geen lid zijn van de raad en in een andere mag zij zelfs op zondagmorgen het Woord van de Heer uitleggen.

Die verschillen zijn er en daar moeten we de ogen niet voor sluiten. Als wij zien hoe er in een andere gemeente gehandeld wordt, betekent dat niet dat wij dat moeten navolgen. Het getuigt van verantwoordelijkheidsgevoel als een gemeente openlijk moeilijke zaken bespreekt en men samen een gedragslijn vaststelt.

Daarom zal men in DC alleen al vanuit de gemeenten verschillende opvattingen tegenkomen.

H.G. de Winkel

De vrije baptistengemeente Doorn heeft een beroep uitgebracht op br. J.M. Zijlstra, die voor dit beroep heeft bedankt.

Bijzondere dagen

Bijzondere dagen; 11 januari 1970 en 15 januari 1995.

Bijzondere dagen voor het voorgangersechtpaar Pieter en Ina Jager-de Haan. Een jubileum waar de Baptistengemeente Stads-kanaal Noord goede aandacht aan heeft geschonken. Een commissie van voorbereiding, o.l.v. de vice voorzitter van de kerkeraad, registreerde het jubileum tot een viering en een receptie.

Hoe zouden zij zich voelen? Zij, zij samen, Ina en Pieter Jager?

Een groot aantal plaatselijke gemeenteleden, vele genodigden, het koor Polyphonie en het Mannenkwartet vulden reeds voor drie uur de kerk.

Samen met hun kinderen, de voorgaande predikant van de zuster gemeente van het zuidelijk deel van de stad en de kerkeraad betrad het voorgangersechtpaar de kerk.

Het orgel liet zijn juichende klanken horen. De gemeente, dankbaar tijdens deze viering bijeen, zong een lofpsalm tot eer van de Heer der Gemeenten.

De ceremoniemeester deed vooraf nog enkele mededelingen: o.a. dat ds. Peet Wijcherts en zijn vrouw de jubilarissen feliciteerden maar tot hun spijt waren verhinderd. Evenzo liet prof. dr. J. Reiling en zijn echtgenote, de docent en de studiebegeleider van toen nog Pieter Jager, weten hen te feliciteren maar tot hun spijt verhinderd waren. De Baptistengemeente te Muntendam, de plaats waar de jubilaris opgroeide, liet door middel van een brief de felicitaties blijken.

Ds. Jelle Stukker, de predikant van de gemeente in Zuid, leidde de viering. Allereerst heette hij de genodigden, het burgemeestersechtpaar Rebel, genodigden uit onze uniegemeenschap, vertegenwoordigers uit de gemeenten rondom en de andere kerkgenootschappen hartelijk welkom, een gloedvolle prediking deed de aanwezigen aandachtig luisteren. Je kon een speld horen vallen. De warme vriendschap, die tussen de beide predikantsechtparen de laatste tijd was ontstaan, was tussen de regels door merkbaar. Hartverwarmend.

Het gemengd koor Polyphonie zong liederen van lof en dank. De mannen broeders, het gemeentelijk kwartet bracht het Goede Nieuws door een aantal gospels en negro's uit te voeren.

Ds. Jager hield tot slot een korte meditatie. Hij bracht dank aan de Heer zijn God. Dank aan zijn vrouw en aan allen die haar en hem in de voorbije jaren met liefde hadden omringd. Ontroerend. Het dienend bezig zijn, bij wijze van spreken met de beste wil van de wereld' brengt een voorgangersechtpaar soms voor hoge drempels. Dat er dan een thuisfront is en dat er dan vrienden zijn, doet ook een oudste binnen de gemeente' de koers recht toe recht aan houden en trouw te zijn aan Degene die geroepen heeft.

Daarna volgde de receptie. Allereerst ontvingen de burgemeester en zijn echtgenote, de gelegenheid hun felicitaties aan te bieden. Daarna ds. Chr. Eijer en zijn vrouw, als vertegenwoordiger van de Uniecommissie, gevolgd door ds. en mevrouw J.H. Hofman als voorzitter van het convent van predikanten. Hartelijk waren eveneens de felicitaties van de vertegenwoordigers van de overige commissies in de Unie, de dames en heren uit de gemeenten waar het voorgangersechtpaar eerder diende en de vele gemeenteleden. Velen lieten hun felicitaties gepaard gaan met een aardig cadeau, blijdschap en dankbaarheid alom.

Hoe zij zich voelden?

'k Heb het gevraagd. Ze voelden zich gesterkt en gesteund; mede door de grote belangstelling en de warme aanwezigheid van velen; dankbaar en tevreden.

L.E. Drijfhamer, secretaris

Predikanten bezoeken Dorkas

De nieuwjaarsontmoeting van het Convent West-Nederland vond plaats in Andijk bij de Stichting Dorkas / Stichting Antwoord op uitnodiging van ds. G. Lammerts van Bueren.

We mochten deze dag kennis nemen van het werk van Dorkas en Stichting Antwoord. Het was een boeiende dag, waarbij via dia- en videopresentatie, wij zicht kregen op het werk van Dorkas en St. Antwoord.

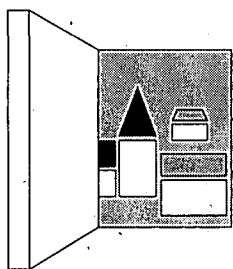
Kijkend naar de nood en diepe armoede en de meedogenloze (geestelijke) terreur in deze wereld, relativeert dat onmiddellijk het soms zo moeizaam leven in een gemeente. Kijk echt eens om je heen en wees dankbaar voor wat je hebt. De werkers die terugkomen van het niet eens zoverre buitenland; krijgen te maken met een cultuurschok omdat ze terugkeren vanuit een gebied waarin het gaat om de eerste levensbehoefte (ook kerkelijk gezien), naar een gebied waarin veel blijkt te vallen en te staan met 'luxe problemen'.

De motivatie van de hulp die Dorkas/St. Antwoord biedt is gestoeld op Matth. 25:31-46 over de opdracht om in Christus' om te zien naar vreemdelingen.

Natuurlijk is deze opdracht niet voorbehouden aan een professionele stichting; maar strekt zich uit tot iedere gemeente en gelovige. De vraag rijst dan op of je materiële en geestelijke hulpverlening niet zou moeten bundelen in professionele organisaties of dat je zeer kleinschalig of kleinschalig als individuele gemeente of als b.v. Unie Gemeenschap bezig moet zijn. Over deze uitdagende vraag hebben we als Convent uitvoerig na kunnen denken, waarbij in de discussie een hard feit was, dat het maar al te vaak voorkomt, dat zeer kleinschalige projecten geen lange levensadem hebben. Daardoor raken de ontvangende gemeenten en christenen in grote nood. Wellicht is dit een vraag om ons in unie-verband nadrukkelijk mee bezig te houden.

Het was voor het Convent een leerzame dag en tegelijk een dag van ontmoeting en bemoediging. Voor zover ik weet, is dit convent tamelijk uniek in Nederland, omdat zowel unievoorgangers als voorgangers van vrije baptisten gemeenten en hun echtgenotes functioneren binnen dit convent. Baptisme is immers niet het alleenrecht van de unie. Ik hoop nog vele jaren voorzitter te zijn van zo'n veelzijdig convent.

Tinus Panneman

Uit de gemeenten

HET DIERENBOS

fabel

Zijn jullie wel eens in het grote Dierenbos geweest? Ik denk van niet, want de dieren zijn zelf de baas in het grote Dierenbos en ze willen eigenlijk geen bezoek.

Jazeker, je kunt met een bus naar de rand van het grote Dierenbos en bij de bushalte staat de reisleader klaar om met je mee te lopen. Maar: je krijgt alleen maar een klein stukje te zien en over de rest vertelt hij niets.

In het *echte* Dierenbos komen nooit mensen. Wat ik nu over ga vertellen heb ik dan ook van horen zeggen.

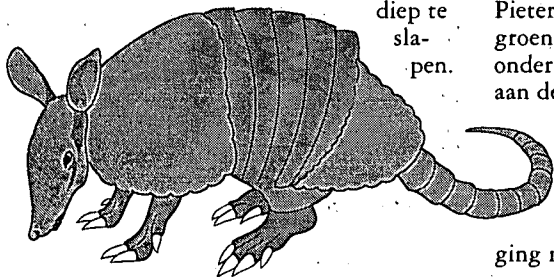
De koning van het Dierenbos was op reis gegaan. Hij wilde een heel verre reis maken om een oude vriend op te zoeken. De dieren wisten niet wanneer de koning terug zou komen. De vogels niet, de uil niet, de muizen niet, de konijnen en de hazen niet, de mieren niet, en de miereneter ook niet.

Vlak voor hij wegging had de koning twaalf mieren bij zich geroepen: "Zorgen jullie ervoor dat we feest kunnen vieren zodra ik terugkom?" had hij gevraagd. "Nodig alle andere dieren uit voor het grote feest. Ik hoop dat ze allemaal komen." De twaalf mieren vroegen andere mieren om mee te helpen voor het feest. En dat gebeurde.

De mieren gingen ijverig aan de slag. Ze maakten appeltaart en vrozen die in. Ze zorgden voor slagroom en enorme hoeveelheden limonade. Gelukkig dat ze met zoveel waren. Soms snoepte een mier een beetje van de zoetheid die ze moesten klaarmaken. Maar dat viel niemand op.

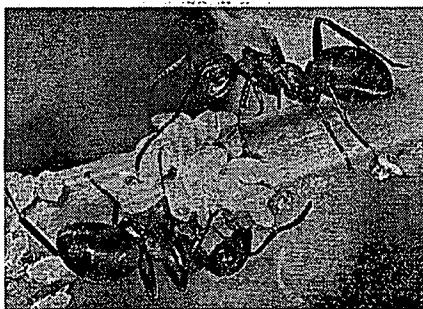
Toen ze alles klaar hadden, hoefden ze alleen de dieren van het Dierenbos nog maar te vragen om naar het feest te komen. Wanneer het feest zou zijn, wisten ze niet. Zodra de koning terugkwam – en je moest er wel voor klaar staan. Alle mieren werden op pad gestuurd om de andere dieren van het Dierenbos uit te nodigen.

Zo ging Mina Mier op weg om de uil te vragen. Toen ze bij de uil kwam, lag hij diep te slapen.

Het was een nachtuil en die slapen overdag. Ze riep heel hard om hem wakker te krijgen. De enige reactie was een licht gesnurk.

Pieter Mier ging de miereneter vragen. Dat was niet zonder gevaar, maar gelukkig was Pieter een dappere en slimme mier. De miereneter lag heerlijk in de zon en zou juist aan z'n middagdutje beginnen. Pieter ging vlak bij zijn oor zitten en schreeuwde uit alle macht: "Meneer miereneter!" Maar hij had maar een heel klein stemmetje en de miereneter hoorde hem niet eens. 's Avonds kwamen de mieren weer bij elkaar. Nee, ze hadden eigenlijk geen andere dieren kunnen uitnodigen. Op de een of andere manier waren ze niet te bereiken. En als ze je al hoorden, dan

verstonden ze geen mientaal. En sommige mieren waren bijna opgegeten en hadden maar ternauwernood het vege lijf kunnen redden. Gelukkig konden ze heel hard lopen. Nee, de enige dieren, die ze hadden kunnen uitnodigen, waren andere mieren geweest. Die wisten al van het feest en sommigen hadden zelfs meegeholpen. Anderen vonden het allemaal maar onzin. Als de koning terugkwam was het toch nog vroeg genoeg om te beginnen? Maar nee, dat was niet wat de koning gezegd had! Ze kwamen er niet goed uit en besloten maar te gaan slapen. De volgende ochtend zag Pieter Mier een hele grote kameleon. Eerst was hij bruin, maar toen Pieter dichterbij kwam werd hij eerst groen, en toen oranje. Pieter was diep onder de indruk. Toen dacht hij weer aan de opdracht van de koning om *alle* dieren van het Dierenbos uit te nodigen. En ineens wist hij hoe. De mieren verdeelden zich in groepjes. Elk groepje ging naar een bepaalde soort dieren. Pieter ging met een groepje dappere mieren

naar de miereneter. Mina ging met een groepje nachtrakers 's nachts naar de uil.

En zo waren er nog meer groepjes. Het groepje voor de miereneter had geleerd om de taal van de miereneter te spreken. Je begrijpt, dat mieren in die taal vaak lijdend voorwerp zijn. En bovendien hadden ze geïmproviseerd in tegelijk allemaal heel hard roepen: een spreekkoor. Pieter was de dirigent. Toen ze bij de miereneter kwamen, lag die net heerlijk in de zon, klaar met z'n middagdutje. De mieren gingen vlak bij het oor van de miereneter zitten en op het teken van Pieter begonnen ze samen hard te roepen in de taal van de miereneter.

"Komt u naar het feest van de koning?" De miereneter keek verbaasd op, want hij was niet gewend aangesproken te worden met "U", en bovendien zag hij geen andere miereneters. Maar hij wilde wel komen en wilde zelfs meehelpen met de voorbereidingen. In de tussentijd, beloofde hij, zou hij geen mieren eten maar alleen eikeblaadjes en in de herfst kastanjes. O ja, en de andere miereneters ging hij ook vragen voor het feest.

Mina Mier was met haar groepje in het holst van de nacht naar de uil gegaan. Ze hadden de uilentaal geleerd, een taal vol met moeilijke, wijze woorden. De uil was klaarwakker en wilde graag op het feest van de koning komen, zelfs als het overdag zou zijn. Ja, hij wilde meehelpen bij de voorbereidingen van het feest en zou alle andere uilen vragen om ook mee te doen.

Zo werden alle dieren van het grote Dierenbos gevraagd. Bijna allemaal wilden ze graag meehelpen, toen ze de uitnodiging van de mieren kregen. Want aan een feest waar zo met de gasten rekening werd gehouden wilden ze graag meedoen.

Dordrecht is vol met mensen die zelden of nooit de uitnodiging van Jezus Christus voor het feest van de Koning hebben gehoord. Dit jaar hebben we een aantal acties om met name die mensen te bereiken: in opdracht van onze Koning.

(Ik hoop dat ik uw taal gesproken heb)

Gerri Strijbis

Geweld in Sierra Leone

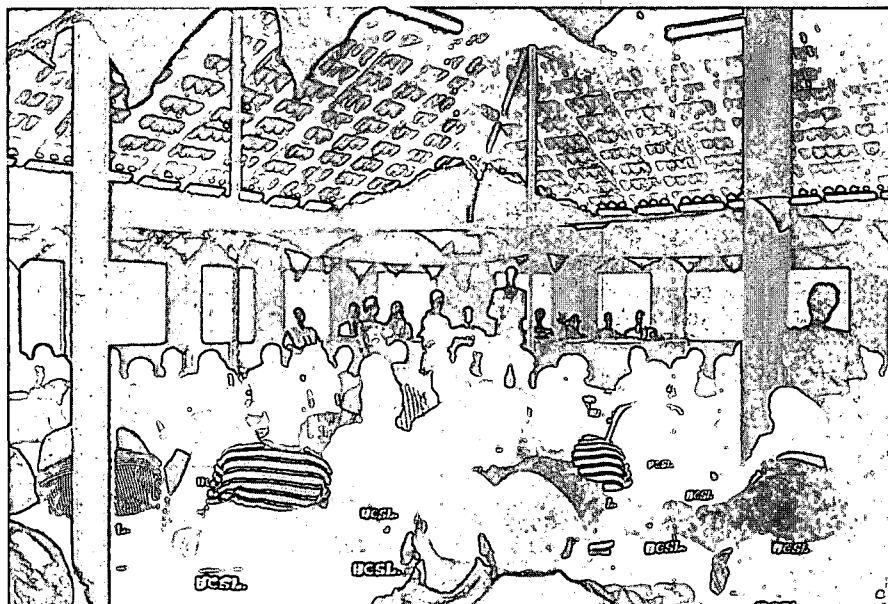
Het geweld in Sierra Leone is sinds de jaarwisseling zeer sterk toegenomen. De rebellen, die al tijden actief waren in het land, hebben steeds meer gebied veroverd. De situatie werd dermate bedreigend voor alle blanke buitenlanders, dat o.a. de Nederlandse regering de Nederlanders heeft opgeroepen om terug te keren naar Nederland.

De rebellen bestonden vroeger voornamelijk uit opstandige Liberianen, maar tegenwoordig vormen ze een mengeling van muitende (ex-)militairen, (ex-)misdadigers en anarchisten. Het geweld van de rebellen lijkt vooral gekeerd te zijn tegen blanke buitenlanders en Sierraleonezen die met hen samenwerken. Dus ook voor de Baptisten Unie lijkt de situatie zeer moeilijk te worden, aangezien de Unie al jarenlang intensief contact heeft gehad met de Europese Baptisten Zending.

Sierra Leone is één van de vijf armste landen ter wereld, waar nauwelijks goede wegen, telefoonverbindingen, stenen huizen enz. zijn. Dat weerhoudt de rebellen er niet van om juist zendingsposten en andere voorzieningen die opgezet zijn met hulp van het buitenland te verwoesten.

In het weekend van 28 en 29 januari is Aukelen Hunze teruggekeerd naar Nederland en wellicht zijn inmiddels ook Hans en Aisha Oosterloo naar Nederland uitgeweken, omdat ook de hoofdstad Freetown niet veilig meer is.

Tinus Panneman

EEN ZONDAGMORGENDIENST IN SIERRA LEONE TOEN HET NOG RUSTIG WAS. DE REBELLEN VERWOESTEN ZENDINGSPPOSTEN ENZ. VAN BUITENLANDSE ZENDING!

DE ZENDINGSDAG

Deel het uit, wereldwijd

'Deel het uit, wereldwijd' is het thema van de landelijke zendingsdag op 18 maart a.s. te Zwolle, waarvan u al een paar maanden de aankondiging in de Christen hebt kunnen lezen.

Nu iets meer informatie over het programma.

De dag zal in het teken staan van Kameroen. Hoe deelt de Baptisten Unie van Kameroen het evangelie van Jezus Christus uit?

Hoe kunnen wij hen helpen delen?

Door o.a. een diaserie en indringende vragen-stellingen zullen we ons hiermee bezighouden.

Ds. P. Wijchers zal een inleidend praatje houden over dit thema.

Ook de documentatiestand zal aanwezig zijn en in de pauze kunt u een videofilm zien over gezondheidszorg, gedaan vanuit de Baptisten Unie in Zuid-Kameroen, in en rondom Douala.

Verder hoopt de UZC/WIN weer een nieuwe zendingsfolder te introduceren.

Een interessante en boeiende dag, waarin we natuurlijk ook veel met elkaar zullen zingen.

Van 15.00-15.30 uur sluiten we af met een viering.

We hopen velen van u te mogen ontmoeten.

Stimuleer uw gemeenteleden en vrienden om deze dag bij te wonen en kom zelf ook!

U begrijpt dat uw voorbede voor deze dag onmisbaar is.

Deel het uit Wereld-wijd

**Zendingsdag
18 maart 1995
Zwolle**

In de Baptisten Kerk, Zamenhofsingel 15. Aanvang: 10.30 uur.
Vanaf 10.00 uur staat de koffie voor u klaar...

Tot ziens in Zwolle!

Met hartelijke groet, namens de voorbereidingscommissie,

C.J. Edens-Veldman

P.S. Neemt u zelf een boterham mee. Voor koffie, thee en soep wordt gezorgd.

Uitnodiging

Op 25 februari aanstaande is er de jaarlijkse info-dag voor de dagopleiding aan het Seminarium. Op deze dag kunnen belangstellenden alle informatie ontvangen over het studeren aan de Vinkenhof. De info-dag duurt van 10.00 tot 15.00 uur.

Voor nadere informatie kunt u bellen met de beide docenten:
Y. Horjus (030-202569)
en O.H. de Vries (030-286161).

Folder over Jablona

Moldavië, met een oppervlakte van ongeveer 3/4 van Nederland, behoorde tot de voormalige Sovjet-Unie en is nu een zelfstandig land. De toestand in het land is dermate slecht, dat het tot de ontwikkelingslanden gerekend wordt. Overigens moet de ontwikkelingshulp nog bijna helemaal op gang komen.

De christenen in Moldavië

Evenals in de andere landen van het vroegere oostblok hebben de christenen in Moldavië erg geleden onder de terreur van het vroegere regime. Helaas heeft nu de Orthodoxe kerk het alleenrecht opgeëist en verkeren de protestanten nog steeds in een moeilijke situatie, ook als het om hun rechtspositie gaat. Een van de grootste protestantse groepen in de Unie van baptisten gemeenten met een ledental van ongeveer 20.000, kinderen niet meegerekend.

Naast de direkte evangelieverkondiging, die nu wel in alle openheid met kracht kan plaats vinden, is er een grote behoefte om ook als volgelingen van Christus dienstbaar te zijn, vooral op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg.

Medische zorg

De medische zorg in de Sovjet-Unie was in veel gevallen gratis, maar helaas op een – naar Nederlandse maatstaven gemeten – laag niveau. Vooral gehandicapten en bejaarden kregen een tweedetrangs behandeling. Na de omwenteling zijn velen geschrokken van de beelden die daarvan werden getoond.

Vandaar

Na de omwenteling in 1990 was het een verlangen van vele christenen, ook in Moldavië, om in het bijzonder iets te doen voor weeskinderen, gehandicapten en bejaarden. Vandaar dat het als een gebedsverhoring werd beschouwd toen de Unie van baptisten in Moldavië gratis de beschikking kreeg over een lokatie in de plaats Jablona in Noord-Moldavië om een tehuis voor oudere mensen te kunnen bouwen. In juli 1993 werd de toestemming voor de bouw van het tehuis verleend door het provinciaal bestuur en is men met man en macht aan de slag gegaan.

De bouw van het tehuis

De bouw wordt zoveel mogelijk door eigen mensen gebouwd en vordert ge-

MOLDAVIË projekt BEJAARDENTEHUIS JABLONA

stadig. (In november 1994 was een deel 'onder de pannen'.) Door de hoge inflatie en de sterke prijsverhoging van de bouwmaterialen is het een worsteling om de bouw tot een goed einde te kunnen brengen.

Bestemming

Het tehuis zal bestemd zijn voor ongeveer 40 bejaarden, waarvan een deel gehandicapt. De toelating zal geschieden in overleg met de plaatselijke overheid. Dit was een van de voorwaarden om op deze lokatie te mogen bouwen. In het tehuis zullen tevens twee ruimtes worden gecreeërd voor een huisarts en een tandarts, die betrokken zullen worden bij de eerstelijnsgezondheidszorg in Jablona. Intussen is 21 hectare goede landbouwgrond verkregen, in de direkte omgeving van het tehuis, om in eigen onderhoud te kunnen voorzien en zo mogelijk voedsel te kunnen verkopen.

De start

Men verwacht de eerste mensen te kunnen huisvesten in de loop van 1995. De officiële opening zal zo mogelijk plaats vinden in de eerste helft van 1996. Dit hangt o.a. af van de hulp die men ontvangt om het gehele te kunnen volvoeren. Ondanks de offerbereidheid van de 'eigen' mensen zal onze hulp, vooral in de vorm van geldelijke steun, noodzakelijk zijn om de bouw en inrichting van dit tehuis, waarvan reeds nu een groot getuigenis uitgaat, te kunnen betalen.

Ondersteuning

Alhoewel reeds een flink bedrag (ongeveer f 50.000) is gegeven voor de bouw, is er nog zeker f 50.000 nodig om het tehuis te kunnen afbouwen. Daarnaast is er nog de zorg voor de inrichting. Door plaatselijke acties in baptisten gemeenten en met steun van de 'Wilde Ganzen' hopen we het benodigde bedrag bij elkaar te krijgen.

J. Aaldring
landelijk coördinator

De folder is te bestellen bij br. J. Aaldring, tel.: 074-910968.

Deel het óók uit in Europa

- nieuwe informatie en nieuwe plannen
- kennismaking met Moldavische geloofsge-noten
- uitwisseling ervaringen
- bemoediging

Landelijke ontmoetingsdag Oost-Europa (Moldavië)

11 maart 1995 10 uur

Baptisten Kerk Apeldoorn

Ontmoetingsdag Oost-Europa

Deel het uit – ook in Europa

Allen, die belangstelling hebben of betrokken zijn bij de hulp aan Oost-Europa/Moldavië, worden hartelijk uitgenodigd voor de Landelijke dag Oost-Europa/Moldavië.

TIJD: zaterdag 11 maart, aanvang 10 uur, koffie vanaf 9.30 uur.

PLAATS: Baptistenkerk Bosweg 77 te Apeldoorn, tel. 055-552476.

PROGRAMMA:

10.00-12.00 uur:

Opening en verwelkoming. Nieuws uit Moldavië van onze Moldavische gasten: Raisa, Valeri en Victor. Nieuwste informatie over land, volk, gemeenten en projecten in Moldavië (Henk en Joke Peters uit Deventer). Aandacht voor plaatselijke activiteiten (Zwolle/Harderwijk, Dordrecht, Kampen, Sneek, e.a.).

13.00-15.00 (ongeveer)

Bespreking van verdere plannen.

- De volgende transporten (tijd? plaats, inhoud, kosten): Het eerstvolgende transport zal uiterlijk op 29 april a.s. uit Nederland vertrekken.
- Informatie over activiteiten van een aantal christen-zakemensen door Hans Hamoen. Hierbij gaat het met name om de mogelijkheden of projec-

FINANCIELE VERANTWOORDING 4e KWARTAAL 1994

GEMEENTEN	NBJB	ECU	CvdO	UZZ	UBS	NOODFONDS
Alblasserdam	64,12	158,63	151,87	274,73	175,65	Algemeen
Alkmaar		223,60	140,60	373,15		Alblasserdam 180,60; Amsterdam W. 163,80; Apeldoorn 265,40;
Almelo Ger.	500,00	1.600,00	1.000,00	3.800,00	150,00	Appingedam 140,00; Arnhem C. 1.178,45; Arnhem Z. 499,10; Assen
Almelo N.	204,00	166,00	246,00	129,00	87,00	40,00; Borne 70,50; Coevorden 162,75; Doetinchem 500,00; Dokkum
Alphen ad. Rijn		383,40	187,50	750,00		382,90; Drachten 81,90; Enschede 257,15; Haarlem 1.201,75; Harderwijk
Amsterdam C.	200,00	600,00	600,00	1.100,00		576,80; Haulerwijk 125,00; Heemskerk 391,85; Hengelo 't V. 170,75;
Amsterdam N.	250,00	600,00	450,00	900,00	100,00	Hengelo C. 110,70; Hoogeveen 444,60; Nieuw Weerdinge 500,00; Sneek
Amsterdam W.	118,55	288,05	220,00	376,00	116,40	1.005,75; Spijkenisse 115,65; Stavoren 466,40; Steenwijk 25,60; Utrecht
Apeldoorn	400,00	900,00	900,00	1.600,00	120,15	C. 381,10; Veenendaal 139,50; Winschoten 1.050,00; Zwolle 312,40;
Appingedam	160,30	718,60	357,15	1.067,30	313,65	A.M.K., A. 200,00; D.B., H. 30,00; D.K., S. 500,00; G.H., B. 25,00; G.J.R.,
Arnhem C.	1.221,04	2.239,13	2.182,05	4.467,66	266,13	R. 42,50; G.M., S. 50,00; H.J., V. 250,00; H.J.H.B.-K., H. 30,00; H.T.-S.,
Arnhem Z.	176,05	433,60	414,00	749,40	70,40	D. 100,00; H.V., H. 125,00; J.B., H. 45,00; J.G.H.G.-B., H. 100,00; J.H., G.
Assen	529,80	528,30	510,55	2.086,30	158,50	45,00; J.K., H. 600,00; J.P.-B., L. 100,00; J.W., H. 200,00; L.B., Z. 60,00;
Borne		249,20	176,00	303,65	56,00	M.J.A.H., D. 250,00; N.J.B.-D., G. 50,00; P.C.A., A. 200,00; P.K., U. 10,00;
Coevorden	109,90	270,28	258,12	467,10	44,00	R.J.V., H. 100,00; R.S., G. 250,00; S.V., S. 50,00; X.Y., Z. 2.000,00.
Delft	191,29	470,47	449,32	813,10	76,61	Afrika
Delfzijl	208,25	1.597,70	838,25	3.009,20	245,45	Drachten 150,00.
Deventer	153,00	569,40	425,80	716,80	133,30	Joegoslavië
Doetinchem	171,00	423,00	405,00	732,60	68,40	Lelystad 454,65.
Dokkum				1.150,00		Moldavië
Dordrecht	1.077,19	2.664,62	2.551,23	4.614,89	430,87	Alkmaar 125,00; Amsterdam W. 206,50; Apeldoorn 2.000,00; Arnhem C.
Drachten	64,50	68,25	293,80	413,45		1.323,30; Arnhem Z. 1.685,35; Delfzijl 250,00; Deventer 1.530,95; Gronin-
Eindhoven	300,00	750,00	720,00	672,55	120,00	gen N. 357,00; Heerenveen 159,25; Hengelo C. 45,00; Leeuwarden
Emmen	750,00	1.850,00	1.775,00	3.200,00	300,00	727,60; Leiden 1.600,00; Lelystad 56,50; Muntendam 221,00;
Emmercompascuum	350,00	1.100,00	1.050,00	2.779,15	199,80	Noordbergum 152,00; Roden 290,00; Rotterdam C. 121,90; Sittard
Enschede	123,25	649,25	943,15	929,15	106,05	258,55; Stadskanaal N. 492,75; Steenwijk 25,00; Zusterhulp Vroomshoop
2e Exloërmond	250,00	750,00	750,00	2.200,00		83,20; A.T., R. 100,00; B.P., D. 500,00; H.J., V. 250,00; J.A.K.-B., R.
's Gravenhage	492,00	1.211,00	1.157,00	2.093,00	198,00	60,00; J.W., H. 200,00; L.S., H. 150,00; W.S., B. 50,00; Unie België.
Groningen N.	265,95	657,88	629,88	1.139,39	106,38	3.210,88; Zondagschool Heemskerk 76,85.
Groningen Z.	297,40	721,68	685,12	1.239,80	116,80	Rwanda
Haarlem	169,65	1.743,90	1.452,80	1.338,80		Eindhoven 447,70; Haarlem 100,00; Winschoten 100,00; Hengelo C.
Harderwijk	689,70	550,70	703,85	419,05		100,00; K.T., D. 150,00.
Harlingen	167,90	319,25	464,45	688,20		Soedan
Haulerwijk	125,00	275,00	275,00	600,00	50,00	Rotterdam C. 375,65.
Heemskerk	341,55	835,90	798,80	1.435,35	171,15	Oost-Europa
Heerenveen	76,15			191,60	62,55	K.T., D. 150,00.
Hengelo 't V.	176,00	618,00	643,50	1.112,85		Viuchtelingenwerk
Hengelo C.	142,60	690,40	607,65	1.236,15	70,45	H.J.P., L. 150,00.
Hoogeveen	124,00	2.054,00	1.988,30	3.850,80		Opl. voorgangers Polen
Hoogezand B.	185,25	458,25	438,75	793,65	74,10	Hoogeveen 795,60.
Hoogezand W.		196,45	162,05	472,30		ECU
Klazienaveen				225,00		H.J., V. 500,00; J.N., K. 30,00; J.C.T.B., L. 100,00; J.K., H. 600,00; P.C.A.,
Kollumerzwaag		92,50		246,46		A. 100,00; Zusterhulp Emmercompascuum 75,00.
Krommenie	170,60	256,50	342,65	486,25		CvdO
Leeuwarden	300,00	800,00	700,00	1.200,00		H.J., V. 250,00; J.N., K. 30,00; J.C.T.B., L. 100,00; J.K., H. 600,00; P.C.A.,
Leiden		999,39	954,12	1.727,49		A. 100,00; Zusterhulp Emmercompascuum 60,00.
Lelystad		102,95	157,50	421,65		UZZ
Maassluis				500,00		A.W., H. 400,00; B.P., D. 500,00; H.C.L., R. 100,00; H.J., V. 250,00;
Muntendam			100,00	900,00		J.C.T.B., L. 100,00; J.G.H.G.-B., H. 25,00; J.K., H. 600,00; J.N., K. 60,00;
Musselkanaal	979,20	2.421,60	2.320,80	4.195,20		P.C.A., A. 100,00; S.B., H. 1.000,00; Zusterhulp Delfzijl 3.200,00; Zuster-
Nieuw Buinen	319,90	431,15	378,00	995,65		hulp Zutphen 85,30
Nieuw Weerdinge				300,00	200,00	UZZ - WIN
Noordbergum			679,10	821,45		Harlingen 148,10; Apeldoorn 289,70; X.Y., Z. 2.000,00.
Pernis		348,45	405,30	668,90		Projekten
Rotterdam C.	52,70	154,30	259,20	498,25	76,00	NBJB Drachten 10.000,00; Alblasserdam 340,35; Alkmaar 497,20; Amster-
Rotterdam Z.	513,00	1.269,00	1.215,00	2.197,80	205,20	dam C. 680,00; Amsterdam W. 231,00; Appingedam 286,20; Arnhem Z.
Siddeburen	51,50		48,55	57,20		416,40; Assen 1.000,00; Borne 68,55; Coll. Ruimtedag 447,50; Delft
Sittard	50,00	600,00	600,00	1.100,00	50,00	139,90; Deventer 411,75; Dokkum 206,50; Ede 419,20; Eindhoven
Sneek	584,00	1.440,00	1.375,00	2.489,00	233,00	669,45; Emmen 926,35; Emmercompascuum 429,40; Enschede 467,20;
Spijkenisse		1.000,00	1.000,00	1.000,00	220,75	Groningen Z. 400,00; Heerenveen 487,75; Hengelo 't V. 583,45; Hengelo
Stadskanaal Z.	918,13	2.261,36	2.159,26		367,25	C. 237,10; Hoogeveen 1.291,35; Hoogezand B. 246,65; Kampen 170,75;
Stavoren	105,00	300,00	270,00	350,00		Klazienaveen 100,00; Kollumerzwaag 273,00; Krommenie 318,00;
Steenwijk			34,25	82,25		Leeuwarden 400,75; Leiden 715,10; Lelystad 151,00; Makkum 253,00;
Trebeek		746,00	390,00	1.290,00	175,00	NBVB Hoogezand 3.250,25; Noordbergum 868,45; Rotterdam C. 992,55;
Utrecht C.	250,00	325,00	325,00	750,00		Rotterdam Z. 127,60; Scheepsb. Bandstra Hemelum 1.900,00; Sittard
Utrecht N.	245,69	605,15	577,82	1.066,00	98,34	367,25; Sneek 614,25; Spijkenisse 968,80; Stadskanaal N. 180,95; Stads-
Valthermond		45,00	25,00		145,00	kanaal Z. 584,05; Tweede Exloërmond 502,90; Veendam 270,90; Vrooms-
Veendam	-71,58	459,29	436,62	1.518,35	-28,63	hoop 240,10; Wgr 3-7, Leeuwarden 86,00; Workum 360,35; Zusterhulp
Veenendaal		179,51	73,01	221,42	1,84	Ablasterdam 60,00; Zutphen 292,45; Zwolle 2.231,48; Amsterdam W.
Vriescheloo		125,05				391,55; Leiden 2.000,00; Zwgr. Drente en ZO Groningen 4.000,00; Zwgr.
Vroomshoop	232,60	1.384,50	970,75	1.891,00		Drente en ZO Groningen 3.000,00; A.J.H., N. 50,00; D.A.K., K. 100,00;
Westerhaar	168,80	750,00	750,00	1.500,00	168,50	J.G., Z. 50,00; J.P.D., M. 200,00; L.P.A.K., L. 400,00; L.P.J., B. 100,00;
Winschoten	236,43	578,82	551,70	1.002,45	93,60	M.K., M. 500,00; N.W.-H., K. 1.000,00; P.D.W., K. 100,00; T.B., S. 100,00;
Workum		600,00	500,00	1.000,00	100,00	W.H., B. 100,00; Y.E.K.S., K. 25,00
Ymuiden	200,00	1.236,85	390,85	1.466,80	250,00	Zwgr. IJsselgewest 18.000,00.
Zutphen	277,95	223,60	438,65	855,00		Transport pakketten
Zwolle	300,00	750,00	700,00	1.250,00	75,00	NBVB Hoogezand 35,00; R.A.-V., G. 97,50; Ter Apel 520,00; Zh Emmen
Totaal	16.709,31	51.069,86	47.130,67	90.559,69	6.618,64	Oost 195,00; Zh Tweede Exloërmond 7,50; Zwgr. Hoogezand W. 65,00.

Op 10 januari 1995 is in de gezegende ouderdom van 95 jaar door de Heer thuisgehaald onze broeder

ANNO VENEMA

"Ik zie een poort wijd openstaan"

Baptisten Gemeente Muntendam

Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb mijn loop ten einde gebracht, ik heb het geloof behouden.
2 Timotheus 4:7

Na lang ziek zijn van bijna 25 jaar, is in de volle zekerheid des geloofs van ons heen gegaan onze broeder

MANNES WIND

op de leeftijd van 70 jaar

13 januari 1995

Baptisten Gemeente Vroomshoop

*De Here is mijn herder
mij ontbreekt niets*
Psalm 23:1

Hij ging naar Jezus, onze lieve man, vader en allerliefste opa

FREDERIK MEIJER

Hij mocht 80 jaar lief en leed delen met velen.
Echtgenoot van Zwaantje Smit, daarvoor gehuwd geweest met Johanna Benus

9581 HB Musselkanaal,
27 januari 1995
Schoolkade 45

Z. Meijer-Smit
Nieuwe Pekela:
G. Stadens-Meijer; P. Stadens-Veendam;
J.J. Meijer; M.T.S. Meijer-Lamein Wormer;
J.H. Meijer; A.J. Meijer-Veenstra Houthalen België;
H.J. Meijer; M. Meijer-Lemaire Harlingen;
H.F. Meijer; J.F. Meijer-Deelstra Hengelo;
H. Stoker; F.N. Stoker-Hollander Loenen;
J. Stoker; G.A. Stoker-Versteeg Nieuw Weerdinge;
H.A. Neef-Stoker; A. Neef Klein- en achterkleinkinderen

De dienst van Woord en Gebed is gehouden op woensdag 1 februari om 14.00 uur in de Baptisten kerk, Dwarsdiep 9 te Nieuw Buinen.

"De goedertierenheid des Heren is van eeuwigheid tot eeuwigheid over wie Hem vrezen."
Psalm 103:17

Op 11 december 1994 is op de leeftijd van 95 jaar, door haar Heer naar huis geroepen onze oudste lid, onze zuster

G. BARK-BOUWMEESTER

Zij mocht in haar leven getuigen van de goedertierenheid van de Heer

Baptisten Gemeente Apeldoorn

*Jezus zeide:
Ik ben de opstanding en het leven;
wie in Mij gelooft zal leven,
ook al is hij gestorven*
Joh. 1:1-25

Heden nam de Heer in Zijn koninkrijk op Zijn kind,

HENDRIKUS MARINUS MARIA SCHABBINK

op de leeftijd van 53 jaar.
Hij werd gedoopt op 1 mei 1994.

10 januari 1995

Baptisten Gemeente Hengelo 't Venster

En Hij zeide tot hen op die dag, toen het laat geworden was: Laten wij oversteken naar de overkant.
Marcus 4:35

In de Heer onze Heiland nam God tot zich Zijn kind, onze broeder

JOHAN FISCHER

op de leeftijd van 75 jaar.

12 januari 1995

Baptisten Gemeente Hengelo 't Venster

De Here is mijn herder, mij ontbreekt niets
Psalm 23:1

Op de gezegende leeftijd van 80 jaar ging naar de Heer, onze broeder

FREDERIK MEIJER

27 januari 1995

Baptisten Gemeente Nieuw Buinen

In de volle zekerheid van het geloof is in Christus Jezus ontslapen onze jonge broeder

MARTIN TER SLUIS

op de leeftijd van 26 jaar.

Delfzijl, 9 januari 1995

Baptisten Gemeente Delfzijl

*'k Ben reizend naar die stad
Waar Christus 't licht zal zijn,
o eeuwig daar te zijn bij Hem,
bevrijd van zorg en pijn.*

Op 13 januari 1995 heeft de Heer thuisgehaald onze broeder

DAVID KLOOSTERMAN

op de leeftijd van 77 jaar.

Baptisten Gemeente Kollumerzwaag

Op 2 december 1994 is door de Heer thuisgehaald onze broeder

STEVEN CAMIES

op de leeftijd van 66 jaar.

Baptisten Gemeente Nieuw Weerdinge

Komf.-Vakantiewoning in Hoog-Sauerland (Duitsl., Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht.
Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D 58285 Gevelsberg, Tel. 02332/ 60504.

Te huur: Vak. woning in Duitsland, 50 km ten oosten van Keulen in Oberbergischer Land, a.d. bosrand, gelijkvloers, rustig gelegen, 48 qm. Sat.TV - telefoon. 50 DM per dag. Aanvragen bij: Harald Ring, Zum Knollen 24, D-51702 Bergneustadt, Duitsland, tel 0049-226143995, Fax. 0049-2261470215

Te huur: rustig gel. vak. bung. in een mooie bosrijke omg. Goede fietsmog. Tot 1/7 aantr. kortingen. Nog ruimte mrt-juni. Inl. de Cantharel, Kem 19, 6451 GC, Schinveld, tel. 045-251176.

Alleenstaande vrouw 50 jaar zoekt langs deze weg kennismaking met lieve zorgzame man. Brieven onder nr 19.600 aan het bureau van dit blad.

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 4 - 24 FEBRUARI 1995

de christen

Incestpastoraat

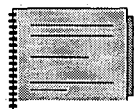
Macht en gezag

**De 'vrije'
gemeenten**

FOTO: Y. POSTMA

Als start van het evangelisatiejaar worden in Noordbergum balonnen met een zegengroet opgelaten.

Agenda

- 10, 11 mrt Weekend Kinderwerk (De Strubben)
- 11 mrt Landelijke vergadering Moldavië
- 17, 18 mrt Jeugdleidersweekend (De Strubben)
- 18 mrt Zendingsdag (Zwolle)
- 22 mrt Predikanten en Jeugdoudelingen-
dag (De Strubben)
- 25 mrt Radenconferentie Friese Bond
- 3-4 apr Broederschapsconferentie (Dalfsen)
- 8-16 apr Int. Bijbelschool
- 23 apr NBJB-zondag
- 25 apr Algemene Vergadering van de
NBVB (Sionskerk, Zwolle)
- 20 mei Landelijke Ontmoetingsdag

de Christen

**Orgaan van de Unie van Baptisten
Gemeenten in Nederland**

Versijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie

L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur

H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie

Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-
284494/284457, fax 030-251798, giro
9260 t.n.v. Unie van Baptisten Ge-
meenten. Alle advertenties opgeven
aan het Unie-bureau.

WATERSNOOD

Als dit nummer van DC verschijnt is het water in Limburg en Gelderland wel gezakt. Limburgers en Geldersen konden na een spannende week weer naar huis. Met groot respect keken we naar de vele burgers en militairen die zij aan zij vochten om zwakke plekken in de dijken te versterken. Daardoor zijn waar schijnlijk rampen voorkomen. Respect ook voor de autoriteiten die de evacuaties in goede banen wisten te leiden. Hebben we God er ook voor gedankt?

Sommigen hebben dit watergeweld wellicht gezien als het zoveelste teken dat wij in de eindtijd leven. De tijd die voorafgaat aan de komst van Jezus Christus. Hij heeft immers gezegd dat er oorlogen, ziekten, aardbevingen en hongersnoden zullen zijn. Maar ook radeloze angst onder de volken vanwege het bulderen van zee en branding (Lucas 21:25).

Toch zijn het niet deze verschijnselen die zo speciaal heenwijzen naar Jezus' komst. Ze zijn er altijd geweest. Alleen brengen onze wereldomspannende media een veel groter deel van het leed onder ogen dan vroeger. En door de bevolkingsgroei zijn de gevolgen van een ramp ook groter.

Het teken dat de Here Jezus wel heeft gegeven staat in Mattheüs 24:14: "En dit evangelie van het Koninkrijk zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volken, en dan zal het einde gekomen zijn". Rampen en ziekten bepalen ons bij de onvolmaaktheid van dit leven en de behoefte aan verlossing. Maar de komst van Jezus Christus als Verlosser wordt voorbereid door de prediking van het evangelie aan alle volken. Er staat niet dat alle mensen tot bekering zullen komen. Het evangelie wordt gepredikt tot een getuigenis. Het getuigenis dat Jezus Christus door God gezonden is als Verlosser en Heer. En de mensheid zal erop beoordeeld worden of zij in Hem geloofde of Hem vijandig verwierp.

Zo bezien is er reden tot verbazing. Wij hebben nauwelijks zicht op de grote vlucht die het evangelie in onze dagen neemt. Trans World Radio meldt dat veel mensen in afgelegen streken tot geloof en gemeentevorming komen. Het Woord baant zich een weg door de volken. Toch zijn er nog veel onbereikte gebieden. De grote taak van de gemeente om de weg te bereiden voor de komst van de Heer is nog lang niet voltooid.

Die taak zou voor de gemeente, voor ieder van ons, hoge prioriteit moeten hebben. Die prioriteit staat ons niet altijd voor ogen. Moeiten en zorgen slokken onze aandacht op. Wij zijn nog zo druk bezig ons eigen wankel geloof in stand te houden dat wij geen moed en kracht hebben om de blijde boodschap door te geven aan anderen. Of we zijn soms meer bezig met het opkomen voor onze meningen en belangen dan met de dingen die te maken hebben met de verbreiding van het evangelie. In Limburg en Gelderland zwoegden mensen zij aan zij om het water te keren. Daar waren misschien buren bij die elkaar niet zo goed lagen. Maar in zo'n situatie denk je daar niet aan, je vecht naast elkaar.

Wij hebben geen dijken te bewaken en ook het evangelie hoeft niet bewaakt te worden. Wij moeten het doorgeven, zij aan zij. In de kracht en de blijdschap van de Heer, die gereedstaat om het Koninkrijk van God definitief te komen vestigen.

H.G. de Winkel

INHOUD

W.J. de Zwart	Achter de dijk	3
	DENKWERK/EA-studiedagen over geloofsopvoeding	4
	NBJB	5
P.J. Lalleman	De datum van Goede Vrijdag	6
A. de Vries	Incest-pastoraat	7
H.G. de Winkel	Macht en gezag	8,9
	Uit de gemeenten	10
H.D. Huiting	Eén Heer, één geloof, één doop	11
W. Hessels	De niet geünieerde Baptisten Gemeenten	12, 13
	Evangelisatiejaar/diversen	14
	Zendingsnieuws	15

ACHTER DE DIJK...

Aan de lange lijst van reportages en commentaren voeg ik er – ten overvloede? – nog één toe. Een commentaar van iemand die meeleefde achter de Rijn dijk in Arnhem Zuid. Een dijk, die op die kritieke dagen ook vlak bij ons huis werd versterkt, zonder dat we daadwerkelijk hoefden te evacueren. Enkele impressies... en enkele gedachten achter die dijk!

ILLUSTRATIE: GERDIEN DE ZWART

EVACUEES

Je staat er nooit écht bij stil, als het water in de winter hoog aan de dijk staat. Dat die brede hoogte, die je al als kind kende als een vanzelfsprekende en afdoende bescherming tegen het water, dat het water daar doorheen zou kunnen komen... Dat je weg zou moeten vluchten, omdat die dijk het water niet meer tegen houden kan.

Je ziet op de TV de evacueés in lange files huis en haard verlaten. Sommigen met verhuishagens vol spullen, anderen met alleen wat handbagage. En je kijkt om je heen in je eigen huis, je praat er met elkaar over: 'Wat zouden wij meenemen??'

Onze persoonlijke situatie in ogenschouw nemend, een gezin met acht kinderen, kwamen wij tot de conclusie: kinderen inladen, plak- en fotoboeken mee, dekbedden mee... en wegrijden. Er blijken maar weinig dingen onvervangbaar.

ELKAAR KWIJT

Een berichtje op radio Gelderland: willen meneer en mevrouw... contact opnemen met het ziekenhuis in Zutphen: hun dochter en schoonzoon zijn ouders geworden van een gezonde dochter.

Mensen blijken elkaar plotseling uit het oog te kunnen verliezen en elkaar alleen via zo'n oproep terug te kunnen vinden. In ons gezin spreken we naar aanleiding van dit bericht met de grote kinderen af, dat in geval van overstroming we allemaal naar opa en oma zullen gaan: zij wonen aan de hoge kant van Arnhem.

OPVANG

Twee honderd vijftig duizend mensen: waar breng je die onder? Velen zijn welkom bij familie en vrienden; toch zijn er duizenden die geen directe opvang kunnen organiseren. Als je de opvang ziet die in allerlei georganiseerd is, ontdek je wat er in ons land mogelijk is.

NIEUWE SOLIDARITEIT

Opeens komt het bericht van het uniebureau dat de zendelingen wegmoeten uit Siera Leone, in een nieuw licht te staan. Een burgeroorlog, oprukkende rebellen en plotseling moet je weg uit Lunsar, Kassiri... Wat neem je mee, kom je terug en hoe zal het dan zijn?

Wat een verschil tussen onze eigen situatie en die van mensen in gebieden met oorlog en natuurrampen in de 'derde' wereld. Juist in zo'n noodsituatie blijkt onze welvaart: we blijven goed genformeerd door de media. Er zijn opvangmogelijkheden, geld, deskundigheid en middelen voldoende om ook een grote (dreigende) ramp te doorstaan en in de toekomst te voorkomen. Een nationale actie levert zoveel op, dat het financiële probleem in de persoonlijke sfeer de wereld uit lijkt te zijn.

Onze zendelingen beschikken veel minder over deze verworvenheden en de lokale bevolking in Siera Leone al helemaal niet. Voor hen zijn er geen vakantiehuisjes, is er geen Jaarbeurshal als opvang na hun evacuatie. Een schamel tentdak in een vijandige wereld is hun toekomstig adres.

Wat een wereld van verschil in die ene wereld, die ons door God is gegeven!

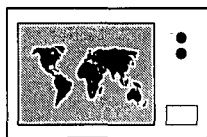
ACHTER DE DIJK

Een paar gedachten nog van 'achter de dijk'.

- Wat zijn zekerheden betrekkelijk. Wat kun je je verkijken op iets, wat tot nu toe een vanzelfsprekendheid was. Een hoge dijk, toppunt van stabiliteit, blijkt het zo maar te kunnen begeven, zelfs in ons land.
- Wat zijn de meeste 'spullen' als het erop aan komt maar van betrekkelijke waarde. Je kunt er uiteindelijk maar weinig van 'meenemen'!
- Hoe snel is de nood van de wereld, ondanks je open 'mind', toch een vervan-mijn-bed-show. Zowel persoonlijk als landelijk blijkt toch de nood DICHTBIJ heel wat meer los te maken dan de nood VERAFF. De dreiging van een overstroming beslaat honderd keer meer ruimte in de pers dan de werkelijke nood in Siera Leone. En dat gaat kennelijk ook zo in onze eigen gedachten. Opvallend is dat dat ook geldt als het gaat om 'onze' – dat is Nederlandse – zendelingen in vergelijking met 'onze', maar dan Siera Leonese broeders en zusters.
- Wij Nederlanders als slachtoffers van natuurgeweld en als 'vluchtelingen', dat is een nieuwe ervaring. Zou deze ervaring ons ook niet een hernieuwde solidariteit moeten geven met de slachtoffers en vluchtelingen in deze wereld? Ook met die vluchtelingen die hier in Nederland een onderdak zoeken. We weten nu dat je niet lichtvaardig huis en haard verlaat.

Eén vraag blijft me tenslotte bezighouden: hoe kunnen we als Gods gemeente de solidariteit van Christus-met-ons laten doorwerken in onze eigen betrokkenheid op het leed in de wereld?

W.J. de Zwart

Actueel

DENK

Werk

18. Doe niet mee aan de roddel

Dat is nog niet zo simpel, want roddel zit ingebakken in onze menselijke bestaan; het is als de onvermijdelijke ruis in de uitzending, altijd aanwezig, bijna altijd verstorend. Ook in de gemeente is een roddelcircuit. Dan gaat het niet om het doorgeven van positief nieuws – gelukkig werkt dat circuit ook goed in de gemeente en ik heb er ook wel eens dankbaar gebruik van gemaakt. Roddel is echter negatief, het doorvertellen van slechte dingen, niet vanuit eigen waarnemingen, maar uit de zoveelste hand. Wat kan beginnen als een praatje uit pure belangstelling, is zomaar een gesprek, waarbij het belang van de besprokene niet meer gediend wordt. Dat is beslissend, volgens mij: Degene over wie je praat, wordt die ermee gediend? Zo nee, dan is er sprake van roddel en van beschadiging. Het gaat er ook altijd om, dat zo'n praatje zich af speelt buiten het gehoor van de besprokene. Er is geen kans op verweer, aangezien je er niet zelf bij bent. Hoe moet het dan wel? Wat moeten we vermijden?

Een paar spelregels:

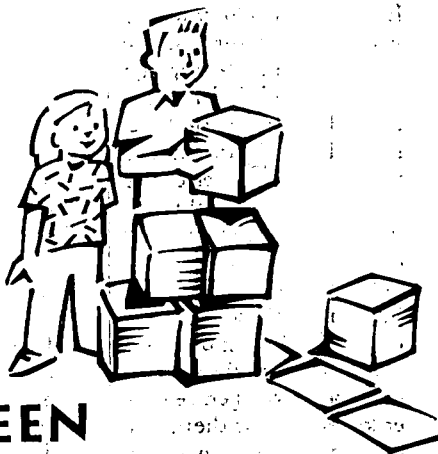
- * Praat zoveel mogelijk positief over elkaar.
- * Bedenk of je de luisteraar dient met het doorgeven van negatieve informatie over iemand.
- * Vraag je af of de informatie betrouwbaar is.
- * Is er twijfel over de betrouwbaarheid, probeer de waarheid dan bij de bron te achterhalen; als dat een pijnlijke situatie oplevert, vertel dan niks verder.
- * Zeg geen dingen achter de rug van iemand om, die je in zijn/haar aanwezigheid vast niet zou zeggen.

Hoe ga je om met roddel over jezelf? Een Fries spreekwoord zegt (vertaald voor niet-Friezen) "Doe je plicht, en laat het volk maar kletsen". Wie elkaar van harte probeert lief te hebben, raakt niet gauw verstrikt in het roddelcircuit, maar spreekt vanuit een gelovig respect voor elkaar.

Domi

EA-PERSBERICHT

EERSTE 200 AANMELDINGEN VOOR EA-STUDIEDAGEN OVER GeloofsOPVOEDING AL BINNEN

EEN STEENTJE BIJDAGEN

Evenals verleden jaar stromen de opga-ven voor de studiedagen geloofsopvoeding die de Evangelische Alliantie, samen een aantal van haar deelnemende organisaties, in april organiseert al binnen.

Op zaterdag 1 april "EEN STEENTJE BIJDAGEN" – geloofsopvoeding van kinderen in de basisschoolleeftijd, een dag voor ouders en Kinderwerkers. 's Morgens spreekt drs. Piet Brongers, schrijver van het boekje "Bouwstenen" over "Een steentje bijdragen". Geloofs-overdracht is meer dan het bijbrengen van kennis over God en zijn geschiedenis. Het beléven van het geloof raakt kinderen vaak dieper dan alleen informatie. Leren door zelf of samen dingen te ontdekken. Hoe doe je dat?

Daarna is er een optreden van evangelisch kindertheater "Kom en Zie" en een presentatie van "De Vliegende Speeldoos". 's Middags kunnen deelnemers een keus doen uit 20 seminars en workshops. Een greep uit de onderwerpen: Kinderen leren bidden; occultisme; kinderen en media; kinderpastoraat in de gemeente; pesten en gepest worden; verstandelijk gehandicapte kinderen en geloof; vieren; evangeliseren; vakantiebijbelschool; creatieve geloofsoverdracht; kindernevendienst, maar hoe? kansen voor ouders; enz...

Op zaterdag 22 april "10 VOOR TIENERS" – geloofsopvoeding van tieners in de middelbare schoolleeftijd, een dag voor ouders en tienerwerkers.

's Morgens spreekt Dick Mostert over "10 voor tieners". Ze mogen er zijn de tieners. Struk voor stuk unieke mensen op weg naar zelfstandigheid. Vaak in allerlei uitersten op zoek naar hun weg. Ook als het gaat om leren geloven. Kunnen ouders dit proces begeleiden? Hoe leren tieners kiezen en zelf verantwoordelijkheid dragen? Hoe leren ouderen hun tieners los te laten?

Daarna is er een optreden van tiener theatergroep "Challenge". In de lunch-pauze is er een optreden van de band "Urbi et Orbi".

's Middags is er keuze uit 18 seminars en workshops. Een greep uit de onderwerpen: seksuele opvoeding; jongeren en geld; tieners en trends; tieners en media; house – wat doe je ermee? communicatie met jongeren in het gezin; samen aan de slag met de bijbel; creatieve tienerprogramma's; huiscatechese; tienerpastoraat; tienerkampen; tiener-evangelisatie; het wordt weer leuk in de kerk; tienerclubs; enz...

Naast de Evangelische Alliantie werken aan deze dagen mee: Agapë, Captains Club, Chris, Christelijk Studiecentrum, Evangelische Omroep, Ezra, Herv. Geref. JeugdBond, In de Ruimte, Internationale Bijbelbond, Kinderkaravaan, Kinderwerk Timotheus, Koers voor Ouders, Ned. Baptisten JeugdBond, Opwekking, De Windroos, Youth for Christ.

Beide dagen worden gehouden in Zeist. Opgave alleen schriftelijk. Folders aanvragen bij de Evangelische Alliantie, tel: 03438-13693.

EA-Pers

10
voor **Tieners**

NBJB PROJECT 1995:

“Allemaal anders, maar toch 1”

De NBJB moet met ingang van 1995 een deel van haar overheids gelden middels een project binnenschrijven. Het gaat dan om maar liefst 25% van het totaal budget. Dat project is dus inmiddels geschreven en heeft als naam gekregen:

Allemaal anders, maar toch 1

Het mooie is dat het project inmiddels door de overheid is goedgekeurd. Dat betekent dan ook dat je het vervolgens moet gaan uitvoeren. Betekent dat nu ook dat je als NBJB – onze eigen organisatie voor kinder- en jeugdwerk – nu toch zaken gaat uitvoeren alleen omdat de overheid dat zo graag wil? Het lijkt mij niet! Het project wat we geschreven hebben is geschreven omdat wij de thematiek uitermate belangrijk vinden voor de jeugdafdelingen van de NBJB. Vervolgens past die thematiek ook prima in het overheidsbeleid. Het is zo dus inderdaad een mes dat aan twee kanten snijdt en we hopen van harte dat het ook snel binnen onze afdelingen jeugdwerk hout zal snijden.

Hoe komen we aan dit project?

Het jaar 1995 is voor Nederland een belangrijk jaar. De Baptisten vieren het feit dat ze 150 jaar geleden voor het eerst in Nederland opdoken. En als je nu, 150 jaar later, naar die Baptisten gemeenschap kijkt kun je zeggen dat het thema absoluut raak is. We zijn allemaal anders, daar hoeyen we in ieder geval niet lang over te praten. Maar ik besef tegelijkertijd dat je bij het tweede deel van het thema wat langer stil kunt staan. “Maar toch 1”, dat is niet een ervaring die iedereen op elk moment zal hebben ervaren in die 150 jaar. Soms is dat iets wat gebeurt en met alle mogelijke logica kan worden uiteengezet. Soms echter doet het ook veel pijn als je moet constateren dat de eenheid niet altijd voor het oprapen ligt. En dan is zo'n thema wel eens goed om even stil

te staan bij dat gegeven van verscheidenheid, maar toch eenheid?

Het jaar 1995 is los van deze Baptisten invalshoek ook belangrijk voor onze totale bevolking. We hopen dit jaar te vieren dat het 50 jaar is geleden dat er een eind kwam aan de bezetting van ons land. Het Nationaal Comité 4 en 5 mei zal, en dat spreekt voor zich, op bijzondere wijze aandacht geven aan deze herdenking. Je hebt er nu al het één en ander over kunnen horen binnen politieke kringen, want vier je zo iets nu wel of niet met Duitsers?

Los van deze vraag besloot het reeds genoemde Nationaal Comité 4 en 5 mei om de herdenkingen te plaatsen binnen het kader van dat thema: Allemaal anders, maar toch 1. Zo zijn wij dus als NBJB aan dat thema gekomen.

We hebben het uitgewerkt in de richting van een bewustwordingsproces, waarbij we ons bewust willen worden van de verscheidenheid die er is binnen onze bevolking. Iedereen weet dat Nederland meer en meer een multiculturele samenleving is geworden en nog steeds wordt. Iedereen weet ook dat dit gepaard gaat met allerlei negatieve zaken die voorkomen dat er van een eenheid gesproken kan worden.

Eenheid in verscheidenheid is soms ver te zoeken binnen onze samenleving en helaas moeten we daarbij zeggen dat ook wij die ons christenen noemen, niet altijd zonder schuld zijn aan dit gebrek aan eenheid.

Reden genoeg om eens stil te staan bij deze thematiek. Een thematiek waarover je met jongeren uitstekend kunt praten. Ze hebben binnen hun werk of schoolsituatie te maken met jongeren uit andere landen. En ook op straat, in de plaatsen waar ze wonen komen we “andere Nederlanders”, de medelanders, tegen.

Binnenkort hopen we de afdelingen jeugdwerk een uitvoerig informatiepakket toe te zenden zodat men een begin kan maken met de behandeling van deze thematiek. Gaandeweg het jaar zullen we concrete ideeën blijven aanbieden en ook zullen er een aantal NBJB activiteiten in het kader van dit project worden geplaatst. Met andere woorden jullie horen nog van ons!

Nico Weaver

Allemaal anders maar toch

Een spoorlijn. Iets zo gewoons. Maar deze spoorlijn loopt in Polen en eindigt in het voormalig concentratiekamp Auschwitz-Birkenau.

Nadenkend sta ik langs deze spoorlijn, kijkend naar de poort waardoor honderdduizenden Joden, en ook zigeuners, homoseksuelen, Polen en Russische soldaten hier binnenkwamen. Ik probeer me voor te stellen hoe de goederenwagons knarsend tot stilstand kwamen. Na dagen van opeengeperst gereisd te hebben wachtten de mensen op wat er gaat gebeuren nu ze stil staan. Deuren die opengetrokken worden, blaffende honden, schreeuwende soldaten en daar doorheen flarden muziek waarmee ze “welkom” geheten worden. De scheiding: mannen; vrouwen; vrouwen met kinderen, zieken en ouden van dagen.

In een vruchteloze poging de sporen van hun misdaden uit te wissen, brandden de nazis barakken af en werden de gaskamers en crematoria opgeblazen. Op de ruïne van crematorium 2 heeft iemand de vlag van Israël gehangen. De poging om me voor te stellen hoe honderdduizenden zich hier moesten uitkleden en de gas kamer ingedreven werden mislukt. Dit is zo onvoorstelbaar. Vooral als ik denk aan de foto's van SS-soldaten en bewakers die ik vanmorgen in het Auschwitz museum heb gezien. Ik heb er lang nagekeken, maar kon er niets bijzonders aan ontdekken. Zulke gewone mensen.

Iemand buiten de groep plaatsen, omdat hij anders is. Anders van huidskleur of misschien van gedrag of van mening. Generaliseren: “alle Turken zijn...”. De schuld van problemen afschuiven op anderen: “als al die vluchtelingen hier niet waren...”

Ontwijken, buitensluiten, doodzwijgen, nawijzen, de schuld geven... Natuurlijk niet te vergelijken met wat er in de concentratiekampen van Nazi-Duitsland gebeurd is. Maar zou het misschien ooit zo allemaal niet begonnen zijn in het Duitsland van de jaren 30?

Laten we er voor waken dat het nooit meer zover komt.

Janna Schmaal

DE DATUM VAN GOEDE VRIJDAG

Op welke datum viel de kruisiging? We weten uit het Nieuwe Testament dat het vlak voor het paasfeest was, meer niet. Onderzoek in Engeland helpt ons verder.

In boeken over de Bijbel komen we jaartallen als 29, 30, 33 en 36 n. Chr. tegen voor het jaar van kruis en opstanding. Het is dus niet zeker. Laten we eerst maar eens kijken naar de aanwijzingen die in de Bijbel zelf staan:

- * Jezus begon zijn optreden in het 15e jaar van Tiberius, dat is 29 n. Chr. (Lukas 3:1-2).
- * Pilatus veroordeelde Jezus. Hij was stadhouder in Judea van 26 tot 36.
- * Jezus stierf enige uren voordat de sabbat begon, dus op vrijdag tegen het eind van de dag.
- * Voor het joodse paasfeest werden de lammeren geslacht op de 14e van de maand Nisan, tussen drie en vijf uur in de middag. De paasmaaltijd begon bij zonsondergang, op het moment dat 15 Nisan begon. Dit lezen we in Leviticus 23:5-6 en Numeri 28:16-17 en het wordt bevestigd door berichten uit de tijd van Jezus. (De Joden rekenen een dag van avond tot avond.)

Maankalender

De vraag is nu, in welk jaar 14 Nisan op een vrijdag viel. Dat lijkt een simpele vraag. Een beetje rekenaar kan u vertellen wat voor dag 8 februari 1960 was. Maar in het joodse systeem is het een heel moeilijke vraag; want de Joden gebruikten een maankalender. Een nieuwe maand begon met de avond waarop de wassende maan voor het eerst zichtbaar was na zonsondergang. Het weer verschijnen van de maan vindt eens in de 29 of 30 dagen plaats, zodat een maand 29 of 30 dagen kan duren. Men wist dat niet altijd van tevoren, men moest maar afwachten af de maan er al weer zou zijn. Wanneer bewolking de maan onzichtbaar maakte, liet men de maand 30 dagen duren en begon dan de volgende.

Moderne astronomen kunnen terugrekenen wanneer in Jeruzalem een nieuwe maand begon. En hebben we 1 Nisan, dan volgt 14 Nisan vanzelf. Dat

levert het volgende op: in de jaren 26-36 (de jaren van Pilatus) viel 14 Nisan op een vrij dag in het jaar 30 en in het jaar 33. Mogelijk ook in het jaar 27, namelijk wanneer door bewolking de 14 Nisan in dat jaar een dag was verschoven. In een tabel zetten we de joodse en de westerse dagen naast elkaar:

vrijdag 14 Nisan 27	=	11 april 27 n. Chr.
vrijdag 14 Nisan 30	=	7 april 30 n. Chr.
vrijdag 14 Nisan 33	=	3 april 33 n. Chr.

Wegstreden

Van de drie mogelijke jaren valt 27 direkt af. Lukas 3:1-2 zegt dat Jezus optreden begon in het vijftiende jaar van Tiberius. Dat is volgens de Romeinse berekening ons jaar 29, volgens de joodse het jaar tussen augustus 28 en augustus 29. Jezus kan in geen geval reeds in 27 gekruisigd zijn.

We houden de jaren 30 en 33 als mogelijkheden over. Nu gaan we het Evangelie naar Johannes bekijken. Daar zien we dat het openbare optreden van de Heer zeker meerdere jaren heeft geduurd. We lezen namelijk in 2:13 en 6:4 dat er een paasfeest was. Het paasfeest waarop Hij opstond uit de dood was dus ten minste het derde sinds het begin van zijn optreden. Zo kunnen we zien dat ook het jaar 30 te vroeg is voor de kruisiging, want dan zou er voor het optreden van Jezus sinds 29 slechts een jaar overblijven. We komen dus uit in het jaar 33, en wel op vrijdag 3 april van dat jaar als datum van de kruisiging; 5 april als datum voor de opstanding.

Bijna 37

Wanneer we de gegevens van het vorige artikel erbij betrekken (DC 3), weten we dat de Here Jezus geboren werd in april van het jaar 5 v. Chr.; waarschijnlijk in de tweede helft van de maand. Op het moment van de kruisiging, 3 april 33, was onze Heer dus bijna 37 jaar oud. (Wie het narekent herinnert zich dat er geen jaar 0 is geweest!) Zijn optreden begon Hij in 29,

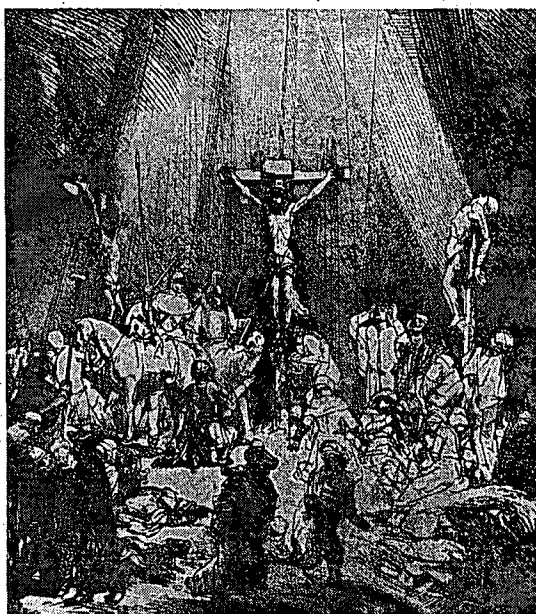
toen Hij dus 33 jaar oud was. Klopt dat met Lukas 3:23 ("Jezus was, toen Hij optrad, ongeveer dertig jaar")? Jazeker, want met "ongeveer dertig" kon je iedereen aanduiden tussen de 26 en de 34.

Astronomie

De conclusie van dit artikel is afhankelijk van berekeningen: die van de joodse kalender in de eerste eeuw op grond van de maanstanden in Jeruzalem. Theologen hebben hier geen verstand van. Dezelfde berekeningen wijzen uit dat er op de avond van 3 april 33 tevens een maansverduistering plaatsvond in Jeruzalem en omstreken. Dat was trouwens de enige maansverduistering in de paastijd in de periode 26 tot 36. Over die maansverduistering lezen we inderdaad, en wel in Hand. 2:20; een "bloed-rode maan" duidt in oude teksten een verduisterde maan aan. Het weinige licht van de ondergaande zon dat de maan nog bereikte kwam door de dampkring van de aarde. De profeet Joël had deze verduistering reeds voorspeld (Joël 2:31). Twee oude teksten uit de kerkgeschiedenis vermelden deze maansverduistering ook.

Pieter J. Lalleman

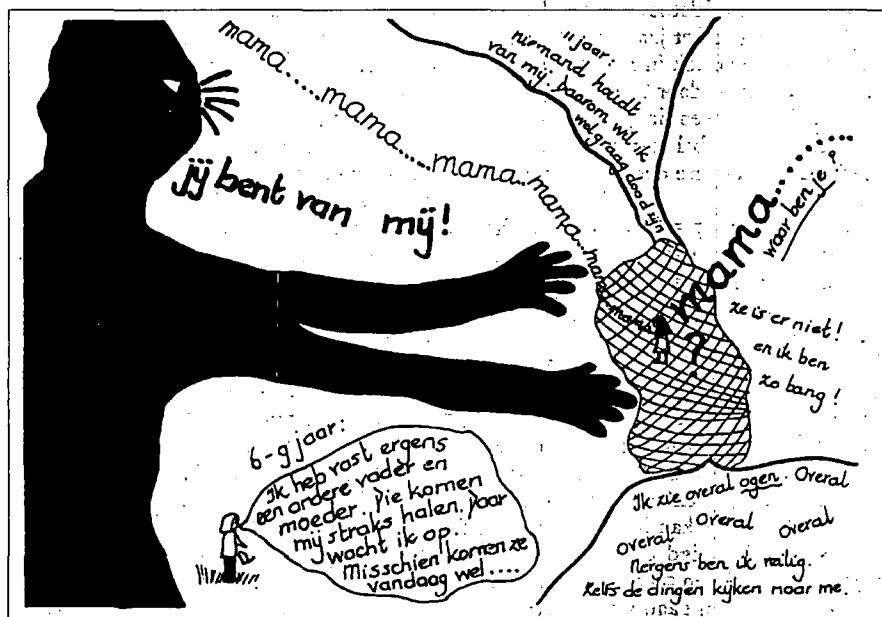
Dit onderzoek werd gedaan door Colin Humphreys (Cambridge) samen met W.G. Waddington uit Oxford en eerst gepubliceerd in het bekende tijdschrift Nature. Ik baseer me op Tyndale Bulletin 43.2 (1992). 8 feb. 1960 was een maandag.

ILLUSTRATIE: REMBRANDT BUBEL

INCEST-PASTORAAT

Over incest is veel te lezen en te horen in onze tijd. Toch is niet iedereen duidelijk wat dat is en wat het uitwerkt. Komt het ook in onze gemeente voor? En wat doe je er dan mee? Op welke wijze kunnen gemeenten goed pastoraat aan betrokkenen geven? Dat zijn vragen waarmee we voortdurend te maken hebben.

TEKENING, gemaakt door een slachtoffer van incest (uit: "Incest" – een informatieve en praktische handreiking in bijbels licht. Uitg. J.J. Groen & Zn. Leiden: pb. 124 blz. – f 18.50)

Incest betekende vroeger: Bloedschande, *sexuele relaties tussen eerstegraads bloedverwanten*, zoals broer en zus. De laatste jaren is veel duidelijker geworden, wat het inhoudt. Ik laat hier de definitie van Marthe Kosian volgen:

"Onder incest versta ik geseksualiseerd geweld tegen een kind, dat van de dader min of meer afhankelijk is, met wie ze op grond van familiebanden (of banden uit de directe levenssfeer) emotioneel of lokaal verbonden is, waardoor de dader op grond daarvan macht heeft over dat kind, een macht waaraan zij zich niet onttrekken kan."

Cijfers en verspreiding

Over vrouwen als slachtoffers is het meest bekend. Uit een onderzoek van Nel Draaijer van 1988 blijkt dat 1 op de 3 vrouwen in de leeftijd van 0 - 16 jaar zijdelings te maken heeft gehad met in-

cest en 1 op de 6 daardoor diepgaand beschadigd is. Schattingen over mannelijke slachtoffers spreken van 15 % van het totaal aantal slachtoffers. Incest komt in alle maatschappelijke lagen van de samenleving voor. Het aantal slachtoffers binnen de kerk is even hoog als er buiten. Over ouders is heel weinig bekend als het om aantallen gaat.

Gevolgen

Incest heeft een verwoestend effect op het kind. Het ervaart een diepgaande angst, voelt zichzelf smerig en schuldig en schaamt zich daar over. Het kan niet langer kind zijn, wordt vernederd, lichamelijk vaak pijn gedaan en krijgt lichamelijk en psychische klachten. Op langere termijn is het funest; dat het kind er van de dader over moet zwijgen. Soms zijn de herinneringen zo vreselijk, dat ze weggestopt worden. Later in zo'n leven uit zich dat dikwijls in onbegrepen maar heftige problemen: Angsten, verslavingen, depressies, neigingen tot zelfverminking en zelfdoding, seksuele problemen, relatie- en geloofsproblemen.

Het voert te ver om er dieper op in te gaan maar het beeld is wel duidelijk.

Pastoraat

Pastoraat is een taak van de gemeente. Vaak komt het speciaal terecht bij voorganger en raad, maar een belangrijk deel van het pastoraat hoort bij de gemeente zelf.

Ook in dit geval. Want het is niet de bedoeling, dat iedereen als therapeut gaat optreden, maar wel dat ieder iets weet van dit kwaad en open staat voor slachtoffers. Dat betekent goed luisteren of mensen zoiets terloops eens melden. Het betekent ook, als je dat aankunt, doorvragen: "Ik hoor je zeggen... wil je me daar meer over vertellen?" Als het zo gaat en er enig vertrouwen is in elkaar, krijgt het slachtoffer een luisterend oor. Daarmee kunnen mensenlevens gered worden.

Voor wie verdere hulp wil verlenen, is er al veel geschreven over dit onderwerp, ook vanuit evangelisch standpunt. De uniecommissie heeft enige tijd terug een helder rondschrĳven aan alle gemeenten gestuurd met een literatuurlijst. In elk geval: Ze zijn vlak bij ons. En wij behoren vlak naast de slachtoffers te zijn. In de naam van Jezus, die kinderen en mensen liefheeft.

Anne de Vries

OUDEREN- WEEK

Velen hebben zich al aangemeld, maar er is nog plaats om deel te nemen. Van 17. t/m 24 juni bent u van harte welkom om een fijne week mee te beleven in het huis "Fredeshiem" bij Steenwijk. Onder leiding van Ds. S.A. Wijchers en zijn vrouw kunt u genieten van een fijn programma en zegenvolle week van ontmoeting en ontspanning.

Aanmelden voor de ouderenweek doet u bij het Jeugdburo van de NBJB: tel. 05120-15687 (tussen 09.00 - 12.00 uur).

Prijzen:

1 pers. kamer met douche/toilet
f 650,— (nog 4 kamers beschikbaar)

1 pers. kamer zonder douche/toilet
f 625,— (nog voldoende beschikbaar)

2 pers. kamer zonder douche/toilet
f 600,— pp. (nog 2 kamers beschik-
baar)

MACHT EN GEZAG

Het woord 'macht' heeft voor veel mensen een wat negatieve en beangstigende klank gekregen. Het wekt de gedachte op aan diktators die naar de macht grepen en daarna hele volken meesleepen in de verwerkelijking van hun dromen.

Ook het woord 'gezag' roept bij een aantal mensen gevoelens van afkeer op. Gezag verwijst naar een persoon of instantie die boven ons staat. En wij willen niet graag onder anderen staan, zodat dat woord ook een afweermechanisme in werking zet, vooral in onze anti-autoritaire tijd.

Toch kan een samenleving, hoe groot of klein ook, niet buiten macht en gezag. Ze zijn nodig om ieder lid van de gemeenschap plaats, leefruimte en bescherming te bieden. Als die woorden bij ons negatieve gevoelens opwekken is dat omdat wij te maken hebben gehad met misbruik van macht en gezag.

Macht

In het Oude Testament gaat het bij macht meestal over machthebbers van volken en over God, die de uiteindelijke macht heeft. Hij wordt dan ook de Al-machtige genoemd. Daar moeten we niet onder verstaan dat Hij zou moeten doen wat wij vinden: 'Als God de Al-machtige is, waarom dan...?' Zijn almacht bestaat daarin dat Hij, ondanks alle menselijke weerstanden, bij machte is zijn plannen door te voeren en zijn beloften waar te maken en zo tot zijn doel te komen.

De macht van Egypte over Israël moet het afleggen tegen de macht van de HERE, Israëls verlosser. Zo redt Hij diverse keren zijn volk uit de macht van zijn vijanden. Maar als het volk ongehoorzaam is geeft God het ook weer over in hun macht. Zonder overigens daarbij Israël definitief los te laten.

Mensen kunnen ook macht hebben over elkaar. Betreurenswaardig zijn zij die onder de macht van onderdrukkers komen, want zij hebben geen 'trooster', niemand die hen te hulp kan komen (Prediker 4:1). In Prediker 8:8-9 wordt beschreven dat niemand macht heeft over de dag van de dood en dat de ene mens soms macht heeft over de ander tot diens onheil.

Enkele malen gaf de HERE koning Saul in de macht van David. Ondanks alle 'goede raad' van zijn vrienden weigerde David die macht aan te wenden tot Sauls onheil, want hij was de gezalfde van de HERE.

In het Nieuwe Testament ligt vooral de nadruk op de macht van Jezus Christus. Zijn woorden hebben macht en gezag. Hij heeft macht over ziekten, boze geesten, de natuur en zelfs over de dood. Hij heeft de macht zonden te vergeven. Als Hij zijn twaalf discipelen uitzendt geeft Hij hun macht over boze geesten om die uit te drijven en om alle ziekte en kwaal te genezen (Mattheus 10:1).

In dit artikel gaan we niet in op de machten die genoemd worden in bijvoorbeeld Ezeziërs 6:12ag.

Wat is macht?

Uit het boekje *'Het ambt: Van boven of van beneden?'* van dr. G. Dekker neem ik een definitie over:

'Macht is de mogelijkheid invloed uit te oefenen op het gedrag van anderen overeenkomstig de bedoelingen van de machthebber.'

De machthebber heeft dus een bepaald doel voor ogen en kan de mensen zover krijgen dat zij daaraan meewerken. Die machthebber, een vorst, een regering, maar ook een vader of moeder zal over het algemeen goede bedoelingen hebben die in het belang zijn van de mensen en de kinderen. Maar machthebbers kunnen hun macht ook misbruiken voor verkeerde doelen. Er moet nog iets bij gezegd worden. Een machthebber staat in een positie, boven anderen. Maar hij moet ook de middelen ter beschikking hebben om zijn macht uit te oefenen. Een regering heeft de machtspositie om wetten uit te vaardigen, maar zij heeft aan die positie niets als zij geen middelen heeft om de uitvoering en handhaving te bewerken, zoals ambtenaren, politie en justitie.

In het Nieuwe Testament klinkt dat – ongeveer – door in de Griekse woorden 'exousia' en 'dynamis'. Exousia duidt op de machtspositie; waarin aangenomen wordt dat ook de machtsmiddelen aanwezig zijn. Dynamis, waarin wij ook woorden als dynamiet en dynamisch herkennen, is dan de kracht, het middel om de macht uit te oefenen en het doel te bereiken. De woorden worden vaak

samen gebruikt en vertaald met macht en kracht, maar ze overlappen elkaar ook wel.

Gezag

Met gezag bedoelen wij ook een persoon of instantie die zeggenschap heeft en zodoende invloed uit kan oefenen op het gedrag van anderen. (Opnieuw volgens G. Dekker.) Het grote verschil is echter dat bij gezag de mensen de macht erkennen aan wie zij zijn onderworpen. Zij gaan akkoord met het bestaan van die macht. 'Gezag is gelegitimeerde macht', aanvaarde en erkende macht. In die zin heeft een diktator die met een daad van geweld de macht grijpt en met de wapens het volk dwingt hem te gehoorzamen, geen gezag, alleen macht. Zo bezien had de Duitse bezetting dus ook alleen macht, geen gezag. Een regering, gekozen en erkend door het volk, kan met gezag spreken en handelen. Al zou daar wel meer over te zeggen zijn.

Dagelijks leven

Macht en gezag spelen een grote rol in het dagelijks leven. Ouders hebben macht over hun kinderen, de ouderlijke macht. Zij hebben de positie en ook de middelen om invloed uit te oefenen op het gedrag van hun kinderen. Het lijkt vanzelfsprekend dat zij die macht alleen mogen gebruiken voor de opvoeding, vorming en bescherming van het kind. Helaas zien wij hier ook machtsmisbruik.

Tegelijk zal in een goed gezin de gezagsverhouding tot haar recht komen, omdat de kinderen de macht van hun ouders erkennen.

De verhouding tussen werkgever en werknemer is eveneens een gezagsverhouding. De werkgever heeft macht de werknemer iets op te dragen, maar deze erkent die macht ook.

Geloof

Wat heeft het geloof te maken met macht en gezag?

Als iemand tot geloof komt is dat niet omdat God zijn macht, waarmee Hij vijanden overwint, aangewend heeft om die mens daartoe te dwingen. Evenmin wendde Jezus zijn macht aan om mensen te dwingen in Hem te geloven en Hem te volgen. Dat Jezus de macht van God had (en heeft!) heeft Hij op vele manieren getoond. Tot het uitwerpen van duivelen toe; Hij was en is hun meerdere.

Maar bij geloof gaat het om iets heel anders. Geloof is een relatie, gebaseerd op liefde. Gods liefde gaat uit naar de

mens en roept hem. Stelt die mens zich daarvoor open dan overtuigt de Geest hem dat hij Jezus nodig heeft. Zo ontstaat de relatie, de band met God. De band van wederliefde, verwekt door Gods liefde. Daar staat geen dwingende macht achter. Maar misschien kun je de liefde toch ook wel een macht noemen en zingen: 'O, welk een macht heeft uwe liefde'. Dat is dan een macht van heel andere orde.

In deze relatie ontstaat wel een gezagsverhouding. De gelovige erkent Jezus als Heer en stelt zich onder zijn gezag! Hij aanvaardt de heerschappij van God over zijn leven. En weet zich tegenover vijandige machten veilig onder de beschermende macht van God.

Gezag in de gemeente

Evenzeer als de individuele gelovige leeft ook de gemeente onder gezag van Jezus Christus. Maar gelden in de gemeente ook menselijke macht en menselijk gezag?

Wij kiezen een raad die geestelijk en zakelijk de gemeente besturen moet. Dat is een oud, onmisbaar en heel bijbels gegeven. Van die raad mag verwacht worden dat hij naar beste vermogen leiding geeft aan de gemeente. In dat kiezen zit de erkenning en daarom is de verhouding tussen gemeente en raad ook een gezagsverhouding. Daarin heeft de raad een beperkte macht, de macht om dingen te doen die het geheel van de gemeente dienen.

Een raad mag zich geen macht toeëigenen die toebehoort aan de gemeente. Hij mag bijvoorbeeld zijn macht niet gebruiken om buiten raadpleging van de gemeente leden te schrappen en uit de gemeente te zetten. Dat houdt tevens in dat de gemeente in vergadering bijeen wel de macht heeft om bepaalde dingen te besluiten en door de raad te laten uitvoeren.

Het gezag van de raad dient erkend te worden, maar zal ook door de raadsleden zelf bevestigd moeten worden in een oprecht en waardig handelen. Is een raadslid door zijn positie hoger en meer dan een gewoon gemeentelid? De Here Jezus heeft zijn discipelen gewaarschuwd om hun positie niet als machtspositie te zien. Dat is iets voor de regeerders van de volken, die oefenen macht uit. Voor de discipelen is de positie van de dienende slaaf bestemd (Marcus 10:42-45). Petrus waarschuwt de herders van de gemeente om niet heerschappij te voeren, maar voorbeelden te zijn van de kudde (1 Petrus 5:3). Dat bewaart de mensen er ook voor zich macht toe te eigenen op grond van hun positie: 'Het moet gebeuren omdat ik

het zeg, want ik ben ouderling, ik ben voorganger'.

Macht gebruiken

In vergelijking met een overheid heeft een gewone burger maar een klein beetje macht. Maar in onderlinge verhoudingen blijken mensen toch een grote macht te kunnen ontwikkelen. Op school kunnen enkelen in een klas een stempel zetten op de rest. In een bedrijf heb ik wel een machtsstrijd mee gemaakt tussen leiding gevenden. Een misdadiger kan macht uitoefenen met zijn vuurwapen. Mannen kunnen hun lichaamskracht gebruiken als machtsmiddel om gedaan te krijgen wat zij willen. Het 'zwakke geslacht' kent andere middelen om iets voor elkaar te krijgen. Zelfs kinderen kennen al vroeg bepaalde kunstjes om hun zin te krijgen.

Je kunt – ook in de gemeente – een blok vormen door verschillende mensen

te bepraten en voor je idee te winnen. Zo'n blok vormt een macht. Eén mens kan een deel van de gemeente negatief beïnvloeden waardoor er een ontevreden stemming ontstaat en ook dat is machtsvorming.

Geld is een machtsmiddel in de hele maatschappij. Met geld kunnen mensen worden omgekocht. Als gemeenteleden het niet eens zijn met de voorganger of de raad houden zij soms hun gemeentelijke bijdrage in en dan is dat een machtsmiddel. Zo zou het ook kunnen voorkomen dat een welgesteld gemeentelid een flinke schenking toezegt als zijn idee maar wordt doorgevoerd. Zulke macht hoort niet thuis in de gemeente, waar de dingen in onderling overleg besloten horen te worden. In de gemeente geldt de basisgedachte uit Galaten 5:13: "...dient elkander door de liefde." Dat sluit elke gedachte aan heersen en macht hebben buiten.

H.G. de Winkel

TENTOONSTELLING

In de gemeente *Winschoten* zijn nogal wat kerkgangers actief met schilderen, tekenen en textielwerk. Dat bracht één van hen op de gedachte een tentoonstelling in de kerk te houden. Alle creatievelingen werden opgeroepen middels het maandblad zich te melden, zodat hun producten vertoond konden worden.

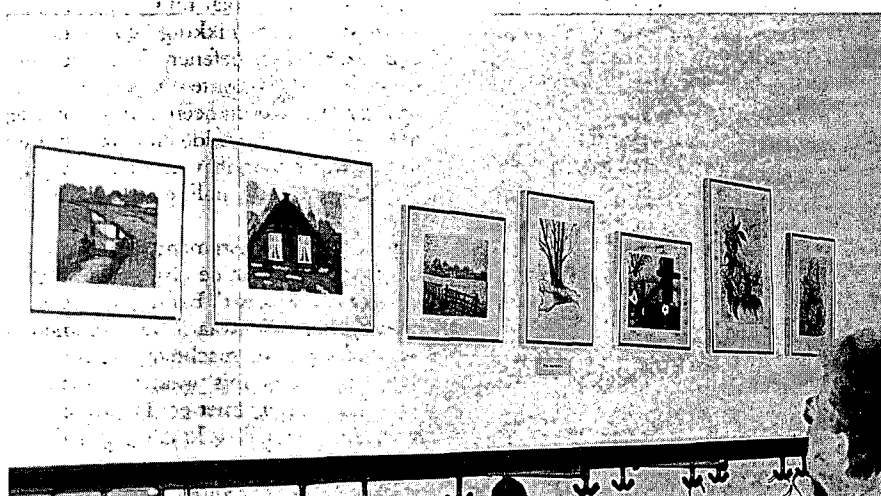
Er is in de kerk gelukkig nogal wat muuroppervlak. Ondanks dat niet iedereen meedeed, kwamen de meeste muren in de hal en in 11 zaal behoorlijk vol te hangen. Het leverde veel bekijks op, be-

wonderende kieten en positieve reacties. De tentoonstelling was niet bedoeld om de verkoop te bevorderen, maar om te tonen, wat met veel liefde en vaardigheid gemaakt werd. Het is de bedoeling over een half jaar opnieuw zoiets te doen. Misschien brengt het ondertussen ook anderen tot creativiteit.

En wellicht is dit een aardig idee voor andere gemeenten? En bestaat er al zoiets als "Baptist Artists?"

Anne de Vries

HET KERKGEBOUW 'T VENSTER IN WINSCHOTEN: EEN DEEL VAN DE TENTOONSTELLING

Kort nieuws

In de gemeente **Lelystad** is er maandelijks een mannenbroeders-avond. In januari hebben de mannenbroeders informatie gekregen over house-muziek en evangelisatie bij house-party's.

De beide gospelkoren van de Baptisten-gemeenten in **Hoogezand-Sappemeer**, 'New Image' en 'Voices of the Lord' gaan samen verder. Beide koren kregen te kampen met onderbezetting. Onlangs hebben beide koren nog samengewerkt tijdens de Gebedsdienst en de feestdagen. Die samenwerking is zo goed bevallen, dat beide koren nu onder één naam verder gaan. De gemeente wordt uitgenodigd om een nieuwe naam te verzinnen.

Met ingang van maart gaan de gemeenten **Den Haag**, **Zoetermeer** en **Delft**, die tot dusver samen een gemeenteblad uitgaven, ieder voor zich een gemeenteblad uit geven. Leden die toch op de hoogte willen blijven van het nieuws uit de andere gemeenten kunnen zich abonneren op die andere gemeentebladen.

In **Dordrecht** is in september jl. een buurtclub voor kinderen gestart. Gemiddeld komen er 10 kinderen: Turkse, Antilliaanse en Nederlandse kinderen, die het verhaal van Jozef uitbeelden. Er wordt gefolderd bij scholen om meer bekendheid te krijgen.

In **Siddeburen** is in het najaar van 1994 een christelijke kinderkoor begonnen. De eerste optredens zijn inmiddels geweest. De repetities zijn in de school.

Israël-leergang

In de gemeente **Almelo-Geraniumstraat** is in januari een Israël-leergang begonnen: vijf avonden + één hele zaterdag op het Near East Ministry Centrum. On derwerpen die behandeld worden zijn: de verschillende visies over Israël, het Jodendom, de Islam, Romeinen 9 t/m 11, Politiek Midden-Oosten, profetieën over Israël en het gebed voor Israël.

Informatieavond vluchtelingen-werk

In **Hoogeveen** is in januari een speciale informatieavond over het vluchtelingenwerk. Er is iemand uitgenodigd van de christelijke stichting INLIA die zich inzet voor vluchtelingen. Deze stichting streeft bij bemiddeling altijd naar een voor alle betrokken partijen (asielzoekers, hulpverleners en overheid) aanvaardbare oplossing. De baptistengemeenten in Hoogeveen krijgt steeds vaker te maken met vluchtelingen.

Meet-inn

Samen met negen andere kerken uit Ede is de baptistengemeente **Ede** betrokken bij een gastvrij huis voor jongeren. De 'meet-inn' staat zo'n 40 uur per week open voor jongeren in de vorm van een wit café. Het café wordt gerund door vrijwilligers van de diverse kerken. Sommigen werken als gastvrouw/-heer ach ter de bar en anderen zorgen voor een goede warme maaltijd.

Kort nieuws over evangelisatiejaar

De musical **Spirit** zal te horen en te zien zijn op 26 februari in Delfzijl, 19 maart in Winschoten, 8 april Groningen, 23 april Veendam, 6 mei Emmen, 15 mei Stadskanaal.

In **Hengelo-t Venster** heeft de mime-groep van de gemeente meegedaan aan een evangelisatieactie van Agapè. Ook andere kerken in Hengelo werken aan deze actie mee. Met behulp van sketches, enquêtes e.d. probeert men in gesprek te komen met geïnteresseerden. De actie is in februari herhaald en ook in maart en april zijn er twee actiedagen gepland.

De beide gemeenten in **Hengelo** hebben op 12 februari samen in een school een startzondag gehouden. In **Centrum** houdt de gemeente op 22 april een hobbybeurs in de kerk waar ook omwonenden voor worden uitgenodigd.

Voor de kinderen is er in deze gemeente op 27-28 februari en 1 maart een Vakantie Bijbel Feest met als thema "Met de muziek mee".

De gemeente **Den Haag** wil op 5 mei rondom de kerk een straatfeest organiseren. Op die manier hopen de broeders en zusters in Den Haag in contact te komen met de bewoners van de wijk. Tot dusver zijn er door de instuif op de dinsdagmiddag wel contacten met ouders en door de vakantieklup met kinderen. D.m.v. dit straatfeest hoopt men vooral de veertigers/vijftigers te bereiken.

In **Nieuw-Weerdinge** is er op 2 april een Praise-avond, van 1 t/m 4 mei een Vakantie-bijbelweek, op 6 mei een Evangelisatiemarkt op het Beertaplein (m.m.v. Gospel-countrygroep 'Traveling Home' en tal van andere activiteiten). De gemeenten **Workum**, **Makkum** en **Stavoren** hebben samen een pagina in de Zaaier krant gekocht met als titel "Baptisten aan lagerwal". De drie Friese stadjes liggen namelijk aan lagerwal van het IJsselmeer. In totaal 5500 Zaaierkranten worden in de Zuid-Westhoek

van Friesland verspreid.

In de gemeente **Stavoren** worden een drietal koffiemorgens georganiseerd voor vrouwen. Daarnaast een bazar en tweedehandsmarkt en oliebolactie voor een goed doel. Ook hier een Vakantie bijbel week 1 t/m 4 mei, een jeugddienst en als slot op 17 juni een Sing-inn m.m.v. The Brothers.

In **Tweede Exloërmond** houdt de gemeente op 25 maart een open dag. Verder nog een Paas-Zaaier-actie, een concert met Rob Favier en op 26 april verstandelijk gehandicaptengroep "Hoogspanning" uit Emmen.

In **Groningen-Noord** heeft de gemeente een boekenstand georganiseerd in de Aldi (buren van de gemeente) voor een aantal dagen. Ook voor het kerkgebouw wil de gemeente een paar keer een boekenkraam plaatsen. In maart houdt de gemeente 'open kerk' met een dia-presentatie, een tentoonstelling van de activiteiten. Verder zijn er in een aantal winkelstraten gospeloptredens gepland en koffieochtenden in de kerk.

In **Zutphen** wordt tweemaal in de actieperiode een zang- en muziekavond georganiseerd. Er worden uitnodigingen verspreid.

De baptistengemeente **Haarlem** heeft een aantal data voor straat-evangelisatie gepland met een optreden van een mime-groep; een deur-aan-deur actie m.b.v. een enquête en de videofilm "Jesus"; verder werkt de gemeente op 16 t/m 18 maart mee aan de plaatselijke uitzending van de Billy Graham toespraken, die hij houdt in Puerto Rico.

In de gemeente **Hoogezand-Woldwyck** is het evangelisatiejaar met een startweek end begonnen op 18 en 19 februari. Andere activiteiten zijn: een evangeliemarkt samen met **Hoogezand-Beukemastraat**, een evangelisatiediensten m.m.v. The Brothers en To the point, een kindermiddag m.m.v. "Elhannan", een praise-avond als afsluiting.

In **Krommenie** zal op 12 maart een bijzondere dienst worden gehouden, waaraan met name de 20+ groep zal meewerken. Het geheel draagt het karakter van een 'werkdienst': door zang, prediking en spel zullen situaties worden aangereikt om na te praten.

Doopdiensten

In de afgelopen tijd zijn er in de volgende gemeenten doopdiensten geweest:

Assen (2), Vriescheloo (?), Arnhem-Zuid (3), Zoetermeer (1), Vroomshoop (3), Delft (2), Almelo-Ger. (?)

Baptist World Alliance zondag

Eén Heer, één geloof, één doop (Ef. 4:5)

Opeens is alle theorie voorbij en opeens zijn alle politieke partijen ervoor dat de rivierdijken zo spoedig mogelijk worden aangepakt. Jarenlang is er rond de hete brij heen gedraaid. Er is veel gepraat, maar er kwam niks los. Onderhoud werd uitgesteld i.v.m. de op handen zijnde grote plannen. Theorie en praktijk. Daar gaapt soms een kloof tussen, een afgrond. In theorie was het allemaal zo mooi, maar in de praktijk schoten de bewoners langs de grote rivieren er helemaal niets mee op.

Theorie of praktijk?

De theorie, de plannen, kunnen nog zo mooi zijn, maar de praktijk, daar gaat het om. Wat komt er van terecht? Ik kan me voorstellen; dat mensen van buiten de gemeente zo wel eens tegen de christelijke gemeente aankijken. Mooie theorie, maar in de praktijk... Als we de bekende woorden van Paulus in Ef. 4 lezen over één Heer, één geloof, één doop, dan kan ons diezelfde gedachte wel eens bekruipten. Wat komt daar nu van terecht? Is dat niet een mooie theorie, die in praktijk niet werkt?... Eén Heer, één geloof, één doop dat is ook het motto van de Baptisten Wereld Alliantie. Wat moet je daar nu mee? Dat staat toch zo ver van veel mensen af. Zo'n overkoepelend orgaan zegt ze helemaal niets. Allemaal overbodig! 't Kost alleen maar geld? Er wordt alleen maar vergaderd en vraag niet hoe! Wat hebben we eraan? We hebben genoeg aan onze eigen gemeente...

En dat zou Paulus vast hebben bestreden. Want dat is niet waar. Nog afgezien van het feit dat de Unie, maar ook de BWA geen papieren tijgers zijn, maar dat er veel praktisch werk gebeurt (denk bv. aan 7 van de 8 Filippijnse gastarbeiders Saoedi-Arabië, die wellicht door actie van de BWA zijn vrijgelaten). Samen met andere gemeenten landelijk of internationaal kunnen we veel doen. Zonder de hulp van andere Europese baptisten zouden wij zelf niet eens zendingen kunnen uitzenden. Want samen kun je iets opbouwen. Ja, Paulus zou tegen het gemopper over

Unie en BWA zijn ingegaan. Eén Heer, één geloof en één doop, dat zijn voor hem niet zo maar wat kreten; theorie. Nee, meer dan dat. Het is de Geest van het Evangelie. Paulus spoort de gemeente niet alleen aan om intern één te zijn, maar ook met andere gemeenten.

Relatie tegenover isolatie

De brief aan de Efeziërs is waarschijnlijk een rondzendbrief geweest aan verspreide gemeenten in Klein-Azië, nu Turkije. Paulus schrijft de brief duidelijk aan mensen, die moeite hadden om samen één te zijn; veel mensen beleefden het heil heel individualistisch; ze hadden met niemand wat nodig dan met de Heer. Met name tussen joodse christenen en christenen uit de heidenen liep het niet goed. De laatsten hadden de neiging om zich van hun joodse broeders en zusters te distantiëren; ze zochten de isolatie; men voelde zich bij hen achtergesteld, of... en dat is waarschijnlijk - men voelde zich boven hen verheven. Daarom roept Paulus de gemeente nadrukkelijk op om één te zijn. Maar eenheid betekent niet uniformiteit; nee, juist in de gemeente is er plek voor tal van gaven; de eenheid komt in de verscheidenheid tot uitdrukking (vs. 7-16).

De oproep om één te zijn in de gemeente en met andere gemeenten is meer dan zomaar een organisatorische kwestie. De eenheid van de gemeente gaat verder; de eenheid vindt haar grenzen niet in de gemeente maar tot in de verste uithoeken van de wereld. Niet minder dan de eenheid van al wat in de

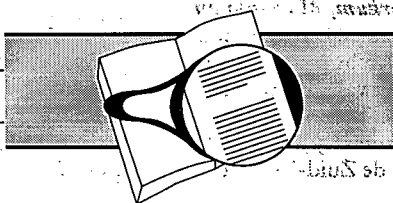

hemelen en op de aarde is, dat is het doel van werk van Christus (Ef. 1:10). Dat is natuurlijk erg ongrijpbaar. Groot en bijzonder theoretisch. Maar dat is werkelijk de toekomst van God voor Zijn schepping.

Eenheid gegrond in de Ene

Paulus maakt het ook heel concreet en praktisch in Ef. 4:1: "Als gevangene in de Here, vermaan ik u dan te wandelen waardig de roeping, waarmede gij geroepen zijt, met alle nederigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, en elkander in liefde te verdragen, en u te beijveren de eenheid des Geestes te bewaren door de band des vredes." De eenheid van de gemeente is meer dan theorie. Het is praktisch in te vullen. Maar de eenheid is ook meer dan een streven. De eenheid van de gemeente is allereerst, d.w.z. fundamenteel, een gave van God, en daarnaast ook een opgave. In Christus is de gemeente één. De rijkdom van de gemeente: het verkiezende en verlossende werk van God in Christus. Die rijkdom bezit de gemeente uit genade, in Christus en door geloof. Juist omdat de gemeente leeft van genade, moet die genade ook doorwerken in de eenheid. Zoals Christus ons aanvaard heeft, zo hebben we elkaar te aanvaarden. Eén Heer, één geloof, één doop.

Daarom is eenheid fundamenteel voor de gemeente. Het joodse volk heeft dat altijd goed begrepen. Voor de Joden werd de tekst uit Deut. 6:4 e.v. tot een grondbelijdenis van hun geloof: Hoor, Israël, de HERE uw God is één. De HERE behoort niet tot een godenverzameling, een pantheon, zoals de andere volken hadden; en Hij had er zelf ook niet de beschikking over. De HERE is aan tijd noch plaats gebonden. Hij is een 'ja-loers' God; Hij duldt geen andere goden naast Zich. Hij is één.

Eén betekent niet alleen. Want Gods doel is gemeenschap, verbond, relatie. Daarom wordt de eerste mens ook niet alleen gelaten, want dat was niet goed. God schiep de mens naar Zijn beeld en gelijkenis. Want ook in God zelf zien we relatie, een verbond a.h.w.: Vader, Zoon en Heilige Geest. Samen één. Zo schiep God ons mensen; met als doel om in een goede relatie tot anderen en tot de schepping te staan. Als een driehoeksverhouding: God – mens – ander / schepping.

Waar die verhouding stuk gaat zien we het werk van de satan: dat is niet relatie, maar isolatie; de mens alleen. Dat gebeurt op elk niveau in de samenleving; op het schoolplein door uitsluiten, in de familie of gemeente door links laten liggen. Eenheid en gemeenschap in onze samenleving kent zo z'n eigen normen en slachtoffers.

Vroeger had je de familie of het gezin, tegenwoordig heb je het individu. Vroeger had je de gemeente en was duidelijk wat je moest geloven. Tegenwoordig gaat het steeds meer in de richting van: ieder z'n eigen geloof. "Ik denk er zo over" en men sluit zich af van de ander; isolatie i.p.v. relatie.

Eenheid als opgave

Maar een mens gaat dood van binnen zonder gemeenschap, zonder beleving van eenheid. Daarom is de eenheid voor de gemeente ook een opgave, een roeping. De gemeente is geroepen om een oase te zijn in onze woestijn-samenleving. Een gemeenschap waar mensen kunnen drinken van het Levende Water; een gemeenschap die open is naar de woestijn van deze wereld; een gemeenschap die één is en zich toch niet afsluit voor anderen; waar juist uitgesloten als eenzamen, schuldigen, onmondigen een thuis kunnen vinden. Een gemeenschap, waar het gaat om relatie i.p.v. isolatie, waar het gaat om delen i.p.v. hebben en houden.

Is dat niet meer theorie dan praktijk? Ja vaak wel. Maar we kunnen er in groeien als gemeente (Ef. 4:12, 13). Maar dat begint bij ieder van ons persoonlijk door geloof in Christus; dat God je heeft geaccepteerd; maar ook door jezelf te accepteren. En dan niet meer uit te gaan van de vraag: wat heb ik aan de ander? Maar van de vraag: wie kan ik zijn voor de ander? Dan geven we door onszelf weg, zoals Christus Zich voor ons heeft weggegeven. Dan pas, wanneer u, jij en ik onszelf weggeven, dan ontstaat er gemeenschap en eenheid; één Heer, één geloof en één doop.

H.D. Huizing

De niet geünieerde Baptisten Gemeenten

In ons land zijn ongeveer 50 gemeenten die zich Baptisten Gemeente noemen, vaak met een toevoeging als "Vrije" of "Onafhankelijke", die niet aangesloten zijn bij de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland. Verder kennen we een heel aantal gemeenten die ook Baptist zijn in hun gemeentestructuur en doopopvatting en die zich Evangelische Gemeenten noemen. Ook zijn er de zgn. Parousia-Gemeenten, gemeenten voortkomende uit de zendingsarbeid van de Christian and Missionary Alliance (CAMA). Ook zij onderscheiden zich niet van Baptisten Gemeenten.

Deze gemeenten kennen ook een gezamenlijke organisatie nl. de "Broederschap van Baptisten Gemeenten". Niet alle niet-geünieerde Baptisten Gemeenten zijn lid van deze broederschap.

Het ontstaan van deze gemeenten

We moeten allereerst vaststellen dat zo lang de Unie bestaat er gemeenten geweest zijn die zich niet bij de Unie aangesloten hebben. Twee gemeenten, t.w. Franeker, met destijds meer dan 200 leden en Amsterdam sloten zich niet aan bij de Unie toen deze in 1881 gesticht werd. Amsterdam deed dit tien jaar later wel, Franeker, een gemeente waar we later niet veel meer van hoorden, maar die toch bestaan heeft tot zo'n tien jaar geleden, heeft zich nooit aangesloten.

Het is bij mijn weten eenmaal voorgekomen dat een gemeente door censurering uitgesloten werd van de Unie. In een heel aantal plaatsen vond ooit een scheuring in de gemeente plaats. Zij die zich afscheidden vormden vaak een nieuwe gemeente die geen aansluiting bij de Unie zocht. Ook hebben, om uiteenlopende redenen, een aantal gemeenten bedankt voor het lidmaatschap van de Unie. Een aantal malen kwam het ook voor dat uit een gemeente een dochtergemeente ontstond die bij de instituering niet tot de Unie toetrad.

Daar naast zijn er in de laatste twintig jaren ook een heel aantal, ik schat dat het er 17 zijn, nieuwe gemeenten ontstaan die geen lid van de Unie werden. Deze komen dus niet voort uit bestaande gemeenten. Zij noemen zich alle wel Baptisten Gemeenten. In het algemeen gesteld kunnen we zeggen dat met name deze nieuw ontstane gemeenten sterk groeien in ledental.

Onderscheid met geünieerde Gemeenten?

Een vraag waar we niet aan voorbij dienen te gaan is of er in deze gemeenten verschil is in theologie, in gemeentestructuur, en in geloofsbeleving in de diensten, met de wel bij de Unie aangesloten gemeenten.

Als er in deze zaken geen onderscheid zou zijn in de wel bij de Unie aangesloten gemeenten zou deze vraag gemakkelijker te beantwoorden zijn. Immers ook in de gemeenten die deel uitmaken van de Unie komen in dezen wel verschillen voor. We moeten stellen dat vele niet geünieerde gemeenten overeenkomen met een aantal wel bij de Unie aangesloten gemeenten.

Er komt in deze gemeenten, in zijn algemeenheid, geen polarisatie voor. We kunnen niet stellen dat de niet bij de Unie aangesloten Gemeenten pluriform zijn. Over vele ethische zaken die binnen de Unie wel aan de orde zijn, wordt er daar niet gesproken. Er vindt geen discussie plaats over de plaats van de vrouw in de gemeente. Zusters in de raad komt niet voor en daar wordt ook

Op de laatste Algemene Vergaderingen is er gesproken over contact tussen de Unie en de 'vrije' gemeenten. Als redactie meenden we er goed aan te doen de lezers enige informatie over deze gemeenten te verschaffen. Ds. W. Hessels was bereid een artikel te schrijven.

niet over gedacht. In vele plaatsen spreekt men dan ook, als men het over de raad der gemeente heeft over de broederraad. Ook zaken als homofilie en abortus worden niet ter discussie gesteld. Als het al besproken wordt, dan is dat in een Bijbelstudie over deze onderwerpen, waarin men dan bevestigd kan worden in hetgeen men ook al steeds geweten heeft. Soms hoor ik mensen uit onze gemeente ten zeggen dat ze zich in zo'n gemeente niet thuis zouden voelen en dat het pluriform-zijn van onze gemeenten een winstpunt is. Ik denk dat wij niet uit het oog moeten verliezen dat discussies die nu onder ons wel gevoerd worden dertig jaar geleden in onze gemeenten ook helemaal niet voorkwamen. Toen stonden deze zaken ook vast. Was het destijds minder in onze gemeenten dan vandaag? Was hetgeen, toen Bijbels was het vandaag niet meer? Ik denk dat we ons deze vragen best mogen stellen.

Verhoudingsgewijs zullen deze gemeenten meer leden afkomstig uit de Gereformeerde en Hervormde kerk tellen dan de bij de Unie aangesloten gemeenten, mensen die indertijd deze kerken, om de koers die daar ingeslagen werd, het niet meer onverkort vasthouden aan het gezag van de Bijbel, hebben verlaten. Zij zochten naar een Bijbelse boodschap en kwamen in een Baptisten Gemeente terecht waar ze ook tot de overtuiging van de doop kwamen. Gelijktijdig is er bij hen wel angst voor alles dat de indruk van een synode wekt en velen zien de Unie daar wel voor aan.

Hun diensten duren vaak iets langer dan bij ons het geval is. Dit komt omdat er vaak een stuk lofprijzing in de dienst plaatsvindt. Daarin worden, geleid door een zangleider en niet de predikant en vaak met meer instrumenten dan alleen het orgel, een aantal liederen achter elkaar gezongen. Ook komt het voor dat er tijdens de dienst een bidstond plaats vindt. De diensten zijn daardoor zeker levendig en voor velen aantrekkelijk.

In vele gevallen wordt de raad niet door de leden der gemeente gekozen, maar kiest de raad broeders als ouderling of diaken. De leden der gemeente kunnen dan wel bezwaren tegen een broeder die voorgesteld wordt inbrengen. In de praktijk zal dat niet vaak gebeuren. Met uitzondering van de noordelijke provincies, is er niet veel contact tussen de plaatselijke gemeenten. Ook niet tussen de gemeenten die wel lid zijn van de Broederschap van Baptisten Gemeenten. Hun voorgangers komen wel op bepaalde tijden bij elkaar voor een conferentie, men nodigt daarvoor ook

voorgangers uit van de niet bij de Broederschap aangesloten gemeenten, maar van het wel en wee van de gemeenten is over en weer minder bekend. Men kent ook geen attestatie verkeer. Als iemand verhuist naar een andere plaats waar eveneens een niet bij de Unie aangesloten gemeente is vraagt men opname in die gemeente aan en bedankt men voor de vorige gemeente.

Waarom niet bij de Unie?

Het imago dat wij bij deze gemeenten hebben is niet goed. Dit wordt vaak versterkt door een verkeerde voorstelling van de Unie door onnauwkeurige of onjuiste opmerkingen die wel gemaakt worden. Eén deze dagen sprak ik met een lid van een niet bij de Unie aangesloten gemeente. Zij had aan één van de broeders oudsten gevraagd wat voor bezwaren er tegen de Unie waren en het antwoord was: "De Unie is te vrijzinnig daar is men voor de vrouw in het ambt en heeft men geen bezwaren tegen homofilie". Deze zuster vroeg me of dit juist was. Toen ik een keer ergens in een "vrije" gemeente geprekeerd had, sprak tijdens het koffiedrinken een broeder mij aan en hij zei: "Wat had u een fijne boodschap, ik snap niet dat u lid van de Unie kunt zijn". Toen ik hem vroeg naar zijn bezwaren tegen de Unie noemde hij enige totaal onjuiste argumenten die ik heel eenvoudig als onjuist kon ontzenuwen.

De laatste buitengewone Algemene Vergaderingen die wij gehad hebben en de perspublicaties daarmee in verband zijn aan deze gemeenten niet voorbij gegaan. Hoewel zij zich met de uitkomsten wel kunnen verenigen heeft het feit dat deze vergaderingen gehouden dienden te worden ons imago bij hen niet versterkt.

Er is wel angst dat wanneer men zich aan zou sluiten bij de Unie men toch in een omgeving terecht komt waar een ander geestelijk klimaat heerst dan men wenst. Ook is men wel bang voor een stuk overkoepeling door de Unie. Daar komt bij dat een aantal niet bij de Unie aangesloten gemeenten gevestigd zijn in een plaats waar ook een wel bij de Unie aangesloten gemeente is en waar die beide gemeenten op plaatselijk niveau geen enkel contact met elkaar hebben. Dat is wel begrijpelijk, omdat de Uniegemeente zich wel miskend voelt omdat er ineens, in dezelfde plaats, zonder enig overleg, zich een tweede Baptisten Gemeenten vestigde waar men vaak ook nog wel een aantal leden aan af moest staan.

Het is me bekend dat met name onder

een aantal voorgangers van deze niet bij de Unie aangesloten gemeenten, wel het verlangen is naar veel dat wij in de Unie wel hebben. Ik denk o.a. aan het PIF en het Unie-Bouwfonds, alsook meer en meer onze opleiding, maar toch ook de ECU en in mindere mate, omdat ze vaak al bij een bepaald zendingswerk betrokken zijn, de UZC. Zij stellen ook wel dat zij niet moeten maken hetgeen in ons land al in de Unie aanwezig is.

Onze houding ten opzichte van deze gemeenten

Op dit punt kan ik natuurlijk niet anders dan mijn persoonlijke mening geven, maar die geef ik u dan ook graag in overweging.

We dienen te bedenken dat de niet bij de Unie aangesloten gemeenten er wel zijn, soms zelfs in onze eigen woonplaats, naast de eigen gemeente. We dienen ze als zodanig te erkennen en te aanvaarden. Het zijn ook gemeenten bestaande uit kinderen Gods, dus broeders en zusters, die ook, evenals wij, het verlangen hebben om anderen te bereiken met het evangelie. Niet met alle broeders en zusters heb je een even innige relatie, maar ik denk dat het onjuist is als we elkaar negeren. In de relatie tot de Here en in hun geloofsopvatting en dooppraktijk staan ze naast ons. Het moge dan zo zijn dat er in de gemeenteopvatting op bepaalde terreinen wel eens een verschil kan zijn, maar dat is tussen de gemeenten binnen de Unie ook wel het geval. Dat behoeft dus niet een oorzaak van verwijdering te zijn. In 1 Petrus 2:7 worden we opgeroepen om de broederschap lief te hebben. Moge dit ook het geval zijn.

Onze verantwoordelijkheid binnen de Unie is dat we zo met elkaar omgaan dat ons getuigenis over komt. Het verbeteren van het imago dat we hebben is geen kleine zaak, maar als we daar met elkaar aan werken in de liefde van Christus dan kan veel verkeerde vooringenomenheid wel weggenomen worden. Daar dienen we aan te werken. Dan zullen we ook nader tot de broeders en zusters in de niet geünieerde gemeenten komen. We weten niet hoeveel tijd ons nog rest eer de Here wederkomt. De voortgang van zijn werk heeft haast. Laten we dankbaar zijn als we zien dat er ook in andere gemeenten mensen tot geloof in de Here Jezus Christus komen. Laten we, waar mogelijk, met elkaar optrekken opdat het getuigenis van Gods kinderen gehoord en gezien zal worden.

W. Hessels

OVERHANDIGING VAN DE CD "DEEL HET UIT!" AAN DS. CHRIS EYER

Aktie!

Graag ontvangen we als redactie foto's, kopij van de evangelisatie-acties in uw gemeente. Dan komt het z.s.m. in De Christen.

H.D. Huizing

19 mei: Uniek Gospelconcert!

Nog niet eerder is er zo'n fantastisch gospelsfeest in het noorden van ons land georganiseerd. Zelfs al woon je in Treebeek of Den Haag, hier moet je bij zijn!

Om de prijs hoeft je het niet te laten en voorlopig is er ook nog ruimte. Weet wel dat we meer verwachten dan we kwijt kunnen. Dus snel kaarten bestellen.

In samenwerking met EO-Gospelpodium organiseert onze jubilerende gemeenschap een concert met een keur van artiesten: *Carola - Ralph van Manen - Joe Bourne - Continentals - The Jaffo Gate Quartet - Het Metropole Orkest o.l.v. Dick Bakker*

Kaarten te bestellen bij de NBJB voor f 10,- (Tel.: 05120-15687).

Zaal open 19.30 uur; aanvang 20.00 uur.

'Deel het uit!' CD

Broeder van de Vught uit Dordrecht overhandigde op zondag 12 februari jl. het eerste exemplaar van de cd "DEEL HET UIT!" aan ds. Chris Eyer, voorzitter van de Unie.

Een en ander vond plaats in de zondagochtend-dienst van de Baptisten Gemeente Emmen-Zuid.

De cd is gemaakt in het kader van het evangelisatiejaar 1995. Op deze cd staat onder andere een schitterende uitvoering van het themalied "Vijf broden en twee vissen", geschreven door Henny Blaak.

Aan de cd werken mee de gospelsformatie OBADJA van de Baptisten Gemeente Dordrecht en het BAPTISTENJONGERENKOOR APELDOORN o.l.v. André Bijleveld.

70 % van de netto opbrengst van deze cd gaat naar het werk van de ECU! Steun het evangelisatiewerk van de Unie en zorg dat u deze unieke cd in uw bezit krijgt.

De cd kost f 17,90. Te bestellen door overmaking van f 17,90 per cd + f 3,50 als bijdrage in de verzendkosten per zending op postbankrekening 65.35.526 t.n.v. Gospel Music Centre te Dordrecht o.v.v. (niet vergeten!): uw naam, adres en 'Deel het uit!' CD'.

René Timmer

Gewest Friesland "start" met zang

Het gewest Friesland had voor de startzondag van het evangelisatiejaar een zangavond in Leeuwarden georganiseerd. Aan deze dienst, die onder leiding stond van ds. F. Smit, werkten de gezamenlijke koren o.l.v. Wander Mulder mee.

Uit alle gemeenten in het gewest was men naar Leeuwarden gekomen. De zaal, waarin 550 stoelen waren klaargezet, was tot de laatste plaats gevuld. Het was een feest om met zoveel mensen de Here te prijzen in de liederen die gezongen werden.

GEWEST FRIESLAND LUIDT HET EVANGELISATIEJAAR IN MET ZANG

DE SITUATIE IN SIERRA LEONE

Volgens de laatste berichten is het in de hoofdstad Freetown rustig en lijkt de toestand stabiel. Er zijn veel vluchtelingen uit het binnenland naar de hoofdstad gevlucht, omdat grote gebieden in het land onveilig worden gemaakt door de rebellen. Br. en zr. Oosterloo, die vanuit Lunsar zijn uitgeweken naar Freetown, zetten hun werk zo goed mogelijk voort in Freetown.

Van 13 tot 16 februari hield de Unie van Baptisten gemeenten in Sierra Leone haar jaarlijkse algemene vergadering. Niet in Lunsar, zoals anders, maar in Freetown. Veel gemeenten konden niet vertegenwoordigd worden, omdat het reizen te onveilig is. Met verschillende gemeenten is geen contact mogelijk. Er is grote zorg over de gemeenten in het binnenland. De UZC heeft de AV in Sierra Leone laten weten dat hun broeders en zusters in Nederland aan hen denken en voorbede doen.

Gelukkig is er telefonisch contact mogelijk met Sierra Leone. Tijdens mijn laatste telefoongesprek met br. Oosterloo vertelde hij dat hij radiocontact heeft met de klinieken in Mambolo en Kassiri, en met de zendingspost in Lunsar. In de klinieken heerst, zoals vaker in deze tijd van het jaar, cholera en dus is het druk in de klinieken.

We zijn dankbaar dat het werk door kan gaan door de moed en inzet van de Sierra-Leonese werkers.

Ik heb br. Oosterloo gevraagd of het zin heeft om door te gaan met het verzamelen van pakketten voor Sierra Leone. Hij vroeg me door te geven dat de pakketten nu meer dan ooit nodig zijn. De volgende zending zal verstuurd worden na de AV van de NBVB, dus in april/mei. Het is totaal niet in te schatten hoe de situatie dan zal zijn in Sierra Leone. Waarschijnlijk kunnen de pakketten van Freetown naar Kassiri over

zee vervoerd worden. Maar door het grote aantal vluchtelingen in Freetown kunnen ook daar de pakketten goed van pas komen.

Het lijkt de UZC gewenst om, zolang de situatie zo onduidelijk is, in Sierra Leone geen grote zendingen met pakketten klaar te maken. Wel zullen we proberen de pakketten die al klaar zijn naar Sierra Leone te versturen. U hoeft het werk voor de pakketten niet stop te zetten, maar met grote hoeveelheden kunt u beter wachten tot het in Sierra Leone wat rustiger is.

Wij vragen u om voorbede voor het volk van Sierra Leone, voor de gemeenten daar en voor br. en zr. Oosterloo.

Namens de UZC,

A.M. Blaauw-Tijman

ZENDINGSDAG

De zendingsdag van de UZCWIN komt dichterbij. Hebt u de datum al aangekruist in uw agenda?

Wij zien er naar uit u te ontmoeten, om samen bezig te zijn met het thema: **DEEL HET UIT, WERELDWIJD!**

In dit jaar van evangelisatie is zending een heel wezenlijk onderdeel.

De gemeente van Jezus Christus evangeliseert, wereldwijd, ook Kameroen. Onze afrikaanse broeders en zusters hebben onze hulp hierbij nodig.

Hoe kunnen wij hen helpen?

Hier zullen we bij stilstaan op 18 maart in Zwolle, in de Samenhof, Zamenhof-singel 15.

Uitdelen wereldwijd – in Nederland en Kameroen – om Christus bekend te maken.

Ongeveer 15.30 zal het programma afgelopen zijn.

Tot ziens!

Namens de voorbereidingscommissie,

C.J. Edens-Veldman

Deel het uit Wereld-wijd

Zendingdag
18 maart 1995
Zwolle

In de Baptisten Kerk, Zamenhof-singel 15. Aanvang: 10.30 uur. Vanaf 10.00 uur staat de koffie voor u klaar...

Concert Baptisten Jongerenkoor Apeldoorn

Wij zijn een koor van 26 leden dat door middel van zang op een eigentijdse wijze iets willen uitdragen van Gods woord. Wij repeteren elke maandagavond o.l.v. André Bijleveld en treden per jaar circa 15 keer op, zowel in eigen gemeente als ook daarbuiten.

Eén keer per jaar organiseren wij een concertavond. Zo ook dit jaar en wel op zaterdag 25 februari. De avond begint om 19.30 uur en zal tot ongeveer 22.00 uur duren. We doen dit in het kerkgebouw van de Baptisten Gemeente, Bosweg 77 te Apeldoorn.

De kosten zijn f 5,- voor volwassenen en f 3,- voor kinderen tot en met 12 jaar.

Wij willen u hierbij van harte uitnodigen voor deze avond.

Tot ziens?!

Namens het Baptisten Jongerenkoor Apeldoorn,

Monique Hof-van Campen

Zending

Adressen

* Het nieuwe adres van Mw K.A. Baptist-de Haart is: Oude Vriezeveenseweg 26, 7602 AW Almelo. Tel. 0546-868176.

* Het juiste telefoonnummer van R.W. Trip te Arnhem, voorkomend op de sprekerslijst, luidt: 085-214811.

Mededeling

De Commissie voor de Opleiding heeft besloten br. J.P. Pieterse, voorganger van de gemeente te Nieuw Buinen, en br. Tj. de Graaf, voorganger van de gemeenten Heerenveen en Haulerwijk, op grond van de bepalingen in het Reglement inzake Voorgangers (art. 3 en 4c) een algemene beroepbaarstelling te verlenen.

Rectificatie:

De gemeente Haarlem beveelt voor plaatsing op de sprekerslijst aan: Mw C.B. Brauckman, Floralaan 85, 2343 VR Oegstgeest. Tel. 071-175934.

Schöne Ferienwohnung in Deutschland! Ruhige waldr. Gegend zwischen Rhein, Mosel u. Nahe, ebene Wanderwege, gesunde Luft, 4 Betten u. Ki. Bett. 45,- DM/Tag, keine Nebenk. Ilse Adams, Franz Krotz Str. 7, 55481 Reckershausen. Tel. 0049-67632710

Te huur: In Emmen 4 pers. car. bij subtr. zwembad en midgetgolf. Mooi wandel- en fietsgebied. Met voortent, koelkast, KTV en radio. Bijna hele seizoen vrij. Tel. 05910-43867.

Een onafhankelijke krant zullen we nooit worden

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT. AFHANKELIJK VAN DAT DE BIJEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT. VAN DAARUIT SCHRIJVEN WE.

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-0224211
GRATIS OP WERKDAGEN, TOT 16.30 UUR

Nederlands Dagblad

*De mensen van voorbij,
ze blijven met ons leven.
De mensen van voorbij,
ze zijn met ons verweven.
Bij God mogen ze wonen,
daar waar geen pijn kan komen.
De mensen van voorbij,
zijn in het licht, zijn vrij.*

Na een leven vol liefde en zorg voor ons allen en dankbaar voor wat hij voor ons heeft betekend, is in Jezus ontslapen mijn lieve man, onze papa en opa

GEERT MOLENAAR

drager van het
Verzetsherdenkingskruis

op de leeftijd van 71 jaar

Assen, 15 februari 1995
Erepijstraat 32
9404 KH Assen

L. Molenaar-Reiling
Groningen: Flip en Saskia
Geert, Johanna
Assen: Jan

Op maandag 13 februari 1995 is op 68-jarige leeftijd onze broeder

JAN TERE

door de Heer thuisgehaald

Baptisten Gemeente Hengelo-C

Voor ons nog zeer onverwachts is door haar Heer en Heiland thuisgehaald onze zuster

JANTJE BOSMA

weduw van
Roelof Jan Johannes de Goede

op de leeftijd van 77 jaar

Baptisten Gemeente Emmen

Afscheid moesten wij nemen van onze zuster

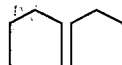
GRIETJE SANDERS

op de leeftijd van 83 jaar

Baptisten Gemeente Emmen

VAN DER GRAAF

VERHUIZINGEN HULPDIENT

*"Ik hef mijn ogen op naar de bergen:
vanwaar zal mijn hulp komen?
Mijn hulp is van de Here,
die hemel en aarde gemaakt heeft."*

De Here heeft tot zich genomen
onze zuster

**PIETJE VAN DER WERF-
GORTER**

op de leeftijd van 85 jaar

Sneek, 27 januari 1995
Baptisten Gemeente Sneek

*"Maar ik heb voor u gebeden dat uw
geloof niet zou bezwijken."*

In haar Heer en Heiland ontslapen
onze zuster

JANTINA SCHIPPER

echtgenote van Barteld Springer

op de leeftijd van 77 jaar

Baptisten Gemeente Emmen

"Veilig in Jezus armen"

Op 5 februari 1995 is door de Heer
thuisgehaald onze zuster

AALTJE MEIJER

op de leeftijd van 70 jaar

Baptisten Gemeente Coevorden

*"Ik heb de goede strijd gestreden
ik heb mijn loop ten einde gebracht
ik heb het geloof behouden."
2 Timotheüs 4 vers 7, 8.*

In diep geloof in haar Heer en
Heiland is op 3 februari overleden
onze zuster

HINDRIKJE VAN WEERDEN

in de leeftijd van 86 jaar

Baptisten Gemeente Eindhoven

*"In het huis mijns Vaders zijn vele
woningen - anders zou ik het u
gezegd hebben - want ik ga heen om
u plaats te bereiden."*

In Christus ontslapen
onze zuster in het geloof

A. KLEIN-KALSBECK

op de leeftijd van 78 jaar
3 augustus 1916 31 januari 1995

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 5 - 10 MAART 1995

de **Christen**

**Euthanasie:
een goede dood?**

Baptisten zingen

**Kerk en Israël:
een appèl**

FOTO: J. KANING

Tijdens het startweekend te Hoogezand deden kinderen zelfgemaakte bloemen uit.

Medewerkers gevraagd

Kon je vroeger makkelijker mensen vinden voor taken in de gemeente en de Unie? Dat denk ik soms wel als ik zie hoe moeilijk er mensen te krijgen zijn voor ouderling, diaken, diakones en het werk in commissies. Dat doet zich niet alleen bij ons voor. Ook bijvoorbeeld "Tot heil des volks" in Amsterdam, dat grotendeels aangevoerd is op vrijwilligers, kan minder mensen krijgen.

Naar de oorzaken raden we maar wat. De mensen hebben meer vrije tijd dan vroeger, dus daar hoeft het niet aan te liggen. Maar wel is de werkdruk vaak groter. De vakbonden bedingen bij het afsluiten van de CAO's kortere werktijden, onder voorwaarde dat er meer banen komen. In de praktijk komt de kortere werktijd er wel, maar niet meer personeel. Dan moeten dezelfde mensen er dus een schepje bovenop doen en ze komen uitgeteld thuis. Ze hebben weinig zin meer om 's avonds nog de deur uit te gaan.

Er zijn steeds meer gezinnen waarin man en vrouw allebei een baan hebben. Daardoor wordt de man meer dan vroeger betrokken bij de huishouding en het verzorgen van de kinderen. Maar dan blijft er minder tijd over voor taken buiten de deur. Mogelijk nam vroeger ook de gemeente een centralere plaats in, waar vooral de vader zich voor inzet. Soms zo dat de kinderen later zeiden: "We zagen vader nooit, hij was altijd weg voor de gemeente". Dat willen we niet en dat moet ook niet. Daarnaast is de vrijetijdsbesteding een grotere rol gaan spelen. Wij vullen onze tijd niet meer tot de laatste minuut op met werken.

Je kunt een zekere angst hebben om een taak te aanvaarden. Er worden ogen op je gericht en je komt bloot te staan aan critiek. Men verwacht iets van je. Soms verwachten mensen zelfs van je dat je vooral volgens hun standpunten zult spreken en handelen. Gebeurt dat niet dan stel je hen teleur. Zo kun je ook jaloezie tegenkomen omdat mensen er een soort erebaantje in zien dat hun neus voorbijgegaan is. Waarom zou je het doen, als je gevraagd wordt? Hopelijk is het een uitzondering als iemand gevraagd wordt omdat hij of zij een bepaalde stroming vertegenwoordigt en dus de standpunten maar eens door moet drukken. Je wordt gevraagd omdat mensen in je zien dat je voor deze functie geschikt zou kunnen zijn. Dat kan een aanwijzing zijn van Gods kant, maar ga daar toch niet blindweg van uit. Overweeg wel biddend of je dit aankunt. Daarbij komt ook het zware woord 'roeping' in beeld. Verlang je er zelf naar om met je gaven de Heer en de gemeente te dienen? Dat mag je dan wel zien als roeping.

Elke functie in de gemeente is een dienende taak. Verstand en vaardigheden zijn daarvoor niet genoeg. Je moet van binnenuit iets hebben om door te geven. Dat ontvang je voornamelijk in je persoonlijke omgang met God, door gebed en door zijn Woord. In de drukte en spanningen die arbeid in de gemeente meebrengt moet je weer rust kunnen vinden door het gesprek met de Heer. Dat maakt dat je op een manier van 'afstandelijke nabijheid' je werk kunt doen. Dichtbij de mensen komen, zonder je aan hen, of hen aan jou te binden.

H.G. de Winkel

Agenda

- 11 mrt Landelijke vergadering Moldavië
- 17, 18 mrt Jeugdleidersweekend (De Strubben)
- 18 mrt Zendingsdag (Zwolle)
- 22 mrt Predikanten en Jeugdouderlingendag (De Strubben)
- 25 mrt Radenconferentie Friese Bond
- 3-4 apr Broederschapsconferentie (Dalfsen)
- 8-16 apr Int. Bijbelschool
- 23 apr NBJB-zondag
- 25 apr Algemene Vergadering van de NBVB (Sionskerk, Zwolle)
- 20 mei Landelijke Ontmoetingsdag

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Versijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-284494/284457, fax 030-251798, giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten. Alle advertenties opgeven aan het Unie-bureau.

INHOUD

H.G. de Winkel	Levensmoeheid	3
	DENK Werk/liturgie radiodienst	4
	NBJB	5
G. Pflaum	Dag van appel en schuldbelijdenis	6
	De pepermolen	7
H. Werkman	Vloeken in boeken	7
N. Bakker	Zang en muziek	8, 9
	Uit de gemeenten	10
H.D. Huiting	Bijbel: Groeien een zaak van God en mensen	11
L. Schipper	Gemeente in beeld: Den Haag	12, 13
H. Wiersinga	De estafetteloop	14
	Diversen	15

LEVENS MOEHEID

De wettelijke mogelijkheden voor hulp bij beëindiging van het leven op verzoek worden verruimd. Eerst ging het bij euthanasie en hulp bij zelfdoding om uitzichtloos en ondragelijk lijden in de stervensfase. Die stervensfase is nu door het kabinet geschrapt.

Aanleiding was een rechtszaak tegen de psychiater Chabot. Deze had een vrouw geholpen te sterven omdat zij het leven niet meer aankon. Zij had zo intens veel leed meegemaakt dat zij het ondragelijk en uitzichtloos vond. Ze was dus niet in een stervensfase. De arts werd wel schuldig verklaard, maar zonder strafoplegging. Niet vanwege het feit zelf, maar omdat hij niet vooraf op de juiste wijze zijn collega's had geraadpleegd.

Voortaan zal dus niet alleen een patiënt in een bijna ondragelijke, pijnlijke stervensfase een beroep kunnen doen op een arts om zijn leven te beëindigen, danwel hem hierbij te helpen. Ook iemand die psychisch zo zwaar gebukt gaat onder zijn levenslot dat hij geen uitzicht meer ziet, kan deze hulp inroepen. Het gaat dan om een toestand van ondragelijkheid en uitzichtloosheid die geen lichamelijke oorzaak hoeft te hebben, alleen maar wanhoopgevend ervaringen. Naar ik vrees lopen er in deze tijd veel van zulke mensen rond. Want het leven zelf en de mensen kunnen zo meedogenloos hard zijn dat iemand op een kwaad moment de moed wil opgeven. Zelfs veel jongeren weten geen raad met het leven en slaan de hand aan zichzelf, omdat ze vinden dat ze geen uitzicht en vooruitzichten hebben.

Vermoedelijk zullen we als christenen vrijwel unaniem euthanasie afwijzen. We gaan niet snel mee met de gedachte dat de dood nu eenmaal bij het leven hoort en daarom ook mag vallen binnen het veld van onze beslissingen. Zodat je dus, als het blijkbaar toch met je gedaan is, zelf wel mag vaststellen wanneer en hoe je eruit wilt stappen. Ons leven is wel ons bezit, maar niet ons eigendom. Het behoort toe aan onze

Schepper en Verlosser. Daarom slaan we de hand niet aan onszelf en vragen ook anderen niet er een eind aan te maken. Het is zelfs de vraag of de dood wel echt bij het leven hoort. Als dat zo was zouden we er geen moeite mee hebben en dat hebben we wel, want van nature wil een mens graag leven. De dood is ook de 'laatste vijand' die ontroond wordt' en dus wel degelijk een vijand. Hij mag dan een einde maken aan het lijden, een kind van God mag dan de ogen sluiten met het gebed: "Heer, ik kom tot U": de dood blijft de vijand van de mens, die bestemd is voor het eeuwige leven.

Hoe gaan we nu om met het lijden? "Christenen mogen zich verblijden in de Heer en zich geborgen weten in zijn hoede", zeggen we en dat is heel bijbels. Maar hoevelen onder ons hebben zoveel klappen opgelopen dat elk gevoel van blijdschap en geborgenheid is verdwenen? Hoeveel kinderen van God lijden pijn, of gaan een eenzame weg? Zou het alleen onder ongelovigen voorkomen dat iemand zegt: Ik kan het leven niet meer aan? En wat dan? Hebben we een antwoord?

Niemand ontkomt aan een zekere mate van lijden. Terwijl de een een veel grotere portie krijgt dan de ander is de

reactie vaak hetzelfde: Waarom overkomt mij dit? Waar heb ik dit aan verdiend? Maar zou een verklaring over de zin van het lijden ons veel helpen en het draaglijker maken?

Lijden hoort niet thuis in het ideaalbeeld van het leven. Het hoort ook niet thuis in ons idee van de maakbaarheid van het leven. Wetenschap en techniek moesten daar toch iets aan doen? Wij leven ook niet in de verwachting dat we wel een portie lijden te verwerken zullen krijgen. Zoals we ook de dood over de rand van ons denken schuiven.

Daarmee zijn we natuurlijk wel onrealistisch bezig. Tegenslagen, verdriet en lijden horen tot de vaste bestanddelen van ons aardse, nog onverloste leven. Daar kun je tegen in opstand komen of het aanvaarden.

Ik geloof niet dat God opzettelijk ziekte en lijden op ons afstuurt. Ze hebben evenals de dood om zo te zeggen een natuurlijke oorzaak, vanwege de gebrokenheid van ons leven door de zonde. Pas als wij gaan aanvaarden dat dit nu eenmaal zo is zoeken we onze steun en kracht bij God. Hij helpt ons er niet vanaf, maar wel doorheen. Dan ervaar je hoe Hij troost, moed en kracht geeft om te dragen. Daarna heb je iets om door te geven aan anderen: Ik heb gemerkt dat God met mij meeging. Het kan je ook vormen omdat je in zo'n situatie, waarin heel veel wegvalt, ontdekt wat de werkelijke waarde van het leven is: de relatie met de Heer.

Dat haalt je weg uit de negatieve sfeer van zelfbeklag en uitzichtloosheid. Het leert je om je leven met God te delen en op Hem te vertrouwen. Als je Hem kent heb je geen behoefte aan de mogelijkheden die de wet toestaat om eruit te stappen.

H.G. de Winkel

20 MEI 1995

LANDELIJKE ONTMOETINGS DAG

in de Prins Bernard Hoeve te Zuidlaren

We sluiten samen de evangelisatieperiode in het kader van ons 150 jarig jubileum af met een prachtige dag van ontmoeting en delen.

U komt toch ook!?

Actueel

DENK

Werk

19. Verspreid goede berichten over de gemeente

De roddel in negatieve zin kennen we allemaal in al onze gemeenten. Maar van dit circuit kun je ook in positieve zin gebruikmaken door goed nieuws te verspreiden. Maar dat kost wel veel meer moeite. Want volgens de wetten van de media geven alleen rampen en ellende goede verhalen. Wat fout gaat, conflicten tussen leden van een gemeente en de raad bijvoorbeeld, dat is pas interessant voor de media. Dus wanneer je goed nieuws wilt verspreiden, moet je je verzetten tegen de heersende stroomrichting van informatie. Een tweede belemmering zit in onszelf. Wanneer het een ander slecht gaat, gaat het mij naar verhouding dus iets beter. Dat is een aangenaam idee en gevoel. Zo erg is het met mij dus nog niet. Hier komt ook vaak iets van de overlevingsrace om de hoek kijken. Als het slechter gaat met iemand anders, is er minder concurrentie. Ook wat dit betreft moet je je dus verzetten tegen de gewone gang van zaken. Wie uit zichzelf begint een eind te maken aan het negatieve circuit en begint met het positieve, die ontdekt iets. Namelijk, dat dat ook een positieve uitwerking op jezelf heeft. Dat je gemakkelijker door anderen aanvaard wordt. Natuurlijk speelt de Geest van God hierin een beslissende rol. Een mens kan zichzelf niet bevrijden uit de negatieve spiraal. Dat kan alleen Jezus, die door zijn Geest een nieuwe stijl van denken, voelen en praten te weeg brengt. Wie zich voor de Geest openstelt, leert de techniek van het tegen de stroom inroeien. Die is er ook toe in staat vanwege de liefde die God in ons investeert om mee te werken. Door dit alles krijgt de gemeente een sterker evangeliserend karakter, als er meer dan voorheen positief over elkaar gesproken wordt. Dat betekent dus goed nieuws over de gemeente vertellen. Verval niet in het automatisme van het afkraken van mensen, diensten, verenigingen, gebeurtenissen. Praat positief over wat positief was en is. Wie zich daarop richt, bevordert de groei van Gods Rijk vandaag in en door onze gemeenten.

Domi

ZENDINGSdag

Bijna is het zover: de zendingsdag in de Baptisten kerk op 18 maart, de Samen-hof, Zamenhofsingel 15 te Zwolle. Nog even een programmaoverzicht: Aanvang: 10.30 u. Koffie vanaf 10.00 u. Algehele leiding: zr. A.M. Blauw-Tijman. Inleidend woord n.a.v. het thema: ds P. Wijcers. Discussiegroepen met indringende stellingen en vragen. Diaserie – algemeen werk van de Baptisten Unie in Kameroen: zr. C.J. Edens-Veldman. Introductie nieuwe folder. Viering: o.l.v. br. H.W. Slaakweg. En natuurlijk ontmoetingen tijdens de pauze. Informatie bij de documentaties-tand. Videofilm – ook in de pauze – over gezondheidszorg, vanuit de Baptisten Unie in Zuid-Kameroen, in en rondom Douala. En zoals Baptisten graag doen, veel zingen. Tegen 15.30 uur zal de dag beëindigd zijn. Graag tot ziens!

C.J. Edens-Veldman

P.S. Neemt u zelf uw boterham mee. Koffie, thee en soep wordt voor gezorgd. EN BOVENDIEN: DRAAG DEZE DAG OP AAN DE HEER, WANT OM ZIJN WERK GAAT HET!

Deel het uit Wereld-wijd

**Zendingsdag
18 maart 1995
Zwolle**

In de Baptisten Kerk, Zamenhof-singel 15. Aanvang: 10.30 uur. Vanaf 10.00 uur staat de koffie voor u klaar...

Radiodienst uit Hoogeveen

Zondag 12 maart 1995 zal om 17.00 uur op de radio de dienst worden uitgezonden van de Baptisten Gemeente "Bethel" te Hoogeveen. Voorganger is ds. W.P. van Berkel. Medewerking van en begeleiding van de samenhang door het jongerenkoor "Rejoice".

Orde van dienst:

orgelspel
votum en begroeting
lied: L&G 492:1,2,3:
"Hier, ver van 't aards gewoel"
gebed
lied: Opwekking 180: 1,2,3:
"Bron van licht en leven"
lied door Rejoice:
"Mijn God en Vader"
Schriftlezing: Haggai 1: 2-9 en 13
preek
orgelspel
lied: L&G 205: 1,2,3:
"Bezingt de macht van God, de Heer"
gebed
lied: Suppl. 20: 1,2:
"Heeft Hij ons bidden opgevangen"
lied door Rejoice:
"I will be here for you"
aankondiging
lied: Opwekking 281:
"Als een hert, dat verlangt naar water-stromen"
zegen.
lied: Opwekking 288:
"Hef je hoofd omhoog"

International Bible School

8 - 16 april in Hamburg

Dit jaar wordt opnieuw in Hamburg de internationale Bijbelschool gehouden. Een unieke kans om in een zeer internationaal gezelschap meer te leren over de Bijbel en kinder- en jeugdwerk. Wat kun je zo allemaal verwachten: morning devotions, exegese, seminars over kinder- en jeugdwerk, geschiedenis van het baptisme, internationale avonden, excursie in Hamburg en natuurlijk veel tijd voor ontmoeting en plezier. De 'school' is speciaal bedoeld voor kinder- en jeugdwerkers. Kosten: DM 325. Meer informatie en aanmelding: Jeugdburo NBB: 05120-15687

Internationale Bijbelschool Hamburg

Langzaam maar zeker druppelen ze binnen; de deelnemers aan de Bijbelschool van de EBF. Uit maar liefst 15 verschillende landen, van Engeland en het verre oosten van het GOS tot en met Zuid-Afrika, waren er mensen gekomen om samen te denken, te horen en te praten over het thema: *'Created as Images of God'*. Ook de programmaleiding bestond uit een internationaal gezelschap (Duitsland, Polen, Zweden Zuid-Afrika, Engeland en Nederland) en dat zorgde voor interessante invalshoeken op sub-thema's als: identiteit en racisme, identiteit en nationalisme, identiteit en mannen, identiteit en vrouwen. Het was goed om met elkaar over deze hele actuele onderwerpen van gedachten te wisselen. Vooral omdat die gedachten nogal eens verschilden van persoon tot persoon, van land tot land, van cultuur tot cultuur. We hebben duidelijk de verscheidenheid ervaren tussen culturen tussen Oost en West, in Afrika en Europa. Maar we hebben geleerd dat onze afzonderlijke culturen grote invloed hadden en hebben op onze manier van geloven. Geloof en kerk zijn vaak in sterke mate gevormd door de cultuur waarin ze bestaan. Ik denk dat het erg belangrijk is om je dit te realiseren, omdat wij mensen zo gauw geneigd zijn om onze eigen cultuur als standaard te nemen; en dus ook onze manier van geloven als de juiste te beschouwen.

Informatieavonden over respectievelijk de situatie in Oost-Europa, Zuid-Afrika en West-Europa waren voor ons allemaal erg leerzaam en hielpen ons om over de grenzen van onze eigen cultuur en-geloofsbeleving heen te kijken. Gaandeweg de week leerden we elkaar steeds beter kennen en deden Afrikanen en Europeanen elkaar verstandig staan van de ontspannen en natuurlijke manier van omgaan met elkaar. We waren dan ook begonnen met het organiseren van een bonte avond met zang, dans en toneel en dat was natuurlijk dolle pret; een Siciliaanse volksdans instuderen met Duitsers, Nederlanders, Russen... u snapt het wel. Men zegt dat het baptisten eigen is, en inderdaad, het zingen ging veel beter. Of het nu Duits was of Engels, Frans of Zalu; we zongen alles en hadden met elkaar de gave van talent!

Niet op alle punten kwamen we zo tot elkaar als bij het

NBBJB

zingen. Onderwerpen als de rol van de vrouw in kerk en samenleving en de rol van de gemeente in sociaal en politiek opzicht hielden de gemoederen wel bezig. Onderdrukking en overheersing was ook een veelbesproken thema en hing nauw samen met alle andere onderwerpen. Zowel Afrikanen als Oost-Europeanen hadden dit aan den lijve ondervonden en waren daardoor beïnvloed; maar op verschillende wijzen. Waar met name de Zuidafrikanen dit vertaalden naar een kerk die naar buiten gericht moest zijn, actief deelnemen om te komen tot een rechtvaardige samenleving, vertaalden sommige oost-Europeanen het meer naar een enigszins naar binnen gericht kerk, bewaking van christelijke waarden en mensen binnenbrengen in de kerk.

Door dit alles heen waren de exegeselessen heel verhelderend, waar we vanuit de twee optekeningen van het scheppingsverhaal in Genesis het antwoord zochten op de vraag: wat is de mens? Naar voren kwam dat de mens in lichaam en geest één geheel vormt, ondeelbaar. De mens is geschapen naar het beeld van God en daarin ligt zijn/haar glorie en de opdracht om zorg te dragen voor de rest van de schepping. De mens is ook geschapen als deel van de schepping/natuur en daarin ligt zijn/haar zwakte en afhankelijkheid van God.

Ook verhelderend in deze samenvloeiing van geloofsbelevingen was een toespraak van de heer K.H. Walter over 'baptistenidentiteit'. Hij gaf deze weer in een zevental punten en het was goed om die punten eens persoonlijk te overdenken. De heer Walter schetste voor ons de situatie van het baptisme in Europa op dit moment en gaf een overzicht van de vele activiteiten die er binnen baptist Europa plaatsvinden. In workshops over kinder- en jeugdwerk kregen we nieuwe ideeën, inzichten en motivatie voor het praktische werk dat ons in onze thuisgemeenten te wachten staat.

Er zou over deze week nog veel meer te schrijven zijn maar ik weet dat het nooit helemaal de werkelijkheid zou kunnen weergeven. Eén ding zou ik nog willen noemen. Vaak hoor je hier in (baptist) Nederland de vraag: "Internationaal, moet dat nou allemaal?" Daarop zou ik willen zeggen: kijk eens om je heen, je bent niet alleen. We hebben elkaar nodig en kunnen zoveel voor elkaar betekenen. De moeite nemen om bij elkaar

te komen als Gods internationale familie geeft die ander nieuwe moed en jou nieuwe motivatie. Het laat je zien dat God machtige dingen doet op deze wereld en daar deel van uit te mogen maken, ervaar ik als rijkdom.

Monique van der Velde

↑ SHIFT ↓

"Zeg"
"Mmm?"
"Shift, lees jij dat wel eens?"
"Shift?"
"Ja, Shift! Staat wel eens in 'De Christen'; dat Baptisten-blaadje."
"Oh, 'Shift?', zo'n soort column of zo?!"
"Ja, dat!"
"Lees ik dat wel eens? Nou het is me wel eens gebeurd op een regenachtige zondagmiddag. Niks te doen. Niks op de t.v., dan kom je wel eens tot rare dingen, hè?"
"Leuk?"
"Stonden wel eens aardige dingen in, hoezo? Wat zeur je daar nou toch over door man...!?"
"Hij stopt."
"Hij stopt. Wie stopt? Wees nou toch es duidelijk!!"
"Die jongen van Blanken. Stopt met 'Shift' schrijven. Zo moeilijk is dat toch allemaal niet, wat ik zeg?"
"Oké. Die jongen van Blanken stopt met 'Shift' schrijven. Nou dat weten we dan! Nog meer van die wereldschokkende mededelingen?"
"Nee. Sacherijn! Ik dacht gewoon, ik zeg dat effe, dan weet je het. Da's alles."
"..."
"..."
"Zeker te druk?"
"...?"
"Die jongen van Blanken. Zeker te druk. De bekende smoes."
"'k Geloof het wel. Weer eens een andere baan en zo."
"De midlife-crisis hè. Kan heftig toeslaan."
"Touwens helemaal geen verkeerd blaadje, die 'Christen'. Moet je toch eens wat vaker lezen!"
"Heb jij aandelen of zo?"
"Helemaal niet, maar d'r staat altijd wel wat leuks in. Mis je toch mooi als je alleen op regenachtige zondagmiddagen leest."
"'k Zal het eens in de gaten houden."
"Krijg je geen spijt van."
Groetjes

Geert Jan Blanken

Dag van appèl en schuldbelijdenis

Behalve het Interkerkelijk Contact Israël, waarin de meer traditionële kerken vertegenwoordigd zijn, kent ons land sinds een paar jaar ook de werkgroep "Israël en Gemeente" van de Evangelische Alliantie. In deze werkgroep willen vooral de evangelische en pinkstergemeenten samen bezig zijn met Israël. Sinds vorig jaar worstelt deze werkgroep met de vraag: "In hoeverre is de gemeente van Christus, door de eeuwen heen, mede schuldig geweest aan het onmetelijke leed dat de Joden is aangedaan". Een artikel over deze vraag mocht vorig jaar al in "de Christen" verschijnen. De reactie vanuit onze gemeenschap was niet bepaald overweldigend te noemen.

De E.A. werkgroep is zich terdege bewust dat er in de gemeenschappen welke zij vertegenwoordigt weinig historisch besef bestaat. Het lijkt er soms op dat men denkt dat het christendom met de eigen gemeenschap, ja met de eigen bekering, pas écht begonnen is. Wat er vóór of buiten de eigen geloofsgemeenschap is gebeurd onttrekt zich meestal aan het gezicht van de gelovigen. Men acht zich er zeker niet voor verantwoordelijk. Daarom is het des te opmerkelijker dat juist deze werkgroep al spoedig bepaald werd bij de vraag naar de schuld die er bij ons is jegens Israël. Ook al konden we weten dat we in onze gemeenten, in eerste instantie, niet op veel respons konden rekenen, toch voelden we steeds weer dat we er mee door moesten gaan. Dat leidde enerzijds tot het schrijven van een studie "Mea Culpa" (door mijn schuld) door Cees van Setten; een stuk dat o.a. gepubliceerd is in "Soteria"; anderzijds tot het houden van een appèldag die geheel in het teken zal staan van deze schuldvraag. Sprekers zullen o.a. zijn: uiteraard Drs. C. van Setten en verder Ds L.W.G. Blokhuis, Drs. J. Littooi en mogelijk Ds Ir. J. van de Graaf. De Appèldag wordt gehouden op vrijdag 24 maart in het kerkelijk centrum "De Brug" Schuilenburgerweg 2 in Amersfoort. De dag begint om 10.30 uur. Vanaf 10 uur is het centrum geopend voor kennismaking en koffie. De dag wordt rond half vier afgesloten. Als u Israël in uw hart draagt mag u deze dag feitelijk niet missen. Namens de werkgroep "Israël en Gemeente" van de Evangelische Alliantie,

Gerhard Pflaum

VLOEKEN IN BOEKEN

Op alle scholen voor voortgezet onderwijs wordt moderne literatuur onderwezen. En terecht, want het is goed dat jongeren in aanraking komen met de ideeën van onze eigen tijd in een kunstzinnige vormgeving. Het spreekt vanzelf dat vooral een christelijke school en christelijke ouders prijs stellen op een kritische begeleiding van moderne literatuur.

Een van de dingen waarover men nogal eens struikelt, is de hoeveelheid vloeken in boeken. De gvd's vliegen je soms om de oren en met het woordje "God" wordt kwistig gestrooid. Dat hoort bij onze tijd. God en Jezus zijn in onze samenleving nu eenmaal onbekende begrippen geworden. De meeste mensen denken er niet bij na wiens naam ze noemen als ze zeggen "God, het regent al weer". En dat ze bidden om eeuwige vernietiging als ze gvd zeggen, daar staan ze al helemaal niet bij stil. Geen wonder dus dat we dergelijke vloeken ook in boeken tegenkomen.

Niet alle schrijvers doen daar lustig aan mee. Maarten 't Hart heeft eens geschreven: "Ik haat vloeken". En Gerard Reve waarschuwde in 1985 in een rede: "Waar Zijn Naam wordt uitgesproken, verschijnt Hij". Over vloeken valt dus te praten, ook met schrijvers.

De taal op z'n kop

Schrijvers zouden – evengoed als praters – moeten ontdekken dat het misbruik van Gods Naam de taal op z'n kop zet. Als iemand zegt of schrijft: "God, ben jij daar, Jan?", dan heeft hij het helemaal niet over God. Als iemand roept of schrijft: "Waarom laat je me gvd in de steek?", dan wil hij helemaal niet verdoemd worden. Hij bedoelt: "Hé, ben jij daar, Jan?" en: "Waarom laat je me op zo'n afschuwelijke manier in de steek?"

De Bond tegen het vloeken wijst hierop. Daar zit een visie achter, daar zit het gebod van God zelf achter, het derde gebod: "Gij zult de Naam van de HERE, uw God, niet ijdel gebruiken". Ijdel betekent: leeg. Wie Gods Naam gebruikt als een lege huid, beledigt Hem. Zijn Naam is in werkelijkheid vol van heil en toekomstverwachting. Maar als die prater of schrijver niet in God gelooft? Dan zou hij het nog uit fatsoen kunnen nalaten. Onze samenleving gaat heel voorzichtig om met minderheden, en terecht. Woorden als "Jood" en "Allah" moet je niet op de kop zetten of er een

lelijke grap mee uithalen. Het kan je met de politie in aanraking brengen. Maar dan is het wel heel merkwaardig dat de namen van God en van Jezus rustig mogen klinken als stopwoorden en kreten van afschuw. Waarom zou Nederland het fatsoen niet eens opbrengen, om ook in dit opzicht een slot op de mond te gaan leggen?

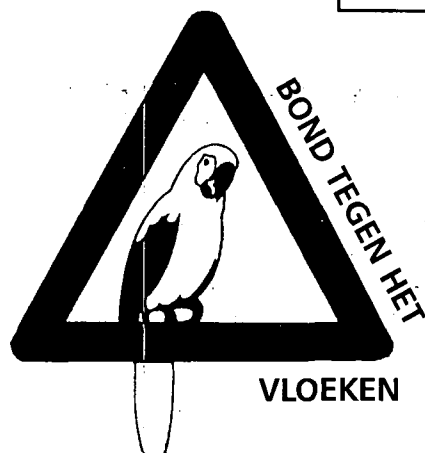
De werkelijkheid weergeven

Maar een schrijver moet toch de werkelijkheid weergeven? Dan moet hij zijn personen toch ook laten vloeken? Toch zal geen enkele schrijver de volle werkelijkheid weergeven. Dat is onmogelijk. Iedere schrijver kiest uit de werkelijkheid. Vanuit eigen vrijheid kiest hij om een vloek op te schrijven of niet. Waarom zou hij vloeken niet vermijden? Uit respect voor medemensen die zich ergeren aan ruwe taal. Uit respect voor de taal zelf. Het liefst: uit eerbied voor God, maar daar kun je in een nachtelijke samenleving niet al te veel meer op rekenen.

Dat vreselijke situaties ook zonder vloeken kunnen worden weergegeven, is bewezen. Floris Bakels heeft in zijn boek *Nacht und Nebel* de afschuwelijkste concentratiekampen beschreven. Hij gebruikte geen vloeken. Natuurlijk niet, hij is christen, zal iemand zeggen. Dat is waar. Hij heeft er een heel goede reden voor. Maar Jeroen Brouwers heeft in de roman *Bezonken rood* ook de meest erge dingen over Jappenkampen beschreven. Hij gebruikte er geen enkele vloek bij.

Het is voor een schrijver heel gemakke-

Dit artikel is een samenvatting van twee brochures:
Hans Werkman, *Vloeken in de moderne literatuur* (1986) en
Niek Bakker, *You bloody fool – hoe vertaal je dat?* (1989)
uitgegeven door de Bond tegen het vloeken, Postbus 362, 3900 AJ Veenendaal, tel. 08385-12002

lijk om z'n afschuw in een vloek op papier te gooien. Dat ligt zo voor de hand, dat doet iedereen. Maar juist omdat het zo voor de hand ligt, zou een schrijver dat moeten vermijden. Een goede schrijver gebruikt de taal immers op een originele manier.

Vertalen en vloeken

In een aantal vooral populaire werken die uit het Engels zijn vertaald, komen veel vloeken voor. Zou in de originele Engelstalige tekst net zoveel gevloekt worden? Er wordt nogal eens beweerd dat dit inderdaad het geval is. Een enkele keer werd een Engels boek met de vertaling in het Nederlands vergeleken. Dan bleek inderdaad dat er duidelijk sprake was van een vergroving in taalgebruik. De Bond wilde hierover meer zekerheid. Ze liet een onderzoek instellen naar de vraag hoe het gebruik van krachttermen in de Engelse taal zich verhoudt tot de vertaling ervan in het Nederlands. De resultaten zijn teleurstellend. Het is schrijnend nu zwart op wit te moeten lezen hoe vaak en hoe onnodig Gods Naam wordt misbruikt.

Bloody fool

Uit de resultaten blijkt dat er in veel vertalingen aanzienlijk meer grof en ruw taalgebruik voorkomt dan in de oorspronkelijke tekst. Woorden die door betekenis in het Engels daar geen aanleiding toe geven worden met vloeken vertaald. We nemen als voorbeeld het nu veel voorkomende gebruik van het woord "shit". Mensen kunnen zich eraan ergeren. Anderen maken er zich niet zo druk meer om. Maar niemand zal het woord als een vloek ervaren. Toch zijn er vertalers die het met de grofste vloeken vertalen. Ander voorbeeld. Het woord 'bloody'. Daarvoor zijn, afhankelijk van het verband waarin het wordt gebruikt, heel wat vertalingen mogelijk. In een bijlage van de uitgave van het onderzoek worden meer dan dertig mogelijkheden genoemd. Niet zo'n aardig woord, blijkt dan wel. Maar een vloek? Nee, dat is het voor de Engelse taalgebruiker niet. Toch komen we naast

die dertig goede mogelijkheden de meest grove en godslasterlijke vertalingen tegen. En dat allemaal zonder dat de betekenis van het woord daar aanleiding toe geeft.

Soms verdwijnen vloeken, blijkt uit het onderzoek. Maar het komt heel wat vaker voor dat aan de vertaling vloeken worden toegevoegd. Op vertalingen van een werk als geheel is vaak weinig aan te merken. Nederland heeft veel goede vertalers in huis. Des te meer valt het op dat bij grof en ruw taalgebruik weinig recht wordt gedaan aan de oorspronkelijke tekst.

Goede woorden

Vloeken fungeren als krachttermen, stopwoorden, worden gebruikt bij emoties als afschuw, woede en hebben voor veel gebruikers hun oorspronkelijke betekenis verloren. De vertalers kan daarom niet opzettelijk misbruik van Gods Naam worden verweten. De Bond wil hier niet in de eerste plaats op taalkundige gronden pleiten voor correcte vertalingen. Er is een ander, veel belangrijker argument om op dit punt voor goede vertalingen te zorgen. Voor christenen heeft Gods Naam niets van de oorspronkelijke waarde verloren. Eerbied voor Gods Naam en respect voor degenen voor wie Hij veel betekent, zouden voor iedere vertaler redenen moeten zijn om misbruik van Gods Naam te vermijden. De taal is rijk genoeg om dit doel te kunnen bereiken.

(Met dank aan de Bond tegen het vloeken)

Onze taal

In elke zin staat een fout woord. Het goede woord staat op pagina 10.

1. De bezorgde herder zocht urenlang naar het schaap, die verdwaald was.
2. Er was grote vreugde in de gemeente toen het doopvont na twee jaar weer eens geopend kon worden.
3. Na jaren van pionierswerk kunnen wij in de naburige plaats een nieuwe gemeente institueren.
4. Er moet met een mens heel wat gebeuren eer hij gaat knielen bij de voeten van het kruis.
5. Omdat wij ook jongeren dopen die nog niet volwassen zijn, is de term 'volwassendoop' niet terecht.

Wat een acties! Er gebeurt echt iets in baptist Nederland. 150 jaar Baptisme, het Evangelisatiejaar. 'Evangelisatie werkt samenbindend' stond in een interview. Prachtig!

Maar hoe zit het dan met onze verschillen? Ze verdwijnen naar de achtergrond, maar ze blijven uiteraard wel bestaan. In 1996 komen ze vast gewoon weer naar voren. Gelukkig want baptist is geen eenheidsworst. Vanaf de zijlijn is het moeilijk al die evangelisatie-acties te beoordelen. Zouden ze ook effect hebben? Of hebben ze slechts een positief effect voor de gemeenten zelf? We kunnen nu wel op talloze manieren acties voeren, maar komen er ook mensen door tot geloof? Of zou dat een verkeerde vraagstelling zijn? Een soort nieuwsgierigheid, waar je als mens eigenlijk niks mee te maken hebt? Gaat het misschien meer om getuigend aanwezig te zijn in de wereld. We zijn tenslotte geen slaven van het getal, van de groei-economie (ja toch?!), voor wie alles 'nut' moet hebben. Als gemeente, als christen kies je toch ook voor 'nutteloze' tijd, een tijd om gewoon even te genieten, te ravotten met de hond, een heerlijk drankje te drinken in de serre onder het genot van de voorjaarszon, en al die andere economisch nutteloze bezigheden. Iets meer nutteloosheid in de gemeenten en de gemeenten groeien vast als kool. Mogen we die vraag naar het effect dan niet stellen? Ja, het mag, zeggen onze gemeente-opbouw-geschoolde voorgangers. Het moet zelfs. Het antwoord is meestal ontvullend. "We weten niet wat voor effect het heeft gehad, maar het was wel goed". Wat willen we eigenlijk bereiken met al die acties? Wellicht, dat mensen kennis maken met Christus en de gemeente. Als je 'echte' heidenen in de gemeente ziet binnenwandelen en als ze ervan getuigen dat ze Christus hebben leren kennen, dan weet je dat het doel is gehaald. Maar als werkdoel voor een actie, is dit fantastische doel natuurlijk ongeschikt. Dan moet je concreet zijn. Zoals: onze 20 video-filmen willen we elk 4x laten zien... Laten we de doelen van onze acties maar ietsje lager afstellen; een beetje meer op menselijke maat; een beetje dichterbij. Dat is nog bijbels ook.

“ZINGT DE HERE EEN NIEUW LIED”

Laat ik dat dan meteen zeggen: zingen, gezamenlijk zingen, betekent voor mij erg veel. Ik zie veel in de gemeentezang. Sterker nog, zonder muziek en zang zou onze dienst op zondag verschromen tot een koel weinig aantrekkelijk bijeenzijn.

Al vanaf het eerste lied, tijdens de voorzang, ben ik benieuwd naar het verdere muzikale hoe en wat. Dat heb ik weliswaar, op die voorzang na dan, zelf uitgezocht maar daarom is het niet minder spannend hoe het in de dienst zal gaan. Hoe enthousiast, hoe bezielend en inspirerend zal de gemeente zingen? Is het zingen meer dan enkele verplichte nummers afwerken? Zingt de gemeente alleen omdat er liederen zijn uitgezocht? Dat is iedere zondag maar weer afwachten. Het is goed te beseffen dat we er samen voor staan: de zangers, de muzikanten, de voorzanger, de voorganger.

Het lied aan het Woord

Gaan we – dat is 's zondags weer de vraag – de Here zingen? En doen we dat ook met een nieuw lied? Mede daarom – vanwege de vele vragen – word ik alleen maar meer benieuwd naar wat het zingen ons samen zal doen. Wat gaat het uitwerken vanmorgen? Want “de Here een nieuw lied zingen” kan aan ons allemaal zo maar voorbijgaan. Jammer genoeg! En hoe meer wij van de zang en muziek weten te maken, hoe meer het Woord van de Heer van ons kan maken. Wat het zingen in onze gemeenschap betreft, meen ik te mogen opmerken dat wij veel laten liggen. Dat is ook omdat we er weliswaar samen ‘voor staan’ maar meestal bijna alles zittend zingen. Lofzangen en gebeden 492 over ‘Hier, ver van ‘t aards gewoel’ wordt lang niet altijd en vooral niet vanzelfsprekend bewaardheid. Als het zingen je niet meeneemt, je niet in beslag neemt, zal het aards gewoel niet buiten de muren blijven.

Variatie leidt tot inspiratie

Een, noem het een blokje lofprijzing waarin we wat meer en langer zingen, heeft iets en doet veel. Je kunt daar heel wat liederen voor gebruiken, van een klassieke psalm in de nieuwe berijming tot een eigentijds lied van bijv. een A.F.

Troost aan toe. Maar de verscheidenheid en de afwisseling, die doen samen wel veel. Drie coupletten van eenzelfde lied in zo’n blokje vind ik al maximaal, zo niet te veel. Meer liederen, meer melodieën, meer actie, dat stimuleert het zingen alleen maar. En waar we in de totale liturgie de tale Kanaans willen vermijden, daar mogen we ook gerust kritisch kijken of woorden en melodie voldoende eigentijds zijn.

Of wij veel laten liggen? Ja, dat vind ik wel. Heel wat liederen lenen zich ervoor, vragen er bijna om in beurtzang te worden gezongen. Juist de afwisseling in ontkoppelde stemmen (vrouwen, mannen) stimuleert en enthousiasmeert de samenzang positief. Waarom zouden we slechts op Pasen L & G 243 in beurtzang zingen en dat beurtzingen dan weer een jaar lang laten zitten? Om twee voorbeelden te geven. Opw. 131 is zo’n lied dat er om vraagt in beurtzang te worden gezongen. Ieder regel kan afwisselend worden gezongen door eerst de vrouwen waarop de mannen antwoorden met het halleluja. (of omgekeerd) De laatste ‘halleluja’s worden dan weer samen gezongen, dat verhoogt de concentratie, komt diensengevolge het zingen ten goede en voert naar een climax.

Opw. 158 leent zich daar ook uitstekend voor. Daar moeten eveneens de beide stemmen, noem het maar sopranen en bassen, elkaar afwisselen. ‘t Klinkt dan des te mooier, des te feestelijker als alle stemmen zich verenigen in “en Zijn goedheid...”

Nog eens, uit onze samenzang is veel meer nog te halen. Dan hebben we ook meer te brengen, aan Hem. Wij willen toch ‘de Here een nieuw lied zingen!’ Neem nou de muziek. In de meeste diensten is daar weinig afwisseling in. Waarom zouden we het klassieke orgelspel niet eens werkelijk uit laten groeien tot muzikale medewerking? Opw. 181, dat moet je toch zeker na het

zingen door de meerdere muzikanten laten herhalen en vervolgens weer samen inzetten bij ‘Dus verhoog...’ Weet u trouwens hoe hartverwarmend en hartopenend het kan zijn als er een klein stukje a capella wordt gezongen? Om daarna weer klank en stem te verenigen?

Weet u trouwens dat – gedeeltelijk – tweestemmige samenzang lang niet tot de onmogelijkheden behoort? Waar ik naar verlang en voor de zondagse dienst naar zoek in de voorbereiding is dat we met eigentijdse woorden en melodieën, met het ritme dat bij onze tijd hoort, de Naam van de Heer willen bezingen. Zullen we ook los durven komen van vergeelde tradities en versteende vormen? Zal onze samenzang, zal onze muziek de kans krijgen meer te zijn dan waardevolle fossielen, bewijzen uit een rijk verleden? Zullen wij samen, luisteraars, muzikanten, predikers, handen en voeten durven geven aan L & G ‘Vernieuw ons door Uw kracht?’ Mag er eigenlijk veel vernieuwd worden? Of vraagt ons biddend zingen niet om antwoord?

De bundel ‘38 werd al z’n drieëntwintig jaar geleden vernieuwd. Hebben u en ik oog voor het inspirerende werk van de Geest waardoor nog steeds talloze nieuwe liederen ontstaan? En durven wij daarom ook te vernieuwen? Jonge, eigentijds gerijpte wijn, waar bewaar je die ook al weer in?

Voor ons: “Zingt de Here een nieuw lied”!

J.M. Zijlstra,

Het mooiste lied: VOX DILECTI Gezang 443

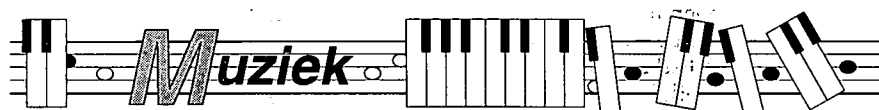
En zie, een stem uit de hemelen zei: Deze is mijn Zoon, de geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb.

(Matth.3:17)

“Vox dilecti” is latijn voor “stem van de geliefde / uitverkorene”. Toen de kerkvader Hieronymus de Bijbel in het latijn vertaalde schreef hij bij Matth.3:17 “Hic est filius meus dilectus” neer. Bedoeld is dus de stem van Jezus.

Gezang 443 :1

De stem van Jezus klonk zo schoon; “Kom tot Mij, gij die dorst. Kom, o vermoeide, kom en leg uw hoofd aan mijne borst.”

Ik kwam tot Hem zoals ik was, bedroefd en moe en mat; in Hem vond ik zo blijde rust, dat ik mijn smart vergat.

De opbouw van de coupletten (U zoekt de coupletten 2 en 3 er zelf even bij) is dezelfde. In het eerste deel beluisteren we de stem van Jezus. In het tweede deel staat het antwoord van de gelovige mens en zijn ervaring van dat moment. De auteur en componist zijn mij onbekend. Ik herken wel hun ervaring van de Heer. En daarom is het net alsof ik de auteur ken. In dit lied staat Christus centraal. De wijze waarop Hij zich

openbaart is beslissend voor het ontvangen van liefde, troost en zorg. Het lied begint in mineur en gaat halverwege over in majeur. Deze overgang past bij de inhoud en stemming van de tekst. Je word er hoe dan ook vrolijk van! Al jaren geleden had het zangkoor van Treebeek dit lied vierstemmig (harmonisatiebundel L&G !) ingestudeerd. En nu zingt de gemeente het uit volle borst. Het zangkoor heeft de gemeentezang daarmee een grote dienst bewezen. Ondergetekende rekent dit lied tot de allermooisten uit Lofzangen & Gebeden. U verslijt mij nu voor piëtist? Prima, dat is ook zo. U vindt de tekst wat

droevig en soms wat ouderwets? Ook dat is zo. En toch vind ik 'm mooi. Ik geef dit lied graag op. De harmonisatie klinkt goed. En het wordt in Treebeek uit volle borst gezongen. Wilt u ook wel eens de stem van Jezus in concrete situaties van het leven horen? Wie zou dat niet willen! Dan is het goed te zingen van de stem van Hem die woorden van eeuwig leven gesproken heeft.

A. Nijland

P.S. Tip voor de koren: gezang 443 instuderen en vervolgens aan de gemeente leren. De bassen hoeven de lage d niet te halen (deze staat al tussen haken).

LIEDJES UITZOEKEN

Meer dan vulling van de dienst

Het gebeurt nogal eens dat ik vrijdags of zaterdag gebeld wordt en dat de beller mij vraagt, of ik de liedjes al heb. Ik weet dan meteen hoe laat het is. Het gaat om de liederen die komende zondag in de dienst gezongen moeten worden.

Soms heb ik "de liedjes" wel al uitgezocht, soms nog niet. Het hangt er vanaf of de preek al klaar is en het gebeurt ook wel dat ik nog ijverig aan het zoeken ben naar liederen.

Aandacht voor het lied

Laat dit even heel duidelijk zijn: als de preek klaar is, is het werk voor de zondag nog niet gedaan. Dan volgt nog een karwei dat dikwijls heel wat tijd in beslag neemt. Ik ga er namelijk vanuit dat de te zingen liederen in de zondagse dienst wel passend moeten zijn. Het gaat bij de uit te zoeken liederen niet om een beetje vulling van de dienst. In onze samenkomsten is de samenhang buitengewoon belangrijk. We beleven het samenzijn met elkaar en met God voor een belangrijk deel in het samen zingen. In mijn beleving moeten in elk geval de liederen vóór en ná de verkondiging van het Evangelie met de boodschap te maken hebben. Daarnaast gaat het om minstens één lied, waarin we God kunnen loven en prijzen. Een lied van gebed vind ik eigenlijk ook een "must". Ja en dan moet er natuurlijk ook nog een mooi slotlied zijn, liefst een beetje vrolijk, zodat we blij naar huis kunnen gaan.

Hiermee heb ik de eerste hobbel die genomen moet worden bij het uitzoeken van liederen aangegeven. Maar ik ben nog niet klaar. Er is nog een hindernis. We hebben een fijne bundel, charmant door zijn verscheidenheid in soorten lie-

deren: psalmen, goede reformatische gezangen, Johannes de Heer liederen en nieuwere liederen, helemaal "achterin", in het Supplement dus. Maar het "gele boekje" is er ook nog. Een grote verscheidenheid dus en daar wil ik toch ook wel rekening mee houden. Tussen haakjes: kunt u zich voorstellen dat iemand die in onze samenkomst te gast is, wel eens een beetje daas wordt van onze bundel(s)? Ik zie het vanaf de kansel nogal eens gebeuren dat iemand behoorlijk werk heeft een lied te vinden.

De praktijk

Terug naar het "uitzoeken van de liedjes". Dat vraagt dus nogal wat tijd, als je het tenminste serieus wilt doen. Aan het begin van de dienst laat ik liever niet beginnen met "De zonde spreekt haar vleeiend woord". Toch staan deze woorden in die prachtige zesendertigste psalm en dus besluit ik om met het tweede couplet te beginnen. Een lied van aanbidding of van gebed. Daarvoor kijk ik dikwijls in "Opwekkingsliederen", omdat je in deze bundel veel liederen vindt die niet over God gaan, maar naar God worden toegezongen. En in het bidden en aanbidden richten we ons toch op God? "Abba vader, U alleen, U behoort ik toe" is een mooi passend lied, zit ik te bedenken. Maar hebben we dit lied twee weken geleden ook al niet gezongen? Goed, toch maar een ander lied. Nadat het gebedslied gevonden is, wordt het pas moeilijk. De preek gaat

over Jona die bepaald niet serieus met de zendingsopdracht van de Heer omgaat. Ik zit te denken aan het oude lied "Roept uit aan alle stranden blet evangelie-woord". Ik ken het uit mijn jeugdijaren, maar het staat niet in onze bundel. Jammer. Dan toch maar "Wij hebben een woord voor de wereld", Gezag 372 dus. Nu een lied voor na de preek. Tja, dat is niet zo simpel. Het ging over de ongehoorzaamheid van Jona. Na enige tijd van nadenken en zoeken besluit ik met Gezag 451 het tweede en derde couplet, "Mijn ongehoorzaamheid, mijn dwalen 't allen tijd, verteren mij" en "Dat ik met u o Heer 't verloorne zoeken leer". Het lijkt me passend, ondanks het feit dat dit lied meestal gezongen wordt na een oproep om voor de Heer te kiezen. Ik bedenk evenwel, dat dit lied meer slaat op bekeerde en gedoopte gelovigen, waarvan ik er zelf ook eenje ben. Nu nog het slotlied. Het Handelingen '69 lied "Almachtig God o heilig God" en "Ook nu zegt gij, gaat heen, gaat heen", ligt voor de hand. Toch besluit ik tot een ander lied. Ik bedenk namelijk dat het horen van het evangeliewoord gelukkig niet alleen afhangt van onze inspanningen, hoe belangrijk ook. En daarom kies ik voor "Waar God de Heer zijn schreden zet daar wordt de mens van dwang gered, weer in het licht gegeven" en ook het prachtige "O Heer, uw onweerstaanbaar woord drijft rusteloos de eeuwen door". Ik weet het nummer uit mijn hoofd, want ik laat het vaker zingen: Supplement gezang 43. U merkt het, het zoeken van passende liederen is nog niet zo eenvoudig. Intussen verheug ik mij op de dienst van zondag en in stilte hoop ik dat de liederen niet als "liedjes" beleefd zullen worden, maar als psalmen, lofzangen en geestelijke liederen die net als de preek het woord van de Heer dichtbij zullen brengen.

Chris Eijer

HOOGEZAND: gezamenlijke start evangelisatiejaar

Het weekend na de landelijke start van het Evangelisatiejaar 1995 was voor de twee gemeenten te Hoogezand, Beukemastraat en Woldwijk een bijzonder weekend. Er was namelijk een startweekend belegd om zo gezamenlijk de activiteiten die tot en met mei aanstaande gepland zijn te beginnen.

Voorbereid door de twee evangelisatiecommissies en bijgestaan door de landelijk evangelist, ds. P. Wijchers, kwamen op zaterdagmiddag 18 februari ca. 160 leden en vrienden van de beide gemeenten bijeen om naar aanleiding van een inleiding van ds. Wijchers samen na te denken over de "eerste liefde". Terug naar het begin en ons zelf weer voor de geest halen van het enthousiasme en het blijde geluk wat we hebben ervaren, toen we voor het eerst de liefde van onze Heer in onszelf hebben beleefd. Vervolgens kwam de vraag aan de orde hoe we ons geloof tegenwoordig beleven. Het antwoord op deze vraag heeft natuurlijk alles te maken met ons getuigen van nu in de wereld om ons heen. Na openhartige en goede gesprekken gebruikten we samen een broodmaaltijd, nadat de kinderen van de zondagscholen aan de aanwezigen een zelfgemaakte bloem hadden uitgedeeld. De maaltijd werd afgesloten met een korte maar indrukwekkende viering. Op de zondagmorgen bleven het kerkgebouw aan de Beukemastraat en het wijkcentrum te Woldwijk leeg. Beide gemeenten hadden namelijk een gezamenlijke dienst gepland in de aula van een plaatselijke school, groot genoeg om de leden en vrienden van beide gemeenten te kunnen herbergen. De muzikale leiding lag bij een voor deze gelegen-

ER WERD NAGEDACHT-EN-GESPROKEN OVER DE INLEIDING VAN DS. P. WIJCHERS: TERUG NAAR DE EERSTE LIEFDE...

heid uit beide gemeenten samengesteld combo o.l.v. br. Eric Pots. De dienst werd geleid door de voorganger van de gemeente Woldwijk, br. F. Rogaar en de prediking werd verzorgd door br. P. Wijchers. Onze landelijke evangelist sprak n.a.v. Johannes 15 en bouwde daarin voort op datgene wat ook in de zaterdag-bijeenkomst was beleefd. O.l.v. br. W. Kos, voorganger van de gemeente aan de Beukemastraat, vierden de twee gemeenten gezamenlijk het Heilig Avondmaal. Onder het genot van een kop koffie kon nog wat worden nagepraat en de onderlinge banden werden aangehaald. En ook daar werd goed gebruik van gemaakt. Een indrukwekkend gebeuren in Hoogezand. Een gebeuren dat ook nog lang in de harten van de gemeenten zal voortleven. Maar ook een gebeuren dat ons weer iets dichterbij onze eerste liefde heeft gebracht. Een liefde die ons motiveert om het uit te delen in de omgeving waar de Heer ons samen heeft gesteld. En niet alleen in 1995.

20 MEI 1995
**LANDELIJKE
ONTMOETINGSDAG**
in de Prins Bernard Hoeve
te Zuidlaren

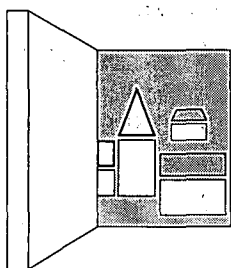
We sluiten samen de evangelisatieperiode in het kader van ons 150 jarig jubileum af met een prachtige dag van ontmoeting en delen.

U KOMT TOCH OOK !?

Onze taal

De foute woorden:

1. het schaap, **dat** verdwaald was
2. **de** doopvont
3. **institueren**
4. **de voet**
5. **volwassenendoop**, zoals ook volwassenenonderwijs. Het woord 'volwassenendoop' komt overigens niet voor in de officiële woordenlijst van de Nederlandse taal. Nog beter is dan: 'doop van volwassenen'.

Uit de gemeenten

Ex. 1 en Hd. 2: 41-47

Groeien: een zaak van God en mensen

Soms moet je als gelovige nee-zeggen tegen bepaalde ontwikkelingen in de maatschappij, omdat ze ingaan tegen de waardigheid van een mens. Soms gaat daarbij zelfs het leven boven de leer: een leugentje om bestwil van de ander of van de gemeente.

De wanhoop nabij

De situatie voor Israël in het slavenhuis Egypte was hopeloos. Onder het bewind van een nieuw koningshuis, een nieuwe dynastie, hadden de Joden het zwaar te verduren. De komst naar Egypte was een uitkomst geweest, redding uit de hongersnood. Maar nu werd hun verblijf in Egypte tot een slavenbestaan. De situatie werd hoe langer hoe erger. De Joden begonnen zich af te vragen hoe het stond met Gods beloften voor Zijn volk, voor Abram, Izaak en Jacob. Zou God er nu niks aan kunnen doen? Hij wil toch zeker ook niet al het kwaad: ziekte, dood en verdriet? God waar bent u nu toch?!

Voor wie goed kijkt is Gods hand toch in de geschiedenis te herkennen. Het volk Israël groeide namelijk heel hard. Het was begonnen met vader Jacob, met 12 zonen en in totaal 70 afstammelingen. Maar de groei was er nog lang niet uit. In vs. 7 wordt met maar liefst 5 verschillende uitdrukkingen gewezen op de enorme groei van het volk. Ook de farao ziet de groei en hij wordt er zelfs bang van. Hij is bang dat de Joden straks de overhand zullen krijgen en hij neemt z'n maatregelen: hij laat de Joden dwangarbeid verrichten. Maar het heeft averechts effect. Het volk Israël blijft maar doorgroeien. (vs. 12); a.h.w. tegen de verdrukking in. Geen farao houdt die groei tegen... Kortom, de groei van Gods volk is een zaak van de HERE God.

Juist wanneer het moeilijk wordt, juist dan wil de HEER aanwezig zijn en handelen. En dat zien we hier gebeuren in de geschiedenis van Israël in Egypte. De HERE God opent de toekomst voor zijn volk, dat ging twijfelen aan Zijn beloften. Hij zorgt voor leven. Daar tegenover zien we de kracht van de farao, die al zijn macht inzet om de hoop, het leven voor Israël weg te nemen. Het was geen leven voor hen.

Nee-zeggen

In die situatie staan er die twee onbekende vroedvrouwen op. Ze staan letterlijk en figuurlijk op. Want ze komen in actie tegen de plannen van uitmoorden van het Godsvolk. Het waren twee

gelovige vrouwen, die op grond van hun geloof 'nee' zeiden tegen de plannen van de farao. Wat farao vroeg ging ook in tegen hun beroepsethiek. Ze waren vroedvrouwen en wilden babies levend ter wereld brengen. De beide vroedvrouwen verzetten zich niet zomaar tegen de maatregelen van de farao. Ze zeggen nee, omdat ze "God-vrezen", lezen we.... De beide vrouwen zetten hun geloof in God om in daden van bevrijding: ze misleiden de farao. Prachtig zo'n leugentje om bestwil niet voor zichzelf, maar voor het volk van God. Hier was sprake van een situatie van leven en dood. En dan gaat het leven boven de leer...

Deze beide vroedvrouwen gaan het volk van God en ons als gemeente voor in een waarachtig geloof; het is geloof met woorden en daden. Het is het geloof, dat ons aanspoort om op onze eigen plaats in de samenleving onze verantwoordelijkheid te nemen... Het is het geloof in de toekomst van Gods volk. Dit geloof in Gods toekomst, in Zijn Koninkrijk, betekent niet dat we het moeten zoeken in het bijzondere van het werk in de gemeente; maar vooral ook in ons gewone dagelijkse werk. Waar onze relaties en mogelijkheden liggen... daar ligt ook onze verantwoordelijkheid. In ieder geval hebben we er niet voor weg te lopen, maar een radicale keuze te maken voor de Heer. Dan kan het zijn, dat je protesteert tegen onmenselijkheid; nee-zegt, waar tallozen ja zeggen... Christenen zijn dus geen doetjes of watjes, die alles maar slikken. Soms moet je hardop nee-zeggen. Dat kan zijn op je werk of op school, thuis voor de buis, of waar dan ook... Soms moet je ingaan tegen de gevestigde orde. Soms is een christen een dwarsligger... Maar als het tot daden komt, zullen het altijd daden moeten zijn, die leiden tot bevrijding, die leiden tot leven voor de ander. Zo stonden deze beide vroedvrouwen in het leven en ze werden door God gezegend met een gezin.

Gods werk en mensenwerk

In die moedige stap van deze beide vrouwen kunnen we de hand van de HERE God zien. Want het waren immers gelovige vrouwen. Wat zij deden was ten volle hun eigen keuze, maar toch was het ook Gods werk in hen. Iets dergelijks zien we ook bij de gemeenschap van de eerste christen-gemeente. Ze deelden van alles, hadden alles gemeenschappelijk en waren zo tot heil van de samenleving. "En de HERE voegde toe aan de gemeente..."

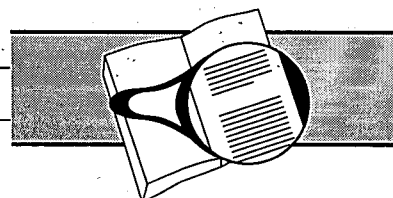
Mensenwerk en Gods werk zijn geen synoniemen, maar we kunnen het ene ook niet uitspelen tegen het andere. Er is geen tegenstelling tussen het werk van de Geest en het werk van mensen in de gemeente. Zo'n tegenstelling houden we ongemerkt toch vaak in stand.

Wij zeggen bv. voor onze gemoedsrust bij evangelisatie-acties: wij hoeven alleen maar te getuigen; overtuigen kunnen we niet; dat doet de Geest. Of we zeggen: wij hoeven alleen maar te zaaien en niet te oogsten. Alsof we dan aan onze plicht hebben voldaan. Het doel van zending en evangelisatie is niet het Evangelie maar neer te laten vallen bij mensen, het gaat erom mensen in de kring van de gemeente te brengen, waar het onderwijs is, de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden. Daarom vraagt het persoonlijke inzet mensen uit te nodigen mee te gaan naar een evangelisatiedienst. Het vraagt durf en geloof à la de vroedvrouwen. Het vraagt gericht zijn op de ander, die geen bekeringsobject is, maar een mens met eigen vragen, waar hij/zij mee vastloopt. Alleen maar zaaien is goedkoop en gemakkelijk, al heb je in de gemeente natuurlijk wel zaaiers en maaiers.

Als discipelen van de Heer hebben we een woord van hoop temidden van de wanhoop. Laten we die twee Egyptische vrouwen navolgen en het hoofd niet buigen, maar ons richten op Gods toekomst en ons geloof omwille van de ander omzetten in daden van bevrijding. Dan zullen we zien en ervaren, dat de HERE God door ons werkt.

H.D. Huiting

Bijbel

GEMEENTE IN BEELD: DEN HAAG

De wortels van het Nederlandse baptisme zijn hoofdzakelijk in het noorden van ons land te vinden. Dat wil echter niet zeggen dat het baptisme zich vanaf het begin niet over alle windstreken zou hebben uitgespreid. Integendeel. Ook elders in Nederland zijn er baptisten gemeenten, die kunnen terugkijken op vele jaren geschiedenis. Eén van die gemeentes is Den Haag. Vanuit een Vrije Evangelische Gemeente ontstond in 1892 de Gemeente van Gedoopte Christenen, die na 50 jaren officieel tot Baptisten Gemeente werd gedoopt.

De Baptisten Gemeente Den Haag; een gemeente met een lange geschiedenis dus. Maar ook een gemeente, die nog steeds geschiedenis schrijft. Want in Den Haag is heel wat aan de hand.

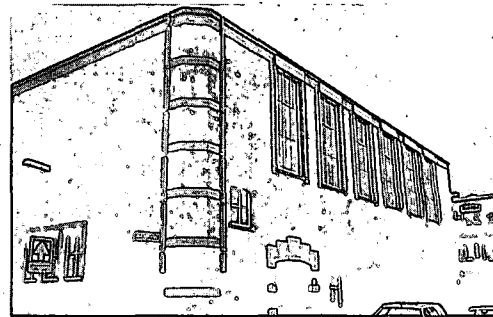
Gemeentezijn in de residentie

Volgens ds. Jaap Broertjes is het een duurzame, maar moeilijke opgave om in de residentie gemeente van Christus te zijn. De 53-jarige geschiedenis en de 65-jarige voorgeschiedenis bekijkend, ziet hij de baptisten gemeente Den Haag als "... een boom, die slechts langzaam hoe langer hoe dikker groeit, die in de verschillende seizoenen weer kon 'afslanken' tot een loofboom met dunne takken en vele bladeren om dan ineens weer talrijke vruchten voort te brengen. Onze geschiedenis toont aan, hoe in de vele seizoenen met wisselende omstandigheden onze gemeente werkte en leefde voor de Heer en voor de mensen, opdat de wonderbare gemeenschap tussen God en zijn volk hecht en goed zou zijn in dit deel van de Gemeente van Christus."

Werken en leven voor de Heer en voor de mensen

In de loop der jaren is er door de baptisten gemeente veel werk verzet in Den Haag en omstreken. Zowel op sociaal, als op evangeliserend, als op interkerkelijk gebied heeft de gemeente steeds geprobeerd een tastbare gemeente van Christus te zijn.

Vanuit het plaatselijke bestuur van de afdeling Nederlandse Baptisten Vrouwen Beweging Den Haag werd in 1936 het initiatief genomen tot het stichten van het diaconessen-moederhuis Tabitha. Men voelde zich duidelijk tekort schieten in het bezoeken en helpen van gezinnen (zowel binnen als buiten de gemeente) en daadwerkelijke hulp bij ziekenzorg. De evangelische inspiratie is

na al die jaren nog steeds de motor van het verzorgingshuis Tabitha.

Ook op ander gebied bracht de Baptisten Gemeente haar Gemeente van Christus zijn naar buiten. "Door evangelisatiewerk, o.a. met behulp van tentamenkomsten kwam er in de periode 'Harkema' een post in Scheveningen met een eigen voorganger. De post werd tenslotte een zelfstandige gemeente, die helaas in de tachtiger jaren de Unie verliet", aldus ds. Broertjes.

Het werk in Delft en Zoetermeer verliep anders. "De gemeente Den Haag werkte vele jaren in Delft. In de tachtiger jaren begon men in Zoetermeer. In beide plaatsen zijn na het eeuwfeest van de Haagse gemeente in 1992 zelfstandige gemeente tot stand gekomen, die in 1994 lid van de Unie werden. In alle drie gemeenten heeft men nu een voorganger in deeltijd."

Tenslotte moet ook het interkerkelijk werk, dat onlosmakelijk met de geschiedenis van de Haagse Baptisten Gemeente verbonden is, worden genoemd.

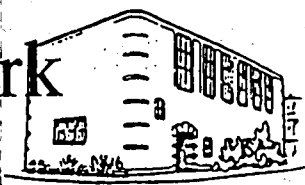
Ds. Broertjes: "Het heeft de gemeente nooit ontbroken aan contacten met andere kerken." Een contact, dat jarenlang (1956-1986) tot uiting kwam in het gezamenlijk met andere kerkgenootschappen organiseren van interkerkelijke zondagmiddagbijeenkomsten in het Zuiderpark gedurende de zomermaanden.

Ondanks het feit dat deze vorm van samenwerken stopte, omdat het publiek minderde, bleef de Baptisten gemeente interkerkelijk actief. Nog steeds maakt ze deel uit van de Haagse Raad van Kerken en van het comité, dat jaarlijks gebedsbijeenkomsten op Prinsjesdag bij de opening van het parlementaire jaar voorbereidt.

Gemeente van Christus anno 1995
Wie mocht denken dat de Baptisten Gemeente Den Haag een gemeente is

Mirtekerk Moerwijk

Vierheemskinderenstraat 91

die rust in haar geschiedenis heeft het bij het verkeerde eind. Alhoewel het niet gemakkelijk is in een grote stad als Den Haag, waar de ontkerkelijking zeer groot is, 'te werken en te leven voor de Heer en voor de mensen' blijft men geïnspireerd wegen zoeken om ook anno 1995 Gemeente van Christus te zijn. Op eigentijdse wijze probeert men het contact tussen de gemeente en de mensen, die in de directe omgeving van de Mirtekerk wonen, in stand te houden, te bevorderen en uit te breiden. Of het nu de Instuif betreft of de Vakantieclub of de In-stap-diensten, het zijn stuk voor stuk activiteiten, waardoor de baptisten gemeente haar plaats in de wijk inneemt en zij met de wijkbewoners in contact is rond het evangelie.

Instuif, dienstverlening aan ouderen

Elke dinsdagmiddag opent de baptisten gemeente de deuren van de Mirtekerk voor de oudere wijkbewoners. "De kerk staat in een sterk vergrijsde wijk. Eenzaamheid komt veel voor", vertelt ds. Rolf Venema. "We bieden een ontmoetingsplaats waar gezelligheid is met koffie en thee. Waar men spelletjes kan doen. Waar geregeld bingo wordt gespeeld. Ook de jaarlijkse kerst- en paasvieringen worden zeer op prijs gesteld." Dienstverlening is vanaf het begin, nu 11 jaar geleden, het uitgangspunt geweest voor dit stukje werk. "Als je waarachtig gemeente Gods wilt zijn, moet je ook serieus werk maken van je dienstverlening aan de mensen om je heen." Er is dan ook een speciale diacoon aangesteld om Instuif-bezoekers, die dat nodig hebben, te bezoeken en bij te staan. Het geheel draait op een aantal zeer trouwe, oudere, gemeenteleden en mensen uit de wijk. Rolf Venema: "Door dit werk is de Mirtekerk een begrip geworden. Een aantal bezoekers heeft inmiddels ook de weg naar de kerk gevonden op zondag."

Vakantieclub

Een andere vorm van diaconaal werk is de Vakantieclub Mirtekerk Moerwijk. Een project, dat evenals de Instuif, tot doel heeft de contacten met mensen uit de wijk waar de kerk staat op te bouwen. Tijdens de schoolvakanties wordt er in de Mirtekerk een programma voor

kinderen georganiseerd. Rond een thema wordt er gezongen, geluisterd naar een bijbelverhaal en geknutseld. "De club bestaat sinds 1992. De meeste kinderen zijn buitenkerkelijk", volgens Ellen van Osnabrugge

één van de medewerkers. Toch bezochten het afgelopen jaar 112 kinderen de club, gemiddeld 40 kinderen per dagdeel. "Veel kinderen komen elke vakantie terug en zijn vaste bezoekers te noemen. We willen de kinderen nu ook uitnodigen voor de zondagsschool en de contacten met de ouders verder uitbouwen. De drempel van de kerk, die heel hoog was, wordt door steeds meer buurtbewoners genomen."

In-Stap-Diensten

In november vorig jaar verscheen in Den Haag een krant met de kop 'Baptisten schaffen preek af'. Het startschot voor een nieuw soort kerkdienst was gegeven. "Inderdaad binnen de zgn. In-Stap-Diensten is de preek als vorm afgeschaft", verklaart ds. Rolf Venema de krantekop. Een seizoen lang zal er één keer in de maand een In-Stap-Dienst op zondagmorgen worden georganiseerd. De 'gewone' dienst vervalt. Ds. Venema: "Dit seizoen geldt als try-out periode, waarin we diverse vormen uitproberen, om aan het eind ervan te kunnen besluiten of het geheel levensvatbaar blijkt te zijn. Als de gemeente ervoor kiest om hiermee door te gaan, dan zal er ook stevig voor aan de weg worden getimmerd."

In-Stap-Diensten zijn diensten waarbij

het gemakkelijk instappen is. Ds. Venema: "Je hoeft als kerkbezoeker geen voorkennis te hebben: een christelijke opvoeding is niet nodig, om het toch goed te kunnen volgen. Het sterke punt van deze diensten is, dat kerkbezoekers zelf aan het woord kunnen komen. We willen in deze diensten met elkaar in gesprek komen over zaken, die te maken hebben met dat wat mensen bezighoudt en waar men mee zit." Inter-actieve diensten, waarin naast de gespreksvorm ook gebruik wordt gemaakt van live-muziek, CD's, video-clips, dia's en overheadprojector. Soms zullen er theatervormen worden gebruikt.

Kortom: In-Stap-Diensten is een vorm van evangeliseren, waarbij het uitgangspunt is dat er niet alleen maar iets te horen is. "Er moet ook iets te zien en te beleven zijn. Er moet iets zijn waar aan meegedaan kan worden", benadrukt Venema. "We hebben allang begrepen dat de traditionele evangelisatiedienst op een ander tijdstip, een wat opgetuigde maar verder normale dienst, niet meer werkt in een grote stadsgemeente. Eén van de dingen, die uit onderzoeken absoluut duidelijk is geworden, is wel dat de taal die normaal in de kerk gesproken wordt, van een soort is, die we normaal niet meer spreken. Bovendien zijn de vormen waarin de kerkdienst gestalte krijgt, vormen die helemaal niet meer aanslaan. Waar in onze wereld moet je nog lange verhalen aanhoren, zonder iets terug te mogen zeggen? We willen het evangelie communiceren. Daarom moet je vormen kiezen die daaraan dienstbaar en niet belemmerend zijn. Den Haag hoopt zo'n vorm te hebben gevonden!"

Linda Schipper

De Estafetteloop

150 jaar Baptisme en Jaar van de Evangelisatie

Een estafetteloop van 500 kilometer, in 50 uur: die sportieve uitdaging hebben 10 jongens van de Baptisten Gemeente Hoogezand-Sappemeer in oktober 1994 met goed gevolg volbracht. Ze hebben er zelfs korter over gedaan.

Van dinsdag 9 t/m zaterdag 13 mei 1995 wacht diezelfde jongens een nieuwe uitdaging. Ze verdubbelen de inzet: 1000 kilometer, in 100 uur. Tijdens de tocht zullen (bijna) alle Baptisten Gemeenten in het land worden aangedaan.

150 Jaar Baptisme

Het idee om een estafetteloop te organiseren komt niet zo maar uit de lucht vallen. Dat de 10 jongens bij (bijna) alle Baptisten Gemeenten uit het land langs gaan spreekt wat dat betreft boekdelen. Al die gemeenten immers hebben dit jaar hetzelfde te vieren: 150 jaar Baptisme. Met de loop krijgt dat feest niet alleen een sportief kleurtje maar tevens de uitstraling van onderlinge verbondenheid en eenheid.

Jaar van de Evangelisatie

150 jaar Baptisme en Jaar van de Evangelisatie zijn sterk met elkaar verbonden. Dit komt ook in de loop tot uiting. Er zal een engelse taxi meerijden waar een aantal evangeliserende teksten op zijn aangebracht. Tevens zal tijdens de stop bij een aantal gemeenten een korte overdenking worden gehouden. Aan alle gemeenten zal een herinneringstegeltje worden overhandigt.

Aan de estafetteloop is een aandelen-verkoop verbonden. De opbrengst komt ten goede aan projecten die door de Permanente Commissies van onze Unie in het kader van het Jaar van de Evangeli-

satie worden georganiseerd.

Aandelen-verkoop

De aandelen worden in (bijna) alle Baptisten Gemeenten van Nederland verkocht. In totaal gaat het om maar liefst 4000 stuks. Elk aandeel kost f 25,-. Een te hoog bedrag? Overleg dan met iemand anders uit de gemeente en koop er samen eentje!

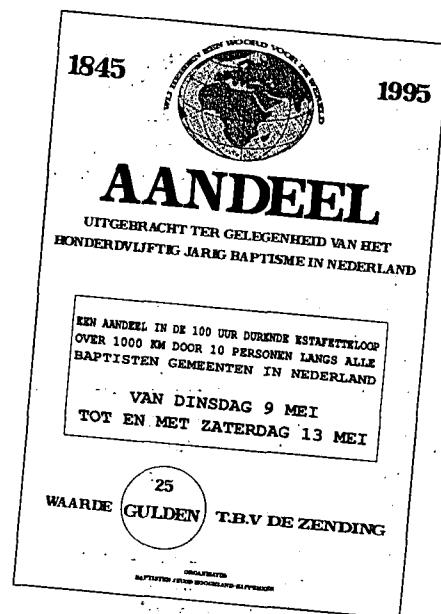
De aandelen zijn in de gemeenten te koop bij contactpersonen. Sommigen van hen zijn zo fanatiek dat ze zelf promotiemateriaal maken. Het aandeel is voorzien van een herinneringstekst en een afbeelding van de aardbol: wij hebben een Woord voor de wereld. Met de koop van een aandeel hebt u het Woord direct in daad omgezet.

Opbrengst

Zoals gezegd is de opbrengst van de aandelen-verkoop bestemd voor de vier Permanente Commissies (PC) die onze Unie rijk is. Ze krijgen allemaal een kwart van de uiteindelijke opbrengst. Elke commissie heeft haar best gedaan een evangelisatie-project uit te zoeken waarvoor het geld uiteindelijk bestemd zal zijn. We zetten het even op een rijtje:

Commissie voor de Opleiding (CvdO)

Een evangeliserende Gemeente heeft een voorganger met een visie voor evangelisatie-nodig. Die visie moet ontwikkeld worden. De opleiding wil daaraan haar steentje bijdragen. Niet alleen door het geven van deskundig onderwijs, maar ook door het aanbieden

van boeken uit de bibliotheek van ons Seminarium. Die bibliotheek is hard toe aan een nieuwe injectie. Met het geld wat vanuit deze actie beschikbaar komt zal een gedeelte van de achterstand, die in de loop der jaren is ontstaan, kunnen worden ingehaald.

Evangelisatie Commissie van de Unie (ECU)

De ECU komt met een nieuw project. In de toekomst wil de ECU komen tot ondersteuning van levensvatbare posten in het land. Tevens wil de ECU de helpende hand bieden aan gemeenten die van plan zijn een nieuwe gemeente te stichten. De ECU ziet hulpmogelijkheden door bijvoorbeeld jongeren in de gelegenheid te stellen een diakonale periode (van een jaar) in zo'n nieuwe post door te laten brengen.

Unie Zendings Commissie (UZC)

Zr. Jeannette Baas is al weer een tijdje in de Centraal Afrikaanse Republiek (CAR). Zij laat zien dat zending en evangelisatie naast verkondiging van het woord ook een daadkarakter hebben. Ver van ons weg, maar met de Heer, gaat ze aan de slag met het ontwikkelingswerk ter plaatse: vrouwen helpen bij de teelt van kleinvee en de verbetering van moestuinen. En daarvoor moet ze veel en lang reizen. We hebben met z'n allen al voor een auto gespaard maar het is nog niet genoeg. Door het kopen van een aandeel helpt u Jeannette aan die auto en mensen in de CAR aan een nieuwe start.

Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging (NBJB)

De NBJB is een begrip in Nederland. Geen wonder als je zoveel voor jongeren

HET TEAM VAN LOPERS EN VERZORGERS

mag betekenen. De NBBJ kijkt daarbij ook over de eigen grenzen. Van 15 - 31 juli trekken jongeren uit allerlei landen naar Albanie en helpen ze een kleine plaatselijke gemeente door o.a. het organiseren van kinderprogramma's en vriendschap-evangelisatie.

Acties

Een klein rekensommetje maakt het al snel duidelijk:

$4000 \times f 25,- = f 100.000,-$

Als alle aandelen verkocht worden kunnen de PC's elk zo'n 25.000,- tegemoet zien. Als dat toch eens bewaarheid kon worden! Wij geloven erin en zijn ten zeerste bemoedigd door een aantal reacties uit het land:

- * "Wij zijn de aandelen al kwijt en de raad van onze gemeente heeft besloten om het bedrag te verdubbelen";
- * "We komen jullie met onze jeugd op halen, zo'n tien kilometer voordat jullie bij onze kerk zijn";
- * "We gaan een soort bazar organiseren om nog meer geld binnen te krijgen";
- * "Financieel kunnen we weinig doen maar je kunt bij ons slapen en eten";
- * "Wij verkopen de aandelen niet maar het Paasdankoffer is bestemd voor dit geweldige doel";
- * "Wij gaan met deze actie een dubbel slag slaan: onze jeugd verkoopt de aandelen en brengt dan tevens een huisbezoek aan alle gemeenteleden".

De loop

De voorbereidingen voor de loop verlopen tot nu toe uitstekend. Er wordt momenteel nog hard gewerkt om de route uit te zetten. Een lijst met data en tijdstip van aankomst bij alle gemeenten zal binnenkort aan de contactpersonen van de gemeenten worden toegestuurd. Wij houden u op de hoogte!

Henk Wieringa

Onze ouders

**Jannes Hofman
en
Liesbeth Hofman-Schouten**

zijn op 20 maart a.s.
25 jaar getrouwd.

Hun kinderen zijn dankbaar en
feliciteren hen hiermede van harte.

Erik en Maaïke
Irene
Marion
Caroline

Framaheerd 32,
9737 NL Groningen.

DE CHRISTEN BLIJFT

De discussie tussen br. Ton den Dekker en de voorzitter van de redactiecommissie, br. H. G. de Winkel in DC van 10 februari j.l., maakt naar mijn mening de situatie van ons blad De Christen niet voldoende duidelijk. Het lijkt mij van belang om toch wat meer helderheid te scheppen. Als abonnee sinds ruim een halve eeuw en als oud-redacteur gaat ons blad mij zeer ter harte en daarom begin ik maar met te stellen: De Christen blijft. Daarover hoeft onder ons geen enkel misverstand of twijfel te bestaan. Het zou een onaanvaardbare breuk in onze eigen geschiedenis zijn wanneer De Christen niet meer zou bestaan. Een gemeenschap van meer dan twaalfduizend leden kan zich de weelde van een blad dat commercieel niet uit kan, wel veroorloven. En dan liever 26 dan 21 nummers per jaar!

Maar wij moeten ons wel realiseren dat als orgaan van de Unie ons blad aan enkele beperkingen is onderworpen. Die hebben altijd bestaan maar leverden vroeger geen problemen op. In ons huidige tijdsgewricht doen ze dat echter wel. De Christen is het orgaan van de Unie. De leden van de redactie zijn onderworpen aan een jaarlijkse beoordeling van hun werk in de vorm van een hervervkezing door de Algemene Vergadering. De ruimte die de redacteurs hebben, wordt daardoor bepaald. Het is geen opinieblad. Het is het blad van een kerkgenootschap. Wat deze gemeenschap niet aankan, kan beter buiten de kolommen van het blad blijven. In de vele jaren dat ik deel uitmaak van de redactie zijn dikwijls artikelen verschenen die niet iedereen aanstonden. Ik denk nu vooral aan de dikwijls kritische bijdragen van br. Jan van Dam. Hij achtte het zijn taak om ook zulke dingen onder de aandacht van de lezers te brengen. Toch werd hij altijd zonder problemen herkozen. De gemeenschap kon het aan.

Dat is nu niet meer het geval. Reeds een jaar of tien geleden verzocht de Unie-Commissie de redactie geen artikelen te publiceren over onderwerpen die 'gevoelig' liggen in onze gemeenten.

Lezers

aan het woord

In het huidige redactiestatuut staan blijkens br. De Winkel woorden van gelijke strekking. Al te uitgesproken meningen over zulke onderwerpen leveren bedankjes op van lezers en daar zit geen enkele redactie op te wachten. De gemeenschap kan nu kennelijk minder aan dan vijftien, twintig jaren geleden. Dat is een feit waarmee rekening moet worden gehouden. De redactie treft geen blaam als zij dat doet. Zouden wij van De Christen een opinieblad willen maken, dan zou de nu bestaande band met de Algemene Vergadering moeten worden weggenomen. Geen verkiezingen van redacteurs meer en ook geen jaarlijkse beoordeling op de AV. De Unie zou een onafhankelijke stichting in het leven kunnen roepen die het blad uitgeeft en de redacteurs benoemt en ontslaat. Een dergelijke opzet is wel denkbaar maar niet haalbaar.

Daarom is de opzet die br. Den Dekker voorstaat niet reëel. 1 Corinthiers 13 is een mooi hoofdstuk maar geen redactiestatuut. Wij zullen moeten accepteren dat De Christen over bepaalde, min of meer brandende onderwerpen niet schrijft, omdat wij als geloofsgemeenschap niet hebben geleerd om te gaan met de verscheidenheid van opvattingen die nu al vele jaren ook onze gemeenten kenmerkt. Het feit dat br. De Winkel zo uitvoerig de situatie rondom het artikel over de gemeente in Assen moet toelichten, is daarvan een onthutsend symptoom.

Vijftien jaar geleden schreef ik mijn boekje Heden en Toekomst omdat ik de polarisatie vreesde die toen al in de lucht hing. Ik pleitte voor een open en fundamentele bezinning op de grondslagen van ons geloof. Het is er tot heden niet van gekomen. Ook in de aangekondigde festiviteiten in verband met het 150-jarig bestaan van onze gemeenschap ben ik een dergelijk geluid van bezinning nog niet tegengekomen.

J. Reiling

Ingezonden stuk Ton den Dekker

De raad van de gemeente Deventer liet ons weten dat het ingezonden stuk 'De Christen moet blijven' van br. A. den Dekker, DC nr 3, niet namens de raad, maar op persoonlijke titel geschreven is.

H.G. de Winkel

De Baptisten Gemeente Emmen – voor wijkgemeente west – heeft een beroep uitgebracht op br. G. Leuvenink te Appingedam.

De Baptisten Gemeente Nieuw Buinen heeft een beroep uitgebracht op br. J.P. Pieterse, die dit beroep heeft aangenomen.

ADRESSEN

* Secretaris van de gemeente Delfzijl is: B. Raske, Zetter 13, 9934 HM Delfzijl, tel. 05960-18789.

* Secretaris van de gemeente Appingedam is: J.A. Blaak, Terplaan 15, 9902 PR Appingedam, tel. 05960-24263.

* Secretaris a.i. van de gemeente Hoozevee is: W. Dekker, Hazelaarstraat 4, 7906 KD Hoozevee, tel. 05280-66140.

Rectificatie

In DC nr. 4 ontbreekt bij de overlijdensadvertentie van A. Klein-Kalsbeek de afzender: *Baptisten Gemeente Hoozevee-Beukemastraat.*

Geboortebericht

Dankbaar en blij zijn wij met de geboorte van

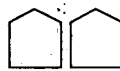
Vincent Pascal

Weet, dat je een parel bent,
weest, dat je van waarde bent,
een parel in Gods hand

28 februari 1995
Cees, Maja en Jonathan Stavleu,
Vogelweide 45, 3941 ND Doorn, tel.
03430-16513
Maja en Vincent rusten van 13.00-
15.30 en na 21.30

VAN DER GRAAF

TOP
VERHUIZERS

VERHUIZINGEN HULPDIENT

**De meest rake kritiek op het
Nederlands Dagblad:**

'Niet van deze wereld'

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS TE ZEGGEN HEEFT.
ZO ZIEN WIJ DE WERELD OM ONS HEEN.

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-0224211

GRATIS OP WERKDAGEN, TOT 16.30 UUR

Nederlands Dagblad

Gereformeerd gezinsblad

*"Daar zal Hem mijn oog
aanschouwen*

*Hem wiens liefde mij verkwikt
Hem wiens trouw mij hier geleide
wiens gena mijn heil beschikt."*

In de leeftijd van 76 jaar overleed
op 20 februari 1995 onze zuster

**WIETSKE SELIER-
DIJKSTRA**

begiftigd met de medaille der
rechtvaardigen "Yadvashem" van de
Staat Israël draagster van het
Verzetshedenkingskruis.

Baptisten Gemeente Eindhoven

"Beveel gerust Uw wegen"

Op woensdag 15 februari 1995
heeft de Here tot Zich genomen
onze broeder

GEERT MOLENAAR

op de leeftijd van 71 jaar.

Baptisten Gemeente Assen

Op zondag 26 februari 1995 is op
91-jarige leeftijd onze zuster

A. TEESINK-KRUIT

door de Heer thuisgehaald.

Baptisten Gemeente Hengelo-C

Komf.-Vakantiewoning in Hoog-
Sauerland (Duitsl., Winterberg-
Niedersfeld) te verhuren (max. 6 per-
sonen). Mooi gelegen aan bosrand
met Panoramazicht.

Aanvragen bij: Manfred Schulte,
Zum Berger See 91, D 58285 Gevels-
berg, Tel. 02332/60504.

Te huur: Vak. woning in Duitsland,
50 km ten oosten van Keulen in
Oberbergischer land, a.d. bosrand,
gelijkvloers, rustig gelegen, 48 qm
Sat. TV - telefoon. 50 DM per dag.
Aanvragen bij: Harald Ring, Zum
Knollen 24, D-51702 Bergneustadt,
Duitsland, tel 0049-226143995, Fax.
0049-2261470215

Te huur: rustig gel. vak. bung. in
een mooie bosrijke omg. Goede
fietsmog. Tot 1/7 aantr. kortingen.
Nog ruimte mrt-juni. Incl. de Cantha-
rel, Kem 19, 6451 GC, Schinveld, tel:
045-251176.

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 6 - 24 MAART 1995

de christen

Orgaandonatie

**Toespraak Reiling
in Stadskanaal**

**Vijf broden en
twee vissen**

Hema of Jezus? Openlucht Evangelisatie in Delfzijl vanuit de Baptisten Gemeente.

Agenda

25 mrt	Radenconferentie Friese Bond
3-4 apr	Broederschapsconferentie (Dalfsen)
8-16 apr	Int. Bijbelschool
23 apr	NBJB-zondag
25 apr	Algemene Vergadering van de NBVB (Sionskerk, Zwolle)
20 mei	Landelijke Ontmoetingsdag
11 juni	Baptist Youth World Day of Prayer
16 juni	Jaarvergadering NBJB
17-24 juni	Ouderenweek
1-6 aug	BWA congres
6-8 aug	JAV
18-20 okt	AV (Stadskanaal)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-
284494/284457, fax 030-251798, giro
9260 t.n.v. Unie van Baptisten Ge-
meenten. Alle advertenties opgeven
aan het Unie-bureau.

LIJDEN

Er zijn natuurlijke oorzaken voor het lijden van de mensen. Tegenover aardbevingen, extreme droogte, stormen en overstromingen staan wij vrijwel machteloos. Ook ziekte is een natuurlijke oorzaak, hoewel sommige ziekten gevolg zijn van een onverantwoorde manier van leven. Lijden door een ongeval kan eveneens gevolg zijn van onachtzaamheid of het nemen van te grote risico's. Maar vaak is het werkelijk 'per ongeluk' gebeurd en was het niet te voorzien.

Lijden wordt echter dubbel zwaar te dragen als mensen je het aandoen. Achter huilende moeders, verweesde kinderen en ontelbare doden doemen gezichten op van machthebbers. Zij zijn erop uit hun macht te handhaven of uit te breiden. Mensenlevens en menselijk lijden spelen daarin geen rol. Met de gevoelens van de slachtoffers willen zij niets te maken hebben.

Verweg, allemaal? De criminaliteit neemt toe en op steeds jongere leeftijd. De misdadiger vraagt zich niet af welke pijn zijn bedreigde, beroofde en gewonde slachtoffer wel zal voelen.

Nog te ver bij ons vandaan? Wat kunnen we elkaar pijn doen met woorden. Beschuldigingen, verdachtmakingen kunnen dolksteken zijn. Onder minachtende praatjes en roddel lijdt je niet lichamelijk, maar geestelijk. Ze kunnen oorzaak worden dat je omgeving met andere ogen naar je gaat kijken. Dan voel je je nergens meer veilig. Hoe licht doen we iemand pijn met woorden, omdat we ons niet afvragen wat de ander erbij zal voelen.

Als een mens lijdt door toedoen van anderen is het een heel natuurlijke reactie dat hij gaat haten. Na 50 jaar is een aantal Nederlanders nog niet echt toe aan vergeving van de Duitsers of de Japanners. Maar wie blijft haten blijft ook in de cirkel zitten van wrok en wraakgevoelens; die je beletten om als een vrij mens te leven. Die wrok kan je vroegere vijand zelfs niet afkopen met een flink bedrag aan geld. In deze lijdensweken worden wij opnieuw bepaald bij wat onze Here Jezus Christus heeft moeten doorstaan. Hij leed niet onder natuurrampen of ziekten. Hij nam geen onverantwoorde risico's, vluchtte desnoods weg voor het gevaar. Zijn lijden werd Hem uitsluitend aangedaan door de mensen. Zijn 'misdaad' was zijn rechtvaardigheid die hen confronteerde met hun eigen onrechtvaardigheid. Hij tastte de ongenadige macht aan die zij hadden over het volk door de genade Gods te zetten boven de wetten van mensen.

Het gedrag van leiders en volk heeft bij Jezus geen haat gewekt. Als de Zoon van God, vol van Gods liefde, heeft Hij de natuurlijke reactie doorbroken. Hij bad zijn Vader om vergeving voor zijn vijanden. Met zijn lichaam en leven verzoende Hij de zonden voor God.

Daarom kunnen kinderen van God het lijden, aangedaan door mensen, vergeven in plaats van te haten. Dat is een heel nieuwe weg. Een gelukkige weg die opening geeft naar de toekomst, als haat de relatie tussen mensen verziekt heeft.

H.G. de Winkel

INHOUD

H. Ploeger	Orgaan-overdracht	3
	DENKWerK/diversen	4
	NBJB	5
	Buitenlands nieuws	6
G. Pflaum	Auschwitz verwelkomt stichting Boete en verzoening	7
H. Nobbe	Merkwaardige ijkpunten voor Baptisten jubilea uit de gemeenten	8, 9, 10
H.D. Huiting	Bijbel: Jezus de Heer maakt ons weer mens	11
J. Schotanus	Dr. Fokke J. Fokkema: een markante figuur	12
	Zendingsnieuws	13
H. Blaak	Vijf broden en twee vissen	14
	Diversen	15

ORGAAN-OVERDRACHT

De discussie over de wijze waarop een mens het beschikbaar stellen van zijn organen en weefsels kan regelen, is volop aan de gang. Als u dit leest, heeft de Kamer wellicht al een beslissing genomen.

Mag het?

Voor de politiek is niet de vraag belangrijk: mag een mens – voor of na zijn dood – delen van zijn lichaam beschikbaar stellen voor anderen. De politiek stelt vast: orgaantransplantatie is een medisch gebeuren. Daaromtrent moet er het een en ander geregeld worden: organen mogen geen handelswaar worden; het beschikbaar stellen van organen moet van een aantal waarborgen worden voorzien. De vraag of het mag is van levensbeschouwelijke aard. Het antwoord hangt samen met de visie op de mens. Die visie komt voort en hangt af van de levensbeschouwing die men heeft (of niet heeft maar ook dat is een visie). In de twee dagbladen die ik lees en in de tijdschriften die ik onder ogen krijg, ben ik de vraag naar de toelaatbaarheid van orgaan-donatie niet tegen gekomen. Dat hoeft niet te verbazen, want de oudste vorm van transplantatie is al tientallen jaren ingeburgerd. Bloedtransfusie wordt – voorzover ik weet – alleen door Jehova-getuigen afgewezen. Ze weigeren deze, ook als dit de eigen dood (of die van hun kinderen) tot gevolg heeft.

Verminking?

Een vraag die christenen wel gesteld hebben, is deze: mogen wij ons lichaam, ook al is dat gestorven, verminken door uitneming van organen, door wegname van huid of van hoornvlies? Die vraag werd in de hand gewerkt door de visie van de Joden op de noodzaak van de heilheid van het lichaam met het oog op de opstanding. Als de ledematen van een lichaam bij wijze van straf gebroken werden (bv door steniging) gebeurde deze steniging om iemand uit te sluiten van de opstanding. Dus van het toekomstige leven. Deze mening kende echter grenzen. Verminkingen van het lichaam als gevolg van oorlogshandelingen, van geloofsvervolgingen of van natuurrampen werden niet gezien als belemme-

ringen voor het deelhebben aan de opstanding. In het christendom is deze zienswijze overgenomen. Duizenden gelovigen zijn om der wille van hun geloof voor de leeuwen geworpen, onthoofd, verdrinken, opgehangen, verbrand. Vaak gingen zij zingend van de opstanding de dood in!

Achterliggende oorzaak

Orgaan-donatie als feit is geregeld in de Wet op de lijkbezorging. Het kabinet wenst een aparte wet. Door de voortgang van de medische wetenschap is het mogelijk geworden méér soorten organen over te planten. Het gaat al lang niet meer alleen om harten en nieren. De vooruitgang van de medische wetenschap heeft ook het percentage geslaagde overplantingen doen stijgen. Het is dus begrijpelijk dat de vraag naar organen en weefsels toeneemt. Het aanbod daalt echter, mede als gevolg van het dalen van het aantal dodelijke ongevallen.

Tot nu toe geldt het systeem dat voor het uitnemen van organen een duidelijke toestemming van de overledene dan wel van zijn na(ast)bestaanden noodzakelijk is. In allerlei landen hanteert men echter een ander systeem. Dat is het geen-bezwaar-systeem. Men legt dat graag uit in deze zin, dat wie bij zijn leven niet uitdrukkelijk heeft kenbaar gemaakt: laat mijn lichaam na mijn dood met rust, heeft toegestemd. Wie zwijgt, stemt toe, meent men. Dit géén-bezwaarsysteem wordt voorgestaan door verschillende patiëntenorganisaties als Nierstichting, Hartstichting, Lever-darmstichting, Brandwondenstichting. Men verwacht dat door zo'n systeem méér organen ter beschikking komen. Dus meer patiënten geholpen kunnen worden. Een uitermate sympathieke hoop. De weg die deze stichtingen – en andere instanties – wens te gaan, acht het kabinet niet juist. Zij hield vast aan het systeem waarbij elke burger van 18

jaar of ouder schriftelijk moet verklaren dat hij geen bezwaar heeft tegen uitneming van organen na zijn overlijden. De Kamer voelde voor het andere systeem.

Het laatste bericht luidt nu dat de minister van volksgezondheid een registratie wenst van zowel hen die hun organen ter beschikking willen stellen als van hen die dat uitdrukkelijk weigeren. Indien burgers aan het ene noch aan het andere systeem willen meewerken dan wel verzuimen hun wens kenbaar te maken, beslissen de naaste nabestaanden.

Ontsierde discussie

In het kamerdebat – en daarbuiten – zijn woorden gevallen als 'wij zijn er voor elkaar' en 'we moeten solidair zijn met elkaar'. Begrijpelijke woorden, maar evenzeer ontoelaatbare woorden. Als iemand om hem/bewegende redenen geen toestemming wil geven voor uitneming van bruikbare organen na zijn sterven, mag hem/haar dat niet als gebrek aan solidariteit, medemenselijkheid, naastenliefde e.d. worden verweten. Merkt de samenleving, merken met name zwakken, zieken, hulp-, zorg- en verplegingbehoevenden dat wij 'er voor elkaar zijn'? Dat ik het oog heb op diverse soorten bezuinigingen zal toch niet apart vermeld behoeven te worden?

Recht op een orgaan?

In het verband van het debat werd vanzelfsprekend gewezen op het lot van mensen die door gebrek aan een vervangend orgaan een lage kwaliteit van leven hebben, met wellicht weinig toekomstperspectief. De idee kan in zo'n kader opkomen dat een mens met een slecht functionerend orgaan recht heeft op een vervangend orgaan. Het is inderdaad afschuwelijk als een medicus tegen een patiënt moet zeggen: ik ben uitgepraat, u zult met uw kwaal moeten leven. Het is afschuwelijk maar het rekt wel de werkelijkheid: er zijn grenzen aan het medisch kunnen. Maar is het niet even afschuwelijk dat een (gehavend) mens zijn (gezonde) medemens als 'een wandelend magazijn van menselijke reserveonderdelen' gaat zien?

De kern

Hier ligt – naar mijn gevoel – de kern van het probleem. Er is een duidelijke tegenstelling tussen de belangen van de zieke mens, wiens welzijn (dus verbetering van zijn levensmogelijkheden) hoog op de lijst moet staan. Maar

Actueel

>> vervolg op pag. 4

DENK

Werk

20. Verwacht dat de Heer groei geeft.

Als je de gedachte hebt: De gemeente is een aflopende, vergrijzende zaak, dan ga je zo ook handelen, plannen maken of opgeven, verwachtingen bijstellen. Er is grote kans dat het een zichzelf vervullende profetie wordt – omdat je het verwacht, gebeurt het ook. Zo is de prognose voor kerkelijk (christelijk) Nederland niet best – een leeglopende kerk, steeds meer mensen die op eigen houtje en wijze geloven in God zonder de samenbinding met anderen te voelen. Wie zo de toekomst ingaat als noodlot, heeft het gevecht menselijkerwijs al verloren. 'Verwacht dat de Heer groei geeft.' Dat kan een vrome dooddoener zijn. En wat heb je eraan, als de gemiddelde leeftijd van een gemeente al boven modaal ligt? Die laatste vraag zegt ook iets over onze groei-verwachting – namelijk, dat we altijd denken, dat de groei vanuit de jongeren moet komen. Ook een ouderen-gemeente kan evengoed groeien. Verwachting van getalsmatige groei brengt een gemeente ertoe niet alleen ervoor te bidden, maar ook plannen te maken in die richting. Het bevordert de creativiteit, als je tenminste uitgaat van groei en als je ervan uitgaat, dat de Heer wil, dat zijn gemeente groeit. Kijk je verder als gemeente met belangstelling uit naar nieuwe leden, vrienden, gasten? Geloof je dat de Heer elk van zijn gemeenten wil laten groeien? Doe je er zelf ook vol-doende aan? Ben je zelf trouw in diensten en activiteiten aanwezig? Een ontrouwe gemeente gaat van zelf dood, maar wie trouw is of wordt, bevordert de groei. Worden belemmerende factoren opgeheven (ruzie, ongeïnteresseerdheid, traagheid, gebrek aan inzet)? Een gemeente, die groei verwacht, ontvangt dat ook. Niet alleen innerlijke groei – ook getalsmatige! Want het straalt door alles heen wat je doet, wat je van God verwacht bepaalt de geschiedenis van je gemeente.

Domi

Fakkel-optocht

De Baptistengemeente van Leeuwarden laat het evangelisatiejaar niet ongemerkt voorbijgaan.

Diverse activiteiten vinden er plaats.

In januari spraken vier eigen sprekers in de zondagochtendiensten over het thema evangelisatie.

Op 12 februari hadden we een feestelijke startzondag, waarbij aan het eind van de dienst iedereen een verpakt waxinelichtje kreeg, met het logo "Deel het uit" eraan. 's Avonds deden we mee aan de gewestelijke Sing-in in Zalen Schaaf, waarover u in een vorig nummer van De Christen hebt kunnen lezen.

Op 15 februari hielden we een gemeente-avond, met als thema: "Hoe willen we als gemeente evangeliseren?"

Op 23 februari organiseerden we een fakkeloptocht door de binnenstad van Leeuwarden, met 80 gemeenteleden. We droegen spandoeken mee met het bekende logo en onderweg werden tractaten uitgedeeld. De fakkels waren alternatieve verjaardagskaarsen voor het 150-jarige bestaan en symbool voor het Licht dat met Christus in de wereld is gekomen. De media bracht hier uitgebreid bericht van, zodat veel Leeuwarders in ieder geval iets hebben gehoord van de Baptistengemeente en het verbreiden van het evangelie.

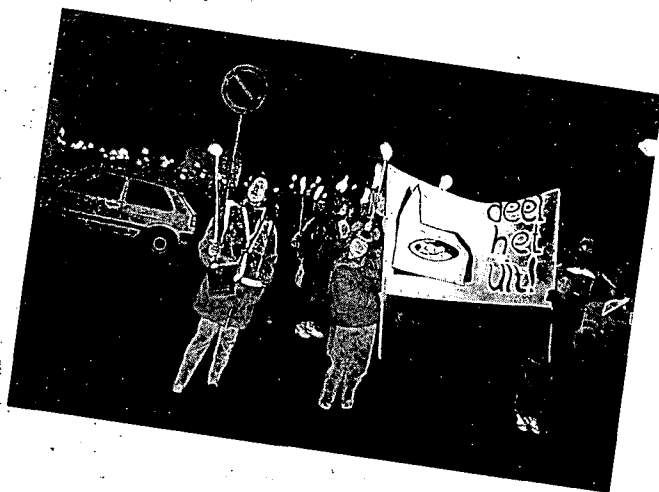
De komende activiteiten staan nog op het programma:

Op 25 maart komt de Er-is-hoop-bus in het centrum van Leeuwarden, waarbij we mensen gaan enquêteren over geloof en kerkgang. M.b.v. een schetsbord brengen we mensen spelenderwijs in aanraking met het evangelie.

Op 22 april houden we een rommelmarkt in het zalencomplex van de kerk aan het Noordvliet 11, met verschillende evangelisatie-ideeën.

Op 13 mei organiseren we een gospelavond in het gebouw van de Vrije Evangelische Gemeente, tegenover onze kerk, m.m.v. de groepen Grace (onze eigen gospelgroep), Sabra en Solid Squad.

Voor de landelijke afsluiting in Zuid-

laren maken we een soort collage van onze activiteiten in het evangelisatiejaar.

Tot slot wordt op 10 juni een fietstocht verreden door Leeuwarden en de omliggende dorpen onder het motto "Op de pedalen langs de Cantelananen", waarbij onderweg spelletjes gedaan worden, waarbij het evangelie aan bod komt. Tot zover een bericht over onze activiteiten, welke wij graag met u wilden delen.

Met vriendelijke groeten, namens de evangelisatiecommissie

Migchiël Kingma

>> vervolg van pag. 3

het zelfbeschikkingsrecht en het recht op lichamelijke onschendbaarheid zijn verworvenheden die we niet mogen prijsgeven of discutabel mogen stellen. Zoals bij alle tegenstellingen trekt de sterkste aan het langste eind. De botsing der belangen lijkt niet te voorkomen. De gevolgen kunnen we niet bezweren.

Is dit een 'christelijke' conclusie? Geenszins. Het is eerder een conclusie van het gezonde verstand. Daarmee zal de overheid – kabinet en kamer – het moeten doen. Als gelovigen zullen we in de onderhavige kwestie de vraag moeten beantwoorden of het gebod der naastenliefde ons oproept tot de bereidheid, organen ter beschikking van anderen te stellen.

Ik denk dat dan echter duidelijk enkele organen uitgezonderd moeten worden. Ik heb het oog op hersenweefsel, testikels en eierstokken. Het gaat bij deze organen om zaken die ten allernauwste te maken hebben met de persoonlijkheid van de mens, en van zijn nageslacht.

H. Ploeger

NBJB

NBJB-ATTACHE

Beste mensen,

Weet u wat een NBJB-attaché doet?

Langs deze onsympathieke weg wil ik u graag vertellen wat ik als attaché van de NBJB voor mijn gemeente probeer te betekenen.

Als we een kijkje nemen in ons Nederlands woordenboek, staat daar in vermeld dat een "attaché" een aan een gezantschap toegevoegd ambtenaar is. Voor de NBJB dus een persoon die controleert en informeert of de NBJB-informatie verzonden aan secretarissen van clubs daadwerkelijk op de goede plek komt.

Ik zelf heb daar nog iets aan toegevoegd. Als attaché binnen je gemeente

moet je fungeren als contactpersoon. Wat dus iets omvattender is dan letterlijk attaché zijn.

Het attaché-schap staat nu nog in de kinderschoenen, maar zal daar toch zo snel mogelijk moeten zien uit te komen. Overal om ons heen zien we dat er bezuinigd moet worden. Ook de NBJB ontkomt daar helaas niet aan. Daarom is het van het grootste belang dat de attaché's goed weten wat ze te doen staat. De attaché's moeten nu al goed beseffen hoe de toekomst er uit kan komen te zien als de bezuinigen verder gaan.

Omdat ik dit erg belangrijk vind, is dit dan ook de werkelijke reden van deze brief. Ik heb namelijk geluiden opgevangen dat het attaché-schap "nog" niet belangrijk is. Dit is dus een misvatting!!! Ik zou dan ook alle attaché's willen oproepen om meer van zich te laten horen. Laten we "het dak repareren als de zon schijnt".

Met vriendelijke groet,

Uw attaché uit Hengelo,

Bart Dekker

LANDELIJKE ONTMOETINGSWEEKEND 19 en 20 mei

VRIJDAGAVOND:

Concert met Carola, Ralph van Manen, Joe Bourne, the Continental Singers en The Jaffo Gate Quartet. Begeleiding: Metropole orkest. Presentatie: Wim Pols.

Na het concert finale van de regionale volleybaltoernooien. De winnaar speelt op zaterdag een clinic tegen het Nederlandse dames volleybalteam!

ZATERDAG:

o.a. twee bijeenkomsten (waaraan ook Carola haar medewerking verleent), presentatie van evangelisatie-acties, optreden Country Trail Band, clinic met Nederlands dames volleybalteam.

KAARTEN

kun je nu bestellen:

Alleen vrijdagavond:

f 10,—

Alleen zaterdag: f 10,—

Kombinatiekaart: f 15,—

Bestellen bij het

Jeugdburo van de NBJB:

tel. 05120-15687.

Allemaal anders maar toch

Zij kwam uit Puerto Rico.
Hij kwam uit Zuid Afrika.
Ik kwam uit Nederland.

Mijn twee vrienden waren er ook.
De een kwam uit Duitsland, de ander uit Kenia.

En dan waren er twee nieuwelingen.
Een kwam er uit Venezuela.
De ander kwam uit Japan.

Uiteraard waren er een aantal Amerikanen.
En tot slot was er een Jamaicaan.
U heeft het al in de gaten, een bont gezelschap, allemaal anders...

We kennen onderling grote verschillen als we kijken naar:
onze geschiedenis,
onze cultuur,
onze economische systemen,
onze welvaart,
onze opvattingen over waarden en normen,
onze opvattingen over ethiek,
onze geloofsbeleving,
onze kerkelijke structuren,
onze zondagnorgendienst,
onze...

Samen moesten we twee lange dagen vergaderen. En dat kon ondanks alle verschillen. Samen waren we allemaal anders, maar toch i.

Het is een voorrecht dat te mogen ervaren in een tijd waarin dat haast onmogelijk lijkt.

Je laat je toch niet door Afrikanen vertellen wat economisch het beste is.

Je laat je toch door Amerikanen niet vertellen hoe je kerkelijke structuur er het beste uitziet.

Je laat je toch door Aziaten niet vertellen wat ethisch verantwoord is.

Je laat je toch niet...

Allemaal anders, maar toch i.

We hadden twee uitstekende vergaderdagen. Zou dat niet de kracht van het Evangelie zijn?

En zouden we niet eens moeten kijken of we ook in Nederland elkaar wat vaker kunnen ontmoeten?

Nico Wever

Dankbaar voor vrede

De leiding van onze oostelijke zusterorganisatie, de 'Bund Evangelisch-Freikirchlicher Gemeinden' in Duitsland, zond de gemeenten een brief. Daarin worden de gemeenten opgeroepen om het einde van de oorlog, 50 jaar geleden op 8 mei 1945, te gedenken. Dank is er voor vijftig jaren vrede in het land, waarin ook de hereniging van de twee delen van Duitsland tot stand kwam. Verder ook voor de vrede, die in vele delen van Europa een einde maakte aan de strijd om de macht. Men is dankbaar voor de sociale verworvenheden, de materiële goederen en de vrijheid, die ook ruimte geeft voor de verkondiging van het evangelie. En men dankt God dat veel Joden konden terugkeren naar het land van hun voorvaders, waaronder ook degenen die de Duitse holocaust hebben overleefd. Er is ook belijdenis van schuld. Men erkent dat men, ondanks de zware schuld wegens de holocaust, niet radikaal genoeg het nationaal-socialisme en het antisemitisme heeft bestreden. Men belijdt dat men mensen heeft buitengesloten omdat zij anders zijn. En dat men de vrede van God verduisterd heeft door toenemend individualisme, sociaal onrecht en minachting van de waarden van Gods geboden. Erkend wordt ook dat men niet genoeg het evangelie heeft verkondigd en mensen in nood te weinig heeft geholpen. Naast dank aan God erkent men de plicht om te getuigen van het goede nieuws van Jezus Christus als de weg van verzoening met God en tussen mensen. Ook om zelf die weg van verzoening te bewandelen. En tenslotte de plicht om de relatie met het volk Israël vorm te geven.

BAPTISTEN EEN SEKTE?

De betiteling 'sekte' is in Nederland nog niet helemaal verdwenen uit het kerkelijke spraakgebruik. Maar blijkbaar ook niet uit het Duitse. In 'Die Gemeinde' bespreekt de Oostenrijkse Dr. Emanuel Wieser de kenmerken van een sekte. Voor de betekenis van het woord sekte bestaat geen algemene definitie, schrijft hij. Wel geeft hij zelf wat criteria:

1. "Christus en...": "De Bijbel en...": Het heil dat Christus heeft verworven, wordt door toevoegingen veranderd en verduisterd. Andere bronnen van openbaring worden naast de Bijbel geplaatst.
2. "alleen wij...": Een geloofsgemeenschap neemt de houding aan, dat alleen in hun rijen het heil te vinden is.
3. Onvrijheid en dwang: Leidende personen eisen onderwerping en dulden geen tegenspraak; de leden worden geïsoleerd en door dreiging bij de gemeenschap gehouden.

Geen van deze criteria is van toepassing op de baptisten, schrijft Wieser. Maar pas op voor een sektarische houding. Die wordt gekenmerkt door

- a. een zodanig ijveren voor eigen standpunt en gelijk, dat de Geest van de liefde verdrongen wordt;
- b. de onbekwaamheid om goed te luisteren naar andere standpunten;
- c. een bij voorbaat negatieve beoordeling van iemand, bij wie men een verkeerde mening veronderstelt.

VERLIEZEN BULGAARSE BAPTISTEN HUN EIGENDOM?

De Bulgaarse baptisten ondervinden toenemende discriminatie en intimidatie. Dit ondanks het feit dat Bulgarije de internationale overeenkomst over de mensenrechten heeft ondertekend. In een nationale krant werd de volgende onzin gepubliceerd: "Baptisten eten baby's als ontbijt". Dr. Theo Angelov, president van de Bulgaarse unie, zond een noodkreet aan de algemeen secretaris van de Europese Baptisten Federatie, Karl Heinz Walter. Op 14 juli 1992 verkreeg de Baptisten Unie van Bulgarije een stuk grond in de hoofdstad, Sofia. In december 1993 werd door de overheid toestemming gegeven om er een school en een weeshuis op te bouwen. Het werk startte direct. Aan het project is nu f. 300.000 besteed, afkomstig uit Bulgarije zelf en het buitenland. Nu wil de burgemeester van Sofia, Prof. Janschulev, de grond terugverderen. De zaak zou behandeld worden in de zitting van de gemeenteraad van Sofia op 1 maart j.l. Over de uitslag is ons nog niets bekend.

Kort nieuws

Oradea, Roemenië

Zondag 26 februari nam de Tweede Baptisten Gemeente van Oradea haar nieuwe gebouw in gebruik. Honderd leden van de gemeente werkten vrijwillig dagelijks aan de bouw, die begon in 1990.

Het gebouw heeft 3000 zitplaatsen. De gemeente heeft vijf voorgangers: Peter Vidu, Jose Ton, Paul Negrut, Nic Gheorghita en Cornel Iova. Negrut is tevens voorzitter van de Evangelische Alliantie.

Santiago De Cuba

'Volle kerken, een menigte van gelovigen, zoekende mensen, toenemend bezoek aan de zondagse bijbelstudie, rijen mensen wachtend op een Bijbel', schrijft ds Elmer Labastida van de Baptisten Gemeente in Santiago de Cuba. De economische crisis in Cuba veroorzaakt veel negatiefs zoals misdaad en prostitutie. Anderzijds heeft de teleurstelling in het Marxisme geleid tot een vacuum en zijn mensen op zoek naar nieuwe waarden.

Warschau, Polen

Polens hoofdstad Warschau telt sinds kort een tweede baptisten gemeente, in Prag, het oostelijke gedeelte van de stad. Het bezoek is bijzonder goed: 80-100 personen, waarvan 45 gemeenteleden. 85 procent van de bezoekers is onder de dertig jaar.

Aardbeving in Kobe

De Baptist World Aid, hulporganisatie van de Baptist World Alliance, heeft aan de Japanse baptisten 10.000 dollar gegeven in verband met de aardbeving op 17 januari in Kobe. Later zal men nog 100.000 dollar overmaken. Bij de aardbeving kwamen twee gemeenteleden om. Een kerkgebouw is zwaar beschadigd en veel huizen van leden zijn geheel of gedeeltelijk verwoest.

Libanon

Tijdens de zestien jaar van de burgeroorlog in Libanon hielp de Baptist World Alliance de Libanese baptisten met goederen. Nu de oorlog voorbij is gaat men de beschadigde kerkgebouwen herstellen. De BWAid gaf 10.000 dollar en wil naar een bedrag van 27.775 dollar. De Libanese Baptisten Conventie omvat 18 gemeenten met totaal 1000 leden. Het is de grootste evangelische groep in Libanon.

Auschwitz verwelkomt stichting 'Boete en Verzoening'

Volgend jaar zomer organiseert de Stichting "Boete en Verzoening" een werkvakantie van 15 dagen naar het voormalig nazi-vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau om daar enige onderhoudswerkzaamheden te verrichten. Deze stichting heeft in Nederland reeds een kleine dertig joodse begraafplaatsen opgeknapt. Veel joodse begraafplaatsen kunnen niet meer worden onderhouden door de Joodse gemeenschap van die plaats, omdat ze zijn uitgemoord tijdens de Tweede Wereldoorlog.

De motivatie om joodse begraafplaatsen te onderhouden is al enigzins aangegeven met de naam van de stichting. Ze wil een praktische daad stellen in de hoop dat er verzoening wordt bevorderd over het leed dat eeuwenlang de Joden is aangedaan. Het onderhouden van joodse begraafplaatsen is een klein gebaar van respect, een klein gebaar van liefde. Begraafplaatsen staan bij Joden in hoog aanzien, veel meer nog dan bij de christenen. Het voormalige kamp Auschwitz-Birkenau is momenteel een Pools staatsmuseum en wereldherdenkingsmonument voor de honderdduizenden Joden die hier tijdens de Tweede Wereldoorlog werden vermoord. De directie van dit museum is gaarne bereid de groep onder leiding van ds. Sybrandi hartelijk te ontvangen en de onderhoudswerkzaamheden te begeleiden.

Tegelijk met deze groep gaat er een groep professionele musici en balletdansers mee. Zij zullen door middel van diverse concerten in Zuid-Polen en Warschau het werk in het voormalige concentratiekamp bekend maken. Hiermee tracht men de Poolse Joden te laten zien, dat bij christenen de wens leeft om vanuit een houding van Sjalom met joodse mensen te leven. Om dit mogelijk te maken wordt gestreefd de toegangsprijs voor deze concerten zo laag mogelijk te houden of gratis te laten zijn.

De werkvakantie staat open voor christenen uit alle kerken en gemeenten. Leeftijd: vanaf 18 jaar. Vakbekwaamheid is niet vereist. Tijdstip: 21 juli - 4

augustus 1995. Prijs: ten hoogste f 750,-. Door middel van sponsoring hoopt men de prijs te drukken. Zij die zelf niet meekunnen maar wel dit werk belangrijk vinden, kunnen partner worden van de werkers door een gift te storten. (De totale kosten bedragen ongeveer f 100.000,-). Voor opgave en informatie kunt u terecht bij Janna van der Poll, tel. 03200 - 57525.

Gerhard Pflaum

Noodhulp-programma Tsjetsjenië

SOH heeft een verzoek om steun ontvangen van de Wereldraad van Kerken en de Lutherse Wereldfederatie te Geneve voor een grootschalig noodhulpprogramma voor de achtergebleven bevolking in Tsjetsjenië en vluchtelingen in de naburige republieken. Tevens zal SOH financiële steun verlenen aan een noodhulpoperatie van de organisatie Islamic Relief. Uit eigen middelen heeft SOH voor noodhulp aan de bevolking van Tsjetsjenië inmiddels f 100.000,- beschikbaar gesteld. De relatief kleine omvang van dit bedrag hangt samen met de beperkte middelen op de reguliere begroting voor de regio Midden- en Oost-Europa. Daarom doen wij een dringend beroep op de participanten voor een additionele bijdrage aan SOH voor noodhulp aan de Tsjetsjeense bevolking. Onder de naam Church World Action-Chechnya zullen de Wereldraad van Kerken en de Lutherse Wereldfederatie een grootschalig noodhulpprogramma onder de Tsjetsjeense bevolking uitvoeren. De totale kosten hiermee gemoeid, bedragen \$ 2,5 miljoen (f 4,25 miljoen). Gedurende een periode van in eerste instantie zes maanden zal hulp worden geboden aan naar schatting 60.000 personen. Vanuit twee hulpcentra in de republieken Ossetia resp. Dagestan zullen 10.000 voedselpakketten per maand worden gedistribueerd, waarmee 40.000 mensen kunnen worden voorzien in de eerste voedselbehoefte. Tevens worden pakketten gedistribueerd met zeep en andere persoonlijke benodigdheden. Daarnaast wordt voedsel gedistribueerd via kantines en ziekenhuizen in de republieken

Noord-Ossetië, Ingushetia en Dagestan. Ook zullen medicijnen beschikbaar worden gesteld. Deze noodgoederen zullen deels in de regio zelf worden aangekocht en deels worden ingevlogen vanuit West-Europa.

De hulp is gericht op een deel van de naar schatting 700.000 vluchtelingen uit Tsjetsjenië in de naburige republieken. Daarnaast wordt hulp geboden aan de achtergebleven bevolking in Tsjetsjenië zelf. Verwacht wordt dat het aantal vluchtelingen nog zal toenemen nu de gevechten tussen het Russische leger en de aanhangers van Doedajev ook buiten de stad Grozny plaatsvinden.

Het noodhulpprogramma zal worden uitgevoerd door een internationaal noodhulp-team onder leiding van de Hongaarse kerkelijke organisatie Hungarian Interchurch Aid. Distributie van noodgoederen zal plaatsvinden via de lokale kerken van de Russische Orthodoxe Kerk. SOH vindt het verheugend dat lokale kerkelijke organisaties in Midden- en Oost-Europa, zoals Hungarian Interchurch Aid, nu een rol kunnen spelen bij deze hulpverlening.

SOH heeft tevens financiële steun toegezegd aan de organisatie Islamic Relief. Deze heeft inmiddels 30 ton noodgoederen (waaronder medicijnen, meel, suiker, thee, olie, boter en kaarsen) in Tsjetsjenië ingevoerd. Nieuwe zendingen voor Tsjetsjenië zijn in voorbereiding. SOH zet zich momenteel in voor het bevorderen van een goede afstemming tussen de activiteiten van Church World Action Chechnya en Islamic Relief.

Stichting Oecumenische Hulp

LANDELIJKE ONTMOETINGS-DAG 19, 20 mei 1995

BEZOEK DE GBS-STAND IN ZUIDLAREN!!!

Info bijbelstudie voor volwassenen en jeugd.

Prachtige prijzen te winnen:

- kinderbijbel
- startbijbel
- Het Boek
- concordantie

G.B.S.

Tot ziens bij de GBS-stand!

Werkgroep Voorlichting GBS

150 Jaar Baptisme

Merkwaardige ijkpunten voor Baptisten jubilea?

Had ik een warrige kronkel in mijn hoofd bij de gedachte: 'Wie heeft '150 jaar Baptisme' bedacht? Had ergens een baptist het creatieve idee tijdens het bureauwerk zo'n feest uit te schrijven? Of ligt ons jubileum ten grondslag aan korrekte historische wortels? (Wümkes, blz 27, plus voetnoot)

EÉN VAN DE DRENTSE MONDEN IN HET VEENKOLONIALE LANDSCHAP...

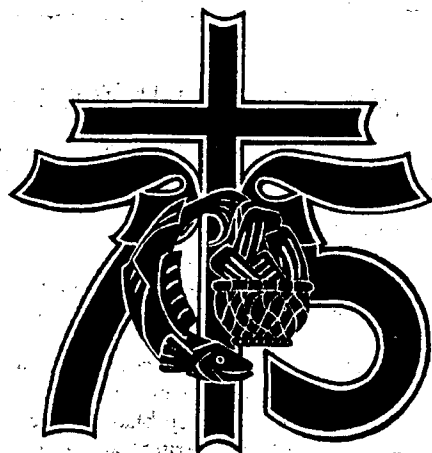
Inmiddels ben ik vragend geworden ten aanzien van de ijkpunten die de Baptisten Gemeenten voor hun jubilea hantieren. Enig grasduinen in de standaardwerken van dr. G.A. Wümkes en br. Jan

van Dam, als wel de diverse jubileumboekjes hebben me dat geleerd. Bij al het feestgewoel leek me een artikel over ons historisch besef niet onaardig.

Op de zoektocht langs ijkpunten voor Baptisten jubilea kwam ik o.a. het volgende tegen:

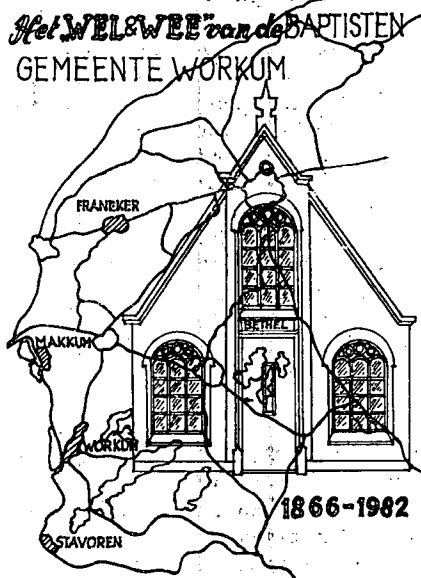
- De Baptisten Gemeente *Emmercompascuum* - met een andere mondvol 'voormalig Emmererfscheidenveen' - ging met hun 25-jarige jubileum uit van 1 dec. 1913, omdat zij haar erkenning kreeg van het Ministerie van Justitie als zijnde een kerkgenootschap. De gemeente werd echter in april 1906 geïnstitueerd onder leiding van voorganger N. van Beek te Stadskanaal. En als we Stadskanaal zeggen, dan hebben we het over enig 'know-how' van ijkpunten?

- Zeker Stadskanaal had wat in de baptisten melk te brokkelen. Op de bladzijden 2 en

3 van het jubileumboekje "75 jaar gemeentelieven Baptisten Gemeente Tweede Exloërmond" wordt ds. N. van Beek ook aangehaald bij de instituering, maar de datum daarvoor is moeilijk exact aan te geven. Dapper vervolgt de schrijver: "Goedkeuring per Koninklijk-Besluit volgde op 25 mei 1906, waarmee de Gemeente van Gedoopte Christenen te Tweede Exloërmond haar geschiedenis begon." Een korte vraag lijkt me gerechtvaardigd: waar ligt nu het ijkpunt?

- De Baptisten Gemeente *Vriescheloo* schrijft in haar 100-jarig jubileumboekje op bladzij 32: "Toen er te Vriescheloo een Baptisten Gemeente ontstaan was: het oudste ledenboek van de gemeente, dat later samengesteld werd door br. Pieter Betzou, vermeldt dat de gemeente gesticht is op 18 febr. 1877." De basis voor het ontstaan wordt in verband gebracht met de eerste werkzaamheden van evangelieverkondiging door br. Freerk Bakker. De gemeente voer tot 1909 onder de vlag van de Duitse Bond en in dat jaar werd de gemeente in elk opzicht zelfstandig (blz 37). Het ijkpunt van instituering of koninklijke goedkeuring schijnt niet in de geschiedenis van de gemeente voor te komen?
- In het boekje "Wel en wee van de Baptisten Gemeente *Workum* 1866-1982" wordt de gemeente als tweede station van de Baptisten Gemeente

De Christen

BLADJE VAN DE NIEUW-VALE BAPTISTEN-GEMEENTEN IN NEDERLAND

Verkoopprijs van de laatste aflevering

Adres: naar de Redactie:
Valkenslaan 415, 4006 HG
Voor abonnementsprijs te Stadskanaal

ABONNEMENTSPRIJS:
Per kwartaal: 10,- per jaar: 40,-
Toeslag 10,- per jaar: 50,-
Adresswijziging 1,- per jaar: 10,-
Een nummer: 10,-
De afleveringen worden verzonden

19 maart in Winschoten in de Klinker
om 19.30 uur; 8 april in Groningen, 23
april in Veendam, 6 mei in Emmen, 15
mei in Stadskanaal, 11 juni in Sneek en
18 juni in Almelo. Toegang is vrij.

Renovatie Doetinchemse Baptistenkapel voltooid

De karakteristieke Baptistenkapel "Predik het Evangelie" in Doetinchem is de afgelopen weken nog het terrein van schilders en stoffeerdens geweest. Maar op zaterdag 18 maart jl. heeft de officiële overdracht plaatsgevonden. Installateurs hebben een compleet nieuwe geluidsinstallatie in de kerk aangebracht. Ook de fraai gerestaureerde tekstborden met de Wet des Heren en de twaalf Artikelen des Geloofs vinden hun plek in de gerestaureerde kerkzaal. Het zal een hele overgang zijn, want bij het vertrek uit de oude kerkzaal, was die nog bruin en donker; de kleuren die de kapel 110 jaren heeft gekend. Bij terugkomst zullen de kleuren wit, crème, groen en oud-rose overheersen. De plaatsruimte is met 30 zitplaatsen uitgebreid, en ook is er een geluidscabine geïnstalleerd, zodat de dienst voor (5) anderstalige gasten via koptelefoons vertaald kan worden zonder dat de overige kerkganger daar enige hinder van ondervinden.

8 Zondagen vond de gemeente gastvrij onthaal in de plaatselijke S.O.W. Ontmoetingskerk. Maar op zondag 12 maart mocht de lof van de Heer weer opstijgen in de eigen kerkzaal. Voor die lofprijzing is dan ook alle reden, want een jonge broeder en zuster zijn die zondag gedoopt.

Voor de renovatiecommissie,

G. Bosveld

Start in Emmen

Zondag 12 februari zijn we het evangelisatiejaar gestart met een zang- en gebeds- en getuigenisdienst als totale gemeente in Het Baken.

Ds. Kroeze verzorgde het onderdeel Lofprijzing en Aanbidding met medewerking van de totale jeugd binnen onze gemeente.

Ds. Schaap verzorgde de prediking en

het laatste gedeelte van de dienst werd verzorgd door ds. Eijer.

Een broeder en een zuster gaven hun persoonlijk getuigenis door.

Als vanouds werde de uitnodiging gedaan om tot overgave te komen. Het was een indrukwekkende dienst. En prijst de Heer: een jonge zuster gaf haar leven aan de Heer. Maar de Heer ging door met Zijn uitnodiging. Tot heden - 26 februari - kwamen er 8 broeders en zusters tot overgave en allen gaven de wens te kennen om ook gedoopt te willen worden.

En er is nog plaats!

J. Pruim

Reünie Baptisten Gemeente Stadskanaal-Noord

Zaterdag 27 mei houdt de Baptisten Gemeente Stadskanaal-Noord een reünie ter gelegenheid van haar 150 jarig bestaan. Deze dag is bestemd voor alle (oud-)leden en vrienden en zal duren van 10.00-16.00 uur. De dag zal vooral in het teken staan van ontmoeting; nadere programmegegevens zullen volgen. Misschien is er een mogelijkheid het 'jeugdkoor' te laten optreden.

De kosten van deze dag zullen f 15,- per persoon bedragen.

Voorafgaande aan deze dag wordt er op vrijdagavond (26 mei) een grootse REVUE gepresenteerd in de J.W. Weeninkzaal.

In de dienst op zondagmorgen (28 mei) willen we onze festiviteiten afsluiten. Het belooft een fantastisch weekend te worden. Indien u dit mee wilt beleven (eventueel wil overnachten), geeft u zich dan zo spoedig mogelijk op.

U kunt zich telefonisch of schriftelijk aanmelden vóór 1 mei a.s. bij:

Meyr. A. Hamster-Oppenhuizen, Handelsstraat 18, 1081 PN Amsterdam 9501 ET Stadskanaal, tel.: 05990-12174 (b.g.g. 05990-20780)

en door f 15,- p.p. te storten op banknummer 360721087 t.n.v. 15 jaar Bapt. Gem. Noord - Stadskanaal, met vermelding van uw naam en adres.

Met vriendelijke groeten, namens de voorbereidingscommissie,

Herman Aeilkema,
Akke Hamster-Oppenhuizen

UITNODIGING

Honderdvijftig jaar Baptisten Gemeente Stadskanaal-Noord

In het kader van de vele feestelijke activiteiten ter gelegenheid van dit jubileum mag ook een moment van bezinning niet ontbreken. Daartoe belegt de gemeente op 18 mei a.s. een *avond van gedenken en bezinning*.

Op uitnodiging van de raad zal op die avond dr. J. Reiling spreken over dit onderwerp. Br. Reiling is een achterkleinzoon van het echtpaar Roelof en Geertruida Reiling-Teissens, die behoorden tot de eerste zeven baptisten van 1845. Beiden waren direct betrokken bij het ontstaan van de eerste Baptisten Gemeente in Gasselternijveen onder de rook van Stadskanaal. Br. Reiling diende als voorganger de Gemeente Haulerwijk van 1948-1957 en was rector van het seminarium van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland vanaf de oprichting in 1948 tot 1987. Van 1952 tot 1989 was br. J. Reiling lid van de redactie van het weekblad 'De Christen', de landelijke periodiek. Velen kennen hem uit zijn artikelen in dat blad.

Naast zijn werk in de Unie was hij ook verbonden aan de universiteit van Utrecht als hoogleraar in het Nieuwe Testament.

In 1980 schreef hij een boekje "Heden en toekomst", dat door de Unie werd uitgegeven om de gemeente te helpen bij de bezinning ter gelegenheid van het eeuwfeest van de Unie.

Zijn rede te Stadskanaal zal een voortzetting zijn van wat in dat boekwerk werd aangereikt.

Over deze rede schrijft br. Reiling het volgende:

"Bij een jubileum gaat het om drie dingen:

Gedenken in dankbaarheid

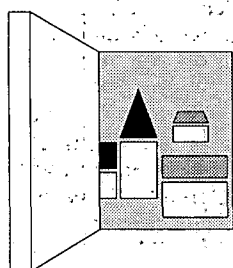
Bezinning in openheid

Voortgaan in vertrouwen"

Deze drie aspecten zullen aan de orde komen, maar het zwaartepunt zal liggen bij de bezinning. Het zal gaan over de plaats temidden van andere kerken en bewegingen; over de identiteit en het gemeentebesef van de Baptisten in de wereld van vandaag. Het zal ook gaan over de wijze waarop wij als baptisten met elkaar omgaan en onze problemen oplossen.

Namens de raad van de gemeente mag ik u hartelijk uitnodigen voor deze avond, die om 20.00 uur aanvangt.

L.L. Drijfhamer (secretaris)

Uit de gemeenten

Marcus 5: 1-20

Jezus de Heer maakt ons weer mens

Sommige vormen van lijden zijn onmenselijk en ook ondragelijk. Lichamelijk en sinds kort ook psychisch lijden kunnen gegronde redenen zijn om euthanasie te plegen; te kiezen voor een zachte dood i.p.v. een verschrikkelijk lijden. Zou hulp bij zelfdoding dan de uiterste daad van medemenselijkheid zijn? Als je echt mens bent voor elkaar, dan help je iemand toch ook met het laatste.

De onmenselijkheid wint?

Beschikken over je leven betekent God de Schepper even aan de kant duwen. Dat betekent natuurlijk ook, dat wij met onze technieken levens niet hebben te rekken, maar te redden. Het is onmenselijk om mensen maar te laten lijden en het sterven maar te rekken, maar het is ook onmenselijk om ze de dood in te helpen. Wij mensen weten met het concrete lijden dan vaak ook niet om te gaan. Wij verstoten het. We praten erover, wijzen ernaar. Maar gaan het gesprek met een lijdende uit de weg. Uit angst voor wat hij of zij zou kunnen zeggen. Hoeveel bezoek krijgt een rouwende, een ernstig zieke? Jezus zocht zulke mensen juist op. Hij ging naar de overkant van het Meer. Ver van Jeruzalem, ver van het vertrouwde stapte Hij er gewoon op af. En daar komt een bezeten man hem tegemoet. Hij sloeg zichzelf met stenen. Leefde bij de doden. Onmenselijk, zo'n man die op een begraafplaats woont tussen de grafstenen. De mensen meden hem ook als de pest. Ze hadden van alles geprobeerd om hem onder controle te krijgen, maar hij was ijersterk. In het bijbelverhaal wordt heel duidelijk dat het om een bezeten man gaat. Hij heeft een 'onreine geest', d.w.z. onder de invloed van de duivel. Daaraan zien we ook meteen het doel van de duivel: de mens vernietigen, oftewel het menselijke vernietigen. Overal waar dat gebeurt ook in onze samenleving, kunnen we het werk van de duivel herkennen.

Jezus is Heer

De bezeten man was in feite al dood. Want hij leefde bij de doden en werd gemedend door de levenden. Deze bezeten man komt Jezus tegemoet. Met andere woorden: waar Jezus is, daar komt en is de wereld ook in optima forma, d.w.z. met z'n donkere kant. Waar Jezus aan het werk is, daar werkt de andere kant ook. Dus als christen heb je strijd te verwachten in je leven, heb je te maken met verzoeken, zaken die

je van de gemeente of van Jezus proberen af te trekken. Waar gemeenschap der heiligen is, daar zullen ook altijd stemmen zijn om die gemeenschap kapot te maken, te ondermijnen.

De demonen zijn precies op de hoogte wie Jezus is. Wat de man uitkraamt klopt ook, maar is bedoeld als een verzoeking of een bespottung. In ieder geval kan geen macht de confrontatie met Jezus aan. Tegenover Jezus kun je de schone schijn niet ophouden... Ook deze demonen niet. Ook wij niet. Met schone schijn val je vroeg of laat door de mand.

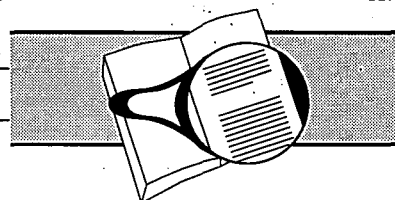
Er vindt een merkwaardig gesprek plaats tussen de demonen en de Here Jezus. Ze weten blijkbaar onmiddellijk dat ze hier hun Meerdere ontmoeten. Want ze smeken dat Hij ze niet uit het land zal sturen, maar in de kudde zwijnen die er op de helling loopt. En Jezus stemt daarin toe. Frappant is het gevolg, want de kudde zwijnen stort zich tot schrik van de oppassers van de helling af. Zo wordt deze man bevrijd van zijn demonen, maar niet het hele gebied, niet dit land! Jezus is Heer, maar Hij toont Zijn macht nog niet helemaal. Hier wordt een stukje opstanding zichtbaar. Er licht iets op wie Jezus is, maar het blijft nog beperkt. Dat zien we ook in de reactie van de bewoners van die streek. Ze horen het nieuws van de varkens en van de bezeten man en ook zij komen naar Jezus. Maar ze komen vragen of Hij a.u.b. zo snel mogelijk wil vertrekken. Ze hebben gezien welke macht Hij heeft, maar toch willen ze niet dat Hij blijft. Ze hebben geen behoefte aan Zijn heil. Want Jezus gooit hun gevestigde orde omver (de varkens zijn dood); ze moeten er naar hun idee te veel voor inleveren. De wereld geeft immers zo z'n eigen ze-

kerheden. En wij houden er op z'n zachtst gezegd niet van, dat iemand onze zekerheden aantast; of dat iemand onze 'bezetenheid' van geld, van werk, van sport, van roddel enz. ontmaskert. Of zijn we niet zo bezeten?

Ga naar de uwen...

De bezeten man is bevrijd. Hij zit weer gewoon rustig onder de mensen; heeft kleren aan en is goed bij zijn verstand. Hij is weer mens geworden, want hij heeft Jezus ontmoet. Zijn menselijkheid keert terug. Het onmenselijke is overwonnen. Geen wonder dat hij graag bij Jezus wil blijven. Het is een sympathiek verlangen, het verlangen om weg te kunnen uit een bezeten wereld. Dan hoef je je immers niet meer bezig te houden met die machten, die zo sterk zijn, dan hoef je niet meer te vechten tegen hun dreiging en ook niet meer te zien hoe bv. de macht van het geld, de honger naar meer en meer consumptie een wereld; mensen kapot maakt. Het is een sympathiek verlangen om dicht bij Jezus te zijn. Maar opvallend genoeg, dit staat Jezus nu juist niet toe. Hij geeft ons netals de bevrijde man een opdracht: "Ga naar uw huis tot de uwen en bericht hun alwat de Here in zijn ontferming u gedaan heeft". Dat was geen gemakkelijke opdracht voor deze man. Teruggaan naar mensen die het blijkbaar wel best vonden in bezet gebied te leven. Daar bij de zijnen ligt zijn eerste verantwoordelijkheid. Daar ligt onze eerste verantwoordelijkheid ook. Daar bij de onzen, onze kinderen, onze vrienden, burenen, kennissen ligt ook onze eerste verantwoordelijkheid om te vertellen wat de Here gedaan heeft en hoe Hij zich over ons ontfermd heeft. Door Jezus zijn we immers weer mens geworden, door het geloof. Laten we gaan en in Zijn Naam mens voor de mensen zijn; met het goede nieuws van kruis en opstanding; laten we het menselijke in ons en om ons heen weer tevoorschijn roepen en het onmenselijke niet ontlopen, maar ontmaskeren. Zodat de mensen zullen zien, dat je met Jezus weer en meer mens wordt.

H.D. Huiting

Wie was dr. Fokkema?

Dr. Fokke J. Fokkema - een markante figuur

Alle reden om even stil te staan bij een indrukwekkend iemand als Dr. F.J. Fokkema, die ruim dertig jaar geleden, tijdens een vakantie in Duitsland, op 85 jarige leeftijd is overleden.

Zijn opleiding en studie

Zijn vader, Jan Fokkema, stond bekend als een vooraanstaande koopman, boer en landheer en was voor een bepaalde tijd als gedeputeerde lid van de Provinciale Staten van Friesland. Hij was financieel wel in staat om zijn zoon, te laten studeren op het gymnasium van de Doetinchemse Stichtingen. Voortgekomen uit het Réveil. Na deze opleiding volgde Fokke de theologie-opleiding in Groningen, waarvoor hij in 1902 zijn candidaatsexamen deed. Hij heeft ook nog enige tijd aan de Friedrich Wilhelms Universiteit in Berlijn gestudeerd. Voor zijn doctorale studies en voor zijn promotie is hij verder gegaan in Groningen. Gepromoveerd bij de bekende Prof. Dr. Isaac van Dijk. In 1907 promoveerde de doctorandus cum laude op het proefschrift: "De godsdienstig wijsgerige beginselen van Mr. Groen van Prinsterer".

In het ambt van dominee

Na zijn promotie was dr. Fokkema enige maanden hulpprediker bij ds. J. van Dijk (Mzn) te Doetinchem, waar hij dus ook zijn middelbare studie had gedaan. Op 12 april 1908 werd hij door ds. Politiek van Oudwoude/Westergeest bevestigd in de Hervormde Kerk van Westeremden (even ten noorden van het lijntje Stedum/Loppersum).

Hij wordt zendingsman

Op 10 mei 1914 kreeg dr. Fokkema in verband met zijn benoeming tot medezendingsdirecteur van het samenwerkingsverband van de Rotterdams/Utrechtse zendingsgenootschappen eervol ontslag van zijn domineestaak in Westeremden. Op 1 augustus 1921 volgt hij dr. A.M. Brouwer op als rector van de Zendingsschool te Oegstgeest. Deze functie vervulde hij precies 25 jaar. Op 1 augustus 1946 werd dit rectorchap tijdelijk overgenomen door de bekende zendingsman prof. dr. H. Kreamer, terwijl dr. Fokkema aanbleef

als docent. Uit het archief* blijkt een zeer grote waardering voor het zijn werk.

De verdere levensloop van dr. Fokkema

In de periode van de zendingsschool in Oegstgeest is de overigens stricte rector zeer geliefd bij zijn studenten. Studenten, die zich heel intensief voorbereiden op het zendingswerk, vaak voor het toenmalige Nederlands Oost- of West-Indië. Hoe geliefd hij geweest moet zijn blijkt ook uit het feest wat hem door de oud-studenten op 7 juni 1958 is bereid op zijn 80 ste verjaardag. De viering van zijn ambtsjubileum in 1948 had op zijn eigen verzoek geen plaats gevonden. Dit wordt in verband gebracht met het overlijden van zijn vrouw op 5 juli 1946. "Het geloof was een zaak van zijn hart. Hij heeft op de zendingsschool een geslacht van zendingen gevormd en hij heeft hun als theoloog een Schild voor het leven meegegeven" zoals later op zijn begrafenis gememoreerd zou worden. (De oud-leerlingen hebben samen nog een gedenksteen geschonken; bij het graf in Westergeest)

Enkele indrukwekkende toespraken van Dr. Fokkema van de zendingconferentie-woeken behoren ook tot het archief*. Hieruit blijkt o.a. dat hij in 1930 het gevaar van het nationaal-socialisme al ziet aankomen en er voor waarschuwt. Hij was een markante persoonlijkheid, die geen eer zocht voor zichzelf, maar in eenvoud en bescheidenheid zijn taak verrichtte. In 1937 kreeg hij een benoeming tot kerkelijk hoogleeraar te Groningen. Hij nam deze eervolle positie echter niet aan. In die tijd schrijft Dr. Fokkema een brief aan vrienden met een uitleg over het bedanken hiervoor. Hij schreef: "Het Hart heeft vaak zijn redenen, waar de Rede geen weet van heeft" (aanhaling van de filosoof Pascal).

Terug naar Doetinchem

In juni 1953 was dr. Fokkema 75 jaar geworden en op 6 september van dat jaar wordt hij opnieuw predikant. Hij wordt samen met zijn dochter Anneke, die ook theologie studeerde, verbonden aan de Ned. Herv. Zendingsgemeente te Doetinchem, om pastor te zijn voor de niet vele overgeblevenen uit de Réveil-tijd. Doetinchem, de plaats van zijn opleiding in Ruimzicht en de plaats waar hij als hulpprediker was begonnen. Woning en kerkgebouw vormden één geheel. Door een zijdeur van hun woning konden zij zo hun kerkgebouw betreden. Nog bijna tien jaar mocht hij dit werk doen.

Persoonlijke herinneringen

Jonge mensen uit zijn geboortedorp in Westergeest stonden zondagsavonds vaak bij de smid; waar zich ook de brievenbus bevond. Mijn herinnering uit het verre verleden, waarschijnlijk van tijdens de oorlog; is een moment van stilte, omdat ds. Fokkema langs wandelde om een brief te posten. Hij waardeerde die eerbied van ons met een tikje aan zijn hoed. Wie zou ooit gedacht hebben dat ik zo veel jaren later bij hem in Doetinchem uitgenodigd zou worden op de koffie? Zelf was ik, met mijn vrouw, in afwachting om naar Afrika te gaan als leraar aan een school van de zending en in de wachttijd aan een conferentie-centrum in Hummelo-verbonden. We hadden net ook zelf onze opleiding aan een zendingsschool in Frankrijk achter de rug, en zo kwamen we als pasgetrouwd stel vlak bij Doetinchem terecht. Wij wilden graag nader kennis maken met de grote zendingsman dr. Fokkema. De beste manier was om op zondagmorgen naar de kerkdienst te gaan aan de Van Nispenstraat, waar hij zou voorgaan. Met de groeten op zak van burgemeester van Hummelo, Jhr. Van Panhuis, dachten we wel persoonlijk contact te kunnen krijgen. We vielen al tamelijk gauw op in de kleine gemeente en na de dienst kwam de toen bijna 80 jarige predikant naar ons toe en toen hij merkte dat ik een Westergeester was riep hij naar Anneke dat ze koffiedrinkers kreeg. Dit was dus onze eerste kennismaking en daarbij gaven onze zendingsplannen veel stof tot gesprek.

Ter gelegenheid van de heropening van het gebouw van de Baptisten Gemeente Doetinchem 'Predik het Evangelie' een artikel over dr. F.J. Fokkema, die woonde en werkte in dit gebouw.

In ons verlofsjaar in 1962 werd ik als leeraar aan de Mulo te Doesburg verbonden en als lid van de Baptistengemeente te Arnhem sprak ik vaak op hun Evangelisatiepost in een cafézaal in Doetinchem, waar dr. Fokkema nog enkele keren in zijn laatste levensjaar kwam luisteren naar zijn dorpsgenoot. Hij kon nog smakelijk vertellen over ever de trekschuittochten naar Leeuwarden en Groningen, als tegenstelling tot het 'hedendaagse' gejaagde leven.

Zelf heb ik nog een klein beetje de illusie dat deze contacten uiteindelijk nog mede geleid hebben tot het overdragen van woning en kerkgebouw aan de Baptistengemeente. Als ik zo nu en dan nog in Doetinchem wordt uitgenodigd om in hun diensten te spreken en als ik dan sta op de plaats waar deze grote zendingsman stond, dan kan ik met dankbaarheid terugdenken aan de zegen die hij is geweest. Dat op zichzelf is reeds een bron van inspiratie. Een man

die leefde uit de beloften van God en daarop zijn geloof bouwde en dat uitdroeg.

J. Schotanus

* Archief bevindt zich in de Oudheidkamer van Köllum

Biggewerkt vanuit een artikel op 16.08.93 verschenen in het Nieuwsblad van N.O. Friesland

Zr. Aukelien Hunse in Nederland

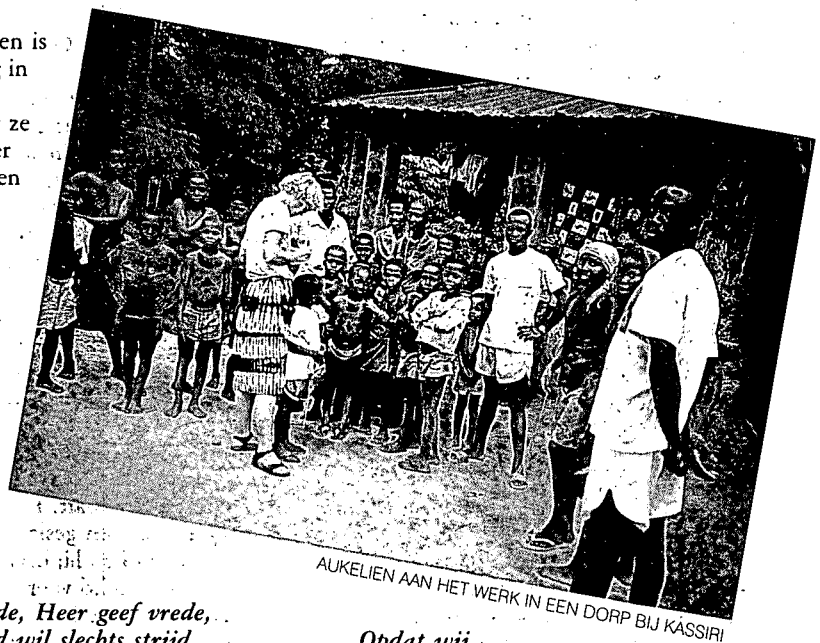
Eind januari kreeg Aukelien Hunse, onze zendelinge in Sierra Leone, het bericht dat zij niet langer veilig was in Kassiri en dat zij zich moest klaar maken voor vertrek. Al vanaf 1 januari, toen de familie Oosterloo's Hals over kop Lunsar verliet omdat de rebellen gekomen waren, had Aukelien een koffer klaar staan om zo nodig meteen weg te kunnen. Het afscheid nemen van de bewoners van Kassiri en Mambolo onder deze omstandigheden was erg zwaar: je laat vrienden en medewerkers, zusters en broeders achter die bang zijn voor de toekomst, je hebt het gevoel dat je hen in de steek laat. Maar als je blijft, help je hen daarmee niet.

De tocht van Kassiri naar de hoofdstad Freetown kon niet over land, maar ging met de simpele pampa over de zee. Op 30 januari kwam ze aan op Schiphol. Nu is ze terug in Nederland, maar niet met vakantie: de situatie is zo onzeker dat absoluut niet is te zeggen of en wanneer ze terug kan naar Kassiri. In

haar gedachten is Aukelien nog in Afrika bij de mensen waar ze vanaf oktober 1991 werkte en leefde.

De gemeenten kregen van Aukelien een nieuwsbrief, geschreven in februari, die begint met het lied:

*Geef vrede, Heer geef vrede,
de wereld wil slechts strijd.
Al wordt het recht beleden,
de strekste wint het pleit.*

*Opdat wij
zouden leven
bevrijd van angst en pijn,
de mensen blijdschap geven
en vrede stichters zijn.*

*Het onrecht
heerst op
aarde,
de leugen
triomfeert,
ontluistert
elke waarde,
o, red ons
sterke Heer.*

*Geef vrede,
Heer
geef vrede,
Gij die de
sterkste zijt,
Die voor ons
hebt geleden,
gestreden
onze strijd.*

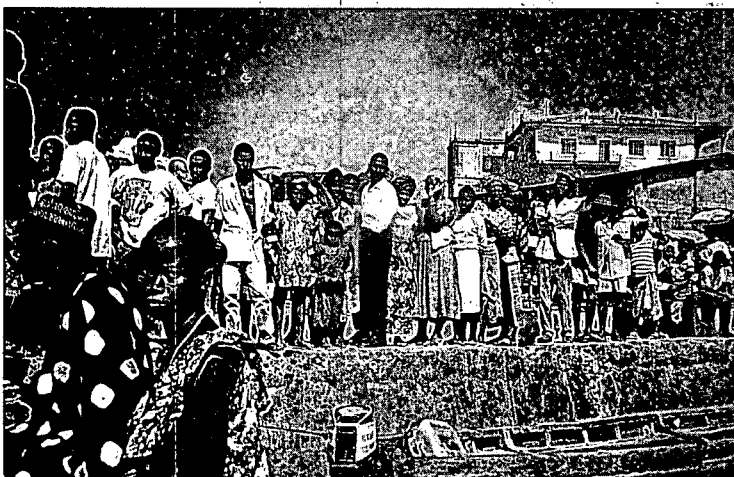
Wij vragen u om te bidden voor de volken in Sierra Leone en voor de regering daar, dat er vrede komt.

Wij vragen u om voorbede voor onze zusters en broeders in Sierra Leone en voor de familie Oosterloo in Freetown. Wij vragen u ook om voorbede voor zr. Aukelien Hunse in deze moeilijke tijd.

Vanaf midden april is Aukelien beschikbaar voor spreekbeurten. U kunt hierover contact opnemen met zr. M. Stijkel-Kuypers, tel.: 05997 1428.

Namens de UZC,

A.M. Blaauw-Tijman

AFSCHEID BIJ HAAR VERTREK AAN DE KADE VAN KASSIRI

Vijf broden en twee vissen

Refrein:

Vijf broden en twee vissen; voor Hem was dat genoeg.

Vijf broden en twee vissen: een ware overvloed.

1. *Zit neer in 't gras eet uit de hand van de Heer,
Als een duif die de hand van de Heer vertrouwt,
eet uit de hand van de Heer.
Als een duif die de hand van de Heer vertrouwt,
eet uit de hand van de Heer.*

Refrein:

2. *Zit neer in 't gras, twaalf volle korven en meer.
't zijn de resten van Gods rijke overvloed,
eet uit de hand van de Heer.
't zijn de resten van Gods rijke overvloed,
eet uit de hand van de Heer.*

Refrein:

3. *Sta op uit 't gras, deel van zijn overvloed uit.
Voedt de mensen die hong'ren naar 't woord van God.
Wees als de hand van de Heer.
Voedt de mensen die hong'rig en dorstig zijn.
Wees als de hand van de Heer.*

Refrein:

Het moet aan het eind van de zestiger jaren geweest zijn dat, toen ik op zoek was naar repertoire voor een gospelgroep, iemand me een stukje muziek gaf met daarop een liedje dat als thema had de wonderbare spijziging van duizenden mensen.

Het op dat moment anonieme liedje had een aanstekelijk ritme en sloot aardig aan bij de in die tijd levende ideeën over hoe je amusementsmuziek kon gebruiken bij de verkondiging van het Evangelie.

Het toenmalige Hengelose gospelteam "Exodus" nam het liedje op haar repertoire en had daarmee veel succes. Zo veel zelfs dat het hét succesnummer werd van de in 1970 verschenen LP "Exodus" En o.a. daardoor is het liedje in Baptist-Nederland blijven leven en

kwam de vraag of dit lied als themalied te gebruiken was.

In het kader van het thema "Deel het uit" is een liedje als "Vijf Broden en twee vissen" uitstekend te gebruiken omdat hierin het "delen" centraal staat. Echter, het was dermate gedateerd dat het in de oorspronkelijke vorm niet te gebruiken was. Het lied is voor deze gelegenheid melodische opgeknapt, de tekst is aangepast en er is een swingend, latinachig, orkestrarrangement geschreven zodat het geheel een modern en aantrekkelijk lied is geworden, passend in deze tijd.

Op de CD "Deel het uit" die ter gelegenheid van het evangelisatiejaar door GMM te Dordrecht is uitgebracht, is het lied te horen zoals boven is beschreven.

Overigens staan er op deze CD nog een viertal zeer aantrekkelijke stukken die de aanschaf van dit produkt de moeite waard maakt, zeker als u beseft dat 70% van de opbrengst is bestemd voor ECU!!

Over het lied zelf het volgende:

Naar mijn idee zit de essentie van het lied verscholen in de eerste regel van het refrein.

Het zinnetje "voor Hem was dat genoeg" geeft aan dat Jezus genoeg had aan wat op dat moment voor handen was.

Niet meer, maar ook niet minder.

Dat weinige blijkt echter meer dan genoeg te zijn.

Verder staat het "voor Hem was dat genoeg" haaks op het "nooit genoeg" dat kenmerkend is voor onze maatschappij. Het evangelie is kennelijk nog steeds een dwaze boodschap.

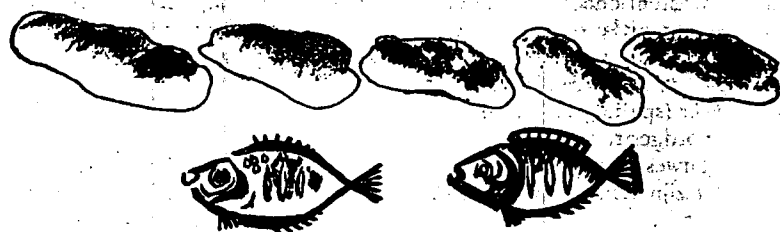
Ook wij zullen het moeten doen met wat wij voor handen hebben en ons niet steeds afvragen of we wel voldoende in huis hebben.

Het lied nodigt uit om een tijdje rustig neer te zitten en je te laten voeden door de Heer.

De tijd te nemen om uit Zijn hand te eten en je geestelijk op te laden, net zoals een duif geconcentreerd dooreet en uiteindelijk verzadigd en versterkt zijn weg vliegt.

Zo kunnen wij ook op weg gaan in de wetenschap dat we steeds kunnen bijtanken uit de grote overvloed van Gods liefde.

Er is een overvloed om uit te delen, zowel van het één als het ander.

Henny Blaak

Nasmaak

Een nieuwe column in De Christen. Lekker pittig, want er mag best een beetje smaak aan zitten. En pittig was het! Er moet meer geld komen voor het werk van de Unie. Samen zijn we verantwoordelijk voor het werk wat de Unie, ook namens ons als individuele leden van de verschillende Baptisten Gemeenten. En bij die verantwoordelijkheid hoort ook de financiële ondersteuning. Er is geldgebrek waardoor de Unie haar verantwoordelijkheden niet of nauwelijks na kan komen. Reden om te zoeken naar de oorzaak van het geldgebrek want als we de oorzaak weten kunnen we immers pas zoeken naar een oplossing

De oorzaak ligt volgens de schrijver van de 'pittige' column bij de financiële ondersteuning van andere christelijke organisaties. Wij, Baptisten voelen ons minderwaardig tussen alle andere christelijke groeperingen in Nederland. Deze minderwaardigheidsgevoelens zijn de aanleiding tot het geven aan andere christelijke organisaties in plaats van aan 'het eigen werk'. Eigenlijk zijn deze andere organisaties er de schuld van dat de Unie aan geldgebrek lijdt. De schrijver zoekt een zondebok... Het is zoiets als zeggen dat de hoge werkloosheid is ontstaan door de grote hoeveelheid buitenlanders die naar ons land gekomen is. Wijzen met de vinger naar een ander omdat het met onszelf niet goed gaat. Het probleem: geldgebrek. De oplossing: stoppen met het geven aan andere organisaties. Of!

Een pittige column, maar smaken verschillen! Ik heb er toch een vreemde nasmaak aan overgehouden. We moeten de oorzaak van het probleem bij onszelf zoeken. Ik geloof namelijk dat het probleem ligt bij de grondhouding van de individuele leden van gemeenten zelf. Geven schijnt niet gemakkelijk te zijn. We zouden ons uitgavenpatroon eens onder de loupe moeten nemen en beseffen dat wanneer wij niet bereid zijn om te geven, of dat nu aan de Unie is of aan andere christelijke organisaties, de boodschap van het evangelie niet verkondigd kan worden! We moe-

ten ons weer opnieuw realiseren wat voor rijkdom wij in God ontvangen hebben en hoe we van deze rijkdom kunnen uitdelen.

Uitdelen, "deel het uit", het thema van het evangelisatiejaar. Laat het bij het uitdelen niet alleen gaan om woorden maar laten we ook onze bezittingen ten dienste stellen van God. Uiteindelijk gast het erom dat we gehoorzamen aan Gods opdracht: 'De wereldwijde verkondiging van het evangelie'. Samen met andere organisaties moeten we onze schouders onder dit werk steken en de grenzen die wij als mensen gemaakt hebben vergeten. Het is een zaak van leven of dood. Hoeveel is het ons eigenlijk waard dat anderen behouden worden?

Joke de Lange

Zr. Joke de Lange volgt momenteel een studie aan het 'Summer Institute of Linguistics' in Engeland. In september hoopt zij door de Baptisten Gemeente Hogeveen uitgezonden te worden voor Wycliffe Bijbelvertalers als alfabetiseringswerker.

Het 'mea culpa' van Multatuli

BIJ ANDEREN GELEZEN
(Nederlands Dagblad - 1 feb. '95)

Op 22 oktober 1930 hield Dr. F.J. Fokkema, rector van de Nederlandse Zendingsschool een toespraak op de Algemene Nederlandse Zendingconferentie te Amsterdam. Aan het slot van deze toespraak* wordt een brief geciteerd van Multatuli, geschreven aan ds. Francken, die hem er op gewezen had dat hij met zijn geschrijf over ds. Wavelaar een karikatuur maakte van alle zendelingen. Naar aanleiding van de opmerking van Holman, dat hij zijn uitspraak over 'misdadige christenhonden' als variant ziet op uitspraken van o.a. Multatuli, geef ik de essentie van de bovengenoemde brief weer (spelling aangepast, woordgebruik niet). Douwes Dekker erkent dat zijn schrijven een karikatuur is:

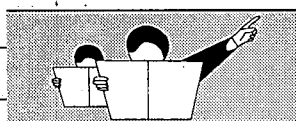
"Gij hebt gelijk, uitzonderingen te geven als regel is een leugen. Het spijt me te meer, dat ik deze fout heb gemaakt in de voorstelling, omdat juist ik in de gelegenheid geweest ben tot het gadeslaan van veel zendelingen, die volstrekt niet mank gingen aan het euvel van Wavelarij. Ik wil verder mijn mea culpa aanvullen, met mijn waarneeming, dat de wijze waarop nagenoeg alle zendelingen in Indië hun zaak voorstaan, den hoogsten lof verdient. Ik heb, als ik wel reken, veertien zendelingen van vrij nabij gekend, en (...) ik moet verklaren, dat zij allen hoogachtenswaardige mensen waren. Ik voeg er aan toe dat deze mening gedeeld werd door allen die hen kenden. Mijn mening weegt des te zwaarder daar ik geen voorstander der zendingenzaak ben. Ook al geloof ik niet, ik wenste als gij, te kunnen geloven (wat ik eens hoopte!). En als ik geloofde? O, denkt gij dat ik mij dan bezig zou houden met boekenmaken? Met Ministeriën van Koloniën, met Wavelaars-karikaturen, en zulke vodderij? Neen, ik zou naar Insulinde gaan, waar miljoenen behoefte hebben aan de wetenschap van het ene nodige. Helaas, ikzelf bezit die wetenschap niet! Ik ben als die miljoenen daarginder. Maar ik zou er heen gaan, als ik christen was. O, ware ik een christen! Daarmee, daarmee om te verkondigen wat dan voor mij, zoals thans voor u, zou wezen het Woord des eeuwigen levens. O, als ik geloofde, als ik Christen was, zou ik niets meer, niets anders willen zijn dan zendingeling!" (Verspreide stukken van Multatuli, blz.45)

Misschien, als Holman ooit in de gelegenheid was geweest, evenals Multatuli, veertien hoogachtenswaardige en integere christenen van dichtbij echt te hebben leren kennen, zou hij misschien ook zijn 'mea culpa' hebben willen uitspreken, nog voordat een aardse rechter het 'culpa' eventueel over hem uitsprekt en zou hij terwille van die veertien zijn zinnetje over 'christenhonden' nooit zo in algemene zin hebben gebruikt. Terwille van die veertien zou ons dan misschien heel wat mis- en onverstand bespaard zijn gebleven.

J. Schotanus

* Toespraak "WAT NU?" (aanwezig in het archief van Dr. Fokkema in de Oudheidkamer van Kollum)

Lezers

aan het woord

"Wij hebben slechts gedaan wat wij moesten doen."

Op 21 februari 1995 is overleden onze broeder.

GERRIT ANTONIE VAN DER HEIJDEN

in de leeftijd van 79 jaar.

Baptisten Gemeente Den Haag

"Wij hebben een machtigen Heiland"

De Hemelse Vader heeft tot Zich genomen onze zuster

JANTJE DE KONING-DOORNBOS

op de leeftijd van bijna 85 jaar.
februari 1995.

Baptisten Gemeente Groningen Zuid

In haar Heer en Heiland ontslapen onze zuster.

GEZIENA BEHR-BENUS

weduwe van Johannes Behr
op de leeftijd van 83 jaar.

Baptisten Gemeente Rotterdam Zuid

"Ik zal in het huis des Heren verblijven tot in lengte van dagen"

Op 5 maart 1995 is overleden onze broeder

ADRIAAN RAAMS

in de leeftijd van 72 jaar.

Baptisten Gemeente Den Haag

"De Heer is mijn Herder"

In dit vertrouwen is heengegaan

BOSKOBA BLAAUW-NOBBE

in de leeftijd van 72 jaar

Vriescheloo, 7 maart 1995

Baptisten Gemeente Vriescheloo

Te huur: rustig gel. vak. bung. in een mooie bosrijke omg. Goede fietsmog. Tot 1/7 aantr. kortingen. Nog ruimte mrt-juni. Incl. de Cantharel, Kem 19, 6451 GC, Schinveld, tel: 045-251176.

Eén dag werken we niet.

Vanuit die dag werken we de andere zes aan het Nederlands Dagblad

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT.

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-0224211

GRATIS OP WERKDAGEN, TOT 16.30 UUR

Nederlands Dagblad

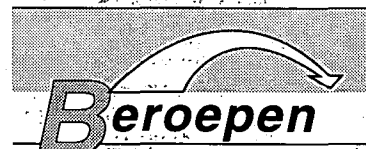
Gereformeerd gezinsblad

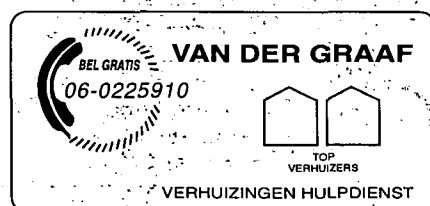
* Secretaris van de Werkgroep Toerusting is: mw J. Knobbé, Tilber 15, 7908 PB Hoogeveen, tel. 05280-69600.

* Secretaris van de gemeente Arnhem Centrum is: H.L. Lindeman, Drususlaan 10, 6932 NS Westervoort, tel. 08303-11164.

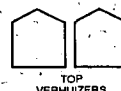
* Penningmeester van de gemeente Arnhem Centrum is: F.A.W. Holtes, Gabriëlstraat 22, 6921 MS Duiven, tel. 08367-64160.

De Baptisten Gemeente Muntendam heeft een beroep uitgebracht op br. P. Kos te Spijkenisse.

BEL GRATIS
06-0225910

VERHUIZINGEN HULPDIENST

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 7 - 7 APRIL 1995

de **Christen**

**Pasen: met het
oog op vandaag**

Baptisten jubilea?

**Moldaviërs in
Noordbergum**

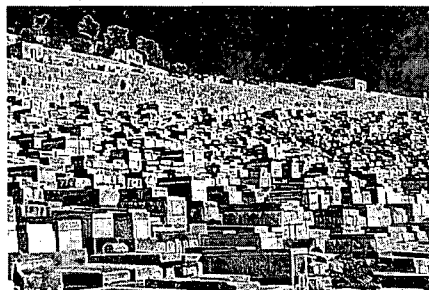

FOTO: JELLE HORIUS

De graven op de Olijfberg (Jeruzalem) wachten op de opstanding.

Agenda

- 8-16 apr Int. Bijbelschool
- 23 apr NBIB-zondag
- 25 apr Algemene Vergadering van de NBVB (Sionskerk, Zwolle)
- 20 mei Landelijke Ontmoetingsdag
- 11 juni Baptist Youth-World Day of Prayer
- 16 juni Jaarvergadering NBIB
- 17-24 juni Ouderenweek
- 1-6 aug BWA congres
- 6-8 aug JAV
- 2-4 okt ECU-conferentie (Dalfsen)
- 18-20 okt AV (Stadskanaal)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Versijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverte-
ties opgeven aan het Unie-bureau.

NAAM

"Het geeft me gewoon een kick overal mijn naam te zien. En anderen zien het ook, ze weten dat je er geweest bent. Laatst zei iemand: 'ik zag je naam langs het spoor in Hoorn'. Dat vind ik leuk". Onder de kop 'Ik wil gezien worden', schreef Trouw in augustus 1994 een artikel over graffiti-schrijvers. Daarin komt een Amsterdammer van 21 aan het woord over zijn motivatie om mee te doen met de trend om elk blanco vlak in de stad te bespuiten. Niet met je ware naam, maar je schrijversnaam. Want graffiti-spuiteers noemen zich schrijvers. En je behoort tot de gerespecteerde klasse als je kans ziet op de stallingsterreinen van de Metro's door te dringen en een treinstel te bespuiten met jouw kunstproduct. Achter dit tijdverdrijf dat wij zien als vandalisme en verloedering schuilt het oeroude verlangen naar eer en erkenning in je eigen wereldje. De drang om je een naam te maken.

Oeroud ja. Het motief van de torenbouwers van Babel was immers: 'laten wij ons een naam maken'. Koning Nebukadnezar keek vanaf het dak van zijn paleis vol trots rond en zei: 'Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een koninklijke woonstede door de sterkte van mijn macht en tot eer van mijn majesteit?' Een verlangen dat zich in elke generatie herhaalt. Het portret van De Grote Leider, wie het dan op dat moment ook mag zijn, dient in elke huiskamer aanwezig te zijn en in de optocht meegedragen te worden.

De drang om naam te maken en erkenning te oogsten zit velen van ons wel wat in het bloed. We vinden het wel leuk als onze naam met ere genoemd wordt als we iets gedaan hebben. Nu is een schouderklopje ter bemoediging niet verkeerd. Maar we zitten op een verkeerd spoor als we, zoals deze graffiti-schrijvers, ons werk louter zouden doen om naam te maken. Dan is niet meer het algemeen belang het doel, of de opbouw van de gemeente, of de zorg voor de naaste. Zoals het bij zoveel volksleiders uiteindelijk niet gaat om de zorg voor hun volk, maar om eigen eer en macht. Ook bij ons werk in de gemeente zullen we scherp moeten onderscheiden of daarbij ons eergevoel geen rol gaat spelen. Als voorganger durf ik wel te zeggen dat wij daar bij onszelf bijzonder op moeten letten.

"Laten wij ons een naam maken", zeiden de stedelingen van Babel. Maar de Here God maakt zich bekend aan de eenvoudige herdersvorst Abram en zegt: "Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken". God geeft Abram een grote naam en stelt hem tot zegen. De zegen die uitloopt op zijn grote Zoon en Gods Zoon, Jezus Christus.

Jezus heeft zichzelf geen naam gemaakt, Hij noemde de mensen niet eens zijn naam: De Christus. Nederig en zachtmoedig ging Hij de weg van de dienstknecht van God en mensen en vernederde zich in gehoorzaamheid tot de dood aan het kruis. Door zijn opwekking uit de doden die wij met Pasen gedenken heeft God Hem uitermate verhoogd en Hem de Naam boven alle naam geschonken. Tegenover alle klinkende namen van machthebbers en eerzoekers staat in onuitwisbare letters: 'Jezus Christus is Heer', tot eer van God, de Vader.

H.G. de Winkel

INHOUD

<i>W.J. de Zwart</i>	Geloven mag weer?!	3
	Denkwerk/Ontmoetingsdagnieuws	4
	NBIB	5
<i>W. Sikkema</i>	Delegatie uit Moldavië	6
<i>J. Reiling</i>	Het kruis als kritiek	7
<i>H. Nobbe</i>	Merkwaardige ijkpunten voor Baptisten jubilea	8, 9
	Uit de gemeenten	10
<i>Tj. de Graaf</i>	Met het oog op vandaag	11
<i>H.G. de Winkel</i>	Gemeente in beeld: Kampen	12, 13
<i>G.J. Goessens</i>	Deel het uit - wereldwijd	14
	Boeken / Lezers aan het woord	15

Geloven mag weer?!

Een tijdlang was je in bepaalde sectoren van de samenleving 'verdacht' wanneer je als burger er voor uit kwam dat je je christen-zijn als een wezenlijk element van je leven beschouwde. Geloven – niet als randverschijnsel, maar als levensstijl – was voor velen een vreemd en achterhaald idee. Daar komt de laatste tijd verandering in. Over het hoe en waarom van deze kentering...

'Nog'

'Geloof jij nog?'

'Ga jij nog naar de kerk?'

Uitspraken als deze waren in de jaren '70 een gewoon verschijnsel. Jongeren op school, ouderen op hun werk, op de sportclub of in de buurt overal kwamen dit soort reacties voor. Als je er voor uitkwam dat je 'praktiserend' christen was, moest je er mee rekenen dat je wat laatdunkend werd bekeken. Wie in een intellectueel gezelschap er voor durfde uit te komen dat je de Bijbel als Gods woord beschouwde, kon er van op aan wat medelijdend te worden aangesproken: 'Ach, nee toch?'

Persoonlijk

Twee situaties uit die tijd zijn mij bij gebleven en vormen een goede illustratie voor de manier waarop er tegen 'levend geloof' werd aangekeken.

- Ik herinner me nog goed dat ik net voorganger was en kennismakte met een collega uit een ander kerkgenootschap. Toen ik in een ethische kwestie de Bijbel als norm hanteerde, reageerde mijn gesprekspartner: 'Geloof dat echt nog?' en vond een verder gesprek zinloos.
- Een heel andere situatie: vanwege een adoptieverzoek kwam een maatschappelijk werker drie keer extra terug toen hij hoorde dat christen-zijn voor ons meer was dan franje aan de zijkant van ons leven; we werden verdacht van onleerbare motieven!

Kentering

De getijdewerking, eb en vloed, is een proces van geleidelijkheid. Niet met sprongen, maar nauwelijks waarneembaar komt na laag water de vloed opzetten. Zo ging het ook met de houding ten opzichte van de 'evangelische' christenen. Eén van de eerst waarneembare tekenen van een 'kenterend tij' was de houding

van buitenstaanders ten opzichte van een programma als 'God verandert mensen'. Weliswaar wat spottend en zichzelf afstandelijk opstellend durfden sommigen toe te geven dat ze (wel eens!) keken. Over het algemeen nam in de jaren '80 de hunkering naar het mystieke en religieuze toe. De grenzen van het materialisme werden zichtbaar. Een boektitel: 'Niets meer te wensen, maar toch niet gelukkig', van de joodse schrijver Kushner was, heel typerend een bestseller. Het meest in het oog sprong de toenemende invloed van allerlei oosters religies. Maar, bijna onmerkbaar, veranderde ook de houding ten opzichte van het christelijk geloof.

'Nog niet?'

Zoals bij eb en vloed de kentering pas goed zichtbaar wordt als het tij dóórzet, zo geldt dat ook voor de kentering in de houding van veel buitenkerkelijken. Op eens wijzen allerlei verschijnselen op een nieuwe openheid. Ik noem er een paar:

- Duizenden jongeren komen er openlijk voor uit dat ze 'bij Jezus horen'. Na een tijd dat veel jongeren ook in onze eigen gemeenschap zich tegen de gemeente afzetten, is het nu in mijn omgeving heel gewoon om een gesprek tussen jongeren te beluisteren in de trant van: 'Waarom ben jij eigenlijk nog niet gedoopt?' Praise-avonden trekken veel jongeren. Het evangelisatiejaar wordt voor zover ik kan nagaan enthousiast ondersteunt door veel jongeren. Denkt u eens in: een evangelische sponsorloop, een volleybaltoernooi met gospelconcert na: uitingen die er op wijzen dat geloven in Jezus Christus als levensstijl weer 'kan' en 'mag'!

Een paar illustraties tenslotte uit eigen waarneming.

- Doordat we oppas-adres waren voor wat kinderen in de wijk kwamen de kleintjes zo nu en dan op de christelijke

basisschool. De ouders van deze kinderen, veraf geraakt van het geloof van 'huis-uit' kozen heel bewust voor christelijk onderwijs. "Er heerst daar toch een andere sfeer..." was het antwoord op onze (verbaasde!) reactie. (We zijn nog niet gewend aan de kentering.)

- In een gesprek over pleegzorg zei, de directeur van een maatschappelijke instelling op dit gebied toen we het hadden over onze motivatie voor dit werk: "Zonder inspiratie-bron houdt geen mens het vol".

Tenslotte

Nog een paar opmerkingen achteraf:

- Als het gaat om een veranderde opinie t.o.v. geloven, dan gaat het om geloven in de zin van persoonlijk, levend geloven in Jezus Christus als gestorven en opgestane Heer. Het gaat om de levensstijl, die bij dat geloof past. (ook al is het met vallen en opstaan): Mensen om ons heen zoeken naar innerlijke rust, naar vrede, en ze willen het 'beleven', het 'zien' aan ons. Daden en woorden moeten elkaar aanvullen.
- Ziet u de kentering in uw omgeving (nog) niet? Het kan heel goed dat deze 'kentering' net als bij eb en vloed, op de ene plaats later zichtbaar wordt dan elders.
- Het is Gods genade, dat zelfs in onze zogenaamde post-christelijke samenleving er nieuw leven, nieuw elan mogelijk is. Niet alleen in Azië, Afrika en Latijns-Amerika maar ook bij ons is er nog een opwekking mogelijk.

W.J. de Zwart

Oproep

GELOOF EN ARBEID

Aan het onderwerp 'Geloof en arbeid' zou ik graag één of twee artikelen in De Christen willen wijden. Dit 'praktische' onderwerp nodigt ertoe uit om mensen uit de praktijk aan het woord te laten komen.

Ik nodig u daarom uit te reageren op (één van) de volgende vra(a)g(en):

1. Wat betekent het geloof voor u op uw werkplek?
2. Wat betekent uw geloof voor uw collega's op uw werkplek?

Met behulp van uw reacties hoop ik binnenkort op dit onderwerp terug te komen.

Wim de Zwart

Actueel

DENK

Werk

21. Organiseer 1x per maand koffiedrinken na de dienst

Er zijn goede redenen om samen koffie te drinken. Dat is misschien wel ondenkbaar voor mensen, die vinden dat de gemeente alleen maar een 'geestelijk' gebeuren is. Maar de gemeente van de Heer is ook een lichamenlijk gebeuren; letterlijk in de diensten bijvoorbeeld. Mensen die daar alleen maar geestelijk aanwezig zouden zijn, zouden een zeer lege kerkzaal veroorzaken. Bijvoorbeeld in doop en avondmaal, waarin je lichamenlijk je geloof belijdt. Bijvoorbeeld in verantwoordelijkheid voor het geld van de gemeente. Rekeningen worden niet betaald met geestelijke waarden, maar met harde guldens.

De gemeente is dus niet alleen een geestelijk lichaam; er is ook een krachtig sociaal verband. Dat komt op allerlei manieren tot uitdrukking. Een van de meer ontspannen manieren is samen een bakkie drinken na de dienst. Een goede gelegenheid even te praten met een broeder die je al lang niet meer gesproken hebt, of met een zuster met wie je een hele tijd terug misschien woorden hebt gehad, zodat het even weer wat vriendelijker kan gaan. Een prima kans belangstelling te tonen voor wie het moeilijk heeft of blij te zijn met wie plezier heeft en zich gelukkig voelt. Een uitstekende tijd en plaats om de doop aan te vragen, als de voorganger zich met een kopje door de menigte worstelt. Een uitgelezen mogelijkheid om eens even kennis te maken met gasten. Zo leer je elkaar kennen als gezin van God, ontstaat er het broodnodige sociale contact, dat bijdraagt aan bestaan en leven van de gemeente.

Denk niet dat het niet geestelijk is. Ook de Heer at en dronk met mensen en dat deed Hij blijkbaar graag. Waar Hij is is altijd een 'geestelijke' lading aanwezig, hier verpakt in gewone menselijke bezigheden. Daarom: Zet koffiedrinken na de dienst maar in het rijtje van gemeentelijke activiteiten. U zult zien, ook voor uzelf, dat het werkt als uitdrukking van Gods goedheid, de band van Gods Geest en de liefde van Jezus. En dat allemaal door een kopje koffie!

Domi

FEESTGEZANG!

Vooruitblikkend naar de landelijke ontmoetingsdag van 20 mei a.s. kwam bovenstaand woord bij mij boven. We vieren als Nederlandse Baptisten onze "verjaardag".

En wat is een feest zonder muziek en gezang? Het zou allemaal een beetje koel en doods overkomen naar mijn idee.

Als we als gemeente samenkomen willen we maar al te graag voldoen aan het bijbelwoord uit Kolossenzen 3:16b. (Hopelijk ook het voorafgaande!) We mogen God dank brengen, aanbidden en loven in onze psalmen, lofzangen en liederen van de Geest!

Wat is dat toch prachtig als je als gelovige ook op die wijze iets van je geloof zichtbaar en hoorbaar kunt maken.

Voor mij persoonlijk is dat telkens opnieuw in onze diensten een feest op zichzelf, om mijn geloof uit te zingen, het met muziek ondersteund te beleven en daarmee elkaar op te bouwen en te beemoedigen.

Ook op onze ontmoetingsdag willen we samen als broeders en zusters door muziek en zang onze dank en ons geloof laten klinken in alle toonaarden.

Door de ECU ben ik verzocht om de samenhang die dag in goede banen te leiden. Nu weet ik uit vorige ervaringen met zo'n grote groep "samenzingers" dat het niet eenvoudig is om dat allemaal wat soepel te laten verlopen.

Echter, ik heb er vertrouwen in dat we het samenzingen kunnen maken tot een ware happening, een groot feestgezag tot eer van onze Here!

Als u nu ook maar met velen naar Zuidlaren komt om dit feest mee te beleven. Dan kan er ook niet zo heel erg veel mis gaan.

Aan de Heer zal het niet liggen. Hij heeft beloofd dat Hij er zal zijn, ook al zouden we maar met een handjevol mensen zijn, net als 150 jaar geleden.

Zelf ben ik al helemaal enthousiast over alles wat we samen krijgen aangeboden en samen mogen delen!

En het kan haast niet anders dat u dat ook bent of nog wordt als u bedenkt hoe het God verheugt als Zijn kinderen plezier hebben in het delen en uitdelen van Zijn liefde!

Mijn persoonlijk "lijflied" uit onze L&G-bundel (gez. 134) maakt het u en mij duidelijk hoe goed het is om Hem te kennen.

Kom daarom met velen op 20 mei naar Zuidlaren om God lof en eer te geven, ook door ons lied! Graag tot dan!

Harry Niemeijer.

20 MEI 1995
**LANDELIJKE
ONTMOETINGS DAG**
in de Prins Bernard Hoeve
te Zuidlaren

We sluiten samen de evangelisatieperiode in het kader van ons 150 jarig jubileum af met een prachtige dag van ontmoeting en delen.

Programma:
10.15 samenzang
10.30 eerste samenkomst
12.00 middagpauzprogramma
14.45 afsluitende viering

Kaarten voor de prijs van f 10,- kunnen besteld worden bij de NBBJ (tel. 04120-15687)

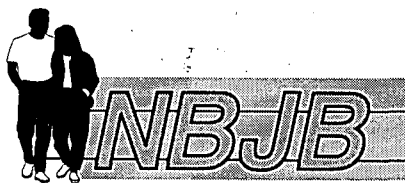
FLEVO TOTAAL FESTIVAL 1995!

17 t/m 20 augustus

"Journey to the heart" is het thema van het Flevo Festival dit jaar. De rode draad door het programma bestaande uit zo'n 200 onderdelen. Journey to the heart is een reis naar het hart. Het hart van de zaak, de zaak van God. Een zoektocht om tot ons doel te komen, te leven als hartelijke mensen.

Flevo wordt dit jaar gehouden op een nieuwe locatie: het voormalig vliegveld Welschap bij Eindhoven. Een prima locatie volgens de organisatoren. Muziek blijft natuurlijk zeer belangrijk op Flevo. Wie kun je o.m. verwachten? Steve Apirana, Jesse Dixon & the Chicago Gospel Community Choir, Charlie Peacock, No Buts, Electric Revival, Seraph en nog vele anderen. In totaal zullen er zo'n 40 bands, solisten en duo's zijn.

Kaarten? Die bestel je natuurlijk bij het Jeugdburo van de NBJB. Krijg je nog korting ook! Gewoon even bellen: 05120-15687 (tussen 9.00-12.00).

Als sommige mensen in de Bijbel de Grote Opdacht lezen komen ze weg met het grote Excuus:

"GAAT DAN HEEN..."

Wie, ik? Ik kan helemaal nergens heen!

Hoe moet het dan met m'n werk, m'n huis, m'n familie?

"MAAKT AL DE VOLKEN TOT MIJN DISCIPELEN..."

Wat? Naar het buitenland?

Ik heb een zwakke maag en ik slaap alleen maar lekker in een goed bed. Bovendien, m'n Engels is niet zo best.

"EN DOOPT HEN..."

Hè, da's nou jammer.

Ik ben geen dominee,

dus dat kan ik niet.

"EN LEERT HEN ONDERHOUDEN AL WAT IK U BEVOLEN HEB..."

Nou, met bevelen heb ik het niet zo op.

Je begint als m'n ouders te klinken.

"ENZ IE, IK BEN MET U..."

Nou, als er nog iemand is,

dan kan die het toch doen!

Paasappèl

Ook dit jaar wordt er in het gewest Groningen voor de Oudere Jeugd weer een Paasappèl georganiseerd. Zoals elk jaar vindt dit plaats op 2e Paasdag. Nieuw is dat dit jaar ook het gewest Drenthe meedoet. Dus behoort jouw jeugdgroep tot het gewest Groningen of Drenthe dan ben je 2e Paasdag van harte welkom in Musselkanaal.

Voor meer informatie kun je bellen met Hans Bergsma: 05987-18556.

WJE-avond

De Werkgroep Jongeren Evangelisatie komt graag een keer bij je langs. We hebben een leuk en informatief avondvullend programma met o.m. een diavoorstelling over "Visers van mensen" en informatie over de boot- en campingevangelisatie-acties. Dus willen jullie eens nadenken over evangelisatie en meer weten over de acties waaraan je zomers mee kunt doen, bel dan voor meer informatie met het Jeugdburo van de NBJB (05120-15687).

De wonderbare visvangst

1 En het geschiedde, toen de schare op Hem aandrang, dat Hij zelf aan de oever van het meer Gennesaret stond, en Hij zag twee schepen aan de oever liggen. 2 De vissers waren eruit gegaan en spoelden de netten. 3 Hij ging in één van de schepen, dat van Simon, en vroeg hem de zee in te gaan, niet ver van de oever. En Hij zette zich neder en leerde de scharen van het schip uit. 4 Toen Hij opgehouden had met spreken, zei Hij tot Simon: 'Ga naar diep water en zet uw netten uit om te vissen'. 5 En Simon antwoordde en zeide: 'Meester, de gehele nacht door hebben wij hard gewerkt en niets gevangen, maar op uw woord zal ik de netten uitzetten.' 6 En toen zij dit gedaan hadden, haalden zij een grote menigte vissen binnen, en hun netten dreigden te scheuren. 7 En zij wenkten hun makkers in het andere schip, dat zij hen zouden komen helpen. En dezen kwamen en zij vulden beide schepen, tot zinkens toe. 8 Toen Simon Petrus dit zag, viel hij neer aan de knieën van Jezus en zei: 'Ga uit van mij, want ik ben een zondig mens, Here.' 9 Want verbazing had hem en allen, die bij hem waren, aangegrepen over de vangst der vissen, welke zij gevangen hadden; 10 evenzo ook Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeus, die metgezellen van Simon waren. En Jezus zei tot Simon: 'Wees niet bevreesd, van nu aan zult gij mensen vangen.' 11 En zij trokken de schepen op het land en lieten alles achter en volgden Hem.

Lucas 5, 1-11

Gezocht: vissers van mensen!

Werkveld: Camping "De Otterberg" in Wijster (Drenthe) of koffiebarschip de "Res Nova" en de straten van Leiden

Belangrijkste taken:

- Camping:
  - recreatieprogramma voor kinderen en jongeren verzorgen
  - meehelpen met recreatie-activiteiten van de campingrecreatieraad
  - jezelf zijn en door vriendschappen die ontstaan iets doorgeven van wat geloof voor jou betekent
- Boot:
  - meehelpen met Vakantie Bijbel Week programma voor kinderen
  - meehelpen met straattevangelisatie
  - meehelpen met koffiebaravonden aan boord van de "Res Nova"

Belangrijkste criteria:

- je bent 17 jaar of ouder
- houdt ervan om in een team te werken
- ziet er naar uit veel te leren
- wilt iets van jouw geloof delen met anderen

Wat krijg je er voor terug:

- nieuwe vrienden, een tijd waarin je zelf groeit in je geloof, toerusting in evangelisatie en nog veel meer

Belangrijke informatie:

- Camping:
  - kiezen uit vier periodes: 8-15 juli; 15-29 juli; 29 juli-12 aug.; 12-19 aug.
  - kosten per week f 50,—
  - deelname aan het (gratis) voorbereidingsweekend van 28-30 april verplicht
- Boot:
  - kiezen uit alleen de aktie in Leiden: 22-30 juli of de aktie en de vaardagen (week vakantie aan boord van de "Res Nova"); 22 juli-4 aug.
  - kosten: alleen de aktie: f 150,—; aktie + vaardagen: f 250,—

Meer weten: Bel het Jeugdburo van de NBJB, tel. 05120-15687

Persconferentie in Noord-Bergum Delegatie uit Moldavië

Woensdag 8 maart j.l. waren zo'n tien mensen uit de voormalige Sovjet-republiek Moldavië voor een paar uur te gast in de gemeente Noord-Bergum. Zij gaven daar voor de regionale dagbladen een persconferentie over het doel van hun bezoek aan ons land. Het betrof een delegatie bestaande uit mensen uit de regering van Moldavië, mensen uit Christelijke organisaties en instellingen op het gebied van onderwijs en enkele Baptisten broeders en zusters.

Doel van het bezoek was om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om door het opzetten van gezamenlijke projecten met onderwijsinstellingen in Nederland te komen tot een verbetering van het onderwijsaanbod in Moldavië. Daarbij was het bezoek aan Friesland vooral gericht op het onderwijs in meertalige gebieden. Moldavië is namelijk een land waar zeker zes talen worden gesproken.

Omdat onder de delegaties ook broeder Victor Popovics was, de voorzitter van de Unie van Baptisten in Moldavië, hebben we uiteraard de gelegenheid te baat genomen te informeren naar de situatie van onze Baptisten broeders en zusters aldaar. Uit de woorden van broeder Popovics sprak veel dankbaarheid over de mogelijkheden die men heeft gekregen sinds de omwentelingen in Oost Europa. In de afgelopen jaren heeft de Unie in Moldavië een groei doorgemaakt van 104 naar 265 gemeenten. Men constateert dagelijks dat er een groot geestelijk vacuum bestaat onder vooral veel jonge mensen. Een geestelijke honger die men graag wil stillen met het woord van God. Sinds vorig jaar draait er in Kishinov, de hoofdstad, een Baptisten bijbelschool voor de opleiding van voorgangers en leraren.

Toch is er ook nog genoeg zorg en zijn er een aantal problemen. De geestelijke hon-

DELEGATIE UIT MOLDAVIË: DS. F. SMIT, BR. J. AALDRING, BR. H. PETERS & ZR. PETERS, BR. W. SIKKEMA

ger is zo groot dat er onvoldoende materiaal en menskracht beschikbaar is om er in te kunnen voorzien. Vijftig gemeenten hebben bijvoorbeeld geen voorganger of leider en voor gericht bijbelonderwijs, ook op de staatsscholen waar dit facultatief gegeven mag worden, zijn geen goede boeken en ook onvoldoende getrainde leraren voor handen.

In de 'wandelgangen' hoorden we bovendien dat de vijandelijkheid, met name vanuit de orthodoxe kerk, enorm is. Zo vertelde een zuster dat een priester van een orthodoxe gemeente opdracht had gegeven het gebouw van de baptisten gemeente in diezelfde plaats te vernielen. Grote mogelijkheden dus, maar ook grote zorgen voor de broeders en zusters in Moldavië.

Te zijner tijd zult u in dit blad een ongetwijfeld veel uitgebreider en gedetailleerder verslag kunnen lezen van het bezoek, geschreven door br. J. Aaldring die de hele week met de delegatie is opgetrokken. Toch wilden we u nu alvast laten delen in de vreugde, de dankbaarheid, maar ook in de zorg om de verbreiding van het evangelie in deze republiek. Dankt u met de mensen daar, de Heer voor de vele mogelijkheden en bidt u of de Heer rijk wil voorzien in middelen en mensen om Zijn werk voortgang te laten vinden.

Wieger Sikkema

Deel het uit... ook in Europa!

Onder bovenstaand motto kwamen we, uit diverse gemeenten, op 11 maart samen in Apeldoorn. Voor het eerst waren ook 3 Moldavische geloofsgenoten aanwezig op een landelijke dag.

Deel het uit in Oost-Europa

Uit de verhalen/getuigenissen van Raisa, Ivan en Victor werd ons nogmaals duidelijk dat de verkondiging van het evangelie in woord en daad met kracht door gaat. Mensen komen tot geloof, op straat, in gevangnissen en in scholen en gemeenten groeien of worden gevormd. Er is een grote behoefte aan bijbels, goede lectuur en training en scholing van voorgangers en zondagschoolleiders. Door hun aanwezigheid konden we delen in hun zorgen, maar wellicht nog meer in hun groot geloof, ondanks dat ze moeten leven in een land waar het – zeker economisch – nog steeds bergafwaarts gaat en de maffia een steeds grotere invloed laat gelden.

Hulp, om uit te kunnen delen

Ook nu weer is ons duidelijk geworden dat men al weer uitziet naar het volgende transport. Geld om andere/nieuwe kleding aan te schaffen is er nauwelijks. Een warme maaltijd is voor de grote gezinnen in de steden niet elke dag mogelijk en medicijnen zijn onbetaalbaar. Daarnaast is vervoer een groot probleem, vandaar dat (goede) fietsen op prijs worden gesteld, evenals orgels, sportspullen (voor de jongeren) en (kinder)bijbels. Het naaiatelier in Beltsy heeft grote problemen met de afzet, omdat niemand geld heeft. Maar men probeert op beperkte schaal kleding te maken voor weeskinderen. Ze kunnen onze hulp nog steeds gebruiken. Omstreeks 25 april moeten landelijk alle goederen zijn ingeleverd, dit in goed overleg met de gewestelijke coordinatoren.

Help om te delen en te dienen

Begin april is de bouw weer begonnen in JABLONA. Er is nog ongeveer f 50.000 nodig om de bouw te kunnen voltooien. Het ziet er naar uit dat de Moldavië-werkgroep in Apeldoorn in samenwerking met de WILDE GANZEN een flinke stoot in de goede richting kunnen maken in de komende weken. Met onze Moldavische vrienden zijn we er van overtuigd dat er van deze bouw een groot getuigenis uitgaat. (In een gesprek met de minister van onderwijs van Moldavië...

>> vervolg op pagina 9

Het kruis als kritiek

Het woord 'kruis' heeft een vaste plaats in ons christelijk spraakgebruik als code-woord voor het verzoenend lijden en sterven van Christus. Maar de betekenis van het kruis is daarmee niet uitgeput. Het heeft in de loop der tijden echter veel van zijn scherpte verloren en het is daarom van tijd tot tijd nodig om die andere kant van het kruis opnieuw te ontdekken. Daarvoor moeten we het lezen in de context waarin met name Paulus het plaatst.

Conflict

Eerste stap is altijd om na te gaan waar het woord wordt gebruikt. Dan valt op dat een veelvuldig gebruik van het woord kruis en het bijbehorende werkwoord alleen gevonden wordt in de brief aan de Galaten en in de eerste twee hoofdstukken van 1 Corinthiërs. Beide keren dus in een sfeer van conflict, zij het dat de conflictstof heel verschillend is.

In Galaten gaat het om de betekenis van de Tora voor de christenen uit de heidenen. Voor de christenen uit de Joden was de Tora geen probleem: de geldigheid van de Tora werd door de aanvaarding van Jezus als de Messias niet aangetast. Hoe lag dat voor de christenen die niet bij de Tora waren opgevoed? Hier ligt de eerste grote theologische controverse van de christelijke kerk. Paulus had hierin een zeer radicaal standpunt: aan de heidenen hoefde alleen het evangelie verkondigd te worden, de boodschap van Gods ingrijpen in de geschiedenis door Jezus Christus en vooral door zijn dood en opstanding. Bij deze boodschap gaat het om aanvaarding en dus geloof of om afwijzing en ongelooft. Daar kan niets bij of tussenkomen, ook de Tora niet. Ongewijfeld is Paulus' eigen bekering hier ook van invloed. Het was een totale omkering geweest van alle standaards en waarden die op de Tora berustten en waarop hij zijn existentie had gebaseerd. Zij hadden hun exclusieve waarde volledig verloren. Nergens heeft Paulus dit aangrijpende onder woorden gebracht dan in Filippiëzen 3: 7-10. Het is voor hem dan ook alleen maar consequent wanneer hij het waardensysteem van de Tora niet betreft in zijn verkondiging van het evangelie aan niet-Joden. Overigens is hij wel de Joden een Jood gebleven.

Maar lang niet alle christenen uit de Joden hadden bij hun bekering tot Jezus de Messias zo'n breuk-ervaring als Paulus. Voor hen bleef de Tora even vanzelfsprekend Gods Woord als voorheen. Het lag in hun optiek dan ook volkomen voor de hand dat een heiden alleen maar christen kon worden op de manier van de profeet, dus met doop en besnijdenis. Pas dan was hij echt opgenomen in Gods volk.

Kritisch

Tegen deze achtergrond moeten we de brief aan de Galaten lezen. Het woord kruis krijgt dan een bijzondere betekenis. Het duidt Jezus' sterven niet alleen in zijn heilsbetekenis maar vooral in zijn kritische betekenis, nl. als het faillissement van alle waardensystemen, hoe vroom en bijbels ook. Zij worden door het kruis onthuld als systemen van eigenwaarde. Dat is het skandalon van het kruis, de steen des aanstoots (Gal. 5: 11) en Paulus verwijt zijn tegenstanders, die van de galatische christenen eisen dat ze zich laten besnijden, dat zij deze aanstoot teniet doen. Op zichzelf is dat een merkwaardig verwijt want de besnijdenis was voor de meeste niet-Joden de meest aanstotelijke kant van het joodse geloof.

Zo wordt het kruis tot een symbool van het oordeel over alle systemen van eigenwaarde. Wie zoals Paulus dit oordeel over zich heeft zien komen, houdt dan ook niets meer over dan alleen het kruis van Christus. Hij kan alleen nog roemen in het kruis (Gal. 6: 14).

Partijvorming

In de gemeente te Corinthe spelen heel andere en veel meer problemen. Het eerste probleem dat Paulus signaleert is dat van de partijvorming. De partijen ontleen hun namen aan de bekendste verkondigers van het evangelie: Paulus, Apollos, Kefas. Er is zelfs een groep die zich 'van Christus' noemt om zich van haar medechristenen in dezelfde gemeente te onderscheiden! zo'n partijvorming leidt altijd tot een zich afzetten tegen anderen. Voor het bepalen van de eigen identiteit is afwijzing van anderen blijkbaar onmisbaar. "Ik ben..." wordt altijd mee bepaald door "ik ben niet...". Zo is het nog altijd, ook in de kerk. Meestal leeft het ondergronds maar er hoeft niet veel te gebeuren of het mechanisme is ineens weer actief.

Twee woorden

Terug naar Corinthe. Voordat Paulus

ingaat op de problemen in de gemeente, zet hij, om zo te zeggen, eerst de lijnen van het veld uit. Ze worden bepaald door twee woorden. Eerst het woord kruis (1: 17-2: 5), vervolgens het woord geest (2: 2-16). Vanaf het begin van hoofdstuk drie komen dan de specifieke corinthische problemen aan de orde. Dat Paulus in de aanloop zoveel aandacht besteedt aan de Geest, zal zeker verband houden met de voorliefde voor bijzondere geestelijke gaven in die gemeente. Daarover schrijft hij verderop in de brief. Wat hij er hier over schrijft heeft vooral ten doel om de corinthische broeders en zusters duidelijk te maken dat ze blijkens hun gedrag helemaal niet zo geestelijk zijn als ze zelf denken. Voor ons is dat nu niet het belangrijkste. Wij onderzoeken de rol die het kruis speelt in Paulus' afbakening. Hij voert het woord in zodra hij daartoe de kans krijgt. Hij definieert het evangelie dat hij verkondigt als het woord van het kruis (1: 18). Daarmee is de toon voor het volgende gezet. Het verhaal van het kruis is immers een raar verhaal. Als zingevingsoodschap (om het zo maar eens te zeggen) kan dat verhaal van een executie toch moeilijk anders dan dwaas worden genoemd. Bij zingeving past een woord van wijsheid dat het bestaan verheldert en de grond van het bestaan zichtbaar maakt. Dat doet het verhaal van de executie van Jezus van Nazaret niet. Het is dan ook geen bestaansverheldering maar een boodschap van behoud. Het is het bericht van Gods manier om te behouden en dat is primair een zaak van geloof en niet van verstand. Het betekent zelfs het einde van alle wijsheid, alle mensbeelden en alle levensontwerpen.

Kritische punt

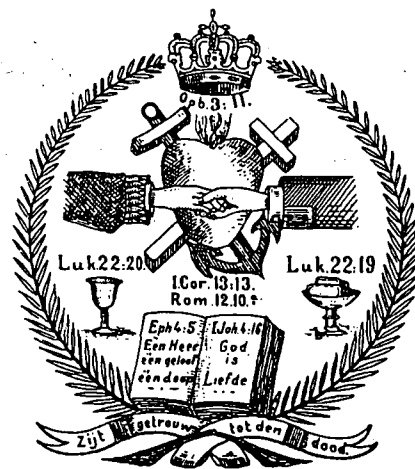
Maar het kritische punt ligt niet daar. Wij vergeten vaak dat deze woorden niet zijn geadresseerd aan de filosofen en religieuzen van deze wereld maar aan de corinthische christenen. De kritiek van het kruis is allereerst binnenkerkelijke kritiek. Zij is gericht op onze interpretaties en reconstructies van het evangelie die vaak evenzovele reducties zijn. Daar waar deze interpretaties tegen elkaar worden uitgespeeld in het spel van richtingen en modaliteiten, daar is het verhaal van het kruis broodnodig om ze te relativeren en meer dan dat: om ze op z'n minst op te schorten en eerst te luisteren naar broeders en zusters die het evangelie anders verstaan en toepassen. Alleen daar kan het tot werkelijke ontmoeting komen.

J. Reiling

150 Jaar Baptisme

Merkwaardige ijkpunten voor Baptisten Jubilea?

Sinds wanneer bestaat een gemeente? Waar moet je vanuit gaan? Br. H. Nobbe dook voor ons in de archieven. En inderdaad: we bestaan dit jaar 150 jaar!

Het symboliseren van de eenheid onder de Baptisten Gemeenten werd veelvuldig geïllustreerd in oude 'Christen's'. De eenheid van ontstaansgeschiedenissen van onze gemeenten kent een bonte mengeling van ijkpunten. In het slot van mijn vorige artikel kwam ik tot de conclusie dat de gemeenten verschillende ijkpunten hanteren voor hun jubilea, en dat hangt samen met de eigen ontstaansgeschiedenis. Een zeker richtpunt – althans waar ik voor pleit – is het feit van de instituering van de gemeente. Maar niet elke gemeente kan dit baptisten beginsel aantonen in haar geschiedenis.

Typering van de ijkpunten

Grofweg kunnen we die verschillende ontstaansgeschiedenissen van de gemeenten opdelen in:

- Gemeenten die ontstaan na een doopgebeuren en instituering, waarbij doop en instituering samenvallen in de tijd.
- Gemeenten die na verloop van tijd zelfstandig worden vanuit een relatie met één of meerdere 'moedergemeente(n)' middels een instituering (of eventueel een ander historisch moment zoals een eerste gemeentevergadering).
- Gemeenten die een overgang kennen van een Vrije Evangelische Gemeente naar een Gemeente van Gedoopte Christenen, waarbij de doopkwestie, een eerste gemeentevergadering of instituering beslissende momenten zijn.
- Gemeenten die gekozen hebben voor andere ijkpunten van ontstaan in afwijking van bovengenoemde drie.

Goede vondsten vanuit het Baptisme

Om vaste ijkgrond onder de voeten te krijgen zou de instituering verreweg de voorkeur verdienen boven andere historische momenten. De instituering als ijkpunt heeft namelijk vanaf het eerste begin de beste argumenten op haar hand. We kunnen deze voorrang van geldigheid illustreren aan twee vondsten.

- 15 mei 1845 (blz 27 Wümkes, blz 27 v. Dam)

Op den stillen Zondagavond van 15 Mei 1845 ¹⁾ begaf zich de broederschap naar de hoeve van Roelof Reiling aan den Nijveenschen mond. Een schuurtje, dat nog bijna onveranderd op dezelfde plek aanwezig is, diende voor kleedvertrek. Zeven, hetzelfde symbolieke getal, waarmede de Hamburger gemeente begon, maakten zich voor de plechtigheid gereed. In de veenvaart, ongeveer twee honderd meter van de hoeve, was een ondiepte, die zich bij uitstek voor den doop leende. Köbner als dooper daalde af in het water. Hij werd gevolgd door Feisser, den scheepskapitein Arend Speelman te Nieuwe Pekela, Roelof Reiling en zijn vrouw Geertruida Teissens, benevens de drie gebroeders Willem, Jannes en Hendrik Kruit allen te Gasselter-Nijveen. Deze lieten zich door Köbner begraven in den vloed om als afgewasschenen daaruit op te komen. Na van kleed te zijn verwisseld begaven zij zich naar de hoeve. Köbner las den 92sten psalm voor, het sabbathslied en sprak in het bijzonder over de woorden: „Gij hebt mij verblijd, Heere, door uwe daden; ik zal juichen over de werken Uwer handen. O Heere, hoe groot zijn Uwe werken, zeer diep zijn Uwe gedachten.” ²⁾ Daarna werd Feisser tot herder en leeraar, Roelof Reiling tot diaken gekozen, en als zoodanig door Köbner geordend. Hiermede was de eerste „gemeente van gedoopte Christenen” in Nederland openbaar geworden. Een liefelijke vrede vervulde de harten. „Het was ons”, schreef Feisser, „alsof wij nu door de rechte poort waren ingegaan, waarvan Bunjan in zijn

¹⁾ Feisser sprak er ook een paar maal in de Duitse taal, zie „De Christen”, 25^e jaargang no. 995.

²⁾ Het moet op een Zondag zijn geweest, daar Köbner Psalm 92 voorlas, en wel op den 15^{den} Mei, daar Feisser na den doop met Köbner reisde naar Zutphen en Amsterdam, en 22 Mei weer thuis was.

³⁾ Psalm 92 : 5, 6.

- 4 oktober 1840. Vijf jaar eerder deed zich eenzelfde historische gebeurtenis voor bij het ontstaan van de Baptisten Gemeente Bitterfeld (voormalig D.D.R.).

Auf WERNERs Einladung kommt Anfang Oktober 1840 J.G. ONCKEN nach Bitterfeld. Er hält mehrere, zahlreich besuchte Versammlungen, prüft einzelne Taufbewerber. Am Sonntag, dem 4. Oktober, ziehen sie gegen Abend der Berliner Straße nach an die Mulde. Nach Gebet und kurzer Ansprache taufte ONCKEN fünf Männer und vier Frauen auf das Bekenntnis ihres Glaubens. Im Anschluß feiern sie im Hause WERNERs das Abendmahl und konstituieren sich zu einer „Gemeinde gläubig getaufter Christen. WERNER wird als Ältester und Vorsteher der Gemeinde gewählt.

In beide ontstaansgeschiedenissen is de instituering het moment waarvan gezegd wordt dat er sprake is van een gemeente, namelijk wanneer de pasgedoopte gemeente van gelovigen uit haar midden leidinggevenden kiést.

Een uitvoerige instituering beschreven

In de maand april 1906 worden de voorwaarden voor het institueren en het institueren uitvoerig beschreven in 'De Christen'. We kunnen ze als volgt omschrijven:

- verlangen om een zelfstandige gemeente te worden;
- na rijpe overweging in overleg met de moedergemeenten;
- onder leiding van de voorganger van een gemeente;
- een gemeentevergadering met de leden der te ordenen gemeente en een afvaardiging van de moedergemeente(n);
- het voorhouden van rechten en plichten van de gemeente;
- instemming van de gemeenteleden onder aanroeping van de naam des Heren;
- verkiezing van leidinggevenden door de gemeentevergadering;
- gebed en handoplegging met de verkozenen door de voorganger en ouderling(en) van de moedergemeente(n).

Terwijl de gemeente daarna besloot om opname in de Unie aan te vragen. Maar het laatste kunnen we niet rekenen onder de instituering.

Verder onderzoek

Het zou de moeite waard zijn om de eigen ontstaansgeschiedenis van uw gemeente eens na te zien. En te toetsen aan de ijkpunten die voor uw gemeente gelden. Het zou ook de moeite waard zijn notities of geschriften boven water te krijgen over de mate waarin getracht is te komen tot uniformiteit in het ontstaan van Baptisten Gemeenten. Op bladzijde 152 (Winkes) lezen we dat de Neui gebruikt maakte van "Glaubensbekenntnis und Constitution" van de Duitse Gemeenten. De Neui vertaalde dit geschrift in het Nederlands. Zo blijven er veel vragen over, maar misschien neemt een ander de estafettestok van onze ontstaansgeschiedenis eens over...

Rustig nog een maandje slapen?

Het ijkpunt van 150 jaar Baptisme heeft dus de proef van onderzoek doorstaan. We kunnen de viering op 19 en 20 mei met vaste ijkgrond onder de voeten tegemoet zien. En rustig nog een maandje slapen, alhoewel... de evangelisatieactiviteiten houden ons onrustig om het geschenk uit de hemel, Jezus Christus, het vlees geworden Woord, uit te delen. Mogen we in dat uitdelen gezegend worden. En anderen met ons, want daar is het met het ontstaan van het Baptisme om begonnen.

br. Harry Nobbe (Leeuwarden)

>> vervolg van pagina 6

...bleek dat hij ook op de hoogte was van dit initiatief en na een eerste aarzeling nu zeer positief staat t.o.v. JABLONA en daadwerkelijk iets wil doen). Naast de bijdragen voor dit project, blijft het noodzakelijk de regelmatige bijdragen voor het transport niet te vergeten. Laten we doen wat onze hand vindt om te doen, om te delen en te dienen waar Christus het van ons vraagt.

U allen groetend en gezegende paasdagen toewensend,

De Christen

WEEKLIJK EN VOOR ALLE BAPTISTEN-GEMEENTEN IN NEDERLAND

Verzendadres: **De Christen**
Postbus 1115
3720 BA Zaanse Schans
Tel. 023-36023

Abonnementen:
Per jaar: 12 nummeren
Per kwartaal: 3 nummeren
Per maand: 1 nummer
Per week: 1 nummer

Ter leiding dezezer hoogst gewichtige zaak baden wij den Voorganger der Stadskanaalster Gemeente verzoekt, die nu als steeds bereid was ons te helpen. Ook waren vertegenwoordigers der Gemeenten Weerdinger- en Valthersmond genoodigd, van welke alleen de eerste twee harer bestuursleden zond. 's Morgens trad genoemde Voorganger, br. van Beek, voor een welbezochte vergadering op, sprekende over „ons Christelijk Paascheest“, volgens 1 Cor. 5: 7, 8. Er werd niet veel aandacht geluisterd. In den namiddag was de vergadering van uitsluitend leden der te ordenen Gemeente. Nadat in deze samenkomst aan de hand der Schrift gewezen was op den ernst der zaak, die we ondernemen, als op de rechten en plichten eener bijbelsche Gemeente, alsmede van de hooge eisch en roeping van hare leiders en dienaren, bevestigden alle aanwezigen hunne instemming met de stichting eener zelfstandige Gemeente, en werd onder aanroeping van 's Heeren naam de organisatie voltooid. Tot Ouderlingen werden nu met bijna algemeene stemmen gekozen de broeders H. Bos en H. Kiereld en tot Diakenen de broeders H. Goeree en J. de Jong. Deze laatste zal mede als Secretaris dienen. (Zijn adres is: Bm. Kerscheidevrees, Kanaalzee.)

De gekozen broeders werden vervolgens tot hun ambt met gebed en handoplegging, waaraan ook de Ouderling van Weerdingermond deelnam, bevestigd.

Zegene de Heer der Gemeente deze jeugdige plant:

EEN OPROEPJE VAN DE POSTZEGEL-MAN

Voor de zusters die de A.V. op 25 april in Zwolle bezoeken.

Denkt u er aan om de postzegels, kaarten en telefoonkaarten mee te nemen.

Het afgelopen jaar heb ik weer f 2500,- over kunnen maken naar de Zending. Maar dit kan alleen als ze voor een voldoende voorraad zorgt. Zelf hoop ik in Zwolle aanwezig te zijn om alles in ontvangst te nemen.

Met vriendelijke groeten,

Br. A. Wijnand,
H.W. Valckstraat 5,
1785 LJ Den Helder,
Tel. 02230-36023.

Lezers

aan het woord

Levensmoeheid

In De Christen van 10 maart jl. schrijft br. De Winkel, in het artikel 'Levensmoeheid', over euthanasie. Dit naar aanleiding van 'dood op verzoek' van een vrouw, die psychisch ondragelijk leed, maar niet in een stervensfase verkeerde. Br. De Winkel schrijft: "Vermoedelijk zullen we als christenen vrijwel unaniem euthanasie afwijzen." Zou dat zo zijn? En mogen we iemand, die wel positief over euthanasie denkt, beoordelen als slecht christen of als niet-christen?

De vraag is ook: wanneer spreekt men van euthanasie, en moet men het altijd afwijzen? Een aantal jaren geleden meende men dat er een duidelijk verschil was tussen actieve en passieve euthanasie. Actief: het geven van een dodelijke injectie; passief: het nalaten of afbreken van de behandeling. Dat laatste wordt door velen toelaatbaar geacht.

Zo eenvoudig blijkt het verschil niet te liggen. Enkele gevallen: een baby is zo gehandicapt geboren, dat hij slechts met allerlei apparatuur in leven gehouden kan worden. 'De stekker er uit trekken' is een actieve daad, maar het 'medisch loslaten' kun je passief noemen. Evenzo: iemand die lang in coma ligt; mocht hij er uit komen, staat hem waarschijnlijk geen normaal leven meer te wachten. Is beëindigen van de behandeling nu actieve of passieve euthanasie?

En dit: een kankerpatiënt is in de stervensfase en lijdt verschrikkelijke pijn; die wordt met morfine onderdrukt. De arts weet, zegt dat ook eerlijk, dat hij door het toedienen van een grotere dosis de pijn nog kan onderdrukken, maar dat zal levensverkortend werken. Is dat euthanasie, of net niet? En is dat aanvaardbaar? Ik denk dat in zulke situaties christenen niet altijd unaniem zullen denken en beslissen. Of het nu zichzelf aangaat (bijv. in een levenstestament) of naaste familieleden. Leidt dat niet tot handelen, waarbij ieder voor zichzelf moet beslissen, na het met de Heer doorgesproken te hebben?

Mag dit onderwerp eens in ons blad worden belicht door deskundigen; ik bedoel: door mensen die beroepshalve hier direct mee te maken hebben, bijv. artsen en predikanten in een ziekenhuis of verpleeghuis. Dan kunnen wij, als we er zelf mee geconfronteerd zouden worden, misschien beter beslissen; en kunnen dan de mening en het handelen van degenen die het anders doen, makkelijker respecteren.

J Aaldring

H. de Vlas

Nieuwe (Baptisten) Psalmberijming?

Als ik een paar woorden over de pogingen om te komen tot een nieuwe (baptisten)psalmberijming op papier zet, is dat enerzijds met enige schroom; het heeft er immers al gauw de schijn van dat er zo speciaal wat gezegd wordt tegen de ontwerpers van de nieuwe teksten en melodieën. Daar gaat het echter niet zozeer om. Er zijn een paar andere redenen waarom ik het onjuist, niet praktisch en vooral niet samenbindend vind dat bij ons aan een nieuwe psalmuitgave wordt gewerkt.

1. Het aanleren van nieuwe melodieën vraagt extra inspanning. Dat is niet erg als het rendement daarna groot is. Dat is het bij ons niet als 't gaat om het zingen van psalmen; het beperkt zich in de regel tot hoogstens één psalm per zondag. Voor veel gemeenten is dat al veel.
2. Wij isoleren ons alleen maar meer als wij een geheel andere psalmberijming gaan zingen dan de kerken om ons heen. Waar onze kinderen – en ook veel volwassenen – in het zingen van de psalmen nog ervaren dat de gemeente van Christus groter is, daar gaan wij de grenzen nog eens aantrekken. Dat vind ik meer dan erg jammer. Juist onze basisschoolkinderen leren en zingen psalmen in de berijming van het liedboek. Dat schept verbondenheid, ook met kinderen uit andere kerken. Ik weet wat sommigen zullen tegenwerpen: dat er hoegenaamd geen liederen meer worden aangeleerd op de christelijke basisscholen. Weest gerust, die bewering is onjuist. De oude "maandagmorgen-opzeg-methode" wordt niet veel meer gehanteerd maar dat wil nog niet zeggen dat er geen liederen meer worden gezongen en diensengevolge geleerd. Daar komt nog bij dat menig enquête over deze materie vrij suggestief is en daardoor een reëel beeld vertroebelt.
3. En mede daarom meen ik te mogen opmerken dat wij ons met een andere berijming (en melodie?) onnodig isoleren, wij moesten ons veel meer verbonden willen voelen met de gemeente van Christus, die bijEENkomt ook onder andere benamingen. Wij moesten daar, aan dat laatste, uiting aan geven waar mogelijk. En wij kunnen, met de psalmberijming uit het liedboek te (willen) zingen, juist zo goed aangeven

dat wij elkaar verstaan en ons verheugen over ons gemeenschappelijk lied en over dat wat daar achter steekt.

4. Het moge duidelijk zijn dat ik ook graag van de berijming Hasper af wil. Waarom zouden alleen Baptisten en (Zevende Dags) Adventisten deze berijming zingen? Vinden wij het niet bemoedigend dat op allerlei interkerkelijke samenkomsten we ook verbaal één zijn in onze psalmliederen?
5. Afgezien van het vele monnikenwerk dat voor een herziening van de psalmen moet worden verzet, meen ik te moeten aangeven dat we op verkeerd spoor zitten door veel tijd, geld en energie te steken in een zo omvangrijk werk voor twaalfduizend baptisten. Is voor mij puur onnodig. Er zouden hogere prioriteiten op onze gemeentelijke lijst moeten staan.
6. Meezingen met de liedboekberijming, samen een psalm, dezelfde psalm "aanhouden in de naam van Jezus" dat lijkt mij een goede, een veel betere zaak.
7. Waarbij ik ook moet opmerken dat zeker in één van de op de AV gezongen psalmen enkele storende taalfouten zaten.
8. Ik hoop van harte dat wij afzien van onze onnodige inzet tot een andere psalmberijming (en melodie) te komen en dat we inzien dat er betere, kant en klare mogelijkheden voorhanden zijn.

J.M. Zijlstra,
Kampen, maart '95

Zingen

Toen in de titel van het artikel "Zingt de Here een nieuw lied", las, dacht ik fijn, een artikel over gezamenlijk zingen. Niets is immers zo mooi als zingend de Here te lofprijzen.

Nou moest ik toch wel even schrikken van uw uitspraak: 'Waarom zouden we het klassieke orgelspel niet eens werkelijk uit laten groeien tot muzikale medewerking?' Is het orgelspel geen muzikale medewerking? Ik vind dat het orgel wel degelijk een grote dienst kan bewijzen voor het begeleiden van de samenzang. Zelf ben ik één van de organisten van de Baptistengemeente te Doetinchem. Als ik speel probeer ik zoveel mogelijk variatie aan te brengen in mijn spel en zo de samenzang te stimuleren. Het is prachtig om verschillende instrumenten te gebruiken tijdens een dienst. Orgel

en piano laten zich goed combineren. Nou is het orgel niet zo geschikt voor een aantal Opwekkingsliederen. Voor die liederen is de piano uitstekend geschikt, in combinatie met andere eigentijdse muziekinstrumenten.

We hebben de Psalmen, Lofzangen & Gebeden en de Opwekkingsliederen. Uit die ruim 1000 liederen valt veel te halen. De Psalmen kunnen bijvoorbeeld goed gecombineerd worden met een aantal Opwekkingsliederen. (Opw. 65 + Ps. 150) Zijn we niet veel te vaak bezig met hoe mooi we moeten zingen? Is het niet veel belangrijker dat we ons bewust zijn van wat we zingen? Zodra we dat doen, wordt de samenzang pas echt een offer van lof voor de Here God.

Maarten Diepenbroek

Reactie

Over de psalmberijming is door de Unie ter Algemene Vergadering al een aantal jaren vergaderd. Diverse opties zijn reeds bekeken. De AV 1995 (Groningen) heeft een eerdere beslissing tot selectie van de psalmen in die zin bijgesteld dat naast deze selectie van ("zingbare") psalmen de overige psalmen bewerkt en voor de gemeentezang toegankelijk gemaakt zullen worden. Voor een genuanceerder weer-gave verwijs ik naar de notulen van de AV 1994 (Groningen). Br. Zijlstra verwoordt een aantal zaken die reeds tweemaal ter AV (zowel te Hoogeveen als te Groningen) besproken en gewogen zijn. Vervolgens besloten wij met 190 stemmen voor en 21 tegen de ZBC opdracht te geven om al de psalmen voor de gemeentezang toegankelijk te maken. Het voorstel van br. Zijlstra om het psalter van het Liedboek der Kerken over te nemen is dus niet nieuw en al meegewogen. Bovendien lost deze oplossing het probleem van de nooit gezongen psalmen niet op. En juist op dat punt heeft de ZBC in de afgelopen tijd geweldige vooruitgang geboekt. De oplossing waartoe we gezamenlijk besloten hebben blijkt een schitterende weg tot ontsluiting van het psalmboek. Oude psalmen komen op nieuwe wijs tot leven. Bij deze nodig ik br. Zijlstra uit om de door hem geconstateerde fouten in de nederlandse taal aan de ZBC kenbaar te maken. Wellicht ziet hij kans om met inachtneming van het rijmschema verbeteringen aan te brengen. Ter AV hadden we overigens al toegezegd het nieuwe materiaal, zodra dit mogelijk is, ter kennisneming aan de gemeenten te zenden. Dan zal ieder de nog noodzakelijke verbeteringen kunnen voorstellen.

A. Nijland (ZBC-lid)

Lezers

aan het woord

Met het oog op vandaag

'Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is door de majesteit van de Vader, zo ook wij in nieuwheid des levens zouden wandelen. Want in dien wij samengegroeid zijn met hetgeen gelijk is aan zijn dood, zullen wij het ook zijn met hetgeen gelijk is aan zijn opstanding.' (Rom. 6: 4,5)

Avondmaal

Elke maand, de eerste zondag, wordt er in veel van onze gemeenten 'avondmaal' gevierd. Rond Pasen wil daar nog wel eens van afgeweken worden. Bijvoorbeeld door op Goede Vrijdag Avondmaal te vieren.

Vorig jaar hebben we er in Heerenveen voor gekozen om op de donderdagavond voor Goede Vrijdag (Witte Donderdag) aan te schuiven aan tafels om met elkaar op uitgebreide maar toch ook sobere manier het brood te breken en uit de beker wijn te drinken.

Ik heb dat als heel spannend ervaren...

Hoeveel zouden er komen?

Hoe zouden de reacties zijn?

Wat zouden we beleven?

De opkomst was prima...

de reacties waren positief...

De beleving...?

Wat dat betreft kan ik niet voor anderen praten, mijn beleving was intens, en door die beleving op Witte Donderdag kwamen Goede Vrijdag, Stille Zaterdag en Paasmorgen in een heel helder licht te staan.

Gisteren

Het avondmaal wordt vaak 'gedachtenmaal' genoemd. In het breken van het brood kijken we terug. Terug naar Goede Vrijdag. Opnieuw en tot in het diepst van wie we zijn beleven we Gods trouw voor ons persoonlijk, beleven we hoe dichtbij

God in Jezus is gekomen, dichterbij kan niet. Jezus ging zelfs onze eenzame dood door. Jezus maakt weer heel wat wij hebben stukgemaakt. Jezus gaat ons voor, leeft ons voor. Dat is elke keer weer indrukwekkend: niet in woorden uit te drukken.

Vandaag

Er is meer dan gisteren. Op die Witte Donderdag ontdekke ik dat ik bij mijn viering van het avondmaal veel te vaak aan mijn 'vandaag' voorbijging! Avondmaal vieren blijkt meer dan dankbaar achterom kijken. Plotseling deed

het gebroken brood en die beker wijn mij in de spiegel kijken. Ik keek mezelf aan met de pijnlijke vraag: 'wat doe ik met mijn leven vandaag?'

Van Goede Vrijdag stapte ik stilte van Stille Zaterdag binnen. God houdt van mij! Ik hou van Hem. Maar, maak ik mijn liefde waar? Wat kan stilte toch stil zijn!

Morgen

Het vervolg op Gods trouw. Het vervolg op de miljarden doden die Jezus stierf aan het kruis, dat vervolg kwam na een dag stilte op de paasmorgen. De dag dat de dode – Jezus – bij levenden gezocht moest gaan worden. De dag van de opstanding. Brood wordt in hoop gebroken, hoop op de toekomst. Wijn wordt gedronken om op te leven. Om niet bij de pakken neer te blijven zitten, om de angst om te leven achter je te laten en op te staan. Opstaan, iedere morgen weer. Opstaan, vandaag.

Met het oog op vandaag

Door de doop zijn wij met Jezus begraven in de dood. Om net zoals Jezus door de majesteit van de Vader uit de doden is

opgeseikt, als nieuwe mensen over deze wereld te wandelen. Eén met Christus door te sterven zoals Hij. Eén met Christus door op te staan zoals Hij.

In mijn doop beleefde ik met huid en haar wat Jezus voor mij betekent. Bij het avondmaal beleef ik dat keer op keer weer.

Vandaag is het weer Pasen.

Vandaag, opstaan, achter Hem aangaan.

Vandaag, in mijn leven zichtbaar zichtbaar laten worden dat ik als nieuw mens over deze wereld rondloop.

Vandaag, niet blijven liggen als ik struikel, maar steeds weer met de moed van de hoop opstaan.

Elke dag is vandaag, dus elke morgen weer een nieuw besef van een nieuwe morgen, een nieuwe paas-ochtend, om op te staan.

Met het oog op morgen, als ik definitief mag opstaan om bij Hem aan tafel te schuiven.

Tjeerd de Graaf

Overleven

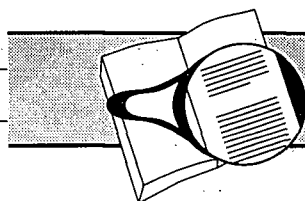
Uit trouw geschonken
wijn
Gods
eindeloos
refrein

Wijn
als bloedrood teken
dat Hij mijn
gebreken
eenzaam
heeft doorstaan

In hoop gebroken
brood
Mens
tot in
mijn dood

Brood
om op te leven
om uit angst
en beven
stilaan
op te staan

Bijbel

GEMEENTE IN BEELD: KAMPEN

De gemeente te Kampen is met 10 jaar een van onze jongste zusters. Zeker vergeleken met 's Gravenhage, gesticht in 1892 en beschreven in DC nr. 5. En met onze oudste gemeente Stadskanaal-Noord van 1845, waarover u in DC nr. 9 meer zult kunnen lezen. Maar gelukkig zegt het aantal jaren dat een gemeente bestaat niets over de kwaliteit en mogelijkheden van een gemeente. Ds. Jan van Dam placht wel te zeggen dat een gemeente pas na 25 jaar echt gemeente is, maar dat is geen natuurwet.

Kampen werd dus in 1985 een zelfstandige gemeente, nadat er vanuit Zwolle een aantal jaren samenkomsten waren gehouden. Reden om een feestje te bouwen, dat bij het verschijnen van dit nummer net achter de rug is: 1 april. Met een kindermiddag voor de zondagsschool waar ook vriendjes en vriendinnetjes mogen komen, kerkelijk of niet-kerkelijk. Met een voorstelling en natuurlijk een bijbelverhaal. Een feestavond voor de ouderen met de musical door de oudere jeugd 'In vuur en vlam', Hananja, Misaël en Azarja die ongedeed uit de oven van Nebukadnezar komen. Oude herinneringen ophalen, daarbij geïnspireerd door foto's en een overzicht van de geschiedenis door de raadsleden. En zondag 2 april in de eredienst aandacht voor deze verjaardag, onder het thema "Een rijke oogst?"

Ontwikkeling

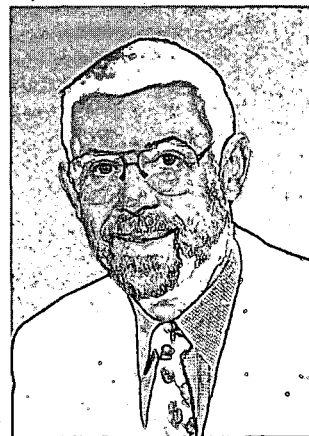
Br. J.M. Zijlstra, voorganger van de gemeente, geeft het volgende beeld van Kampen.
In de loop der jaren zijn tientallen mensen bij de gemeente gekomen, uit andere ker-

ken, maar gelukkig is er ook een aantal vanuit weinig of geen kerkelijke achtergrond tot geloof gekomen. Het relatief grote verloop heeft ertoe geleid dat de gemeente hier nog niet is uitgegroeid tot een erg grote gemeente, maar we zijn niettemin erg dankbaar met onze 110 leden en een redelijk grote vriendenrand. Gelukkig zijn we 's zondags vaak met zo'n tweehonderd of meer mensen in de dienst.

Veelkleurig zingen

Er zijn op zondagmorgen drie zondagschoolgroepen en een crèche. De kinderen vanaf negen jaar blijven eens per maand – de derde zondag – in de dienst. Er is dan een zogeheten welkomstdienst met medewerking van een zang- of muziekgroep uit de plaats zelf of de regio. Wij vinden het van groot belang dat onze kinderen niet pas vanaf hun twaalfde jaar de dienst gaan meemaken, dat moet eerder en vandaar deze constructie. Alle kinderen maken trouwens eerst een gedeelte van de dienst mee. De welkomstdiensten worden aangekondigd op de kabelkrant en via raambiljetten bekendgemaakt.

Wat de diensten op zondagmorgen betreft: we proberen fris en eigentijds te zijn in de ontmoeting met elkaar en in de verkondiging. Om 9.40 uur is er een korte bidstond waar

BR. J.M. ZIJLSTRA

allen die mee willen bidden voor de dienst van harte welkom zijn. Niet beperkt tot raadsleden. In de dienst wordt redelijk veel gezongen, er is altijd een blokje liederen waarin we de naam van de Heer bezingen en groot maken, vaak gevolgd door een moment van lofprijzing en aanbidding waarin de bezoekers met een of twee zinnen de Heer aanbidden. We zingen liederen uit diverse bundels: het Liedboek van de Kerken, van de dichters Troost en Jaap Zijlstra, van Elly en Rikkert en naast Opwekking en Lofzangen en Gebeden ook andere bundels. We zingen graag een paar liederen tweestemmig, met bovenstem of in canon. Ook het beurtzingen, vrouwen en mannen afwisselend, is ons niet vreemd. Omdat we in het bezit zijn van een overheadprojector is het makkelijk een ruime liedkeus te hebben.

De schriftlezing wordt nogal eens door een groepje jongelui gedaan, waarbij ieder zijn of haar eigen rol leest. Zoveel personen er in de pericoop voorkomen, zoveel lezers zijn er dan ook.

We vieren eenmaal per maand de verkondiging bij brood en beker. Behalve de raadsleden is er altijd een niet-raadslid achter de tafel. Daarmee willen we graag aangeven dat we het priesterschap van alle gelovigen breed willen zien. De gemeente vraagt, als dat enkele keren niet gezongen is, nogal eens naar lied 359 uit het Liedboek van de Kerken 'Genadig Heer, Die al mijn zwakheid weet...'.

Onderdak

Onze kerkzaal is de aula van een school voor voortgezet onderwijs, een ruime zaal waar we – met uitzondering van de zondag van brood en beker – elke keer na de dienst met elkaar koffie drinken. We hechten veel waarde aan de onderlinge ontmoeting. In dezelfde school komen we op maandagavond om de veertien dagen bij-

een voor de bijbelstudie. Deze bijbelstudie heeft het karakter van instructie en onder-richt. Er is wel gelegenheid in te haken op wat wordt geleerd, maar het is geen discussiegroep. De bijeenkomst is heel stipt van half acht tot half negen.

Eveneens om de veertien dagen zijn er twee bijbelstudiegroepen op de dinsdagavond. Die duren een uur langer en daar ligt veel meer de nadruk op het onderlinge gesprek. In totaal komen er zo'n veertig mensen tweewekelijks voor samen. Onze andere gemeentelijke activiteiten spelen zich af in een hervormd wijkgebouw. Daar komt maandelijks de senioren-groep, 55+, bij elkaar. Om de week op zondagavond oefent daar onze muziekgroep Baruch, daar zijn de raadsvergaderingen en ook het niet-reguliere werk gebeurt vaak daar. Op vrijdagavond komen beide jeugdgroepen bijeen. De jeugd-leiding zet zich voor dat werk al jaren erg enthousiast in.

Met deze beide gebouwen die wij kunnen gebruiken kunnen we tot op heden goed uit de voeten, zeker als we de jaarlijkse lage huurprijs rekenen waardoor we weer ander werk financieel kunnen steunen. Zouden we in de gelegenheid zijn een leegkomend gebouw, bijvoorbeeld een school, niet te duur te mogen kopen en verbouwen, dan hebben we daar wel interesse voor. Op dit moment is dat geen 'must'.

Naar buiten

Op kerstavond delen we zo'n duizend kaarsen uit, huis aan huis, ieder jaar in een andere wijk. Een week tevoren hebben we de kaarsen samen feestelijk ingepakt, de kaarsen zijn bedrukt met een 'kerstwens' en met 'Baptisten Gemeente Kampen'. Onze bedoeling is daarmee goodwill, begrip en bekendheid voor en met de gemeente aan te kweken. Pas dan, aldus onze visie, zullen buitenstaanders bereid zijn naar ons en het Evangelie te luisteren. Vorig jaar werd hier een interkerkelijke paasactie gehouden, huis-aan-huis werd de Elizabeth Bode verspreid. Uiteraard deden we daar aan mee, en omdat we ons van zulk goed werk niet willen afzonderen, en omdat we willen aangeven dat wij de gemeente van Christus veel groter en breder zien dan alleen eigen werk. Onze werkgroep Moldavië bijvert zich het werk in Sofia te steunen. De werkgroep is vorig jaar daar zelf gaan kijken en motiveert ons door te gaan met onze hulp. Zo hebben we driemaal per jaar een kledingactie voor de gemeente daar en geven we ook ons kerstdankoffer voor dat doel.

Plaats in de plaats

Onze aanvankelijk kleine en in Kampen onbekende gemeente is uitgegroeid tot

een gemeente die, ook in de ogen van buitenstaanders, alleen maar meer bestaansrecht heeft gekregen, een gemeente waar op allerlei terrein rekening mee wordt gehouden. Daarbij valt te denken aan de lokale omroep, drie à vier per jaar wordt onze zondagmorgendienst uitgezonden.

De samenwerking met meerdere andere, plaatselijke kerken is uitstekend. Hoewel we niet veelvuldig samen optrekken, worden we in dit gereformeerde bolwerk volkomen geaccepteerd. Zo hadden er al enkele huwelijksdiensten plaats met zowel de Gereformeerde Kerk als ook met de Hervormde Kerk, waarin de beide betreffende predikanten voorgingen. Met name met de gereformeerde Westerkerk is er een fijne samenwerking. De maandelijks dienst daar op zaterdagavond, 'Zingend naar de zondag', wordt de ene maand door de gereformeerde predikant geleid, de andere maand door onze voorganger. Ook in de 's zomerse middagpauzediensten in de Nederlands Gereformeerde Kerk doet onze gemeente van harte mee, onze voorganger gaat ook in die diensten voor. Eveneens gaat onze voorganger veelvuldig voor in de avonddiensten van de Vrij Evangelische Gemeente hier. Aan uitzendingen van de lokale werkt onze voorganger

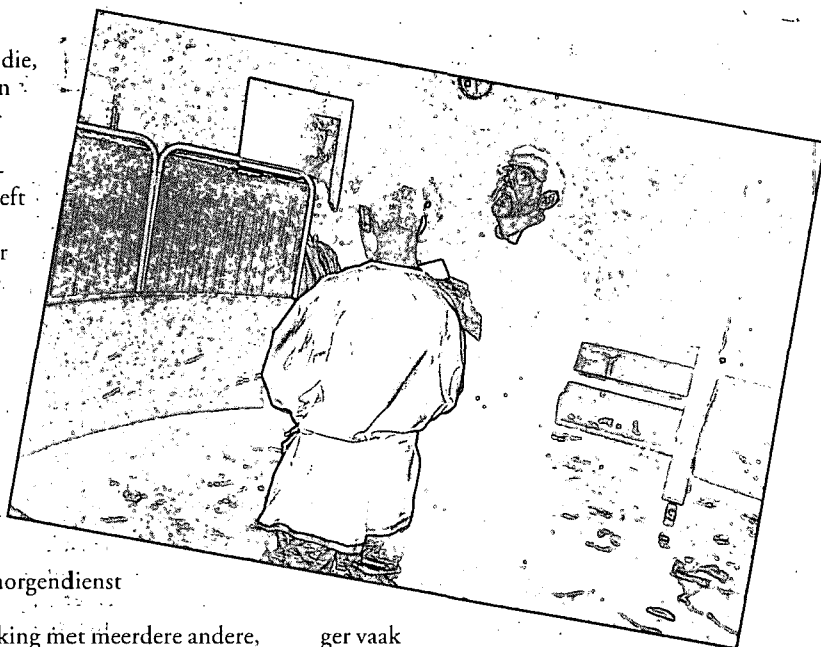
ger vaak mee, zoals het wekelijkse programma 'Lichtstralen' en de zondagse overdenking 'Samen in de naam van Jezus'. Kortom, onder de diverse kerkgenootschappen die Kampen rijk is, hebben wij onze plaats gevonden.

Plus

Tot zover de beeldschets van br. Zijlstra. De huisvesting is wel niet urgent, maar toch is er een huisvestingscommissie die elk jaar enkele acties op touw zet voor fondswerving. Bijvoorbeeld een gebruikte goederen markt en verkoop van kerstkaarten die door de gemeenteleden gemaakt zijn.

Kampen heeft geen 'Zusterhulp', wel 'bloemenzusters'. Er zijn geen vrouwelijke raadsleden. De gemeente heeft besloten dat er diaconessen kunnen worden aangesteld.

H.G. de Winkel

Zendingsdag 18 maart – Zwolle

Onder het thema 'deel het uit – wereldwijd' werd op 18 maart de jaarlijkse zendingsdag te Zwolle gehouden. Een dag van veel informatie doorgeven en gebed.

Video van doopdienst

Zelf sprak me de video van het werk in Kameroen, waar Wim en Marjolein Hardeman werkzaam zijn, zeer aan. De video-opname begon met een indrukwekkende doopdienst van meer dan 120 dopelingen. Het doet je wat als je via de video hier getuige van bent.

Na de doopdienst, die in een rivier gehouden werd, ging men in optocht blij zingend naar de plaats van de samenkomst om daar een avondmaalsdienst te hebben. Hierbij beseffend dat de meeste kerkangers een voettocht van 1 uur ervoor over hebben om de gemeente te bezoeken, kom ik tot de conclusie dat men praktisch de gehele zondag bij elkaar is om een dergelijk doopfeest mee te maken. Ik denk dat we van de overgave en de inzet van onze Afrikaanse broeders en zusters heel wat kunnen leren.

Al met al vond ik het bekijken van deze door br. Edens op professionele wijze samengestelde video zeer zeker de moeite waard. Ik kan U dan ook adviseren om via br. H. Slaakweg 075 - 219190, deze video eens te bestellen om die in Uw gemeente te vertonen (gratis). Het verhoogt de betrokkenheid met de fam. Hardeman in Kameroen, en met het UZC-zendingswerk in het algemeen.

Evangelie in cirkels naar buiten

Vanzelfsprekend was er veel meer te zien en te horen op de zendingsdag die door br. Boonstra en de zrs. Edens en Stijkel was voorbereid. 's Morgens hield br. Wijchers een boeiend betoog over de verbreiding van het Evangelie volgens het principe van de concentrische cirkels. Dit Evangelie werd volgens het schema van het boek Handelingen verspreid van Jeruzalem naar Samaria tot aan de einden der aarde. Vandaag de dag mogen we andere plaatsen noemen die al met de boodschap van God's liefde voor zondaren bereikt zijn, en ervaren we dat menige cirkel de andere raakt. Het feit dat br. Wijchers het grootste aandeel had als het gaat om de opening van het Woord, toont het verlan-

gen en de bereidheid om als UZC meer met de ECU samen te werken. Een onderwerp waar op diverse AV's en in de beide commissies al meerdere malen over is gesproken.

Pittig en zinvol

Een ander onderdeel van het ochtendprogramma bestond uit het in groepjes bespreken van een aantal 'prikkelende' stellingen. Voor menig groepje was de tijd hiervoor veel te kort. Iets wat we alleen maar als een compliment kunnen beschouwen, omdat daaruit zowel de betrokkenheid als de juiste keuze van de stellingen blijkt. Wat dacht U bijvoorbeeld van een stelling als '83 % van de Centraal Afrikaanse Republiek is christen, w.o. zo'n 50.000 baptisten. Wij hebben een zending uitgezonden naar dat land. (namelijk Jeannette Baas - GJG) Zou het niet beter zijn dat de Baptisten Unie aldaar zendingen naar ons toezendt?' Zo waren er nog een aantal stellingen waar pittig, maar zinvol, over gesproken werd.

Freetown rustig

's Middags werd de bovengenoemde video van de fam. Hardeman vertoond als mededias van het werk in Kameroen. Ook werd er veel informatie over de andere zendingen gegeven. Gelukkig hoorden we dat het in Freetown, de hoofdstad van Sierra Leone alwaar de fam. Oosterloo zich bevindt, rustig is. Heidi Vos vertelde van haar werkzaamheden in Sierra Leone. Duidelijk bracht ze over dat het werk in een ziekenhuis aldaar totaal verschillend is van de situatie in ons eigen land. Van Aukelien Hunse, die kortgeleden wegens ongeregelde heden in dit Afrikaanse land haar werk en haar mensen, plotseling moest verlaten, hoorden we wat het betekent om dit alles mee te moeten maken. Ondanks alles hadden de broeders en zusters die ze moest achterlaten wel begrip voor haar vertrek. We wensen Aukelien God's troost toe in de verwerking van dit alles en bidden voor Zijn leiding in een eventuele terugkeer naar Sierra Leone. In onze gebeden willen we het werk en de mensen ter plaatse niet vergeten.

De dag werd afgesloten met een viering onder leiding van br. Slaakweg. In deze viering was er ruimschoots gelegenheid voor zang en gebed.

En zo kwam de zendingsdag 1995, die onder kordate maar sympathieke leiding van zr. Blaauw-Tijman stond, ten einde. Ieder ging terug naar zijn eigen gemeente om aldaar de betrokkenheid met de zending te bevorderen.

G.J. Goessens

In het artikel over de zendingsdag kunt U lezen over Wim en Marjolein Hardeman. Vergeet U de verjaardag van Marjolein niet? Even een kaartje sturen! De gegevens zijn:

21 april
Marjolein Hardeman
U.E.B.C.
B.P. 938
Garoua
Kameroen

Paasbondsdag Gewest Drenthe

Beste broeders en zusters,

Hierdoor nodigen wij u hartelijk uit voor onze Paasbondsdag, die gehouden wordt op D.V. 17 april aanstaande, tweede Paasdag, in de Baptisten kerk 'Het Baken' in Emmen. Om 11.00 uur hopen we te beginnen en rond 12.45 uur hopen we samen af te sluiten.

Vanaf half 11 staat de koffie klaar. Er is een apart kinderprogramma en voor de kleinsten is er crèche. Ds. Jac. Pieterse uit Nieuw Buinen heeft de algehele leiding. Het Woord zal gebracht worden door ds. S. van der Laan uit Musselkanaal. Hij zal spreken over het thema: "Reïncarnatie of opstanding?"

Verder is er medewerking van het Mannenkoor uit Nieuw Buinen en de groep 'Close & Counter' uit Emmen. We zien uit naar een gezegende dag. U bent van harte welkom!

Namens de voorbereidingscommissie,

J.H. Stijkel

Waarom betaalt u voor risico's die u zelf nooit zou nemen?

Ansvar Idéa verzekert mensen die bewust hebben gekozen voor een verstandige levensstijl, o.a. ten aanzien van alcohol. Die betrokken zijn bij vraagstukken van onze maatschappij, zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving en hun manier van leven.

Het zijn ook de mensen die onnodige risico's vermijden en door hun weloverwogen levensinstelling minder schade ondervinden dan anderen. Wie verantwoord leeft en minder schade veroorzaakt, heeft o.i. ook recht op een beloning.

ANSVAR Idéa

verzekeringen voor een verstandige levensstijl

*Ansvar Idéa maakt deel uit van de Ansvar Groep met ruim driekwart miljoen verzekerden en met vestigingen in Europa, Azië en Australië.

Tot 30% korting mogelijk

Daarom hanteert Ansvar Idéa een bonus-systeem waardoor meerder verzekeringen samen met het aantal schadevrije jaren hoge kortingen kunnen opleveren. U kunt de uitgebreide documentatie aanvragen bij Ansvar Idéa Verzekeringen* in Amsterdam, tel. 020-6170426, of de bon opzenden. *In Postzegel is niet nodig.

Ik ontvang graag vrijblijvend uw documentatie.

Naam: _____

Adres: _____ Tel.: _____

Postcode/woonplaats: _____

Opzenden: Ansvar Idéa, Antwoordno. 46050, 1060 VB Amsterdam

* Secretaris van de gemeente Zwolle is: G. Aalvink; Grevelingen 49, 8032 KZ Zwolle. Tel. 038-534499.

* Secretaris van de gemeente Hoogezand Woldwijck is: H.R. Bos, Tiroos 3, 9602 WE Hoogezand. Tel. 05980-26526.

* Secretaris van de gemeente Sneek is D.C. van Wingerden, Lange Achte 34, 8629 PL Scharnegoutum. Tel. 05150-26243.

* Secretaris van de gemeente Winschoten is: J. Beuker, Parklaan 74, 9675 AD Winschoten. Tel. 05970-21315.

* Secretaris van de gemeente Dordrecht is: Mw M. Verwaal-Knook, Kuipershaven 155, 3311 AM Dordrecht. Tel. 078-143430.

* Secretaris van de gemeente Muntendam is: J. Karst, Duurkenakker 18, 9651 DA Meeden. Tel. 05987-16935.

* Secretaris van de gemeente Harderwijk is: Mw H. Wandel-Lamain, K. Doormanstraat 39, 3861 GB Nijkerk. Tel. 03494-54489.

* Secretaris van de gemeente Hoozeveen is: H. Mulder, De Wulp 58, 7905 CR Hoozeveen. Tel. 05280-20081.

* Penningmeester van de gemeente Delft is: A.W.R. Vrolijk, Waterhoenstraat 9, 2623 MB Delft. Tel. 015-618630.

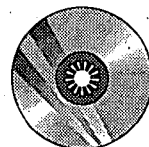
* Penningmeester van de gemeente Dordrecht is: J.L. van Burg, Beekenstein 11, 3328 ZA Dordrecht. Tel. 078-511825.

* Penningmeester van de gemeente Muntendam is: R. Zigter, Multatuliweg 60, 9649 AZ Muntendam. Tel. 05987-27784.

* Penningmeester van de gemeente Elim te Drachten is: R. Spanenburg, Ropta 46, 9202 KJ Drachten.

* Ingaande 11 april is het nieuwe adres van br C. de Jong, voorganger in bijzondere dienst: Dissel 35, 3902 GK Veenendaal. Tel. 08385-42267.

SUCCESS CD 'DEEL HET UIT'

Sinds enige weken staat de cd 'Deel het uit!' in de Inspirational Gospel Top 20 van de Evangelische Omroep. Op basis van verkoopcijfers drong de cd door tot op de derde plaats. Dat betekent dat de eerste 500 exemplaren van de cd hun weg hebben gevonden naar het publiek. Aan de cd is meegewerkt door een groot aantal muzikanten uit baptistenkring, zoals Henny Blaak, André Bijleveld, gospel-formatie OBADJA uit Dordrecht, het Baptisten Jongerenkoor Apeldoorn, e.v.a. 'Deel het uit!' is voor iedere leeftijd en voor elke muzikale smaak. Van de netto opbrengst van deze cd gaat, zoals wellicht bekend, een belangrijk deel naar het evangelisatiewerk van de Unie van Baptistengemeenten. 'Deel het uit!' kost slechts f 17,90 en is inmiddels verkrijgbaar bij de Evangelische boek- en muziekwinkels. U kunt de cd ook bestellen bij: Gospel Music Centre te Dordrecht, tel. 078-166139 of via uw gemeentelijke boekentafel.

"Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven."
Matth. 11:28

In vol vertrouwen op zijn Heer en Heiland is rustig ingeslapen onze zorgzame vader, groot- en overgrootvader

BEREND TRIENKO KOST

op de gezegende leeftijd van bijna 80 jaar; sinds 27 januari 1993 weduwnaar van Grietje Pots.

Stadskanaal, 20 maart 1995
"Maarsheerd"

Emmen: Epie en Harrie Gringhuis
Musselkanaal: Harrie en Fennie Kost
Bellingwolde: Antje Kost
Stadskanaal: Alie en Piet de Raaf
Zwartsluis: Thijs en Grietje Kost
Klein- en achterkleinkinderen

Correspondentie-adres: P. de Raaf, Mezenhof 22, 9502 TN Stadskanaal

De begrafenis heeft inmiddels plaats gevonden.

"...nu speelt hij in Gods Adem"

Op 17 maart 1995 is overleden

NIELS DE BOER

in de leeftijd van 8 jaar.

Baptisten Gemeente Den Haag

In de zomerkampen van de Baptisten-gemeente Alphen a.d. Rijn-Noord, die DV dit jaar in verschillende plaatsen op de Veluwe van zaterdag 29 juli t/m vrijdag 4 augustus zullen worden gehouden, is nog plaats voor enkele deelnemers. Inlichtingen: fam. H. Stapper, tel. 02503-17415.

Komf. vakantiewoning in Hoog-Sauerland (Duitsl., Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D 58285 Gevelsberg. Tel. 02332/60504.

VAN DER GRAAF

VERHUIZINGEN HULPDIENT

"Wie in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, vernacht in de schaduw des Almachtigen."
Psalm 91:1

Met deze zekerheid is - na een ziekbed van 9 maanden - in haar Heer en Heiland ontslapen onze zuster

NEL VAN DER PLOEG-VAN DER VELDEN

op de leeftijd van 68 jaar.

Wij zullen haar getuigenis missen.

Baptisten Gemeente Spijkenisse

"Ze mompelt nog wat in een laatste verweer, ze zweeft tussen vrezen en hopen. Dan legt ze haar hand in de hand van de Heer, en God doet de deur voor haar open."

Op 3 maart werd door de Here tot zich genomen onze zuster

HENDRIKJE HENDRIKS-WARRINK

in de leeftijd van 76 jaar; sedert 18 april 1990 weduwe van broeder Pieter Hendriks.

Baptisten Gemeente 2e Exloërmond

"Want ik ben er zeker van, dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid, die over ons geopenbaard zal worden."
Romeinen 8:18

Op zaterdag 11 maart 1995 overleed op de leeftijd van 88 jaar onze zuster

AALTJE NIEMEIJER

weduwe van David Warta

Baptisten Gemeente Eindhoven

"Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven."

Door de Heer thuisgehaald onze broeder

BEREND TRIENKO KOST

op de gezegende leeftijd van bijna 80 jaar.

20 maart 1995

Baptisten Gemeente Stadskanaal-Zuid

Te huur: rustig gel. vak.bung. in een mooie bosrijke omg. Goede fietsmog. Tot 1/7 aantr. kortingen. Nog ruimte mrt-juni. Incl. de Cantharel, Kem 19, 6451 GC Schinveld, tel: 045-251176.

Het Nederlands Dagblad
de snelst groeiende krant van Nederland, maar

we staan niet op eigen benen

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT.
WANT DAAR STAAN WE VOOR.

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-0224211

GRATIS OP WERKDAGEN, TOT 16.30 UUR

Nederlands Dagblad

Gereformeerd gezinsblad

Te huur: Vak.woning in Duitsland, 50 km ten oosten van Keulen in Oberbergischer land, a.d. bosrand, gelijkvloers, rustig gelegen, 48 qm sat. TV-telefoon. 50 DM per dag. Aanvragen bij: Harald Ring, Zum Knollen 24, D-51702 Bergneustadt, Duitsland. Tel. 0049/2261/43995; Fax 0049/2261/470215.

Baptisten
lezen
het
in
De
Christen

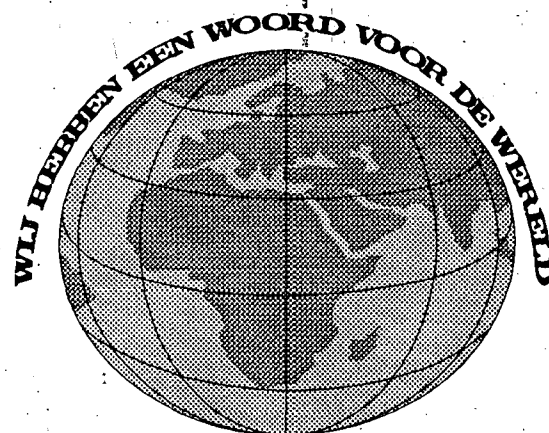

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 8 - 21 APRIL 1995

De **Christen**

1845

1995

AANDEEL

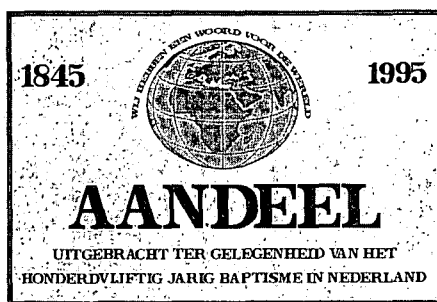
**UITGEBRACHT TER GELEGENHEID VAN HET
HONDERDVIJFTIG JARIG BAPTISME IN NEDERLAND**

**Een Feest van
de Geest?!**

**De Islam: een
bedreiging?**

Een waar verhaal

**Het jubileumnummer van
De Christen (nr. 9) verschijnt
op 12 mei 1995.**

"Deel het uit" - 100 uur non-stop! (pag. 11)

Agenda

- 23 apr NBJB-zondag
- 25 apr Algemene Vergadering van de NBVB (Sionskerk, Zwolle)
- 19 mei Gospelconcert + finale regionale volleybaltoernooien (Zuidlaren)
- 20 mei Landelijke Ontmoetingsdag
- 11 juni Baptist Youth World Day of Prayer
- 16 juni Jaarvergadering NBJB
- 17-24 juni Ouderenweek
- 1-6 aug BWA congres
- 6-8 aug JAV
- 2-4 okt ECU-conferentie (Dalfsen)
- 18-20 okt AV (Stadskanaal)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie

L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur

H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie

Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverten-
ties opgeven aan het Unie-bureau.

BEVRIJDING

Rondom 5 mei zal er weer veel te horen, te zien en te lezen zijn over de oorlog, die 50 jaar geleden eindigde. TV en tijdschriften zullen de grote gebeurtenissen belichten. Hier naast halen twee mensen hun herinneringen op, die helemaal niet spectaculair zijn. Het is gewoon zoals veel Nederlanders in die tijd moesten leven. Wij leefden ook in betrekkelijke onwetendheid van wat er gebeurde, onkundig gehouden door het ontbreken van de radio en door de censuur op de kranten. Veel, zoals de afschuwelijke moord op talloze Joden, hoorden we pas na de oorlog.

Met een zucht van verlichting gingen we in 1945 weer plannen maken. De wereld ging open. Er moest opgebouwd worden. De oorlog had mensen van verschillende kerken soms samengedreven. Dat veroorzaakte voor korte tijd het gevoel dat we als christenen toch één moesten worden. Maar de oude kerkelijke structuren bleven en waren in 1944 door de gereformeerde vrijmaking nog vermeerderd. Wie kijkt naar wat er in 50 jaar aan richtingen en stromingen is bijgekomen zal de neiging hebben het eenheidsideaal maar in de kast te zetten. Zelfs als baptisten hebben we soms al wat moeite met onze eenheid.

50 jaar is er vrede in ons deel van Europa. Vergeleken met de tijd voor deze wereldoorlog is dat een hele tijd. Tussen de oorlog van 1914 - 1918 en die van 1940 lag slechts 22 jaar. Eigenlijk minder, want Hitler was in 1939 al begonnen. Daarom is gedenken goed, want de berichten uit allerlei werelddelen bepalen ons erbij dat vrede geen vanzelfsprekende zaak is.

Sommigen vragen zich af of wij wel moeten blijven gedenken. Voor de velen onder de vijftig jaar is de oorlogstijd van horen zeggen en hun kinderen staan er nog verder vanaf. Als christenen weten we dat de bevrijding allesbehalve het Koninkrijk van God gebracht heeft. Wij staan ook vaak wat terzijde te kijken naar de georganiseerde feestelijkheden, zo er tenminste al feest wordt gevierd. 4 mei, de dodenherdenking, raakt ons misschien meer. Maar haalt die jaarlijkse herdenking niet telkens oude wonden open?

Ongetwijfeld gebeurt dat. Maar opvallend is dat ook veel jongeren belangstelling tonen voor deze herdenkingen. En het is een eerbetoon aan de velen die voor onze vrijheid hun leven moesten geven. Het bepaalt ons opnieuw bij de moord op zes miljoen Joden, waaronder veel Nederlanders. En bij de gesneuvelde soldaten en hun gezinnen en de slachtoffers onder de burgers in al die landen die erbij betrokken waren. Oorlog is verschrikkelijk en dat moeten we onthouden.

Daarom is het goed om te gedenken. En God te danken en te bidden voor dit land, waar we in betrekkelijke vrede kunnen leven. Om te danken voor onze democratie, die geen volmaakte samenleving waarborgt, maar waar we toch in vrijheid kunnen leven. Het Koninkrijk van God is ook nog niet ten volle doorgebroken. De echte bevrijding ligt nog in het verschiet, als Jezus komt.

H.G. de Winkel

INHOUD

Br. en zr. de Winkel	Vijftig jaar geleden	3
	De perpermolen / Pasto(p)raat	4
	NBJB	4, 5
P. Jager	Stadskanaal-Noord: de feestvierende gemeente	6
F. Smit	Het feest als begin van de Geest	7
G. de Boer-ten Brink	Ook voor de kinderen	7
H.G. de Winkel	De Islam: een bedreiging?	8, 9
	Uit de gemeenten	10, 11
P. Kos	Bijbel:	12
	Boeken	13, 14
	Diversen	15

VIJFTIG JAAR GELEDEN

Onze herinneringen

Terugdenken aan vijftig jaar geleden. Br. en zr. de Winkel wisselen elkaar af in herinneringen, gedachten van nu over toen.

– Wij woonden in Boskoop. Ik herinner me nog goed 10 mei 1940. Het bombardement op Rotterdam maakte een diepe indruk op me. Die rode gloed in de lucht door de branden. Al die ontredderde gezichten van de vluchtelingen uit die omgeving. Toen ging ik iets begrijpen van het woord 'oorlog'.

– 10 mei 1940 in Renkum. Een SS-er stond met de revolver voor mijn vader. In de houtloods van de wagenmakerij zouden Fransen verstopt zitten. "Ik versta u niet", zei vader. "Französisch verstehen Sie wohl", blafte de bringer van de nieuwe orde. Er gebeurde gelukkig niets.

– Als meisje van 11 beseftte ik niet wat oorlog was. Wel was ik bang voor de bommenwerpers die elke nacht overvlogen naar de verschillende steden in Engeland en Duitsland. Dat monotone geluid in het donker had iets angstigs.

– Een jonge Duitse soldaat zat wat te prutsen aan een auto. We maakten een praatje. Wat vond hij van Adolf Hitler? Hij kwam in vervoering. "Wie eenmaal de Führer heeft gezien, komt nooit meer van hem los".

– Het leven werd steeds moeilijker. Overal Duitse soldaten op straat, vordering van scholen, fietsen. We konden niet meer naar school. Ik vond dat niet erg, want die laatste winter was er geen brandstof meer, dus zat je in de kou.

– 17 september 1944. Boven onze hoofden dreunden motoren van talloze vliegtuigen. Ze trokken de 'gliders', houten zweefvliegtuigen die landden op de Renkumse hei. 's Avonds liepen er Engelse soldaten door het dorp. Vlaggen kwamen tevoorschijn, een trompet speelde het Wilhelmus. De volgende morgen brachten de Duitsers hun eerste groepen krijsgevangenen op, de handen gevouwen boven hun rode baretten.

– Ik ging op mijn fiets zonder banden de boeren langs om melk te vragen, 15 cent

per liter. Bij een boer, die zelf kaas maakte vroeg ik pekelwater, want er was geen zout meer. Als je de aardappels in pekelwater kookte stilde dat de honger beter. Dat schooieren langs de boeren lukte aardig en je werd warm van het fietsen.

– Het werden angstige dagen en nachten toen de geallieerden vanuit de Betuwe gingen schieten op de Duitsers ten noorden van de Rijn. In oktober moesten we evacueren. Wat we mee konden nemen ging op de handkar, die we met twee fietsen trokken. We vonden onderdak in een zomerhuisje bij Ede. Eten hadden we wel, licht ook. We maakten 'drijvertjes', koolzaadolie in een jampotje, een kurk met een gaatje en daar een draadje katoen door. Zo konden we 's avonds nog lezen.

– Wij hadden maar enkele uren per dag gas en licht. Er werd een fiets in de kamer gezet met de dynamo op het achterwiel. Dat kwam op een standaard. We moesten om de beurt een poosje 'fietsen' voor licht.

– Mijn vader had vlees gekocht bij een boer, een bok. De boer woonde ergens achteraf in Lunteren. Ik moest het gaan halen, maar de bok moest nog geslacht worden en ik moest hem vasthouden. Brrr... nooit meer. Maar we hadden weer genoeg te eten.

– Op de distributiebonnen kreeg je steeds minder. Bijvoorbeeld 400 gram brood per week per persoon. Gelukkig verbouwde mijn vader bruine bonen en aardappels. De bonen werden afggeteld, als ik me goed herinner 30 per keer. De volgende maaltijd was dan weer aardappels. Er werden veel mensen ziek, of ze stierven van de honger. Ik weet nog dat ik bij lieve vrienden op een zondag mee mocht eten. Het was de gewoonte de vloer onder de tafel en stoelen aan te vegen. Die taak nam ik op me en zowaar vond ik op de grond nog een bruine boon. In plaats van op het stofblik belandde die in mijn mond. Lekker! Als ik nu op straat een stuk brood zie liggen denk ik nog wel eens aan die ene bruine boon.

– In november 1944 kwam een ondergedoken vriend ons opzoeken. Ons huisje lag verscholen in de bossen. Maar twee landwachters kwamen toevallig controleren en namen hem mee. Ik voelde de woede opkomen: "Als ik een revolver had schoot ik ze neer". Zit er dan toch een moordenaar in me?

– Het was een koude winter met veel sneeuw en een vrij koud voorjaar. Maar misschien hadden we door te weinig eten er ook meer last van.

– In maart 1945 klopten er bij ons zomerhuisje twee Duitse soldaten aan in te grote uniformen. 14, 15 jaar? Nauwelijks ouder. Beleefd vroegen ze om eten. Mijn moeder gaf ze wat brood. "Hadden jullie nooit mogen doen, het waren onze vijanden", zei de christelijke vader van mijn vriend later.

– 8 mei 1945 is onvergetelijk. Toen dropten Amerikaanse vliegtuigen voedselpakketten. We huilden en juichten tegelijk. Wat een belevenis: witbrood dat smaakte als cake, chocolade, biskwie, thee, groenten.

– In april 1945 trokken de geallieerden Lunteren binnen. Wat een heerlijk gevoel dat we ons weer vrij konden bewegen. Op 4 mei 1945 hoorden we van een Engelse soldaat dat de Duitsers gecapituleerd hadden.

– Als ik nu weer aan de bevrijding denk, aan de binnenkomst van de geallieerde soldaten, dank ik God voor bewaring en bevrijding. Maar ook denk ik met eerbied aan allen die hun leven hebben gegeven voor onze bevrijding. En dan mogen we ook niet vergeten dat velen met verdriet in het hart verder leven, omdat er offers gebracht moesten worden voor de bevrijding van Nederland!

– In juni 1945 kon ik als een van de eersten terug naar huis om de werkplaats weer in orde te maken. Er was heel wat puin te ruimen. Een zondag waren we bijeen in het zaaltje van de gereformeerde kerk, ongeveer 20 mensen uit verschillende kerken. Een indrukwekkende herinnering, die eerste dienst na de evacuatie, waarin God gedankt werd voor de bevrijding. Het heeft lang geduurd voordat je niet meer bang was voor het geluid van vliegtuigen. En eer je eraan gewend was dat je nu zo maar weer overal mocht komen.

– Voor tanks met soldaten ben ik nog altijd bang. Ik krijg er nog steeds pijn in mijn buik van...

*N.E. de Winkel - van Gemeren
en H.G. de Winkel*

de pepermolen

Anders...

Mis! Het gaat niet over het 'gij geheel anders', of misschien toch ook wel. Af en toe maak je het mee, dat iemand iets van je opeist, 'anders...'. En dat 'anders' wordt dan altijd met een dreiging gezegd. Op zich kun je de zaak vaak redden, door zo iemand een beetje tegemoet te komen. Maar daar moet je goed mee uitkijken. Als je voortdurend bepaalde mensen of gemeenten heel zacht en op een speciale manier moet behandelen – anders stappen ze eruit – dan is het niet bevordelijk voor de onderlinge band. Dat dreigende 'anders...' kan natuurlijk niet. Dat is een vorm van chantage.

"Anders" kan ook voortkomen uit angstdenken. Bij de vacaturelijst van de Permanente Commissies en Stichtingen bijvoorbeeld steekt het de kop op. "We vragen die en die om kandidaat te staan, anders..." Dan zijn we a) niet op de vacatures gericht, b) al helemaal niet op iemands gaven gericht, maar c) gericht op bepaalde 'ligging'. Zou het vroeger anders geweest zijn? Toen gingen een 'Maranatha-broeder' en een 'broeder voor vrouw in het ambt' samen. De tijden zijn wat dat betreft veranderd. Het is nu misschien wel wat tor rust gekomen in onze gemeenschap, maar verschillen zijn er. Sommige zaken blijven onbespreekbaar, anders... Wat dat betreft zou de jubileumviering anders moeten. Meer verhalen om niet te vergeten. Niet alleen de goede dingen van vroeger, maar ook die andere, kwalijke zaken. Anders is het jubileum alleen maar een vuurpijl, die we afsteken en waar we bewonderd naar kijken. Natuurlijk, een jubileum is reden tot feest. Je kijkt terug in dankbaarheid, maar daar hoort bij: het niet vergeten. Het is nog maar de vraag of vergeven en vergeten wel zo goed is. Van een 'niet-vergeten' specialist als Elie Wiesel, overlevende van de holocaust, kunnen we middels zijn boeken nog alle dagen leren dat vergeten juist de basis legt voor de herhaling van de geschiedenis. Niet vergeten is niet hetzelfde als oprakelen van oude pijn, maar het is herinneren, gedenken om er van te leren. "Allesmaal anders, maar toch 1" (van de NBJB) lijkt me een gaaf thema voor het volgende jubileum!

Pasto(p)raat 1

Een herder vraagt om 'even over zijn schouder mee te kijken' en – eventueel – te reageren op wat u "ziet". Vanzelfsprekend zijn de personen gefingeerd.

IK BEN WAT IK DOE!

Ik kende hem al geruime tijd: een gerespecteerd broeder. Hij was opgegroeid in een gezin waar altijd de nadruk lag op 'werken'. Er moest gewerkt worden: de boerderij draaide op de werkkraft van vader en moeder. Zonodig hielpen de kinderen een handje mee. De sfeer was er goed, maar nuchter. "Bewaar je tranen voor slechtere tijden!"

Toen vader stierf, kon gelukkig hij, als oudste zoon, diens werk overnemen. Hij maakte er wat van, het bedrijf groeide. Zijn werklust en succes dwongen respect af, ook in de gemeente waar hij opgegroeid was.

Eigenlijk vond hij dat de zegen waarover in de kerk gesproken werd, dat hij die ook echt verdiend had. Hij werkte er ook hard voor. En iemand die wie niet zo'n succes had, die zou het er ook wel naar gemaakt hebben. (Maar dat alles zeg je natuurlijk niet hardop!)

En nu zit ik tegenover hem: hij is al bijna een jaar uit zijn werk. Een ongelukje met de tractor. Hij is er 'nog goed afgekomen', maar ja zijn rug, hè. "Dat komt niet meer goed, dominee." Hij zit in elkaar gedoken, uitgeblust. "Wat heeft het leven nu nog voor zin? Ik ben niemand meer!" Wat kan ik hem bieden aan troost? Hij heeft al de nodige 'troost' gehad, variërend van: "Het valt wel mee." tot "God zal er wel een bedoeling mee hebben." Hier zit iemand die niets koopt voor troostwoorden. Zijn wereld is ingestort. Hier is een "Job", die op de ruïne van zijn leven zit. Zijn zelfbeeld, maar ook zijn godsbeeld zijn van hun 'voetstuk' gevallen. Wat iemand nodig heeft in zo'n situatie is iemand die met hem in die puinhoop op zoek gaat naar nieuwe fundamenten. Die zoektocht is een angstig avontuur, want je komt steeds weer je oude 'zelf' tegen. Achterhaalde zekerheden, valse schijn...

Gelukkig is er iemand die ons tegemoet komt op die moeilijke weg: de Goede Herder. Hij zal ons een nieuwe werkelijkheid tonen, beter dan de oude... Want die nieuwe realiteit is gefundeerd op God zelf, op de Eeuwige, de Levende. Achter de horizon van het nu ligt ook voor deze broeder een toekomst waarin hij, gerijpt en gelouterd, zal ontdekt hebben, dat je

mens-zijn meer is dan je hoeveelheid werkkraft. Dat je echte 'standing' ontleend wordt aan wie je bent en niet aan wat je doet en kan.

Maar voor die toekomst opengaat, is er nog een lange, steile weg te gaan. Op die weg een eindje meélopen, meézoeken naar antwoorden, meébidden om kracht dat is de taak van de pastor en van zijn andere broers en zussen in de gemeente.

NBJB

Sport, evangelisatie en ... slapen???

Dat is niet de meest voor de hand liggende combinatie, ik weet het. Toch wil ik proberen het verband te leggen.

De gewestelijke tournooien zijn natuurlijk al in volle gang en daarmee ook de bijbehorende evangelisatieacties. Het is fantastisch te ervaren hoe dit alles overal in ons land ten uitvoer komt na een lange tijd van voorbereiding.

De voorbereidingen voor het landelijk toernooi zijn in volle gang. De contracten met de Nevobo voor het Nederlands Dames Volleybalteam zijn getekend, een vloer om op te spelen is besteld. Daar kan het allemaal niet meer aanliggen. Maar wie zal er spelen tegen Oranje? Dat blijft nog even een vraag.

Ook ten aanzien van de evangelisatie-activiteiten tijdens dit weekend zijn we hard aan het werk. Je hebt al kunnen lezen wie er op vrijdagavond komen optreden. Dat belooft een groot spektakel te worden. Maar ook in het pauzeprogramma op zaterdag willen we naast het Nederlands Dames Volleybalteam nog iets doen. Er is een optreden van de Country Trail Band van Wim Pols. Maar er is ook een forum waarin topsporters onder leiding van Ronald Lepez (een voormalig topsporter) praten over sport en geloof. Het ziet er naar uit dat we de volgende sporters kunnen ontmoeten:

Jerine Fleurke – volleybal
Folkert Velten – voetbal
Henri Ruitenbergh – marathonschaatsen

En dan het slapen...

Vrijdagnacht, heel laat, na een fantastische finaleronde, met een grootse winnaar en sportieve verliezers. Dan wordt er misschien wel geslapen, want dat kan nog heel even voordat op zaterdag opnieuw een fantastisch programma begint.

Er zijn een aantal mogelijkheden:

1. je gaat gewoon terug naar huis.
2. als dat niet lukt, regel je gewoon zelf iets in Zuidlaren of omgeving.
3. je neemt je eigen tent mee en zet die neer op een daarvoor beschikbaar sportveld bij de Prins Bernhardoeve.
4. je wilt gebruik maken van de door ons beschikbaar gestelde tent. Dat moet je ons dan uiteraard laten weten. Er is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar en inderdaad, wie het eerst komt...

Wel moet je zelf zorgen voor een luchtbed, slaapzak en alle andere zaken die je denkt nodig te hebben. *Let op:* je ligt op de grond, op een stuk landbouwplastic en wij hopen dat het niet te koud is. Als je verdere vragen hebt bel gerust naar het jeugdburo (05120-15687).

Gewestelijk volleybaltoernooi Almelo

Op 25 maart j.l. werd er gewestelijk gevolleybald in een sporthal te Almelo. Deelnemende plaatsen waren: Vroomshoop, Enschede, Hengelo, Vriezenveen en onze gastheren uit Almelo.

Om 9.30 uur werd het aantreden voor het begin van een lange ochtend en middag volleyballen. Rond 16.00 uur was men bezig een finaleplaats voor 19 mei a.s. in Zuidlaren te bemachtigen. Tegenover elkaar stonden Enschede en Vroomshoop. Vroomshoop mocht zich kronen met de titel eerste uit zeventien deelnemende ploegen. Zij moeten het nu opnemen tegen andere gewestelijke winnaars in de sporthal van Zuidlaren. Als gewest zijnde zullen we Vroomshoop zeker aanmoedigen in het hoge noorden.

Martijn Meupelenberg (Hengelo)

OPGELET !!!

De data voor het voorbereidingsweek-einde van het WJE campingevangelisatie-werk zijn gewijzigd.

I.p.v. 28 - 30 april wordt het weekeinde nu gehouden van vrijdagavond 2 juni tot zaterdagmiddag 3 juni.

Verslag jeugd-leidersweekend

gehouden op 17 en 18 maart in de Strubben.

Eronder volgt een opsomming van wie, wat, wanneer en hoe de hang van zaken is en gaat op zo'n weekend. Daar wordt de lezer mijns inziens niet wijzer van. Wat we dan wel hebben gedaan?

- * met elkaar brainstormen over het thema/project: allemaal anders, maar toch 1.
- * ideeën uitwisselen
- * contacten met andere jeugdleiders hebben
- * programma's uitwerken
- * elkaar met raad en daad bijstaan
- * informatie ontvangen
- * met elkaar de maaltijd gebruiken
- * een frisse neus halen (letterlijk en figuurlijk) en
- * met elkaar op de foto gaan.

Als je goed kijkt staan we er allemaal anders op. Toch maakt de foto het één geheel. Allemaal jeugdleiders uit verschillende hoeken van Nederland. Allemaal anders, en toch één geheel. Niet alleen omdat we tot dezelfde Unie behoren, maar ook omdat we dezelfde God dienen. Dat is het wat mij iedere keer weer raakt bij de weekenden van de NBJB.

Ben je (nog) nooit naar zo'n weekend geweest, dan heb je jezelf erg veel tekort gedaan! Zorg er voor de volgende keer van de partij te zijn. Wie weet breken we het record van 90 deelnemers nog eens!

Rita Bakker,
Emmeoord

Allemaal anders maar toch

Toen ik br. Manketa belde voor dit interview, nam hij op en zei: "Hallo"

"Oh", zei ik, "mag ik jou meneer Hallo noemen". "Nee, dat niet", zei hij. Bij ons thuis op de bank vroeg ik: "Hoe zit dat nu precies met jouw naam?"

M-A-N-K-E-T-A dat is mijn voor-naam, het betekent 'heilig'

N-K-O-N-G-O-L-O- is mijn achter-naam en heeft twee betekenissen: regenboog en het is een slangennaam.

"Hoelang ben je nu in Nederland?"

Sinds 31 december 1991 en ik kom uit Kongo (Zaire).

"Wat voor opleiding heb je, en wat doe je nu?"

In juni 1994 ben ik geslaagd voor de Mavo en nu zit ik op de MTS-elektro en nu ben ik 17 jaar.

"Merk je iets van discriminatie in je dagelijks leven?"

Meestal kom ik dat tegen bij mensen die mij nog niet zo lang kennen, bijv. bij een jongen op school, die me steeds het woord afpakte. Ik kon merken dat hij mij niet mocht. Nu zijn we de beste vrienden. Ik heb er eerst met hem over gesproken en zei: "Je hoeft niet zo a-sociaal tegen me te doen!" Oh ja, toen ik in 1993 bij een privé-zaak naar vakantiewerk vroeg, zei de baas: "Hebben ze in het buitenland geen vakantiewerk?" Bij een andere zaak sprak de werkgever steeds in het Fries. In dat telefoongesprek zei ik: "kunt u misschien nederlands spreken?" En toen zei: "Ach laat maar."

"Waarin is de Baptisten Gemeente in Leeuwarden anders dan jouw vroegere Baptisten Gemeente in Afrika?"

In Afrika zijn ze enthousiaster; de jeugd doet veel meer mee in de gemeente-activiteiten, bijv. aan bijbelstudie en zangkoren. De jeugd komt hier ook moeilijker tot geloof, maar ze ruziën wel veel minder. Dat is een kwestie van respect, denk ik.

"Waarin voel je je één met de Baptisten Gemeente hier?"

Vooral door de melodieën in de Lofzangen en Gebeden! Maar ook de avondmaalsdienst en de broederschap.

"Waar denk je aan bij het onderwerp: Allemaal anders maar toch 1?"

Wat belangrijk is aan de mens is zijn zijn; dat hij een beeld van God is. Ik zie in de mens een schepping van God en ik kijk niet naar de buitenkant. Kleur of ras doet er niet toe.

Harry Nobbe

150 JAAR BAPTISME

STADSKANAAL NOORD: de feestvierende gemeente

Nog eventjes. En de festiviteiten in de Baptisten Gemeente Stads kanaal Noord kunnen beginnen. Twee weken lang, van 14-28 mei a.s., zullen er heel verschillende activiteiten gehouden worden. Niet alleen de buurtbewoners en inwoners van Stadskanaal, maar ook u bent van harte welkom bij een of meerdere activiteiten.

PROGRAMMA

zondag 14 mei

- 9.30 Doopdienst.
- 20.00 Góspelconcert voor jongeren.

maandag 15 mei

- 19.30 Musical "Spirit" in cultureel centrum "Geert Teis" (samen met Zuid).

dinsdag 16 mei

- 17.00 Even buurten: een ontmoeting met buurtbewoners.

woensdag 17 mei

- 9.30 Koffie-ochtend voor vrouwen.
- 14.00 Feest voor kinderen t/m 12 jaar.

donderdag 18 mei

- 14.00 Open Huis voor senioren.
- 20.00 Toekomst voor baptisme? Lezing: prof. dr. J. Reiling.

vrijdag 19 mei

- Zuidlaren: jongerenfestival enz.

zaterdag 20 mei

- Zuidlaren: landelijke ontmoetingsdag.

zondag 21 mei

- 10.00 Herdenkingsdienst. Ds. Peet Wijchers verzorgt de preek.
- 11.30 Receptie voor genodigden en belangstellenden.

vrijdag 26 mei

- 19.30 Revue-cabaret: vanuit het verleden naar het heden.

zaterdag 27 mei

- 10.00 Reunie voor leden en oud-leden.
- 17.00 Inloopconcert met het gemengd koor "Polyphonie".

zondag 28 mei

- 9.30 Afsluitende Avondmaalsviering.

Belangstelling? Meer weten? Bel gerust: 05990-12174 (zr. Akkie Hamster), of 05990-20780 (br. Herman Aeilkema). Zij geven u alle gewenste inlichtingen.

Doopdienst

De feestweken beginnen dus met een doopdienst! Dat durf je niet te plannen. Hopen daarop en bidden daarvoor deed

de voorganger van de gemeente wel. Maar... je kunt iets dergelijks nooit afdwingen. De Heer van de gemeenten gaf ons deze zegen! De datum - 15 mei - was niet meer beschikbaar. Vandaar dat dit feestelijk gebeuren op zondag 14 mei plaatsvindt. Eén dag vóór de historische datum.

15 mei 1995

De doopdienst, 150 jaar geleden, vond in de avond plaats. Op het historische tijdstip zullen velen kijken en luisteren naar de musical "Spirit", die in het cultureel centrum "Geert Teis" opgevoerd zal worden. Op een aantal plaatsen in het gewest Groningen heeft de opvoering van de musical tot geestelijke zegeningen geleid: overgave aan de Heer en verlangen om het geloof in de Heer in de doop te belijden. Samen met de Baptisten Gemeente Zuid hopen en bidden wij, dat ook in Stadskanaal deze zegeningen beleefd zullen worden. Opdat 15 mei 1995, evenals 15 mei 1845, een markante datum zal worden voor de beide gemeenten en Baptist-Nederland.

Toekomst voor baptisten gemeenten?

Bezinning in de festiviteiten leek ons heilzaam. Vandaar, dat wij naar een mogelijkheid gezocht hebben om een dergelijke avond te organiseren. Met vreugde vernamen wij, dat onze broeder J. Reiling, een nazaat van één van de eerste zeven gedoopten, bereid was het verhaal te houden. Wij hopen, dat zeer velen uit den lande en de omliggende gemeenten die donderdagavond 18 mei, aanvang 20.00 uur, aanwezig zullen zijn.

Dankbaar vierend de toekomst in

Dat zal het thema zijn van de herdenkingsdienst op 21 mei, aanvang 10.00 uur. Ondanks de drukte rondom 19 en 20 mei vanwege de landelijke manifesta-

ties in Zuidlaren, was br. Peet Wijchers, evangelist in dienst van de Unie, bereid de prediking te verzorgen. Psalm 92 vers 5 - Julius Kobner preekte daarover op 15 mei 1845 - zal uitgangspunt voor de prediking zijn.

Uiteraard hebben wij in deze dienst ook medewerking. Het gemengd koor "Polyphonie", het Stadskanaalster mannenkwartet en trompetist L. Leutscher zullen hun medewerking verlenen aan het dankbaar herdenken de toekomst in.

Na de dienst wordt de receptie voor genodigden en belangstellenden gehouden.

Avondmaalsviering

Onze dank en ook onze feestelijke activiteiten mogen afgesloten worden in een avondmaalsdienst. Dopen op grond van persoonlijk geloof in Jezus als Heiland en Heer, gedoopt aan de gemeente van de Heer toegevoegd worden, mag intens beleefd worden rondom de maaltijd van de Heer: brood en wijn als verwijzingen naar de gekruisigde en opgestane Heer. De feestvierende gemeente mag verzoend verder leven om uit te delen.

Natuurlijk zijn er ook nog andere zaken te noemen: overzichtstentoonstelling, een prachtig programmaboekje, een fotoboek, themalied enz., enz.

Kom maar kijken. De gemeente Stadskanaal Noord ontvangt u met vreugde!

Uit het themalied:

Her "spreek-alzo" en "doe-alzo" klinkt door de eeuwen heen.
Wij werken aan Gemeent' opbouw en plaatsen steen na steen.
Talenten gaf Hij u en mij,
te hand' len zij aan zij.

ds. P. Jager
voorganger Stadskanaal-Noord

HET FEEST ALS BEGIN VAN DE GEEST

Baptisten in Nederland hebben iets te vieren. Wij vieren ons 150 jarig jubileum. En bij een jubileum hoort een feest. De programma's van de landelijke ontmoetingsdag geven in ieder geval aanleiding tot de gedachte dat het een gróót feest zal worden...

Toch hoop ik dat de afsluiting van ons jubileumjaar méér zal zijn dan een groot feest. Het moet een dag worden die in onze gemeenten het begin van een geestelijk herstel tot stand brengt. De ontmoeting, het feest dient een doel: "Deel het uit!"

Onze opdracht is mensen bekend te maken met het Evangelie. Jezus heeft gezegd dat de Heilige Geest op ons is neergekomen en dat wij kracht hebben ontvangen om de waarheid over Christus te vertellen tot in de verste uithoeken van de wereld. De Heer is niet tevreden met godsdienstigheid of het draaiende houden

van de gemeentelijke raderen. De Heer roept Zijn gemeente om ongelovigen tot Zijn discipelen te maken en hen te dopen in de naam van de Vader, en van de Zoon en van de Heilige Geest.

Vele gemeenten hebben geen visie en passie meer om het Evangelie te verkondigen aan een verloren wereld. Maar de mensen in die wereld zijn wel de verloren schapen van God. De mensen in die wereld zijn echte mensen. Zij hebben echte namen. Jezus gaf Zijn leven, opdat ook zij mogen leven. De Heer daagt ons uit aan deze mensen het Evangelie uit te delen. En Hij wil ons daarvoor geloof, moed en visie geven.

Het geheim en de effectiviteit van het uitdelen zit niet in programma's, structuren en werkvormen. De echte vragen zijn: Wat deel je uit en in welke kracht deel je uit? De discipelen moesten wachten op de Heilige Geest voordat zij mochten uitdelen. Wij hoeven niet langer te wachten op de Geest - Hij wacht op ons! Wij leven niet langer in de tijd van de belofte, maar in de dagen van de vervulling. Gelovigen hebben meer hulpmiddelen om het Evangelie aan de wereld te brengen dan ooit tevoren. Maar één van de grootste tragedies is dat vele gelovigen de volheid van de Geest missen en daarmee het echt afhankelijk zijn van Gods Kracht.

Ik ben ervan overtuigd dat wanneer de volle kracht van de Heilige Geest vandaag aan de dag door al onze gemeenten heen tot ontplooiing komt, dat de wereld opnieuw in opschudding wordt gebracht.

Ik hoop u te ontmoeten in Zuidlaren. Ik hoop met u het jubileumfeest te vieren in de Prins Bernard Hoeve. Maar... ik bid dat ik samen met u een nieuwe ervaring zal hebben met de Heilige Geest.

Fred Smit

Ook voor de kinderen! (vanaf 5 jr)

Natuurlijk hebben wij voor de kinderen een speciaal programma op 20 mei. Ik zal jullie een beetje verklappen van wat er op het programma staat.

Allereerst gaan we natuurlijk veel zingen. Een nieuw lied leren en dat doen we niet gewoon bij de piano, maar daarvoor komt er een combo met gitaren, trompetten, een saxofoon, zangers en zangeressen, en een piano. Dat lijkt wat te worden! Ook komt er een speciale gast en wel André Verhagen met z'n poppentheater. Hij zal een spel voor ons spelen dat gaat over Jan Kalebas.

Nou, en wat er nog meer gebeurt vertel ik lekker niet. Kom zelf maar kijken en luisteren. Tot ziens op de 20e mei in de Prins Bernhardhoeve in Zuidlaren!

Namens de voorbereidingscommissie,
G. de Boer-ten Brink (Musselkanaal)

20 MEI 1995
**LANDELIJKE
ONTMOETINGS DAG**
in de Prins Bernard Hoeve
te Zuidlaren

We sluiten samen de evangelisatieperiode in het kader van ons 150 jarig jubileum af met een prachtige dag van ontmoeting en delen.

Programma:
10.15 samenzang
10.30 eerste samenkomst
12.00 middagpauzeprogramma
14.45 afsluitende viering

CAROLA
MUSICAL "SPIRIT"
COUNTRY TRAIL BAND
**GROOT SAMENGESTELD
KOOR**

Kaarten voor de prijs van f 10,- kunnen besteld worden bij de NBBJ (tel. 05120-15687)

ANDRÉ VERHAGEN MET ZIJN POPPENTHEATER

DE ISLAM: EEN BEDREIGING?

Waarom wordt er een aanslag gepleegd op een moskee? Is het angst, is het kwaadheid, een opkomen voor eigen belang? Of komt het omdat de islam als een bedreiging wordt gezien? Met name in de grotere steden hebben christelijke gemeenten te maken met moslims. Ook daar ligt een roeping om uit te delen.

In het Museum voor Volkenkunde in Leiden is tot augustus een interessante tentoonstelling over Djenné, een stad in Mali, West Afrika. Daar is ook een Koran-schooltje te zien.

De kinderen leren de Arabische teksten – dus niet in hun stamtaal – van de Koran schrijven op houten plankjes, ingesmeerd met klei. De teksten moeten ze uit hun hoofd leren opzeggen. Er wordt geen uitleg gegeven wat ze betekenen. De teksten zijn zo heilig dat de plankjes na de les niet zo maar schoongespoeld worden. Het water wordt apart opgevangen en soms gedronken. Een krant berichtte dat een jongen van 7 jaar een prijs had gewonnen omdat hij de Koran zo prachtig had gereciteerd. Wat de teksten betekenden wist hij niet.

Dat werpt een bepaald licht op de islamitische godsdienst. Lang niet elke moslim zal de Koran uit het hoofd kennen of zelfs hem lezen. De tekst bespreken zoals wij dat kennen van de bijbelkringen is bij hen onbekend. De heiligheid van het boek is boven alle twijfel verheven, maar de uitleg ervan is voorbehouden aan de geestelijke leiders.

Dat geeft de Koran-geleerden dus een grote macht. Temeer omdat er ook nog een uitleg van de Koran gebruikt wordt, de Hadith, waaraan men groot gezag toekent. Het is voor de eenvoudige gelovige niet mogelijk om de uitleg te toetsen, zoals wij christenen kunnen doen aan de hand van de Bijbel. Zelfstandig denken in dit opzicht is de moslim dan ook niet bijgebracht. Moslim-geleerden kunnen met hun uitleg en kennis grote macht uitoefenen door onwilligen te bedreigen en volgzamen van alles te beloven. Met een beroep op de hogere macht, Allah, kan men de mensen in een bepaalde richting sturen.

De islam

De Arabieren stammen af van Ismaël, zoon van Abraham en de Egyptische slaaf van Sara, Hagar. Terwijl het christelijk

geloof zich langzamerhand verbreidde en ook in Arabië hier en daar aanhang kreeg, waren er tegelijk allerlei oude godsdiensten met veel goden. Mekka was een belangrijke plaats van aanbidding, met als centrum de bekende zwarte steen die ook nu in de islam nog een grote rol speelt. Zo was de toestand in het begin van de zevende eeuw.

Omstreeks 570 werd Mohammed geboren te Mekka, in een arm geslacht. Door zijn huwelijk met een rijke koopmansweduwe kwam hij in de handel. Op zijn reizen maakte hij ook kennis met de Joodse godsdienst en het christendom. Jaarlijks trok hij zich een maand terug in een grot bij Mekka om na te denken over wat de ware godsdienst was. Hij werd overtuigd dat zijn stamgenoten dwaalden met hun veelgodendom. Hun stamvader Abraham had immers slechts één God gekend. Maar welke profeet zou dat de mensen vertellen? Een verschijning van de engel Gabriël maakte hem duidelijk dat hij dat was. Tegelijk werden hem de eerste woorden van de Koran geopenbaard. Vanaf dat moment riep Mohammed zijn stadgenoten op tot 'islam', de algemene overgave aan de éne God, Allah. Wie dat doet wordt een 'muslim', een overgegevene. De geloofsbelijdenis is eenvoudig: 'Er is geen God dan Allah, en Mohammed is zijn gezondene'. Allah is schepper van hemel en aarde. Hij is almachtig en heeft voorbeschikt wie hij op de rechte weg laat leven en wie hij zal laten dwalen. Op de dag der Opstanding worden ieders daden gewogen en daarmee is het lot bezegeld: lijden in het vuur of eeuwige zaligheid smaken in het paradijs.

Mohammed schreef op wat hij beschouwde als openbaringen van Allah. Evenwel laat de Koran ook reacties zien op wat hem overkomen is. De Koran is onder andere een wetboek. Hij is verdeeld in 114 hoofdstukken, 'Suras'. Mohammed erkende verschillende oudtestamentische

profeten zoals Adam, Abraham, Mozes en David, maar ook Jezus. Hij zag zichzelf als de laatste en definitieve profeet. De uitdrukkelijke vermelding in de Koran dat God geen zoon heeft is een duidelijke reactie op het evangelie van Christus. Als Allah een zoon zou hebben, moest hij ook een vrouw hebben en zouden er drie goden zijn.

Vanuit de visie van Mohammed op de geschiedenis is het land, dat Abraham door Allah werd toegezegd, islamitische grond en behoort Palestina aan de moslims. De Joden hebben geen recht op het grondgebied.

Bedreiging

Een broeder vroeg mij of de moslims geen bedreiging gaan vormen voor onze vrijheid in Nederland. De moslimbevolking neemt toe en de vraag is of zij op een zeker moment geen greep zullen doen naar de macht.

Die angst wordt door meer mensen gedeeld, erkent de heer Jenö Sebök van 'Open Doers'. Hij ontvangt geregeld uitnodigingen om hierover te spreken. Tot voor kort zag hij dit gevaar niet zo. De moslims, Marokkanen en Turken, kwamen naar Nederland voor werk, niet uit godsdienstige motieven. Ze zijn vaak ook sterk gesecculariseerd, hebben zich aangepast aan het leven in Nederland. Maar inmiddels zijn er wel extremistische moslims gesignaleerd, die proberen invloed te krijgen.

De fundamentalistische moslims hebben ten doel het openbare leven te onderwerpen aan Allah en dus aan de wetten van de islam, de sjaria. Zij doen dat met een beroep op de Koran en de Hadith, de uitlegging. Zij vinden dat zelfs het leven in overwegend islamitische landen daar niet aan voldoet en dat de moslims weer op de rechte weg gebracht moeten worden. Daarbij mag zo nodig geweld gebruikt worden. Niet christenen en andersdenkenden zijn in de eerste plaats hun slachtoffers, maar de gematigde moslims. Het aantal gevangene moslims overtreft ver het aantal vervolgd christenen. De 'gewone' moslim moet ook niets hebben van deze extremistische fanaten. Bij het proces tegen de Mashedin in Pakistan protesteerden niet alleen christenen, maar ook gematigde moslims tegen de ongegronde aanklachten van de extremisten.

Doel blijft de islamisering van de wereld. Waar moslims wonen horen ze de islam te verbreiden. Zo zijn diverse Afrikaanse landen geïnfilteerd, zodat tot aan de westkust islam-landen te vinden zijn, zoals

Actueel

Sierra Leone. Het krijgen van kinderen wordt aangemoedigd, want dat bevordert de getalssterkte. Het is wel zo dat de moslimwereld ook geen eenheid vormt. Er zijn richtingen en groepen die elkaar bestrijden.

Hoe de ontwikkeling in Nederland zal zijn hangt ten dele af van de invloed van extremisten. Zullen zij kans zien de imams zo te beïnvloeden dat deze hun mensen aanzetten een machtsblok te gaan vormen? Staat ons vanaf die kant terrorisme te wachten? Het is niet te hopen. De gewone moslim zal het niet willen, maar in naam van Allah en de profeet is veel te bereiken.

Aantrekkelijk?

Hele gebieden waar vroeger christenen woonden zijn later islamitisch geworden. Ook nu nog gaan christenen over tot de islam. Hoe kan dat?

Deels natuurlijk door geweld. In het verleden veroverden moslim-leiders hele gebieden en zo'n strijd wordt bijvoorbeeld gevoerd in Algerije. Maar het kwam ook door het gebrek aan kennis van de christenen, die vaak vervallen waren in een uiterlijke godsdienst die zijn basis niet meer had in de Bijbel. Ook in het christendom werd en wordt door grote groepen de Bijbel nauwelijks gelezen en heeft men weinig persoonlijke overtuiging. Men leunt op de geestelijkheid. Gebrek aan kennis maakt mensen een makkelijke prooi voor

andere godsdiensten.

De islam is in zekere zin een makkelijke godsdienst. Er zijn duidelijk voorgeschreven rituelen waaraan moet worden voldaan, bijvoorbeeld bezoek aan de moskee, de dagelijkse gebeden en het houden van de vastenmaand Ramadân. De islam kent ook de oosterse eis tot gastvrijheid en het geven van aalmoezen. Zo'n godsdienst met strak omlinnende voorschriften en wetten spreekt bepaalde mensen aan.

Zekerheid over het eeuwige lot geeft de Islam niet. Hoogstens kan iemand die zich zeer beijverd heeft voor Allah en zijn profeet, bijvoorbeeld door een 'vijand' te doden of zichzelf op te offeren, een plaats in het paradijs verwachten. Verder kan iemand alleen maar zijn best doen te leven volgens de voorschriften.

Moslims uit landen waar de islam overheerst denken dat Nederlanders allemaal christenen zijn. Als zij dan allerlei dingen zien die aanstootgevend zijn, zoals bijvoorbeeld de sexblaadjes in de winkels, gaan ze het christendom zien als een immorele godsdienst. Met dit vertekende beeld kunnen zij het christelijk geloof bestrijden.

De belijdenis dat Jezus Gods Zoon is, is voor hen ondenkbaar. Vanuit de gedachte dat Jezus een gewoon mens was en dus alleen geboren kon zijn uit een huwelijk, is te begrijpen dat dit botst met de belijdenis van de éne God. Dit punt zal moeilijk zijn uit te leggen aan een moslim.

Getuigen

Een gesprek over het geloof zal met een moslim niet makkelijk zijn. Hun geloof is vrijwel altijd tot stand gekomen door de overlevering, en niet door een persoonlijke overtuiging en keuze. Zij zullen dus alleen kunnen nazeggen wat hun geleerd is en waarbij zij zich veilig voelen. Er kan zelfs een oud wantrouwen tegen de christenen zijn, die eertijds onder het teken van het kruis moslims hebben vervolgd.

Als wij verstaan dat ook zij de verlossing door Jezus Christus nodig hebben om behouden te worden en zekerheid te krijgen, kunnen we niet aan hen voorbijgaan. Mogelijkheden om contacten te leggen kunnen we aangrijpen en hun onze vriendschap tonen. We moeten geen angstgevoelens toelaten waardoor wij hen gaan zien als vijanden. Zelfs zullen we misschien ontdekken dat er een gemeenschappelijke visie is op bepaalde ethische kwesties.

De vraag naar onszelf toe is of wij wel in staat zijn ons geloof onder woorden te brengen en met liefde en warmte te getuigen van wat Jezus Christus voor ons betekent. Vaak heb ik gemerkt dat het geloof onder ons nog veelal een privé-zaak is, waar wij niet makkelijk over praten en zeker niet met buitenstaanders, ook al zijn het Nederlanders.

Verder is moeilijk uit te leggen waarom er in Nederland zoveel kerken zijn die zich allemaal christelijk noemen. Als mensen een godsdienst aanhangen die over het algemeen een grote eenheid toont, is deze verscheidenheid geen aanwijzing dat wij de waarheid verkondigen. Daarom zullen we, zoals kortgeleden Billy Graham nog benadrukte, niet het christendom moeten verkondigen, maar Jezus Christus, de levende Heer. De verscheidenheid van kerken bewaart ons er overigens wel voor een aards machtsblok te gaan vormen, zoals wel het streven van de fundamentalistische moslim-leiders is. In elk geval verdient het werk dat in Nederland en buitenland onder de moslims wordt gedaan onze steun en gebed. Het betreft een belangrijk deel van de wereldbevolking.

Informatie

Wie meer wil weten over werken onder moslims kan lectuur aanvragen bij de Arabische Wereld Zending, die sinds 1881 werkt in de Arabische wereld, maar nu ook onder Nederlandse moslims.

Het adres is Postbus 59292, 11040 KG Amsterdam, tel. 020 6129061.

En Open Doors komt graag naar uw gemeente of vereniging toe voor een sprekebeurt over 'Overeenkomsten en verschillen tussen christelijk geloof en de islam'. Adres: Postbus 47, 3850 AA Ermelo, tel. 03410 17844.

H.G. de Winkel

Bijzondere, feestelijke dienst in Delft

Onlangs mocht de Baptisten Gemeente Delft een bijzondere en feestelijke dienst beleven, waarin twee zusters gedoopt werden.

Bijzonder omdat het voor onze voorganger, Linda Schipper, de eerste dopeling betrof. Bijzonder ook omdat deze dienst – gezamenlijk geleid door Linda Schipper en Wout Huizing – was voorbereid in nauwe samenwerking met de dopelingen, waardoor het persoonlijk getuigenis van hun geloof in Jezus Christus in diverse elementen gedurende de hele dienst weerklonk.

Feestelijk omdat een doopdienst natuurlijk altijd een verheugende aangelegenheid is. Feestelijk ook omdat er velen met ons bijeengekomen waren om de viering mee te maken.

We zijn de Heer dankbaar voor de zegen die hij ons geeft in de gemeente – iets wat je tijdens zo'n dienst bij vernieuwing beseft – en wilden u onze blijdschap hierover niet onthouden.

Robert Zwart

Nieuwe kapel in Doetinchem

“Véél ruimer en véél lichter!”

Dat waren de meest gehoorde reacties op het geheel gerenoveerde interieur van de kapel ‘Predik het Evangelie’ aan de Van Nispenstraat te Doetinchem. De Baptistengemeente te Doetinchem nam zaterdag 18 maart jl. de 114 jaar oude kapel officieel weer in gebruik, waarbij een honderdtal gemeenteleden en genodigden aanwezig waren.

De dienst uit dankbaarheid, die vooraf ging aan een receptie, werd voorgegaan door ds Bosveld. Zeer terecht werd door het zingen van het lied ‘De kerk van Jezus Christus heeft slechts één fundament’ erop gewezen, dat de gemeente blij is met het gebouw, maar dat dit niet de hoofdzaak is, maar de Blijde Boodschap van Jezus Christus.

Ds Bosveld verwelkomde alle gasten, waaronder een vertegenwoordiging van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, de Doetinchemse wethouder B. Kothuis, afvaardigingen van diverse Baptisten-gemeenten en vertegenwoordigers van de kerken in de regio, en ‘last but not least’ de directies en werknemers van de firma’s die de klus hebben geklaard.

Br. van Manen, de voorzitter van de renovatiecommissie, kondigde en passant de ‘geboorte’ aan van een, historisch gezien, zeer waardevol boek: ‘De kapel aan de Van Nispenstraat te Doetinchem. Een historisch overzicht van 1845-1995’, geschreven door br. van Roekel. Het boek is te koop voor f 14,90 in de gemeentelijke boekwinkel “Het mosterdzaadje”, maar ook in de reguliere boekhandel in Doetinchem.*

In eerste instantie werd de aandacht gericht op het interieur, maar in verband met een toegezegde gemeentelijke subsidie kon ook de voorgevel volledig worden geres-taureerd, en de rest volgt later. Br. van der Kwast, architect en lid van de UBS, heeft de RC met raad en daad bijgestaan. Met name de wijziging van de kansel, vergroting van het podium en uitbreiding van het aantal stoelen had de hoogste prioriteit. Br. van Manen bracht alle lof aan de Heer, Die de plannen heeft gezegend en bevestigd. Maar ook alle medewerkers, directies en personeel van de verschillende firma’s en enkele gemeenteleden, alsmede het kostersécht-paar, de fam. Van de Meene, worden bedankt.

Kort gaat vervolgens ds Bosveld in op de bijbelverzen 1 Koningen 8, 22-23a en 27-30, waarin gesproken wordt over de tempelbouw van Salomo. Ook de oproep, die boven de kapel staat – ‘Predik het Evangelie’ – kwam aan de orde.

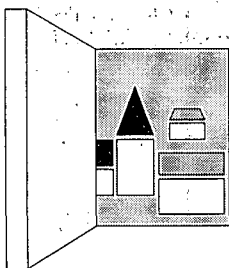
Enkele reacties van sprekers: “een schitterend pand!” – “een aanwinst voor Doetinchem” – “uiterst prettige samenwerking” – “de kansel is duidelijk veranderd, verbeterd”.

De heer van Laar, voorzitter van het NBBG, afdeling Doetinchem, blikt nog even terug in de geschiedenis. De eerste Baptistenpredikant, die in Doetinchem predikte, was ds Ed Gerdes, o.a. schrijver van het lied ‘Daar ruist langs de wolken een lieflijke naam’. Hij moet deze kapel steen voor steen hebben zien ontstaan. Na de dienst was er een receptie, waar onder het genot van een hapje en een drankje de heropening van de kapel nog even besproken kon worden. Zeer terecht werd de dienst afgesloten met het lied: ‘Daar ruist langs de wolken een lieflijke naam’.

* Het boekje is ook te koop via het secretariaat van de Baptistengemeente Doetinchem, maar dan zijn eveneens portokosten verschuldigd.

De gemeente Leeuwarden, bijna 100 jaar

In dit jaar, waarin het 150 jaar geleden is dat de eerste Baptisten in Nederland gedoopt werden, zijn wij bezig met de voorbereidingen voor het 100-jarig bestaan van onze gemeente. Dit feest zullen we het hele jaar 1996 viëren. Verspreid over het jaar zullen er activiteiten zijn, zoals een weekend samen met de studenten in het 2de kwartaal, terwijl in het 3e kwartaal de verenigingen en groepen binnen de gemeente zich zullen presenteren. Het hele jaar zal er een tentoonstelling

zijn van foto's en attributen die te maken hebben met 100 jaar gemeente zijn. Maar op zondag 14 januari zullen we een herdenkingsdienst houden, waarin tevens het jubileumboekje, waaraan al hard gewerkt wordt, de gemeente zal worden aangeboden.

Over dit jubileum zult u beslist nog meer en gedetailleerder van ons horen. Maar ook nu wordt er hard gewerkt in de gemeente en beleven we met elkaar veel vreugdevolle gebeurtenissen. Dit jaar zijn er 3 leden door de doop aan de gemeente toegevoegd. Ook mochten we'er even bij stilstaan dat al 15 jaar lang het oud papier opgehaald wordt, waardoor wij onze schuld aan de UBS na onze laatste verbouwing konden aflossen. Over onze activiteiten rond het evangelisatiejaar hebt u al eerder kunnen lezen. Deze lopen goed. Dat tot slot is nog te vermelden dat onze jeugd zijn eigen kwartaalblad "Baptales" uitgeeft, met artikelen speciaal voor en over hen. Een ieder die op welke manier dan ook met jeugd te maken heeft kan hier iets uit leren.

Wij als gemeente Leeuwarden gaan door, samen met onze Heer en Heiland, op weg naar de datum dat we 100 jaar in Leeuwarden aan het werk zijn.

zr. A. Kievit

Kort nieuws

In Sneek wordt in de laatste weken van april een cursus aangeboden voor mensen, die wat meer willen weten over het Baptisme. Daarbij komen de volgende onderdelen aan bod: stukje geschiedenis, inhoud van geloven en gemeente-zijn zoals Baptisten dat beleven, gewoonten gangbaar onder Baptisten, het gezamenlijk Uniewerk, enz. Met name voor mensen van elders, die de 'roots' van de Baptisten beter willen leren kennen.

In Spijkenisse fungeert sinds enige tijd een soort 'klaagmuur'. Net als bij de echte klaagmuur in Jeruzalem konden mensen daar briefjes in steken, briefjes met namen erop van mensen die God nog niet kennen. Het blijkt dat inmiddels verschillende op briefjes genoemde mensen spontaan uit zichzelf zeiden of ze niet eens mee naar een dienst konden!

Op 4 mei zal in de Kruiskerk, het gebouw van de Baptistengemeente Dordrecht, een gezamenlijke dienst van alle kerken worden gehouden ter gelegenheid van de dodenherdenking.

Doopdiensten waren er in Emmeloord (2), Vriescheloo (3), Doetinchem (?), Treebeek (3), Lelystad (1), Appingedam (4), Zoetermeer (?), Arnhem-C (?), Eindhoven (?), Emmen (?), Enschede (1) en Alphen a/d Rijn (?).

Evangelisatienieuws

In het kader van het evangelisatiejaar worden vele bijzondere activiteiten georganiseerd. Een kleine selectie: *bezoek Asielzoekers Centrum, poppenkast, rommelmarkt* (Assen, Utrecht-Nrd), *poppentheater* (Zwolle, Kampen, Dordrecht), *bazar* (R'dam-C, Stavoren), *Sing-inn's, tentsamenkomst* (Vroomshoop), *narcissen uitdelen in zieken- en bejaardenhuizen* (Hengelo 't Venster), *Praise-avond* (Dokum, Hoogezand; Hoogeveen, Utrecht-Nrd), *Evangeliemarkt* (Hoogezand, Hoogeveen, Appingedam), *vrouwenochtenden* (Alblasserdam), *forumdiscussie* (Dordrecht), *optredens van buitenlandse asielzoekers* (Leeuwarden, Sneek), *creatief en kunstmarkt* (Hengelo-C), *koffie/vrouwenochtend* (Utrecht-Nrd, Eindhoven, Stavoren), *video-verspreiding* (Utrecht-Nrd), *filmavond* (Eindhoven), *concert/gospelavonden* (Eindhoven).

Op woensdagmiddag 26 april van 14.00 tot 16.00 uur zullen Elly en Rikkert een optreden verzorgen in het Dorpshuis 'De Menterne' in Muntendam. Het entree is f 2,50 per persoon.

Op 13 mei zullen Elly en Rikkert een musical verzorgen in Zevenaar.

Landdag 1995

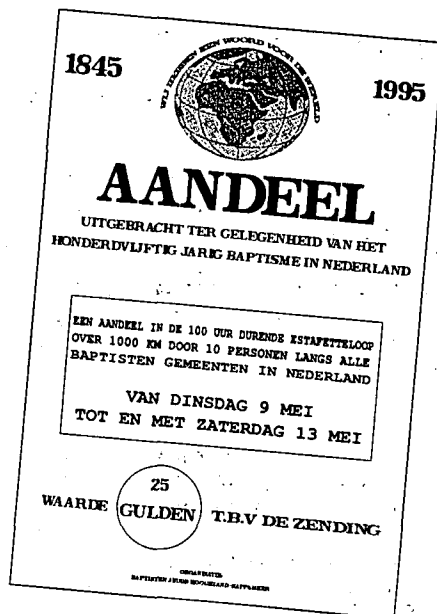
Tweede Pinksterdag, 5 juni, willen wij als landdagcommissie onze jaarlijkse landdag weer organiseren. We willen elkaar dan weer ontmoeten in 'de Kuil' van boswachterij Gieten. Het thema van deze landdag is: "Deel het uit!".

De morgendienst wordt verzorgd door Stadskanaal-Zuid. Muzikale medewerking is in handen van de groep 'Glory Sound'. Tevens zal de Mime-groep van Stadskanaal-Zuid medewerking verlenen. Dit jaar zijn we weer verzekerd van de 'nieuwe' tent, waarin we dit jaar tevens een boekentafel willen inrichten. Mensen die hiervan gebruik willen maken worden verzocht vroegtijdig contact op te nemen met A. Kuperus (05987-19566). De commissie heeft gemeend de verkoop van koffie e.d. tijdens de dienst te stoppen en het volleybal-gebeuren aan strakkere regels te binden.

Jong en oud, we willen jullie graag begroeten op deze dag, om gezamenlijk het Pinksterfeest te vieren.

Aanvang dienst: 10:30 uur; koffie klaar om 9.30 uur.

A. Kuperus (secr. Landdagcommissie)

Deel het uit: 100 uur non-stop!

De voorkant van deze Christen heeft u er weer aan herinnerd: de estafettesponsorloop, die vanuit de Baptisten Gemeenten Hoogezand wordt georganiseerd. Nog even weer de gegevens op een rijtje: van 9 t/m 13 mei a.s. zal door 10 jongens in 100 uur 1000 kilometer worden afgelegd. De opbrengst is bestemd voor de vier Permanente Commissies van onze Unie. Een enthousiaste Fokko van der Struik vertelt: Start en finish staan gepland in Hoogezand. In de tussenliggende tijd zullen alle Baptistengemeenten worden aangedaan. De route is klaar en we hebben de gemeenten op de hoogte gesteld wanneer we bij hen langskomen. Voor sommige gemeenten zal dat in de nachtelijke uren zijn, maar, zo verzekert Fokko, het is de moeite waard om er voor uit je bed te komen, want we hebben iets te delen. Naast de sportieve kant van het geheel willen we Nederland namelijk ook iets laten zien en horen van het blijde geloof in de Levende Heer. Hoe? Dat kan iedereen zien door even langs te komen. Over de verkoop van de aandelen meldt Fokko ten slotte nog: Misschien zijn er nog broeders en zusters die nog geen aandeel hebben kunnen kopen, omdat ze niet meer in eigen gemeente verkrijgbaar zijn. Dan kan dat alsnog door een bijdrage te storten op rekeningnummer 329148613, RABO-bank Hoogezand, o.v.v. ESTAFETTELOOP (gironummer RABO-bank Hoogezand 855898). Voor eventuele vragen is Fokko bereikbaar onder telefoonnummer 05980-28169.

Henk Wieringa

TOEWIJDING

Regelmatig komen ons berichten onder ogen van kerken die onder bijzonder moeilijke omstandigheden gemeente zijn. Zo las ik onlangs een bericht over een kleine gemeente in Egypte. In het dorpje van die gemeente zijn al 14 gelovigen door moslimfundamentalisten vermoord. Ondanks het reële (!) gevaar vermoord te worden blijven de gelovigen avond aan avond samenkomen...

Als ik deze en soortgelijke berichten lees stel ik mijzelf vragen. Eén van die vragen is: Hoe komt het dat mensen zich zo volledig geven aan de gemeente, of: waarom zijn ze zo toegewijd aan de gemeente?

Toewijding

Het woord 'toewijding' neemt m.i. een belangrijke plaats in in het beantwoorden van de door mij gestelde vraag. Als je je toewijdt aan iets of iemand dan geef je je helemaal, met alles wat je hebt en alles wat in je is. Je houding, je handelen, je gedrag wordt bepaald door de mate van toewijding.

De maat van je toewijding wordt bepaald door je denken. Naarmate iemand overtuiger is in zijn denken over de waarde van iets of iemand zal zijn toewijding daaraan groter zijn.

De vraag die ik in dit artikel aan u zou willen stellen is: 'hoe denkt u over de gemeente waartoe u behoort?' Probeer voor u verder leest daar eens een eerlijk antwoord op te geven.

Theologie

Als u voor uzelf hier een antwoord op gegeven hebt wil ik nog een vraag stellen. Een vraag die voor een gelovige veel wezenlijker is en dat is de vraag: 'hoe denkt God over de gemeente waartoe u behoort?'

Als gelovigen erkennen we Jezus Christus als Heer; Heer over ons hele leven, dus over onze tijd, onze gaven en talenten, ons geld en dus ook over ons denken. Voor mij is theologie Gods denken leren denken. Het denken van God over de gemeente zal ons denken moeten bepalen! Voor een antwoord op de vraag: "hoe denkt God over de gemeente" kunnen en moeten we gaan naar Zijn Woord, de Bijbel.

Leren geven uit liefde

In Handelingen 20 lezen we hoe Paulus de oudsten van de gemeente Efeze bij zich roept. Hij vertelt hen over zijn persoonlijke toewijding aan de gemeente en roept vervolgens in vers 28 de oudsten op de gemeente Gods te weiden, *die Hij Zich door het bloed van Zijn Eigene verworven heeft*. Gods verlangen naar de gemeente was zo groot dat Hij het bloed, het leven, van Zijn eniggeboren Zoon wilde geven om de gemeente te verwerven. In Efeze 5:25 lezen we dat Christus Zich voor haar (de gemeente) overgegeven heeft; zo lief had Hij de gemeente.

Efeze 5

Het gedeelte waar dit laatste vers in staat (Ef.5:22-33) gaat over het huwelijksleven. Voor de relatie man-vrouw wordt de relatie Christus-gemeente ten voorbeeld gehouden. Als je echter alleen kijkt naar wat er in dit gedeelte staat over de relatie Christus-gemeente en dus Gods denken over de gemeente, dan kom je diep onder de indruk. In dit gedeelte wordt gesproken over de gezagsrelatie Christus-gemeente. Christus is het hoofd Zijner gemeente. Gezag heeft in de Bijbel altijd te maken met dienen. Jezus diende de gemeente door Zijn leven en voor te geven en dient de gemeente nog steeds door haar te helpen met het 'zich-mooi-maken' (vers 26,27) voor de ontmoeting met de bruidegom. In dit gedeelte wordt ook gesproken over de eenheid tussen Christus het hoofd en de gemeente Zijn lichaam. Hoofd en lichaam kan je niet scheiden, ze zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden, zoals man en vrouw dat ook (behoren te) zijn (vers 28,29). Als je

aan de één komt kom je aan de ander. Als u tegen mij zou zeggen: 'ik hou van jou, maar van je vrouw niet', dan is uw liefde voor mij onvolkomen, want mijn vrouw is onlosmakelijk aan mij als persoon verbonden.

Zo mag en kan je als gelovige ook niet zeggen: 'ik hou wel van Jezus, maar niet van de gemeente', want de gemeente is Zijn lichaam, is Zijn bruid. En je doet Jezus Christus tekort door niet van Zijn gemeente te houden.

Zo de gemeente zien heeft gevolgen voor je omgang met de gemeente en je toewijding aan haar. Je gaat beseffen dat als je ontrouw bent aan de gemeente je ontrouw bent aan Jezus zelf; je gaat beseffen dat als je je onttrekt van je verantwoordelijkheid tegenover de gemeente je je onttrekt van je verantwoordelijkheid tegenover Jezus zelf; je gaat beseffen dat als je liefdeloos bent tegenover de gemeente, door kwaad te spreken, negatief te zijn, je liefdeloos bent tegenover Jezus zelf (zie ook Hand.9:3-5).

Hernieuwde toewijding

Binnen een huwelijk kan het nodig zijn een nieuwe start te maken door je opnieuw aan elkaar toe te wijden. Wellicht is het goed en nodig om ons opnieuw toe te wijden aan Christus en dus aan Zijn gemeente of aan de gemeente en dus aan Christus.

U zult genieten van de zegen die daarop volgt en meer gaan begrijpen van onze broeders en zusters van dat dorpje in Egypte.

Peter Kos

150 jaar Baptisten Gemeente Stadskanaal-Noord

Reünie: zaterdag 27 mei 1995
10.00- 16.00 uur

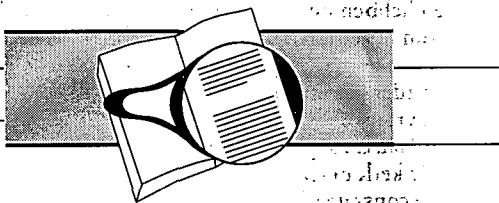
Kosten: f 15,-

Belangstelling?

Vóór 1 mei a.s. aanmelden bij:
A. Hamster, tel.: 05990-12174
(bellen na 17.00 uur).

Wij, als Baptisten Gemeente van Vroomshoop nodigen u uit om de zondagmorgen- of avonddiensten te bezoeken. Aanvangstijden zijn: 09.30 en 19.00 uur. Hartelijk welkom in Vroomshoop.

Bijbel

Boeken

Jerry Bridges

GENADE

Novapress, Apeldoorn, 1994, 224 blz., f 24,90

ISBN 9063180624

In samenwerking met de Navigators een indrukwekkend boek van Novapress. Zaken waar men een levenlang mee geworsteld kan hebben en dan alles zomaar in een verhelderend boek voorgeschoteld krijgen. Of misschien al altijd geweten hebben dat het zo in elkaar zit, maar nooit echt de woorden ervoor hebben kunnen vinden. Weten dat er heel veel welmenende christenen zijn die elke dag proberen een betere christen te zijn dan de dag daarvoor. Kerkmensen die leven in het verstikkende klimaat van 'raak niet en smaak niet en roer niet aan', maar niet veel uitsralen van een blijde en opgewekte persoonlijke relatie met de Heer. Heel wat mensen die aan de verkeerde kant van het christen-leven beginnen en voor de buitenwereld niets hebben dat tot jaloezies verwekt. Welbedoelende mensen die de strijd aan willen binden tegen wereldgelijkvormigheid (waar we heel wat verdriet over kunnen hebben), maar daarbij niet het overweldigende besef van genade kennen. Vandaar de ondertitel: "Het faillissement van de mens en de goedheid van God".

Als we door en vanwege onze wedergeboorte ons verlustigen in de Here, dan zullen we dat als een kracht ervaren in ons geestelijk leven. Het tilt je helemaal uit boven dat wat je van nature bent. Het heeft een positieve invloed op je hele bestaan.

Onze verlangens komen dan zo op één lijn te liggen met die van de Heer, zodat Hij ons zonder enige moeite kan beloven dat ze in vervulling zullen gaan. Niet proberen te leven naar de letter van de wet om zo bij God in de gunst te komen, maar weet hebben van de de genade van heiliging en verlossing. De wet zelf en het onderwijs daarin kan echter niet het verlangen schenken om te gehoorzamen. Dat verlangen moet ergens anders vandaan komen. Je hele bestaan laten beheersen door de Heilige Geest kan dat verlangen schenken. Van nature zijn we vijanden van de voorschriften en de wet van God. Daarom zullen we altijd verkeerd uitkomen als we onze eigen verlangens voorop stellen. Als ons 'thuis' is bij de Heer, zul-

len we ons in het 'zijn-bij de Heer' verlustigen. Er zijn mensen die het bij hen thuis niet goed kunnen vinden. Dan gaan ze 'de hort op', altijd op zoek naar... Zo zijn er ook (naam-)christenen die niet echt de Here tot hun 'thuis' hebben, maar dan overal elders gaan zoeken. Als kinderen van de Heer horen we bij Hem thuis en verbonden met dat thuis zijn onze verlangens en wensen daarop afgestemd. In dat klimaat van genade voelen we ons thuis en in ons element. Daarin ligt de kracht om te gehoorzamen en de vreugde om te doen wat goed, heilig en rechtvaardig is. Tevens is dit de bevrijding van de angst voor de straf op ongehoorzaamheid. Leven uit de vergeving van schuld. Verzekerd van de gerechtigheid die je in Christus wordt geschonken. Wetende dat je door eigen inspanning er helemaal niets aan toe kunt voegen. Helemaal tevreden zijn met God alleen. Zelfs dwars door de diepste teleurstellingen heen dichtert bij Hem komen. Uit de kramp van het 'zelf-doen' verlost zijn om daarmee het woordje 'moeten' in een heel andere toonaard tegen te komen. Hiermee heb ik lang niet alles gezegd over dit zeer aanbevelenswaardig boek. Misschien de aanleiding tot een opwekking in uw persoonlijk leven of bij de doorwerking ervan in uw gemeente.

J. Schotanus

Aruna Gnanadason

GEEN GEHEIM MEER

Uitgeverij Kok Kampen, 1994, 82 blz., f 19,50

ISBN 9024284651

Nuchter constateert Aruna Gnanadason dat voor veel vrouwen geweld iets is dat bij het dagelijks leven hoort. Het is een werkelijkheid waarvoor we de ogen niet meer kunnen sluiten. Of het nu om lichamelijk of geestelijk geweld gaat, om seksuele intimidatie of verkrachting, om prostitutie of postorderbruiden; geweld is geweld; en laten we het ook zo noemen. Het opmerkelijke van het boekje is dat het niet blijft staan bij het blootleggen van de wortels, signaleren en benoemen. Gnanadason wil met haar boekje het zwijgen rond het geweld van vrouwen, dat toch al geen geheim meer is, doorbreken. Ze verwoordt verhalen van vrouwen, die wegen hebben bedacht om geweld tegen te gaan. Hartverwarmend om te lezen hoe mensen de moed hebben pijn en verdriet en vernedering om te zetten in tekenen van hoop!

Nog een stapje verder gaat ze, wanneer ze het geweld tegen vrouwen binnen de muren van de kerk plaatst. Ze gaat in op de manier waarop de kerk omgaat met deze problematiek. Ze constateert dat kerke-

lijke uitspraken, die geweld tegen vrouwen veroordelen; schaars zijn. Maar ook dat kerken nauwelijks actie ondernemen tegen pastores, die zich zowel binnens- als buitenshuis gewelddadig tegenover vrouwen gedragen. Tenslotte vraagt ze aandacht voor het feit dat seksuele intimidatie en misbruik binnen het kader van de kerk vaak niet wordt onderkend, erkend en veroordeeld. Daarnaast besteedt ze een hoofdstuk aan de theologische visie, die veelal door vrouwelijke theologen is ontwikkeld, om een aantal fundamentele theologische onderstellingen, die geweld hebben gelegitimeerd, te reconstrueren. Aruna Gnanadason is er in geslaagd in 82 bladzijden op een zeer leesbare manier ieder, die daarvoor openstaat, te informeren over de relatie tussen kerk en het geweld tegen vrouwen (inclusief een uitgebreide literatuurlijst). Het boekje doet een beroep op de kerken om de strijd aan te binden tegen alle vormen van geweld tegen vrouwen. Een oproep om serieus te nemen.

Mariet van Zanten-van Hattum

LEREN OMGAAN MET ZINGEVINGSVRAGEN

Uitgeverij Ambo bv, Baarn, 1994, 137 blz., f 24,90

ISBN 9026313543

Van Zanten-van Hattum heeft als klinisch psycholoog en docente levensbeschouwelijk oriëntatie in de gezondheidszorg op veel manieren met zingevingsvragen te maken. Op een zeer boeiende en leesbare manier schrijft ze in 'Leren omgaan met zingevingsvragen' over de vragen naar de zin van het leven. Zingevingsvragen zijn de vragen achter de vragen, waarmee je op zoek bent naar de diepere betekenis van het bestaan. Vragen, waarmee ieder mens, die zich bevindt op het punt waar dood, leven, heelheid en gebrokenheid elkaar raken, te maken krijgt. Vaak spelen deze vragen onbewust een rol in iemands leven en komen op een indirecte wijze als noodkreet, uiting van zorg of vreugde naar buiten. Zelden zal iemand direct vragen: 'waar kom ik vandaan?', 'wie ben ik?', 'waar leef ik voor?', 'wat is mijn taak in het leven?', 'hoe moet ik omgaan met leven en dood, lijden, schuld?'. Dit maakt dat zingevingsvragen voor zowel de 'vragende' persoon als voor hulpverleners moeilijke te onderkennen vragen zijn. Gezien het feit dat in onze maatschappij het niet meer vanzelfsprekend dat mensen deel uitmaken van een kerkelijke gemeenschap, de plaats waar van oudsher mensen met hun zingevingsvragen terecht konden, wil van Zanten-van Hattum met haar boek reguliere hulpverleners op weg helpen zingevingsvragen te leren onderken-

nen en de plaats te geven die ze behoeven. Opvallend is de nadruk, die ze legt op het feit dat het omgaan met zingevingsvragen te leren is door kennis op te doen over de psychologie van zingevingsvragen.

Mariet van Zanten-van Hartum neemt de mens met zijn of haar vragen naar de zin van het leven, de afnemende taak van de kerk en de toenemende taak van de reguliere hulpverleners op het gebied van zingevingsvragen zeer serieus. 'Leren omgaan met zingevingsvragen' is een boek dat rekening houdt met het leven van alledag en is daardoor meer dan een droog leerboek, dat kennis en definities rond de psychologie van zingevingsvragen. Een aanrader voor iedereen die op de één of andere manier te maken heeft met zinzoekende, mondige mensen. Zeker ook voor hulpverleners, zowel deskundigen als leken, binnen een kerkelijke gemeenschap.

Victor Malka

WIJSHEID IN WOORDEN

Uitgeverij Ten Have B.V. Baarn, 291 blz., f 24.90

'God heeft voor de mensen de dag van hun dood verborgen gehouden, opdat zij bouwen en planten.' 'Een blij hart maakt het gelaat vrolijk.' 'Geloof de helft van wat je ziet en niet van wat je hoort.' 'De rechtvaardige voelt zich goed. Zijn buurman ook!' ...

De wijsheid is voor het Jodendom altijd van hoge waarde geweest, een allerbelangrijkste eis en een wezenlijke noodzaak. Het meest wezenlijk van deze wijsheid hebben de Meesters van het Jodendom geprobeerd samen te vatten in spreuken, aforismen, adagia en stelregels. In deze teksten drukten de wijzen hun visie uit op mens en wereld.

WIJSHEID IN WOORDEN is een kleine bloemlezing van ongeveer duizend spreuken uit een periode van drieduizend jaar joodse wijsheidcultuur.

Het is onvoorstelbaar boeiend het boek door te bladeren en de spreuken op je in te laten werken. De spreuken spreken over het dagelijks leven, over liefde en haat, over leven en dood, over ouders en kinderen, over God en mensen, over tijd en eeuwigheid, over... Het is alsof je door een spiegel van spreuken naar het leven van het joodse volk kijkt en deelgenoot wordt van haar passies, zorgen, vreugden, kracht en zwakte. En, wat het boekje nog boeiender maakt, is het feit dat ons eigen leven is af te lezen uit de eeuwenoude spreuken. Op treffende wijze spreken ze over de kunst van het leven. Iets dat ieder mens zich eigen moet maken. Dus ook een boekje voor ons.

Bettine Siertsema (red.)

AARTSMOEDERS

Uitgeverij Kok Kampen, 1994, 108 blz., f 27.50

ISBN 902428294

Bettine Siertsema leidt het boek AARTSMOEDERS in met de woorden: 'Het boek Genesis vertelt vanaf het twaalfde hoofdstuk over de wording en roeping van het volk Israël. Abraham, Isaak, Jakob en de zonen van Jakob als de stamvaders van de twaalf stammen van Israël, zijn de personages om wie het gaat. De vrouwen nemen in het verhaal een ondergeschikte plaats in. Zij lijken bijna alleen als moeders van de volgende generatie te functioneren, een weliswaar cruciale, maar ook zeer beperkte rol.'

AARTSMOEDERS vertelt de verhalen van die vrouwen, die hun steentje hebben bijgedragen in de wordings- en roepingsgeschiedenis van het volk Israël. Aan de hand van tekstfragmenten uit de bijbel treden Sara(i), Hagar, Rebekka, Lea, Rachel en Tamar uit de schaduw van de aartsvaders. Al lezend blijkt dat ook zij handelende personen waren. Op belangrijke momenten hebben ze beslissend ingegrepen, waardoor de heilsgeschiedenis volgens de goddelijke belofte doorgang kon vinden.

AARTSMOEDERS is een hernieuwde kennismaking met de vrouwen, die aan het begin staan van het verbond tussen God en het volk Israël. Verrassende aspecten uit hun levens worden belicht. Plezierig is dat ze gewoon mensen blijven met hun leuke, maar ook minder leuke kanten. Dat maakt hun levensverhalen herkenbaar voor ieder die met God op weg het leven door is. Nadat de levensverhalen zijn verteld, besluit het boek met suggesties voor vieringen rond de aartsmoeders.

BOEKEN- NIEUWS VOOR JONGEREN

Lenze L. Brouwers

VERBODEN TOEGANG (broedgebied)

Uitgeverij van den Berg, Kampen, 1994,

36 blz., f 13.90

ISBN 9066511729

De dichter Lenze Brouwers was jarenlang docent en decaan aan een middelbare school. Hij kent het leven op school, en dus ook het leven van jongeren, van dichtbij. En over dat leven heeft hij gedichten geschreven.

Wanneer je de gedichten leest, krijg je het

gevoel dat veel jongeren Brouwers in hun leven hebben toegelaten en met hem hebben gedeeld wat hen zoal bezig houdt. Er is een verbondenheid tussen Brouwers en jongeren voelbaar. Dit stelt hem in de gelegenheid te dichten over dat gebied, waarin in het leven van jongeren zich afspeelt en dat voor veel volwassenen verboden toegang is. Heel open schrijft hij over de generatiekloof tussen leerlingen en leraren, over ruzies, over repetities, over liefde en over al die andere dingen die jongeren bezighouden.

VERBODEN TOEGANG is een gedichtenbundeltje, waarin je als jongeren het broeiende van hun leven zeker zult herkennen. Misschien zelfs zodanig dat je zelf een gedicht wilt schrijven. Dat komt goed uit, want de laatste drie bladzijden van het boek zijn daarvoor speciaal gereserveerd.

En dan nu een klein voorproefje uit VERBODEN TOEGANG.

Oma

*Toen zij 77 (zevenzeventig) en ik 7 werd
ontdekte ze plotseling in de stad
dat haar tasje was verdwaald.*

*Toen zij 80 (tachtig) en ik 10 werd
wou ze op een nacht met de bus
naar opa die al vertrokken was.*

*Maar vandaag fleurde ze op:
ze zag dat mama haar zuster was.*

*En ik dus haar kind,
maar dat bedacht ik zelf,*

*want voor ze aan die zin
toe kwam, sliep ze in*

DE BIJBEL VOOR JONGEREN

Uitgeverij J.H. Gottmer, Haarlem, 1994,

320 blz., f 49,90

ISBN 9025726437

'De bijbel voor jongeren' is een boek vol verhalen en feiten in woord en beeld. Een persbericht schrijft het volgende over het boek: '...deze bijbel bevat meer dan alleen de verhalen. De uitgave biedt ook cultuurhistorische, geografische en sociologische achtergrondinformatie over de tijd waarin de bijbelverhalen zich afspelen.

... Kleurrijke illustraties, foto's, tekeningen en verklarende teksten zetten de verhalen in hun context. Informatieve hoofdstukken verduidelijken de ontstaansgeschiedenis van de bijbelgeschriften en daarnaast is een groot aantal citaten uit de Groot Nieuws Bijbel opgenomen, met vermelding van hoofdstuk en vers'.

Na deze woorden was ik zeer benieuwd

naar het boek zelf. En ik moet zeggen: het is een zeer informatief, helder, illustratief boek met bijbelverhalen. Zowel voor jongeren die in een kerkelijke traditie zijn opgegroeid als voor jongeren die niet thuis zijn in de bijbel is 'De bijbel voor jongeren' zeer de moeite waard. Het geeft een heldere kijk op het leven van mensen, die in de bijbel een rol spelen. Een naslagwerk, een boek om te lezen, een boek om te bekijken. Kortom dit boek is een waardevolle toevoeging op het gebied van bijbeluitgaven. Leuk om te krijgen. En misschien nog wel leuker om te geven.

L. Schipper

Brief n.a.v. de ernstige situatie in Sierra Leone

De zrs. Jager en Blauw en br. Goessens zijn namens de UZC aanwezig geweest op de jaarlijkse Missionsrat van de Europese Baptisten Zending, welke dit jaar gehouden werd van 6-9 april te Straatsburg (Frankrijk). I.v.m. de ernstige situatie te Sierra Leone is deze brief verstuurd naar het *Europees Parlement*. Een persbericht is verzonden naar de *ministers van Mierlo en Pronk*. In de DC-special van 12 mei hopen we u uitvoeriger in te kunnen lichten over deze materie. Let a.u.b. op de berichten in de media.

br. G.J. Goessens

EUROPÄISCHE BAPTISTISCHE MISSION

To the President of the European Parliament in Strasbourg

Strasbourg, April 8, 1995

Dear Mr. President!

The European Baptist Mission (EBM) convened in the city of Strasbourg for its annual council meeting, from April 6 to April 9, 1995. The EBM is composed of 13 national Baptist unions. This cooperation involves work in all sectors of development, medical, agricultural, educational, and church related programmes, by mutual agreement with the unions. All of these national Baptist churches are members of the Baptist World Alliance (BWA), a United Nations "Non-Governmental Organisation". The BWA unites Baptist churches in more than 200 countries and represents a Baptist community of more than 80 million around the world.

We are deeply concerned after hearing reports from Sierra Leone, one of our partner countries in Africa. Within a very short time, the political situation may deteriorate into a civil war like in Liberia. Already there are many refugees in the area of Freetown, the capital of Sierra Leone. The churches there are no longer able to meet all of the needs. As other organisations, EBM had to withdraw in January 1995 almost all their personnel from Sierra Leone.

In spite of this dramatic situation, Sierra Leone has received almost no public attention in Europe, nor has it found any real international concern. If the international world does not raise its voice immediately and intervene now with all means possible, yet another African country will end in disaster.

We urge you and all members of the European Parliament to take action and to use all of your contacts to influence the situation in Sierra Leone so as to achieve peace and reconciliation. We sincerely ask that you use your relationship with the Organisation of African Unity and the other international bodies to affirm them in all their efforts to stabilise the situation in Sierra Leone. Please, assist us by informing the media about the situation in Sierra Leone.

We ask you not only on behalf of the Christian communities, but in the name of all people in Sierra Leone, with whom we feel deeply related in love and compassion.

May God bless you and the work of the European Parliament.

In the name of the European Baptist Mission,
yours sincerely,

European Baptist Mission:

Dr. Helmut Rabenau (president)

Baptist World Alliance:

Karl Heinz Walter (regional secretary for Europe)

Baptist Convention of Sierra Leone:

Moses B. Khanu (general secretary)

Gevonden!

Een van de voorgangers aanwezig op de conferentie in Dalfsen (Broederschap conferentie) heeft zijn sjaltje niet meegekregen. Betreffende voorganger wordt verzocht contact op te nemen met br. Rutger Voorhaar.

N. Schipper

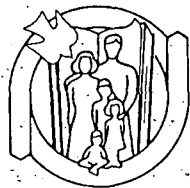
Nieuw GBS deel 46: 'Jezus aan het woord en het werk'

Veel gemeenten zijn misschien nog met speciale bijbelstudies uit het jubileumboekje 'Deel het uit' bezig. In gemeenten waar wekelijks GBS groepen samenkomen kan men in april met dit nieuwe deeltje beginnen. De bijbelgedeelten zijn allen uit het Marcusevangelie en gaan over de woorden en werken van Jezus.

Citaat uit de inleiding van dit boekje: "Het is belangrijk dat we de woorden van Jezus horen. Maar de vraag is ook: hoe horen we? De discipelen hebben het er maar moeilijk mee."

Genoeg stof om over te praten en er goede uurtjes aan te beleven op uw bijbelstudieavond. We wensen u ook voor dit nieuwe kwartaal een gezegende bijbelstudie toe.

G.B.S.

Werkgroep Voorlichting GBS

JEUGD-WEEKEND IN BELGIE

Onder het thema 'JONG EN TOCH CHRISTEN' wordt van 30 juni tot 4 juli een jeugdweekend gehouden in Middelkerke, België. Ook Nederlandse jongeren vanaf 14 jaar zijn daar welkom. Plaats van samenkomst is de Gemeentelijke Basisschool Henri Jaspalaan in Westende.

De deelnemers kunnen zich aanmelden vrijdag 30 juni tussen 19.00 en 21.00 uur, waarna het programma begint. De prijs is BF 1.800 per persoon, d.i. ca. f 100.-

Aanmelding voor 26 juni a.s. bij ds Jean-Claude Verhaeghe, Hofstraat 13, 8434 WESTENDE, tel. 0032-58-23-52-28.

Meenemen: Bijbel, schrijfgerei, muziekinstrument, matras, slaapzak, sportkleding, zwempak, formulier ziekenfonds en goed humeur.

"De Heer is mijn herder, mij ontbreekt niets." Ps. 23:1.

In dit blijmoedig vertrouwen is opgegaan tot zijn Heer en Heiland mijn lieve man, onze zorgzame vader en opa

LUPKO AEILKEMA

op de leeftijd van 86 jaar; geliefde echtgenoot van Maria Freriks.

9501 AL Stadskanaal, 29 maart 1995
Eindhovenlaan 1

Assen: M. Aeilkema-Freriks
Ria Rienstra-Aeilkema
Geert Tienstra
Gasselternijveenschemond:
Henk Aeilkema
Klarie Aeilkema-Greven
Bastiaan, Ronald

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.

"Komt allen tot mij die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven."

Verlangend naar haar hemelse woning mocht Thuiskomen onze zuster:

HARMKE NOBBE

in de leeftijd van 85 jaar
sinds 1 mei 1984 weduwe van
Wartje Jacobs

Vriescheloo, 3 april 1995

Baptisten Gemeente Vriescheloo

Op 31 maart 1995 is geheel onverwacht door de Heer Thuis gehaald onze zuster

ASTRID WIERINGA-PRUIS

echtgenote van John Wieringa

in de leeftijd van 27 jaar.

Baptisten Gemeente Groningen-Zuid

In alle rust is heengegaan in haar Heer en Heiland onze zuster

AALTJE SMIT

weduwe van Jan Venema

op de leeftijd van 94 jaar.

Baptisten Gemeente Emmen.

*"Hij die Zijn leven voor mij gaf,
Die eenmaal droeg
mijn schuld en straf,
heeft in Zijn liefde mij bereid,
een plaats bij Hem in heerlijkheid."*

Op 3 april is van ons heengegaan onze zuster

ROMKJE JOUKJE GRONDSMA-VAN BRUG

op de leeftijd van 93 jaar.

Baptisten Gemeente Harlingen

Te huur: rustig gel. vak.buig. in een mooie bosrijke omg. Goede fietsmog. Tot 1/7 aantr. kortingen. Nog ruimte mrt-juni. Inl. de Cantharel, Kem 19, 6451 GC Schinveld, tel: 045-251176.

VAN DER GRAAF
BEL GRATIS 06-0225910
TOP VERHUIZERS
VERHUIZINGEN HULPDIENST

Een onafhankelijke krant zullen we nooit worden

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT.
VAN DAARUIT SCHRIJVEN WE.

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-0224211
GRATIS OP WERKDAGEN, TOT 16.30 UUR

Nederlands Dagblad
Gereformeerd gezinsblad

* De gemeente Amsterdam Centrum beveelt voor plaatsing op de sprekerslijst aan: M.N. Looye, Jansenishof 28, 1216 KL Hilversum. Tel. 035-216598.

* Het nieuwe adres van br S. Edens, vice-voorzitter van de Commissie der Unie, luidt: Neptunuslaan 142, 1562 XP Krommenie. Tel. 075-284994.

* Per 22 april 1995 is het nieuwe adres van br K.M. Gerritsen en zr W.H. Gerritsen-Kolbe: Master Keulenstraat 2, 8603 EK Sneek. Tel. 05150-11042.

* Secretaris van de gemeente Enschede is: Mw J. Wagenaar-Niessink, Calicotstraat 34, 7513 ZS Enschede. Tel. 053-322709.

* Penningmeester van de gemeente Ede is: E.E. Laagland Winder, Jan Lievenstraat 17, 6717 SP Ede. Tel. 08380-33100.

* Penningmeester van de gemeente Vroomshoop is J. Broekhuis, Vijverweg 16, 7681 CZ Vroomshoop. Tel. 05498-42083.

* In het nummer van De Christen van 7 april jl. is een onjuist telefoonnummer vermeld bij br A. Wijnand te Den Helder. Het juiste nummer is: 02230-36034.

* Het nieuwe adres van br L.P. Hellinga luidt: Margrietstraat 32, 7681 WK Vroomshoop. Tel. 05498-45232.

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 9 - 12 MEI 1995

de christen

telecom

Na 150 jaar
Baptisten
nog steeds in
beweging

Jubileumnummer

Een jubileum: 150 jaar baptisme...om uit te delen!

Agenda

- 19 mei Gospelconcert + finale regionale volleybaltoernooien (Zuidlaren)
- 20 mei Landelijke Ontmoetingsdag
- 11 juni Baptist Youth World Day of Prayer
- 16 juni Jaarvergadering NBJB
- 17-24 juni Ouderenweek
- 1-6 aug BWA congres
- 6-8 aug JAV
- 2-4 okt ECU-conferentie (Dalfsen)
- 18-20 okt AV (Stadskanaal)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverten-
ties opgeven aan het Unie-bureau.

BEWEGING

Onze gemeenschap viert het 150-jarig bestaan van het Baptisme in Nederland. Met een landelijke evangelisatie-actie, die elke gemeente op eigen manier heeft ingevuld. En met een grote ontmoetingsdag op 20 mei.

We mogen in bescheidenheid dankbaar zijn. In bescheidenheid, want we zijn in die 150 jaar met ca 12500 leden geen grote kerk geworden en daar gaat het ook niet om. We mogen er wel oog voor hebben dat er uit de moedergemeente meer baptisten gemeenten zijn ontstaan dan het Unie-boekje aangeeft. Niet alle gemeenten werden lid van de Unie van Baptisten Gemeenten.

In 1845 hadden zeven mensen de moed om de kerkelijke traditie te doorbreken en zich te laten dopen zoals Gods Woord aangeeft. Want dat was hun duidelijk geworden. Zij wilden ook nieuw-testamentische gemeente zijn, gemeente van mensen die hun zaligheid en zekerheid hadden gevonden in Jezus Christus.

Dat baptisme bracht een beweging op gang waarbij steeds meer mensen zich thuis voelden. Het was herkenbaar als bijbels, zonder franje. Eenvoudige, toegewijde mensen met kennis van de Bijbel brachten een boodschap, die iedereen kon verstaan. Zij spraken met verstand en hart en hebben steeds een belangrijke rol vervuld in onze gemeenten.

Wij mogen dankbaar zijn omdat er nog steeds plaats is voor mensen die in de Bijbel een aantal principes ontdekken over geloof en gemeente. Daarbij denken we aan de volgende dingen:

- De nadruk op het persoonlijke geloof in Jezus Christus als Verlosser en Heer. Of dat nu ontstaat in een groeiproces vanaf je jeugd, of door een plotselinge ontdekking, een bekering. Het is niet genoeg van jongsaf 'bij de kerk' te horen. Het geloof dient beliden te worden en bezegeld door de doop.
- De gemeente wordt gevormd door het samengaan van gelovigen, die vanuit de verbondenheid met Christus ook de band met elkaar hebben. Lid zijn van de gemeente is geen vrijblijvende zaak, maar rechtstreeks uitvloeisel van het geloof in de Heer van de gemeente.
- Elk lid van de gemeente is mede verantwoordelijk voor de gemeente. Wij kennen geen regeerders aan wie wij de verantwoordelijkheden delegeren. Grote beslissingen worden niet ergens door een top-voorganger, raad, Unie-Commissie genomen, maar door de gemeentevergadering. Dit zijn een aantal gegevens die ons onderscheiden van andere gemeenschappen.

Er is een beweging op gang gebracht. Die heeft geleid tot het vormen van gemeenten. Ze heeft ook kanalen gevormd voor evangelisatie en zending. Want de wereld moet bereikt worden met de blijde boodschap. Daarom zal het werk in de gemeente altijd twee kanten hebben: Opbouw van ons geloof en getuigenis in de wereld. Als we dat tweede verwaarlozen raakt de vaart eruit en zijn we geen beweging meer.

In dit speciale nummer vindt u allerlei facetten van onze beweging. Laten we dankbaar zijn voor wat God geeft en ermee aan het werk blijven.

H.G.de Winkel

INHOUD

J. Reiling	Plant van eigen bodem	3-4
C. Heldrop	Bevrijding (bijbel)	5
H.G. de Winkel	Gemeente in beeld: Stadskanaal-Noord	6-7
	UZI-pagina's	8-11
	Tabitha in Amsterdam	12-14
Wout Huizing	Ook Tabitha Den Haag viert feest	14-15
	ECU-pagina's	16-19
	NBJB	20
W. Dijkstra-Spoelstra	NBVB: Een kijkje binnenkamers	21
Y. Horjus	"I have a dream"	22
	Advertenties	23-24

PLANT VAN EIGEN BODEM

Zo typeerde de eerste geschiedschrijver van het nederlandse Baptisme, de hervormde Dr. G.A. Wumkes, onze beweging. Deze typering is ook de titel geworden van het foto- en tekstboek dat ter gelegenheid van het honderdvijftigjarig bestaan van het Baptisme in Nederland door de Unie wordt uitgegeven. Enkele fragmenten uit dit boek worden hier gepubliceerd. Zij berichten van hoogte- en dieptepunten van onze geschiedenis.

Het begin

In mei 1845 werden in een kanaal in Gasselternijveenschemond zeven mensen bij onderdompeling gedoopt door Julius Köbner uit Hamburg. Het waren Johannes Elias Feisser, Arend Speelman, Roelof Reiling, Geertruida Reiling-Teissens en Willem, Jannes en Hendrik Kruit. Het lijkt geen erg indrukwekkend gebeuren wanneer we er na honderdvijftig jaar op terugzien. Maar in de levens van deze zeven mensen was het zeer ingrijpend. Dat gold vooral voor de latere voorganger van de eerste gemeente, Feisser (1805-1865). Hij was de plaatselijke hervormde predikant en was tot de overtuiging gekomen dat de volkskerk die hij diende geen gemeente van Christus was omdat haar leden geen gelovigen waren. Eenmaal hiervan overtuigd geraakt kon hij ook de kinderdoop niet langer voor zijn rekening nemen. Het leidde tot een hevig conflict met de kerkeraad en op de nieuwjaarsmorgen van 1844 werd in Gasselternijveen van de kansel meegegeeld dat dominee Feisser uit zijn ambt was ontzet. Deze gebeurtenissen werden bekend bij de leiding van de eerste baptisten gemeente in Duitsland in Hamburg. Twee vertegenwoordigers reisden af naar Nederland en vertelden van de gemeente in Hamburg en van de vele Baptisten gemeenten in Engeland en Amerika. Feisser had nog nooit

van het Baptisme gehoord. Hij herkende in wat de broeders vertelden het beeld van de gemeente zoals hij dat zelf in het Nieuwe Testament had ontdekt. De kleine kring van mensen die hem na zijn ontzetting uit het ambt trouw waren gebleven deelde in deze ontdekking. Zij konden hun doop als baby's in de hervormde kerk niet langer als een bijbelse doop zien en besloten daarom zich bij onderdompeling te laten dopen zoals het Nieuwe Testament dat van hen vroeg. Dat gebeurde in mei van het jaar 1845, waarschijnlijk op de 15de dag van die maand. Op diezelfde dag werd een gemeente geïnstituëerd, een Gemeente van Gedoopte Christenen. Het Baptisme in Nederland was geboren.

De geboorte van de Unie

Nadat in de loop van de jaren zeventig van de vorige eeuw verschillende pogingen waren gedaan om tot een hechter band tussen de gemeenten te komen, was bij het begin van de jaren tachtig de tijd rijp. Reeds in 1879 kwamen voorgangers en ouderlingen van de meeste gemeenten enkele keren bijeen. In juli 1880 werd op zo'n bijeenkomst in Haulerwijk besloten om samen een unie te gaan vormen. Op 26 januari 1881 werd de Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen opgericht. Zeven gemeenten sloten zich aan:

Stadskanaal, Nieuwe Pekela, Groningen, Foxhol, Haulerwijk, Hengelo en Sneek. De Unie wilde geen kerk zijn en daarom werd geen bindend belijdenisschrift opgesteld maar een korte omschrijving van wat de gemeenten beleden. De

oprichters vonden de doelstelling van de Unie belangrijker dan de grondslag. De Unie diende:

- om tussen de gemeenten "liefde, achting en eendrachtige samenwerking" te bevorderen;
- om gelegenheid voor evangelisatie en voor bekendmaking van de beginselen van de gemeenten te scheppen;
- om contacten te zoeken en te onderhouden met andere gedoopte Christenen in eigen land en in de hele wereld;
- om samen met andere christenen te werken aan het heil van de samenleving;
- om vrijheid van godsdienst te bepleiten.

De naam van de Unie is in de loop der jaren anders geworden, nl. Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland. Dat is de internationale naam die ons verbindt met miljoenen geloofsgenoten. Doel en grondslag zijn gebleven zoals de oprichters dat hadden vastgesteld. Zij betekenen tot op de dag van vandaag een opdracht voor alle gemeenten en hun leden.

Drie leiders

In de eerste wereldoorlog (1914-1918) bleef Nederland neutraal en leed slechts zijdelings onder het geweld van die oorlog. Het werk in de gemeenten ging door en er was enige groei te bespeuren. Toch was de periode na de oorlog anders dan de vorige. Dat had voor een belangrijk deel te maken met het feit dat zich een nieuwe generatie van leiders aandiende. Naast anderen warenuvoor drie mannen die hun stempel op het Baptisme in de periode tussen de oorlogen hebben gedrukt. De eerste van hen was Jan Willem Weenink (1886-1975). Afkomstig uit Dieren en gedoopt in Zutphen studeerde hij - als eerste! - niet in Hamburg maar aan het beroemde Spurgeon's College in Londen. Vijftienvijftig jaar was hij toen hij in 1911 in Stadskanaal werd bevestigd waar hij 36 jaren zou werken. Hij was een dynamische persoonlijkheid, een man die groot dacht voor het kleine werk van de gemeente en haar omgeving. Hij was de ondernemer in Baptist Nederland. De tweede was Jan Louw (1887-1969). Afkomstig uit 's Gravenhage studeerde hij in Hamburg en begon zijn werk als voorganger in 1912 te Nieuwe Pekela. Lange

JOHANNES ELIAS FEISSER

50 JARIG BESTAAN DER UNIE (1931) - OP PLAATS WAAR DE EERSTE BAPTISTEN WERDEN GEDOOPT IN 1845

DOPEN OP DE NAAM VAN JEZUS (DS. R.J. VOORHAAR)

tijd was hij voorganger in Groningen (1927-1948). Was Weenink de ondernemer, Louw was de leraar van de gemeenten. In "De Christen" schreef hij jarenlang zijn "Losse Schakels", korte, diepgaande theologische overwegingen. Daarnaast was ook Louw een bestuurder van formaat die in de Unie belangrijke posten heeft bekleed.

De derde was Koop Reiling (1892-1973), kleinzoon van Roelof Reiling, een van de eerste zeven Baptisten. Hij studeerde in Hamburg en aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. In 1918 begon hij zijn werk als voorganger in Workum en Staveren. Hij was in de eerste plaats pastor en

gemeentebouwer en daarnaast een bekwaam bestuurder die ook de Unie vele jaren als voorzitter van de Unie-Commissie heeft gediend. In tal van gemeenten trad hij in moeilijke situaties op als consulent.

'Nieuw Baptist Nederland'

In november 1945, een half jaar na het eind van de tweede wereldoorlog, kwam de Unie voor het eerst weer in vergadering bijeen in Groningen. In dat merkwaardige jaar bestond het Baptisme een eeuw maar zo vlak na de oorlog werd daaraan weinig of geen aandacht besteed.

Het eeuwfeest werd in 1946 gevierd, natuurlijk in Stadskanaal onder leiding van J.W. Weenink. Het verleden werd gesymboliseerd door de toespraak van broeder Jannes Reiling, geboren in 1846 en in zijn honderdste levensjaar nog volop bij de tijd.

De toekomst kwam in het middelpunt door de slogan van Weenink: 'Nieuw Baptist Nederland gaat van stapel'. Als eerste teken van vernieuwing werd besloten tot de oprichting van een eigen opleiding van de voorgangers. Er moest een 'seminaire', zoals Weenink het uitdrukte, komen. Het kwam er nog in hetzelfde jaar en ging vijf jaren later geruisloos ten onder... Toch was dit een signaal van een nieuwe periode voor de Unie en de ge-

ROTTERDAM 1950 - EERSTE STEEN FEISSERKAPEL, BR. EN ZR. K. REILING

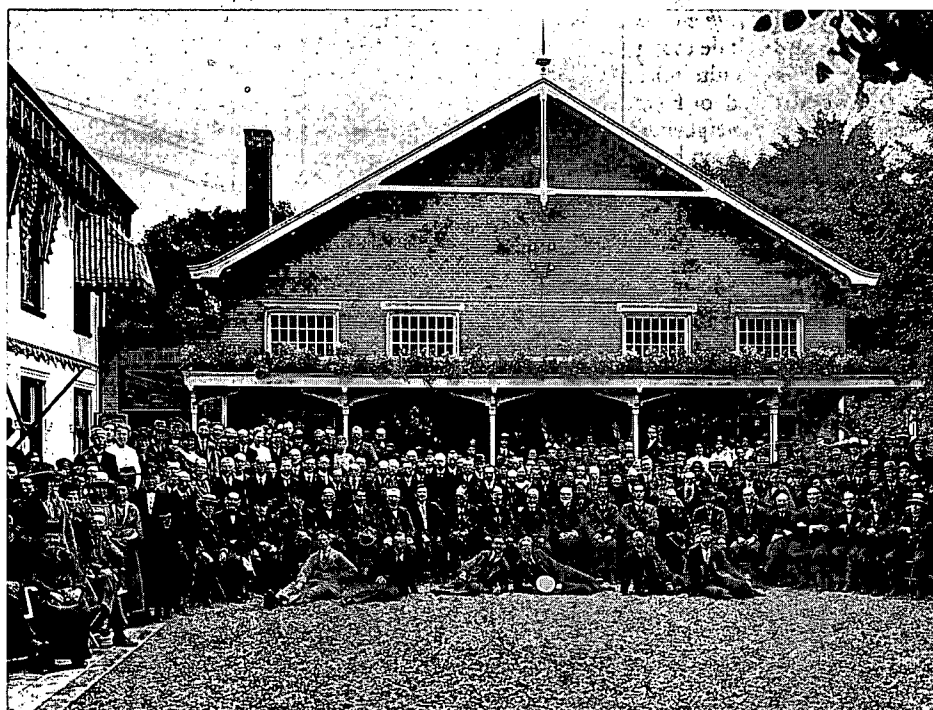
meenten. Er was toch echt zo iets als 'nieuw Baptist Nederland'! In 1958 kwam het eigen seminarie er toch.

En nu?

Wij staan nu, kort voor de eenentwintigste eeuw, aan het eind van een periode van honderdvijftig jaren. Voor veel kerken is dat maar kort, zelfs voor veel Baptisten gemeenten elders in de wereld. Voor ons is het, als wij erop terugzien, een zeer lange tijd. Wat is er allemaal wel niet veranderd sinds de doop van de eerste zeven in de vaart van de Gasselternijveense mond! Wij zijn geen verketterde sekte meer, worden vaak zelfs al vanuit vrije groepen en gemeenten beschouwd als kerken net als de andere. Wij hebben een eigen traditie ontwikkeld die ons dierbaar is, de traditie van de Christonome gemeente die bestaat uit mensen die bewust voor Hem hebben gekozen en ten teken daarvan zich hebben laten dopen. Maar ook de traditie van de gezamenlijke gemeenten die weten dat zij op elkaar zijn aangewezen, onderling afhankelijk (interdependent) zijn, en niet alleen maar autonoom en onafhankelijk (independent). Die voor elkaar liefde, achting en samenwerking willen opbrengen. De traditie die zich niet in belijdenisgeschriften liet neerleggen maar leefde en leeft uit de telkens weer nieuwe confrontatie met de Schrift. Zolang deze voortdurende confrontatie plaatsvindt zal deze traditie een levende traditie zijn en niet een stenen last uit het verleden. Daarvoor is vandaag moed en vertrouwen nodig, net als voor Feisser en zijn getrouwen.

Mogen deze moed en dit vertrouwen onze gemeenten leiden tot over de grens van de komende eeuw tot de komst van Christus onze Heer.

Jannes Reiling

1921 AV TER APEL

'BEVRIJDING'

'God heeft u geroepen om vrij te zijn, gebruik echter die vrijheid niet als een aanleiding om uw eigen zin te doen, maar dient elkaar door de liefde' – Galaten 5,13

Volgens 'Van Dale' betekent bevrijding o.a. 'vrij worden van overheersing'. Woorden die ons wellicht aanspreken als we denken aan die verschrikkelijke oorlog waaraan 50 jaar geleden op 5 mei 1945 een einde kwam. Zij die vooral de hongervinter in het westen van ons land hebben doorstaan, zien het nog voor zich hoe het eten door de vliegtuigen letterlijk uit de hemel over hen werd uitgespoten. Een belevens die uitbundig werd gevierd. Bevrijd! Weer in vrijheid te mogen leven, dat is een geweldig iets.

Bevrijding van...

Daaraan worden we herinnerd bij het doorbladeren van vele boeken en tijdschriften, met studies over miskenning van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden in onze wereld van vandaag. Nog altijd gaat over de wereld een vloedgolf van onderdrukking en discriminatie. In de bijbel lezen we over het volk Israël. Wat het allemaal heeft meegemaakt aan overheersing door allerlei machten. Toch altijd weer gevolgd door 'bevrijding'. Tevens lezen we over het herdenken van bevrijding, gepaard gaande met de overvloedige zegen van de Heer aan zijn volk. Waar het trouwens gaat om de God voor alle volken, bemerk je bijvoorbeeld in Psalm 66 hoe universeel men kon denken. In plaats van alleen maar blij te zijn over de oogst die het eigen volk geschenken werd, roept de dichter de hele aarde op om te jubelen over de heerlijkheid van Gods naam. Israël is er voor de wereld. Abraham trok uit met de wetenschap dat, dankzij zijn 'Exodus', alle volken gezegend zouden worden. De uittocht, bevrijding uit Egypte, de tocht door de woestijn, de intocht in het beloofde land, spreken heel in 't verborgen over onze verlossing, over ons onderweg zijn en onze toekomst.

Wat over het lijden van Israël beschreven is kan wellicht worden gelezen als een huisveringwekkende profetie van de martelingen die de nazi's en hun trawanten uitdachten om de joden te vernietigen. En toen kwam de bevrijding... 'U leidde ons uit' zingt men in de bijbel, 'de overvloed in'. En wij, de volkeren, worden opgeroepen om te ontdekken hoe vreselijk en hoe heerlijk het is om Gods volk te zijn, want dankzij het lijden, het sterven en de opstanding van die Ene Jood,

Jezus van Nazareth, zijn ook wij als de in Hem gelovigen, voor eeuwig bevrijd en op weg naar Gods Koninkrijk. Weliswaar een ander koninkrijk dan menselijkerwijs werd verwacht. Toen Jezus aan de gevangenen loslating verkondigde, zoals door Jesaja was geprofeteerd, dachten veel toehoorders ongetwijfeld aan de vroegere tijd van verdrukking, gevangenschap en slavernij. Maar Jezus was niet gekomen om hen te bevrijden van de toenmalige Romeinse bezetting, maar van de geestelijke machten die hen gevangen hielden, hun zonden. Hoe had koning David zich daarover reeds geuit in Psalm 32 en uiteindelijk kunnen zingen: *'Gij omringt mij met jubelzangen van bevrijding.'*

'Hij is het, die zijn volk zal redden van hun zonden', vertaalt de evangelist Mattheüs. Jezus zou uiteindelijk zijn leven geven opdat de door Hem behouden mens, levend uit de vergeving van zonden, 'bevrijd' deel zou mogen hebben aan het komende Koninkrijk van God. Hoewel prachtige toekomstmuziek, is het niet minder van betekenis voor het hier en nu.

Bevrijd tot...

Paulus kwam tot de ontdekking dat de gemeente van Galatië gevaar liep om haar pas gevonden vrijheid weer te verliezen en terug te vallen in de door Christus vervulde joodse gewoonten en tradities. De vrijheid van Gods kinderen zou eerder in hun doen en laten tot uiting moeten komen, in wat Christus voor hen betekent en

door hen wil doen in deze wereld.

Toen 37 jaar geleden de Heer mij riep tot navolging, werd op de melodie van 'Waar de blanke top der duinen, schittert in de zonnegloed' ook door mij enthousiast mee gezongen: *'Halleluja, Jezus stierf voor mij, ik ben nu vrij!'*

Hoe kritisch we vandaag ook mogen aankijken tegen deze woord- en muziekkeuze, het werkte wel! Waarom? Omdat door de werking van de Heilige Geest de vrucht van het voltooid werk van Christus aan het kruis tot stand gebracht, in het leven van mensen werd bewerkstelligd. De duintop mag dan vandaag misschien ervaren worden als een top van de levensberg waartegen we opzien, maar dan wel bestraald door de zon van Gods liefde, waardoor de weg naar de toekomst begaanbaar is geworden.

Het zal voor de door Christus vrijgemaakte, zo u wilt, bevrijde mens duidelijk zijn wat hem te doen staat. Vanuit weliswaar eigen persoonlijke verantwoordelijkheid tegenover God, elkaar te mogen dienen door de liefde.

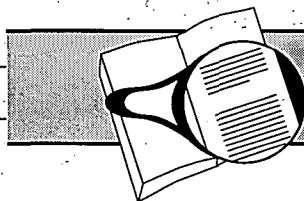
Merkwaardig genoeg, dat de dichter van Psalm 66 van het 'ons' plaats maakt voor het 'ik'. 'Ik wil vertellen wat de Heer heeft gedaan aan mijn ziel.'

Bevrijdingsdag kan pas echt gevierd worden, als ieder persoonlijk tot daden komt, die duidelijk maken dat hij ook in zijn eigen leven als een bevrijd mens wil leven. Paulus waarschuwt tegen een mogelijk misbruik maken van de christelijke vrijheid. Dat gebeurt, wanneer die vrijheid gebruikt wordt voor uitsluitend eigen belang. Jezelf laten gelden. Zo'n vrijheid is eerder een vorm van gebondenheid. We draaien dan ons leven lang om onszelf heen. We krijgen zo levenslang van ons eigen 'ik'. We zijn vrij, wanneer we er zijn tot de dienst van een ander. We moeten in hoger beroep gaan tegen ons eigen 'ik' om zo open te staan voor een ander. De vrijheid voor onszelf is gebondenheid. De gebondenheid aan een ieder is vrijheid. Wij zijn altijd weer geneigd om de vrijheid primair op te vatten als vrijheid van iets. De bijbel wil ons leren, dat de vrijheid primair vrijheid tot iets is.

Mogen we met de visie, dat God de toekomst in handen heeft en zijn Rijk zal komen, op dit aardse rijk het werk voortzetten waartoe de Heer ons heeft geroepen. 'Werk uit, wat God in u werkte!' 'Bevrijding brengt verblijding.' Halleluja!

C. Heldrop

Bijbel

Gemeente in beeld:

STADSKANAAL-NOORD VIERT FEEST

Baptisme en gemeentevorming zijn onafscheidelijk met elkaar verbonden. Zo hebben de pioniers het gezien en zo zien wij het nog steeds. Bij de herdenking van 150 jaar Baptisme in Nederland moet daarom ook Stadskanaal-Noord, als eerste Nederlandse baptisten gemeente, in beeld komen.

"Wij vieren feest!"

Na veel spanning, zorg en gedachtenstrijd, soms tegenstrijdige gedachten, liet een zevental gelovige mensen in het kanaaltje waarbij zij woonden zich dopen. Slechts een 300 meter bij de kerk vandaan waar zij getrouwd ter kerke gingen. Zou het een uitbundig feest geweest zijn? Zou men luid hebben staan juichen en zingen? Zou men de meerwaarde ervan direct hebben ervaren? Wie zal het weten?

Wat we wel weten is het feit dat men hun overtuiging niet kon accepteren binnen de toenmalige kerk: de Nederlands Hervormde Kerk. Er was voor hen geen plaats meer in de Kerk. Ze werden gemeden, geweerd. Zelfs binnen de familiekring kon nog nauwelijks sprake zijn van een familierelatie. Op het werk? Ze waren niet meer de eerste keus. Dr. Feisser overkwam het zelfs dat zijn moeder hem niet meer wenste te ontmoeten.

Een moeilijke tijd! Naar menselijke maatstaven gemeten kunnen we anno 1995 slechts gissen, hoe moeilijk het geweest moet zijn. Bijna tien jaar later schrijft een bevriend jurist van dr. Feisser over hem: "Schoon ik het bejammer, dat een man van zoo uitstekende talenten voor de uitbreiding van het Godsrijk – in het openbaar althans – verloren is..." Hij vond het jammer dat de uitstoting plaats vond: Geen plaats meer!

Mede door sterke karaktereigenschappen, gekoppeld aan een grote overtuiging zal men elkaar toen hebben gestimuleerd om naar Het Woord te handelen.

Met respect, met gepaste dankbaarheid mogen we terugblikken op de gebeurtenissen van toen! Daarom vieren wij, die ons als Gemeente van Christus de voortzetting weten van de toenmalige Gemeente van Ge-

doopte Christenen, ons feest. De Baptisten gemeente Stadskanaal-Noord viert feest in mei. Veertien dagen lang. Een feest met veel aspecten; de nadruk ligt op het ontmoeten, op evangelisatie en bezinning.

We nodigen uit en kijken uit naar de buren van de kerk. We nodigen allen uit die korte tijd of langer geleden met ons opgetrokken. We verwachten onze broeders en zusters uit heel het land bij het bezinningsmoment op 18 mei. Ook het plezier zal niet ontbreken; schertsend, relativerend, op humoristische wijze zal de revuegroep de revue laten passeren!

Hoewel we ons als kleine gemeente bescheiden hebben op te stellen, willen we toch een gepast feest vieren.

Er valt veel te genieten binnen de kerkelijke gemeenschap. We hopen dat u bij de ontmoeting met ons iets van die warmte zult ervaren, zodat u zult zeggen: Hij was en is nog altijd in hun midden.

L.L. Drijfhamer
Secretaris

Grep uit de geschiedenis

Van onze gemeenten heeft Stadskanaal dus de langste geschiedenis. We geven hier wat grepen uit de historie.

De gedenksteen in de kerk van Stadskanaal-Noord (zie foto) vermeldt de namen van de zeven mensen die zich op 15 mei 1845 lieten dopen. Dr. Feisser werd voorganger, maar legde om gezondheidsredenen en vanwege spanningen in 1849 zijn werk neer. Hij bleef wel bij de gemeente. In 1858 kwam de bekende evangelist Eduard Gerdes spreken in de schuur van Roelof Reiling en werd kort daarop gedoopt. Na een jaar vertrok hij weer van-

KERKGEBOUW BAPTISTENGEMEENTE STADSKANAAL-NRD OP ZONDAGOGHTEND 19 MRT '95

wege verschil van mening over de avondmaalsviering. Een meningsverschil over open of gesloten avondmaal was oorzaak dat de volgende voorganger, Jacob Witmond, in 1864 na vier jaar de gemeente weer verliet. In 1865, overleed Feisser. 1867 was een belangrijk jaar. De gemeente kreeg een kerkgebouw aan de Handelskade en een nieuwe voorganger, H.Z. Kloekers. Deze besteedde grote aandacht aan de beginnende van de gemeente. In 1875 vertrok Kloekers naar Nieuwe Pekela. Bij de oprichting van de Unie van Gedoopte Christenen werd Stadskanaal meteen lid. Om er in 1886 weer uit te stappen vanwege meningsverschillen over de verzoening. Pas in 1896 lukte het ds. N. van Beek om de gemeente weer binnen de Unie te brengen. In zijn periode ontstonden de evangelisatieposten Musselkanaal, Muntendam en Nieuw Buinen. Ds. Van Beek diende Stadskanaal 21 jaar. Na zijn vertrek in 1911 werd hij opgevolgd door ds. J. W. Weenink, een man met grote gaven. 1923 was voor Unie en gemeente Stadskanaal een bijzonder jaar, want toen werd als eerste Nederlandse baptisten zendeling z. G. Reiling uitgezonden naar Belgisch Kongo. Heel lang heeft ds Weenink de gemeente gediend, van 1911 tot 1947. Zijn naam was in de wijde omtrek bekend, onder andere door zijn samenkomsten voor de jeugd. De gemeente kreeg ds. G. W. Tijman als voorganger en daarna ds. H. J. Stukker. In 1964 kon het nieuwe kerkgebouw aan de Handelsstraat in gebruik worden genomen. In 1968 kwam ds. O.

Oldenburger Rzn naar Stadskanaal, en in 1970 vierde de gemeente met 430 leden haar 125 jarig bestaan. Inmiddels werd de gemeente opgesplitst in de gemeenten Stadskanaal-Noord, Stadskanaal-Zuid en Nieuw Buinen. Door een reis van ds. Weenink naar Australië, waar hij een schenking had gekregen, beschikte Nieuw Buinen al over een gebouw; in Plan Ter Maars werd een nieuwe kerk gebouwd. Ds. Oldenburger 'verhuisde mee' naar de gemeente Stadskanaal-Zuid en ds. H. J. Hofman werd voorganger van Noord. Inmiddels is ds. P. Jager sinds 1982 voorganger van de gemeente. De geschiedenis van Stadskanaal-Noord wordt uitvoerig belicht in het jubileumboek van de gemeente.

Gemeenteleven

Als oudste gemeente zal Stadskanaal wel ongeveer model gestaan hebben voor de structuur van de meeste andere baptisten gemeenten. Daarom lichten we enkele aspecten uit het dagelijkse leven van de gemeente.

De raad bestaat uit ouderlingen, diakenen en diaconessen. In principe kunnen de functies van ouderling en diaken vervuld worden door zowel mannen als vrouwen, maar toch is er pas sinds kort een vrouwelijke ouderling, onze vroegere zendeling Ducky Rosier. De raad telt op het moment vier zusters en acht broeders. De NBVB-afdeling Zusterhulp is gesplitst in twee groepen. Jongere zusters kozen voor een wat andere vorm van samenkomsten dan de traditionele en komen samen onder de naam 'De Kring'. Bij de bijbelbesprekingen maakt men gebruik van het GBS-materiaal. Naast de woensdagavond is er ook, met het oog op de ouderen, op maandagochtend bijbelstudie. Op zondagmorgen kan iedereen deelnemen aan een bidstond voor de dienst.

In maart en november worden er in vier wijken contactavonden gehouden. Daar wordt gesproken over verschillende onderwerpen, zoals 'onze identiteit'. De liturgiecommissie zorgt dat er elke zondag medewerking is aan de dienst, in

de vorm van muziek, zang of declamatie. Deze commissie verzorgt ook de themadiensten en andere bijzondere diensten, alles in overleg met de voorganger. De gemeente is blij met haar zangkoor 'Polyphonie', dat de eerwaarde leeftijd heeft van 80 jaar. Het staat nu onder leiding van Johan W. Pots en heeft 39 leden. Hoe leeft en denkt de gemeente? Br. P. Jager, de voorganger, zegt: "Het is een heel gewone baptisten gemeente met een grote openheid en tolerantie. Dat laatste betekent niet dat in onze gemeente alles kan en moet... Openheid en tolerantie worden te vaak in verband gebracht met modern, liberaal, vrijzinnig. En dat is de gemeente en haar voorganger niet".

H.G. de Winkel

Br. Leuvenink te Appingedam heeft het beroep, uitgebracht door de Baptisten-gemeente Emmen (voor de wijkgemeente West) aangenomen.

Blij met de gemeente

Ter gelegenheid van het jubileum van de Unie heeft de redactie verschillende broeders en zusters gevraagd een persoonlijk antwoord te geven op de vraag: "Waarom ben ik blij met de gemeente?" Door ruimtegebrek wordt deze collage niet nu geplaatst, maar in het volgende nummer.

De redactie

CANTOR-ORGANIST JOH. W. POTTS

AFRIKA IN BEWEGING

Van 6 t/m 9 april hield de Europese Baptisten Zending haar jaarlijkse Algemene Vergadering te Straatburg. Het zendingswerk op basis van partnerschap werd besproken. Als een rode draad door alles heen liep de tekst uit 1 Corinthe 3:9 "Want Gods medearbeiders zijn wij, Gods akker, Gods bouwwerk zijt gij".

Afrika is in beweging. Het woord beweging kent vele betekenissen, o.a. verandering, opschudding of tegengestelde van rust. En juist deze drie betekenissen zijn van toepassing op dit continent. Het is een steeds veranderende wereld. Een continent dat voortdurend in beweging is en zowel een negatief als een positief beeld oplevert. Als wij naar Afrika kijken via t.v. of erover horen of erover lezen, is het beeld bijna altijd negatief. Het is een continent in beweging. Er is honger, oorlog, grote armoede, er zijn miljoenen vluchtelingen. Er is veel leed en verdriet.

Maar het is ook een continent waar mensen bezig zijn hun eigen waarde te ontdekken, hun eigen leven inhoud te geven, los van de Europeanen. En juist dat inhoud geven naar eigen aard en passend bij hun mogelijkheden geeft een grote openheid om het evangelie te ontvangen. De mensen luisteren met open harten naar de blijde boodschap van Gods grote liefde voor hen. Binnen de baptisten gemeenschap in Afrika ontstaan vele nieuwe gemeenten en er zijn zoveel dopelingen dat wij er als nederlandse baptisten jaloers op zouden kunnen worden.

Dat is de andere kant van Afrika. En levert een veel positiever beeld op. Zelfs in Sierra Leone, waar de hele situatie zo onzeker is, gaat de verbreiding van het evangelie gewoon door. Mensen bemoedigen elkaar, helpen elkaar, beuren elkaar op. De ongeveer 4500 baptisten blijven hopen op een betere toekomst en blijven daarom Gods grote liefde uitstralen. Ook in Mozambique zijn de baptisten (12000) begonnen aan de wederopbouw. Na 16 jaar oorlog en onzekerheid werken met zij grote inzet en moed aan de verbreiding van Gods koninkrijk en aan de opbouw van hun land. Het grote sleutelwoord is: opleiding. Zij ervaren wat hoop betekent.

"Want Gods medearbeiders zijn wij"
Wij, Europeanen en Afrikanen. In de eerste plaats gaat het om God, om Zijn werk. Is het niet fantastisch dat wij met God mogen meewerken. Hij wil Afrikanen gebruiken. Hij wil Europeanen gebruiken. Daarbij hebben we elkaar nodig, mogen we elkaar helpen, elkaar respecteren en elkaar hoogachten. Wij zijn im-

mers allemaal Gods medearbeiders. Allemaal mogen we in beweging komen.

"Gods akker zijt gij"

In Afrika wordt het land vaak nog bewerkt op de manier waarop het in bijbelse tijden gebeurde. De akker bewerken is een zwaar werk, waaraan eigenlijk nooit een eind komt. Het is een altijd durende afwisseling van bewerken, zaaïen, oogsten en opnieuw bewerken. Het werk is nooit af. Altijd moet je in beweging blijven. Zo mag ook het evangelie-uitdragen een werk zijn dat altijd doorgaat en waaraan nooit een eind komt, totdat Jezus komt.

"Gods bouwwerk zijt gij"

Als we iets bouwen, moeten we eerst zorgen voor een goed fundament. Dat is belangrijk. Daarna moet je goed materiaal gebruiken. Als we als christenen in Afrika of in Europa een goed bouwwerk willen zijn dan moeten we zorgen dat Jezus Christus het enige fundament is. Hij is de basis waarop we verder kunnen bouwen. Daarbij hebben we God en elkaar echt nodig. Als partners hebben we elkaar iets te vertellen en kunnen we elkaar sterken en bemoedigen om in beweging te komen en in beweging te blijven.

Ina Jager-de Haan

Telefoonkaarten, postzegels, ansichtkaarten

Alles wat 'spaarwaardig' is, vergeet dat niet om te verzamelen en hetzij op persoonlijk initiatief hetzij via de vrouwenvereniging/ zusterhulp te versturen naar:

A. Wijnand,
H.W. Valckstraat 5,
1785 LJ Den Helder,
02230 - 36034

Zo lezen we in 'de Kandelaar' dat onze broeder in het afgelopen jaar f. 2500,- over heeft kunnen maken t.b.v. de zending.

JEANNETTE BAAS TIJDENS DE UITZENDDIENST

VREDE UIT-DELEN

Jeannette Baas

Sinds oktober 1994 woont zij in Bangui in de Centraal-Afrikaanse Republiek (CAR). Zij begint nu war zicht te krijgen op haar taak. In maart schreef zij het volgende:

"De reden dat we op de bijbelscholen actief willen zijn is dat het grootste deel van deze toekomstige voorgangers en hun echtgenoten uiteindelijk in een dorp werkzaam zullen zijn. Ze zullen dan in ieder geval ook werken in de landbouw, vanwege hun eigen voedselvoorziening (of een deel ervan). Verder hebben deze voorgangers een belangrijke positie: ze staan hoog in de hiërarchie. Dus als zij of hun vrouw bepaalde vernieuwingen doorvoeren in hun manier van landbouw en erover praten met anderen, zou dat een aanzienlijke invloed kunnen hebben in het dorp.

Mijn taak is dus:

- ondersteuning van gemeenten en de theologische opleidingsinstituten (het zorgen voor scholing en het geven van voorlichting),
- het ontwikkelen van didaktisch- en voorlichtingsmateriaal,
- het tot stand brengen en ondersteunen van dorpsgroepen.

Daarnaast heb ik ook een adviserende functie in een projekt dat zich bezig houdt met ondersteuning van werkloze jongeren in Bangui die een kleine onderneming willen beginnen."

Wim en Marjolein Hardeman-Sussenbach met dochter Lois

Zoals u merkt, zijn Wim en Marjolein goede briefschrijvers. Ze houden ons heel geregeld op de hoogte van hun werk en leven in Garoua (Kameroen). Uit hun laatste brief:

"In december hebben we een bijzondere kerkdienst meegemaakt. 's Morgens om zeven uur ging een grote stoet mensen al zingend op pad naar de rivier 7 km buiten Garoua. Na een korte toespraak als inleiding en uitleg op de doop werden 123 mensen gedoopt in de rivier de Bénoué. Je waande je bijna in het nieuwe testament aan de oever van de Jordaan. Na deze indrukwekkende doopsbediening ging de stoet op weg om de 7 km lange tocht zingend af te leggen. Bij de kerk aangekomen werd een kerkdienst gehouden met avondmaal."

Aukeliën Hunse

Zij was aanwezig op de AV van de EBM en heeft daar veel gepraat met de andere geëvacueerde zendelingen uit Sierra Leone en de voorzitter en sekretaris van de Unie uit Sierra Leone, br. Kamara en br. Khanu. Uit de gesprekken werd duidelijk dat de situatie in Sierra Leone zo slecht is dat aan terugkeer naar het binnenland niet gedacht kan worden. In Kassiri en Mambo lo gaat het werk in de klinieken wel door, maar door de onrust kunnen minder mensen naar de klinieken komen en zullen er medewerkers ontslagen moeten worden. Aukeliën bereidt zich nu voor op een voorlopig verblijf in Nederland en gaat hier eerst werk zoeken. Ze hoopt nog steeds dat er een mogelijkheid komt om terug te keren naar de kliniek in Kassiri. We willen u vragen om voor de mensen in Kassiri en voor Aukeliën te bidden.

AUKELIËN OP DE PAMPA OP WEG NAAR MAMBOLO

Hans en Aisha Oosterloo-Turray

Op de foto ziet u Hans en Aisha met het echtpaar Krüger uit Duitsland. Zij zijn met de administrateur Manfred Boller als enige zendelingen achtergebleven in Freetown. Daar, in de hoofdstad van Sierra Leone, zijn nu door alle vluchtelingen uit het binnenland vijf keer zoveel inwoners als in januari. De baptisten proberen samen met andere christenen zoveel mogelijk hulp te bieden aan deze vluchtelingen. In de nieuwsbrief van Hans en Aisha van april hebt u kunnen lezen hoezeer de broeders en zusters in Freetown het als een steun ervaren dat deze vijf zendelingen tot nu toe bij hen hebben kunnen blijven. Laten we God bidden voor Hans en Aisha en voor het volk van Sierra Leone om hen te behoeden.

Vrede als vrucht van de Geest

Br. Moses Khanu noemde de macht en de daden van de rebellen en bandieten in zijn land duivels. Dorpen worden plat gebrand, onschuldige mensen vermoord. Wij voelen ons machteloos. En toch... We geloven dat God zijn zoon Jezus Christus gezonden heeft om de mens te bevrijden van de macht van het kwade. Hij wil ons leren wat vrede is: vrede in ons eigen leven, vrede met onze omgeving en vrede met God. Door Gods Geest kunnen onze zendelingen, onze zusters en broeders in Afrika en wij hier in Nederland vredebrengers zijn in een wereld van onrecht en angst. Wij bidden dat door Gods Geest het, in onze ogen bijna onmogelijke, waar zal worden: dat onze broeders en zusters vrede helpen bewerken, 66k in Sierra Leone.

A.M. Blaauw-Tijman

WIM EN MARJOLEIN HARDEMAN MET LOIS

HANS EN AISHA MET
MANFRED BOLLER
INGRID KRÜGER IN
FREETOWN

KAMEROEN. EEN DOOPDIENST MET 123 DOPELINGEN

A Toi la gloire!

"Aan U de glorie" was de spreuk die de zaal waarin de Missionsrat plaats vond sierde. Deze jaarlijkse AV van de Europese Baptisten Zendingsraad werd dit jaar van 6-8 april te Straatsburg (Frankrijk) gehouden. Namens de UZC waren de zrs. Blaauw-Tijman, Jager-de Haan en br. Goessens vertegenwoordigd. Enkele indrukken.

DE ZRS. JAGER-DE-HAAN, BLAAUW-TIJMAN EN ZENDELINGE AUKELIEN HUNZE

God doet grote dingen in de zendingsgebieden

Zijn we hier in Nederland vertrouwd met kerkverlating en een daarmee samenhangende secularisatie, in de zendingsgebieden komen velen tot geloof, groeien gemeentes, worden nieuwe gemeentes gesticht, hebben veel christenen het verlangen om zich toe te laten rusten tot voorganger en is er desalniettemin een grote behoefte aan nog meer voorgangers! We zijn de Heer hier ontzettend dankbaar voor.

Albanië

Zo hoorden we van Albanië, waar de EBM slechts drie jaren werkt, dat er in Tirana een gemeente is met 50 leden waarbij tientallen anderen de doop hebben aangevraagd! Er is in Albanië een grote openheid voor het Evangelie. Men

zit er als het ware op te wachten. Terwijl men 3 jaar geleden met praktisch niets is begonnen, wordt er nu al gedacht aan het vormen van een Albanese Unie van baptistengemeenten.

Sierra Leone

Vanwege de moeilijke situatie aldaar is er op deze Missionsrat veel aandacht gegeven aan Sierra Leone. Voor de actuele situatie verwijs ik u graag naar het artikel: De situatie in Sierra Leone.

Stembriefjes

Iets wat me vorig jaar opviel en nu weer is dat ondanks de overvolle vergaderagenda, men tijd neemt voor gebed. Men is duidelijk geestelijk bezig. Zelf vind ik het een verademing als men kandidaten iets laat vertellen over hoe ze de kandidaatstelling

ervaren hebben in het relatie met de Heer. Vervolgens worden de stembriefjes uitgedeeld; en wordt er, alvorens ze in te vulen, gebeden of de Heer de stemming wil leiden. Wellicht dat dit ons te onzakelijk en te overdreven overkomt, maar zelf heb ik de idee dat we zo meer in afhankelijkheid van de Heer werken dan wanneer we dit niet doen. Men weet dit op zo'n wijze te doen dat het niet 'zweverig' is, maar geheel natuurlijk en vanzelfsprekend.

Al met al was het wederom een verrijkende ervaring om de Missionsrat te bezoeken. Weliswaar erg drukke dagen (vergaderen, vergaderen, en nog eens vergaderen), maar wel boeiend en opbouwend. De volgende Missionsrat is te Wenen van 25-27 april 1996.

G.J. Goessens

DE SITUATIE IN SIERRA LEONE

Van Aisha en Hans Oosterloo ontvingen we een nieuwsbrief. Zoals altijd in crises gaan de ontwikkelingen zeer snel, met het gevolg dat brieven niet up-to-date kunnen zijn. Als UZC meenden we er goed aan te doen deze brief niet te laten wachten tot de gemeentezending, maar gedeelten ervan zo spoedig mogelijk te laten afdrukken in De Christen. Hier volgen enkele passages:

'Freetown, 25 maart 1995,

Beste zusters en broeders,

... In de tussentijd gaat het werk toch verder. Langzamerhand hebben we een soort nood-hoofdkwartier geïnstalleerd in het Freetown Youth Centre. Op heel veel manieren is ons werk beïnvloed door het geweld. Het werk ligt in vele gebieden stil. In het gebied van de Rutile-mijn was een bloeiende gemeente... De mijn werd door de rebellen aangevallen op een zondagmorgen (het geliefde tijdstip voor een aanval, ook in Lunsar 2 keer), er werd grote schade aangericht, en de mensen zijn gevlucht... De gemeente zal straks weer van de grond af opgebouwd moeten worden. Dit is een van de voorbeelden... He-las zat er voor de meeste zendingen

niets anders op dan vertrek. Er werd van de Sierraleonezen om begrip gevraagd. Er heerste een geweldige sfeer, ondanks de druk der omstandigheden. We eindigden met een gezamenlijke maaltijd. Ook was er een Billy Graham campagne via satelliet, met daaraan een conferentie gekoppeld. Dit waren gezegende momenten, die iedereen bemoedigden... Op het moment is het gewoon belangrijk dat we 'er zijn' voor onze broeders en zusters, zowel binnen de Unie als in de relatie met de buitenwereld... Het zijn de kleine dingen die het 'm doen, vooral in tijden van nood. We willen dus vragen dat U ons ook steunt, door gewoon door te gaan, bijv., met het sturen van pakketten... Bovendien willen we samen met U bidden voor de rebellen. Het zijn mensen die door God geschapen zijn, mensen zoals wij, geschapen voor een hoger doel dan het werk van de vernietiging dat zij nu uitvoeren... Wilt U ook bidden voor Aisha's familie. We zijn er nog niet in geslaagd contact met hen op te nemen. Moge de Heer ons allen rijkelijk zegenen. Met vriendelijke groeten,

Aisha & Hans Oosterloo.

PERSBERICHT

De Nederlandse Missieraad en de Nederlandse Zendingsraad hebben de ministers Van Mierlo en Pronk gevraagd om de situatie in de West-afrikaanse staat Sierra Leone op de agenda van de Ministerraad van de Europese Unie te plaatsen.

De kerken in Sierra Leone hebben aangegeven nauwelijks meer in staat te zijn de stromen vluchtelingen in Freetown op te vangen. De Europese Baptisten Zending heeft in januari 1995 het besluit moeten nemen al haar personeel uit Sierra Leone terug te trekken.

NMR en NZR hebben thans de Nederlandse overheid opgeroepen om in Europees verband te werken aan een bemiddelingspoging die de ergste chaos in het land kan voorkomen. Verder vroegen NMR en NZR aan de Nederlandse overheid waarnemers te zenden en noodhulp in te zetten, zodat aan het ergste lijden der mensen in Sierra Leone een halt kan worden toegevoerd.

De Nederlandse Missieraad en de Nederlandse Zendingsraad zijn nationale raden voor coördinatie en overleg in missionaire aangelegenheden. Voor verder inlichtingen: mevr. G.L.J. van Schaik, tel. 020-6717654.

Windmolens en zending

Onlangs heeft Joeke van der Mei uit Vleuten de fam. Hardeman in Kameroen bezocht. Hij kan ons dus van vrijwel actuele informatie voorzien over het reilen en zeilen van dit zendingsechtbaar.

Joeke, het gebeurt niet alle dagen dat iemand even op bezoek gaat bij de fam. Hardeman in Afrika. Kun je ons misschien vertellen wat de reden is van je bezoek?
Wim en Marjolein zijn vrienden van mij. We kennen elkaar al vele jaren vanuit de baptistengemeente te Utrecht-Noord. Ik ben me ervan bewust dat dit het voor mij wat gemakkelijker maakt om naar hun toe te reizen dan de gemiddelde inwoner van Unieland. Daarnaast ben ik geïnteresseerd in het zendingswerk in het algemeen. Het werken in een derde wereldland, de cultuurverschillen en alles wat daarmee te maken heeft, dat alles heeft mijn belangstelling.

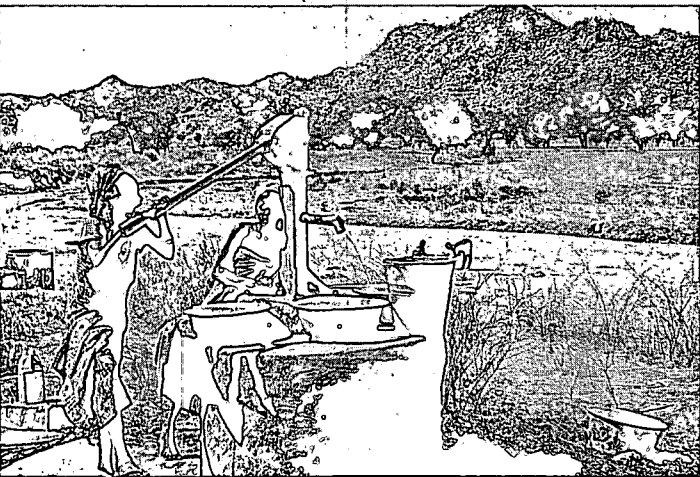
Daar noem je heel wat, zo alles met elkaar. Zou je, met rekenschap van dit alles en vanuit je ervaring die je tijdens deze reis naar Kameroen hebt opgedaan, iets kunnen vertellen over wat volgens jou zending is?
Laat ik het proberen. Zelf heb ik het traditionele beeld van zending moeten bijstellen. Wat zending vroeger was, of moest zijn, is het tegenwoordig niet meer. Ik bedoel: het beeld van de eenzame zending die met tropenhelm op de jungle van donker Afrika inging om de arme zwartjes te bekeren kan vandaag de dag niet meer gelden. Immers, er zijn daar al christenen. Er zijn daar al (bloeiende) gemeentes. Onze tegenwoordige taak is om samen met die reeds bestaande gemeentes een stuk dienstbetoon in het licht van Christus te verrichten aan een wereld in nood.

Een prachtige slogan, maar wat betekent dat nu concreet?

Dit dienstbetoon in het licht van Christus aan een wereld in nood kent twee aspecten. Ten eerste: praktische hulp. We kunnen denken aan de kleine projecten waar Wim en Marjolein mee bezig zijn. Bijvoorbeeld het bouwen van de windmolen of het bouwen van een op handkracht voortgedreven wasmachine. Die windmolen helpt de mensen om dankzij irrigatie een betere landbouw te plegen. De Kameroenezen worden zo op elementaire wijze geholpen in hun voortbestaan. Vanzelfsprekend doet de fam. Hardeman daar veel meer, maar dit is slechts een voorbeeld.

Ja maar, dit is dan toch gewoon ontwikkelingswerk. Als de taak van Wim is om daar te helpen met het bouwen van een windmolen, dan kan elk willekeurig mens dat toch doen?

Zoals ik zei kent dit dienstbetoon in het licht van Christus aan een wereld in nood twee aspecten. Het tweede aspect is geestelijk. Dit zou ik willen verduidelijken met een gesprek wat Wim en ik hadden in Maroua met een Leidse student die we daar ontmoetten. Wim vertelde hem wat de drijfveer was om dit werk in Kameroen te doen. Dat het meer is dan alleen maar in de materiële behoeften te voorzien. Ergo: dat het meer is dan het bouwen van een windmolen. In dit gesprek liet deze student duidelijk merken dat hij een verschil proefde tussen ontwikkelings-

KAMEROEENSE VROUWEN GEBUIKEN EEN DOOR DE ZENDING 'GEBOUWDE' POMP

MARJOLEIN MET WASMACHINE VOOR OP TE ZETTEN WASSEER IN KAMEROEN

stijgt, alhoewel ze voor het grootste deel met dat materiële aspect bezig zijn. We kunnen denken aan een tekst als: 'Want de liefde van Christus dringt ons...' (2 Cor 5:14). Daarbij moeten we niet vergeten dat de kerk een veel grotere rol in het maatschappelijke leven speelt als hier in Nederland. We zouden het kunnen vergelijken met de opkomst van ons schoolstelsel honderd jaar geleden. Dat was iets van de kerken. Iets dergelijks doet zich nu daar voor. Bij de Kameroenezen komt het zo over dat we God hiermee dienen. Denk ook aan de bouw van een zondagschool en de bouw van een cultureel centrum. Dit zijn kerkelijke projecten.

Tot slot: wat zouden de lezers kunnen doen voor de fam. Hardeman?

Met kerst heeft de fam. Hardeman 185 kaarten ontvangen. Dit is dus exclusief de privé post! Dat was harverwarmend. Hieruit blijkt de betrokkenheid die we als Uniegemeenschap hebben. En daarom: ga hiermee door en vergeet vooral niet voor hen te bidden.

Met dank aan Joeke van der Mei voor dit interview.

G.J. Goessens

Noot:

- Van Wim en Marjolein is een video verschenen. U kunt deze gratis bestellen bij het documentatiecentrum, br Slaakweg, tel. 075 - 219190.
- Post kunt U versturen naar: fam. Hardeman/ U.E.B.C., B.P. 938, Garoua, Kameroen.

TABITHA IN AMSTERDAM

Tabitha

Een zorg-organisatie waar ruim 500, voornamelijk jongere, mensen in full- en part-time dienst zijn voor ruim 500 oudere Amsterdammers.

Zo begon het

In het midden van de 60-er jaren is TABITHA begonnen met de zorg. Aan de Amstelveenscheweg, in het voormalig tehuis voor schipperskinderen werden 54 ouderen die zeer dringend hulp en zorg nodig hadden, gehuisvest. Het initiatief werd genomen door leden van de Amsterdamse Baptisten Gemeenten, onder de inspirerende leiding van de bekende

Visie

In de beleidsnota "TABITHA naar het jaar 2000" staat hierover het volgende: TABITHA beschouwt het leven en daarmee de mens als een schepping van God. Het leven heeft daarom grote waarde. In onze visie wordt iedere mens gezien als uniek. Hij of zij mag nooit als een geval beschouwd of behandeld worden.

Wij zien de mens als een eenheid en daarom hebben wij aandacht voor zowel de somatische, psychische, religieuze als de sociale aspecten van het bestaan.

De genoemde aspecten kunnen we wel van elkaar onderscheiden, maar niet van elkaar scheiden. Een multi-disciplinaire integrale werkwijze van de hulpverleners is hierbij van essentieel belang. Slechts in onderlinge solidariteit en verbondenheid kan een optimaal welzijn en een maximale kwaliteits van leven van de bewoners worden gerealiseerd.

De bewoners staan in deze visie centraal. We moeten en willen hen actief bij het eigen zorgproces betrekken. Onze activiteiten moeten primair gericht zijn op ondersteuning en versterking van datgene wat de ouderen en hun familie, vrienden en kennissen nog zelf kunnen doen. Wij nemen van hen over wat zij zelf niet meer kunnen. De TABITHA-organisatie heeft dus een ondersteunende en adviserende rol.

IN OOST, ZUID EN WEST

Tabitha-Oost

Een zorgcentrum aan de Ingenhouszhof 15, hoek van 't Hoflaan, biedt sinds 1978 huisvesting, verzorging en vele ontspannings-, culturele en (re-)creatieve activiteiten. Niet alleen aan de 128 bewoners maar ook aan de buurtgenoten in de Watergraafmeer.

Die buurtgenoten zijn in de eerste plaats de bewoners van de 17 aanleunwoningen die anderhalf jaar geleden in gebruik werden genomen en waarvoor inmiddels ook

een lange wachtlijst bestaat.

Het aanbod van een breed scala aan voorzieningen en activiteiten beperkt zich niet tot deze naaste burens: Zorgcentrum TABITHA-OOST ziet het ruim en wil voor de gehele buurt een centrum zijn waar ouderen terecht kunnen voor o.a. dagvoorziening; open inloop, bad/douche gelegenheid, tijdelijke opname, kerkdiensten, sleutel-allocatie t.b.v. gezinszorg en alarmering, maaltijdvoorziening. In de nabije toekomst zullen deze en andere projecten worden uitgebreid.

Tabitha-Zuid

Ook een zorgcentrum, voor 100 bewoners, aan de Amsteldijk 35, hoek Ceintuurbaan, die in 1988 in gebruik is genomen.

Op deze opvallende plek in "De Pijp" in oud Zuid, niet ver van hartje Amsterdam, heeft dit centrum inmiddels een populaire plaats verworven.

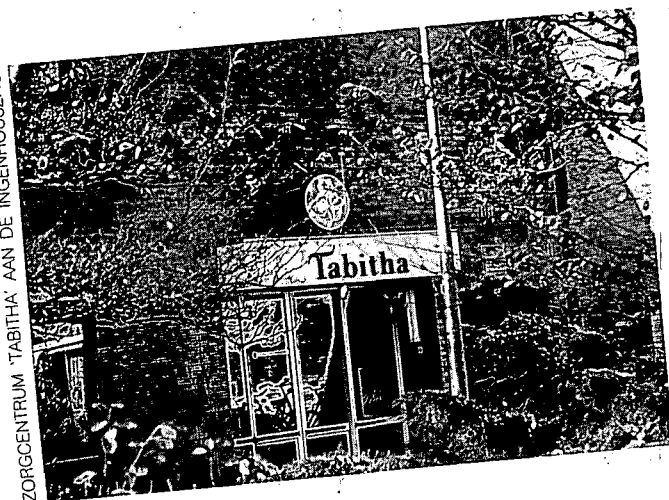
Niet alleen om de riante plek aan de Amstel (welke Amsterdammer wil er op zijn/haar oude dag nou niet graag aan de Amstel wonen) maar ook om het grote aanbod aan voorzieningen voor de bewoners uit de buurt. Opvallend is het mooie bewonersrestaurant, waar ook oudere buurtgenoten te gast zijn.

Evenals in zorgcentrum TABITHA-OOST biedt "DE AMSTELDIJK" naast de zorg en de vele culturele-, (re-)creatieve activiteiten voor de bewoners, veel voorzieningen voor de buurtgenoten. Ook hier: open inloop, kerkdiensten, tijdelijke opname, sleutel-allocatie t.b.v. de gezinszorg en alarmering, bad/douche gelegenheid enz.

In nauw overleg met de stadsdeelraad worden er momenteel plannen ontwikkeld voor woningbouw en een dienstencentrum naast het TABITHA-zorgcentrum, op het zgn. "Willibrordsterrein". In het plan wordt gedacht aan de bouw van 50 woningen voor ouderen, waarvan een vijftal woningen voor minder validen. Het dienstencentrum zal, als alles doorgaat, worden geëxploiteerd door TABITHA.

Tabitha-West

In Geuzenveld aan de Jan Bongastraat 5 bevindt zich het psycho-geriatrisch verpleeghuis. Dit verpleeghuis staat er sinds 1972 en biedt verpleging, verzorging en

ZORGCENTRUM 'TABITHA' AAN DE INGENHOUSZHOF

Baptisten

predikant wijlen ds. Wolter Veenstra. De eerste leidinggevend en medewerkers kwamen grotendeels uit noord en zuid Nederland, uit de veenkolonien en de mijnstreek. Samen met Amsterdamse deskundigheid op medisch en bestuurlijk terrein groeide er, na de pioniersfase, al snel een degelijke organisatie in Stichtingsvorm met niet alleen de welluidende naam TABITHA maar ook met een goed imago.

TABITHA is dus een betrekkelijk jonge organisatie, een stichting die haar doelstelling als volgt statutair formuleert:

"...het verlenen van huisvesting, verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van personen die om enige reden verpleegkundige en/of medisch-specialistische bijstand behoeven, zomede het verlenen van hulp of steun in welke vorm dan ook. De door Christus gegeven Evangelische opdracht, zoals die wordt verstaan binnen de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, vormt de grondslag."

begeleiding en medische behandeling aan 180 bewoners en daarbij in de verpleeg-dependance aan de Ruis de Beerenbrouckstraat aan 60 bewoners.

Renovatie

Het verpleeghuis aan de Jan Bongastraat wordt nu drastisch gerenoveerd en uitgebreid. Er komt een verpleeg-etage bovenop, zodat er straks op drie in plaats van op twee etages gewoond en gewerkt wordt. Eenderde meer ruimte voor hetzelfde aantal bewoners, dat is een enorme verbetering.

Ook de centrale keuken is twee keer zo groot geworden en voorzien van de modernste inventaris en apparatuur. Kantoor en andere werkruimten in de diensten-vleugel aan de westkant worden ook uitgebreid. In de zomer van 1995 moet alles klaar zijn.

Tijdens de 15 maanden durende verbouwing zijn 120 bewoners gehuisvest in het gedeeltelijk leegstaande bejaardencentrum "Henriëtte Roland Holsthuis" in Amsterdam-Zuid/Oost, ongeveer 25 kilometer van het verpleeghuis. De daarmee gepaard gaande logistieke aanpassingen (personen en goederenvervoer, telecommunicatie enz.) verlopen succesvol en boven verwachting. Het aanpassingsvermogen en de vindingrijkheid van personeel en leidinggevend zijn opvallend goed in deze bijzondere periode.

In juli a.s. moet alles klaar zijn: een vernieuwd, gemoderniseerd en ruim verpleeghuis, stijlvol ingericht en met de gezelligheid als vanouds, maar nu in een kleurrijke stijl die past bij de woonsfeer van deze tijd.

Op vrijdag 10 november zal de heropening worden gevierd en deze dag zal zeker niet ongemerkt voorbijgaan want bij TABITHA weten we ook van wanten als het gaat om het organiseren van feestelijkheden met en voor bewoners en personeel.

Speciaal

Psycho-geriatrie is het specialisme van TABITHA. De deskundigheid en de langdurige ervaring in behandeling, verpleging

activiteiten, maar dan aangepast op de mogelijkheden van de verpleeghuisbewoners. Vooral zang en muziek staan frequent op het programma evenals film, toneel, uitstapjes met de aangepaste personenbus, bloemschikken enz. enz. De betrokkenheid van de familie en andere relaties van de bewoners is groot en dat wordt ook bewust gestimuleerd. De familieraad heeft hierin een belangrijke en enthousiasmerende functie.

De wijk in

Ook buiten de muren van het verpleeghuis wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van de deskundigheid die er in huis is:

- de verpleeghuisartsen worden door de huisartsen in de omgeving geconsulteerd,
- het vrijwilligersproject "dementie in de wijk" wordt ondersteund door de sociaal verpleegkundige en de artsen,
- in de avonduren zijn ziekenverzorgenden oproepbaar voor thuiszorg aan verpleeghuis-geïndiceerde buurtbewoners; zij hebben daarvoor een dienstauto ter beschikking,
- medische en verpleegkundige zorg in enkele Amsterdamse bejaardenhuizen/zorgcentra, de zogenaamde "substitutiezorg".

Substitutie Verpleeghuiszorg: zorg op maat

In veel Amsterdamse bejaardenhuizen en zorgcentra kan steeds meer zorg en begeleiding worden gegeven dankzij de deskundigheid van verpleeghuizen. Om te voorkomen dat meerzorg-behoevende bewoners naar verpleeghuizen moeten verhuizen, als daar al plaats is, werd in overleg met zorgverzekeraar ZAO de deskundigheid ingeroepen van o.a. het TABITHA-VERPLEEGHUIS.

"Zorg op maat" is de stelregel en door een onafhankelijke

en begeleiding van dementerende ouderen is in Amsterdam en wijde omgeving alom bekend. Veel zorg en aandacht voor het woon- en leefklimaat, voor sfeer, warmte en gezelligheid heeft dit verpleeghuis zo populair gemaakt dat het niet meer is weg te denken uit de omgeving.

Evenals in de hiervoor genoemde zorgcentra zijn er in het verpleeghuis ook de dagelijkse ontspannings-

Tabitha

indicatiecommissie wordt de indicatie vastgesteld voor intensieve zorg in:

- de beide hiervoor genoemde zorgcentra van TABITHA,
- het zorgcentrum "De Open Hof" aan de Fahrenheitstraat in de Watergraafmeer,
- het zorgcentrum "De Schutse" aan de Comeniusstraat in Slotervaart,
- het verzorgingshuis "Nieuw Geuzenveld" aan de Corn. Outshoornstraat in Geuzenveld.

Inmiddels gaat het om totaal 112 bewoners in de hiervoor genoemde zorgcentra die verpleeghuiszorg nodig hebben maar daartoe niet naar een verpleeghuis hoeven te verhuizen. Over deze "substitutieprojecten" zijn prettig leesbare informatie-brochures verkrijgbaar.

Tabitha zorgt, Tabitha bouwt

Of anders gezegd: TABITHA bouwt omdat er gezorgd moet worden, dus zorgt TABITHA dat er gebouwd wordt...! De kostbare en ingrijpende renovatie waarover we hiervoor schreven behoeft uiteraard de goedkeuring van diverse overheidsinstanties.

De voorbereiding verliep voorspoedig, binnen twee jaar was het plan klaar en dit was zo grondig en zorgvuldig voorbereid dat de overheidsinstanties vrij snel hun goedkeuring gaven.

Alle belanghebbenden bij de verpleeghuisrenovatie worden regelmatig op de hoogte gehouden van de voortgang van de bouw en van het beoogde doel.

Maandelijks wordt een verzorgd uitziend Bouw Bulletin uitgegeven en op naam verzonden aan ruim 600 geadresseerden, te weten familie/relaties van bewoners en verpleeghuispersoneel en instanties en per-

VOLOP VERBOUWING BIJ TABITHA AAN DE JAN BONGASTRAAT

Geestelijke verzorging

Er zijn maar weinig verzorgingshuizen in heel Nederland die zoveel uren beschikbaar stellen voor geestelijke verzorging, als Tabitha: 28 uur per week voor 133 bewoners. Dat is een duidelijke (ook financiële) keuze! Daardoor is het mogelijk dat er *tijd en aandacht* is voor de bewoners en *ondersteuning* bij hun nadenken over levens- en geloofsvragen. De pastorale zorg wordt bovendien ingevuld in nauwe samenwerking met ouderlingen van de baptisten gemeente Den Haag en van de kerken rondom Tabitha.

Dikwijls komen ook bewoners die soms al jarenlang de kerk en geloof vaarwel hadden gezegd.

Er worden *bijbelkringen* en *themamiddagen* gehouden, waarin de persoonlijke overtuigingen, ervaringen en geloof kunnen worden gedeeld. Voor een groep van ongeveer 10 dementerende bewoners wordt een aparte gespreksgroep georganiseerd. Maar een "christelijk" huis is méér dan een kerkdienst en een dominee.

'...waar liefde woont...'

Tabitha legt sterke nadruk op de sfeer in huis, zoals die vooral blijkt in de wijze waarop met elkaar wordt omgegaan.

In brochures voor sollicitanten, vrijwilligers en bewoners wordt erop gewezen hoe de uitgangspunten zichtbaar kunnen worden in het werken en leven van alledag. Alle medewerkers volgden vorig jaar een cursus en raakten in gesprek over bijbelse noties ten aanzien van zorg voor mensen. Zo is nagedacht over *verantwoordelijkheid* en *vrijheid* (o.a. voor bewoners), *openheid* en *vertrouwen* (o.a. voor medewerkers) en een zorgverlening waarin plaats is voor *vergeving* en de eigen *geloofsbeleving* van bewoners.

Nadruk ligt in Tabitha ook op de *gemeenschap*. Mensen hebben immers mensen nodig? Daarom startte Tabitha in 1985 een uniek experiment: gezamenlijk eten voor alle bewoners. Het is na tien jaar haast niet meer weg te denken. De dagelijkse ontmoeting, het onderling mee-leven en zorg voor elkaar is wezenlijk en geeft een duidelijk accent in huis.

Betrokkenheid, warmte, liefde, aandacht en in *harmonie* met elkaar omgaan kan niet georganiseerd worden. Maar door een goed personeelsbeleid zijn medewerkers gevonden die aan deze woorden inhoud kunnen geven. Bovendien: een zeventigtal (!) vrijwilligers ma-

HARTLUKE ZORG

ER EVEN TUSSENUIT...

Elke zondagmiddag wordt een kerkdienst gehouden, met vrijwel altijd muzikale medewerking. Driekwart van de bewoners én een aantal wijkbewoners komen hier regelmatig: baptisten, hervormden, gereformeerden, luthersen, rooms-katholieken en pinksterzusters voelen zich samen één in de viering van het geloof!

ONDERLINGE ZORG

ken veel "extra's" mogelijk: begeleiding van bewoners naar het ziekenhuis, een thee-bar, ontspanningsavonden, een muziek-middag, met de eigen "Tabitha-bus" rijden naar de mooiste plekjes, een spelletje etc.

Feestelijke activiteiten

Ook Tabitha viert feest in mei. Op 21 mei zullen de festiviteiten starten met een dankdienst en receptie voor de bewoners. Op 4 juni, pinksteren, wordt het feest afgesloten met een kerkdienst en een diner voor bewoners én medewerkers. Twee weken lang zal het feest duren. Vele, vele mensen – met name uit de wijk rondom Tabitha – zullen Tabitha bezoeken. Ook zij zullen hopelijk het "eigene" van Tabitha ontdekken en aanvoelen dat Tabitha haar naam waardig is: daadwerkelijk dienstbetoon aan de naaste, een huis waar liefde heerst.

Is ook dát niet evangelisatie? Zo raken de beide jubilea elkaar. Baptist Nederland viert feest en "deelt het uit". Ook Tabitha viert feest en "deelt het uit"!

Wout Huizing

Op 2 juni wordt een receptie gehouden voor ieder die Tabitha een warm hart toedraagt. U bent van harte welkom tussen 16.00 en 18.00 uur.

markt in kerk- en bijzalen. Honderden mensen, waaronder velen die nog nooit in een kerk waren geweest, bezochten de markt.

In Lelystad heeft de gemeente het Paasfeest aangegrepen om samen met vele andere geloofsgemeenschappen een paasvuur gekoppeld aan paaszang in de vroege paasmorgen te organiseren. Ook hierover volgt een verslag.

Veel gemeenten hebben speciale bijeenkomsten voor vrouwen en/of kinderen georganiseerd. Naast vakantiebijbelweken/dagen hebben meerdere gemeenten André Verhagen en zijn poppenkast uitgenodigd. De poppenkast is een goede vorm om kinderen te boeien en hen op een speelse manier aan de hand mee te nemen naar de Kindervriend. Jong geleerd, oud gedaan is hier een toepasselijke spreuk. Een aardig neveneffect is het contact dat met ouders van kinderen gelegd kan worden. Een verslag over een middag met André Verhagen vindt u op één van de volgende pagina's. André Verhagen is er overigens ook tijdens het kinderprogramma van de landelijke ontmoetingsdag.

De musical *Spirit* is inmiddels meerdere keren uitgevoerd en heeft mensen mogen confronteren met het evangelie van Jezus Christus. De musical is velen tot zegen en leidt tot het maken van keuzes voor Jezus. In meerdere gemeenten heeft dit direct mogen leiden tot een aantal doopdiens-ten. Een verslag van de uitvoering te *Winschoten* is in dit nummer opgenomen. De musical *Spirit* is een geweldig project en dat geldt ook voor de *gewestelijke volleybal toernooien* in het kader van sport en evangelisatie. Het verhaal hierover van het *gewest Drenthe* geeft een indruk van deze combinatie.

Peet Wijchers

Kunst en creatiefmarkt

De kunst- en Creatiefmarkt in Hengelo Centrum is een groot succes geworden.

Eindelijk was het dan zover. Na een lange weg van voorbereiding was het 22 april.

De werkgroep Evangelisatie Aktie 1995 had in de kunst en creatiefmarkt een mogelijkheid gezien om in eigen huis contacten te leggen met mensen uit de buurt en daarmee

ook met buitenkerkelijken. De werkgroep wilde de ruimte van de kerk ter beschikking stellen aan mensen en hun hobby's.

Zou er wel echt belangstelling voor zijn?

Het folderen in de wijk om standhouders te krijgen voor de markt was direct al een groot succes. Mochten we in de eerste ronde van ongeveer 1000 folders niet genoeg belangstelling krijgen dan hadden we nog een tweede ronde achter de hand. Welnu we kregen in de eerste ronde belangstelling van meer dan 20 standhouders. In onze kerk was het beslist niet verantwoord nog meer stands te plaatsen. En toen 22 april. Zouden er bezoekers komen? Er was veel aan reclame gedaan. We hadden contact gehad met verschillende kranten en het bleek dat die uitstekend hun werk hadden gedaan.

Hoewel de schattingen uiteenliepen denken wij (de EA-groep '95) dat er totaal toch wel zo'n 500 mensen zijn geweest. De gemeenteleden en vrienden van de gemeente waren er zelf in grote getale, maar er waren er ook velen van buiten de kerk. Ja er waren zelfs verschillende bezoekers die nog nooit een kerk van binnen hadden gezien. Er was een perfecte sfeer. De stands waren kwalitatief van een goed niveau, wat kunnen mensen prachtige creaties maken.

Er zijn veel gesprekken geweest over het geloof. Gedurende de hele dag waren er muzikale- en vocale bijdragen. Standjes over het jeugdwerk en de zending stonden tussen de andere kramen. Zo ook een stand met decoratieve flesjes, waarvan een kaartje met teksten uit Jesaja en de Efezebrief. De gevulde flessen werden gratis uitgereikt als symbool voor 'het levende water'. Vooral bij deze stand was het soms bijzonder druk en werd het evangelie rijklijk gedeeld. Ook met niet gelovige mensen.

KUNST EN CREATIEFMARKT

En wij als commissie hebben de reacties als bijzonder hartverwarmend ervaren. In onze voorbereiding voor deze dag hebben we het gehad over de tekst die staat in 1 Johannes 5: 11 en 12. Daar staat: "En dit is het getuigenis: God heeft ons eeuwig leven gegeven en dit is in Zijn Zoon. Wie de Zoon heeft, heeft leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet."

Daarom hebben we deze kunst- en creatiefmarkt georganiseerd. We wilden onze kerk openzetten voor iedereen en in het bijzonder voor hen die de Heer nog niet kennen. We zijn denken we in onze opzet geslaagd, maar we weten ook dat we zonder de hulp van onze Heer dit nooit hadden kunnen doen. We bidden dat we binnen onze Unie-gemeenschap en daarbuiten een opwekking mogen meemaken opdat velen de weg naar de Heer en Zijn Gemeente zullen vinden.

Namens de werkgroep EA '95,

Henny Louwes

KUNST EN CREATIEFMARKT

Paasvuur Lelystad

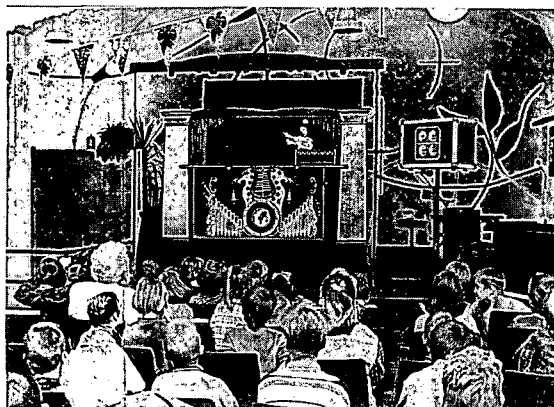
Op initiatief van een aantal enthousiaste christenen uit verschillende kerken van Lelystad en in samenwerking met St. Opwekking Services en EO-radio werd op paasmorgen een paaswake georganiseerd. Het paasvuur werd 's morgens om 5 uur ontstoken. Ruim 1000 mensen verspreidde met fakkels het licht in het laatste uur van de nacht voor Pasen. Menno Helmus, presentator van de EO, leidde de zangdienst. Ds. Gijs Lammerts van Bueren (Dorkas) en zending/evangelist Jan Sjoerd Pasterkamp hielden een korte overdenking over het thema: "De Heer is waarlijk opgestaan!"

De bijeenkomst eindigde om 7 uur, na zonsopgang, waarna ieder zijns weegs ging om dezelfde morgen in de eigen samenkomst het Paasfeest te vieren. Het was een rijk ervaring om met broeders en zusters, over kerkmuren heen, de Heer te loven en te danken. Om samen te zeggen: "De Heer is waarlijk opgestaan!"

Poppentheater André Verhagen

"Een vriend is meer waard, dan een slagroomtaart!!" De woorden van zijn eerste liedje vullen de kerkzaal van 't Venster in Hengelo. Zo'n 125 kinderen zitten aandachtig te kijken en luisteren naar de poppenspeelman die een grote poppenkast had meegenomen, waarin vele bijzondere poppen wonen. Het eerste gedeelte van het programma laat hij leuke liedjes horen en kunnen een aantal kinderen meedoen aan een lachwekkende modeshow. Het ijs is gebroken, de kinderen zijn enthousiast en vol verwachting gaat na de pauze het tweede gedeelte in. De speelman laat zien dat hij ook een draaiorgel heeft meegenomen maar er is 1 groot probleem. De motor (het hart) van

het draaiorgel moet nog worden gerepareerd. Intussen zullen de poppen een voorstelling geven. We maken kennis met een aapje, een clown, een vogel, de poppen ja ja en nee nee, een danseresje en een mooie, maar boze fee. Zij wil de poppen van de speelman graag hebben en verleid ze met mooie kadootjes. De poppen kiezen voor haar en de aap die als enigste overblijft in de poppenkast overlegt met de speelman hoe zijn vrienden uit de handen van de boze fee kunnen komen. De motor (het hart) waar zo lang aan gewerkt is wordt door de boze fee in ruil gevraagd voor de poppen. De speelman houdt zoveel van zijn poppen dat hij het hart van het draaiorgel geeft aan de boze fee. De poppen komen weer terug in de poppenkast en het loopt goed af. De kinderen hebben met spanning gekeken naar dit prachtige verhaal. Later wordt door de speelman uitgelegd dat de Here Jezus Zijn hart voor ons heeft gegeven omdat Hij heel veel van ons houdt. Kinderen die te jong waren voor de voorstelling kregen een apart programma aangeboden waarin hun verteld werd over de liefde van Jezus. Of je nu in Nederland woont of in Rusland, Jezus houdt van alle kinderen. Na het 2 uur durende programma waren er voor alle kinderen pannekoeken en limonade. De kinderen gaan met een mooie kleurplaat naar huis. Wat kan evangelisatie toch mooi zijn.

Zondagschool leiding 't Venster.

Musical "Spirit"

Zo heet de musical van het Leger des Heils waar 80 jongeren uit het gewest Groningen mee op tournee zijn. Het zijn allemaal amateurs in de goede zin van het woord: liefhebbers van zang en muziek.

Een jaar lang hebben ze geoefend. Ik heb een paar uitvoeringen meegemaakt: De generale repetitie in Muntendam en de beide uitvoeringen in Delfzijl en Winschoten. Misschien ga ik nog een keer kijken en luisteren. Ik vind het namelijk prachtig! Het is een kleurrijk en indringend samenspel van zang en muziek over de geschiedenis van de eerste gemeente. De groep is er met huid en haar bij betrokken. Het doel

is heel duidelijk: Evangeliseren, mensen winnen voor Jezus door de Geest, de Spirit van God laten werken. Een hele rij mensen uit de groep zelf en uit het publiek zijn tot overgave gekomen of hebben de doop aangevraagd. Misschien denkt u, dat dat een beetje teveel op een succesverhaal lijkt. Dat interesseert me niet zoveel. Het effect is duidelijk. In dit jaar weten we meer dan ooit waarvoor de gemeente er is. Niet om zichzelf te vermaken, niet om aangenaam religieus te zijn of een fraai cultureel spektakel op te zetten. Het doel van de gemeente is: Mensen winnen voor Jezus door verkondiging van het evangelie. De musical draagt daar op aanzienlijke wijze toe bij. Erg positief was bovendien de samenwerking van de gemeenten van Vriescheloo, Muntendam en Winschoten

bij de voorbereiding en organisatie. Vooraf aan de uitvoering hebben we samen een prachtige samenkomst van zang en gebed gehouden. Het koor van Muntendam, het combo van Vriescheloo, de gezamenlijke gebeden droegen alle bij tot een samenkomst, waarin de kracht van de unie zichtbaar werd: samenwerken omwille van het evangelie. Ik hoop, dat als u kunt, u nog naar een uitvoering van Spirit gaat. Bovenal hoop ik dat u anderen meesleept (niet helemaal letterlijk bedoeld) om hen in contact te brengen met deze vorm van evangeliseren.

En ik wens de medewerkers nog veel meer zegen en vreugde dan ze al hebben ontvangen.

Anne de Vries

Sport en evangelisatie – Geen geintjes!

Een verslag van het gewest Drenthe 1 april 1995

9.00 uur — De auto staat voor. Op naar de supermarkt om broodjes, beleg en soep te halen voor de 75 mensen die naar Coevorden komen voor een programma in het kader van het evangelisatiejaar. In de kerk nog even een kop koffie drinken en de eerste voorbereidingen treffen.

10.30 uur — Enkele medewerkers van de Baptistengemeente Coevorden zijn inmiddels ook in de kerk aanwezig en dan kan het grote snij- en smeerfeest beginnen. Tweehonderdveertig witte bolletjes en tachtig krentenbollen worden opengesneden en voorzien van boter en beleg. De twintig liter soep wordt gekookt en op smaak gebracht. Ruim tachtig stoelen worden in de kerkzaal klaargezet om de mensen plaats te bieden en de laatste voorbereidingen voor het middagprogramma worden getroffen.

De taarten voor de winnaar en de tweede plaats zijn gehaald en in de koelkast gezet.

13.30 uur — Liters koffie staan te dampen in de grote warmhoudkannen, het theewater fluit zachtjes op het vuur en de spanning is te snijden. Om 13.50 uur wordt het echt spannend: Waar blijven de mensen, is alles geregeld, wat zijn we vergeten?

14.00 uur — De laatste mensen komen binnendruppelen. Tijd voor het middagprogramma. Er

wordt stevig gezongen onder spontane begeleiding van toetsentovernaar Paul Dorgelo en de middag wordt geopend met gebed. Dan volgt het eigenlijke programma: In het kader van ons thema "Geen Geintjes" maken we allerlei borden met teksten die betrekking hebben op het feit dat het Evangelie geen geintje is. Ook worden er zo'n duizend traktaten gevouwen. Tijdens het denk-, teken- en vouwwerk is er koffie en thee.

15.50 uur — Iedereen is klaar om de straat op te gaan. Nog even een foto en dan in optocht, met de borden hoog geheven, door het centrum van Coevorden. Onderweg worden de traktaten uitgedeeld en ook de brievenbussen, die we onderweg tegenkomen, worden niet ontzien. Iedereen moet weten dat wij zijn langsgeweest en wat we te vertellen hebben.

16.30 uur — Terug in de kerk is er weer koffie of thee voor de mensen. Er is dan even pauze tot de broodmaaltijd.

17.00 uur — De broodjes worden op schalen binnengebracht. Even later staat ook de soep dampend voor onze neus.

18.00 uur — De groepen gaan in een lange rij naar de Drostenhof, waar het grote volleybaltoernooi gehouden wordt en de zaal wordt in gereedheid gebracht. De scheidsrechters, leraren van de A.C.S. "Ravelijn" uit Coevorden, komen binnen-

druppelen en ook de teams, die 's middags niet aanwezig waren, melden zich. 18.50 uur — Het toernooi wordt officieel geopend, de laatste spelregels worden uitgelegd en over een paar minuten zal het signaal klinken voor de eerste wedstrijden. 19.00 uur — De zoemer gaat, de teams staan op en het spektakel barst los. Het geschreeuw van de fanatieke supporters, vooral die van Hoogeveen, zorgt er af en toe voor, dat zelfs de omroepinstallatie overstemd wordt. De voorronde loopt slechts twee minuten uit en zo worden in ruim twee uur maar liefst veertig wedstrijden gespeeld.

21.40 uur — De winnaars van de poules (A: Megasmurfen 1 uit Nieuw Buinen; B: Megasmurfen 2 (alweer) uit Nieuw Buinen; C: Musselkanaal 1, uiteraard uit Musselkanaal en D: De Piraten uit Ter Apel) spelen om het hardst in de halve finale. Megasmurfen 2 en De Piraten overleven en gaan spelen om de fel begeerde eerste plaats.

22.00 uur — Een volle tribune, een uitzinnige groep supporters van de beide finalisten en een kei van een wedstrijd zorgen met elkaar voor een onvergetelijke sfeer. Er wordt om het hardst gestreden, ballen vliegen rakelings langs de wedstrijdtafel en in de tweede set zijn er alleen maar verbeterde gezichten te zien. Ze willen maar één ding: WINNEN!

22.15 uur — Uiteindelijk, na een zeer sportieve strijd is de sterkste in het gewest Drenthe bekend: Megasmurfen 2 gaat ons gewest in Zuidlaren vertegenwoordigen tijdens het finaletornooi op 19 mei.

Pieter Steenhuis, Marc Kruit

Dit toernooi is één van de acht die door het gehele land, op initiatief van de N.B.J.B. werden georganiseerd. In alle gewesten wordt het toernooi gecombineerd met een evangelisatie-activiteit.

EVANGELISATIE ONDER HET MOTTO "GEEN GEINTJES"

70 JAAR NBJB

In ditzelfde jubileumjaar, waarin we het 150-jarige bestaan van het baptisme in Nederland vieren, bestaat de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging 70 jaar. De jeugd is dus wat jonger dan de gemeente, hoewel 70 jaar ook al een respectabele leeftijd genoemd mag worden. Het aardige van deze verjaardagen is, dat zowel gemeente als jeugd niet ouder worden. Telkens weer zijn er mensen, die de weg naar de Heer, de gemeente en elkaar vinden. Dit evangelisatiejaar brengt hopelijk opnieuw een verjonging van de gemeente en een groei in jeugdwerk.

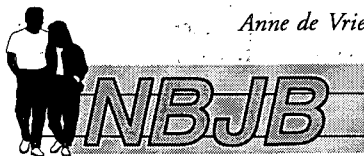
In de afgelopen 70 jaar heeft de jeugdbeweging een belangrijke rol gespeeld in het Baptisme. Ik denk dan niet alleen aan de grote hoeveelheid bestuurders, die de unie gediend hebben nadat ze op plaatselijk of landelijk niveau eerst hun vaardigheden hadden geoefend en beoefend in de jeugdbeweging (geen dank, geen dank).

Ik denk ook vooral aan de noodzaak jonge mensen in en rondom onze gemeenten een terechte plaats te geven in onze geloofsbeweging. Jongeren hebben hun eigen vaardigheden, vragen, moeilijkheden en vreugden. Contact met elkaar en met de plaatselijke en landelijke gemeente is noodzakelijk voor onze kinderen.

Maar ook de gemeente kan niet zonder jeugd, niet plaatselijk, evenmin landelijk. Jonge gelovigen zorgen met hun dynamiek en enthousiasme voor het noodzakelijke leven in de brouwerij. Dat laatste is beeldend bedoeld, dat begrijpt u wel.

Als voorzitter van de jeugdbeweging wil ik iedere Baptist in Nederland van harte gelukwensen met 150 jaar Baptisme en 70 jaar jeugdbeweging. Ik hoop dat ze nog vaak voor elkaar tot een bron van zegen en inspiratie mogen zijn.

Anne de Vries

TOEKOMST?

“Wat de toekomst brengen moge...”

Een veelgestelde vraag bij de NBJB. Praten, en nu ook schrijven over die toekomst, is tegelijkertijd heel eenvoudig en toch ook moeilijk. Want waar heb je het over met elkaar. Er is een veelvoud aan ingangen om met die toekomst bezig te zijn.

Je kunt kijken naar het aantal kampers dat meedoet aan NBJB zomeractiviteiten. Dat is een redelijk stabiel aantal, maar je zou natuurlijk groei willen zien.

Je kunt kijken naar het aantal deelnemers aan weekenden en trainingsavonden. En ja, daar moeten we bekennen dat er wel eens iets geannuleerd moet worden.

Je kunt kijken naar het aantal produkten dat per jaar bij de NBJB verschijnt. Dat is nog altijd indrukwekkend en tegelijkertijd weten we dat er nog heel wat op stapel staat.

Tenslotte kun je kijken naar het totaal aantal leden van de NBJB. Ook dat is een stabiel getal dat zo rond de vijfduizend schommelt. Dan eens wat meer, dan weer eens wat minder.

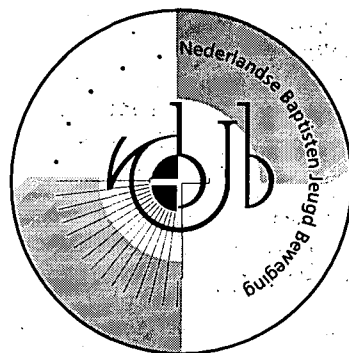
Onvermijdelijk is het om te kijken naar de bezuinigingsoperaties die ons treffen. Vandaag kreeg ik een fantastisch bericht! Geen extra bezuiniging bovenop wat we al wisten! En dat terwijl er sprake was van een bezuiniging van 100 %, een bezuiniging die nagenoeg niets van de NBJB in z'n huidige samenstelling zou overlaten. Tegelijkertijd blijft de toekomst onzeker, want we weten nog niet wat we nu wel zullen krijgen volgend jaar. En daarmee weet je nog steeds niet wat je wel en niet kunt uitvoeren in een nieuw jaar. Ik moet zeggen, je leert er ook mee leven. Natuurlijk baart het je zorgen. Je kunt niet of nauwelijks beleid voeren ten aanzien van je financiën, je personeel en de inhoud van je werk.

Maar die zorgen heb ik ook wel ten aanzien van een aantal zaken die minder met de landelijke organisatie NBJB te maken hebben.

Onze welvaartsmaatschappij heeft gezorgd voor een enorme individualisatie die ook onze gemeenten niet voorbij gaat.

Wat is nog de uitstraling van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland en van alle commissies die onder de paraplu van deze Unie functioneren?

Wat is nog de uitstraling van onze gemeenten?

Anno 1995 hebben we geen tijd meer om deel te nemen aan training en vorming, aan acties en evenementen.

We zijn er te moe voor!?

Er moet en mag ook niet te veel veranderen in de wijze waarop we geloven en geloof beleven.

De eredienst is eredienst, al weet ik hoeveel jaar. En daar waar alles om ons heen verandert blijft onze eredienst de eredienst.

Het is slechts een voorbeeld wat ik hier noem. Maar dit soort zaken baart wel degelijk ook veel zorg. Het zijn zaken die schadelijk zijn voor onze kinderen en jongeren, de gemeente van morgen zoals we die graag noemen. Mij bekruipt wel eens het gevoel dat de kerk het meest veranderde instituut is dat we in deze tijd kennen. En met het oog op de toekomst vraag ik me wel eens af of de gemeente van morgen er morgen nog wel is?

“Wat de toekomst brengen moge...”

Het is maar goed dat dit lied een tweede regel heeft, namelijk:

“mij geleidt des Heren hand”.

Als we die hand ons laten geleiden en daarmee ook de wil van God in ons leven en onze organisaties toelaten dan is er wat mij betreft ondanks alles hoop voor de toekomst.

Nico Wever

Een kijkje binnenskamers

De Nederlandse Baptisten Vrouwen Beweging

Vindt u dat ook zo leuk? 's Avonds als je een ommetje maakt even naar binnen gluren? Het hoort niet zo, dat weet ik wel, maar je komt nog eens op ideeën. Vandaag neem ik u mee voor een huiselijk ommetje en ik laat u lekker ongegeneerd binnengluren in alle kamers van het NBVB-huis.

Het NBVB-huis

Dat huis staat op het terrein van de Unie der Baptistengemeenten. Het staat er al dik 60 jaar. Het is een groot huis. Ook een fijn huis om in te vertoeven. Beneden zijn nogal wat woonkamers: 78 in totaal. Daar wonen de Afdelingen. Op de eerste verdieping zitten de 5 Gewesten en op zolder heeft het Landelijk Bestuur (LB) haar domicilie. Meestal zit het LB overigens aan de keukentafel om met de anderen te overleggen en samen besluiten te nemen.

Bij het NBVB-huis horen ook een paar aanleun-woningen. Daarin huizen de "Programma-commissie", de "Kandelaar-commissie" en de "Trainingscommissie". Dan zijn er ook enkele leden van de NBVB die op kamers wonen. Dat zijn afgevaardigden die de NBVB vertegenwoordigen in de Unie-Commissie, de Evangelisatie Commissie van de Unie, het Convent van Christen Vrouwen, de Werkgroep Toerusting en de woon / verzorgingscentra van Stichting Tabitha.

Natuurlijk is het huis aangesloten op het telefoonnet. Een speciaal daarvoor benoemd lid van de NBVB onderhoudt een permanente verbinding met de Europese Baptisten Vrouwen Unie (EBVU). Een Nederlandse zuster is hier momenteel zelfs vice-presidente van. Ook is er natuurlijk een directe lijn met de Baptisten Wereld Alliantie - Women's Department (BWA-vrouwenafdeling). Een keer per jaar, de eerste maandag in november, heeft het huis een satellietverbinding met alle Baptisten Vrouwen Beweging - huizen in de hele wereld. Dan wordt de Baptisten Wereld Vrouwen Gebedsdag gehouden; samen zijn we dan verbonden met elkaar maar vooral met God de Vader.

U ziet het, er wonen nogal wat vrouwen in dit huis. Om iedereen op de hoogte te houden, valt er elke maand een huiskrant "De Kandelaar" in de bus van elke bewoner die er op geabonneerd is (slechts f 17,50 per jaar). De Kandelaarcommissie zorgt er voor dat het een blad is met inhoud.

Verder zijn er de zgn. Gewestelijke Conferenties en besturen. Eén keer in de twee jaar de Nationale Conferentie, één keer per jaar de Algemene Vergadering en de zakelijke vergadering van het LB met alle commissies, gewesten en de verschillende afgevaardigden (U weet wel, de kamerbewoners).

Training en Toerusting

Er wordt wat afvergaderd binnen de NBVB. En vergaderen moet je leren, want besturen is een vak op zich. Daarom organiseert de Trainingscommissie 1x per 2 jaar een speciale besturentraining voor afdelingsbesturen.

U zult zich ondertussen wel afvragen: Waar vergaderen die NBVB - leden dan in vredesnaam over? In die vraag zit het antwoord al opgesloten. Want een van de doelen van de NBVB is de Vrede, die Jezus Christus de mensen in Zijn naam aanbiedt, te brengen aan alle volken. Letterlijk betekent dat ze jaarlijks met elkaar een bedrag van f 65.000,- op tafel proberen te krijgen om zendelingen in staat te stellen hun werk, in woord en daad, te kunnen doen, bepaalde projecten (in binnen- en buitenland), te steunen en het eigen NBVB kader op te leiden.

Dat kader organiseert namelijk van alles om de leden te helpen hun geloof te verdiepen, hen te helpen hun werkzaamheden en hun roeping thuis, in de gemeente en in de maatschappij beter te kunnen vervullen. Aan de hand van een jaarthema, een fantastisch hulpmiddel, worden afdelingsavonden ingevuld (de Programmacommissie reikt in haar blad hier talloze ideeën voor aan), projecten georganiseerd, aan gemeente-opbouw gedaan, enz. Door bezig te zijn met één jaarthema wordt ook de saamhorigheid binnen de NBVB vergroot.

Weet u waar het samenbindende karakter die onvermoede talenten tezamen met een grote verdieping van het geloofsleven vooral naar voren komen? Op de Landelijke Toerustingsdagen, die voor alle Baptistenvrouwen bestemd zijn en ook 1x

per 2 jaar georganiseerd worden. Wat je daar ervaart is wel zo iets fantastisch. Dat kun je niet beschrijven, dat moet je meemaken.

"Zusterhulp": trutten?

Zo, nu hebt u al een hele rondleiding gehad door het NBVB - huis. Hebt u zin gekregen om ook inwoner te worden van dat bijzondere huis? Wel wat let u? O, ik hoor het u / je al zeggen. Geen tijd, geen zin, te jong! Allemaal redenen die ikzelf ook gehanteerd heb. Ja, wat dacht je, dat ik altijd enthousiast geweest ben? Welnee! Zeker toen ik rond mijn 30ste voor de eerste keer naar de een zusterhulpavond ging, dacht ik daar compleet anders over... Wat dachten die ouwe trutten wel? Zaten ze me daar te breien, te haken, te borduren en te kletsen. Alles goed en wel, maar dan kon ik mijn tijd wel beter gebruiken. Totdat... een aantal jaren later - ik had de ziekte van Pfeiffer en een gezin met kleine kinderen - er een zuster van Zusterhulp op bezoek kwam. Ze zei: "Vanmorgen kom ik bij je op de koffie en morgenvroeg sta ik hier om acht uur bij je op de stoep en dan zal ik eens lekker aan het werk in jouw huis. De week daarop kwam een andere zuster me helpen, net zolang tot ik het weer zelf kon. Toen ben ik gaan beseffen wat de benaming zuster en Zusterhulp inhield... Mijn ogen gingen open. Die vrouwen hadden iets met elkaar. Een heel speciale band en ze kwamen daar niet in de eerste plaats bij elkaar voor hun eigen plezier - dat krijg je wel op de koop toe - maar voor heel andere belangrijke zaken. Ik ontdekte dat Zusterhulp een spelfunctie vervulde binnen de gemeente. De zusters gaven hun aandacht aan elkaar, aan materiële zaken die de gemeente na aan het hart lagen, aan zieken en eenzame ouderen. In breder verband ontdekte ik de hulp aan de zendelingen, de hulp aan projecten, kortom ik ontdekte dat Zusterhulp niet in de eerste plaats bestond om mij een gezellige avond te bezorgen, maar dat ik zou mogen meehelpen om de woorden van Jezus in praktijk te brengen: "Heb uw naaste lief als uzelf." En ik kreeg me daar toch een liefde voor terug. En een plezier. En een rijkdom aan geestelijke verdieping. Niet te geloven! Dat had ik dus al die jaren gemist. Niet die zusters waren trutten! Ikzelf was er een...

En, hebt u een beetje door gekregen wat het verschil is met een andere vrouwenvereniging? Zin gekregen om bij ons in te trekken? Prima idee. Misschien kunnen we u over de streep trekken door te zeggen dat we nog heel wat potjes op het vuur hebben in onze keuken en meestal iets speciaals op tafel zetten!!!

Wies Dijkstra - Spoelstra

“I HAVE A DREAM”

Dagdromen van een seminariumdocent

Dromen dromen

Het behoort tot de werking van de Geest dat je je soms laat meevoeren naar een land van ongedachte dingen. De werkelijkheid waarin je leeft geeft je dan aanleiding om je gedachten onder de leiding van de Geest de vrije loop te laten. Zo inspireerde de spanning tussen blank en zwart dr. Martin Luther King jaren geleden om hardop te dromen over een toekomst waarin geen onderscheid meer zou zijn tussen het ene en het andere ras. Hij zag kinderen van alle kleuren spelen in de straten van de steden in Georgia en Alabama.

Gezichten zien

‘Dromen dromen en gezichten zien’ is wat mensen overkomt wanneer zij in het krachtenveld van de Geest durven staan. Met de uitstorting van de Geest op de eerste pinksterdag ontvangen de volgelingen van de Heer Jezus Christus het vermogen om de gebaande paden van hun denken en doen te verlaten. Oud en jong horen iets wat zij nog nooit hebben gehoord. Zonen en dochters zien iets wat zij nog nooit hebben gezien.

Onaantastbare hoop

Zij allen zien iets van de toekomst van deze wereld. In een wereld die gekenmerkt wordt door zinloosheid en tragiek mogen zij profeteren van een onaantastbare hoop op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont. Met kracht verkondigen zij de

komst van het Koninkrijk en betuigen vol overtuiging dat de wereld niet marcheert in de richting van de totale ondergang, maar dat God ‘alle dingen weer zal oprichten’. Mensen die in de volheid en de kracht van de Geest willen leven zijn mensen die zeggen: ‘I have a dream...’

Visie op de gemeente

Wie door de Geest aangeraakt zijn, gaan vanuit het Woord ook de geweldige potenties van de gemeente ontdekken. Zij zien op een visionaire wijze nog iets anders dan alleen maar ‘om met Paulus te spreken - niet vele wijzen, niet vele invloedrijken en niet vele aanzienlijken’. Het kleine kuddeke kan grote dingen doen door vanuit haar midden het Woord des Heren te laten weerklinken. Jongelingen en ouden die dromen dromen, leggen zich niet neer bij de deprimerende neergang van kerk en christendom en gaan niet bij voorbaat uit van een angstige handhaving van de status quo in de gemeente, maar willen leven vanuit de bijbelse realiteit ‘dat God bij machte is on-eindig veel meer te doen dan wij bidden of beseffen’.

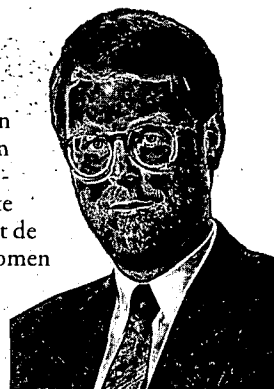
De droom van een docent

Is de droom van een seminariumdocent ingegeven door een frustrerende werkelijkheid? Moet hij die werkelijkheid ontvluchten door zich over te geven aan gemijmer en gepeins? Nee, hij kan niet teleurgesteld zijn met 9 studenten in de dagopleiding en 11 studenten in de

Tweede Weg Opleiding. Hij voelt zich rijk met dit aantal mensen dat hij met anderen samen kan opleiden. Hij mag deze mensen stimuleren op hun weg naar het toekomstige werk in de gemeenten. Hij mag ze helpen zich de nodige kennis en vaardigheden eigen te maken. Hij droomt hun dromen mee...

Geen bedriegelijke dromen

Dromen ontstaan op de bodem van de diepste verlangens of de diepste angsten. Dat zegt de psychologie. Dromen kunnen ook geboren worden door de inblazingen van de Geest.

DR. Y. HORJUS

Deze docent heeft ook een droom. Hij droomt ervan dat méér mensen de weg weten te vinden naar de opleiding, méér mensen de visie op de gemeente zullen delen dat de gemeente geroepen is om ‘veelkleurige wijsheid van God bekend te maken’. Hij droomt ervan dat er jongelingen en ouden zullen komen die enthousiast zijn, die werkelijk in-God-zijn. Zulke enthousiastelingen zijn nodig om mede geestelijke leiding te geven in de gemeente van de Heer op de weg naar de vol-einding. Het kan een bedriegelijke droom zijn om de collegezaal gevuld te zien met vele studenten. Om jaarlijks aan meerdere studenten het einddiploma uit te reiken. Maar het kan ook een droom zijn die de Geest je te dromen geeft. Zijn er mensen die bij zichzelf iets herkennen van deze droom? Die in hun ‘stoutste’ dromen zichzelf als voorganger in een gemeente aan het werk zien?

Gegrepen door het evangelie

Wie gegrepen zijn door het evangelie van de Heer, wie zich met veel liefde inzetten voor het werk in de gemeente en voor wie het een vreugde is met anderen hun geloof te delen, zij zijn de eerstaangewezenen om ook te zeggen: ‘I have a dream’.

Y. Horjus

HET SEMINARIUM BIEDT DE MOGELIJKHEID VOOR VERDERE FORMING EN ONTWIKKELING VAN GENADEGAVEN

Dringend verzoek van de Baptisten Gemeente Sneek om alle losse en opgeplakte SPAARRUITJES van de TREKPLEISTERDROGIST mee te nemen (geven) naar de Landelijke Ontmoetingsdag. In Sneek lukt het namelijk niet om 30 kaarten vol te sparen voor Duplo, Lego of een Badhanddoekset. Toch hebben we zoveel nodig om de hele groep kinderen uit het stralingsgebied van Tsjernobyl, die voor een gezondheids-vakantie onze gast wordt, zo'n extra-tje mee te kunnen geven. Helpt U even mee? Alle beetjes helpen! Wie neemt even het initiatief om de zegeltjes per Gemeente of per touringcar te verzamelen? U kunt ze inleveren bij de stand van de U.Z.C. Alvast bedankt en tot ziens in Zuid-laren.

Zr. T.W. van der Werf

Een verantwoorde levensstijl is óók nog 'n stuk voordeliger.

Ansvar Idéa verzekert mensen die bewust hebben gekozen voor een verstandige levensstijl, o.a. ten aanzien van alcohol. Die betrokken zijn bij vraagstukken van onze maatschappij, zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving en hun manier van leven.

Het zijn ook de mensen die onnodige risico's vermijden en door hun weloverwogen levensinstelling minder schade ondervinden dan anderen. Wie verantwoord leeft en minder schade veroorzaakt, heeft o.i. ook recht op een beloning.

ANSVAR Idéa

verzekeringen voor een verstandige levensstijl

*Ansva Idéa maakt deel uit van de Ansva Groep met ruim driekwart miljoen verzekerden en met vestigingen in Europa, Azië en Australië.

Tot 30% korting mogelijk

Daarom hanteert Ansva Idéa een bonus-systeem waardoor meerdere verzekeringen samen met het aantal schadevrije jaren hoge kortingen kunnen opleveren. U kunt de uitgebreide documentatie aanvragen bij Ansva Idéa Verzekeringen* in Amsterdam, tel. 020-617 0426, of de bon opzenden. 'n Postzegel is niet nodig.

Ik ontvang graag vrijblijvend uw documentatie.

Naam: _____

Adres: _____

Tel.: _____

Postcode/woonplaats: _____

Opzenden: Ansva Idéa, Antwoordno. 46050, 1060 VB Amsterdam

de Stoppel- berg

Vakantieaanbiedingen in de bossen op de Veluwe – 'er even tussenuit in een christelijke omgeving'

- MIDWEEK III, van 12 - 16 juni 1995 à f 275,- p.p.
- EXTRA MIDWEEKARRANGEMENT IN JUNI, van 26 - 30 juni 1995 à f 275,- p.p.
- EXTRA MIDWEEKARRANGEMENT IN JULI, van 17 - 21 juli 1995 à f 275,- p.p.
- MIDWEEK IV, van 7 - 11 augustus 1995 à f 275,- p.p.

Alle bovenstaande 5 daagse arrangementen zijn op basis van een 2-Persoonskamer met Douche en Toilet, Vol Pension, inclusief Koffie en Thee. Toeslag 1 persoonskamer f 40,- per midweek.

Informeer vrijblijvend naar een eventuele verlenging van uw midweek.

Voor informatie en reserveringen:
Buitencentrum de Stoppelberg
Stoppelbergweg 41
7361 TE Beekbergen
tel. 05766-1934 fax 05766-1842

Op dinsdag 18 april 1995 heeft de Here tot Zich genomen onze broeder

TON ALTING

op de leeftijd van 58 jaar.

Baptisten Gemeente Assen

"De Heer is mijn Herder." Ps. 23

Op 11 april 1995 is van ons heengegaan

**CATHARINA CORNELIA
HARDER-DIJKSTRA**

in de leeftijd van 88 jaar

Baptisten Gemeente Sneek

"Want wij weten, dat, indien de aardse tent, waarin wij wonen, wordt afgebroken, wij een gebouw van God hebben, in de hemelen, niet met handen gemaakt, een eeuwig huis."
II Kor. 5:1

In vol vertrouwen op zijn Heer en Heiland is van ons heengegaan onze trouwe broeder

CORNELIS VAN DER MEI

op de leeftijd van 72 jaar

25 april 1995

Baptisten Gemeente Utrecht-Noord

"Smaakt en ziet, dat de Here goed is; welzalig de man die bij Hem schuilt."
(Psalm 34:9)

Jezus, Uw verzoenend sterven is het rustpunt van mijn ziel!

In deze zekerheid is nog zeer onverwacht overleden mijn lieve man, onze zorgzame vader en opa

JAKOB AKKERMANN

* 27 september 1940 † 26 april 1995

9581 AA Musselkanaal
Marktstraat 2

Henny Akkerman-Smidt
Westervoort:

Klaas Hendrik Akkerman
Caroline Akkerman-Bennik
Matthijs

Westervoort:
Antoinette Groenewold-Akkerman
Richard Groenewold

Musselkanaal:
Natasja Grinwis-Akkerman
Gerard Grinwis

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.

Komf. vakantiewoning in Hoog-Sauerland (Duitsl., Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D 58285 Gevelsberg. Tel: 02332/60504.

Het Nederlands Dagblad
de snelst groeiende krant van
Nederland, maar

we staan niet op eigen benen

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT.

WANT DAAR STAAN WE VOOR.

4 weken op proef voor f15,-

Bel:06-0224211

GRATIS OP WERKDAGEN, TOT 16.30 UUR.

Nederlands Dagblad

Gereformeerd gezinsblad

*"Want wij weten, dat, indien de
aardse tent, waarin wij wonen, wordt
afgebroken, wij een gebouw van God
hebben, in de hemelen; niet met
handen gemaakt, een eeuwig huis."
II Kor: 5:1*

Na 72 jaar op aarde gelogeerd en
actief geleefd te hebben, is mijn
lieve zorgzame man en onze vader
Thuis gekomen bij zijn Heer

CORNELIS VAN DER MEI

Corry van der Mei-Heijnen
Marika en Marinus
Joeke
André en Helen
Kees

25 april 1995

Van Lingelaan 3
3602 PA Maarssen

De begrafenis heeft inmiddels
plaatsgevonden.

*"De Heer is mijn Herder,
mij ontbreekt niets."*

Door de Heer thuisgehaald
onze broeder

LUPKO AEILKEMA

op de gezegende leeftijd van 86 jaar

Echigenoot van Maria Freriks

29 maart 1995

Baptisten Gemeente Stadskanaal-
Zuid

"Ik zie een poort wijd open staan."

In het volste vertrouwen op zijn
hemelse Vader is, na een moedig
gedragen ziekte, Thuisgehaald, Zijn
moegestreden kind, mijn innig lieve
zorgzame man en vriend en onze
lieve vader

**JACOB SCHUIL
JAAP**

op de leeftijd van 52 jaar.

Liery Schuil-de Bruijn
Ronald en Marianne
Marco en Anja

3844 CW Harderwijk, 24 april 1995
Bottermeen 1

De begrafenis heeft inmiddels
plaatsgevonden.

Te huur: rustig gel. vak.bung. in een
mooie bosrijke omg. Goede fietsmog.
Tot 1/7 aantr. kortingen. Nog ruimte
mrt-juni. Inl. de Cantharel, Kem 19,
6451 GC Schinveld; tel: 045-251176.

HOE VINDT U DE CHRISTEN?

Dit nummer is dikker dan de normale uitgave, die 16 pagina's telt. Misschien krijgt u
dit blad voor het eerst in handen. Of u had er nog niet aan gedacht u te abonneren.
Dat kan dan nu gemakkelijk, want u kunt deze bestelbon opsturen.
De abonnementsprijs is f 57,- per jaar. Er verschijnen 21 nummers per jaar. Abonne-
menten lopen per kalenderjaar, dus u betaalt in 1995 alleen de nog verschijnende
nummers.

Ja, noteert u mij als abonnee op De Christen.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/plaats: _____

Handtekening: _____

Zenden aan: Unie bureau, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin.

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 9 - 12 MEI 1995

de **Christen**

t telecom

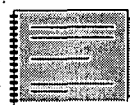

**Na 150 jaar
Baptisten
nog steeds in
beweging**

Jubileumnummer

Een jubileum: 150 jaar baptisme... om uit te delen!

Agenda

- 19 mei Gospelconcert + finale regionale volleybaltoernooien (Zuidlaren)
- 20 mei Landelijke Ontmoetingsdag
- 11 juni Baptist Youth World Day of Prayer
- 16 juni Jaarvergadering NBJB
- 17-24 juni Ouderenweek
- 1-6 aug BWA congres
- 6-8 aug JAV
- 2-4 okt ECU-conferentie (Dalfsen)
- 18-20 okt AV (Stadskanaal)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Versijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie

L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur

H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie

Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverte-
ties opgeven aan het Unie-bureau.

BEWEGING

Onze gemeenschap viert het 150-jarig bestaan van het Baptisme in Nederland. Met een landelijke evangelisatie-actie, die elke gemeente op eigen manier heeft ingevuld. En met een grote ontmoetingsdag op 20 mei.

We mogen in bescheidenheid dankbaar zijn. In bescheidenheid, want we zijn in die 150 jaar met ca 12500 leden geen grote kerk geworden en daar gaat het ook niet om. We mogen er wel oog voor hebben dat er uit de moedergemeente meer baptisten gemeenten zijn ontstaan dan het Unie-boekje aangeeft. Niet alle gemeenten werden lid van de Unie van Baptisten Gemeenten.

In 1845 hadden zeven mensen de moed om de kerkelijke traditie te doorbreken en zich te laten dopen zoals Gods Woord aangeeft. Want dat was hun duidelijk geworden. Zij wilden ook nieuw-testamentische gemeente zijn, gemeente van mensen die hun zaligheid en zekerheid hadden gevonden in Jezus Christus.

Dat baptisme bracht een beweging op gang waarbij steeds meer mensen zich thuis voelden. Het was herkenbaar als bijbels, zonder franje. Eenvoudige, toegewijde mensen met kennis van de Bijbel brachten een boodschap, die iedereen kon verstaan. Zij spraken met verstand en hart en hebben steeds een belangrijke rol vervuld in onze gemeenten.

Wij mogen dankbaar zijn omdat er nog steeds plaats is voor mensen die in de Bijbel een aantal principes ontdekken over geloof en gemeente. Daarbij denken we aan de volgende dingen:

- De nadruk op het persoonlijke geloof in Jezus Christus als Verlosser en Heer. Of dat nu ontstaat in een groeiproces vanaf je jeugd, of door een plotselinge ontdekking, een bekering. Het is niet genoeg van jongsaf 'bij de kerk' te horen. Het geloof dient beliden te worden en bezegeld door de doop.
- De gemeente wordt gevormd door het samengaan van gelovigen, die vanuit de verbondenheid met Christus ook de band met elkaar hebben. Lid zijn van de gemeente is geen vrijblijvende zaak, maar rechtstreeks uitvloeisel van het geloof in de Heer van de gemeente.
- Elk lid van de gemeente is mede verantwoordelijk voor de gemeente. Wij kennen geen regeerders aan wie wij de verantwoordelijkheden delegeren. Grote beslissingen worden niet ergens door een top-voorganger, raad, Unie-Commissie- genomen, maar door de gemeentevergadering. Dit zijn een aantal gegevens die ons onderscheiden van andere gemeenschappen.

Er is een beweging op gang gebracht. Die heeft geleid tot het vormen van gemeenten. Ze heeft ook kanalen gevormd voor evangelisatie en zending. Want de wereld moet bereikt worden met de blijde boodschap. Daarom zal het werk in de gemeente altijd twee kanten hebben: Opbouw van ons geloof en getuigenis in de wereld. Als we dat tweede verwaarlozen raakt de vaart eruit en zijn we geen beweging meer.

In dit speciale nummer vindt u allerlei facetten van onze beweging. Laten we dankbaar zijn voor wat God geeft en ermee aan het werk blijven.

H.G.de Winkel

INHOUD

J. Reiling	Plant van eigen bodem	3-4
C. Heldrop	Bevrijding (bijbel)	5
H.G. de Winkel	Gemeente in beeld: Stadskanaal-Noord	6-7
	UZC-pagina's	8-11
	Tabitha in Amsterdam	12-14
Wout Huizing	Ook Tabitha Den Haag viert feest	14-15
	ECU-pagina's	16-19
	NBJB	20
W. Dijkstra-Spoelstra	NBVB: Een kijkje binnenkamers	21
Y. Horjus	"I have a dream"	22
	Advertenties	23-24

PLANT VAN EIGEN BODEM

Zo typeerde de eerste geschiedschrijver van het nederlandse Baptisme, de hervormde Dr. G.A. Wumkes, onze beweging. Deze typering is ook de titel geworden van het foto- en tekstboek dat ter gelegenheid van het honderdvijftigjarig bestaan van het Baptisme in Nederland door de Unie wordt uitgegeven. Enkele fragmenten uit dit boek worden hier gepubliceerd. Zij berichten van hoogte- en dieptepunten van onze geschiedenis.

Het begin

In mei 1845 werden in een kanaal in Gasselternijveenschemond zeven mensen bij onderdompeling gedoopt door Julius Köbner uit Hamburg. Het waren Johannes Elias Feisser, Arend Speelman, Roelof Reiling, Geertruida Reiling-Teissens en Willem, Jannes en Hendrik Kruit. Het lijkt geen erg indrukwekkend gebeuren wanneer we er na honderdvijftig jaar op terugzien. Maar in de levens van deze zeven mensen was het zeer ingrijpend. Dat gold vooral voor de latere voorganger van de eerste gemeente, Feisser (1805-1865). Hij was de plaatselijke hervormde predikant en was tot de overtuiging gekomen dat de volkskerk die hij diende geen gemeente van Christus was omdat haar leden geen gelovigen waren. Eenmaal hiervan overtuigd geraakt kon hij ook de kinderdoop niet langer voor zijn rekening nemen. Het leidde tot een hevig conflict met de kerkeraad en op de nieuwjaarsmorgen van 1844 werd in Gasselternijveen van de kansel meegedeeld dat dominee Feisser uit zijn ambt was ontzet. Deze gebeurtenissen werden bekend bij de leiding van de eerste baptisten gemeente in Duitsland in Hamburg. Twee vertegenwoordigers reisden af naar Nederland en vertelden van de gemeente in Hamburg en van de vele Baptisten gemeenten in Engeland en Amerika. Feisser had nog nooit

van het Baptisme gehoord. Hij herkende in wat de broeders vertelden het beeld van de gemeente zoals hij dat zelf in het Nieuwe Testament had ontdekt. De kleine kring van mensen die hem na zijn ontzetting uit het ambt trouw waren gebleven deelde in deze ontdekking. Zij konden hun doop als baby's in de hervormde kerk niet langer als een bijbelse doop zien en besloten daarom zich bij onderdompeling te laten dopen zoals het Nieuwe Testament dat van hen vroeg. Dat gebeurde in mei van het jaar 1845, waarschijnlijk op de 15de dag van die maand. Op diezelfde dag werd een gemeente geïnstitueerd, een Gemeente van Gedoopte Christenen. Het Baptisme in Nederland was geboren.

De geboorte van de Unie

Nadat in de loop van de jaren zeventig van de vorige eeuw verschillende pogingen waren gedaan om tot een hechtere band tussen de gemeenten te komen, was bij het begin van de jaren tachtig de tijd rijp. Reeds in 1879 kwamen voorgangers en ouderlingen van de meeste gemeenten enkele keren bijeen. In juli 1880 werd op zo'n bijeenkomst in Haulerwijk besloten om samen een unie te gaan vormen. Op 26 januari 1881 werd de Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen opgericht. Zeven gemeenten sloten zich aan: Stadskanaal, Nieuwe Pekela, Groningen, Foxhol, Haulerwijk, Hengelo en Sneek. De Unie wilde geen kerk zijn en daarom werd geen bindend belijdenisschrift opgesteld maar een korte omschrijving van wat de gemeenten beleiden. De

oprichters vonden de doelstelling van de Unie belangrijker dan de grondslag. De Unie diende:

- om tussen de gemeenten "liefde, achting en eendrachtige samenwerking" te bevorderen;
- om gelegenheid voor evangelisatie en voor bekendmaking van de beginselen van de gemeenten te scheppen;
- om contacten te zoeken en te onderhouden met andere gedoopte Christenen in eigen land en in de hele wereld;
- om samen met andere christenen te werken aan het heil van de samenleving;
- om vrijheid van godsdienst te bepleiten.

De naam van de Unie is in de loop der jaren anders geworden, nl. Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland. Dat is de internationale naam die ons verbindt met miljoenen geloofsgenoten. Doel en grondslag zijn gebleven zoals de oprichters dat hadden vastgesteld. Zij betekenen tot op de dag van vandaag een opdracht voor alle gemeenten en hun leden.

Drie leiders

In de eerste wereldoorlog (1914-1918) bleef Nederland neutraal en leed slechts zijdelings onder het geweld van die oorlog. Het werk in de gemeenten ging door en er was enige groei te bespeuren. Toch was de periode na de oorlog anders dan de vorige. Dat had voor een belangrijk deel te maken met het feit dat zich een nieuwe generatie van leiders aandiende. Naast anderen waren vooral drie mannen die hun stempel op het Baptisme in de periode tussen de oorlogen hebben gedrukt. De eerste van hen was Jan Willem Weenink (1886-1975). Afkomstig uit Dieren en gedoopt in Zutphen studeerde hij - als eerste! - niet in Hamburg maar aan het beroemde Spurgeon's College in Londen. Vijfentwintig jaar was hij toen hij in 1911 in Stadskanaal werd bevestigd waar hij 36 jaren zou werken. Hij was een dynamische persoonlijkheid, een man die groot dacht voor het kleine werk van de gemeente en haar omgeving. Hij was de ondernemer in Baptist Nederland. De tweede was Jan Louw (1887-1969). Afkomstig uit 's Gravenhage studeerde hij in Hamburg en begon zijn werk als voorganger in 1912 te Nieuwe Pekela. Lange

JOHANNES ELIAS FEISSER

50 JARIG BESTAAN DER UNIE (1931) - OP PLAATS WAAR DE EERSTE BAPTISTEN WERDEN GEDOOPT IN 1845

DOFEN OP DE NAAM VAN JEZUS (DS. R. J. VOORHAAR)

tijd was hij voorganger in Groningen (1927-1948). Was Weenink de ondernemer, Louw was de leraar van de gemeenten. In "De Christen" schreef hij jarenlang zijn "Losse Schakels", korte, diepgaande theologische overwegingen. Daarnaast was ook Louw een bestuurder van formaat die in de Unie belangrijke posten heeft bekleed.

De derde was Koop Reiling (1892-1973), kleinzoon van Roelof Reiling, een van de eerste zeven Baptisten. Hij studeerde in Hamburg en aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. In 1918 begon hij zijn werk als voorganger in Workum en Staveren. Hij was in de eerste plaats pastor en

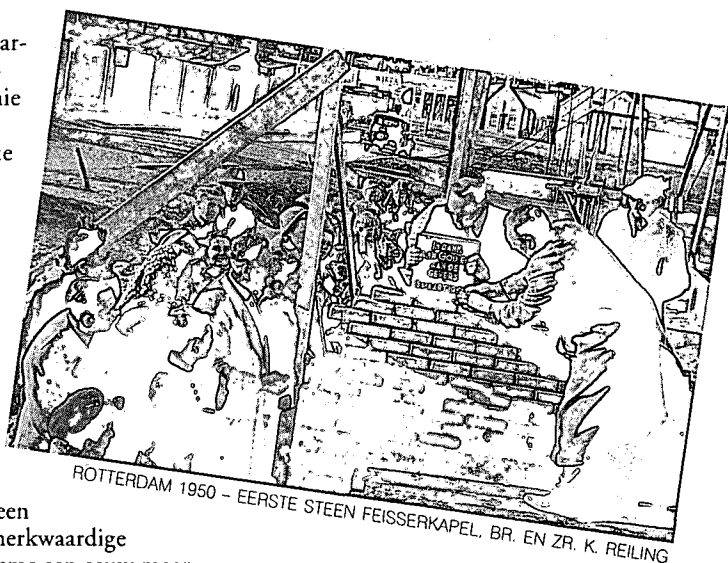
gemeentebouwer en daarnaast een bekwaam bestuurder die ook de Unie vele jaren als voorzitter van de Unie-Commissie heeft gediend. In tal van gemeenten trad hij in moeilijke situaties op als consulent.

'Nieuw Baptist Nederland'

In november 1945, een half jaar na het eind van de tweede wereldoorlog, kwam de Unie voor het eerst weer in vergadering bijeen in Groningen. In dat merkwaardige jaar bestond het Baptisme een eeuw maar zo vlak na de oorlog werd daaraan weinig of geen aandacht besteed.

Het eeuwfeest werd in 1946 gevierd, natuurlijk in Stadskanaal onder leiding van J.W. Weenink. Het verleden werd gesymboliseerd door de toespraak van broeder Jannes Reiling, geboren in 1846 en in zijn honderdste levensjaar nog volop bij de tijd.

De toekomst kwam in het middelpunt door de slogan van Weenink: 'Nieuw Baptist Nederland gaat van stapel'. Als eerste teken van vernieuwing werd besloten tot de oprichting van een eigen opleiding van de voorgangers. Er moest een 'seminaire', zoals Weenink het uitdrukte, komen. Het kwam er nog in hetzelfde jaar en ging vijf jaren later geruisloos ten onder... Toch was dit een signaal van een nieuwe periode voor de Unie en de ge-

ROTTERDAM 1950 - EERSTE STEEN FEISSERKAPEL. BR. EN ZR. K. REILING

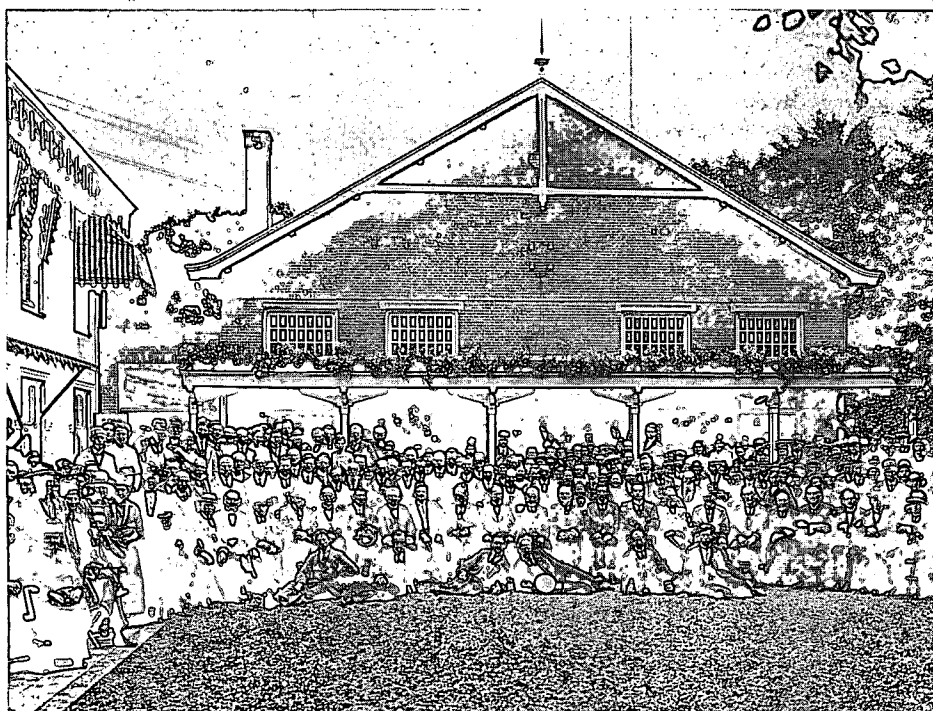
meenten. Er was toch echt zoiets als 'nieuw Baptist Nederland'! In 1958 kwam het eigen seminarie er toch.

En nu?

Wij staan nu, kort voor de eenentwintigste eeuw, aan het eind van een periode van honderdvijftig jaren. Voor veel kerken is dat maar kort, zelfs voor veel Baptisten gemeenten elders in de wereld. Voor ons is het, als wij erop terugzien, een zeer lange tijd. Wat is er allemaal wel niet veranderd sinds de doop van de eerste zeven in de vaart van de Gasselternijveense mond! Wij zijn geen verketterde sekte meer, worden vaak zelfs al vanuit vrije groepen en gemeenten beschouwd als kerken net als de andere. Wij hebben een eigen traditie ontwikkeld die ons dierbaar is, de traditie van de Christonome gemeente die bestaat uit mensen die bewust voor Hem hebben gekozen en ten teken daarvan zich hebben laten dopen. Maar ook de traditie van de gezamenlijke gemeenten die weten dat zij op elkaar zijn aangewezen, onderling afhankelijk (interdependent) zijn, en niet alleen maar autonoom en onafhankelijk (independent). Die voor elkaar liefde, achting en samenwerking willen opbrengen. De traditie die zich niet in belijdenisgeschriften liet neerleggen maar leefde en leeft uit de telkens weer nieuwe confrontatie met de Schrift. Zolang deze voortdurende confrontatie plaatsvindt zal deze traditie een levende traditie zijn en niet een stenen last uit het verleden. Daarvoor is vandaag moed en vertrouwen nodig, net als voor Feisser en zijn getrouwen.

Mogen deze moed en dit vertrouwen onze gemeenten leiden tot over de grens van de komende eeuw tot de komst van Christus onze Heer.

Jannes Reiling

1921 AV TER APEL

'BEVRIJDING'

'God heeft u geroepen om vrij te zijn; gebruik echter die vrijheid niet als een aanleiding om uw eigen zin te doen, maar dient elkaar door de liefde' – Galaten 5,13

Volgens 'Van Dale' betekent bevrijding o.a. 'vrij worden van overheersing'. Woorden die ons wellicht aanspreken als we denken aan die verschrikkelijke oorlog waaraan 50 jaar geleden op 5 mei 1945 een einde kwam. Zij die vooral de hongervinter in het westen van ons land hebben doorstaan, zien het nog voor zich hoe het eten door de vliegtuigen letterlijk uit de hemel over hen werd uitgespoten. Een belevenis die uitbundig werd gevierd. Bevrijd! Weer in vrijheid te mogen leven, dat is een geweldig iets.

Bevrijding van...

Daaraan worden we herinnerd bij het doorbladeren van vele boeken en tijdschriften, met studies over miskenning van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden in onze wereld van vandaag. Nog altijd gaat over de wereld een vloedgolf van onderdrukking en discriminatie. In de bijbel lezen we over het volk Israël. Wat het allemaal heeft meegemaakt aan overheersing door allerlei machten. Toch altijd weer gevolgd door 'bevrijding'. Tevens lezen we over het herdenken van bevrijding, gepaard gaande met de overvloedige zegen van de Heer aan zijn volk. Waar het trouwens gaat om de God voor alle volken, bemerk je bijvoorbeeld in Psalm 66 hoe universeel men kon denken. In plaats van alleen maar blij te zijn over de oogst die het eigen volk geschonken werd, roept de dichter de hele aarde op om te jubelen over de heerlijkheid van Gods naam. Israël is er voor de wereld. Abraham trok uit met de wetenschap dat, dankzij zijn 'Exodus', alle volken gezegend zouden worden. De uittocht, bevrijding uit Egypte, de tocht door de woestijn, de intocht in het beloofde land, spreken heel in 't verborgen over onze verlossing, over ons onderweg zijn en onze toekomst.

Wat over het lijden van Israël beschreven is kan wellicht worden gelezen als een huiseringwekkende profetie van de martelingen die de nazi's en hun trawanten uitdachten om de joden te vernietigen. En toen kwam de bevrijding... 'U leidde ons uit' zingt men in de bijbel, 'de overvloed in'. En wij, de volkeren, worden opgeroepen om te ontdekken hoe vreselijk en hoe heerlijk het is om Gods volk te zijn, want dankzij het lijden, het sterven en de opstanding van die Ene Jood,

Jezus van Nazareth, zijnook wij als de in Hem gelovigen, voor eeuwig bevrijd en op weg naar Gods Koninkrijk. Weliswaar een ander koninkrijk dan menselijkerwijs werd verwacht. Toen Jezus aan de gevangenen loslating verkondigde, zoals door Jesaja was geprofeteerd, dachten veel toehoorders ongetwijfeld aan de vroegere tijd van verdrukking, gevangenschap en slavernij. Maar Jezus was niet gekomen om hen te bevrijden van de toenmalige Romeinse bezetting, maar van de geestelijke machten die hen gevangen hielden, hun zonden. Hoe had koning David zich daarover reeds geuit in Psalm 32 en uiteindelijk kunnen zingen: *'Gij omringt mij met jubelzangen van bevrijding.'*

'Hij is het, die zijn volk zal redden van hun zonden', verhaalt de evangelist Mattheüs. Jezus zou uiteindelijk zijn leven geven opdat de door Hem behouden mens, levend uit de vergeving van zonden, 'bevrijd' deel zou mogen hebben aan het komende Koninkrijk van God. Hoewel prachtige toekomstmuziek, is het niet minder van betekenis voor het hier en nu.

Bevrijd tot...

Paulus kwam tot de ontdekking dat de gemeente van Galatië gevaar liep om haar pas gevonden vrijheid weer te verliezen en terug te vallen in de door Christus vervulde joodse gewoonten en tradities. De vrijheid van Gods kinderen zou eerder in hun doen en laten tot uiting moeten komen in wat Christus voor hen betekent en

door hen wil doen in deze wereld.

Toen 37 jaar geleden de Heer mij riep tot navolging, werd op de melodie van 'Waar de blanke top der duinen, schittert in de zonnegloed' ook door mij enthousiast mee gezongen: *'Halleluja, Jezus stierf voor mij, ik ben nu vrij!'*

Hoe kritisch we vandaag ook mogen aankijken tegen deze woord- en muziekkeuze, het werkte wel! Waarom? Omdat door de werking van de Heilige Geest de vrucht van het voltooide werk van Christus aan het kruis tot stand gebracht, in het leven van mensen werd bewerkstelligd. De duintop mag dan vandaag misschien ervaren worden als een top van de levensberg waartegen we opzien, maar dan wel bestraald door de zon van Gods liefde, waardoor de weg naar de toekomst begaanbaar is geworden.

Het zal voor de door Christus vrijgemaakte, zo, u wilt, bevrijde mens duidelijk zijn wat hem te doen staat. Vanuit weliswaar eigen persoonlijke verantwoordelijkheid tegenover God, elkaar te mogen dienen door de liefde.

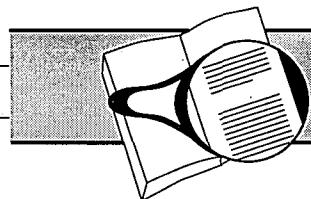
Merkwaardig genoeg, dat de dichter van Psalm 66 van het 'ons' plaats maakt voor het 'ik'. 'Ik wil vertellen wat de Heer heeft gedaan aan mijn ziel.'

Bevrijdingsdag kan pas echt gevierd worden, als ieder persoonlijk tot daden komt, die duidelijk maken dat hij ook in zijn eigen leven als een bevrijd mens wil leven. Paulus waarschuwt tegen een mogelijk misbruik maken van de christelijke vrijheid. Dat gebeurt, wanneer die vrijheid gebruikt wordt voor uitsluitend eigen belang. Jezelf laten gelden. Zo'n vrijheid is eerder een vorm van gebondenheid. We draaien dan ons leven lang om onszelf heen. We krijgen zo levenslang van ons eigen 'ik'. We zijn vrij, wanneer we er zijn tot de dienst van een ander. We moeten in hoger beroep gaan tegen ons eigen 'ik' om zo open te staan voor een ander. De vrijheid voor onszelf is gebondenheid. De gebondenheid aan een ieder is vrijheid. Wij zijn altijd weer geneigd om de vrijheid primair op te vatten als vrijheid van iets. De bijbel wil ons leren, dat de vrijheid primair vrijheid tot iets is.

Mogen we met de visie, dat God de toekomst in handen heeft en zijn Rijk zal komen, op dit aardse rijk het werk voortzetten waartoe de Heer ons heeft geroepen. 'Werk uit, wat God in u werkte!' 'Bevrijding brengt verblijding.' Halleluja!

C. Heldrop

Bijbel

Gemeente in beeld:

STADSKANAAL- NOORD VIERT FEEST

Baptisme en gemeentevorming zijn onafscheidelijk met elkaar verbonden. Zo hebben de pioniers het gezien en zo zien wij het nog steeds. Bij de herdenking van 150 jaar Baptisme in Nederland moet daarom ook Stadskanaal-Noord, als eerste Nederlandse baptisten gemeente, in beeld komen.

"Wij vieren feest!"

Na veel spanning, zorg en gedachtenstrijd, soms tegenstrijdige gedachten, liet een zevental gelovige mensen in het kanaaltje waarbij zij woonden zich dopen. Slechts een 300 meter bij de kerk vandaan waar zij getrouwd ter kerke gingen. Zou het een uitbundig feest geweest zijn? Zou men luid hebben staan juichen en zingen? Zou men de meerwaarde ervan direct hebben ervaren? Wie zal het weten?

Wat we wel weten is het feit dat men hun overtuiging niet kon accepteren binnen de toenmalige kerk: de Nederlands Hervormde Kerk. Er was voor hen geen plaats meer in de Kerk. Ze werden gemeden, geweerd. Zelfs binnen de familiekring kon nog nauwelijks sprake zijn van een familielatie. Op het werk? Ze waren niet meer de eerste keus. Dr. Feisser overkwam het zelfs dat zijn moeder hem niet meer wenste te ontmoeten.

Een moeilijke tijd. Naar menselijke maatstaven gemeten kunnen we anno 1995 slechts gissen, hoe moeilijk het geweest moet zijn. Bijna tien jaar later schrijft een bevriend jurist van dr. Feisser over hem: "Schoon ik het bejammer, dat een man van zoo uitstekende talenten voor de uitbreiding van het Godsrijk – in het openbaar althans – verloren is..." Hij vond het jammer dat de uitstoting plaats vond. Geen plaats meer!

Mede door sterke karaktereigenschappen, gekoppeld aan een grote overtuiging zal men elkaar toen hebben gestimuleerd om naar Het Woord te handelen.

Met respect, met gepaste dankbaarheid mogen we terugblikken op de gebeurtenissen van toen. Daarom vieren wij, die ons als Gemeente van Christus de voortzetting weten van de toenmalige Gemeente van Ge-

doopte Christenen, ons feest. De Baptisten gemeente Stadskanaal-Noord viert feest in mei. Veertien dagen lang. Een feest met veel aspecten; de nadruk ligt op het ontmoeten, op evangelisatie en bezinning.

We nodigen uit en kijken uit naar de buren van de kerk. We nodigen allen uit die korte tijd of langer geleden met ons opgetrokken. We verwachten onze broeders en zusters uit heel het land bij het bezinningsmoment op 18 mei. Ook het plezier zal niet ontbreken; schertsend, relativerend, op humoristische wijze zal de revuegroep de revue laten passeren!

Hoewel we ons als kleine gemeente bescheiden hebben op te stellen, willen we toch een gepast feest vieren.

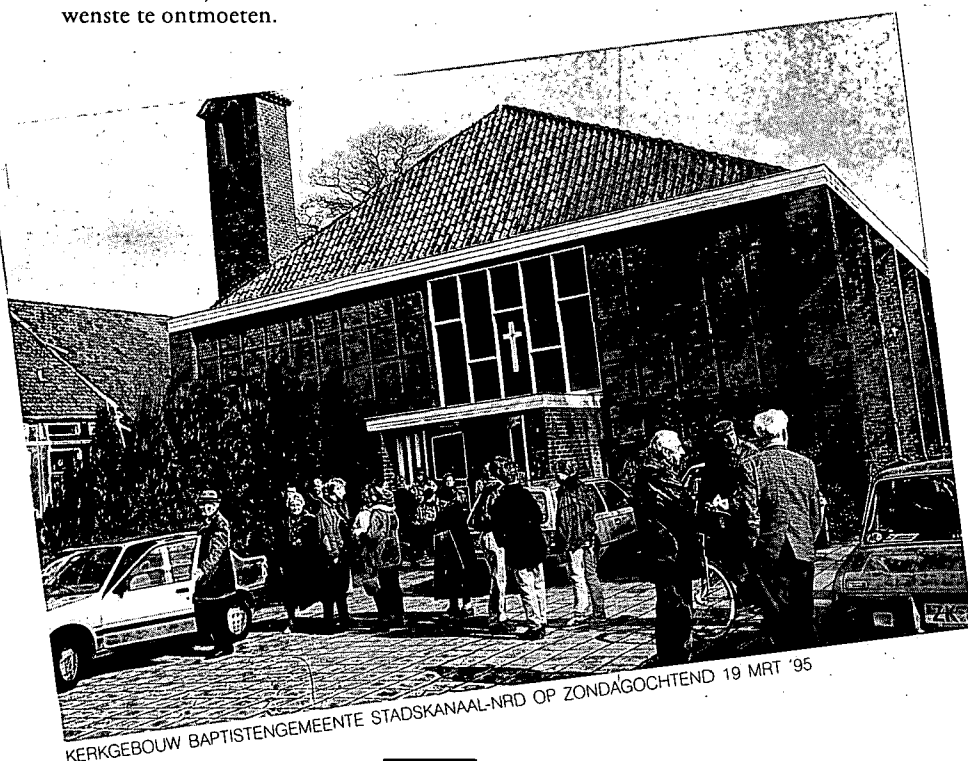
Er valt veel te genieten binnen de kerkelijke gemeenschap. We hopen dat u bij de ontmoeting met ons iets van die warmte zult ervaren, zodat u zult zeggen: Hij was en is nog altijd in hun midden.

*L.L. Drijfhamer
Secretaris*

Grepen uit de geschiedenis

Van onze gemeenten heeft Stadskanaal dus de langste geschiedenis. We geven hier wat grepen uit de historie.

De gedenksteen in de kerk van Stadskanaal-Noord (zie foto) vermeldt de namen van de zeven mensen die zich op 15 mei 1845 lieten dopen. Dr. Feisser werd voorganger, maar legde om gezondheidsredenen en vanwege spanningen in 1849 zijn werk neer. Hij bleef wel bij de gemeente. In 1858 kwam de bekende evangelist Eduard Gerdes spreken in de schuur van Roelof Reiling en werd kort daarop gedoopt. Na een jaar vertrok hij weer van-

KERKGEBOUW BAPTISTENGEMEENTE STADSKANAAL-NRD OP ZONDAGHOCHTEND 19 MRT '95

wege verschil van mening over de avondmaalsviering. Een meningsverschil over open of gesloten avondmaal was oorzaak dat de volgende voorganger, Jacob Witmond, in 1864 na vier jaar de gemeente weer verliet. In 1865, overleed Feisser. 1867 was een belangrijk jaar. De gemeente kreeg een kerkgebouw aan de Handelskade en een nieuwe voorganger, H.Z. Kloekers. Deze besteedde grote aandacht aan de beginnende van de gemeente. In 1875 vertrok Kloekers naar Nieuwe Pekela. Bij de oprichting van de Unie van Gedoopte Christenen werd Stadskanaal meteen lid. Om er in 1886 weer uit te stappen vanwege meningsverschillen over de verzoening. Pas in 1896 lukte het ds. N. van Beek om de gemeente weer binnen de Unie te brengen. In zijn periode ontstonden de evangelisatieposten Musselkanaal, Muntendam en Nieuw Buinen. Ds. Van Beek diende Stadskanaal 21 jaar. Na zijn vertrek in 1911 werd hij opgevolgd door ds. J.W. Weenink, een man met grote gaven. 1923 was voor Unie en gemeente Stadskanaal een bijzonder jaar, want toen werd als eerste Nederlandse baptisten zendeling z. G. Reiling uitgezonden naar Belgisch Kongo. Heel lang heeft ds Weenink de gemeente gediend, van 1911 tot 1947. Zijn naam was in de wijde omtrek bekend, onder andere door zijn samenkomsten voor de jeugd. De gemeente kreeg ds. G.W. Tijman als voorganger en daarna ds. H.J. Stukker. In 1964 kon het nieuwe kerkgebouw aan de Handelsstraat in gebruik worden genomen. In 1968 kwam ds. O.

Oldenburger Rzn naar Stadskanaal, en in 1970 vierde de gemeente met 430 leden haar 125 jarig bestaan. Inmiddels werd de gemeente opgesplitst in de gemeenten Stadskanaal-Noord, Stadskanaal-Zuid en Nieuw Buinen. Door een reis van ds. Weenink naar Australië, waar hij een schenking had gekregen, beschikte Nieuw Buinen al over een gebouw; in Plan Ter Maars werd een nieuwe kerk gebouwd. Ds. Oldenburger 'verhuisde mee' naar de gemeente Stadskanaal-Zuid en ds. H.J. Hofman werd voorganger van Noord. Inmiddels is ds. P. Jager sinds 1982 voorganger van de gemeente. De geschiedenis van Stadskanaal-Noord wordt uitvoerig belicht in het jubileumboek van de gemeente.

Gemeenteleven

Als oudste gemeente zal Stadskanaal wel ongeveer model gestaan hebben voor de structuur van de meeste andere baptisten gemeenten. Daarom lichten we enkele aspecten uit het dagelijkse leven van de gemeente.

De raad bestaat uit ouderlingen, diakenen en diaconessen. In principe kunnen de functies van ouderling en diaken vervuld worden door zowel mannen als vrouwen, maar toch is er pas sinds kort een vrouwelijke ouderling, onze vroegere zendeling Ducky Rosier. De raad telt op het moment vier zusters en acht broeders.

De NBVB-afdeling Zusterhulp is gesplitst in twee groepen. Jongere zusters kozen voor een wat andere vorm van samenkomsten dan de traditionele en komen samen onder de naam 'De Kring'.

Bij de bijbelbesprekingen maakt men gebruik van het GBS-materiaal. Naast de woensdagavond is er ook, met het oog op de ouderen, op maandagochtend bijbelstudie. Op zondagmorgen kan iedereen deelnemen aan een bidstond voor de dienst.

In maart en november worden er in vier wijken contactavonden gehouden. Daar wordt gesproken over verschillende onderwerpen; zoals 'onze identiteit'.

De liturgiecommissie zorgt dat er elke zondag medewerking is aan de dienst, in

de vorm van muziek, zang of declamatie. Deze commissie verzorgt ook de themadiensten en andere bijzondere diensten, alles in overleg met de voorganger. De gemeente is blij met haar zangkoor 'Polyphonie', dat de eervoorde leeftijd heeft van 80 jaar. Het staat nu onder leiding van Johan W. Pots en heeft 39 leden. Hoe leeft en denkt de gemeente? Br. P. Jager, de voorganger, zegt: "Het is een heel gewone baptisten gemeente met een grote openheid en tolerantie. Dat laatste betekent niet dat in onze gemeente alles kan en moet... Openheid en tolerantie worden te vaak in verband gebracht met modern, liberaal, vrijzinnig. En dat is en de gemeente en haar voorganger niet".

H.G. de Winkel

Br. Leuvenink te Appingedam heeft het beroep, uitgebracht door de Baptisten-gemeente Emmen (voor de wijkgemeente West) aangenomen.

Blij met de gemeente

Ter gelegenheid van het jubileum van de Unie heeft de redactie verschillende broeders en zusters gevraagd een persoonlijk antwoord te geven op de vraag: "Waarom ben ik blij met de gemeente?" Door ruimtegebrek wordt deze collage niet nu geplaatst, maar in het volgende nummer.

De redactie

CANTOR-ORGANIST JOH. W. POT.

AFRIKA IN BEWEGING

Van 6 t/m 9 april hield de Europese Baptisten Zending haar jaarlijkse Algemene Vergadering te Straatburg. Het zendingswerk op basis van partnerschap werd besproken. Als een rode draad door alles heen liep de tekst uit 1 Corinthe 3:9 "Want Gods medearbeiders zijn wij, Gods akker, Gods bouwwerk zijt gij".

Afrika is in beweging. Het woord beweging kent vele betekenissen, o.a. verandering, opschudding of tegengestelde van rust. En juist deze drie betekenissen zijn van toepassing op dit continent. Het is een steeds veranderende wereld. Een continent dat voortdurend in beweging is en zowel een negatief als een positief beeld oplevert. Als wij naar Afrika kijken via t.v. of erover horen of erover lezen, is het beeld bijna altijd negatief. Het is een continent in beweging. Er is honger, oorlog, grote armoede, er zijn miljoenen vluchtelingen. Er is veel leed en verdriet. Maar het is ook een continent waar mensen bezig zijn hun eigen waarde te ontdekken, hun eigen leven inhoud te geven, los van de Europeanen. En juist dat inhoud geven naar eigen aard en passend bij hun mogelijkheden geeft een grote openheid om het evangelie te ontvangen. De mensen luisteren met open harten naar de blijde boodschap van Gods grote liefde voor hen. Binnen de baptisten gemeenschap in Afrika ontstaan vele nieuwe gemeenten en er zijn zoveel dopelingen dat wij er als nederlandse baptisten jaloers op zouden kunnen worden. Dat is de andere kant van Afrika. En levert een veel positiever beeld op. Zelfs in Sierra Leone, waar de hele situatie zo onzeker is, gaat de verbreiding van het evangelie gewoon door. Mensen bemoedigen elkaar, helpen elkaar, beuren elkaar op. De ongeveer 4500 baptisten blijven hopen op een betere toekomst en blijven daarom Gods grote liefde uitstralen. Ook in Mozambique zijn de baptisten (12000) begonnen aan de wederopbouw. Na 16 jaar oorlog en onzekerheid werken met zij grote inzet en moed aan de verbreiding van Gods koninkrijk en aan de opbouw van hun land. Het grote sleutelwoord is: opleiding. Zij ervaren wat hoop betekent.

"Want Gods medearbeiders zijn wij"
Wij, Europeanen en Afrikanen. In de eerste plaats gaat het om God, om Zijn werk. Is het niet fantastisch dat wij met God mogen meewerken. Hij wil Afrikanen gebruiken. Hij wil Europeanen gebruiken. Daarbij hebben we elkaar nodig, mogen we elkaar helpen, elkaar respecteren en elkaar hoogachten. Wij zijn im-

mers allemaal Gods medearbeiders. Allemaal mogen we in beweging komen.

"Gods akker zijt gij"

In Afrika wordt het land vaak nog bewerkt op de manier waarop het in bijbelse tijden gebeurde. De akker bewerken is een zwaar werk, waaraan eigenlijk nooit een eind komt. Het is een altijd durende afwisseling van bewerken, zaaien, oogsten en opnieuw bewerken. Het werk is nooit af. Altijd moet je in beweging blijven. Zo mag ook het evangelie-uitdragen een werk zijn dat altijd doorgaat en waaraan nooit een eind komt, totdat Jezus komt.

"Gods bouwwerk zijt gij"

Als we iets bouwen, moeten we eerst zorgen voor een goed fundament. Dat is belangrijk. Daarna moet je goed materiaal gebruiken. Als we als christenen in Afrika of in Europa een goed bouwwerk willen zijn dan moeten we zorgen dat Jezus Christus het enige fundament is. Hij is de basis waarop we verder kunnen bouwen. Daarbij hebben we God en elkaar echt nodig. Als partners hebben we elkaar iets te vertellen en kunnen we elkaar sterken en bemoedigen om in beweging te komen en in beweging te blijven.

Ina Jager-de Haan

Telefoonkaarten, postzegels, ansichtkaarten

Alles wat 'spaarwaardig' is, vergeet dat niet om te verzamelen en hetzij op persoonlijk initiatief hetzij via de vrouwenvereniging/ zusterhulp te versturen naar:

A. Wijnand,
H.W. Valckstraat 5,
1785 LJ Den Helder,
02230 - 36034

Zo lezen we in 'de Kandelaar' dat onze broeder in het afgelopen jaar f. 2500,- over heeft kunnen maken t.b.v. de zending.

JEANNETTE BAAS TIJDENS DE UITZENDINGST

VREDE UIT-DELEN

Jeannette Baas

Sinds oktober 1994 woont zij in Bangui in de Centraal Afrikaanse Republiek (CAR). Zij begint nu wat zicht te krijgen op haar taak. In maart schreef zij het volgende:

"De reden dat we op de bijbelscholen actief willen zijn is dat het grootste deel van deze toekomstige voorgangers en hun echtgenoten uiteindelijk in een dorp werkzaam zullen zijn. Ze zullen dan in ieder geval ook werken in de landbouw, vanwege hun eigen voedselvoorziening (of een deel ervan). Verder hebben deze voorgangers een belangrijke positie: ze staan hoog in de hiërarchie. Dus als zij of hun vrouw bepaalde vernieuwingen doorvoeren in hun manier van landbouw en erover praten met anderen, zou dat een aanzienlijke invloed kunnen hebben in het dorp.

Mijn taak is dus:

- ondersteuning van gemeenten en de theologische opleidingsinstituten (het zorgen voor scholing en het geven van voorlichting),
- het ontwikkelen van didactisch- en voorlichtingsmateriaal,
- het tot stand brengen en ondersteunen van dorpsgroepen.

Daarnaast heb ik ook een adviserende functie in een project dat zich bezig houdt met ondersteuning van werkloze jongeren in Bangui die een kleine onderneming willen beginnen."

Wim en Marjolein Hardeman-Sussenbach met dochter Loïs

Zoals u merkt, zijn Wim en Marjolein goede briefschrijvers. Ze houden ons heel geregeld op de hoogte van hun werk en leven in Garoua (Kameroen). Uit hun laatste brief:

"In december hebben we een bijzondere kerkdienst meegemaakt. 's Morgens om zeven uur ging een grote stoet mensen al zingend op pad naar de rivier 7 km buiten Garoua. Na een korte toespraak als inleiding en uitleg op de doop werden 123 mensen gedoopt in de rivier de Bénoué. Je waande je bijna in het nieuwe testament aan de oever van de Jordaan. Na deze indrukwekkende doopsbediening ging de stoet op weg om de 7 km lange tocht zingend af te leggen. Bij de kerk aangekomen werd een kerkdienst gehouden met avondmaal."

Aukelien Hunse

Zij was aanwezig op de AV van de EBM en heeft daar veel gepraat met de andere geëvacueerde zendelingen uit Sierra Leone en de voorzitter en sekretaris van de Unie uit Sierra Leone, br. Kamara en br. Khanu. Uit de gesprekken werd duidelijk dat de situatie in Sierra Leone zo slecht is dat aan terugkeer naar het binnenland niet gedacht kan worden. In Kassiri en Mambo- lo gaat het werk in de klinieken wel door, maar door de onrust kunnen minder mensen naar de klinieken komen en zullen er medewerkers ontslagen moeten worden. Aukelien bereidt zich nu voor op een voorlopig verblijf in Nederland en gaat hier eerst werk zoeken. Ze hoopt nog steeds dat er een mogelijkheid komt om terug te keren naar de kliniek in Kassiri. We willen u vragen om voor de mensen in Kassiri en voor Aukelien te bidden.

AUKELIEN OP DE PAMPA OP WEG NAAR MAMBOLO

Hans en Aisha Oosterloo-Turray

Op de foto ziet u Hans en Aisha met het echtpaar Krüger uit Duitsland. Zij zijn met de administrateur Manfred Boller als enige zendelingen achtergebleven in Freetown. Daar, in de hoofdstad van Sierra Leone, zijn nu door alle vluchtelingen uit het binnenland vijf keer zoveel inwoners als in januari. De baptisten proberen samen met andere christenen zoveel mogelijk hulp te bieden aan deze vluchtelingen. In de nieuwsbrief van Hans en Aisha van april hebt u kunnen lezen hoezeer de broeders en zusters in Freetown het als een steun ervaren dat deze vijf zendelingen tot nu toe bij hen hebben kunnen blijven. Laten we God bidden voor Hans en Aisha en voor het volk van Sierra Leone om hen te behouden.

Vrede als vrucht van de Geest

Br. Moses Khanu noemde de macht en de daden van de rebellen en bandieten in zijn land duivels. Dorpen worden plat gebrand, onschuldige mensen vermoord. Wij voelen ons machteloos. En toch... We geloven dat God zijn zoon Jezus Christus gezonden heeft om de mens te bevrijden van de macht van het kwade. Hij wil ons leren wat vrede is: vrede in ons eigen leven, vrede met onze omgeving en vrede met God. Door Gods Geest kunnen onze zendelingen, onze zusters en broeders in Afrika en wij hier in Nederland vredebrengers zijn in een wereld van onrecht en angst. Wij bidden dat door Gods Geest het, in onze ogen bijna onmogelijke, waar zal worden: dat onze broeders en zusters vrede helpen bewerken, óók in Sierra Leone.

A.M. Blaauw-Tijman

WIM EN MARJOLEIN HARDEMAN MET LOÏS

HANS EN AISHA MET
MANFRED EN
INGRID KRÜGER IN
FREETOWN

KAMEROEN. EEN DOOPDIENST MET 123 DOPELINGEN

A Toi la gloire!

"Aan U de glorie" was de spreuk die de zaal waarin de Missionsrat plaats vond sierde. Deze jaarlijkse AV van de Europese Baptisten Zendingsraad werd dit jaar van 6-8 april te Straatsburg (Frankrijk) gehouden. Namens de UZC waren de zrs. Blaauw-Tijman, Jager-de Haan en br. Goessens vertegenwoordigd. Enkele indrukken.

DE ZRS. JAGER-DE HAAN, BLAAUW-TIJMAN, EN ZENDELINGE AUKELIEN HUNZE

God doet grote dingen in de zendingsgebieden

Zijn we hier in Nederland vertrouwd met kerkverlating en een daarmee samenhangende secularisatie, in de zendingsgebieden komen velen tot geloof, groeien gemeentes, worden nieuwe gemeentes gesticht, hebben veel christenen het verlangen om zich toe te laten rusten tot voorganger en is er desalniettemin een grote behoefte aan nog meer voorgangers! We zijn de Heer hier ontzettend dankbaar voor.

Albanië

Zo hoorden we van Albanië, waar de EBM slechts drie jaren werkt, dat er in Tirana een gemeente is met 50 leden waarbij tientallen anderen de doop hebben aangevraagd! Er is in Albanië een grote openheid voor het Evangelie. Men

zit er als het ware op te wachten. Terwijl men 3 jaar geleden met praktisch niets is begonnen, wordt er nu al gedacht aan het vormen van een Albanese Unie van baptistengemeenten.

Sierra Leone

Vanwege de moeilijke situatie aldaar is er op deze Missionsrat veel aandacht gegeven aan Sierra Leone. Voor de actuele situatie verwijs ik u graag naar het artikel: De situatie in Sierra Leone.

Stembriefjes

Iets wat me vorig jaar opviel en nu weer is dat ondanks de overvolle vergaderagenda, men tijd neemt voor gebed. Men is duidelijk geestelijk bezig. Zelf vind ik het een verademing als men kandidaten iets laat vertellen over hoe ze de kandidaatstelling

ervaren hebben in het relatie met de Heer. Vervolgens worden de stembriefjes uitgedeeld, en wordt er, alvorens ze in te vullen, gebeden of de Heer de stemming wil leiden. Wellicht dat dit ons te onzakelijk en te overdreven overkomt, maar zelf heb ik de idee dat we zo meer in afhankelijkheid van de Heer werken dan wanneer we dit niet doen. Men weet dit op zo'n wijze te doen dat het niet 'zweverig' is, maar geheel natuurlijk en vanzelfsprekend.

Al met al was het wederom een verrijkende ervaring om de Missionsrat te bezoeken. Weliswaar erg drukke dagen (vergaderen, vergaderen, en nog eens vergaderen), maar wel boeiend en opbouwend. De volgende Missionsrat is te Wenen van 25-27 april 1996.

G.J. Goessens

DE SITUATIE IN SIERRA LEONE

Van Aisha en Hans Oosterloo ontvangen we een nieuwsbrief. Zoals altijd in crises gaan de ontwikkelingen zeer snel, met het gevolg dat brieven niet up-to-date kunnen zijn. Als UZC meenden we er goed aan te doen deze brief niet te laten wachten tot de gemeentezending, maar gedeelten ervan zo spoedig mogelijk te laten afdrukken in De Christen. Hier volgen enkele passages:

'Freetown, 25 maart 1995, Beste zusters en broeders, ... In de tussentijd gaat het werk toch verder. Langzamerhand hebben we een soort nood-hoofdkwartier geïnstalleerd in het Freetown Youth Centre. Op heel veel manieren is ons werk beïnvloed door het geweld. Het werk ligt in vele gebieden stil. In het gebied van de Rutile-mijn was een bloeiende gemeente... De mijn werd door de rebellen aangevallen op een zondagmorgen (het geliefde tijdstip voor een aanval, ook in Lunsar 2 keer), er werd grote schade aangericht, en de mensen zijn gevlucht... De gemeente zal straks weer van de grond af opgebouwd moeten worden. Dit is een van de voorbeelden... He-las zat er voor de meeste zendingen

niets anders op dan vertrek. Er werd van de Sierraleonezen om begrip gevraagd. Er heerste een geweldige sfeer, ondanks de druk der omstandigheden. We eindigden met een gezamenlijke maaltijd. Ook was er een Billy Graham campagne via satelliet, met daaraan een conferentie gekoppeld. Dit waren gezegende momenten, die iedereen bemoedigden... Op het moment is het gewoon belangrijk dat we 'er zijn' voor onze broeders en zusters, zowel binnen de Unie als in de relatie met de buitenwereld... Het zijn de kleine dingen die het 'm doen, vooral in tijden van nood. We willen dus vragen dat U ons ook steunt, door gewoon door te gaan, bijv., met het sturen van pakketten... Bovendien willen we samen met U bidden voor de rebellen. Het zijn mensen die door God geschapen zijn, mensen zoals wij, geschapen voor een hoger doel dan het werk van de vernietiging dat zij nu uitvoeren... Wilt U ook bidden voor Aisha's familie. We zijn er nog niet in geslaagd contact met hen op te nemen. Moge de Heer ons allen rijkelijk zegenen. Met vriendelijke groeten,

Aisha & Hans Oosterloo.

PERSBERICHT

De Nederlandse Missieraad en de Nederlandse Zendingsraad hebben de ministers Van Mierlo en Pronk gevraagd om de situatie in de West-afrikaanse staat Sierra Leone op de agenda van de Ministerraad van de Europese Unie te plaatsen. De kerken in Sierra Leone hebben aangegeven nauwelijks meer in staat te zijn de stromen vluchtelingen in Freetown op te vangen. De Europese Baptisten Zending heeft in januari 1995 het besluit moeten nemen al haar personeel uit Sierra Leone terug te trekken. NMR en NZR hebben thans de Nederlandse overheid opgeroepen om in Europees verband te werken aan een bemiddelingspoging die de ergste chaos in het land kan voorkomen. Verder vroegen NMR en NZR aan de Nederlandse overheid waarnemers te zenden en noodhulp in te zetten, zodat aan het ergste lijden der mensen in Sierra Leone een halt kan worden toegeroepen. De Nederlandse Missieraad en de Nederlandse Zendingsraad zijn nationale raden voor coördinatie en overleg in missionaire aangelegenheden. Voor verder inlichtingen: mevr. G.L.J. van Schaik, tel. 020-6717654.

Windmolens en zending

Onlangs heeft Joke van der Mei uit Vleuten de fam. Hardeman in Kameroen bezocht. Hij kan ons dus van vrijwel actuele informatie voorzien over het reilen en zeilen van dit zendingsechtpaar.

Joke, het gebeurt niet alle dagen dat iemand even op bezoek gaat bij de fam.

Hardeman in Afrika. Kun je ons misschien vertellen wat de reden is van je bezoek?

Wim en Marjolein zijn vrienden van mij. We kennen elkaar al vele jaren vanuit de baptistengemeente te Utrecht-Noord. Ik ben me ervan bewust dat dit het voor mij wat gemakkelijker maakt om naar hun toe te reizen dan de gemiddelde inwoner van Unieland. Daarnaast ben ik geïnteresseerd in het zendingswerk in het algemeen. Het werken in een derde wereldland, de cultuurverschillen en alles wat daarmee te maken heeft, dat alles heeft mijn belangstelling.

Daar noem je heel wat, zo alles met elkaar.

Zou je, met rekenschap van dit alles en vanuit je ervaring die je tijdens deze reis naar Kameroen hebt opgedaan, iets kunnen vertellen over wat volgens jou zending is?

Laat ik het proberen. Zelf heb ik het traditionele beeld van zending moeten bijstellen. Wat zending vroeger was, of moest zijn, is het tegenwoordig niet meer. Ik bedoel: het beeld van de eenzame zending die met tropenhelm op de jungle van donker Afrika inging om de arme zwartjes te bekeren kan vandaag de dag niet meer gelden. Immers, er zijn daar al christenen. Er zijn daar al (bloeiende) gemeentes. Onze tegenwoordige taak is om samen met die reeds bestaande gemeentes een stuk dienstbetoon in het licht van Christus te verrichten aan een wereld in nood.

Een prachtige slogan, maar wat betekent dat nu concreet?

Dit dienstbetoon in het licht van Christus aan een wereld in nood kent twee aspecten. Ten eerste: praktische hulp. We kunnen denken aan de kleine projecten waar Wim en Marjolein mee bezig zijn. Bijvoorbeeld het bouwen van de windmolen of het bouwen van een op handkracht voortgedreven wasmachine. Die windmolen helpt de mensen om dankzij irrigatie een betere landbouw te plegen. De Kameroenezen worden zo op elementaire wijze geholpen in hun voortbestaan. Vanzelfsprekend doet de fam. Hardeman daar veel meer, maar dit is slechts een voorbeeld.

Ja maar, dit is dan toch gewoon ontwikkelingswerk. Als de taak van Wim is om daar te helpen met het bouwen van een windmolen, dan kan elk willekeurig mens dat toch doen?

Zoals ik zei kent dit dienstbetoon in het licht van Christus aan een wereld in nood twee aspecten. Het tweede aspect is geestelijk. Dit zou ik willen verduidelijken met een gesprek wat Wim en ik hadden in Maroua met een Leidse student die we daar ontmoetten. Wim vertelde hem wat de drijfveer was om dit werk in Kameroen te doen. Dat het meer is dan alleen maar in de materiële behoeften te voorzien. Ergo: dat het meer is dan het bouwen van een windmolen. In dit gesprek liet deze student duidelijk merken dat hij een verschil proefde tussen ontwikkelings-

werkers en zendingswerkers, alhoewel hij van zichzelf zei ongelovig te zijn. Hij vertelde ons dat hij meer bewogenheid voor de mensen en het land bij zendingswerkers dan bij ontwikkelingswerkers proefde. En zo is het ook bij de fam. Hardeman. Zij hebben iets uit te dragen wat de louter materiële behoeftenvoorziening over-

MARJOLEIN MET WASMACHINE VOOR OP TE ZETTEN WASSELIJN IN KAMEROEN

stijgt, alhoewel ze voor het grootste deel met dat materiële aspect bezig zijn. We kunnen denken aan een tekst als: 'Want de liefde van Christus dringt ons...' (2 Cor 5:14). Daarbij moeten we niet vergeten dat de kerk een veel grotere rol in het maatschappelijke leven speelt als hier in Nederland. We zouden het kunnen vergelijken met de opkomst van ons schoolstelsel honderd jaar geleden. Dat was iets van de kerken. Iets dergelijks doet zich nu daar voor. Bij de Kameroenezen komt het zo over dat we God hiermee dienen. Denk ook aan de bouw van een zondagschool en de bouw van een cultureel centrum. Dit zijn kerkelijke projecten.

Tot slot: wat zouden de lezers kunnen doen voor de fam. Hardeman?

Met kerst heeft de fam. Hardeman 185 kaarten ontvangen. Dit is dus exclusief de privé post! Dat was harverwarmend. Hieruit blijkt de betrokkenheid die we als Uniegemeenschap hebben. En daarom: ga hiermee door en vergeet vooral niet voor hen te bidden.

Met dank aan Joke van der Mei voor dit interview.

G.J. Goessens

Noot:

- Van Wim en Marjolein is een video verschenen. U kunt deze gratis bestellen bij het documentatiecentrum, br Slaakweg, tel. 075 - 219190.
- Post kunt U versturen naar: fam. Hardeman/ U.E.B.C., B.P. 938, Garoua, Kameroen.

KAMEROEENSE VROUWEN GEBUIKEN EEN DOOR DE ZENDING GEBOUWDE POMP

TABITHA IN AMSTERDAM

Tabitha

Een zorg-organisatie waar ruim 500, voornamelijk jongere, mensen in full- en part-time dienst zijn voor ruim 500 oudere Amsterdammers.

Zo begon het

In het midden van de 60-er jaren is TABITHA begonnen met de zorg. Aan de Amstelveenscheweg, in het voormalig tehuis voor schipperskinderen werden 54 ouderen die zeer dringend hulp en zorg nodig hadden, gehuisvest. Het initiatief werd genomen door leden van de Amsterdamse Baptisten Gemeenten, onder de inspirerende leiding van de bekende

Visie

In de beleidsnota "TABITHA naar het jaar 2000" staat hierover het volgende: TABITHA beschouwt het leven en daarmee de mens als een schepping van God. Het leven heeft daarom grote waarde. In onze visie wordt iedere mens gezien als uniek. Hij of zij mag nooit als een geval beschouwd of behandeld worden.

Wij zien de mens als een eenheid en daarom hebben wij aandacht voor zowel de somatische, psychische, religieuze als de sociale aspecten van het bestaan.

De genoemde aspecten kunnen we wel van elkaar onderscheiden, maar niet van elkaar scheiden. Een multi-disciplinaire integrale werkwijze van de hulpverleners is hierbij van essentieel belang. Slechts in onderlinge solidariteit en verbondenheid kan een optimaal welzijn en een maximale kwaliteits

teit van leven van de bewoners worden gerealiseerd.

De bewoners staan in deze visie centraal. We moeten en willen hen actief bij het eigen zorgproces betrekken. Onze activiteiten moeten primair gericht zijn op ondersteuning en versterking van datgene wat de ouderen en hun familie, vrienden en kennissen nog zelf kunnen doen. Wij nemen van hen over wat zij zelf niet meer kunnen. De TABITHA-organisatie heeft dus een ondersteunende en adviserende rol.

IN OOST, ZUID EN WEST

Tabitha-Oost

Een zorgcentrum aan de Ingenhouszhof 15, hoek van 't Hoflaan, biedt sinds 1978 huisvesting, verzorging en vele ontspannings-, culturele en (re)creatieve activiteiten. Niet alleen aan de 128 bewoners maar ook aan de buurtgenoten in de Watergraafmeer.

Die buurtgenoten zijn in de eerste plaats de bewoners van de 17 aanleunwoningen die anderhalf jaar geleden in gebruik werden genomen en waarvoor inmiddels ook

een lange wachtlijst bestaat.

Het aanbod van een breed scala aan voorzieningen en activiteiten beperkt zich niet tot deze naaste burens: Zorgcentrum TABITHA-OOST ziet het ruim en wil voor de gehele buurt een centrum zijn waar ouderen terecht kunnen voor o.a. dagvoorziening, open inloop, bad/douche gelegenheid, tijdelijke opname, kerkdiensten, sleutel-allocatie t.b.v. gezinszorg en alarmering, maaltijdvoorziening. In de nabije toekomst zullen deze en andere projecten worden uitgebreid.

Tabitha-Zuid

Ook een zorgcentrum, voor 100 bewoners, aan de Amsteldijk 35, hoek Ceintuurbaan, die in 1988 in gebruik is genomen.

Op deze opvallende plek in "De Pijp" in oud Zuid, niet ver van hartje Amsterdam, heeft dit centrum inmiddels een populaire plaats verworven.

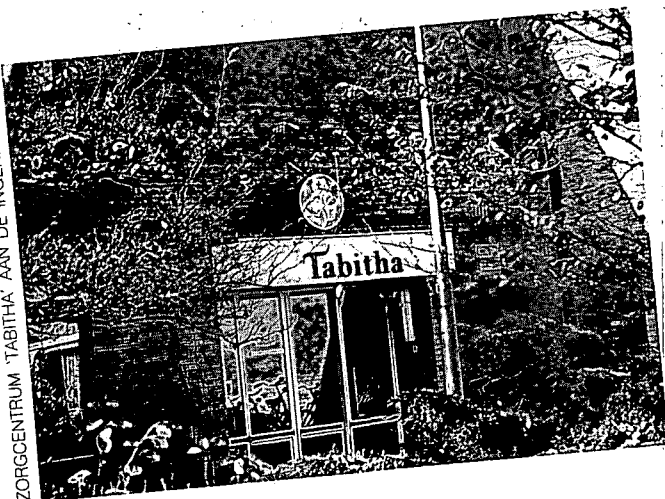
Niet alleen om de riante plek aan de Amstel (welke Amsterdammer wil er op zijn/haar oude dag nou niet graag aan de Amstel wonen) maar ook om het grote aanbod aan voorzieningen voor de bewoners uit de buurt. Opvallend is het mooie bewonersrestaurant, waar ook oudere buurtgenoten te gast zijn.

Evenals in zorgcentrum TABITHA-OOST biedt "DE AMSTELDIJK" naast de zorg en de vele culturele-, (re-)creatieve activiteiten voor de bewoners, veel voorzieningen voor de buurtgenoten. Ook hier: open inloop, kerkdiensten, tijdelijke opname, sleutel-allocatie t.b.v. de gezinszorg en alarmering, bad/douche gelegenheid enz.

In nauw overleg met de stadsdeelraad worden er momenteel plannen ontwikkeld voor woningbouw en een dienstencentrum naast het TABITHA-zorgcentrum, op het zgn. "Willibrordsterrein". In het plan wordt gedacht aan de bouw van 50 woningen voor ouderen, waarvan een vijftal woningen voor minder validen. Het dienstencentrum zal, als alles doorgaat, worden geëxploiteerd door TABITHA.

Tabitha-West

In Geuzenveld aan de Jan Bongastraat 5 bevindt zich het psycho-geriatrisch verpleeghuis. Dit verpleeghuis staat er sinds 1972 en biedt verpleging, verzorging en

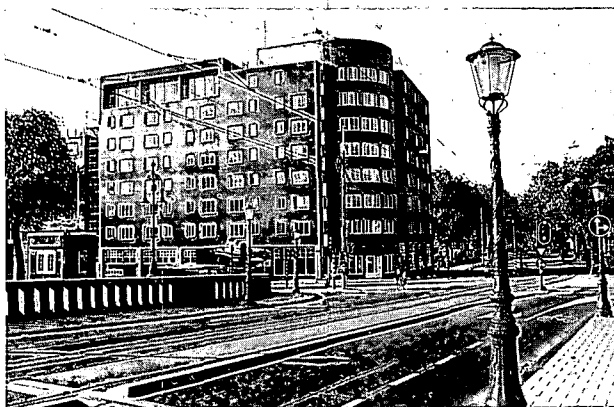
Baptisten

predikant wijlen ds. Wolter Veenstra. De eerste leidinggevend en medewerkers kwamen grotendeels uit noord en zuid Nederland, uit de veenkoloniën en de mijnstreek. Samen met Amsterdamse deskundigheid op medisch en bestuurlijk terrein groeide er, na de pioniersfase, al snel een degelijke organisatie in Stichtingsvorm met niet alleen de welluidende naam TABITHA maar ook met een goed imago.

TABITHA is dus een betrekkelijk jonge organisatie, een stichting die haar doelstelling als volgt statutair formuleert:

"...het verlenen van huisvesting, verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van personen die om allerlei redenen verpleegkundige en/of medisch-specialistische bijstand behoeven, zomede het verlenen van hulp of steun in welke vorm dan ook. De door Christus gegeven Evangelische opdracht, zoals die wordt verstaan binnen de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, vormt de grondslag."

begeleiding en medische behandeling aan 180 bewoners en daarbij in de verpleeg-dependance aan de Ruis de Beerenbrouckstraat aan 60 bewoners.

Renovatie

Het verpleeghuis aan de Jan Bongastraat wordt nu drastisch gerenoveerd en uitgebreid. Er komt een verpleeg-etage bovenop, zodat er straks op drie in plaats van op twee etages gewoond en gewerkt wordt. Eenderde meer ruimte voor hetzelfde aantal bewoners, dat is een enorme verbetering.

Ook de centrale keuken is twee keer zo groot geworden en voorzien van de modernste inventaris en apparatuur. Kantoor en andere werkruimten in de dienstenvleugel aan de westkant worden ook uitgebreid. In de zomer van 1995 moet alles klaar zijn.

Tijdens de 15 maanden durende verbouwing zijn 120 bewoners gehuisvest in het gedeeltelijk leegstaande bejaardencentrum "Henriëtte Roland Holsthuis" in Amsterdam-Zuid/Oost, ongeveer 25 kilometer van het verpleeghuis. De daarmee gepaard gaande logistieke aanpassingen (personen en goederenvervoer, telecommunicatie enz.) verlopen succesvol en boven verwachting. Het aanpassingsvermogen en de vindingrijkheid van personeel en leidinggevend zijn opvallend goed in deze bijzondere periode.

In juli a.s. moet alles klaar zijn: een vernieuwd, gemoderniseerd en ruim verpleeghuis, stijlvol ingericht en met de gezelligheid als vanouds, maar nu in een kleurstijl die past bij de woonsfeer van deze tijd.

Op vrijdag 10 november zal de heropening worden gevierd en deze dag zal zeker niet ongemerkt voorbijgaan want bij TABITHA weten we ook van wanten als het gaat om het organiseren van feestelijkheden met en voor bewoners en personeel.

Speciaal

Psycho-geriatrie is het specialisme van TABITHA. De deskundigheid en de langdurige ervaring in behandeling, verpleging

activiteiten, maar dan aangepast op de mogelijkheden van de verpleeghuisbewoners. Vooral zang en muziek staan frequent op het programma evenals film, toneel, uitstapjes met de aangepaste personenbus, bloemschikken enz. enz. De betrokkenheid van de familie en andere relaties van de bewoners is groot en dat wordt ook bewust gestimuleerd. De familieraad heeft hierin een belangrijke en enthousiasmerende functie.

De wijk in

Ook buiten de muren van het verpleeghuis wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van de deskundigheid die er in huis is:

- de verpleeghuisartsen worden door de huisartsen in de omgeving geconsulteerd,
- het vrijwilligersproject "dementie in de wijk" wordt ondersteund door de sociaal verpleegkundige en de artsen,
- in de avonduren zijn ziekenverzorgenden oproepbaar voor thuiszorg aan verpleeghuis-geïndiceerde buurtbewoners; zij hebben daarvoor een dienstauto ter beschikking,
- medische en verpleegkundige zorg in enkele Amsterdamse bejaardenhuizen/zorgcentra, de zgn. "substitutiezorg".

Substitutie Verpleeghuiszorg: zorg op maat

In veel Amsterdamse bejaardenhuizen en zorgcentra kan steeds meer zorg en begeleiding worden gegeven dankzij de deskundigheid van verpleeghuizen.

Om te voorkomen dat meerzorg-behoevende bewoners naar verpleeghuizen moeten verhuizen, als daar al plaats is, werd in overleg met zorgverzekeraar ZAO de deskundigheid ingeroepen van o.a. het TABITHA-VERPLEEGHUIS.

"Zorg op maat" is de stelregel en door een onafhankelijke

en begeleiding van dementerende ouderen is in Amsterdam en wijde omgeving alom bekend. Veel zorg en aandacht voor het woon- en leefklimaat, voor sfeer warmte en gezelligheid heeft dit verpleeghuis zo populair gemaakt dat het niet meer is weg te denken uit de omgeving.

Evenals in de hiervoor genoemde zorgcentra zijn er in het verpleeghuis ook de dagelijkse ontspannings-

Tabitha

indicatiecommissie wordt de indicatie vastgesteld voor intensieve zorg in:

- de beide hiervoor genoemde zorgcentra van TABITHA,
- het zorgcentrum "De Open Hof" aan de Fahrenheitstraat in de Watergraafsmeer,
- het zorgcentrum "De Schutse" aan de Comeniusstraat in Slotervaart,
- het verzorgingshuis "Nieuw Geuzenveld" aan de Corn. Outshoornstraat in Geuzenveld.

Inmiddels gaat het om totaal 112 bewoners in de hiervoor genoemde zorgcentra die verpleeghuiszorg nodig hebben maar daartoe niet naar een verpleeghuis hoeven te verhuizen. Over deze "substitutieprojecten" zijn prettig leesbare informatie-brochures verkrijgbaar.

Tabitha zorgt, Tabitha bouwt

Of anders gezegd: TABITHA bouwt omdat er gezorgd moet worden, dus zorgt TABITHA dat er gebouwd wordt...

De kostbare en ingrijpende renovatie waarover we hiervoor schreven behoeft uiteraard de goedkeuring van diverse overheidsinstanties.

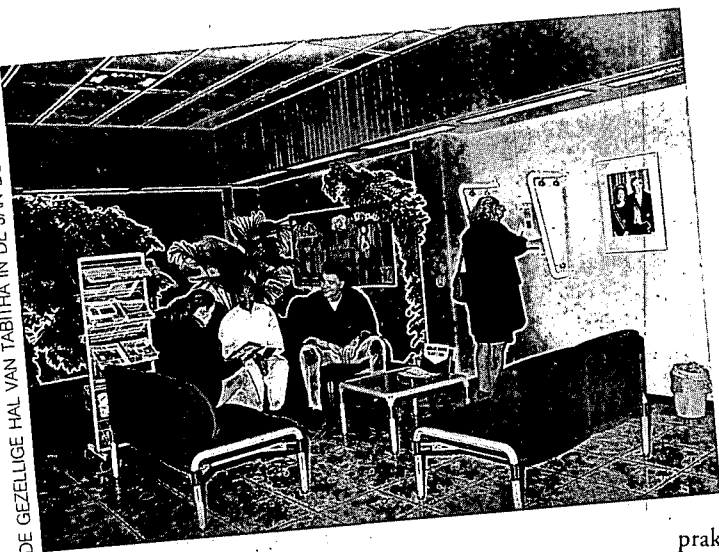
De voorbereiding verliep voorspoedig, binnen twee jaar was het plan klaar en dit was zo grondig en zorgvuldig voorbereid dat de overheidsinstanties vrij snel hun goedkeuring gaven.

Alle belanghebbenden bij de verpleeghuisrenovatie worden regelmatig op de hoogte gehouden van de voortgang van de bouw en van het beoogde doel.

Maandelijks wordt een verzorgd uitziend **Bouw Bulletin** uitgegeven en op naam verzonden aan ruim 600 geadresseerden, te weten familie/relaties van bewoners en verpleeghuispersoneel en instanties en per-

VOLOP VERBOUWING BIJ TABITHA AAN DE JAN BONGASTRAAT

sonen die op een of andere wijze bij de renovatie zijn betrokken.

Zorgmarkt

Dat het TABITHA werk voor de Amsterdamse ouderen zo heeft kunnen groeien, kan voornamelijk worden toegeschreven aan:

- de vele kundige en enthousiaste mede-

handelen;

- de constructieve samenwerking met de gemeentelijke- en rijksoverheid en met maatschappelijke instanties en zorg-verzekeraars.

De uitdagingen op de "zorgmarkt" liggen voor het oprapen en TABITHA neemt die uitdagingen graag aan, mits deze passen in haar doelstelling en mogelijkheden.

praktische manier van

werkenden, door de jaren heen, op verschillende deskundigheids-niveaus op medisch, verplegings-, verzorgings-, begeleidings- en pastoraal gebied en op het gebied van dienstverlening in allerlei vorm;

- stabiliteit in het bestuur en het management dat ook bekend staat om haar geïnspireerde en gemotiveerde betrokkenheid en

Zoals eens de vrouw Tabitha uit de bijbelse geschiedenis in de plaats Joppe (Jaffa in het tegenwoordige Israël) de uitdaging aanvaardde en er wilde zijn voor haar hulpbehoevende omgeving, zo willen de mensen van de Stichting TABITHA er zijn in het tegenwoordige en in het toekomstige Amsterdam.

U hebt in deze speciale editie van "De Christen" de hoofdzaken gelezen van het Amsterdamse TABITHA-werk en dat is natuurlijk niet volledig. Als u meer wilt weten over de zorg-mogelijkheden, over de arbeids-mogelijkheden of over vrijwilligerswerk dan vernemen wij dat graag.

U kunt bellen met het secretariaat van de Stichtingsdirectie, tel. 020-6110011; of schrijven t.a.v. dhr. J.H.Meijer (algemeen directeur) dhr. J.C.Broertjes arts (directeur patiëntenzorg) dhr. L.G.Nobbe (hoofd personeel & Organisatie) Jan Bongastraat 5 1067 HZ AMSTERDAM

OOK TABITHA DEN HAAG VIERT FEEST

Mei 1995: Baptist Nederland viert haar 150-jarig jubileum; mei 1995: woon- en zorgcentrum Tabitha viert haar 10-jarig jubileum als verzorgingshuis in Den Haag. Jubilea sporen aan om terug te blikken op hoe "het" ooit begon, op bezinning over het heden en het organiseren van (feestelijke) activiteiten. Dat geldt voor de baptisten gemeenschap, maar ook voor Tabitha.

Terugblik

De oprichting van "Tabitha" vond al in 1938 plaats, toen de baptisten gemeenschap nog slechts 35 gemeenten en ongeveer 5.000 leden telde. De oorsprong van Tabitha ligt in de Nederlandse Baptisten Vrouwen Beweging, "Zusterhulp". Daar leefde sterk de wens om vrouwen en meisjes te bekwamen tot evangelisatie-arbeid. De gedachte dat "elke baptist een evangelist" was, leefde onder hen. De verzorging van "hulpbehoevenden" zou invulling kunnen geven aan deze wens. Vanuit de NBVB-afdeling Den Haag werd een diaconessenhuis opgericht te Scheveningen, waar jonge vrouwen werden opgeleid "tot dienende, geloovige diaconessen, die het Evangelie brengen aan de zieken en

in de gezinnen, waar de godsdienstige leiding onbekend is of verloren gegaan." Meerdere diaconessen gaven hun beste krachten voor deze dienst aan de naaste. In de zestiger jaren namen verpleegkundigen het werk van de diaconessen over. Tabitha werd een verpleegtehuis. In 1978 kwam van de overheid het groene licht voor nieuwbouw: een verzorgingshuis kon gebouwd worden voor 133 bewoners. Op 31 mei 1985 werd dit huis aan de Mozartlaan geopend door twee oud-diaconessen, zr. Janke Veenstra en zr. Froukje Sybesma.

Bezinning

Een nieuw huis, een nieuw begin; maar de naam Tabitha bleef, herinnerend aan de

discipelin uit Joppe, die oog had voor de nood van mensen om haar heen en met liefde voor hen zorgde (Hand.9:36-42). Haar leven was een getuigenis. Deze vrouw is nog steeds een blijvend voorbeeld ter navolging. Maar hoe kan duidelijk worden dat Tabitha zorg wil bieden – aan bewoners met zeer uiteenlopende levensovertuigingen – vanuit de inspiratie van het geloof in Jezus Christus? Hoe een "christelijk" huis zijn, wanneer niet alle bewoners en medewerkers het geloof in Christus belijden? Dat vraagt om voortdurende bezinning. Tabitha probeert op velerlei wijze dagelijks en daadwerkelijk inhoud te geven aan haar eigen uitgangspunten. Om een paar voorbeelden te noemen:

Geestelijke verzorging

Er zijn maar weinig verzorgingshuizen in heel Nederland die zoveel uren beschikbaar stellen voor geestelijke verzorging, als Tabitha: 28 uur per week voor 133 bewoners. Dat is een duidelijke (ook financiële) keuze! Daardoor is het mogelijk dat er *tijd en aandacht* is voor de bewoners en *ondersteuning* bij hun nadenken over levens- en geloofsvragen. De pastorale zorg wordt bovendien ingevuld in nauwe samenwerking met ouderlingen van de baptisten gemeente Den Haag en van de kerken rondom Tabitha.

Dikwijls komen ook bewoners die soms al jarenlang de kerk en geloof vaarwel hadden gezegd.

Er worden *bijbelkringen* en *themamiddagen* gehouden, waarin de persoonlijke overtuigingen, ervaringen en geloof kunnen worden gedeeld. Voor een groep van ongeveer 10 dementerende bewoners wordt een aparte gespreksgroep georganiseerd. Maar een "christelijk" huis is méér dan een kerkdienst en een dominee.

'...waar liefde woont...'

Tabitha legt sterke nadruk op de sfeer in huis, zoals die vooral blijkt in de wijze waarop met elkaar wordt omgegaan.

In brochures voor sollicitanten, vrijwilligers en bewoners wordt erop gewezen hoe de uitgangspunten zichtbaar kunnen worden in het werken en leven van alledag. Alle medewerkers volgden vorig jaar een cursus en raakten in gesprek over bijbelse noties ten aanzien van zorg voor mensen. Zo is nagedacht over *verantwoordelijkheid* en *vrijheid* (o.a. voor bewoners), *openheid* en *vertrouwen* (o.a. voor medewerkers) en een zorgverlening waarin plaats is voor *vergeving* en de eigen *geloofsbeleving* van bewoners.

Nadruk ligt in Tabitha ook op de *gemeenschap*. Mensen hebben immers mensen nodig? Daarom startte Tabitha in 1985 een uniek experiment: gezamenlijk eten voor alle bewoners. Het is na tien jaar haast niet meer weg te denken. De dagelijkse ontmoeting, het onderling mee-leven en zorg voor elkaar is wezenlijk en geeft een duidelijk accent in huis.

Betrokkenheid, warmte, liefde, aandacht en in *harmonie* met elkaar omgaan kan niet georganiseerd worden. Maar door een goed personeelsbeleid zijn medewerkers gevonden die aan deze woorden inhoud kunnen geven. Bovendien: een zeventigtal (!) vrijwilligers ma-

HARTELIJKE ZORG

ER EVEN TUSSENUIT...

Elke zondagmiddag wordt een kerkdienst gehouden, met vrijwel altijd muzikale medewerking. Driekwart van de bewoners én een aantal wijkbewoners komen hier regelmatig: baptisten, hervormden, gereformeerden, luthersen, rooms-katholieken en pinksterzusters voelen zich samen één in de viering van het geloof!

ONDERLINGE ZORG

ken veel "extra's" mogelijk: begeleiding van bewoners naar het ziekenhuis, een thee-bar, ontspanningsavonden, een muziek-middag, met de eigen "Tabitha-bus" rijden naar de mooiste plekjes, een spelletje etc.

Feestelijke activiteiten

Ook Tabitha viert feest in mei. Op 21 mei zullen de festiviteiten starten met een dankdienst en receptie voor de bewoners. Op 4 juni, pinksteren, wordt het feest afgesloten met een kerkdienst en een diner voor bewoners én medewerkers.

Twee weken lang zal het feest duren. Vele, vele mensen – met name uit de wijk rondom Tabitha – zullen Tabitha bezoeken. Ook zij zullen hopelijk het "eigene" van Tabitha ontdekken en aanvoelen dat Tabitha haar naam waardig is: daadwerkelijk dienstbetoon aan de naaste, een huis waar liefde heerst.

Is ook dát niet evangelisatie?

Zo raken de beide jubilea elkaar. Baptist Nederland viert feest en "deelt het uit". Ook Tabitha vier feest en "deelt het uit"!

Wout Huizing

Op 2 juni wordt een receptie gehouden voor ieder die Tabitha een warm hart toedraagt. U bent van harte welkom tussen 16.00 en 18.00 uur.

20 mei: Landelijke ontmoetingsdag Nog één week!

Slaapdronken kruipt er iemand uit de tent op het voetbalveld naast de P.B.H. Hij is wakker geworden van het toeteren van auto's en bussen. Verbijsterd wrijft hij in z'n ogen. Ziet hij dat goed? Rijen bussen, filevorming voor de P.B.H. en drommen mensen. Het is anders nog maar 9.15 uur. Hij heeft zelf nauwelijks geslapen na het concert en de volleybalhappening. Gigantisch wat een feest was dat. En ze beloven vandaag 20 mei nog eens zo'n feest! *Carola* was fantastisch en die is er vandaag ook! Hij is er weer helemaal bij en herinnert zich de perfecte avond met *het Metropoleorkest*, *Ralph van Manen*, *The Jaffo Gate Quartet*, *The Continentals*, *Joe Bourne* en als gezegd *Carola*. De spannende finale van *het volleybaltoernooi* mocht er ook zijn. Hij ziet al uit naar de *volleybalclinic* van het *Nederlands Dames Volleybalteam* met aansluitend het concert van *The Country Trail Band* en een *forum* over sport en geloof.

Met duizenden samen zingen, luisteren naar een *groot koor*, de *musical Spirit*, een *korte inspirerende toespraak* en hoeveel zou die *sponsorloop* hebben opgebracht...

Feit of fictie? Droom of werkelijkheid?

Ik hou het op het laatste en verwacht dat we met duizenden samen zullen zijn om het jubileum op een schitterende wijze te vieren. Ik verwacht dat het aan de ene kant geloofsopbouwend zal zijn, maar aan de andere kant ook appellerend en bovenal getuigend.

Samen delen waar we voor staan, samen uitdragen waar we voor staan!

DEEL HETUIT!

Het zal een voorrecht zijn om u allen op 19 en/of 20 mei te mogen begroeten.

Peet Wijchers

voorzitter van de L.O.C.

Nog even de tijden op een rijtje

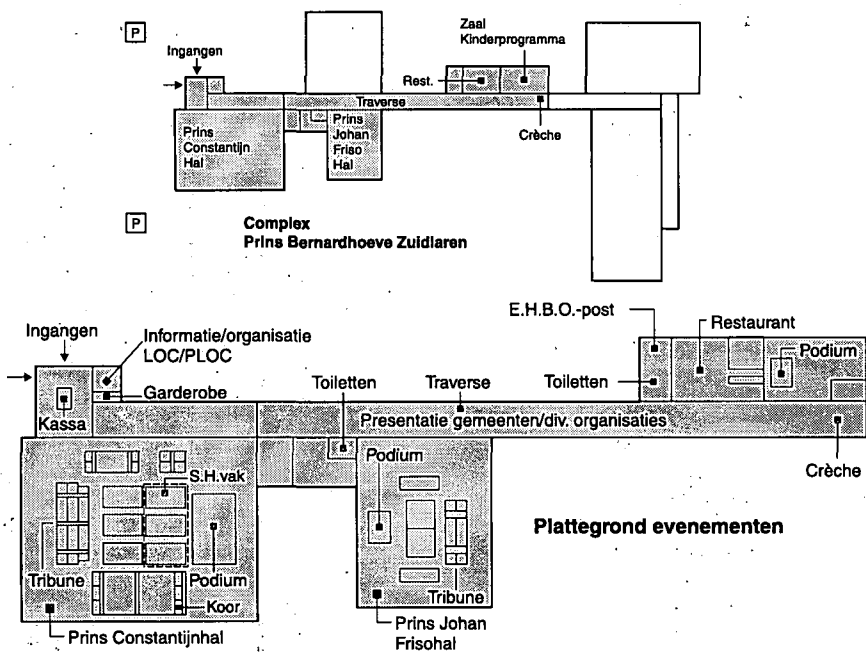
Vrijdag 19 mei begint het concert om 20:00 uur. De zaal is al om 19:00 uur open. Het concert duurt tot ongeveer 23:00 uur. De volleybalhappening begint om 23:30 uur.

Zaterdag 20 mei beginnen we om 10:15 uur met samenzang. Het middagpauzeprogramma is er van 12:00 tot 14:30 uur. Om 14:45 uur wordt u weer in de grote zaal verwacht. De dag zal rond 16:15 uur worden afgesloten. Er is crèche en tijdens de morgenbijeenkomst hebben de kinderen een eigen programma. 's Middags zijn de kinderen bij de opnames van de T.V. dienst. (Er is voor hen een speciale verrassing aan het begin van die dienst)

- De T.V. dienst wordt uitgezonden op zondag 28 mei op Nederland 1 van 16:00 - 16:58 uur. Er is een herhaling op dinsdag 30 mei op Nederland 2 van 9:28 - 10:18 uur.
- Gospelpodium zendt de radiopname van het concert uit op woensdag 24 mei 's avonds tussen 9:00 en 10:00 op radio 2.
- De datum voor de uitzending op T.V. van E.O. Gospelpodium Special is nog niet bekend.

Welkom in de Prins Bernhardhoeve

Zo bereikt u de Prins Bernhardhoeve in Zuidlaren. Zuidlaren ligt aan de A 28 op ca 15 km afstand van Groningen. De A 28 is de autosnelweg van Amersfoort naar Groningen. Bij de afslag Zuidlaren volgt u de borden naar de parkeerplaatsen van de PBH. Op eigen terrein beschikt de PBH over 3200 parkeerplaatsen. Zoeken naar een parkeerplaats is niet nodig en ervoor betalen evenmin.

Gemeenten in beweging!

Het evangelisatiejaar in het kader van ons jubileum brengt veel mensen in beweging. De ECU verheugt zich daar in hoge mate over. Ze neemt met grote dankbaarheid kennis van de vele evangelisatieactiviteiten die in tal van plaatselijke gemeenten ontwikkeld zijn. In deze en in volgende uitgaven van 'ons' blad de Christen zult u er over kunnen lezen.

In dit nummer is er aandacht voor een fraai initiatief in de gemeente *Hengelo-Centrum* om mensen kennis te laten maken met het kerkgebouw en de mensen die daar op zondag, en veelal ook door de week, hun geloof in de opgestane Heer met elkaar delen.

De gemeente Hengelo-Centrum organiseerde namelijk een *Kunst en Creatief*

markt in kerk- en bijzalen. Honderden mensen, waaronder velen die nog nooit in een kerk waren geweest, bezochten de markt.

In Lelystad heeft de gemeente het Paasfeest aangegrepen om samen met vele andere geloofsgemeenschappen een paasvuur gekoppeld aan paaszang in de vroege paasmorgen te organiseren. Ook hierover volgt een verslag.

Veel gemeenten hebben speciale bijeenkomsten voor vrouwen en/of kinderen georganiseerd. Naast vakantiebijbelweken/dagen hebben meerdere gemeenten André Verhagen en zijn poppenkast uitgenodigd. De poppenkast is een goede vorm om kinderen te boeien en hen op een speelse manier aan de hand mee te nemen naar de Kindervriend. Jong geleerd, oud gedaan is hier een toepasselijke spreuk. Een aardig neveneffect is het contact dat met ouders van kinderen gelegd kan worden. Een verslag over een middag met André Verhagen vindt u op één van de volgende pagina's. André Verhagen is er overigens ook tijdens het kinderprogramma van de landelijke ontmoetingsdag.

De musical *Spirit* is inmiddels meerdere keren uitgevoerd en heeft mensen mogen confronteren met het evangelie van Jezus Christus. De musical is velen tot zegen en leidt tot het maken van keuzes voor Jezus. In meerdere gemeenten heeft dit direct mogen leiden tot een aantal doopdiens-ten. Een verslag van de uitvoering te *Win-schoten* is in dit nummer opgenomen. De musical *Spirit* is een gewestelijk project en dat geldt ook voor de *gewestelijke volleybal toernooien* in het kader van sport en evangelisatie. Het verhaal hierover van het *gewest Drenthe* geeft een indruk van deze combinatie.

Peet Wijchers

Kunst en creatiefmarkt

De kunst en Creatiefmarkt in Hengelo Centrum is een groot succes geworden.

Eindelijk was het dan zover. Na een lange weg van voorbereiding was het 22 april.

De werkgroep Evangelisatie Aktie 1995 had in de kunst en creatiefmarkt een mogelijkheid gezien om in eigen huis contacten te leggen met mensen uit de buurt en daarmee

ook met buitenkerkelijken. De werkgroep wilde de ruimte van de kerk ter beschikking stellen aan mensen en hun hobby's.

Zou er wel echt belangstelling voor zijn?

Het folderen in de wijk om standhouders te krijgen voor de markt was direct al een groot succes. Mochten we in de eerste ronde van ongeveer 1000 folders niet genoeg belangstelling krijgen dan hadden we nog een tweede ronde achter de hand.

Welnu we kregen in de eerste ronde belangstelling van meer dan 20 standhouders. In onze kerk was het beslist niet verantwoord nog meer stands te plaatsen. En toen 22 april. Zouden er bezoekers komen? Er was veel aan reclame gedaan. We hadden contact gehad met verschillende kranten en het bleek dat die uitstekend hun werk hadden gedaan.

Hoewel de schattingen uiteenliepen denken wij (de EA-groep '95) dat er totaal toch wel zo'n 500 mensen zijn geweest. De gemeenteleden en vrienden van de gemeente waren er zelf in grote getale, maar er waren er ook velen van buiten de kerk. Ja er waren zelfs verschillende bezoekers die nog nooit een kerk van binnen hadden gezien. Er was een perfecte sfeer. De stands waren kwalitatief van een goed niveau, wat kunnen mensen prachtige creaties maken.

Er zijn veel gesprekken geweest over het geloof. Gedurende de hele dag waren er muzikale- en vocale bijdragen. Standjes over het jeugdwerk en de zending stonden tussen de andere kramen. Zo ook een stand met decoratieve flesjes, waarvan een kaartje met teksten uit Jesaja en de Efezebrief. De gevulde flessen werden gratis uitgereikt als symbool voor 'het levende water'. Vooral bij deze stand was het soms bijzonder druk en werd het evangelie rijkelijk gedeeld. Ook met niet-gelovige mensen.

KUNST EN CREATIEFMARKT

En wij als commissie hebben de reacties als bijzonder hartverwarmend ervaren.

In onze voorbereiding voor deze dag hebben we het gehad over de tekst die staat in 1 Johannes 5: 11 en 12. Daar staat: "En dit is het getuigenis: God heeft ons eeuwig leven gegeven en dit is in Zijn Zoon. Wie de Zoon heeft, heeft leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet."

Daarom hebben we deze kunst- en creatiefmarkt georganiseerd. We wilden onze kerk openzetten voor iedereen en in het bijzonder voor hen die de Heer nog niet kennen. We zijn denken we in onze opzet geslaagd, maar we weten ook dat we zonder de hulp van onze Heer dit nooit hadden kunnen doen.

We bidden dat we binnen onze Unie-gemeenschap en daarbuiten een opwekking mogen meemaken opdat velen de weg naar de Heer en Zijn Gemeente zullen vinden.

Namens de werkgroep EA '95,

Henny Louwes

KUNST EN CREATIEFMARKT

Paasvuur Lelystad

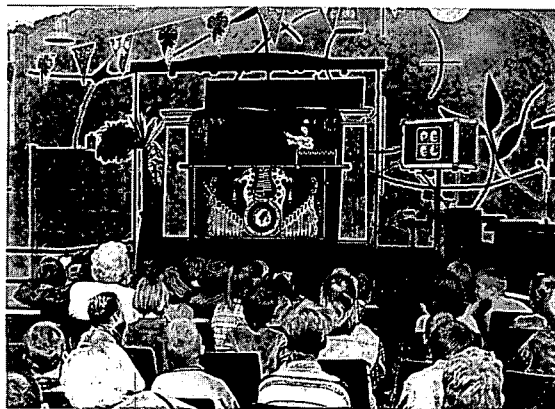
Op initiatief van een aantal enthousiaste christenen uit verschillende kerken van Lelystad en in samenwerking met St. Opwekking Services en EO-radio werd op paasmorgen een paaswake georganiseerd. Het paasvuur werd 's morgens om 5 uur ontstoken. Ruim 1000 mensen verspreidde met fakkels het licht in het laatste uur van de nacht voor Pasen. Menno Helmus, presentator van de EO, leidde de zangdienst. Ds. Gijs Lammerts van Bueren (Dorkas) en zending/evangelist Jan Sjoerd Pasterkamp hielden een korte overdenking over het thema: "De Heer is waarlijk opgestaan!"

De bijeenkomst eindigde om 7 uur, na zonsopgang, waarna ieder zijns weegs ging om dezelfde morgen in de eigen samenkomst het Paasfeest te vieren. Het was een rijk ervaring om met broeders en zusters, over kerkmuren heen, de Heer te loven en te danken. Om samen te zeggen: "De Heer is waarlijk opgestaan!"

Poppentheater André Verhagen

"Een vriend is meer waard, dan een slagroomtaart !!"
De woorden van zijn eerste liedje vullen de kerkzaal van 't Venster in Hengelo. Zo'n 125 kinderen zitten aandachtig te kijken en luisteren naar de poppenspeelman die een grote poppenkast had meegenomen, waarin vele bijzondere poppen wonen. Het eerste gedeelte van het programma laat hij leuke liedjes horen en kunnen een aantal kinderen meedoen aan een lachwekkende modeshow. Het ijs is gebroken, de kinderen zijn enthousiast en vol verwachting gaat na de pauze het tweede gedeelte in. De speelman laat zien dat hij ook een draaiorgel heeft meegenomen maar er is 1 groot probleem. De motor (het hart) van

het draaiorgel moet nog worden gerepareerd. Intussen zullen de poppen een voorstelling geven. We maken kennis met een aapje, een clown, een vogel, de poppen ja ja en nee nee, een danseresje en een mooie, maar boze fee. Zij wil de poppen van de speelman graag hebben en verleide ze met mooie kadoortjes. De poppen kiezen voor haar en de aap die als enigste overblijft in de poppenkast overlegt met de speelman hoe zijn vrienden uit de handen van de boze fee kunnen komen. De motor (het hart) waar zo lang aan gewerkt is wordt door de boze fee in ruil gevraagd voor de poppen. De speelman houdt zoveel van zijn poppen dat hij het hart van het draaiorgel geeft aan de boze fee. De poppen komen weer terug in de poppenkast en het loopt goed af. De kinderen hebben met spanning gekeken naar dit prachtige verhaal. Later wordt door de speelman uitgelegd dat de Here Jezus Zijn hart voor ons heeft gegeven omdat Hij heel veel van ons houdt. Kinderen die te jong waren voor de voorstelling kregen een apart programma aangeboden waarin hun verteld werd over de liefde van Jezus. Of je nu in Nederland woont of in Rusland, Jezus houdt van alle kinderen. Na het 2 uur durende programma waren er voor alle kinderen pannenkoeken en limonade. De kinderen gaan met een mooie kleurplaat naar huis. Wat kan evangelisatie toch mooi zijn.

Zondagsschool leiding 't Venster.

Musical "Spirit"

Zo heet de musical van het Leger des Heils waar 80 jongeren uit het gewest Groningen mee op tournee zijn. Het zijn allemaal amateurs in de goede zin van het woord: liefhebbers van zang en muziek.

Een jaar lang hebben ze geoefend. Ik heb een paar uitvoeringen meegemaakt: De generale repetitie in Muntendam en de beide uitvoeringen in Delfzijl en Winschoten. Misschien ga ik nog een keer kijken en luisteren. Ik vind het namelijk prachtig! Het is een kleurrijk en indringend samenspel van zang en muziek over de geschiedenis van de eerste gemeente. De groep is er met huid en haar bij betrokken. Het doel

is heel duidelijk: Evangeliseren, mensen winnen voor Jezus door de Geest, de Spirit van God laten werken.

Een hele rij mensen uit de groep zelf en uit het publiek zijn tot overgave gekomen of hebben de doop aangevraagd. Misschien denkt u, dat dat een beetje teveel op een succesverhaal lijkt. Dat interesseert me niet zoveel. Het effect is duidelijk. In dit jaar weten we meer dan ooit waarvoor de gemeente er is. Niet om zichzelf te vermaken, niet om aangenaam religieus te zijn of een fraai cultureel spektakel op te zetten. Het doel van de gemeente is: Mensen winnen voor Jezus door verkondiging van het evangelie. De musical draagt daar op aanzienlijke wijze toe bij. Erg positief was bovendien de samenwerking van de gemeenten van Vriescheloo, Muntendam en Winschoten

bij de voorbereiding en organisatie. Vooraf aan de uitvoering hebben we samen een prachtige samenkomst van zang en gebed gehouden. Het koor van Muntendam, het combo van Vriescheloo, de gezamenlijke gebeden droegen alle bij tot een samenkomst, waarin de kracht van de unie zichtbaar werd: samenwerken omwille van het evangelie.

Ik hoop, dat als u kunt, u nog naar een uitvoering van Spirit gaat. Bovenal hoop ik dat u anderen meesleept (niet helemaal letterlijk bedoeld) om hen in contact te brengen met deze vorm van evangeliseren.

Anne de Vries

Sport en evangeli- satie – *Geen geintjes!*

10.30 uur — Enkele medewerkers van de Baptistengemeente Coevorden zijn inmiddels ook in de kerk aanwezig en dan kan het grote snij- en smeerfeest beginnen. Tweehonderdveertig witte bolletjes en tachtig krentenbollen worden opgesneden en voorzien van boter en beleg. De twintig liter soep wordt gekookt en op smaak gebracht. Ruim tachtig stoelen worden in de kerkzaal klaargezet om de mensen plaats te bieden en de laatste voorbereidingen voor het middagpro-

18.00 uur — De groepen gaan in een lange rij naar de Drostenhof, waar het grote volleybaltoernooi gehouden wordt en de zaal wordt in gereedheid gebracht. De scheidsrechters, leraren van de A.C.S. "Ravelijn" uit Coevorden, komen binnen.

22.15 uur — Uiteindelijk, na een zeer sportieve strijd is de sterkste in het gewest Drenthe bekend: Megasmurfen 2 gaat ons gewest in Zuidlaren vertegenwoordigen tijdens het finaletoernooi op 19 mei.

Dit toernooi is één van de acht die door het gehele land, op initiatief van de N.B.J.B. werden georganiseerd. In alle gewesten wordt het toernooi gecombineerd met een evangelisatie-activiteit.

EVANGELISATIE ONDER HET MOTTO "GEEN GEINTJES"

70 JAAR NBJB

In ditzelfde jubileumjaar, waarin we het 150-jarige bestaan van het baptisme in Nederland vieren, bestaat de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging 70 jaar. De jeugd is dus wat jonger dan de gemeente, hoewel 70 jaar ook al een respectabele leeftijd genoemd mag worden. Het aardige van deze verjaardagen is, dat zowel gemeente als jeugd niet ouder worden. Telkens weer zijn er mensen, die de weg naar de Heer, de gemeente en elkaar vinden. Dit evangelisatiejaar brengt hopelijk opnieuw een verjonging van de gemeente en een groei in jeugdwerk.

In de afgelopen 70 jaar heeft de jeugdbeweging een belangrijke rol gespeeld in het Baptisme. Ik denk dan niet alleen aan de grote hoeveelheid bestuurders, die de unie gediend hebben nadat ze op plaatselijk of landelijk niveau eerst hun vaardigheden hadden geoefend en beoefend in de jeugdbeweging (geen dank, geen dank).

Ik denk ook vooral aan de noodzaak jonge mensen in en rondom onze gemeenten een terechte plaats te geven in onze geloofsbeweging. Jongeren hebben hun eigen vaardigheden, vragen, moeilijkheden en vreugden. Contact met elkaar en met de plaatselijke en landelijke gemeente is noodzakelijk voor onze kinderen.

Maar ook de gemeente kan niet zonder jeugd, niet plaatselijk, evenmin landelijk. Jonge gelovigen zorgen met hun dynamiek en enthousiasme voor het noodzakelijke leven in de brouwerij. Dat laatste is beeldend bedoeld, dat begrijpt u wel.

Als voorzitter van de jeugdbeweging wil ik iedere Baptist in Nederland van harte gelukwensen met 150 jaar Baptisme en 70 jaar jeugdbeweging. Ik hoop dat ze nog vaak voor elkaar tot een bron van zegen en inspiratie mogen zijn.

Anne de Vries

TOEKOMST?

“Wat de toekomst brengen moge...”

Een veelgestelde vraag bij de NBJB. Praten, en nu ook schrijven over die toekomst, is tegelijkertijd heel eenvoudig en toch ook moeilijk. Want waar heb je het over met elkaar. Er is een veelvoud aan ingangen om met die toekomst bezig te zijn.

Je kunt kijken naar het aantal kampers dat meedoet aan NBJB zomeractiviteiten.

Dat is een redelijk stabiel aantal, maar je zou natuurlijk groei willen zien.

Je kunt kijken naar het aantal deelnemers aan weekenden en trainingsavonden. En ja, daar moeten we bekennen dat er wel eens iets geannuleerd moet worden.

Je kunt kijken naar het aantal produkten dat per jaar bij de NBJB verschijnt. Dat is nog altijd indrukwekkend en tegelijkertijd weten we dat er nog heel wat op stapel staat.

Tenslotte kun je kijken naar het totaal aantal leden van de NBJB. Ook dat is een stabiel getal dat zo rond de vijfduizend schommelt. Dan eens wat meer, dan weer eens wat minder.

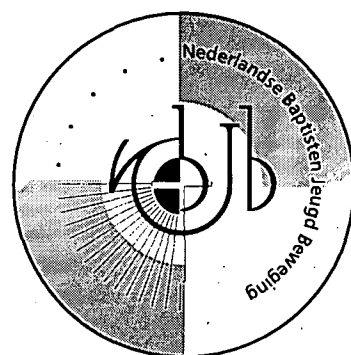
Onvermijdelijk is het om te kijken naar de bezuinigingsoperaties die ons treffen. Vandaag kreeg ik een fantastisch bericht! Geen extra bezuiniging bovenop wat we al wisten! En dat terwijl er sprake was van een bezuiniging van 100 %, een bezuiniging die nagenoeg niets van de NBJB in z'n huidige samenstelling zou overlaten. Tegelijkertijd blijft de toekomst onzeker, want we weten nog niet wat we nu wel zullen krijgen volgend jaar. En daarmee weet je nog steeds niet wat je wel en niet kunt uitvoeren in een nieuw jaar. Ik moet zeggen, je leert er ook mee leven. Natuurlijk baart het je zorgen. Je kunt niet of nauwelijks beleid voeren ten aanzien van je financiën, je personeel en de inhoud van je werk.

Maar die zorgen heb ik ook wel ten aanzien van een aantal zaken die minder met de landelijke organisatie NBJB te maken hebben.

Onze welvaartsmaatschappij heeft gezorgd voor een enorme individualisatie die ook onze gemeenten niet voorbij gaat.

Wat is nog de uitstraling van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland en van alle commissies die onder de paraplu van deze Unie functioneren?

Wat is nog de uitstraling van onze gemeenten?

Anno 1995 hebben we geen tijd meer om deel te nemen aan training en vorming, aan acties en evenementen.

We zijn er te moe voor?!

Er moet en mag ook niet te veel veranderen in de wijze waarop we geloven en geloof beleven.

De eredienst is eredienst, al weet ik hoeveel jaar. En daar waar alles om ons heen verandert blijft onze eredienst de eredienst.

Het is slechts een voorbeeld wat ik hier noem. Maar dit soort zaken baart wel degelijk ook veel zorg. Het zijn zaken die schadelijk zijn voor onze kinderen en jongeren, de gemeente van morgen zoals we die graag noemen. Mij bekruipt wel eens het gevoel dat de kerk het meest veranderde instituut is dat we in deze tijd kennen. En met het oog op de toekomst vraag ik me wel eens af of de gemeente van morgen er morgen nog wel is?

“Wat de toekomst brengen moge...”

Het is maar goed dat dit lied een tweede regel heeft, namelijk:

“mij geleidt des Heren hand”.

Als we die hand ons laten geleiden en daarmee ook de wil van God in ons leven en onze organisaties toelaten dan is er wat mij betreft ondanks alles hoop voor de toekomst.

Nico Wever

Een kijkje binnenskamers

De Nederlandse Baptisten Vrouwen Beweging

Vindt u dat ook zo leuk? 's Avonds als je een ommetje maakt even naar binnen gluren? Het hoort niet zo, dat weet ik wel, maar je komt nog eens op ideeën. Vandaag neem ik u mee voor een huiselijk ommetje en ik laat u lekker ongegeneerd binnengluren in alle kamers van het NBVB-huis.

Het NBVB-huis

Dat huis staat op het terrein van de Unie der Baptistengemeenten. Het staat er al dik 60 jaar. Het is een groot huis. Ook een fijn huis om in te vertoeven. Beneden zijn nogal wat woonkamers: 78 in totaal. Daar wonen de Afdelingen. Op de eerste verdieping zitten de 5 Gewesten en op zolder heeft het Landelijk Bestuur (LB) haar domicilie. Meestal zit het LB overigens aan de keukentafel om met de anderen te overleggen en samen besluiten te nemen.

Bij het NBVB-huis horen ook een paar aanleun-woningen. Daarin huizen de "Programma-commissie", "de Kandelaar-commissie" en de "Trainingscommissie". Dan zijn er ook enkele leden van de NBVB die op kamers wonen. Dat zijn afgevaardigden die de NBVB vertegenwoordigen in de Unie-Commissie, de Evangelisatie Commissie van de Unie, het Convent van Christen Vrouwen, de Werkgroep Toerusting en de woon / verzorgingscentra van Stichting Tabitha.

Natuurlijk is het huis aangesloten op het telefoonnet. Een speciaal daarvoor benoemd lid van de NBVB onderhoudt een permanente verbinding met de Europese Baptisten Vrouwen Unie (EBVU). Een Nederlandse zuster is hier momenteel zelfs vice-presidente van. Ook is er natuurlijk een directe lijn met de Baptisten Wereld Alliantie - Women's Department (BWA-vrouwenafdeling). Eén keer per jaar, de eerste maandag in november, heeft het huis een satellietverbinding met alle Baptisten Vrouwen Beweging - huizen in de hele wereld. Dan wordt de Baptisten Wereld Vrouwen Gebedsdag gehouden; samen zijn we dan verbonden met elkaar maar vooral met God de Vader.

U ziet het, er wonen nogal wat vrouwen in dit huis. Om iedereen op de hoogte te houden, valt er elke maand een huiskrant "De Kandelaar" in de bus van elke bewoner die er op geabonneerd is (slechts f 17,50 per jaar). De Kandelaarcommissie zorgt er voor dat het een blad is met inhoud.

Verder zijn er de zgn. Gewestelijke Conferenties en besturen. Eén keer in de twee jaar de Nationale Conferentie, één keer per jaar de Algemene Vergadering en de zakelijke vergadering van het LB met alle commissies, gewesten en de verschillende afgevaardigden (U weet wel, de kamerbewoners).

Training en Toerusting

Er wordt wat afvergaderd binnen de NBVB. En vergaderen moet je leren, want besturen is een vak op zich. Daarom organiseert de Trainingscommissie 1x per 2 jaar een speciale besturentraining voor afdelingsbesturen.

U zult zich ondertussen wel afvragen: Waar vergaderen die NBVB - leden dan in vredesnaam over? In die vraag zit het antwoord al opgesloten. Want een van de doelen van de NBVB is de Vrede, die Jezus Christus de mensen in Zijn naam aanbiedt, te brengen aan alle volken. Letterlijk betekent dat ze jaarlijks met elkaar een bedrag van f 65.000,- op tafel proberen te krijgen om zendelingen in staat te stellen hun werk, in woord én daad, te kunnen doen, bepaalde projecten (in binnen- en buitenland) te steunen en het eigen NBVB kader op te leiden.

Dat kader organiseert namelijk van alles om de leden te helpen hun geloof te verdiepen, hen te helpen hun werkzaamheden en hun roeping thuis, in de gemeente en in de maatschappij beter te kunnen vervullen. Aan de hand van een jaarthema, een fantastisch hulpmiddel, worden afdelingsavonden ingevuld (de Programmacommissie reikt in haar blad hier talloze ideeën voor aan), projecten georganiseerd, aan gemeente-opbouw gedaan, enz. Door bezig te zijn met één jaarthema wordt ook de saamhorigheid binnen de NBVB vergroot.

Weet u waar het samenbindende karakter en die onvermoede talenten tezamen met een grote verdieping van het geloofsleven vooral naar voren komen? Op de Landelijke Toerustingsdagen, die voor alle Baptistenvrouwen bestemd zijn en ook 1x

per 2 jaar georganiseerd worden. Wat je daar ervaart is wel zo iets fantastisch. Dat kun je niet beschrijven, dat moet je meemaken.

"Zusterhulp": trutten?

Zo, nu hebt u al een hele rondleiding gehad door het NBVB - huis. Hebt u zin gekregen om ook inwoner te worden van dat bijzondere huis? Wel wat let u? O, ik hoor het u / je al zeggen. Geen tijd, geen zin, te jong! Allemaal redenen die ikzelf ook gehanteerd heb. Ja, wat dacht je, dat ik altijd enthousiast geweest ben? Welnee! Zeker toen ik rond mijn 30ste voor de eerste keer naar de een zusterhulpavond ging, dacht ik daar compleet anders over... Wat dachten die ouwe trutten wel? Zaten ze me daar te breien, te haken, te borduren en te kletsen. Alles goed en wel, maar dan kon ik mijn tijd wel beter gebruiken. Tordat... een aantal jaren later - ik had de ziekte van Pfeiffer en een gezin met kleine kinderen - er een zuster van Zusterhulp op bezoek kwam. Ze zei: "Vanmorgen kom ik bij je op de koffie en morgenvroeg sta ik hier om acht uur bij je op de stoep en dan zal ik eens lekker aan het werk in jouw huis. De week daarop kwam een andere zuster me helpen, net zolang tot ik het weer zelf kon. Toen ben ik gaan beseffen wat de benaming zuster en Zusterhulp inhield... Mijn ogen gingen open. Die vrouwen hadden iets met elkaar. Een heel speciale band en ze kwamen daar niet in de eerste plaats bij elkaar voor hun eigen plezier - dat krijg je wel op de koop toe - maar voor heel andere belangrijke zaken. Ik ontdekte dat Zusterhulp een spilfunctie vervulde binnen de gemeente: De zusters gaven hun aandacht aan elkaar, aan materiële zaken die de gemeente na aan het hart lagen, aan zieken en eenzame ouderen. In breder verband ontdekte ik de hulp aan de zendelingen, de hulp aan projecten, kortom ik ontdekte dat Zusterhulp niet in de eerste plaats bestond om mij een gezellige avond te bezorgen, maar dat ik zou mogen meehelpen om de woorden van Jezus in praktijk te brengen: "Heb uw naaste lief als uzelve." En ik kreeg me daar toch een liefde voor terug. En een plezier. En een rijkdom aan geestelijke verdieping. Niet te geloven! Dat had ik dus al die jaren gemist. Niet die zusters waren trutten! Ikzelf was er een...

En, hebt u een beetje door gekregen wat het verschil is met een andere vrouwenvereniging? Zin gekregen om bij ons in te trekken? Prima idee. Misschien kunnen we u over de streep trekken door te zeggen dat we nog heel wat potjes op het vuur hebben in onze keuken en meestal iets speciaals op tafel zetten!!!

Wies Dijkstra - Spoelstra

“I HAVE A DREAM”

Dagdromen van een seminariumdocent

Dromen dromen

Het behoort tot de werking van de Geest dat je je soms laat meevoeren naar een land van ongedachte dingen. De werkelijkheid waarin je leeft geeft je dan aanleiding om je gedachten onder de leiding van de Geest de vrije loop te laten. Zo inspireerde de spanning tussen blank en zwart dr. Martin Luther King jaren geleden om hardop te dromen over een toekomst waarin geen onderscheid meer zou zijn tussen het ene en het andere ras. Hij zag kinderen van alle kleuren spelen in de straten van de steden in Georgia en Alabama.

Gezichten zien

‘Dromen dromen en gezichten zien’ is wat mensen overkomt wanneer zij in het krachtenveld van de Geest durven staan. Met de uitstorting van de Geest op de eerste pinksterdag ontvangen de volgelingen van de Heer Jezus Christus het vermogen om de gebaande paden van hun denken en doen te verlaten. Oud en jong horen iets wat zij nog nooit hebben gehoord. Zonen en dochters zien iets wat zij nog nooit hebben gezien.

Onaantastbare hoop

Zij allen zien iets van de toekomst van deze wereld. In een wereld die gekenmerkt wordt door zinloosheid en tragiek mogen zij profeteren van een onaantastbare hoop op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont. Met kracht verkondigen zij de

komst van het Koninkrijk en betuigen vol overtuiging dat de wereld niet marcheert in de richting van de totale ondergang, maar dat God ‘alle dingen weer zal oprichten’. Mensen die in de volheid en de kracht van de Geest willen leven zijn mensen die zeggen: ‘I have a dream...’

Visie op de gemeente

Wie door de Geest aangeraakt zijn, gaan vanuit het Woord ook de geweldige potenties van de gemeente ontdekken. Zij zien op een visionaire wijze nog iets anders dan alleen maar - om met Paulus te spreken - ‘niet vele wijzen, niet vele invloedrijken en niet vele aanzienlijken’. Het kleine kuddeke kan grote dingen doen door vanuit haar midden het Woord des Heren te laten weerklinken. Jongelingen en ouden die dromen dromen, leggen zich niet neer bij de deprimerende neergang van kerk en christendom en gaan niet bij voorbaat uit van een angstige handhaving van de status quo in de gemeente, maar willen leven vanuit de bijbelse realiteit ‘dat God bij machte is onbegrijpelijk veel meer te doen dan wij bidden of beseffen’.

De droom van een docent

Is de droom van een seminariumdocent ingegeven door een frustrerende werkelijkheid? Moet hij die werkelijkheid ontvluchten door zich over te geven aan gemijmer en gepeins? Nee, hij kan niet teleurgesteld zijn met 9 studenten in de dagopleiding en 11 studenten in de

Tweede Weg Opleiding. Hij voelt zich rijk met dit aantal mensen dat hij met anderen samen kan opleiden. Hij mag deze mensen stimuleren op hun weg naar het toekomstige werk in de gemeenten. Hij mag ze helpen zich de nodige kennis en vaardigheden eigen te maken. Hij droomt hun dromen mee...

Geen bedriegelijke dromen

Dromen ontstaan op de bodem van de diepste verlangens of de diepste angsten. Dat zegt de psychologie. Dromen kunnen ook geboren worden door de inblazingen van de Geest.

DS. Y. HORJUS

Deze docent heeft ook een droom. Hij droomt ervan dat méér mensen de weg weten te vinden naar de opleiding, méér mensen de visie op de gemeente zullen delen dat de gemeente geroepen is om ‘veelkleurige wijsheid van God bekend te maken’. Hij droomt ervan dat er jongelingen en ouden zullen komen die enthousiast zijn, die werkelijk in-God-zijn. Zulke enthousiastelingen zijn nodig om mede geestelijke leiding te geven in de gemeente van de Heer op de weg naar de voleinding. Het kan een bedriegelijke droom zijn om de collegezaal gevuld te zien met vele studenten. Om jaarlijks aan meerdere studenten het eindexamen uit te reiken. Maar het kan ook een droom zijn die de Geest je te dromen geeft. Zijn er mensen die bij zichzelf iets herkennen van deze droom? Die in hun ‘stoutste’ dromen zichzelf als voorganger in een gemeente aan het werk zien?

Gegrepen door het evangelie

Wie gegrepen zijn door het evangelie van de Heer, wie zich met veel liefde inzetten voor het werk in de gemeente en voor wie het een vreugde is met anderen hun geloof te delen, zij zijn de eerstaangewezenen om ook te zeggen: ‘I have a dream’.

Y. Horjus

HET SEMINARIUM BIEDT DE MOGELIJKHEID VOOR VERDERE FORMING EN ONTWIKKELING VAN GENADEGAVEN

Dringend verzoek van de Baptisten Gemeente Sneek om alle losse en opgeplakte SPAARRUITJES van de TREKPLEISTERDROGIST mee te nemen (geven) naar de Landelijke Ontmoetingsdag. In Sneek lukt het namelijk niet om 30 kaarten vol te sparen voor Duplo, Lego of een Badhanddoekset. Toch hebben we zoveel nodig om de hele groep kinderen uit het stralingsgebied van Tsjernobyl, die voor een gezondheidsvakantie onze gast wordt, zo'n extraatje mee te kunnen geven. Helpt U even mee? Alle beetjes helpen! Wie neemt even het initiatief om de zegeltjes per Gemeente of per touringcar te verzamelen? U kunt ze inleveren bij de stand van de U.Z.C. Alvast bedankt en tot ziens in Zuidlaren.

Zr. T.W. van der Werf

Een verantwoorde levensstijl is óók nog 'n stuk voordeliger.

Ansvar Idéa verzekert mensen die bewust hebben gekozen voor een verstandige levensstijl, o.a. ten aanzien van alcohol. Die betrokken zijn bij vraagstukken van onze maatschappij, zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving en hun manier van leven.

Het zijn ook de mensen die onnodige risico's vermijden en door hun weloverwogen levensinstelling minder schade onderkennen dan anderen. Wie verantwoord leeft en minder schade veroorzaakt, heeft o.i. ook recht op een beloning.

ANSVAR Idéa

verzekeringen voor een verstandige levensstijl

*Ansvar Idéa maakt deel uit van de Ansvar Groep met ruim driekwart miljoen verzekerden en met vestigingen in Europa, Azië en Australië.

Tot 30% korting mogelijk

Daarom hanteert Ansvar Idéa een bonus-systeem waardoor meerdere verzekeringen samen met het aantal schadevrije jaren hoge kortingen kunnen opleveren. U kunt de uitgebreide documentatie aanvragen bij Ansvar Idéa Verzekeringen* in Amsterdam, tel. 020-617 0426, of de bon opzenden. 'n Postzegel is niet nodig.

Ik ontvang graag vrijblijvend uw documentatie.

Naam: _____

Adres: _____ Tel.: _____

Postcode/woonplaats: _____

Opzenden: Ansvar Idéa, Antwoordno. 46050, 1060 VB Amsterdam

de Stoppel- berg

Vakantieaanbiedingen in de bossen op de Veluwe – 'er even tussenuit in een christelijke omgeving'

- MIDWEEK III, van 12 - 16 juni 1995 à f 275,- p.p.
- EXTRA MIDWEEKARRANGEMENT IN JUNI, van 26 - 30 juni 1995 à f 275,- p.p.
- EXTRA MIDWEEKARRANGEMENT IN JULI, van 17 - 21 juli 1995 à f 275,- p.p.
- MIDWEEK IV, van 7 - 11 augustus 1995 à f 275,- p.p.

Alle bovenstaande 5 daagse arrangementen zijn op basis van een 2-Persoonskamer met Douche en Toilet, Vol Pension, inclusief Koffie en Thee. Toeslag 1 persoonskamer f 40,- per midweek.

Informeer vrijblijvend naar een eventuele verlenging van uw midweek.

Voor informatie en reserveringen:
Buitencentrum de Stoppelberg
Stoppelbergweg 41
7361 TE Beekbergen
tel. 05766-1934 fax 05766-1842

Op dinsdag 18 april 1995 heeft de Here tot Zich genomen onze broeder

TON ALTING

op de leeftijd van 58 jaar.

Baptisten Gemeente Assen

"De Heer is mijn Herder." Ps. 23

Op 11 april 1995 is van ons heengegaan

**CATHARINA CORNELIA
HARDER-DIJKSTRA**

in de leeftijd van 88 jaar

Baptisten Gemeente Sneek

"Want wij weten, dat, indien de aardse tent, waarin wij wonen, wordt afgebroken, wij een gebouw van God hebben, in de hemelen, niet met handen gemaakt, een eeuwig huis." II Kor. 5:1

In vol vertrouwen op zijn Heer en Heiland is van ons heengegaan onze trouwe broeder

CORNELIS VAN DER MEI

op de leeftijd van 72 jaar

25 april 1995

Baptisten Gemeente Utrecht-Noord

"Smaakt en ziet, dat de Here goed is; welzalig de man die bij Hem schuilt." (Psalm 34:9)

Jezus, Uw verzoenend sterven is het rustpunt van mijn ziel!

In deze zekerheid is nog zeer onverwacht overleden mijn lieve man, onze zorgzame vader en opa

JAKOB AKKERMANN

* 27 september 1940 † 26 april 1995

9581 AA Musselkanaal
Marktstraat 2

Henny Akkerman-Smidt
Westervoort:
Klaas Hendrik Akkerman
Caroline Akkerman-Bennik
Matthijs

Westervoort:
Antoinette Groenewold-Akkerman
Richard Groenewold

Musselkanaal:
Natasja Grinwis-Akkerman
Gerard Grinwis

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.

Komf. vakantiewoning in Hoog-Sauerland (Duitsl., Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D 58285 Gevelsberg. Tel. 02332/60504.

Het Nederlands Dagblad
de snelst groeiende krant van
Nederland, maar

we staan niet op eigen benen

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT.

WANT DAAR STAAN WE VOOR.

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-022 42 11

GRATIS OP WERKDAGEN, TOT 16.30 UUR

Nederlands Dagblad

Gereformeerd gezinsblad

*"Want wij weten, dat, indien de
aardse tent, waarin wij wonen, wordt
afgebroken, wij een gebouw van God
hebben, in de hemelen, niet met
handen gemaakt, een eeuwig huis."
II Kor. 5:1*

Na 72 jaar op aarde gelogeed en
actief geleefd te hebben, is mijn
lieve zorgzame man en onze vader
Thuis gekomen bij zijn Heer

CORNELIS VAN DER MEI

Corry van der Mei-Heijnen
MARIKE en Marinus
Joeke
André en Helen
Kees

25 april 1995

Van Lingelaan 3
3602 PA Maarssen

De begrafenis heeft inmiddels
plaatsgevonden.

*"De Heer is mijn Herder,
mij ontbreekt niets."*

Door de Heer thuisgehaald
onze broeder

LUPKO AEILKEMA

op de gezegende leeftijd van 86 jaar

Echtgenoot van Maria Freriks

29 maart 1995

Baptisten Gemeente Stadskanaal-
Zuid

"Ik zie een poort wijd open staan."

In het volste vertrouwen op zijn
hemelse Vader is, na een moedig
gedragen ziekte, Thuisgehaald, Zijn
moëgestreden kind, mijn innig lieve
zorgzame man en vriend en onze
lieve vader

**JACOB SCHUIL-
JAAP**

op de leeftijd van 52 jaar.

Lieny Schuil-de Bruin
Ronald en Marianne
Marco en Anja

3844 CW Harderwijk, 24 april 1995
Bottermeen 1

De begrafenis heeft inmiddels
plaatsgevonden.

Te huur: rustig gel. vak.bung. in een
mooie bosrijke omg. Goede fietsmog.
Tot 1/7 aantr. kortingen. Nog ruimte
mrt-juni. Inl: de Cantharel, Kem 19,
6451 GC Schinveld, tel: 045-251176.

HOE VINDT U DE CHRISTEN?

Dit nummer is dikker dan de normale uitgave, die 16 pagina's telt. Misschien krijgt u dit blad voor het eerst in handen. Of u had er nog niet aan gedacht u te abonneren. Dat kan dan nu gemakkelijk, want u kunt deze bestelbon opsturen. De abonnementsprijs is f 57,- per jaar. Er verschijnen 21 nummers per jaar. Abonnementen lopen per kalenderjaar, dus u betaalt in 1995 alleen de nog verschijnende nummers.

Ja, noteert u mij als abonnee op De Christen.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/plaats: _____

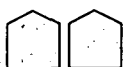
Handtekening: _____

Zenden aan: Unie bureau, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin.

VAN DER GRAAF

BEL GRATIS
06-0225910

TOP
VERHUIZERS

VERHUIZINGEN HULPDIENST

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 10 - 2 JUNI 1995

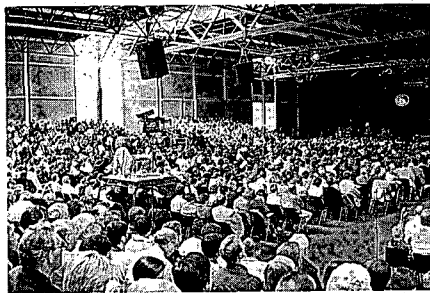
de Christen

De
ontmoetingsdag
in beeld

Blij met de
gemeente

Interview met
ds. G. Helderop

Ongeveer 3500 broeders en zusters uit heel Nederland waren aanwezig. Samen zingen, bidden, luisteren, elkaar ontmoeten en de Heer danken voor 150 jaar baptisme.

DE GEEST ERVAREN

"KOM EN ERVAAR *de Bevrijdende Kracht van God*". Een grote folder in schreeuwende kleuren nodigt mij uit voor de "School van de Heilige Geest" die in Rotterdam zal worden gehouden door de organisatie "Mission to Holland". Tijdens de bijeenkomsten kan ik "Gezalfde Sprekers" horen: "Enkele van de meest briljante predikers van het evangelie zullen spreken tijdens de seminars. Onder leiding van Morris Cerullo zullen deze begaafde sprekers u vanuit hun ervaring inzicht geven in het omgaan met wonderen en tekenen in deze laatste dagen".

Zo'n folder staat mij tegen. De schreeuwerige teksten maken naar mijn gevoel op onheilige wijze reclame voor het werk van de Heilige Geest. Het is alsof deze Cerullo en zijn medewerkers bijna als enigen in de wereld inzage hebben in wat God zal gaan doen en ons kunnen vertellen hoe Gods Geest werkt.

Wij gaan Pinksterfeest vieren. Bij het feest van de Geest kunnen we ons minder voorstellen dan bij Kerstfeest en Pasen. Daarom lijken er perioden te zijn waarin de Geest "ervaarbaar" moet worden in allerlei geestesbelevingen. Dat geeft gewone gelovigen, die de vreugden en zorgen van hun leven op een eenvoudige manier bij de Here Jezus Christus brengen, wel eens een onzeker gevoel.

"Vertrouwt niet iedere geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn" is de aansporing in 1 Johannes 4:1. Behalve de Heilige Geest zijn er ook heel menselijke geesten. Daarom moeten wij geestesbewegingen beoordelen naar de aandacht die de Here Jezus Christus daarin krijgt. De Heilige Geest is door God, de Vader, gezonden in Jezus' naam. Hij wordt zowel Geest van God als Geest van Jezus genoemd. In 2 Corinthiërs 3 staat zelfs: "De Here nu is de Geest". Hij kwam om de discipelen de lessen van Jezus te leren verstaan. Na zijn hemelvaart maakt de Geest zijn wil bekend. Hij getuigt van Jezus en verheerlijkt Hem. De Geest heeft niet de plaats van Jezus ingenomen, maar brengt de Heer op een nieuwe, niet-lichamelijke wijze bij ons en verbindt ons met Hem.

Als we in Handelingen lezen dat de Geest iets tegen de apostelen zegt is dat Jezus die tot hen spreekt. Wij lezen nergens van bidden tot de Geest, wel tot de Vader en de Zoon. De Geest die ons Jezus' woorden overbrengt, brengt ook onze gebeden over aan Hem. Zo werkt Gods Geest verbindend en bemiddelend en vraagt geen aandacht voor zichzelf, maar voor de Heer.

Bij geestesbewegingen kunnen we ook kijken of de eigen beleving en ervaringen niet alle nadruk krijgen. In onze verzakelijkte samenleving is er behoefte aan belevingen die het gevoel raken. Wat dan als werk van de Geest gebracht wordt kunnen in werkelijkheid meeslepende ervaringen zijn die inspelen op natuurlijke behoeften van uitstijgen boven jezelf.

Gods Geest kweekt in ons de vrucht van zijn liefde. Die bindt ons samen tot gemeente. Als een geestesbeweging scheiding brengt kan daar niet de Geest van Gods liefde achter staan. En verder geeft Jezus door zijn Geest gaven om God en elkaar te dienen. Liefde en bereidheid om te dienen zijn herkenbare tekenen van de Geest. Daarmee doordringt Christus met zijn Geest ons gewone, dagelijkse leven. Daar hebben we geen kolossale sprekers en buitengewone ervaringen voor nodig. Het dienende leven, gedreven door Gods liefde, is al buitengewoon genoeg.

Gezegend Pinksterfeest!

H.G. de Winkel

Agenda

- 10 juni EO-jongerendag (Utrecht)
- 11 juni Baptist Youth World Day of Prayer
- 16 juni Jaarvergadering NBjB
- 17-24 juni Ouderenweek
- 8-22 juli Strubbenkampen
- 8 juli t/m 19 aug WJE-campingwerk
- 22 juli t/m 4 aug WJE-bootwerk
- 1-6 aug BWA congres
- 6-8 aug JAV
- 17-20 aug Flevofestival (Eindhoven)
- 2-4 okt ECU-conferentie (Dalfsen)
- 18-20 okt AV (Stadskanaal)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie

L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur

H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-284494/284457, fax 030-251798, giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten. Alle advertenties opgeven aan het Unie-bureau.

INHOUD

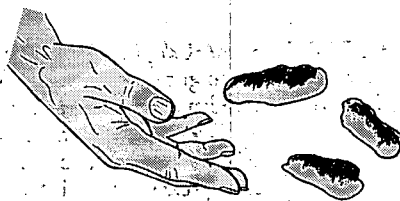
	Fotoverslag ontmoetingsdag	3-7
G. Mons	Wat een weekend	4
	Blij met de gemeente	4-7
Joke Bijleveld	Interview met ds. C. Helderop	8
	Uit de gemeenten	9-11
T.F. Smit	Bijbel	12
	NBjB	13
	Diversen	14-15

IN BEWEGING

Met de ontmoetingsdag hebben we samen het jaar van evangelisatie afgesloten. Er zijn talloze acties geweest. Hier noem ik nog even weer: de musical Spirit, de sponsorloop met als opbrengst bijna 41.000 gulden, de volleybalwedstrijden en de finale na het grote concert op vrijdagavond 19 mei. Ongenoemd blijven de talloze acties gevoerd in gemeente. Het evangelisatiejaar heeft inderdaad vele mensen in beweging gezet.

Uiteraard zijn het mensen die zich met hun mogelijkheden inzetten. Maar let wel, het gaat hierbij niet om het profileren van jezelf. Het gaat in alle bedrijvigheid om de verkondiging in de vorm van velerlei soort getuigenis. Het is geen kwestie van overdonderen of anders gezegd van kracht en geweld. Het getuigenis weerklinkt als een appel om mensen om

God niet langer als randverschijnsel in onze maatschappij te hebben, maar om God weer in het centrum van ons bestaan te weten en te erkennen.

Dat getuigenis heeft geen effect zonder de werking en de kracht van de Geest. Daarom heeft de ECU de tweede helft van 1994 nadrukkelijk aandacht gevraagd voor gebed en voor een doordiening van werk en werking van de Heilige Geest. De ECU heeft gemeenten opgeroepen ook en vooral de plaatselijke acties goed inhoudelijk en geestelijk voor te bereiden. In het

gebed maken we duidelijk van God afhankelijk te willen zijn. Hij mag het door ons heen doen. Meer nog, we spreken God aan op de belofte dat Hij ons zijn Geest zal schenken wanneer wij Hem daarom bidden. Zo wordt het actie voeren tot 'bid en werk'. Alleen zo geven we God de gelegenheid onze acties tot een beweging van de Geest te maken.

Beperken we ons nu tot deze periode van evangelisatie? Nee, natuurlijk niet! Volgend jaar is er weer een startzondag voor een evangelisatieperiode in het kader van Kerk in uitvoering, gekoppeld aan een actieweek. De ECU roept alle gemeenten op om jaarlijks hieraan mee te doen, opdat we tot kwalitatieve en kwantitatieve groei van het Koninkrijk Gods mogen komen.

De gemeenten worden op tijd over 'kerk in uitvoering 1996' geïnformeerd.

Peet Wijchers

Wat een weekend!

"Wilt u wel hard klappen, want het is voor de radio en televisie"

Viering 150 jaar baptisten in Nederland: het was me een weekendje wel! Veel goede gospelmuziek op vrijdagavond, een gezellig nachtje kamperen, de Landelijke Ontmoetingsdag. Het zou me het weekendje wel worden op 19 en 20 mei in Zuidlaren. Met een goed gevoel vertrok ik die vrijdag dan ook uit Arnhem. Op naar de Prins Bernhardhoeve.

Vrijdag 19 mei, 17.00 uur

Het vertrek is chaotisch: vrouw en (zieke) kinderen moeten eerst naar familie in Groningen gebracht worden; de weersvoorspellingen zijn beangstigend (nachtvorst en veel regen, brrrrr); de bagage past net in onze 'cadeddillac'. Vanaf Hoogeveen vliegen de regenbuien ons om de oren. En dan moet ik de tent nog opzetten. Ik hou mijn hart vast.

19.30 uur

Samen met toekomstig zwager Richard; opgepikt bij mijn schoonfamilie, kom ik aan op het kampeerterrein van de Prins Bernhardhoeve. Op het moment dat we de auto uitstappen, stopt het met regenen. Een roodgekleurde zonnestraal verblijdt ons gemoed. De pudding staat in notime. Wat ons betreft kan het weekeinde beginnen.

23.30 uur

Het avondconcert is achter de rug. De ontmoeting met vele baptistenvrienden nog niet. We hebben mogen genieten van Joe Bourne, het Jaffo Gat Quartet, Ralph van Manen, the Continental Singers, maar bovenal van het Metropole Orkest. Minder te spreken ben ik over de presentatie van Wim Pols. Je hoeft me niet van tevoren te vertellen hoe knap het is om anderhalve minuut acapella te zingen en daarna perfect bij de muziek in te vallen (Joe Bourne). Dat hoor ik zelf ook wel.

NIBJB

"Blij met de gemeente"

Verspreid door dit nummer korte persoonlijke gedachten over de gemeente. De Unie is immers een unie van gemeenten. 150 jaar baptisme betekent gemeente zijn. Allerlei broeders en zusters uit onze gemeenten geven antwoord op de vraag: waarom ben ik blij met de gemeente?

Minstens zo vervelend zijn de lange pauzes tussen de nummers door. "Als ik 'ja' zeg beginnen we over vijf tellen. Wilt u dan wel hard klappen, want het is voor de radio en televisie?" En het dan nog gek vinden dat de sfeer in de zaal tegen valt. (Wim Pols was de enige die de sfeer 'Faaantaastieess' vond)

Overigens, over de programmering niets dan lof. Twee keer overviel mij zelfs een aanval van kippevel. Tijdens een solonummer van het orkest en tijdens het openingsnummer van Carola. Ik kende de muziek van deze Zweedse schone niet, maar wat een dijk van een stem zeg, Whaaa! Mijn goede vriend Byron mocht haar na afloop van het concert bloemen geven, de mazzelaar.

Zaterdag 20 mei, 03.15 uur

Het is koud buiten, heel erg koud zelfs. De voorspellingen zijn uitgekomen: het

zal een graad of twee; drie zijn. In mijn vertrouwde tentje valt de temperatuur gelukkig alleszins mee. Een t-shirt is voldoende. Twee slaapzakken verder ligt Hans Baas. Hij heeft drie truien, vier t-shirts, twee onderbroeken en drie paar sokken aan. Ook hij heeft het niet meer koud.

Wie gedacht had van een welverdiende nachtrust te kunnen genieten; kan dat wel vergeten. Bij de tenten naast ons wordt met een pan gevoetbald en klinkt het POING POING POING snoorhard door de ijzige lucht. Even later mogen we nog genieten van de levenslessen van André Hazes. Dat doet de tent dicht.

08.00 uur

Waar is de douche? Waar is de wasbak? Waar kan ik mij scheren? Waar kan ik een spiegelbietsen? Nergens? Maar ik dacht... Niet dus. Ik stink uit al mijn poriën en nergens kan ik mij fatsoenlijk wassen. Dan maar niet.

10.00 uur

Het programma van de Landelijke Ontmoetingsdag begint. Ik moet kiezen tussen de ochtenddienst of het kinderprogramma. Ik kies voor het laatste. Er blijken 221 kinderen in de zaal te zitten. Groningen is het best vertegenwoordigd met vijftig kinderen. Applaus en boegeroep is hun deel. Zeeland is het slechts vertegenwoordigd: zero kinderen. Zuid-Limburg heeft er twee rondlopen. Poppenspeler André Verhagen vermaakt de kinderen met een toneelstukje over een kado, en niet zo maar een kado. Nee, een gratis kado. Maar niemand die het durft te pakken: de juf (gespeeld door Antoinette) niet, want die heeft het te druk met schoonmaken; schurk Adriaan

niet, omdat een slechterik nu eenmaal geen kadootjes krijgt; zelfs de kadoloog durft het pakje niet te pakken. Kadootjes worden nu eenmaal niet zo maar weggegeven. Gelukkig wil het meisje Judith het pakje wel uitpakken. En weet je wat er in zat...

11.00 uur

Ik laat de poppenspeler de poppenspeler en vertrek naar de ochtenddienst. Ik sluip naar binnen tijdens de schriftlezing. De preek van ds. Fred Smit kan me zeker boeien. Minder te spreken ben ik, en een heleboel andere jongeren, over de rest van het programma. Heel leuk voor de ouderen, maar de jongeren komen er bekaaid vanaf. Vooral de liedjeskeuze valt niet bij iedereen in goede aarde. Een gemiste kans, want zover ik weet zijn er op een Ontmoetingsdag niet vaak zoveel jongeren geweest als deze keer.

12.15 uur

Na de dienst ren ik naar de sporthal. Ik ben gek op volleybal, dus de clinic van het Nederlands Dames Volleybalteam wil ik niet missen. Mijn respect gaat uit naar de tegenstander van het Nederlands team, de ploeg van Harderwijk, dat de vorige nacht het baptistentoernooi heeft gewonnen.

Het massaal toegestroomde publiek kijkt ademloos toe. Na een 'ontspannen' training volgt een wedstrijdje. De Nederlandse dames lopen snel uit naar 4-0. Dan knokt Harderwijk zich terug in de wedstrijd, 4-3. Even lijkt er een sensatie in de lucht te hangen, maar het blijft bij even. De laatste punten worden door twee Nederlandse dames binnengehaald, 15-4.

14.00 uur

Tessa de Veen kijkt voor zich uit. Ze moet even nadenken. Wat vond ze het leukst? "De ontmoeting", zegt Tessa-resoluut. "Ik ga elk jaar naar de kampen van de NBJB. Veel van mijn kampvrienden ben ik weer tegengekomen. Ja, dat is toch eigenlijk wel het leukste van zo'n weekeinde."

14.45 uur

Er is een tijd van komen en een tijd van gaan. Een oud cliché, maar al te waar. De tent wordt afgebroken. Ik heb een tof weekeinde gehad met goede muziek en veel vrienden. De tent wordt in de auto gegooid. Vlak voor Groningen begint het hard te regenen. Dat is waar ook, het is droog gebleven. Een teken aan de wand.

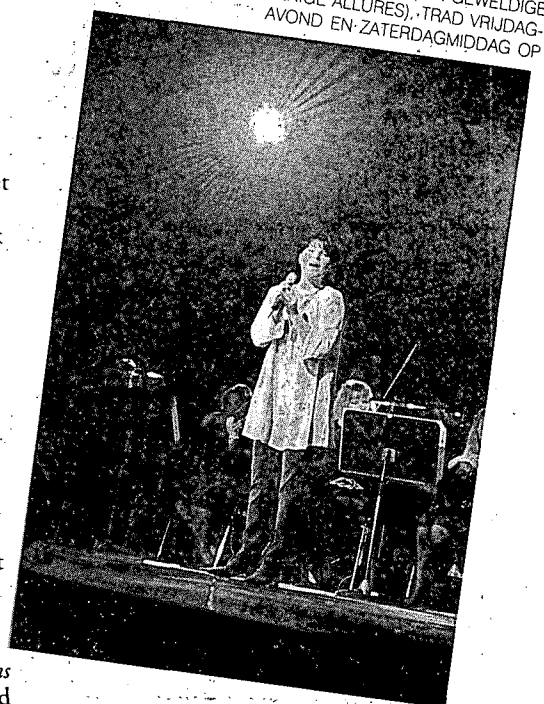
JOE BOURNE, OMRINGD DOOR CAMERA'S, WANT "HET IS VOOR RADIO EN TELEVISIE". ALDUS PRESENTATOR WIM POLS

Een thuis

Natuurlijk ben ik blij met de gemeente, omdat ik daar een geestelijk thuis heb, waar ik mij ook echt thuis voel. Maar ook omdat ik daar broeders en zusters vind, die in tijden van nood naast mij willen staan, en met en voor mij willen bidden voor kracht. Een veelzijdige gemeente, waarin we de Heer groot maken door een praise-dienst en een andere keer leren vanuit Zijn Woord. Kortom een gemeente waarin ik God ontmoet.

Martin Wessels, Westerhaar

CAROLA: DE ZWEDSE STER MET EEN GEWELDIGE STEM (MAAR OOK ENIGE ALLURES). TRAD VRIJDAG-AVOND EN-ZATERDAGMIDDAG OP

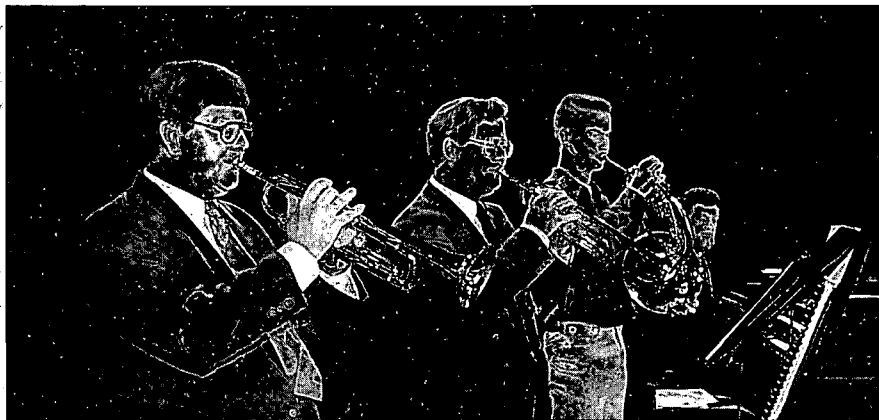
Gerco Mons
Gemeente Arnhem-Zuid

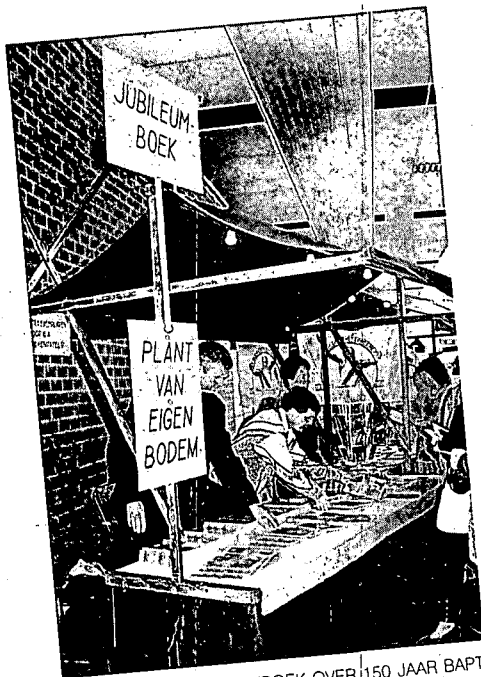
Echte blijdschap

Na jaren randkerkelijk en uiteindelijk gedoopt, diverse functies in de gemeente voel ik me dankbaar en blij, dat ik als een klein bouwsteentje voor de Heer in de gemeente mocht fungeren. Als ik terugblik neurie ik: "Vreugde, vreugde, louter vreugde." Natuurlijk zijn er soms ook schaduwsijden als gemeenteleden aan de kar gaan hangen in plaats van trekken. Maar "de karavaan gaat voort ook al blaffen de honden". In het bezig zijn in de gemeente komt God je uiteindelijk tegemoet.

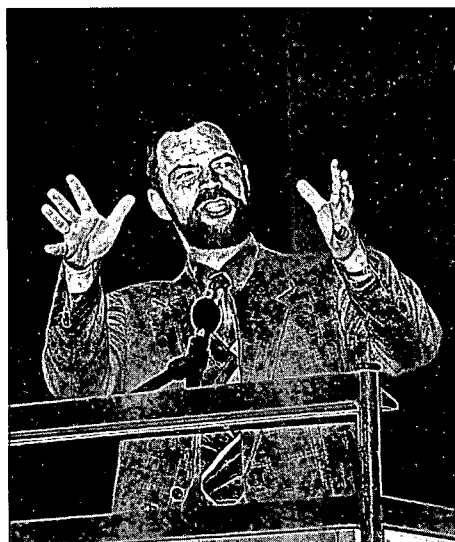
Joh. Bijmolt, Winschoten

MUZIKALE BEGELEIDING VAN DE FAMILIE TE VAARWERK EN WANDER & JACO MULDER

HET GEDENKBOEK OVER 150 JAAR BAPTISME IN NEDERLAND. (ZIE PAG. 11) EEN VAN DE VELE STANDS IN DE HAL VAN DE PRINS BERNARD HOEVE, EEN SCHITTERENDE LOKATIE

DS. FRED SMIT: "WAT WIJ NODIG HEBBEN IS EEN NIEUWE DOORBRAAK VAN DE HEILIGE GEEST, EEN OPWEKKING."

KOOR EN SAMENZANG O.L.V. HARRY NIEMEYER

Warme plek

De gemeente is voor mij een plek van ontmoeting, ontmoeting met de Heer en medegelovigen. Een plek als een gezin met allemaal broers en zussen, omdat we bij Jezus horen en zijn liefde ons met elkaar verbindt, in het klein maar ook wereldwijd.

De gemeente is voor mij een warme plek waar ik me, samen met mijn gezin, thuis voel.

Jeanette Maandag-Trip, Arnhem-Centrum

DS. TJEERD DE GRAAF DECLAMEERT ZIJN GEDICHT "GESCHENK UIT DE HEML"

Geschenk uit de hemel

langzaam loom nog
doe ik mijn ogen
de gordijnen open
grijsgrauw, grijnst
een nieuwe dag
mij aan
ik kijk naar boven
waar in de wolken
gaten vallen
gouden stralen
stromen sprankelend
vanuit het grijs
mijn kamer in
zo schijnt
Uw licht
een gouden randje
aan mijn leven
grijs wordt goud
waar ik met U
een nieuwe dag begin

de Christen

Mede- leven en bemoediging

Wegens ziekte kunnen mijn man en ik al vijf maanden niet meer met de gemeente opgaan, dat is een groot gemis! Maar de gemeente is er! We voelen de warmte en de verbondenheid met onze broeders en zusters. Op de dag van een operatie die mijn man moest ondergaan, waren ze 's morgens om acht uur bijeen voor een bidstond... Wekelijks ervaren we ook nu nog medeleven en bemoediging d.m.v. een kaart of telefoontje e.d. Hun gebed is rondom ons. Wat de gemeente voor ons betekent? Een grote steun.

J. Metz-Onrust, Musselkanaal

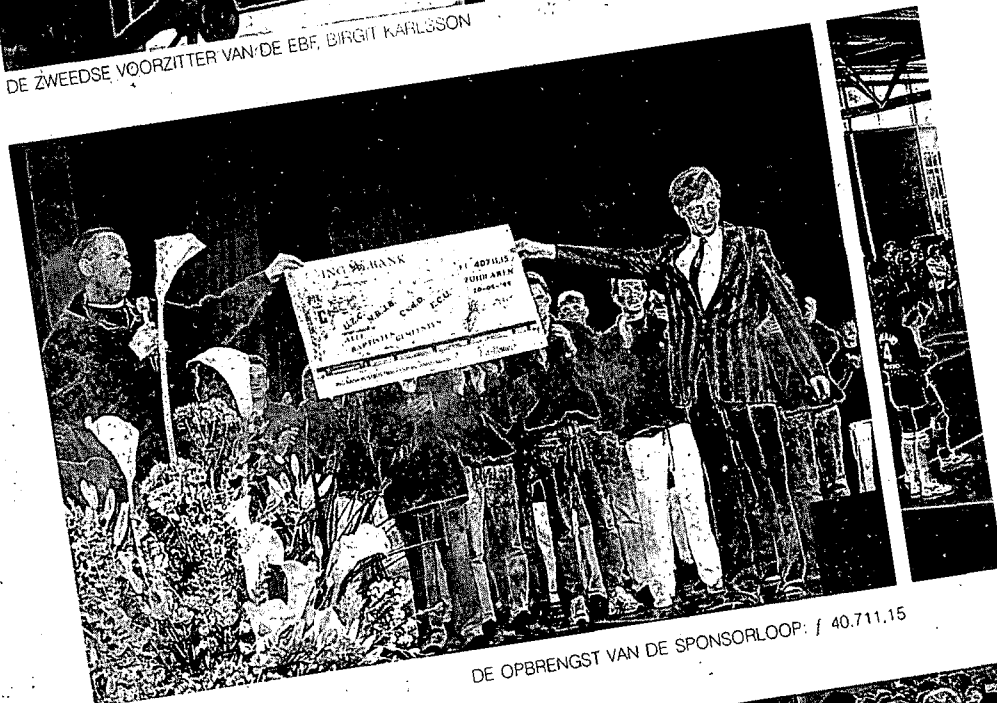
DE ZWEEDE VOORZITTER VAN DE EBF, BIRGIT KARLSSON

Elkaar aanvullen

Voor mij is de gemeente het tehuis van verschillende kinderen van een Vader. Daar komen we bijeen om God te eren. Zijn woord te horen en door te geven. Omdat we verschillend zijn kunnen we van elkaar leren en elkaar aanvullen. Maar door die verschillen botst het wel eens en dat doet pijn. Dan heb je de neiging van huis weg te lopen. Het is niet onze of mijn gemeente, maar gelukkig Gods gemeente, waarvan Christus het Hoofd is. Hij bindt ons samen en leidt ons. De gemeente...? Mijn geestelijk tehuis met broeders en zusters, die ik niet zou willen missen.

Gerda Prins-Hoekstra, Lelystad

DE OPBRENGST VAN DE SPONSORLOOP: f 40.711,15

Met elkaar jezelf zijn

De gemeente is voor mij een plek waar ik mezelf kan zijn in mijn geloof samen met andere gelovigen. Natuurlijk kun je wel eens van mening verschillen, maar je bent er allemaal voor hetzelfde, voor God. Je zingt met elkaar, je bidt met en voor elkaar, je ontmoet elkaar. Je kunt er voor elkaar zijn als je het moeilijk hebt, je kunt blij en verdrietig zijn met elkaar, waardoor je weer kracht in het geloof kunt ervaren. De gemeente is voor mij ook een plek om je dagelijkse bezigheden bewust opzij te zetten en je te concentreren op God.

M. von Stein-Kavelaar, Delft

Open deuren

Ik ben blij met de gemeente omdat ik er met open deuren ben ontvangen en steun en begrip vond toen ik het nodig had. Ook omdat ik broeders en zusters heb met wie ik samen in de strijd sta en omdat ik door hen leer hoe ik de Heer kan volgen.
"Dank U, Heer, dat ik bij uw gemeente mag horen".

H. Sachtlevén, Doetinchem

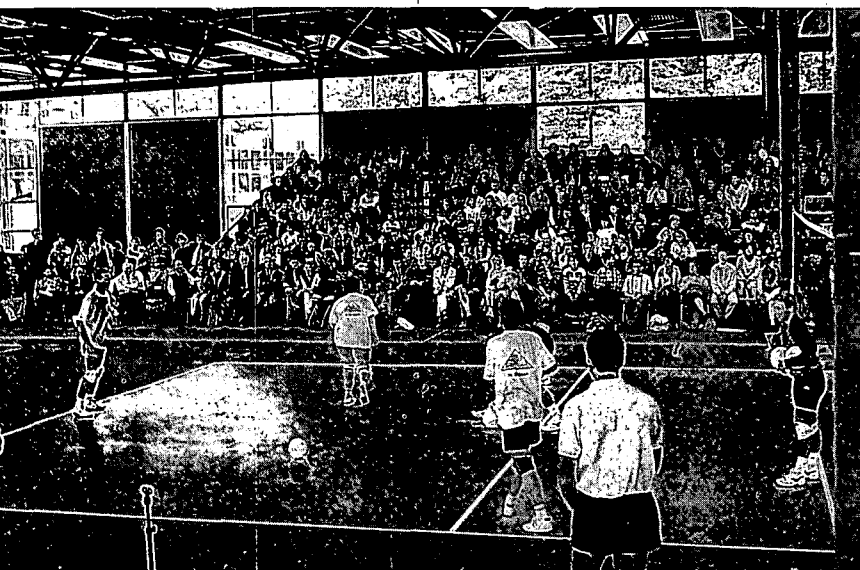

HET GROOT SAMENGESTELD BAPTISTENKOOR TELDE BIJNA 1000 STEMMEN!

Daarom...

Ik ben blij met de gemeente omdat Gods Woord er centraal staat; mijn geloof er wordt versterkt als ik de diensten bezoek en deelneem aan activiteiten; er voor me gebeden wordt op moeilijke momenten; iedereen dezelfde rechten en plichten heeft; niemand buitengesloten wordt; de liefde van God er handen en voeten krijgt; ik me er thuis voel.

Sien de Roo, Emmen (wijk-west)

DE CLINIC MET HET NEDERLANDS DAMES VOLLEYBALTEAM EN DE FINALIST UIT ONZE GEWESTELIJKE VOLLEYBALWEDSTRIJDEN, HARDERWIJK, WERD ONDER GROTE BELANGSTELLING GADE GESLAGEN

Twee momenten

Goede Vrijdagavond. Rond het kruis van Christus brooe en wijn delen. Denken aan Zijn lijden, aan het leed in de wereld, verdriet in eigen kring. Deelnamen; namens onze gemeente, aan de organisatie en nazorg van een EO-Praise-avond met 2500 (meest jonge) mensen. Samen het feest van geloof in de levende Heer vieren.

Betsy van de Poll, Assen

Geloof delen

Onder het thema 'groeien en vrucht dragen' komen we één keer in de 14 dagen samen om samen na te denken over bijbelse onderwerpen. Soms komen de gesprekken moeizaam op gang, maar ook praten we soms heel open met elkaar. We luisteren naar elkaar, delen ons geloof en leven met elkaar mee. Op deze manier leren we elkaar beter kennen en groeit er, vrouwen onderling, We sluiten de avonden af met kringgebed. Zo kunnen we met elkaar een stukje gemeente zijn.

G. Adams-Brouwer, Hengelo 't Venster

Geloven geen eenmans-zaak

Samen met anderen kan ik in de gemeente mijn geloof beleven. Dit mag samen gedaan worden. Het met elkaar delen van de fijne dingen, die je beleeft met God, maar juist ook je vragen van het leven en je moeite daarmee. Heel bijzonder in onze gemeente vind ik de GBS. De gesprekken zijn vaak heel boeiend, persoonlijk en vertrouwelijk. Op deze manier merk je ook dat we wat met elkaar hebben. Ik ben blij met mijn gemeente, waar ik bijna vier jaar geleden hartelijk en gastvrij ontvangen werd.

Margriet van der Zwaag-Poutsma, Sneek

Door de Heer in de kraag gegrepen

In zijn kantoor in zorgcentrum Tabitha Ingenhouszhof in Amsterdam interview ik dominee Cees Helderop, aan het einde van de werkdag. Voor de zekerheid heb ik een aantal vragen op papier gezet. Na de eerste vraag zit ik bijna twee uur te luisteren naar een boeiend levensverhaal van een goed verteller. De rest van de vragen heb ik niet meer gesteld. *DC* had me immers niet gevraagd of ik de hele *Christen* wilde vullen...

Het verhaal begint als ds. Helderop zes jaar als vrijwilliger bij de marine werkt, als "schrijver"; een administratieve functie. "Ik kwam toen in aanraking met het Evangelie, door openluchtsamenkomsten, een film die me aansprak, via de radio. Ik kreeg steeds sterker het gevoel dat de Heer met mij bezig was."

De bekering kwam na een wonderlijke ervaring 's nachts. "Toen besloot ik mijn leven aan Hem te geven." Maar ondanks deze wonderlijke ervaring bleef ds. Helderop nuchter. "Ik had wel voor die zes jaar getekend... en dat wist de Heer ook." Hij werd soldaat bij het Leger des Heils, waarmee hij vroeger door zijn ouders in aanraking was gekomen.

Via een Hervormd predikant kon ds. Helderop, toen hij twee jaar naar Nieuw Guineavaan werd uitgezonden, in zijn vrije tijd meewerken in de zending; met tractaatjes de kampong in. "Toen ging mijn hart open voor de zending."

Kris-kras door Nederland

Aan het einde van de zes jaar ging het naar de kweekschool om heilsofficier te worden, waarna hij werd geplaatst in Schoonhoven. "Het werk was vergelijkbaar met dat van een baptisten voorganger." Na een jaar werd hij teruggeroepen. Hij kreeg een baan als brigade-officier; een functie waarin hij aspirant-kadetten begeleidde. "Daar ontmoette ik Grietje, mijn vrouw. Samen onder één dak mocht natuurlijk niet, dus werd ik overgeplaatst naar Heerenveen."

Ook het werk in Heerenveen duurde niet heel lang. Er was een oudere officier in Zutphen die het werk niet aan kon en ds. Helderop moest hem waarnemen. "Er werd veel aan zang en muziek gedaan – en dat heeft mij altijd erg aangesproken." Inmiddels was het echtpaar Helderop getrouwd en ging samen werken in Doesburg. Daar werd ook Cees, de oudste zoon, geboren, waarna voor mevrouw Helderop een periode van ziekte en tegenslag volgde, die zich na de geboorte van beide andere kinderen in lichtere mate herhaalde.

Vlak voor de geboorte van dochter

Daniëlle volgde overplaatsing naar Eindhoven, waar dominee Helderop bouw-pastor werd. Het nieuwe gebouw was goed en wel klaar toen de familie naar Apeldoorn moest vertrekken. "Een bedrijvig korps met erg veel jeugd, heel leuk om daar te werken. Dan was je net goed en wel gewend en dan kregen we weer bezoek van het Leger des Heils. Ik zei tegen m'n vrouw: let op, we moeten weer verhuizen."

Stoofjes en een duiventil

Van Apeldoorn ging het naar Schiedam. "Daar stonden veel stoofjes onder de stoeien. Van het jeugdwerk kwamen we toen in het bejaardenwerk terecht." In Schiedam (dichtbij 'huis' – Vlaardingen voor ds. Helderop) werd Nefta (Naftali) geboren en volgde ook nog een interne verhuizing. Na Vlaardingen volgde Utrecht, waar het gezin in eerste instantie in een huis met één grote en één kleine slaapkamer woonde. "Een duiventilletje naast het korpsgebouw."

Daad van gehoorzaamheid

In Utrecht raakte ds. Helderop uiteindelijk in een theologische crisis. "Het Leger kent geen doop en avondmaal. De bijbel schrijft daar wel over maar er werd niet over gepreekt. Het innerlijke, het geestelijke kreeg de nadruk. Als je de geschiedenis van het ontstaan van het Leger kent, is dat ook heel begrijpelijk. Het Leger probeerde geen kerk (waarin destijds vele misstanden waren) te zijn maar wilde het geloof in praktijk brengen." Er waren weleens heilsofficieren die zich lieten dopen maar ds. Helderop wilde doop en avondmaal ook in de verkondiging opnemen. Zo besloot hij uiteindelijk uit te treden bij het Leger des Heils. Op zoek naar de Nieuw-testamentische gemeente kwam hij in aanraking met de Baptisten en werd gedoopt in de gemeente te Maassluis. Ook zijn vrouw werd enkele maanden later gedoopt. Er volgde een gesprek met de brs. Van Dam en Reiling. "Zoals begrijpelijk was, konden zij niet zoveel voor me doen."

He's got the whole world in his hands

Omdat er wel brood op de plank moest komen ging ds. Helderop in het onderwijs aan het werk, op drie verschillende MAVO's. Het leukste was de baan als leeraar godsdienst en maatschappijleer in Weesp, waar hij liederen zoals bovenstaande zong met begeleiding van zijn accordeon. Via het pastorale werk en diensten in Maassluis en plaatsing op de sprekerslijst kreeg ds. Helderop meer bekendheid en was hij enkele keren "kandidaat" voor een eventueel beroep.

Unie-minded

"Ik wilde niet door de achterdeur naar binnen, maar door de voordeur." In een gesprek met de CvdO werd een studietraject afgesproken bij het Seminarium zodat via een officiële weg wellicht uiteindelijk een algemene beroepbaarstelling in het verschiep lag. "Ik wilde graag de weg volgen van de Unie; want verbondenheid met andere gemeenten is erg belangrijk." De baan in Weesp werd aangehouden en gecombineerd met een part-time dienstverband bij de Baptistengemeente Amsterdam Centrum en bij Tabitha in Amsterdam. Ook was hij in die tijd consulent in Heemskerk.

Beroep

Toen kwam er een beroep uit Workum en Makkum en volgden er enkele hele goede jaren in Friesland.

En opnieuw deed Tabitha, gecombineerd met de gemeente Amsterdam Centrum een beroep op ds. Helderop.

"De kinderen vonden het heerlijk om terug te gaan naar Amsterdam."

Het werk is een boeiende combinatie. "Ik voel me als een vis in het water in de huissamenkomsten van Tabitha." Er komen mensen die als "niet gelovig" te boek staan en anderen die het heerlijk vinden "gewoon het oude Evangelie te horen". "Ik ben van dit werk gaan houden."

Spijt van zijn keuze heeft hij nooit gehad. "Baptisten zijn ook mensen van het praktische christendom, zonder moeilijk getheologiseer."

Mens met een Hoofdletter

"Heb ik niet teveel over mezelf gepraat? Je laat toch wel duidelijk uitkomen dat ik die roeping altijd voor ogen heb gehouden en dat de Heer, de Mens met een hoofdletter, mij altijd voort heeft geholpen, ook door alle moeilijke momenten..."

Joke Bijleveld

Baptisten Zusterhulp Musselkanaal

Vrijdag 17 maart vierde zusterhulp Musselkanaal haar veertigjarig jubileum, met een revue geschreven door Jantje Metz Onrust over de afgelopen veertig jaar. Aan het eind van de avond hadden we nog een toneelstuk.

We hadden vijf jubilarissen in ons midden: zr. Imkje Pinkster (30 jr lid), zr. Rika Heidema (30 jr lid), zr. Antje Koorn (30 jr lid). Deze zusters ontvingen een tinnen kopje met inscriptie. Zr. Trijn Nienhuis (40 jr lid), zr. Grietje Koehoorn (40 jr lid). Zij kregen van zusterhulp een tinnen bordje met inscriptie.

Zr. Grietje Koehoorn was vanaf het begin van de oprichting er bij, waarvan 26 jaar presidente, en sinds vele jaren nu penningmeesteres. Zij werden allemaal in het zonnetje gezet, maar zr. Koehoorn in het bijzonder. Burgemeester Rebel van de gemeente Stadskanaal scherstte haar kwaliteiten op humoristische wijze.

Zr. Koehoorn mocht ook nog een ridderorde door hare Majesteit toegekend en opgespeld door de burgemeester in ontvangst nemen. Zij was zeer verrast. Het bestuur had voor lange tijd het lintje al aangevraagd en onze huidige presidente Anneke Aeilkema had vele malen met de burgemeester overlegd en het was zeer vreugdend dat het was toegekend. Enkele kinderen en kleinkinderen van zr. Koehoorn waren ook nog gekomen.

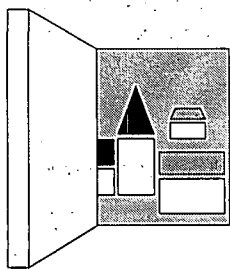
Voorts waren er nog toespraken van het landelijk bestuur en van de omringende zusterhulp.

Ds. van der Laan heeft de Heer gedankt voor deze avond en de jaren van zusterhulp. Wij danken allen voor hun aanwezigheid.

Het bestuur van Zusterhulp

Open huis Tweede Exloermond

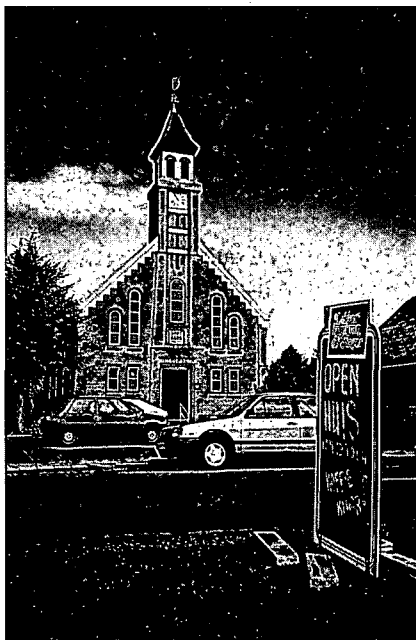
Zaterdag 25 maart, 9.45 uur: Buiten is het bord al neer gezet, binnen draait de video-presentatie. Het water stroomt

Uit de gemeenten

langzaam het doopvoort binnen. De allerlaatste dingen worden nog gedaan. Dan 10.00 uur! Orgelspel van onze organist galmt door de kerk. Het open huis is begonnen!

De eerste mensen druppelen de kerk binnen en lopen door naar een fototentoonstelling. Foto's van een ver of meer recent verleden worden bekeken. Als de foto's bekeken zijn kan men aan een tafel gaan zitten en kopje koffie gaan drinken. Ook kan de kerk worden bekeken en er kan tafeltennis gespeeld worden of gebiljard en ook de sjoelbak staat klaar. Als de organist zijn repertoire ten gehore heeft gegeven zitten de muzikanten van de plaatselijke christelijke harmonie al klaar

om een mini-concert te geven. Na een half uur harmonie-muziek is het de beurt aan ons eigen zangkoor dat een paar mooie liederen ten gehore brengt. De ochtend wordt afgesloten met orgelspel van onze organist.

Dan is het pauze. Absoluut niet het teken om weg te gaan want er werden poffertjes gebakken, de 'Baptistenburgers' (een extra lekkere hamburger) lagen in de pan, de slaatjes werden klaargemaakt en de soep kon worden opgediend. Natuurlijk viel al dit lekkers letterlijk in de smaak. Belangrijk is ook dat de sfeer erg goed was. 's Middags begonnen we met een ballonnenwedstrijd voor de kinderen. Voor de kinderen was overigens de hele dag programma in de kelder waar zij hun

creativiteit ten toon konden spreiden. Toen de ballonnen de lucht in waren kon de jeugd aantreden en deden dat musicaal door een selectie Opwekkingsliederen te zingen en daarbij werden ze begeleid door een keyboard (met bespeelster uiteraard). Om 15.00 uur was het tijd voor het optreden van onze christelijke goochelaar. Hij had een bord gemaakt en legde door middel van het zetten van de juiste lijnen en chemische reacties op een frisse wijze het evangelie uit. Een van zijn zoontjes was het er niet mee eens dat zijn vader als goochelaar werd aangekondigd. "Hij is geen goochelaar, hij is slager!" Om 16.00 uur was het open huis weer voorbij. Een open huis dat verliep in een prima sfeer en waarin we ook een paar vreemden mochten begroeten

J. Strijkel

Nieuw onderkomen voor Baptisten-gemeente Zoetermeer

Op zondag 4 juni a.s. viert de Baptisten-gemeente Zoetermeer het Pinksterfeest in een nieuw onderkomen. We kijken er verlangend naar uit.

Jarenlang vond de Baptistengemeente Zoetermeer een goed tehuis in het Rode Kruisgebouw aan de Bijdorplaan te Zoetermeer. In dit vriendelijke gebouwje hebben we God's zegen mogen ervaren, onder andere in een steeds toenemend aantal kerkgangers op de zondag. De Baptistengemeente Zoetermeer is gegroeid en groeit nog steeds!

De afgelopen tijd mochten we vaak constateren dat het Rode Kruisgebouw eigenlijk te klein is geworden. De kerkzaal is vaak overvol, terwijl ook de nevenruimten tekort schieten.

Vol vertrouwen dat God ons ook daarin zou zegenen, hebben we uitgekeken naar een nieuwe kerkruimte. Hoe wonderbaarlijk is het te zien hoe Hij ons ook hierin heeft geleid!

Het nieuwe onderkomen van onze gemeente is gevestigd in een scholengemeenschap. We krijgen daar de beschikking over een ruime zaal, een keuken met buffet en voldoende fraaie nevenruimten voor de crèche en de zondagsschoolgroepen.

Het adres is: Petrus College, dr. J.W. Paltelaan 1, 2712 RN Zoetermeer, tel. 079 - 165203.

Onze voorganger, Tinus Panneman, heeft ons opgeroepen om ons ook zelf te laten gebruiken als levende stenen voor de bouw van een geestelijk huis. In een groeiende gemeente zijn veel stenen nodig!

Het nieuwe onderkomen biedt voldoende ruimte voor verdere groei. We kijken verlangend uit naar wat God voor ons in petto heeft op onze nieuwe plek.

Arnhem-Zuid evangeliseert...

Op woensdag 30 maart 1994 begonnen in de Baptisten Gemeente Arnhem-Zuid de voorbereidingen voor "het evangelisatiejaar". Vanuit de Gemeente is er een Stuurgroep Evangelisatie geformeerd met daarbij drie werkgroepen; t.w. de werkgroep Gebed, Vorming en publikatie, de werkgroep Straatevangelisatie en Vriendschaps-evangelisatie.

Er is door de hele Gemeente hard gewerkt aan alle activiteiten om het Evangelie van Jezus Christus zo veel mogelijk te verspreiden in Arnhem e.o. In de wijk Rijkerswoerd gingen gemeenteleden langs de deuren met de videofilm over het leven van Jezus. We hebben op 26 februari j.l. een concert georganiseerd met het bekende gospelkoor "Celebrate" met als thema: "Een God op bestelling". De werkgroep Vriendschapsevangelisatie heeft zich o.a. bezig gehouden met een gastendienst waarin alles afgestemd was op gasten, die niet altijd op de hoogte zijn van de kerkelijke gebruiken.

In een gezamenlijke dienst met de Jeugd-raad uit de Gemeente hebben we een fantastische jeugddienst gehad met de zanger en evangelist Rob Favier.

De werkgroep Gebed, Vorming en publikatie heeft zich o.a. bezig gehouden met het maken van een maandelijkse gebedskalender en een nieuwsbrief, en stuurden naar alle (regionale) kranten en radiostations persberichten over de geplande activiteiten. Vooral veel publiciteit voor het Evangelie.

Op dit moment is het in de Gemeente merkbaar dat er veel aan evangelisatie wordt gedaan. Er zijn op dit moment veel gasten in onze diensten. Het is geweldig

ARNHEM-ZUID EVANGELISEERT

om te zien hoe de Heer werkt in onze Gemeente. Mensen worden bevrijd van hun (valse) geloof; mensen leren de Here Jezus kennen en worden blij. Meer nog: zij worden gered voor de eeuwigheid. Na het "evangelisatiejaar" gaat de Baptisten Gemeente Arnhem-Zuid door met het uitdelen van het evangelie van Jezus Christus. Dat een ieder mag zeggen: "Het begrijpen is mij te wonderbaar, te verheven, ik kan er niet bij. Ik geloof U, omdat ik gans wonderbaar ben toebereid, wonderbaar zijn Uw werken". (Ps. 139:6,14) In Christus verbonden groet ik u, namens de evangelisatiecommissie,

Theo de Zwart

Bevrijdingsfeest in Veendam

Ook in Veendam is het bevrijdingsfeest uitbundig en gevarieerd gevierd. Als Baptisten Gemeente hebben we geprobeerd daar op in te spelen en zo te laten zien wie we zijn en waar we voor staan. Allereerst werd deelgenomen aan een optocht van versierde wagens. Onze oudere jeugd kwam met een prachtige wagen tevoorschijn met als thema: "Werp eens een blik in de Bijbel". Dit kon men natuurlijk letterlijk doen, maar ook werden daarbij aan de mensen Nieuwe Testamenten uitgereikt en aangespoord om er eens "een blik in te werpen". Zelfs onze burgemeester nam een NT in ontvangst. We zijn benieuwd. Een tweede initiatief was om op de 2e feestdag (6 mei) "open kerk" te houden. Er was op die dag een kilometerslange braderie die zeer veel mensen trok. Op

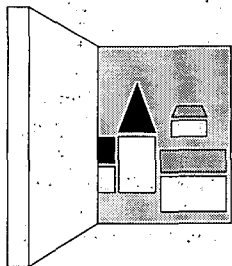
de braderie hadden we ook een kraampje waar oliebolletjes en "kniepertjes" werden verkocht. Op het plein voor de kerk was een gezellig terras ingericht (met muziek) en een verkoopstand.

Binnen waren allerlei kraampjes ingericht om zelfgemaakte spullen te verkopen en enkele stands voor hulporganisaties. Er was een videocorner waar doorlopend zelfgemaakte opnames te zien waren over allerlei activiteiten en gebeurtenissen in onze gemeente. De kerkzaal zelf was getooid met allerlei collages, gemaakt door verschillende verenigingen. En een tentoonstelling met foto's over vroeger en nu in onze gemeente. En natuurlijk een met water gevuld doopvont. Enkele mensen waren speciaal aanwezig om bezoekers rond te leiden en uitleg te geven.

Om mensen te stimuleren binnen te komen, waren er 600 kleine doosjes gevouwen met daarin een bon voor gratis koffie en een bijbeltekst. We mochten die middag toch enkele tientallen mensen ontvangen en ook rond leiden. Zelfs een groepje mensen uit Polen had grote belangstelling. Wat mij opviel was dat je toch heel gemakkelijk met mensen in gesprek komt over geloofszaken en met name ook de manier waarop wij als gemeente het geloof beleven. Absolute topser als gespreksonderwerp was het gevulde doopvont. Ik herinner me dat ik bij het doopvont met iemand de techniek van het doppen heb gedemonstreerd. Toch gaf alles aanleiding tot goede, open gesprekken

BEVRIJDINGSFEEST IN VEENDAM

Uit de gemeenten

waar je veel kon doorgeven van wat ons bezielt.

Eén gesprek ligt mij nog vers in het geheugen. Twee jongens van ongeveer 18, 19 jaar vroegen mij wat er te doen was. Ik nam ze mee naar binnen en leidde ze wat rond. Toen we bij het doopvont kwamen, legde ik hen uit wat het betekende.

Hierop reageerde de ene jongen door meteen duidelijk te maken dat zij satanisten waren en of ik mij wel realiseerde dat die naam "tegenstander" betekent, tegenstander van Christus. In het gesprek wat volgde probeerde ik hen iets te vertellen van Gods liefde voor hen en de gevaarlijke weg waarop ze zich bevinden. Het gesprek werd afgebroken en ze verdwenen. Een wonderlijk moment, wat een tegenstelling. Staande bij het doopvont waar de bevrijding door Jezus Christus wordt verkondigd in gesprek met mensen die door de macht van satan gevangen zitten. Er is nog veel te doen. Er moet nog veel uitgedeeld worden. En dat kon en kan. Ook op een bevrijdingsdag.

K. Stap

Zaaien in Utrecht

In de gemeente Utrecht-Noord is onlangs een kinderfeest georganiseerd met een kleurwedstrijd, film, zingen en een verhaal. Op dezelfde dag werd er 's middags een actie gehouden waarbij narcissen, Zaaierkranten en video's over het leven van Jezus deur aan deur rondom de kapel werden aangeboden (zie foto). Later in

april werd bij de kerk een rommelmarkt gehouden om op een vrije laagdrempelige manier met mensen in contact te kunnen komen (zie foto). De opbrengst van de dag gaat naar een project in Suriname waarvoor in september broeder en zuster Wentzel zullen worden uitgezonden vanuit de gemeente Utrecht-Noord, via Filadelfia zending. Samen met de gemeenten Utrecht-Silo en Driebergen werd er op 6 mei ook nog een evangelisatie-actie gehouden op de Stad-

ROMMELMARKT IN UTRECHT-NOORD

huisbrug, in hartje Utrecht. Het Creatief Evangelisatie Team verleende haar medewerking en van de Open Air Campaigners was Gerrit Verdouw aanwezig. Voor de kinderen waren er ballonnen.

Volleybaltoernooi van het IJssel-gewest

Ook in ons gewest werd een volleybaltoernooi gehouden ter voorbereiding van het toernooi in Zuidlaren. In eerste instantie hadden we 14 teams uit 7 gemeenten en dat was een aardig aantal. De gemeentes waren Arnhem Centrum, Arnhem Zuid, Apeldoorn, Doetinchem, Harderwijk, Zwolle en Zutphen.

In Zutphen werd het georganiseerd en we maakten er een dagprogramma van dat om 12.00 uur begon en dan 's avonds met een evangelisatiedienst zou eindigen. De avond ervoor belden nog een team af en op de dag zelf kwam Zwolle zonder afmelding niet aan de start. Dat is erg jammer en vergt dan veel improvisatietalent van de opsteller van de schema's.

We hadden er op gerekend dat de team's een flinke supporterschare mee zou brengen en daarvoor hadden we een flinke hoeveelheid broodjes en soep ingeslagen en voor de avonddienst een grote kerk gehuurd waar we allemaal in zouden passen. Voor die dienst was ook medewerking uitgenodigd, een spreker, een mime/drama groep, wat muziek en een zangkoor.

De dag verliep fijn wat het sportief gebeuren betrof en zonder blessures werd het wedstrijdprogramma afgewerkt. Het niveau was niet bij alle team's even hoog en dat is natuurlijk logisch. Uiteindelijk won het team van Harderwijk het toernooi en zij gaan dus in Zuidlaren verder strijden. Tijdens het verloop van de dag bleek de belangstelling van supporters erg tegen te vallen en ook voor de avonddienst was zo weinig belangstelling dat we die het laat-

ste moment toch hebben laten vallen en alle medewerking daarvoor hebben afgebeeld. Dat was erg jammer maar verder was het een fijne sportieve dag waarin de Heer ons spaarde voor blessures en waar we zijn aanwezigheid toch hebben gevoeld.

Met vriendelijke broedergroet,

R. Piet (secretaris)

Intrede- en bevestigingsdienst in Westerhaar

Op Zondag 28 mei hopen wij, na 4 jaar als gemeente vacant te zijn geweest, ds. R. Venema als voorganger in onze gemeente te begroeten. In de morgendienst om 10.00 uur zal ds. Leuvenink de bevestigingsdienst leiden en ds. Venema bevestigen als voorganger van onze gemeente.

's Middags om 14.00 uur zal onder aanwezigheid van vele gasten ds. Venema zijn intrededienst houden. Als gemeente hopen we ds. Venema op 9 juli te verwelkomen met een echte gemeente-avond. We hopen als gemeente een gezegende periode met ds. Venema tegemoet te gaan, en weten dat onze Heer ons samen met hem en zijn gezin zal zegenen.

Namens de raad van de gemeente,

Martin Wessels

Jubileumboek

Wie het jubileumboek "Plant van eigen bodem" niet gekocht heeft op de Ontmoetingsdag in Zuidlaren, kan het bestellen bij het Unie bureau, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-284457. De prijs is f 15,00, excl. verzendkosten.

Het is een mooie uitgave geworden met veel foto's van mensen, gebeurtenissen en kerkgebouwen. Dr. J. Reiling beschrijft in ca. 20 pagina's op overzichtelijke wijze de geschiedenis van 150 jaar Baptisme in Nederland. Ds. A. de Vries geeft zijn visie op de toekomstige ontwikkelingen en 4 kaartjes met jaartallen geven het ontstaan weer van de gemeenten in bepaalde perioden. Het boek telt 104 pagina's. Dit interessante boek mag u niet missen!

De Publiciteits Commissie

Apeldoorn/ Moldavië

De regelmatige hulp transporten naar Moldavië (levensmiddelen en kleding) die door de inzet van diverse Baptisten Gemeenten in ons land steeds weer een succes zijn, wordt in Apeldoorn uitgebreid met een extra aktie voor het in aanbouw zijnde bejaarden tehuis annex medisch centrum te Jablona.

Alhoewel reeds een flink bedrag is gegeven voor de bouw, is er nog zeker f 50.000,- nodig om het tehuis te kunnen afbouwen. Daarnaast is er nog de zorg voor de inrichting. De "Coördinatie Commissie Moldavië" van de Gemeente Apeldoorn heeft zich tot doel gesteld dit project nog dit jaar tot een goed einde te kunnen brengen. De bedoeling is in september a.s. een speciaal transport te organiseren met bouwmaterialen die in Moldavië onbetaalbaar zijn of niet te krijgen zijn. Te denken valt aan sanitair en centrale verwarming (kopen buizen/radiatoren).

OPROEP: Weet iemand een renovatie project waar dergelijke materialen vrij komen en nog goed bruikbaar zijn? Graag telefonisch kontakt met: J. de Sligte 055-414655 of A. Hof 055-217294 of W. de Jong 055-555822.

Voor een geldelijke bijdrage zullen wij op korte termijn nogmaals bij u aan de bel trekken want het ligt in de bedoeling hiervoor een aktie te starten waarvan de opbrengst wordt verdubbeld door hetzij "De Wilde Ganzen" of een andere instelling.

Baptisten Wereld Congres

Van 1-6 augustus 1995 wordt in Buenos Aires, Argentinië het 17e Baptisten Wereld Congres gehouden. De deelnemerskosten zijn US \$ 125.00. De aanmelding hiervoor sluit op 1 juli a.s.

Het thema voor het congres is: Jezus Christus, de Hoop voor de wereld. Het congres omvat samenkomsten met bekende sprekers, veel samenhang en bijbelstudies in diverse talen.

Informatie over onderdak (hotels of voordelig logies in een school of kerk) en aanmeldingsformulier verkrijgbaar bij H.G. de Winkel, Sweelincklaan 4, 6952 ED Dieren, tel. 08330 15093.

In Argentinië is een sterke groei van de baptisten gemeenten.

"GIJ ZIJT BEGONNEN IN DE GEEST"

Pinksteren is het feest van de Heilige Geest. Het is echter opvallend dat vele gelovigen enigszins verlegen zijn met dit feest. Onze beleving m.b.t. Pasen en het Kerstfeest is groter, in ieder geval anders. Hoe komt dit?

Zou het kunnen zijn dat vele christenen te weinig weten van de Persoon en het werk van Gods Geest? Zij weten van Zijn bestaan, maar weten niet van Zijn kracht. Dit niet-weten heeft vergaande consequenties.

Wanneer wij om ons heen zien, zien wij veel futloosheid en krachteloosheid in het leven van gelovigen. Sommigen beweren dat dit het gevolg is van de tijdgeest. Wij leven immers in een gesecculariseerde samenleving. Is het nog mogelijk dat de gemeente van Christus in de vreugde en de sterkte van haar Heer leeft? Is het nog mogelijk dat christenen de wereld in opschudding brengen? Het is mogelijk, want de Heer van de gemeente heeft Zijn Geest aan de gemeente gegeven! De Heilige Geest is de kracht van God in de wereld van vandaag, zoals Hij ook de kracht van God was in Jeruzalem op die eerste Pinksterdag, tweeduizend jaar geleden.

Eén van de voornaamste redenen waarom de gemeente van Christus niet meer is wat zijn zou moeten zijn, is dat zij het werk van de Geest in haar is begonnen door haar eigen inspanningen probeert te voltooien. Paulus schrijft daarover aan de Galaten. Wat begonnen was in de Geest probeerden zij te voltooien in het vlees. (Galaten 3:3)

Hoe? Zij vielen weer terug op de leer van de joodse leraren die hun vertelden dat zij besneden moesten worden. Zij begonnen hun geloof in uiterlijke voorschriften te zoeken. En daarom zegt Paulus dat ze 'in het vlees wilden roemen'.

In oude boeken kom je de uitdrukking *godsdiensstijver* wel eens tegen. Het bete-

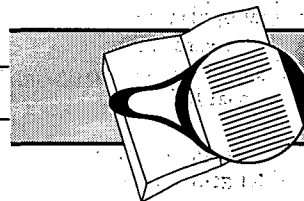
kent dat mijn menselijke wil en mijn menselijke streven in sterke mate wordt ingezet voor mijn geloofsleven. Maar als mijn menselijke wil en energie losgekoppeld wordt van de Geest Gods dan zal de geestelijke effectiviteit van al mijn inspanningen minimaal blijven. Dit geldt voor predikanten, maar ook voor jeugdwerkers, zangkoren en commissies. Waarom lopen kerken leeg? Waarom zijn vele gemeenten bezig met "overleven"? Waarom zit er soms zo weinig bekeerde kracht in onze getuigenis? Is het de afwezigheid van de Heilige Geest?

Heb ik het mis als ik zeg dat baptisten een zekere weerstand of angst hebben voor de Heilige Geest? Het is wel zo dat de gemeente van Christus begon met Pinksteren in de Geest. Persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat wanneer onze gemeenten weer gaan herontdekken en ervaren dat de Heilige Geest onze sterkte en hulp is, de glorie van God onder ons en door ons zichtbaar wordt.

In mijn visie zou het goed zijn als wij de Persoon en het werk van Gods Geest gaan bestuderen in de bijbel, maar ook met ons hele hart gaan zoeken, opdat wat de Geest in ons begonnen is, ook in ons zal voltooien.

Fred Smit

Bijbel

NBJB

Durf je 't aan?

Samen met duizenden jonge christenen uit heel Europa, vijf dagen genieten van ijzersterke studies, artisten van hoge kwaliteit, uitdagende workshops en als hoogtepunt een unieke jaarwisseling die je niet snel zult vergeten... Dat is MISSION'96. Het internationale zendingscongres voor jonge christenen uit heel Europa. Het doel van dit congres is, om jongeren aan te moedigen Gods liefdesbrief voor anderen te zijn.

Het thema van MISSION'96: "Who cares?", liegt er niet om. Het roept jonge mensen op om een antwoord te zoeken op de misère van de wereld. Je voor 100% inzetten: in je eigen omgeving of ergens anders. Simpelweg omdat het je niet koud laat. Het congres is een stimulans om die stap te zetten. Een stap die zeker consequenties zal hebben! MISSION'96 wordt van 28 december '95 tot 2 januari '96 gehouden in de Jaarbeurshallen in Utrecht. Vraag de brochure aan of nodig TEMA uit voor een presentatie.

MISSION'96: een uitdaging! Durf je 't aan...?

St. TEMA/MISSION'96: 03420-93848

"150 jaar Baptisme: van de regen in de drup"

"Van de regen in de drup..." De weersvoorspellingen waren al niet mooi, maar dat het zulk weer zou worden...

Met twee gehuurde kramen stonden de gemeenten Hengelo-Centrum en 't Venster met narcissen (voorzien van tekstkaartje), balonnen en veel informatie over beide gemeenten met haar vele bezigheden in het centrum van Hengelo. Balonnen en narcissen, folders en ook Zaaierkranten werden aan voorbijgangers uitgedeeld. Ondanks dat het weer niet opklaarde, ging de evangelisatie-actie onverminderd voort en tegen half vijf gingen we dan, hoewel nat, toch voldaan naar huis.

Martijn Meupelenberg
(Hengelo 't Venster)

EuBap-dag in Enschede

Op 25 juni organiseert de Werkgroep EuBap (Euregio Baptisten) voor de 2e keer een EuBap-dag. Een dag waarop zowel Nederlandse als Duitse jongeren elkaar mogen ontmoeten en zo mogen groeien in hun geloof. Dit gebeurt d.m.v. een Jeugddienst (10.00 uur); 's middags workshops over het thema "Duurzame Ontwikkeling"; 's avonds een daverend concert met Darrell Mansfield.

De kosten voor deze dag bedragen slechts f 20,-. Hierbij inbegrepen zit een lunch en drinken tot aan de barbecue. Barbecue-vlees is ter plekke te koop. Wanneer je alleen naar het concert van Darrell Mansfield wilt betaal je ook f 20,-.

De EuBap-dag begint op 25 juni 1995 om 10.00 uur in het Ichthus College aan de Bruggertstraat te Enschede. Wil je meer weten of kaarten bestellen, dan kun je bellen met 053-355600 (Norbert) of 053-774779 (Richard).

Enschede

6, 7 en 8 oktober 1995

Ongewijfeld hebben veel jongelui het al gehoord. De J.A.V. staat weer op de agenda. Het 'waar' zal dat weer wezen was nog niet ingevuld, maar dat kunnen we gauw rechtzetten. De J.A.V. wordt 6, 7 en 8 oktober gehouden in Enschede.

Als werkgroep zijn we inmiddels al druk aan het werk over de invulling hiervan. Wij hebben er zin in en we hopen dat ons enthousiasme een beetje doorslaat naar de rest van het land. Verderop in het jaar komt er wel meer informatie. Ik wil wel een klein beetje vertellen over het logo van de J.A.V.

De J.A.V. wordt gehouden in Enschede. Enschede staat in het middelpunt. Vanuit dit middelpunt zijn er cirkels getrokken. In die cirkels vind je de letters J.A.V. Alle letters zijn met elkaar verbonden. Ze zijn anders, maar vormen toch één geheel. Het thema van de N.B.J.B. is tevens het thema van de J.A.V. "Allemaal anders, maar toch één". Dit thema zal als een rode draad door het J.A.V. weekend lopen. Namens de werkgroep J.A.V.-Ede

Jan Wagenaar

Amazing Praise

Op 11 maart j.l. hadden wij in de Baptisten Gemeente Emmeloord een praise avond georganiseerd, dit in het kader van het evangelisatiejaar.

Halverwege vorig jaar kwamen er een paar mafioso op het idee praise avonden te organiseren. Hoe en wat dat wist nog niemand. Maar na wat startproblemen mocht een echte "Amazing Praise Commissie" zich over die vraag gaan buigen. Na een aantal vergaderingen begon de avond vorm te krijgen: de band, presentatie, indeling en nog veel meer. Zoals altijd bestond ook deze voorbereiding uit meen tegenvallers. Hoe dichterbij de eerste avond kwam, hoe spannender het allemaal werd.

En toen was het zover! De deuren gingen open en het volk stroomde naar binnen. Nou ja, stroomde... Maar goed, de zaal werd uiteindelijk goed gevuld en de avond kon beginnen, en hoe!! De band was in vorm, de presentatie vloeiend en de mensen enthousiast. De avond werd prettig onderbroken door een indrukwekkend diaklonkbeeld van de NBJB en een verfrissende pauze. En daarna was het tijd voor het slotoffensief, wat een knallend half uurtje werd.

Na afloop, terwijl iedereen nog helemaal in de sfeer was, moest alweer worden begonnen met het afbreken. Maar al met al was het een erg geslaagde avond!

Guido Spier
(Emmeloord)

“Deel het uit” ook in MOLDAVIË

In de allereerste plaats kunnen we gelukkig melden dat de uitdeling van de goederen in volle gang is. Op 3 mei arriveerden de beide trucks in Kishinev. Alle goederen zijn eerst opgeslagen in de centrale ruimtes bij het unie bureau. Vervolgens kan dan de verdeling over de regio's plaats vinden. Het was weer een hele vracht en velen hebben zich weer goed ingezet, waarvoor natuurlijk hartelijk dank, vooral natuurlijk vanuit Moldavië. Men had al weer enige tijd uitgekeken naar de vracht en is nu blij met zoveel spullen. Over de beide vrachtwagens waren er ongeveer 2400 eenheden (dozen met kleding, voedsel, rolstoelen, fietsen, orgels e.d., totaal een gewicht van 18.000 kg.). Soms wordt de vraag gesteld of de tweedehands kleding nog wel nodig is. Helaas moet het antwoord zijn, dat voor velen aldaar dat de enigste mogelijkheid is om zich te kleden. We kunnen er eerst zeker mee doorgaan en hopen dan ook in de herfst opnieuw weer een vracht te vervoeren.

JABLONA. De bouw is weer opgestart, na de niet al te koude winter. Een probleem is natuurlijk de financiering. Afgezien van enkele kleine bijdragen uit andere landen, zal de ondersteuning vanuit Nederland moeten komen. Gelukkig is de baptisten gemeente te Apeldoorn bereid een voorschot van f 15.000, vrij te maken. De actie met de WILDE GANZEN zal zo mogelijk plaats vinden in september, vandaar dit voorschot. Intussen zijn er ook in een aantal gemeenten collectes gehouden voor dit doel. We verzoeken een ieder die gelden beschikbaar heeft voor JABLONA deze zo snel mogelijk over te maken naar het noodfonds der Unie, met vermelding “JABLONA”, zodat men zo weinig mogelijk geld hoeft te lenen in Moldavië. DE mogelijkheid is zeer reëel dat met ondersteuning van SOH de kleine polikliniek, die gepland is in dit project, al dit jaar van start kan gaan. Intussen verzamelt de werkgroep in Apeldoorn allerlei materialen voor dit project in overleg met de verantwoordelijke mensen in Moldavië. In de loop van deze zomer zullen de spullen met een extra vracht naar Moldavië worden gebracht. Daarnaast zijn er meerdere die nu contacten hebben met geloofsgenoten in Moldavië, ondanks alles is de postbezorging nu toch iets verbeterd. Ook wil een enkeling reeds nu daar een kijkje nemen voor we volgend jaar met meerderen hopen te gaan. Al met al een goede mogelijkheid om nog beter de rijkdom van het evangelie samen te delen.

PS. Graag aandacht voor het feit dat de vrachtkosten nog wel betaald moeten worden, nu totaal ongeveer f 15.000.

J. Aaldring

Landdag Deldenerbroek 1995

Ook dit jaar hopen we weer onze Landdag te houden in de bossen bij Deldenerbroek op de Tweede Pinksterdag, 5 juni a.s. De aanvang is om 10.15 uur. Van 11.45 tot 14.30 uur is het pauze. Daarna begint het middagprogramma. Medewerking verlenen de organist Maarten de Groot, het IKEG (voor de kindersamenkomst), de muziek- en zanggroep Air-mail en No rules. Sprekers zijn ds. N. Schipper uit Almelo en ds. J. Scholtens uit Vroomshoop. Tot 10 uur kunt u met de auto het terrein op, daarna niet meer, uitgezonderd bejaarden en gehandicapten. Het terrein ligt aan de Almelseweg, achter café 't Schaafje in Amt Delden, nabij het landgoed Twickel. Graag parkeren en bivakkeren binnen de aangegeven omheining! Informatie: 05498-42142.

Pinksterlanddag Gewest Drenthe

Ook dit jaar hopen we onze Pinksterlanddag te houden op het bekende terrein in het Valtherbos. Op D.V. 5 juni a.s., Tweede Pinksterdag, hopen we elkaar te ontmoeten. De Landdag begint om 10.00 uur. We beginnen de dag met een samenkomst en hopen daar ook mee af te sluiten. Als sprekers zijn gevraagd de broeders Lalleman en Schouten. Daarnaast mogen we rekenen op zang van de koren uit ons gewest. In de middagpauze zal er een volleybaltoernooi worden gehouden, en is er het bekervspel. Voor de kinderen zullen er spelletjes zijn. Met mooi weer zien we elkaar in het Valtherbos. We bidden om een gezegende dag. Er zullen een tweetal collectes worden gehouden. De eerste is voor de bestrijding van de onkosten en de tweede voor ons gewestelijk zendingsproject. Graag bevelen we beide collectes bij u aan. Weet dat u van harte welkom bent. Namens de Pinkster Landdag Commissie,

J.H. Stijkel

Orde van dienst

voor de radiodienst op zondag 11 juni 1995 vanuit de Baptisten Kerk “De Hoeksteen” te Veendam. Uitzending vindt plaats om 17.00 uur via Radio 5:

- Votum en groet
- Samenhang Gez. 9: 1,3,4. *Wij loven U o, God*
- Woord van welkom
- Gebed
- Samenhang Gez 435:1,3 *Welk een vriend is onze Jezus*
- Zang door het koor “Tot Gods Eer”
- Schriftlezing Joh 4:4-26 / 28-30
- Meditatie
- Samenhang Opwekking 281 *Als een hert dat verlangt naar water*
- Zang door het koor “Tot Gods Eer”
- Dankgebed
- Samenhang:
  - Opwekking 167:1 *Samen in de naam van Jezus*
  - zegenbede
  - couplet 2

Voorganger ds. K. Stap. Medewerking koor “Tot Gods Eer”. Er wordt gezongen uit de bundel Lofzangen en Gebeden en het boekje Opwekking.

I.v.m. een collectie van de geschriften van een auteur, ambieer ik in bezit te komen van de 18e jaargang van “De Spiegel,” 1923/24. Is er event: onder de abonnees op “De Christen” iemand die mij hieraan zou kunnen c.q. willen helpen? Vanwege de schaarsheid bied ik als compensatie aan, de som van f1.000,-. I. van Repe, 's-Gravenpolderseweg 9-407, 4462 CD Goes. Tel. 01100-15541.

Zeeland, Noord Beveland: comfortabel ingerichte vakantiebungalow in rustig park; 500 meter van het Veersemeer en 4 km van het Noordzeestrand; ktv, cv en wasmachine aanwezig; max. 6 personen. Geschikt voor kinderen. Verhuur gedurende het gehele jaar. In de zomer nog vrij van 24/6 t/m 8/7 en na 19 augustus. Inlichtingen: 03408-82543.

De Baptisten Gemeente Groningen-Zuid heeft een beroep uitgebracht op ds. H.C. Schaap te Emmen.

Een verantwoorde levensstijl is óók nog 'n stuk voordeliger.

Ansvar Idéa verzekert mensen die bewust hebben gekozen voor een verstandige levensstijl, o.a. ten aanzien van alcohol. Die betrokken zijn bij vraagstukken van onze maatschappij, zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving en hun manier van leven.

Het zijn ook de mensen die onnodige risico's vermijden en door hun weloverwogen levensinstelling minder schade ondervinden dan anderen. Wie verantwoord leeft en minder schade veroorzaakt, heeft o.i. ook recht op een beloning.

ANSVAR Idéa

verzekeringen voor een verstandige levensstijl

*Ansvar Idéa maakt deel uit van de Ansvar Groep met ruim driekwart miljoen verzekerden en met vestigingen in Europa, Azië en Australië.

Tot 30% korting mogelijk

Daarom hanteert Ansvar Idéa een bonus-systeem waardoor meerdere verzekeringen samen met het aantal schadevrije jaren hoge kortingen kunnen opleveren. U kunt de uitgebreide documentatie aanvragen bij Ansvar Idéa Verzekeringen* in Amsterdam, tel. 020-617 0426, of de bon opzenden. 'n Postzegel is niet nodig.

Ik ontvang graag vrijblijvend uw documentatie.

Naam: _____

Adres: _____

Tel.: _____

Postcode/woonplaats: _____

Opzenden: Ansvar Idéa, Antwoordno. 46050, 1060 VB Amsterdam

Secretaris van de gemeente Driebergen-Rijsenburg is: L.F. Piersma, Dennenlaan 2, 3971 JG Driebergen. Tel. 03438-3337.

Secretaris van de gemeente Treebeek is: L. Oosthoek, Bekerbaan 13A, 6333 EH Schimmert. Tel. 04404-1580.

Secretaris van de Friese Bond is: J. Dijkstra, Parcours 34, 9285 SC Buitenpost. Tel. 05115-42014.

Het nieuwe adres van de penningmeester van de Friese Bond is: Mw M.A.J. Reinsma-Langeveld, Hoekhof 22, 8862 PJ Harlingen. Tel. 05178-19898.

Secretaris van de gemeenten Makkum en Workum is: K. Bakker, Trasmolen 15, 8754 GL Makkum. Tel. 05158-33032 (ingaaude 12-05-1995).

Het nieuwe adres van J.P. Pieterse, voorganger van de gemeente Nieuw Buinen, is: Dwarskade 36, 9521 GM Nieuw Buinen. Tel. 05990-20257.

Voorzitter van de Groninger Bond is: W. Kos, Van Heemskerckstraat 76, 9601 HE Hoogezand. Tel. 05980-95047.

Voorzitter van de Groninger Bond is: W. Kos, Van Heemskerckstraat 76, 9601 HE Hoogezand. Tel. 05980-95047.

Secretaris van de wijkgemeente West van de gemeente Hoozevee is: K. de Lange, De Kempenaar 7, 7908 EG Hoozevee. Tel. 05280-65832.

Secretaris van de gemeente Valthermond is: G. Mulder, 12e laan 9, 7876 HK Valthermond. Tel. 05996-2562.

Secretaris van de gemeente Krommenie is: Mw I. den Boer, Twiskeweg 146, 1503 AD Zaandam. Tel. 075-173777.

Het nieuwe adres van de secretaris van de gemeente Lelystad luidt: I. Krol-Mulders, Horst 37-54, 8225 NX Lelystad. Tel. 03200-28660.

Het nieuwe adres van H.A. Pruim, penningmeester van de gemeente Emmen, is: Weerdingerstraat 73, 7815 SG Emmen. Tel. 05910-40958.

Het nieuwe adres van H. Kuipers, penningmeester van de gemeente Hengelo

Centrum, luidt: Levantstraat 55, 7559 CH Hengelo. Tel. 074-778108.

Het bestuur van de Bond Noordwest Nederland is als volgt samengesteld: H.W. Slaakweg (voorzitter), L. Pasteurstraat 1, 1561 CG Krommenie. Tel. 075-219190.

Mw J. de Raaf, Van Houtenkade 47, 1814 HM Alkmaar. Tel. 072-125385. A.G.H.J. Hebing, Erasmussingel 3, 1702 EP Heerhugowaard. Tel. 02207-11143.

- De Baptistengemeenten Makkum en Workum houden ingaande 7 mei 1995 de kerkdiensten gezamenlijk in Workum, ir Sud 52. De aanvang van de dienst is 9.30 uur.

- De gemeente Zoetermeer heeft met ingang van 4 juni 1995 een nieuw onderkomen gevonden in het 'Petrus College', dr J.W. Paltelaan 1, 2712 RN Zoetermeer. Tel. 079-165203.

VAN DER GRAAF

06-0225910

TOP VERHUIZERS

VERHUIZINGEN HULPDIENST

"Al ging ik door een dal der
schaduwen des doods, ik zou geen
kwaad vrezen, want Gij zijt bij mij."
Psalm 23:4

Na langdurig lijden is geheel
voorbereid van ons heen gegaan
onze zuster

**FRIEDA EMILIE WESTHOF-
ASSMANN**

Weduwe van B. Westhof

In de leeftijd van 82 jaar

10 mei 1995

Baptisten Gemeente Zoetermeer

"Wie zal ons scheiden van de liefde
van Christus? Verdrukking of
benauwdheid, of vervolging, of
honger, of naaktheid, of gevaar, of
zwaard?" Romeinen 8:35

Door de Heer thuisgehaald onze
broeder

ANNE RIEKS

op de leeftijd van 84 jaar.

Baptisten Gemeente Hoogezand-
Woldwijk

Galaten 5:22

In het volste vertrouwen op haar
hemelse Vader is op 10 mei 1995
thuisgehaald onze zuster, op de
leeftijd van 81 jaar,

**CHRISTINA MARIA
MEESTER-HUIJZER (Stien)**

Baptisten Gemeente Haarlem

Op dinsdag 25 april is op bijna 84-
jarige leeftijd onze zuster

H.G. BOOTSMA-NIJKAMP

door de Heer thuisgehaald.

Baptisten Gemeente Hengelo-C.

"Veilig in Jezus' armen"

In dit vertrouwen is van ons
heengegaan onze zuster

ANNECHIE MEEMS

weduwe van Berend Buntjer

op de leeftijd van 78 jaar.

Baptisten Gemeente Emmen

"Ik zie een poort wijd open staan"

Op 24 april werd, na een lang
ziekbed, door zijn Heer thuisgehaald
onze broeder

JAAP SCHUIL

op de leeftijd van 52 jaar.

Baptisten Gemeente Harderwijk

"O blijde dag, O zaalge stond,
toen 'k Jezus als mijn Heiland vond"

In vol vertrouwen op haar Heer en
Heiland is plotseling van ons
heengegaan onze zuster

**ALBERTJE
HAANDRIKMAN-HARMS**

op de gezegende leeftijd van 80 jaar,
sinds 11 februari 1983 weduwe van
Hendrik Haandrikman.

Nieuw Buinen, 2 mei 1995

Baptisten Gemeente Nieuw Buinen

"Het leven is: geen vrede alhier,
geen wapenstilstand vragen.
Het leven is: de kruisbanier
tot in Gods handen dragen."

Op 18 mei 1995 is door de Heer
thuisgehaald, onze zuster.

**ANNA BROEKMAN-
GROOTOONK**

op de leeftijd van 74 jaar

Baptisten Gemeente Coevorden

"Ik zie een poort wijd openstaan,
Waardoor het licht komt stromen,
Van 't kruis,
waar 'k vrijlijk heen mag gaan,
Om vrede te bekomen."

Op 6 mei 1995 heeft de Here tot Zich
genomen, onze broeder

JACOB SJOERD BUISMAN

op de leeftijd van 72 jaar

Baptisten Gemeente Rotterdam-
Centrum

Eén dag werken we niet.

**Vanuit die dag werken
we de andere zes aan het
Nederlands Dagblad**

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT.

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-0224211

GRATIS OP WERKDAGEN, TOT 16.30 UUR

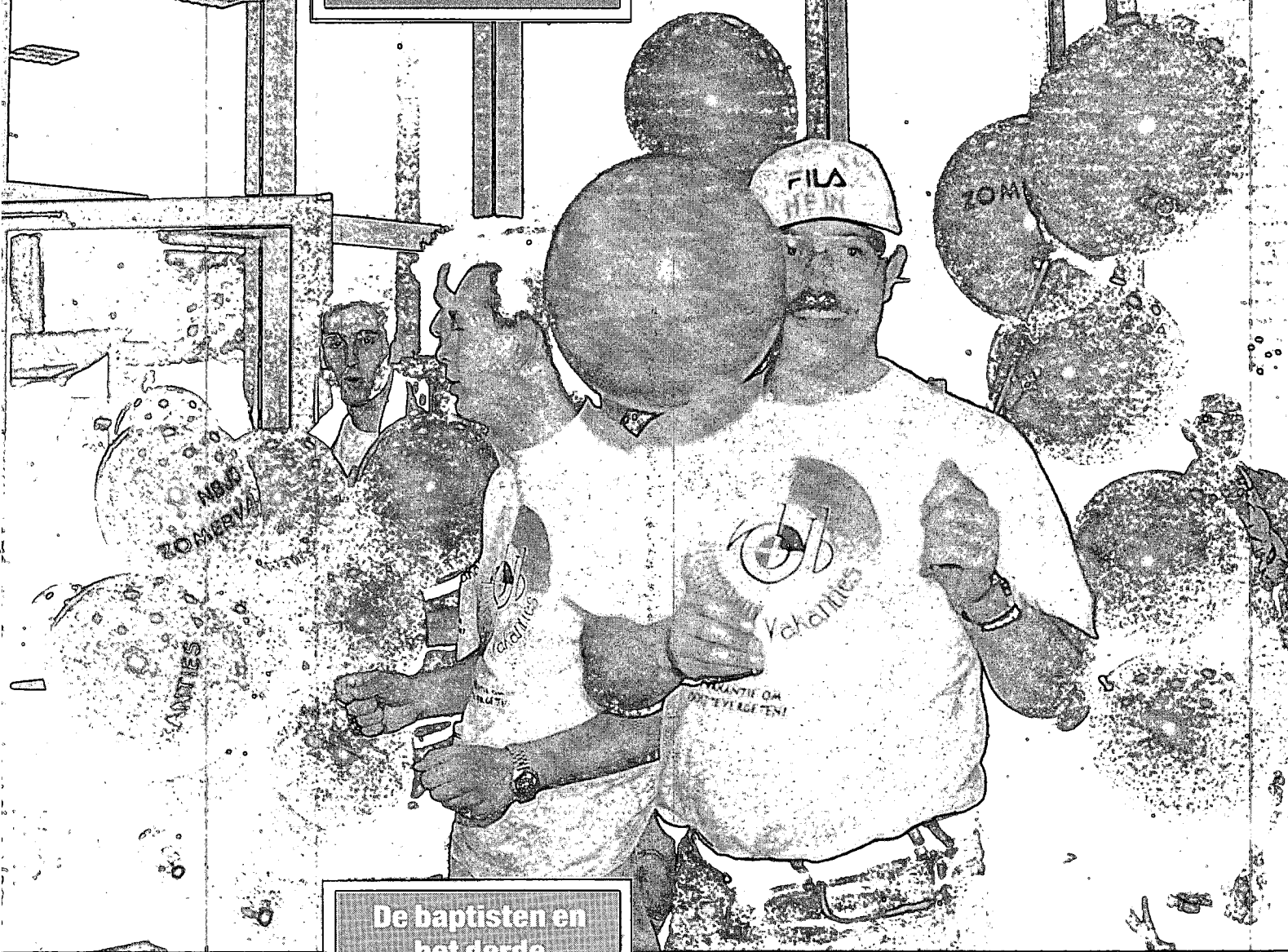
Nederlands Dagblad

Gereformeerd gezinsblad

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 11 - 16 JUNI 1995

de christen

**De baptisten en
het derde
millenium**

**Messias-
belijdende Joden**

**Vluchtelingen-
werk in
gemeenten**

Ballonnen bij de uitgang van de Prins Bernhardhoeve met "NBJB-vakanties" – info bij het Jeugdburo: 05120-15687.

Agenda

- 16 juni Jaarvergadering NBJB
- 17-24 juni Ouderenweek
- 8-22 juli Strubbenkampen
- 8 juli t/m 19 aug WJE-campingwerk
- 22 juli t/m 4 aug WJE-bootwerk
- 1-6 aug BWA congres
- 6-8 aug JAV
- 17-20 aug Flevofestival (Eindhoven)
- 9-10 sept W.A.S.-weekend (Steenwijk)
- 16 sept Opening seminariumjaar
- 2-4 okt ECU-conferentie (Dalfsen)
- 18-20 okt AV (Stadskanaal)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten
Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Utrecht)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverten-
ties opgeven aan het Unie-bureau.

PARABEL

Er was eens een arm mens. Hij had een lapje grond, maar geen geld om pootgoed te kopen. Er groeide gras, maar dat kun je niet eten. Niemand snapte waar die broodmagere man nog van in leven bleef.

Zijn buurman had ook een lapje grond. Hij was beter af, want hij verbouwde aardappels, boontjes, andijvie, worteltjes en nog meer. Hij had genoeg te eten.

Die buurman had al eens bezorgd naar zijn bleke, magere buur gekeken. Op een dag kwam hij met een kruiwagen vol eetaardappels en pootaardappels, snijbonen en pootboontjes, bietjes en pakjes zaad. "Hier", zei hij. "Eet smakelijk en poot en zaai wat ik meegebracht heb".

De man ging meteen aan het werk. Hij maakte zijn landje schoon en pootte en zaaide. En ja, het lukte. Na een poosje had hij zijn eigen oogst.

Het ging goed. Het landje bracht steeds meer op. Hij begon er welvarend uit te zien. Hij hield zelfs groenten en aardappels over.

"Da's jammer", zei hij. "Ik heb er teveel aan. Weet je wat? Ik haal er een stukje af en maak er een bloementuintje van".

Prima, maar er kon nog wel een hoekje af. "Daar zet ik een tuinhuisje neer en dan kan ik van mijn bloemetjes genieten". Zo gezegd, zo gedaan.

Vanuit zijn tuinhuisje keek hij vergenoegd naar zijn worteltjes, zijn snijbonen en de bloeiende aardappelplanten. Het zou weer een goed jaar worden.

Hij keek even opzij. Daar woonde een buurman die het ook niet breed had. Zijn land lag er maar armzalig bij.

"Wat een stakker", zei de man tegen zichzelf. "Hij zou eigenlijk veel meer van zijn landje kunnen maken". En vanuit zijn tuinhuisje keek hij weer tevreden naar zijn eigen stukje land.

Wat doen wij met het evangelie en de andere gaven van de Heer?

H.G. de Winkel

Verschijningsdata 'De Christen'

In de zomermaanden zal DC één keer per maand verschijnen.
Eerstvolgende verschijningsdatum is 14 juli. Vervolgens verschijnt
DC weer op 18 augustus (AV-nummer) en op 22 september
(opleidingsspecial).

INHOUD

H.G. de Winkel	Na de jubileumviering	3
G. Mons	Geen inhoud zonder verpakking	4
D. Lotz	Baptisten en het derde millennium	5
H.G. de Winkel	Buitenlands nieuws	6
	NBJB	7
G. Pflaum	Wie is Jezus voor Messiasbelijdende Joden? (1)	8-9
	Vluchtelingenwerk in gemeenten	10
	Uit de gemeenten	10-11
M. Terwel-Hamster	Bijbel: Sleutelposities	12
	Evangelisatie	13
L. Schipper	Boeken	14
	Financiële verantwoording	15

NA DE JUBILEUMVIERING

Het was een feest op 20 mei de grote zaal van de Prins Bernhard. Hoeve zo vol te zien. Ruim 4000 bezoekers hadden broeders en zusters, vrienden en bekenden bij de binnenkomst al hartelijk begroet en er was een blijde stemming. De grote opkomst mogen we wel zien als een teken dat wij nog steeds graag samen optrekken.

Kijkend naar die indrukwekkende menigte dacht ik: Zoveel lezers heeft ons blad De Christen minstens en dat is niet niks. De oplage van 2000 exemplaren wordt toch wel door 4000 mensen gelezen. Dat mag je je als redacteur best even realiseren.

De organisatoren van de jubileumbijeenkomst hebben niet zozeer gekozen voor een terugblik. Er was een aanzet gegeven voor evangelisatie en daar hebben veel gemeenten, elk op eigen manier, aan meegedaan. Als we de bedoeling goed begrepen hebben betekende deze dag geen punt, maar een komma in dat werk. Hij was een aansporing om voort te gaan met het evangelie onder de mensen te brengen.

Vuurtje of Geestelijk Vuur?

Wat dat betreft komt de vraag op of de gehouden acties een stovuur zijn geweest dat inmiddels uitgebrand is, of dat ze tot een structureel onderdeel zijn geworden van het leven van de gemeente. Voor zijn hemelvaart zegt de Here Jezus tegen zijn discipelen en ook tegen ons: "Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u". Dat zijn ingrijpende woorden; als je ze op je laat inwerken. Daarmee legt de Heer zijn eigen zending op de schouders van de gemeente. Jezus werd door de Vader gezonden, wij worden door Hem gezonden. Wij zijn zendingen in eigen omgeving. Daarbij hebben wij de verzekering dat de Heilige Geest, waarvan Jezus vervuld was, ook ons bekwaam zal maken voor deze roeping. Als wij moed vatten en zijn zending op onze schouders nemen komt het niet meer aan op onze kracht, maar op de bijstand van de Geest.

Doorgeven is moeilijk

Wat wij persoonlijk en als gemeente ontvangen aan kennis van God en wat wij ervaren van Gods nabijheid mogen wij niet voor onszelf houden. In het doorgeven ligt een zegen voor anderen en voor onszelf. Onze gemeenten zijn ook begonnen als evangelisatiebeweging. Dat komt duidelijk uit in de geschiedenis zoals br. J. Reiling beschrijft in het jubileumboek 'Plant van eigen bodem'. De gemeenten ontstonden door het evangelisatiewerk

van gedreven predikers. "Gemeentevorming was niet het doel van hun werk, maar wel het gevolg".

Laten we eerlijk zijn: evangeliseren is niet makkelijk. Wij bieden de mensen een 'product' aan waar bijna niemand op zit te wachten. Geld verdienen is meer dan ooit het streven en van geloven word je niet rijk. Recht en wet worden steeds meer genegeerd. Het woord van God confronteert je met wat er fout zit in je leven.

Mensen worden niet graag herinnerd aan een God die alles van je weet en tegenover wie je verantwoordelijk bent. Godsdienstigheid is mooi als iemand daar iets in ziet, maar laat die dat maar voor zichzelf houden, denken velen. Wij kunnen dan wel denken dat ongelovigen arm zijn, maar zo voelen ze zich niet.

Tegelijk zoeken mensen die menen zichzelf wel te kunnen redden toch in verschillende richtingen naar 'iets' wat buiten en boven het zakelijke, tastbare leven staat. De leegte van een hart zonder God blijft vragen om vulling en daarvoor wordt van alles aangeboden.

Evangelieverkondiging heeft twee kanten. Het is een appel: Laat je met God verzoenen. Die noodzaak moet duidelijk uitgelegd worden. En het heeft tot resultaat redding, vrede voor het hart en leven onder Gods hoede. Je wordt zelf blij als je ziet hoe een ander gelukkig wordt door het geloof in Jezus Christus.

Prioriteit?

Dat zet ons wel voor de vraag welke prioriteit het doorgeven van de boodschap heeft in onze gemeente. Hoe voorkomen of doorbreken wij dat de gemeente een clubje van eigen volk blijft met eigen kennisjes, waar geen aandacht en plaats is voor nieuwelingen?

In onze gemeentevergaderingen kunnen we intensief bezig zijn met bepaalde onderwerpen. Zoals reglementswijzigingen en bouwplannen of andere, op zichzelf niet onbelangrijke onderwerpen. Maar hoeveel gemeenteleden zou je in drie of vier avonden bij elkaar krijgen om samen te bedenken hoe je je dorp of stad kunt bereiken met het evangelie? Hoe reageert de gemeente als de raad met het voorstel

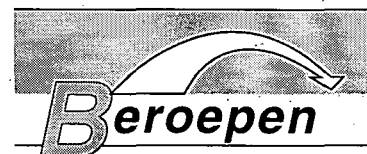

komt om in een dorp of stad in de omgeving te beginnen met samenkomsten? Als hij daarbij ook een beroep doet op de trouwe aanwezigheid van gemeenteleden?

Een nog indringender vraag is of wij wel iets hebben om door te geven en uit te delen. Hoe beleven wij het leven met de Heer? Zowel in de gemeente als persoonlijk? In de gemeente brengt ieder een stukje eigen invloed mee. Wie altijd kritisch naar anderen kijkt zet een negatief stempel op de gemeente. Vanuit zo'n houding heb je niets door te geven of mee te delen aan anderen. Maar ook toebereide christenen die niet geleerd hebben het leven te aanvaarden zoals de Heer het geeft, of die nog steeds worstelen met hun eigen geloofs zekerheid, zullen weinig uitstralen wat anderen uitnodigt te gaan geloven.

Wij zijn niet meer zo gewend om over ons geloof te praten. Maar om dat te kunnen doorvertellen aan anderen zullen we dat weer moeten leren. Dan zullen we eerst zelf weer blij en dankbaar moeten zijn voor wat Jezus Christus voor onszelf betekent. De beslotenheid van een goede bijbelkring kan ons erbij helpen om samen de grote waarde van ons geloof te ontdekken en onder woorden te brengen. Want het gaat er niet om een aantal geloofswaarheden te leren opzeggen, maar om te getuigen wat het geloof voor onszelf te betekenen heeft. Dat komt alleen echt over en spreekt aan. Daar zijn ook geen grote woorden voor nodig, maar wel een blij hart.

H.G. de Winkel

Ds. H.C. Schaap uit Emmen heeft het beroep, uitgebracht door de Baptisten-gemeente Groningen-Zuid, aangenomen.

De Baptistengemeente Appingedam heeft een beroep uitgebracht op ds. A. Nijland te Hoensbroek (gemeente Treebeek).

“Nederland is een geestelijke snoepwinkel van de eerste orde”

Geen inhoud zonder verpakking

Professor Anne van der Meiden boeit met lezing over hedendaagse beeld van de kerk

Professor Anne van der Meiden (voormalig professor en bijzonder hoogleraar in de massacommunicatie en PR aan de R.U. te Utrecht) sprak in april in Doorwerth een avond over het beeld van de kerk in de huidige samenleving. Aan de hand van kernwoorden van Prof. Anne van der Meiden probeert Gerco Mons het geheel samen te vatten (door de redactie ingekort).

Harde cijfers?

“Vorig jaar werd een rapport uitgebracht door het Centraal Cultureel Planbureau over de kerkgang in Nederland. De harde cijfers logen er niet om. De Nederlandse kerken liepen in een noodgang leeg. In het onderzoek stonden twee vragen centraal: ben je lid van een kerk en hoe vaak ga je naar de kerk? Totaal verkeerde vragen. Dit jaar heeft het Planbureau al een correctie op het onderzoek moeten geven. Dit keer werd gevraagd naar het religieus gevoel van de Nederlanders. Zeventig procent van de bevolking laat zich in zijn doen en laten leiden door religieuze gevoelens. Op de mensen in de Verenigde Staten na zijn wij het meest religieus!”

Romantisch

“We hebben een veel te romantisch beeld van de kerkgang in vroegere tijden. Velen van u zijn opgegroeid in de crisistijd of in de oorlog. Ja, toen zaten de kerken wel vol. Het zijn golfbewegingen. Er heerst een beeld in de samenleving dat het christendom een voorbijgaande godsdienst is. Ach, het is slechts de snelst groeiende godsdienst in de wereld. Hoe vaak hoor je niet: ‘Nu de kerken leeglopen...’ In Hardenberg werken twintig gereformeerde dominees; ook in Urk, Drachten, Aalten. Als u daar komt, zou u haast denken dat u weer terug in de crisistijd bent. En in Amsterdam zit de Westerkerk elke zondag vol. En de jeugd? De Gereformeerde Bond binnen de Hervormde Kerk heeft de grootste jongerenorganisatie van ons land met 28.000 leden. De SGP heeft 17.000 jeugdleden, dat zijn er meer dan alle andere politieke partijen in Nederland sa-

men. De jongeren in de, noem het maar, neozuilen hebben een strakke band met de kerk.

In andere kerken is die band weer veel slapper, maar we mogen niet te snel oordelen. Want ook onze jongeren hebben met televisie en radio hele andere religieuze voedingsbodems dan wij vroeger. Mijn kinderen gaan nog wel eens met een vriend of vriendin een nachtje zitten bomen over de zin van het leven. Dat deden wij vroeger niet. U toch ook niet...?”

Het beeld van de kerk?

Het beeld van de kerk wordt grotendeels bepaald door ervaringen. Of door roddels en verhalen over de kerk. U kent het wel: ‘Mijn grootvader is in 1910 zo en zo behandeld door de kerk en daarom kom ik er niet meer’. Onzin! Dat beeld wordt in de loop van de jaren alleen maar opgeblazen. Wishfull thinking noem ik dat. Mensen gaan hechten aan het beeld dat zij hebben van de kerk. Men wil ten koste van veel vasthouden aan dat zo geliefde beeld. De kerk? Dat is een verouderd, conservatief zootje, of het zijn linkse rakkers met sandalen die Jezus of de Bijbel al lang vergeten zijn. Deze besmettelijke denkbeelden blijven, jammer genoeg, heel erg lang hangen.”

Relishow

De christelijke kerk heeft in de geschiedenis altijd een monopoliepositie gehad bij het verkondigen van het Evangelie. Maar die positie zijn we dus kwijt. Er zijn andere verkooppunten van het religieus gevoel bij gekomen. De komst van de media speelt daarbij een grote rol. Straks kunnen we op zondag kijken naar een ver-Endemol-iserende

relishow met Jos Brink als predikant. Waarom zou je dan nog naar de kerk gaan? De kerk kan (nog) niet met religieuze programma's op de televisie concurreren.

De predikanten hebben veel moeite met het overdragen van de boodschap. Dat wordt ze op de universiteiten ook niet voldoende geleerd. ‘Dat moet de Geest maar doen’, hoor je dan. Dat is toch ongelooflijk triest. Ik geloof niet aan inhoud zonder verpakking. God werd pas God toen Hij ging communiceren met mensen.

Weet u wat het is? Wij mompelen het heil. Daar moeten we van af. Het is onze plicht om de Boodschap verstaanbaar te maken. Het Evangelie-brengen is theater. Augustinus was ook theater. Wij zijn dat gevoel helemaal kwijt geraakt. Tot hoever mag je dan gaan? Als ik door de verpakking heen kan zien, hé, dat is echt. Maar als je alleen de verpakking onthoudt, dan is er toch wat mis. We moeten niet van onszelf gaan vervreemden omwille van de Boodschap.”

Snoepwinkel

“Nederland is een geestelijke snoepwinkel van de eerste orde. Het gaat hier van uiterst orthodox tot uiterst vrijzinnig. Alles is in de toko die Nederland heet verkrijgbaar.

Mensen maken zichzelf een produkt. Wat ze bevalt, daar blijven ze. Men kijkt naar de kleur van de gordijnen, de bouwstijl van het kerkgebouw, het tempo waarin de liederen worden gezongen, het uiterlijk van de dominee. Op die gronden gaat de Nederlander naar de kerk.

‘Pluriformiteit is een schande’ wordt vaak geroepen. Daar ben ik het helemaal niet mee eens. Een voorbeeld. Iemand komt naar u toe en vertelt dat hij naar de kerk wil, maar hij weet nog niet naar welke kerk. U pakt de kerkelijke kaart van uw stad of dorp en vraagt: Wat wilt u? Dat en dat en dat en u kunt hem doorverwijzen naar de kerk waar die persoon volgens u het beste bij past.

Die pluriformiteit is juist prachtig. Je krijgt gans Nederland toch niet achter één hand. Dan is het toch mooi dat je iemand kunt doorverwijzen naar een andere kerk.”

G. Mons

BAPTISTEN WERELD ALLIANTIE

Baptisten en het derde millennium

Bij de nadering van het jaar 2000 groeit de stroom van religieuze en seculiere lectuur, schrijft Denton Lotz, algemeen secretaris van de Baptist World Alliance. Elke grote christelijke gemeenschap heeft een of ander plan voor evangelisatie in relatie tot het jaar 2000. Op de drempel van het nieuwe millennium draagt Lotz een aantal onderwerpen aan die belangrijk zullen zijn. We geven ze hier in het kort weer.

1. Gemeenschap en samenwerking

We moeten ons afvragen wat onze identiteit is; waarom zijn we niet eenvoudig 'Bijbel-gelovige christenen'? De identiteit is historisch bepaald door de vrijheid van de geest, scheiding van kerk en staat, oproep tot persoonlijke bekering, zending en evangelisatie, doop van gelovigen, plaatselijke autonomie en verbondenheid met elkaar op wereldniveau.

2. Zending

Baptisme ontstond meestal door zendingsorganisaties, pas daarna dachten aan gemeentevorming. Zonder zending en evangelisatie verliezen de baptisten gemeenten de reden van hun bestaan. Wij zijn een zedingsvolk, erop gericht de wereld voor Christus te winnen. In de BWA zijn 180 baptisten conventies en unies in meer dan 200 landen verenigd.

3. Oecumene

Voor een aantal baptisten is samenwerking met andere kerken een schrikbeeld, voor anderen een noodzaak. De 21e eeuw zal een ernstige doordenking vragen betreffende de relatie met het gehele spectrum van andere christelijke richtingen die Christus belijden als God en Verlosser.

4. Baptisten identiteit

Wij zullen onze mensen moeten bijbrengen wat het baptisme vandaag betekent. Veel predikanten menen dat voor het bereiken van de onkerkelijken de nadruk vooral niet moet liggen op onze baptisten denominatie, maar op het algemeen christelijk geloof. Natuurlijk prediken wij Christus en niet het baptisme, maar wij behoren wel tot een familie waarin wij ons thuis hebben gevonden. Dat is geen oproep tot sectarisme, maar tot opvoeding van gelovigen in de ideeën en principes die velen hebben gebracht tot de ware kennis van Christus.

5. Vrede, mensenrechten en godsdienstvrijheid

De 20e eeuw heeft twee wereldoorlogen gekend, de Jodenvervolging en het gebruik van atoomwapens. Zij heeft meer dood en verderf gezien dan wellicht vroegere generaties. De zogenaamde verlichte mensheid blijkt even zondig te zijn als de vroegere minder verlichte geslachten. Baptisten hebben een lange traditie in het verdedigen van de godsdienstvrijheid en zullen die voortzetten. Tegenover totalitaire regimes zal steeds een beroep gedaan moeten worden op de mensenrechten. En de roep om vrede stichters en verzoeners te zijn heeft blijvende prioriteit.

6. Sociale actie

Sinds de dagen van de baptisten pionier William Carey is het zedingswerk altijd gericht geweest op de totale persoon, op lichaam en ziel beide. Lichamelijk lijden zoals honger en ziekte behoort tot de blijvende zorg.

7. Evangelisatie en opvoeding

De woorden zending en evangelisatie raken wereldwijd het hart van de baptisten. Baptisten hebben wellicht geen andere ecclesiologie (leer van de kerk) dan een middel tot zending te zijn. Baptisten gemeenten ontstonden temidden en tegenover de staatskerken, die met hun kinderdoop het geloof tot een erfenis maakten die weinig te maken had met persoonlijk geloof en overgave aan Christus. De gemeenten gingen zendelingen uitzenden, maar dienen zich ook bewust te zijn dat alle baptisten zendelingen zijn in eigen land.

8. Communicatie

We leven in een wereld van media en baptisten moeten voor het verbreiden van het evangelie gebruik maken van de mo-

derne middelen. Helaas is de christelijke TV in discrediet geraakt door een reeks van schandalen van een aantal leidende TV-dominees. Het zogenaamde christelijke programma is vaak niet dat van een denominatie, maar van een charismatische persoon die genoeg invloed heeft om fondsen te werven voor zijn programma's. De beste manier om het evangelie over te brengen blijft een warm hart en liefdevolle handen, uitgestoken naar een noodlijdende wereld: "In de naam van Jezus heb ik je lief en wil ik je helpen".

9. Conclusie

De toekomst voor baptisten en BWA in de 21e eeuw is even helder als de beloften van God. Laten we niet moe worden in goed te doen, maar laat Christus in ons leven om blijdschap, vrede en liefde te brengen voor de mensheid.

Buitenlands nieuws

ALBANIË

16 februari 1995 is een historische datum voor de Albanese baptisten. Wij schreven al eerder over de activiteiten in dit vroeger zo streng atheïstische land waar sinds enige jaren baptisten zendelingen uit verschillende landen werken. Er kwamen mensen tot geloof en dezen hebben nu een gemeente gesticht in de hoofdstad, Tirana. De gemeente heeft 49 leden, waarvan 33 Albanezen. Tot voorganger werd Saverio Guarna gekozen, de Italiaanse predikant die een groot aandeel heeft gehad in de zending in Albanië. De gemeente heeft een programma opgesteld voor bijbelstudie voor alle leeftijden, training, eredienst en een 'Solidari-

teitsfonds' voor hulp aan de armen in Tirana. Er is een evangelisatiepost in een naburige plaats en men begint binnenkort met de opleiding van een twintigtal 'lekepredikers'. De diensten op zondagmorgen worden bezocht door ca. 110 personen. Het werk in Albanië wordt gedragen door het Albanië-comité van de Europese Baptisten Federatie, waarin verschillende baptisten zendingsorganisaties participeren. Inmiddels heeft de Foreign Mission Board van de Southern Baptist Convention laten weten dat zij onafhankelijk van dit comité zal gaan werken. Wel zal men de broederlijke band bewaren en wederzijds elkaar informeren.

vrijwel geen vergunning afgegeven. In Mokattan-stad, een satallietstad van Caïro, zijn 50.000 gezinnen gehuisvest, dakloos geworden door de aardbeving van 1992, waaronder 20.000 christelijke gezinnen. De stad staat vol nieuwe moskeeën, waarvan één geschonken door Koeweit. Voor een kerk voor de twintigduizend koptische christenen werd geen vergunning gegeven.

Ondergrondse kerk

Caïro, stad met 16 miljoen inwoners, produceert een ongelooflijke hoeveelheid vuil. Twintigduizend mannen, veelal christenen, halen met ezelskarretjes het vuil op en brengen het naar de stortplaats, de Mokattan-heuvel. Daar wonen hun gezinnen; die leven van het sorteren en verkopen van bruikbaar afval; de etensresten zijn voor het vee. Qiddies Abd al-Masieh ontmoette in Caïro de christendrukker Farahat die hem het evangelie uitlegde. Qiddies nodigde hem uit om naar zijn huis te komen en daar anderen te onderwijzen. Na veel aarzelen ontdekte Farahat dat het Gods wil was. Hij bouwde een eenvoudig kerkje op de vuilnisbelt, dat in 1974 klaar was. Binnen

vijf maanden moest hij een grotere kerk bouwen. Farahat werd door de koptische kerk tot priester gewijd. Gods Geest bleef werken onder de bewoners van de vuilnisbelt. Open Doors was in 1994 te gast in de vijfde kerk, uitgehouwen in de rotsen. Er zijn 3.000 zitplaatsen en ook deze kerk is weer te klein. Geen moslim waagt zich op deze onreine plaats.

(Open Doors)

Kort nieuws

Bulgarije

De baptisten in Bulgarije hebben bericht gehad dat zij hun kerkgebouwen niet verliezen aan de staat. Zij danken de baptisten in allerlei landen voor de brieven en de gebeden.

Jordanië

Op 26 maart was er in Amman, Jordanië, een belangrijke gebeurtenis voor het theologisch onderwijs in het Midden-Oosten. Het ministerie van onderwijs en

cultuur heeft namelijk een legale status gegeven aan het Jordaanse Evangelische Theologische Seminarium. Dit was de kroon op het werk van Imad N. Shehadeh, die al enige malen getracht had onderwijs op te zetten, maar daarbij gedwarsboemd werd door de overheid.

Cambodja

Na een enorme groei in een paar jaar hebben de baptisten in het Aziatische Cambodja voor het eerst in het land een conventie opgericht. In minder dan drie jaar is het aantal baptisten gemeenten gegroeid van nul tot 43, met een bezoek van 1400 gelovigen. Het land met 9,5 miljoen inwoners telt slechts 15.000 christenen en het boeddhisme is de staatsgodsdienst. Sinds de Rode Khmer de macht kwijt is, is er meer godsdienstvrijheid.

(Baptist Times)

Vietnam

In het buurland van Cambodja, Vietnam, halen de leiders van de gemeente in Ho Chi Minhstad wat lichter adem. De regering heeft de beperkingen van de godsdienst deels opgeheven, mede om hierdoor betere internationale betrekkingen te krijgen. De gemeente doopte in 1993 297 nieuwe gelovigen en heeft een ambitieus plan voor evangelisatie en het vestigen van nieuwe gemeenten. Veel gemeenten hebben ondergronds gewerkt en niet iedereen is overtuigd dat de nieuwe vrijheid duurzaam zal zijn.

Haïti

In een jaar tijd is het aantal baptisten in Haïti met ongeveer 5000 toegenomen. Volgens de Haïtiaanse bond van baptisten gemeenten hebben zowel de materiële nood als de politieke instabiliteit geleid tot meer interesse in het evangelie. De Bond heeft 35.000 leden, terwijl de kerkdiensten 's zondags door ongeveer 100.000 mensen bezocht worden.

(Nederlands Dagblad)

De gemeente in Tirana, Albanië; groeit de zaal uit.

Albanië project '95

Het jeugdcomité van de EBF heeft besloten ook dit jaar, evenals vorig jaar, een zendingsproject te organiseren in Albanië. In 1994 was een team twee weken in de stad Kruja en werkte daar nauw samen met een evangelische gemeente. Zij bezochten vrienden van gemeentelieden, verspreidden lectuur en hielden kindersamenkomsten. Een aantal jongeren uit onze gemeenten heeft zich voor dit jaar al aangemeld. Mag het een plaatsje krijgen in uw gebed?

EGYPTE

Op 13 maart zijn zes leden van de Vergadering van Gelovigen in het Zuid-Egyptische stadje Bani Mohammed gearresteerd, omdat zij het gebouw van hun samenkomsten aan het herstellen waren. Door de regens van vorig jaar november waren dak en muren van het lemen gebouwtje beschadigd. Na drie dagen werden de mannen vrijgelaten onder belofte geen reparaties meer te zullen verrichten aan hun gebouw.

Om in Egypte een kerk te bouwen of te repareren is sinds anderhalve eeuw vergunning van het staatshoofd nodig. Onder druk van fundamentalistische moslims heeft president Moebarak al vijftien jaar

Tirana. Ds Saverio Guarna geeft op zondagmorgen les aan een groep jongeren.

NBJB LID?

Daar is veel over te doen. Regelmatig ontvangen we post waarin lidmaatschap wordt opgezegd. Regelmatig ook ontvangen we post waarin lidmaatschap wordt aangevraagd. Uiteindelijk is de balans redelijk in evenwicht en kun je spreken van een organisatie die (evenals onze Unie) redelijk stabiel is.

Geen groei... dat kan negatief worden uitgelegd.

Geen verlies... dat kan positief worden uitgelegd.

Het is uiteindelijk niet waar het om gaat. Je wordt geen lid omdat een organisatie lekker groot is. Je bedankt ook niet omdat het te klein wordt. Voor dergelijke keuzes gelden andere motieven. En meestal is het heel erg moeilijk vooral bij opzeggingen, om daar eerlijk over te zijn. Met aanmeldingen zijn we heel erg blij, dat spreekt voor zich. Met opzeggingen zijn we minder blij. Een opzegging op zich is dan vaak nog wel te respecteren, maar de wijze waarop en de motivatie zijn vaak zeer teleurstellend.

Recentelijk ontving ik een kaartje waarin mensen zich afmelden voor een vergadering. Daaruit het volgende citaat:

"Vanuit onze gemeente leeft de NBJB helemaal niet. Mede ook door de inbreng van onze dominee, die toen hij jaren geleden hier kwam zowel de zusterhulp als de zondagsschool uit unieverband heeft gepraat. Wij van de tussenjeugd hebben toen besloten om wel lid van de NBJB te blijven maar staan wel alleen."

Triest! Nauwelijks te geloven! Bouwen aan het Koninkrijk van God?

Dat doe je volgens mij niet op deze wijze. Dat doe je volgens mij samen binnen Unie, NBVB en NBJB. Dat doe je in al je pluriformiteit! Dat doe je met respect voor elkaar!

Binnen onze gemeenten moeten we mensen leren wat het is om deel uit te maken van deze landelijke verbanden en ze vertellen wat daarvan het nut is. De landelijke verbanden zijn onderdeel van ons gemeente-zijn.

De landelijke verbanden moeten zorgen dienstbaar te zijn aan al die gemeenten en al die mensen met al die verschillende gedachten, ideeën en wensen. Dat is allemaal niet eenvoudig, maar we hoeven het uiteindelijk toch ook niet alleen te doen.

Nico Weaver

Saaie avond over politiek

Politiek heeft voor de meeste jongeren een negatieve klank. Maar politiek kan ook interessant, boeiend en een grote uitdaging zijn. Zeker in deze tijd van veranderingen en verschuivingen.

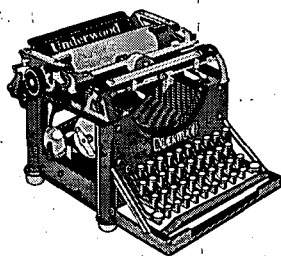
Helaas zijn veel christenen a-politiek, zonder dat daar goed over nagedacht is. En dat terwijl er zo veel valt te bereiken als jongeren zich groeperen en hun mond open doen.

De RPF-jongeren uit Utrecht willen graag ook in jouw jeugdgroep een avond verzorgen over politiek. Niet zomaar een vrijblijvende avond over milieu, minimumloon of harddrugs, maar een avond over de wispelturigheid van de zwijgende meerderheid, je mond en pen opendoen, het "begin-bij-jezelf"-principe, Max Havelaar koffie, de GFT-bak en de verborgen kracht van de minderheid. In ieder geval een dringend beroep op ieders verantwoordelijkheid.

Belangstelling? Voor meer informatie kun je bellen met Menno Rasch: 030-421063.

Te koop

Het jeugdburo heeft vanwege verdergaande automatisering twee in goede staat verkerende IBM typemachines in de aanbieding. Het betreft hier de IBM 6747. Dit zijn elektrische typemachines met (beperkte) geheugenfunctie.

Wanneer u interesse heeft in een of beide machines kunt u contact opnemen met het jeugdburo in Drachten. Over de prijs zullen we het vervolgens ongetwijfeld eens worden.

Verder is te koop een thermische inbindmachine van het type GBC 2000 T. Deze machine is niet of nauwelijks door het jeugdburo gebruikt en verkeert dus in uitstekende staat. Ook hier, bij interesse even contact opnemen met het jeugdburo in Drachten.

Vakantie-werkreis naar Praag

Het Europees seminarium gaat eind juni verhuizen. Op dit moment is het nog in Zwitserland. De Zwitserse overheid wordt steeds minder gastvrij voor buitenlandse studenten. Daarom is besloten naar Praag te verhuizen.

Het gebouw in Praag is echter in een zeer slechte staat van onderhoud. De komende drie jaar zijn er vrijwilligers nodig.

Wil je deze zomer naar Praag en tijdens je vakantie ook iets nuttigs doen? Dan is deze vakantie-werkreis iets voor jou. De eerste week ben je als vrijwilliger op het seminarium om te helpen om alles gereed te maken zodat de colleges in september kunnen beginnen. Samen met anderen uit Europa en de V.S. ben je dan de hele dag aan het werk. De tweede week is er alle tijd om Praag te bekijken. Lijkt zo'n vakantie-werkreis je wel wat neem dan zo snel mogelijk contact op.

Enkele belangrijke gegevens

Wanneer: 22 juli tot en met 4 augustus

Kosten: f 625,-

Inbegrepen: reis naar en van Praag, kosten voor levensonderhoud en onderdak tijdens het verblijf op het seminarium, verzekering voor ongevallen tijdens de werkzaamheden aan het seminarium, kosten voor vervoer in Praag en onderdak voor de tweede week in Praag.

Zelf regelen: Reisverzekering voor de vakantie, kosten voor levensonderhoud gedurende de tweede week in Praag (Praag is een goedkope stad om levensmiddelen te kopen).

Opgave en informatie bij de NBJB (05120-15687) of:

Sander Aldring (reisleader), Celebesstraat 4, 3312 XC Dordrecht (078-313086). Peter Drenth, Pyrietstraat 29, 9743 XB Groningen (050-711738).

Wie is Jezus voor Messiasbelijdende Joden? (1)

Inleiding

Enige tijd geleden zei iemand tegen me: "Waarom moeten Joden die in Jezus geloven zich nu messiasbelijdende Joden noemen? Waarom noemen ze zich niet gewoon 'christenen', zoals wij dat doen? Je gelooft immers hetzelfde?"

Als dat waar was, dan behoeften deze regels niet geschreven te worden. Messiasbelijdende Joden geloven van harte dat Jezus de Messias van Israël is, maar dat plaatst hen zeker niet op één lijn met de geloofsbelijdenis van de kerk der eeuwen. Je moet ook oppassen wanneer je het over het Jezusbeeld van de messiasbelijdende Joden hebt. Immers, zoals je niet over de christen kunt spreken, zo kun je ook niet spreken over de messiasbelijdende Jood. Er zijn belangrijke verschillen aan te wijzen in geloof en leven van hen die zich messiasbelijdende Jood noemen; wat hen verbindt is de overtuiging dat Jezus van Nazareth de beloofde Messias van Israël is.

Om een en ander wat overzichtelijk te kunnen behandelen wil ik de vraag: "Wie is Jezus voor messiasbelijdende Joden" in vier onderdelen bespreken en wel:

1. Jezus als Messiaanse Koning.
2. Jezus als Offerlam.
3. Jezus als profeet.
4. Jezus als Zoon van God.

1. Jezus als Messiaanse Koning

Voor een Jood is de Messias, heel eenvoudig, degene die de messiaanse heilstijd op aarde brengt. Men kan spreken over het messiaanse rijk of over het koninkrijk van God op aarde, maar de betekenis blijft in wezen hetzelfde.

Kenmerken van de messiaanse tijd zijn: een totale opleving en vernieuwing van van de natuur; het brengen van recht en gerechtigheid over de ganse aarde, waardoor ook wereldwijde vrede zal ontstaan en het verregaande terugdringen van zonde, ziekte en dood.

Ik geef u zomaar een tekst uit de Bijbel om dit te illustreren:

"En mijn knecht David zal koning over hen wezen; één herder zal er voor hen allen zijn. Zij zullen naar Mijn verordeningen wandelen en naarstig Mijn inzettingen onderhouden. Zij zullen wonen in het land dat Ik aan Mijn knecht Jakob gegeven heb en waarin hun vaders gewoond hebben; ja, zij zullen daarin wonen, zij, hun kinderen en hun kindskinderen tot in eeuwigheid, en mijn knecht David zal hun voor eeuwig tot een vorst zijn." (Ez. 37:25 en 26)

Zet daar nu eens de woorden van de engel Gabriël aan Maria naast:

"Deze (Jezus) zal groot zijn en Zoon des Allerhoogsten genoemd worden, en de Here God zal Hem de troon van zijn vader David geven, en Hij zal als koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid, en zijn koningschap zal geen einde hebben." (Luc. 1:32 en 33)

Zo op het eerste gezicht lijkt het een duidelijke zaak: in Jezus zal de profetie van Ezechiël vervuld worden. De Joden wijzen er echter op dat Jezus van Nazareth dan wel zieken genas en een enkele dode opwekte, maar dat Hij het bijbelse, messiaanse rijk geen stap naderbij heeft gebracht.

Op zijn kruis stonden dan wel de woorden: "Jezus, de Nazoreeër, de koning der Joden", maar met zijn dood kwam tevens het einde van alle hoop op een messiaans rijk in zijn tijd. Jezus heeft nooit als koning geregeerd!

Voor de Joden is Jezus één van de vele valse messiasen die hun aanspraken niet waar konden maken. Kortom, Jezus mag dan een goed mens met bijzondere gaven zijn geweest; de Messias was Hij beslist niet.

Een messiasbelijdende Jood is een Jood die gelooft dat Jezus de Messias wel is. Het is een 'ondanks' geloof. Wellicht kent hij alle joodse argumenten, waarom Jezus de Messias niet kan zijn, hij weet dat ze op zich ook best steekhoudend zijn en ondanks dat gelooft hij dat Jezus de Gallileeër, die tweeduizend jaar geleden geleefd heeft en door de Romeinen is vermoord... de Messias is!

Op 28 mei en 4 juni jl. heeft ds G. Pflaum uit Enschede een tweetal radiolezingen gehouden voor het EO-programma *Zicht op Israël*, waarvan we de tekst in twee delen zullen publiceren.

Dat hij dat kan aanvaarden ziet hij als een bijzondere genade van God. Hij kan volledig met Paulus meevoelen waar deze zegt: "Het heeft God behaagd zijn Zoon in mij te openbaren." (Gal. 1:16) En tevens beseft hij, als Jood, beter dan wie ook, dat Jezus geen messiaanse aanspraken heeft kunnen waarmaken. Er is immers 'niets veranderd' in onze wereld. Of moet men zeggen dat Jezus zijn messiaanse aanspraken nog niet heeft kunnen waarmaken?

Je kunt het geloof in Jezus als Messias alleen gronden in zijn opstanding uit de doden. Dat zien we reeds in de verkondiging van de eerste gemeente. Hij die is opgestaan uit de doden; opgevaren ten Hemel, zal óók in heerlijkheid wederkomen om zijn rijk van vrede en gerechtigheid te vestigen. Dat rijk is dus duidelijk toekomst. Daarom zal een messiasbelijder ook nooit kunnen zingen: "Halleluja, Jezus regeert". (Opwekking 135)

Een messiasbelijdende Jood vindt dat je in deze dingen zorgvuldig moet zijn. Van een messiaanse regering zie je, op dit moment en op deze aarde, immers niets.

2. Jezus als Offerlam

Reeds in de Torah wordt geleerd dat het paaslam in Jeruzalem moet worden geslacht. (Deutr. 16:5 en 6) Dat paaslam staat in feite voor alle offers. Buiten Jeruzalem mocht men in de tijd van de tweede Tempel geen enkel offer meer brengen.

Al die offers die in de Torah worden bevolen en als 'voortdurende' of 'altoosdurende' inzetting worden beschreven... al die offers werden onmogelijk toen de Tempel in het jaar '70 g.t. in vlammen opging. En daar de Tempel nooit is herbouwd zijn er geen offers meer gebracht tot op de huidige dag. Waarom? Zijn die offers, die zulk een belangrijke plaats innemen in het oude testament dan ineens onbelangrijk geworden? Of is er iets anders aan de hand?

Paulus leert ons in I Cor. 5 dat: "ons paaslam geslacht is... en dat is Christus". Dat er een generatie na Jezus' dood geen offers meer gebracht konden worden is volgens de messiasbelijdende Joden het objectieve bewijs dat God de dood van Jezus van Nazareth voor eens en altijd als definitief offer heeft aanvaard. Maar dat behoeft hij niet noodzakelijk in de zin van een christelijke verzoeningsleer te bezien. Alsof het bloed van de Messias vergoten moest worden om weer een 'Genadig God' te krijgen. Neen, de Eeuwige doet ons niet naar onze zonden en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden. Onze God is een vrijmachtig God die het offer niet nodig heeft om ons te kunnen vergeven.

Om met wijlen ds Tabaksblatt te spreken:

"De God van Israël – DE Verzoener – heeft het vrijwillig offer van de Messias aanvaard als verzoening en daaraan een veel wijdere en algemenere strekking toegekend dan aan de offers in de Tempel. In dat offer ontvangt iedereen die het lijden en sterven van de Messias in het geloof aanvaardt verzoening met God. Ja, dat offer van de Messias heeft zelfs een kosmische betekenis gekregen: 'Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar voor die van de gehele wereld'".

Josef Spetter gaat een andere weg. Volgens hem is het de functie van het offer, dat het de mensen brengt tot tesjoeva; tot terugkeer tot God. Spetter zegt:

"Wat is er nu welriekend aan zo'n rokend, stinkend offer? Wat er welriekend aan is, is de tesjoeva van de mens die het offer brengt. Bereikt het offer deze innerlijke verandering bij de offeraar niet, dan is het offer leeg en zinloos. God heeft niets aan offers; ze zijn er voor de mens. Daarmee is tevens alles gezegd over het offer van Jesjoea".

Je komt ook tegen, dat men de dood van Jezus benadert vanuit het begrip *korban*. Dat kan men met offergave vertalen, maar daarmee is lang niet alles gezegd. In feite betekent het hebreeuwse woord: 'middel tot nadering, tot contact'. De toepassing ligt voor de hand: In het aanvaarden van Jezus' offerdood komt men nader tot de Eeuwige.

Het gaat niet om een schone theorie, maar om een ervaring in het eigen, persoonlijke leven. Kun je echt zeggen dat je door het gelovig aanvaarden van het sterven van de Messias dichter tot God bent gekomen?

Die nadruk op de ervaring wordt ook gelegd door mev. Eberle-Gotlib, sinds jaren presidente van de nederlandse vereniging van messiasbelijdende Joden 'Hadderech'. Voor haar is het belangrijk dat de mens leert uit de genade te leven.

Dat is niet zo gemakkelijk als sommige mensen denken. Want als je de dood van de Messias aanvaardt, dan is alles al voor je gedaan. Dat gaat tegen de menselijke natuur in. Je wilt immers zelf wel wat doen. In het verleden kon men zelf het offer aandragen op Gods altaar.

Voordat je doordrongen bent van Paulus' gedachte dat de redding die het geloof ons brengt een gunst en een geschenk van God is, heb je een lange weg te gaan. Om even bij deze woordspeling te blijven, zou je kunnen zeggen: Zo gaat een messiasbelijdende Jood zijn eigen weg. Een weg die soms dicht bij de onze ligt en soms zich wat verder van de onze verwijdt.

De Tempel en de offerdienst zullen een grote plaats in het geestelijk leven van de messiasbelijdende Jood houden. Hij weet dat al die offers onder het ouden verbond in zichzelf ècht en werkzaam waren en dat niet omdat ze vooruit zouden zien naar het kruis van Christus. Daarvoor is de hele verkondiging van TeNaCH (de joodse Bijbel) te ernstig en ook te duidelijk.

Maar sinds de Eeuwige het offer van Jezus van Nazareth heeft aanvaard zijn andere offers niet meer nodig.

Gerhard Pflaum

Allemaal anders maar toch

Sinds enige tijd moet ik met het openbaar vervoer naar het werk. Op weg naar mijn werk kom ik door een wijk waar veel buitenlanders wonen.

Zittend in de bus zie ik een Oegandees de bus in komen. Is hij een vluchteling... een illegale... of moet hij terugkeren naar zijn vaderland, ondanks een 'zwaarwegend advies'? Is hij, nadat hij zich veel leed en moeite heeft getroost om hier te komen in staat om hier een goede toekomst op te bouwen?

Gaat hij dolen zonder recht, of vindt hij hulp en onderdak bij een van de vele stichtingen en verenigingen in ons land die zich het lot van vluchtelingen en illegalen aantrekken?

Even later zie ik een Islamitische vrouw.

Op straat zie ik zwaar geklede vrouwen met kinderen boodschappen doen.

Iedereen heeft er zijn eigen voorzieningen.

Van de Turkse bakker en slager tot de kapper en het koffiehuis.

Vanuit de bus zie ik de Surinaamse viswinkel. Een goed opgeleide Hindoestaan... "en mag het een onse zijn?"

Dat het leven een paar kilometer verderop heel anders er uit ziet, lijken veel mensen niet te beseffen. Waarom worden deze mensen genegeerd, gediscrimineerd...?

Wie bekommert zich om deze mensen? Wat hebben ze gedaan? Levend in een bont gezelschap van vele nationaliteiten weten we dat we allemaal anders zijn, maar toch!

Een ieder heeft recht op een menswaardig bestaan. Laten we – als christenen – omkijken naar onze medemens.

Of je nu woont in Amsterdam, Rwanda, Sierra Leone of Suriname. Veiligheid en een zinvol bestaan hebben we allemaal nodig om te kunnen overleven!

Theo de Zwart

Vluchtelingenwerk in gemeenten

Solidair met Zairese vluchtelingen

Waar zijn ze?

In onze baptistengemeenten in Enschede, Harderwijk, Hogeveen, Leeuwarden, Emmen en waarschijnlijk in nog veel meer plaatsen ontmoeten we hen: vluchtelingen uit Zaïre in Afrika. Mensen die in hun eigen land niet langer veilig kunnen wonen, omdat ze het niet eens zijn met het schrikbewind van de diktator Mobutu. Een president die op een bank in Zwitserland meer dan 10 miljard dollar heeft staan terwijl zijn eigen volk in armoede leeft en onderdrukt wordt.

Met uitzetting bedreigd

Nederland loopt vol, zeggen sommigen. Er wordt een strak vluchtelingenbeleid gevoerd, waardoor vluchtelingen worden teruggestuurd naar hun eigen land, zonder garantie dat zij daar veilig kunnen leven. Dat geldt met name voor een aantal Zairese vluchtelingen. Een eerste groep is uitgezet. Een charter van Martin Air bracht hen naar de hoofdstad van Zaïre, Kinshasa. Bij aankomst werden hun gege-

vens door de veiligheidsdiensten genoteerd. En wat is er van hen geworden? De berichten beginnen door te komen, de één na de ander wordt opgepakt, "verdwijnt".

Wat kunnen we doen?

Onlangs heeft de solidariteitsgroep Zairese Vluchtelingen (Afdeling Noord) een 'Zairese Dag' gehouden. Deze solidariteitsgroep bestaat uit vertegenwoordigers van Amnesty International, Vluchtelingenwerk Nederland en vertegenwoordigers van verschillende kerken.

Inlichtingen bij M. Rang-Groenewegen, tel. 05212-1925 of bij Wiecher en Anneke Blaauw, tel. 05910-19169.

Enschede pakt kerk in!

Ook in de baptistengemeente Enschede zijn er een aantal Zairese vluchtelingen. Twee van hen hebben onlangs te horen gekregen dat ze terug zullen moeten; d.w.z. ze zijn uitgeprocedeerd en moeten officieel in een ander land wachten. De een was evangelist en tekstschrijver van muziek. Op een protestdemonstratie voor

democratie in Zaïre werden ook liederen van deze broeder gezongen. De ander was jeugdleider van een baptistengemeente en is al een paar keer opgepakt en kon gelukkig ontsnappen m.b.v. een familielid. Beide broeders worden door familie en vrienden gewaarschuwd om vooral niet terug te keren naar Zaïre. Hen wacht zeer waarschijnlijk marteling en wellicht de dood.

Hier in Nederland vormen de beide broeders samen met anderen het koor Bandini, dat in vele baptistengemeenten en andere kerken optredens heeft verzorgd.

Om aandacht te vragen voor deze vluchtelingen heeft de baptistengemeente Enschede onlangs twee bijzonder acties gevoerd. Vlak voor Pinksteren werd het gehele kerkgebouw in zwart landbouwplastic ingepakt als teken van rouw. En op 8 juni jl. is er een rouwstoet door Enschede georganiseerd waarin iedereen voor zover mogelijk in het zwart gekleed ging; op weg naar het huis van minister Sorgdrager, woonachtig in Enschede. Tot dusver heeft de gemeente alle mogelijke middelen geprobeerd... De pers heeft de beide acties opgepakt en er publiciteit aan gegeven. Ook de plaatselijke overheden, politie, Vreemdelingenwerk staan achter de acties.

Nieuwe behuizing gemeente te Leiden

Na lang, heel lang zoeken hebben we een nieuwe behuizing voor de gemeente gevonden. Voorheen kwamen we samen in de kantine van verpleegkundigenopleiding aan de Rijsburgerweg te Leiden. Deze kantine huurden we omdat ons eigen pand aan de oude rijen te klein geworden was voor de ongeveer 250 bezoekers die we wekelijks in de samenkomsten mogen begroeten. Bovendien was het pand aan de oude rijen zowel per fiets als per auto

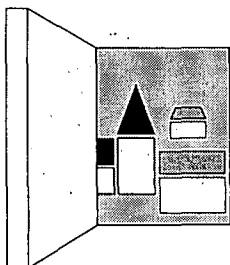
moeilijk bereikbaar. Parkeerruimte voor auto's ontbrak! Zodoende werd het pand aan de oude rijen alleen nog gebruikt voor de vele verenigingsactiviteiten die we in Leiden rijk zijn.

Het zoeken naar een nieuw pand ging niet zonder problemen. Een van de problemen die we tegenkwamen is het feit dat de burgerlijke gemeente van Leiden een zeer hoge prioriteit geeft aan woningbouw. Er is hier immers een ontstellende woningnood! Daardoor zijn de grond-, huur- en koopprijzen verschrikkelijk hoog. Door deze grote randstedelijke woningnood wordt er aan woningbouw een hoge prioriteit gegeven. D.w.z. dat er voor scholen, kerken e.d. eigenlijk geen plaats is. Als baptistengemeente hebben we bijvoorbeeld geprobeerd om een school te kopen, opdat we een dergelijke lokaliteit geschikt

zouden kunnen maken voor het houden van samenkomsten en verenigingsactiviteiten.

We zijn de Heer dan ook dankbaar dat we dit nieuwe pand aan de Driftstraat in Leiden mochten vinden. Het pand kent een samenkomstruimte die voldoende ruimte biedt aan de bezoekers. Ook kent het pand een aantal bijzalen waarin de verenigingen gehuisvest kunnen worden. Bovendien heeft het pand, voor randstedelijke begrippen, redelijke parkeerruimte. Iets wat belangrijk is daar de gemeente een regionale functie vervult, daar bezoekers zowel vanuit Den Haag als uit Lisse, uit Katwijk als uit Leiderdorp komen. Momenteel is men met veel inzet en enthousiasme bezig om alles gereed te maken voor de ingebruikname.

Zaterdag 1 juli zal D.V. de grote dag zijn van de opening. Oud-leden worden in verband hiermee gevraagd contact op te nemen met br. Rozier (071-156079), daar we hen in de feestvreugde willen betrekken. Vanaf die datum zullen de samen-

Uit de gemeenten

komsten dan in de Driftstraat plaatsvinden en niet meer in de gehuurde lokaliteit aan de Rijnsburgerweg.

Wellicht dat in de komende zomermaanden vakantiegangers van plan zijn ons te bezoeken. De samenkomsten beginnen om 10 uur en duren tot ongeveer 11.30 uur. Feestelijke muzikale begeleiding gebeurt door een combo dat meestal uit 5 personen bestaat. We zingen zowel uit Lofzangen & Gebeden als uit Opwekking en er is veel aandacht voor lofprijzing. Wellicht dat we U mogen ontmoeten in onze samenkomsten waarin de Heer der gemeente, de Gekruisigde en Opgestane, centraal staat. U bent van harte welkom!

br. G.J. Goessens

Br. Jaap van Belzen, hoogleraar godsdienstpsychologie

Zelf zou hij er niet over peinzen er bijzondere aandacht aan te geven in D.C. Daarom doe ik dat, op verzoek van de raad van de Baptistengemeente Arnhem-Zuid.

Br. Jaap van Belzen is godsdienstpsycholoog en als onderzoeker werkzaam aan het R.K. vormingsinstituut Titus Brandsma in Nijmegen. Met zijn vrouw Irmi is hij sinds '87 lid van onze gemeente. Met hun beide dochters wonen ze vlak over de grens met Duitsland in Kleve.

Br. van Belzen is een vruchtbaar onderzoeker en schrijver van een groot aantal artikelen. Dat bleef niet onopgemerkt.

Zo benaderde het Haagsche Genootschap hem om aan de Utrechtse Universiteit de bijzondere leerstoel in de godsdienstpsychologie te willen vervullen. Op 30 maart aanvaardde hij dit ambt met het uitspreken van een rede, waarin hij een familieportret schildert van de godsdienstpsychologie van pakweg na de tweede wereldoorlog.

In deze rede, "Quaerens intellectum" (Op zoek naar begrip) laat hij zien hoe de godsdienstpsychologie zowel als hulpwetenschap van het religieus leven fungeert, als kritische vragensteller.

Velen, ook uit de kring van onze gemeenten, vinden de psychologische wetenschap een gevaarlijke concurrent van het geloof in Christus. Lezing van de rede van br. Belzen biedt een boeiend overzicht van de betekenis die godsdienstpsychologie heeft voor een oprecht geloofsbelevén.

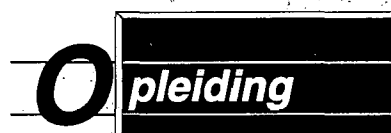
(Utrechtse theologische reekst nr. 29)

Inmiddels is br. van Belzen ook benoemd als hoogleraar godsdienstpsychologie aan de Universiteit van Amsterdam. Daar zal hij op 23 juni a.s. in de aula aan het Singel in Amsterdam zijn inaugurale rede houden onder de titel "Spiritualiteit als zinvol leven". Het thema spiritualiteit staat momenteel sterk in de belangstelling van christenen en niet-christenen. Het staat voor een beleven van de eenheid van hoofd, hart en handen in het leven van alledag.

Br. van Belzen vervult een interessante combinatie van functies zoals die ook in andere kerkgemeenschappen niet veel voorkomt. Hij laat zich ook niet gemakkelijk indelen in het kerkelijk vakjeswerk. Ik hoop dat in de toekomst het werk van br. van Belzen in deze creatieve combinatie van werkzaamheden ook voor het getuigenis en dienstbetoon van onze baptistengemeenschap vrucht mag dragen.

br. J.G. Brongers

(Baptistengemeente Arnhem-Zuid)

Cursus voor sprekers

Bij de docenten van het Seminarium leeft de gedachte een cursus van start te laten gaan voor hen die 's zondags voorgaan in diensten. Deze cursus is met name bedoeld voor degenen die voorkomen op de sprekerslijst en hen die in de toekomst daarvoor in aanmerking zouden willen komen.

Bij voldoende deelname zal deze tweejarige cursus plaatsvinden op vier vrijdagavonden en een hele zaterdag per semester (half jaar). Een cursusjaar bestaat dus uit 8 avonden en 2 dagen. De nadruk zal vallen op de bijbelse theologie en de homiletiek. Er is aandacht voor exegese en kennis van bijbelse grondbegrippen. Daarnaast is er een onderwijsaanbod in het vak homiletiek (predikkunde). Hoe kan een boodschap effectief in onze tijd, taal en cultuur worden gecommuniceerd? Ook de door cursisten zelf gehouden preken worden geanalyseerd. Het begin van de cursus is te verwachten in de periode september/oktober 1995.

Belangstellenden kunnen informatie verkrijgen bij de docenten van het seminarium en zich ook bij hen opgeven. drs. Y. Horjus: 030-202569
dr. O.H. de Vries: 030-286161

Kinder- en tienerkamp 1995 Heeze, Noord-Brabant

Ook dit jaar wordt er weer vanuit de Baptistengemeente Eindhoven een kinderen tienerkamp georganiseerd in het mooie brabantse land.

Als JIJ zin hebt in: sport en spel, dropping, vossenjacht, barbeque, kampvuur, bonte-avond, boswandeling en natuurlijk elke dag creatief bezig zijn met de Bijbel, dan mag je dit kamp niet missen. Tot ziens in Heeze!

Leeftijd kinderkamp: 5 t/m 12 jaar.

Leeftijd tienerkamp: 13 t/m 16 jaar.

De datum: 5-12 augustus.

Kosten kinderkamp: f. 135,-.

Kosten tienerkamp: f. 150,-.

Meer informatie: ds. Paul Prijt, Schootsestraat 81, 5616 RC Eindhoven, tel. 040-523711/517208; fax. 040-517219.

Inschrijven: dhr. Bert Struik, Toulousehof 14, 5627 GN Eindhoven, tel. 040-411337.

Jeugdkamp 'De uitdaging' 1995 Belgische Ardennen

Als vervolg op de kinder- en tienerkampen wordt er vanuit de Baptistengemeente Eindhoven ook een kamp georganiseerd in de schitterende Belgische Ardennen.

Op een camping langs de rivier de Ourthe slaan we ook dit jaar weer ons bivak op. Onder deskundige begeleiding zullen er o.a. kanotochten, trials, etc. worden georganiseerd. Als er behoefte aan bestaat worden er zelfs bergen beklommen. We slapen in tenten en je moet je eigen potje koken.

Kortom: een paar dagen jezelf, de ander en hopelijk ook de Heer tegenkomen!

Leeftijd: vanaf 16 jaar.

Kosten: f. 250,- (inclusief vervoer vanuit Eindhoven).

Datum: 4-8 augustus 1995.

Meer informatie: dhr. W. de Jonge, Schildstraat 11, 5632 EL Eindhoven, tel. 040-415277.

**Jesaja 22:20-25;
Openbaringen 3:7-8:**

SLEUTEL-POSITIES

**Mag ik u iets vragen? Heeft u een sleutel-positie?
In uw gezin of in uw famielie? Wat denkt u? Of op uw werk?
Of in je klas? Wat denk je?**

**Een sleutel-positie is een positie van waaruit je dingen kunt regelen.
Zoals jij denkt dat het moet. Het is een positie die macht geeft. Hebt
u zo'n positie? Zo'n "sleutel" om invloed uit te oefenen in levens van
andere mensen?**

In Jesaja 22 lezen we van Eljakim. Hij krijgt van God de "sleutel" van het huis van David, d.w.z.: God hoopt dat Eljakim zijn hoge positie zal gebruiken om te werken in de geest van koning David. God hoopt dat Eljakim een deur zal openen naar een samenleving waarin vrede en gerechtigheid zal heersen. God hoopt dat het nu beter zal gaan met Israël. In vers 25 lezen we hoe Eljakim mislukt in zijn positie en in zijn opdracht van God. Eeuwenlang heeft God het zo geprobeerd. Steeds mensen geroepen om Israël voor te gaan in het dienen van Hem en op die wijze Gods bedoelingen met deze wereld zichtbaar en leefbaar te maken.

Honderden jaren later, in het boek Openbaringen, ontmoeten we weer iemand die zegt, de "sleutel" te bezitten van het huis van David. Het is "de Heilige" zegt de schrijver Johannes. Het is Jezus Christus zelf. En opnieuw klinken dezelfde woorden, maar nu gesproken door God-zelf. Hij, Die macht heeft om en deur te openen en te sluiten naar het messiaanse rijk, het rijk van God. In vers 7 en 8 maakt God iets heel belangrijks duidelijk aan ons, aan de gemeente: God heeft er voor gekozen om met zijn wereld op weg te gaan naar zijn Toekomst, naar zijn Rijk. Maar om die deur naar de toekomst open te krijgen, had God een "sleutel" nodig. Een sleutel is klein, heeft van zichzelf geen kracht, een sleutel is een onooglijk ding, je bent hen zo maar kwijt.

Die "sleutel" om de deur naar Gods Rijk open te maken was het kruis van Jezus, die "sleutel" was zijn sterven, zijn volgehouden liefde voor ons mensen. Het leek niks, het leek een verachtelijke dood, het werd maar opgemerkt door een paar mensen. Pas na de Opstanding, ontdekten wij hoe sterk die "sleutel" was geweest. Het was de kracht van de eindeloze liefde waardoor de deur openging naar het Rijk van God. Als God dan hier in Openb. 3 tegen ons zegt: "die deur naar mijn Rijk gaat nooit weer dicht, daar sta Ikzelf garant voor, dan is dat een zekerheid in ons leven die niemand ons af kan nemen.

Tegelijk zien we dan ons eigen leven. Het is dubbel. Het blijkt om twee kanten van dezelfde zaak te gaan. Tegelijkertijd wijst God naar onze wijze van leven: "Ik weet uw werken", zegt God. Achter werken staat een dubbele punt. Dat betekent, de inhoud van ons werken is die geopende deur! De inhoud van ons werken = Kruis en Opstanding van Jezus Christus. God zegt hier: uw werk in mijn Naam = het zichtbaar maken van de liefde van God. We ontdekken hier iets heel spannends. Die open deur, die niemand kan sluiten is Gods werk in Jezus Christus en... het is de invulling, de inhoud van ons werken voor God. Het is ons dagelijkse leven, in Naam van God. Die open deur is ook ons gewone leven zo te leven dat er door die open deur iets binnenvalt in dit leven van het Rijk van God. Die open deur is tegelij-

lijk voor ons, nu al, een wijze van leven vanuit die verzoening. Echt, dit letterlijk nemen, te leven vanuit die vrede, die Hij ons wil geven. Het is de weg van de kleine kracht. Het is de weg van de liefde, van vrede, van verdraagzaamheid en van verzoening. Nooit van grote woorden en spierballen vertoon. Maar die kleine kracht wordt groots, als wij leven vanuit het geloof. Het is vasthouden aan die deur die open is naar God.

En dan komen we terug bij de vraag waar we mee begonnen zijn: "hebt u een sleutel-positie? Een positie die u macht geeft in het leven van andere mensen?"

Ja zeker, u hebt een sleutel-positie: in uw gezin, uw familie, uw werk en op school. Want u KENT en u BENT die geopende deur. Naar God. En heeft u macht in die positie? Ja zeker, uw macht is de macht van het Kruis. Is de macht van de liefde. Is de macht van het gebed. Is de macht van het naast elkaar staan. Is de macht van het voor elkaar opkomen.

Dat is onze sleutel, om een deur te openen naar het hart van de man en vrouw, van de jongen en het meisje waar we mee omgaan.

God zegene ons allen om een open deur te zijn en te blijven.

Martha Terwel-Hamster

Jubileumboek 'PLANT VAN EIGEN BODEM'

Veel bezoekers zullen thuis het jubileumboek "Plant van eigen bodem" al hebben laten zien. Het is flink verkocht, maar de thuisblijvers kunnen dit prachtige fotoboek bestellen bij het Uniebureau, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-284457/284494, fax: 030-251798. In dit boek geeft dr. J. Reiling een beknopte beschrijving van 150 jaar Baptisme in Nederland. Het verhaal is verdeeld in vier perioden en bij elke periode is een kaart getekend met vermelding van de gemeenten die daarin zijn ontstaan. Verreweg het grootste deel van de 104 pagina's wordt gevuld door foto's van mensen, bijzondere gebeurtenissen en kerkgebouwen. De Anne de Vries geeft een korte visie op waar het in de toekomst om zal gaan. De prijs is f 15,00 excl. verzendkosten. Dit boek is een waardevol bezit voor ieder die zich verbonden weet met onze gemeenten.

PERSBERICHT

VIJFTIG JAAR GEBED OM EENHEID

45 jaar evangelisatie in Oostenrijk

Gebed om de eenheid van de gemeente van Christus, deze eenheid nastreven en het evangelie van Jezus Christus gezamenlijk verbreiden. Met die tweeledige doelstelling richtte de heer Albert Zipp kort na het einde van de Tweede Wereldoorlog, op 19 juni 1945, in Amsterdam de stichting *Internationale Gemeenschap van Christenen* (IGVC) op. Hij begon huisbijbelkringen, richtte een traktaat-uitgeverij op, hield open-luchtsamenkomsten in de Amsterdamse parken en toonde door het hele land evangelisatiefilms.

Oostenrijk

Onder dezelfde naam en vanuit dezelfde doelstellingen begon Zijps dochter Gré in 1950 te werken in Oostenrijk; voornamelijk onder vluchtelingen van Poolse, Oekraïense, Roemeense en Joegoslavische komaf. Al gauw werd dit werk bekend onder de naam *Holländische Mission* en op den duur werd het de voornaamste activiteit van de stichting IGVC. In Oostenrijk werd IGVC in 1968 om juridische redenen een zelfstandige vereniging (*Verein IGVC*), maar de band met IGVC-Nederland bestaat tot op de dag van vandaag. Tegelijkertijd heeft de *Holländische Mission* in de loop der jaren een internationale achterban gekregen. Aanvankelijk werkten Gré en sinds 1955 haar zus Adrie in de vluchtelingenkampen. Sinds 1962 vinden de activiteiten voornamelijk plaats vanuit huize Rehoboth, een vierhonderd jaar oud door christenen gebouwd pand in Karinthe. De tien medewerkers van de *Holländische Mission* (onder wie nog steeds de gezusters Zipp), afkomstig uit Nederland, Oostenrijk en Zwitserland, houden zich bezig met evangelisatie en huisbezoeken, beleggen regelmatig samenkomsten, maar bieden ook praktische hulp. De Oostenrijkse overheid heeft de *Holländische Mission* erkend als charitatieve instelling; ze biedt hulp op medisch, pastoraal en sociaal gebied.

Viering

Deze zomer bestaat IGVC-Nederland 50 jaar en de *Holländische Mission* 45 jaar. Beide instellingen vieren dat op 17 juni met een feestelijke dag in de (Baptisten) Herdenkingskerk aan de Postjesweg in Amsterdam. 's Middags staat een dankdienst op het programma, 's avonds een avondmaalsviering. Tussen beide dagdelen in wordt een receptie gehouden. Alle medewerkers en medewerkers uit Oostenrijk hopen daarbij aanwezig te zijn. Het woord wordt gevoerd door Henk Binnenrijk, Anne van der Bijl – beiden ten aanzien van Oostenrijk mensen van het 'eerste uur' – en Gerrit Leuvenink. De dag duurt van 14.00 tot 20.00 uur.

Toekomst

De stichting IGVC-Nederland kijkt echter ook vooruit. Als kleine organisatie heeft zij het belang van samenwerking ontdekt. Daarom sloot het bestuur in juni 1993 een samenwerkingsovereenkomst met de Europese Evangelische Zending (ECM-Nederland) te Deventer. Al eerder sloot de stichting zich aan bij de Evangelische Zendings Alliantie, een overkoepelend orgaan waar tal van zendingsorganisaties in Nederland lid van zijn. "We zijn zo langzamerhand de pioniersfase ontgroeid en ontdekken dat we elkaar kunnen en moeten aanvullen," aldus be-

stuurslid Cor Veenstra. "We hopen dat deze ontwikkeling ook een voorbeeld mag zijn voor andere organisaties. Wat je samen kunt doen, moet je samen doen. Het gaat om de goede zaak en de financiële mogelijkheden van kerkelijk Nederland zijn niet onuitputtelijk."

De ECU-conferentie 1995

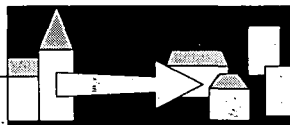
Op 2, 3 en 4 oktober 1995 ontmoeten we elkaar in de gebouwen van conferentiecentrum 'de Bron' te Dalfsen. De grote 'Shalom-zaal' staat tot onze beschikking. We kunnen grote groepen uit de verschillende gemeenten ontvangen.

Waar gaat de conferentie over?

De conferentie gaat over 'Persoonlijke begeleiding op weg naar discipelschap'. Naast de gebruikelijke onderdelen van openingsmorgen, wijdingsavond en de afsluitende woensdagmorgen, kunnen we luisteren naar een tweetal inleidingen, een op de maandagmiddag en een op de dinsdagmorgen. De eerste gaat over het aangegeven onderwerp, de tweede vertelt iets over de geestelijke gaven die nodig zijn voor begeleiding op de weg van discipelschap. De dinsdagmiddag staat vooral in het teken van onze eigen ervaringen met groei in discipelschap. We proberen onze ervaringen te vergelijken met dat wat we minimaal nodig vinden in de begeleiding op de weg naar discipelschap. De maandagavond wordt gebruikt om voorlichting te geven over 'Discipelschapstraining'. We hebben Gerard van der Schree, stafmedewerker van de EA en de Navigators en tevens coördinator van 'Global Mission' en 'Kerk in Uitvoering', bereid gevonden ons daar iets over te vertellen. We bevragen hem ook over de mogelijkheden van 'Kerk in Uitvoering' als vervolg op ons evangelisatiejaar. De aanmeldingsformulieren worden de gemeenten uiterlijk in juni met de zending aan gemeenten toegezonden. Wacht niet te lang met uw aanmelding. We verwachten opnieuw een goede en inspirerende conferentie met elkaar te beleven.

Evangolisatie

De Werk- en Studiegroep
voor Evangelisatie

Financiële verantwoording 1e kwartaal 1995

Gemeente	NBJB	ECU	CVDO	UZZ	UBS
Alblasserdam	63,72	161,26	149,92	486,69	25,51
Alkmaar		220,55	186,50	215,40	
Almelo Ger.	165,90	345,90	727,20	1.556,40	246,15
Alphen ad Rijn	200,00	258,85	284,20		
Arnhem Z	184,43	810,24	434,01	794,88	73,77
Borne	51,00	111,50	152,90	124,90	
Delfzijl	502,77	275,45	803,50	1.157,27	241,92
Deventer		267,75	294,90	431,86	
Doetinchem				2.000,00	
Dordrecht				2.000,00	
Drachten	80,80	212,10	75,95	493,95	
Emmeloord	195,84	484,32	464,16	839,04	78,24
Emmen	750,00	1.925,00	1.800,00	3.275,00	300,00
Groningen N.	435,34	1.101,68	1.024,33	1.876,15	174,23
Harderwijk		553,90	328,15	559,85	
Hengelo t V.					227,60
Hengelo C.		100,00	100,00	100,00	100,00
Hoogezand B.	148,13	367,48	341,75	675,90	58,09
Hoogezand W.	124,95	322,65	101,80	179,20	99,05
Klazienaveen				225,00	
Kollumerzwaag	100,00	25,00	95,00	110,00	
Lelystad	92,35	112,40	86,60	175,55	
Muntendam		450,00	300,00	750,00	
Nieuw Buinen	65,05	67,45	104,35	712,80	
Nieuwe Pekela	230,00	570,00	530,00	970,00	
Noordbergum	278,05	388,80	437,90	639,85	
Pernis	302,60	189,40	246,50	135,85	187,35
Rotterdam C.	83,30	105,25	112,10	61,90	
Rotterdam Z.			77,55		
Siddeburen		108,65	66,05	175,40	
Stadskanaal N.				1.750,00	
Stavoren	50,00	100,00	100,00	250,00	
Steenwijk	33,95	17,10	32,25	32,25	
Utrecht N.	238,65	604,05	561,75	1.000,00	95,55
Veendam				601,00	
Vriescheloo	127,25	159,75			
Vroomshoop		266,85	534,35	370,30	219,30
Winschoten	233,63	591,28	549,70	1.006,83	93,56
Zoetermeer	352,19	895,47	835,53	1.796,18	142,38
Zuidlaren				400,00	
	5.089,90	12.170,08	11.938,90	27.929,40	2.362,70

UBS
A.N., V. 50,00; G.B., B. 140,00.

NOODFONDS

Alblasserdam 216,45; Borne 99,50; Deventer 210,90; Drachten 73,85; Ede 380,00; Harderwijk 727,00; Harlingen 500,00; Heerenveen 283,05; Hengelo t V 161,05; Hoogeveen 916,85; Hoogezand W. 124,75; Krommenie 357,25; Nieuwe Pekela 377,45; Stavoren 262,70; Steenwijk 33,20; Zoetermeer 485,70; A.N., V. 250,00; A.T.-B., W. 25,00; B.H., H. 500,00; B.W.-B., D. 50,00; D.B., H. 30,00; G.F.B., B. 145,00; G.H., B. 15,00; G.P.H., Y. 100,00; H.J.H.B.-K., H. 10,00; H.V., H. 125,00; J.B., H. 45,00; J.H., G. 45,00; L.B., Z. 80,00; L.H.N.-T., E. 25,00; N.J.B., G. 50,00; P.K., U. 10,00; S.V., S. 50,00.

Moldavië

Alkmaar 1.093,70; Groningen Zuid 675,00; Leeuwarden 817,05; Roden 621,75; Zusterhulp Harlingen 255,00; J.S., E. 55,00.

Jablona

Noordbergum 2.459,50; A.J.B., L. 50,00; H.A.K., W. 130,00; J.S., E. 115,75.

BWA

Borne 55,50; Drachten 80,00; Harderwijk 280,45; Harlingen 107,00; Kampen 107,85; Nieuw Buinen 93,50; Pernis 156,60; Rotterdam C. 156,20; Stadskanaal Z. 250,00; Stavoren 150,50; Vroomshoop 573,95; Zutphen 89,20.

ECU

A.N., V. 100,00; G.F.B., B. 145,00; P.J., S. 182,00.

CvdO

A.N., V. 100,00; G.F.B., B. 145,00.

UZZ

A.N., V. 100,00; A.W., H. 1.150,00 postz.-krt.; H.T.-S., D. 100,00; J.B.-L., S. 146,65; J.V., W. 100,00; N.N., S. 1.000,00; P.J., S. 182,00; Zusterhulp Deventer 100,00.

Projekten

Delft 5,00; Emmeloord 110,35; Gron. Bond 2.000,00; Musselkanaal 1.400,00; NBJB 10.000,00; Veendam 2.023,03; Vriescheloo 500,00; Zend.fds de Rank 850,00; Zwgr. WIN Hengelo 3.211,05; Zwgr. WIN Hengelo 422,50; Zwgr. IJsselgewest 7.000,00; Zusterhulp Doetinchem 32,50; Zusterhulp Eindhoven 162,50; Zusterhulp Arnhem C. 70,00; A.K.-L., A. 35,00; I.G., Z. 25,00; J.B.-L., S. 120,00; J.H.Z., M. 75,00.

Mary Glazener

DE BEKER DER GRAMSCHAP

Uitgeverij Kok Kampen, 1995, 408 blz., f 45,00

ISBN 9024223091

Een roman over Dietrich Bonhoeffers verzet tegen Hitler en het Nazi-regime. Eberhard Bethge, biograaf van Bonhoeffer en bezorger van zijn nagelaten werk, zegt over deze roman: "Heel aandachtig en nieuwsgierig heb ik Mary Glazeners gedurfde onderneming om deze roman te schrijven, gevolgd. Steeds heb ik de stijl van deze begaafde schrijfster bewonderd, vooral haar talent om een levendige en levensechte dialoog tussen de hoofdpersonen te scheppen. Door in haar roman de

beschikbare documentatie te verwerken, streefde ze authenticiteit van haar verhaal na. Zo raakt de lezer met huid en haar bij het leven en de gebeurtenissen betrokken, bij het engagement op leven en dood van Dietrich Bonhoeffer en zijn familie.

Rainer Mayer en Peter Zimmerling (red.)

DIETRICH BONHOEFFER NU!

Uitgeverij Groen en Zoon B.V., 1995, 136 blz., f 24,95.

ISBN 9050305156

Een geheel ander boek is *Dietrich Bonhoeffer nu!*. R. Mayer en P. Zimmerling, autoriteiten op het gebied van Bonhoefferstudies in Duitsland en redacteuren van het boek, zijn er in geslaagd een gevarieerd en leesbaar boek samen te stellen, dat zowel als een eerste kennismaking als een verdere studie kan fungeren. Verschillende auteurs besteden aandacht

aan Bonhoeffers leven en theologisch werk, de relatie tussen zijn boek "Nävolging" en zijn verhouding tot Maarten Luther, de achtergronden van de 'bruidsbrieven', Bonhoeffers gedachten over een religieuze toekomst en de huidige religieuze situatie. Voor ieder die geïnteresseerd is in Bonhoeffer en/of in de theologische ontwikkelingen van de twintigste eeuw is dit boek een aanrader.

Tabitha

TABITHA is een instelling waar een christelijke levens-overtuiging uitgangspunt en inspiratiebron is voor het scheppen van een goed leef- en werkklimaat.

De stichting TABITHA vervult in Amsterdam een belangrijke functie op het gebied van de ouderenzorg.

Zij beheert een psycho-geriatrisch verpleeghuis met een capaciteit van 240 bedden en twee zorgcentra met respectievelijk 128 en 100 verzorgingsplaatsen.

Zowel het verpleeghuis als beide zorgcentra hebben een wijkgerichte uitstraling en een bijzondere functie in de stad Amsterdam.

In goede samenwerking met andere instellingen worden initiatieven ontwikkeld in het kader van zorgvernieuwing en wordt zorg verleend aan oude en zieke mensen buiten het verpleeghuis en de zorgcentra.

Per 1 oktober 1995 ontstaat in ons psycho-geriatrisch verpleeghuis de vacature van

Geestelijk verzorger m/v

in deeltijd á 40%

■ Taakstelling

De geestelijk verzorger werkt voornamelijk in ons psycho-geriatrisch verpleeghuis. Hij/zij draagt een eigen professionele verantwoordelijkheid, heeft invloed op het zorgbeleid, verricht individueel- en groepspastoraat, leidt kerkdiensten en schakelt vrijwilligers in bij deze taken.

Hij/zij neemt deel aan diverse vormen van overleg op interdisciplinair niveau en onderhoudt contacten met familie en relaties van bewoners.

■ Positie

Het team geestelijke verzorgers bestaat uit drie personen ten behoeve van onze drie vestigingen en beschikt over secretariële ondersteuning.

De geestelijke verzorgers functioneren onder rechtstreekse verantwoordelijkheid van de directie en hebben t.o.v. bewoners en familie/relaties van bewoners een vertrouwens- en vrijplaatspositie.

■ Functie-eisen

Voltooide theologische opleiding, bij voorkeur aan het seminarium van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, aangevuld met een universitaire opleiding theologie.

Relevante ervaring strekt tot aanbeveling, evenals kennis van en inzicht in ouderenzorg. Voorts hechten wij veel waarde aan de volgende persoonlijke eigenschappen:

- goede communicatieve vaardigheden,
- innoverend en enthousiasmerend vermogen,
- een oecumenische instelling.

■ Arbeidsvoorwaarden

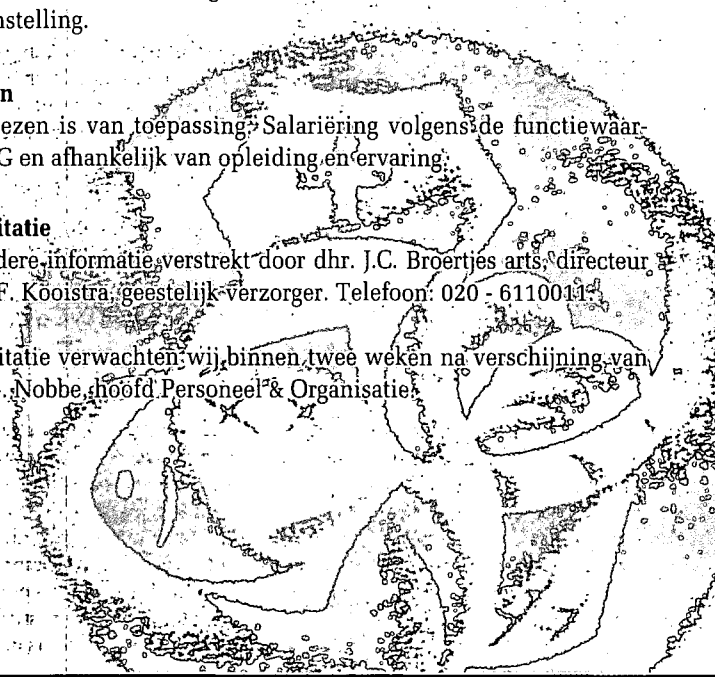
De CAO-Ziekenhuiswezen is van toepassing. Salarisering volgens de functiewaarderingsmethodiek FWG en afhankelijk van opleiding en ervaring.

■ Informatie en sollicitatie

Desgevraagd wordt nadere informatie verstrekt door dhr. J.C. Broertjes arts, directeur patiëntenzorg en dhr. F. Kooistra, geestelijk verzorger. Telefoon: 020 - 6110011.

Uw schriftelijke sollicitatie verwachten wij binnen twee weken na verschijning van dit blad, t.a.v. dhr. L.G. Nobbe, hoofd Personeel & Organisatie.

Stichting Tabitha
Jan Bongastraat 5
1067 HZ AMSTERDAM

Wiesje de Lange

EEN TOCHT VOOR TRINIE

Kok Voorhoeve Kampen (i.s.m. Christenen voor Israël), 1994, 118 blz., f 19,90
ISBN 9029711639

In de winter van 1993, een halve eeuw na de afschuwelijke tijd van 1940-1945, schrijft Wiesje de Lange in haar woonplaats Jeruzalem het boek *Een tocht voor Trinie*; het verhaal over de tijd waarin zij als klein meisje bij diverse gezinnen werd ondergebracht.

In het voorwoord schrijft ze dat het haar zeer veel moeite heeft gekost de herinneringen aan die gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog weer toe te laten in haar leven.

Toch zijn het deze herinneringen uit het verleden, die Wiesje de Lange verweeft met het verhaal van Trinie (de vrouw waaraan Wiesje haar leven dankt) en met het teruggevonden dagboek van Bela (Wiesjes' tante, wiens leven in 1943 vroegtijdig eindigde) tot *Een tocht voor Trinie*.

Een tocht voor Trinie heeft me geraakt.

Het is een boek dat de gebeurtenissen van 50 jaar geleden en al het verdriet, de angst, de pijn, de radeloosheid, en – o, hoe onvoorstelbaar – de moed en het doorzettingsvermogen die daarbij hoorden, zeer dichtbij brengt.

Linda Schipper

Gelovig actief

Adresboek over het werk van christelijke organisaties en instellingen.

Aan het begin van dit jaar is bij uitgeverij Narratio en Publiciteitsbureau Christelijk Nederland een nieuw adressenboek verschenen. Allerlei 'christelijke' adressen staan erin vermeld: kerkgenootschappen, Israël, zending, minderheden, eredienst, onderwijs, media enz. Vanwege de actualiteit zal het boek jaarlijks worden uitgegeven. Een aanwinst naast het telefoonboek!

H.D. Huiting

Heden nam de Heer tot Zich onze zuster, op 17 mei 1995,

JANTJE MULDER

sinds 1971 weduwe van J.J. Bijlsma, in de gezegende leeftijd van ruim 91 jaar.

Baptisten Gemeente Haarlem

"Groot was Uw trouw, o Heer!"

Op 12 juni 1930 traden onze geliefde ouders,

S. Bakker en Tj. Bakker-de Boer,

in het huwelijk;
12 juni 1995 65 jaar geleden!

We hopen dit diamanten huwelijksfeest DV op 17 juni a.s. met hen in familiekring te vieren.

Fam. S. Bakker
Holleweg 104
1851 KK Heiloo

Hun dankbare kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Het Nederlands Dagblad
de snelst groeiende krant van
Nederland, maar

we staan niet op eigen benen

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT.
WANT DAAR STAAN WE VOOR.

4 weken op proef voor f15,-

Bel:06-0224211
GRATIS OP WERKDAGEN, TOT 16.30 UUR

Nederlands Dagblad
Gereformeerd gezinsblad

* Penningmeester van de gemeente Doetinchem is: D.H.J. Mateman, Borgsche Rieten 6, 7061 ZR Terborg. Tel. 08350-25891

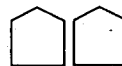
* Het nieuwe adres van mw R. Driesprong-Visser (lid CvdO) luidt: Koningstraat 304, 3319 PH Dordrecht. Tel. 078-163813.

* Secretaris van de gemeente Alkmaar is: J.M. Lak, Pr. Irenelaan 44, 1934 EH Egmond a/d Hoef. Tel. 02206-6248.

VAN DER GRAAF

BEL GRATIS
06-0225910

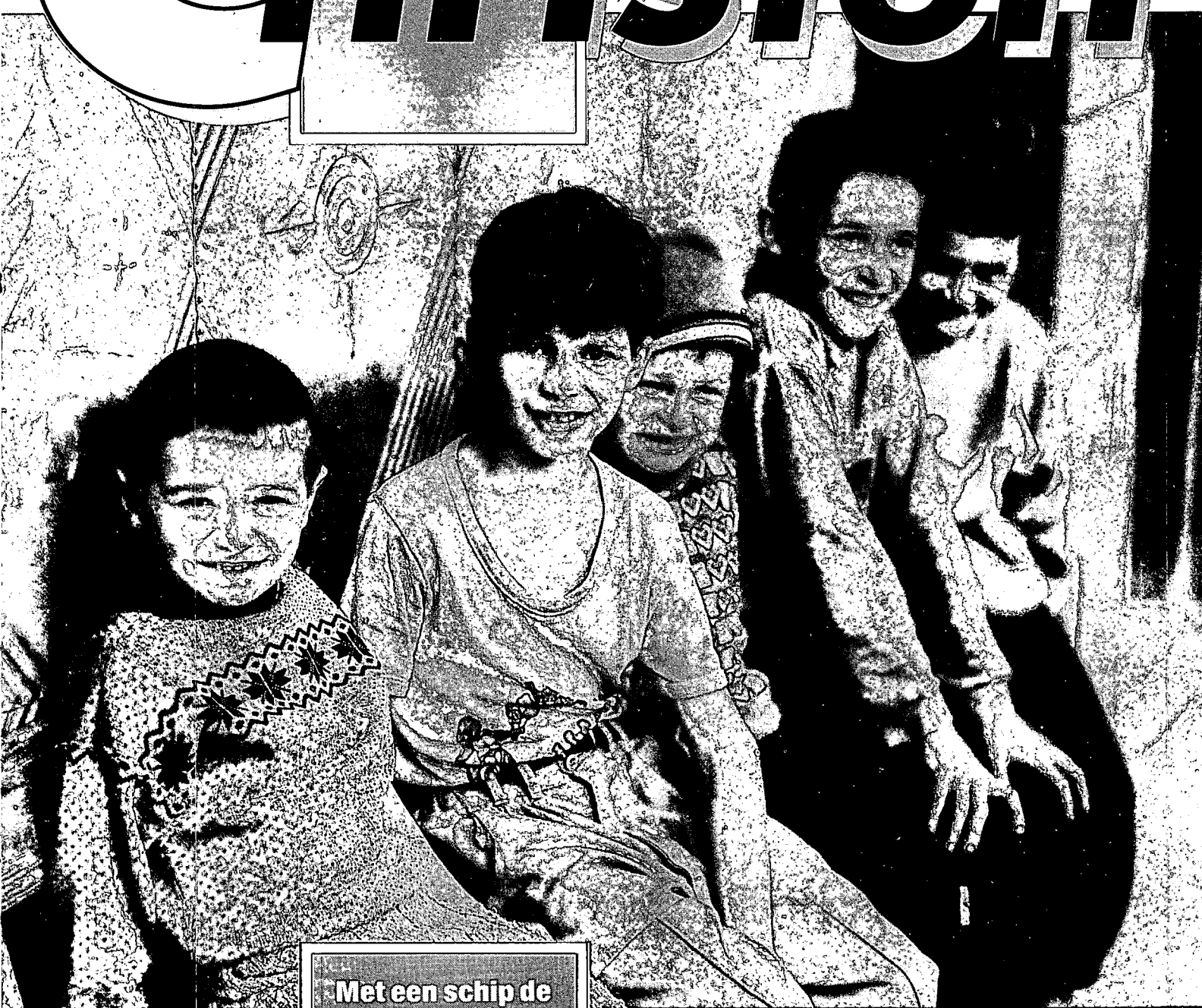
TOP
VERHUUZERS

VERHUUZINGEN HULPDIENST

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 12 - 14 JULI 1995

de christen

**Met een schip de
wereld OM**

**Avondmaal:
verleden wordt
heden; een feest!**

**Messiasbelijdende
Joden (2)**

Roemenië

Agenda

- 8-22 juli Strubbenkampen
- 8 juli t/m 19 aug: WJE-campingwerk
- 22 juli t/m 4 aug: WJE-bootwerk
- 1-6 aug BWA congres
- 6-8 aug JAV
- 17-20 aug Flevo festival (Eindhoven)
- 9-10 sept W.A.S.-weekend (Steenwijk)
- 16 sept Opening seminariumjaar
- 16 sept Zendingsdag Gewest Holland (Krommenie)
- 2-4 okt ECU-conferentie (Dalfsen)
- 18-20 okt AV (Stadskanaal)
- 6-7/8-9 nov Trainingsdagen NBVB
- 12-13/14-15 feb: idem

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

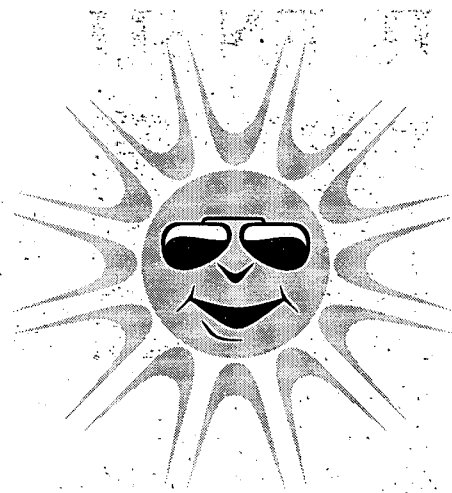
Eindredacteur:
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Westbroek)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260, t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverten-
ties opgeven aan het Unie-bureau.

Vakantie!

De lucht gaat er weer even uit; zo'n twee maanden lang: vakantie. Dan laten we de banden van het gemeentelijk en Uniewerk even leeg lopen en worden de banden van de fiets, de caravan of de aanhangwagen vol gepompt. Ons woord 'vakantie' is afgeleid van een Frans woord: 'vacant', dat 'leeg' of 'niet bezet' betekent. Zo kennen we dat woord zelf ook, wanneer een gemeente vacant is; zonder voorganger. Het Franse 'vacant' is op zijn beurt weer afgeleid van het Latijnse 'vacuus' of 'vacuum', dat dezelfde betekenis heeft.

Vakantie is een periode om je zelf even leeg te maken. Wij zijn normaal zo vol van ons zelf, of in ieder geval vol van onze eigen bezigheden, dat er bijna niets meer bij kan. Even de lucht eruit, de spanning eraf; even niet bezet, dat is goed voor een mens. Want we zijn wel vaak genoeg leeg, maar dat betekent dan zoveel als: geen puf meer hebben, uitgeblust zijn.

De vakantie is voor thuisblijvers vaak ook een lege periode. Ik denk dan in het bijzonder aan de ouderen, de zieken. Vakantie is voor hen een periode van weinig bezoek; de tijd is nauwelijks gevuld met een bezoekje. Juist daarom is het goed hun namen in de vakantie niet te vergeten. Want een kaart kan de leegte van de vakantie dan zeker vullen. Daarbij is het goed te bedenken dat niet alle leegtes kunnen worden opgevuld. Wanneer een broeder of zuster alleen achterblijft, dan is het huis leeg. Maar ook dan kan een kaart veel betekenen.

Voor ieder is het goed om jezelf leeg te maken voor Gods Geest. Zolang wij onze rommel nog in ons huis hebben liggen, dan kan de frisse wind van Gods Geest er niet waaien. Misschien kunt u voor het eerst of opnieuw eens tijd nemen elke dag voor God. Dat kunt u doen door uit Zijn Woord te lezen. Meestal lezen we een heel gedeelte, maar soms is het ook goed om maar één tekst te lezen en die nog eens te lezen. De tekst – in alle eerbied gezegd – te herkauwen: bv. "Want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid" (Ps. 136). Dat kan door gewoon stil te zijn voor Gods aangezicht; zonder agenda, krant of telefoon. Leeg van al die dingen van ons zelf, kan Gods zachte stem dan gaan klinken. Dan word je ook vol van Gods Geest. Dan is de vakantie niet een periode van leegte en niets doen of van geen bezoek ontvangen, maar dan wordt deze vakantie een oase in de woestijn doordat we tijd nemen om te drinken bij de Bron, Jezus Christus.

Een gevulde vakantie toegewenst!

H.D. Huiting

INHOUD

L. Schipper	Ik en jij	3
E. Vis	Opereren op een ship: de Anastasis	4
	NBJB	5
H. Ploeger	Wij zijn gezanten van de verzoening	6
A.M. Blauw-Tijman	Zendingsnieuws	7
O.H. de Vries	Het verleden wordt heden	8
Y. Horjus	Het Avondmaal als feestelijk en aanschouwelijk evangelie	9
G. Pflaum	Wie is Jezus voor Messiasbelijdende Joden (2)	10-11
H. Schouten	Bijbel: Stilte na de storm	12
	Uit de gemeenten	13-14
	Diversen	15

IK EN JIJ

Waar ik ga – jij!
 Waar ik sta – jij!
 Alleen jij, weer jij, altijd jij!
 Jij, jij, jij!
 Gaat het mij goed – jij!
 Als het me pijn doet – jij!
 Alleen jij, weer jij, altijd jij!
 Jij, jij, jij!
 Hemel – jij, aarde – jij,
 boven – jij, beneden – jij,
 waarheen ik me wend
 aan ieder eind
 alleen jij, weer jij, altijd jij!
 Jij, jij, jij.

Ik wil zijn zoals jij bent

Als mij de laatste maanden iets duidelijk is geworden, dan zijn het deze woorden van Martin Buber wel. Vijftien maanden geleden werd onze dochter geboren, Mirte Maria. Een heel klein meisje van nog geen twee kilo. Vanaf het eerste moment hebben we haar in onze armen en ons hart gesloten. Onvoorwaardelijk. En dat is maar goed ook. Want ze heeft ons onvoorwaardelijk nodig.

Ze kan nog niet voor zichzelf zorgen; wij moeten voor haar zorgen.

Ze kan nog geen verantwoordelijkheid voor zichzelf dragen; wij zijn wij verantwoordelijk voor haar.

Dag in, dag uit spreekt ze ons als ouders aan op ons jij-zijn. Ze kijkt naar ons en doet ons na. Ze luistert na ons en kletst ons na. Ze ziet ons en leert hoe mensen met elkaar omgaan. We horen onszelf weerklinken in haar eerste woorden. We herkennen onszelf in haar eerste gebaren. In woorden en gebaren, in doen en laten, zegt ze tegen ons: "Ik wil zijn zoals jij bent!" Het gevolg is dat ze steeds meer een persoonje wordt, een menskind. Langzaam maar zeker ontwikkelt zich een eigen 'ik' in ons kleine meisje.

Verantwoordelijk zijn

Het feit dat je als mens zo direct door een zich ontwikkelend menskind wordt aangesproken op je 'jij-zijn', roept een

groot gevoel van verantwoordelijkheid bij mij op. Ik geeft haar de ruimte om zich te ontwikkelen. Ik stel grenzen waarbinnen ze zich mag bewegen. Door mij leert ze de wereld kennen. In mij ziet ze zichzelf weerspiegelt.

Maar dat is nog niet alles. Tegelijkertijd dwingt dat kleine meisje me om naar mezelf te kijken. Ze bepaalt me bij mijn eigen grenzen. Ze maakt me bewust van de ruimte die ikzelf nodig heb om te leven. Ze leert me opnieuw naar de wereld kijken. In haar zie ik mezelf weerspiegeld.

Ik en jij, jij en ik

Volgens Martin Buber is het geheim van een mensenleven, de betrokkenheid die mensen op elkaar en op de eeuwige Jij hebben. Ons spiegelend aan elkaar en aan God ontvouwt zich het leven. Op die manier leven, is leven in verantwoording en liefde.

"Liefde is verantwoording van een IK voor een JIJ: hierin bestaat de gelijkheid van alle gelieven, van de kleinste tot de grootste en van de zalig geborene, wiens leven in dat van een geliefd mens besloten ligt, tot de levenslang aan het kruis van de wereld geslagen, die het wonderbaarlijke kan en durft: de mensen lief te hebben."

(Martin Buber)

Linda Schipper

Opereren op een schip: de Anastasis

Eric Vis (uit de gemeente Groningen-Zuid) heeft onlangs op een hospitaalschip gewerkt. De redactie vroeg hem in vragende vorm zijn verhaal te doen.

Sinds 1981 vaart het hospitaalschip over de wereldzeeën om hulp te geven aan mensen in Afrika. Van november '94 tot half april '95 was het schip in Ghana, west-Afrika.

De Anastasis, waar is dat van?

De Anastasis hoort thuis bij Mercy Ships. Dit is een onderdeel van Youth with a Mission (YWAM), bij ons beter bekend als Jeugd met een Opdracht.

Het is van oorsprong een Amerikaanse organisatie, opgericht in 1960. Elk jaar zijn meer dan 20.000 vrijwilligers betrokken bij diverse projecten over heel de wereld. Mercy Ships is de maritieme tak van

YWAM met 4 schepen, waarvan de Anastasis de grootste is met een lengte van 160 meter.

Het is gebouwd in 1953 als cruiseschip, maar later omgebouwd tot hospitaalschip met 3 operatiekamers, een verpleegafdeling met 35 bedden, een laboratorium en röntgenapparatuur.

Mercy Ships; dat betekent toch "genadeschepen"?

Klopt. Het gaat om de "twee handen gedachte". In de ene hand het evangelie, in de andere hand de praktische hulp. Gods liefde en genade voor de mensen laten zien door ze niet alleen het evangelie te

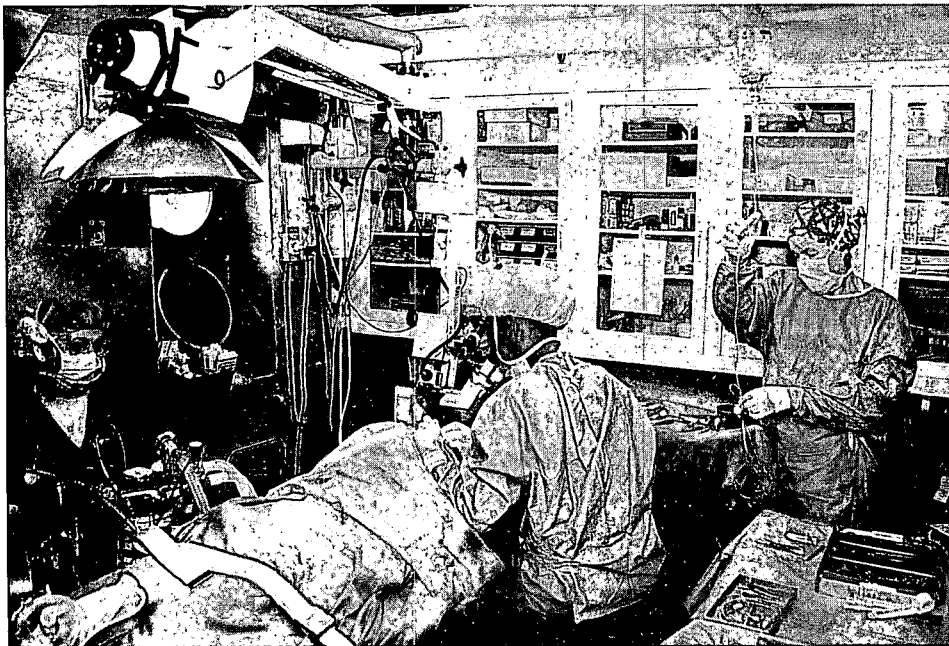
vertellen, maar ook hulp te geven. Het is juist deze combinatie die mij persoonlijk erg aanspreekt. Je mag een 'doorgeefluik' zijn van Zijn liefde en genade.

De medische hulp wordt niet alleen gegeven in de vorm van operaties aan boord, ook is er de dorpskliniek een eind landinwaarts waar artsen en verpleegkundigen van de Anastasis werken.

Tevens is er de tandartskliniek. Tandartsen en assistenten gaan hier iedere dag heen. Ze werken met mobiele apparatuur, in een gebouw wat door de lokale autoriteiten ter beschikking wordt gesteld.

ERIC VIS

Een ander belangrijk onderdeel is het constructiewerk en de agrarische hulp. Tijdens iedere periode in Afrika wordt een bouwproject voltooid. In Ghana is een kraamkliniek gebouwd aan een bestaand ziekenhuis.

Waar was je werkzaam op de Anastasis

Ik heb als operatie-assistent 4 maanden gewerkt toen het schip in Ghana was. De Anastasis heeft in twee havens gelegen: Tema en Takoradi. Dat de nood hoog is heb ik met eigen ogen gezien. Voordat met de operaties begonnen wordt zijn er altijd de 'screeningsdagen'. Hier kwamen duizenden mensen met allerlei afwijkingen. De mensen kunnen in een land als Ghana niet geholpen worden omdat ze niet zoals wij een ziektekostenverzekering hebben. Ze moeten alles zelf betalen, wat veelal onmogelijk is. Bovendien staat de gezondheidszorg op een laag peil. Zo lopen velen door met hun ziekte of afwijking, soms jarenlang. Op het schip doen we uitsluitend operaties aan het gezicht, zoals kaak- en plastische chirurgie en oogheelkunde. We hebben velen kunnen helpen met een gespleten lip of gehemelte, staar, of correcties uitgevoerd van scheelzien.

Tevens hebben we langdurige ingrepen gedaan; verwijdering van grote bottumoren in het gezicht en neusreconstructies. In totaliteit zijn er ongeveer 500 operaties gedaan. Tegen veel mensen hebben we 'nee' moeten zeggen, wat erg moeilijk is. Maar je hebt nu eenmaal maar een beperkte capaciteit.

Hoe beleef je daar je geloof?

Het is interessant om te zien hoe een groep van 350 mensen van diverse afkomst zo nauw samenwerkt. Mensen van wel 25 nationaliteiten, met een verschillende kerkelijke achtergrond, jongeren en ouderen, gezinnen met kinderen en alleenstaanden; de 'crew' op de Anastasis is een boeiende gemeenschap. Iedereen werkt met dezelfde motivatie: omdat Christus ons liefheeft mogen we Zijn liefde uitdragen aan anderen. Het geloof beleef je door de dagelijkse samenwerking, en door zingen en bidden tijdens de diverse meetings aan boord. Doordat iedere medewerker

een getuige van Jezus Christus mag zijn kwamen vele mensen tot geloof.

YWAM werkt uitsluitend met vrijwilligers?

Inderdaad. Niemand ontvangt een salaris. Iedereen betaalt een maandelijkse bijdrage om te kunnen werken. Het geld komt volledig ten goede aan de hulp. Het wordt gebruikt om de schepen draaiende te houden en, indien nodig, medische voorraden of andere goederen aan te schaffen. Veel goederen en diensten worden geschonken, naast schenkingen in geldbedragen.

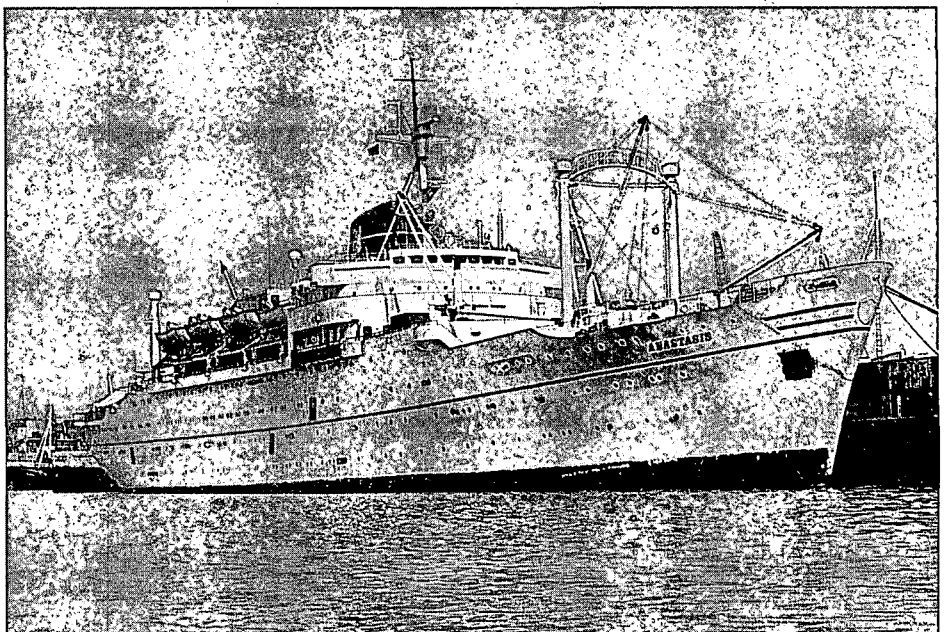
Wat zijn je plannen bij Mercy Ships?

In augustus ga ik op het schip om een discipelschap training school te doen (DTS). Hierin kun je meer leren hoe God werkt door en met mensen. De school bestaat uit 3 maanden theorie en 2 maanden praktijk, waarin je gaat evangeliseren en hulp verlenen op verschillende wijze. Vanaf eind december zal ik weer in de OR werkzaam zijn, als het schip in Togo is. Daarna gaat het waarschijnlijk naar Zuid-Afrika, Mozambique en Madagascar. Mijn doel is voor langere tijd bij Mercy Ships te werken.

Wat vind je het belangrijkste bij je werk?

Mercy Ships is geen mensenwerk pur sang. De hand van God is heel duidelijk merkbaar. Door de manier waarop het schip functioneert kun je alleen maar zeggen: het is de wil van God om noodlijdende mensen te helpen.

Eric Vis

LOGOS II in Nederland

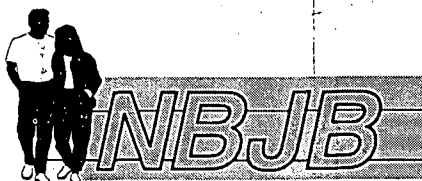
Van 1 september tot 2 oktober bezoekt het internationale zendingsschip LOGOS II drie havens in Nederland. Een bezoek is zeker de moeite waard en een goede manier om kennis te maken met zendingswerk en dit stukje werk in het bijzonder.

Aan boord is een grote boekenmarkt en ook vinden er allerlei conferenties en bijeenkomsten plaats. Ook speciaal voor jongeren! Om slechts een paar te noemen:

- * Tienerdag (12-16 jaar): een dynamisch programma met muziek, video, sketches, interactie en pittige toespraken. Zaterdag 2 september (in Rotterdam) en zaterdag 16 september (in Amsterdam) van 10.30 - 16.00 uur. Kaartjes kosten f 5,-. Zelf lunch meenemen.
- * Jongerendag (15-25 jaar): een uitdagend programma met veel interactie, toespraken en muziek van o.m. Ralph van Manen. Zaterdag 9 september (in Rotterdam), zaterdag 23 september (in Amsterdam) en zaterdag 30 september (in Delfzijl) van 10.30 - 16.00 uur. Prijs: f 10,-. Zelf lunch meenemen.
- * Hoger op komen... Avondbijeenkomst voor studenten van HBO, WO en Bijbelscholen. Woensdag 20 september in Amsterdam van 19.30 - 21.30 uur. Prijs: f 5,-.

Je kunt ook een meewerken aan boord in één van de havens. Het vrijwilligersprogramma bestaat naast praktische taken uit een dagelijkse trainingssessie. Ben je tussen de 18 en 35 jaar, dan is dit je kans om het leven aan boord van de LOGOS II te leren kennen!

Voor meer informatie kun je bellen met Operatie Mobilisatie: 05270-15607

6, 7 en 8 oktober
1995

Laatste nieuws:

De voorbereidingen zijn in volle gang. Alle commissies van de Unie werken aan stellingen in het kader van het thema en bereiden zich voor op het forumgesprek dat tijdens deze JAV zal plaatsvinden.

De aanmeldingsformulieren zijn inruisen bij de secretaris van je gemeente. Dus als je nog niets gezien heb, spreek die er dan even op aan. Vroeg aanmelden is belangrijk, want wie zich vóór 15 september aanmeldt betaalt slechts f 37,50. Daarna is het f 45,-.

Voor inlichtingen:

Jeugdburo NBJB:
Postbus 405, 9200 AK Drachten,
tel. 05120-15687; fax..05120-17779.
Jan Wagenaar, Tomatenstraat 15,
7545 WP Enschede, tel. 053-302632.

Gaat dan henen...

jongeren en zending

"Na al bijna weer 8 maanden thuis te zijn is het tijd voor een terugblik op twee jaar Logos II. Hoe het allemaal begon... Heel simpel eigenlijk. Ik las dat er mensen nodig waren op de schepen Logos II en Doulos. Het leek me leuk en goed om te doen, zodoende belde ik om informatie en toen ging de bal rollen." Aan het woord: Esther van Schepen uit Harlingen, ze voer twee jaar op de Logos II mee. Een korte impressie.

Als voorbereiding deed ik mee aan Love Europe '92 (zomer evangelisatie acties) en ik ging naar De Bron (Dalfsen) voor de jaarprogramma's conferentie. In Love Europe leerde ik O.M. (Operatie Mobilisatie) beter kennen en in De Bron komt iedereen die mee wil doen met de 1 of 2 jarige programma's van O.M. waar dan ook ter wereld.

Aan boord van Logos II zijn ± 185 personen uit zo'n 40-45 landen uit alle continenten. Aan boord wordt hard gewerkt, iedereen heeft een volledige baan, naast het werk moet er ook nog geleerd worden en meegedaan aan verschillende programma's voor bezoekers of met evangelisatie acties ergens in de streek waar we zijn. Aan boord zijn voornamelijk personen van 18-35 jaar maar ook ouderen en kinderen van de families aan boord.

Je leert veel van de mensen en culturen om je heen, het werk dat je doet, studieprogramma's en het feit dat bijna alles anders is dan thuis. Je wordt geconfronteerd met jezelf en daar kun je enorm door leren en veranderen. Wat ik zelf speciaal vond is het feit dat je in de landen waar je komt niet als toerist komt en zodoende een ander contact met de bewoners krijgt. Je ziet ze in hun gewone leven, je bent er voor hen niet voor jezelf.

Elke dag begint na het ontbijt met een bijeenkomst waar iedereen geacht wordt te zijn. Daar wordt gezongen, gebeden en een overdenking gehouden. Een vaste avond per week wordt er gebeden voor landen, mensen, situaties, conferenties e.d. Elke zondag is er een dienst aan boord en bezoeken teams plaatselijke kerken om daar een dienst bij te wonen en daar een programma te doen voor die gemeenten.

Het is voor mij een best wel moeilijke, maar ook zeer waardevolle en goede tijd geweest die ik nooit heb willen missen en ik kan iedereen die interesse heeft aanbevelen meer informatie aan te vragen bij het O.M. kantoor in Emmeloord (tel. 05270-15607) of bij mij (05178-18443).

Esther van Schepen

Congres Duitse Bond:

Wij zijn gezanten van de verzoening

Onlangs hield de Duitse Bond van Baptisten Gemeenten zijn tweejaarlijkse vergadering. Dit keer in het hart van het Ruhrgebied, in de stad Bochum. Deze stad was aan het einde van de Tweede Wereldoorlog vrijwel geheel in puin gebombardeerd. Nu is het een moderne stad, zonder mijnbouw maar met een universiteit met 35.000 studenten.

De vergaderingen werden gehouden in de Ruhrland-Halle; er waren voldoende mogelijkheden voor de meer dan 700 afgevaardigden om elkaar te treffen, om samen te eten en te vergaderen.

Sterke groei en grote zorgen

Uit het buitenland waren aanwezig vertegenwoordigers van de baptistenunies in België, Denemarken, Slowakije, Tsechië, Oekraïne, Witrusland, Bulgarije Nederland. Namens onze Unie mocht ik aanwezig zijn, vergezeld van mijn vrouw en oudste dochter. Aan het congres werd tevens deelgenomen door baptisten uit Argentinië; zij vertelden de schare dat in dat land in 1994 meer mensen waren gedoopt dan de hele Duitse Baptisten Bond telt: meer dan 90.000.

Geluiden over sterke groei werden ook gehoord uit de Oekraïne, waar in de laatste jaren een kleine 200 nieuwe gemeenten zijn gesticht met tienduizenden leden. Penibel is de situatie in Bulgarije, waar de overheid - gevormd door veel oud-communistische gedienden - samen met de orthodoxe kerk probeert alle protestantse groeperingen de nek om te draaien. Onze geloofsgenoten hebben het moeilijk, en voorbede werd bij herhaling gevraagd door de voorzitter van de Baptisten Unie, ds. Theodor Angelov, ons wel bekend van de Europese Baptisten Federatie.

Gezanten van Christus

Het thema had alles te maken met het feit dat op 8 mei 1945 een einde kwam aan de dictatuur van de nazi's. Opnieuw beleiden de verantwoordelijke leiders van de bond schuld aan de ellende die Duitsland over Europa - en eigenlijk over alle delen van de wereld - bracht. In mijn groetwoord op de openingsavond heb ik aan

dat verleden herinnerd met o.a. de opmerking dat wij als christenen niet wakker geweest zijn: we hebben ons laten overrompelen door machten die troon en altaar gebruikten voor demonische machten. Het gebed dat Jezus ons geleerd heeft: Uw koninkrijk kome, had ons duidelijk moeten maken dat alle politieke systemen voor voorlopige aard zijn, en dat geen van hen recht kan doen gelden op goddelijke sanctie. Voorts benadrukte ik het feit dat alle vergaste joden, zigeuners, bewoners van de Oosteuropese landen (destijds gebrandmerkt met het woord 'Ost') en alle anderen geschapen waren naar het beeld Gods, voor wie Jezus Christus gestorven en opgestaan is. Wie zich vergrijpt aan een mens, vergrijpt zich aan de Schepper.

Inspirerend

Bijvoorbeeld de toespraak van Bill Hybels, voorganger van de snelgroeiende Willow Creek Community Church in Chicago. Zijn stelling was kort en bondig: de beste evangelist is de levende plaatselijke gemeente. Dat ervaren hij en zijn gemeente dag in dag uit. (Hybels is van Nederlandse afkomst).

Op de openingsavond was ook Dr Johannes Rau, minister-president van Nordrhein-Westfalen aanwezig. Zijn groet was een schitterend getuigenis voor onze Here Jezus Christus. Vrijdagsavonds werd een zondingsavond gehouden, die bijzonder goed gestructureerd was en daarom boeiend was, ook toen dia's vertoond werden. De Afrikaanse groep De Paradijsvogels zong enthousiast en inspirerend; zij zijn leden van een gemeente van meer dan 100 leden van Afrikaanse afkomst die onder hun landgenoten in Duitsland evangeliseren. Enthousiast zongen ook enkele

Argentijnse broeders, die de verlossing door het bloed van Jezus aan de lijve hebben ervaren.

Nieuwe uitdagingen

Ter vergadering werd lang gesproken over de vraag of de doop hoofdzakelijk - of zelfs uitsluitend - een daad van gehoorzaamheid van de gelovig geworden mens is, of een handeling Gods. De geluidsapparatuur was helaas niet van die kwaliteit dat ik de vele sprekers daaromtrent goed heb kunnen volgen. De uitslag van de stemming maakte duidelijk dat verreweg de grootste meerderheid voor zowel het een als het ander koos.

Waar de leiding van de bond zich zorgen over maakt, is het feit dat veel mensen de gemeenten de rug toekeren (een probleem dat ook ons bekend is). Verder zijn er geldzorgen. Niet zozeer omdat er een gebrek aan blijmoedig geven is, maar omdat er zoveel taken zijn die vervuld moeten worden. Met name denkt men aan de opbouw van een nieuw seminarie met toebehoren in de buurt van Berlijn. Maar ook aan de vele evangelisatiekansen die men heeft. Vier nieuwe gemeenten werden opgenomen; weliswaar kleine gemeenten, maar met veel missionarisch elan. De levende gemeente is immers de beste evangelist!

Onze broeders en zusters van de Duitse bond groeten u!

H. Ploeger

De Spirit is er nog niet uit!

Tot op dit moment zijn er in totaal 4500 bezoekers geweest bij een uitvoering van de musical Spirit. Het slotconcert is gepland voor 12 november in Muntendam. De groep is echter nog steeds enthousiast en wil graag in een nog aantal plaatsen optreden. Spirit kan ook nog in de periode 15 sept. t/m 5 november worden geboekt. U kunt contact opnemen met ds. J. Scholtens, Kon. Beatrixlaan 9, 7681 AG VROOMSHOOP, tel. 05498-41936.

ZENDINGSNIEUWS

De auto van Jeannette Baas

In de Centraal Afrikaanse Republiek kon men een goede gebruikte auto kopen voor de prijs van, in Duitse marken omgerekend, DM 36.000,-. In ons land zijn kollekten gehouden voor dit doel in 1994 rond de tijd van vertrek van Jeannette naar Afrika in oktober. Bovendien bracht de sponsorloop ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van baptisten in Nederland f 10.000,- op voor dit doel. Het ontbrekende bedrag kon door het gewest Holland beschikbaar gesteld worden. Inmiddels heeft zr. Baas al in 28 dorpen kontakten met gemeenteleden over de voedselvoorziening. Door gesprekken probeert zij de situatie te leren kennen en mee te denken over mogelijke verbeteringen.

Leven in Kame-roen

Het leven en werken in een tropisch klimaat vraagt veel van je. Dat merken Wim en Marjolein Hardeman en hun dochtertje Loïs. Overdag is de temperatuur in de maanden mei en juni rond de 45 graden, 's nachts koelt het af tot 35 graden. Ze hadden een tijd lang alle drie uitslag van de hitte. Uit de nieuwsbrieven van hen kunt u lezen hoe Wim met allerlei projecten bezig is. Nu iets over het leven van Marjolein:

Over haar kontakten in de gemeente Garoua schrijft ze dat ze naar de Franstalige vrouwengroep gaat. Er zijn zo'n 16 leden maar de opkomst is niet groot, meestal zijn ze met 10 vrouwen bij elkaar. Het is wel een goede gelegenheid om kontakten te leggen.

In april zijn Wim en Marjolein bij de zusters van de katholieke missie geweest, ze hebben een school voor meisjes van 12 tot 16 jaar waar naast lessen in rekenen, schrijven en lezen, aandacht is voor gezondheid, hygiëne, koken, enz. Marjolein wil onderzoeken hoe ze kunnen samenwerken. We hopen hier meer over te horen.

Verder is het huishouden in de tropen erg bewerkelijk. Marjolein maakt zelf brood, yoghurt, pindakaas, enz. Je leert 'groot vlees' verwerken zoals een vis van 13 kilo of een half varken.

Aukelien Hunse

Elders in dit nummer zult u een berichtje van zr. Hunse aantreffen met haar nieuwe adres. Afstand nemen van wat er gebeurt in Sierra Leone valt niet mee. Briefwisseling met enkele mensen in Kassiri is wel mogelijk, maar de berichten zijn niet bemoedigend.

Sierra Leone

In juni is er een nieuwsbrief van Hans en Aisha naar de sekretarissen van de gemeenten gestuurd. Daarna kregen we weer een brief van hen. Ze schrijven dat ze heel veel steun ervaren door brieven en kaarten van vrienden, zusterhulpgroepen, gemeenten en gebedskringen. In Freetown is het nog steeds veilig, maar alles wordt schaars. Rijst wordt onbetaalbaar voor de gewone mensen. De voortdurende strijd tegen de rebellen in het land leidt tot steeds grotere verruwing van het leven. Een mensenleven neemt af in waarde. Veel families zijn uitgeevallen. De dozen met goederen die verzameld zijn op de AV van de NBVB zijn op 10 juni gearriveerd, maar waren bij het schrijven van hun brief (14 juni) nog niet vrijgegeven. De inhoud is bestemd voor de vluchtelingen in Freetown. Aisha zal voor de verdeling zorgen, dit gaat via de baptisten gemeenten in Freetown.

Br. Oosterloo eindigt zijn brief met de woorden uit psalm 67: 2 en 3 in de Groot-nieuws vertaling: God, heb medelijden met ons, zegen ons, zie ons welwillend aan.

Dan zullen alle volken weten hoe u te werk gaat, hoe u bevrijding brengt.

Bakarr Kamara

Zoals u weet studeert onze Sierraleonese broeder Bakarr Kamara in Amsterdam voor oogarts. Hij woont met zijn vrouw Imelda en hun twee kinderen in Krommenie. Dit voorjaar overleed plotseling zijn zus, die met haar gezin in Engeland verbleef. In mei werden Bakarr Kamara en zijn vrouw opgeschrikt door het bericht dat haar moeder plotseling was overleden. De ouders van Imelda wonen in Sierra Leone in de oostelijke provincie Kono. Haar vader was met ziekteverlof in Freetown. Haar moeder is met

een familielid teruggegaan naar hun woning in Kono om wat spullen op te halen. Terwijl zij daar waren vond er een overval van rebellen plaats. De moeder van Imelda is van schrik overleden door een hartstilstand. Zij is in Kono begraven. Imelda is in Freetown geweest om een paar weken bij haar vader te zijn. We willen u om voorbede vragen voor onze zendingen, voor Imelda en Abu Bakarr Kamara, voor de gemeenten in Afrika en heel in het bijzonder voor de bewoners van Sierra Leone. Met vriendelijke groet, namens de UZC.

A.M. Blaauw-Tijman

Verjaardagen zendelingen

Wim Hardeman: 4 augustus
UEBC BP 938
Garoua, Kameroen

Hans Oosterloo: 28 augustus
Baptist Mission POB 300
Freetown, Sierra Leone

Jeannette Baas: 30 augustus
BP 823
Bangui, Centraal Afrikaanse Republiek

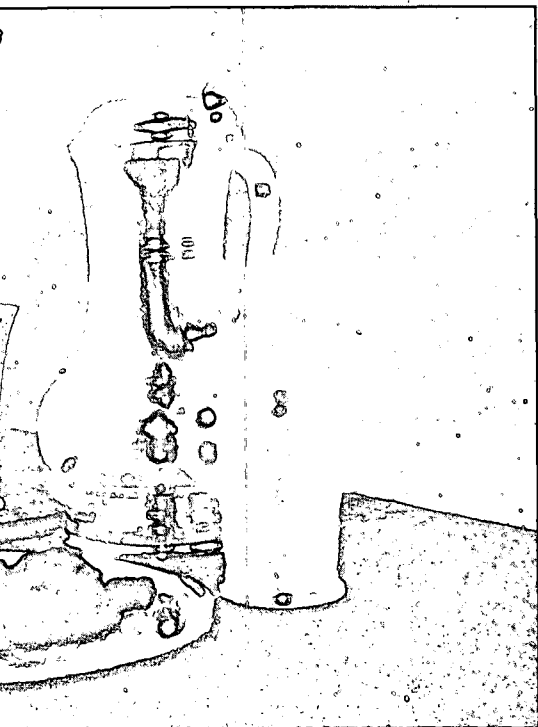
Denken aan Sierra Leone

Het is al meer dan vier maanden geleden dat ik Sierra Leone moest verlaten. Waarschijnlijk zult u weten dat de situatie daar nog steeds zeer moeilijk is. De rebellen zijn niet in Kassiri en Mambolo geweest, maar de angst blijft, want in andere gebieden zijn de rebellen wel actief. De economische toestand wordt steeds slechter.

Voorlopig is er geen sprake van teruggaan. Dus ben ik bezig om me weer wat in Nederland te vestigen. Ik heb inmiddels een huis en ben op zoek naar een baan.

Ik wil hierbij allen bedanken die in de afgelopen tijd met mij hebben meegeleefd. Ik wil u vragen om de mensen in Sierra Leone niet te vergeten. Zij hebben onze steun en ons gebed nu meer dan ooit nodig.

Aukelien Hunse,
Rolderbrink 132, 7812 PK Emmen

"DOET DIT TOT MIJN GEDACHTENIS"

Het avondmaal als feestelijk en aanschouwelijk evangelie

We hebben iets te vieren!

De goede afloop van een avontuur wordt in de stripverhalen van Ollie B. Bommel altijd gevierd met een maaltijd. Bommel nodigt zijn goede vrienden dan steeds uit voor een 'eenvoudige, doch voedzame maaltijd'. Eind goed, al goed. Zo ook in de verhalen van Asterix en Obelix. Op de laatste bladzijde tref je immer het vredige tafereel aan van een hele dorpsgemeenschap aan tafel. Aan geurig gebraden everzwijnen geen gebrek! Als het avontuur achter de rug is, heb je iets te vieren. Het is het moment van opluchting en vrolijkheid over de goede afloop.

De Heer eet met zijn discipelen

Het valt op dat in de evangelielieverhalen maaltijden zo'n centrale plaats innemen. Jezus gebruikt de maaltijd met velen, soms met tollenaars. Hij zorgt voor wijn op een bruilofsfeest dat dreigt te mislukken. Hij spijzigt duizenden mensen. Hij vertelt in een gelijkenis iets over de toekomst, waarin mensen aan een grote maaltijd van God genodigd worden. Na zijn opstanding eet hij met de Emmaüsgangers en met de discipelen aan het meer van Genesareth.

Een maaltijd representeert iets van het evangelie zelf. God zoekt de gemeenschap met mensen en dat vindt z'n sterkste uitdrukking in het beeld van de maaltijd. Voor een oosterling is de maaltijd altijd de vorm waarin je de gemeenschap met mensen op z'n diepst beleeft. Zo wil God maaltijd met ons houden, een feest van gemeenschap. Het heil wordt niet alleen aan mensen geschonken, maar moet ook op de een of andere wijze worden gevierd!

Hoe sprekend, meeslepend en expressief zijn onze avondmaalsvieringen?

Het woord 'plechtig' lijkt eerder van toepassing te zijn op onze avondmaalsvieringen dan het woord 'feestelijk'. De stemming is meer gedrukt dan dat er sprake is van enige uitbundigheid. Kan van onze avondmaalsvieringen wel worden gezegd dat wij iets te vieren hebben? Het grote 'avontuur' van Gods ingrijpen in de geschiedenis van mensen kent immers een goede afloop? Dan heb je als gemeente wat te vieren! We mogen het met elkaar nog eens opvoeren wat God in Jezus Christus heeft gedaan. En er is opluchting en dankbaarheid: het is de beker van de dankzegging!

Het moet gezegd worden dat in de meeste gemeenten de avondmaalsvieringen erg sterotiep verlopen. Steeds dezelfde opbouw, dezelfde schriftwoorden, dezelfde formules. Met daar tussen in vaak periodes van stilte. Hoe feestelijk is dan zo'n viering nog? Wat beleven wij dan nog aan zo'n voorspelbaar, geritualiseerd gebeuren? En dat is nu juist het punt waar het om draait. De betekenis van het avondmaal moet beleefd en gevierd worden. Het zou een meeslepend feestprogramma moeten zijn.

Vieren met verbeeldingskracht!

De avondmaalstafel is het podium waarop het heil verbeeld wordt. De viering zelf is

het actualiseren van het verleden in het heden. Dat wat Jezus heeft gedaan wordt, met respect gesproken, opnieuw gedramatiseerd. Het brood en de wijn, de schaal en de beker spreken een taal die een beroep doet op onze verbeeldingskracht.

We moeten dit toneelspel niet aanzien en over ons heen laten gaan, maar als deelnemers en feestgangers beleven. We moeten als het ware meegenomen worden in de feestelijkheid van dit zichtbare en proefbare evangelie. Proef dat de Here goedertieren is (1Petr.2:3)!

De avondmaalsviering wordt dan een echte belevenis, wanneer de vierende gemeenschap, met de voorganger als 'regisseur' voorop, gebruik durft te maken van de beeldende kracht die schuilt in wat op tafel is en wat rondom de tafel gebeurt.

De taal van de tekenen

Het is belangrijk dat de gemeente alle verwijzingen, associaties en toespelingen uit de Schrift leert kennen. Vaak weet de gemeente dat nog niet.

Paulus noemt bijvoorbeeld in 1Cor. 10:14-18 eerst Christus het ene brood om daarna in een adem de gemeente het ene brood te noemen. Daartussen zit de breking. De breking van Zijn lichaam aan het kruis zorgt voor de eenwording van dat andere lichaam: de gemeente.

Misschien moeten wij veel creatiever worden bij dit heilige toneelspel! In plaats van keurig gesneden reepjes brood op de schaal die dan worden gescheurd: één heel brood op tafel hebben dat in tweeën gebroken wordt (alleen matzes kun je breken), waarbij ieder iets van die stukken voor zichzelf of voor een ander afbreekt.

Veel kan de voorganger ook zeggen over de lege beker op de tafel. Zo leeg zijn ook wij zonder de liefde en de vergeving van God. Bij het uitschenken van de wijn doet God 'onze beker overvloeien' (Ps. 23:5) met Zijn 'heil en goedertierenheid'.

Een voorganger-regisseur moet heel zijn theologische verbeeldingskracht aanspreken om de avondmaalsviering tot een belevenis te maken. Hij zal zich niet mogen tevreden stellen met de vaste gebruiken, maar zich moeten inspannen om de taal van de tekenen aan de andere feestgangers te leren spellen. Dan wordt ook de gemeente meegenomen in een echte feestelijkheid.

Want echt: we hebben wat te vieren!

Y. Horius

Wie is Jezus voor Messiasbelijdende Joden? (2)

De tweede radiolezing van ds. G. Pflaum uit Enschede, zoals hij die op 4 juni jl. heeft gehouden voor de E.O.-microfoon.

3. Jezus als Profeet

Wie over Jezus als profeet wil nadenken kan niet om de stellingen van Dodo van Uden heen. Zij beschrijft een profeet als volgt:

1. De profeet is trouw aan God. Hij presenteert God voor het volk.
2. Hij is trouw aan het volk. Hij presenteert het volk voor het aangezicht van God.
3. De profeet is trouw aan de Torah. Hij gaat er van uit dat de Torah aan Israël gegeven is.

Past men deze stellingen op Jezus van Nazareth toe, dan merkt men dat Hij aan alle eisen voldoet die aan een profeet gesteld kunnen worden. Spreekt Hij niet namens de Eeuwige? Zelf zegt Jezus: "Mijn leer is niet van mij, maar van Hem die mij gezonden heeft". (Joh. 7:16) En komt Jezus niet op voor het volk? Nergens blijkt dat duidelijker dan aan het kruis als Hij bidt: "Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen". (Luc. 23:34) En is Hij ook niet *nu* onze voorspraak bij God?

Tenslotte was Jezus trouw aan de Torah. "U moet niet denken dat ik gekomen ben om de wet op te heffen of de boeken van de profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze hun volle betekenis te geven." (Matth. 5:17 – Groot Nieuws Bijbel) Messiasbelijdende Joden; en zij niet alleen, halen graag de tekst aan uit Deuteronomium 18:15 "Een profeet uit uw midden, uit uw broeders zoals ik (Mozes) ben, zal de Here, uw God, u verwekken; naar hem zult gij *luisteren*." En bij de verheerlijking op de berg zegt een stem uit de wolk: "Deze is mijn Zoon, de uitverkorene, *hoort naar Hem*". (Luc. 9:35)

Zowel Mozes in zijn profetie, als ook de hemelse stem zeggen met nadruk dat wij naar Jezus moeten luisteren. Hij is de laatste en hoogste openbaring van Gods wil: In de woorden van de Hebreënbrieff: "Nadat God eertijds vele malen en op vele wijzen tot de vaders gesproken had *in de profeten*, heeft Hij in het laatst der dagen tot ons gesproken *in den Zoon*". Joodse mensen hebben de indruk dat de christelijke kerk meer naar Paulus heeft geluisterd dan naar Jezus. Misschien wel

als reactie daarop zie je het sterke centraal stellen van de woorden van Jezus in de messiaanse verkondiging van de boodschap van het nieuwe testament. Laten we duidelijk zijn: Lang niet alle messiasbelijdende Joden delen deze gedachten. Mevr. Marjorie Eberle, wellicht een van de belangrijkste vertegenwoordigers van de messiasbelijdende Joden, denkt bijvoorbeeld heel sterk vanuit Paulus. En zo zijn er velen; zeker in de angelsaksische landen.

In ons land geven een toenemend aantal messiasbelijders de indruk dat ze zich houden aan TeNaCH en de woorden van Jezus en dat ze daar voldoende aan hebben. In deze kring is Paulus duidelijk 'uit'. Maar in het algemeen kan men rustig zeggen dat er een grote overeenstemming bestaat onder messiasbelijdende Joden, waar het gaat om Jezus als profeet. Hij is de grootste van alle profeten; de definitieve openbaring van het goddelijke spreken.

4. Jezus, de Zoon van God

Een messiasbelijdende Jood hield een spreekbeurt in een christelijke gemeente. Zoals gewoonlijk kon men na de pauze vragen stellen. Laten we zeggen: "Maar goed dat ze me niet gevraagd hebben, hoe ik de godheid van Jezus zie. Ik denk dat ze dan een stuk minder vriendelijk afscheid van mij genomen hadden". Met deze woorden gaf hij aardig het spanningsveld aan: Messiasbelijdende Joden hebben veelal een andere christologie dan de christenen uit de volken. Ten dele laat zich dat uit de geschiedenis van de kerk verklaren. Daar werden joodse gelovigen al vlug naar een onbelangrijke plaats in de gemeente verwezen. En toen er in Nicea en Chalcedon verstrekkende beslissingen genomen werden over de persoon van Jezus Christus was daar geen enkele Jood bij: De gehele leer over Jezus werd toen gevat in de hellenistische denkkaders van die tijd.

Hedendaagse messiasbelijdende Joden nemen geen enkele verantwoording op zich voor de uitspraken van concilies waarbij geen enkele Jood betrokken mocht zijn. Toch waren er in het verleden heel wat messiasbelijders die met de belijdenis van de kerk der eeuwen geen enkele moeite hadden, ja, er enthausiaste voorvechters

van waren. Ik denk alleen maar aan ds. Johannes Rottenberz.

In het algemeen wil een messiasbelijdende Jood de figuur van Jezus echter benaderen vanuit de bijbelse openbaring en vanuit de joodse traditie. Vandaar gaat men ook de titel 'Zoon van God' opnieuw bezien. In de joodse traditie is de koning, de gezalfde, altijd een 'zoon van God'. En de Messias, de koning bij uitstek, is per definitie een zoon van God. Zo werd de term in Jezus' tijd ook door de Joden verstaan. We zien dat bijvoorbeeld in de woorden van Paulus in Hand. 8:20 en 22. Paulus gebruikt hier afwisselend de woorden 'dat Jezus de Zoon van God is' en 'dat deze de Messias is'. (Onze vertaling heeft uiteraard: 'dat deze de Christus is'.)

Wie de context in ogenschouw neemt, moet wel tot de conclusie komen dat de titels: 'Zoon van God' en 'Messias' één en hetzelfde betekenen. Daarbij moet men in ogenschouw nemen dat de titel 'Zoon van God' zeker niet tot Jezus beperkt blijft. In de Bijbel wordt Adam de zoon van God genoemd (Luc. 3:38), Israël (Hos. 11:1), de engelen worden zonen Gods genoemd (Job 2:1) en de hemelse machten (Job 38:7). In Psalm 2 wordt de koning de zoon van God genoemd, maar volgens velen is hier uitsluitend sprake van de komende messiaanse koning. In Rom. 8 spreekt Paulus over het openbaar worden van de zonen Gods. In deze reeks past ook Jezus. Maar Hij is bijzonder. Hij is de geliefde, de uitverkoren zoon. In de grondslag van 'Hadderech', de nederlandse vereniging van messiasbelijdende Joden, is dan ook sprake van: "Jesjoea, hamma-sjiach, de meest geliefde zoon van God, de Koning der Joden".

Voor messiasbelijdende Joden is Jezus de zoon van God, de eerstgeborene van de schepping, maar zeker niet God zelf. Velen van hen kunnen zich daarom uitstekend vinden in de christologie van mevr. E. Flesseman-van Leer. David Flusser zegt in zijn beroemde stellingen van 1975 o.a.: "Jezus had een sterk hoogheidsbewustzijn: Zoon van God, Zoon des mensen. Door verdere verruiming van dergelijke ideeën kon Jezus reeds in Paulus' beleving, bovenmenselijk en vervolgens goddelijk

worden, zodat hij op zijn minst reeds aan het eind van de eerste eeuw 'God' genoemd werd". (Stelling 35) Op deze weg gaan messiasbelijdende Joden niet mee. Volgens hen kwam Jezus om de mensen terug te brengen tot God; niet om zich in Zijn plaats te stellen.

Hoewel zijn liefde voor Jezus zeer groot is, zal hij niet zelden zwijgen als in de christelijke gemeente Jezus als 'God' wordt bezongen. Een messiasbelijdende Jood blijft immers Jood. En de centrale geloofsbelijdenis van het jodendom, het Sjema, zegt: "Hoor Israël, de Here is onze God; de Here is een". Dit is één van de redenen waarom messiasbelijdende Joden zich niet in de synagoge en ook niet in de christelijke kerk kunnen thuisvoelen. Ze geloven dat Jezus de Messias Israëls is en dat gelooft de synagoge niet. Maar de kerk spreekt van Jezus als God en dat kunnen de messiasbelijders niet.

Zij die zich verdiept hebben in de beweging van de Chassidim vinden vele overeenkomsten tussen de rabbi uit Nazareth en de chassidische rebbes uit Oost-Europa. Vanaf 1700 is daar een beweging van vromen ontstaan in wier leven de leider, de 'rebbe', een belangrijke plaats inneemt. Soms doet hij wonderen. Soms laat hij een heerlijk licht schijnen op Torah en Talmoed. Maar wat het belangrijkste is... hij brengt de mensen terug tot de dienst van God. En dat niet alleen door zijn leer of zijn gebed. Neen, zijn hele leven is verkondiging!

Een leerling van Dov Bär van Mesritsch zei eens: "Ik ben niet gekomen om de leer van hem te horen; ik wilde alleen maar roezien hoe hij de veters van zijn vilt-schoenen losmaakte en hoe hij ze strikte". Zoiets kan gebeuren als leven en leer één zijn. Daarom heeft geen enkele messiasbelijdende Jood moeite met een begrip als: 'Jezus is het vleesgeworden woord van God'. Zei Jezus zelf niet: "leert van mij want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart". (Matth. 11:29) Jezus' hele leven was één duidelijke verkondiging: Hij was vleesgeworden Torah.

Is hiermee nu alles gezegd? Ik denk van niet. Ook messiasbelijdende Joden weten dat het laatste woord over Jezus van Nazareth niet te spreken is. Hij blijkt toch steeds weer groter te zijn dan wij denken.

Toch hoop ik dat ik u een goed beeld heb kunnen geven van het geloof van joodse mensen in Jezus van Nazareth.

Gerhard Pflaum

Themaweekend alleenstaanden 'DEEL HET UIT'

We nodigen u hartelijk uit voor het weekend van 9 en 10 september. Opnieuw gaan we naar 'Fredeshiem' in De Bult, bij Steenwijk. Dit is een geweldig fijne accommodatie, die ligt temidden van de bossen. We zijn er in geslaagd de prijs gelijk te houden met die van vorig jaar. De prijs is opnieuw f 99,-, uiteraard inclusief de maaltijden, koffie en thee en de verzorging van het linnengoed (lakens, slopen, handdoeken en washandjes). Indien u een eenpersoonskamer wenst, geldt een toeslas van f 10,-. In dit geval kunt u het beste zo vroeg mogelijk reserveren. Alles over aanmelding en eventueel annulering (wij raden u aan een annuleringsverzekering af te sluiten) treft u aan in een brief die aan alle gemeentesecretarissen is verzonden.

Nu iets over de inhoud van ons programma. Programma-onderdelen zijn: ontmoeting, zang, luisteren naar bijbelgedeelten, gesprek en een stukje delen met elkaar, ontspanning en spel. Het thema voor dit weekend luidt: 'Deel het uit'. Ook jongeren van 25 jaar en ouder zijn van harte welkom. De sluitingsdatum voor de aanmelding is 20 augustus, maar we verzoeken u om zo spoedig mogelijk in te schrijven. Ruim een week van tevoren ontvangt u een deelnemerslijst en nog nadere informatie over het programma. Ook krijgt u dan een korte routebeschrijving naar Fredeshiem. Voor informatie kunt u bellen naar Mw Corporaal, tel. 038-547940. De aanmelding kunt u sturen naar Mw J. Venema, Castorweg 35, 7556 MC Hengelo. De betaling overmaken naar het Uniebureau, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin. Postbanknummer is 9260. Bij de mededelingen vermelden 'Alleenstaanden-weekend'.

We hopen, evenals het vorige jaar, een fijn weekend met elkaar te beleven. Een weekend, waarin u er even helemaal uit bent. We hopen dat broeders en zusters van alle leeftijden zullen komen, maar dat antwoord is aan u. Anderen van de gemeenten warm maken voor het weekend is natuurlijk ook erg fijn. De werkgroep en andere broeders en zusters zien al weer uit naar het komende weekend. U komt toch ook?

Namens de W.A.S.,

Jetty Venema, secr.

GBS-prijsvraag

op de landelijke ontmoetingsdag 20 mei in Zuidlaren

We hebben veel ouderen en jongeren bij de GBS-stand in Zuidlaren mogen begroeten en er zijn dan ook heel wat antwoorden op de prijsvraag binnengekomen. De 2 vragen waren:

- Hoeveel boekjes zijn er uitgegeven door de GBS voor bijbelstudie?
  - Wat is de titel van het jubileumboekje?
- Antwoorden:** 46 boekjes en "Deel het uit" is de titel van het GBS-jubileumboekje. En dan nu de prijswinnaars!

Kinderbijbel van Evert Kuijt:

Lojenke Acilkema (9 jaar), Hoofdstraat 116 A, 9501 CR Stadskanaal.

Startbijbel, geïllustreerd:

Nicolette ter Heide (12 jaar), Tetrodestraat 18, 5623 EN Eindhoven

Het Boek:

Mevr. E. Mulder, C.G. Wiegersweg 27, 9684 AK Finsterwolde

Concordantie op het Oude en Nieuwe Testament:

C. Berkhof, Tuinfluiter 3, 7671 WH Vrienzenvveen.

Allemaal van harte gefeliciteerd en we hopen dat jullie er veel gebruik van maken. De prijzen worden toegezonden.

De GBS Werkgroep Voorlichting

Res Nova in Leiden

Van DV 22 t/m 31 juli is het evangelisatieschip van de ECU in Leiden. Wellicht dat vakantiegangers eens kennis willen maken of mee willen helpen in de evangelisatieweek die van 24 t/m 29 juli gehouden zal worden. Tijdens deze dagen zijn we zowel op de Res Nova als in de binnenstad bezig om Gods blijde boodschap te verkondigen. U kunt de Res Nova vinden aan het Galgewater bij molen de Put. Deze evangelisatieactie willen we openen met een samenkomst op 23 juli. De week zal besloten worden met een evangelisatiedienst op 30 juli. Let u er op dat deze beide diensten gehouden worden in 'onze' nieuwe kerk in de Driftstraat (10.00 uur, de Kooikapel, in de wijk de Kooi). Mocht u in de buurt zijn, dan bent u vanzelfsprekend hartelijk welkom. We zijn blij dat we dit jaar de Res Nova in Leiden mogen ontvangen en we hopen dat in deze moderne tijd van toenemende secularisatie en kerkverlating een week als deze vruchten mag dragen.

br. G.J. Goessens, Leiden

STILTE NA DE STORM

Het Pinksterfeest werd weer gevierd. Het feest van de Geest. Blijde samenkomsten in het hele land, in onze gemeenten en op landdagen. Er werd gezongen en gepreikt. De uitstorting van Gods Geest in Jeruzalem werd als voorbeeld en inspiratiebron verkondigd. De happening was groots, de vonken vlogen er vanaf, toen kwam de stilte, de stilte na de storm.

Liefde?!

Liefde is een gevoel, een diepe emotie, daar is heel je hart, heel je bestaan bij betrokken. Liefde glijdt niet langs je af, maar gaat door je heen en is prachtig. Liefde is uniek, uniek is hoe de bijbel ons daarover leert. Liefde in onze samenleving is gericht op het bevredigen van allerlei aspecten van ons leven, veelal zijn dat materialistische en erotische aspecten. We hebben iets of iemand lief, zolang we er iets aan hebben, iets mee kunnen er dus beter van denken te worden. Daarna wordt wat we liefde noemen geworpen op de afvalberg van de wegwerp maatschappij. Liefde als een consumptie artikel. Je schijnt het zelfs te kunnen kopen.

Het alternatief?

De liefde die vanuit de bijbel tot ons komt is heel anders van karakter. Die liefde is niet gericht op ontvangen, maar op het geven. Onvoorwaardelijk en vrijwillig, niet beperkt maar totaal, niet gering maar overvloedig, lees maar: 'Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft'. (Johannes 3:16)

Jezus

Liefde is niet vrijblijvend. Liefde is bereid om verantwoording te dragen. Die verantwoording wordt bijvoorbeeld uitgedrukt door een belofte in het midden van de gemeente door mensen die van elkaar houden en voor elkaar gekozen hebben. Die liefde wordt ook uitgedrukt door mensen die de Heer hebben leren kennen als Heiland en Verlosser. Zij geven hun ja-woord door de afdaling in het watergraf. En Jezus zelf is het voorbeeld bij uitnemendheid. Hij roept ons op Zijn geboden te bewaren en ziet dat als een bewijs van onze liefde. 'Wanneer gij Mij liefhebt zult gij Mijn geboden bewaren'. (Johannes 14:15) Jezus getuigt van zichzelf: 'gelijk Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb en blijf in Zijn liefde'. (Johannes 15:10) Jezus is het inspirerend en motiverend voorbeeld. Liefde in actie. Liefde in de praktijk. Liefde in het echt. Echte liefde! Hoe ging dat? Jezus had net een 'pinksterfeestje' beleefd. Na Zijn doop had God

gesproken en de Geest van God was als een duif op Hem neergedaald. (zie Mattheüs 3:13 e.v.) Toen kwam de stilte na de storm, veertig dagen vasten in de woestijn. Dan is daarin de boze, die de verzwakte en hongerige Jezus tegen 'Zijn liefde' wil laten zondigen. Jezus wijst op het bevel van God, Jezus houdt vast aan het woord van God, dat gebod wil Hij bewaren! Laten we de Heer danken dat Hij volgehouden heeft. Zo heeft Jezus steeds volhard in het doen van de wil van Zijn Vader en heeft tenslotte het grootste bewijs van Zijn liefde getoond, door Zichzelf tot in de dood te geven.

Belofte

Over het volgende vers wat u vindt in Johannes 14:23 moet u eens rustig nadenken. (Dat is meditatie.)

'Indien iemand Mij liefheeft, zal hij Mijn woord bewaren en Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en bij hem wonen.'

God is zo blij en verheugd, wanneer mensen hun liefde tot Zijn Zoon tonen, (dat doen ze door het bewaren van Zijn woord) dat God als reactie op onze liefde bij ons wil wonen. 'Wij zullen tot hem komen en bij hem wonen'. 'Wij', dat is de Here Jezus en dat is de Here God en die inwoning vindt plaats door de persoon van de Heilige Geest. Pinksteren!

Stel dat dat waar is

God woont bij u, in uw hart, in uw leven, in de gemeente. Dan zijn er een boel dingen die daarmee niet samen kunnen gaan. Ik noem wat zaken, maar zelf kunt u er vast ook wel een paar bij bedenken. Ik denk niet dat de Here God de tv programma's waardeert, waar we soms naar kijken. De bladen in de krantebak, die met de leesmap binnenkomen horen ook niet altijd tot de door Hem gewaardeerde literatuur, zou het wel? De wijze, waarop we onze financiën beheren en waar de offergave voor Zijn werk vaak sluitpost is

zal de Here God ook niet juichend maken. En wat we van bepaalde mensen zeggen of alleen maar denken valt, vrees ik, vaak ook niet in de categorie 'vruchten van de Geest' (zie Galaten 5:22). Het kan dan gebeuren dat God beslist: Daar wil Ik en kan Ik helemaal niet (meer) wonen, Ik trek me terug. Het naamplaatje meldt misschien nog de naam van God als bewoner van ons levenshuis, maar God woont er niet meer, wat hem betreft staat het huis leeg en het verval wordt meer en meer duidelijk.

Het kan ook anders

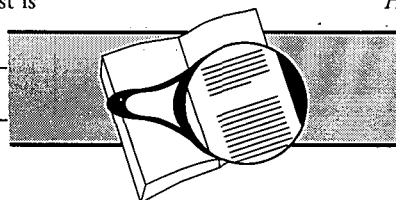
We tonen onze liefde tot Jezus. We bewaren Zijn geboden, we bewaren Zijn woord. We stemmen onze levensstijl af op Hem en doen dat oprecht en met vreugde en dat valt ons dan ook helemaal niet zwaar, we houden immers van Hem! (Zijn geboden zijn overigens helemaal niet zwaar, zie I Johannes 5:3). Zou dat zonder vrucht blijven, zou dat zonder zegen blijven? Daar waar God ontvangen wordt in een leven dat op Hem is afgestemd, daar gebeuren fijne dingen: Relaties worden hersteld, daar is troost bij ziekte, daar is bemoediging bij zorg, daar is vrucht op de gemeentelijke arbeid. Daar is op veelvuldige wijze Gods liefde werkzaam en zichtbaar, spraakmakend en geloofwekkend. Wanneer u studie maakt van de bijbel, ontdekt u hoe dat in het oude testament en in het nieuwe testament steeds weer ervaren wordt door mensen die het met God wagen.

Stilte na de storm?

Als dat een beetje uw ervaring is sedert Pinksteren in uw leven en/of in de gemeente, overweeg dan dat de belofte van de inwoning van God, die door de Heilige Geest gerealiseerd wordt, nauw samenhangt met het bewaren van Gods Woord en het bewaren van de geboden van de Here Jezus. Een stilte na de storm komt als de storm niet van de Heilige Geest is geweest. Wat je dacht te hebben blijkt er dan helemaal niet te zijn. Wat een onthutsing. Maar God wil bij ons wonen, Hij wil ons vullen met Zijn Geest. Hij wil ons zegenen en tot zegen maken. Hij wil dat doen als een antwoord op onze liefde tot Hem en tot Jezus Zijn Zoon: Hij wil dat doen aan u en aan mij, aan onze gemeenten en aan onze gemeenschap. onze liefde tot Hem wordt zichtbaar gemaakt in het doen van Zijn geboden, in het bewaren van Zijn woord.

H. Schouten

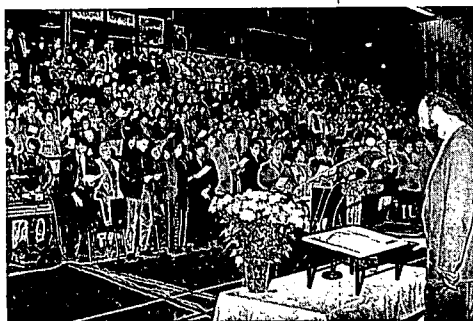
Bijbel

Uitdelen in Burgum

Zondag 23 april j.l. mochten we als gemeente Noordbergum elfhonderd mensen verwelkomen in een evangelisatiedienst, gehouden in sporthal "de Westermar" in Burgum. Het was de derde dienst in het kader van het evangelisatiejaar van onze jubilerende unie, die we op deze locatie hebben georganiseerd. De eerste twee diensten, op 19 februari en 19 maart, werden bezocht door circa zevenhonderd mensen.

EVANGELISATIEDIENST BAPTISTENGEMEENTE NOORDBERGUM IN SPORTHAL 'WESTERMAR' TE BURGUM

In de dienst van 23 april was er medewerking van de in het noorden zeer bekende en zeer professionele gospelgroep "Joy for People" uit Dokkum. Dankzij, of moeten we zeggen ondanks hun professionaliteit straalde de groep een sterk geestelijk enthousiasme uit dat ook overkwam bij een groot deel van het publiek. Naast de twee optredens van "Joy for People" werd er samen gezongen o.l.v. onze eigen praiseband en was er een indringende boodschap van de voorganger, ds. Smit. We zijn dankbaar dat de Heer ons middels deze drie diensten heeft willen gebruiken tot verkondiging van het evangelie van onze Here Jezus Christus. Tegelijk zijn we ons bewust van de verantwoordelijkheid die het "succes" van deze manier van evangeliseren met zich meebrengt. Blijkbaar bestaat er, ook in onze omgeving nog altijd een geestelijke honger. Een honger die gestild kan worden door geloof in het verlossende werk van Jezus, die het antwoord is voor de vragen van de wereld, ook vandaag.

Het organiseren van diensten in een sporthal was voor de gemeente een nieuwe stap. Een stap waar de gemeente naar toe gegroeid is. Vijf jaar geleden is er gekozen om Burgum te maken tot "speerpunt" van de evangelisatieactiviteiten. Tegelijk kwam in de diensten van de gemeente de persoon en het werk van de Heilige Geest centraal te staan. Veel gemeenteleden hebben geleerd wat het betekent vervuld te zijn met de Geest, persoonlijk en als gemeente. Zij zijn gaan bidden om die vervulling en om visie op welke manier de gemeente het best tot zegen kan zijn voor anderen.

Dat is niet zonder zegen gebleven. De diensten in het gebouw van de gemeente in Burgum zijn gegroeid in bezoekersaantal. Meer en meer mensen zijn de diensten regelmatig gaan bezoeken en mede daardoor is de gemeente ook in ledental gegroeid. Evangelisatiediensten werden tot voor dit jaar gehouden in een zaal van het Hervormd verenigingsgebouw waar steeds plaats kon worden geboden aan zo'n 300 tot 350 mensen. We hebben ervaren dat de Heer wil werken in en door onze gemeente. In dat vertrouwen is het besluit genomen om tijdens het evangelisatiejaar uit wijken naar de sporthal. Inmiddels zijn daar voor het najaar nieuwe samenkomsten gepland.

We blijven bidden om visie, om leiding en om vervulling met Gods Geest. God zelf zal het werk moeten zegenen, opdat het mag zijn tot eer van Zijn heerlijke Naam. Van harte bidden we onze zustergemeenten diezelfde zegen toe.

Wieger Sikkema

Brood en vis

Op 16 juni j.l. heeft de gemeente Haulerwijk uit dankbaarheid voor 150 jaar baptisme in Nederland, brood en vis (roggebrood en haring) en een Zaaierkrant uitgedeeld op de zgn. Snikkemarkt, een jaarlijks dorpsfeest in Haulerwijk.

De reacties varieerden van 'heerlijk' tot 'verschrikkelijk', maar dat sloeg op de zoute haring. Het initiatief op zich werd enorm gewaardeerd en zette mensen ook tot nadenken.

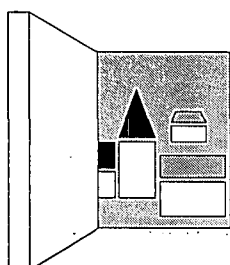
Afscheid br. en zr. Kroeze

Ja, zo heb je 3 voorgangers en zo bezit je er nog maar een. Br. Kroeze vertrokken als gepensioneerde en br. Schaap neemt een beroep naar elders aan. De opvolger van br. Kroeze is gelukkig al bekend, want br. Leuvenink uit Appingedam doet na de vakantie op 3 september zijn intrede in onze gemeente.

Wat het afscheid betreft het volgende. Op zaterdagmiddag 10 juni waren een 120 afgevaardigden bijeen in De Wegwijzer om afscheid te nemen van het echtpaar Kroeze. Door enkelen werd het woord gevoerd, waaronder een afgevaardigde van onze uniegemeenschap. Een grote verrassing voor br. en zr. Kroeze was dat opeens van achter de coulissen vanaf het podium klonk de herkenningsmelodie van de muziekgroep "Kleine Kracht" uit Vroomshoop. De eerste gedachte van br. Kroeze was: dat dit op een bandje was opgenomen. Doch bij de 2e keer dat de melodie opnieuw werd gezongen gingen de coulissen open en stond de groep live te zingen aangevuld met een aantal oude bekende leden. Br. Kroeze is jaren lang lid geweest van deze groep en meerdere keren werd tijdens de prediking van deze groep een lied geciteerd.

Op zondagmorgen 11 juni deed br. Kroeze zijn afscheids-prediking in een gezamenlijke dienst van de 3 wijkgemeenten. In deze dienst verleende het mannekoor en de gezamenlijke 3 koren hun medewerking. Tevens werd de fam. Kroeze een cadeau namens de totale gemeente aangeboden door br. Schaap. Ook de zondagsschool verleende medewerking. 's Avonds kwam de totale gemeente nogmaals bijeen om op een gezellige wijze afscheid te nemen van het gezin Kroeze. Alle verenigingen en clubs binnen de wijkgemeente west traden voor het voetlicht. Enkele wel zeer in het oog springende dingen waren het aanbieden van een fotoalbum met daarin foto's van alle gemeenteleden en van ieder lid een persoonlijke wens. Dit album werd gemaakt door een zuster. Verder werd hen namens de wijkgemeente een 8 daagse reis aangeboden omdat dit wel een bijzonder afscheid was i.v.m. de pensionering van br. Kroeze. Waar we u allen in de lande ook nog deelgenoot van willen maken is het feit dat er de laatste maanden een 4 tal doopdiensten hebben plaatsgevonden, waarin in totaal 14 broeders en zusters werden gedoopt. Ter afsluiting van de evangelisatie-activiteiten vond er op zondagavond 28 mei een gezamenlijke lofprijzingsdienst van de totale gemeente plaats in De Bron.

J. Pruijm

Uit de gemeenten

“Vijf broden en twee vissen, voor Hem was dat genoeg”

We vroegen u via D.C. om op de ontmoetingsdag spaarruitjes van de Trekpleister mee te nemen. De Baptisten Gemeente Sneek spaarde namelijk voor Lego en badhanddoeksets voor de 30 kinderen uit het stralingsgebied van Tsjernobyl, die in september a.s. voor een gezondheidsvakantie zullen komen.

“Och, die paar zegeltjes of die halfvolle kaart, het is niet veel”, zullen velen gedacht hebben. Maar gelukkig nam u ze wel mee of stuurde ze na. En zo ging het ook in Sneek e.o.; in de laatste aktieweken kwamen ineens overal de zegeltjes vandaan. “Vijf broden en twee vissen, een rijke overvloed”.

Door te combineren konden zelfs 80 kaarten worden volgeplakt. En wat bleef er over? Precies 2 zegeltjes. Is 't geen wonder? Daar wilden we u toch graag deelgenoot van maken.

Hartelijk dank aan allen, die onze oproep beantwoordden.

Zr. T.W. van der Werf

Vakantie in Harderwijk e.o.?

Graag willen wij van de gelegenheid gebruik maken om alle vakantie-gangers, die in de zomermaanden onze prachtige stad bezoeken, uit te nodigen voor de zondagmorgen-erediensten. De diensten beginnen om 10.00 uur.

In de maanden juli en augustus staat er na afloop van elke dienst koffie voor u klaar. Ons kerkgebouw vindt u aan de Pontanuslaan te Harderwijk. U bent van harte welkom.

Baptisten Gemeente Harderwijk,

H.M. Wandel-Lamain (secr.)

Vrouwenontbijt in Treebeek

Ter gelegenheid van het “Evangelisatiejaar 1995” hebben we als zusters van Zusterhulp in Treebeek in onze evangelisatie-week een vrouwenontbijt georganiseerd. Daartoe hebben we aan onze gemeenteleden gevraagd ons van adressen te voorzien van vrouwen in hun omgeving. Zo kwamen we aan een bestand van 240 adressen. Deze vrouwen hebben we allemaal een persoonlijke uitnodiging gestuurd. Het heeft ons blij verrast, dat er meer dan 200 vrouwen reageerden en we genooddaakt waren een grotere zaal in het gemeenschapshuis te huren. We hebben het speciaal niet in de kerk georganiseerd om de drempel zo laag mogelijk te houden voor buitenkerkelijken. Er viel heel wat te organiseren, in te kopen en klaar te zetten. De tafels zagen er heel gezellig uit evenals het uitgebreide ontbijtbuffet. Nadat we als zusters de ochtend aan de Heer opgedragen hadden konden we de binnenstromende vrouwen al bij de deur verwelkomen. Nadat iedereen een plaatsje gevonden had begonnen we met het zingen van een lied en vroegen de Heer om Zijn zegen. Daarna konden de vrouwen langs het buffet lopen en uitkiezen wat ze lekker vonden. Iedereen was opgetogen over de ruime keuze en vond het erg lekker. Toen ze verzadigd waren, werd mevrouw Schwabe geïntroduceerd, die sprak over het thema: “Gekwetst worden, hoe ga ik daarmee om”. Iedereen zat zo geboeid te luisteren: je kon een speld horen vallen. Mede doordat ze herkenbare voorbeelden uit het leven van alledag aanhaalde. Hierna was er onder het genot van een kopje koffie ruimschoots de gelegenheid tot onderling gesprek. Als afsluiting zongen we: “Dank u voor deze mooie morgen”, een lied wat iedereen van harte meezong. We zijn als Zusterhulp blij, dat we op deze manier de liefde van de Heer uit konden delen.

Zusterhulp Treebeek

* Het nieuwe adres van de penningmeester van de gemeente Apeldoorn luidt: Lupineweg 36, 7325 AG Apeldoorn. Tel. 055-670209.

* Penningmeester van de gemeente Workum is: H. Sikma, Tunikkers 79, 8711 DK Workum. Tel. 05151-42859.

* Sprekerijst: H.W. Schimmel te Apeldoorn is telefonisch b.g.g. op 055-219408 bereikbaar op 055-430954.

* De gemeente Vriescheloo beveelt voor plaatsing op de sprekerslijst aan: E. Boelaard, Goordelaan 16, 9591 CD Onstwedde. Tel. 05991-13591.

M.i.v. 1 september a.s. is algemeen secretaris van de gemeente Emmen: D. van der veen, Oude Roswinkelerweg 78, 7822 NG Emmen. Tel. 05910-42816.

Wvd secretaris van de gemeente Stadskanaal Noord is: Mw L. van der Werf-Stok, Westerparallelstraat 12, 9501 GW Stadskanaal. Tel. 05990-17967.

Secretaris van de gemeente Pernis is: F.W. Sikkema, Pastoriedijk 380A, 3195 HN Pernis. Tel. 010-4169871.

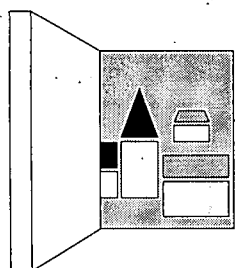
Secretaris van de gemeente Groningen Noord is: F. Krüzinga, Briljantstraat 71, 974 3 NC Groningen. Tel. 050-712399.

Penningmeester van de Gemeente Groningen Noord is: J.A. Minke, Watermunt 2, 9801 LP Zuidhorn. Tel. 05940-4842.

Penningmeester van de gemeente IJmuiden is: J.W.K. Meerkerk, IJmuidenstraatweg 17, 1971 LB IJmuiden. Tel. 02550-21346.

Secretaris van de gemeente IJmuiden is: G.P. van den Heuvel, IJmuidenstraatweg 40, 1971 LC IJmuiden. Tel. 02550-12492.

Het nieuwe adres van P.W.M. Egberts luidt: Dr Welferweg 16-18, 3615 GN Westbroek. Tel. 03469-2154.

Uit de gemeenten

Intrededienst van ds Venema in Westerhaar

Eindelijk was het dan zover, na bijna 5 jaar vacant te zijn geweest, werd op 28 mei dan eindelijk ds Venema als voorganger aan onze gemeente verbonden. Hij was al lang geen onbekende meer, omdat hij al bijna een half jaar stage gelopen had in onze gemeente. Daardoor werd deze dag nog extra speciaal. ds Leuvenink ging voor in de intrede dienst omdat hij ds Venema tijdens zijn studie begeleid had en zo een hechte band met hem heeft gekregen. De schriftlezing was uit Romeinen 12:1-8 en de prediking ging over "leven met God". Na de prediking werden de vragen aan de gemeente en de nieuwe voorganger gesteld waarin zij ook beloofden elkaar te steunen in het werk voor de Heer, hierna werd onder handoplegging met ds Venema gebeden waarin ook de taak van zijn vrouw nauw werd betrokken. Daarna zong de gemeente hen toe 'zegen hen altoede'. De morgendienst werd hierna afgesloten waarna de gemeente ds en mevrouw Venema onder het geslor van een kopje koffie konden begroeten.

Om 14.30 was er al weer de intrede dienst waarin we ook vele gasten mochten ontvangen. Na een welkom aan alle gasten van onze voorzitter br Peters nam ds Venema de dienst over. De schriftlezing van hem was uit Judas 17-29 en zijn prediking ging over God is liefde. Hij benadrukte daarin dat we als gemeente een taak hebben om de liefde van God de wereld in te brengen, maar niet de wereld binnen de kerk te halen, we moeten naar de wereld toe gaan, er midden in, en zo Gods liefde laten zien.

Hierna kreeg de voorzitter weer het woord en evenzo een hele rij van sprekers, waaronder de burgemeester van Vriezen-

veen die zei dat God ons aan elkaar verbindt en dat zij hoopt en bidt voor een opwekking binnen de gemeente Vriezenveen. Hierna bedankte ds Venema alle gasten voor hun aanwezigheid en besloot hij de dienst met het uitspreken van de zegen. Hierna werd er alweer koffie gedronken samen met alle gasten.

Het was voor onze gemeente een prachtige dag, een nieuwe start met een heel enthousiast voorgangers-echtpaar in ons midden. We hopen en bidden dat God ds en mevrouw Venema en Onze gemeente rijkelijk wil zegenen. (Een week na de intrede dienst stond in dagblad Trouw dat onze ds Venema uit Den Haag afkomstig zou zijn, maar dat is natuurlijk niet zo; hij komt uit Almelo, maar is een geboren Groninger). Namens de raad van de gemeente,

Martin Wessels

Doopdienst van Paula van Alst

Het is toch een geweldige mededeling om aan de gemeente te kunnen zeggen: Iemand heeft Jezus aanvaard als Heer en Verlosser en wil op die belijdenis gedoopt worden."

Voor de pers is het geen wereldnieuws, maar wel voor de gemeente Vroomshoop. Wij zijn blij dat Paula te kennen heeft gegeven gedoopt te willen worden. In de prediking willen we gaan nadenken over bekering en doop. Bekering en doop, twee woorden die in onze kring vaak worden gebruikt. Het zijn

bijbelse begrippen, worden ook wel gelezen, maar nooit zijn ze goed begrepen. In Marcus 1 vers 15 lezen we o.a. "Het Koninkrijk Gods is nabij gekomen, bekeert, u en geloof het Evangelie." Ook op andere plaatsen in de Bijbel werden ze opgeroepen tot bekering. Bekering betekent: een andere richting opgaan. Het is onze opdracht om op een duidelijke manier dit weer te geven, opdat niemand kan zeggen:

"Maar ik heb het nooit begrepen". Laten we er toch voor waken als gemeente van Jezus Christus om in onze prediking een taal te gebruiken die doorweven is van kerkelijke en theologische begrippen. De mens heeft zijn eigen weg gekozen. Een weg die steeds verwijderde van de Schep- per. Die verwijdering is niet alleen de schuld van Adam en Eva, maar in hen zijn wij allen schuldig. Tot zover een gedeelte van de prediking.

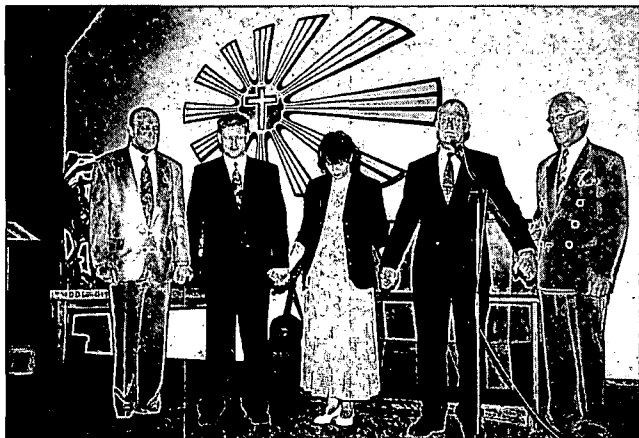
Hierna zong de oudere jeugd "Jezus ik hou van U" en door ds. Scholtens werden aan Paula enkele vragen gesteld, die zij volmondig met "ja" kon beantwoorden. Daarna knielde Paula neer en werd Gods zegen over haar gevraagd. Na het gebed zongen we staande, als gemeente haar toe: "Dat's Heren zegen op u daal". Hierop volgde de doopsbediening en nadat Paula uit het water was opgestaan, sprak hij de volgende woorden uit: "Zo hebben we voldaan aan de opdracht die God de Vader heeft gegeven: bekering en doop." En nog is er plaats. Halleluja! Amen.

De baptistengemeente Emmer-Compascuum heeft als part-time voorganger beroepen br. A. Schipper uit Emmen. Br. Schipper heeft het op hem uitgebrachte beroep inmiddels aangenomen.

Ds. A. Nijland heeft bedankt voor het beroep op hem uitgebracht door de baptistengemeente Appingedam.

De baptistengemeente Muntendam heeft een beroep uitgebracht op ds. A. Nijland, die voor dit beroep heeft bedankt.

"Veilig in Jezus armen"

Op Zijn tijd heeft de Heer
Thuisgehaald onze broeder

ALTJO VAN DER WAL

in de leeftijd van 90 jaar
geliefde echtgenoot van G. van der
Wal-Hemmes.

Vlagtwedde, 10 juni 1995

Baptisten Gemeente Vriescheloo

Na enkele jaren van veel ziekte heeft
de Heer thuisgehaald onze zuster

FOSKINA BRONSEMA

weduwe van Lambertus ten Cate

op de leeftijd van 88 jaar.

Baptisten Gemeente Emmen

Door de Here thuis gehaald onze
geliefde broeder

TEIJE SIKKEMA

wedunaar van Dirkje Sikkema-
Robijn

op de leeftijd van 83 jaar

Dokkum, 19 juni 1995

Baptisten Gemeente Dokkum

*"Die in Mij gelooft zal leven al ware
hij ook gestorven."*

Op 11 mei 1995 is overleden onze
broeder

GERRIT ROOSMA

op de leeftijd van 82 jaar.

Baptisten Gemeente Noordbergum

*"Wat een dag, wat een dag
als ik Hem begroeten mag
en voorgoed naar Hem zal gaan
oog in oog met Hem zal staan
en Hij leidt mij aan zijn hand
naar het lang beloofde land
wat een dag, o wat een dag
zal dat zijn."*

Deze dag is voor onze broeder in de
Heer

FREDERIK ZIKKEN

aangebroken op 13 juni 1995

in de leeftijd van bijna 52 jaar.

Baptisten Gemeente 2e Exloërmond

*"Daarom verliezen wij de moed niet,
maar al vervalt ook onze uiterlijke
mens, nochtans wordt de innerlijke
van dag tot dag vernieuwd."*
2 Cor. 4:16

Op 11 juni 1995 is overleden onze
broeder

HARM VAN DER MEER

op de leeftijd van 79 jaar.

Baptisten Gemeente Noordbergum

*"Ik geef hun eeuwig leven en zij
zullen voorzeker niet verloren gaan in
eeuwigheid en niemand zal ze uit
mijn hand roven." Joh. 10:28*

Verdrietig moeten wij u vertellen dat
uit de ballingschap van dit aardse
leven is weggenomen mijn lieve
vriendin, onze zuster, schoonzuster
en tante

ANNA IDA ROOSEDAAL

in de leeftijd van 84 jaar.

*"Maar de droom is werkelijkheid
geworden, de Here God heeft haar
thuis gehaald."*

Zeist: G. Wolters
Den Helder: G. Kater-Roosendaal
Den Helder: G. de Wit-Roosendaal
I. de Wit
Hoogeveen: G.C. Roosendaal
A. Roosendaal-Dolfing
Gouda: I.A. Aarsen-Roosendaal
J.A. Aarsen
Neven en nichten.

Zeist, 16 juni 1995

"Bovenwegen"

Correspondentie:
G. Wolters
Roosenveltlaan 4
3705-PG Zeist

De begrafenis heeft inmiddels
plaatsgevonden.

*"Met de vrede Gods in 't harte
ga ik hier door smart en strijd
eeuwige rust vind ik daarboven
in des Godslams heerlijkheid."*

Op 25 juni werd zeer onverwachts
door de Heer thuisgehaald onze
zuster

**TRIJNTJE VISSER-
ODOLPHIE**

Moge de manier waarop zij zich altijd
inzette voor haar naasten (dichtbij en
veraf) ons tot voorbeeld zijn.

Baptisten Gemeente Stavoren

"God is onze schuilplaats" Psalm 91

Na een kortstondig ziekbed is in
volle vrede en zekerheid van haar
geloof door de Heer thuisgehaald
onze zuster

H. AARTEN-BOLINK

op de leeftijd van 65 jaar.

13 juni 1995

Baptisten Gemeente Hengelo
't Venster

Gevraagd: Keyboard speler (m/v) om
onze "Band" weer completer te maken.
"We" spelen nu met gitaar, drum, zang,
bas, trompet. "Onze" leeftijden variëren
tussen 20 en 40 jaar. Diverse eigen stij-
len. Wat we verder gemeen hebben? In-
zet, enthousiasme, dat we christenen
zijn, dit willen we uitdragen.
P.S. We wonen ongeveer in Hooge-
zand-Sappemeer.
Interesse? Informatie: tel. 05980-23878
(Johnny); tel. 05980-98415 (Willem).

*"Ik geef hun eeuwig leven en zij
zullen voorzeker niet verloren gaan
in eeuwigheid en niemand zal ze uit
mijn hand roven." Joh. 10:28*

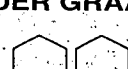
De Here heeft thuisgehaald onze
zuster

ANNA IDA ROOSEDAAL

in de leeftijd van 84 jaar.

16 juni 1995

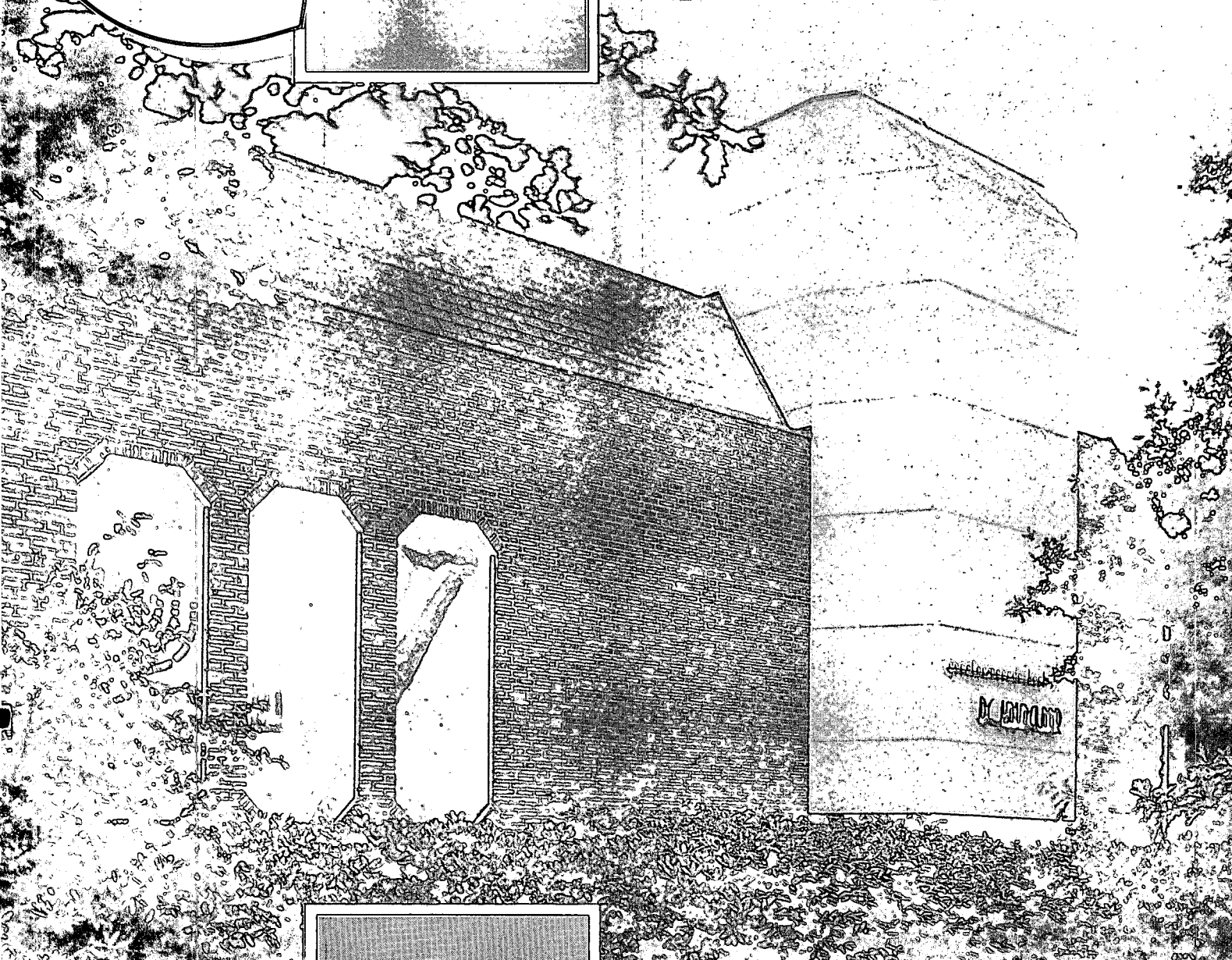
Baptisten Gemeente Utrecht Silo

 VAN DER GRAAF
06-0225910

VERHUIZINGEN HULPDIENST

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 13 - 18 AUGUSTUS 1995

de **christen**

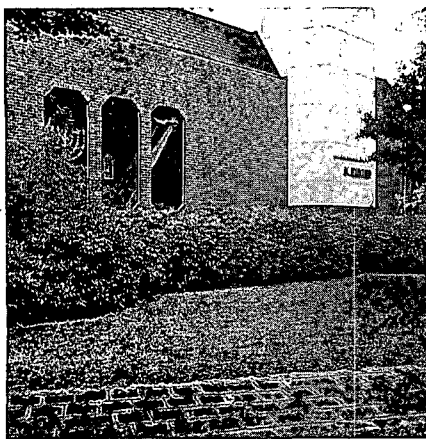
**Algemene
Vergadering
1995**

Agenda

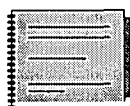
Jaarverslag

AV SPECIAL

De Kandelaar, het kerkgebouw waar de Algemene Vergadering 1995 zal worden gehouden.

Agenda

9-10 sept	W.A.S.-weekend (Steenwijk)
16 sept	Opening seminariumjaar
16 sept.	Zendingsdag Gewest Holland (Krommenie)
2-4 okt	ECU-conferentie (Dalfsen)
18-20 okt	AV (Stadskanaal)
6-7/8-9 nov	Trainingsdagen NBVB
12-13/14-15 feb:	idem

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie

L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur

H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Westbroek)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-284494/284457, fax 030-251798, giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten. Alle advertenties opgeven aan het Unie-bureau.

ISSN 0167-2355

NA DE VAKANTIE

U bent wellicht net terug van vakantie en daar ligt dit speciale nummer op de mat, met de agenda voor de komende Algemene Vergadering en de bijbehorende verslagen. Deze keer in de jubilerende, 150 jaar oude gemeente Stadskanaal. We kunnen ons voorstellen dat u even een hobbel moet nemen om u daarin te gaan verdiepen. Hoe interessant is het? Aardig voor de mensen die naar die AV gaan, maar wat heb je er als gewoon gemeentelid mee te maken? Wat betekent die Unie voor jezelf en voor je gemeente? UC-leden die op gemeentebezoek gaan lopen nog wel eens tegen die vraag op. Wat betekent de Unie voor de gemeente? Wat hebben we aan die Unie?

Aan de wieg van de Unie hebben mensen gestaan die beseften dat je als gemeenten van dezelfde signatuur er goed aan doet de handen ineen te slaan. Samen kun je dingen doen die je als gemeente alleen nooit aan zou kunnen. Maar het is goed om ook elkaar te versterken in het gemeenschappelijk geloof.

Als we kijken naar het uitgebreide scala van dingen die de gemeenten samen doen in het Unieverband zullen we toch moeten erkennen: Dat is voor een gemeente alleen ondoenlijk. Wij hebben een goede opleiding tot voorganger. We kunnen, dank zij gezamenlijke financiële offers, enkele zendelingen onderhouden. De pensioenverzekering voor voorgangers en hun weduwen en een invaliditeitsuitkering zijn noodzakelijke voorzieningen, die via gezamenlijke bijdragen gerealiseerd kunnen worden. Onze kerkgebouwen kunnen op voordeliger basis gefinancierd worden dan wanneer we op de geldmarkt aangevraagd zouden zijn.

Wat doet de Unie voor ons? Er is een flink aanbod van studiemateriaal dat ons kan helpen bij onze geestelijke groei en ons dienstbaar kan maken voor onze roeping als gelovigen. We denken aan het materiaal van de Gemeente Bijbel School, maar ook aan de uitgaven van de Evangelisatie-Commissie der Unie, de ECU. En aan wat de Publiciteits-Commissie uitgeeft aan informatieve brochures en folders. Daarnaast voorziet de NBVB de jeugdwerkers van materiaal dat voor hen van belang is.

Wat hebben we aan de Unie? De vrijgestelde evangelist van de ECU, br. Peet Wijchers, zal bereid zijn met de gemeente na te denken over de aanpak van het evangelisatiewerk. En wij hebben, vrijwel vanaf de oprichting van de Unie, ons blad 'De Christen', dat al generaties lang een inhoudelijke en informatieve kant heeft en zo de blik over de grenzen van eigen gemeente en land heeft gericht.

Brengt de AV op zichzelf de gemeenten dichter bij elkaar? Nauwelijks, denk ik, want op de AV komen alleen de afgevaardigden en andere leden van de AV. Als gemeenten elkaar beter willen leren kennen zal dat regionaal moeten gebeuren en dat zou ook goed zijn. We leven misschien wel teveel in ons eigen hokje. En zou het niet aardig zijn om als gemeente eens een dagtochtje te maken naar een zustergemeente aan de andere kant van het land? Met de uitnodiging van een tegenbezoek? De Christen is wel een manier om elkaar wat te leren kennen, maar een ontmoeting werkt nog beter.

Overigens: De Christen moet blijven, daarover is geen twijfel. Maar hoe betalen wij die, met de gestaag stijgende papier-, druk- en verzendkosten, zoals alles steeds duurder wordt?

H.G. de Winkel

INHOUD

<i>H.G. de Winkel</i>	Bijbel: Leden van Zijn lichaam	3
	Agenda Algemene Vergadering	4
	Jaarverslag 1994	8
	Kandidaten	16
	Routebeschrijving naar de A.V.	17
<i>Theo de Zwart</i>	Euthansie: een duwtje naar de hemel?	18
	NBJB	19
	Zendingsnieuws	20
<i>J. Aldring</i>	Hulp Moldavië gaat door	21
	Kerken in Actie	22

LEDEN VAN ZIJN LICHAAM

Broeder Paulus heeft ons in 1 Corinthiërs 12 een onovertroffen beeld voorgeschilderd van wat de gemeente is: het lichaam van Christus. Met alles erop en eraan, zoals je een pasgeboren baby bekijkt. Zó klein én toch zo compleet. Handen met vingertjes en nageltjes, voetjes met minitientjes, helemaal mens.

Wij moeten niet zoveel hebben van het praten over de onzichtbare en de zichtbare kerk. Die gedachte komt voort uit de kinderopende kerken waar kinderen door de doop al bij de gemeente horen. Horen ze er werkelijk bij? Zal het geloof in Christus later hun leven gaan bepalen? In hoeverre geldt dat ook voor de mensen die daarna belijdenis hebben gedaan? Eigenlijk kun je niet zeggen dat de gemeente in zijn zichtbare vorm ook de gemeente van gelovigen is. In de zichtbare gemeente schuilt de onzichtbare gemeente van de oprecht gelovigen, maar wie dat zijn weet alleen God. De gemeente kan alleen bestaan uit ware gelovigen, vinden wij. Ook dan komen we wel eens tot de ontdekking dat belijdenis en doop niet gevolgd worden door een nieuw leven met Christus. Dat doet echter aan het principe niets af. Wij zijn gemeente van mensen die geloven in Jezus Christus. Nu is het geloof de hand die dankbaar aanpakt wat God ons aanbiedt. Geloven is in de eerste plaats een zaak tussen ons en God. We hebben wel eens de neiging om daarbij te zeggen: En daar heeft een ander niet mee te maken, mijn geloof is privé-terrein.

Geen individualisme

Dan lopen we wel tegen het beeld op dat Paulus tekent. De gemeente is het lichaam van Christus en elke gelovige is daar ingevoegd. Wij zijn leden van zijn lichaam. Geen sprake van geloven op eigen houtje waar een ander niet mee te maken heeft. Je hoort bij elkaar, als ogen, oren, mond, hand en voet. Je hebt die ander nodig en de ander heeft jou nodig. Dat is geen uitvinding van Paulus, maar werk van Gods Geest. Terwijl de duivel gestaag in de weer is om mensen uit elkaar te drijven, brengt de Geest mensen tot elkaar. De individualisering legt steeds meer beslag op het denken. Leef je eigen leven, bemoei je niet teveel met elkaar en laat een ander zich ook niet met jou bemoeien. Zo kiezen mensen voor een stuk eenzaamheid. Tegen die stroom van het individualisme in brengt de Geest mensen samen om het lichaam van Christus te vormen.

"Gij nu zijt het lichaam van Christus en ieder voor zijn deel leden."

1 Corinthiërs 12:27

Partijen

Die samenvoeging tot één lichaam is geen gemakkelijke weg. Al die nieuwgeboren mensen brengen hun oude karakters mee naar binnen. Paulus heeft daar een groot deel van zijn eerste brief aan de Corinthiërs aan gewijd. De gemeente was verdeeld in partijen, ieder met een eigen leus en genoemd naar een bewonderde voorman. De Paulus-partij; de Apollos-partij, de Petrus, Cefas-partij. Zelfs de Christus-partij, blijkbaar als tegenhanger van die verheerlijking van de apostelen. "Is Christus gedeeld?" vraagt Paulus. Bestaat zijn lichaam op aarde uit losse delen? De gemeente moest het nog leren. In hoofdstuk 10 lees je hoe sommigen nog met één been in hun oude leven stonden, waarin de afgoden een grote rol speelden. Je kunt niet eten van een maaltijd ter ere van de afgoden, die in feite de maskers zijn waarachter de boze geesten zich verschuilen. En dan daarna aanschuiven aan de tafel van Christus en bij brood en beker belijden dat je tot zijn lichaam behoort.

"Omdat het één brood is, zijn wij, hoe velen ook, één lichaam; wij hebben immers allen deel aan het ene brood"

1 Corinthiërs 10:17

Kloven

Uit hoofdstuk 11 blijkt dat het helemaal niet zo goed zat met de viering van de maaltijd van de Heer. Bij de maaltijd die eraan voorafging nam ieder zijn eigen voedsel mee. De rijken aten zich dik, bij de armen knaagde de honger. Samen delen was er niet bij en zo liep er een kloof door de gemeente. Eén van de vele kloven.

Maar wie meewerkt aan het in stand houden van een kloof heeft geen recht deel te

nemen aan de maaltijd van de Heer. Die is er immers óók om de eenheid te vieren van het lichaam van Christus. Wie verdeeldheid veroorzaakt óf in stand houdt bezondigt zich aan het lichaam en bloed van de Heer. Hij kwam immers om de gemeente te scheppen als de eenheid van zijn lichaam op aarde.

Die geestelijke verdeeldheid kan lichamelijke gevolgen hebben, ziekten, zelfs de dood. Wie wel eens een strijd binnen de gemeente heeft meegemaakt weet hoe waar dit is. Zo'n strijd kan mensen bij de dokter brengen en zelfs uitschakelen. Wij kunnen in het leven heel wat spanningen aan, maar tweestrijd om het gelijk, partijvorming in de gemeente grijpt ons dieper aan dan menig ander conflict. Het heeft te maken met ons geloof, dat immers de diepe grond is waaruit wij willen leven. En met onze verwachtingen van de gemeente van gelovigen. Tweestrijd keert zich tegen de veroorzakers en tegen goedwillende gelovigen.

Overal

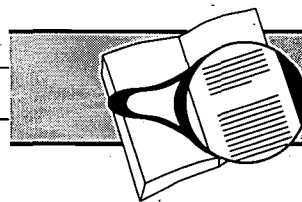
Wij zijn leden van zijn lichaam. Zondags als we samen zingen en luisteren naar het Woord. 's Maandags op ons werk. Dinsdags op bezoek bij de bureaus. 's Woensdags met vakantie in 'n vreemde omgeving. Nergens worden wij op eens individuele mensen die niet met anderen te maken hebben. Wij blijven overal verbonden met ons Hoofd en daarmee met zijn lichaam. Wij vertegenwoordigen Hem en zijn gemeente, waar we ook zijn.

Mensen hebben elkaar nodig en de Heer geeft ons aan elkaar. We kunnen voor elkaar tot zegen en bemoediging zijn als we rekening houden met elkaar. Juist daarvoor is de gemeente vaak een verademing in een maatschappij waar mensen weinig naar elkaar omkijken.

Wij hebben elkaar ook nodig als gemeenten. De Unie ligt in het verlengde van onze gemeente-opvatting; de gemeente beperkt zich immers niet tot het ledenboek van onze plaatselijke gemeente. Wij hopen dat de Algemene Vergadering weer de eenheid van Christus' lichaam zal weer spiegelen.

H.G. de Winkel

Bijbel

Agenda en jaarverslag van de Algemene Vergadering 1995 in Stadskanaal

1. **Opening** door de voorzitter van de Commissie der Unie, br Chr. Eijer.
2. **Verkiezing** van een voorzitter van de Algemene Vergadering.
Kandidaat: br H. Bijleveld, Apeldoorn.
3. **Benoeming** van twee leden van de notulencommissie.
4. **Eerste opneming** van de presentielijst.
5. **Voorstel** van de Commissie der Unie. De Commissie der Unie stelt de Algemene Vergadering voor de gemeente Amersfoort op te nemen in de Unie.
6. **Tweede opneming** van de presentielijst.
7. **Mededelingen.**
8. **Verkiezingen.**

1. Verkiezing van twee leden van de Commissie der Unie.
Aftredend en niet herkiesbaar:
br A. van den Berg, Dordrecht, br J. Chr. Schipper, Lisse.
Kandidaten: br J. Bos, Hoogezand, br P.M. van der Dussen, Veenendaal, br W. Hessels, Emmeloord, br F. Koster, Spijkenisse, br A. Niessink, Vaassen.
2. Verkiezing van een lid van de Financiële Commissie der Unie.
Aftredend en niet herkiesbaar:
br H. Wierda, Harderwijk.
Kandidaat: br A. Radenborg, Spijkenisse.
3. Verkiezing van een lid van de Evangelisatie Commissie der Unie.
Aftredend en niet herkiesbaar:
br P.W.M. Egberts, Westbroek.
Kandidaat: br P. Kos, Spijkenisse.
4. Verkiezing van twee leden van de Unie Zendings Commissie.
Aftredend en herkiesbaar: zr M. Stijkel-Kuijpers, 2e Exloërmond.
Kandidaat: zr M. Stijkel-Kuijpers, 2e Exloërmond.
Aftredend en niet herkiesbaar: br B. Posthumus, Schalkhaar.

- Kandidaten:* zr J. Brongers, Eindhoven, br K. Stap, Veendam.
5. Verkiezing van twee leden van de Commissie voor de Opleiding.
Aftredend en herkiesbaar:
br H.C. Schaap, Emmen.
Kandidaat: br H.C. Schaap, Emmen.
Aftredend en niet herkiesbaar:
br J. Bouritius, Arnhem.
Kandidaten: br P.J. Prijt, Eindhoven, zr N.E.T. Tadema-de Haan, Heerenveen.
6. Verkiezing van vijf leden van de Redactiecommissie van "De Christen".
Aftredend en herkiesbaar:
br H.G. de Winkel, Dieren, br W.J. de Zwart, Arnhem.
Kandidaten: br H.G. de Winkel, Dieren, br W.J. de Zwart, Arnhem.
Aftredend en niet herkiesbaar:
zr L. Schipper, Rotterdam.
Vacatures: twee.
Kandidaten: zr H. Lalleman-de Winkel, Hoogeveen, br J.H. Stijkel, 2e Exloërmond.

9. Jaarverslag van de Unie over 1994

10. Verslag van de werkzaamheden van de Financiële Commissie der Unie
11. Rapport van de Financiële Commissie der Unie
12. Verklaring van de controle-arbeid der financiële administraties
13. Resultatenrekening van "De Vinken-hof" over 1994
14. Balans van "De Vinken-hof" per 31 december 1994
15. Resultatenrekening van de Unie over 1994
16. Balans van de Unie per 31 december 1994
17. Notitie van de Commissie der Unie inzake "De Christen".

18. **Voorstel** van de Commissie der Unie. De Commissie der Unie stelt de Algemene Vergadering voor de tekst van artikel 12 lid 1 sub b van het Huishoudelijk Reglement der Unie als volgt aan te vullen:
Indien geen of onvoldoende redacturen in de commissie van redactie zitting hebben is de Unie Commissie bevoegd redacteurs te benoemen. Voor de herverkiezing van deze leden is het bepaalde in lid a en b van toepassing.

Toelichting:

De commissie van redactie bestaat volgens artikel 12 lid 1 sub a van het Huishoudelijk Reglement uit vijf leden. Het komt voor dat bij de kandidaatstelling onvoldoende kandidaten worden voorgedragen. Teneinde te voorkomen dat de commissie van redactie onderbezet is, achten wij deze aanpassing van het reglement gewenst.

19. Werkgroep Organisatie Unie.

20. Notitie van de Evangelisatie Commissie der Unie.

Inleiding

De ECU heeft er behoefte aan om vanuit haar werkorde haar taak zo duidelijk mogelijk te formuleren. De werkorde van de ECU dateert al van lange tijd geleden, maar levert juist ook voor de huidige visie op evangelisatie aardige aanknopingspunten. In het herformuleren van de taak en de daaruit voortvloeiende opdracht proberen we een duidelijk doel te stellen. Samen met de gemeenten zoeken we graag naar wegen om dat doel te bereiken.

Werkorde van de ECU

De opdracht (volgens de huidige werkorde) luidt:

De bevordering van de evangelisatie-arbeid in Nederland in de ruimste zin van het woord en het subsidiëren van financieel-zwakke gemeenten en van posten met evangelistisch perspectief (in nieuwe bewoordingen).

Het inspireren, motiveren en toerusten van plaatselijke gemeenten om vorm en inhoud te geven aan het missionair gemeentezijn. Daar, waar nodig en nuttig, zal de ECU kleine gemeenten en grotere gemeenten die tot stichting van nieuwe gemeenten overgaan met financiële middelen en mankracht bij staan.

Toelichting op de nieuw geformuleerde opdracht:

1. De ECU wil helpen inzicht te geven in de werkelijkheid, waarin evangelisatie plaats moet vinden. Die werkelijkheid is zorgwekkend, met name door de steeds verder oprukkende secularisatie. De kerk van Jezus Christus heeft immers al lang niet meer die rol in de samenleving waardoor haar aanwezigheid vanzelfsprekend is. Wie oog heeft voor deze werkelijkheid weet dat ook de plaatselijke gemeenten in meer of mindere mate gesecculariseerd zijn. Hoewel onze gemeenten zich in deze situatie redelijk staande hebben gehouden, is dit nog geen reden om tevreden te zijn. Zijn we als gemeenten voldoende gericht op de onkerkelijken? Zijn we niet te veel op ons zelf gericht in plaats van op hen die we zouden willen bereiken? Zijn we ons zelf voldoende bewust van vrucht en gaven van de Geest van God? Toerusting moet door de Geest Gods geïnspireerde discipelen opleveren, die opnieuw anderen tot discipelen kunnen maken. Toerusting beoogt altijd persoonlijke geloofsgroei en groei van het Koninkrijk Gods. Het gaat daarbij om kwalitatieve en kwantitatieve groei. Samen vormen ze de onafscheidelijke zijden van een medaille. Groei is voor de ECU een kernwoord.
2. Wil een gemeente groeien dan zal zij zich moeten bezinnen op de missionaire opdracht van de gemeente. Daarbij gaan we uit van het woord van Jezus: 'Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zend ik ook u.' Zoals Jezus de Gezondene van de Vader was, zo is de gemeente gezonden in deze wereld. Hierbij zijn twee aspecten van belang: allereerst het getuigenis in woord en vervolgens het dienend in deze wereld aanwezig zijn. Getuigenis en dienst staan in de zending van de gemeente op gelijkwaardige wijze naast elkaar. In de praktijk spreken we nog altijd over zending en evangelisatie. Beter zou zijn het ene woord zending te gebruiken.

3. Het realiseren van de missionaire opdracht heeft in de visie van de ECU met drie belangrijke aspecten te maken: inspiratie, motivatie en toerusting. Wat de toerusting betreft wil de ECU zich vooral toeleggen op toerusting tot het persoonlijke getuigenis. Het Woord van God wordt immers het meest effectief zichtbaar en hoorbaar in en door de discipelen van Jezus. Dit zal alleen goed tot zijn recht kunnen komen in een gezond gemeentelijk leven, waarin mensen met specifieke noden op een goede wijze worden opgevangen. Daarom is het nodig iedere discipel van de Here Jezus bewust te maken van zijn of haar geestelijke gaven. De individuele geestelijke gaven van elke discipel behoren afgestemd te worden op en ingepast te worden in het geheel van wat de Geest aan de gemeente schenkt tot welzijn van allen. De ECU hecht eraan te wijzen op een goed gemeenteopbouwprogramma, waarin in ruime mate aandacht geschonken kan worden aan de groeikenmerken van een plaatselijke gemeente.
4. De ECU wil gemeenten structureel helpen om in de plaats zelf – met hulp van buiten af – te komen tot revitalisering van gemeenten en tot het stichten van nieuwe gemeenten. Met revitalisering bedoelt de ECU gemeenten te motiveren en te inspireren zodanig dat gemeenten met geloof en volharding de toekomst ingaan. De ECU sluit zich aan bij

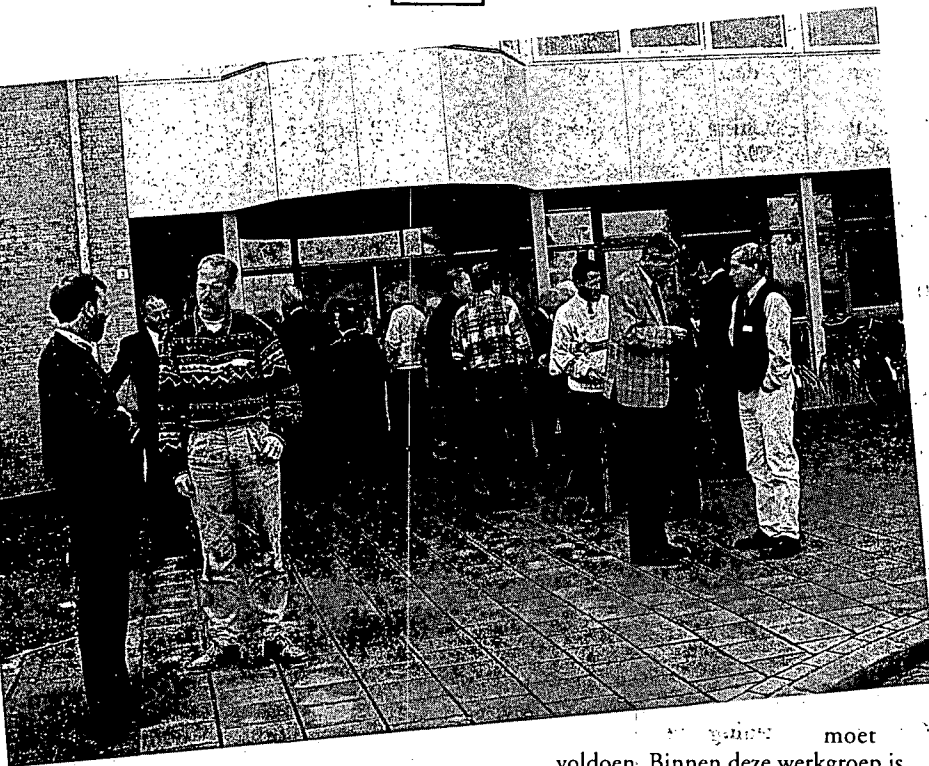
de 'DERBYSHIRE DECLARATION', een verklaring over Gemeentestichting. In deze verklaring staat onder meer: 'Wij geloven dat het meest effectieve middel om de Grote Opdracht uit te voeren ligt in het stichten van nieuwe gemeenten.'

De ECU denkt de opdracht op de volgende manieren te kunnen realiseren:

1. De ECU heeft in haar vrijgestelde de mogelijkheid gemeenten te helpen bij het opzetten van gemeenteopbouwprogramma's om zo te werken aan vitale en aantrekkelijke gemeenten. Via motivatie- en toerustingsdagen (al of niet in een weekend) kan de gemeente erin betrokken worden. Dat de toerustingsprogramma's direct te maken hebben met groeikenmerken van de gemeente spreekt voor zich.
  2. De ECU ontwikkelt toerustingsmateriaal dat in het kader van gemeenteopbouw in de gemeenten gebruikt kan worden. Zij verwijst ook met name naar het voortreffelijke materiaal van Christian A. Schwarz e.a.
- Opgemerkt dient te worden dat de ECU, in overleg met de UC, de Werk en Studiegroep voor Evangelisatie heeft gevraagd zich samen met de voorgangers in algemene dienst te bezinnen op een theologisch kader voor gemeenteopbouw in onze doperse gemeenschap en op grond van de uitkomsten te komen tot een gemeente-

A.V. 1994

opbouwprogramma passend bij onze gemeenten.

3. Een deel van het toerustingsmateriaal wordt aangeboden en geoefend tijdens de zogeheten "ECU-conferentie" op de Bron te Dalfsen. Het blijkt de laatste jaren een fraaie opstap te zijn om in de plaatselijke gemeenten het materiaal te gebruiken.
4. Het ontwikkelde materiaal wordt ook jongeren met name in de praktische situatie van camping- en bootevangelisatie aangeboden.
5. De beide subcommissies van de ECU, de WSE (Werk- en Studiegroep voor Evangelisatie) en de WJE (Werkgroep Jongeren Evangelisatie) organiseren niet alleen conferenties en acties, zij studeren ook op onderwerpen in verband met evangelisatie. Het resultaat wordt in brochures verwerkt en aangeboden.
6. De ECU is lid van de Evangelische Alliantie. Zij deelt daar haar inzichten met anderen en leert van wat anderen op hun beurt de ECU aanreiken. Zo participeert de ECU in Kerk in Uitvoering, in de werkgroep Evangelistiek, het VisNed-comité en in het Kerkenoverleg.

a. Kerk in Uitvoering levert naast de broodnodige samenwerking met anderen veel materiaal dat concreet in de plaatselijke situatie kan worden gebruikt (Denk aan de Werkmap).

b. De werkgroep evangelistiek levert criteria waaraan evangelisatiemethoden en evangelisatiemateriaal

moet voldoen. Binnen deze werkgroep is er sprake van uitwisseling van materiaal.

c. VisNed levert visie op het stichten van nieuwe gemeenten en geeft gegevens over christelijk Nederland en over de nederlandse samenleving. Deze gegevens kunnen worden gebruikt om te bepalen op welke plaats of in welke omgeving een gemeente het best met nieuw werk kan beginnen. Nieuw werk dat tot gemeentestichting kan leiden. ECU-leden zullen de door VisNed te organiseren conferenties bezoeken. Zij zullen naar wegen zoeken om het daar geleerde door te geven aan onze gemeenschap. De ECU zal gemeenten stimuleren de VisNed-conferenties te bezoeken. De ECU zoekt samen met anderen naar wegen om de visie van VisNed praktisch te maken in het werkelijk stichten van nieuwe gemeenten. Bij het stichten van nieuwe gemeenten wil de ECU actief met gemeenten meedenken over het waarom en het hoe.

d. In Kerkenoverleg informeren aangesloten kerken elkaar over zaken die allen raken en wordt gezocht naar manieren waarop kerken elkaar kunnen helpen en stimuleren. Er wordt bovendien een poging gedaan om tot gezamenlijke afspraken te komen m.b.t. vaste zondagen voor een speciaal doel. (Denk aan de startzondag van Kerk in Uitvoering in februari).

7. De ECU hoopt kleine en grotere gemeenten te kunnen helpen met het uitvoeren van revitaliseringspro-

gramma's door daartoe gekwalificeerde personen. Deze personen zouden moeten worden bijgestaan door voornamelijk uit jongeren bestaande teams, die in het kader van een diakonaal jaar de plaatselijke gemeenten helpen met het uitvoeren van de betreffende programma's. De ECU zal hierover contacten onderhouden met de Werkgroep Jongeren Evangelisatie.

8. De ECU hoopt gemeenten te kunnen helpen bij het stichten van nieuwe gemeenten door het inzetten van teams zoals onder punt 7. omschreven.
9. De gekwalificeerde teamleiders zullen minimaal de geestelijke gaven van geloof, leiderschap en evangelisatie moeten bezitten. De ECU zoekt naar mogelijkheden om teamleiders een adequate opleiding te kunnen geven.
10. De ECU zoekt voortdurend naar mogelijkheden het concrete evangelisatiewerk te stimuleren. De aandacht voor Kerk in Uitvoering van de EA en het evangelisatiejaar 1995 zijn daarvan het gevolg.
11. Ter ondersteuning van het plaatselijk evangelisatiewerk geeft de ECU vier keer per jaar de Zaaierkrant uit.
12. Om het evangelisatiewerk regelmatig onder de aandacht van de gemeenten te brengen wordt er twee keer per jaar een special van ons blad 'de Christen' uitgegeven. Daarnaast worden de gemeenten ook anderszins via DC geïnformeerd en via rondzendbrieven van de landelijk evangelist.

Financiën

Wil de ECU deze gedachten tot een beleidsuitgangspunt maken dan zal zij veel meer financiële middelen tot haar beschikking moeten hebben. De werkelijkheid van de begroting laat deze plannen vooralsnog niet toe. De ECU heeft daarom besloten haar deel van de opbrengst van de sponsorloop van de gemeente te Hoogezand in een fonds 'Nieuw werk' te stoppen. De ECU zoekt naar wegen om dit fonds te laten groeien. De posten subsidies nieuw werk en subsidies gemeenten in de ECU-begroting worden de laatste jaren niet meer gebruikt. Het opnieuw gebruiken van deze posten vraagt overigens wel een extra inspanning van de gemeenten in het halen van de ECU-begroting.

Slot

De ECU stelt met vreugde vast dat een aantal van haar uitgangspunten

reeds in de praktijk van het gemeente-zijn gerealiseerd worden. De notitie geeft dan ook voor een deel weer wat de laatste jaren in sommige gemeenten gebruik is geworden. Voor een ander deel zal de notitie nieuwe gedachten aanreiken. Met klem wil de ECU erop wijzen dat deze nieuwe gedachten ontsproten zijn aan haar verstaan van de bijbelse opdracht om missionaire gemeenten te zijn. De volle rijkdom van Efeze 4:11-13 moet weer aan bod kunnen komen: 'En Hij heeft zowel apostelen als profeten gegeven, zowel evangelisten als herders en leeraars om de heiligen toe te rusten tot dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus, totdat wij allen de eenheid des geloofs en der volle kennis van de Zoon van God bereikt hebben, de mannelijke rijpheid, de maat van de wasdom der volheid van Christus.'

De zo toegeruste gemeente kan en mag zich in dienst stellen van de groei van het Koninkrijk van God. De ECU bidt God dat zij samen met de plaatselijke gemeenten mee mag werken aan die groei tot eer en verheerlijking van Gods nooit genoeg volprezen naam.

N.B. De Derbyshire declaration is in maart 1992 opgesteld door 250 baptistenleiders uit 45 landen die bijeen waren te Swanwick, Derbyshire in Engeland voor een conferentie over het stichten van nieuwe gemeenten. De conferentie was belegd door de Baptist World Alliance.

Bij aanvaarding van deze notitie zal de ECU de Algemene Vergadering 1996 een voorstel voorleggen, waarin nader op de financiën wordt ingegaan.

De agendapunten 21 t/m 39 worden in sectie A behandeld.

Unie Zendings Commissie

21. Jaarverslag over 1994.
22. Resultatenrekening over 1994
23. Balans per 31 december 1994
24. Mededelingen.

Evangelisatie Commissie der Unie

25. Jaarverslag over 1994
26. Resultatenrekening over 1994

27. Balans per 31 december 1994

28. Resultatenrekening van de "Zaaierkrant" over 1994

29. Balans van de "Zaaierkrant" per 31 december 1994

30. Mededelingen.

Unie Bouw Stichting

31. Jaarverslag over 1994

32. Resultatenrekening over 1994

33. Balans per 31 december 1994

34. Mededelingen.

Pensioen- en Invaliditeitsfonds

35. Jaarverslag over 1994

36. Resultatenrekening over 1994

37. Balans per 31 december 1994

38. Begroting voor 1996.

39. Mededelingen.

De agendapunten 40, t/m 55 worden in sectie B behandeld.

Commissie voor de Opleiding.

40. 1. Jaarverslag over 1994

2. Jaarverslag van het Seminarium over 1994

3. Jaarverslag van het

Curatorium over 1994

41. Resultatenrekening over 1994

42. Balans per 31 december 1994

43. Voorstel van de Commissie voor de Opleiding.

De Commissie voor de Opleiding stelt de Algemene Vergadering voor broeder I.K. Sikkema definitief tot de opleiding toe te laten.

Prae-advies Commissie der Unie:

De Unie Commissie beveelt aanvaarding van dit voorstel van harte aan.

44. Voorstel van de Commissie voor de Opleiding.

De Commissie voor de Opleiding stelt de Algemene Vergadering voor de broeders T. van der Leer te Arnhem, H.D. Huiting te Stavoren, K. Stap te Veendam en J.W. van Weenen te Hoogeveen te erkennen als Unievoorganger.

Prae-advies Commissie der Unie:

De Unie Commissie beveelt aanvaarding van dit voorstel van harte aan.

45. Mededelingen.

Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging

46. Jaarverslag over 1994.

47. 1. Resultatenrekening over 1994

2. Financieel verslag stichting Jeugdcentrum Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging over 1994

48. Balans per 31 december 1994

49. Begroting voor 1996

50. Mededelingen.

Redactiecommissie "De Christen"

51. Jaarverslag over 1994

52. Resultatenrekening over 1994

53. Balans per 31 december 1994

54. Begroting voor 1996

55. Mededelingen.

56. Begrotingen voor 1996:

1. Van de Unie Zendings Commissie
2. Van de Evangelisatie Commissie der Unie
3. Van de Commissie voor de Opleiding
4. Van "De Vinkenhof"
5. Van de Unie

57. Rondvraag.

58. Sluiting.

JAARVERSLAG OVER 1994

Uitgebracht door de Commissie der Unie aan de 115e Algemene Vergadering, te houden op 18, 19 en 20 oktober 1995 te Stadskanaal.

INLEIDING

Aan het begin van een nieuw jaar blikken we terug naar het verleden.

En wanneer dan weer vele stukken doorgebladerd en gelezen worden, we over activiteiten lezen van zoveel mensen in besturen, commissies, stichtingen, subcommissies en vertegenwoordigers, dan kunnen we alleen maar ons hoofd buigen en God danken voor zoveel zegeningen. We zijn dankbaar dat zoveel broeders en zusters zich geroepen weten tot een taak binnen onze gemeenschap. Maar nooit zullen zij deze taak goed kunnen volbrengen als niet de gemeenten hen gedenken in hun gebeden.

We zijn God dankbaar dat Hij gemeenten gegeven heeft en mensen die met hart en ziel Hem willen volgen.

Natuurlijk is er in het afgelopen jaar ook verdriet en teleurstelling geweest, maar het is geweldig dat je er dan voor elkaar mag zijn; dat je voor elkaar kunt bidden. Wanneer we alle activiteiten van het afgelopen jaar voor u op papier hebben gezet kunnen we niet anders zeggen dan, zoals een dichter het vóór ons heeft gedaan: "In het heden ligt het verleden, in het nu wat worden zal."

1. COMMISSIE DER UNIE

1.1 SAMENSTELLING

De samenstelling van de Commissie der Unie was per 1 januari 1994 als volgt:

Dagelijks bestuur:

br A. Niessink voorzitter

br S. Edens

vice-voorzitter

zr A.M. Nederlof-

Grobben

algemeen adjunct

br J. Riksten

lid

br A. Scheerhoorn

lid

br A. van den Hoef

adviserend lid

br P. van der Werf

adviserend lid

Overige leden:

br A. van den Berg

lid

br W.P. van Berkel

lid

br J. Chr. Schipper

lid

br G.J. Goessens

namens de UZC

br Sj. van der Laan

namens de ECU

br J.S.C. van der Mei

namens de NBJB

br H.C. Schaap

namens de CvdO

zr J. Venema-Vis

namens de NBVB

In de loop van het verslagjaar veranderde de commissie van samenstelling, omdat br Sj. van der Laan om gezondheidsredenen voor de commissie moest bedanken. Op de Algemene Vergadering was br A. Niessink aftredend en niet herkiesbaar. In zijn plaats werd br Chr. Eijer gekozen. Aan het einde van dit verslagjaar was de samenstelling van de commissie als volgt:

Dagelijks bestuur:

br Chr. Eijer

voorzitter

br S. Edens

vice-voorzitter

zr A.M. Nederlof-

Grobben

algemeen adjunct

br J. Riksten

lid

br A. Scheerhoorn

lid

br A. van den Hoef

adviserend lid

br P. van der Werf

adviserend lid

Overige leden:

br A. van den Berg

lid

br W.P. van Berkel

lid

br J. Chr. Schipper

lid

br G.J. Goessens

namens de UZC

br J.S.C. van der

Mei

namens de NBJB

br H.C. Schaap

namens de CvdO

zr J. Venema-Vis

namens de NBVB

br J.W. van

Weenen

namens de ECU

1.2 VERGADERINGEN

Aan het begin van het jaar worden data vastgesteld voor de vergaderingen van de Commissie der Unie en het dagelijks bestuur.

In de praktijk moet aan het vergaderrooster nog wel eens een datum voor een extra vergadering worden toegevoegd.

In het verslagjaar vergaderde het dagelijks bestuur tien keer en de commissie acht keer.

Onderstaand vindt u de data waarop vergaderingen hebben plaatsgevonden:

- 17 januari dagelijks bestuur;
- 29 januari commissie met permanente commissies;
- 31 januari dagelijks bestuur;
- 7 februari commissie;
- 21 maart dagelijks bestuur;
- 11 april commissie;
- 16 mei dagelijks bestuur 's avonds;
- 30 mei dagelijks bestuur 's avonds;
- 13 juni dagelijks bestuur en 's avonds de voltallige commissie;
- 27 juni commissie;
- 10 augustus dagelijks bestuur;
- 5 september commissie;
- 13 september dagelijks bestuur;
- 22 september dagelijks bestuur;
- 26 september commissie;
- 10 oktober dagelijks bestuur;
- 22 oktober commissie;
- 14 november dagelijks bestuur;
- 28 november commissie.

De agenda, van zowel de Commissie der Unie als het Dagelijks bestuur liet, evenals afgelopen jaren, een aantal vaste punten zien, zoals:

- Permanente commissies: informatie uit deze commissies.
- Subcommissies: informatie uit de Zang Bundel Commissie; Werkgroep Toerusting; Gemeente Bijbel School; Landelijke Ontmoetingsdagcommissie 1993; Werkgroep Alleenstaanden; Publiciteitscommissie; Radio-en Televisiecommissie en het Management Team De Christen.
- Vertegenwoordigingen in zowel binnen- als buitenland.
- Stichtingen en nevenorganisaties.
- Gemeenten en gemeentebezoeken.
- Voorgangers.
- In de vergaderingen van het dagelijks bestuur (vóór augustus) deed onze algemeen consulent verslag van zijn werkzaamheden, met in achtneming van de vertrouwelijkheid, waarin hem dingen verteld werden.

Naast de behandeling van bovengenoemde onderwerpen werden tijdens vergadering van het dagelijks bestuur en/of de commissie gesprekken gevoerd met verschillende vertegenwoordigers, zoals uit onderstaand overzicht mag blijken:

17 januari
vergaderde het dagelijks bestuur. Tijdens deze vergadering vond een gesprek plaats met leden van de Financiële Commissie der Unie.
Onderwerp van bespreking was de toezegging van zowel de FCU als de UC aan de AV van 1993 om de kosten van huisvesting van het Seminarium, Uniebureau en het Jeugdbureau nader te bekijken;

7 februari
vergaderde de U.C. en vond een gesprek plaats met leden van de Unie Zending Commissie.
Punten van bespreking waren:
a. nota "Identiteit";
b. werkzaamheden UZC;
c. werkverhouding EBM/UZC;
d. kontrakten kandidaten en zendelingen;
e. fondsvorming;
f. samenwerking ECU/UZC.

21 maart
vergaderde het dagelijks bestuur. Tijdens deze vergadering vond een gesprek plaats met ds. A.A. van Daalen namens het R.C.O.B. Doel was vooral het nader met elkaar kennismaken. Ds. van Daalen volgde br J. Broertjes op als sekretaris van het R.C.O.B.
Tevens vond een gesprek plaats met leden van het adviescollege inzake beroepingswerk.

11 april
vergaderde de voltallige commissie, waarin een gesprek plaatsvond met leden van de Evangelisatie Commissie der Unie. Punten van bespreking waren o.a.:
a. informatie werkzaamheden;
b. samenwerking UZC/ECU;
c. Evangelisatiejaar 1995;
d. Gemeente Opbouwplan;

13 juni
vergaderde het dagelijks bestuur, waar de voorbereiding van de Algemene Vergadering het voornaamste punt van de agenda was en 's avonds vergaderde de voltallige commissie, waarin het onderwerp "communicatie tussen gemeenten en

Unie" centraal stond.

27 juni
vergaderde de voltallige commissie. De voorbereiding van de A.V. 1994 te Groningen vroeg opnieuw veel tijd en aandacht.

5 september
vergaderde het dagelijks bestuur, waarin ook een gesprek plaatsvond met leden van de Zang Bundel Commissie. Onderwerpen waren:
a. stand van zaken tot nu toe;
b. het AV voorstel betreffende de Psalmen;

22 september
vergaderde het dagelijks bestuur. Er vonden 3 gesprekken plaats:
1. met het Bestuur van de Broederschap van Baptisten Voorgangers. Er werd over 3 punten gesproken:
a. de voorgangersdagen;
b. rechtspositieregeling;
c. functie van Pastor Pastorum.
2. Een gesprek met een jurist over de relatie EBM/UZC.
3. Een gesprek met de docenten van het Seminarium en enkele broeders uit het Gewest Friesland.
Onderwerp: een studiedag met voorgangers van de niet bij de Unie aangesloten Baptisten gemeenten.

26 september
vergaderde de voltallige commissie en waarin een gesprek met leden van de Commissie voor de Opleiding. On-

A.V. 1994

derwerpen van bespreking waren:

- a. informatie over werkzaamheden;
- b. relatie C.v.d.O. met Curatorium;
- c. kosten-baten analyse;
- d. gemeentelijk medewerkster.

10 oktober

vergaderde het dagelijks bestuur, waarin gesproken is met br H. Bijleveld, kandidaat-voorzitter van de Algemene Vergadering 1994 te Groningen.

Daarnaast vond een gesprek plaats met leden van de Stuurgroep GBS.

Gesprekspunten waren:

- a. informatie over haar werkzaamheden;
  - b. deelname gemeenten aan de GBS;
- Ook werd gesproken met 2 leden van de Radio-en Televisie Commissie over de gang van zaken in de media-wereld.

28 oktober

vergaderde de voltallige commissie in de pauze van de Algemene Vergadering voor de verkiezing van een dagelijks bestuur.

4 november

vergaderde het dagelijks bestuur, waarin de evaluatie van de Algemene Vergadering een belangrijk punt van de agenda was. Ook vond een gesprek plaats met br A. Nijland als lid van de Radio- en Televisie Commissie, over de Stichting ZVK.

28 november

vergaderde de voltallige commissie. In deze vergadering werd de Algemene Vergadering geëvalueerd en de benoeming van UC-leden in diverse commissies besproken.

1.3 REPRESENTATIE

De UC was door middel van een afgevaardigde vertegenwoordigd bij:

- * intredediensten;
- * het 40-jarig jubileum van de gemeente Hoogeveen;
- * de Algemene Vergadering van de Unie van Baptisten in België;
- * de aanvaarding van het ambt van br O.H. de Vries als bijzonder hoogleraar aan de Universiteit;
- * de afscheidsreceptie van br S. Edens als directeur patiëntenzorg van Tabitha, Amsterdam;
- * de landelijke zendingsdag te Zwolle;
- * de Algemene Vergadering van de NBVB te Zwolle;
- * de uitzenddienst van br en z'r W.A.C. Hardeman-

Sussenbach;

- * het afscheid van br C. de Jong als pastor van Tabitha, Amsterdam.
- * de jaarvergadering van de NBB;
- * de jaarvergaderingen van de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten;
- * de opening van het cursusjaar van het Seminarium;
- * de Nationale Conferentie van de NBVB te Hattem;
- * de uitzenddienst van z'r Jeannette Baas te Rotterdam;
- * de officiële ingebruikneming van het nieuwe gemeentecentrum "De Hoeksteen" te Lelystad;
- * de J.A.V. te Emmen;
- * de gebedssamenkomst ter gelegenheid van de aanvang van het Parlementaire Jaar 1994-1995 te Den Haag.
- * de afscheidsreceptie van de voorzitter van de Raad voor Contact en Overleg betr. de Bijbel.

2. WERKZAAMHEDEN ALGEMEEN CONSULENT

In verband met ziekte van onze broeder P. van der Werf kon hij over 1994 geen verslag van zijn werkzaamheden uitbrengen.

3. SUBCOMMISSIES

Onder de verantwoordelijkheid van de Commissie der Unie werkten de volgende subcommissies:

- de Publiciteitscommissie;
- de Radio-en Televisiecommissie;
- de Stuurgroep Gemeente Bijbelschool;
- de Werkgroep Toerusting;
- de Zangbundelcommissie;
- de Werkgroep Alleenstaanden;
- de Landelijke Ontmoetingsdag Commissie;
- het Adviescollege voor het Beroepingswerk.
- het Management Team van De Christen.

Met betrekking tot hun werkzaamheden geven wij graag het volgende uit hun jaarverslagen aan u door:

3.1 PUBLICITEITSCOMMISSIE

De samenstelling van de commissie bleef onveranderd en bestond dit jaar uit:

br Y. Horjus	voorzitter
br H.G. de Winkel	sekretaris
br A. van den Hoef	lid
br A. Nijland	lid
br P. van der Werf	lid

De commissie vergaderde vier maal.

In het verslagjaar verscheen de brochure "In Christus verbonden. De Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland," geschreven door br H.G. de Winkel.

De tweede uitgave was een herdruk van "Opkomst en vestiging van het Baptisme in Nederland", geschreven door Dr G.A. Wumkes.

Veel tijd werd besteed aan de voorbereiding van het fotoboek ter gelegenheid van het 150-jarig jubileum van onze gemeenten in 1995.

Aan de gemeenten werd een lijst gezonden met alle uitgaven van de Publiciteits Commissie, de Evangelisatie Commissie der Unie en van de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging.

De commissie vraagt zich wel af of het verschenen materiaal voldoende in de gemeenten bekend is en wordt gebruikt.

3.2 RADIO-EN TELEVISIE-COMMISSIE

De samenstelling van de commissie bleef ongewijzigd:

br J. Bouritius	voorzitter
br P.J. Prijt	sekretaris
br A. Nijland	lid

Dit jaar mochten vanuit onze gemeenschap 5 radio-uitzendingen worden verzorgd, waarvan 1 via de wereldomroep. De uitzendingen waren als volgt:

- 9 januari vanuit de Baptisten Gemeente Dordrecht, voorganger br R. Erwich;
- 3 april vanuit de Baptisten Gemeente Leeuwarden, voorganger br H. Nobbe.
- 31 juli vanuit de Baptisten Gemeente Apeldoorn, voorganger br H. Bijleveld;
- 13 november vanuit de Baptisten Gemeente Noordbergum, voorganger br T.F. Smit.

Op 21 augustus werd er vanuit de Baptis-

ten Gemeente Spijkenisse een dienst verzorgd ten behoeve van de Wereldomroep, voorganger br P. Kos.
Er was dit jaar geen TV dienst vanuit onze gemeenschap.

De commissie schrijft in haar jaarverslag: "Dit jaar was voor de commissie een bijzonder jaar. Bestond tot nu toe de taak van de commissie vooral in het plannen van de uitzenddata en werden we via de IKON-vertegenwoordiger op de hoogte gehouden van het wel en wee in omroep-land. Zoals u bekend is wordt de aan ons als Unie van Baptisten Gemeenten toegewezen zendtijd sinds jaren naar onze tevredenheid technisch en productioneel verzorgd door de IKON. Inhoudelijk en programmatisch was er geen wederzijdse verantwoordelijkheid. Dit deden wij in het kader van de ZVK (Zendtijd voor de kerken).

Hierin participeren de Christelijke Gereformeerde Kerken; de Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt); de Nederlands Gereformeerde Kerken; de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten en de Unie van Baptisten Gemeenten.

Door recente ontwikkelingen (met name de nieuwe mediawet) werden we genoodzaakt ons op onze positie in het veranderende mediabestel te bezinnen:

- Voor 1 december 1994 diende de Unie van Baptisten Gemeenten zendtijd aan te vragen.
- Met name door het uittreden van Veronica uit het publieke bestel liggen er kansen te komen tot frequenter uitzending van kerkdiensten.
- Hoewel de ZVK kerken volgens het produktionele contract met de IKON geen verantwoordelijkheid dragen voor de inhoud van de kerkelijke uitzendingen van de IKON worden de ZVK kerken in de praktijk desondanks niet duidelijk genoeg van hen onderscheiden.
- Daarnaast bestaat er tussen de IKON en de ZVK kerken een zakelijk verschil van mening over het recht op de door de overheid ter beschikking gestelde uurbedragen. Overigens willen we ook dit jaar een woord van dank uitspreken naar de IKON voor hun goede verzorging en begeleiding van de kerkdiensten. Bovendien zullen ook in de toekomst IKON, ZVK en RKK in de strijd om het behoud van een volwaardige plaats van de kerkelijke zendtijd in ieder geval een gezamenlijk belang hebben.
- Na juridisch en media-technisch advies zijn de ZVK kerken gekomen tot de oprichting van een zelfstandige stichting die ten doel heeft het verzorgen van radio en televisie uitzendingen en daaraan verbonden multi-media

toepassingen.

De stichting heeft als grondslag: Gods Woord, de Bijbel. Zij aanvaardt de Bijbel als:

- a. enig betrouwbaar getuigenis aangaande de openbaring van God.
- b. hoogste gezag voor geloof en leven en
- c. uitgangspunt voor de verkondiging van het evangelie via de media.

In nauw overleg met de Unie Commissie werd besloten in deze stichting te participeren.

- Elke kerkelijke zendgemachtigde blijft zelfstandig verantwoordelijk voor de haar toebedeelde zendtijd. Ieder bericht als zou onze zelfstandigheid worden ingeleverd of ondergebracht bij een omroepvereniging is beslist onjuist.
- Voor de produktionele verzorging van deze uitzendingen is de nieuwe stichting in onderhandeling met diverse instanties, o.a. de Evangelische Omroep en de NCRV.

Veel is nog onzeker. Het zal afhangen van wat het Commissariaat voor de Media (voorjaar 1995) zal beslissen.

Het is onze oprechte bedoeling om ook in het snel veranderende mediabestel een goede plaats te behouden (eventueel uit te breiden) voor de verkondiging van het evangelie van de Here Jezus Christus." Daarvoor vraagt zij uw voorbede.

3.3 STUURGROEP GEMEENTE BIJBELSCHOOl

In de loop van het verslag onderging de samenstelling van de stuurgroep een

kleine wijziging. Br W.P. van Berkel, die de Commissie der Unie vertegenwoordigde maakte plaats voor br S. Edens, eveneens vertegenwoordiger namens de UC.

Aan het einde van het verslagjaar was de samenstelling van de stuurgroep:

br P.J. Lalleman	voorzitter
zr M. Kanis-van der Werf	sekretaris
br H. Steenstra	penningmeester
zr R.E. de Boer-Aikema	Werkgroep Voorlichting
zr J. Bijleveld	Werkgroep Redactie
br H.D. Huiting	Werkgroep Instructie
br D. van der Veen	Werkgroep Jeugdlésen
br S. Edens	Vertegenwoordiger U.C.

De stuurgroep kwam 5 maal in vergadering bijeen:

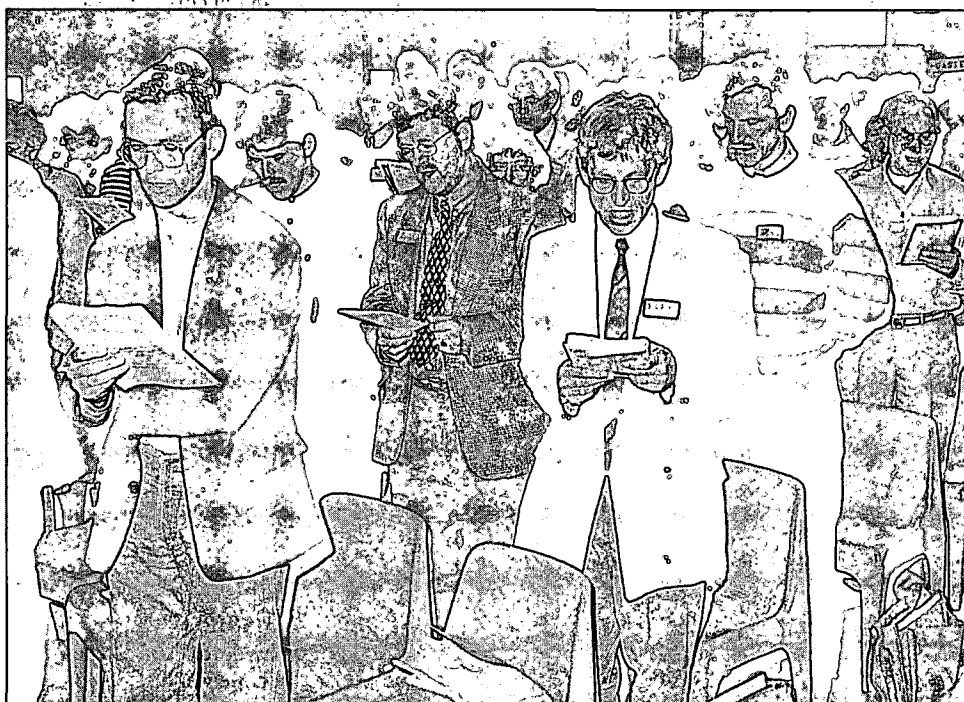
Op 10 oktober vond een gesprek plaats met het dagelijks bestuur van de Commissie der Unie.

In verschillende vergaderingen werd aandacht besteed aan de opmerkingen van br Sipke van der Land, gedaan tijdens de GBS-schrijversdag in 1993.

Verder werd besloten tot het uitgeven van een speciaal boekje met als thema "Deel het uit."

In de stuurgroep zijn vier werkgroepen vertegenwoordigd:

Werkgroep Voorlichting; deze verzorgde opnieuw een aantal video-presentaties in het land. Deze video-band werd ook aangeboden aan zusterhulp- en jeugdgroepen via "De Kandelaar" en de "Info" van de

A.V. 1994

NBBJ. Zij verzorgde een stand op de Algemene Vergadering te Groningen, inclusief jongelui met sandwichborden die aandacht vroegen voor het jubileumdeeltje. Ook werden niet bij de Unie aangesloten baptisten gemeenten en Vrije Evangelische Gemeenten aangeschreven en attent gemaakt op het jubileumboekje, deel 45 en publiceerden zij regelmatig in De Christen.

Redactie Werkgroep; deze werkgroep besteedde veel tijd in het benaderen en stimuleren van schrijvers en het controleren van lessen op inhoud en taal. In het verslagjaar verschenen de volgende delen:

deel 42

“Jezus leeft”, n.a.v. Mattheüs 3 t/m 5, 11, 13, 14, 16 en 21.

deel 43

“Het oordeel aangezegd”, n.a.v. Mattheüs 21 en 22 en Jona en Micha 1 t/m 5 en 7.

deel 44

“Glorie, ondergang, uitredding, heil.” n.a.v. gedeelten uit 1 Koningen 2 t/m 4 en 8, 9 en 11. En profetische gedeelten uit Jesaja, Jeremia en Zefanja met gedeelten uit Romeinen, 1 en 2 Petrus, Filippijzen en Jacobus.

De oplage was respectievelijk 1175, 1080 en 1150 exemplaren.

Van de leskrant werden respectievelijk 220, 230 en 225 exemplaren gemaakt.

Werkgroep Instructie; in januari vond een instructie-dag plaats, welke door 20 personen uit 6 gemeenten werd bezocht. De werkgroep verzorgde voorts de kanttekeningen bij de lessen.

Werkgroep jeugdlessen; deze werkgroep leverde weer haar bijdrage door lessen voor de jeugd te schrijven.

De Stuurgroep.

Een woord van dank werd gericht aan mensen van het jeugdbureau: zr S. Rienstra-van der Werf (typiste) en br L. Ongersma, die de verzending verzorgde; aan medewerkers van het Jeugdbureau, het Uniebureau en de schrijvers en leden van de werkgroepen.

3.4. WERKGROEP TOERUSTING

De Werkgroep Toerusting vergaderde 4 keer.

Gedurende het verslagjaar kwam br B. Posthumus de UZC vertegenwoordigen en zr J. Venema-Vis de NBVB. De vakature van de NBBJ bleef open. In de loop van het verslagjaar beëindigde zr A.M. Nederlof-Grobbe haar werkzaamheden als sekretaris van de werkgroep.

Per 31 december was de samenstelling van de Werkgroep Toerusting als volgt:

br O.H. de Vries namens de CvdO;

tevens voorzitter

br B. Posthumus namens de UZC

br C.C. Stavleu lid

zr J. Venema-Vis namens de NBVB

br P. van der Werf namens de UC

br P. Wijchers namens de EGU

vakature: 1

De werkzaamheden van de Werkgroep Toerusting waren:

- in maart werden in 2 cursusplaatsen (Dordrecht en Spijkenisse) de tweejarige cursus Praktisch Gemeentewerk afgesloten met de uitreiking van getuigschriften.

- Het studiemateriaal werd door zr J. Wagenaar-Niessink op diskette gezet. Dit maakt het mogelijk de lessen, aangepast aan de eisen des tijds, ter beschikking te stellen aan gemeenten, die er mee willen werken.
- Het eindrapport over het project “Onder ons levende vragen en stromingen” werd samengesteld en ter bespreking toegestuurd aan de UC. In de laatste fase ontving de Werkgroep Toerusting hierin hulp van drs R. Erwich.
- De werkgroep besloot in de toekomst meer aandacht te besteden aan een coördinerende taak in het veld van toerustingswerk binnen de Unie.

3.5 ZANGBUNDELCOMMISSIE

In de samenstelling van de commissie kwam in het verslagjaar geen verandering. Per 31 december 1994 was de samenstelling als volgt:

br A. de Vries voorzitter

zr I.M. Mulder

de Haan sekretaris

br Chr. Eijer lid

br W. Hessels lid

br A. Nijland lid

br A. Scheerhoorn namens de UC

zr R.A. Kos-Servaat adviseur

Op de Algemene Vergadering werd het voorstel om het besluit van de AV 1992 inzake de selectie van psalmen te herroepen en tevens in een nieuw voorstel de ruimte te krijgen zoveel mogelijk psalmen voor gemeentezang toegankelijk te maken met ruime meerderheid van stemmen aangenomen.

De commissie vergaderde tien maal en heeft zich voornamelijk beziggehouden met het tot stand brengen van een zo volledig mogelijk, zingbaar psalter. Waar nodig werden nieuwe teksten gemaakt en andere melodieën gezocht.

Gesterkt door de steun van de gemeenten hoopt de commissie ook het komend jaar voortvarend verder te kunnen werken aan de nieuwe zangbundel.

3.6 WERKGROEP ALLEENSTAAN-DEN

In de loop van het verslagjaar heeft zr H. van Daalen de werkgroep verlaten en aan het eind van het jaar zr J. de Raad van Kleef.

Per 31 december 1994 was de samenstelling van de werkgroep:

zr R. Corporaal-Bots voorzitter

zr J. Venema-Vis namens de UC en

tevens sekretaris

br G. van Mameren lid

zr E.C. van Mameren-Sasburg lid

De werkgroep vergaderde drie maal en daarin werd o.m. gesproken over het functioneren van de werkgroep in zijn al-

gemeenschap en het weekend van 17 en 18 september voorbereid. Dit weekend werd gehouden in "Fredeshiem" te Steenwijk. Het thema was "Delen; willen we dat?" Het aantal deelnemers was 28, incl. de werkgroep. Er was een fijne sfeer en er zijn goede gesprekken gevoerd. De werkgroep wil de redakties van "De Christen", "De Kandelaar" en alle gemeentebladen bedanken voor de publikaties over haar werk. Dankbaar is de commissie ook dat dit werk gesteund en gedragen wordt door de unie-gemeenschap.

3.7 LANDELIJKE ONTMOETINGS-DAG COMMISSIE

De samenstelling van de Landelijke Ontmoetingsdag Commissie was als volgt:

br P. Wijchers	voorzitter
zr M. Kanis-van der Werf	sekretaris
zr J. Bos	penningmeester
zr R. Corporaal-Bots	lid
br S. Edens	lid (namens de UC)
zr R. Adema-Hardorff	notulist
br J. Bos	voorzitter van de P.L.O.C.
zr J.E. Panneman	voorzitter van de K.L.O.C.

De Landelijke Ontmoetingsdag Commissie, ter voorbereiding van de ontmoetingsdag op 20 mei 1995, kwam in het verslagjaar zeven maal in vergadering bijeen.

De lokatie werd de Prins Bernhard Hoeve te Zuidlaren. Uit de gemeenten Hoogezand-Beukemastraat en Hoogezand-Woldwijk vormde zich een commissie om de plaatselijke zaken betreffende de ontmoetingsdag te regelen (PLOC); terwijl de gemeente Musselkanaal zich beschikbaar stelde voor het kinderwerk (KLOC).

Een apart werkgroepje werd gevormd voor de voorbereiding van de uit te zenden TV dienst, die voor de televisie uitzendingen zal worden in het kader van de Zendtijd voor de Kerken, in samenwerking met de IKON.

Verder was er intensief contact met de NBBJ voor de programmering van 19 mei, speciaal voor jongeren.

Het thema van het evangelisatiejaar "Deel het uit" werd ook gekozen voor de ontmoetingsdag. Het themalied "Vijf broden en twee vissen" gemaakt door br H. Blaak werd op de Algemene Vergadering te Groningen uitgetoetst en bleek een goed aan te leren lied te zijn.

Via de Gewesten werden alle gemeentezangkoren benaderd om mee te zingen in een groot ontmoetingsdagkoor o.l.v. br H. Niemeijer.

De LOC schrijft in haar jaarverslag: "We hopen een geweldige dag te beleven met elkaar en met de Heer. Een dag waarop we met dankbaarheid aan Hem mogen terugkijken en een dag waarop we verlangend vooruit mogen kijken naar datgene wat de Heer nog meer zal gaan doen. We zien uit naar deze dag. Alle commissies zijn voortvarend bezig."

3.8 ADVIESCOLLEGE BEROEPINGSWERK

De samenstelling van dit college is:

br H. Bijleveld
br G. van Mameren
br W. Hessels
Gezien het vertrouwelijk karakter werd van haar werkzaamheden geen verslag gemaakt.

3.9 MANAGEMENT TEAM VAN DE CHRISTEN

Aan het begin van het verslagjaar was de samenstelling van het management team:

br A. van den Berg
br A. van den Hoef
br J. Chr. Schipper
br H.G. de Winkel

Aan het eind van het verslagjaar was de samenstelling als volgt:

br A. van den Hoef
br J.S.C. van der Meulen
br J. Riksten
br H.G. de Winkel

De management team kwam meerdere malen samen, enkele malen samen met de redactiecommissie 'De Christen'. Onderwerp van bespreking waren onder meer:

- financieel resultaat 'De Christen' over 1993;
- financiële gegevens van 'De Christen' over 1994; en
- begroting van 'De Christen' voor 1995.

Helaas moest worden vastgesteld dat er onvoldoende groei in het aantal abonneementen werd gerealiseerd.

In het voorjaar van 1994 adviseerde het management team, na overleg met de redactiecommissie, de UC, om ter beperking van een te verwachten overschrijding van de begroting 1994, in de zomerperiode de verschijningsfrequentie te beperken en terug te

brengen tot één editie per drie weken. De UC nam dit advies over en alle betrokkenen werden van deze ontwikkeling op de hoogte gesteld. Voorts werd opnieuw een onderzoek ingesteld naar de totale opbouw van alle kosten die betrekking hebben op de vervaardiging van 'De Christen'. Dit onderzoek leidde er toe dat in de voorbereiding van de lay-out veranderingen werden aangebracht, die leidden tot een beperking van de stijging van de kosten. Op verzoek van de UC schreef het management team, in overleg met de redactiecommissie, voor de Algemene Vergadering 1994 bij de begroting voor 1995 een notitie over 'De Christen'. Deze notitie werd, na uitvoerige bespreking, in geamendeerde vorm, door de Algemene Vergadering aangenomen. De UC zegde de Algemene Vergadering toe in 1995 opnieuw een onderzoek te zullen doen naar mogelijke wijzigingen in de vormgeving, verschijningsfrequentie en exploitatie van 'De Christen'.

4. VERTEGENWOORDIGINGEN

In het verslagjaar was de Unie vertegenwoordigd in de volgende instanties:

Baptisten Wereld Alliantie:
br P. van der Werf, primus
br T.F. Smit, secundus.

Europese Baptisten Federatie:

br P. van der Werf; primus;
br T.F. Smit; secundus.

Interkerkelijk Contact inzake Israël:

br G.H.W. Pflaum; primus;
br K.M. Gerritsen; secundus.

Interkerkelijk Contact in Overheidszaken:

br J.Chr. Schipper; primus;
br A. van den Berg; secundus.

CIO-Gezondheidszorg:

br A. van den Berg

CIO-Militair:

br J.Chr. Schipper

Interkerkelijk Overleg in Schoolzaken:

br J.J. Pabon

Nederlandse Zendingsraad:

zr A.M. Blaauw-Tijman; primus
br B. Posthumus; secundus.

Raad van Contact en Overleg betreffende de Bijbel:

br H.C. Schaap; primus;
br J.H. Hofman; secundus.

Stichting Oecumenische Hulp:

br J. Aaldring

Nederlandse Baptisten Jeugd-Beweging:

br W.P. van Berkel

Stichting Verpleeg- en Verzorgingshuizen

Tabitha, Amsterdam:

br J.Chr. Schipper

De verslagen van de vertegenwoordigers werden met de "Zending aan de gemeenten" de gemeenten toegezonden.

5. ALGEMENE VERGADERING

De Algemene Vergadering werd op 26, 27 en 28 oktober 1994 te Groningen gehouden. Br A. Niessink, voorzitter van de Commissie der Unie, hield zijn openingstoespraak naar aanleiding van 1 Petrus 2: 1-10 en had als thema "Levende stenen, ja dat kan."

Tot voorzitter van de vergadering werd br H. Bijleveld uit Apeldoorn gekozen. Br A. Nijland fungeerde als sekretaris. Vier nieuwe gemeenten werden in de Unie opgenomen: Delft, Driebergen, Veenendaal en Zoetermeer.

Een notitie van de Commissie der Unie en de Permanente commissie inzake de organisatie van de Unie werd met algemeen stemmen aanvaard.

De Algemene Vergadering heriep met grote meerderheid van stemmen het besluit van 1992 om in de nieuwe zangbundel een selectie van de psalmen op te nemen.

Tevens werd het voorstel aanvaard om de psalmen zoveel mogelijk toegankelijk te maken voor gemeentezang.

De beleidsnota van de Commissie der Unie inzake 'De Christen' werd in geamendeerde vorm met grote meerderheid van stemmen aangenomen.

In het kader van het evangelisatiejaar 1995 werd de conferentiemiddag voorbereid en verzorgd door de Evangelisatie Commissie der Unie met als thema 'Deel het uit'.

6. PERMANENTE COMMISSIES EN STICHTINGEN

Een algemeen jaarverslag van de Unie is niet compleet zonder dat deel van het werk te noemen, dat in en door de Unie werd verricht, doch voorbereiden begeleid door de Permanente Commissies en besturen van Stichtingen.

Voor meer gegevens over hun werkzaamheden wordt verwezen naar de jaarverslagen, elders in dit boek.

7. STATISTIEK

Het is verheugend, dat de cijfers over 1994 een stijging van het aantal leden te zien geeft.

De statistische gegevens over 1994 zien er als volgt uit:

Ledental per 1 januari 1994	12.187
Toename door:	
a. doop	427
b. attestatie	290
c. andere gemeenschappen	119
d. wederopname	51
e. correctie ledenlijst	17
Bruto toename:	904

Afname door:

a. overlijden	164
b. attestatie	266
c. andere gemeenschappen	106
d. onttrekking	205
e. uitsluiting	17
f. correctie ledenlijst	2
Bruto afname:	760

Zuivere toename:	144
Ledental per 31 december 1994	12.331

Het is bemoedigend dat 427 mensen zich lieten dopen en 51 zich weer lieten opnemen in de gemeente, aan de andere kant is het een zorgelijke ontwikkeling, wanneer 205 mensen zich onttrekken aan de gemeente.

8. JAARKRONIEK

januari:

- 09 Roepingenavond van het Seminarium der Unie.
- 09 Radiokerkdienst vanuit de gemeente Dordrecht met als voorganger br R. Erwich.
- 10-13 Studieconferentie voor voorgangers in 'De Bron' te Oud Leusden.
- 15 Instructiedag te Zwolle voor leiders van de Gemeente Bijbel School.
- 16 Br Z. Panneman verbindt zich als (parttime) voorganger aan de gemeente te Zoetermeer.
- 16 De gemeente te Delft begroet zr L. Schipper als haar (parttime) voorganger.

- 23 De gemeente Haulerwijk verwelkomt br Tj. de Graaf als haar nieuwe (parttime) voorganger.

- 30 Bijbelstudie-zondag uitgaande van de Gemeente Bijbel School.

februari:

- 06 Dag van gebed van de Baptisten Wereld Alliantie.
- 12 De gemeente te Hoogeveen herdenkt het 40-jarig bestaan van de gemeente.
- 12 Info-dag van het Seminarium voor studenten die de dagopleiding willen volgen.

maart:

- 12 Info-dag van het Seminarium voor studenten die een studie aan de

Tweede Weg Opleiding willen volgen.

- 16 Dr O.H. de Vries aanvaardt het ambt van bijzonder hoogleraar aan de Universiteit te Utrecht.
- 19 Landelijke zendingsdag te Zwolle georganiseerd door de Unie Zendings Commissie en de Werkgroep Wereld in Nood.

april:

- 03 Radiokerkdienst vanuit de gemeente te Leeuwarden met als voorganger br H. Nobbe.
- 18-19 Conferentie van de Broederschap van Baptisten Voorgangers in 'De Bron' te Oud Leusden.

- 21-24 Jaarvergadering van het Europees Baptisten Zendinggenootschap te Schmiedeberg (Duitsland).
- 24 Zondag van de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging.
- 26 Algemene Vergadering van de Nederlandse Baptisten Vrouwen Beweging te Zwolle.

mei:

- 01 Uitzenddienst van br en zr W.A.C. Hardeman-Sussenbach in het gebouw van de gemeente te Utrecht Noord.
- 08 Dankdienst van de gemeente te Veenendaal ter gelegenheid van de verzelfstandiging van de gemeente.
- 27 Jaarvergadering van de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging te Zwolle.

AVONDMAALSVIERING A.V. 1994

- 29 Br A.G. den Dekker neemt afscheid van de gemeente te Groningen Zuid.

juni:

- 05 De gemeente te Krömmenietje betreft een nieuw onderkomen.
- 08 Br Y. Horjus behaalt zijn doctoraal bul aan de Universiteit te Utrecht.
- 12 De gemeente te Deventer verwelkomt br A.G. den Dekker als haar nieuwe voorganger.

juli:

- 18-24 In Uppsala (Zweden) wordt de council-meeting van de Baptisten We-

reld Alliantie gehouden.

- 26-31 In Lillehammer (Noorwegen) wordt het congres gehouden van de Europese Baptisten Federatie.
- 31 Radiokerkdienst vanuit de gemeente te Apeldoorn met als voorganger br H. Bijleveld.

augustus:

- 21 Vanuit de gemeente te Spijkenisse wordt via de Wereldomroep een radiokerkdienst uitgezonden waarin br P. Kos voorgaat.

september:

- 17 Opening van het cursusjaar van het Seminarium der Unie te Apeldoorn.
- 17-18 Weekend voor alleenstaanden te Steenwijk, uitgaande van de Werkgroep Alleenstaanden.
- 20 Nationale Conferentie van de Nederlandse Baptisten Vrouwen Beweging in 't Heem te Hattem.
- 21-25 Council meeting van de Europese Baptisten Federatie te Dorfweil (Duitsland).
- 25 De uitzenddienst van zr J. Baas wordt gehouden in de Elias Feisserkapel van de gemeente te Rotterdam Centrum.

oktober:

- 01 De gemeente te Lelystad neemt het nieuwe gemeentecentrum 'De Hoeksteen' officieel in gebruik.
- 03-05 Werkbijeenkomst voor gemeente en evangelisatie in 'De Bron' te Oud-Leusden, uitgaande van de Evangelisatie Commissie der Unie en de Werk- en Studiegroep voor Evangelisatie.
- 07-09 De Jongeren Algemene Vergadering van de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging wordt gehouden te Emmen.
- 23 Br W. Kos verbindt zich als voorganger aan de gemeente te Hoogezand (Beukemastraat).
- 26-28 Algemene Vergadering der Unie te Groningen.
- 30 De gemeenten te Dokkum en Kollumerzwaag nemen afscheid van hun voorganger br N. Schipper.

november:

- 06 Br Joh. Scholtens neemt als voorganger afscheid van de gemeente te Muntendam.
- 06 De gemeente te Makkum neemt afscheid van haar voorganger br S.A. Wijchers.
- 13 Radiokerkdienst vanuit de gemeente te Noorderbergum, waarin br T.F. Smit voorgaat.
- 13 De gemeente te Almelo Geraniumstraat verwelkomt br N. Schipper als haar nieuwe voorganger.
- 18 In acht plaatsen in ons land worden ter voorbereiding op het evangelisa-

tiejaar gewestelijke gebedsdiensten gehouden.

- 20 Br Joh. Scholtens verbindt zich als voorganger aan de gemeente te Vroomshoop.

9. TENSLOTTE

Zo hebben wij de activiteiten die er in 1994 waren opgesomd. Zo'n opsomming heeft altijd iets afstandelijks. Daarom is het goed te bedenken dat al die activiteiten met mensen en met gemeenten te maken hebben. De Unie Commissie is er van doordrongen dat het werk in de plaatselijke gemeenten dikwijls veel van broeders en zusters vergt, temeer omdat gemeenten zijn in onze individualistisch ingestelde samenleving niet gemakkelijk is. Is het teveel gezegd, wanneer wij stellen dat het individualisme ook het gemeente-zijn van vandaag aantast? Leeft in de gemeenten nog voldoende het besef dat zij die tot de gemeenten behoren op elkaar aangewezen zijn? En dat broeders en zusters samen het lichaam van Christus vormen? De verscheidenheid in de beleving van het geloof is door de jaren heen ook in onze gemeenten toegenomen. Daardoor wordt samen gemeente-zijn meer uitdagend en spannend. Misschien geldt wel meer dan ooit dat de gemeente de plaats is waar broeders en zusters elkaar om Christus' wil moeten vasthouden. Als dit in de gemeenten met liefde en respect voor elkaar wordt geoefend, zal dit zijn uitwerking in de gemeenschap van gemeenten niet missen. Anders gezegd: als in de plaatselijke gemeente de leden beseffen dat zij elkaar nodig hebben, dan zal vervolgens de gemeenschap in onze gemeenten intenser worden beleefd.

De UC wil niet nalaten de werkers op het Uniebureau te bedanken, die met veel inzet en plichtsgetrouwheid hun werk doen. Broeder en zuster W. de Vries-van der Galien zijn per 1 september gestopt met hun werk als beheerdersechtpaar van 'De Vinkenhorf' en op dezelfde datum kwam een officieel einde aan het dienstverband met zr De Vries. Wij zijn hen dankbaar voor hun inzet en trouw waarmee zij hun werk hebben gedaan en zijn blij dat zij zich bereid hebben verklaard de vergaderingen te blijven verzorgen. Wij zijn veel dank verschuldigd aan broeder P. van der Werf, die tot augustus vol overgave zijn werk deed als algemeen consulent. Hij bezocht gemeenten en voorgangers en voerde vele gesprekken. Nu hij door ziekte aan huis gebonden is, willen wij hem en zijn vrouw gedenken in onze gebeden en hem van harte beterschap en Gods zegen toewensen. Wij zijn dankbaar voor het vele werk dat de vrijgestelden in onze Unie verzetten. Hun werk is van grote betekenis voor

onze gezamenlijke arbeid.

In het besef dat de Unie er is om dienstbaar te zijn voor onze gemeenten, willen wij de Heer bidden om kracht en wijsheid voor onze gemeenten. Dat zij levende gemeenten van Christus mogen zijn! En zo willen wij bidden om kracht en wijsheid voor onze gezamenlijke arbeid en dat dit gezamenlijke werk dienstbaar mag zijn aan het werk van onze gemeenten!

De Commissie der Unie

Opgesteld door
A.M. Nederlof-Grobbe,
algemeen adjunct.

Kandidaten voor de verkiezingen van de Algemene Vergadering 1995

Voorzitter Algemene Vergadering:

br. H. Bijleveld
Apeldoorn, 62 jaar,
voorganger van de
gemeente Apeldoorn,
voorzitter van het
Curatorium van de
bijzondere leerstoel,
lid van het Advies-
college inzake
Beroepingswerk.

Voormalig lid CvdO, Curatorium, UBS
en voorzitter AV 1992, 1993 en 1994.

Commissie der Unie

(vacature br A. van den Berg en br J. Chr. Schipper)

br. J. Bos
Hoogeveen, 56 jaar,
adviseur informatie-
voorziening &
automatisering
ingenieursbureau, lid
gemeente Hooge-
veen-Beukemastraat.
Geen taken in de ge-
meente en de Unie.

Voormalige taken in de Unie: lid ECU,
secretaris SOU en voorzitter plaatselijke
voorbereidingscommissie 100 jarig be-
staan Unie en 150 jaar Baptisme in Ne-
derland.

taak in de Unie.

br. P.M. van der
Dussen
Veenendaal, 51 jaar,
voormalig beroep:
hoofd Personeel
& Organisatie,
lid gemeente Veen-
endaal en kringleider
in de gemeente. Geen
taak of voormalige

lig lid van de UC, CvdO, ECU en redac-
teur 'De Zaaier'.

br. W. Hessels,
Emmeloord, 64 jaar,
consulent van de ge-
meente Emmeloord,
lid van de gemeente
Emmeloord, lid
ZBC en Advies-
college inzake Beroe-
pingswerk. Voorma-
lig lid van de UC, CvdO, ECU en redac-
teur 'De Zaaier'.

br. F. Koster,
Spijkenisse, 51 jaar,
ambtenaar Haven-
politie, lid gemeente
Spijkenisse, oudste
en voorzitter van de
raad, lid commissie
uniezaken. Geen taak
of voormalige taak in
de Unie.

tie Unie. Voormalig lid UC.

br. A. Niessink,
Vaassen, 57 jaar, fi-
nancieel ambtenaar,
lid gemeente Apel-
doorn, secretaris ge-
meente en leider
GBS. Lid bestuur
Pensioen- en Invalidi-
teitsfonds en lid
Werkgroep Organisa-
tie Unie. Voormalig lid UC.

Financiële Commissie der Unie

(vacature br H. Wierda)

br. A. Radenborg,
Spijkenisse, 49 jaar,
douane-ambtenaar,
lid gemeente Spijke-
nisse, penningmeester
van de gemeente, lei-
der bijbelstudiegroep
en redacteur. Geen
taak of voormalige
taak in de Unie.

Evangelisatie Commissie der Unie

(vacature br P.W.M. Egberts)

br. P. Kos
Spijkenisse, 31 jaar,
voorganger gemeente
Spijkenisse. Geen
taak of voormalige
taak in de Unie.

Unie Zendings Commissie

(vacature br B. Posthumus)

zr. J. Brongers
Eindhoven, 49 jaar,
voormalig beroep:
verpleegkundige, lid
gemeente Eindhoven,
secretaris zusterhulp.
Geen taak of voorma-
lige taak in de Unie.

br. K. Stap
Veendam, 44 jaar,
voorganger van de ge-
meente Veendam.
Voormalig beroep:
leraar basisonderwijs.
Geen taak of voorma-
lige taak in de Unie.

Commissie voor de Opleiding

(vacature br J. Bouritius)

br. P.J. Prijt
Eindhoven, 39 jaar,
voorganger (en lid)
gemeente Sittard-
Heerlen, leraar gods-
dienst en werkzaam
in familiebedrijf
(meubelzaak). Voor-
zitter kampwerk
Baptistengemeente

Eindhoven. Lid Radio en Televisie Com-
missie, secretaris bestuur Zendtijd voor de
Kerken, voormalig lid van de CvdO.

zr. N.E.T. Tadema-de
Haan
Heerenveen, 51 jaar,
geestelijk verzorger
psychogeriatrisch
verpleeghuis, lid ge-
meente Heerenveen,
voorganger in bijzon-
dere dienst gemeente.
Geen taak of voorma-
lige taak in de Unie.

Redactie Commissie 'De Christen'
(vacature zr L. Schipper en twee bestaande vacatures)

zr H. Lalleman-de Winkel
Hoogeveen, 38 jaar,
docente Seminarium,
lid gemeente
Coevorden, taken in
de gemeente: leider
bijbelstudiegroepen
en pastoraat.
Medewerkster

'Zaaierskrant' en oud lid redactie-
commissie 'De Christen'.

br J.H. Stijkel
2e Exloërmond, 45
jaar, voorganger van
de gemeente 2e
Exloërmond. Secretaris
redactiecommissie
'De Christen', lid
werkgroep redactie
GBS en oud lid
redactiecommissie

'De Christen'.

ROUTEBSCHRIJVING NAAR DE A.V.

De Algemene Vergadering wordt gehouden in het kerkgebouw "De Kandelaar", gevestigd aan de Navolaan 28, 9500 AD Stadskanaal.

Per auto:

Komende van richting Assen-Groningen:

via Gieten-Gasselte richting Stadskanaal.

Bij verkeerslichten (brug) rechtsaf.

Via Handelsstraat-Poststraat-Hoofdstraat het kanaal volgen tot aan de sluis.

Hier gaat u linksaf (Amerikalaan) na ± 100 meter vindt u "De Kandelaar" aan de rechterzijde.

Komende uit richting Groningen-Hoogezand:

Bij verkeerslichten rechtdoor en bovenvermelde route volgen.

Komende van richting Emmen:

neemt u de afslag Borger-Stadskanaal. Bij verkeerslichten (brug) rechtdoor, na ± 100 meter linksaf. Na ± 500 meter vindt u "De Kandelaar" aan de linkerkant.

Komende via de N366 (Veendam-Ter Apel) de afslag Buinen-Borger nemen.

Vervolgens de 3e weg rechts na ± 500 meter vindt u "De Kandelaar" aan de linkerkant.

Per openbaar vervoer:

Vanaf N.S.-station Assen (lijn nr. 28) vertrekt er elk uur een Gadobus naar Stadskanaal. Vanaf Gadostation naar "De Kandelaar" is het ± 5 minuten lopen.

Voorgangers- convent Gewest Holland

Het is niet altijd zo dat we na een ontmoeting van voorgangers ons tot u richten via De Christen. Nu echter, gevoelen we deze behoefte wel, daar we onlangs een bijzondere ontmoeting met elkaar gehad hebben. Deze ontmoeting vond plaats op 12 juni in de Triomfatorkapel te Alphen a/d Rijn, alwaar we vaker als convent samenkwamen.

Dit keer hadden we als onderwerp 'Als je er zelf een einde aan maakt', wat eerst door ds Koekkoek vanuit bijbels-theologisch perspectief werd belicht en daarna voor ds v.d. Berg werd besproken vanuit zijn ervaring met de contacten van diverse hulpverleningsinstanties. Het onderwerp van suicide komen we vaker in de bijbel tegen dan menig een vermoedt. Vele relevante teksten werden besproken, waarbij het opmerkelijk is dat de bijbel geen waardeoordeel uitspreekt over mensen die zichzelf het leven benemen.

In de bijdrage van ds v.d. Berg werd duidelijk dat de huidige tendens zo is dat aan de individuele wil van de patiënt een zeer grote waarde wordt gehecht. Zelfs zo groot dat patiënten 'het recht hebben' om zelfmoord te plegen.

In de gesprekken die volgden op de beide

inleidingen bleek duidelijk dat menige hulpverleningsinstantie tekort schiet als het gaat om mensen die zichzelf dood wensen. Als conventdeelnemers voelden we het zo aan dat 'men' het probleem gewoonweg niet 'aankan'. Wat dat betreft leven we in een chaotische tijd. Dit trof ons diep! Vandaar ook dit schrijven in dit blad. Beseffen we hoe groot de problematiek rondom dit onderwerp wel is en hoe machteloos men is!

Wat ons ook trof was het grote benaderingsverschil tussen christenen (predikanten, gemeenteleden, christelijke ziekenhuizen) en niet-christelijke hulpverlening. Wat zijn we dan als christen toch rijk dat we altijd mogen wijzen op een liefdevolle hemelse Vader, Die Zijn liefde bewezen heeft door Zijn Zoon in onze plaats te laten sterven! Daardoor is er altijd hoop voor de mens in nood; al beseffen we dat dit gemakkelijker is uit te spreken dan toe te passen voor een mens die werkelijk diep in de put zit.

Als convent was het onze behoefte om u over deze ontmoeting in te lichten. Behalve in De Christen zal dit artikel ook in de gemeentes van de Broederschap verspreid worden, daar in het gewest Holland de voorgangers van zowel de niet-geünieerde als de wel-geünieerde gemeentes samenkwamen.

Namens het convent,

H.G. Koekkoek, G.J. Goessens

Eremedaille

Tijdens de herdenkingsdienst van de Christelijke Oranjevereniging op 28 april jl in de Grote Kerk te Hilversum, werd door de burgemeester, mevrouw Kraaijeveld-Wouters, de gouden eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau uitgereikt aan broeder M.N. Looije.

bericht uit de gemeente
Amsterdam-Centrum

Zoeklicht Toogdag

Traditioneel op de laatste zaterdag van augustus, dit jaar de 26e, wordt de Zoeklicht Toogdag gehouden in de Jaarbeurs te Utrecht.

De samenkomsten zijn om 10:00 uur en 14:00 uur. Sprekers zijn ds Jac. Schouten, ds Hans Esbach, drs Jan van Barneveld en Nol Esmeijer. Het thema is 'De duisternis zal wijken'.

Medewerking is er o.a. van het Chr. Mannenkoor Stadskanaal, Polyphonie, Zingend Getuigen en Looft de Heer, o.l.v. Johan Pots. Verder van het jongerenkoor Get Together o.l.v. Peter Grasmeijer. Voor kleine kinderen is er crèche, voor kinderen en jongeren zijn er speciale programma's.

Euthanasie: een duwtje naar de hemel?

De discussies over euthanasie laaien weer hoog op. Lijken de problemen voor "euthanasie op verzoek" min of meer opgelost doordat de meerderheid van het Nederlandse volk daar achter staat, voor "levensbeëindiging zonder verzoek" liggen er nog belangrijke ethische vragen. In een tijd waarin veranderingen zich bijzonder snel voltrekken, zijn ook cultuur en moraal in een snel veranderingsproces opgenomen.

Vergrijzingsaspect

Mensen worden alsmaar ouder en nu beschikt de wetenschap over mogelijkheden om het ouder worden te verlengen met zo'n 10 jaar of meer. Sommigen vinden het prima, maar anderen hechten meer belang aan een intens beleefd korter leven dan aan een eindeloos lang leven met leegheid. Vooral in Amerika wordt er hard aan levensverlenging gewerkt maar dat was niet het eerste doel. Het ging er aanvankelijk om, om te komen tot een goede oude dag en niet in de eerste plaats om een lange oude dag.

Ook in Nederland worden we geconfronteerd met het "vergrijzingsaspect". Toch zitten we al heel snel in de illusie: het is goed, als het medisch handelen volgens de regels wordt uitgevoerd.

Mag het?

De publieke discussie over de toelaatbaarheid van levensverkortend handelen in de gezondheidszorg heeft zich vooral geconcentreerd op het actief verkortend handelen. Vroeger was het weinige dat artsen konden doen, goed. Het is alsof de oude houding dat je als arts moet doen wat je kunt, nu nog steeds doorwerkt. Maar de uitkomsten van behandelingen zijn vaak onzeker. In veel gevallen leiden ze niet tot genezing, maar wel tot levensverlenging door het – vaak slechts tijdelijk – stopzetten van ziekteprocessen. Het is duidelijk dat degenen voor wie de eerbied voor het leven op de eerste plaats komt van mening zijn dat het leven onder alle omstandigheden beschermd moet worden. Zij zullen een behandeling die een levensverkortend effect heeft nooit gerechtvaardigd achten. Discussies hierover lopen vaak op niets uit, ook niet in de politiek. Het blijft steeds de vraag hoe

wij – als christenen in de maatschappij – zoeken naar een verantwoorde oplossing.

Euthanasie

De definitie van euthanasie is: een opzettelijk levensbeëindigend handelen door een ander (arts die door de wet bevoegd is) dan de betrokkene zelf, op diens uitdrukkelijk verzoek. Er moet sprake zijn van uitzichtloos, ondraaglijk en niet weg te nemen lijden dat niet, dan wel niet op medische zinvolle wijze kan worden verzacht. 'euthanasie' betekent oorspronkelijk: een goede dood sterven! Het kan gaan om de situatie waarin een ondraaglijk lijden het praktisch onmogelijk maakt menswaardig te sterven. De ethische vraag voor mij als cardiologie-verpleegkundige heeft daarom betrekking op de vraag: kan het ethisch verantwoord zijn een reeds begonnen en niet meer te stuiten stervensproces doelbewust en drastisch te verkorten met het oog op de menswaardigheid van dat sterven?

De stervende in zijn eindfase

Bij een stervende in zijn eindfase biedt pijn een houvast, want daardoor is de arts gerechtvaardigd de dosis (van een pijnstillend middel) dusdanig hoog op te voeren, dat de patiënt eventueel tengevolge hiervan overlijdt. Tegen een opvoeren van de dosis is geen bezwaar, mits dit overeenkomt met de aanwezige of te verwachten pijn. Een overglijden in de dood kan dan, mits niet metterdaad gezocht, als neveneffect worden aanvaard. De reden hiervan is ook hier weer, dat de menswaardigheid belangrijker is dan de duur van het stervensproces. Ofschoon dit veel lijkt op euthanasie of op levensbeëindiging, is dit toch duidelijk hiervan te onderscheiden. In de huidige wetgeving inzake euthanasie

en hulp bij zelfdoding is er geen sprake meer van actieve of passieve euthanasie. Wat voorheen als passieve euthanasie wordt beschouwd valt nu niet meer onder de wet op euthanasie. Alleen actieve euthanasie wordt nog steeds strafbaar gesteld.

Beslissingen nemen

Beslissingen om menswaardig te sterven worden regelmatig louter op emotionele gronden genomen. Het is moeilijk om in deze situaties steeds het goede te kiezen, en om de patiënt en diens familie zo goed mogelijk te begeleiden, in de hoop dat ze het sterven niet als ondraaglijk ervaren en niet verlangen naar euthanasie!

Zelf ben ik werkzaam in ziekenhuis Rijnstate te Arnhem als cardiologie-verpleegkundige op een eerste-hartehulp. Ik word in mijn werk regelmatig geconfronteerd met euthanasie of een vorm van levensbeëindiging. Vanuit mijn christelijk geloofs- en levensbeschouwelijke overwegingen vind ik zelf dat de mens niet geoorloofd is eigenmachtig en willekeurig aan het leven een grens te stellen. Omdat God het leven geeft, hebben wij de plicht het leven in stand te houden. De voortzetting daarvan mag niet afhankelijk zijn van onze gedachten over zinvolheid en leefbaarheid. Het toedienen van een dodende injectie is voor mij onaanvaardbaar! Het nalaten dan wel stoppen van een bepaalde behandeling is voor mij ethisch te verdedigen, omdat in deze beide gevallen besloten kan worden het stervensproces zo draaglijk mogelijk te maken. Helpen om klaar te komen met het leven betekent voor mij helpen om het sterven als laatste levensrealiteit en laatste levensfase te realiseren!

Theo de Zwart

JUBILEUM-BOEK

Het jubileumboek ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van het Baptisme in Nederland "Plant van eigen bodem" is verkrijgbaar bij het Uniebureau, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin. Tel. 030 284457/284494, fax 030 251798.

De prijs voor dit mooie boek met veel foto's uit onze geschiedenis is 15,00, excl. verzendkosten.

De-Publiciteits Commissie

Actueel

Bijbelstudieboekje voor jongeren

ONTDEKKINGSTOCHT, een dagelijkse gids door de Bijbel. (vert. uit Engels) Ro Willoughby (eindred.), uitgeverij IBB i.s.m. IFES-Nederland, Culemborg, 1994, 444 blz., f 23,50. ISBN 90.323.0711.8

"Als je gesteld bent op voorverpakte, gemakkelijk te verteren "heilzame gedachten", blijf dan bij deze studies uit de buurt. Als je mee wilt gaan met een goed doordachte gids die jouw intelligentie respecteert, begin dan hier!" Dat schrijft Ian Coffey aan het begin van Ontdekkingstocht, een bijbelstudie boekje voor jongeren.

Het is een bijbelstudieboekje dat als doel heeft: "God ontmoeten en op Hem gaan lijken." Een boekje dat dus past in de persoonlijke stille tijd van een Christen die wil groeien in z'n geloof. Groeien in je geloof valt lang niet altijd mee. Bijbelstudieboekjes willen je daarbij helpen, maar die zijn soms saai, uitgekauwd en beledend. Dit boekje doet er veel aan juist dat te vermijden. Het is opgebouwd uit twaalf delen. Ieder deel behandelt de teksten uit de Bijbel vanuit een bepaalde invalshoek. Bijvoorbeeld: *overzichtsstudie* (om een globale indruk van een omvangrijk Bijbelboek te krijgen); *woordstudie* (waarin kernwoorden uit de Bijbel behandeld worden); *karakterstudie* (hierin wordt gekeken naar hoe God met bepaalde personen omging); *geschiedenisstudie* (om een algeheel idee van een verhaal te krijgen); *meditatievestudie* (een aantal dagen rondom een tekst om via verschillende kanten een tekst te bekijken en ervan te leren), en nog zeven meer dus. Al die delen behandelen telkens verschillende Bijbelteksten. Ieder deel bestaat weer uit een aantal weken en iedere week heeft vijf stukjes voor studie en gebed. Hierin worden suggesties gedaan voor een vrije verwerking in het weekeinde. Vaker wordt verwezen naar bijvoorbeeld een concordantie of een Bijbels woordenboek, die moet je dan maar net hebben natuurlijk, maar wellicht brengt een vriend, dominee, of bibliotheek daarbij uitkomst. Het boekje is in principe bedoeld om twee jaar te gebruiken.

In het gebruik vind ik het heel praktisch. Achter in het boekje staat een lijst met alle onderwerpen. Zo kun je telkens (extra) bestuderen wat je zelf aanspreekt of waar je juist mee bezig bent. Wat handig is, is dat je vijf i.p.v. zeven stukjes hebt voor een week. Soms kom je (wat om de praktijk gewoon gebeurt) een dag niet aan een stukje toe. Dit boekje zorgt er voor dat dan niet meteen de lijn uit je stille tijd/bijbelstudie is. Doordat dat vaak bij andere boekjes wel snel gebeurt heb je de neiging er ook sneller mee te stoppen. Nog een pluspunt: op de lijst achterin kun je ook meteen bijhouden wat je al gedaan hebt. Door het boekje wordt je zelf aan het denken gezet over Bijbelgedeelten rond een bepaald thema. Door te lezen, te bidden en zelf te denken bouw je optimaal aan je relatie met God en dus aan je geloof. Het boekje is praktisch, neemt jou zelf serieus en ziet de Bijbel als het Woord van God.

Natuurlijk moet je zelf het boekje beoordelen dus kijk er eens in bij een (evangelische) boekhandel. Wat mij betreft: een boekje om mee aan de slag te gaan; een aanrader dus!

Roger Dragstra

Nieuw Vakantie Bijbel Week Pakket: Jezus is een echte Vriend!

Vakantie Bijbel Week: Knutselen, luisteren naar een Bijbelverhaal en vrij verhaal, zingen, bidden en samen spelen. Het lijkt veel op de zondagsschool en club, maar toch is het ook weer heel anders. Een week lang 's morgens of 's middags een behoorlijk aantal kerkelijke en buitenkerkelijke kinderen bij elkaar. Een unieke kans om ze door elkaar en door alles wat er wordt gezegd en gedaan iets te laten zien van Gods grote liefde voor de wereld en ook voor elk van hen heel speciaal.

De NBBJ heeft standaardpakketten voor het houden van een Vakantie Bijbel Week. Een nieuw pakket is net klaar. Thema is: Jezus is een echte Vriend! Het bevat aanwijzingen voor het organiseren van een Vakantie Bijbel Week, een uitnodiging/folder, label-werkjes, Bijbelverhalen, twee vrije verhalen en suggesties voor een vervolg op de Vakantie Bijbel Week. Bel voor meer informatie het Jeugdburo van de NBBJ: 05120-15687.

Ouderenweek

De Christen wilde ook dit jaar weer een verslag opnemen van onze Ouderenweek in Fredeshiem 17-24 jun jl. We vertrokken die 17e juni met slecht weer. Maar wat hebben we later van de zon kunnen genieten. Zowel van buiten als van binnen. Eerst elkaar wat onwennig afastend, maar spoedig groeide een familieband. De 6 verschillende kerkgemeenschappen gingen daar samen op weg als Koningskinderen. En wat voor een weg. De Scholtens kon zijn schaapjes heel goed leiden en van heerlijk Voedsel voorzien. De Wijchers, die jammer genoeg met zijn Grietje niet aanwezig kon zijn, vanwege haar operatie, was er wel voor de kerkdienst. Zijn preek over Luc. 19:11-27 over 'de ponden' was zeer indringend. Wat doen wij met ons pond? Begraven of uitdelen, zodat het vruchtdraagt voor onze Heiland? De collecte voor de NBBJ bracht f 170,- op.

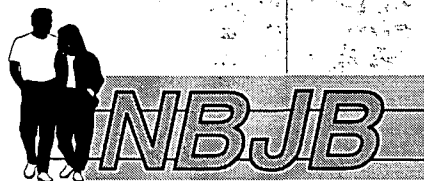
Bij de koffie oranjekoek. Alle dagen volop en heerlijk te eten. Veel wandelen in de bossen, spelletjes, bijbelse of andere kwissen en gedichten. 's Avonds een dagsluiting door ds of br de Vries. Veel zingen, en dan die musical van 'Spirit'. We zagen die op video, een topper hoor. Al vele jongeren zijn door dit enthousiaste spel, over de eerste christengemeenten bereikt en tot zegen voor hen en anderen geweest. Deze jongeren zijn capabel om straks onze fakkel over te nemen.

Onze bingspelen brachten voor de zending f 105,- op. Er was een fijne bus-tocht met musea bezoek en een pracht waterorgel; dominees fijne humor, de hulp van zijn vrouw op vele strategische punten. Br de Vries die dan weer organisator, dan weer bijna ds moest zijn. Zijn Grietje die allerlei waren verkocht in het winkeltje, te veel om op te noemen.

Kom, zie en overtuig u DV in 1996. NBBJ bedankt voor dit kamp. Dat u het toch weer voor elkaar kreeg. Dank aan allen die het weekverslag maakten. Dank bovenal aan onze hemelse Vader die ons daar (en onze geliefden thuis) spaarde om ons thema van de week "SAMEN DELLEN" waar te maken. Doe het en zeg niet: Ik heb daar geen gaven voor. Ieder kan toch een arm om een eenzame heen slaan, of een luisterend oor hebben, een bemoedigend woord spreken en de nood van de ander zien? Daarvoor gaf onze Schepper ons handen, armen, ogen, oren en een mond. Want ook dit zijn gaven van de Geest. Zullen we afspreken DV tot volgend jaar???

Allen veel liefs en de hartelijke groeten,

J. en Gr. de Vries uit Workum

Rechten en plichten in beweging

Met hart en ziel is ze bezig zich ten dienste te stellen voor de zending: zr. J. Blaauw-van Lune uit Stadskanaal. Namens onze Unie is zij lid van het bestuur van de EBM (Europäische Baptistische Mission), om op deze wijze de Heer en Zijn werk in de zending te dienen. Met veel plezier doet zij dit sinds 1990 toen zij, na voorgedragen te zijn door de Unie, in het bestuur verkozen werd. Een korte bijdrage vanuit de trein?

Veel reizen

De EBM is een Europese aangelegenheid. Er zijn 4 vergaderingen per jaar en elke vergadering heeft zijn eigen plaats. Meestal reis ik per nachttrein, zodat ik op tijd aanwezig kan zijn. De fabel 'je ziet nog eens wat' gaat in deze reizen dus niet op. De agenda van de vergaderingen is altijd vol, maar gelukkig kunnen we in een goede verstandhouding ons werk doen en dan kun je meer. Iedereen heeft een duidelijke inbreng.

De mens op het zendingsveld

Vooral het samenwerken aan de begeleiding van de zendingen zie ik als een belangrijke opgave. Hieraan werk ik dan ook erg graag. Dat heeft mijn hart. De mens op het zendingsveld is erg belangrijk. Dat is net zo goed de autochtone inwoner als de zending. Het gaat niet alleen om een project. Er is veel veranderd. Wat gebeven is en heel duidelijk moet zijn is de roeping van de zending. Dat onderstreept nog eens dat zending zijn geen 'baan' is. Wel is een goed afgeronde opleiding erg belangrijk. Ook in de partnerunies (in Afrika) hebben de mensen meer mogelijkheden om iets te leren. Het spreken van de voertaal is ook een van die punten die belangrijk zijn. De zending van tegenwoordig moet meer dan vroeger stressbestendig zijn. Er komt veel meer op hem/haar af. We hoeven al-

leen maar te denken aan de politieke onrust in de partnerlanden. Ook zijn de partnerunies mondige geworden. Datzelfde kunnen we zeker ook van de zendingen zeggen. Ze zijn zeker meer bezig met hun rechten en plichten. Dat is een goede zaak, wanneer maar niet de streep onder de rechten te dik wordt. Het is een maatschappelijke tendens om functieomschrijvingen vast te leggen en daaraan vast te houden. Toch zie ik het als erg waardevol dat een zending een grote mate van flexibiliteit kent. Dat betekent overigens niet dat je een jo-jo moet zijn. Zending is een roeping van de Heer. Dit roepingsbesef geeft rust in tijden van stress. Wanneer zaken anders gaan dan je je had voorgeteld, geeft het rust te weten dat God alle dingen leidt. Dit is iets waar de zending van mag leren. Het zijn vaak deze ervaringen die de zending helpen bij zijn/haar dienst aan de Heer.

Met dank aan zr. Blaauw-van Lune voor deze bijdrage.

Landenfolder Kameroen

In een kleurrijke folder met veel foto's wordt in kort bestek een overzicht gegeven van het werk wat Wim en Marjolein Hardeman-Sussenbach in Kameroen mogen doen in samenwerking met de plaatselijke gemeente. Op dit moment zijn ze bezig met een aantal kleine projecten, zoals het bouwen van windmolens, het fabriceren van een handwasmachine voor het opzetten van een wasserij waardoor een aantal vrouwen aan een inkomen geholpen kan worden. Ook met een project voor het bouwen van een zondagsschool hopen ze van start te kunnen gaan. Deze en meer informatie vindt u in de nieuwe folder, wellicht is die al in uw gemeente aanwezig, anders moet u de secretaris of de plaatselijke zendingswerkgroep vragen of ze deze bij mij willen bestellen.

Volgend jaar hopen we een folder van de Centraal Afrikaanse Republiek te kunnen presenteren met het werk daar en het aandeel dat Jeanette Baas'er in kan leveren.

Henk Slaakweg

De projecten

Er wordt in de gewesten druk gewerkt om te zorgen dat de zendingen hun werk kunnen doen. Ze kunnen een hoop informatie verzorgen over het werk dat we met elkaar willen doen. Allereerst het geld dat de UZC voor de salarissen en bijkomende nodig heeft, via collecten en giften bij elkaar te brengen.

Als tweede via diverse acties geld bij elkaar brengen voor de projecten die het werk van de zendingen ondersteunen. Achtereenvolgens wordt er gewerkt door: **Groningen:** Voor het medisch werk in Sierra Leone.

Drente: Voor het grote project.

Friesland: Voor het grote project.

IJsselgewest: Voor kleinschalige projecten in Garoua Kameroen.

Twente: Voor het adhoc-project van een jaar, Fonds nieuwe zendingen.

Holland: Voor een auto voor Jeanette Baas en kleinschalige landbouwprojecten Kameroen.

Als u met een gift een project wilt steunen kunt u dat via de gemeente of gewestelijke zendingswerkgroepen doen.

Henk Slaakweg

UZC-UITGAVEN

'De zending in - een lange weg'

Denk je dat de Heer je roept voor de zending?, vraag dan deze gratis folder aan bij: zr. A. Blaauw-Tijman, 05910-19169.

Werkboek zendingsdag '94

Dit werkboek bevat veel informatie over het zendingswerk van de Unie, 57 pagina's dik, onmisbaar voor zendingswerkgroepen en hen die belangstelling hebben voor de UZC, NBVB en de WIN, f 12,50 (incl. porto), bestellen bij: zr. J. Addens-Siems, 05980-22503.

Nog enkele restexemplaren:

Videoband - I: deze videoband geeft een indruk weer van het reilen en zeilen van 'ons' zendingswerk in Sierra Leone, impressie van de reis van de UZC-voorzitter.

Videoband - II: Een actuele videoband over het werk van fam. Hardeman in Kameroen. Een professionele en indrukwekkende video over wat mensen in de dienst van de Heer doen. Inlichtingen: br. H. Slaakweg, 075-219190

Zending

Hulp Moldavië gaat door

Het is bijna vier jaar geleden dat we besloten om onze geloofsgenoten in Moldavië te ondersteunen. Meerdere keren wordt de vraag gesteld of de hulp nog nodig is. Zoals bekend zijn de economische omstandigheden in landen als Wit-Rusland, Oekraïne en Moldavië (om er maar een paar te noemen) de laatste jaren steeds verder verslechterd, dit in tegenstelling met de ontwikkelingen in de Midden-europese landen als Polen, Tsjechië en Hongarije.

Niemand kan ver vooruit kijken, maar men verwacht in de komende vijf jaar een geleidelijke verbetering van de leefomstandigheden, in landen als Moldavië. Ook het Nederlandse bedrijfsleven is... daarbij betrokken en in ons 'eigen' werk hopen we daar ons voordeel mee te doen. Voorlopig is de hulp nog bitter nodig helaas.

Volgende transport

Zoals bekend is het volgende transport in het komende najaar. Velen vonden het prettig op tijd te weten wanneer de goederen weer verzameld moeten zijn. We rekenen er op dat landelijk alle goederen uiterlijk dinsdag 31 oktober zijn ingezameld. Plaatselijke acties kan men hier op afstemmen.

Uitdrukkelijk willen we er op wijzen dat goede, schone kleding van harte welkom is. Voor een groot aantal mensen in Moldavië ontbreekt het geld om kleding te kopen, het is dus "tweede hands kleding, of geen kleding". De pogingen om de kleding ook plaatselijk te verkopen zijn eerst opgegeven omdat er beslist geen geld is. Het verzamelde voedsel wordt goed verdeeld. We willen proberen, in overleg met de Moldaviërs, dit langzaam af te bouwen. Medicijnen, orgels, bijbels e.a. worden erg op prijs gesteld.

Daar de vrachtkosten per keer (met twee grote trucks) ongeveer f 15.000 bedragen, blijft het nodig dit ook plaatselijk goed in de gaten te houden. We willen na deze vier jaar ook in het bijzonder die gemeenten, die nog geen partner in Oost-Europa hebben, oproepen om zich bij ons aan te sluiten. Wij rekenen op elkaar en zij op ons.

Projecten

De scheiding tussen noodhulp en structurele hulp is moeilijk te trekken. In elk geval proberen we ook voor de langere termijn onze Moldavische geloofsgenoten te helpen. Er is een theologische opleiding gestart, meerdere cursussen zijn begonnen, kerken worden gebouwd, bijbels onder-

wijs op de staatsscholen wordt ondersteund. Het is nog maar een pover begin, maar iets om dankbaar voor te zijn. De zorg voor de allerarmsten, ouderen en kinderen, vraagt veel aandacht van de plaatselijke gemeenten en het is verbazingwekkend wat ze nog doen in de allerarmste omstandigheden. De ondersteuning van dit werk komt voor een deel uit Nederland, ook door de uitdeling van kleding en voedsel.

Jablona

Zoals bekend hebben we ons voor de langere termijn ingezet voor het bejaardentehuis in Jablona. De bouw vordert gestaag. Zoals reeds eerder vermeld heeft een werkgroep in de baptistengemeente te Apeldoorn zich bereid verklaard alles in het werk te stellen om de bouw en inrichting van het tehuis te ondersteunen. Dit alles in goed overleg.

Akties

De werkgroep te Apeldoorn wil proberen in september/oktober een plaatselijke actie van de grond te krijgen om zoveel mogelijk geld te verzamelen. Hieraan is gekoppeld een actie met de WILDE GANZEN, die het eindbedrag zullen verdubbelen.

Een ieder, die nu nog geld wil overmaken voor JABLONA, wordt verzocht hiermee te wachten tot er een oproep van de Apeldoornse werkgroep komt. Elk bedrag gestort, in een bepaalde periode, op het nummer van de WILDE GANZEN, t.b.v. JABLONA, zal dan worden verdubbeld.

Daarnaast heeft de werkgroep het plan, in samenwerking met ontwikkelingssamenwerking, een landelijke en plaatselijke actie te organiseren; waarover zij u apart zullen inlichten. We hopen dat we zo onze geloofsgenoten in staat kunnen stellen hun getuigenis, in de zorg voor de eenzamen, gestalte te kunnen geven.

Tot slot

Deze zomer zullen een aantal van ons in Moldavië zijn en in september hoop ik zelf voor een onderwijscongres daar te zijn en de onderlinge band weer aan te halen. Ondertussen verzamelt men in Apeldoorn de nodige materialen voor Jablona, die met een extra transport in september zullen vertrekken.

We rekenen op uw gebed en ondersteuning.

Jan Aaldring,
landelijk coördinator

Bulgarije Vergunning om te bouwen

De baptisten in Bulgarije hadden een vergevorderd plan om in Sofia een school, een weeshuis, een bijbelschool en een kerk te bouwen. Daarvoor was 17.000 m² grond aangekocht. Onder druk van een campagne tegen de baptisten in de media besloot het gemeentebestuur in februari 1995 de vergunning in te trekken.

Van allerlei kanten, ook van regeringen, waaronder de Nederlandse, werd aangedrongen om dit besluit te herzien. Op 12 juli jl. besloot de gemeenteraad het besluit te herroepen en vergunning te geven. Het grondoppervlak werd wel teruggebracht tot 12.000 m² en de aanvraag voor de bouw van een school en een kerk werd afgewezen.

Niettemin was Theo Angelov, de president van de Bulgaarse Unie, erg blij met de beslissing. Hij is dankbaar voor de vele gebeden en voor de inzet van de buitenlandse ambassades. Hij is zich daarbij wel bewust dat er nog moeilijkheden te verwachten zijn.

H.G. de Winkel

Gemeentebericht

Uitnodiging tot het bijwonen van de intrededienst van br. A. Schipper te Emmercompascuum.

Na het vertrek van ds. H. Nobbe naar Leeuwarden zijn we een paar jaar (bewust) vacant geweest. Mede om onze nieuwe kerk, die nagenoeg klaar is, te financieren. Maar geprezen zij God, die in alles voorziet, onze vacante periode is deels voorbij. Op zondag 27 augustus D.V. zal br. A. Schipper zijn intrede bij ons doen op basis van 50% dienstverband. Deze feestelijke dienst zal 's middags om 15.00 uur zijn in ons nieuwe kerkgebouw, Kanaal A n.z. 190 te Emmercompascuum.

Wij willen u hartelijk uitnodigen dit feest mee te beleven.

Voor wat betreft de officiële opening van ons nieuwe kerkgebouw kan ik u zeggen: Houd De Christen in de gaten. In september hoort (leest) u meer hierover, maar alles op z'n tijd.

Maar al met al kunnen we nu al zeggen dat we in Emmercompascuum bezig zijn met een rijk gezegend jaar. Geloofd zij God, Hij die in alles voorziet.

J. v.d. Ploeg, secretaris

Kerken in Aktie

Samenwerkingsverband voor zending, werelddiakonaat en ontwikkelingssamenwerking

Kerken gaan samenwerking onderstrepen met één naam

Van oudsher zetten kerken en christenen zich in voor de naaste in de wereld. Wij laten ons daarbij inspireren door de boodschap van de bijbel. Daarin wordt ons verteld over het Verbond dat God heeft met mensen. Hij werkt met ons aan een wereld waar voor iedereen een gelijkwaardige plaats is.

De protestantse kerken werken samen bij zending, werelddiakonaat en ontwikkelingssamenwerking (ZWO). Bijvoorbeeld in de relaties met partnerkerken in andere landen, bij rampenhulp, in het steunen van projecten en opkomen voor mensenrechten. Deze samenwerking wordt voortaan in Nederland geïmplementeerd onder één naam: *Kerken in Aktie*. Via de Stichting Oecumenische Hulp (SOH) is de Unie van Baptisten Gemeenten in dit werk betrokken.

Kerken in Aktie

Kerken in Aktie is een samenwerkingsverband van protestantse kerken en organisaties. Kerken in Aktie zal het ZWO-werk in Nederland op een duidelijke en eigentijdse manier presenteren.

Kerken in Aktie doet een appel aan alle mensen die vanuit hun geloof willen werken aan een betere wereld, soms tegen de verdrukking in. Zij vraagt mensen bondgenoot te zijn met anderen in de wereld. Zij vraagt steun voor het werk van kerkelijke en andere partnerorganisaties, dat wordt uitgevoerd in samenwerking met de ZWO-organisaties.

Kerken in Aktie rekent op u!

Kerken in Aktie is een nieuw samenwerkingsverband voor het ZWO-werk. Het presenteert werk dat al vele jaren bestaat, dankzij de inzet van mensen in de plaatselijke kerken. Uw betrokkenheid en inzet blijven daarom onmisbaar.

De deelnemende organisaties aan Kerken in Aktie vragen steun van predikanten, leden van de diakonieën, zendingscommissies en ZWO-groepen voor deze brede protestantse samenwerking bij het

uitvoeren van de campagnes binnen en buiten de kerken.

Kerken in Aktie steunt kerken

Kerken in Aktie vraagt steun voor partnerkerken bij hun evangelieverkondiging, theologische opleidingen, toerusting, pastoraat en dialoog tussen godsdiensten. Voorbeelden zijn:

- een theologische faculteit in Jakarta, Indonesië;
- een trainingscentrum voor vrouwen in Abokobi, Ghana;
- dialoog tussen moslims en christenen in Hyderabad, India.

Kerken in Aktie voor armen en onderdrukten

Kerken in Aktie vraagt steun voor projecten van partners die aandacht schenken aan landbouw en milieu, gezondheidszorg, sociaal opbouwwerk, onderwijs en vorming.

Voorbeelden hiervan zijn:

- voedingsvoorlichting aan vrouwen-groepen in Bolivia;
- hulp aan blinden en slechtzienden in Bangladesh;
- opleiding van technisch en agrarisch kader in Roemenië.

Kerken in Aktie tegen onrecht

Kerken in Aktie vraagt steun voor het werk van partnerorganisaties die zich inzetten voor de naleving van mensenrechten, voor bestrijding van racisme en voor gelijke rechten voor mannen en vrouwen. Kortom: een rechtvaardige samenleving.

Voorbeelden van dit werk zijn:

- opkomen voor landrechten van boeren in Mozambique;
- steun aan vredesbewegingen en mensenrechtenorganisaties in Israël;
- bestrijding van racisme door de Braziliaanse Raad van Kerken.

Kerken in Aktie voor kinderen in de knel

Kerken in Aktie vraagt steun voor projec-

ten voor kinderen in moeilijke omstandigheden. Voorbeelden zijn:

- dagopvang en medische zorg voor straatmeisjes in Guatemala;
- revalidatie van gehandicapte Palestijnse jongeren;
- diakonaal werk voor straatkinderen in Zuid-Afrika.

Kerken in Aktie bij rampen

Kerken in Aktie vraagt steun voor projecten voor noodhulp aan vluchtelingen en slachtoffers van rampen. Voorbeelden:

- noodhulp en herstel van oorlogsschade in Bosnië;
- landbouwactiviteiten en sociale hulp voor Rwandese vluchtelingen
- begeleiding en opvang van terugkerende ontheemden in Cambodja.

Startbijeenkomst Kerken in Aktie bij de NCRV

Op zaterdag 26 augustus vindt de landelijke presentatie van Kerken in Aktie plaats voor leden van diakonieën, zendingscommissies en ZWO-groepen. De bijeenkomst wordt gehouden in de NCRV-studio's in Hilversum.

Tijdens deze bijeenkomst ontvangt u informatie over Kerken in Aktie, wordt de campagne toegelicht, kunt u medewerkers van partnerorganisaties uit de Derde Wereld ontmoeten en is er een korte viering. NCRV-presentatoren zullen hun medewerking verlenen aan talkshows, interviews en gesprekken. NCRV-radio en -tv zullen tijdens deze dag opnames maken.

De dag kent een ochttenprogramma van 10.00 tot 13.00 uur en een middagprogramma van 14.00 tot 17.00 uur. Beide programma's zijn vrijwel identiek.

De kosten voor de dag bedragen f 10,-. Na opgave ontvangt u van ons een bevestiging van uw opgave en een acceptgirokaart voor de betaling van de toegangskaarten.

Voor meer informatie:

Voor meer informatie kunt u vragen naar Carla van den Berg of Ellena Petradakis. *Kerken in Aktie*, Postbus 456, 3500 AL Utrecht, tel.: 030-721456 (vanaf 10 oktober 1995: 030-2721456). Fax: 030-717814 (vanaf 10 oktober 1995: 030-2717814). Giro 456.

Mededeling

De Commissie voor de Opleiding heeft besloten, overeenkomstig artikel 4 van het Reglement inzake Voorgangers, br A. Schipper te Emmen (student Tweede Weg Opleiding) tijdelijk beroepbaar te stellen voor de gemeente te Emmercompascuum.

**Tabitha is anderen helpen
en werken aan jezelf!**

Per 1 oktober 1995 ontstaat op het
directiesecretariaat een vacature voor de
functie van

Secretaresse

16 uur per week (4 middagen),
deelbetrekking 42,10%

■ Door een herschikking van taken binnen het directiesecretariaat ontstaat behoefte aan een secretaresse die de planning van de erediensten verzorgt voor de locaties van de Stichting en zorgdraagt voor de administratieve vastlegging hiervan.

Zij maakt afspraken met voorgangers en coördineert de muzikale ondersteuning bij de erediensten.

■ Wij zoeken kandidaten met:

- een opleiding op Mavo/Havo-niveau aangevuld met een secretaresse-opleiding
- kennis van WP 5.0
- bij voorkeur enige ervaring

■ Salariëring geschiedt op basis van FWG-salarisschaal 30 van de CAO-Ziekenhuiswezen (min. salaris f 1.092,00; max. salaris f 1.465,00 bruto per maand).

Informatie wordt u desgevraagd verstrekt door mevrouw R. Klein Kranenbarg-Mouwes, telefoon: 020 - 611 00 11.

Tabitha

Uw sollicitatiebrief
ontvangen wij graag
vóór 1 september a.s.
bij de dienst Personeel
& Organisatie.

Stichting Tabitha
Antwoordnummer 46102
1060 WB Amsterdam

Tabitha is een instelling waar een Christelijke
levensovertuiging uitgangspunt en inspiratiebron is voor
het scheppen van een goed leef- en werkklimaat.

"De Heere is mijn Herder."

Onze jarenlange trouwe koster, oud-diaken en oud-voorzitter van het zangkoor

PIET KORF

is door zijn Heer en Heiland thuisgehaald, waar hij, op zijne wijze, van getuigde door trouw te zijn in alle dingen die hij mocht doen.

Onze gedachten en gebeden gaan uit naar zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen, waar hij zo van hield.

Baptisten Gemeente te IJmuiden.

"Jouw naam staat in Mijn handpalm gegraveerd."

Na een langdurig ziekbed is in volle vrede en zekerheid van zijn geloof door de Heer thuisgehaald onze broeder.

KLAAS DIJK

op de leeftijd van 66 jaar.

20 juli 1995.

Baptisten Gemeente Hoogezand Beukemastraat.

*"De Here zal uw uitgang en ingang bewaren
van nu aan tot in eeuwigheid" (Ps. 121:8)*

Op 17 juli j.l. is door de Here thuisgehaald

LEENDERT GROENEVELD

in de leeftijd van 79 jaar en na een gelukkig huwelijk van 55 jaar.

De crematie heeft op 21 juli j.l. plaatsgevonden.

Uit aller naam: T. Groeneveld-de Vries,
Corr.adres: Gyenham 14, 8431 SH Oosterwolde.

Op 20 juni 1995 is door de Here thuisgehaald onze broeder

BAARTE HOUKES

op de leeftijd van 86 jaar.

Baptisten Gemeente Leeuwarden

Adressen

* Per 1 september 1995 is het nieuwe adres van A.W. Dragstra (lid W.J.E. en sprekerslijst): Piet Zwierslaan 46, 7944 KN Meppel. Tel. 05220-56425.

* Het nieuwe adres van B. Boerrigter, penningmeester van de gemeente Hengelo 't Venster, luidt: Schneiderstraat 54, 7555 LS Hengelo. Tel. 074-439632.

* Per 22 augustus 1995 is het nieuwe adres van G. Leuvenink (voorganger gemeente Emmen): Nijkampenweg 176, 7815 GT Emmen. Tel. 05910-14547.

* Per 1 september 1995 is secretaris van de gemeente Emmen: D. van der Veen, Oude Roswinkelerweg 78, 7822 AG Emmen, tel. 05910-42816.

Uitnodiging

Wij nodigen u hierbij uit voor het bijwonen van de opening van het 38e cursusjaar 1995/1996 van het Seminarium van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland op zaterdag 16 september 1995 in het kergebouw van de Baptisten Gemeente te Apeldoorn, Bosweg 77.

Het programma omvat een openingswoord van de voorzitter van het Curatorium, drs. R. van de Poll; een verslag van de rector over het afgelopen cursusjaar; een persoonlijke bijdrage van een student; en een openingscollege van de docent die binnen het kader van het vak wereldgodsdiensten inleidingen over de Islam verzorgt. Deze docent, de heer H. Takken, werkzaam bij de stichting Evangelie en Moslims, heeft aan zijn openingscollege de volgende titel en subtitel meegegeven:

*Het kruis en de halve maan
De islam en het christelijke getuigenis*

De bijeenkomst wordt muzikaal opgeluisterd door zang en muziek van mevr. A. Kerkhof-Visser.

Vanaf 10.00 uur is er koffie en na afloop zijn er broodjes te nuttigen. Met het oog daarop verzoe-ken wij u de bijbaande antwoordkaart te willen retourneren vóór 9 september.

Wij hopen u op 16 september graag te begroeten!

Het Curatorium

Het Nederlands Dagblad
de snelst groeiende krant van
Nederland, maar

we staan niet op eigen benen

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT.

WANT DAAR STAAN WE VOOR.

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-0224211

GRATIS OP WERKDAGEN, TOT 16.30 UUR

Nederlands Dagblad

Gerformeerd gezinsblad

Bedroefd geven kennis dat rustig van ons is heengegaan onze zuster

GRIETJE HAZEWINKEL

* 7 augustus 1912

† 6 augustus 1995

Australië: D. ter Braake-Hazewinkel
Heemskerk: A. van der Heijden-Hazewinkel

Verzorgingshuis "De Eshoeve"

Correspondentieadres:
Mahierstraat 19
1962 EG Heemskerk

De rouwdienst en de begrafenis hebben plaatsgehad op woensdag 9 augustus 1995 op de begraafplaats Oud Eik en Duinen te Den Haag

*"Een leven kwam tot rust in de palm
van Gods hand"*

Op 11 juli 1995 is van ons
heengegaan onze broeder

AUKE HAAGSMA

in de leeftijd van 46 jaar.

Baptisten Gemeente Sneek

Op 20 juni 1995 is door de Here
thuisgehaald onze broeder

BAARTE HOUKES

op de leeftijd van 86 jaar.

Baptisten Gemeente Leeuwarden

"Veilig in Jezus' armen"

Op 28 juli 1995 is geheel
onverwachts door de Heer
thuisgehaald onze zuster

LAMMY PLATJE - KROEZEN

op de leeftijd van 73 jaar.

Baptisten Gemeente Coevorden.

*"Uit de diepten roep ik tot U"
Psalm 130*

Op zondag 30 juli 1995 is tot de rust
bij haar Heer ingegaan onze zuster

A. EIJKENAAR-SCHREUR

op de leeftijd van 87 jaar.

Baptisten Gemeente Apeldoorn

VAN DER GRAAF

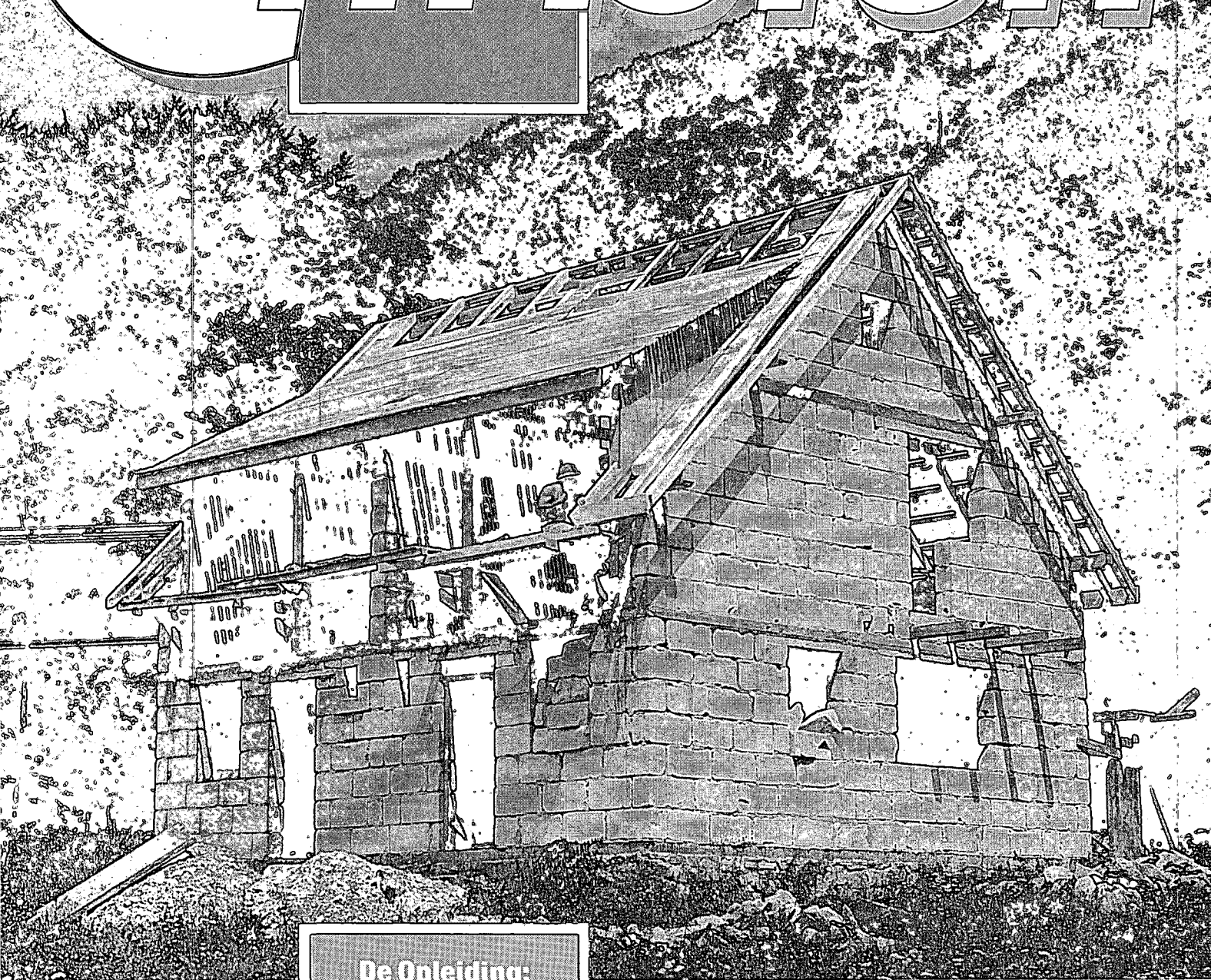

VERHUIZINGEN HULPDIENST

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 14 - 8 SEPTEMBER 1995

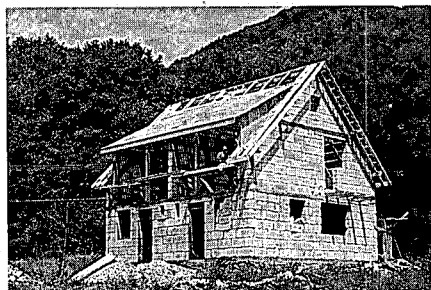
de Christen

**De Opleiding:
Informatie en
achtergronden
"Wij zijn mensen
van de praktijk"
"Pleidooi voor
studietijd"**

Mission 96

*De vakantie is weer voorbij...
het bouwen kan weer beginnen
(huis in Roemenië)*

WIJZER WORDEN

Bij de opening van het seminariumjaar in 1989 had br. Y. Horjus zijn openingscollege de titel gegeven: 'Leren in de gemeente'. Enkele regels daarin trokken opnieuw mijn aandacht. "Behalve op het terrein van de doop en de gemeente vormde de traditionele baptist nauwelijks een serieuze gesprekspartner voor de nieuwe baptist uit de reformatische traditie. In kennis van de Bijbel werd de traditionele baptist op tal van fronten afgetroefd." Horjus concludeert dat hieruit een sfeer van polarisatie ontstond die het verlangen naar studie niet bepaald stimuleerde. "Bijbelstudie kwam in een kwade reuk te staan. 'Daar komen toch alleen maar moeilijkheden van'. Hij constateert dat "onze traditie het leren niet hoog in het vaandel heeft staan".

We staan aan het begin van een nieuw seizoen. Voorgangers en rāden hebben weer plannen gemaakt voor de bijbelstudies. Elk jaar is het weer spannend hoeveel mensen daaraan zullen deelnemen. Bijbelstudie staat bij een aantal leden van de gemeente nog steeds niet bovenaan de lijst. Daarbij maakt het niet uit of de voorganger zelf uitleg geeft, of dat men aan de hand van schriftelijk materiaal zoals van de GBS in groepen werkt. Dat is jammer, want wie zich niet voortdurend laat vormen door Gods woord doet zichzelf tekort. Je neemt geen geestelijke voedingsstoffen op als je niet de geregelde omgang met de Schrift hebt.

Nu kunnen we gerust zeggen dat veel kennis nog geen garantie is voor veel wijsheid. Je ontmoet geleerde mensen die het ontbreekt aan wijsheid, en mensen met weinig opleiding die, geleerd door het leven, wijs zijn geworden. Dat neemt niet weg dat de ware wijsheid groeit uit de kennis van Gods woord. "De vreze des Heren is het begin van de wijsheid en het kennen van de Hoogheilige is verstand". Wie wil groeien in wijsheid zal er naar streven de Heer, zijn wegen en bedoelingen te leren kennen.

Globaal zijn er twee methodes van bijbelstudie. Wij stellen een vraag en zoeken samen naar een antwoord. Of we lezen systematisch bijbelgedeelten, ook die welke ogenschijnlijk geen verband houden met ons leven en onze vragen. Bij de tweede methode zullen we ontdekken dat het tweerichtingsverkeer is. Wij ontdekken antwoorden op onze vragen, maar worden ook door God voor vragen gesteld. Vragen die wij niet zelf bedacht hebben en die ons ook niet altijd van pas komen...

De kennis van Gods woord, opgeslagen in ons geheugen en leiding gevend aan ons leven, maakt ons wijs. Wijs om bijkomstigheden te onderscheiden van hoofdzaken, om onderscheid te maken tussen echt en vals geloof en om kritisch de maatschappelijke ontwikkelingen te volgen.

We hebben gelovigen ontmoet die niet geleerd hadden verdriet en zorgen te bezien in het licht van Gods woord. Zij misten de steun die God een mens wil geven om staande te kunnen blijven.

In dit nummer wordt speciaal de aandacht gevraagd voor de opleiding van voorgangers. Zij bereiden zich voor om de gemeente te onderwijzen en moge de Heer hen zegenen. Zullen ze straks een leergierige gemeente vinden?

H.G. de Winkel

Agenda

9-10 sept	W.A.S.-weekend (Steenwijk)
16 sept	Opening seminariumjaar
16 sept	Zendingsdag Gewest Holland (Krommenie)
24 sept	Regionale ontmoetingsdag Gewest Drenthe (Valthermond)
2-4 okt	ECU-conferentie (Dalfsen)
6-8 okt	JAV (Enschede)
18-20 okt	AV (Stadskanaal)
6-7/8-9 nov	Trainingsdagen NBVB
12-13/14-15	feb: idem

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie

L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur

H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Westbroek)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-284494/284457, fax 030-251798, giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten. Alle advertenties opgeven aan het Unie-bureau.

ISSN 0167-2355

INHOUD

<i>H.G. de Winkel</i>	Actueel: Niet normaal	3
	Opleidingsspecial	4-11
	Diversen	12
<i>J. Scholtens</i>	Bijbel: Een nieuw seizoen	13
	NBJB: Gaat dan heinen / Mission 96	14
	Financiële verantwoording 2e kwartaal 1995	15

NIET NORMAAL

Nee, het slijt niet, het went niet. De beelden van de verschrikkelijke oorlog, of moet ik zeggen: moordpartij? in voormalig Joegoslavië raken me nog steeds.

Ondanks alle pogingen tot overleg en de inzet van onder andere Nederlandse blauwhelmen om de partijen uit elkaar te houden gaat de strijd door. Vroeger woonden Kroaten, Bosniërs en Serviërs, orthodoxe gelovigen, rooms katholieken en moslims als burens, vrienden en zelfs familieleden naast elkaar. Nu worden er gebieden veroverd, grenzen getrokken en relaties tot vijanden verklaard.

Onderhuids zat het er al in. In 1987 stonden we op een camping bij Sibenik, aan de prachtige Adriatische kust. In het zwembad zei een Joegoslaaf tegen me: "Zie je die man daar? Dat is een Serviër". En hij vertelde hoe slecht en gevaarlijk de Serviërs wel waren. Ik begreep dat niet. We waren toch in Joegoslavië? Het kwam op mij over alsof een Groninger mij zou vertellen dat de Friezen zulke slechte mensen zijn.

Tijdens de Algemene Vergadering van de Baptist World Alliance in 1989 was er gelegenheid Zagreb te bezichtigen. Vol trots wees de gids op het wapen van Kroatië, gevormd door gekleurde leien op het dak van de kathedraal. Weer dacht ik: Dit is toch Joegoslavië? Achteraf begrijp ik dat er toen al veel broeide dat enkele jaren later tot uitbarsting kwam.

Ethnische zuiveringen, opgejaagde mensen die nauwelijks iets mee kunnen nemen bepalen nog steeds het beeld. Serviërs jagen moslims weg, Kroaten jagen Serviërs weg en die jagen weer mensen van een Hongaarse minderheid weg om hun huizen in beslag te nemen. En Europa weet er geen raad mee, zoals ook de wereld geen raad weet met Rwanda, waar Tutsi's en Hutu's elkaar geen plaats gunnen, en met de stammenstrijd in Somalië.

Helaas zijn er ook christelijke kerken die onverdraagzaam zijn jegens andere gelovigen. De baptisten in Bulgarije hebben dan nu wel officieel vergunning om een weeshuis en een bijbelschool te gaan bouwen, maar de orthodoxe kerk voert nog steeds campagne tegen de baptisten en stelt ze in een kwaad daglicht. In een Grieks dorp wilde een groep evangelisten een openlucht samenkomst houden. Er was

toestemming van de burgemeester. Maar op aandrang van de orthodoxe priesters werden zij op de vlucht gejaagd, meldt Open Doors.

Nederland normaal?

Waar kun je nog een normaal leven leiden? In Nederland, gelukkig... In Nederland? De drugshandel en het drugsgebruik groeit de overheid boven het hoofd. Groepen jongeren zwerven rond en maken herrie of vernielen van alles. Redden ze vervelen zich. Ze richten hun creativiteit niet op goede en waardevolle doeleinden, maar op afbraak van wat waarde heeft. Veel jongeren zijn ook bang voor elkaar en bewapenen zich. Ouderen voelen zich bedreigd en durven 's avonds de straat niet meer op uit angst overvallen te worden. Stedelingen zijn niet eens meer verwonderd als hun fiets opnieuw gestolen is en de dieven vinden hun werk normaal. Het is normaal dat verkeersvoorschriften massaal genegeerd worden; voor sommigen is dat zelfs een sport. Wij zijn Nederlanders. Maar het enige wat ons vaak bindt is onze nationaliteit en onze taal. En zelfs dat laatste niet altijd, want we verstaan het Fries, Gronings en Limburgs niet eens allemaal. Breuklijnen en grenzen lopen er ook door ons eigen volk, al vloeit daar meestal geen bloed uit. Ik ben wel Nederlander, maar voel mij daarmee nog niet verwant aan iedere landgenoot en dat wordt gelukkig ook niet van mij geëist. Er kan onder ons immers een wereld van verschil zijn.

Niet normaal vinden

Nee, het slijt niet en het went niet dat er ook in ons eigen land zoveel onrecht gebeurt en dat zoveel mensen het leven voor elkaar onveilig maken. Dat is niet normaal. Daarbij bevind ik mij in gezelschap van veel mensen uit de Bijbel, Noach, Lot, Mozes, de profeten en bovenal Jezus Zelf. Zij hebben het onrecht en de breuklijnen nooit normaal gevonden en hebben het aan de kaak gesteld. En gelukkig zijn er ook nu legio mensen die opkomen tegen de verwording.

Uit de Bijbel weten we ook dat er een onderhuidse kracht is die de mensen beweegt om hun creativiteit niet ten goede, maar ten kwade te gebruiken. De macht van de zonde beheerst het leven. Er is geen plaats voor God, die boven het leven staat en aan wie de mens verantwoording schuldig is. Daarom wordt deze wereld nooit een echt veilig tehuis voor de mensen.

Wij mogen dit ook nooit normaal gaan vinden. De strijd in voormalig Joegoslavië, de moordpartijen in Rwanda, de minachting voor mensenlevens, de verwoesting door drugs en alcohol, de wetteloosheid in ons land, we mogen er niet aan wennen.

Het zet ons aan om te doen wat wij kunnen. Helpen, vredestichten, breuklijnen opheffen zodat mensen elkaar niet meer bekijken als schadelijk ongedierte, maar als scheppingen van God. Daarom kan het evangelie niet krachtig genoeg gebracht worden.

En gelukkig is er dan in Klein Joegoslavië de hulporganisatie Tabita, geleid door de president van de Baptisten Unie, Branka Srnc. Vanuit Novi Sad wordt veel gedaan voor armen en vluchtelingen. We zien het moedige werk van Artsen zonder Grenzen. We zien hoe niet alleen mensenlevens bewust vernietigd worden, maar ook hoe er in ziekenhuizen als van Sarajevo gestreden wordt om slachtoffers te redden. Daarmee wordt al aangegeven dat doden en verminken niet normaal is.

*Door de wereld klinkt een lied
tegen angsten en verdriet.
Tegen onrecht, tegen dwang
richten pelgrims hun gezang.*

Laat het lied niet verstommen.

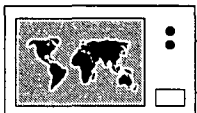
H.G. de Winkel

BESPREKING AV-BOEK

In diverse gemeenten zal binnenkort weer het AV-boek worden besproken. Maar voor een aantal gemeenteleden zal de Unie nog steeds een wat ondoorzichtige beweging zijn.

De brochure "In Christus verbonden" kan helpen om wat wegwijs te worden in de veelheid van commissies en hun taken. De prijs is f 2,00, excl. verzendkosten. Te bestellen bij het Uniebureau, Biltseweg 10; 3735 MC Bosch en Duin. Tel. 030-284457 of 284494; fax 030-251798.

De Publiciteits Commissie

Actueel

Het 38e cursusjaar van het Seminarium

Opening cursusjaar

Op zaterdag 16 september zal het cursusjaar 1995/96 van het Seminarium worden geopend met een bijeenkomst in het kerkgebouw van de Baptisten Gemeente Apeldoorn. Deze jaarlijks terugkerende gebeurtenis is voor docenten, studenten en belangstellenden steeds weer een feestelijke start van een nieuw studiejaar. Naast het gebruikelijke jaarverslag en een persoonlijk woord van een student vermeldt het programma altijd ook een college van één van de docenten. Het verheugt ons dat de heer H. Takken, die binnen het kader van het vak wereldgodsdiensten inleidingen over de islam verzorgt, bereid is gevonden een openingscollege te houden met als titel: 'Het kruis en de halve maan' (de islam en het christelijke getuigenis).

Het is duidelijk dat het belang van dit onderwerp een bredere interesse verdient dan alleen maar docenten en studenten. Wij hebben allen te maken met een multi-culturele en -religieuze samenleving, waarvan ook de moslims deel uitmaken.

Deze openingsbijeenkomst is toegankelijk voor alle belangstellenden uit onze unie-gemeenschap. Het is één van die momenten in een jaar waarbij het Seminarium nadrukkelijk om meelevens en gebed vraagt. Het is ook bij uitstek een gelegenheid voor mensen die nog onbekend zijn met het werk van onze opleiding om met het onderwijs en de sfeer van het Seminarium kennis te maken.

U wordt om tien uur met koffie ontvangen. Het programma begint om half elf en loopt dit jaar zonder onderbreking door tot half een, waarna de lunch plaatsvindt. Muzikale medewerking wordt verleend door zr. A. Kerkhof-Visser. Het kerkgebouw bevindt zich aan de Bosweg 77. Wilt u graag van de lunch gebruikmaken, dan stellen wij het op prijs dat u zich even aanmeldt (030-202569).

Nieuwe studenten

In de dagopleiding kunnen wij één nieuwe student verwelkomen: Jelle Horjus,

woonachtig in De Bilt. Hij behaalde in juni het gymnasiumdiploma en wil een studie theologie aan de Rijks Universiteit Utrecht combineren met een opleiding aan ons Seminarium.

Hoewel in de Tweede Weg Opleiding dit jaar geen nieuwe lichte van start gaat, zal toch een nieuwe student worden ingeschreven: Theo de Zwart uit Arnhem. Hij breekt een opleiding elders af en kan – bij wijze van uitzondering – instromen in het tweede jaar van de eerste leerkring.

Een nieuwe TWO-cursus in september 1996!

Twee jaar geleden werd het besluit genomen eens per drie jaar met een nieuwe TWO-cursus te beginnen. Op basis van dat besluit zou nu pas in 1997 de volgende TWO-cursus van start kunnen gaan. Van meerdere kanten is echter al belangstelling voor deze opleiding getoond, zodat wij op dit besluit zijn teruggekomen en nu de datum van september 1996 aanhouden als begin van de nieuwe cursus. Dit verheugt ons natuurlijk zeer, want het is ons grootste verlangen om mensen te kunnen opleiden tot voorgangers in onze gemeenten. Wij stellen vast de infodag van 24 februari 1996 in het vooruitzicht als een mogelijkheid om geïnformeerd worden over alle aspecten van deze opleiding.

Wie zijn onze studenten?

Eén van de vragen die rondom de opleiding nogal eens wordt gesteld is deze: 'Hoeveel studenten zijn er nu eigenlijk aan het Seminarium?' Het antwoord is: 21 studenten! Maar wat zegt een getal alleen? Wij laten hierbij hun namen volgen, zodat de opleiding wat minder 'anoniem' wordt en u ook enigszins gericht kunt bidden.

Dagopleiding:

Cor Blom, Leiden; Astrid van der Poel-de Jong, Utrecht; Jelle Horjus; De Bilt; Harm Jut, Utrecht; Fokke Kooistra, Almere; Taco Oosterkamp, Doorn; Kerst Sikkema, Dokkum; Christiaan Vos, Bosch en Duin; Dieuwke de Vries, Noordbergum; Aly Zantvoord, Utrecht.

Tweede Weg Opleiding

Alfred Boerman, Dinxperlo; Albrecht Boerrigter, Ede; Jelle Dijkstra, Harderwijk; Erik van Duijl, IJsselmuiden; Erry Fokkert, Almelo; Wolter Greven, Stads-

kanaal; Fokko Rogaar, Hoogeveen; Albert Schipper, Emmen; Wieger Sikkema, Noordbergum; Henk Wieringa, Hoogeveen; Theo de Zwart, Arnhem

Y. Horjus

Interview met Herman Takken

Onze gastdocent islam, de heer H.J. Takken van de stichting Evangelie en Moslims heeft toegezegd het openingscollege van het nieuwe cursusjaar te verzorgen. Naar aanleiding hiervan hebben we een kort interview met hem.

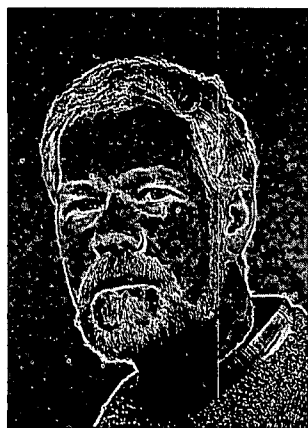
Kun je iets vertellen over jezelf en hoe je ertoe bent gekomen je te verdiepen in de islam?

Ik ben opgegroeid in een christelijk gezin in Veenendaal. Het christelijke geloof werd mij meer en meer duidelijk toen ik zeven jaar lang iedere week de bijbelse verhalen aan kinderen vertelde op een zondagsschool. Soms vroeg ik mij af of ik zelf wel geloofde wat ik de kinderen vertelde. Het werd nog persoonlijker toen ik in militaire dienst een aantal keren het Johannesevangelie doorlas, een klein boekje dat ik steeds op zak droeg en waarvan ik de woorden als het ware indronk. In aansluiting op mijn militaire diensttijd deed ik een evangelisatorisch jaar in een team in België. Toen ontstond er visie voor evangelisatiewerk. Tijdens een studie van drie jaar aan een bijbelschool kwam daarbij het verlangen onder moslims te werken. God bepaalde mij bij die wereld daar ik wist omdat daar verhoudingsgewijs weinig zendelingen werkzaam waren. Na mijn opleiding en een aantal jaren gemeente- en studentenwerk kreeg ik contact met de Morgenlandzending die iemand nodig had voor het zendingswerk in Libanon. Samen met mijn vrouw bereidde ik mij hierop voor op de Selly

Oakcolleges in Birmingham. Vooral de studie van het Arabisch, de islam en het Midden-Oosten waren waardevol en zouden mij zeer van pas komen.

Hoe ben je bij de stichting Evangelie en Moslims terecht gekomen?

De stad Zahle in Libanon waar wij met onze kinderen woonden kwam in die tijd twee maal onder vuur van het Syrische 'vredes'leger. Vooral de tweede keer zaten wij midden in het oorlogsgeweld en is

onze woning door een granaat getroffen en vernield. Wij schuilden in de benedenwoning bij de burens en werden gespaard. Toen wij na deze ervaringen en met veel onbeantwoorde vragen terugkeerden in Nederland kwam 'Evangelie en Moslims' op onze weg.

Het bestuur vroeg mij medewerker te worden met een speciale opdracht voor het werk onder de Arabisch-sprekenden in Nederland.

Wat is en doet 'Evangelie en Moslims'?

Evangelie en Moslims is een stichting voor getuigenis en dienst onder moslims in Nederland. Mijn collega en ik geven daar zelf vorm aan in ons persoonlijke contact met moslims, maar stimuleren daartoe ook christenen uit allerlei kerken en gemeenten in ons voorlichtings- en toerustingswerk. We verzorgen sprekebeurten, cursussen, conferenties en geven lessen islam aan scholen en instellingen. We hebben een lektuurdepot met materialen in Turks, Arabisch, Farsi en Koerdisch. Ook schrijven we brochures over allerlei thema's die de islam en de omgang van christenen met moslims betreffen. Onze visie is dat we een opdracht van Godswege hebben om ook onder moslims Jezus Christus, de Gekruisigde en Opgestane, bekend te maken; dat dat dient te gebeuren in een houding die overeenstemt met het evangelie; en dat de op-

dracht om te getuigen niet alleen voor 'specialisten' is maar dat deze gegeven is aan de gemeente van Christus, dus voor alle christenen.

Waarom is, volgens jou kennis van de islam van belang voor aankomende voorgangers?

Voor iedereen, maar voor hen in het bijzonder, is het van belang kennis van deze groeiende wereldgodsdienst te hebben. Wereldwijd zijn er ca. een miljard moslims, d.w.z. 1/5 deel van de wereldbevolking. Dagelijks lezen we over gebeurtenissen en ontwikkelingen in de wereld van de islam. We kunnen er niet meer omheen, mede ook door het feit dat Nederland meer en meer zendingsland is geworden door de komst van een half miljoen moslims. Gemeenteleden wonen soms in wijken met veel migranten. Voorgangers dienen op de hoogte te zijn van de islam daar catechisanten met vragen kunnen komen over het geloof van hun moslimklasgenoten. Vluchtelingen bezoeken soms ineens de erediensten. Gemeenteleden kunnen er mee te maken krijgen door hun werk als arts, politie, vrijwilliger of door het kinderwerk in de wijk. Voorgangers dienen te weten wat de islam theologisch inhoudt, wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen bijbel en koran, wat het unieke van het christelijke geloof is t.o.v. de boodschap van de islam, wat een christelijke houding tegenover moslims is en wat een bijbels-christelijke visie is op de islam.

Zou je iets kunnen vertellen over de verschillen tussen beide religies?

Het verschil spitst zich voor mij toe op de persoon en het werk van Jezus Christus en dus op de belijdenis aangaande God. Wij hebben God leren kennen als de God die tot mensen komt, hen opzoekt in zijn eindeloze liefde. Wij spreken God aan als onze Vader. Voor een moslim is dit een veel te vrouwelijk en mensvormig spreken over God. Hij benadrukt voortdurend de transcendentie van God. Wij kennen God als de God die *Zich* openbaarde in Jezus Christus en Die de weg van de liefde tot het einde ging (Johannes 13:1) en Zich vernederde en gehoorzaam was tot de dood des kruises (Filippenzen 2:8). Moslims belijden dat God *zijn wil* kenbaar maakte door middel van profeten (waaronder Jezus) opdat mensen weten

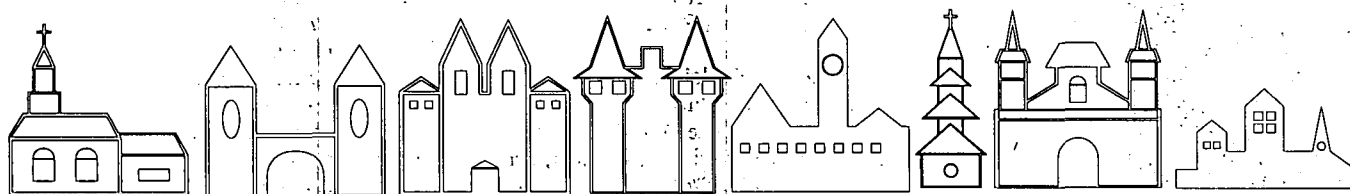
wat ze behoren te doen. Maar Jezus is voor hen niet de 'Immanuël', de God met ons. Ik hoop daarover meer te zeggen in het openingscollege.

Hoe reageer je op mensen die de islam als een bedreiging ervaren?

Ik probeer na te gaan wat de aanleiding daarvan is. Er is een groep mensen die door de komst van bijvoorbeeld Turken en Marokkanen werkelijk problemen ervaart in de wijk. We moeten die problemen niet bagatelliseren. Laten we begrip hebben voor hun situatie en doen wat we kunnen om oplossingen te vinden. Toch merk ik meestal bij die mensen die in de probleemwijken wonen geen anti-islam of anti-buitenlanderhouding. Gevoelens van bedreigd te worden leven veel sterker bij mensen die er niet mee te maken hebben, maar zich laten meeslepen door negatieve berichten in de krant of op tv over buitenlanders of over een oprukkende islam. Een groep mensen ervaart de komst van migranten en vluchtelingen als bedreigend omdat het betekent dat ze misschien een klein stukje van hun comfortabele, luxe leventje moeten opgeven.

Als christenen daaraan meedoen vind ik dat erg. We moeten bedenken dat migranten hier zeer welkom waren toen dat ons economisch voordeel bracht. Kunnen ze nu 'oprotten' omdat die tijd voorbij is? Ik vind het triest als christenen het benaauwd krijgen omdat Nederland een fractie van de miljoenen vluchtelingen wereldwijd opneemt. Angst komt nogal eens voort uit hebzucht en zelfzucht. In ieder geval heeft het ook te maken met onzekerheid en onbestemde gevoelens. Op zich is dat niet vreemd. Iedereen kent die gevoelens wel.

Voor mij gaat het erom dat christenen zich niet door deze gevoelens laten meeslepen, maar zich laten corrigeren door de radicale boodschap van de bijbel die oproept het kwade te overwinnen door het goede. Jezus Christus is voor ons hierin een voorbeeld. Hij stelde de Romeinse hoofdman tot voorbeeld; vertelde de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan; prees het grote geloof van de Syro-Phoenisische vrouw, etc. Ik probeer in mijn voorlichtingswerk christenen dat steeds weer voor te houden, biddend dat hun gedachten, woorden en daden overeenkomen met hun geloof in de Heer.

Het voorrecht van een eigen theologisch Seminarium

'En wat gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen vertrouw dat toe aan vertrouwde mensen, die bekwaam zullen zijn om ook anderen te onderrichten.' (2 Tim. 2:2)

Op ons Seminarium mogen we bezig zijn in de lijn van het bovengenoemde vers. Paulus wijst Timotheüs erop dat hij er werk van moet maken om het evangelie in al zijn rijkdom over te dragen (toe te vertrouwen) aan anderen. Dat moet hij niet zomaar in het wilde weg doen, aan Jan en alleman. Nee, hij moet daarvoor de juiste mensen uitzoeken: gemeenteleden, die vertrouwen genieten en bovendien de gave bezitten om het geestelijk voedsel, dat ze zelf ontvangen hebben, aan anderen over te dragen. Het komt erop neer dat Timotheüs naast het vele gemeentewerk, dat hem dagelijks opslokt, extra tijd en aandacht geeft aan de opleiding van het toekomstige kader. Als we de woorden van Paulus naar onze tijd vertalen, dan betekent dit dat het opleiden van voorgangers en ander kader een uiterst belangrijke taak is voor de gemeente van de Here Jezus Christus.

Het is daarom een groot voorrecht dat we als baptisten gemeenten in Nederland een eigen theologisch Seminarium mogen hebben. Daarmee mogen we in praktijk brengen wat de apostel Paulus ons in het bovengenoemde vers opdraagt. Als gemeenschap mogen we tijd en energie investeren in de levens van broeders en zusters, die zich door de Here God geroepen

weten. Het is geweldig om te zien hoe veel in de afgelopen jaren via 'De Vinkenhof' hun weg gevonden hebben naar een zegenrijke bediening in onze gemeenten. Als curatorium van het Seminarium denken we samen met de docenten voortdurend na over de inhoud van het lesprogramma. Daarbij zijn we er steeds op bedacht dat de opleiding niet alleen bijbelgetrouw moet zijn, maar ook moet aansluiten bij wat er in onze gemeenten leeft. Tegelijkertijd houden we ook oog voor wat er in de wereld om ons heen gebeurt. Als christenen zijn we niet van de wereld, maar staan we er wel midden in. Dat betekent dat we vanuit de bijbel na moeten denken over de vragen die ons vanuit de samenleving worden gesteld. Ook de moeilijke vragen mogen we daarbij niet uit de weg gaan.

Het runnen van een theologische opleiding gaat niet vanzelf. Dat moge duidelijk zijn. Zowel in de wereld van het onderwijs, als op het theologische erf is er voortdurend veel gaande. Alleen met de hulp van de Here God kunnen we in dit strijdtonel staande blijven. Graag rekenen wij ook op de gebeden van de gemeenten.

Namens het curatorium,
drs. R. van de Poll (voorzitter)

Theorie en praktijk in een voorgangersopleiding

Baptisten zijn praktijk-christenen. De eigenaar van een evangelische boekwinkel zei eens tegen mij: 'U bent baptist en u zoekt een boek? De meeste baptisten komen hier voor wenskaarten, om die te versturen naar zieke gemeenteleden'. We zijn mensen van de praktijk. Een preek moet 'naar het leven zijn'. Een bijbelstudie moet 'praktisch' zijn. De meeste baptisten zien hun voorganger liever op huisbezoek dan achter zijn bureau met een hoge stapel boeken. Als je dit weet en serieus neemt: Hoe dient een baptisten voorgangersopleiding opgezet te zijn? Hoe verhouden theorie en praktijk zich in het lesprogramma?

Praktijk

Het seminarium kent in zijn opleidingsprogramma een grote waarde toe aan de kennismaking met de praktijk. Studenten die de Tweede Weg Opleiding (TWO) volgen, lopen 3 jaar stage in een gemeente. Om die reden staat de TWO bekend als een 'praktijk gerichte opleiding'. Studenten aan de dagopleiding maken in 2 stageperiodes van 6 weken kennis met de praktijk van het werk. Na hun afstuderen worden zij in de eerste 2 jaar van hun voorgangerswerk door het seminarium begeleid. Ook op deze leerroute draagt het seminarium uitvoerig bij aan de praktische vorming van de voorganger. Als het om de praktijk gaat is er méér dan stage en begeleiding in het voorgangerswerk. Het lesprogramma kent het onderwijs in de Praktische Theologie. Dan gaat het om les in homiletiek (predikkunde), liturgiek (welke onderdelen moet de 'orde van dienst' van een gemeentelijke samenkomst kennen?), catechese (alle vormen van geloofsonderricht), pastoraat en evangelistiek. In het kader van dit onderwijs moeten studenten ook zelf preken, liturgieën opstellen, bijbelstudies inleveren en worden verslagen van door hen gevoerde pastorale gesprekken besproken.

De beide opleidingen die het seminarium biedt kennen een grote aandacht voor de praktijk. Maar hoe staat het met al die an-

DE VINKENHOF OP EEN MOOIE WINTERSE DAG

dere punten uit de lesprogramma's? Zijn die aan te duiden als 'theorie' in de populaire betekenis van 'vreemd aan de praktijk'? Heten de vakken predikkunde, liturgiek, catechetik en pastoraat samen Praktische Theologie omdat ze 'niet aan theorie doen'? Of -de kern van de vraag- Zijn 'praktijk' en 'theorie' wel tegenover elkaar te stellen?

Theorie

Over de grote duitse filosoof Hegel is de volgende anekdote bekend. Hegel had een theorie opgesteld over het verloop van de geschiedenis. Een theorie die tegenwoordig, zo'n twee eeuwen later, nog steeds invloed heeft. Tijdens een van zijn colleges ging een student met hem in debat over zijn theorie. 'Professor zijn die en die historische feiten niet in strijd met uw theorie?' Hegel moet toen geantwoord hebben: 'Meneer, dat is dan jammer voor die feiten!'

Zoiets kan natuurlijk nooit! Een theorie moet feiten verklaren. Als de feiten een theorie tegenspreken, moet die theorie hoognodig gecorrigeerd worden. Dit is de vuistregel voor de verhouding tussen theorie en praktijk: Een theorie is waardevol zolang zij de praktijk verklaart.

Ook de theologie kent vele theorieën. Theorieën over de wordingsgeschiedenis van Oude en Nieuwe Testament. En over de invloed van het roomse keizerrijk op het ontstaan van de roomskatholieke wereldkerk: de keizer te Rome is als symbool van eenheid opgevolgd door de paus te Rome. En theorieën over nog veel meer. Over alles bestaat wel een theorie. Ook de vakken uit de zogeheten Praktische Theologie kennen hun theorieën. Theorieën over het houden van een bijbels en boeiende preek. Theorieën over het voeren van een pastoraal gesprek met een incest-slachtoffer. Hoe praktisch het houden van een preek en het voeren van een pastoraal gesprek ook zijn: Ze kunnen niet zonder een theorie. Want in een theorie leg je uit waarom je preekt zoals je preekt. En waarom je een pastoraal gesprek op een bepaalde manier voert. Je legt in een theorie uit waarom je in de praktijk doet wat je doet, met een beroep op zoveel mogelijk feiten uit de praktijk.

Theorieën in de theologie... Kan dat wel? Theorieën moeten feiten verklaren? Maar God is toch de verklaring van het feit dat er een bijbel is? En dat er in de 16e eeuw een kerkreformatie kwam? En dat een preek 'mensen pakt'. En dat een mens met ernstige problemen in een pastoraal gesprek bemoedigd wordt? Hoe ligt de verhouding tussen het geloof in God en het vertrouwen in een theorie? Het geloof in Gods leiding en in de wer-

king van de Heilige Geest gaat vooraf aan alle theologische theorieën. God is niet een verklaring voor de feiten op de manier waarop verklaringen door een theorie dat zijn. Het geloof in God gaat vooraf aan alle theorieën. Een theorie in de theologie is betrouwbaar zolang deze feiten uit de praktijk verklaart, en in die verklaring

ruimte schept voor het geloof in God, zoals we Hem uit de Schriften kennen.

Een bijbels voorbeeld

In Galaten 2 beschrijft Paulus hoe hij door de apostelen te Jeruzalem als mede-apostel is erkend. Paulus predikte het evangelie aan mensen zonder joodse achtergrond, zonder hen de verplichting op te leggen als christen de joodse wetten te houden. De apostelen in de gemeente te Jeruzalem -een gemeente van Joden die Jezus als Messias hadden aangenomen maar de wetten van Mozes zeer toegedaan waren gebleven- waren het niet met Paulus' handelwijze eens. Een gesprek volgde. Paulus schrijft hierover:

'toen zij zagen dat mij de prediking van het evangelie aan de onbesnedenen toevertrouwd was... toen zij de genade die mij geschonken was, opmerkten, rieken Jacobus, Cephas en Johannes mij en Barnabas de broederhand'. (Gal. 2:7-9).

Er waren twee theorieën over de wijze waarop heidenen volgeling konden worden van Israëls Messias. Volgens de ene theorie moesten tot Christus bekeerde heidenen de wetten van Mozes gaan houden. Volgens de andere theorie was dat niet nodig.

Hoe zijn de Jeruzalemse apostelen uit dit theorie-probleem gekomen? Als ze waren gaan redeneren binnen het gelijk van hun eigen theorie, zouden ze tenslotte gestorven zijn in hun eigen gelijk. Dat zou dan nog de beste oplossing zijn geweest. Want anders zouden ze na 2000 jaar nog aan het redeneren zijn!

Het kwam tot een oplossing omdat de Jeruzalemse apostelen de feiten van Paulus' prediking serieus namen. Ze waren open genoeg om nuchter te constateren dat heidenen die Jezus volgden zonder de wetten van Mozes te houden, de Heilige Geest ontvangen hadden en als echte

DE DAGOPENING AAN HET BEGIN VAN EEN TWO-CURSUSDAG

FOTO: Y. HORJUS

christenen leefden. Op basis van die feiten moest de theorie worden bijgesteld.

Theorie en praktijk in een voorgangersopleiding

Theorie en praktijk horen bij elkaar. Theorie zonder praktijk is een gedachten-spelletje. Praktijk zonder theorie wordt een zwerftocht zonder landkaart.

Vandaag is dit praktijk en morgen dat! Wie leeft van de praktijk, leeft bij de mode van de dag. Een theorie, waarin ook de feiten van gisteren en eergisteren recht gedaan worden, helpen om evenwichtig met de feiten van de dag om te gaan. Praktijk zonder theorie is zoiets als een handleiding bij een gekochte wasmachine. Maar een gemeente is geen wasmachine! Een wasmachine is een produkt van menselijke techniek, die zijn werk doet volgens programma's die we zelf ontworpen hebben. De gemeente is een schepping Gods. Het is met de gemeente als met al Gods scheppingen en werk: Je verbaast je eindeloos over wat zij is en hoe zij reageert. Uitgaande van het geloof in God en op basis van de ervaren feiten stel je een theorie op. Maar elke theorie is voorlopig. Want God is ongedacht rijk. De feiten dwingen je steeds tot oprichting van theorie. Zo is de praktijk een bron van theorie. En helpt de theorie om goed met de praktijk om te gaan.

Een voorgangersopleiding hoort studenten kennis van de feiten -historische, psychologische, sociologische, etc- bij te brengen. Ze heeft tot opdracht studenten inzicht te verschaffen in de theorieën die deze feiten pogen te verklaren. Ze moet hen leren om, in het vóóronderstelde geloof in God, soepel om te gaan met theorieën en deze te corrigeren in het licht van (nieuwe) feiten.

O.H. de Vries

Kunnen wij God kennen?

Kunnen wij God kennen? Dit is een uiterst belangrijke vraag. De theologiestudie staat of valt met deze vraag. Want als God niet te kennen zou zijn, als er alleen gissenderwijs iets over Hem te zeggen zou zijn, ontvalt aan een opleidingsinstituut als het Seminarium het bestaansrecht. Een theologiestudie heeft als vooronderstelling dat God op de een of andere wijze te kennen is. En van mensen die een lange studie achter de rug hebben, mag worden verwacht dat zij dieper in de kennis van God zijn doorgedrongen dan anderen die zo'n studieweg niet zijn gegaan.

God voorwerp van wetenschap?

Wij leven in een tijdperk van wetenschap en techniek. Het is verbazingwekkend hoe toch steeds weer nieuwe ontdekkingen worden gedaan en hoe het menselijke kennen steeds verder voortschrijdt. De onderzoeksdrang van wetenschappers is groot en vaak wordt een enorme denkkracht ontwikkeld om nieuwe terreinen van kennis te ontsluiten. Toch is de grote vraag: kan God voorwerp zijn van wetenschap, zoals alle andere wetenschappen hun voorwerp van wetenschap hebben? Kan God zo op dezelfde wijze object van onderzoek zijn? Is het geheim van God op een analytisch wetenschappelijke manier te ontrafelen? Is onze kennis van God het resultaat van lezen, studeren, het maken van werkstukken en het afleggen van tentamens? Kunnen wij met ons intellect greep krijgen op de werkelijkheid boven onze werkelijkheid?

God is onkenbaar

Het antwoord is nee. Dat is misschien wel een schokkend antwoord. Dat antwoord relativeert het bestaan van theologische faculteiten en seminaria. Dat antwoord drijft de spot met diploma's en bullen. Dat antwoord lacht predikanten met hun wandkasten vol boeken in hun gezicht uit. God is niet te kennen... Althans niet in de zin dat wij ooit met ons menselijk denken in God zouden kunnen doordringen en van ons uit steeds weer nieuwe ontdekkingen zouden kunnen doen. Dit niet-kunnen-kennen van God komt voort uit het principiële verschil tussen God en mens, uit een oneindig kwalitatief onderscheid. Om met de psalmist te spreken: 'De hemel is de hemel van de Here, maar de aarde heeft Hij de mensenkinderen gegeven.' (Ps. 115:16)

Maar Hij openbaart zich!

Is God te kennen? Het antwoord is nee, zeiden wij. Toch is het antwoord ook: ja! Ja, God is te kennen. Maar niet op een

manier dat wij greep kunnen krijgen op Hem. Hij is geen object van kennis, maar subject van kennis. Er is alleen kennis van God mogelijk doordat Hij zich openbaart. De kennis van God komt nooit van ons uit, maar komt van God uit. Hij geeft zich te kennen. In ons omgaan met Hem ontdekken wij wie Hij is. In de schepping en in de geschiedenis komt Hij naar ons toe. Gaandeweg worden wij hem gewaar. 'Ik ben die Ik ben', zo openbaarde Hij zich aan Mozes: 'Hij is het volstrekte subject.'

In het kunnen kennen van God neemt Hijzelf het initiatief. Van ons uit was er geen kennis mogelijk. Alle kennis is openbaringskennis. Paulus zegt: 'ons heeft God het geopenbaard door de Geest' (zie 1 Kor. 2:6-16). God geeft zich te kennen!

'Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen, al wat God heeft bereid voor degenen die Hem liefhebben...'

De Geest geeft de toegang

Kennis van God ontgaat ons wanneer wij ons opstellen als koele wetenschappers. Niet als wetenschappers, maar enkel als gelovigen, die het subject-zijn van God erkennen, zullen wij ontdekken wie God is en kunnen wij Hem kennen. Paulus plaatst de geestelijke mens tegenover de ongeestelijke mens. En een geestelijk mens is iemand die door de Heilige Geest is aangeraakt en vernieuwd. Hij gaat de dingen Gods verstaan door de Geest die in Hem woont en van Wie hij afhankelijk is voor dat kennen. Toegepast op onze opleiding is niet een voorganger die de juiste exegesemethoden hanteert of die de pastorale handboeken op zijn duimpje kent een godgeleerde, d.w.z. van God geleerd, maar de geestelijke mens die deze methoden en handboeken weet te gebruiken vanuit een diep besef dat alleen de Geest Gods toegang geeft tot de dingen Gods.

'Want de Geest doorzoekt alle dingen, zelfs de diepten Gods.' (1 Kor. 2:10)

Wij hebben de Geest ontvangen!

De Geest van God is intermediair in het kennen van de diepten Gods. Zonder de Geest zouden de gedachten, de overlegingen en de bedoelingen van God onkenbaar zijn geweest. 'Niemand weet wat in God is, dan de Geest Gods', zegt Paulus. Het is die Geest die ons verbindt met de diepten Gods. De Geest die de diepten Gods doorzoekt is dezelfde die woning in onze harten heeft gemaakt. 'Hij leidt ons in alle waarheid', zegt de Here Jezus. Zullen wij alles van God kunnen kennen? Ergens anders zegt Paulus: 'O diepte van rijkdom, van wijsheid en van kennis Gods, hoe ondoordringelijk zijn zijn beschikkingen en hoe onnaspeurlijk zijn zijn wegen!' (Rom. 11:33) Dus toch ondoordringelijk en onnaspeurlijk! Maar ook lezen wij in 1 Kor. 2:12: 'wij hebben de Geest uit God ontvangen, opdat wij zouden weten, wat ons door God uit genade geschonken is'. Het is ons als geestelijke mensen gegeven de diepe samenhangen van het verlossingswerk te kennen en te verstaan.

Het Seminarium heeft bestaansrecht

Er is dus kennis mogelijk! Er mag gestudeerd worden! Het Seminarium hoeft zijn poorten niet te sluiten. God geeft Zich te kennen in Zijn Woord. Dat Woord mag voorwerp van studie worden. Maar alleen geestelijke mensen, d.w.z. zij die door de Geest geleerd zijn, zullen iets kunnen vatten van de diepten Gods. Het is ons verlangen als docenten van de opleiding zulke geestelijke mensen aan de gemeenten beschikbaar te stellen: mensen die het Woord bestudeerd hebben en 'door de Geest geleerd zijn'!

Y. Horjus

Rennen voor je brood of rennen voor je leven

Wanneer zal iemand enthousiast aan de slag gaan? Wat maakt dat mensen zich volledig ergens voor in kunnen zetten? Hoe kun je bereiken dat mensen in een kerkeraad gemotiveerd zijn en gemotiveerd blijven? Over die vragen schreef Harm Jut zijn eindschrijft voor het Seminariumexamen. Een schrijft over de hoogte- en dieptepunten van het gemeentelijk leven. Met als centrale vraag hoe je raadsleden kunt motiveren. De schrijft wil als geheel een bijdrage zijn aan het nadenken over gemeente-opbouw in onze unie-gemeenschap. Harm geeft in het navolgende iets weer van zijn gedachten zoals deze in de schrijft zijn uitgewerkt.

Droom en werkelijkheid

Is het leuk om in de raad te zitten? Over raadswork kun je natuurlijk heel vroom praten, maar hoe is de situatie in de praktijk?

Aan de ene kant zie je dat mensen zich met veel toewijding inzetten. Avonden worden besteed aan vergaderingen en aan het bezoeken van mensen. Aan de andere kant gebeurt het nogal eens dat iemand na een paar jaar zich de vraag stelt: Waar doe ik het eigenlijk voor? Wanneer raadsvergaderingen saai en oninteressant zijn. Wanneer meningen in de raad botsen. Wanneer je na verloop van jaren moet constateren dat de waardering minimaal is geweest. Op zulke momenten is de verleiding groot om de handdoek maar in de ring te gooien.

Het is werkelijk bewonderenswaardig hoe lang mensen het raadswork volhouden, ondanks alle druk dat dat met zich mee brengt. Maar, raadswork heeft meer te bieden. Het gaat niet enkel om het werk dat gedaan moet worden, het kan ook heel inspirerend zijn. Dan is het geen opgave om in de raad te zitten, maar een uitdaging die men met enthousiasme aangaat. Van een dergelijke gemotiveerde raad straalt wat door naar de gemeente.

Voetbalclub

Hoe kun je nu een dergelijke situatie bereiken? Hoe kun je mensen zo motiveren? Volgens een bekende fabel beroemde een hond zich erop dat hij enorm hard kon rennen. De volgende dag zat hij een konijn achterna. Het konijn wist te ontkomen en de hond werd door de andere honden uitgelachen. Hij verdedigde zich met de woorden: "Bedenk dat dit konijn rende voor z'n leven terwijl ik enkel rende voor mijn eten!"

Rennen voor je leven of rennen voor eten maakt een verschil. In de raad gaat het niet zomaar om werk. Een raad is wat anders dan het bestuur van een voetbalclub. We zijn bezig met Gods werk. Dat is het uitgangspunt voor elk raadswork. Door daarbij stil te staan word je je bewust dat het niet niks is waar je mee bezig bent. We mogen bouwen aan de gemeente van God. Het is goed om tijdens een raadsvergadering daar eens stil bij te staan. Wat betekent het voor een ieder persoonlijk om in de raad te zitten?

Iedereen heeft bepaalde gedachten en dromen over de gemeente. Op grond hiervan kan men tot een bepaald beleid komen. Hoe kunnen de dromen in de praktijk gestalte worden gegeven? Welke concrete doelen kan de gemeente en de raad zich stellen? Het is belangrijk dat het duidelijk is waarnaar toegewerkt wordt. Wanneer je niet weet waar je uit wilt komen dwaal je maar wat rond. In de loop der jaren is in de meeste gemeenten een bepaalde structuur ontstaan. Die structuur is gegroeid door de omstandigheden, maar is die structuur nog wel helder en functioneel? Is de structuur behulpzaam of belemmerend voor wat men wil bereiken?

Een ander punt als het gaat over motiveren is de vraag hoe de individuele raadsleden benaderd worden. Raadsleden zijn geen machines. Ze zitten niet enkel in de raad om hun werk te doen. Het gaat om mensen met capaciteiten, met dromen, met vragen. De kunst is om die dingen aan te boren en op een vruchtbare wijze aan te wenden binnen de gemeente. Persoonlijke aandacht doet wonderen! Individuele toerusting, terugkoppeling en begeleiding geeft de raadsleden zowel een zekere houvast als een stuk persoonlijke uitdaging.

Kathedraal bouwen

Er valt natuurlijk nog veel meer te zeggen. De wijze van omgaan met elkaar en de wijze van leiding geven, het kan op heel verschillende manieren worden ingevuld. Wanneer je het geheel in een schema samenvat kun je zeggen dat er een achttal factoren zijn, die van belang zijn bij de motivatie van raadsleden. Dit zijn: identiteit, structuur, personaliteit, spiritualiteit, beleid, taken, leiding en communicatie. Door samen over deze dingen na te denken kunnen mensen opnieuw enthousiast worden. Opeens breekt het door: we zijn niet zomaar wat aan het doen, we bouwen samen wat op. Alles wat we daartoe kunnen bijdragen is belangrijk.

Er is een sprookje van drie steenhouders, aan wie op een goede dag gevraagd werd, wat ze deden. De eerste antwoordde: "Ik verdien mijn brood." De tweede bleef doorwerken met zijn beitel en zei: "Ik ben de beste steenhouwer van het land." De derde sloeg zijn ogen op ten hemel en sprak: "Ik bouw een kathedraal".

In de raad ben je samen aan het bouwen. Bouwen aan iets dat ons uiteindelijk zelf versterkt zal doen staan.

Harm Jut

Cursus voor sprekers

De docenten van het Seminarium bieden een tweejarige cursus aan die bestemd is voor hen die regelmatig in diensten voorgaan. Een volledige theologische opleiding behoort voor de sprekers van de sprekerslijst niet tot de mogelijkheden, maar met deze cursus worden zij enigszins verder op weg geholpen of in staat gesteld eens kritisch naar zichzelf te kijken. Inmiddels staan de data voor de lestijden vast:

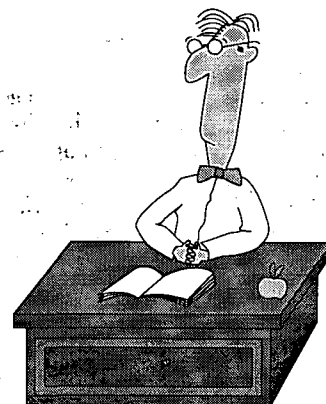
vrijdag 22 september; vrijdag 13 oktober; vrijdag 3 november; zaterdag 25 november; vrijdag 15 december.

In 1996 gaat het om de volgende data: vrijdag 19 januari; vrijdag 23 februari; zaterdag 23 maart; vrijdag 12 april en zaterdag 18 mei.

Inschrijven is nog mogelijk tot woensdag 14 september. De cursus gaat door bij voldoende deelname. Opgave via de docenten Y. Horjus (030-202569) en O.H. de Vries (030-28616).

Studeert uw voorganger nog wel eens?

Studeert uw voorganger nog wel eens? U zou deze vraag verkeerd begrijpen als u zou antwoorden: 'onze voorganger is al afgestudeerd en is in het bezit van de vereiste diploma's...' Dat is niet wat hier bedoeld wordt. De vraag is of hij, midden in zijn werk staande, tijd neemt om boeken en tijdschriften te lezen die hem helpen om zelf ook verder te komen in kennis en wijsheid. U zou nu de opmerking kunnen maken dat ik mij maar beter met deze vraag per brief rechtsstreeks tot de voorgangers zelf zou moeten richten. Inderdaad, dat zou een mogelijkheid zijn. Maar dan benaderen wij de zaak slechts van één kant.

Een medaille heeft twee kanten

Velen die van het Seminarium of van een bijbelschool komen, hebben het vaste voornemen om te blijven studeren. Sommigen plannen direct na hun bevestiging en intrede een vaste studiedag in de week, die losstaat van alle voorbereiding voor prediking en bijbelstudie. Als je dit voornemen in de raad bekendmaakt, zitten alle raadsleden instemmend te knikken, want allen zien daar het belang van in. Een voorganger moet ook zelf zijn magazijn bijvullen om vanuit die 'voorraad' oude en nieuwe dingen te voorschijn te kunnen brengen. Meestal drie maanden verder zijn alle voornemens weggespoeld door de vloed van drukte op het gemeente-erf. Die ene blanco bladzijde in de agenda die aanvankelijk zo heilig werd verklaard en alleen voor studie was bestemd, is dan toch ingevuld met afspraken. De voorganger verontschuldigt zich tegenover zijn vrouw die hem wilde helpen bij de studie-discipline: 'Ik moet daar echt heen, dat kan niet langer wachten...'

En de raadsleden? Die zijn vreselijk blij met hun ijverige voorganger, die zo z'n best doet in het gemeentewerk. Velen van hen zijn de afspraak over die studiedag al lang weer vergeten.

Zenuwcentrum van het gemeentemanagement

Voorgangers leggen dikwijls een geweldige inzet aan de dag. Hun werkbelasting is groot. Als ik collega-voorgangers wel eens hoor spreken over hun werk en over hun beschikbaarheid dan zie ik het zo voor me: hun huis is de directiekamer van het gemeentemanagement, coördinatiecentrum van alle gemeentelijke arbeid, centrale meldpost voor grote en kleine rampen, ehbo-afdeling voor acute pastorale nood en aanlooppunt voor mensen met een chronische sociale problematiek. Ik weet uit eigen ervaring en vanuit opdrachten om 'tijd te schrijven' dat een

voorganger soms gemiddeld werkweken maakt van 55 tot 60 uur. En terecht vraagt daarnaast zijn gezin om de nodige aandacht. Hij is ook nog echtgenoot en vader, aan wie de gezinsleden graag nog wat zouden willen hebben. Maar kan iemand met een werkbelasting van 60 uur in de week dan nog veel voor z'n gezin betekenen?

Kind van de rekening

Hoe blij je er mens bij, kun je je afvragen. Net zo legitiem is de vraag: hoe blij je er nog gelovige bij? Een voorganger voelt zich bij tijden een stuk hout in een bruisende rivier. Hij wordt inderdaad meegenomen door de stroom van de gebeurtenissen. Hij kan nauwelijks zelf enige regie uitoefenen als het gaat om de invulling van zijn agenda. U begrijpt dat van die dag studie helemaal niets meer terecht komt. Er kunnen zich zelfs situaties voordoen waarbij de voorganger zodanig overspoeld wordt door de golven van de onvoorziene omstandigheden en plotse prioriteiten, dat het hem aan tijd en lust ontbreekt om met God alleen te zijn. Het is niet te geloven: de gemeente als oorzaak van erosie van eigen geestelijk leven en als concurrent van gebed en stilte!

De tragiek van het drukke-baasje-zijn

Een voorganger is in zekere zin een beeldend kunstenaar te noemen. Dat geldt vooral ten aanzien van de prediking en het bijbelonderricht. Hij mag al zijn creativiteit, die God hem als een gave heeft gegeven, aanwenden om het levende Woord van de Heer op een boeiende wijze bij de mensen te brengen. Maar creativiteit heeft ruimte en stilte nodig. Creativiteit kan worden platgedrukt. Een voorganger kan zich leeggezogen voelen. Creativiteit wordt gevoed door gedachten die aange-reikt worden vanuit het persoonlijke bijbel-lezen en het lezen en bestuderen van

goede boeken. Als gemeenten klagen over de preken van hun voorganger, zou ik allereerst een vraag willen stellen naar de ruimte voor creativiteit. Uit een gemeente hoorde ik onlangs de klacht: 'onze voorganger slaagt er steeds weer in dezelfde preek te maken, telkens over een andere tekst'. Dat noem ik nu de tragiek van het drukke-baasje-zijn. Jijzelf en de gemeente komen tekort doordat je zo ijverig bent in het goede, dat dan echter een vijand wordt van het beste.

Pleidooi voor studietijd

Laten gemeenten en voorgangers weer eens samen nadenken over de studiedag van de voorganger. De bijbels gezonde ideeën over de genadegaven in de gemeente, die door de tegenwoordige gemeenteopbouw-beweging met kracht naar voren wordt gebracht, geven een oplossing voor het probleem van het 'herdershond-syndroom'. Het drukke baasje dat achter alles aanholt, moet allereerst 'mijnwerker' zijn: hij mag het goud van de genade opdelven uit de diepe aders van het Woord! Een keer was de CvdO op bezoek bij een gemeente van wie de voorganger echt gebruik maakte van de studiedag in de week. Ook de gemeente bewaakte die dag. De raad typeerde zijn prediking als 'boeiend, aanrakend, verrassend, rijk, rijp, met gezag, een gave van de Heer, gemeenschapsbevorderend, geeft stof tot nadenken en is ervaringsgericht en ook theologisch diepgaand'. Met dankbaarheid hoorde ik deze beoordeling aan over één van onze oud-studenten. Ik kon dit niet voor mezelf houden. De bijbel is niet saai, maar wij gunnen onze voorgangers vaak te weinig creatieve ruimte. Mijn advies aan alle raden van gemeenten zou zijn: zet dit artikel eens op de agenda van uw raadsvergadering. Het kan geen kwaad.

Y. Horjus

Toerusting voor voorgangers

Bijscholing

In allerlei beroepsgroepen is het gebruikelijk dat mensen zich laten bijscholen in hun vak. Ontwikkelingen op het vakgebied gaan steeds verder en wil men niet achter raken is het gewoon nodig om vervolgstudies te verrichten. Op het terrein van de theologie ligt het iets anders dan bij de technische beroepen. In deze beroepen kan kennis verouderen. Mensen kunnen dan zelfs hun betekenis voor de arbeidsmarkt verliezen. In de theologie zal het niet gauw gebeuren dat kennis veroudert. De inhoud van vele theologische begrippen kan weliswaar onderhevig zijn aan verstaansverschillen waarover men kan discussieren, maar niemand zal kunnen zeggen dat een bepaalde visie of theorie door de tijd is achterhaald.

Verstarring

Een reëler gevaar dan veroudering van kennis is de verstarring in het denken bij hen die anderen voorgaan in het bestude-

ren van het Woord. Als je meent de inhoud van begrippen en gedachten wel te kennen is het risico niet denkbeeldig dat levende werkelijkheden formules worden. Een voorganger kan bijvoorbeeld de werkelijkheid van de verzoening door het offer van Jezus Christus op een sjabloonachtige wijze in prediking en bijbel-onderricht behandelen. Maar het kan ook anders. Dan is hij steeds zelf weer op nieuw verwonderd over de ongedachte aspecten die hij daaraan bij voortgaande studie ontdekt. Een prediking waarin de verwondering over de 'diepten van wijsheid en kennis' doorklinkt, is een prediking die de broeders en zusters ervaren als brood voor het hart.

Fris blijven

Ik herinner mij te hebben gelezen in de annalen van de Broederschap van voorgangers hoe de broeders in de twintiger en dertiger jaren tijdens hun samensprekingen het steeds weer hadden over de

vraag: hoe blijf ik fris? Daarop werden toen verschillende antwoorden gegeven waaronder dit: studeer! De discipline die daarvoor moet worden opgebracht is voor vele voorgangers een moeilijke zaak.

Vanuit het Seminarium ontwikkelen wij plannen om in de maand juni een theologische toerusting te bieden die twee tot drie weken duurt. De voorgangers ontvangen dan cursussen in de vakken bijbelse theologie, homiletiek, pastoraat, gemeentebouw en communicatieleer.

Gemeenten moeten het belang van deze toerusting inzien en hun voorganger daarvoor gelegenheid geven. Over de praktische vormgeving van deze cursus wordt nog verder nagedacht. Wij zullen de voorgangers tijdig hierover informeren. Zij kunnen nu al nadenken over de vraag of dit iets voor hen zou kunnen zijn.

Y. Horjus

Radiokerkdienst

op zondag 10 september 1995
in de Baptistengemeente te Sneek

ORGELSPEL

WELKOMEN/MEDEDELINGEN

ZINGEN Psalm 150:1

VOTUM

ZINGEN Psalm 150:2

KINDEREN van Tsjernobyl uit Wit-Rusland

SIJEMA zingt: "Onze Vader"
"God is goed"

GEBED

ZINGEN Gezang 291

SCHRIFTLEZING Openbaring 3:14-21

SIJEMA zingt: "Herder, dat bent U"

OVERDENKING "So what?"

ZINGEN Gezang 435

GEBED

SIJEMA zingt: "God wijst mij een weg"

SLOTZANG Gezang 15: 1, 2

ZEGENBEDE

Gezang 15: 3

ORGELSPEL

Liederen: uit de bundel "Lofzangen en Gebeden"

Voorganger: ds Karel M. Gerritsen

Organist: dhr. Pier van Netten

Medewerking: Gospelkoor "SIJEMA"
o.l.v. dhr. Sikke Horjus

Informatie over Baptisten Gemeente te Sneek

Sinds 12 september 1880 – dus 115 jaar – is er een Baptistengemeente in Sneek. Bij de oprichting van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland in 1881 was de Baptistengemeente van Sneek één van de mede-oprichters.

De laatste jaren kent de Baptistengemeente te Sneek een kleine groei: er zijn ruim 300 doopleden en ruim 600 mensen – groot en klein – trekken met deze gemeente op.

Er is een zondagschool, jeugdwerk, bijbelstudie, zangkoren, contactgroepen, vrouwengroep, enz. En dat maakt dat mensen met elkaar verbonden zijn.

Deze gemeente stelt het zeer op prijs om gasten in haar samenkomsten te ontvangen en zij hoopt dat de luisteraars iets van de sfeer en de boodschap zullen ervaren.

Leden van één tafel

Wereldvoedseldag 16 oktober 1995
Dankdag 1 november 1995

Hoewel de data van 16 oktober en 1 november nog ver weg liggen, willen wij toch nu al deze dagen – het gaat om de wereldvoedseldag en de dankdag voor gewas en arbeid – onder uw aandacht brengen.

Samen met de mensen van o.a. Cambodja, Sudan en Peru leven wij van één tafel, maar ... krijgen zij wel voldoende te eten? Wordt er eerlijk gedeeld? Kunnen ook zij hun honger stillen?

Wij willen u een handreiking doen om in Woord en daad aandacht te schenken aan onze medemens ver weg, door materialen ter beschikking te stellen rondom het thema *Leven van één tafel*. Zo kunt u de verantwoordelijke gemeenteleden voor de woordverkondiging, diaconie, kindernevendiensten en clubs tijdig informeren, zodat het thema bij een ieder gaat leven. Uw broodnodige reactie zien we hoopvol en met dank tegemoet.

Aty G.W. Tolkamp
Coördinator kerken, scholen en groepen

Nadere informatie: Tear Fund (03438-14844)

Zendingsdag gewest Holland

Zoals ieder jaar organiseert de gewestelijke zendingswerkgroep van gewest Holland een zendingsdag. Die dag zal plaatsvinden op D.V. zaterdag 16 september in de Baptisten gemeente te Krommenie. Vanaf 10 uur wordt u verwelkomd met een kopje koffie, waarna we om 10.30 uur beginnen met het programma. 's-Morgens worden de verslagen van de secretaris en penningmeester gepresenteerd en zal br. A. Weinand wat vertellen over de postzegel- en ansichtkaarten verzameling. Het zal erg fijn wezen als br. A. Weinand veel kaarten en zegels kan meenemen. In de lunchpauze wordt er soep, koffie en thee geserveerd en waarin we ons eigen brood nuttigen. Tevens is er gelegenheid om een videofilm van en over het werk van Wim en Marjolein Hardeman te bekijken.

Na de pauze zullen van verschillende gemeenten uit ons gewest de zendingswerkgroepen over hun zendingswerk c.q. acties vertellen.

Natuurlijk wordt er ook ruim aandacht aan onze zendingsaktie "Houdt de motor draaiende" geschonken.

De samenzang wordt begeleid door de Praisegroep uit ons gewest.

De algehele leiding is in handen van br. H. Slaakweg, voorzitter van onze werkgroep, die de dag zal afsluiten met een viering.

We hopen en verwachten velen uit ons gewest te mogen verwelkomen en vragen om Gods zegen voor deze dag! Tot ziens op 16 september.

Het adres van de Baptisten gemeente is: Gebouw "De Palmboom", Snuiverstraat 63b, 1561 HB KROMMENIE.

Voor info. kunt u bellen zr. J. Edens, tel. 075-284994.

(M. van Huit-Oudijk
(sekretaris
zendingswerkgroep
gewest Holland)

Regionale ontmoetingsdag 1995

Op D.V. zondag 24 sept. 1995 hopen we dit jaar onze regionale ontmoetingsdag te houden. De plaats van samenkomst is 't Brughuus, Vrijheidslaan 11 in Valthermond. Het thema voor deze dag is: VERBONDEN IN JEZUS.

In de middagdienst, die om 15.30 uur begint is er medewerking van de koren uit Emmercompascuum, Musselkanaal en 2e Exloërmond. Ook zullen deze drie koren gezamenlijk zingen.

De leiding en de verkondiging is in handen van ds. P.G. Kroeze.

's Avonds is er een praise-dienst m.m.v. Mirte en de broeders van Berkel en Nie-meijer. Deze dienst begint om 18.00 uur. Tijdens het middagprogramma is er ook kindersamenkomst. Zowel 's middags als 's avonds is er crèche.

We zien uit naar een gezegende dag, waarop we de verbondenheid in Jezus met elkaar mogen beleven. U bent van harte welkom!

Namens de werkgroep,

J.H. Stijkel

Een NIEUW seizoen

De meeste mensen zijn teruggekeerd van hun vakantieadres, de kinderen zijn weer naar school, zij die een baan hebben zijn weer aan het werk. Ook het gemeentelijk werk staat voor een nieuw WERKSEIZOEN.

Alleen al bij het lezen van het woord WERKSEIZOEN gaan onze gedachten terug naar die rustige zomermaanden; geen jeugdwerk, zangkoor, bijbelstudie, vergaderingen enz. (heerlijk). En dan worden we na al weer geconfronteerd met het woord WERKSEIZOEN. Ja, het is wel even wennen, maar... het is een opdracht die wij gelovigen hebben ontvangen van onze Heer en Heiland. In de voorbereiding van dit artikel moest ik denken aan Handelingen 2:41-47. Het leven der eerste gemeente.

De apostelen hadden het evangelie gebracht en... mensen kwamen tot geloof en lieten zich dopen. Voor ongeveer 3000 mensen brak er een nieuw periode aan in hun leven; een NIEUW BEGIN, een leven met Jezus Christus. Samen gingen ze op weg en vormden ze een geloofs-gemeenschap. Een nieuwe levensfase brak aan. Zij allen hadden een duidelijke op-

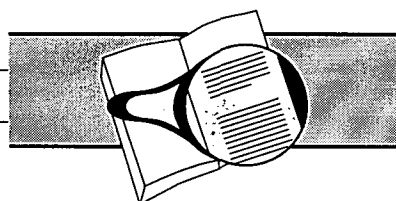
dracht: verkondig het evangelie van Jezus Christus en maak Zijn naam bekend.

Nu, 2000 jaar later, is er nog steeds diezelfde opdracht voor de gemeenten. Ook na deze (hopelijke ook voor u) mooie vakantieperiodes mogen we onze geweldige fijne opdracht weer ten uitvoer brengen. Wat is het een zegen, een voorrecht dat wij diverse mogelijkheden hebben om mensen te vertellen van Jezus Christus. Broeders en zusters, het gaat niet om het aanbieden van één of ander gebruiks-artikel. Hetgeen wij de mensen mogen en kunnen aanbieden is van LEVENSBELANG, heeft EEUWIGHEIDSWAARDE.

Drieduizend mensen aanvaardden Jezus als hun Verlosser en Zaligmaker en ontvingen een werkopdracht. Na 2000 jaar mogen we het elkaar laten weten dat miljoenen mensen christen zijn geworden. Koningskinderen. Ook na deze prachtige zomervakantie (ook tijdens) mogen we als gemeenten weer uitgerust en vol goede moed van start gaan. Er zijn nog duizenden mensen in ons land die Jezus Christus niet kennen als Heer van hun leven. Wij als gemeenten hebben de opdracht die mensen te vertellen van de liefde van God en het werk van Jezus Christus hier op aarde.

Als wij ons 'vernieuwd' weten door het werk van onze Heer, dan is ook het komend seizoen niet een werkseizoen die als een zware last op onze schouders drukt, maar een blijde en dankbare opdracht van onze Heer en Heiland. En wij kunnen er zeker van zijn: Hij gaat met ons mee in voor- en tegenspoed. Ik wens ons allen veel werkplezier en Gods rijke zegen in het nieuwe WERKSEIZOEN.

Bijbel

Bundel- buitelingen (1)

De Zangbundelcommissie (ZBC) werkt hard aan de totstandkoming van onze toekomstige zangbundel "Liederen voor de Gemeentezang" (LG). In een drietal artikelen geeft br. A. Nijland zijn persoonlijke impressie van de stand van zaken rondom LG.

De stand van zaken

Wanneer komt de nieuwe bundel uit? Voor mij staat een broeder die overweegt of hij zijn versleten zangbundel nog moet verwisselen voor een nieuwe. Hij kan het echter niet "uitzingen" met z'n oude exemplaar. Het is verstandig om een nieuwe bundel te kopen. Die zal z'n geld opbrengen.

Hoever zijn jullie ermee?

De Zangbundelcommissie is bezig met het afronden van het psalmboek. Tekst en muziek van de (150) psalmen zijn bijna klaar.

Er moet nog een heel traject afgelegd worden: het traject van de gezangen en de nieuw op te nemen liederen. De lijst des tijds aan de gemeenten toegezonden geeft al een voorlopig overzicht.

Verder komen in dit traject voor: de regeling van rechten (en plichten), contact met eigenaars van liederen, met uitgevers, de keuze van opmaak van de pagina, technische en zakelijke aspecten, etc. Er is nog veel te doen!

Psalmen bijna gereed

De ZBC heeft in het verleden haar beleid bekend gemaakt. De ZBC zoekt naar een weg om de gemeenten optimaal te informeren over de uitvoering van het besluit inzake de psalmen. Hoe zouden de gemeenten reageren? Met de nadruk op "de gemeenten". Wat betekent het voor de gemeentezang dat 150 psalmen weer gezongen kunnen worden?

Hoe zullen gemeenten reageren?

Vele musici en hymnologen zullen zich op de ZBC storten. Al de liefhebbers van Geheuse melodieën uit de tijd van Calvijn zullen griezelen.

'ECU-CONFERENTIE'

2, 3 en 4 oktober 1995

De ECU-conferentie staat weer voor de deur. Velen zien uit naar drie dagen van ontmoeting. Een ontmoeting die inspirerend, motiverend en bemoedigend mag heten. Samen zingen, samen geloof delen, samen leren. Samen leren (nog) betere discipelen van Jezus Christus te zijn. De ECU-conferentie heeft als werktitel: discipelschap. In ons evangelisatiewerk hebben we altijd veel oog gehad voor het moment van de beslissing. Er moet een keuze voor Jezus gemaakt worden. Natuurlijk is dat een uitermate belangrijk moment in de groei naar discipelschap. We mogen ons echter niet tot dit moment beperken. Vandaar dit onderwerp. Ieder jaar vermeldt de statistiek van onze Unie een paar honderd dopelingen. 1991: 381; 1992: 393; 1993: 323 en 1994: 427. Ook in het lopende jaar zijn er inmiddels velen door de doop toegevoegd aan de plaatselijke gemeenten. Hoe helpen we hen en elkaar om discipelen van Jezus te worden en te blijven.

De inleiding op de maandagmiddag gaat over 'persoonlijke begeleiding op de weg naar discipelschap'. Dinsdagmorgen is er een bijbelstudie over het begrip discipelschap en dinsdagmiddag proberen we vanuit persoonlijke ervaringen elkaar een weg te wijzen in groei naar discipelschap. Ook in deze conferentie leggen we een relatie tussen discipelschap en de inzet van onze geestelijke gaven.

Natuurlijk ontbreken een bemoedigend

begin en einde van de conferentie niet. De wijdingsavond staat als vanzelfsprekend op het programma. Als gast voor de maandagavond hebben we Gerard van der Schee, stafmedewerker van de Evangelische Alliantie en de Navigators, uitgenodigd om iets over discipelschapstraining te vertellen. Hij zal ook de gelegenheid krijgen om Kerk in Uitvoering onder onze aandacht te brengen.

De tot nu toe binnengekomen enquêtes over het evangelisatiejaar (41 van de ruim 90 verzonden enquêtes) geven blijk van een grote mate van onbekendheid met dit evangelisatieproject.

Er zijn dus redenen genoeg om met een afvaardiging uit uw gemeente de conferentie te bezoeken. De aanmeldingen stromen inmiddels binnen en we zien uit naar die van u. We hebben beslist geen ruimtegebrek en de conferentie van vorig jaar heeft ons ervaring gegeven in het omgaan met grotere groepen. We verwachten samen een goed en feestelijk bijeenzijn te hebben. Bereid daarom de conferentie biddend voor!

P.S. Voor alle duidelijkheid de conferentie vindt plaats op 2, 3 en 4 oktober 1995 op de Bron te Dalfsen. Aanmeldingsformulieren zijn in het bezit van de secretaris van de gemeente.

Namens de W.S.E.,

Peet Wijchers

De ZBC heeft immers een aantal psalm-melodieën laten vallen. Bovendien zal het wennen zijn om een psalm op bijvoorbeeld de melodie van "All hail the power of Jesus name" te zingen.

En of dat nog niet genoeg is, noteert de ZBC in strijd met de muzikale regels een nootje anders. Zo staat er in psalm 27 (mixo-lydisch) een c. Voor ons gevoel moet de noot een halfje hoger. De gemeente zingt dus een cis.

Als de organist volgens de noten – en zo hoort iedere organist, te spelen – een c speelt klinkt het niet fraai. De ZBC lost dit op door die cis te noteren. Gezien vanuit de regels van de middeleeuwse kerk-

toonladders is dit niet fraai, de gemeentezang klinkt echter wel beter.

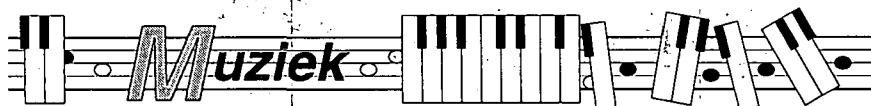
Indien nu de gemeenten zullen reageren met de mededeling dat al de psalmen weer toegankelijk zijn, dan is de opzet geslaagd.

Worden al de psalmen gezongen?

Dat verwachten we niet. Wanneer zingt de gemeente van de Heer immers een wraakpsalm?

We zijn ervan overtuigd dat ons toekomstige psalmboek zeer waardevol is, nieuwe psalmen bevat. Ze zijn in ieder geval allemaal zonder veel problemen te zingen. In de toekomst zullen baptisten – op nieuwe wijze – weer een psalmen zingend volk worden! En die reactie zal de allerbelangrijkste zijn.

A. Nijland (ZBC-lid)

We zullen onszelf even voorstellen: Wij zijn Jannes en Mathilde, we komen oorspronkelijk uit Delfzijl in Groningen, en wonen nu 5 jaar in België. Hoe zijn wij in België terechtgekomen?

Het is allemaal begonnen toen wij verkeer kregen. Bij ons allebei was er een verlangen de Heer te dienen. Jannes was in 1986 naar Mission 87 geweest. Om te zoeken naar wat God wou met zijn leven. Jannes kreeg daar toch het idee dat hij eerst terug moest gaan naar de gemeente en zich daar in te zetten.

In dat jaar leerde hij Mathilde kennen, die een trainingsschool voor evangelisatie had gevolgd, en nu ook kwam meewerken in een koffietiebar. We zijn later getrouwd en hebben ons aangesloten bij de baptisten-gemeente in Veendam (omdat we hier gingen wonen).

In deze gemeente konden wij ons actief inzetten met onze gaven. In een dienst sprak iemand van de Belgische Evangelische Zending. We werden aangesproken en wilden een zomeractie meemaken in België, maar door ziekte werd ons dat onmogelijk gemaakt. Toch bleef dat verlangen om ons hele leven voor God in te zetten.

En zo besloten wij om naar Mission 90 te gaan en te zoeken naar de mogelijkheden die er waren. En we moeten eerlijk toegeven dat we de eerste dagen gefrustreerd rondliepen en eigenlijk naar huis wilden. Er kwam zoveel op je af en je zag door de bomen (200 zendingsorganisaties) het bos (Gods plan met ons leven) niet meer. We hebben toen raad gevraagd bij de nazorg. Zij wezen ons erop kleine stappen in geloof te nemen, (biddend) initiatief nemen en vertrouwen dat God je zal leiden. En zo is het gekomen dat we terecht kwamen bij het Bijbelinstituut België en de Belgische Evangelische zending. Door de BEZ werden we uitgenodigd om een

weekend te komen en het werk 'ter plaats' te bekijken.

Dit hebben we gedaan als eerste geloofsstap. Daarna hebben we gekozen om naar België te verhuizen en de bijbelschool te beginnen en zo ook die tijd te nemen om geestelijk te groeien naar een bediening in Gods koninkrijk en ook te ontdekken of God ons in België wilde gebruiken. Na drie jaar heeft God deze weg alleen maar bevestigd en zo zijn we in 1993 bij de BEZ gekomen en werken nu in een gemeente in Geraardsbergen (Oost-Vlaanderen).

Misschien vragen sommigen van u af, waarom in België? België is een van de minst beëvangelseerde landen ter wereld. Van de ruim 10 miljoen inwoners is 90 procent rooms-katholiek en kennen Jezus persoonlijk niet als hun Redder, en hiervan gaat nog maar 20 procent naar de kerk. Maar slechts 1 procent belijdt dat de Here Jezus zijn of haar verlosser is.

Dit is een verhouding die overeenkomt met b.v. India! Daar komt nog bij dat in grote streken van België geen enkele bijbelgetrouwe gemeente te vinden is, mensen moeten vaak 20-40 km reizen voordat ze een gemeente vinden. Hoe anders is de situatie in Nederland, je kunt per plaats vaak kiezen uit verschillende gemeentes. Het grote doel van de BEZ is gemeentestichtende evangelisatie. En hierin mogen wij ook een onderdeel zijn. Ons verlangen is dat vanuit de gemeente waarin we nu werken meerdere dochtergemeentes gaan ontstaan.

We kunnen zeggen dat we ons op onze plaats weten hier in België. En dat houdt ons ook staande in de strijd die er is. Het valt niet altijd mee om uit geloof te leven en het van God te verwachten. Aan de andere kant is het het mooiste avontuur wat er in dit leven te vinden is.

We zijn ook heel blij dat de gemeente in Veendam onze thuisgemeente is. Het is een voorrecht om een gemeente achter je te hebben staan die voor je bidt en strijdt.

Voor mensen die zoekende zijn naar Gods wil, Gods plan in hun leven kan ik alleen maar aanraden naar Mission 96 te gaan. Deze congressen zijn een geweldig hulpmiddel om je op de hoogte te brengen van allerlei zaken maar ook om je te bemoeiden en stimuleren in het vinden van Gods wil.

Als u wilt reageren op dit geschrevene dan mag u gerust contact met ons opnemen.

Jannes en Mathilde Kalkhuis,
Zikastraat 23,
B-9500 Geraardsbergen,
tel. 0032-54-410794

Who cares?

Het zevende zendingscongres voor Europese jongeren

mission 96

van 28 december 1995 tot 2 januari 1996 in Utrecht

Mission '96: Loop het niet mis!
MISSION '96, het unieke jongerencongres. Dit zendingscongres brengt jonge christenen vanuit heel Europa bij elkaar. Loop het niet mis!

Wat is een betere manier om een gloednieuw jaar binnen te stappen dan in de aanwezigheid van God, samen met christenen, die niet alleen een kleurrijke mix vormen van culturen en standpunten? Kun je je een indrukwekkender begin van 1996 voorstellen?

Mission 96

Bijbelstudies, avondsamenkomsten met muziek, samenzang, drama, getuigenissen en sprekers, seminars, nationale bijeenkomsten, minigroepen en een zendingsbeurs waar je kennis kunt maken met meer dan 200 organisaties. Dit alles en nog veel meer is het unieke zendingscongres MISSION 96, waar duizenden jongeren uit heel Europa zullen samenkomen.

MISSION 96 wordt van 28 december 1995 tot 2 januari 1996 in de Jaarbeurs in Utrecht gehouden.

Meer informatie: TEMA/MISSION 96, tel. 03420-93848.

Als je vóór 15 september je aanmeldt kost het congres je f 380,-; daarna f 430,-.

Financiële verantwoording 2e kwartaal 1995

Gemeenten	NBJB	ECU	CvdO	UZZ	UBS
Alblasserdam	63,72	161,26	149,92	643,38	25,52
Alkmaar		142,90		667,80	
Almelo Nieuwstr	163,30	158,80	248,60	218,85	118,05
Alphen ad Rijn				800,00	288,95
Apeldoorn	375,00	975,00	900,00	1.650,00	
Appingedam	143,95	313,80	316,60	333,90	
Arnhem Z	375,63	466,69	434,01	794,88	73,77
Assen	229,70	181,25	168,20	275,40	64,95
Borne	52,25	165,95	170,75	339,20	53,50
Coevorden	114,00	288,00	268,00	494,00	46,00
Delfzijl	221,85	860,80	443,60	1.092,25	
Deventer	128,65	558,60	506,20	633,06	174,05
Dordrecht	350,00			180,00	
Drachten	112,30	263,60	290,70	403,45	115,75
Driebergen-Rsb	64,33	105,90	67,97	105,15	49,05
Ede	469,64	1.188,54	1.104,96	2.023,85	188,06
Eindhoven	327,30	878,10	303,90		282,15
Emmen	750,00	1.925,00	1.800,00	3.275,00	300,00
Gravenhage	479,55	1.213,61	1.128,27	2.066,55	192,02
Groningen N	87,48	221,38	205,81	376,97	35,03
Groningen Z	221,55	548,58	509,04	933,69	87,03
Harderwijk	328,05	485,00	1.180,50	635,05	135,20
Haulerwijk				469,55	
Heerenveen	89,30	180,85	248,45	67,40	81,50
Hoogeveen		808,80	969,45	1.385,40	
Hoogezaand B	705,16	1.784,59	1.659,09	3.038,80	282,36
Hoogezaand W	116,25	351,60	206,45	296,10	121,95
Kampen	459,00	1.160,00	1.080,00	1.976,00	
Klazienaveen				225,00	
Krommenie	63,25	164,85	71,75	162,00	
Leiden		1.376,00	1.280,00	2.344,00	
Lelystad	119,45	183,35	165,85	254,60	159,10
Makkum			250,00		
Meppel				837,25	
Nieuw Buinen	125,85	160,60	84,55	372,50	
Nieuw Weerdinge	550,00	1.300,00	1.300,00		
Noordbergum	435,55	328,90		739,80	
Pernis	241,80	190,45		250,80	169,70
Rotterdam C					67,75
Rotterdam Z		84,20			
Sneek	595,00	2.005,00	1.400,00	2.564,00	238,00
Stavoren	165,00	100,00	100,00	200,00	
Steenwijk	34,00	24,85	28,70	24,85	
Utrecht C	500,00	650,00	650,00	1.500,00	250,00
Utrecht N	238,65	604,05	561,75	1.000,00	95,55
Veendam		345,90	433,65	761,10	
Veenendaal	159,25	307,95	132,50	576,10	
Vroomshoop	395,65	203,00	209,55	1.141,70	
Westerhaar	88,90	425,00	425,00	850,00	88,90
Winschoten	234,48	593,43	551,70	1.010,49	93,90
Zwolle	112,50	250,00	250,00	650,00	62,50
	<u>10.487,29</u>	<u>24.686,13</u>	<u>22.255,47</u>	<u>40.639,87</u>	<u>3.940,29</u>

Oost Europa
K.T., D. 150,00.

UZZ
A.W., H. 1.150,00 postz.+kaarten; P.L., D. 100,00; J.P.-B., L. 100,00; H.J., V. 250,00; J.G., Z. 50,00; NBVB, Hoogezaand 27.000,00.

EBM
Arnhem Z 306,55; NBVB, Hoogezaand 2.000,00; Eindhoven 1.211,05.

Projecten
De Rank, Houten 650,00; Dordrecht 600,00; Gron. Bond 4.000,00; J.A., M. 32,50; J.K.W., W. 32,50; M.K., M. 325,00; NBVB, Hoogezaand 27.000,00; Ter Apel 357,50; W.B., B. 100,00; W.V., M. 100,00; Zusterhulp Avondgroep, Emmen 227,50; Zusterhulp Borne 35,00; Zusterhulp Deventer 32,50; Zusterhulp Emmen 325,00; Zusterhulp Groningen 67,50; Zusterhulp Groningen Z 97,50; Zusterhulp Hoogezaand B 32,50; Zusterhulp IJmuiden 130,00; Zusterhulp Muntendam 32,50; Zusterhulp Nieuwe Pekela 65,00; Zusterhulp Sneek 97,50; Zusterhulp Stadskanaal 227,50; Zusterhulp Stavoren 97,50; Zusterhulp Vroomshoop 140,00; Zusterhulp Winschoten 32,50; Zusterhulp Zutphen 67,00; Zusterhulp Zwolle 60,00; Zwgr IJsselgewest 5.000,00; Zwgr Leeuwarden 65,00; Zwolle 1.450,00.

WIN
Apeldoorn 1.086,40.

BWA
Hoogezaand 221,45.

ECU
Gron. Bond 500,00 (Spirit); H.J., V. 250,00; NBVB, Hoogezaand 1.500,00.

CvdO
H.V., B. 350,00; H.J., V. 250,00; NBVB, Hoogezaand 1.000,00.

6, 7 en 8 oktober
1995

Voor inlichtingen:

Jeugdburo NBJB:
Postbus 405, 9200 AK Drachten,
tel. 05120-15687; fax. 05120-17779.
Jan Wagenaar, Tomatenstraat 15,
7545 WP Enschede, tel. 053-302632.

NOODFONDEN

Alblasserdam 195,70; Apeldoorn 420,30; Appingedam 141,00; Arnhem Zuid 200,00; Assen 73,25; Borne 67,75; Dordrecht 362,85; Drachten 298,15; Eindhoven 570,05; Heerenveen 147,75; Hoogeveen 685,05; Rotterdam Centrum 236,40; Stavoren 227,10; Steenwijk 26,50; D.B., H. 30,00; G.H., B. 20,00; H.J., V. 250,00; H.T.-S., D. 150,00; H.V., H. 125,00; J.B., H. 45,00; J.B.-N., G. 25,00; J.B.B., V. 500,00; J.H., G. 45,00; J.P.-B., L. 100,00; J.S., V. 50,00; L.B., Z. 60,00; N.J.B.-D., G. 50,00; P.C.A., A. 100,00; P.J.K., G. 100,00; S.V., S. 50,00; NBVB, Hoogezaand 2.500,00.

Moldavië

Alkmaar 650,00; Apeldoorn 635,70; Arnhem C. 2.470,60; Arnhem Z. 1.709,85; Borne 202,20; Deventer 293,30; Dokkum 354,00; Drachten

120,00; Harlingen 225,95; Heerenveen 155,25; IJmuiden 351,25; Krommenie 290,35; Leiden 1.230,00; Lelystad 270,30; Muntendam 162,00; Noordbergum 125,50; Pernis 1.114,75; Roden 65,50; Rotterdam Centrum 459,00; Veendam 377,20; A.R.S., D. 10,00; G.J.R., R. 10,00; G.J.V., S. 350,00; J.N.-Z., H. 66,75; J.S., E. 51,00; J.W., H. 200,00; K.K., R. 50,00; W.B., D. 100,00; Zusterhulp Veendam 105,00; Zusterhulp Den Haag 900,00.

Jablona

Stavoren 1.477,95; Noordbergum 2.254,50; Tabitha, Den Haag 250,00; A.T.-B., W. 25,00; J.A., H. 250,00; P.K., U. 10,00; S.V., S. 50,00; T.W., V. 100,00; W.-J., X. 50,00.

Afrika

K.T., D. 150,00.

Op 5 juli 1995 werd, na een korte ziekte, door de Heer thuisgehaald, onze broeder

PIETER WIJNTJE

op de leeftijd van 52 jaar.
Baptisten Gemeente Harderwijk

*"Wentel uw weg op den Here en
vertrouw op Hem en Hij zal het
maken."*

Op 6 augustus 1995 is overleden
onze zuster

GRIETJE HAZEWINKEL

in de leeftijd van 82 jaar.
Baptisten Gemeente Den Haag

Op Zijn tijd heeft de Here tot zich
genomen onze zuster

GEESSIEN VAN DER WAL- HEMMES

in de leeftijd van 88 jaar
sinds 10 juni 1995 weduwe van Altjo
van der Wal

Vlagentwede, 3 augustus 1995
Baptisten Gemeente Vriescheloo

*O, daar te zijn,
waar nimmer tranen vloeien,
waar 't hart geen angst,
geen zorgen kent noch pijn,
waar doorn noch distel groeien.
O, daar te zijn! O, daar te zijn!*

In stil vertrouwen is op 7 augustus
uit ons midden weggenomen onze
broeder in de Heer

ANNE JAN DE RAAF

op de leeftijd van 69 jaar;
geliefde echtgenoot van zuster
Siemkje Roffel

Baptisten Gemeente te Ze
Exloërmond

Onverwachts werd door de Heer
thuisgehaald, onze broeder

SIETZO EDENS

op de leeftijd van 71 jaar

24 juli 1995

Baptisten Gemeente Winschoten

*"Want indien wij geloven, dat Jezus
gestorven en opgestaan is,
zal God ook zo hen, die ontslapen
zijn, door Jezus wederbrengen
met Hem" (1 Thess. 4:14)*

In de morgen van 23 augustus 1995,
is door de Heer Thuis gehaald, onze
moeder en oma

WILLEMINA MARIA TRIP-PLOEG

in de gezegende leeftijd van 89 jaar.

Baptisten Gemeente Emmen

*"Want indien wij geloven, dat Jezus
gestorven en opgestaan is,
zal God ook zo hen, die ontslapen
zijn, door Jezus wederbrengen
met Hem" (1 Thess. 4:14)*

Op 23 augustus 1995 is door de Heer
Thuis gehaald onze moeder en oma

WILLEMINA MARIA TRIP-PLOEG

in de gezegende leeftijd van 89 jaar.

Wij zijn dankbaar voor alles wat we in
haar mochten hebben.

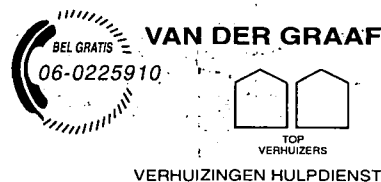
Borne: H.K. Oldenburger-Trip
O. Oldenburger
Arnhem: R.W. Trip
A. Trip-Springer
Hoogeveen: J. Knobbe-Trip
kinderen en kleinkinderen

Emmen, 23 augustus 1995
"De Bleerink".
Correspondentie adres:
van Heekgaarde 3, 7622 KE Borne

Het nieuwe adres van C.C. Stavleu luidt:
Dwerggras 10, 3902 AX Veenendaal. Tel.
08385-20868 (per 10 okt. 0318-
520868).

Het nieuwe adres van P.G. Kroeze luidt
(m.i.v. 18 sept.): Boven Westerdiep 88-
76, 9641 LK Veendam. Tel. 0598-
631327.

PERSBERICHT

De bijbel in beeld

Op woensdag 6 september a.s. zijn IKON
en KRO/RKK met een serie wekelijkse
tv-uitzendingen gestart over het bijbel-
boek Genesis voor jongeren van 9 tot
circa 14 jaar.

Titel van het nieuwe programma is 'Beeld
voor beeld'. De vertaling van Genesis in
eenvoudig Nederlands, zoals die is ge-
bruikt voor de Startbijbel van het Neder-
lands Bijbelgenootschap, vormt het
uigangspunt. Bij de verhalen die worden
voorgelezen zijn animaties gemaakt door
de jonge kunstenaars René Reitzema, Rob
Dieleman, Carina Wissink, Wim
Liebrand en Arthur Veugelers, die samen-
werken in het collectief Axis te Enschede.
De uitzendingen beginnen om 14.00 uur
op Nederland 1; ze duren ca. 10 minuten.
Dit najaar verzorgen de omroepen 13 uit-
zendingen t/m 29 november. Volgend
voorjaar volgen opnieuw 13 uitzendingen,
nl. van 10 januari t/m 3 april.

PERSBERICHT

Open Doors 40 jaar

Op 23 september viert Open Doors, de
stichting die zich speciaal inzet voor
bijbelverspreiding in moeilijk bereikbare
gebieden, haar veertigjarig bestaan in de
Veluwehal te Barneveld. In het ochtend-
programma een toespraak van de stichter,
Anne van der Bijl en een "onthullende
multimedialvoorstelling" over de werkers
achter de schermen. In het middag-
programma zal de film 'Behind the Sun'
in première gaan. Deze film wil christenen
in het Westen betrekken bij het lot van
christenen in de moslimwereld. Open
Doors organiseert o.a. kaderopleidingen
voor de lijdende kerk. Het jubileum-
project zal met name hierop gericht zijn.
Meer informatie: Open Doors,
Antwoordnummer 2047, 3840 XA
Ermelo; tel. 03410-17844.

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 15 - 22 SEPTEMBER 1995

de Christen

**Geloof in
een crisis**

**De zomer
van 1995**

Eetgewoonten

FOTO: T.A.R. DE ZWART

Jongeren aan boord van de Res Nova
(zie pag. 8-9)

Agenda

24 sept.	Regionale ontmoetingsdag Gewest Drenthe (Valthermond)
2-4 okt.	ECU-conferentie (Dalſen).
6-8 okt.	JAV (Enschede)
18-20 okt.	AV (Stadskanaal)
6-7/8-9 nov.	Trainingsdagen NBVB
12-13/14-15 feb.	idem

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten
Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Westbroek)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverten-
ties opgeven aan het Unie-bureau.

ISSN 0167-2355

GROEI

De statistiek in het jaarverslag van de Unie, opgenomen in DC van 18 augustus, geeft weer groei te zien van het ledental van onze gemeenten. Daar mogen we blij mee zijn. In 1993 werden er 323 mensen gedoopt, in 1994 ruim honderd meer, 427. In 1993 gingen 205 mensen over naar andere gemeenschappen, in 1994 bijna honderd minder, 106. Onttrekking aan de gemeente gold in 1993 voor 294 personen, in 1994 voor 205. Tenslotte de ledentallen per 31 december: 1993 12.187, 1994 12.331, een toename van 144 personen.

Schommelingen zullen er altijd blijven. Er is wel een verschil in gevoelswaarde als mensen overgaan naar een andere gemeenschap, of dat zij zich geheel aan de gemeente onttrekken. In het eerste geval kun je zeggen: ze hebben wel onze gemeente verlaten, maar niet de gemeente. Ze voelen zich blijkbaar ergens anders beter thuis. Wij claimen immers niet alleen de ware gemeente te zijn. Als wij hen nog steeds kennen als broeders en zusters, die geen problemen hebben veroorzaakt, kunnen we best op een goede manier afscheid nemen en ze Gods zegen toewensen.

Erger is het als mensen zich onttrekken en zich niet meer aansluiten bij een andere christelijke gemeenschap. Zij hoeven daarmee nog niet hun geloof verloren te hebben, maar het is wel bedenkelijk als zij geen relatie meer willen aangaan met kinderen van God. En heel triest is het als de gemeentevergadering zich na lang aarzelen genoodzaakt voelt iemand het lidmaatschap te ontzeggen.

Schommelingen blijven er, ook in het onderlinge attestatieverkeer. Een gemeente kan in langere of kortere tijd zo van karakter en opvattingen veranderen dat mensen een ander onderdak zoeken. Bij een gemeente binnen onze Unie, of ergens daarbuiten.

Bij het zien van de doopcijfers zullen we ook moeten bedenken dat er gemeenten zijn waar – tot zorg van de gemeente en eventuele voorganger – al tijden niet gedoopt is. Dat is dan jammer, maar doopcijfers mogen geen maatstaf worden voor de kwaliteit van de gemeente.

De groei van onze gemeenten is vaak te danken aan de opname van mensen uit andere kerkgenootschappen. Zij komen enige tijd bij ons en voelen zich bij ons thuis. Sommigen werden overtuigd van de noodzaak zich te laten dopen. Anderen komen uit onvrede met hun eigen kerk en dan is het jammer dat die hun geen voldoening meer gaf. Er zal wel een wederzijdse gewinning nodig zijn bij zulke nieuwe leden. Gereformeerden zullen iets van hun verbondsgedachte en synodale kerkopvatting meebrengen. Mensen uit een pinkstergemeente zullen het bij ons soms wat tam vinden. Nieuwkomers worden nog wel eens wat argwanend bekeken door de oudere leden. Als ze maar niet hun stempel gaan zetten op onze gemeente. Maar als oudere en nieuwe leden in liefde en vertrouwen naar elkaar willen luisteren, zal de integratie niet zo moeilijk zijn.

H.G. de Winkel

INHOUD

L. Schipper	Mensen op de vlucht	3
H.G. de Winkel	Van hart tot hart / De Pepermolén	4
N. v.d. Leer	Geloof in een crisis	5
	Buitenland: Koud en warm wereldcongres	6
N.B.J.B.	De zomer van 1995: Albanië, Res Nova en de Otterberg	7-9
	Uit de gemeenten	10-11
A. Nijland	Bundelbuitelingen (2)	12
S. v.d. Laan	Bijbel: eetgewoonten	13
	Diversen	14-15

MENSEN OP DE VLUCHT

De afgelopen anderhalf maand stond voor ons in het teken van verhuizen. Verhuismagazine regelen, gas en licht laten afsluiten en aansluiten, behang aftrekken, schilderen, verhuisbericht versturen, vloeren leggen, schoonmaken, lampen ophangen. En dan heb ik het nog niet eens over ramen en deuren plaatsen, gordijnen ophangen en kachels plaatsen. Kortom: we hebben een drukke tijd achter de rug, waarin heel wat gedaan en geregeld is.

Het vertrouwde achterlaten

Verhuizen is echter niet alleen een praktische aangelegenheid. Aan het hele gebeuren rond het verhuizen is ook nog een ander aspect verbonden, de emotionele kant. Verhuizen is immers oud en nieuw. Verhuizen is losmaken en nieuwe banden aangaan. Verhuizen is het bekende voor het onbekende inruilen.

Verhuizen is chaos scheppen en opnieuw ordening aanbrengen. Vooral tijdens het in- en uitpakken van de verhuisdozen heb ik dat ervaren. Alles wat je zelf hebt aangeschaft en van anderen hebt gekregen is deel gaan uitmaken van je leven; ze bepalen je leven, ze hebben waarde gekregen. Sommige dingen nemen hun plaats in. Andere dingen hebben een plaatsje gekregen.

En dan, omdat je gaat verhuizen, worden al die dingen heel bewust door jou in handen genomen. Alles moet immers worden ingepakt.

En opeens bekijk je dingen van een andere kant. Opeens krijg je dingen in handen, waarvan je niet eens meer wist dat je ze had. Je gaat je afvragen of je alles wat je hebt wel wilt meeverhuizen. Je gaat je van bepaalde dingen afvragen wat de waarde ervan is. Aantekeningen van de middelbare school, stapels brieven, oude tijdschriften, prulletjes, krijgertjes, schoteltjes zonder kopjes, oude schoenen. Opeens denk je: wat moet ik ermee?

Afscheid nemen kost tijd

Toch kon ik niet van alles, wat bij nader inzien niet zoveel waarde had, zomaar afscheid nemen. Veel dingen zijn tenslotte toch in dozen verdwenen en meeverhuisd naar ons nieuwe adres. De meeste dingen hebben ondertussen opnieuw een plaatsje

gekregen en maken dat het onbekende mij weer vertrouwd voorkomt. De dingen van minder waarde verdwenen in eerste instantie toch opnieuw in dozen. Het meeste daarvan is in de loop der weken in de vuilniswagen verdwenen. Afscheid nemen, zelfs van waardeloze dingen, kost tijd. En van sommige waardeloze dingen kun je misschien wel nooit afscheid nemen.

Huis en haard

Onze samenleving kent vele miljoenen vluchtelingen. Mensen, die onder heel wat ongelukkiger omstandigheden dan ik hun huis moeten verlaten. Onder de dreiging van honger, geweld, oorlog, verkrachting en de dood is er geen tijd om afscheid te nemen. De chaos, waaruit men vlucht, is de chaos, waarin men vlucht. Er wordt niets in handen genomen, er wordt niets ingepakt, er volgt geen ordening. Ze moeten loslaten, zonder nieuwe banden in het vooruitzicht te hebben. Aan het onbekende, dat ze tegemoet gaan, zal niets vertrouwds kunnen worden toegevoegd.

Woorden schieten mij tekort als de triestheid en de ontredde van al die verloren mensen tot me doordringt. Wat kan ik voor hen betekenen? Hoe kan ik hen helpen hun leven weer te ordenen? Hoe kan ik hun verlies doen keren? Want helpen wil ik.

Ik zal blijven spreken van vrede en gerechtigheid.

Ik zal in opstand blijven komen tegen de onmogelijkheid van hun leven. Ik zal hun vluchteling-zijn serieus blijven nemen.

Ik zal me zorgen blijven maken, ik zal me kwaad blijven maken, ik zal me verdrietig blijven voelen. En ik zal mijn zorgen, mijn kwaadheid en mijn verdriet over hun leven blijven delen met anderen.

En ik zal nooit ophouden de vluchtelingen in onze wereld onder Gods aandacht te brengen.

Linda Schipper

LIED VAN EZECHIEL

*Toen ik daar zat, verweesd en zonder lied,
aan Babels stromen. Toen ik daar verloren
kroop langs de wegen van dat doodsgedeepte,
vloekend de nacht waarin ik werd geboren.*

*Toen ik Hem zag in zijn metalen licht,
in storm van wolken morgenlicht doorschijnen.
Mensengestalte, stralend vergezicht –
en ik viel neer, voor wie? daar in de vreemde.*

*Toen Hij mij riep: Sta op, o mensenkind.
En ik stond op, recht overeind, en hoorde
vleugels van vuur en adem, nieuw bewind.
En ik verstond de eens gegeven woorden:*

*dat Hij zijn volk bevrijdt, zijn huis herbouwt,
dat Hij ons dorre beente doet herleven,
dat Hij zijn maaksel vast in handen houdt,
dat in zijn boek mijn dagen staan geschreven.*

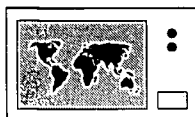
*Die mij tot stem en wachter heeft gemaakt
dat ik zijn naam zou roepen in uw oren,
mensen der aarde, zo ontheemd geraakt:
Die is uw God. Hij laat u niet verloren.*

(H. Oosterhuis, Nieuw Bijbels Liedboek)

Bereikbaarheid eindredacteur

Van maandag t/m vrijdag ben ik bereikbaar. Faxen kan dag en nacht, maar bellen bij voorkeur tussen 8.30 en 9.30 uur. Dan ben ik bijna altijd thuis.

H.D. Huiting,
eindredacteur

Actueel

The Be(pri)st Family

Nee, onze Unie is nooit bedoeld alleen maar een federatie van gemeenten te zijn. Nee, onze mensen hebben een band met elkaar. Op de ECU-conferentie en de Algemene Vergadering beleef je die band. Ook wereldwijd is er die band. En overal waar je komt is er diezelfde spontaniteit, de hartelijkheid, het je thuis voelen, omdat je samen 'dezelfde taal' spreekt. En zo moet het wat mij betreft ook blijven. Een beste familie, een soort groot gezin.

Maar er zit een soort dubbelheid in onze familiale omgang. We beleven samen ons geloof, maar kom niet aan mijn overtuigingen of gedragingen! Dan duikt als een duveltje uit het doosje de slogan: iedere gemeente is autonoom. Dan hebben we opeens broertje dood (zie Gen. 4) aan de ander... Voor alle duidelijkheid, we moeten een federatie blijven, maar ook en vooral een familie. Dat sluit m.i. in, dat we de huisregels van ons gezin in acht nemen. Dat kan betrekking hebben op onze vrijwillige bijdragen (wat een raar begrip eigenlijk, als we allemaal moeten betalen), maar ook bijvoorbeeld op het gebied van beroepingswerk. De Commissie voor de Opleiding zwoegt al jaren met vogels (pardon beste broeders) van allerlei pluimage. De gemeenten blijken gewoon te beroepen wie ze willen, te betalen wat ze willen... Af en toe, lijkt het me, zou je als voorzitter van de Uniecommissie toch gewoon eens lekker met de vuist op tafel moeten kunnen slaan... Nee, dat kan natuurlijk niet. Dat doen we niet. Dat hoort ook niet in "the best family".

Vreemd genoeg doemt van achter de groene tafel op de Algemene Vergadering soms ook het heilig huisje van de 'autonome gemeente' op. Het wordt van stal gehaald bij moeilijk liggende punten, waarover deze en gene zijde een uitspraak over willen hebben. Dan is er opeens de zakelijkheid van de federatie i.p.v. de warmte van een familie, die zoekt wat goed voor hen is. Terwijl op andere punten juist de zakelijkheid ontbreekt, waar ze wel had moeten zijn volgens mij. Want waarom doen wij niet gewoon officieel – i.p.v. indirect via de SOH – mee in het landelijke Kerken in Actie?

Julie broer

Dankbaarheid

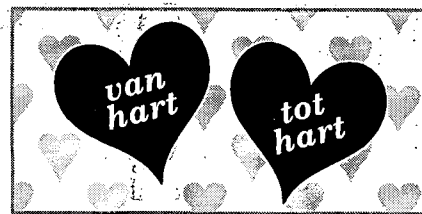
Het was in 1949. Mijn achterbuurman op de tekenkamer was iemand die vurig het heil van het communisme verwachtte. Dat ik een ander heil verwachtte wist hij ook, maar van dat geloof begreep hij niet veel. In zijn vakantie had hij een fietstocht gemaakt in Drenthe. Daar was hij in gesprek gekomen met een man uit een klein boerderijtje, die er niet bepaald welvarend uitzag. Hij at hoofdzakelijk pap en aardappels, maar hij dankte God elke dag dat hij te eten had. "Begrijp je nou zo iets; hoe kan iemand nu dankbaar zijn bij zo'n armoede?" zei mijn collega.

Je hoeft niet eens communist te zijn om dat onbegrijpelijk te vinden. Iedereen wil het immers wel een beetje 'goed' hebben. Daar hebben we recht op, vinden veel mensen. We hebben recht op voldoende voedsel, op gezondheid, een dak boven ons hoofd met daaronder een gezellige aankleding. We hebben recht op een beetje geluk, wat je daar dan ook onder verstaat.

Er is in onze wereld ook weinig ruimte voor dankbaarheid. Aan dankbare en tevreden mensen kan de handel niet veel verdienen. Reclame is erop gericht de begeerte wakker te schudden en ons het gevoel te geven dat we lang niet alles hebben wat het leven kleur geeft. 'Geluk' wordt uitgedrukt in de prijzen van de loterij of het nieuwe model auto, waar de burens afgunstig naar gluren. Hoe ongelukkig is een mens die altijd meent tekort te komen. Voortdurend kijkt hij naar anderen die hebben wat hij niet heeft. Hij kan niet dankbaar zijn voor wat hij zelf heeft. Een ondankbaar mens is een onrustig mens, die kans loopt steeds verder te verzuren.

Ware dankbaarheid heeft te maken met het beseft dat je iets ontvangt waar je geen recht op hebt. Er wordt je iets geschonken waar je geen aanspraak op kunt maken. Daarom kun je pas echt dankbaar zijn als je je hele leven ziet als een geschenk van God. Als ik iemand die nietigeloofd hoor zeggen: "Ik ben dankbaar dat ik genezen ben", vraag ik me af wie hij dan dankbaar is.

Het geloof geeft je oog voor alles waar je God voor kunt danken. In de eerste plaats voor onze verlossing door Christus, onze Heer, met alles wat dat voor ons betekent. Dat mogen we ons wel telkens in herinnering roepen, zodat het geen stoffig leerstuk wordt of een verschoten stilteven dat

ons niet meer aanspreekt. Een heerlijke vrucht van de verlossing is ook dat wij mogen weten hoe waardevol wij zijn in de ogen van God, die ons liefheeft. Wat is er dan verder veel om voor te danken, als je alles wat je hebt en ziet ervaart als geschenk van God. Je zou eens een lijstje moeten opmaken van dingen waarvoor je kunt danken...

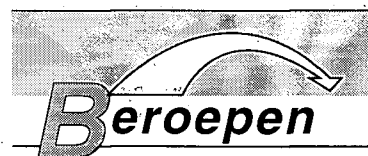
Wij maken God blij met onze dankzegging, want daarmee eren wij Hem als de grote Gever. Uit onze dankbaarheid kan Hij ook onze liefde proeven, de reactie op zijn Vaderlijke liefde voor ons.

Als je dankbaar bent kun je ook met een zekere meewarigheid kijken naar de mensen die zich zo uitsloven om maar steeds meer te krijgen. Meer geld, meer bezit, meer aanzien, erkenning, status... ga maar door. Onze wereld zou er al wat beter uitzien als wij vanuit onze dankbaarheid zouden zeggen: Ik heb genoeg, mij ontbreekt niets. Als we alle overbodige en overdadige luxe maar eens zouden laten voor wat het waard is: Bestemd voor de vergankelijkheid.

Het getuigt van diepe omgang met God als iemand met een klein inkomen of een zwakke gezondheid zegt: Ik dank God voor elke dag die ik mag beleven. Daarmee wil ik niet zeggen dat armoede of ziekte voorwaarde is voor diepe dankbaarheid. Dat idealiseer ik niet. Iemand met een goede positie en een goed inkomen kan net zo goed een dankbaar mens zijn. Maar als je dankbaar bent voor wat de Heer overvloedig geeft, geef je ook weer makkelijker weg als er nood en behoefte is.

Een dankbaar mens heeft reden om blij te zijn. Dankbaarheid geeft een blijde glans over ons leven en is tot eer van God.

H.G. de Winkel

De Baptistengemeente Utrecht-Centrum (Silo) heeft een beroep uitgebracht op ds. A. de Vries te Winschoten.

GELOOF IN EEN CRISIS...

Wat gebeurt er met je geloof als je in een crisis belandt? Heb je er dan wat aan, of wordt het alleen maar gecompliceerder? Welke invloed kan het geloof op je leven hebben als je iets heel ergs overkomt? Dan, wanneer de stormen van het leven tekeer gaan, wanneer je schipbreuk lijdt, verlies moet incasseren, hoe ga je daar mee om? Hoe bestaat het dat mensen ondanks hun nood tegen je zeggen 'als ik mijn geloof niet had gehad, had ik het niet gered'?! En dat er anderen zijn die dan juist uitroepen: 'als God dat toelaat kan ik niet meer geloven'?!

Crisis

De chinese karakters voor het woord crisis betekenen zowel *bedreiging* als *kans*. Een crisis brengt ons in een positie waarin we onder kunnen gaan en waar we sterker, rijker uit kunnen komen. Natuurlijk ligt het niet zwart-wit, er is veel strijd en pijn, je wordt heen en weer geslingerd tussen hoop en vrees. De storm gaat niet zomaar liggen...

Een crisis is het gevolg van een zeer ingrijpende gebeurtenis in je leven. Het heeft veelal met 'verlies' te maken in welke vorm dan ook. Alles komt op scherp te staan, je wereld wordt met een schok stilgezet:

"Een crisis is een zingeving-verstoring in het levensverhaal (...) waar plotselinge of ontwikkelingsmatige levensgebeurtenissen als te bedreigend worden getaxeerd en hulpbronnen onvoldoende, met als symptomen tekenen van psychische evenwichtsverstoring ..."

Aldus een citaat uit het proefschrift van de ned. geref. predikant Ruud R. Ganzevoort "Een cruciaal moment. Functie en verandering van geloof in een crisis" (Boekencentrum Zoetermeer 1994, 400 blz).

Je eigen vertwijfeling

Omgaan met verlies, je staande proberen te houden temidden van een crisis in je leven is hard en zwaar werken. Het veel gebruikte 'verwerken' is misleidend. Alsof je je verdriet 'nu toch wel eens' verwerkt (weggewerkt) moet hebben. In de crisis-theorie wordt het woord 'coping' gebruikt, als term voor de poging van mensen om hun bedreigende situatie het

hoofd te bieden. De grote vragen worden gesteld: waarom gebeurt mij dit (het zoeken naar een verklaring), waartoe overkomt mij dit (het zoeken naar een bedoeeling). Het zijn uitingen van je onmacht en je wanhoop als mens die de draad van zijn levensverhaal is kwijtgeraakt en zich vertwijfeld afvraagt 'waar naar toe?' Hoe kan ik verder? Een crisis zet zoveel op zijn kop, je moet je opnieuw oriënteren en daar heb je tijd voor nodig, en steun.

Geloof in een crisis

De vraag die dan opkomt luidt: is je geloof je dan tot steun of wordt het juist moeilijker om te geloven? Iemand die zelf een groot verdriet met zich meedroeg trouwde mij toe 'de een wordt er dichter door bij God getrokken, de ander raakt verder van God af'.

Een verklaring voor die verschillen in persoonlijke beleving is niet te geven. Wel zijn er allerlei factoren die een rol spelen. Je eigen karakter en opvoeding, vooral het beeld van God dat je je gevormd hebt: straffend of beschikkend of ontfermend. De reactie van de omgeving is ook van zeer grote invloed, de mate waarin je steun en begrip ontvangt. Onderzoek wijst uit dat de omgeving ('de context') zelfs van doorslaggevende betekenis kan zijn voor de wijze waarop mensen een crisis doorstaan.

De afspiegeling van de omgeving

Wanneer er werkelijk naar je geluisterd wordt, iemand bereid is met jou de afgrond in te kijken, durft te zwijgen, dan is er sprake van steun. Veel te vaak nog wordt er over gevoelens heengewalst en worden er uit onbenul of uit verlegenheid allerlei goedbedoelde(?) opmerkingen naar je hoofd geslingerd. Maar werkelijke steun van de omgeving kan je helpen om gebruik te maken van de krachtbron van het geloof, sterker nog, is dan zelf een afspiegeling van de liefdevolle ontferming van de Goede Herder:

De gemeente heeft daarom de opdracht om één plaats te zijn waar troost ervaren wordt en kracht van boven. In het samen zijn, het samen zoeken, samen bidden, samen zingen, samen stil zijn, kunnen mensen de rust vinden die zij nodig hebben. In het persoonlijk contact is er ruimte om het verhaal van de mens met zijn wanhoop en verlangen te beluisteren en te verbinden met het centrale bijbelse thema van de hoop die de wanhoop niet verdringt maar serieus neemt. Het is voor de verwerking van leed van groot belang dat de ander de ruimte ontvangt om 'op verhaal te komen' en steeds opnieuw hetzelfde verhaal te mogen vertellen (na maanden maar soms ook na jaren)! Zo ontvangt het gebeurde steeds meer een plaats in ons levensverhaal.

Nico van der Leer
(Hengelo 't Venster)

Voor wie verder wil lezen: R.R. Ganzevoort, *Omgaan met verlies*, pastorale vragen rond crisis en geloof (verschijnt eind '95 bij Kok-Kampen).

Bericht van de UC

Na een verblijf van een aantal weken in het ziekenhuis is br A. van den Hoef thans weer thuis. Evenwel zal verder herstel nog zeker geruime tijd in beslag nemen, zodat zijn werkzaamheden op het Uniebureau tijdelijk waargenomen zullen worden. Voor alle zaken betreffende de diverse commissies, dan wel vragen aan het Uniebureau of anderszins, kunt u zich wenden tot Mw N.C. de Kruijf. Wat de afwerking van zaken betreft: deze kan enige vertraging oplopen; daarvoor vragen wij uw begrip. Wij zullen echter voor zorgdragen dat eventuele vertraging tot een minimum beperkt blijft.

Wij wensen br Van den Hoef van harte een voorspoedig herstel toe en bevelen hem in uw voorbede aan.

Met hartelijke broedergroeten,
namens de Commissie der Unie,

Chr. Eijer, voorzitter

KOUD EN WARM WERELD-CONGRES

Laag was de temperatuur in het gebouw waar 8000 baptisten van 1-6 augustus bijeen waren. Maar de vreugde van de ontmoeting verwarmde hen en verbond hen tot een veelkleurige familie. Komend uit een koude en verdeelde wereld kwamen zij naar het 17e Baptisten Wereld Congres in Buenos Aires, Argentinië om de eenheid in Jezus Christus te vieren.

The Baptist Family

Het congres, gehouden om de vijf jaar, vormt voor velen een noodzakelijk contact. Hierdoor ervaren zij dat zij behoren tot de wereldwijde familie; waar zij liefde en steun vinden in hun vaak geïsoleerde positie. Zoals Eleazer Ziharambere uit Ruanda, die vertelde hoe dit congres hem uit zijn isolement had geholpen waarin hij verkeerde toen hij zijn land had moeten ontvluchten.

Het congres was een familie-reünie voor baptisten die gescheiden zijn door ras en politiek, zoals Serviërs en Kroaten en blank en zwart uit Zuid Afrika. Met vreugde begroetten Branko Lovrec, de president van de Baptisten Unie van Kroatië en Dane Vidovic, een voorganger uit Belgrado in Servië elkaar als broeders. Een ontmoeting die op eigen grond on-

mogelijk zou zijn. Servische en Kroatische baptisten zijn het niet eens over de oorzaken van de burgeroorlog, maar zij stemmen van harte in met het congres-thema: Jezus Christus is de enige hoop voor de wereld. Alleen Hij overstijgt de rassen en politieke verschillen, taalbarrières en culturen. Hij kan de wereld verenigen tot een regenboog waarin Hijzelf de primaire kleur is.

Bruggen bouwen

Een workshop over racisme riep pijnlijke gevoelens op bij een zwarte Afrikaanse baptist. Hij verweet een blanke baptisten leider dat de blanke gemeenschap door haar stilzwijgen had geholpen het systeem van onderdrukking in stand te houden. Vanuit de BWA-leiding werd, na overleg met zwarte en blanke deelnemers, toege-

zegd dat men nog dit jaar een 'vriendschapsdelegatie' naar Zuid Afrika zal zenden om te helpen bruggen te bouwen in de baptisten gemeenschap. Deelnemers uit 124 landen hielden zich bezig met onderwerpen als evangelisatie, sociale actie, mensenrechten, gerechtigheid, vrede, godsdienstvrijheid, nood van de wereld en gemeente-opbouw. Het was ook de 75e verjaardag van de Baptist World Aid (BWAid), de hulporganisatie van de BWA. Die besteedde in 1994 10 miljoen dollar (ca. 15 miljoen gulden) aan noodgebieden.

Jimmy Carter, voormalig president van de VS en Billy Graham, die sinds 1950 op vrijwel alle congressen had gesproken, hadden een korte boodschap op een videoband gezonden.

Nieuwe president

De vergadering koos een nieuwe president, Nilson Fanini. Hij volgt Knud Wümpelmann uit Denemarken op, die eerst president was van de Europese Baptisten Federatie en daarna van de BWA. Fanini is 31 jaar voorganger van de Eerste Baptisten Gemeente in Nitori, Brazilië, die 7000 leden telt. Hij heeft in 71 landen al eens gesproken. Fanini riep de baptisten op tot gezamenlijke wereldwijde evangelisatie in het jaar 2000, als het volgende congres wordt gehouden in Melbourne, Australië. "Baptisten omvatten vandaag het grootste leger op het aardoppervlak, tweemaal zo groot als de gezamenlijke legers van de Verenigde Staten, Rusland, Engeland, Israël en andere militaire machten", zie hij. Het doel zou moeten zijn om wereldwijd in de komende vijf jaar 60 miljoen mensen te winnen voor Christus.

Het aantal baptisten in de wereld is meer dan 40 miljoen; huisgenoten en vrienden meegerekend komt het op 100 miljoen.

Nilson Fanini (links), de nieuwe president van de BWA.

Uit: Congress News van de BWA

EBF/NBJB zomeractie in Albanie

Na de goede ervaringen van vorig jaar, besloot het Jeugd Bestuur van de Europese Baptisten Federatie deze zomer opnieuw een zomeractie in Albanië te organiseren. De Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging nam net als vorig jaar de praktische organisatie voor haar rekening. Viertien jongeren uit 5 landen namen deel. Verdeeld over twee teams werkten ze twee weken in resp. de hoofdstad Tirana en Kruja, een kleine stad in de bergen.

Tirana

Het team in Tirana werkte samen met de Baptisten Gemeente aldaar. De eerste week leidden ze samen met een groep Amerikaanse jongeren een Vakantie Bijbel Week met zo'n 70 kinderen. Zingen, verhalen, knutselen, spelletjes... de kinderen hadden de week van hun leven. Velen kwamen vervolgens ook naar de zondagschool, die overigens ook één zondag door het team werd geleid.

De twee vrijdagavonden dat het team in Tirana was waren ze te gast bij de Jeugdgroep van de gemeente. Hoewel het programma het team zeer verbaasde, een half-uurtje dansen bleek bijv. een standaard programmaonderdeel te zijn, waren het fijne avonden.

De meerderheid van de groep is geen Christen en gaat niet naar de kerk, maar men is wel enthousiast en erg gezellig. De jongeren voelen zich er duidelijk thuis en velen komen via de Jeugdgroep voor het eerst in aanraking met Christenen en de gemeente.

De komst van het team viel samen met de verhuizing van de gemeente naar een ander gebouw. De gemeente groeit zo snel dat ze in haar korte bestaan voor de derde keer om moest zien naar een grotere samenkomstruimte. Het team werd gevraagd kinderprogramma's te houden en deur-aan-deur te gaan in de omgeving van het nieuwe gebouw om de komst van de gemeente bekend te maken. Helaas werd dit door de politie verboden.

Het team besloot desondanks de wijk in te gaan. Ze bleken veel contacten te kunnen leggen in koffiehuisen (kleine wijkcaféetjes waar de Albanen elkaar ontmoeten), gewoon op straat en door tijd door te brengen met kleine groepjes

kinderen. Zowel Moslims als Jehovah Getuigen bleken in deze wijk erg actief te zijn en dat verklaarde dat de mensen toch redelijk afstandelijk waren naar buitenlanders toe. De mensen waardeerden persoonlijke uitnodigingen om eens kennis te komen maken met de nieuwe "buren" echter zeer. Gastvrijheid is immers zeer belangrijk in Albanie.

Donderdag was een bijzondere dag voor het Tirana-team, omdat ze te gast waren bij zendelingen in het dorpje Bregui Lumit. De zendelingen vertelden over hun werk, de kleine gemeente die in het dorp ontstaan is en nam het team mee op visite bij enkele families. Het verschil met Tirana was groot. Wat meer zien van het dagelijks leven in een dorp was een hele ervaring.

Kruja

Het Kruja-team was al gewaarschuwd tijdens de oriëntatie in Tirana: Kruja is heel anders dan de hoofdstad. Veel armer, veel strikter, zeer weinig Christenen in een vrij vijandige en gesloten gemeenschap. Om angst en vooroordelen weg te nemen, te laten zien dat de gemeente er is voor de gemeenschap werd er elke morgen 1½ uur Engelse les gegeven. Kinderen en jongeren van de gemeente mochten elk enkele vrienden hiervoor uitnodigen.

In totaal kwamen er zo'n 25 "leerlingen" elke morgen. Velen hiervan waren voor het eerst in de kerk. Een grote stap in Kruja. De Engelse les bleek ook een grote zegen te zijn voor enkele gelovige meisjes die van hun ouders niet meer naar de kerk mochten komen. Toen we hen bezochten en uitnodigden voor de Engelse les bleken ze daar wel heen te mogen. Engels is immers zeer belangrijk. Een fijne kans voor deze jonge Christenen om met het team en anderen van de kerk te praten.

Vreemd genoeg was het anders dan in Tirana in Kruja wel mogelijk om buiten kinderprogramma's te houden. Bijna elke morgen trok een deel van het team er op uit. Tussen enkele palatris (flatgebouwen) begin je met zingen en al snel heb je tien-

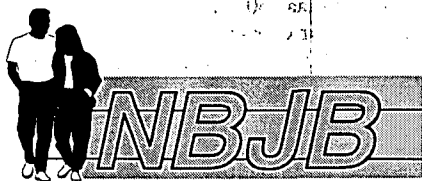
KINDERPROGRAMMA IN ZAAL VAN BAPTISTENGEMEENTE TIRANA

tallen kinderen om je heen. Natuurlijk luisteren vele ouders en anderen ook mee en hieruit ontstonden enkele goede contacten. Enkele van deze families kwamen zelfs naar samenkomsten in de kerk. 's Avonds werden vrienden en familie van gemeentelieden bezocht.

Ook het Kruja-team maakte kennis met het dorpsleven. Doel van de dorpsbezoeken was ook het verven van de schoolborden in twee dorpscholen. Het bereken van de twee dorpen kostte heel wat inspanning. Na een lange autorit over slechte bergweggetjes moest er gewandeld worden. De helft van het team moest zelfs een half uur door een droge rivierbedding lopen, de enige "weg" naar het dorp.

Centraal in Kruja stond niet alleen evangelisatie, maar ook contact met de kleine plaatselijke gemeente (± 25-30 mensen). Elke morgen en middag kwamen team en (bijna complete) gemeente samen voor gebed, Bijbelstudie en het delen van getuigenissen. Het was een voorrecht zoveel tijd met deze bijzondere mensen door te mogen brengen.

Een bijzondere ervaring voor beide teams was het wonen in een gastgezin. Twee aan twee waren teamleden ondergebracht bij Albanese families. Hoewel de geringe privacy, het heel andere eten en het leven met slechts enkele uren stromend water e.d. het niet altijd even gemakkelijk maakte,

aktiedagen meegewerkt om het evangelie met gebruik van een sketsbord op een ludieke manier door gegeven. Al het straatwerk was een middel om snel de aandacht en interesse van het publiek op de straat, het plein en van de boulevard te verkrijgen. In gesprekken probeerden we het verlangen naar het horen van het evangelie te laten groeien.

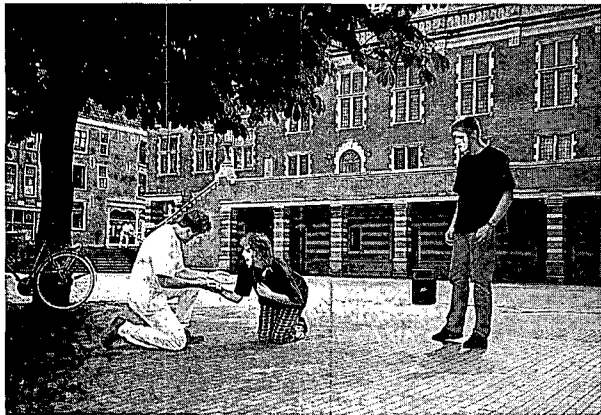
Voor de kinderen van 6 tot twaalf jaar had de plaatselijke Gemeente drie kinderochtenden voorbereid. Het thema was: "Je hoort er ook bij".

Op de boot hadden we 's avonds het koffiebar werk. Ook hierin wilden we vanuit de Bijbelse opdracht mensen enthousiast maken voor het evangelie van Jezus Christus. Dat godsdienstige getinte activiteiten beslist niet saai hoeven te zijn bewezen ook zeker de koffiebar-avonden. Onder een genot van een lekker koud glas cola werd er gemusiceerd en gepraat. Live-muziek, gospelhits en getuigenissen vulden de avonden afwisselend.

We mogen terug zien op een goede evangelisatie-week. Mensen waren in de gelegenheid om met het evangelie in aanraking te komen. Een Chinees die nooit het evangelie heeft gehoord kon door deze actie een Bijbel ontvangen. Een Islamitische man kreeg het boekje "De weg terug". Een jonge Nederlandse vrouw die pas tot bekering is gekomen kon de gemeenschap met medeChristenen ervaren! Vanuit de W.J.E. (Werkgroep Jongeren Evangelisatie) hebben we opnieuw samen met vele jongeren uit heel Nederland mogen werken aan onze grote Opdracht. Dat een ieder mag weten dat God de Schepper is van deze wereld en van ons. Dat Zijn Liefde zo groot voor ons is geweest, dat Hij Zijn Zoon naar deze wereld heeft gestuurd, om voor onze zonden aan het kruis te sterven.

Met vriendelijke groeten, namens de Baptisten Gemeente Leiden en het "Res Nova-Team",

Theo de Zwart, lid W.J.E.

Mime tijdens de Res Nova week in Leiden

CAMPING-EVANGELISATIE OP "DE OTTERBERG"

Ook dit jaar waren de WJE-campingteams weer actief op camping "De Otterberg" in Wijster. Vier teams vulden zes weken met recreatie en evangelisatie. Sjoerd en Jannie Slik uit Kampen namen de uitdaging aan één van de teams te leiden. Ze schreven het volgende verslag voor het gemeenteblad:

"Vooraf moeten we melden dat we gebracht zijn door Henk en Ria Hamminga die hun bungalowtent hebben opgezet; die we van hen mochten lenen. Wat is het goed om ook in praktische zaken een beroep op je broeder en zuster te kunnen doen. We hebben gemerkt dat veel gemeenteleden biddend achter ons stonden. We hebben dat zeker in de afgelopen week mogen ervaren."

Er was in het begin een strijd in de hemelse gewesten merkbaar. Vooral 's avonds bij de dagsluiting. Je bent als team gespannen hoeveel belangstellenden er met ons de dag komen afsluiten. Elke avond waren er zo'n 10 jongelui in de tent. We begonnen altijd met het zingen van enkele Opwekkingsliederen. In het begin deden de jongelui wel eens wat spottend, of voelden ze zich t.o.v. elkaar een beetje onzeker.

Elke keer deed iemand van ons team het praatje. Zo zijn er een keer watjes uitgedeeld. Daarmee wilden we duidelijk maken dat mensen vaak vinden dat christenen "watjes" zijn. Zo ontsponnen zich leuke gesprekken. Een andere keer gaf een van de teamleden een persoonlijk getuigenis. Hierin gaf ze ook aan dat zij het niet altijd gemakkelijk vond om dicht bij de Heer te blijven. En als slot had ze het gedicht van "Voetstappen in het zand..." gekozen. Iedereen was onder de indruk.

Sommigen waardeerden onze muziek zo dat ze er voor op bleven. Zulke opmerkingen hebben we ervaren als schouderklopjes uit de hemel.

Ook wisten we ons in alle opzichten gesteund door het beheerdersechtpaar de familie Bosma. Wat is het heerlijk dat je op zo'n echtpaar ten allen tijde terug kan vallen wanneer dat nodig is. Wij hadden het gevoel dat we elkaar al jaren kenden. Het is fijn om zo te ervaren dat de liefde van Christus altijd wegen opent en nooit wegen afsluit.

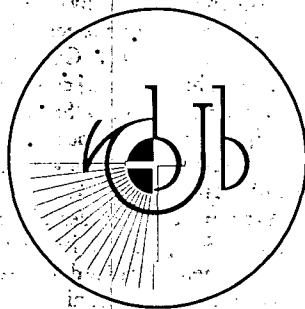
Al met al mochten we terugzien op een gezegende week. We hopen en bidden dat God de nawerker mag zijn van al het evangelisatiewerk in de afgelopen zomer. Tot slot willen we afsluiten met het gedeelte uit Mattheüs 19:26 "Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God."

*Sjoerd en Jannie Slik
(leiding team 4)*

Ook volgend jaar hoopt de Werkgroep Jongeren Evangelisatie weer bootevangelisatie te organiseren. Denk er vast eens over na of het iets voor jou is!

Houd je je voeten liever op vaste grond? Doe dan mee met campingevangelsatie.

*Bel voor meer informatie het Jeugdburo van de N.B.J.B.:
05120-15687*

Gemeente Drachten gesplitst

Al langere tijd rommelde het in de baptistengemeente Drachten-Elm. Er waren moeilijkheden tussen mensen, maar ook over de visie van gemeente zijn liepen de wegen uiteen. Ds. Bijleveld en ook een commissie van wijze mannen (ds. Gerritsen, br. J. Kruizinga en ds. Th. v.d. Laan) hebben in de moeilijkheden bemiddeld. Maar de onrust resulteerde erin, dat een groep uit de gemeente besloot aparte samenkomsten te beleggen. De spanningen liepen op en de gemeente groeide verder uit elkaar. Uiteindelijk heeft de groep afgescheiden broeders en zusters gemeend alleen verder te gaan en was de splitsing van de gemeente Drachten een feit. Voor de achterblijvende groep was het financieel niet haalbaar om ds. G. Liebe nog te onderhouden.

De uitgetreden groep komt voorlopig samen onder de naam 'Baptisten Wijkgroep Drachten'. Br. R. Dragstra vervult parttime enige werkzaamheden. Het is de bedoeling van deze nieuwe groep – officieel is de gemeente nog niet geïnstitueerd – om in de toekomst het lidmaatschap van de Unie aan te vragen.

Nieuwe start in Emmercompascuum

Op zondag 27 augustus jl. mochten we onze nieuwe voorganger, ds. Schipper, in de dienst van de Heer bevestigen. Hij werd 's morgens in een sfeervolle dienst door ds. Schaap bevestigd en 's middags om 15.00 uur was er de intrededienst. Een blijde gebeurtenis in en voor onze gemeente en niet in de laatste plaats voor br. Schipper zelf natuurlijk. En ook zr. Schipper niet te vergeten. Een zeer toepasselijke Woordverkondiging over 'geurverspreiding' van een christen, en het reageren van de omgeving hierop paste prima in deze dienst. De boodschap aan een ieder van ons was dan ook: verspreid een christelijke geur die voor een ander aangenaam ruikt, zodat Gods boodschap ingang vindt en niet verdreven wordt.

Het was zeer inspirerend.

Ons zangkoor "Jezus alleen" en ons mannenkwartet zongen opgewekt en uit volle borst een paar prachtige liederen die goed bij de dienst aansloten.

Natuurlijk waren er ook diverse sprekers, die br. Schipper en zijn vrouw in lovende en vragende bewoording toe konden spreken. De Unie was vertegenwoordigd door br. O.H. de Vries namens de C.v.d.O. en ds. Schaap wisselde af en toe van pet, zodat er toch diverse Unietakken vertegenwoordigd waren.

Ds. Stijkel had ook meerdere petjes op, zoals afgevaardigde van het gewest en als scheidend consulente van onze gemeente.

Ook de plaatselijke kerken waren vertegenwoordigd en hun woordvoester nodigde ds. Schipper uit tot samenspraak en heette hem welkom in ons dorp.

Vele gasten mochten we deze dag begroeten en in dankbaarheid mochten we vieren en samen delen van Gods grote liefde deze dag aan ons bewezen. We mochten zovelen begroeten deze dag dat ons nieuwe kerkgebouw eigenlijk te klein was om de ± 280 aanwezigen te herbergen.

Helaas moest ons zangkoor in de ontmoetingshal plaatsnemen. Maar gelukkig hadden zij wel videoverbinding met de kerkzaal en het geluid kwam uit het plafond. Toch prima geregeld dus.

Nu we het toch over onze nieuwe kerk hebben vragen we graag uw aandacht voor het volgende:

Met grote vreugde en dankbaarheid aan God delen wij u mede dat ons nieuwe kerkgebouw gereed is. Daarom nodigen wij u van harte uit de feestelijkheden mee te beleven en onze nieuwe kerk te bezichtigen.

En wel op D.V. zaterdag 30 september a.s. Vanaf 13.30 uur is het officiële gedeelte en aansluitend vanaf ± 15.00 uur tot ± 19.00 uur hebben we "open huis".

We hopen deze dag velen van u te mogen begroeten, U bent van harte welkom!

Daarna zullen we ons vanaf 1 oktober a.s. d.m.v. de 'startzondag' weer volledig, samen met ons nieuw voorgangers-echtpaar, richten op Gods werk en taak, nl. "Vertel anderen het blijde evangelie", op allerlei manieren.

Samen op weg, samen met elkaar en samen met God die ons deze blijde taak gegeven heeft. Bedank, Heer, voor zoveel zegeningen!

Met vreugde en grote dankbaarheid aan God.

J.v.d. Ploeg
secretaris

Op vakantie in Moldavië

In juni/juli jl. hebben mijn vrouw en ik de reis naar Moldavië gemaakt als onderdeel van de vakantie. We maakten de reis gedeeltelijk per trein en gedeeltelijk per auto. Een interessante reis door Duitsland, Oostenrijk, Hongarije en Roemenië.

In Boedapest lieten we de auto achter bij een Baptistenkapel, waar hij wel 14 dagen mocht staan.

Met de nachttrein naar Boekarest, waar we hartelijk werden ontvangen door de broeders van het Seminarie. We maakten de avonddienst mee, brachten de nacht erdoor. De volgende dag visa en tickets geregeld en 's avonds met de nachttrein naar Kisinev of Chisinau, waar we om ± 8.00 uur aankwamen.

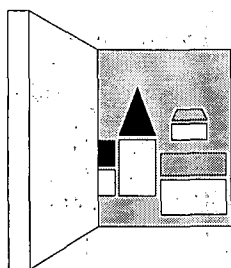
Hier werden we ingekwartierd bij een weduwe genaamd Lydia. (Werden de profeten vroeger ook al niet ondergebracht bij weduwen?)

We zijn zo'n 12 dagen in Moldavië geweest. Niet alleen in de hoofdstad, maar ook in Jablona – waar we zelfs door de burgemeester werden ontvangen (zie foto: 2de van rechts) – en nog enkele andere kleine dorpen. Vooral in de kleine gemeenten, waar nooit een buitenlander komt, werden we zo hartelijk ontvangen, ongelooflijk! Allemaal hebben ze plannen voor het bouwen van een kerkgebouw, of zijn hier al mee bezig. En overal wijzen ze op hun bouwmachines. "Holland, Holland", zeggen ze dan. Ze zijn geweldig blij met de hulp die ze uit Nederland krijgen.

Het leven is voor de mensen niet gemakkelijk. Erg duur. Zelfs voor ons was het geen goedkoop land.

Ook voor de voorgangers is het niet eenvoudig met vaak meer dan één gemeente. Als u een wist wat voor afstanden ze afleggen in hun oude Lada's, en over wat voor wegen, en op wat voor versleten banden.

Mochten er dus onder u zijn die connecties hebben in de bandenwereld, of als u misschien zelf als particulier één of een paar buitenbanden kunt verkrijgen voor de voorgangers en evangelisten daar, ze zijn er geweldig mee geholpen. Het belangrijkste is natuurlijk dat de Woordverkondiging niet wordt gehinderd door lekke banden. O ja, de maat is 175/13. Zo kan ik nog wel even doorgaan, maar ik begrijp, de ruimte is beperkt.

Uit de gemeenten

Bezoek bij burgemeester van Jablona (2e van rechts)

We hebben het éénjarig bestaan van de Bijbelschool meegevierd met de studenten die geslaagd waren voor één of ander examen.

We hebben een doopdienst meegemaakt in zaaltjes avn 4x4 meter. Ook een dienst waar na afloop de kinderen onze handtekening vroegen in hun gezangboek of bijbelkje. Tijdens de maaltijd die ons daarna werd aangeboden, zongen de Zondagschoolkinderen voor ons onder begeleiding van een accordeon. Prachtig!

Zijn er nog gemeenten in Nederland die niet meedoen met de hulpactie voor Moldavië? Op onze vraag aan de Unievoorzitter waar vooral behoefte aan is in de winter, kregen we het volgende antwoord:

Winterkleding – laarzen – boots
Rijst – olie – margarine – suiker
Vitaminen voor de kinderen
Medicijnen
Naaimachines
Meubelstof voor de ateliers
Fietsen voor de studenten en evangelisten
Religieuze boeken in het Russisch.

In oktober gaat er weer een transport!

Anne en Greet Bakker
Alkmaar

PS. We moesten nog de hartelijke groeten doen aan de jeugdwerkers in Nederland van de jeugdleiders in Moldoia, die in conferentie bijeen waren in Kisinev.

Hulpactie Moldavië

De oproep van de Coördinatie Commissie Jablona Moldavië voor de inzameling van bouwmaterialen voor het bejaarden tehuis in Jablona is met succes afgerond. Het transport zal vermoedelijk in september/oktober a.s. plaatsvinden. Voor de afbouw en inrichting van het tehuis is nog

steeds een aanzienlijk geldbedrag nodig.

De Coördinatie Commissie is in Apeldoorn een lokale actie gestart onder het bedrijfsleven met de gedachte dat gemeenteleden van Baptisten Nederland niet achter kunnen blijven.

De Stichting "Wilde Ganzen" te Hilversum wil deze actie ondersteunen door elke gulden die op hun giro nr. 40.000 (met vermelding van 'Jablona') binnenkomt, te VERDUBBELEN tot een maximum van f 15.000,-.

Weet u wat dit betekent?

Als gift is uw bijdrage fiscaal aftrekbaar en als u bijvoorbeeld f 10,- stort, dan kost u dit ca. f. 6,- en het levert f 20,- op. Op deze vorm van 'rentmeesterschap' rust nagenoeg de verplichting om een bijdrage te leveren!

Deze actie duurt tot eind-oktober, dit jaar. Mogen wij op uw medewerking rekenen? U hoort nog van ons!

Namens de Coördinatie Commissie
Jablona Moldavië,

Wim de Jong

tel.: 055-555822

Apeldoorn

Mirtekerk-Moerwijk scoort hoog

Mirtekerk-Moerwijk scoort hoog bij landelijke prijsvraag

Ds. R. Venema van de Baptisten Gemeente Mirtekerk-Moerwijk is er erg trots op. Het idee dat in zijn gemeente is bedacht, om de kerk te veranderen, is één van de 12 genomineerde projecten van een landelijke prijsvraag. Er waren ruim 440 ideeën ontwikkeld in deze door de Samen-op-Weg-kerken en de NCRV georganiseerde prijsvraag. Gisteren werden in Hilversum de 4-winnaars bekend gemaakt.

De Mirtekerk-Moerwijk experimenteert met nieuwe vormen van kerk-zijn. Niet meer de traditionele preek, maar een interactief gebeuren, waarbij alle beschikbare hulpmiddelen, zoals video en cd's, worden gebruikt. "We noemen het 'Instapdiensten', om tot uitdrukking te brengen dat de opzet en het taalgebruik zo zijn, dat niet-(meer)-kerkelijken makkelijk kunnen instappen", aldus ds. Venema. In het nieuwe seizoen is er elke vierde zondag van de maand weer zo'n instapdienst. De eerste op 24 september om 10.00 uur met als onderwerp: 'vriendschap'.

Afscheid ds. Lamain

Op zondag 28 mei 1995 hebben wij als Baptisten Gemeente Workum afscheid genomen van ds. en mevr. Lamain. De afscheidsdienst werd, in verband met ruimtegebrek, in de Gereformeerde kerk te Workum gehouden, waar diverse sprekers bedankten voor de goede samenwerking die er geweest was.

Ds. Lamain, die 5 jaar geleden als pastoraal medewerker aan onze gemeente werd verbonden, is in deze 5 jaren uitgegroeid tot volwaardig predikant.

Na 5 jaar vond hij het tijd iets gas terug te nemen. Wij mogen terugzien op een zegenrijke tijd.

Aan de dienst werd medewerking verleend door zangkoor en de gehele zondagschool inclusief de leiding.

's Avonds werd op informele wijze afscheid genomen in ons eigen kerkgebouw. Ook tijdens dit afscheid kwam duidelijk naar voren dat de gemeente het jammer vond dat wij afscheid moesten nemen van het gezin Lamain.

Wij wensen br. en zr. Lamain Gods zegen toe in hun verdere leven en hopen dat zij nog vele jaren samen kunnen genieten van hun vrije tijd.

K. Bakker

Afscheidsdienst ds. Henk Schaap

Op zondag 24 september a.s. neemt ds. Henk Schaap afscheid van onze gemeente. De afscheidsdienst wordt gehouden om half tien in ons eigen kerkgebouw "Het Baken". Belangstellenden zijn van harte welkom.

Baptisten Gemeente Emmen

Meeleven met de christenen in Spanje

In het voorjaar van 1995 waren mijn vrouw en ik in Spanje, o.a. ook in een christengemeente te La Coruna. Misschien is het interessant te vernemen wat de voorganger, ds. Nava Antuna, tegen ons zei over hun gezamenlijk getuigenis in Spanje, dat zoveel anders is dan in ons vrije vaderland.

De predikant bracht dan het volgende naar voren:

"Het is heel moeilijk om hier te evangeliseren. Daar komt de verzwarende omstandigheid bij dat Spanje geen protestantse traditie heeft. Hier is geen Hervorming geweest, omdat de Inquisitie dat verhinderde. En alleen in het begin van deze eeuw kwam de evangelisatie langzaam en moeilijk op gang. De veertig jaar durende dictatuur van Franco waren jaren van religieuze onderdrukking en van katholieke propaganda, die gericht was tegen het protestantisme. Dit alles heeft zijn sporen nagelaten in de geest van gehele generaties Spanjaarden.

Het overwinnen van deze vooroordelen, opdat de mensen tot CHRISTUS naderen, dat is onze taak.

Wij zijn u dankbaar voor uw gebeden. Ook wij vragen GOD, dat Hij u zal zegenen en dat het Evangelie in Nederland goede voortgang mag hebben!"

W.J. v.d. Leer
Dordrecht

Thema korendag: Zingend door het leven

Het is alweer de 19e korendag van het gewest Holland-Utrecht. Dit feestijn, wat we steeds weer als een feest ervaren, zal dit jaar plaats vinden op zondag 8 oktober 1995 in Utrecht. De plaats van samenkomen is de Stefanuskerk, Amazonedreef te Utrecht.

's Middags om 2 uur beginnen we met naar elkaar luisteren. Dit jaar doen er 11 koren mee en zij brengen elk 2 liederen ten gehore. Na de koffie gaan we samen oefenen voor de avondsamenkomst waar alle koren bij elkaar, zo'n 250 stemmen, hun bijdrage leveren aan de 'Sing In'. Deze begint om 19.00 uur, na een gezamenlijk broodmaaltijd en de bidstond. Zoals de naam al zegt zullen niet alleen de koren zingen, maar ook gezamenlijk als bezoekers zullen we ons niet onbetuigd laten. Ds. Peet Wijchers zal deze avond leiden en ook de verkondiging verzorgen. We verwachten velen te ontmoeten, ook van andere gemeenten en zeker ook mensen die nog ver van God staan. Daar kunt u als bezoeker een hele belangrijke taak invullen. Begin eens te bidden wie u zult meevragen naar deze samenkomst! Wij als bestuur en organisatiecomité zien uit naar deze dag. Hopelijk tot ziens in Utrecht!

Peter Nobel
(voorzitter bestuur korendag)

Bundelbuitelingen 2

Hoe interkerkelijk zijn we eigenlijk?

In nieuwe L&G-bundel (Liederen voor de Gemeentezang) zal het psalmboek er anders uitzien, dan de psalmboeken van het Liedboek der Kerken en van het Gereformeerd Kerkboek. We zullen als baptisten dus in de toekomst voor wat de psalmen betreft interkerkelijk uit de pas lopen. Hoe moeten we dat waarderen?

In hoeverre zijn we een psalmenzingend volkje?

In 1988 deelde de toenmalige Zangbundelcommissie de gemeenten mee dat ongeveer 2/3 deel van de psalmen nooit gezongen werd. Dat 100 psalmen niet gezongen worden betekent niet dat ze onzingbaar zijn. Met een goede organist en een goede dirigent is het mogelijk ze alle 100 te leren.

Dit gebeurt echter in geen 100 jaar. We voelen ons schuldig dat we de bijbel-liederen bij uitstek niet zingen, maar bij wie ligt een middeleeuwse kerktoonladder nog in het gehoor? Do-re-mi komt ons bekender voor dan dorisch, phrygisch, lydisch, etc. Bij laatstgenoemden denken we eerder aan Griekse bouwstijlen dan aan toonladders.

In de praktijk betekent dit dat we een aantal psalmen nog zingen, al zitten we er soms een half toontje naast. Het grote gros wordt niet graag gezongen vanwege de melodie.

De psalm: opwekkingslied van de Reformatie

De psalmen die in de Reformatietijd van zo groot belang waren voor de dynamiek van de kerk van toen hebben aan zeggingskracht ingeboet.

Dat ligt overigens niet aan de inhoud van de psalmen. Bij elke nieuwe beweging of opwekking in de kerk zien we nieuwe liederen ontstaan. Zo is het psalmboek de muzikale weerslag van wat zich in de Reformatie op theologisch gebied en in de kerken afspeelde. Het Sola Scriptura (terug naar de Schrift) gold ook op het gebied van de gemeentezang. De gemeente van Christus hoort ook en juist in het lied het Woord Gods te laten klinken.

Middeleeuwse kerktoonsoorten

Wij, baptisten, zijn het gevoel voor die middeleeuwse kerktoonsoorten kwijtgeraakt. En niet alleen wij. Ook in Reformatorische kerken worden niet al de psalmen gezongen. In die kerken worden in de regel nog die psalmen opgegeven die redelijk goed zingbaar zijn. En juist die psalmmelodieën zullen niet uit ons "baptisten-psalmboek" verdwijnen. Op basis van de bekendheid met de melodie zullen we bij bezoek aan andere kerken dus (bijna altijd) vrolijk mee kunnen zingen.

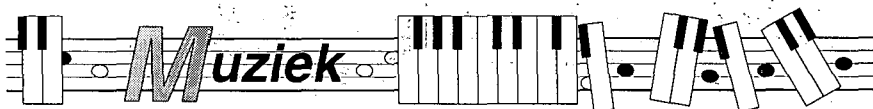
Zijn we wel zo interkerkelijk?

Als dit interkerkelijk karakter van het zingen van de psalmen voor ons, baptisten maar ten dele geldt, wat is dan het probleem? Op het niveau van die (basis)scholen waar het psalmversje nog geleerd wordt ligt er duidelijk een moeilijkheid. Hier lopen we dus uit de pas. Dit betreft slechts een klein deel van kinderen uit baptisten gezinnen betreft. Belangrijker is echter de vraag of we wel zo interkerkelijk zijn ingesteld. Hoe diep zit dat nu? Gaat dat dieper dan een verlangen om op scholen een zelfde versje te kunnen zingen? Op het gebied van de gezangen willen we ons in ieder geval onderscheiden door een aantal liederen over doop, avondmaal en gemeente. We behoeven hier niet te vermelden, dat de Wereldraad van Kerken en de Raad van Kerken onder ons (m.i. terecht) niet populair zijn. Laten wij het maar zeggen zoals het is: we zijn niet zo oecumenisch als de roep om een identiek psalmboek doet vermoeden.

Wij willen zingen!

Bij ons nadenken over een toekomstige zangbundel willen wij maar één ding zingen! Liefst uit volle borst! Indien nu een goede mogelijkheid gevonden wordt om de psalmen, de bijbel-liederen bij uitstek uit volle borst te zingen, dan zijn we er klaar voor. En de eenheid met hen die in Christus' opstanding geloven kan ook op andere manier verwoord en in de praktijk gebracht worden. Daar hebben we geen psalmboek voor nodig.

A. Nijland (ZBC-lid)

Eetgewoonten Wat eten wij vandaag?

Regelmatig kom ik in een warenhuis of supermarkt om de nodige boodschappen te doen. Vaak zie je daar een stand met daarbij een vertegenwoordigster van een of ander nieuw artikel die de voorbijgangers opmerkzaam maakt op dat nieuwe produkt. Dat gaat meestal niet agressief, nee heel rustig en vriendelijk wordt de waar aangeprezen. "Heeft u al geproefd, bent u al bekend met het merk?" De reactie van de mensen is ook altijd weer boeiend. De een loopt er met een boog omheen, wil absoluut niet aangesproken worden, een ander zegt: "Och weer wat nieuws." Maar menig een blijft even staan en wil wel proeven. "Mmm, lekker". Terwijl de ander denkt: zou het echt lekker zijn. Of is het een oud produkt in een nieuw jasje? Ja het oog wil ook wat. Want het meest eten we met onze ogen.

Eetgewoonten zijn door de jaren heen sterk veranderd. Eerst in de grote steden, daarna toch ook op het platteland. Het gezegde: "Wat de boer niet kent dat eet hij niet," is allang voorbij. Het is veel meer: "verandering van spijs doet eten" geworden. Wat er gegeten wordt is niet het belangrijkste; verpakking, smaak, en snelheid zijn van groot belang. Of dat altijd goed is voor de gezondheid is naar het schijnt van ondergeschikt belang geworden. Als je je maar lekker vol en verzadigd voelt. Uit eten gaan kan ook gezellig zijn vooral als je wat te vieren hebt. En er zijn er ook die om allerlei redenen buiten de deur moeten eten.

Ik moet denken aan de gemeente, de gelovigen en de tijd waarin we leven en vraag: "Wat zijn de eetgewoonten van de leden van de gemeente," als het gaat om de geestelijke dingen, het geestelijk voedsel. Is er veel veranderd door de jaren, hoe was dat vroeger? Ik heb zelf de indruk dat er wel veranderingen zijn. Het aanbod van geestelijke stromingen en allerlei wind van leer is sterk toegenomen. En de mobiliteit om dat allemaal na te lopen is sterk verbeterd. Vroeger was er meer hunkvastheid,

niet zo gevoelig voor de religieuze markt, men was Baptist. Met Christus gestorven, begraven en opgestaan. Samen in een gemeente om met elkaar God te dienen. Het woord, de Bijbel, stond daarbij centraal. De broeders en zusters trokken zich niet zoveel aan van allerlei wind van leer.

Hoe is het met de gelovigen binnen de gemeente in onze tijd. Wat zijn onze eetgewoonten? Zijn we tevreden met de dagelijkse kost en zijn we nog begerig naar de vaste spijs? Of zijn we gevoelig voor veel andere kost en komen we niet te veel in de praisefeer.

Ja, er is heel veel op het geestelijk erf te krijgen; maar of het altijd goed is? Voor het geestelijk leven van de individuele gelovige en de gemeente valt dat te betwijfelen. Ja, een keer uit eten naar een conferentie is prachtig, het doet je goed. Nee; dat zwerven, dat eten uit allerlei, uit de geest automaten, daar zie ik de gezondheid van de christenen niet echt gezond van worden. De nuchterheid en het bewustzijn gaat zo gemakkelijk verloren.

Toch komt de vraag op, wat is de oorzaak? De geest van de tijd, het grote aanbod, het verlangen van de gelovigen of vinden ze het niet meer in de gemeente. Blijven we bij het woord, de Bijbel; staan we open voor de werking van de Heilige Geest, zijn we niet te bekrompen of moeten we weer terug naar de oude paden en moeten we de verpakking nog eens goed bekijken en vernieuwen.

Een ding moet wel; dat is blijven bij het woord Gods en ons laten leiden door de Heilige Geest en niet vergeten ook zelf stappen te ondernemen in geloof. De Bijbel is en blijft een uitstekend boek met een grote variatie aan gezond eten, er is genoeg voor iedere dag en wij blijven nuchter en gezond. In psalm 119:105 staat: "Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad," en in vers 160 van deze psalm staat: Uw woord is de waarheid, en al uw rechtvaardige verordeningen zijn voor eeuwig. Johannes 17:17,

"Heilig hen in uw waarheid; Uw woord is de waarheid. Bij deze waarheid moeten wij blijven en deze waarheid moeten wij blijvend verkondigen.

Jezus zegt in Joh. 6:35 en 48 "Ik ben het Brood des levens, wie van dit Brood eet zal niet meer honger en." In de Bijbel vinden we voor de mens de weg tot leven, voor de treurende vertroosting, voor de alleenstaanden kracht, voor de zoekenden rust, voor de vastgelopen bevrijding en de gemeente haar fundament, haar kracht en uitstraling, namelijk in Jezus Christus die nog steeds het Brood des levens is. In zijn nabijheid blijven wij gevoed en gezond.

Johannes 15:9 "Gelijk de Vader Mij heeft liefgehad heb Ik ook u liefgehad; blijft in Mijn liefde."

S. v.d. Laan

Bevestiging en intrede ds H.C. Schaap in Groningen Zuid

Na een vakantie periode van bijna anderhalf jaar hopen wij D.V. zondag 8 oktober 1995 ds H.C. Schaap als voorganger in onze gemeente te begroeten. In de morgendienst (aanvang 10.00 uur) zal ds Schaap bevestigd worden door ds J.H. Hofman en ds J.W. van Weenen.

's Middags om 15.00 uur zal de intrededienst gehouden worden. In deze dienst zal ds Schaap voorgaan als de nieuwe voorganger van onze gemeente. U bent van harte welkom om met ons deze dienst te beleven. Na afloop van de dienst is er gelegenheid om met de familie Schaap kennis te maken.

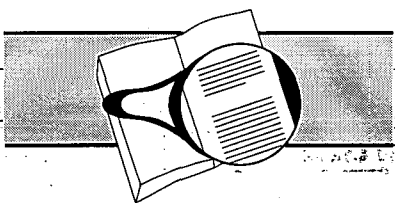
Als gemeente hopen wij zaterdag 14 oktober om 19.00 uur een gezellige welkomstdienst te houden waarin de gemeente op een feestelijke wijze de familie Schaap zal verwelkomen.

De diensten worden gehouden in ons kerkgebouw Meeuwerderweg 75.

Wij hopen op een gezegende tijd met de familie Schaap, waarbij wij mogen weten dat onze Heer en Heiland Zijn onmisbare zegen zal geven.

Namens de raad van de gemeente,

Fred Folkerts, secretaris

Oproep!

Geloof en arbeid

Aan het onderwerp 'Geloof en arbeid' zou ik graag één of twee artikelen in De Christen willen wijden. Dit 'praktische' onderwerp nodigt ertoe uit om mensen uit de praktijk aan het woord te laten komen. Ik nodig u daarom uit te reageren op (één van) de volgende vraag/vragen:

1. Wat betekent het geloof voor u op uw werkplek?
2. Wat betekent uw geloof voor uw collega's op uw werkplek?

Met behulp van uw reacties hoop ik binnenkort op dit onderwerp terug te komen.

Wim de Zwart

Evangelisatiebeurs

Op zaterdag 7 oktober zal in de Scholengemeenschap De Breul in Zeist opnieuw een evangelisatiebeurs worden gehouden. De beurs vindt plaats in het kader van de landelijke actie 'Kerk in Uitvoering', een initiatief van de Evangelische Alliantie en er werken tal van christelijke organisaties aan mee.

Dit jaar ligt opnieuw het accent op 'eigen-tijdse materialen' voor evangelisatie, maar ook zal er ruim aandacht zijn voor 'toerusting' m.m.v. ds. Jaap van Mulligen (voorzitter EA), ds. Jan van Andel (voorzitter missionair werk GKN), ds. Pieter Boomsma (Gereformeerd Predikant) en Christian Schwarz (theoloog en onderzoeker).

Paul en Yolanda van Norden in Nederland

Het vanuit de baptistengemeente Almelo-Ger. uitgezonden zendingsechtpaar Paul en Yolanda van Norden zijn de komende weken in Nederland. Zij werken met Operatie Mobilisatie - C.E.T. in Albanië. Op 24 sept. zullen ze aanwezig zijn in de Evangelische Gemeente Enschede; op 1 oktober in de Baptistengemeente Almelo-Ger. en op zondag 8 oktober in de Baptistengemeente te Westerhaar.

Zondag 1 oktober: Israël-zondag

In de drie Samen op Weg kerken zal op de eerste zondag in de oktober weer bijzondere aandacht zijn voor Israël. Deze Israël-zondag bepaalt de gemeente bij de bijzondere relatie tot het volk Israël. Deze Israël-zondag valt in de periode van de *jāmim noraim*, de ontzagwekkende dagen tussen Joods Nieuwjaar en de Grote Verzoendag. Het is de zondag na sjabbat shoewah, de sabbat van de inkeer, van de oproep tot terugkeer tot de Almachtige. Als handreiking is er zoals gebruikelijk opnieuw een brochure opgesteld met een tweetal preekschetsen, vergezeld van liturgische aanwijzingen en vertelschetsen voor de kinderen.

Info o.a.: Hervormde Raad voor de verhouding van Kerk en Israël; 03438-23397.

Zoeklicht Toogdag "De duisternis zal wijken"

Duizenden trokken zaterdag 26 augustus j.l. naar Utrecht. Hetzij per bus of auto, of op een andere manier. In de Jaarbeurs ontmoette men elkaar voor de grote jaarlijkse ZOEKLICHT-TOOGDAG.

Die er ook waren zullen het wellicht met mij eens zijn, dat we een geweldige dag met elkaar mochten beleven. Muzikale medewerking was er naast orgel en piano van het Christelijk Mannenkoor Stads-kanaal, de gemengde koren Polyphonie, Zingend Getuigen en Looft de Heer, allen onder leiding van br. Johan W. Pots. Daarnaast werkte het Stadskanaalster Mannenkwartet mee en mochten we 's middags ook genieten van het Jongeren-koor "Get Together" onder leiding van Peter Grasmeier.

In de morgendienst mochten we luisteren naar een toespraak van br. Jac. Schouten die ons bepaalde bij de profeet Jesaja; de laatste versen van hoofdstuk 8 en het eerste van hoofdstuk 9.

Ds. Hans Eschbach uit Spijkenisse bepaalde ons bij 1 Kronieken 15.

Uiteraard hebben we ook veel samen gezongen onder de bezielende leiding van br. Peter Kits.

In de hal was ook een grote boekenmarkt aanwezig, waarop veel te koop was. Ook de boeken die speciaal aanbevolen werden, waaronder een boek over het leven van

Johannes de Heer, "evangelist in het licht van de wederkomst".

In de middagdienst sprak drs. van Barneveld, bekend van zijn rubriek "Signalen" in het Zoeklicht. Hij bepaalde ons bij de Godsspraak over Duma (Jesaja 21:12).

Tot slot sprak br. Nöl Esmeijer, die aan het eind van zijn toespraak de uitnodiging deed je leven aan de Heer te geven. Met velen mocht worden gebeden en gesproken in de Nazorgruimte. Op duidelijke wijze werd het thema van deze dag uitgediept: "De duisternis zal wijken". Nu al in ons eigen leven, als we ons leven aan de Heer toevertrouwen. Straks ook in de wereld, als de Here Jezus komt.

Tijdens de morgendienst was er een speciale jongeren-bijeenkomst met de broeders Nöl Esmeijer en Theo Niemeijer en met muzikale medewerking van The Burning Candles.

De gehele dag was er een aparte samenkomst voor de kinderen. Zij konden o.a. genieten van André Verhagen met zijn poppenspel.

Zo hebt u een beetje een indruk gekregen van deze Toogdag. Eigenlijk moet u het meebeleven. Ik kan het u van harte aanbevelen.

Misschien komt het Zoeklicht wel bij u in de buurt voor een Zoeklichtsamenkomst, dit najaar of volgend voorjaar. U bent er welkom. Een hartelijke broedergroet,

J.H. Strijkel

Namen en jaren 1994

Binnenkort verschijnt het eerste wijzigings- en aanvullingsblad, bijgevoegd tot 15 september 1995. Als u een abonnement hierop hebt, dan ontvangt u dit blad in oktober thuis.

Bezit u wel het boekje, maar nam u geen abonnement op de wijzigingen; dan kunt u zich alsnog verzekeren van de toezending in 1995, 1996 en 1997 door f 2,50 over te maken op postgiro 1346478 t.n.v. Namen en Jaren te Groningen. Uw boekje blijft dan tot 1998 "bij".

Het boekje is ook nog te koop. Als u f 7,50 (alleen het boekje), dan wel f 10,- (boekje en 3 jaar wijzigingen) overmaakt op bovenstaande rekening, dan krijgt u het bestelde franco thuis in oktober e.k.

Waarom betaalt u voor risico's die u zelf nooit zou nemen?

Ansvar Idéa verzekert mensen die bewust hebben gekozen voor een verstandige levensstijl, o.a. ten aanzien van alcohol. Die betrokken zijn bij vraagstukken van onze maatschappij, zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving en hun manier van leven.

Het zijn ook de mensen die onnodige risico's vermijden en door hun weloverwogen levensinstelling minder schade ondervinden dan anderen. Wie verantwoord leeft en minder schade veroorzaakt, heeft o.i. ook recht op een beloning.

ANSVAR Idéa

verzekeringen voor een verstandige levensstijl

*Ansvar Idéa maakt deel uit van de Ansvar Groep met ruim driekwart miljoen verzekerden en met vestigingen in Europa, Azië en Australië

Tot 30% korting mogelijk

Daarom hanteert Ansvar Idéa een bonus-systeem waardoor meerdere verzekeringen samen met het aantal schadevrije jaren hoge kortingen kunnen opleveren. U kunt de uitgebreide documentatie aanvragen bij Ansvar Idéa Verzekeringen* in Amsterdam, tel. 020-617 0426, of de bon opzenden. In Postzegel is niet nodig.

Ik ontvang graag vrijblijvend uw documentatie.

Naam:

Adres:

Tel.:

Postcode/woonplaats:

Opzenden: Ansvar Idéa, Antwoordno. 46050, 1060 VB Amsterdam

PERSBERICHT

Nog 17 TWR-medewerkers gevangen in China

VOORTHUIZEN, 1 september 1995 – De afgelopen maanden zijn in China ongeveer 21 medewerkers van de radiozendingenorganisatie Trans World Radio gearresteerd, waarvan er nog 17 gevangen zitten. Van een medewerker is bekend dat hij pas na vele onderhandelingen is vrijgelaten. Hij is in de gevangenis echter ernstig mishandeld.

De inmiddels weer vrijgelaten, zwaar mishandelde medewerker van de radiozendingenorganisatie Trans World Radio werd gearresteerd tijdens een werkbezoek op het Chinese platteland. Hij had, volgens de berichten uit China, acht tassen met ruim 7000 brieven van luisteraars van TWR bij zich, videobanden voor het geven van bijbelonderwijs en ruim 4000 dollar bestemd voor het verspreiden van Bijbels en bijbelstudie-materiaal. De brieven, de videobanden en het geld werden in beslag genomen. De plaatselijke

autoriteiten zijn onmiddellijk een groot-scheepse arrestatie-actie begonnen onder de brieveschrijvers.

De medewerker is in de gevangenis ernstig mishandeld, zo melden onze Chinese collega's. TWR onderzoekt op dit moment waarom de medewerker zo veel brieven bij zich had. Omdat nog 20 andere TWR-medewerkers waren gearresteerd, waarvan er nog 17 gevangen zitten, bestaat het vermoeden dat alle bagage, inclusief brieven, over de 21 medewerkers was verdeeld.

POSTZEGELS

Aan alle broeders en zusters die de A.V. in Stadskanaal bezoeken: denkt u er aan om de postzegels, Ansichtkaarten en telefoonkaarten enz. mee te nemen? Zelf hoop ik vrijdag 20 oktober aanwezig te zijn om alles mee te nemen.

Met vriendelijke groeten,

Br. A. Wijndand
H.W. Valckstraat 5
1718 LJ Den Helder
Tel.: 02230-(6)36034.

“Door water en vuur heen”

Dit is de titel van ons nieuwe bijbelstudieboekje.

De twee hoofdpersonen in de bijbelgedeelten van dit boekje hebben dezelfde naam: Jezus en Jozua.

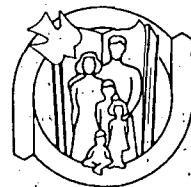
Jozua en Jezus zijn beiden gekomen om Gods volk naar zijn bestemming te brengen en het te bepalen bij de Bron van het leven.

Weer een nieuw GBS-deeltje, nr. 47 met 12 bijbelstudies uit Jozua en Marcus.

Te bestellen bij het Jeugdburo NBBJ, tel.: 05120-15687.

We wensen u een goede bijbelstudie in het nieuwe seizoen.

G.B.S.

G.B.S. werkgroep voorlichting.

Op 25 april 1995 is van ons
heengegaan onze zuster

**GEERTRUIDA
GREVEN - WILS**

op de leeftijd van 79 jaar.
Zij diende geruime tijd de gemeente
als diacones.

Baptisten Gemeente Stadskanaal
Noord.

*"De Heer is mijn Herder mij ontbreekt
niets" Ps. 23:1*

Op 17 juni j.l. is in de zekerheid des
geloofs in haar Heer en Heiland
ontslapen onze zuster

**WIEVELIENA OTTENS
- DE GROOT**

Op de leeftijd van 80 jaar

Baptisten Gemeente Delfzijl

De Heer is mijn Herder

In dit vertrouwen is op 19 juli 1995
van ons heengegaan onze zuster

JANNA BONT - FRANSEN

op de leeftijd van bijna 96 jaar.

Baptisten Gemeente Stadskanaal
Noord.

"Wees blij"

*Nu ik veilig in Jezus armen ben
Mijn geliefden en vrienden
Ga tot de Here Jezus en Hij zal jullie
tot troost en Leidsman zijn.*

Op 6 juli j.l. is in het volste
vertrouwen op haar hemelse Vader
thuisgehaald onze zuster

RIE NOOT - VOS

Op de leeftijd van 51 jaar

Baptisten Gemeente Delfzijl

*Welk een vreugde zal het wezen.
Als mijn oog Hem schouwen mag
En mijn oor Zijn stem zal horen
Op die grote blijde dag!*

In dit vertrouwen is op 18 augustus
thuisgehaald onze broeder

JOHANNES DE BOER

Op de leeftijd van 81 jaar.

Baptisten Gemeente Delfzijl

Tot dienst geroepen!

Levensbeschrijving ds M. de Jong op-
richter "Saron" Prijs f 10,- + porto.
Inl. M. de Jong, Spoorstraat 31, 7573
AL Oldenzaal, tel 05410-19287

*"Geloofd zij God, Hem zij de eer, tot
in der eeuwigheid. Ons hart vervult
zich daaglijk meer met vreugd en
dankbaarheid. En daarom zingen wij
van Hem, met opgewekte stem."*

Thema lied: Spreek alzo, doe alzo.

Het vieren van het 150 jarig bestaan
van de gemeente was een feestelijk ge-
beuren.

Allen, die...
ons gefeliciteerd hebben,
met ons meegeleefd hebben,
bij het vieren aanwezig waren,
onze hartelijke dank.

Werkgroep: 150 jarig bestaan
Baptisten Gemeente Stadskanaal
Noord.

Eén dag werken we niet.

**Vanuit die dag werken
we de andere zes aan het
Nederlands Dagblad**

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT.

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-0224211

(GRATIS)

Nederlands Dagblad

Gereformeerd gezinsblad

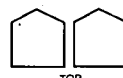
*Penningmeester van de gemeente Almelo-
Nieuwstraat is: Dhr. G. Kollenveld,
Muiderslot 67, 7608 KB Almelo. Tel.
0546-863877.

*Het nieuwe adres van S.A. Wijchers is
per 1 oktober: Eendenkooi 11, 9932 KH
Delfzijl. Tel. 0596-623499

VAN DER GRAAF

BEL GRATIS
06-0225910

**TOP
VERHUIZERS**

VERHUIZINGEN HULPDIENT

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 16 - 6 OKTOBER 1995

de Christen

**Prof. Reiling over
Baptisten erfgoed
en erfgenamen**

**Het kruis en de
halve maan**

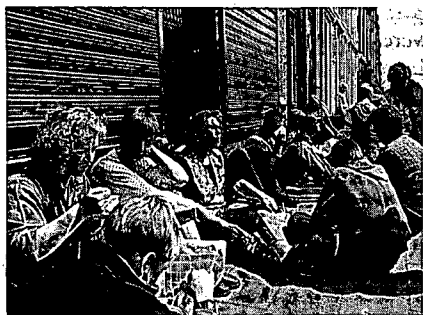

FOTO: Y. POSTMA

Elkaar aanspreken op elkaars relatie met Christus (Reiling, pg. 8-9). Ruimte voor zo'n gesprek moet je soms gewoon zoeken! (Ontmoetingsdag Friese Baptisten 23-4-94)

OPWEKKING

Geregeld duikt in kerkelijke kringen het woord opwekking op. Daarbij denken we dan aan een machtige beweging, ontstoken door de Heilige Geest, waardoor veel mensen aangeraakt worden.

Nu heeft dat woord opwekking twee kanten. In het Engels is het revival, herleving. Dan gaat het dus om het tanende geloofsleven van de christen te activeren tot nieuwe gloed. In die zin heeft het woord betrekking op de christelijke gemeenschap.

De betekenis ervan is echter breder. Waar opwekkingen ontstonden werden ook ongelovigen aangeraakt door de prediking van bekende sprekers, die de gave hadden ontvangen om het hart van de massa te raken. Recent denken wij daarbij bijvoorbeeld aan dr. Billy Graham. Onwillekeurig verbinden wij daarom het woord opwekking met de massale beweging, ontstaan door begaafde sprekers. Maar hoe groot is het werkelijke effect daarvan?

In 1977 promoveerde de Amerikaan Bill Thomas bij dr. Joh. Verkuyel aan de Vrije Universiteit. Zijn proefschrift was een studie naar het effect van een massa-meeting, aan de hand van de samenkomsten van Billy Graham in 1975 in Brussel. Over het resultaat was hij niet positief. Veel van het gesproken zakte weg en van de opvang en nazorg door de deelnemende kerken kwam niet zoveel terecht.

In 1989 was er aansluitend aan het congres van de Europese Baptisten Federatie in Boedapest, Hongarije, een samenkomst met Billy Graham. Het openluchtstadion met 100.000 zitplaatsen was voor negentig procent gevuld, meer dan ooit bij een voetbalwedstrijd. Billy Graham is geen vuurwerkspreker. Rustig, maar overtuigend bracht hij het woord. Bij zijn uitnodiging stroomden de tribunes leeg en op het middenveld verzamelden zich de duizenden. Een onmogelijke opgave voor het team van nazorgers.

Tijdens de jaarlijkse vergadering van de EBF in 1990 spraken we over evangelisatie. Janos Viczian, president van de Baptisten Unie in Hongarije, vertelde dat er uit de meeting van Graham nauwelijks meer bezoekers en dopelingen waren gekomen. Het effect in alle deelnemende kerken was gering geweest. Vraagtekens dus bij een massa-beweging als voorloop van een opwekking, al gaat het gestrooide zaad nooit helemaal verloren.

Het ND van 15 september leidde een forumgesprek over opwekking in met de vragen: "Zijn er tekenen van een opwekking? Is een enthousiaste massabijeenkomst zo'n teken? Is het mogelijk een opwekking te organiseren? Moeten we daarvoor allemaal eerst overstroomden van vreugde?" Forumleden waren pinkstervoorganger J.S. Pasterkamp, hervormd predikant W. van Vlastuin, H.Z. Goudswaard van Near East Ministry en 'onze' T. van der Leer. Pasterkamp had in het Midden Oosten massale bekeringen meegemaakt als resultaat van grote manifestaties. Van der Leer waarschuwde niet te blijven steken in de sfeer van ervaring en beleving. "Opwekking heeft volgens hem vooral te maken met kwaliteit, diepgang, doorwerking van het Woord door de Geest in de geloofsgemeenschap". Grote interkerkelijke bijeenkomsten "kunnen nuttige brandstof leveren, maar in de concrete plaatselijke en zichtbare gemeente moet de duurzaamheid van de liefde blijken. Het is niet moeilijk de vrede te bewaren met duizend congresgangers; in de gemeente ligt dat anders". "Ware opwekking blijkt als de vruchten van geloof standhouden in dagen van benauwdheid". En als randvoorwaarden ziet Van der Leer de gewone dingen: dagelijks bidden en bijbellezen, wekelijks naar de kerk gaan.

Terugkomend op het begin: Opwekking, revival is in de eerste plaats opleving en intensivering van onze persoonlijke omgang met God en onze bereidheid elke dag te stellen in zijn licht. Dat is overigens geen randvoorwaarde, maar kern van een opwekking die doorwerkt in de gemeente en naar buiten.

H.G. de Winkel

Agenda

6-8 okt JAV (Enschede)
18-20 okt AV (Stads kanaal)
6-7/8-9 nov Trainingsdagen NBVB
12-13/14-15 feb: idem

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Westbroek)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle advertenties
opgeven aan het Unie-bureau.

ISSN 0167-2355

INHOUD

W.J. de Zwart	Actueel: Hoe groot zijt Gij!	3
A. Nijland	Bundelbuitelingen (3)	4
H.D. Huiting	De Christen moet blijven	4
	NBJB	5
	Buitenlands nieuws	6
J. Aaldring	Europa - opnieuw - in de steigers	7
J. Reiling	Erfgoed en erfgenamen	8-9
H.J. Takken	Het kruis en de halve maan	10-11
	Uit de gemeenten	12
H. Lalleman-de Winkel	Bijbel: God is Koning	13
	Boeken	14
	Diversen	15

HOE GROOT ZIJT GIJ!

In de grote wereld van de politiek: vragen over oorlog en vrede, over recht en onrecht, over...

en in de kleine wereld van de individuele mens: vragen over ziek en gezond, blijven leven en sterven, over je eigen toekomst en over die van je kinderen, over...

komt telkens weer die vraag in je op:

Heer, waar bent U, wat doet U, wat denkt U, waartoe, waarheen??

De grote wereld

Voormalig Joegoslavië

In Bosnië bombarderen NAVO-vliegtuigen nu de stellingen van de bosnische Serviërs: eindelijk lik op stuk, denk je dan als waarnemer op TV-afstand. Maar tegelijk zie je die vader met zijn gewonde kind in zijn armen.

Het Nabije Oosten

In Israël gaan de vredesbesprekingen door: hoop voor de regio?! Een persconferentie met een hoopvolle minister Pers werd echter voorafgegaan door beelden van een door een bom uiteengereten bus in Jeruzalem... stad van de vrede, of – beter – van de Vrede.

China

Op een Wereld Vrouwen Conferentie wordt er gewikt en gewogen, geconfronteerd en onderhandeld over hoe de nood te verwoorden van meisjes en vrouwen, die worden verkwanseld en verkracht. Het gebeurt in een land waar een half miljard vrouwen wordt gedwongen tot abortus, omdat de vrucht in haar schoot een meisje is.

En als gelovige, als kind van God vraag je je – in een slapeloze nacht – verbijstend af: "Heer, hoe lang nog?" En: "Hoe moeten al die mensen verder? Die slachtoffers en die slachters, die machtelozen en die machthebbers?"

De kleine wereld

Ziek en gezond

Je hoort van een broeder in de gemeente, dat hij ongeneeslijk ziek is, dat hij veel pijn lijdt en je staat machteloos... Maar daar is ook die familie die geen ziekte lijkt te kennen, maar die in de ban zijn van gezondheidscultus en met alle

middelen probeert hun 'jeugd' vast te houden en even machteloos sta je toe te kijken hoe zij – al joggend – op een doodlopende weg voort hollen.

Leven en sterven

Geen leven lijkt het: dat leven in wanhoop: onbegrepen en afgewezen sleept zij zich voort: voor de derde keer teveel medicijnen ingenomen... hoe moet je haar laten zien hoe goed het leven kan zijn, hoeveel waardevols er achter de horizon op haar kan liggen wachten? En dan de geweldige worsteling rondom lichamelijke en geestelijke aftakeling van hen die je lief zijn...

De toekomst

In Wageningen woonde ik een uitreiking van ingenieursdiploma's bij: van de 28 geslaagden konden er slechts enkelen meedelen dat ze met hun diploma op zak, direct aan het werk konden. De anderen moeten zich maar melden bij de sociale dienst voor een bijsstandsuitkering.

In de wereld van morgen staat het vol met computers; via netwerken zullen we kunnen communiceren met andere computers over de hele wereld; maar zal er ook nog gelegenheid zijn om lief te hebben, te spreken van hart tot hart, waarbij de ander aan een half woord genoeg heeft om je te begrijpen?

En ook nu weerklinkt onze vraag aan God: Hoe moeten we verder? Hoe kunnen we nog troosten? Wie heeft toekomstvisie, waarmee onze kinderen zicht krijgen op een zinvol en liefdevol bestaan?

Slapeloos

Meestal kun je vragen zoals hierboven aangeduid wel wegstoppen. Verdoving door stress, door de TV, door... helpt ons

omde vragen die van de grote en de kleine wereld op ons afkomen op afstand te houden. Maar soms komt het te dichtbij, soms worden onze psychische verdedigingslijnes doorbroken. Dan lig je opeens in je bed met open ogen te staren in de duisternis.

Sterren

Onlangs keek ik, na uren woelen, uit het raam van mijn balkondeur. Ik keek de nacht in: de wolken waren verdwenen, er was geen maan. Heldere sterren flonkerden aan de donkere hemel. Plotseling drong het tot me door: het licht van deze sterren is eeuwen onderweg geweest om door dat oneindige heelal heen mijn nacht op te lichten.

"Aanschouw ik uw hemel, het werk van uw vingers, de maan en de sterren, die Gij bereid hebt: wat is de mens dat Gij zijner gedenkt?" (Psalm 8)

Uitzicht

Het maakte mij een paar dingen duidelijk. Ten eerste: mijn eigen kleinheid en beperktheid, zowel in tijd en in de ruimte. De betrekkelijkheid ook van mijn visie op wat er op mij afkomt en wat er om mij heen gebeurt.

Maar veel overheersender werd ik bepaald bij de Bron van dit alles: de Schepper die dat heelal tot stand gebracht heeft. Hij toont zich aan mij, kleine mens, in zijn schepping en in zijn Woord en zegt daarin: "Ik ben de Eeuwige, Ik houd deze wereld in mijn hand..." en in Christus zegt Hij: "Ik ben met je alle dagen tot aan de voleinding der wereld".

Daarmee verloren voor mij de vragen die op mij afkomen niet hun belang. Nog steeds kijk ik om mijn heen en zie de zorg en de pijn. Wat wel verdwenen is, is de krampachtigheid. De verantwoordelijkheid blijft, maar ik hoef niet alles te begrijpen, niet alles mee te torsen, want er is een God die de toekomst in handen heeft. En tot mijn eigen verbazing komt er een lied in mijn hart:

HOE GROOT ZIJT GIJ!!

Wim de Zwart

hoe groot zijt Gij!

Actueel

BUNDELBUITELINGEN 3

Besluit tot uitgave nieuwe bundel

In 1986 besluiten de gemeenten (ter Algemene Vergadering) tot een nieuwe uitgave van L&G. Voor de samenstelling van een nieuwe bundel is bekendheid met "het succes" van de huidige bundel van belang. Om dat te weten te komen houdt de ZBC in 1987 een enquête naar het gebruik van L&G (totale bundel). Vanuit vele gemeenten komen reacties. In veel gemeenten zijn werkgroepen van gemeentelieden en/of musici met de beantwoording aan de slag geweest. Een enkele gemeente heeft de enquête door één persoon laten invullen. Zo is er bijvoorbeeld een gemeente in Brabant die enorm veel psalmen zingt blijkens de uitslag van de enquête. Deze enquête heeft een duidelijk beeld opgeleverd van het gebruik van de huidige bundel. Als je de cijfers bekijkt liggen twee conclusies voor de hand:

1. Van de 150 psalmen zijn er 30 goed bekend, 20 worden weinig en 100 worden zo goed als nooit gezongen.
2. Het type "opwekkingslied" (Joh. de Heer) scoort het hoogst.

Jammer dat we zo weinig psalmen zingen. Fijn dat we zo graag het opwekkingslied zingen.

Hoe daarmee verder?

Na een opiniepeiling inzake de te nemen beslissing, een verschil van mening over het opnemen van het psalmboek van het Liedboek der Kerken, een verandering van koers en vernieuwing van de ZBC, een besluit tot selectie in de psalmen van de AV en een wijziging van dat besluit, zijn we als gemeenschap al luisterend naar elkaar tot een compromis gekomen:

- A. We nemen 150 psalmen op.
- B. We proberen ze allemaal "zingbaar" te maken.

Ondergetekende had liever gezien dat we nog eens onze tanden gezet hadden in het aanleren van de dynamiek van de middeleeuwse kerktoonsoorten. Maar in een tijd waarin praisebandjes hun duizenden (decibels) verslaan is dit een illusie. Aan het eind van het lied ging de ZBC over tot het herdenken van psalmen op melodieën die hun waarde bewezen hebben.

Hoe is de stand van zaken nu?

De (voorlopige) stand van psalmen is: Van de 150 psalmen zullen er 85 nog een psalmmelodie hebben. Sommige psalmen

zijn op dezelfde melodie gezet. Het psalmboek bevat in totaal 86 verschillende melodieën. Het lijkt een nadeel indien meerdere psalmen dezelfde melodie kennen. Dat is echter nu ook het geval. Een voordeel is dat de psalm in ieder geval te zingen is. En daarnaast zongen we toch al niet zoveel psalmen! Het ligt dus niet voor de hand dat we op één zondag met drie maal dezelfde melodie geconfronteerd worden. De twee, ons gestelde doelen (150 psalmen en 150 psalmen zingbaar) liggen binnen ons bereik. De uitgave van de totale bundel staat nog niet voor de deur. Het ZBC-mönnikenwerk wordt nog vervolgd. De tussentijd wilde ik u even laten weten.

Met hartelijke broedergroeten,
A. Nijland (ZBC-lid)

De Zangbundelcommissie (ZBC) werkt hard aan de totstandkoming van onze toekomstige zangbundel "Liederen voor de Gemeentezang" (LG). In een drietal artikelen geeft br. A. Nijland zijn persoonlijke impressie van de stand van zaken rondom LG.

Uitslag enquête DC: DE CHRISTEN MOET BLIJVEN

De uitslag van de enquête over de toekomst van De Christen maakt duidelijk dat bijna 100% van de invullende gemeenten (90% reageerde!) absoluut wil dat De Christen behouden blijft. De gemeenten zijn uitvoerig hierover ingelicht middels een brief.

Conclusies trekken uit rest van de de uitslag is niet eenvoudig. Binnen het managementteam is nagedacht over de optie van DC als blad voor de gemeenten met een maandelijks frequentie, alhoewel een tweewekelijkse verschijning de voorkeur geniet. Dit laatste is echter niet praktisch, gezien het gebundeld versturen aan de gemeenten en de verspreiding binnen de gemeenten.

Uit de enquête blijkt dat DC als blad

voor abonnees de voorkeur heeft, maar dan zonder financiële verantwoordelijkheid bij de gemeenten. Zou DC dan los van de Unie c.q. AV moeten worden uitgegeven? DC dan maar als een abonneeblad met een maandelijks frequentie? De kans is dan groot dat het abonnee-bestand dan nog verder zal teruglopen.

De Uniecommissie hoopt op de Algemene Vergadering duidelijkheid te krijgen wat betreft de toekomst voor DC.

De twee opties zijn dus:

1. DC als blad voor de gemeenten
2. DC als blad voor abonnees

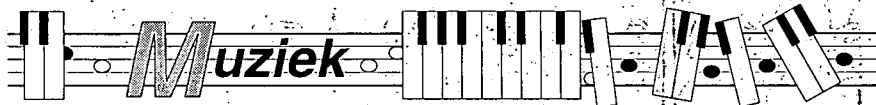
Nog een paar eindredactionele overwegingen:

Het grote voordeel van optie 2 is natuurlijk dat er in ieder geval de abonnee-inkomsten blijven! Het grote nadeel is dat er continue de dreiging van een steeds dalend abonneebestand blijft en dus stijgende abonnementsprijs en/of dalende kwaliteit (van sober naar soberst) en kwantiteit (van 2-wekelijks naar maandelijks). De abonnees hebben eigenlijk niets te zeggen dan opzeggen van hun abonnement. De kritiek op inhoud en kwaliteit is echter niet van dien aard dat het hier allemaal aan zou liggen (blijkt uit de enquête en uit inventarisatie van opzeggings).

Het grote voordeel van optie 1 is dat op deze manier het Unienieuws werkelijk dichtbij de mensen komt en de gemeenten nu er ook zelf daadwerkelijk verantwoordelijkheid voor dragen. (Gemeenten kunnen DC insluiten bij hun eigen gemeenteblad en eventueel een bedrag per lid doorrekenen in de contributie van dat gemeenteblad of contributie in gaan voeren). Wellicht is deze optie voor adverteerders ook interessanter gezien de hoge oplage die DC in deze vorm zou hebben (vergelijk de DC-specials: ± 7000). Nadeln die aan deze optie kleven zijn de kwantiteit (maandelijks) en de prijs. DC als blad voor de gemeenten kost natuurlijk meer. Maar misschien is er wel een omslagpunt te berekenen waarbij optie 2 op een gegeven moment toch interessanter wordt dan 1 (met steeds dalende abonnee-bestand). Misschien kunnen er ook nog wel andere financiële bronnen worden aangeboord om DC a.h.w. te sponsoren; ik denk bv. aan het nieuws van de Permanente Commissies, de NBVB en de NBJB. Bij zo'n bereik (alle baptisten), kunnen eigen informatie-organen wellicht opgaan in de De Christen en dan mag daar natuurlijk ook wel een financiële vergoeding tegenover staan.

De Christen moet blijven. Laten we er goed over nadenken en samen een goede weg kiezen die tot opbouw van onze gemeenschap zal blijken te zijn.

H.D. Huiting

Woord en spel: interkerkelijke drama-activiteiten

Lijkt het je leuk met je jeugdgroep iets aan drama te doen, dan kun je hiervoor terecht bij de organisatie Woord en spel.

Deze organisatie heeft speciaal voor kerkelijke jeugdgroepen activiteiten ontwikkeld, zoals een toneel-weekend waaruit een jeugddienst samengesteld wordt, of een spelmiddag met een thema. Natuurlijk kan er voor iedere groep 'op maat' een programma worden gemaakt, waarbij jezelf ook de tijdsduur kan bepalen. Woord en spel kan ook hulp bieden bij het voorbereiden en uitvoeren van straattheater en de regie van toneelstukken. Alle activiteiten staan onder leiding van een gediplomeerd drama-docente.

Voor meer informatie: Woord en spel, t.a.v. Gonnie de Haan, Esdoornhof 287, 8266 GJ Kampen, tel. 05202-19084.

Een moderne gelijkenis

Er was eens een jongen die in een dorp woonde waar iedereen aan een verschrikkelijke ziekte leed en hij wist dat ze gedoemd waren te sterven. Op een dag ontmoette hij mensen uit een ander dorp die het geheim van de genezing kenden en ze gaven hem deze wonderlijke kuur. Hij was zo enthousiast over zijn genezing, dat hij ogenblikkelijk wilde terugkeren naar zijn eigen dorp om de mensen daar te vertellen wat er met hem gebeurd was. Maar ze zeiden: "Nog niet, je moet bij ons blijven." Ze lieten hem boeken zien en vertelden dat hij zich net als hun moest kleden. Hij kreeg een lange lijst met dingen die hij wel en niet moest doen – hoe wel ze hem hier geen verklaring voor gaven – totdat hij tenslotte net zo dacht, sprak en er uit zag als hen. "Nu ben je klaar om in je eigen dorp te vertellen van je genezing", zeiden zij. Dus hij ging op pad.

INBJB

KADERWEEKEND 10 t/m 12 november

Voor jeugdleden en jeugdleiders wordt ook dit jaar weer een kaderweekend op De Strubben in Schoonloo georganiseerd. Het thema staat nog niet vast, maar ook deze keer zal er veel tijd zijn ervaringen uit te wisselen en nieuwe ideeën voor programma's op te doen. Houdt deze data dus vrij! En houdt De Christen in de gaten voor meer informatie!

20+-WEEKEND 17 t/m 19 november

"Waar ben je?" is het thema van het 20+-weekend dat ook dit jaar weer op De Strubben wordt gehouden. Waar sta je in je relatie tot God? Hoort God bij heel je leven of alleen bij een deel (de kerk, je 20+ groep)? Neem de uitdaging aan om hier samen met anderen over na te denken en te praten! Bel voor meer informatie het Jeugdburo: 05120-15687.

Echter, toen hij in zijn dorp aankwam, herkennen zijn eigen mensen hem niet en ze begrepen geen woord van wat hij zei. Toen hij hen vertelde dat hij niet van plan was naar één van hun festiviteiten of sportevenementen te gaan en geen belangstelling had in hun boeken omdat hij andere interesses gekregen had sinds zijn wonderlijke genezing, werd hij uitgelachen, uitgejouwd en als een vreemdeling het dorp uitgegooid. Teleurgesteld ging hij naar het dorp van de genezers en vertelde hen dat hij vervolgd werd omdat hij de waarheid had. Zij vertelden hem dat zij allemaal verstoten waren en troost vonden in het samenkomen en praten over hoe zij genezen waren.

Uit: Rock-News, jaargang 1, nr. 1

Gospel notes

door: Ben Vos

uit: Jongerencourant mrt/apr '95

Charlie Peacock 'The secret of time'

Een aantal jaren geleden was ik op het Flevo-festival. Daar maakte Charlie Peacock grote indruk op mij. In eerste instantie door de muziek. De teksten van Peacock zijn om over na te denken en dat gebeurt dan vaak in tweede instantie. Ik wil hier een aantal delen van teksten van de elpee 'The secret of time' (1990) laten

The secret of time

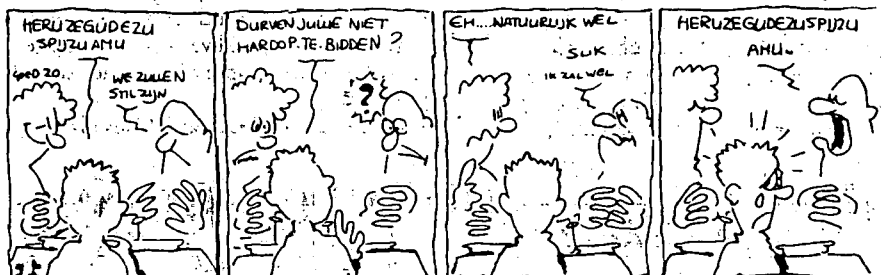
Time is a gift of love and grace
Without time there'd be no time to change
Time to be tried, humble and broken
Time to hear the word of love spoken

I see the mission up ahead of me
And I tremble as one shaken
But if I have the eyes of faith
The eyes to see I will leave the outcome
in the hands of the one who called me
Over and over I must learn and relearn
That whether I decrease or whether I increase is not my concern

Almost threw it all away

Through some clever thinking and a strong imagination
I could twist the truth into any configuration
And find myself doing things
That I never dreamed I could do

I've known the kind of pain
Where you can't catch your breath
You say if this is life
Then please bring me death
Thank God that that wish I made
never ever came true

Zigeuners

De 40 miljoen zigeuners in de wereld hebben een gemeenschappelijke grondtaal. Na tien jaar arbeid kon een schrijver uit hun eigen kring, Mateo Maximof, de eerst officiële vertaling van het Nieuwe Testament aanbieden in de "Roma" taal. Dat gebeurde tijdens een bijeenkomst van de Verenigde Bijbelgenootschappen en de 'Cooperative Baptist Fellowship' van de Verenigde Staten in Parijs. De eerste druk van 2.400 exemplaren is inmiddels verschenen, mede dank zij de hulp van het zendingsechtpaar Thomas, dat onder de zigeuners werkt, en een gift van de baptisten uit Virginia.

De Roma, zoals ze internationaal genoemd worden, hebben weliswaar verschillende dialecten, maar ze verstaan wel de grondtaal waarin het Nieuwe Testament nu vertaald is. Pastor Robert "Lulu" Demeter, president van de groep Roma christenen noemde de vertaling een historische gebeurtenis. "De druk van dit Nieuwe Testament zal onder de zigeuners niet alleen een nieuwe interesse wekken voor Gods Woord, maar velen ook aanmoedigen om te leren lezen. Wij zijn speciaal onze baptisten vrienden dankbaar die dit Nieuwe Testament mogelijk hebben gemaakt".

Bulgarije telt met 2 miljoen het grootste aantal zigeuners van Europa. Er werken baptisten voorgangers onder de Roma in Hongarije, Roemenië en Bulgarije.

Liberia

De baptisten in het Afrikaanse land Liberia hebben, evenals het overige volk, veel geleden van de burgeroorlog. Hun gebouwen kerken en scholen zijn verloren gegaan.

Het zaad voor deze oorlog werd gestrooid toen William Tolbert, van 1965-1970 president van de Baptisten Wereld Alliantie, in 1980 werd vermoord. Baptisten hebben een sterke band met Liberia; het land ontstond in 1822 door vrijgelaten christen-slaven. In april bezocht Denton Lotz, algemeen secretaris van de B.W.A., Liberia met een boodschap van liefde en bemoediging van hun broeders en zusters overal ter wereld. Emmert Dun, een Liberiaan en hoofd van het Jeugd Departement van de BWA, vergezelde hem. Liberia is een verwoest land. 850.000 mensen zijn voor voedsel en water afhankelijk van de hulp van de Verenigde Naties. Lotz en Dun bezochten een vluchtelingenkamp buiten de hoofdstad

Buitenlands

nieuws

Monrovia. Daar was een kleine gemeente ontstaan die de naam kreeg 'Ontheemden Baptisten Gemeente' (Displaced Baptist Church). Ze wonen in gebouwen van een voormalige rubberplantage van Firestone. Er is een school opgezet voor meer dan 500 kinderen, maar men heeft geen boeken en geen leermiddelen, niets. Lotz vroeg de voorganger, Rev. Gabriel, of hij nog hoop had. "Wij zijn christenen", zei hij, "we zijn wel zonder hulp, maar niet zonder hoop". Er is een seminarium dat momenteel 110 studenten telt.

Zuidelijke baptisten vragen vergeving

De SBC, de Conventie van Zuidelijke Baptisten in Amerika heeft met grote meerderheid van de 20.000 afgevaardigden besloten de Afrikaanse medeburgers vergeving te vragen voor het racisme. Dit gebeurde in de vergadering van 20 juni, de dag die voorafging aan het 150-jarig jubileum van de Southern Baptist Convention.

De resolutie zei dat de afgevaardigden "vastberaden alle vormen van racisme aan te klagen als verschrikkelijke zonde". Zij betreuren de historische gebeurtenissen zoals slavernij, "waarvan wij nog steeds de bittere gevolgen oogsten". De Southern Baptist Convention telt momenteel 1.500 Afro-Amerikaanse gemeenten.

Nepal

De baptisten in Nepal, het land tussen Noord-India en Tibet, houden vast aan het doel dat zij in mei hebben gekozen: 300 gemeenten in het jaar 2000. Er zijn nu 20 gemeenten en 30 posten met 2.500 leden in de Baptisten Conventie van Nepal. De Algemene Vergadering in Kathmandu kwam overeen om alleen bekeerlingen te winnen uit andere godsdiensten, en niet onder de leden van bestaande christelijke kerken.

In Kathmandu, de hoofdstad, is nu een gemeente met 29 leden, meest pasbekeerden. Vanuit de Conventie wordt ook aandacht

besteed aan maatregelen die de gezondheid bevorderen.

Merkwaardig is dat de Nepalese christenen meer vrijheid kregen toen in 1994 de communisten aan de macht kwamen. Dat vertelde Hari Gurung tijdens het wereldcongres in Buenos Aires. "Deze regering is tolerant voor de christenen en moedigt godsdienstige tolerantie aan voor iedereen. "Zeg tegen de mensen: strijd niet tegen christelijke groeperingen", is de boodschap van de regering. "We kunnen nu gemakkelijker de mensen bereiken met het evangelie", aldus Gurung.

Zover berichten van BWA en EBPS. Ondanks dit goede geluid meldt Open Doors dat op 21 augustus elf christenen veroordeeld zijn tot twee jaar gevangenisstraf met aftrek van voorarrest. De Nepalese en tien Bhoetaanse christenen werden vorig jaar september gearresteerd op beschuldiging van evangeliseren onder de hindoes. Sinds 1992 mogen Nepalezen van geloof veranderen, maar evangeliseren is nog steeds verboden. Christenen in Nepal zijn bang dat de politie nu weer strenger gaat optreden tegen evangelisten.

Vertrek

Stanley Crabb, directeur van de Europese Baptisten Persdienst, (EBPF) te Hamburg, en zijn vrouw Patricia hebben aangekondigd dat zij in 1997 hun dienst gaan beëindigen. Zij zijn dan 39 jaar in dienst geweest van de Foreign Mission Board, de zendingsorganisatie van de Zuidelijke Baptisten Conventie in Amerika. Zij begonnen hun dienst in Italië en verlaten Europa in juni 1996.

Reg Harvey, algemeen directeur van de Baptist Missionary Society, het oudste en Britse zendingsgenootschap, zal aftreden in het voorjaar van 1997. Hij is dan 63 jaar en stond 15 jaar aan het roer van het genootschap, eerst als secretaris, de laatste jaren als directeur.

Ds. A. de Vries heeft bedankt voor het beroep, op hem uitgebracht door de Baptisten Gemeente Silo te Utrecht.

EUROPA – opnieuw – IN DE STEIGERS

De grote Europese revolutie van 1989 – “het vallen van de muur” – wie had het verwacht? Niemand had kunnen voorspellen dat het toen en op die manier zou gebeuren. Het einde van de ‘koude oorlog’. Het begin van een koude vrede? Hoe gaat het verder met ons huis in de steigers-Europa waarin we wat onwennig wonen, leven en werken, na de euforie van de fluwelen revolutie.

Een christelijk Europa:

Ook in eigen kring horen we soms spreken van een christelijk Nederland, en in het verlengde daarvan een christelijk Europa. Onze geschiedenis als doperse beweging zou ons zeer voorzichtig moeten maken deze termen te gebruiken, vanwege de zeer tegenstrijdige ervaringen in de diverse Europese landen en de eigen stellingname m.b.t. de godsdienstvrijheid en de scheiding van kerk en staat. Ook momenteel moeten baptisten, zowel in oost als west, veel moeite doen om naar eigen inzicht het evangelie te verkondigen. De term “christelijk Europa” doet vermoeden dat de oude staatskerken in oost en west hun oude posities weer proberen in te nemen. Meerdere keren heeft de Paus opgeroepen tot een herevangelisatie van Europa, wat we rustig mogen opvatten als een oproep tot restauratie van het verleden. Dezelfde ontwikkelingen zien we in Oost-Europa, waar de Orthodoxe Kerk probeert de macht van het verleden te herwinnen. Indien deze tendensen zich voortzetten, is het klip en klaar dat baptisten de plicht hebben zich tegen deze ontwikkelingen te verzetten voor zichzelf en anderen.

Europa??

Als we de vraag stellen hoe het er ‘geestelijk’ met Europa voorstaat, gaat daar waar schijnlijk achter schuil, hoe Europa er uit zou moeten zien. Er is in de eerste plaats, althans zo beleven velen dat, een Europa dat voornamelijk draait om economie en politiek, de nieuwe vrije markt, het terrein van financiële, economische krachten, ‘eigendom’ van de technocraten. Helaas moeten we vaststellen dat de overheersing van de markteconomie leidt tot de groei van een ver doorgestoten individualisme, waarbij mededogen en naasteliefde dreigen te verdwijnen. Zowel in oost als west is een profetische stellingname dan ook meer dan ooit vereist.

“Niet van deze wereld, wel in deze wereld”

In de groeiende samenwerking die we als baptisten nu kunnen bewerkstelligen in Europees verband, is er een voortdurend besef, dat niet wij deze wereld regeren, en de duidelijke oproep van de Heer proberen te verstaan zijn Koninkrijk te zoeken. Tegelijkertijd is er de duidelijke opdracht ons niet te onttrekken aan de opdracht om te getuigen en te dienen in het hier en nu. Daarbij worden we teruggeworpen op ons eigen zijn en handelen in een Europese leefwereld waar het eigen ik voorop staat en de vervulling van eigen wensen voorrang heeft. Binnen de gemeenten moeten we ons de kritische vraag stellen hoe we zelf leven. Als het dogmatische materialisme van Marx/Lenin is overwonnen, worden we dan niet samen verzwolgen door het materialisme van de vrije markteconomie? In de contacten met oost-Europese geloofsgenoten klinkt ook steeds de angst door, dat de geestelijke honger in hun landen slechts van korte duur zal zijn en de vraag naar een ‘westelijke’, materieel rijk bestaan, alles overheersend zal worden. Er is moed voor nodig, ook in eigen kring, te moeten constateren dat de sterke invloed van de markteconomie niet aan onze gemeentedeuren voorbij gaat.

Uitdaging

Er ligt een uitdaging in het feit dat we nu bijna onbelemmerd, met vele andere christenen, met Woord en daad Europa als ons werkterrein mogen beschouwen. Niets doen, of afwenden kan ook. De moeilijkheden hier en elders als te verwarrend ervaren, mag geen belemmering voor ons betekenen om als unie gemeenschap achter de feiten aan te lopen. Natuurlijk ervaren we ook in ‘eigen huis’ de spanning tussen solidariteit en individualisme, tussen ‘zich vrij en ongebonden’ willen voelen en het zoeken van geborgenheid thuis en in de gemeente(n).

Confrontatie

We ontkomen er niet aan, dat we genoodzaakt zullen worden, keer op keer, ons aan een grondig zelfonderzoek te onderwer-

pen, als we ons getuigenis in dit deel van de wereld willen laten horen. De huidige verwarrende ontwikkelingen geven velen helaas aanleiding, ook binnen de kerken, om zich af te schermen, weg te kruipen in eigen huis of kring. De situatie wordt soms als hopeloos gekwalificeerd. Laten we aan het eind vaststellen, ook na de ervaringen met de armsten van Europa, dat hopeloosheid alleen iets is wat rijken zich kunnen veroorloven en in Europees verband mag dat op ons slaan. Voorwaar een grote verantwoordelijkheid voor ons allen om de steiger op te gaan.

J. Aaldring

PERSBERICHT

TWR start met vierde radio-programma naar Bosnië

De radiozendingsorganisatie Trans World Radio (TWR) start met het begin van de wintertijd met een vierde radioprogramma naar Bosnië. Afgelopen voorjaar begon Trans World Radio met speciale radio-uitzendingen naar Bosnië op zaterdag-, zondag- en maandagavond. De uitzendingen die een kwartier duren, zijn in het Servo-Kroatisch.

Dit is het eerste jaar dat TWR uitzendingen verzorgt naar Bosnië-Herzegovina. Verschillende delen van Bosnië zijn als gevolg van de oorlog moeilijk bereikbaar. Radio is dus dikwijls nog het enige contact met de buitenwereld. De programma's, die de verkondiging van het Evangelie onder moslims ten doel hebben, worden uitgestraald via de zenders in Monte Carlo. De organisatie heeft inmiddels de eerste brieven van luisteraars ontvangen.

Pastor Yurik van de Joegoslavische Kerk in Wenen, die meewerkt aan de uitzendingen en de brieven beantwoordt, zegt verbaasd te zijn over de respons omdat, zegt hij, Joegoslaven helemaal niet houden van brieven schrijven. Daarnaast is de postale dienst door de oorlog in dit gebied bijzonder slecht. Uit de, overwegend positieve, brieven blijkt dat de luisteraars grote waardering hebben voor de programma's.

ERFGOED EN ERFGENAMEN

Over Baptisme en Baptisten na honderdvijftig jaar

Wij zijn de erfgenamen van onze voorouders. Wat doen wij vandaag met hun erfgoed? Het gaat daarbij niet om hun opvattingen over allerlei onderwerpen maar om hun visie op het evangelie en de gemeente en over de vraag wat wij daar in ons tijdsgewricht mee doen. Daarbij blijft veel buiten beschouwing. Het zal niet gaan over het beleid van de Unie en ook niet over onze relatie tot de oecumene en de samenleving. Het gaat in de eerste plaats om onze theologie, onze geloofstraditie. Ik vat het samen onder drie hoofden: geloof – gemeente – leven.

Geloof

Als Baptisten het hebben over geloof, dan bedoelen zij in de eerste plaats persoonlijk geloof. Dat mag in onze pluriforme en individualistische samenleving lijken op een open deur, gezien vanuit de kerkgeschiedenis is het dat allerminst. Het Baptisme is ontstaan in een tijd van staats-, volks- en landskerken, waarin de mensen werden geboren, gedoopt en opgenomen zonder dat een persoonlijke keuze moest worden gemaakt. Wie meende van het geloof van die kerk af te moeten wijken, moest daarvoor persoonlijk kiezen, met alle risico's van dien. Dan wordt geloof als vanzelf persoonlijk geloof.

Maar dat is niet meer dan de buitenkant. Een Baptist heeft om zichzelf te identificeren ook nog heel andere woorden, nodig, die niets met staat en kerk te maken hebben. Geloven veronderstelt een persoonlijke ervaring van bekering en van wedergeboorte en nieuw leven. Het hoeft daarbij niet te gaan om een breuk met het zondige verleden want dat heeft nu eenmaal niet iedereen. Het gaat in de eerste plaats om overgave aan de Heer en om een leven in zijn dienst. Dat bedoelt een Baptist in de eerste plaats wanneer hij het heeft over persoonlijk geloof.

Deze visie op geloof en bekering bepaalt de visie op de doop en niet omgekeerd. De doop kan alleen maar *doop op belijdenis* zijn: geen 'volwassenendoop' en eerst recht geen 'bejaardendoop' maar doop op belijdenis. De meest sprekende en treffende vorm van deze doop is dan de onderdompeling. Het ondergaan in het water en het opkomen uit het water beelden deze overgang naar een nieuw leven bijna volmaakt uit. Daarom begrijpt een Baptist Paulus' taal in Romeinen 6 zo goed: met Christus begraven door de doop in de dood, met Hem opgewekt en opgestaan tot een nieuwe levenswandel.

Daarom noemden onze voorouders zich *gedoopte christenen*. Niet omdat de doop zalmakend zou zijn maar omdat de doop de overgave aan de Heer en de verbondenheid met Hem tot uitdrukking brengt. De naam Baptist is later verkozen voor de aansluiting met het internationale Baptisme.

Wat het persoonlijk geloof betreft lijkt het erop of de tijd ons heeft ingehaald. Steeds minder mensen geloven omdat hun voorouders of hun ouders dat ook deden. Je moet er vandaag voor kiezen, onverschillig voor welk geloof je kiest. Dat hebben de secularisatie en de individualisering bewerkstelligd en dat is positief te beoordelen. Ook voor het geloof geldt dat je ervoor moet kiezen.

Toch ben ik er niet echt gelukkig mee. Keuzes maken is een leuze geworden, kiezen een modeverschijnsel. De inhoud van de keuze is vaak niet meer bespreekbaar. 'Ik kies ervoor' is dan de enige verantwoordelijkheid die men voor zijn keuzen geeft. Ik kom dat ook in onze eigen kring wel tegen. Het schijnt helemaal in overeenstemming te zijn met onze traditie van het persoonlijke geloof maar dat is het niet. Persoonlijke keuze is niet hetzelfde als persoonlijk geloof. Persoonlijk geloof veronderstelt persoonlijke keuze maar gaat daar niet in op. Keuze is beslissing, geloof is relatie. Keuze is subjectief: ik doe een keuze, geloof is intersubjectief: ik heb een relatie met God. Als het geloof in de eerste plaats wordt beleefd of verkondigd als een beslissing, dan dreigt het gevaar dat het geloof als band met God wordt uitgehold. Onze evangelisatietaal neigt soms gevaarlijk in deze richting. Daarom is het van belang dat wij het geloof in de eerste plaats blijven verstaan vanuit de doop. De taal van de doop is de taal van het evangelie, van het kruis en de opstanding van Jezus Christus, en van onze opname in dat gebeuren met Hem

begraven, met Hem opgestaan, een *point of no return*. De essentie van een echt persoonlijk geloof ligt in dat 'met Hem'. Dat is ook de essentie van de doop. Zonder dat wordt het geloof tot een houding met wisselende inhoud. Wij moeten in elke generatie opnieuw leren denken vanuit dit centrale gegeven, dus vanuit de doop. Maar lopen wij dan niet gevaar dat alles van de doop gaat afhangen en dat de betekenis van de doop schromelijk wordt overschat. Dat gevaar lopen wij inderdaad en wij zijn daaraan dan ook bepaald niet altijd ontkomen. Dat gebeurt wanneer wij de doop en het evangelie met elkaar verwisselen. De doop is wel de taal, de teken-taal, van het evangelie maar is niet het evangelie zelf. Ik ken geen krachtigere taal van het evangelie dan de doop op belijdenis door onderdompeling en ik vind dat wij geen andere taal moeten gebruiken dan deze. Maar zodra wij deze taal tot de enige geldige maken en menen dat wie niet op deze manier is gedoopt, helemaal niet is gedoopt, dan schuiven wij de doop op de plaats van het evangelie en dan wordt de doop een sjibbolet en een barrière, want dan binden wij het 'met Christus begraven en opgestaan' aan een manier van uitdrukking. Hier hebben wij nog het een en ander los te laten en op te geven.

Gemeente

Als het gaat over de doop, dan gaat het over de gemeente. Ik heb het over gemeente met een kleine g, de plaatselijke en concrete gemeenschap van mensen die de ervaring van bekering, wedergeboorte en doop, kortom, de ervaring van overgave aan Jezus Christus als Heer en Heiland, met elkaar delen. Zij vormen daarom één geheel, een gemeente die staat onder de leiding van Hem aan wie zij zich met hun doop hebben overgegeven. Hij leidt zijn gemeente door zijn Geest. Dit heeft belangrijke en ingrijpende consequenties. Ik noem er drie.

De Schrift

De richtlijn waarmee Christus zijn gemeente regeert is niet een belijdenis-geschrift maar *de Schrift*, het Woord van God. Belijdenisgeschriften van Baptisten makelijk zijn er vele. Zij zijn gemaakt om, als dat nodig was, helderheid te verschaffen aan de overheid en aan andere kerken. Zij hebben ook gediend bij het geloofs-onderricht maar zij hebben nooit de grondslag van de gemeente gevormd. De

grondslag van de gemeente is Christus, van wie de Schriften getuigen. Zo hebben onze voorouders het gezien en daaruit geleefd. Dat is riskant, zeker in een tijd als de onze waar zoveel onzekerheid heerst maar er is geen andere zekerheid dan de zekerheid van het geloof, dat is de zekerheid van het evangelie. Geen dogma of Schriftbeschuwing kunnen deze zekerheid vervangen of veilig stellen. Het Woord van God is in de eerste plaats de goede boodschap van Gods liefde en gerechtigheid in Jezus Christus. Dat is de norm en toets van onze bijbeluitleg. Het bewaart ons voor een fundamentalisme dat de eigen Schriftuitleg gelijkstelt met het Woord en God, er het etiket 'onfeilbaar' op plakt en zichzelf voorziet van het etiket 'bijbelgetrouw'. Maar 'bijbelgetrouw' is geen etiket is waarmee men zich tooien kan maar een voortdurende opgave. Die opgave vloeit regelrecht voort uit de overtuiging dat Jezus Christus het fundament van de gemeente is en dat de Schriften van Hem en van zijn heil getuigen.

Mondig in de Heer

Een tweede consequentie van deze visie op de gemeente is dat de gemeente niet namens de Heer wordt bestuurd door het ambt dat tegenover de gemeente staat. Binnen de gemeente bestaat geen voorgegeven hiërarchie. De gemeente is *mondig in de Heer*. Haar mondigheid wordt bepaald door haar relatie met Hem. Door Hem geniet zij haar vrijheid en gebondenheid, want zij staat in zijn dienst. Dat betekent natuurlijk niet dat er in de gemeente geen structuur bestaat en dat de gemeente geen leiding kent. Zonder structuur en leiding gaat een gemeenschap ten gronde. Maar structuur en leiding komen niet van boven en worden niet op de gemeente neergelaten. Bij de vorming van structuur en leiding zijn onze voorouders over het algemeen uitgegaan van bestaande modellen, met name modellen van presbyteriale oorsprong. Zij werden echter van hun hiërarchische karakter ontdaan. Maar de afkomst bracht mee dat er als het ware de verleiding ingebouwd zat om toch te spreken en te denken in termen van een 'ambt' dat gezag en aanzien verleent aan hem - het is dan altijd een 'hem' - die het ambt bekleedt. Dit is echter in strijd met de interne mondigheid van de gemeente. Paulus heeft ons geleerd dat in de gemeente van in Christus gedoopten geen sprake meer is van Jood of Griek, slaaf of vrij, man of vrouw. De eerste twee zijn voor ons geen probleem maar met het derde paar, man en vrouw, hebben wij nog steeds de grootste moeite. Dat is op zichzelf best begrijpelijk want de polariteit van man en vrouw is een oermenselijk gegeven. Maar in Christus is

die polariteit niet verwijderd - mannen blijven mannen en vrouwen blijven vrouwen - maar van haar angel beroofd. Allen zijn mondig in de Heer en dat houdt in dat allen, vrouwen en mannen, in de gemeente dezelfde waarde hebben. Hier ligt nog een zware opgave voor ons als gemeenten en ook als Unie. Ons erfgoed daagt ons uit om deze opgave aan te nemen en te vervullen. Het gaat niet om de kijk die onze voorouders hadden op de verhouding van man en vrouw maar om hun visie op het geloof en de gemeente.

Christonomie

Een derde gevolg van het gemeentebegrip dat wij hebben geërfd, is dat de gemeente niet aan machten buiten haar is onderworpen. Wij gebruiken daarvoor het begrip 'autonomie', dat betekent dat de gemeente haar eigen wetten bepaalt. Dat doet zij echter in Christus en daarom gebruik ik een ander woord, nl. Christonomie. Hij en Hij alleen stelt de gemeente haar wetten.

De gemeente is niet aan de staat onderworpen en evenmin aan een kerkelijke macht boven haar, of het nu een bisschop is, een synode of een algemene vergadering. Maar dat is nog maar de helft van de waarheid. Geen enkele gemeente bestaat op haar eentje. Zij heeft zustergemeenten en met die gemeenten heeft zij een verhouding of zij wil of niet. Zustergemeenten zijn niet aan elkaar ondergeschikt maar nevensgeschikt. Zij zijn *interdependent*, van elkaar afhankelijk en op elkaar aangewezen. Daarom vormen zij met elkaar een associatie, een unie, een bond of een conventie of hoe de naam ook mag luiden. Gemeenten die zichzelf zo nodig onafhankelijke of vrije of zelfstandige Baptisten gemeente moeten noemen om hun bestaan te rechtvaardigen, hebben een wezenlijk stuk van het Baptisten-erfgoed niet begrepen.

Zo'n Unie hebben wij al sinds 1881 en deze Unie heeft ten doel onder haar leden liefde, achting en samenwerking te bevorderen. Zo staat het in de statuten van de Unie en dat is de meest wezenlijke taak van de Unie. Maar liefde, achting en samenwerking kunnen door de Unie alleen maar worden bevorderd. Zij moeten worden gerealiseerd door de gemeenten. Dat stelt in deze tijd van verandering en onzekerheid hoge eisen aan de gemeenten. Aan deze hoge eisen is in de laatste jaren niet altijd voldaan. Gemeenten hebben elkaar veroordeeld en afgeschreven zonder naar elkaar te hebben geluisterd. De voorbeelden zijn ons allen bekend.

Leven

Wij komen nu tot de derde invalshoek, het *leven*. Dat is de meest omvattende en tegelijk de vaagste want wat valt er niet

alles onder het leven? Bovendien is het leven overal verschillend, want het wordt voor een groot deel bepaald door de culturen waarin wij leven. Daarom beperken wij ons tot de fundamentele levenshouding die het Baptisme vanaf het begin heeft gekenmerkt. Het woord daarvoor is *vrijheid*.

Vrijheid

Voor de eerste generaties van de Baptisten was *godsdienvrijheid* van levensbelang, omdat staat en godsdiens in feite één macht waren. Toch was het niet alleen uit eigenbelang dat onze voorouders streden voor godsdienvrijheid. Het vloeide voort uit hun visie op het geloof als persoonlijke ervaring. Het geloof kan geen voorgegeven objectivum zijn waarin de enkeling opgaat. De persoonlijke geloofs-ervaring vereist vrijheid.

Maar het gaat daarbij niet alleen om de keuze van een kerk. Godsdienvrijheid houdt ook *vrijheid van geweten* in, de vrijheid om te doen of te laten wat het geweten gebiedt of verbiedt. Als christenen zullen wij in onze geseculariseerde samenleving nog voor moeilijke beslissingen komen te staan. Maar ik ben ervan overtuigd dat de vraag naar gewetensvrijheid vandaag in de eerste plaats een vraag is binnen onze eigen gemeenschap. Hoe gaan wij in het gewone leven als leden van eenzelfde geloofsgemeenschap met elkaar om? Aanvaarden wij deze vrijheid van geweten ook van elkaar en voor elkaar? Het gewone leven is de plaats waar de vragen en problemen van onze tijd aan de orde zijn, die niet binnen de bedding van de oude normen en waarden kunnen worden gehouden. Daar liggen de grootste spanningen en de hevigste conflicten tussen mensen. Voor ons als geloofsgemeenschap ligt daar ons grootste probleem voor het heden en onze grootste uitdaging voor de nabije toekomst. Al te gemakkelijk sluiten wij mensen uit vanwege hun opvattingen en hun levenswandel wanneer die afwijken van de meerderheid, vaak zonder hen te vragen wat hen beweegt. Ik hoef geen voorbeelden te noemen, wij kennen ze uit onze eigen omgeving. Daarom eindig ik met de uitdaging. Niet met mijn woorden maar met woorden van Paulus over een probleem dat christenen uit elkaar dreef en van elkaar vervreemde. Dat probleem bestaat voor ons niet meer, maar de weg die de apostel toen wees, is ook nu de enige weg:

"Wie zijt gij dat gij de knecht van een ander oordeelt? Of hij staat of valt, gaat zijn eigen heer aan. Maar hij zal staande blijven, want de Heer is bij machte hem vast te doen staan... Want niemand van ons leeft voor zichzelf en

niemand sterft voor zichzelf, want als wij leven, het is voor de Heer, en als wij sterven, het is voor de Heer. Hetzij wij dan leven, hetzij wij sterven, wij zijn van de Heer... Zo zal dan een ieder van ons voor zichzelf rekenschap geven aan God... Daarom, aanvaardt elkander, zoals ook Christus u heeft aanvaard"

Elkaar aanspreken op onze relatie met Christus, voordat wij elkaars gedragingen beoordelen. Dat is waar het op aankomt in de nabije toekomst. Het raakt onze omgang met elkaar in de gemeenten, de omgang van de gemeenten met elkaar en de omgang met kerken en christenen van een andere traditie. Het raakt onze eigen omgang met de Heer.

J. Reiling

Dit is een samenvatting van een deel van de rede die ik op uitnodiging van de gemeente te Stadskanaal-Noord op 18 mei j.l. hield in het kader van de eigen herdenking van die honderdvijftigjarige gemeente. De volledige tekst is afgedrukt in het nummer van augustus j.l. van het blad RUIMTE.

J.R.

HET KRUIS EN DE HALVE MAAN

De Islam en het christelijk getuigenis

Op zaterdag 16 september j.l. werd in het gebouw van de baptistengemeente Apeldoorn het Seminariumjaar geopend. Gebruikelijke onderdelen van het programma waren: opening door de voorzitter van het Curatorium (br. V.d. Poll); een verslag van de rector (br. Horjus) over het afgelopen cursusjaar en een vooruitblik voor het komende seizoen; een bijdrage van een student (br. Harm Jur, afgestudeerd aan het seminarium op woensdag 20 september!). Het boeiendste en verhelderende openingscollege werd dit jaar verzorgd door de heer H.J. Takken, gastdocent aan het seminarium en werkzaam bij de stichting Evangelie en Moslims. Zijn college geven we hierbij in verkorte vorm weer:

De nieuwe maan

Voor moslims zijn zon en maan tijdsaanduiders. Sterk komt dat naar voren in de vastenmaand Ramadan. Wanneer islamitische geleerden een dun streepje van de sikkel van de nieuwe maan aan de hemel waarnemen, gaan de vastendagen in. En als ongeveer dertig dagen later, d.w.z. een maanmaand later, opnieuw de nieuwe maan verschijnt, is de vastenmaand voorbij en kan het suikerfeest beginnen. Het islamitische jaar is gebaseerd op 12 maandmaanden en duurt ongeveer 11 dagen korter dan ons zonnejaar van iets meer dan 365 dagen. Vandaar dat de vastenmaand elk jaar 11 dagen eerder op onze kalender voorkomt. Is het vreemd dat de sikkel of de halve maan een belangrijk symbool is geworden in de islam? Al in de vroege islam treffen we het aan samen met een ster als embleem in mozaïeken. Het wordt nu aangetroffen in bijna alle vlaggen van de isla-

mitische landen. 'Het rode kruis' heeft in deze landen een islamitisch equivalent: 'De rode halve maan'.

Kruis en halve maan. Twee symbolen die twee wereldgodsdiensten representeren.

De Totaal-Andere

Wat voor ons de vertrouwde woorden, vroom en goed zijn (bv. het lied 'Ere zij aan God, de Vader'), is voor een moslim nieuw, radicaal, schokkend. Hij is opgegroeid met 'Allahoe akbar'. God is groter (Allah is Arabisch voor God). God is oneindig groot en hoogverheven, de Totaal-Andere, met niets en niemand te vergelijken. Het is hem, en met hem zo'n miljard moslims wereldwijd, met de papepel ingegoten dat God geen Verwekker-god is en dus ook geen Zoon kan hebben. Al op jonge leeftijd zijn hem de woorden van de schrift (d.i. de koran) aangeleerd. Vooral ook soera 112:

In de naam van God, de Zich erbarende, Barmhartige.

Zeg (zij Mohammed, tot je volk): Hij God is één, de Bestendige (de in Zichzelfgenoegzame).

Niet heeft Hij verwekt. Niet werd Hij verwekt. Niemand is aan hem gelijk.

Driemaal in het Arabisch een zeer krachtige ontkenning.

Allahoe akbar

Vijfmaal daags galmen in islamitische landen de volgende woorden over de huizen: Allahoe akbar (4x). (Letterlijk: God is groter)

Ik getuig dat er geen god is dan God! Allah (2x)

Ik getuig dat Mohammed de boodschapper van God is. (2x)

Kom tot het gebed. (2x)

Kom tot het goede. (2x)

Allahoe akbar (2x).

Er is geen god dan God

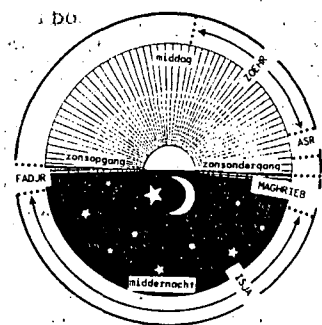

Diagram van de gebedstijden

Alsof men voortdurend wil zeggen: God is groter. Groter dan wij ons in kunnen denken.

Het is de islamitische geloofsbelijdenis (natuurlijk in het Arabisch), die letterlijk zegt: *geen god behalve ALLAH*, en Mohammed is de boodschapper van Allah. De afgodendienaars sluiten God buiten, houden met Hem geen rekening. Ze laten God niet God zijn. Mohammed heeft met volle overgave en inzet daar tegen opgetreden. Hij werd niet moe zijn volk te Mekka op te roepen het veelgodendom te verlaten.

Kritiek op christenen

Er is veel kritiek van moslims op wat christenen zouden geloven. Als moslims bezwaar hebben tegen bijvoorbeeld het vergoddelijken van een mens of van het geloof in drie goden, dan is dat terecht. Het zijn misvattingen van wat christenen geloven.

Maar zelfs met de beste en meest volledige bijbelse uitleg zullen moslims de christelijke leer van de incarnatie nog afwijzen. Jezus is slechts mens. Hij is 'de zoon van Maria', niet 'de Zoon van God'. Ook het verhaal in de koran van de maagdelijke geboorte van Jezus staat in die context. Te denken dat God Zich manifesteerde in de mens Jezus Christus wordt gezien als aantasting van zijn goddelijkheid. De kloof tussen God en mens dient

gehandhaafd te blijven om niet te vervallen tot de ergste zondé in de islam, nl. het aantasten van de eenheid van God.

Gods almacht ingeperkt?

Het is de engelse theoloog en islamkenner Kenneth Cragg die hier diep over heeft nagedacht en die ons kan helpen. Hij zegt dat moslims ongewild en waarschijnlijk ook onbewust, God a.h.w. opsluiten in een hemelse gevangenis. De islamitische theologie trekt grenzen waarbinnen God moet blijven en pakt zo zijn almacht in. Het *Allahoe akbar* gaat slechts op voor zover moslims dat willen. Want God mag niet aan de mens gelijk worden en tot de mens komen. De wet die de mens terecht verbiedt zichzelf tot in de hemel te verheffen, verbiedt tegelijkertijd God het omgekeerde te doen. Voor een moslim zou God God niet meer zijn; als Hij die kloof zelf zou overbruggen. Daarom moet de gedachte van de incarnatie bestreden worden. Immanuël kan nooit één van zijn namen zijn. Wel 'de Bestendige' (de term voor God in soera 1:12). We kunnen ook vertalen met 'De-in-zichzelf-geenog-zame', 'De onbewegelijke en onvernietigbare Rots'. God is in de islam de God die zich handhaaft, niet die zich ontledigt (Fil. 6:6).

We hebben gelezen in Fil. 2 dat Jezus Christus in de gestalte Gods zijnde, dat Gode gelijk zijn niet krampachtig heeft willen vasthouden; maar dat Hij een dienstknecht werd en mens onder mensen, zelfs iemand die zijn leven overgaf tot in de dood des kruises. God is de Koning Knecht. Hij diende volledig; Zijn liefde was 'tot het einde' (Johannes 13).

Jezus dé Knecht des Heren

Veel moslimmannen hebben de naam 'Abdallah', dienaar van God. Mensen zijn Abdallahs (knechten); God is de Heer (ar-Rabb). Hiermee wordt de afstand tussen God tussen God en mens benadrukt. Het gekke is dat Jezus in de bijbel ook die titel heeft, Abdallah, de Knecht des Heren. Maar het heeft daar een heel andere lading. Jezus is Abdallah op unieke wijze. Omdat Hij zich als de Dienstknecht heeft gegeven is de kloof tussen God en mens overbrugd. Door Hem zijn wij geen Abdallahs (slaven) meer, maar kinderen van God.

Jezus is in de koran een profeet die voorbeeldig leefde. Maar Hij is ook niet meer dan een profeet. Niet de Zoon van God, niet de Gekruisigde en Opgestane, niet de Middelaar. Jezus is voor moslims wel een voorbeeldige moslim. Letterlijk betekent het woord 'hij die zich overgeeft (aan de wil van God)', hij die God gehoorzaamde. Maar die overgave en gehoorzaamheid hebben een geheel andere betekenis dan hier in Filippenzen 2 en Romeinen 8.

Kwetsbare liefde

God is in de islam ondanks zijn mooie namen ar-Rahmaan ar-Rahiem, de Zich erbarmende Barmhartige, in wezen het Opperwezen, de onaantastbare en onbereikbare Heerser. Hij is het tegendeel van de God die zelf zijn eigen Zoon niet gespaard, maar voor ons allen overgegeven heeft (Rom. 8:32). Daarom geeft de koran de voorkeur aan 'Heer' (Rabb) boven 'Vader' (Abba) en worden schone namen als 'Herder' en 'Verlosser' niet aan God gegeven. Want een vader is kwetsbaar in zijn liefde. Kinderen kunnen hem verdriet aandoen. En een goede herder heeft niet alleen als kenmerk dat hij een kudde schapen bezit; zijn schapen gaan hem ook aan het hart en hij verlaat de kudde als er één verloren is geraakt. Zo is God in Christus. Zijn almacht als Heerser is gekoppeld aan mededogen, zijn regering als Koning aan liefde.

Oneindig groot in liefde

Het klinkt heel paradoxaal: De islam sluit God uit. Het is uitgesloten dat Allahoe akbar daar betekent dat God groot is in zulke liefde en ontferming. Dit uitsluiten (min doen Allah) betekent niet dat God zich helemaal niet bemoeit met mensen. Er zou geen godsdienst kunnen zijn; geen gebeden, geen wet, geen profetie... Moslims geloven dat God *zijn wil* heeft geopenbaard en dat Hij gehoorzaamheid vraagt. Zij geloven dat zij en de hele mensheid geoordeeld zullen worden op de Laatste Dag. En zij geloven dat er genade, barmhartigheid en vergeving is van de kant van Allah. Hij is immers de Heerser die dat in zijn macht heeft. Maar daar eindigt de relatie. Tot daartoe en niet verder.

- God 'mag' niet zelf tot die daad van verlossing komen die voor christenen het centrale rustpunt in hun leven is.
  - Er is geen tekst in de koran als Hebr. 10:7: Toen zeide Ik: zie, hier ben Ik - in de boekrol staat van mij geschreven - om uw wil, o God, te doen.
  - Voor moslims betekent Gods genade niet dat Hij zelf onze zonden en ongerechtigheden op Zich heeft genomen.
  - God is niet de Rechter die uit liefde de rechterstoel opgaf voor een kruis.
- Moslims verwerpen dit; God moet hiervan uitgesloten worden. Zijn almacht verbiedt die liefde, want zijn almacht wordt er door ingeperkt. Allahoe akbar.

Christenen draaien het om: *Wat Gods liefdeswil bewerken ontzegt Hem zijn vermogen niet.* Christenen willen God die vanuit zijn almacht en liefde die weg van de overgave wil gaan, niet inperken. Is God niet juist daarin de 'Allahoe

akbar', de God die groter en verrassender is dan wij bedenken.

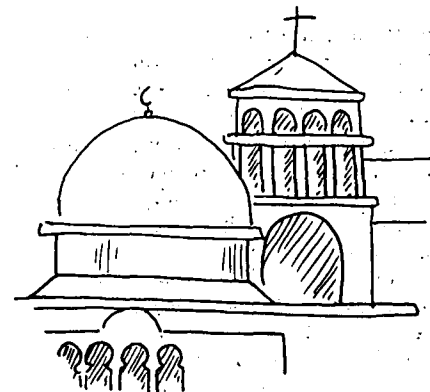
'Sleutels' in de verkondiging

Moslims stellen christenen steeds weer de vraag: 'Als God mens wordt, wat dan met het godsbestuur? Hoe kan God nog God zijn als Hij gelijk wordt aan een nietig, beperkt mens?' De gelijkenis van 'de verloren zoon', of beter de gelijkenis van 'de liefhebbende vader' noemen (want het gaat vooral om die vader), kan ons verder helpen. De handelwijze van zijn eigenwijze en ondankbare zoon betekent niet dat de vader geen vader meer is. Zelfs het feit dat de vader alle waardigheid opgeeft en zijn zoon tegemoetsnelt als hij zijn zoon weerziet, maakt hem niet vaderaf. De titel vader is 'onveranderlijk'. Zo is ook God onveranderlijk God; ook als Hij de hemelse heerlijkheid verlaat en tot zijn mensenkinderen komt. God kon en wilde in Jezus onze Vriend zijn.

De Gekruisigde en Opgestane

Kruis en halve maan. Kerktorens en minaretten. Naast elkaar, zoals moslims en christenen in onze samenleving op vele plaatsen naast elkaar leven. We dienen er naar te streven dat het een samenleving is waarin de 'shalom', de echte vrede, een groot goed is en waar mensen er mogen zijn, met hun verschillende opvattingen. Maar dan ook met de ruimte om te zeggen dat 'kruis en halve maan' niet hetzelfde zijn en te getuigen van Hem die het kruis op zich genomen heeft, de schande niet achtende (Hebr. 12:2). En die dood heeft overwonnen door die weg van de diepte te gaan.

H.J. Takken

Soera 112

Piet en Joyce Wentzel naar Suriname

Vanuit de gemeente *Utrecht-Noord* is opnieuw een zendingsechtpaar uitgezonden. Dit keer gaat het om br. Piet en zr. Joyce Wentzel, die in Suriname gaan werken in een hulpverleningsproject voor jongeren die in problemen zijn geraakt door drugs; drank, gokken enz. Piet en Joyce hebben in Nederland al ervaring opgedaan met deze opvang. Ze kennen beide Suriname goed. Joyce is er geboren en Piet heeft Joyce tijdens zijn werk in Suriname leren kennen, waarna ze met elkaar zijn getrouwd. De organisatie die hen uitzond is Filadelfia Zending te Emmen. De gemeente Utrecht-Noord heeft al langer contact met br. Rob Sussenbach die ook als zending in Suriname werkzaam is. Br. en zr. Wentzel zullen een multi-functioneel christelijk Jongeren- en adviescentrum gaan opzetten. Het is de bedoeling dat het centrum een sociaal ontmoetingspunt wordt voor kerkjongeren uit de verschillende Surinaamse kerken en gemeenten. Het centrum zal de naam dragen van "De Steiger": bedoeld als een plaats waar schepen in nood aan kunnen leggen. Op 22 september jl. zijn ze vertrokken naar Suriname, in het geloof dat dit de weg is die de Heer voor hen heeft uitgestippeld.

Een brief uit Oekraïne

Beste broeders Alfred Nijland, Leen de Rooij en alle ander geliefde leden van de Christelijke Baptistengemeente te Heerlen. Wij groeten u allen, die onze Here Jezus Christus liefhebben van harte. Wij ontvangen uw brief, die ons bemoedigde en inspireerde. Wij zijn blij, dat er een gemeente in een ander land is, waar mensen zijn, die ons zo liefhebben en die in hun harten de vreeze des Heren hebben; die deel hebben in onze problemen en bij voortdurend voor ons bidden. Wij hebben een bibliotheek met Christe-

lijke literatuur ingericht bij de centrale stedelijke bibliotheek, bij een viertal ziekenhuizen, in de gevangenis en op 110 scholen in de stad, met de hulp van zendingen.

Wij zijn blij, dat God onze harten heeft verenigd in liefde en dat wij, tezamen één, de naam van onze Heer, mogen groot maken op de aarde.

Wij weten weinig over Nederland, over uw gemeente, over de arbeid onder uw volk en over uw problemen. Schrijf ons daarover.

In onze stad, waar de schaduwen van vroegere jaren nog zichtbaar zijn, hebben wij het Zaporozjes Bijbel College, waar 80 studenten worden opgeleid uit vele kerken in de regio. Wij beschouwen dat als een grote zegen voor onze gemeenten.

Het college werd gesticht door de "Greater Europe Mission".

In de maand maart van dit jaar maakte onze stad deel uit van de 6 Oekraïense steden, van waaruit rechtstreeks preken werden uitgezonden. In drie van onze grote stedelijke cultuurpaleizen konden de mensen kijken en luisteren naar de preek. Velen zagen op het scherm wat het betekent om aan Jezus Christus toe te behoren. Onze gemeente leidt nu groepen op, die de doop wensen te ontvangen. Blijft u bidden voor de nieuwe dopelingen van dit jaar.

Ik wil u een van onze problemen voorleggen. Mijn assistent en ik moeten heel veel reizen vanuit onze stad naar de kerken die in de laatste jaren werden opgericht. Wij hoorden dat men indertijd in Nederland goedkope tweedehands auto's kon kopen. In de Oekraïne mag men volgens de wet auto's invoeren, die niet ouder zijn dan tien jaar. Wij willen graag weten hoeveel een auto kost, die niet te groot is, zuinig rijdt (want benzine is voor ons erg duur), en bestand is tegen onze zeer slechte wegen. Wij hebben behoefte aan twee auto's. Het zou fijn zijn als voor ons kunt bemiddelen. Indien dit voor u te ingewikkeld is, dan bij voorbaat onze verontschuldiging, dat we u hierover lastig vallen.

Wij informeerden naar de mogelijkheden om elkaar te ontmoeten op het vliegveld Borispol. Er is van ons uit een goede verbinding met Borispol. We zouden het op prijs stellen als we u daar konden afhalen. Ik zal nu verder gaan met informatie over ons land.

Nadat het ijzeren gordijn was verdwenen, kwamen er in ons land veel valse leraren. Er ontstonden gemeenschappen van de Mormonen, charismatische groepen,

Jehova's getuigen, Hara Krishna's en vele anderen, die schade aanrichtten aan degenen die het Evangelie volgen. Zij prezen zichzelf aan en we weten niet waar het toe leidt.

In de Oekraïne is de economische situatie nog altijd erg moeilijk. Vaak wenden zich mensen tot ons, die niets te eten hebben en letterlijk zonder kleding en zonder schoeisel zitten. Vaak zijn ze bestolen en hebben ze geen woonplaats meer. Wij zoeken altijd ijverig naar mogelijkheden voor hulp. Door dit alles krijgt de gemeente grote bekendheid. Veel mensen die het zwaar te verduren hebben, komen naar ons toe.

Brieven kunnen naar ons rechtstreeks in de Engelse taal gestuurd worden. Aan het college zijn studenten die het Engels voor ons kunnen vertalen. Mijn zoon kan ook vertalen. Ik merk dat u de Russische taal al beter beheerst.

Groet al de leden van uw kerk. Wij willen graag meer van uw gemeente weten. De zegen van God zij met u.

Uw broeder in Jezus Christus,
dominee Leonid Petrenko

(vertaling: Leen de Rooij)

Convent Holland

Het convent van Baptisten Voorgangers in de regio Holland komt DV op maandag 13 november 1995, om 10.30 uur bijeen in de Triomfator Kapel te Alphen a/d Rijn. De inleiders zijn de voorgangers D. Bouman en P. Kos, die zullen vertellen over hun gezamenlijke reis naar de gemeente "Willow Creek" in Amerika.

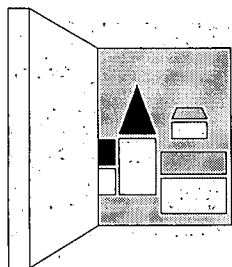
De nieuwjaarsbijeenkomst van het convent zal plaatsvinden op DV maandag 15 januari 1996. Het ligt in de bedoeling van het convent om dan een werkbezoek te brengen aan "Stichting De Hoop" te Dordrecht. Deze stichting is reeds 20 jaar actief op het gebied van christelijke hulpverlening aan (drugs) verslaafden.

Voor informatie: Adri van den Berg, Dordrecht, 078-510150.

Convent Friesland

De voorgangers van het friese convent ontmoeten elkaar op 16 oktober en 27 november (vanaf 9.15 uur koffie) in de Baptisten Kerk te Sneek. Op het programma staat: Video en een bepreking van "Willow Creek" (br. Wim Muniers is gangmaker).

Br. Harry Nobbe

Uit de gemeenten

GOD IS KONING

De derde dinsdag in september was het weer Prinsjesdag. Een mooie gelegenheid om de koningin weer te zien. En voor mij aanleiding om stil te staan bij enkele aspecten van het koningschap van God. Dat doe ik naar aanleiding van 1 Kronieken 29:10-19 en speciaal vers 11 en 14: "...van U is de heerschappij, o HERE, en Gij zijt als hoofd boven alles verheven." "Want het komt alles van U, en wij geven het U uit uw hand."

Wat voor kado zou u uitkiezen als u bij de koningin op bezoek zou gaan en haar iets zou willen geven? Dat zal nog niet meevallen. Wat moet je iemand geven, die zo rijk is en bovendien ook zo belangrijk? 1 Kron. 29:10-19 gaat niet over een kado van gewone mensen aan de koningin, maar over een kado van een koning aan een andere koning. De koning die wat geeft is David, en de Koning aan wie hij iets geeft is de Here God. Het blijkt dat David zich tegenover die Koning net zo voelt als wij ons tegenover de koningin zouden voelen als wij haar een kado zouden aanbieden.

Tempel

Koning David, die belangrijke koning in de geschiedenis van het volk Israël, wil een tempel bouwen voor de Here God. Maar, staat er in het vorige hoofdstuk, hij heeft teveel oorlogen gevoerd en daarom zal hij het niet zijn die de tempel bouwt, maar zijn zoon Salomo. Wat David wel kan doen, is alvast materiaal en mensen bijeenbrengen voor de bouw van de tempel. David geeft goud, zilver, koper, edelgesteente, enzovoorts, en ook het volk geeft gul.

En dan? Dan prijst koning David God ten aanschouwen van de hele gemeente in het prachtige loflied, je kunt ook zeggen het gebed, dat in 1 Kronieken 29 staat. David prijst God om zijn grootheid, zijn heerlijkheid, zijn majesteit. Hij erkent dat God de ware Koning is. Hij erkent dat God veel belangrijker is dan hijzelf. Dat is iets om bij stil te staan: Koning David was geen kleine jongen, dat blijkt uit de verhalen in de Bijbel. Hij was rijk en had een groot gebied onder zich. Zijn zoon Salomo zou nog rijker worden. Maar David stelt zijn eigen koningschap, en ook dat van Salomo, die hem straks zal opvolgen, onder dat van God. Dat is niet vanzelfsprekend. Niet in de wereld waarin David leefde, en ook niet in onze wereld.

Koning onder God

In die tijd zagen koningen zichzelf vaak als goddelijk, of als zoon van de godheid. Ze lieten zich vereren. Ze lieten indrukwekkende gedenktekens voor zichzelf ma-

ken. Dat kun je bijvoorbeeld zien aan de pyramiden in Egypte. Maar de koning in Israël weet dat hij zijn koningschap te danken heeft aan God en dat hij zich aan zijn regels moet houden, wil er zegen op het land rusten. Wanneer koningen in Israël dat vergaten, ging het slecht met het volk en het land.

Het is moeilijk voor mensen om te erkennen dat er iemand boven je staat. Mensen zijn vanaf de zondeval geneigd om zichzelf de belangrijkste te vinden, zichzelf in het middelpunt te stellen. Ik moet hierbij denken aan wat we op vakantie in Duitsland tegenkwamen: In de stad Koblenz stroomt de rivier de Moezel in de Rijn bij het 'Deutsches Eck'. Op dat punt staat een enorm bouwwerk. Je moet een heleboel treden klimmen om bij het hoogste punt te komen. En wat staat daar? Een beeld van keizer Wilhelm te paard. "Voor Wilhelm, de grote" staat onderaan het bouwwerk. Jawel, maar het beeld van deze meneer is in de oorlog met paard en al van zijn voetstuk geschoten. Elk mens, die gedacht heeft dat hij de grootste was, is inmiddels gestorven en begraven. Maar God, de Enige die echt de grootste is, is Koning voor eeuwig.

Geven

Wat betekent dat voor ons? In elk geval dat wij ons niet hoeven te laten bangmaken door mensen die denken een land, of een deel van de wereld te beheersen ten koste van anderen. Het zijn 'maar' mensen; en Gods Rijk overwint uiteindelijk elke menselijke macht. Dat mogen we onszelf bij het lezen van de krant voor ogen houden.

We mogen het ook in ons gebed zeggen. "Onze Vader, die in de hemelen zijt, uw naam worde geheiligd; uw Koninkrijk kome; uw wil geschiede..." Het betekent ook dat wij ons eigen 'kleine' leven in het perspectief mogen zien van Gods grootheid en van zijn koningschap.

Koning David ziet dat zo: hij heeft God van alles gegeven voor de bouw van de tempel, allemaal dure en prachtige dingen, maar zegt toch: eigenlijk was dit niet van mij, maar het was van U. U hebt het mij gegeven en ik geef het U weer terug. Want zonder U had ik niets gehad.

David ziet het dus niet als zijn verdienste, dat hij God veel geeft, maar hij ziet het als het minste wat hij voor God kan doen. David is zich heel goed bewust van zijn positie tegenover God. Zijn rijkdom heeft hij niet aan zichzelf te danken.

"...het komt alles van U en wij geven het U uit uw hand."

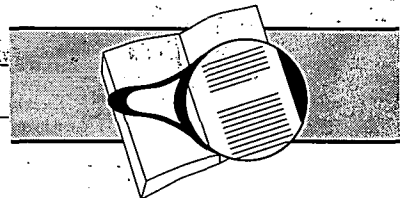
Deze woorden worden in de engelse kerk gebruikt als de gaven uit de kollekte voor in de kerk worden neergelegd.

Zo'n houding, zo'n besef dat je alles van God gekregen hebt, maakt dat je minder afhankelijk bent van je bezit. Het is eigenlijk niet eens 'bezit': het is Gods kado aan jou! God heeft ons dingen gegeven om ze te beheren en ze goed te gebruiken, en dat niet tot meerdere eer van onszelf. Wie dit weet, is niet meer zo afhankelijk van aardse bezittingen. Hij leeft alleen in dankbaarheid dat God hem zoveel geeft. En zo mag hij er ook van genieten.

Gebed

De bede: "geef ons heden ons dagelijks brood" komt ná "uw Koninkrijk kome". Als we het gebed om brood, en daarbij kunnen we denken aan alles wat we nodig hebben op aarde, losmaken van Gods Koninkrijk, dan wordt bidden alleen maar vragen om méér. Dan gaat ons leven zich richten op bezit, en nog meer bezit, net als de wereld om ons heen dat doet. Rijkdom kan mooi zijn, je kunt dan veel mensen helpen, maar het kan ook een groot gevaar zijn. Geld beheerst al heel snel je leven. Het leven van mensen die Jezus Christus volgen, mag gericht zijn op andere zaken: op hoe wij de wereld bekend kunnen maken met Gods liefde. Hoe wij in woorden en daden kunnen tonen, dat we werkelijk om die ander geven, omdat God ons liefde in ons hart heeft gegeven. Ons bezit, ons geld; daarover mag God beschikken. Dan mogen we Hem zeggen in onze gebeden: "Uw wil geschiede, uw Naam worde geheiligd, uw Koninkrijk kome..." Ook in mijn leven, met alles wat ik bezit, want: "van U is de heerschappij, en U behoort het alles."

Hetty Lalleman-de Winkel

Boeken

Tjitske Lemstra, Edith Schouten

WAT BEZIELT DIE VROUWEN?

Uitgeverij Kok Voorhoeve, Kampen,
1995, 128 blz., f 18,90
ISBN 9029713256

Dit boek is geschreven ter ere van het tweede lustrum van het E.O.-programma (zowel op radio als op televisie) "Vrouw-zijn". Het afgelopen seizoen had "Vrouw-zijn" drie themata: *genade geneest, gebed vernieuwt en geloof bezielt*. Vooral het laatste thema moet in dit boek naar voren komen: waarom doen vrouwen, bezielt door het geloof, wat ze doen?

De twee schrijfsters zijn naar dat antwoord op zoek in gesprekken die ze hebben met vrouwen, bekende (E.O.), minder bekende en onbekende. Ook de beide schrijfsters komen in beeld.

De gesprekken vinden, op één na, plaats bij de geïnterviewde vrouwen thuis en beginnen met een gezellig 'kletsje' om daarna een serieuze toon te krijgen. De interviews zijn helder in taalgebruik, makkelijk te lezen. De foto's van de bekende vrouwen, geplaatst bij hun interview, geeft het idee dat je als lezer bij het gesprek aanwezig bent.

Het ene interview zal meer aanspreken dan het andere. De drie onbekende vrouwen vertellen indringende verhalen over leed en strijd, maar ook over vreugde en overwinning. Bij de bekende vrouwen draait het veelal om de vraag hoe ze er toe gekomen zijn om het werk te doen wat ze nu doen. Bij voorbeeld hoe Else Vlug tot haar schrijven kwam of waarom Elly Zuiderveld christelijke liederen is gaan zingen.

De getuigenissen in dit boek spreken voor zich en Tjitske Lemstra laat dan ook meestal het laatste woord aan de geïnterviewde, terwijl Edith Schouten bijna alle gesprekken van een afsluitende conclusie voorziet, wat naar mijn gevoel absoluut niet nodig was.

Henk Binnendijk

WERELD VAN VERSCHIL, een stukje Openbaring

Uitgeverij Kok Voorhoeve, Kampen,
1992, 112 blz., f 14,90
ISBN 9029711345

Henk Binnendijk is een bekende leraar. Bijbelstudie voor jongeren op televisie en

op bv. E.O.-jongerendag is duidelijk en spreekt aan. Toch kan het daar je ene oor in en het andere weer uitgaan. Daarom zijn de bijbelstudies van een serie TV-uitzendingen over de eerste drie hoofdstukken van het bijbelboek Openbaring in een boek weergegeven. Ook als je de programma's niet hebt gevolgd (zoals ik) is het goed te lezen. In het "Woord vooraf" geeft de schrijver aan dat hij lang niet alles weet en mede door gebed deze dingen heeft kunnen opschrijven, maar dat er ook andere zienswijzen op Openbaring zijn, die misschien meer juistheid in zich herbergen als zijn visie.

Henk Binnendijk weet op boeiende wijze te vertellen en uit te leggen waarom en onder welke omstandigheden Johannes naar het eiland Patmos werd gebracht en hoe God die tijd invult voor Johannes. Ook de brieven aan de zeven verschillende gemeenten worden duidelijk uitgelegd. De verteltrant is dusdanig dat je het voor je ziet gebeuren. De verwijzingen naar andere bijbelgedeelten maken de studies interessant.

Al lezend kwam ik erachter dat het boek zich waarschijnlijk het beste laat gebruiken in een bijbelstudiegroep. De vragen aan het eind van elk hoofdstuk nodigen uit om in gesprek te gaan. Bij elk hoofdstuk is de laatste vraag of God je wat gezegd heeft door die studie heen. Zo ja, wat ga je daar dan mee doen. Voor iedereen goed om over na te denken en in praktijk te brengen. Dat is toch waar het om draait in ons geloof. Een bijbelgroep met een goede onderlinge vertrouwensband kan dan perfect als oefenplaats dienen, lijkt me. Een boek voor jong én oud. Ook als de al wel eens wat over Openbaring hebt gehoord.

Mieke Bontekoe-Blankenstijn,
Amsterdam

ALGEMEEN CONSULENT

De Uniecommissie heeft middels een brief de gemeenten meegedeeld dat de Algemeen Consulent br. P. van der Werf vanwege zijn ziekte volledig afgekeurd is.

Slechts een korte tijd heeft br. Van der Werf invulling kunnen geven aan zijn functie. Namens de Uniecommissie roept de voorzitter ds. C. Eijer op om te bidden voor br. Van der Werf en zijn vrouw.

De UC zal zich nu moeten bezinnen op een nieuwe invulling van deze functie als Algemeen Consulent.

PIVMAV '95

Op de laatstgehouden UZC-vergadering vernamen we dat, ondanks de labiele situatie in Sierra Leone, alle 136 pakketten zijn aangekomen! Dit is een geweldige bemoediging voor Hans en Aisha Oosterloo alsmede voor de Baptistengemeenten aldaar. Daarom doen we als UZC een beroep op U om met het verzenden van pakketten door te gaan.

Stop baby-kleertjes, lakens e.d. in een bananendoos. Neem dit pakket mee naar de Algemene Vergadering te Stadskanaal en gireer tegelijkertijd f 32,50 naar giro-nummer 9260 t.n.v. Unie van Baptistengemeenten, Bosch en Duin onder vermelding van UZC-pakket Sierra Leone.

We hopen dat we veel Pakketten In Verband Met de Algemene Vergadering zullen verzenden.

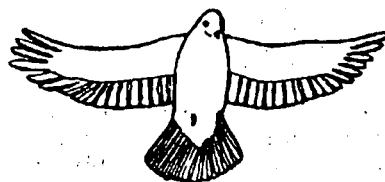
Vergeet u ook niet om postzegels, telefoonkaarten en alles wat 'spaarwaardig' is mee te nemen naar Stadskanaal. De opbrengst hiervan is voor het zendingswerk van Uw eigen Unie.

Op dit moment wordt er samen met onze collega's van de ECU hard aan een DC-special gewerkt die de AV-afgevaardigden op de AV in pakketten in ontvangst kunnen nemen.

Namens de UZC,

G.J. Goessens

UITNODIGING

Zaterdag 28 oktober komt de groep 'Spirit' met de gelijknamige musical in Vroomshoop. Plaats: VROOMSHOOP. Gebouw: sporthal 'de Strobbe'.

Aanvang: 19.30 uur.

Entree: f 5,- p.p.

Een programmaboekje met alle liederen is aan de zaal verkrijgbaar, kosten f 2,50.

Adres voorverkoop: M. Vos, Plantsoen 44, 7681 XP Vroomshoop.

Giro: 1903557 t.n.v. musical Spirit.

Dit is één na laatste optreden van Spirit. Er volgt nog een slotoptreden op zondag 12 november in Muntendam (de Menterne).

Namens de werkgroep Vroomshoop,

Job. Scholtens

Een verantwoorde levensstijl is óók nog 'n stuk voordeliger.

Ansvar Idéa verzekert mensen die bewust hebben gekozen voor een verstandige levensstijl, o.a. ten aanzien van alcohol. Die betrokken zijn bij vraagstukken van onze maatschappij, zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving en hun manier van leven.

Het zijn ook de mensen die onnodige risico's vermijden en door hun weloverwogen levensinstelling minder schade ondervinden dan anderen. Wie verantwoord leeft en minder schade veroorzaakt, heeft o.i. ook recht op een beloning.

ANSVAR Idéa

verzekeringen voor een verstandige levensstijl

* Ansvar Idéa maakt deel uit van de Ansvar Groep met ruim driekwart miljoen verzekerden en met vestigingen in Europa, Azië en Australië.

Tot 30% korting mogelijk

Daarom hanteert Ansvar Idéa een bonus-systeem waardoor meerdere verzekeringen samen met het aantal schadevrije jaren hoge kortingen kunnen opleveren. U kunt de uitgebreide documentatie aanvragen bij Ansvar Idéa Verzekeringen* in Amsterdam, tel. 020-6170426, of de boni opzenden. 'n Postzegel is niet nodig.

Ik ontvang graag vrijblijvend uw documentatie:

Naam:

Adres:

Tel.:

Postcode/woonplaats:

Opzenden: Ansvar Idéa, Antwoordno. 46050, 1060 VB Amsterdam

Baptistenkoor 'Coceval' uit Afrika naar Nederland?

De evangelisatiecommissie van de Baptisten Gemeente Leeuwarden wil in 1996 – als de gemeente haar 100-jarig bestaan viert – het afrikaans koor 'Coceval' (Luanda, Angola) voor een toernée naar Nederland halen in de periode 4 t/m 20 okt. '96.

Het koor heeft al toegezegd, maar dit unieke aanbod kan alleen door meerdere gemeenten gedragen worden.

We hopen met dit schitterende koor de evangelisatie in baptist Nederland te enthousiasmeren. Wie doet mee?

We zien uit naar positieve reacties. En voor eerste reacties kunt u terecht bij de brs L. Beukener (058-(2)132457) en H. Nobbe (058(2)800252).

Met vriendelijke groet,

Evangelisatie-commissie Bapt. Gem. Leeuwarden

In memoriam ds. Albert Hardenberg

Na een opleiding in Engeland begon Albert Hardenberg zijn voorgangerswerk in Apeldoorn, waar hij op 17 mei 1936 door zijn geestelijke vader, ds J.W. Weenink, voorganger van de gemeente te Stadskanaal, werd bevestigd.

Hij volgde br K.A. van Beek op die de gemeente 21 jaren als lerend ouderling had gediend. De gemeente telde zo'n 70 leden; voor-dezen was het verschil tussen van Beek en de modern georiënteerde Hardenberg erg groot. De jeugd hing aan Hardenberg's lippen, aldus een oog- en oorgetuige.

Op 28 juni 1942 volgde Hardenberg ds F.E. Huizinga te Leeuwarden op; een gemeente met ruim 240 leden. En het was oorlog!

In 1946 werd verhuisd naar Hengelo-Jacob Catsstraat, de op twee na grootste gemeente in ons land (370 leden). In die tijd werd een houten kerkgebouwtje in Borne geopend (27 maart 1949). In die

jaren ook schafte Hardenberg zich een kleine motor aan, maar met een groot vermogen; hij verwierf er de titel Vliegend Evangelie mee.

Begin 1953 ging het echtpaar Hardenberg met de twee zoons naar Australië, waar hij enkele jaren een gemeente diende en later godsdienstleraar werd. Hardenberg diende de unie-gemeenschap met het lidmaatschap van verschillende commissies. Hij toonde daarin kunde en kennis van zaken.

Hij was gezegend met een forse gestalte; die lenig was: op de kansel kon hij gemakkelijk verdwijnen achter de lezenaar... Hij was sportief en waagde zich bij sportevenementen van de jeugd zomers in korte broek, een niet eerder gezien verschijnsel.

Hij was een beminlijk mens die met ijver zijn werk deed als een trouw pastor. Zijn aanpassingsvermogen aan situaties en wensen van de gemeenten die hij diende, verzekerden hem van veler sympathie.

Zijn geloof is overgegaan in aanschouwen.

Arnhem,

H. Ploeger

"De Heer is mijn Herder"

In de gezegende ouderdom van 90 jaar is van ons heengegaan onze broeder

AALDERT SMIT

3 september 1995

Baptisten Gemeente Vroomshoop

"Wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven" (Joh. 11:25)

Op 21 september is na een langdurige ziekte, in het volste vertrouwen op zijn Heer en Heiland, van ons heengegaan onze broeder

FENNO GEZINUS BRONGERS

op de leeftijd van 74 jaar

Baptisten Gemeente Hoogezand
Beukemastraat

Folder 'Baptist'

De Publiciteits Commissie heeft een nieuwe folder uitgebracht waarin wordt uitgelegd wat baptisten zijn. Zij nemen hun plaats in, temidden van de andere kerken, maar hebben over bepaalde zaken hun eigen opvattingen.

Een folder om uit te delen en mee te geven aan mensen die iets van het baptisme willen weten.

De prijs is f 0,50; bij afname van 100 ex. of meer f 0,40 per stuk, excl. verzendkosten.

Te bestellen bij het Uniebureau, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel: 030-2284457/2284484, fax: 030-2251798.

Als de druk op tijd gereed is zal de folder op de AV in Stadskanaal verkrijgbaar zijn.

H.G. de Winkel
secretaris Publiciteits Commissie

A.V. 1995

Stadskanaal, september 1995

Aan de gemeenten,

Voor de Algemene Vergadering van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, welke zal plaatsvinden in de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt, De Kandelaar, Navolaan 28 te Stadskanaal op 18, 19 en 20 oktober, willen we graag Uw aandacht vragen. Uw betrokkenheid bij deze Algemene Vergadering wordt namelijk zeer op prijs gesteld.

U kunt dit doen door:

- de vergadering biddend voor te bereiden;
- actief deel te nemen;
- als belangstellende of gast aanwezig zijn.

Samen hopen we op deze manier een gezegende 115e Algemene Vergadering te beleven.

De voorbereidingscommissie

De meest rake kritiek op het
Nederlands Dagblad:

'Niet van deze wereld'

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS TE ZEGGEN HEEFT
ZO ZIEN WIJ DE WERELD OM ONS HEEN

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-022 42 11

(GRATIS)

Nederlands Dagblad

Gereformeerd gezinsblad

* De gemeente Delfzijl beveelt voor plaatsing op de sprekerslijst aan de brs S.A. Wijchers, Eendekooi 11, 9932 KH Delfzijl, tel. 0596-623499 en H.P. Oldenburg, Klipperlaan 13, 9934 EN Delfzijl, tel. 0596-619796.

* Het juiste telefoonnummer van mw A. Tessers, eindredacteur van de kandelaar, luidt 0181-615988

VERHUIZINGEN HULPDIENST

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 17 - 18 OKTOBER 1995

de Christen

ECU/UZC:
Motivatie,
inspiratie,
toerusting

FOTO: NBUB

*Eén en al oor...
kinderen op de camping.
Jongerenactie van de Werkgroep Jongeren
Evangelisatie
(zie ECU/UZC special)*

Agenda

8 nov. Gewestelijke zendingsavond
(Sneek)
6-7/8-9 nov. Trainingsdagen NBVB
12-13/14-15 feb: idem
16 mrt 1996 Zendingsdag (Zwolle)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten
Gemeenten in Nederland

Versijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Westbroek)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverten-
ties opgeven aan het Unie-bureau.

ISSN 0167-2355

IDENTITEIT

Dit nummer van *De Christen* verschijnt bij het begin van de Algemene Vergadering van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland op 18 oktober 1995, wat vroeger dan normaal.

Het begrip 'Algemene Vergadering' is tamelijk uniek voor een kerkelijke gemeenschap. Want op de AV zijn de leden van de Unie, de gemeenten, vertegenwoordigd door hun afgevaardigden. Wij kennen niet de vorm van een synode of iets dergelijks: een vergadering van een betrekkelijk klein aantal personen die namens de aangesloten gemeenten beslissingen neemt.

Wij zijn een van de vele kerkelijke gemeenschappen in Nederland. Maar een deel van ons eigen gezicht, onze identiteit, is wel de erkenning van de zelfstandigheid van de plaatselijke gemeente. Besluiten van de AV kunnen alleen inhouden wat wij samen belangrijk vinden. En wij kunnen gezamenlijke besluiten nemen omdat we een gemeenschappelijke basis hebben. Daarom is de AV niet strijdig met het principe van de zelfstandigheid van de gemeente, maar eerder uitdrukking ervan. De bereidheid ons te binden aan bepaalde besluiten staat de zelfstandigheid niet in de weg.

Wij leven tussen allerlei kerken en groepen in. Aan de ene kant de reformatische kerken, sommigen ouder, anderen jonger dan onze gemeenschap; maar naast de Schrift ook gebaseerd op de gereformeerde belijdenis. Aan de andere kant allerlei groeperingen zoals evangelische gemeenten en pinkstergemeenten. Hebben wij daartussen een eigen gezicht, een eigen identiteit?

Er verandert nogal wat in onze gemeenten, zoals ook in andere kerken. Vroeger waren de terreinen afgebakend. Je was hervormd, gereformeerd, christelijk gereformeerd, baptist, vrij evangelisch en daar hield je je aan. Je ging naar toogdagen van de eigen kerk of hooguit naar een Zoeklicht-dag. Nu brengen de massa-bijeenkomsten ons in aanraking met zusters en broeders uit diverse kringen. In veel gemeenten ligt 'Opwekking' naast 'Lofzangen en Gebeden'. De muzikale begeleiding bestaat vaak niet meer uitsluitend uit het orgel. En wie wel de Heer belijdt, maar geen baptist is, hoeft in veelal brood en beker niet te laten passeren. Voor sommige oudere baptisten is hiermee de gemeente haar identiteit en herkenbaarheid kwijtgeraakt.

Onze gemeenten ondergaan veranderingen. Mensen veranderen immers met tijd en omgeving mee. Onze vroegere gemeenten hadden wel wat reformatische trekjes. Maar de opkomst van evangelische en pinksterkringen, die onder andere met nieuwe, makkelijk zingbare liedjes komen, raakt ook onze gemeenten. Het 'ambt' van dominee en ouderling verandert meer in een positie van dienen naast de andere leden van de gemeente.

We zijn nooit een reformatische kerk met belijdenisgeschriften geworden. We zullen ook nooit vrije groepen worden die zo vaak afhankelijk zijn van charismatische leiders. Met of zonder voorganger blijven we gemeenten van mensen die elkaar vasthouden omdat we door de Heer zijn gegrepen. Wij willen nieuwtestamentische gemeenten zijn, waarin we niet alleen mensen dopen op belijdenis van hun geloof in Jezus Christus, maar ze ook bijbrengen dat ze dan lid zijn van een zichtbare gemeente.

Mensen zoeken houvast in een evenwichtige gemeente. De inrichting van de dienst en de beleving mogen verschillend zijn, de duidelijke principes van het gezag van Gods woord, de noodzaak van toewijding aan Jezus Christus en zijn gemeente en de zelfstandigheid van de gemeente geven ons voldoende profiel om een herkenbare identiteit te hebben.

H.G. de Winkel

INHOUD

H.G. de Winkel	Actueel: Toch een schepper	3
	ECU/UZC Special	4 t/m 11
	Open Doors / Regionale ontmoetingsdag Drente	12
C. Molema	Bijbel: Blijdschap, vrucht van de Geest	13
	Boeken	14
	Diversen	15

TOCH EEN SCHEPPER?

Is het heelal wel ontstaan uit een grote knal, gevolgd door ontelbare reeksen van toevalligheden, waaruit dan uiteindelijk onder andere deze bewoonde aarde is voortgekomen?

Zo leert in grote lijnen wel de evolutie-theorie, die vooral in christelijke onderwijskringen weer onderwerp van gesprek is. Tegenover die theorie of leer staat immers het geloof in de boodschap van de Bijbel, dat God de bedenker en Schepper is van het heelal. Met als bekroning de schepping van de mens.

In een artikel in de Baptist Times van 6 juli schrijft John Taylor over de gedachten van professor Paul Davies van de universiteit van Adelaide. Een natuurkundige die geen enkele van de traditionele godsdiensten onderschrijft en in die zin dus ongelovig is. Hij heeft een studie gemaakt van de relatie tussen wetenschap en godsdienst. Dat leverde hem een onderscheiding op die eerder werd uitgereikt aan Moeder Teresa, Billy Graham en Alexander Soltsjenitzin.

Davies kijkt niet alleen naar de enorme resultaten van het natuurkundig onderzoek in de laatste 400 jaar. Dat onderzoek heeft een geweldig inzicht gegeven in de accurate natuurwetten die het heelal haar structuur geven. Maar, zo vraagt hij zich af, verwonderen we ons wel eens over de logica, de perfecte ordening waarmee deze wereld is opgebouwd en functioneert? Zijn tweede vraag is of wij die perfecte ordening kunnen toeschrijven aan een 'Big Bang', de grote knal die een chaotische troep van stof en gassen veroorzaakte. Uit de ontelbare mogelijkheden die er daarna zouden zijn was er een uiterst kleine kans dat daaruit toevallig precies de sterren, planeten en uiteindelijk de levende en denkende wezens zouden ontstaan. Zijn gedachtengang leidt ertoe dat er wel degelijk een ontwerp, een plan moest bestaan voor het ontstaan van de wereld.

Ontwerper

De schrijver, John Taylor, is wel blij met deze doorbraak onder de natuurkundigen. Al schrijft hij erbij dat professor Davies nog niet tot de conclusie van een persoonlijke God en Schepper is gekomen. Hoe kun je nu de logische opbouw van het heelal verklaren als daar niet een denkend wezen verantwoordelijk voor is? Hoe kan

in een universum leven tot ontwikkeling komen als er niet een ontwerper is?

Davies zoekt de oorzaak in krachten die in de natuur aanwezig zijn. Maar wel een onpersoonlijke kracht. Hoe kun je echter een onpersoonlijke kracht creatief denkend vermogen toeschrijven?

"We moeten wetenschappelijke vondsten niet onderwerpen aan onze verklaring van de Bijbel. En we moeten de Bijbel niet onderwerpen aan de uitkomsten van de wetenschap."

Wetenschap en geloof

Het is niet van ondergeschikt belang of wij geloven in een evolutie als gevolg van de oerknal, dan wel in God die aan het begin van het universum staat. Het is goed Genesis 1 te lezen zoals het er staat. De wetenschap brengt door onderzoek heel wat aan het licht over het ontstaan van de aarde en de verspreiding van het leven op aarde. Een proces in verschillende fasen dat ons doet denken aan de scheppingsdagen in Genesis. We moeten wetenschappelijke vondsten niet onderwerpen aan onze verklaring van de Bijbel. En we moeten de Bijbel niet onderwerpen aan de uitkomsten van de wetenschap. De wetenschap onderzoekt dingen, vergelijkt ze, levert bewijzen, trekt conclusies... en gaat dan een theorie opstellen, een veronderstelling maken, die mogelijk later herroepen moet worden. Naar mijn mening valt de oerknal in het gebied van de veronderstellingen.

We geloven dat God de wereld geschapen heeft. In het verlengde daarvan geloven we dat God de mens als een aparte daad, los van de dierenwereld, heeft geschapen.

Verantwoordelijkheid

Die twee dingen leggen de mens een grote verantwoordelijkheid op. De schepping is en blijft eigendom van de Schepper en wordt ons, mensen, ter beschikking gesteld. Die mogen wij bezitten, maar niet

als ons eigendom beschouwen. Wij zijn tuinbaas en rentmeester, verantwoordelijk jegens onze Opdrachtgever. Dat zet ons in een heel andere positie dan wanneer wij alleen voorlopig het hoogst ontwikkelde zoogdier zouden zijn. Voorlopig, want als er een evolutie is, zou er zich nu al weer een hogere soort moeten ontwikkelen. Ook in ander opzicht heeft de mens een aparte positie. Hij is geschapen naar Gods beeld en gelijkenis. Niet lichamelijk, maar geestelijk. Onze menselijke geest kan omgang hebben met God en de bedoelingen van God verstaan. Wij kunnen met ons verstand, onze woorden, onze daden antwoord geven op de woorden van God. Daarmee zijn wij verantwoordelijke wezens die ook de mogelijkheden hebben

onze roeping gestalte te geven.

Een dier kan in dat opzicht geen verantwoordelijkheid dragen. Het kan niet nadenken en keuzes maken, alleen gehoorzamen aan zijn instinct, zijn ingeschapen drang. Daarom kan een dier niet zondigen, een mens wel. Hierin zien we opnieuw de bijzondere positie van de mens als door God geschapen wezens. Hij en zij zijn geschapen om beeld van God te zijn en te leven in verantwoordelijkheid tegenover God. Dat plaatst ons boven de dieren, in plaats van in het verlengde van hun evolutie. Wij behoren tot de schepping en zijn biologisch verwant aan de dierenwereld. Maar als aparte schepping van God zijn wij regelmatig afkomstig van en verbonden aan God.

Verwondering

God schiep de hemel en de aarde, als perfecte uitvoering van zijn creatieve gedachten. Als ik het ontzaglijke uurwerk van de sterrenhemel bekijk verwonder ik me. Ook als ik een spin aan een bijna onzichtbare draad uit onze appelboom zie zakken om een prachtig web te gaan weven. Hoe bestaat het. Dat moet toch iemand bedacht hebben?

En welk een hoge waarde en roeping ontdekken wij als wij God erkennen als onze Schepper. Zeker, ik weet van zondeval en verlossing. Maar vandaag gaat het er over dat we in het dilemma evolutie of schepping mogen ontdekken hoe bijzonder het is om mens te zijn. In liefde geschapen naar Gods beeld en geschapen om Hem lief te hebben.

H.G. de Winkel

Actueel

GEBED en GEMEENSCHAPSZIN onder leiding van de Heilige Geest zijn daarbij belangrijke pijlers om samen Gods liefde gestalte te geven. Wij moeten slechts bereid zijn om niet ons eigen voordeel te zoeken, maar dat van anderen. Daar mogen we met z'n allen aan werken en daarbij mag ons hart zeer betrokken zijn. Als geloof in ons leven het belangrijkste is, dan mag alles ondergeschikt zijn aan dat éne doel: *De wil van God kennen en doen en Jezus Christus volgen*. Dat vergt overgave, inzet, geduld, trouw, gehoor-

zaamheid, liefde en bewogenheid. De uitstraling in de tijd van Von Zinzendorf bleef niet uit. In twintig jaar werden meer zendelingen uitgezonden dan in tweehonderd jaar ervoor. Ook nu in onze tijd en in onze gemeenschap mag inspiratie en motivatie enkel voortkomen uit: "De liefde van Christus dringt ons". Die liefde motiveerde Paulus, die liefde inspireerde Von Zinzendorf en met hem miljoenen anderen. Die liefde dringt ook ons? Of zoals een zending het eens zei: "Indien de liefde van Christus in onze ge-

meenten en haar onderricht, in onze harten en onze onderlinge gemeenschap de plaats zou innemen die zij in Gods hart en in Christus' verlossing heeft, zou dat dan niet een geweldige verandering in ons zendingswerk en in ons evangelisatiewerk te weeg brengen?" Moge God ons allen kracht geven om Hem volkomen toegewijd, in onze gemeenschap te leven en te werken.

Ina Jager -de Haan

De ECU ondersteunt het gemeentelijk werk op vele manieren. De gemeente-opbouwweekenden zijn nog steeds een uitstekend middel om gemeenten te ondersteunen bij het begin van een gemeenteopbouwplan, bij het uitdiepen van een onderdeel in het gemeenteopbouwplan, bij het aangeven van een jaarthema of gewoon samen de inspiratie van Gods Geest te zoeken en te ervaren om vandaaruit met nieuw elan en gemotiveerd te bouwen aan Gods Koninkrijk. De ECU verzorgt, samen met u, dit soort weekenden ook graag bij u in de gemeente. Een verslag van zo'n weekend in Lelystad laten we hierbij volgen.

Gemeenteweekend in Lelystad

Lunteren van vrijdagavond 8 september t/m zondagmorgen 10 september: Gemeenteweekend Baptistengemeente Lelystad

"Ik heb je lief met de liefde van de Heer", was het thema van het gemeenteweekend. Een uitspraak die makkelijk over je lippen rolt, maar komt het ook uit de diepte van je hart? Best goed om dat te onderzoeken en de diepere betekenis te leren kennen uit het Woord van God.

Een gemeenteweekend heeft in onze gemeente (ik gebruik liever het woord 'onze' niet, het is de gemeente van de Here Jezus Christus) een bijzondere plaats gekregen. Een dergelijk gemeenteweekend geeft de gelegenheid dieper dan anders op onderwerpen in te gaan en het geeft de mogelijkheid elkaar anders, persoonlijker, te leren kennen. Er worden dan ook vele gesprekjes gevoerd. We zijn blij met de inbreng van broeder Peet Wijchers in onze weekenden. Ook in dit weekend was zijn uitleg een goede geestelijke voeding voor de gemeente.

De bijbelstudie op vrijdagavond
Als we het over Liefde hebben dan kun je zeggen dat deze pas ten volle wordt beleefd in een persoonlijke ontmoeting, een relatie. Zo heb je een relatie met God, je broeder etc. Je bent geschapen als kroon op Gods schepping, met zoveel als beeld-

drager van God in je dat je ook werkelijk in staat bent om lief te kunnen hebben. We zijn daarin niet volmaakt, maar zo had God het wel bedoeld, lezen we in Genesis 1. en 2. In Genesis 3 lezen we vervolgens over de zondeval. De mens werd verleid tot egocentrisch handelen. De harmonie in de relatie zowel naar God, als naar mensen, onderling werd verstoord. Binnen de relatie veranderde ook de aard van de liefde. Liefde werd eisend, niet langer dienend. De mens ging heersen over de liefde in plaats van andersom. Toch hoeft het hier niet bij te blijven. De Schepper geeft in zijn Zoon een weg voor ieder mens naar herstel van relatie. Een nieuw begin, een nieuwe start. Je krijgt de kans opnieuw geboren te worden, maar nu uit Gods Geest. (Johannes 3) Een consequentie van dit nieuwe begin is o.a. dat je door Gods Geest bewoond gaat worden, zodanig dat je de vrucht en de gaven van Gods Geest ontvangt. De vrucht van de Geest is liefde. Deze liefde is in staat verbroken relaties herstellen. Deze liefde is ons gegeven om ingezet te worden in de onderlinge relaties.

Het is heerlijk om je zo bewust te zijn van de onderlinge relaties in de gemeente en het direct in zo'n weekend te kunnen ervaren. De locatie, de pinksterbijbelschool leende zich uitstekend voor een gemeenteweekend. Mooie twee/vierpersoonskamers en vele zalen voor een redelijke prijs. Een aanrader!

Om het thema wat meer praktisch te maken hebben we elkaar een blanco kaartje gegeven met een naam erop. Dit kaartje mochten we versieren en van een bemoeiding (bijbeltekst) voorzien, speciaal voor de op het kaartje vermelde persoon.

Zaterdagmorgen

Na een ogenblik meditatie bijbellezen aan de hand van Galaten 5:16-26, hebben we ons via een aantal werkvormen bezighouden met de vrucht van de Geest: de liefde. We hebben geprobeerd onze sterke en zwakke kanten binnen de vrucht van de Geest voor ogen te halen om vooral aan de zwakke punten te kunnen werken (Gebrek aan geduld kwam nogal voor).

's Middags hebben we genoten van een schitterende wandeling over de hei.

's Avonds lieten de kinderen ons bij het kampvuur genieten van het lied: "Laat de vlag hoog wapperen op het kasteel van mijn hart, want de Heer is daar president." Het lied werd ondersteund met eigen gemaakte vlaggen. We hebben samen met de kinderen, ondersteund door gebaren, veel gezongen.

Aan het einde van de avond hebben we een indrukwekkende 'samen-delen-avond', een soort wijdingsavond, gehad. De avond werd met een bewogen kringgebed afgesloten.

Tijdens de zondagmorgendienst werd het thema: 'Ik heb je lief met de liefde van de Heer' nog één keer in het centrum van de aandacht gesteld.

Kunt u uw broeder/zuster aankijken en zeggen: 'Ja, ik heb je lief met de liefde van de Heer?' Of wordt het tijd de muur rond ons hart te (laten) slechten?

Arjan Dam

Baptistengemeente Lelystad

Wim en Marjolein Hardeman en hun dochtertje Loïs

Wim Hardeman maakt tekening voor project

Windmolen en zending in beweging

Waterput Kameroen

Trotse moeders met hun baby's in gekregen babykleding uit Nederland (Sierra Leone)

Les in de buitenlucht van vrouwen

Toerusting hier en in Afrika

Wanneer je je gaat toerusten voor een bepaalde taak zorg je dat je het goede gereedschap, het materiaal, de nodige kennis krijgt.

Onze taak

Wat is de taak waarvoor we ons laten toerusten als christenen, als gemeenten van Jezus Christus? Onze opdracht is toch dat we het goede nieuws van Gods liefde voor de mens bekend maken, hier en ver weg. Dat willen we doen door te vertellen en in ons leven zichtbaar te maken dat we ons door Hem geraakt voelen. Zo stellen we ons in dienst van God, hier in onze gemeenten in Nederland, en via onze zendelingen in gemeenten in Afrika.

Toerusting hier

Voor deze opdracht moeten we ons laten toerusten, ons er op voorbereiden. Eén van de kanalen waarlangs die toerusting loopt is de werkgroep Dienst aan een Wereld in Nood (WIN). Drie keer per jaar komen de leden die elk een gewest vertegenwoordigen bij elkaar om gegevens van de UZC te ontvangen, om materiaal en tips uit te wisselen. Daarmee gaan de WIN leden naar hun gewestelijke bijeenkomsten waar zij het nieuws over de zendelingen, over projekthulp en over de gemeenten in Afrika doorgeven aan de vertegenwoordigers van de plaatselijke zendingswerkgroepen.

Kennis over Gods werk in Afrika kan in onze gemeenten als een stimulans werken om ons in onze eigen omgeving duidelijker dienstbaar te maken, in het voetspoor van Jezus Christus.

Toerusting in Afrika

Wij voelen ons op een bijzondere wijze verbonden met de gemeenten in Sierra Leone, in Kameroen en de Centraal Afrikaanse Republiek. In deze landen werken zendelingen uitgezonden door onze unie-gemeenschap. Zij zijn uitgezonden om de gemeenten daar te helpen het evangelie hoorbaar en zichtbaar te maken. De zendelingen delen hun kennis, hun materiaal, hun toewijding aan God en de naaste met de gemeenten in Afrika, zodat de Afrikaanse christenen beter toegerust zijn om Gods liefde in Jezus Christus uit te dragen.

Sierra Leone

In deze Special vindt u het verslag van een gesprek met zending broeder Hans Oosterloo. Ook uit zijn brieven merken we hoe hij deelt in de zorg, de angst en

het verdriet van de gemeenten in Sierra Leone. Hij staat met zijn vrouw Aisha naast de broeders en zusters daar en helpt hen om mogelijkheden te vinden om in deze situatie van oorlog en geweld toch nog iets van God te laten zien.

Kameroen

Geregeld krijgt u een brief van broeder en zuster Wim en Marjolein Hardeman-Sussenbach over hun werk samen met de gemeenten van Noord Kameroen. Er zijn video's te bestellen bij het dokumentatiecentrum die een duidelijk beeld geven van het werk dat door de gemeenten daar gedaan wordt:

- putten slaan van meer dan 20 meter diep mensen water te geven in een bijna woestijn,
  - graansilo's bouwen zodat de gemeenten in tijden van hongertegen bodemprijzen graan kunnen verkopen aan de armsten die geen eten meer hebben,
  - scholen bouwen om jongeren van God te vertellen en hun een beroep te leren.
- We zijn dankbaar dat onze zendelingen zo enthousiast de gemeenten daar toerusten en helpen het evangelie uit te dragen.

De Centraal Afrikaanse Republiek (CAR)

Hier is onze zending zuster Jeannette Baas druk bezig met toerusting. Op een aantal bijbelscholen geeft ze les aan toekomstige voorgangers en hun vrouwen zodat deze straks in hun dorp en gemeente kunnen voorleven hoe je door betere voedselvoorziening ziekte en ondervoeding kunt voorkomen. Zo kunnen de predikantenechtparen nog beter Gods zorg in Jezus Christus laten horen en laten zien. Elders in dit nummer leest u meer over Jeannette Baas.

Toerusting hier en in Afrika

Op 16 maart hopen we als UZC en WIN een landelijke zendingdag te houden waar u als gemeenten in Nederland zich kunt laten toerusten: veel horen en zien over het werk van de gemeenten in Afrika, over onze zendelingen, en dat doorgeven in eigen omgeving. Toerusting voor het uitdragen van het evangelie, hier en in Afrika.

A.M. Blaauw-Tijman

Niet vergeten!

Wie zijn naartoe gezonden en wanneer zijn zij jarig?

- Hans-Willem Oosterloo, p.o. box 300, Freetown, Sierra Leone., 28 augustus.
- Aisha Oosterloo, idem adres, 15 januari
- Wim Hardeman, u.e.b.c., b.p. 938, Garoua, Kameroen, 4 augustus.
- Marjolein Hardeman, idem adres, 21 april
- Jeanette Baas, b.p. 823, Bangui, Rep. Centre Africaine, 30 augustus.

Afscheid van Drs. B. Posthumus

Op de Algemene Vergadering in oktober te Stadskanaal treedt broeder Posthumus af als lid van de UZC.

Broeder Posthumus raakte nauw betrokken bij het zendingswerk vanuit onze gemeenten toen zijn dochter Joke Posthumus met haar man Jos van der Leur naar Sierra Leone vertrok in het begin van de jaren tachtig. Als ouders bezochten broeder Posthumus en zijn vrouw hun kinderen in Afrika. Van dit bezoek brachten zij verslag uit op een landelijke zendingdag in Hoogeveen. Daar leerde broeder Posthumus de aanwezigende op een swingende manier een Afrikaans lied aan. Kort daarop werd hij als lid van de UZC gekozen. Na zes jaar was broeder Posthumus aftredend. Enkele jaren later stelde hij zich weer beschikbaar voor de UZC in een tussentijdse vakature.

Als UZC hebben we geprofiteerd van de ruime bestuurlijke ervaring en de grote kennis van broeder Posthumus. Ook voor het zendingswerk van andere kerken en genootschappen had hij aandacht. Jarenlang was hij namens de UZC bestuurslid van de Nederlandse Zendingsraad. Wij willen hier broeder Posthumus heel hartelijk danken voor zijn inzet voor en grote betrokkenheid bij het zendingswerk van onze uniegemeenschap.

Gods zegen toegewenst!

Namens de UZC,

A.M. Blaauw-Tijman

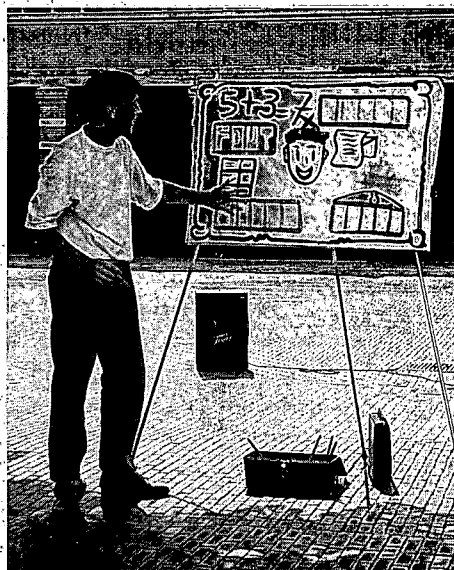
CREATIEF

Evangeliseren vraagt om veel creativiteit. Met name in de zomercampagnes van de Werkgroep Jongeren Evangelisatie komt dat goed tot uitdrukking.

Via een fotocollage van de bootevangelisatiecampagne te Leiden en het camping-evangelisatiewerk op camping 'de Otterberg' te Wijster laten we u daar iets van zien.

Op de camping staat het kinderwerk centraal. De toerusting voor de deelnemers aan dit campingwerk vindt plaats tijdens een speciaal van te voren georganiseerd weekend.

Het bootwerk heeft toerusting en uitvoering in zich verenigd.

WERKEN MET HET SCHETSBOARD

NIEUWSGIERIGHEID LAAT MENSEN EVEN STIL STAAN BIJ HET GROTE NIEUWS

LEDEN VAN DE BAPTISTEN GEMEENTE LEIDEN VERZORGEN HET KINDERPROGRAMMA AAN BOORD VAN DE RES NOVA

DE BOOT IS GEZELLIG VOL TIJDENS EEN VAN DE KOFFIEBARAVONDEN

MIMWERK BLIJKT EEN GOEDE BLIKVANGER EN LEIDT TOT VELE CONTACTEN!

SAMEN ETEN GEEFT VORM AAN SAMEN GEMEENTE ZIJN

Themadagen: Creatieve Evangelisatie

19-20 april 1996
De Strubben in Schoonloo

Gelukkig blijft creatieve evangelisatie niet beperkt tot boot- en campingwerk. Onze diensten laten steeds meer van deze geestelijke gaven tot opbouw van de gemeenten zien.

Juist daarom organiseert de WJE themadagen over creatieve evangelisatie.

Steeds weer blijkt dat het brengen van het evangelie d.m.v. 'creativiteit' (bijv. muziek, drama, dans, schilderen) de aandacht van mensen trekt. Op straat blijven voorangers er even voorilstaan, wie niet eens mee wil naar de kerk doet dat misschien wel naar een gospelconcert. Wilt u/jij eens kijken wat creatieve evangelisatie nu eigenlijk inhoudt? Wilt u/jij wel eens vormen van creatieve evangelisatie uitproberen? Wilt u/jij mee nadenken hoe creatieve evangelisatie een plaats in de gemeente krijgt? Kom naar deze themadagen.

Voor meer informatie kunt u bellen: P. Wijchers: 074-422410, of: J. Schmaal: 05120-15687 (jeugdburo N.B.J.B.).

KINDERWERK STAAT CENTRAAL BIJ CAMPINGWERK

KINDEREN
LEVEREN
HUN
BIJDRAGE
AAN
HET
GEMEENTEWEEKEND
TE
LELYSTAD

SPELEN EN GENIETEN

*Ook in 1996
is er opnieuw
boot en campingwerk.
Iets voor jou?*

Waar haal je de motivatie vandaan?

Onlangs was Hans-Willem Oosterloo, zendeling namens de Unie in Sierra Leone, in Nederland. Kort voor zijn vertrek naar dit politiek labiele land, met alle gevolgen vandien voor de baptistengemeentes ter plaatse, had ik de gelegenheid om enkele vragen aan hem te stellen.

Hans, hier in Nederland horen we op dit moment weinig over de situatie in Sierra Leone. De meeste zendelingen zijn op last van hogerhand vertrokken. Sij behoort bij die kleine groep, die vanwege hun taken tot op het laatste moment blijven. Hoe is het nu in Sierra Leone?

Er woedt nog steeds een burgeroorlog, zij het dat dit vooral buiten Freetown, de hoofdstad, te merken is. Eigenlijk is het meer een algemene uiting van onvrede dan een burgeroorlog. Onvrede die voortkomt uit de grote armoede en het gebrek aan toekomstperspectief die dit land kenmerken. Op dit moment is er in grote delen van het binnenland geen gevestigde orde. Het geweer regeert. Het is dan ook een onrealistisch aandoende situatie. Ben je in Freetown, dan merk je weinig tot niets van de ongeregelde heden. In de hoofdstad gaat het leven gewoon door alsof er niets aan de hand is. Tot aan de voetbalcompetitie toe. Ook komen dage-

lijks schepen binnen met allerlei goederen. Wel is het zo dat deze goederen door de gewelddadigheden schrikbarend duur zijn geworden.

Hoe is het met de Unie aldaar op dit moment?

De baptistengemeentes in de hoofdstad Freetown functioneren goed. Daarentegen zijn er in het binnenland geen mogelijkheden voor de gemeentes om te functioneren zoals het behoort. Daardoor is het gemeentelven beperkt tot zondagochtend. Zo zijn er bijvoorbeeld 's avonds geen Bijbelstudies omdat dit te gevaarlijk is.

Velen proberen met jullie namens zendingscommissies van gemeentes in Nederland te communiceren. Lukt dat? Komen berichten over?

Ja, post komt aan. Gelukkig ontvangen we nog steeds veel post. Te veel om persoonlijk te beantwoorden. Wel maak ik

van de DC-special gebruik om de lezers te danken voor de vele post die we mogen ontvangen. Ook zou ik hen willen danken voor de gebeden. Zonder gebed houden we het hier niet vol. Zo zijn ook de pakketten uit Nederland aangekomen, waar we dankbaar voor zijn. (GJG: Hans en Aisha zijn dol op koffie en drop. Stuur eens wat van deze produkten op. Het zijn de kleine dingen waar vaak een bemoediging van uit gaat.)

Hoe is het met je Sierra Leone-vrouw Aisha en haar familie?

De familiecontacten zijn in Afrika veel intenser dan in Nederland. Men is meer betrokken op elkaar. Gelukkig is een en ander gestabiliseerd en zijn er wat meer contacten met de familie mogelijk dan in het begin. Een keer per 3 weken ga ik naar Lunsar. Dit is een rit van 2 uur door een steppe-achtig gebied met verlaten dorpen. Onderweg ontmoet je dan groepjes soldaten met check-points. Eerlijk gezegd is dit niet helemaal zonder gevaar, maar in alle drukte van bezigheden zie je dit gevaar niet altijd.

Hans, het lijkt me zwaar om zo in Sierra Leone te werken. En dat nu ruim 15 jaar. Waar haal je de fut, de energie, de motivatie vandaan?

Ja, ik ben hier nu al 15 jaar en daardoor is Sierra Leone eigenlijk mijn tweede vaderland geworden. Hier heb ik mijn vrouw ontmoet en hier zijn we getrouwd. Hier ook heb ik mijn broeders en zusters. We zijn vergroeid met dit land en dat geeft een enorme band. Dan is dat ook heel anders dan wanneer je met tegenzin je moet geven aan een zaak die niet geheel met je hart gedragen wordt. Dan zou de energie zo verdwenen zijn. Bovendien is het zo dat we als zendelingen ons niet solistisch willen opstellen. We doen dit werk resamen met de reeds aanwezige gemeentes. We handelen in partnerschap, d.w.z. samen, waarbij we de Afrikaanse gemeentes volstrekt serieus nemen. Zo staan we samen, als broeders, voor de ene zaak van onze gemeenschappelijke Heer en Heiland.

Binnenkort, overmorgen stap je op het vliegtuig op Schiphol en ga je terug. Hoe zijn je gevoelens hieromtrent? Wat doet het je?

Ik zie ernaar uit. Ik ben niet bang of zo. Het zal een emotioneel weerzien zijn met Aisha en de broeders. Wat er allemaal gaat gebeuren valt niet te zeggen. We zullen doen wat we de afgelopen maanden gedaan hebben, d.w.z. elkaar helpen om er doorheen te komen. Elkaar helpen met de talenten die ieder rijk is.

Vanaf Schiphol is het ongeveer 7 uur vliegen naar Freetown. Dit staat echter niet in verhouding met de wereld van verschil die er met deze vliegreis overbrugd wordt. Het leven in Sierra Leone is wel zo anders dan in Nederland! Op het moment van dit schrijven is Hans, bij zijn vrouw Aisha en de gemeentes die hij daar mag dienen. We weten niet hoe de ontwikkelingen, waarbij mensenlevens betrokken zijn, zullen verlopen. Wat we kunnen doen is bidden voor de broeders en zusters aldaar.

G.J. Goessens

**Zendingsdag
1996:
16 maart!**

*Reserveer in uw agenda van
1996*

Voor iedere baptist een must!
Wordt geïnformeerd en kom in opdracht voor onze zendingen, hun werk, en de gemeentes overzee te bidden.

GEMEENTEOPBOUW

We bouwen samen aan de gemeenten om kwalitatief steeds beter inzetbaar te zijn opdat Gods rijk tot steeds grotere bloei komt.

Voor je gaat bouwen zoek je naar een goeie ondergrond. De gelijkenis over het tweërlei fundament geeft aan hoe belangrijk het fundament is. Een wijsman bouwde zijn huis op de rots, zingen de kinderen van de zondagsschool de ouders voor. Predikanten preken met veel verve over het slot van Efeze 2 en betrekken terecht elk individueel lid van de gemeente van Jezus Christus bij het bouwen. Op het fundament mag voortgebouwd worden.

De vraag is natuurlijk hoe, op welke wijze?

En als er door de jaren heen al veel gebouwd is, waar moet de eerste aandacht dan nu naar uitgaan? Wat heeft een onderhoudsbeurt nodig. In welk opzicht opereert de gemeente sterk en waar minder sterk? Gemeenteanalyses kunnen richting geven. Ze hebben niet het laatste woord, welnee! Ze kunnen ons echter wel op een spoor helpen.

Zo hebben een dertiental gemeenten (en hun voorgangers) meegedaan aan de analyse volgens de methode van Christian A. Schwarz. Begin september zijn vertegenwoordigers van deze gemeenten bijeen geweest om de uitslag met elkaar te delen. Vragen over de uitslag werden besproken. Niet altijd waren de in de enquête unaniem van mening dat de analyse bruikbaar was in het bepalen van de richting. Uitgangspunt is dat je als gemeente gaat werken aan dat gebied in de gemeente waar je het minst sterk in bent. We noemen dat onze minimumfactor.

Christian A. Schwarz onderscheidt 8 gebieden, ofwel 8 basisprincipes van een groeiende gemeente. Een groeiende gemeente heeft *doelgerichte leiding*, doet aan *gavengerichte taakvervulling* en kent *harts-tochtelijke spiritualiteit*, werkt volgens *doelmatige structuren*, heeft *inspirerende kerkdiensten*, op *groei-gerichte kleine groepen*, werkt aan *behoeftegerichte evangelisatie* en kent *liefdevolle betrekkingen*.

De Evangelische Alliantie organiseert seminars op de acht groeikenmerken. Wij zullen op alle seminars vertegenwoordigd zijn. De deelnemende gemeenten hebben de opdracht gekregen om vooral ook te kijken naar toepasbaarheid binnen onze gemeenschap. Tegelijkertijd werkt de Werk en Studiegroep voor Evangelisatie, samen met de beide docenten van ons Seminarium, verder aan het ontwikkelen van een theologisch kader voor gemeente-

opbouw passend bij onze gemeenschap. Deze beide sporen komen samen in een nog te plannen bijeenkomst van de dertien gemeenten in het voorjaar van 1996. We blijven de gemeenten van de verdere ontwikkelingen op de hoogte houden.

P. Wijchers

Het beleid van de ECU is er opgericht gemeenten te helpen haar missionaire taak zo goed mogelijk te verstaan. Vanuit dat verstaan zoeken we samen naar adequate praktische uitwerking.

De gemeente te Willow Creek in de Verenigde Staten heeft een vorm van gemeentezijn gevonden, waarin de principes samenkomen van gemeenteopbouw als ook van het kerk voor onkerkelijken willen zijn.

Enkele voorgangers van onze gemeenten hebben zich op deze gemeente georiënteerd en zoeken nu naar wegen om de grondgedachten effectief te maken voor de eigen gemeente. Wijnand van Berkel doet verslag van zijn ervaringen.

WILLOW CREEK COMMUNITY

Het is inmiddels een paar maanden geleden dat ik samen met ongeveer 120 Nederlanders naar Chicago ben geweest. Daarbij waren o.a. Jan van Weenen, voorganger te Roden en Peter Kos, voorganger te Spijkenisse. De indrukken waren overweldigend. Je zou er typisch overtreffende uitdrukkingen voor kunnen gebruiken, die zo kenmerkend voor Amerika zijn: een gemeente van 16.000 leden, met een sporthal voor drie basketbalvelden, een trouwzaal, die bij ons als kerkzaal beslist niet zou misstaan, en nog veel meer.

Maar dat was niet het belangrijkste voor me? Ik heb het gebeuren vele malen kunnen herbeleven. Indrukwekkend was de doeltreffende organisatie, de ogen gingen me open voor de veelkleurige wijze van evangeliseren. Deze gemeente was niet op zichzelf, maar op de samenleving gericht.

Zo, dat ze zelfs het voor ons meest geeigende uur voor samenkomsten hebben afgestaan voor "diensten voor buitenkerkelijken". Wat me ook trof was dat mensen niet alleen hun geld, maar ook hun tijd aan de gemeente offerden. Men werkt er niet volgens de traditionele lijn van ambten. Dat geeft snel het gevoel van hiërarchie (van boven af geregeerd worden). Men functioneert volgens de lijn van de gaven. Iedereen heeft een gave en die moet ontwikkeld en gebruikt worden. Vanzelf ontstaat er dan een werkwijze, waarin het vooral gaat om teams. Ook de voorgangers doen dat.

Het lijkt allemaal prachtig. Je zou er door in een juichstemming komen. Wat wil je nog meer dan allemaal enthousiaste mensen om je heen?

Toch levert dit nieuwe denken en werken in de gemeente ook spanning op. Vooral bij me zelf. Je zou willen dat het wat dat betreft met minder twijfels voor jezelf gepaard ging. Heel voorzichtig zijn we in de Weide (Hoogeveen) bezig in de raad als team te werken. Dominee is geen voorzitter meer. Wat een opluchting! Degene die het nu doet kan dat veel beter. En toch heb ik een raar gevoel. Ik moet er aan wennen. Raar gevoel, en toch weet je dat je de goede kant op gaat.

Zo kom ik bij het belangrijkste van Willow Creek Community. Ik had daar een ontmoeting met mezelf. Er waren vele momenten waarop ik dacht: Zo heb ik het altijd graag gewild, het kan dus echt!

Tranen rolden over mijn wangen, toen ik merkte dat er grote openheid en barmhartigheid uitgedragen en gevoeld werd, zodanig dat opgelopen pijn en verdriet geuit en geheeld kon worden. 'Love of another kind' noemen ze dat daar. Het was samen zijn zonder je persoonlijkheid te verliezen. Integendeel, je kon er heerlijk jezelf zijn.

Naast dit emotionele plaatje is er nieuwsgierigheid naar hoe men 16.000 mensen met elkaar verbonden weet te houden. Dat gebeurt vooral in de 'small groups'. Deze kleine groepen discussiëren of musiceren niet alleen met elkaar, maar ze dragen ook de volledige pastorale zorg voor elkaar. De oudsten functioneren hier meer als toerusters.

Eigenlijk is die ene week veel te kort geweest. Ik merk, dat ik me in nog veel meer aspecten van Willow Creek Community zou moeten verdiepen. Eén ding is me duidelijk: Het evangelie kreeg er een duidelijk gezicht. Een gezicht, dat ik graag nog eens wil zien.

Wijnand van Berkel

Studie, geloven en leven

De UZC hecht er belang aan dat gemotiveerde en geïnspireerde mensen zich inzetten op het zendingsveld en daarvoor zo goed mogelijk worden toegerust. Een afgeronde beroepsopleiding is het begin waarop verder wordt gebouwd.

Zullen we eens kijken hoe de weg van zr. Jeannette Baas verliep? Toen Jeannette voor de opleiding tropische landbouw in Deventer koos, was zij nog geen wederomgeboren christen. De 9 maanden durende stage in Brazilië bracht daarin verandering. Door de christenen in Brazilië is Jeannette tot bekering gekomen en na terugkeer in Rotterdam, haar thuisgemeente, gedoopt. Dan pas ga je je afvragen wat God's plan is met je leven. Daar Jeannette nog erg jong was heeft zij besloten eerst verder te gaan studeren aan de landbouw universiteit in Wageningen.

Wanneer je je leven en ook je beroep in de dienst van God wilt stellen, kan dit het beste gebeuren via een christelijke organisatie, zo dacht Jeannette. Tijdens een JAV kwam zij in contact met de UZC en vooral de samenwerking binnen de EBM sprak haar erg aan, zij ervaaarde dit als een open deur. Maar als je dan klaar bent met je studie en er is een werkplaats voor je in de Centraal Afrikaanse Republiek, ben je er dan ook klaar voor om te gaan? In overleg met Jeannette en de EBM hebben we een weg gezocht om haar verder toe te rusten voor de taak die haar wacht. Zo heeft Jeannette:

- de cursus Missiologie gevolgd aan de Tweede Weg Opleiding;
- een acculturatiecursus op het Hendrik Kraemer Instituut in Oegstgeest. Dit instituut kent een scala van mogelijkheden aangepast aan de behoefte van de cursist. Zo kreeg zij les in o.a. landen volkenkunde, de islam, politiek en bijv. ook de ontwikkelingseconomie in relatie tot zending. Jeannette zei van deze cursus dat er duidelijk in naar voren kwam dat je de zending ingaat om te helpen, niet jouw kennis op te leggen maar ten dienste te stellen;
- toen bekend was dat zij waarschijnlijk naar de CAR zou worden uitgezonden; is Jeannette begonnen, d.m.v. zelfstudie, haar Frans wat op te frissen. Dit kwam haar zeer goed van pas tijdens de bijbelcursus die zij volgde op de bijbelschool in Albertville, Frankrijk. Tijdens deze twee laatste cursussen maakte zij kennis met anderen die willen gaan/of reeds werken in het ontwikkelings- zendingswerk, ook dit draagt bij aan je eigen vorming;
- vlak voor de uitzenddienst kwam zij

terug uit Bénin, alwaar zij een cursus basisgezondheidszorg volgde. Dit was een zeer intensieve training op bijbelse fundering. Dat Jeannette de enige vrouw tussen allémaal Afrikanen was, was voor haar geen probleem. De uitwisseling met deze Afrikanen heeft zij als zeer positief en verrijkend ervaren. Als rode draad liep door de cursus God's opdracht heen: geeft jij hen te eten!

En dan word je uitgezonden en is er de afspraak gemaakt dat je in het eerste jaar van uitzending je eerst inleeft in de cultuur, je oriënteert op de mogelijkheden die God je daar zal laten zien. Ook een heel leerproces! Wij zijn als UZC dankbaar dat we mogen vaststellen dat Jeannette deze "wegwijs" periode goed benut heeft en daar straks als de projecten beginnen te lopen ook de vruchten van mag plukken. Zr. A.M. Blaauw-Tijman schreef de brochure: "De zending in een lange weg". De keuze van deze titel is terecht, het is een lange weg van voorbereiding, maar we hebben mogen bemerken in Jeannette dat deze periode een groeiperiode is geweest. Groeien in geloof, groeien in kennis en kunde, groeien naar de plek toe waar God je stelt en tot een zegen mag zijn, tot welzijn van allen.

Margriet Stijkel

Telefoonkaarten, postzegels, ansichtkaarten

Alles wat 'spaarwaardig' is, vergeet dat niet om te verzamelen en hetzij op persoonlijk initiatief hetzij via de vrouwenvereniging/zusterhulp te versturen naar: A. Wijnand, H.W. Valckstraat 5, 1785 LJ Den Helder, tel. 02230-36034.

Kerstnummer Zaaierkrant

Het kerstnummer van de Zaaierkrant is weer in voorbereiding. Denkt u alvast na over de bestelling?

De bestelformulieren worden met de zending aan de gemeente van oktober meegestuurd!

Zorg voor de lijdende kerk

40 jaar Open Doors

"Na veertig jaar is de wereld wel anders, maar is hij er beter op geworden?" Die vraag stelde Anne van der Bijl, de leider van Open Doors, zichzelf bij de viering van het 40-jarig jubileum op 23 september in Barneveld. "Beter is het niet geworden, maar als we nu ons werk eens niet hadden gedaan?"

Zorg voor de lijdende Kerk, gebaseerd op 1 Corinthiërs 12:26 is de motivatie die Van der Bijl ('brother Andrew') bezielde vanaf het moment dat hij met zijn Volkswagen 'Kever' Bijbels bracht naar Oost Europese landen, in de tijd dat de christenen zuchtten onder allerlei verboden. Velen hebben daarna de tocht gewaagd met auto's, bussen en caravans die onzichtbaar volgepakt waren met Bijbels. Een vak-kundige broeder bouwde tegen de 80 voertuigen zo om dat er op grote schaal Bijbels mee vervoerd konden worden. Op die manier kwamen er naar schatting 750.000 tot 900.000 Bijbels en bijbelse lesboeken achter het IJzeren Gordijn. Niet alleen Oost Europa was het doel. Vooral China had en heeft de belangstelling van Open Doors. In 1981 vond een gewaagd transport plaats, project Parel. In de nacht van 18 juni werd een grote drijvende bak met een miljoen Bijbels in waterdichte pakken, door een schip naar de kust van China versleept. Daar stond een grote schare helpers klaar om de Bijbels aan land te brengen en zo snel mogelijk te distribueren.

Verschillende mensen die achter de schermen werkten kwamen even voor het voetlicht. Onder andere een vrouw die zesmaal in Hongkong was geweest en zo totaal 50 reizen in China had gemaakt. Een mevrouw die op haar 65e haar rijbewijs haalde en een week later met haar Renault 4 op weg was naar Oost Europa. En een echtpaar dat door Anne van der Bijl, Jan Pit en Johan van Companjen op de hoogte gehouden werd van gevaarlijke tochten en in gebed met hen meereisde. Evangelist Sebastian Cham vertelde van de enorme groei in China is, voornamelijk door de huisgemeenten. In centraal-China zijn zeker 10.000 van deze gemeenten. De kinderen leren op de zondagschool de vier evangeliën uit het hoofd... Fodor Branko, voorganger van de baptisten gemeente in Zadar, Kroatië, vertelde hoe Serviërs en Kroaten in vrede met elkaar leven in zijn gemeente. Zij bidden en huilen samen. Alleen de vrede van Jezus is het antwoord op de verschrikkelijke nood.

Onder bewaking had Gul Mahsi de tocht naar Barneveld gemaakt. Hij is een christen die in Pakistan beschuldigd werd van belediging van de profeet, maar na vrijspaan meteen moest vluchten voor fanatieke moslims. Hij was dankbaar voor de vele kaarten die hij in de gevangenis had ontvangen, vooral uit Nederland. Hij leeft nog steeds ondergedoken.

In Amman, Jordanië is een Bijbelwinkel gevestigd. Isam Ghattas zei dat vanuit zijn land veel hulp gegeven is aan de vluchtelingen van de Golfoorlog in Irak. Er worden duizenden Bijbels verzonden naar Irak en in dat land zelf worden nu zelfs Bijbels gedrukt; doel is 1 miljoen.

Indrukwekkend was de film 'Behind the Sun', die op deze viering in première ging. Een jonge christen van moslim afkomst gaat vanuit Amerika zijn ouderlijk huis nog eens bezoeken. Zijn bekentenis dat hij christen is geworden maakt hem tot een verstotene.

Aan het einde van de bijeenkomst maakte Anne van der Bijl bekend dat hij zich gaat terugtrekken uit de leiding van Open Doors. Zijn opvolger is Johan van Companjen. Daarmee komt ook een einde aan zijn inspirerend leiderschap dat dwars door de kerken heen christenen de ogen geopend heeft voor veel nood van geloofsgenoten in hun onvrije situaties, waaronder ook veel baptisten broeders en zusters. Hij heeft getoond dat wij niet machteloos hoeven toe te zien en dat de opdracht van Jezus om het evangelie te verkondigen staat boven de wetten van regeringen. Dat is de reden geweest waarom hij het 'smokkelen' van Bijbels nooit als illegaal heeft gezien.

H.G. de Winkel

Nieuwe folder al besteld?

In de nieuwe folder van de Publiciteits Commissie wordt duidelijk gemaakt wat we als baptisten zijn. Hij geeft antwoord op een aantal vragen die bezoekers van onze gemeenten kunnen hebben; en die wijzelf misschien ook nog hebben. Br. A. Nijland schreef de tekst. Prijs f 0,50 per stuk, bij 100 stuks f 0,40 per stuk. Excl. verzendkosten. Te bestellen bij het Uniebureau: Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-2284494/2284494.

Honderd jaar Baptisten Gemeente Leeuwarden

1996 wordt voor de Baptisten Gemeente Leeuwarden een belangrijk jaar. In dat jaar, en wel op 14 januari, zal het honderd jaar geleden zijn, dat onze gemeente geïnstitueerd werd. Dat feit willen we gedenken, maar ook viëren. Daartoe zullen er door het gehele jaar activiteiten zijn, die ons bepalen bij verleden, heden en bovenal toekomst van de gemeente.

De eerste activiteit die we daarbij in gedachten hebben is een speciale jubileum/reünie-zondag op 14 januari. Voor deze zondag nodigen wij van harte alle oud-leden en andere belangstellenden uit. Door voor 1 december f 15,- over te maken, meldt u zich aan voor deze zondag. Tijdens de receptie ontvangt u dan tevens ons jubileumboek. Wij hopen op een fantastische en gezegende dag. Tot ziens op 14 januari in Leeuwarden.

Giror rekening 808155 / Bankrekening 678112657 t.n.v. H. Steenstra, penningmeester Baptisten Gemeente Leeuwarden.

12½ Jarig jubileum zangkoor 'Gedalja'

Op zaterdag 28 oktober a.s. viert het zangkoor 'Gedalja' van de Baptisten Gemeente Arnhem-Zuid haar 12½ jarig jubileum. Ter gelegenheid van dit feestelijk gebeuren heeft het koor o.l.v. J. Hulshof de swingende musical "Geef 't door" ingestudeerd, die volledig in het teken staat van het evangelisatiejaar.

Door middel van deze musical willen wij het Woord zingend verkondigen en aan anderen doogeven. De avond heeft niet alleen een evangeliserend maar ook een feestelijk karakter. In het voorprogramma wordt aandacht geschonken aan het 12½ jarig bestaan van het koor waarin o.a. een werve(le)nd toneelstukje zal worden opgevoerd.

De viering van het jubileum zal plaatsvinden in de Kapel van de Baptisten Gemeente Arnhem-Centrum, Willem van Kleefbaan 6 te Arnhem. De aanvangstijd is 19.00 uur. Wij nodigen u van harte uit om samen met ons onze jubileum-avond mee te beleven.

Wij verwachten dat ook andere gemeenten wellicht onze musical willen beluisteren. Mocht hiervoor belangstelling bestaan dat kunt u contact opnemen met mw E. Baas-Schillen, Muntendampad 3, 6835 BE Arnhem (tel. 026-3230546).

BLIJDSCHAP, VRUCHT VAN DE GEEST

Het woord blijdschap wordt in Galaten 5:22 genoemd bij de vrucht van de Geest.

Bij het bekijken van dit woord kunnen er nogal wat gedachten naar ons toekomen. Als U een concordantie hebt en U kijkt eens hoe vaak het woord 'blijdschap' in de bijbel voorkomt, dan zult U verwonderd zijn. Maar blijdschap, wat is dat?

Ik denk dat het heel sterk te maken heeft met ons gevoelsleven. Het heeft ook te maken met stemmingen. De ene dag voelen we ons wat dat betreft beter dan de andere. Maar het ligt er ook aan, hoe ons leven verloopt. Wat er in ons leven gebeurt. En we weten dat er dingen kunnen zijn waardoor die blijdschap soms heel ver weg is. Er kunnen dingen gebeuren waarbij je zegt, hier zou je je blijdschap bij verliezen. Maar blijdschap, hoe uit zich dat?

Heeft dat ook te maken met ons karakter? Is dat vrolijk zijn, opgewekt? Of in een aangename stemming verkeren? Of blijdschap door iets dat we hebben gekregen? Of is het blijdschap als een gevoel van voldoening? Of blijdschap door het zien van iemand? Graag wil ik U enkele dingen aanreiken uit zowel het oude als het nieuwe testament.

In Psalm 104:34 verwoordt de psalm-dichter het zo prachtig: 'Ik zal mij in de Here verheugen'. En wat is het goed om blijdschap te hebben over wat God heeft gedaan. Ons verheugen over de vergeving van onze zonden. Zo mogen we ons ook verheugen over de zegen die God ons geeft. Leest U eens met mij Jeremia 15:16: 'Zo vaak uw woorden gevonden werden, at ik ze op, uw woord was mij tot vreugde en blijdschap mijns harten; want uw naam is over mij uitgeroepen, Here, God der heerscharen.' Wat kan het Woord ons bemoedigen. Wat kan de Here ons zo nabij komen, zodat ons innerlijk een geweldige blijdschap vervuld.

En zo is er ook in het nieuwe testament sprake van blijdschap. Het evangelie is immers een blijde boodschap. Het spreekt

ons van de Here Jezus Christus. Als ik denk aan het evangelie van Lukas, dan noemt men dit evangelie ook wel het evangelie van de vreugde. Denkt U eens aan de geboorte van de Heer. Lukas 2:10: '...want zie, ik verkondig u grote blijdschap...' Nu geloof ik ook dat we naar 2 Corintiërs 1:24 medewerkers moeten zijn aan elkaars blijdschap. Hoe zou het anders kunnen? Toch kun je soms wel eens een deuk in je blijdschap krijgen. Luisteren we echter naar Paulus, dan schrijft hij: 'Verblijdt u in de Here te allen tijde!' U kunt het lezen in Filippenzen 4:4. Als we uit hetzelfde bijbelboek hoofdstuk 2:2 citeren, dan schrijft Paulus: 'Maakt dan mijn blijdschap volkomen door eensgezind te zijn, één in liefdebetoon, één van ziel, één in streven...'

Als we in Filippenzen 2:2 lezen: 'Maakt dan mijn blijdschap volkomen', dan betekent dat: maakt dan mijn blijdschap vol. Dat is het verlangen van Paulus. Ook in de gemeente kan onze blijdschap wel eens een deuk krijgen. Die deuk moet er uit. Zullen we elkaars blijdschap maar vol maken? Ook daarover zal er blijdschap in de hemel zijn.

C. Molema

Bijbel in beeld

Onlangs zijn verschillende kinderseries gestart die bijbelverhalen in beeld brengen. De IKON en de KRO/RKK zenden momenteel wekelijks een serie tv-uitzendingen uit over het bijbelboek Genesis voor

kinderen vanaf 6 jaar. Titel van dit programma is 'Beeld voor beeld'. De vertaling van Genesis in eenvoudig Nederlands, zoals die is gebruikt voor de Startbijbel van het Nederlands Bijbelgenootschap, vormt het uitgangspunt. De verhalen worden voorgelezen en er zijn animaties te zien van verschillende jonge kunstenaars, te weten René Reitzema, Rob Dieleman, Carina Wissink, Wim Liebrand en Arthur Veugeliers, die samenwerken in het collectief Axis te Enschede. De uitzendingen zijn op woensdagmiddag om 14.00 uur op Nederland 1. Dit najaar en volgend voorjaar worden in totaal 26 afleveringen van 'Beeld voor Beeld' uitgezonden.

Ook de Evangelische Omroep zendt op woensdagmiddag een serie bijbelverhalen uit. Titel van het programma is 'Een verhaal dat groeit'. Thema van elk verhaal is een ontmoeting met Jezus. De zeer realistische en schitterende tekeningen die erbij getoond worden zijn van de hand van Willem Zijlstra. De tekeningen worden deels ook afgedrukt op de kinderpagina in het programmablade 'Visie' van de EO. Uitzending van 'Een verhaal dat groeit' vindt plaats elke woensdagmiddag om 17.18 uur op Nederland 2.

Mary Batchelor

DE BIJBEL GAAT OPEN

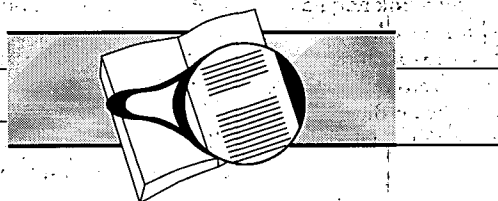
De ideale gids bij het best verkochte boek aller tijden

Vertaald en bewerkt door drs. Hetty Lalleman

Ark Boeken, 1995, Amsterdam, f. 17,50

De ondertitel van dit boek zou ik graag willen onderstrepen. Dit is inderdaad een ideale gids bij de bijbel. Eigenlijk zou dit boek in geen boekenkast mogen ontbreken. In een vlotte en eigentijdse taal wordt het verhaal van de bijbel stapsgewijs gevolgd. Zo komen alle bijbelboeken ter sprake. Van elk bijbelboek staat in de kantlijn de belangrijkste hoofdstukken vermeld en in het kort wordt de inhoud besproken, waarbij ook lastige vragen over uitleg van moeilijke gedeelten niet uit de weg worden gegaan. Het boek is ronduit eerlijk en draait nergens omheen. Het Hooglied wordt zo heel bewust 'een bloemlezing van liefdespoëzie' genoemd; Openbaringen wordt niet uitgelegd op

Bijbel

één manier, maar de verschillende benaderingen komen aan bod. Maar het boek biedt nog veel meer. Er worden verbanden gelegd tussen de verschillende personen en gebeurtenissen. Maar ook vragen van deze tijd komen aan bod, zij het – en dat kan niet anders in zo'n boek – uiterst beknopt.

De Bijbel gaat open bevat een schat aan informatie: vele foto's, illustraties, tekst-kaders (met mooi in het oog springend kleurtje), waarin informatie staat over bv. de aartsvaders; doop, titels van Jezus, geloof en werken enz. enz. De geschiedenis van de koningen en de profeten (in chronologische volgorde!) wordt duidelijk beschreven en op speciale pagina's bv. hebreeuwse poëzie, de boeken van het Oude Testament, de tijd tussen Oude en Nieuwe Testament, het leven van Jezus, Jezus' wonderen, de gelijkenissen, Paulus' reizen. M.b.v. dit boek krijg je als bijbellezers de zaak op een rij. Verder uitgebreid informatie over verschillende volken, denk aan Kaäniëten, Filistijnen, Grieken, Romeinen. Alles uiteraard beknopt, maar met elkaar zeer informatief en waardevol bij het lezen van de bijbel.

Slechts kleine dingetjes ontsieren dit prachtige boek; ik noem er maar een paar, want meer zijn er ook niet! Een drukfout op pagina 31: Het Sjema staat in Deuteronomium 6: 4,5 (en niet hfdst. 8). De taal is helder en eigentijds afgezien van: ontstak in woede pg. 44; zonder vrees pg. 49; begeerde pg. 57. Weinig tekstverwijzingen is prima, maar hier en daar zou ik het toch zinvol vinden (Elia op de Karmel, waar staat dat in de bijbel?). De titel van hoofdstuk 4 "De vroege profeten" wekt een klein beetje verwarring, want in de Joodse canon wordt er iets anders mee bedoeld. Op pg. 84: bijschrift foto: niet iedereen weet wat een bar-mitswa viering is. Naast de index met personen en bijbel-boeken zou een index met onderwerpen dit boek niet misstaan.

Een ideale gids voor wel heel weinig geld. Mooi om te hebben, mooi om te geven.

H.D. Huiting

Diny Nijland

"ER IS BIJ MIJ INGEBROKEN"

Gedichten vanuit de ravage van seksueel misbruik

Ark Boeken Amsterdam, f 14,90

ISBN 90338 12819

Incest-overlevenden ontwikkelen na verloop van tijd vaak de vaardigheid hun beleving haarscherp te kunnen formuleren. Dat ze zo leren spreken en schrijven over zichzelf is een wonder. Elke dader is er op uit het slachtoffer tot zwijgen te brengen – en als kind in de kniel leer je dat snel ge-

noeg. Maar soms breekt later het spreken los; dan is het ook raak: Woorden worden dragers van een bittere werkelijkheid en van een bevrijdende waarheid.

In de gedichten van Diny Nijland vinden we dat scherp geformuleerd terug. Wie haar wijze van uitdrukken schokkend vindt, moet bedenken, dat de wekelijkheid van seksueel geweld aan kinderen nog veel schokkender is. Ze heeft mijns inziens de belevingswereld van een incest-kind treffend en raak weergegeven in haar gedichten. Zo'n kind probeert loyaal te zijn aan de ouders, maar komt in een dodelijk klem door hun gedrag. Een vader, die geen vader is, een moeder die nalaat genegenheid en bescherming te geven – dat zal alles zeer herkenbaar zijn voor lotgenoten. Het gevecht om hun genegenheid en de dodelijke kou van het isolement komen in de tekst krachtig naar voren.

Ook het bijbehorende geloofsgevecht is treffend weergegeven. Hoe vind je God als Vader terug achter de god van vader? Antwoord: Door de god van vader te doden. En met alle twijfels en onzekerheden groeit er weer iets van vertrouwen in mensen en in God. Dat kan gelukkig ook.

Gedichten hebben meerwaarde boven proza. De gevoelswaarde komt sterker tot uitdrukking. De door de schrijfster zelf gemaakte illustraties dragen zeer zeker er toe bij beter te zien wat een kind doormaakt – en later de volwassenen. Vanuit mijn ervaringen op pastoraal gebied en vanuit mijn verbondenheid met het werk van de Stichting Godsdienst en Incest in Groningen en Drenthe kan ik deze gedichtenbundel van harte aanbevelen. Voor overlevenden, helpers en betrokkenen een venster om naar binnen te kijken en wellicht voor ware schuldigen een blikopener om de ravage te leren kennen in levens waarin ze ingebroken hebben.

Anne de Vries

In Jezus ontslapen op 21 augustus
onze zuster

**FROUWKE LEVINGA VAN
KLINKEN**

op de gezegende leeftijd van 86 jaar.

Baptisten gemeente 2e Exloërmond

In Jezus ontslapen op 26 augustus
onze broeder

HENDRIK VENEMA

op de gezegende leeftijd van 88 jaar.

Baptisten gemeente 2e Exloërmond

"Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, wie mijn woord hoort en Hem gelooft, die Mij gezonden heeft, heeft eeuwig leven en komt niet in het oordeel, want hij is overgegaan uit de dood in het leven" (Joh. 5:24)

Op 26 september is in volle vrede ontslapen, zeker wetend dat zijn Heiland hem plaats had bereid, onze broeder

PIETER TEUNE

op de leeftijd van 73 jaar.

Baptisten gemeente Hoogezand-Beukemastraat

Op donderdag 28 september 1995 heeft de Here tot Zich genomen onze broeder

ALBERT SPRINGER

op de leeftijd van 62 jaar.

Baptisten gemeente Assen

Er is bij mij ingebroken

Gedichten vanuit de ravage van seksueel misbruik

Soms laten de puinhopen van het leven zich vangen in de woorden van een gedicht. Waar een verhalende vorm te ver afstaat van wat we beleven, kan een gedicht de emoties van nabij beschrijven.

De gedichten van Diny Nijland zijn als signalen van hoop geboren in die wereld van gebroken en gestolen gevoelens. De vier illustraties in dit boek zijn ook van haar hand.

48 pagina's

ISBN 90338 12819

f 14,90

Ook
verkrigbaar in de
boekhandel

† Ark Boeken • Donauweg 4 • 1043 AJ Amsterdam • Tel. (020) 611 48 47

Ark Boeken en Morgensterkaarten zijn uitgaven van de Vereniging tot Verspreiding der Heilige Schrift en de Bijbel Kloos Vereniging te Amsterdam.

Waarom betaalt u voor risico's die u zelf nooit zou nemen?

Ansvar Idéa verzekert mensen die bewust hebben gekozen voor een verstandige levensstijl, o.a. ten aanzien van alcohol. Die betrokken zijn bij vraagstukken van onze maatschappij, zich verantwoordelijk voelen voor hun omgeving en hun manier van leven.

Het zijn ook de mensen die onnodige risico's vermijden en door hun weloverwogen levensinstelling minder schade ondervinden dan anderen. Wie verantwoord leeft en minder schade veroorzaakt, heeft o.i. ook recht op een beloning.

ANSVAR Idéa

verzekeringen voor een verstandige levensstijl

*Ansvar Idéa maakt deel uit van de Ansvar Groep met ruim driekwart miljoen verzekerden en met vestigingen in Europa, Azië en Australië.

Tot 30% korting mogelijk

Daarom hanteert Ansvar Idéa een bonus-systeem waardoor meerdere verzekeringen samen met het aantal schadevrije jaren hoge kortingen kunnen opleveren. U kunt de uitgebreide documentatie aanvragen bij Ansvar Idéa Verzekeringen* in Amsterdam, tel. 020-617 0426, of de boni opzenden. *n. Postzegel is niet nodig.

Ik ontvang graag vrijblijvend uw documentatie.

Naam: _____

Adres: _____ Tel.: _____

Postcode/woonplaats: _____

Opzenden: Ansvar Idéa, Antwoordno. 46050, 1060 VB Amsterdam

Regionale ontmoetingsdag Drenthe

In de sporthal van 't Brughuis in Valthermond werd zondag 24 september jl. onze Regionale Ontmoetingsdag van het Ge-

west Drenthe gehouden. Onder het thema "VERBONDEN IN JEZUS" mochten we een fijne dag beleven. Ds. P.G. Kroeze, die inmiddels met emeritaat is, mocht de middagsamenkomst leiden. Ook had hij een woord ter overdenking.

De zangkoren uit Musselkanaal, Emmercompasuum en Tweede Exloërmond brachten elk twee liederen ten gehore en zongen gezamenlijk "O hoe diep is Jezus' liefde". De samenhang werd begeleid door de groep Mirte, die 's avonds ook de Praise-dienst verzorgde. Deze dienst begon na de pauze, waarin er gelegenheid was het meegebrachte brood te eten en elkaar te ontmoeten. Of de boekentafel te bezoeken, of de stand van Tear Fund. Ook "D.C." ontbrak niet. Onder leiding van ds. W.P. van Berkel mochten we in de avondsamenkomst de Heer lof prijzen.

We danken de Heer voor wat we die dag uit zijn hand mochten ontvangen. We zijn dankbaar voor de ontmoeting en de beleving, die we deze dag mochten ervaren. De kinderen die een aparte kindersamenkomst hadden, leerden ons Opwekking 112, waarmee we dit korte bericht willen afsluiten.

'k Ben zo gelukkig. Hoe wordt jij gelukkig?
'k Ben zo gelukkig. Vertel mij toch waarom? / 'k Ben zo gelukkig. Hoe wordt

jij gelukkig? / Ik wil het ook graag zijn. / Het is een wonder. Wat is dat wonder? / Is dat wonder, dat gebeurd is ook voor mij? / Jezus stierf en redde mij, gaf zijn bloed en kocht mij vrij. / Dus kan ik gelukkig zijn.

Namens de Regionale Ontmoetingsdagcommissie

J.H. Stijkel

* Het nieuwe adres van A. Alting, secretaris van de gemeente Nieuw Weerdinge luidt: 1e Kruisdiep OZ 29, 7831 BA Nieuw Weerdinge, tel. 0591-521694.

* Het nieuwe adres van P.G. Kroeze luidt: Boven Westerdiep 88-76, 9641 LK Veendam, tel. 0598-631327.

* Penningmeester van de gemeente Deventer is: D.E.K. Klein, Koolwijze 21, 7423 GJ Deventer, tel. 0570-653140.

* Secretaris van de gemeente Deventer is: P. van Amersvoort, Bronsinklaan 53, 7421 EM Deventer, tel. 0570-650758.

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat zij voor ons heeft betekend, geven wij u kennis, dat door haar Heer en Heiland is thuisgehaald, mijn lieve vrouw, onze lieve moeder, groot- en overgrootmoeder

SAAR AEILKEMA

op de leeftijd van 82 jaar.

Echtgenote van Mans Mostert

Torrance U.S.A. 27 september 1995

H. Mostert
Ada en Dick
Fieneke en Mike
Chris en Joni

Klein- en achterkleinkinderen

Correspondentie adres:
18404 Elgar Avenue
Torrance Californië 90504

*"Al de weg leidt mij mijn Heiland,
wat verlang mijn ziel dan meer."*

In dat vertrouwen is in de leeftijd van
87 jaar van ons heengegaan onze
broeder

WILLEM BAARTSE

Eindhoven, 25 september 1995

Baptisten gemeente Eindhoven

*"De beek Gods is vol water,"
Psalm 65: 10b*

Na een welbestede leven, waarbij hij
ook voor anderen veel heeft
betekend, is van ons heen gegaan,
mijn man, onze vader, schoonvader,
grootvader, broer, zwager en oom

Mr PIETER MOSTERT

24 oktober 1992-30 september 1995

Corr. adres: Uit aller naam:
Tasmanstraat 95 M.E. Mostert-
2518VL Bos.
s-Gravenhage

Op 27 september 1995 werd door
haar Heer en Heiland thuisgehaald
onze zuster

**AUGUSTA GEERTRUIDA
JANTJE HOOGTEYLING-
MOSTERT**

op de leeftijd van 72 jaar

sinds 23 juli 1984 weduwe van Daniël
Hoogteyling

Baptisten gemeente Harderwijk

Na een moedig gedragen lijden heeft
de Heer op 20 september 1995 tot
Zich genomen onze zuster

**TRIJNTJE HAZELHOFF-
DE JONGE**

op de leeftijd van 55 jaar

Sinds 1 april 1937 weduwe van
Nico Hazelhoff

Baptisten gemeente Veendam

*"Maar in dit alles zijn wij meer dan
overwinnaars door Hem, die ons
heeft liefgehad." (Rom. 8:37)*

Dankbaar zijn we voor alles wat zij
voor ons heeft betekend. Wij mochten
er getuige van zijn dat de Here Jezus
onze lieve moeder en oma

**AUGUSTA GEERTRUIDA
JANTJE HOOGTEYLING-
MOSTERT**

tot heerlijkheid heeft bevorderd

Zij is geboren op 25 april 1923 en
sinds 23 juli 1984 weduwe van Daniël
Hoogteyling.

Joop Hoogteyling†
Alida Hoogteyling†
Dineke Hoogteyling
Nico en Jacobine Hoogteyling
Geert-Jan
Cees en Marry Vork
Daniël en Harmke Hoogteyling
Timo en Corine

27 september 1995

Correspondentie-adres:
Lion Cachetstraat 71
3851 ZD Ermelo

De begrafenis heeft inmiddels
plaatsgevonden.

"Zie ik maak alle dingen nieuw"

Op 11 september j.l. is in die
zekerheid door zijn Heer en Heiland
thuisgehaald

br JAN RIEDSTRA

in de leeftijd van 83 jaar

Baptisten gemeente Leeuwarden

*Het aardse huis wordt wel gesloopt,
maar 't hart heeft niet vergeefs gehoopt,
't Staat straks weer overeind.*

Op zondag 10 september 1995 is
door haar Heere en Heiland
thuisgehaald onze zuster

GRIETJE KLEVE-MULDER

op de leeftijd van 94 jaar

Baptisten gemeente IJmuiden

Een onafhankelijke krant zullen we nooit worden

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT.
VAN DAARUIT SCHRIJVEN WE.

4 weken op proef voor f15,-

Bel:06-0224211

(GRATIS)

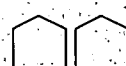
Nederlands Dagblad

Gereformeerd gezinsblad

VAN DER GRAAF

06-0225910

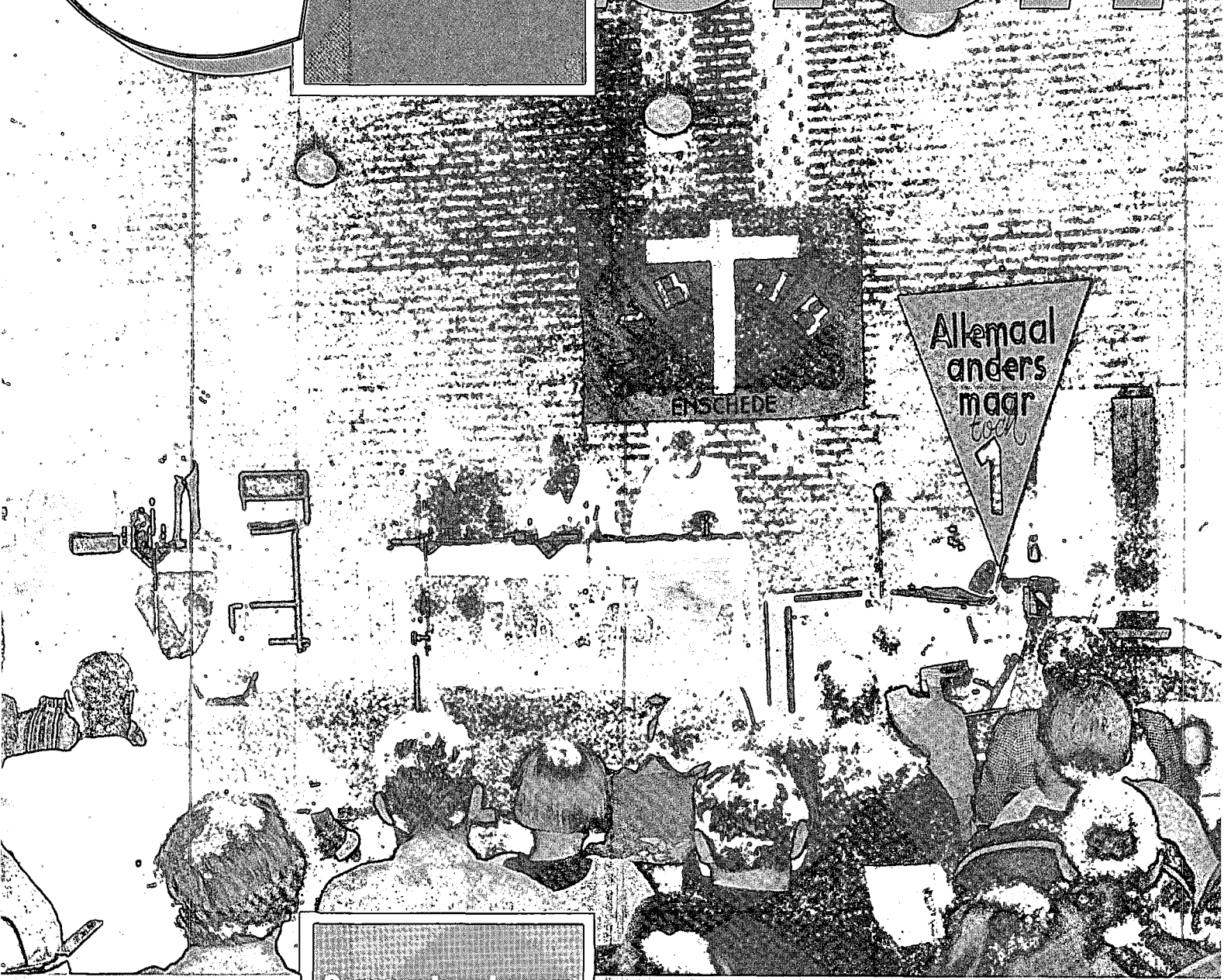

VERHUIZINGEN HULPDIENST

110E JAARGANG NR. 18 - 3 NOVEMBER 1995

de Christen

Gemeenteopbouw:
Kerk zonder
drempel en muren

Generatie X

**Wie haalt het er
uit?**

JAV-vergadering – UC-vertegenwoordigers achter de tafel.

JAV 1995

De jongere lezers van De Christen weten natuurlijk direct waar de letters JAV voor staan. Voor de ouderen even een verklaring: JAV betekent Jongeren Algemene Vergadering. Die wordt jaarlijks door de NBJB enkele weken voor de Algemene Vergadering van Unie belegd.

Van vrijdag 6 tot zondag 8 oktober waren jongeren uit een aantal – lang niet alle – gemeenten naar Enschede gekomen. Voor de openingsbijeenkomst op vrijdag, de ontmoeting met de unie-vertegenwoordigers op zaterdag en de dienst op zondag. Zaterdag konden de 62 spreek- en stemgerechtigden de afgevaardigden van NBJB, NBVB, DC, UZC, CvdO, ECU en UC aan de tand voelen. De jaarverslagen van de unie-AV waren opgenomen in het JAV-boek. Net als bij de 'gewone' AV moesten zij hun stemkaarten gebruiken en hun gemeente noemen.

Het waren, net als bij de officiële AV, meestal dezelfde die steeds achter de microfoon stonden. Ze hadden hun huiswerk goed gedaan, al werd er wel eens naar de bekende weg gevraagd: Er werden veel zinnige en betrokken vragen gesteld. Bij het jaarverslag van De Christen kwam de vraag waarom er een paar vacatures bleven in de redactie. We legden uit dat de gemeenten, naast de UC en de redactie van DC, kandidaten konden zoeken, maar ze blijkbaar niet konden vinden. Toen kwam de vraag op waarom aan de gemeenteleden niet gevraagd werd kandidaten te noemen. Zo kwam boven water dat gemeenteleden vaak niets weten van vacatures in unie-instanties, omdat dat meestal door de raden of AV-commissies van de gemeenten wordt afgewerkt. Dat gaf de overweging of de UC de lijst met vacatures niet alleen aan de secretarissen van de gemeenten zou moeten sturen, maar ook publiceren in DC.

De leden van de commissies werden na de bespreking nog niet losgelaten. Elke commissie was gevraagd 2 stellingen in te diepen op het jaarthema 'Allemaal anders, en toch 1'. Dat leverde 16 prikkelende, uitdagende en tot nadenken stemmende stellingen op, die door het panel van commissieleden verdedigd moesten worden. Jong en oud nam vol animo deel aan dit gebeuren, dat nog spannender was dan de bespreking van de verslagen.

Hoe zinvol is zo'n JAV? Daar werd en wordt verschillend over gedacht. Een aantal malen was ik op de JAV voor een of andere commissie. Ik denk dat de JAV beantwoordt aan het doel: Wat er in de unie leeft naar de jongeren te brengen en andersom. Wederzijds werd er naar elkaar geluisterd en was er begrip voor elkaar. En misschien zien we enkelen nog eens achter de microfoon van een AV.

Wel ben ik met een vraag naar huis gegaan. Bij de bespreking van het jaarverslag van DC was er slechts één nogal negatieve beoordeling over de inhoud: Waarom waren er dan 29 stemmen "moet anders", slechts 14 "ga zo door" en 19 "ik weet het niet"...

H.G. de Winkel

Agenda

8 nov.	Gewestelijke zendingsavond (Sneek)
6-7/8-9 nov	Trainingsdagen NBVB
12-13/14-15	feb: idem
16 mrt '96	Zendingsdag (Zwolle)
23-24 apr '96	Conferentie Broederschap van Voorgangers (De Bron, Dalfsen)

De Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks; abonnementsprijs f 57,- per jaar; buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin. De kopij dient uiterlijk 14 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Westbroek)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-284494/284457, fax 030-251798, giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten. Alle advertenties opgeven aan het Unie-bureau.

ISSN 0167-2355

INHOUD

L. Schipper	Actueel: De waanzin van de werkelijkheid	3
T. v.d. Leer	Nieuwe taken voor een kerk zonder drempel en muren	4,5
G.J. Blanken	Generatie X	6,7
	Verslag: Jongeren Algemene Vergadering	8,9
Y. Horjus	'Je hebt een persoon nodig die het er uit haalt'	10
	Uit de gemeenten	11
C. de Jong	'We have a hope', verslag General Conference	
	Zevende-dags Adventisten	12
L. Schipper	Bijbel: Hagar, een mens levend in de marge	13
	Boeken	14
	Diversen	15

De waanzin van de werkelijkheid

Een avondje voor de TV met de zapbox in de hand levert een aardig beeld van de werkelijkheid op. Elk TV-net heeft zo zijn eigen reality-TV en zijn talkshows over levensechte onderwerpen. Gretig kijken we naar de buis en laten ons gewillig meeslepen door het ongeluk van ons geheel onbekende personen. We schudden ons hoofd en kijken elkaar meewarig aan. "Het is toch vreselijk gesteld met de wereld waarin we leven", zeggen we tegen elkaar. En vrolijk zappen we naar een volgende net, op zoek naar nog meer slachtoffers van ongelukken, misdrijven, burenruzies en familievetes. Het lijkt wel of we er niet genoeg van kunnen krijgen.

Misschien ligt daarin wel het antwoord op de vraag. Het zien en luisteren naar het leed van een ander schenkt ons genoegen, omdat het ons doet beseffen dat we het zelf nog niet zo slecht getroffen hebben. We trekken ons als het ware op aan de harde werkelijkheid van onze medemens.

Ieder mens is waardevol

Kijkend in de spiegel van de pijn en het verdriet van onze naaste geeft ons het gevoel het nog niet zo slecht getroffen te hebben met ons eigen leven. En dat terwijl de tevredenheid met ons eigen leven, waarin ook pijn en verdriet en angst is, uit onszelf zou moeten komen. Het accepteren van de harde werkelijkheid van het leven, waaraan niemand zich kan onttrekken, lijkt gemakkelijker over de rug van een ander. Maar uiteindelijk brengt ons dat leegte.

Acceptatie moet uit onszelf komen, eigenwaarde moet uit onszelf komen. Acceptatie kan uit ons geloof komen, eigenwaarde kan uit ons geloof komen. Gewoon omdat God ons accepteert zoals wij zijn: mensen levend in een harde werkelijkheid. Zieke mensen, verdrietige mensen, angstige mensen, verloren mensen. Maar altijd mensen met wie God op weg blijft gaan.

Geloven in die God plaatst onze harde werkelijkheid in een ander perspectief. Zo'n God geeft de harde werkelijkheid een plaats in ons leven. Zo'n God geeft waarde aan ons leven, wat daarin ook gebeurt. Reality-TV? Het kan mij gestolen worden!!

Linda Schipper

Br. W.J. de Zwart afgetreden

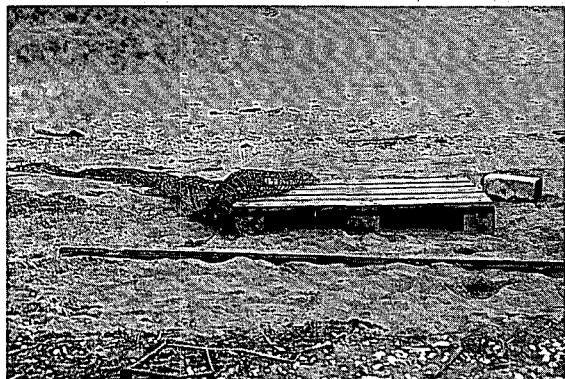
Onze redacteur br. W.J. de Zwart heeft meegedeeld dat hij zijn taak als redacteur van DC heeft moeten neerleggen, omdat zijn lichamelijke toestand dit werk niet meer toelaat.

De redactie heeft met spijt hiervan kennis genomen en deelt in de zorgen over de gezondheidstoestand van br. De Zwart. Wij zullen zijn doordachte en doorleefde bijdragen missen.

Br. De Zwart heeft om dezelfde reden eveneens moeten bedanken voor zijn werk in de redactiewerkgroep van de GBS.

H.G. de Winkel

FOTO: Y. HORJUS
KUKEN NAAR ROTZOOI...

heid blootleggen over de meest uiteenlopende onderwerpen. Onvoorstelbaar groot is de stroom van pijn en verdriet, van angst en verlies, dat ons elke dag via de beeldbuis overvalt. Sommige beelden zijn ronduit schokkend; sommige beelden delen ons het onvoorstelbare verdriet van mensen mee. En onder het mom "Reality-TV", slikken we het voor zoete koek. Want eerlijk is eerlijk: u en ik kijken er naar!

Reality-TV

Sinds het publieke omroepbestel is aangevuld met commerciële zenders is het mogelijk zeven nederlandse TV-zenders te ontvangen. Dat betekent een onvoorstelbare hoeveelheid aan zenduren, die moeten worden gevuld met TV-programma's. Daartegenover staat natuurlijk een budget. Het omzetten van het aantal zenduren en het beschikbare budget in een voor de kijkers aantrekkelijke programmering is beslist een hele klus. Een groot gedeelte van het geld verdwijnt in het aankopen van speelfilms, (soap)series en ideeën voor spelprogramma's. De resterende tijd moet worden opgevuld met lowbudget programma's.

En dus schuimen video-teams de snelwegen af op zoek naar verkeersongelukken, waarbij gewonden en doden betrokken zijn; schietpartijen worden gereconstrueerd; de ingang van de spoedeisende hulp van ziekenhuis nauwlettend in de gaten gehouden.

En dan zijn er natuurlijk de talkshows, al dan niet uit het buitenland aangekocht, waarin 'gewone' mensen hun ziel en zalig-

De werkelijkheid is hard, wij willen haar zien en horen

Wat is dat toch in ons mensen, dat wij zo onbeschaamd kunnen kijken naar andere mensen, wiens werkelijkheid vol verdriet en pijn is? Die vraag stel ik mezelf telkens weer als ik al zappend toch weer blijf hangen bij het beeldbuisbreed uitgemeten (soms) lief en (meestal) leed van mijn medemens.

Waar komt die behoefte toch vandaan om ons eigen leven, onze eigen werkelijkheid te spiegelen aan het leven van een ander?

Waarom willen we een ander mens in een brandend huis zien?

Waarom willen we medemens horen huilen, omdat ze in het verleden zijn misbruikt?

Waarom willen we een medemens horen vertellen over het verdriet van de dood of van een echtscheiding?

Waarom willen we een ander mens horen vertellen over de moeite en de pijn en de beperkingen van een ernstige ziekte?

De werkelijkheid van onze medemens is vaak zoveel harder dan ons eigen leven.

Actueel

Hebben we nog een woord voor de wereld?

NIEUWE TAKEN VOOR EEN KERK ZONDER DREMPEL EN MUREN

Dé grote vraag waarvoor we als kerken in het Westen op de drempel van het jaar 2000 staan is, of het ons nog lukken zal de huidige generatie echt áán te spreken met het evangelie. Drie recent verschenen boeken bepleiten dat dit alleen mogelijk is ten koste van heel veel heilige huisjes en tradities.

In de titel van dit artikel heb ik de drie boektitels verwerkt, resp. *Nieuwe taken voor de kerk van nu* (Tom Wright, Boekencentrum), *Kerk zonder drempel* (Willow Creek Nederland) en *Kerk zonder muren* (Jim Petersen, Kok Voorhoeve). Ik wil eerst de inhoud er in grote lijnen van weergeven om vervolgens enkele conclusies te trekken met het oog op onze geloofsgemeenschap.

Nieuwe taken

Bijbels-theologisch gezien is dit zonder meer het beste van de drie boeken. Het gaat de auteur om twee dingen: een analyse van de hedendaagse cultuur en een analyse van de kern van het evangelie. Beide gebeurt grondig. Krachtig verzet Wright zich tegen elke vorm van dualisme. Het evangelie is veel méér dan een privé-optie die de rest van het leven onberoerd laat. Daarom wordt ook radicaal afgerekend met elke vorm van onderscheid tussen Jezus als Heiland en Heer (is niet te scheiden) en de opdracht tot evangelisatie en dienst, want ook die zijn niet te scheiden. Wij bekeren ons van de afgoden om de levende en waarachtige God te dienen (1 Thes. 1:9) en zoals de macht van de afgoden ons hele bestaan doortrekt (doortrok?), zo nu de macht van Jezus!

Moderne afgoden

Uitvoerig gaat Wright in op de moderne afgoden: Mars (oorlog en geweld), Mammon (geld en het primaat van de economie), Aphrodite (ongebonden sexualiteit), Gaia (vergoddelijkheid van de natuur, pantheïsme, New Age), Bacchus en de goden van de buik, idealisering van wetenschap en techniek en de moderne vorm van polytheïsme: het relativistische pluralisme. Wright benadrukt dat alleen aanbidding van de ware God de 'heilighdommen' van deze 'goden' omver kan werpen. Aanbidding dan in z'n volle – bijbelse – breedte: Jezus Heer laten zijn over je geld, je sexualiteit, de natuur (een legitieme

'groene' theologie is nodig en mogelijk), enz. Daarbij bedenkend dat een mens wordt wat hij/zij aanbidt (Ps. 115:8) en in de macht daarvan komt. Dan kun je maar beter Jezus aanbidden! Wright noemt een heel aantal vernieuwingsbewegingen die de Here God z.i. gegeven heeft om het mogelijk te maken dat de kerk van nu haar nieuwe taken (confrontatie met de machten en het Heer-zijn van Jezus op alle terreinen van het leven) op kan pakken. Hij spreekt dan over vernieuwingsbewegingen op het terrein van de liturgie, lofprijzing, oecumene, charismata, sociale verantwoordelijkheid, dienst der genezing en bijbelonderzoek. Hij waarschuwt voor verabsolutering van één van deze bewegingen: 'Het is van vitaal belang dat de verschillende vernieuwingsbewegingen die wij nu zien in de kerk, niet verworden tot nieuwe partijen of variaties op de oude, maar dat zij de kerk verenigen en versterken zodat die één front kan vormen ten opzichte van de wereld'.

Kerk zonder muren

Ook Jim Petersen verzet zich tegen 'de heropstanding van de heidense goden' en verwijst dan deels naar dezelfde terreinen. Hij gelooft dat ook de geseculariseerde mens telkens weer naar nieuwe 'gouden kalveren' op zoek zal gaan en het is bepaald niet vanzelfsprekend meer dat mensen het door de kerk gepredikte evangelie zullen prefereren boven deze 'gouden kalveren'. Als we de kloof onderschatten die werkelijk bestaat tussen de niet-gelovige en het geloof in Christus, zullen we falen. Over die kloof zegt Petersen hele behartenswaardige dingen: 'In onze kerken staan de preek en het gebouw nog altijd centraal. Het gevolg is dat we alleen die mensen weten te bereiken die bereid zijn de eerste stap te zetten, maar de rest missen'. In het algemeen hanteren we twee onjuiste vooronderstellingen: 'Ten eerste gaan we ervan uit dat we

de wereld naar ons toe kunnen laten komen en ten tweede gaan we ervan uit dat we, als ze komen, alles in huis hebben om aan hun behoeften te voldoen'.

Subcultuur schept kloof

Dat kerken vaak zo'n specifieke subcultuur vormen schept niet alleen een extra kloof naar buitenkerkelijken, maar zorgt er óók nog eens voor dat als er toch mensen tot geloof komen, zij zich door hun (min of meer 'gedwongen') aanpassing zo snel van hun familie en vrienden vervreemden, dat de 'natuurlijke' voortgang van het evangelie langs die weg vrijwel direct wordt geblokkeerd.

Veel van wat Petersen over deze dingen zegt, snijdt hout en snijdt tevens diep in eigen (kerkelijk) vlees. Jammer genoeg stelt het slot van zijn boek wat teleur, als zijn 'oplossing' blijkt te bestaan in de vorming van zgn. 'apostolische teams'; parakerkelijk-achtige bewegingen die zich op specifieke doelgroepen richten.

Willow Creek

Maar daarom is het goed om, na het theologisch vloertje door Wright te hebben laten leggen en door Petersen uitgedaagd te zijn om aan de functie van de kerk naar *buiten* (zending en dienst) *minimaal* dezelfde inzet van mensen, tijd en geld te geven als aan de functie van de kerk naar *binnen* (gebouw, pastoraat, toerusting), bij Willow Creek te rade te gaan 'hoe de gemeente van Christus ongelovige mensen kan bereiken' (ondertitel van het boek). Dat het kan, daarvan is Willow Creek zelf een niet te loochenen bewijs. In minder dan 20 jaar tijd groeide deze kerk van een kleine jongerengroep uit tot over 2500 gemeenteleden. Wekelijks overschrijdt het aantal – vaak buitenkerkelijke – bezoekers de 20.000.

Niet nabootsen

Nu weet ik dat wij nuchtere Hollanders over het algemeen wat huiverig staan tegenover dergelijke Amerikaanse succesverhalen, ikzelf niet in het minst. Het aardige is echter dat de mensen van Willow Creek dit zelf ook onderkennen en er al in het voorwoord voor waarschuwen dat dit voorbeeld niet klakkeloos nagebootst dient te worden. Het hele boek is zo opgezet dat je enerzijds precies in de gaten

krijgt hoe het in Willow Creek zelf allemaal functioneert, maar tegelijkertijd middelen krijgt aangereikt om de principes erachter op je eigen wijze in je eigen con-

text toe te passen. Elk hoofdstuk eindigt met een rijtje 'overdraagbare principes' en daar is ontzettend veel uit te halen! Een groot deel van het 'succes' van Willow Creek is waarschijnlijk te danken aan het onderscheid dat men maakt tussen evangelisatie en toerusting en de daaruit voortvloeiende consequentie van onderscheiden diensten voor zoekenden en diensten voor gelovigen: 'Belangstellenden hebben behoefte aan een eenvoudige, heldere presentatie van het evangelie en een sfeer waarin ze anoniem kunnen blijven. Gelovigen hebben behoefte aan gezamenlijke aanbidding en diepgaand onderwijs vanuit de bijbel'. De diensten voor zoekenden kenmerken zich door eigentijdse muziek (waarbij er voor en niet door de aanwezigen gezongen wordt!), drama en een relevante rake bijbelse boodschap.

Vijf kernwaarden

De vijf kernwaarden voor elke eredienst (maar ook bijv. voor de zgn. kerngroepen van max. 10 personen) zijn: creativiteit, uitmuntendheid (is iets anders dan perfectie!), integriteit, evaluatie (voortdurend en altijd weer!) en gemeenschap. Over dat laatste wordt opgemerkt: 'Offer nooit relaties op aan het bereiken van een bepaald doel. Het gaat om mensen, niet om resultaten'.

En wij?

Wat kunnen wij als baptistengemeenten in Nederland met deze boeken? Om te beginnen met Wright erkennen dat grondige theologische bezinning noodzaak is om de 'afgoden' van onze tijd te kunnen ontmaskeren en er een *relevant* evangelie tegenover te zetten. Als ik denk aan de vernieuwingsbewegingen die hij noemt, dan denk ik dat onze kracht is dat we er nooit één eenzijdig hebben omhelst en dat we voort moeten gaan de sterke kanten ervan in ons gemeentelven te integreren: liturgie (meer aandacht voor rituelen en symbolen, m.n. in de Veertigdagentijd), lofprijzing (Opwekkingsbundel, Praise-

avonden), oecumene (niet meer zo angstig afhoudend, maar zelfbewust bijdragend en ontvangend), charismata en dienst der genezing (op evenwichtige wijze ruimte voor zaken als ziekenzalving e.d.), sociale verantwoordelijkheid (ver weg 'lukt' het wel, Afrika en Moldavië - maar dicht bij huis is het veelal nog een 'stiefkindje') en bijbelonderzoek (oppassen voor een 'beknotted' bijbel - de term is van Petersen - die ons zicht op het geheel beperkt en geen nieuwe dingen meer kan leren).

Kloof overbruggen

Bij Petersen moeten we in de leer als het gaat om de enorme kloof tussen cultuur en taal in onze gemeenten en die van de mensen die rondom onze kerkgebouwen wonen. Zijn we het ermee eens dat we minstens evenveel menskracht, tijd en geld aan die mensen zouden moeten besteden, als aan onszelf? En zo ja, hoe gaan we dat dan doen?

Al bezig zijnde daarmee kom je dan vanzelf bij Willow Creek, waar we vooralsnog m.i. genoeg 'huiswerk' van opkrijgen in de vorm van de vijf kernwaarden. Hoe zit het met de creativiteit in onze diensten, in de aankleding van het gebouw (gastvrij, kleurrijk, uitnodigend?), in ons jongeren- en verenigingswerk? Is er ruimte voor experimenteren met nieuwe vormen, andere muziek, drama en mime?

Wat de uitmuntendheid betreft denk ik dat we er veel kritischer op moeten worden hoe onze diensten, maar ook hoe het geheel van onze presentatie naar buiten toe, in elkaar steekt. De kwaliteit van de inhoud (het evangelie van Jezus Christus!) moet zich veel meer weerspiegelen in de kwaliteit van de verpakking. Hoe vaak evalueren wij eigenlijk onze erediensten, ons verenigingsleven, ons evangelisatiewerk, zangkoor, zusterhulp en noem maar op? Of zijn het allemaal instituties geworden die elke verandering als een bedreiging zien?

Gemeenschap

Het meest wezenlijke punt lijkt mij echter de gemeenschap. Het is naar mijn overtuiging de kwaliteit van onze geloofsgemeenschap waarmee onze geloofwaardigheid en aantrekkingskracht in de huidige geseculariseerde en verindividualiseerde samenleving staat of valt. Ik ben op dit punt niet optimistisch, maar vrees dat ook hier geldt, waarover Petersen in het algemeen schrijft, 'dat de wereld veelal eerder bij ons is, dan dat wij bij de wereld zijn'. M.a.w.: wij zijn zelf zo gepokt en gemazeld in het individualisme, materialisme en consumptisme van onze maatschappij, dat dit 'virus' ook de gemeente zelf heeft aangetast. Daarom zal daar het vernieuwingsproces moeten beginnen. Bij een hernieuwd be-

sef dat lidmaatschap van de gemeente betekent je plaats innemen in het lichaam, verantwoordelijkheid dragen en dienen met de gaven en mogelijkheden die je hebt. En bij het hernieuwde besef en de visie dat de gemeente als geheel er is om de wereld te *dienen* met de liefde van Christus en dat veel, heel veel van onze heilige huisjes en tradities bereidwillig moeten worden opgeofferd om buitenkerkelijken te bereiken.

Bill Hybels, de oprichter en hoofdpredikant van Willow Creek, zegt het zo: 'Als ik ooit een nietszeggende boodschap breng, als wij geen kerk zijn die bruist van leven en creativiteit en die risico's durft te nemen, als wij ooit mensen vervelen met het evangelie of met het begrip kerk, dan moeten we andere wegen vinden'.

Teun van der Leer (voorganger Arnhem-Centrum)

[N.B. 21 Februari 1996 is Bill Hybels een dag in Nederland in de Jaarbeurs in Utrecht. Info: 0115-3411; hier kunt ook het boek Kerk zonder drempel bestellen]

SEMINAR

Kerk voor Onkerkelijken

Jaarbeurs - Utrecht

21 FEBRUARI 1996

Willow Creek

GENERATIE "X"

De sfeer waarin er over jongeren en jeugdcultuur gesproken wordt kan nogal verschillen. Optimisten en pessimisten staan soms radicaal tegenover elkaar.

Ouders, Jeugdleiders, Leraren, Hulpverleners willen nog wel eens de kant kiezen van het cultuur-pessimisme: het gaat niet goed met onze cultuur; en jongeren nemen een voortrekkers-positie in in die negatieve ontwikkeling.

Ik moet eerlijk toegeven dat die pessimistische kant mij altijd wel aangetrokken heeft. Zo heb ik een aantal jaren geleden in artikelen en lezingen nogal eens verwezen naar de theorieën van Christopher Lasch en Neil Postman, twee onverbetterlijke pessimisten.

Christopher Lasch is een (vorig jaar overleden) Amerikaans historicus die vooral bekend is geworden door boeken waarin hij de Amerikaanse cultuur analyseerde. Hij constateerde dat het psychologische ziektebeeld van het 'narcisme' de hele westerse/amerikaanse cultuur bepaalde.

Een aantal kenmerken van die ziekte:

- Weinig of geen besef van geschiedenis, van het staan in een traditie;
- De onmacht om echt intieme contacten aan te gaan;
- Overdreven belangstelling voor het eigen lichaam en de eigen gezondheid;
- Ondanks het vele spreken over 'authenticiteitsgevoelens': moeite hebben met het herkennen van eigenlijke behoeften. (needs) temidden van de vele wensen en begeerten (greesds).

Deze kenmerken ontstonden volgens Lasch vooral vanuit een ongezonde opvoedings-situatie. Het gezin (de 'Haven in een Harteloze Wereld', zoals één van Lasch' boeken heet) is steeds minder de plek waarin kinderen een unieke eenheid van 'Liefde en Discipline' aangeboden krijgen.

Neil Postman is een (ook al Amerikaanse) media-socioloog. Hij heeft er op gewezen dat het feit dat we een 'beeldcultuur' zijn geworden ons hele denken heeft veranderd. De cultuur van het geschreven woord vroeg om concentratie, kennis, zelfbeheersing, kalmte, meningsvorming etc. Beelden daarentegen kunnen lekker snel worden geconsumeerd, vragen om weinig voorkennis, geven wel een bepaald gevoel, maar vragen niet om een mening, kortom, beelden scheppen een 'hier-en-nu'-wereldje waar je heerlijk in

kan onderduiken. "We Amuseren ons Kaptot" luidt de Nederlandse titel van één van zijn bekendste boeken.

De boeken waarin Lasch en Postman hun analyses bekend maakten zijn al wat jaartjes oud. Er valt echter genoeg onderzoeksmateriaal uit recente onderzoeken (ook Nederlandse) te halen om te onderstrepen dat de ontwikkelingen niet echt een andere wending hebben genomen. Jongeren leven nog steeds 'fragmentarisch', in het 'hier en nu'. De 'Taal van het Beeld' heeft nu naast de t.v. ook de PC veroverd. In de vorm van het Internet krijgen we letterlijk 'de wereld' aan contextloze informatie over ons uitgestort.

Terug naar...

In de lijn van deze pessimistische constatering volgen meestal pleidooien voor een terugkeer naar duidelijke waarden en normen, beperking van de invloed van moderne media, en eëherstel voor het gezin en het waarheidsbegrip. Naast de al genoemde ouders, jeugdleiders, leraren en hulpverleners zijn met name politici goed in het doen van dergelijke oproepen: zo pleitte CDA-fractieleider Heerma voor een 'minister van gezinszaken' en het bijbrengen van 'grenzen aan de gedragsvrijheid van kinderen', en deed (wie anders) VVD-Bolkestein een duits in hetzelfde zakje door onlangs te beweren dat ouders hun kinderen weer moeten leren 'de waarheid te spreken', en 'respect te hebben voor elkaar'. Nu is dat natuurlijk allemaal heel waardevol, en politici moeten dat soort dingen – op politiek interessante momenten – maar rustig blijven roepen! Ik vraag me alleen steeds meer af wat het nut is van dat soort 'terug naar de basis'-taal. Ik twijfel steeds meer aan goed bedoelde 'pessimisten'-logica. Aan mensen die jongeren weer 'in het gareel' willen krijgen, weer controle op de zaak willen krijgen. Mensen die pas weer rustig kunnen adem halen als ontwikkelingen zijn teruggebracht tot voor hen herkenbare klanken

en woorden. Ik twijfel steeds meer aan de conclusie dat aan het gedrag en de ontwikkelingen die Postman en Lasch constateren alleen maar negatieve labels moeten hangen.

Maar laat ik niet te wild om me heen redeneren. Laat ik me maar beperken tot kerkelijk jeugdwerk.

Andere generaties:

Zolang we in het kerkelijk jeugdwerk niet beseffen dat we met een echt andere generatie te maken hebben, zolang we dat niet als een gegeven accepteren en daarvanuit gaan werken lopen we een levensgroot gevaar 'een generatie' te gaan missen.

In de literatuur wordt wel onderscheid gemaakt tussen:

De "Boomers":

leden van de 'Baby-boom' generatie: ongeveer 35-49 jaar en echte 'idealisten': de wereld kan en moet veranderd worden. Boomers zijn er o.a. in politieke (bv "De Groenen"), psychologische ("Zelfontplooiing") en religieuze (bv "New Age") varianten.

Generatie "X":

jongeren van 14 tot ongeveer 34; individualistisch, gewend aan visuele, fragmentarische informatie, gevoelig voor presteren en resultaten zien.

Spanningen

In veel gemeenten en Jeugdgroepen zijn "Boomers" bezig met c.q. verantwoordelijk voor jeugdwerk onder Generatie "X". En als jeugdleiders zelf geen Boomers zijn, dan worden ze wel door een grote groep 'Boomers en ouder' kritisch gevolgd. En daaruit kunnen de nodige spanningen ontstaan:

- Jongeren die afhaken omdat ze helemaal geen zin hebben in het 'softe en omslachtige' taalgebruik van sommige leiders.
- Jongeren die absoluut geen verbanden meer leggen tussen hun geloof en de manier waarop ze met andere delen van hun leven omgaan, terwijl deze verbanden voor de 'omstanders' zo vanzelfsprekend zijn, dat ze ze niet eens meer kunnen uitleggen.
- Jeugdleiders die verdacht worden aan-gekeken omdat ze 'wel erg ver gaan' in hun samen optrekken met jongeren.
- Jongeren die 'wagenwijd' ontstaan voor de essentie van het geloof, maar worden afgeschrikt doordat 'instemming met waarden en normen' blijkbaar nog belangrijker is dan bekering.
- Jeugdleiders/gemeentelijk kader die er

van uitgaan dat jongeren nog behoefte hebben aan een soort 'club-sfeer', terwijl jongeren er wel bij willen horen, maar dat 'er' hoeft allang geen vaste groep of club meer te zijn.

Jongeren zijn anders

Dit soort spanningen kan pas verdwijnen als we ons één ding goed realiseren: Jongeren zijn in een aantal opzichten anders.

Generatie X verschilt in een aantal opzichten wezenlijk van de Boomers.

Als we dat doorhebben, en daaruit geen pessimistische conclusies trekken, dan kunnen er nog mooie dingen gebeuren:

- Dan kunnen we ontdekken dat een aantal vanzelfsprekendheden die jongeren aan de kant zetten, uit niet veel meer dan goed misbare (Baptisten-) traditie bestonden.
- Dan kunnen we meemaken dat er nauwelijks een tijd in de wereldgeschiedenis is geweest waarin we meer rechtstreeks tot het hart van jongeren konden spreken dan nu. Zelden hebben er minder traditie, filters en eelt in de weg gezeten.
- Dan zullen we ontdekken dat het met die 'waarden en normen' allemaal best

goed komt. Als wij ze -niet voor onszelf (hoewel?)- maar in onze benadering van jongeren een minder prominente rol laten spelen, konden we wel eens verbaasd staan over de resultaten.

Onszelf zijn

Uiteindelijk heeft het alles te maken met vertrouwen.

Vertrouwen dat het de Heer zelf is, Die Zijn gemeente bouwt.

Vertrouwen dat het Zijn Geest is, Die tot mensenharten spreekt.

Dus: hoeven wij niet zo bang te zijn voor fragmenten, voor onvolledigheid.

Wij kunnen de boel niet met schema's, theorieën en levensbeschouwelijke lessen in elkaar lijmen.

Dus: mogen wij onszelf zijn (daar ontbreekt het nogal eens aan), en kunnen we jongeren zichzelf laten zijn...

Zo hoorde ik van iemand van jeugd met een Opdracht het verhaal dat Billy Graham tijdens de jeugd-avond van één van zijn rally's "DC Talk" had laten spelen, één van de ruigste groepen die er op het christelijk erf te vinden zijn. De groep had flink uitgepakt, en het publiek ging helemaal uit z'n dak. Na afloop kregen de leden van

de groep een stevige omhelzing van de evangelist, die daarna z'n bekende, duidelijke verhaal inculsief bekerings-oproep deed. Van de 78000 aanwezigen in het volgepakte stadion kwamen 5500 mensen naar voren om duidelijk te maken dat ze hun hart aan Jezus wilden geven.

Mooi verhaal, zo op een afstand.

Maar ziet u het in uw gemeente gebeuren, zo'n muziekgroep?

Leuk om zoiets over een Billy Graham rally te horen, maar is er voor alle soorten jongeren plek in uw gemeente?

Durft u de combinatie van 'acceptatie van de (jongeren)cultuur' en 'duidelijke evangelie-verkondiging' aan?

Generatie 'X' is onder ons!

En als we dat niet als bedreiging maar als uitdaging gaan zien, konden er nog wel eens mooie dingen met de kerk, ja; zelfs met het Baptisme in Nederland gebeuren. Ik ben niet zo pessimistisch meer... over jongeren dan.

Ik hoop m'n mening over de kerk ook nog eens te herzien...

Geert Jan Blanken

JAV ENSCHEDE 1995

Beste mensen,

Aan mij de eer om een verslag te schrijven van de JAV 1995 die dit jaar gehouden werd in Enschede, in het weekend van 6, 7 en 8 oktober. Het thema van de JAV was: "Allemaal anders, maar toch 1". Een zeer breed thema waar je - en dat bleek ook uit de JAV - alle kanten mee op kan. Het begon allemaal op vrijdag 6 oktober. Vanaf zeven uur 's avonds was er de gelegenheid tot inschrijving voor de JAV en konden de mensen die van ver kwamen even uitrusten van de lange reis, onder het genot van een lekker bakje koffie. En met ver bedoel ik ook echt ver. Er kwamen mensen uit het hoge noorden, het westen en zelfs uit Sittard was een afgevaardigde aanwezig. Toen iedereen zo ongeveer was gearriveerd kon er worden begonnen met de opening van de JAV 1995.

Het welkomswoord werd gehouden door Martin Meijer, jeugdouderling van de Baptisten Gemeente Enschede. Er werden enkele gospels gezongen onder begeleiding van een prima bandje, waarna Henrike Kok de JAV opende met gebed, waarna weer werd gezongen.

Het publiek werd daarna opgezaaid met twee boeren uit Twente, Harm en Geert, die dachten te weten wat N.B.:J.B. betekende. Volgens hen betekende het Nee Biebel, Ja Biebel, een vraagstuk waar volgens hen sommige jeugdigen nog wel eens mee zitten. De twee boeren gaven de deelnemers ook nog wat Twentse woorden en uitdrukkingen mee, zodat iedereen zich verstaanbaar kon maken in de gastgezinnen.

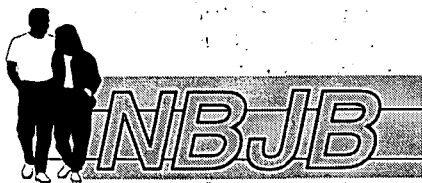
Toen werd de JAV officieel geopend met 'spectaculair vuurwerk en harde donder-

slagen'. Na dit alles werd er een spetterend optreden gegeven door "Bandimi". Deze groep Zairese broeders uit de Baptisten Gemeente Enschede, onder-begeleiding van Bert Kuipers, zorgden voor een mooie afsluiting van deze vrijdagavond.

De eerste stap voor een geweldige JAV was gezet. De deelnemers werden voorge-

JAV-ONTMOETING

JAV-PANEL DISCUSSIE

steld aan de gastgezinnen en zo eindigde de eerste dag.

Na, voor de meesten, een korte nachtrust, begon zaterdag om negen uur 's morgens het eerste vergaderblok. Hierin werd de gang van zaken besproken van de *Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging*, de *Nederlandse Baptisten Vrouwen Beweging* en *De Christen*. Na de koffie c.q. thee was het de beurt aan de *Unie Zendingen Commissie* en de *Commissie van de Opleiding*. Natuurlijk moest er ook nog een hapje gegeten worden en na een heerlijke lunch, door de gastgezinnen gemaakt, kon worden begonnen met het laatste vergaderblok. Hierin was het de beurt aan de *Evangelisatie Commissie der Unie en de Unie Commissie*. Tijdens de vergaderingen kwamen verscheidene deelnemers en afgevaardigden naar voren met hun vragen en opmerkingen.

Na de Pauze werd het thema van de JAV uitgediept in het thema-programma: "Allemaal anders, maar toch 1". Of moest het zijn: "Allemaal anders, maar toch één"? Door de verschillende, eerder genoemde organisaties, waren stellingen op papier gezet die een confronterende werking hadden, een uitermate geschikte manier om een discussie uit te lokken. Die kwam er dan ook. Er werd gediscussieerd van "De verantwoordelijkheid van de jeugd in de gemeente", tot "De positie van buitenlanders in Nederland".

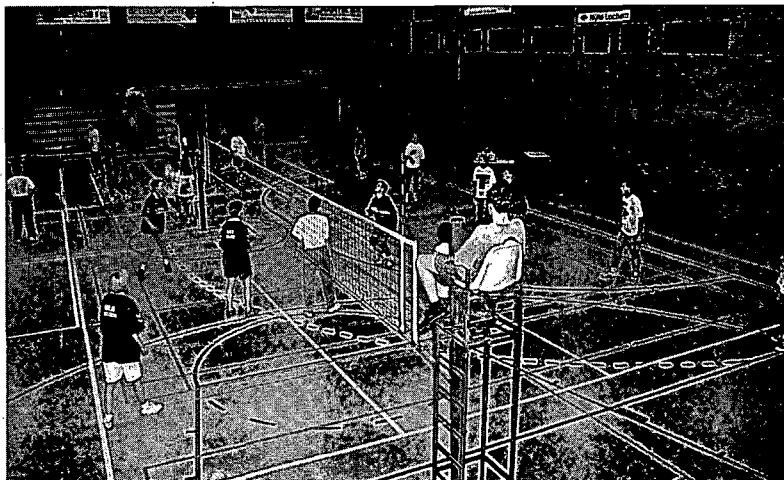
Na het themaprogramma kon het JAV-koor oefenen op het lied dat ze de volgende dag in de dienst ten gehore zouden brengen. En weer was er eten. We mochten genieten van een heerlijke maaltijd waar we de keus hadden uit spaghetti en macaroni met een heerlijke saus. Na de maaltijd maakte iedereen zich klaar voor het sportieve ge-

deelte van deze JAV, het volleybal-toernooi. De vele teams uit heel Baptist Nederland streken voor een plekje bij de laatste drie. Het was uiteindelijk het NBJB-team –

hoe kan het ook anders! – dat aan het langste eind trok. Gefeliciteerd! Met gebed werd het toernooi, en tevens de hele dag, afgesloten. Dat dit nog niet het eind van deze dag was, bleek uit de grote groep JAV'ers die de binnenstad van Enschede opzocht om nog even onder elkaar te zijn. Reuze gezellig!!!

Na een nog kortere nachtrust voor velen, begon de zondagmorgen. De voorganger in de dienst was dominee Pflaum van de Gemeente Enschede. Deze diepte het thema van het weekend nog verder uit in de preek. Verder was er medewerking van het bandje o.l.v. Herman Stukker, het JAV-koor o.l.v. Gea Bijleveld en het jeugdkoor van de Gemeente Enschede o.l.v. Jaap Vonk. Het werd een mooie, vrolijke en gezegende dienst, waarin we de naam van onze Heer Jezus Christus mochten verheerlijken en verhogen. Na de dienst was er weer koffie en thee. In het zonnetje werd daarna genoten van de lunch. Het eind van de JAV kwam in zicht.

Om half drie begon de evaluatie. Deze begon een beetje tam, maar na een tijdje kwamen de vragen en opmerkingen tevoorschijn en werd het toch een zinvolle

JAV-VOLLEYBAL

JAV-VERGADERING

evaluatie, die overigens goed geleid werd door Nico Wever. Na de evaluatie was er het afscheid. Ja, ook dat hoort bij een JAV. Er waren weer vele contacten gelegd en oude vrienden hadden elkaar weer gezien. Met veel getoeter en gezwaai verlieten auto's het kerkplein, mensen stapten op de bus en verdwenen uit het zicht. Het werd rustig in Enschede.

Een geslaagde JAV was ten einde gekomen. Laten we hopen dat een evenement als de JAV, die zo belangrijk is voor de jeugd, elk jaar weer terug komt en dat er steeds meer bezoekers mogen komen. Want we moeten onthouden: *De jeugd van vandaag is de Gemeente van morgen!*, of is ze al de Gemeente van vandaag? Tot slot wil ik de organisatoren hartelijk bedanken voor het vele werk dat zij in zeer korte tijd verzet hebben. Het was een geweldige JAV!!!

Met vriendelijke groet,

Jeroen te Lindert

Baptisten Gemeente Enschede
(voor insiders: Geert)

20 + WEEKEND

17 en 18 november

De Strubben, Schoonloo

Thema: "Waar ben je?"

Spreker: Joop Strietman (O.M.)

Ons leven speelt zich tegenwoordig af in vele hokjes: studie, werk, thuis, vrienden (weer onder te verdelen in van de sportclub, van de kerk, enz.), gemeente, enz. Vroeger hoorde geloof en Christen-zijn als vanzelfsprekend bij heel je leven, hoe is dat nu?

- Waar sta je in je relatie tot God?
- Hoort God bij je hele leven?
- Wat heeft Hij te zeggen over jouw leven?

LET OP: Het weekend is van vrijdagavond ± 19.30 uur tot zaterdag 19.00 uur. De zondag is vervallen.

Kosten voor het weekend zijn f 30,-.

Voor meer informatie en aanmelding kun je bellen met:
Het Jeugdburo 0512-515687.

WEER BESCHIKBAAR VEEL GEVRAAGD

Videofilm voor uw verenigings-avond!

'DE WEG VAN HET WOORD'

(duur 26 minuten)

De film laat zien hoe Gods Woord in ons land en in onze gemeenten is gekomen.

Beschikbaar voor o.a.:

- gespreksgroepen
- zusterhulp
- jeugd
- ouderengroep

Te leen – gratis!

Bel: 05911-2079 Rier Boer
en de film wordt u toegestuurd.

G.B.S.

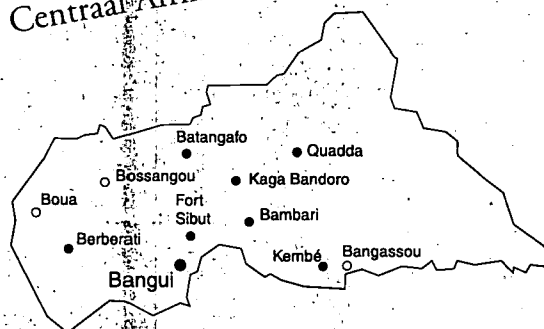
GBS werkgroep voorlichting

Zendingsdag 16 Maart 1996 Zwolle

In de Baptistenkerk Aanvang: 10.30 uur
Zamenhofsingel 15

Op weg met
een belofte

Vanaf 10.00 uur staat de koffie voor u klaar...

'Je hebt een persoon nodig die het eruit haalt'

Exegese van een kranteartikel

Onlangs berichtte 'Trouw' over een Samen-op-Weg-gemeente die, geheel tegen de landelijke tendens in, op een opmerkelijke wijze blijkt te groeien. Die gemeente is te vinden in de plaatsjes Berlicum-Rosmalen. De kerk is te klein geworden. Op hoogtijdagen als kerst en pasen is het passen en meten en daarom zijn er ambitieuze plannen om te gaan verbouwen. Het kranteartikel over deze SoW-gemeente is de moeite waard om te bespreken. Het is niet moeilijk een aantal mechanismen te herkennen, die voor gemeenteopbouw elders aanspraak kunnen maken op algemene geldigheid. Vandaar een exegese van een kranteartikel.

Een stukje geschiedenis

In 1991 gingen de lokale gereformeerde en hervormde gemeenten samen en vormden toen een gezamenlijke kerkgemeenschap van zeshonderd leden. In de daaropvolgende jaren groeide deze kerk naar een ledental van achthonderd. De groei valt vooral toe te schrijven aan het actieve beleid m.b.t. het benaderen van nieuwwelingen. Men had ontdekt dat in de nieuwbouwwijken van Rosmalen zich jonge gezinnen hadden gevestigd, die in hun vorige woonplaatsen bij een protestants christelijke gemeenschap hadden behoord. Deze gezinnen werden binnen twee maanden bezocht door een wijkouderling of de predikant, ds. Floors. Er is nu een 'netwerk' opgezet voor deze nieuwwelingen om hen zo goed mogelijk te integreren in de gemeente. Door dit actieve beleid wordt het verschijnsel tegengegaan dat mensen die eerst in hun vroegere kerkelijke gemeente meelevend waren in een nieuwe woonplaats de anonimiteit induiken.

Een persoonlijk getuigenis

De verslaggever van 'Trouw' laat een lid van deze gemeente aan het woord. Zij en haar man werden vier jaar geleden persoonlijk benaderd door ds. Floors. 'Ik heb dat als heel plezierig ervaren. Je krijgt het gevoel dat je er echt bij hoort. Wij waren al jaren niet meer in de kerk geweest, maar we wilden wel graag een nieuwe start maken.' Het telefoontje van ds. Floors was voor het echtpaar net het duwtje dat ze nodig hadden. 'Het is een kleine gemeente waarin je snel wordt opgenomen. Je voelt je verbonden met iedereen en gaat niet op in de massa.'

Gemeentegeroel gekregen

Ds. Floors benadrukt in dit artikel de ver-

bondenheid en de kleinschaligheid. Hij noemt ze 'belangrijke schakels in het groeigehem van de gemeente'. De mensen voelen zich daardoor aangesproken en zijn snel geneigd mee te doen en weer bij te kerk te horen. Door zijn toedoen is het pastoraat in de gemeente zo georganiseerd dat iedereen een plekje heeft. Ook mensen die niet in de kerk komen zijn welkom in het theologisch café (laagdrempelige bijeenkomst met gastsprekers). Daarnaast is een leerhuis voor gemeenteleden opgezet, waarin men met elkaar de bijbel leest. Dit alles ontlokte de geïnterviewde mevrouw de uitspraak: 'we hebben een echt gemeentegeroel gekregen'. Deze uitdrukking zal bij ons warme gevoelens oproepen. Spreken wij ook niet graag over 'gemeentebesef' of heeft dit woord zichzelf bij ons al overleefd?

Bepalende rol van de predikant

De rol van ds. Floors in het succes van de gemeente blijkt groot. Nogmaals de geïnterviewde mevrouw: 'Ds. Floors is een grote drijfveer. Hij voelt zich verbonden met de mensen en je voelt je persoonlijk aangesproken. Je merkt het ook in de diensten. Het is niet zo van 'hier is de dominee'. Hij staat er gewoon tussen.' De predikant vervult een samenbindende en stimulerende rol. Hij weet groepen mensen op elkaar te betrekken en heeft de erediens, die overigens kind- en jeugdvriendelijk is, tot een belangrijk ontmoetingspunt van de gehele gemeente gemaakt. Een van de belangrijkste opmerkingen vond ik zelf de uitspraak: 'je hebt een persoon nodig die het eruit haalt'.

Rake typering

Je kunt het nauwelijks treffender omschrijven. Het is naar mijn indruk een rake typering van de rol van de voorgan-

ger in de gemeente: 'je hebt een persoon nodig die het eruit haalt'. Ik las ergens anders iets over predikanten die in verontrustende aantallen hun post verlaten. Niet dat ze naar andere banen gaan zoeken. Ze blijven waar ze waren. Ze doen hun werk in de gemeente. Maar ze zijn meer masseur dan voorganger. Ze laten hun manier van werken sterk bepalen door de verwachtingen en wensen van groepen gemeenteleden. Sommige voorgangers zien het bijvoorbeeld als een belangrijke doelstelling van hun werk alle 65-plussers van de gemeente regelmatig te bezoeken. Soms verliezen ze zich ook in andere zaken. En ze zijn er geweldig druk mee. Maar ze komen daardoor te weinig toe aan het eigenlijke van hun taak: 'de persoon te zijn die het er bij anderen uit haalt'.

Een herbezinning nodig

De laatste jaren horen wij regelmatig iets over gemeenteopbouw. Het woord is inmiddels doorgedrongen in onze gemeenten. Het staat dan voor de meer systematische en doelgerichte aanpak van het gemeentewerk. De rol van de voorganger wordt daarin steeds meer gedefinieerd als de initiator, de 'aanjager', de ziener, de stimulator en motivator. Wat zou het geweldig zijn als wij in onze gemeente deze persoon zo konden gaan zien. Niet als bezwaasje-druk-met-van-alles, maar als degene die de gemeenteleden inspireert en bemoedigt en de enorme potenties die zij als gavendragers hebben, ten nutte van de gemeente kan laten komen. Laat hem toch zijn: degene die het eruit haalt!

Yme Horjus

Knus interactief zonder een preek

— Ingekort overgenomen uit HAAGSCHE COURANT dd. 2-10-'95

Boven is het koud. De kerkbanken van de grote Mirtekerk-Moerwijk zijn leeg. Het pijporgel zwijgt en het litershoge doopbad naast de preekstoel is niet gevuld. Beneden dampet de koffie en pruttelt een vrolijk gospeldeuntje door de geluidsboxen. De kerkgangers zijn uitgeweken naar het zaaltje op de begane grond aan de Vier Heemskinderenstraat. Omdat hier de gordijnen dicht kunnen en kuns zelfs stoelen bijgezet moeten worden om iedereen te herbergen.

Nonchalant gekleed in een blauw sweat-shirt, loopt de voorganger ds. Rolf Venema met microfoon in de hand als een ervaren tv-presentator door de zaal. Slechts een grote kaars, een vaas met bloemen en een elektronisch orgel verwijzen naar enige liturgische activiteit. Verder is het high-tech wat de klok slaat: Een felgekleurd decor (een driehoek, vierkant en wolken) hangt er voor de sier. Verder een groot videoscherm, waarop tussen de zelf gezongen liederen door een reportage over het Oslo Gospel Choir verschijnt.

Geen bagage

Deze speciale dienst, elke vierde zondag van de maand vast op het programma van de Haagse baptisten, is zo dat jongeren en buitenstaanders die geen christelijke bagage meevoeren gemakkelijk kunnen instappen. De preek is vervangen door een open gesprek over een bepaald thema, zonder moeilijke bijbelwoorden. 'Interactief' kerkzijn, noemt Venema dat. De wijze van viering, onlangs genomineerd in de NCRV-wedstrijd 'Leve de Kerk', heeft wat weg van Rondom Tien of Ikon's Arena. De flapover wordt driftig gebruikt om de kenmerken van vriendschap op te schrijven: trouw, tijd voor elkaar, eerlijkheid, respect, saamhorigheid, vertrouwen, etc. Vanuit Den Haag horen we in de toekomst meer. Om de activiteiten als een vakantieclub, bejaardensoos, buurtfeest, en het evangelie beter te kunnen uitdragen, is een Amsterdams pr-bureau ingehuurd. Dominee Venema: "De kerk moet leren de boodschap van liefde zo te verpakken dat het wel overkomt".

Honderd jaar Baptistengemeente Leeuwarden

14 Januari jubileum/reünie-zondag in Leeuwarden.

Aanmelden door overmaking van f 15,- op giro 808155 of bank 67.81.12.657 ten name van H. Streënstra, penningmeester Baptisten Gemeente Leeuwarden.

Actie Jablona

De Coördinatie Commissie Jablona Moldavië (de C.C.J.M.) is, in vervolg op haar activiteiten, t.b.v. Jablona, een lokale actie gestart met de verkoop van een kado artikel welke de naam *JUPPO* heeft gekregen. Deze naam is afgeleid van de afkorting van jute pop. Geen knuffel, maar een bijzondere pop met een geinige uitstraling. Ze zijn ca. 30 cm groot en worden geleverd in verschillende uitvoeringen (kok, jager, matroos, opa, oma, enz.) en worden gemaakt in Oost Europa (en schept daar dus werkgelegenheid). Voor de komende feestdagen zal het een leuk kado zijn binnen de familie- en vriendenkring, maar ook een prachtig aktiemiddel voor verenigingen, scholen, bedrijven (kerstpakket?) etc.

Om de kosten zal het zeker geen belemmering zijn: f 15,- per stuk! Het financieel aantrekkelijke is dat er van elke verkochte pop minimaal f 5,- overblijft voor de actie.

De CCJM zoekt landelijke steun voor haar initiatief, maar is eveneens bereid dit aktiemiddel tegen de kostprijs van f 10,- ter beschikking te stellen voor andere lokale akties.

In Apeldoorn e.o. is de Juppo met veel enthousiasme ontvangen en de belangstelling is overweldigend!

Bent U nieuwsgierig geworden? Neem dan contact op met:
Secretariaat CCJM,
John Olderode,
Canadalaan 7,
7316 BV Apeldoorn,
Tel/fax 055.522.58.56

Joke de Lange voor Wycliffe Bijbelvertalers naar Ghana

Op zondag 3 september 1995 was er een bijzondere dienst in de Baptistengemeente te Hoogeveen. In deze dienst werd Joke de Lange uitgezonden als alfabetiseringswerkster voor een vertaalproject van Wycliffe Bijbelvertalers in Ghana. Als thuisgemeente, familie en vrienden mochten we ons rondom Joke scharen en God om een zegen vragen over dit zendingswerk.

De plaatselijke voorganger, ds. J. Schouten, heeft Joke bemoedigende woorden meegegeven uit Psalm 37 waar geschreven staat:

"Door de Here worden de schreden van de man bevestigd, aan wiens weg Hij welgevallen heeft." (vs 23-24)

"Wacht op de Here en bewaar zijn weg..." (vs 35a)

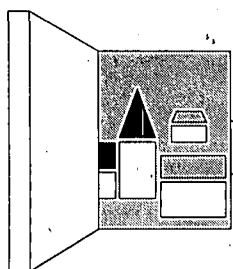
Diverse vrienden hebben Joke een aantal liederen toegezongen. Bijzonder toepasselijk waren de liederen gezongen door een groepje Zairese mannen, die met hun Afrikaanse stijl van zingen (swingen) een aanstekelijke uitwerking hadden op de gemeente. Joke heeft door het lezen van een aantal dagboekfragmenten over de afgelopen twee jaar getuigd van Gods leiding en trouw in de keuzes en stappen die gemaakt moesten worden.

Vanaf de zomer 1994 tot de zomer van dit jaar heeft Joke een intensief jaar van voorbereidingen achter de rug. Een groot deel van dit jaar werd gebruikt voor de opleiding tot alfabetiseringswerkster bij het taal instituut van Wycliffe Bijbelvertalers in Engeland. In deze periode is ook een comité opgericht dat Joke ondersteunt in alle geestelijke en praktische materiële zaken. Voor verdere ondersteuning in gebed en ook financieel is er een thuisfront opgebouwd bestaande uit leden van de Baptistengemeente, familie en vrienden. Wij zijn als comité blij en dankbaar dat alle voorbereidingen in dit afgelopen jaar zo voorspoedig verlopen zijn. Joke is op 10 september vertrokken voor een Afrika oriëntatiecursus in Kameroen en gaat daarna direct door naar Ghana.

Comité van Joke de Lange

Contactadres:

Liseth Krösschell-Klein Wolterink
Zwanenveld 61-65
6538 PC Nijmegen.

Uit de gemeenten

PERSBERICHT

HEROPENING VERPLEEGHUIS TABITHA IN GEUZENVELD

De grootscheepse renovatie en uitbreiding van het psychogeriatrisch verpleeghuis TABITHA is achter de rug. Vrijdag 10 november wordt de heropening verricht door de directeur van Z.A.O.-Zorgverzekeringen, de heer drs. E. van der Veen.

Dit kostbare project (22 miljoen gulden) zal voorlopig een van de laatste renovatieprojecten voor verpleeghuizen in Nederland zijn. Het ministerie van V.W.S. heeft eind september jl. alle bouw-initiatieven opgeschort.

TABITHA is blij dat de bouwdruchte na anderhalf jaar voorbij is en dat er nu geleefd, gewoond en gewerkt kan worden in een werkelijk prachtige accommodatie.

Het verpleeghuis werd 40% groter. Dit betekent een verruiming van de gemiddelde oppervlakte per bewoner van 40 m² naar 56 m².

Het verpleeghuis, een van de drie TABITHA-vestigingen in Amsterdam, werd in 1971/72 gebouwd en was na ruim 20 jaar toe aan vernieuwing en uitbreiding.

Omdat de plaats, de functie en de zorgkwaliteit niet ter discussie stond bij de overheidsinstanties en bij de zorgverzekeraar, werd op redelijk korte termijn toestemming verkregen voor renovatie en uitbreiding.

Er staat een pracht van een verpleeghuis in Geuzenveld!

Groter:

- een etage hoger gebouwd;
- een vleugel aangebouwd.

Ruimer:

- meer woon-, recreatie- en slaapruijnte voor de 180 bewoners;
- grotere keukenaccommodatie met de modernste inventaris;
- betere dienst- en kantoorruimten.

Modernier:

- meer licht en kleur;
- geheel vernieuwde inventaris en apparatuur naar de eisen van deze tijd.

Wijkgerichter:

- coördinatiepunt vrijwilligers rond de mentalite in de wijk;
- consultatie aan huisartsen;
- plannen voor dagopvang;
- medische en verpleegkundige ondersteuning van een 5-tal Amsterdamse zorgcentra.

Het TABITHA-verpleeghuis heeft veel deskundigheid in huis:

- op bestuurlijk en managementgebied;
- op medisch-specialistisch gebied, de psychogeriatric.

Reorganisatie:

De reorganisatie en uitbreiding was voor het management een goed moment voor een personele reorganisatie. Ook de reeds ontwikkelde vernieuwde visie op de zorgspoorde aan tot herschikking van taken en verantwoordelijkheden.

Het streven naar een zo plat mogelijke organisatie-model werd gerealiseerd door:

- aftopping van de zgn. overhead-functies;
- meer bewonersgerichte zorg door kleinschaliger aanpak; groepjes van 10 bewoners met een vaste groep verzorgenden en begeleiding, oftewel de zgn. bewonerstoewijzing;
- meer vak-inhoudelijke verantwoordelijkheid voor alle medewerkers;
- verbetering van de overlegstructuur.

De organisatie van het verpleeghuis (inclusief de dependance in de Ruis de Beerenbrouckstraat) ziet er nu zo uit:

Verplegingsdienst, inclusief sociaal/psychiatrisch verpleegkundige, activiteitenbegeleiding en opleiding ziekenverzorging. Vier etages (afdelingen) van elk 60 bewoners, gesplitst in 2 personeelseenheden voor 10 bewoners.

De etages (afdelingen) dragen de namen Acacia, Beuk, Ceder en Den.

Civiele dienst:

Vier afdelingen:

- voeding;
- huishouding (w.o. textielservice en schoonmaak);
- dienstverlening (w.o. receptie, logistiek, restaurant);
- techniek.

In deze beide diensten werken totaal 330 personeelsleden.

Naast de 2-hoofdige Stichtingsdirectie (algemeen en patiëntenzorg) functioneren de stafdiensten Personeel & Organisatie, Econ. Administratieve Dienst, Pastoraat en Medische Dienst, ook ten behoeve van de beide andere TABITHA-vestigingen in Amsterdam-Oost en -Zuid.

Feestweek

Na de officiële heropening op vrijdag 10 november a.s. is er in het verpleeghuis een week lang feest.

De bewoners vieren met hun personeel per afdeling hun eigen feest.

Er heerst in TABITHA een sfeer van dankbaarheid.

Niet alleen omdat er nu gewoond en gewerkt kan worden naar de eisen van deze tijd, maar vooral ook omdat de traditionele sfeer van warmte, hartelijkheid en gezelligheid is gebleven.

Ouderwetse zorg in een modern gebouw.

TABITHA bouwt, TABITHA zorgt!

Want:

"TABITHA is een instelling waar een christelijke levensovertuiging uitgangspunt en inspiratiebron is voor het scheppen van een goed leef- en werkklimaat."

De directie

Hagar, een mens levend in de marge

De bode van de HERE vond haar bij een waterbron in de woestijn, bij de bron aan de weg naar Sur. En Hij zei: 'Hagar, slavin van Sarai, vanwaar kom jij en waarheen ga jij?' En zij zei: 'Ik ben op de vlucht voor mijn meesteres Sarai.' En de bode van de HERE zei tot haar: 'Keer naar je meesteres terug en verneder je onder haar hand.' En de bode van de HERE zei tot haar: 'Ik zal je zaad talrijk maken, en het zal vanwege het grote aantal niet geteld kunnen worden.' En de bode van de HERE zei tegen haar: 'Zie, je bent zwanger en je zult een zoon baren en hem Ismaël noemen, want de HERE heeft naar je ellende gehoord. Hij zal een wilde ezel van een mens zijn, zijn hand zal tegen allen zijn en de hand van allen tegen hem, en in het aangezicht van al zijn broeders zal hij wonen. Toen noemde zij de naam van de HERE die tot haar gesproken had: 'U bent de God van mijn zien', want zei zij, 'heb ik niet hier gezien die naar mij ziet?' Daarom noemden die put: de put van de levende die ziet. (Genesis 16:7-13)

Hagar de slavin van Sarai, niet-gehoord en ongezien

Het is in onze tijd ondenkbaar dat een mens deel uitmaakt van het bezit van een ander mens. In de tijd waarin de bijbel is ontstaan, is dat heel gewoon: een man of een vrouw wordt geboren als slaaf of slavin en behoort tot het bezit van iemand anders. Slavinnen zijn meestal in bezit en in dienst van de vrouw des huizes, slaven van de heer des huizes. Zij maken deel uit van hun bezit, maar zijn minder waard dan kamelen of ezels. Kortom: een slaaf of slavin werd gedacht als bezit, als eigendom, als 'iets' dat geen eigen stem, gevoel of lijf heeft.

Hagar is ook een slavin. Zij is de slavin van Sarai. En Sarai, haar steeds ouder wordende meesteres, heeft Abram nog geen kinderen kunnen baren, ondanks de belofte van God.

In een samenleving en tijd waarin vruchtbaarheid de identiteit van vrouwen volledig bepaalt, is onvruchtbaarheid een ramp en daarom zijn er regels ontwikkeld waardoor een onvruchtbare echtgenote kan worden beschermd. Een van deze regels is dat zo'n echtgenote haar slavin tot draag-

moeder van het kind van haar man kan maken. Het kind van slavin en man wordt vervolgens als het eigen kind van de onvruchtbare vrouw erkend.

Hagar, de slavin van Sarai, de vrouw die niets is, de vrouw die geen stem heeft, wordt de draagmoeder van het kind van Sarai en Abram. Zij is het middel waardoor haar meesteres moeder kan worden. Ondanks haar zwangerschap, ondanks het feit dat ze de baar-moeder van het kind van Sarai en Abram is, blijft zij Sarai's slavin. Ze blijft in de ogen van Sarai en Abram een onbelangrijk persoon. Naar haar gevoelens wordt niet gevraagd.

Hagar laat van zich horen

Hagar heeft echter haar eigen gevoel. Zij is trots op het feit dat ze zwanger is. En ze ziet neer op de vrouw die onvruchtbaar is, ook al is die vrouw haar meesteres. Hagar ziet en voelt dat ze zwanger is en in haar ogen wordt haar meesters minderwaardig (Gen. 16:14-15). Hagar, de slavin, de onbelangrijke, de draagmoeder, draait de rollen om. Ze doorbreekt de sociale structuur. Tot dat moment telde Sarai: zij neemt het besluit om een kind te krijgen via Hagar en regelt alles met Abram. Sarai spreekt en kijkt. Hagar wordt bekeken en niet aan het woord gelaten.

De zwangerschap, het dragen van een kind, maakt Hagar zelfbewust. En even voelt Sarai hoe het is om gezien te worden. Even bevindt ze zich in de positie van een slavin. Voor haar, de meesteres, is dit onacceptabel. Ze vernedert Hagar scherp. Hagar moet haar plaats weten. En... Hagar slaat op de vlucht.

Hagar, een zelfbewuste slavin

Het is onmogelijk voor Hagar zich in haar lot van het bestaan van een slavin te schikken. Het leven, dat in haar groeit, heeft haar zich van zichzelf bewust gemaakt. Ze kan niet anders dan de sociale orde te ontvluchten.

Wij in onze tijd en in onze maatschappij, waarin gelijkheid en vrijheid zo belangrijk zijn, kunnen met Hagar meevoelen. Tegelijkertijd weten we dat ook in onze huidige samenleving de sociale structuren sterk zijn. De banden waarmee ieder mens met het maatschappelijk leven is verbonden zijn vaak dwingend, niet los te wrik-

ken. Er lijkt in veel gevallen niet aan te ontkomen.

Hagar lukt het ook niet de sociale structuur te doorbreken. De bode van God draagt haar zelfs op naar Sarai terug te gaan en zich weer op te stellen als een slavin. Maar dwars door het slavenbestaan heen laat God haar niet aan haar lot over. God heeft haar wel gezien. Bij God mag ze wel het woord voeren.

Dat is onze God. Dwars door alle sociale structuren heen, met al haar onrecht en al haar misdeelden en al haar zwakkeren, blijft God omzien naar hen die in de marge van de maatschappij leven.

Linda Schipper

Beroepbaarstelling Harm Jut

De Commissie voor de Opleiding heeft overeenkomstig art. 3 van het Reglement Inzake Voorgangers br. H. Jut een beroepbaarstelling voor alle gemeenten verleend. Het adres van br. H. Jut is: Reiderland 154, 3524 BC Utrecht. Namens de CvdO,

H. Sikkema

Seminarium-examen Harm Jut

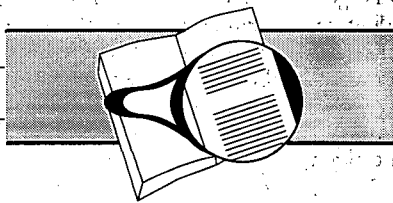
Na eerst de doctoraalbul te hebben behaald, deed student Harm Jut op 20 september examen aan het Seminarium. Op grond van de tentamencijfers en ook de kwaliteit van het examen reikte de examencommissie Harm het seminarium-diploma uit met het judicium 'met genoegen'.

Voor dit examen schreef Harm twee scripties: één over de doopopvattingen van Zwingli en één over het motiveren van raadsleden. De laatste scriptie verdient een breder lezerspubliek en zou voor de raden van onze gemeenten 'verplichte kost' moeten zijn.

Wij nemen als docenten afscheid van een goed student, die voortvarend heeft gestudeerd en die als toekomstige voorganger een aanwinst voor onze gemeenschap kan zijn.

Namens de docenten,

Y. Horjus

Boeken

Gera van Wijk (red.)

LEVE DE KERK, 123 ideeën voor de kerk
Uitgeverij Kok, Kampen, 96 blz.,
f 12.30
ISBN 9024277620

Dit ideeënboekje is een uitgave naar aanleiding van een prijsvraag onder de titel "Leve de kerk". Uit het voorwoord blijkt dat de actie veel heeft losgemaakt, zowel bij individuele mensen als bij groepen, zowel bij jong als bij oud; de jury kreeg 443 inzendingen te verwerken. "De variatie is groot: van kleine direct te realiseren voorstellen tot complete blauwdrukken van een nieuwe gemeente; concrete projecten voor het milieu, solidariteit met vulchelingen, openheid naar de samenleving en nieuwe vormen van spiritualiteit; pleidooien voor andere kerkdiensten, waarin aandacht is voor toevallige gasten en waarin mensen serieus genomen worden; dat laatste vooral in de vorm van werkelijke inspraak van gemeenteleden. Te veel om op te noemen en zelfs om op te nemen in dit boekje."

Het boekje bevat een selectie van 123 ideeën, die stuk voor stuk juweeltjes zijn. Ze weerspiegelen allemaal een droom van een kerk. Dromen, waarvan je al lezend het gevoel krijgt, dat ze werkelijkheid kunnen worden. Dat kan ook niet anders, want één van de criteria, waarop de jury de ideeën selecteerde, was uitvoerbaarheid. **LEVE DE KERK** is dus een boekje, dat, ondanks het feit dat het hoofdzakelijk bestaat uit dromen, zeer bruikbaar is in de praktijk. De bruikbaarheid wordt nog eens onderstreept in het laatste hoofdstuk "Aan de slag", waarin de lezer op weg wordt geholpen de beschreven suggesties te vertalen naar haar/zijn concrete gemeentesituatie.

Corinth van Schaik (red.)

KERK ZIJN MET JONGEREN
Stichting Godsdienst en Jongeren,
Hoevelaken, 1995, 109 blz.
ISBN 9073715105

KERK ZIJN MET JONGEREN is het boekresultaat van het door de Stichting Godsdienst en Jongeren in januari 1995 georganiseerde congres "Jongeren & de kerk". Het boekje kreeg als ondertitel mee "Praktijkboek voor de gemeente". Zowel de titel als de ondertitel verwijzen direct naar de inhoud van de bundel.

Het eerste hoofdstuk is een bezinning op de relatie van kerk en jongeren. Drie deskundigen geven hun visie op de mogelijkheden van kerk-zijn in de toekomst. Vanuit het besef dat de christelijke gemeente op dit moment te maken heeft met het lege-nest-syndroom (ouderen proberen het geloof aan jongeren door te geven; desondanks verlaten jongeren de kerk en blijven de ouderen alleen achter) gaan de auteurs op zoek naar wegen, waarop jongeren oud samen hun geloof kunnen beleven en kerk kunnen zijn, nu en in de toekomst. Het vertrek van de jongeren wordt niet alleen als verlies ervaren. Er gaat ook een stimulans van uit om na te denken over het geloof van de traditie en de kerk van de ouderen. Tegelijkertijd worden jongeren ervaren als een kans voor de kerken van nu. Jongeren kunnen kerk-zijn en geloven een nieuwe impuls geven. Daarvoor is wel een dialoog nodig: "Dialoog tussen volwassenen, die zich daarbij bewust kunnen worden waarom toekomst van de kerk en geloven voor hen zo dierbaar is. De dialoog tussen de jongeren die zich daardoor hun eigen waarden en idealen bewust kunnen maken en <...> de dialoog tussen ouderen en jongeren, waarbij beide partijen moeten leren echt te luisteren naar de verlangens, dromen, maar ook angsten twijfels van de ander."

Het tweede en derde hoofdstuk, die het grootste gedeelte van het boek beslaan, bevatten suggesties om samen met jongeren kerk te zijn: concrete antwoorden op de vraag of de kerk (nog) toekomst heeft. Zestien suggesties vanuit de praktijk voor de praktijk, die laten zien dat het mogelijk is bezinnende woorden om te zetten in daden, zowel binnen als buiten de kerkmuren.

KERK ZIJN MET JONGEREN is een hoopvol, bemoedigend, maar vooral inspirerend boekje. De 16 zeer verschillende 'reis' verhalen zijn geschreven vanuit een concrete situatie en kunnen niet zonder meer door iedere willekeurige gemeente worden gecopieerd. Iedere geloofsgemeenschap, ieder gemeente, iedere kerk zal steeds weer zelf op zoek moeten gaan naar wegen, waarop jongeren en ouderen samen hun geloof en kerk-zijn kunnen viëren, beleven en vormgeven. Kerk zijn met jongeren is zowel theoretisch als praktisch een verfrissende bijdrage in het nadenken over de manier waarop de relatie met jongeren vanuit de kerk gestalte zou kunnen krijgen.

Tenslotte nog een citaat uit het voorwoord, dat m.i. zowel het uitgangspunt als de kern van het boek weergeeft: "Wanneer de kerk programma's aanbiedt aan jongeren met als doel de jongeren in de

kerk te houden of te krijgen, blijkt dat een doodlopende weg te zijn. Wanneer kerkeraden, parochiebesturen, jeugd-ouderlingen en jeugdwerkers het idee hebben dat er 'iets vóór de jongeren' gedaan moet worden, dan zullen zij altijd bedrogen uitkomen. Naar onze overtuiging is de enige begaanbare weg: de weg van de gezamenlijke trektocht. Alleen wanneer kerkmensen – dienstbaar aan jongeren – jongeren zelf verantwoordelijkheden willen geven en bereid zijn met hen te delen, zullen jongeren voor de kerk verantwoordelijkheid willen dragen en aan het kerke-lijk leven willen deelnemen. Alleen wanneer jongeren in de kerk gehoord worden als volwaardige partners en betrokken worden bij het doen en laten van de geloofsgemeenschap, zullen ze erbij betrokken willen zijn".

KERK ZIJN MET JONGEREN is een aanrader voor ieder, die binnen onze gemeenschap en onze gemeenten zich bezig houdt met jongeren en de plaats die zij innemen binnen onze gemeenten. Een bijkomstigheid, die het aanschaffen van deze bundel extra aardig maakt, is het feit dat één van de praktische suggesties wordt gedaan door een baptisten voorganger. Rolf Venema doet verslag van de Instap-diensten, zoals die sinds een jaar in de baptisten gemeente Den Haag worden gehouden.

Geert Tromp en Jouke Droogsma

'T KAN ECHT ANDERS!

Uitgeverij NARRATIO, Gorinchem,
1995, 160 blz., f 25.00
ISBN 9052631514

Een ander recent verschenen boek, dat gaat over de relatie tussen jongeren en de kerk, is 't Kan echt anders!. Ook de inhoud van dit boek wordt bepaald door de constatering dat jongeren in de kerk te weinig ruimte ervaren om met ouderen op gelijke voet over het geloof te praten. Iets dat misschien nog wel het meest duidelijk wordt in de kerkdienst: jongeren voelen zich niet gehoord en niet gezien. "Kerken moeten nadenken over anders kerk-zijn. Dat gaat verder dan de vraag of er voldoende activiteiten voor jongeren zijn. Het gaat over een verandering van klimaat. Het huidige klimaat in de meeste kerken moedigt jongeren niet aan zelf ideeën voor verandering in te brengen. Ze voelen zich er gewoon niet thuis. Juist daarom komen er zo weinig naar de zondagse eredienst, het grote struikelblok voor jongeren." 't Kan echt anders! wil materiaal aandragen, zodat jongeren en ouderen op zoek kunnen gaan naar een nieuwe invulling van de eredienst. Creatief en inspirerend laten de schrijvers

zien dat het mogelijk is van de kerkdienst een "opstap" in plaats van een "struikelblok" voor jongeren te laten zijn. Het is boeiend om te lezen hoe de letterlijke betekenis van het woord liturgie (= werk van het volk) op zeer veel verschillende manieren wordt uitgewerkt. Opvallend is dat niet alleen onconventionele vieringen, die per definitie vernieuwingen bevatten, aan de orde komen. Ook de traditionele liturgie met de vertrouwde onderdelen, zoals "vorum en groet", "verootmoediging", "lofprijzing" enz., komt zeer uitgebreid aan bod; de gang van de liturgie wordt toegelicht en de verschillende liturgische onderdelen zijn voorzien van suggesties om samen met jongeren te kunnen vieren. De schrijvers bieden gemeenten daardoor de mogelijkheid ook binnen de perken vernieuwend bezig te zijn.

Tromp en Droogsmā zijn er zeker in geslaagd een praktisch boek te schrijven. Vasthoudend aan het idee dat de kerkdienst en de liturgie een mogelijkheid is om God te ontmoeten; maar ook elkaar en jezelf, laten ze binnen de kerk jongeren en ouderen samen in woord en zang, in muziek en beweging, in stilte en bezigheid de dienst uitmaken. Het boek sluit af met een zeer uitgebreide boekenlijst voor wie zich verder wil verdiepen in "jongeren en kerkdienst".

Linda Schipper

Verslag van het weekend voor alleenstaanden

In gebedshouding aan de slag met je talenten

Fredeshiem 9-10 september

Zaterdagmorgen 10.00 uur. Ik werd begroet met: "Welkom en hier is koffie met koek" (ik had gebak verwacht). Een hartelijke ontvangst door de werkgroep bestaande uit: ds en mw Van Mameren, Riet Corporaal en Jetty Venema. Met ruim 30 deelnemers begon ik aan een fijn en goed voorbereid weekend, met als thema: "Deel het uit". En uitgedeeld is er! Ja, ook nog gebak op zondagmorgen na de preek. Bij het kennismakingsspel werd er aan elk van de negen groepen een bijbeltekst uitgedeeld, die we moesten "vertalen" in een rebus, waarna elke groep weer acht van deze creatieve producten moest "terugvertalen". Wat een klus, maar wel leuk! Er zijn nog meer puzzels uitgedeeld, verzonnen en meegebracht door enkele inven-

tieve deelnemers. Een uitdaging die mij een deel van m'n nachtrust kostte. Het thema werd 's middags uitgewerkt door ds. v. Mameren aan de hand van Matth. 25:14-30 - de talenten. De kern hiervan was: "In gebedshouding aan de slag met je talenten". Dat werd 's avonds meteen in praktijk gebracht, met voordrachten, eigen gemaakte gedichten, solozang, en een one-man-show, maar ook door de fijne muzikale begeleiding bij het zingen met piano, dwarsfluit, blokfluiten en tamboerijn. Wat ging dat fijn, je had erbij moeten zijn!

Op zondagmorgen hielden we een eigen kerkdienst. Dat was geen one-man show, maar een bediening volgens 1 Cor. 14:26 "Telkens als gij samenkomt heeft ieder iets, een psalm of een lering...". Wat fijn dat er op zo'n manier geoefend mag worden met de gaven en talenten die we hebben ontvangen en zo verder kunnen ontwikkelen. Het was niet allemaal perfect, maar er was een sfeer waarin je geen buil kon vallen. Na een uitstekende warme middagmaaltijd en een heerlijke boswandeling, was er nog een samenzijn met ook weer eigen bijdragen en een korte evaluatie. Eén van de deelnemers gaf de werkgroep een 9,5. Een ander overtroefde dat door een 10 te geven. Het was een voortreffelijk weekend! Toch hou ik het maar op die 9,5 want (maar wellicht is dat persoonlijk), ik zou wat meer liederen uit de Opwekkingsbundel gezongen willen hebben, met name ook de hogere, minder bekende nummers. Mogelijk dat we de volgende keer een Sing-Inn kunnen organiseren om ze te gaan leren. Oh ja, we kunnen vooral nog mannenstemmen gebruiken en nog een viool en alle instrumenten die worden genoemd in psalm 150!

Gerard Hovenier, Ede

"Delen in vreugde, in zorgen, in pijn"

De toekomst van DC, zo schreef het managementteam van DC een tijd geleden, is onzeker. Zij maakt zich ernstige zorgen over de voortgang van de uitgave van DC in de huidige vormgeving en verschijningsfrequentie. Wat voor mij dan belangrijk is, dat in het voor DC gehanteerde "unie-harmoniemodel" niet alle groeperingen hun partij meer mee blazen tot een geweldig samenspel. Ik kan met bepaalde onderwerpen minder moeilijk omgaan dan onze gemeenschap bij krappe meerderheid heeft besloten. Ons baptisten spectrum is breder, dan wat blijkt uit de inhoud van DC.

Er zijn meer baptisten schapen en ook "zwarte schapen" geven wol en horen bij de kudde. In het niet aandurven en aangeven van vrijelijk omgaan met elkaar in unieland, ligt de pijn van onze gemeenschap. De verscheidenheid in onze kring geeft voor mij aanvulling in mijn geloofsvisionen en een zegen om toch één te zijn. Als "men" op zoek gaat naar oorzaken, schuldigen m.b.t. de zorgelijke toestand van DC, kijk dan in de spiegel. Is er een liefdevolle wijze om wel binnen elkaars gezichtsveld te komen, wat dan ook in DC tot uiting komt? Onmacht? Daar kan over gepraat worden, maar onwil laat zich minder buigen. Waar respect voor elkaar (de één achte de ander...) ontstaat, is geen plaats voor de angst.

Mijn stelling is: een gemeenschap heeft een identiteit en een periodiek, die bij de mensen past.

Mijn hoop en verwachting is: als mijn stelling daadwerkelijke uitwerking heeft, stijgt 't aantal abonnees op DC.

Mijn slotlied is: een verlangen om met elkaar waar te maken lied 249 van Opwekking: "Heer wat een voorrecht om in liefde te gaan, schouder aan schouder in uw wijngaard te staan, ... Samen op weg gaan, dat is ons gebed, ... Delen in vreugde, in zorgen, in pijn, als uw kerk, die waarachtig wil zijn". (ingekort door redactie)

Arie Spier, Emmeloord

Afrikaanse zendeling

*Uit: EBM/MASA - Fenster (okt. '95)
Voor de "Gemeenten"*

Onze franse zendeling in Bangui schrijft: Ali Openy Livingstone is een van onze vele studenten aan de evangelische theologische school en komt uit Oeganda. Zijn familie is moslim, hij echter niet meer. Gedurende de grote oorlog in zijn land, enige jaren geleden, kon Openy naar de Centraal Afrikaanse Republiek vluchten, en daar politiek asiel aanvragen. Hier is Openy christen geworden. Hij heeft besloten om theologie te gaan studeren om later in zijn land terug te keren, in zijn stam, naar zijn familie om daar zendeling te zijn. Nu heeft hij nog twee jaar studie voor zich, alvorens hij naar Oeganda terug zal keren. Laten wij bidden voor deze broeder, zodat hij zijn studie met goed gevolg kan afronden, zijn geloof zich zal verdiepen en dat hij dan in opdracht van Jezus Christus zijn eigen stam het evangelie kan verkondigen. Een onderneming die niet ongevaarlijk is!

Max Stäubli (EBM/MASA)

*"Hoop op God, want ik zal Hem nog
loven,
mijn Verlosser en mijn God!
Psalm 42:6"*

Bedroefd, maar dankbaar voor al de
liefde en trouw die wij van hem
mochten ontvangen, delen wij u
mede dat de Here onverwachts van
ons heeft genomen: mijn lieve man,
onze zorgzame vader en grootvader

BEREND VAN DER MEER

in de ouderdom van 75 jaar.

7609 KC Almelo, 12 oktober 1995
De Karekiet 221

Almelo: T. van der Meer-Bergsma
Franeker: Libbe van der Meer
Soest: Judith van der Meer
Erwin Kuiper
Warga: Alie van de Mortel-van der
Meer
Martien van de Mortel

Bergen op
Zoom: Johan van der Meer +

De teraardebestelling heeft
plaatsgevonden op 17 oktober j.l.

*"Want ik ben verzekerd,
dat noch dood noch leven,
noch engelen noch machten,
noch heden
noch toekomst, noch krachten,
noch hoogte
noch diepte, noch enig ander
scheepsel ons zal
kunnen scheiden van de liefde Gods,
welke is in Christus Jezus,
onze Here."
Romeinen 8: 38-39*

In volle zekerheid van dit geloof is
ons voorgedaan naar het Vaderhuis
onze broeder

JURRIEN NANNE OTS

op de leeftijd van 55 jaar; echtgenoot
van Jantje Spreeuwers.

Nieuw Buinen, 30 september 1995.

Baptisten gemeente Nieuw Buinen

Rectificatie advertentie
Mr Pieter Mostert, DC dd 18 okt. 95;
datum onder naam moet zijn:
24 oktober 1922 - 30 september 1995

*"De Heer is mijn Herder"
Psalm 23*

Dankbaar dat zij zo lang in ons
midden mocht zijn, geven wij u
kennis dat van ons is heengegaan
onze zuster

FREERKINA LOUWINA NAAIJER

op de gezegende leeftijd van 101
jaar, weduwe van Albert Dokter en
daarvoor van Jan Koops.

Musselkanaal, 9 oktober 1995

Baptisten gemeente Nieuw Buinen

Onze ouders/grootouders

Willem Stuut en Geeske Stuut-Viel

zijn 2 november a.s.
55 jaar getrouwd.

Wij zijn God dankbaar dat we dat
samen met hen in familiekring
kunnen vieren.

Hun adres: Plantsoenlaan 7
9679 HA Scheemda
tel. 0597-591497

Eén dag werken we niet.

Vanuit die dag werken
we de andere zes aan het
Nederlands Dagblad

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT

4 weken op proef voor f15,-

Bel:06-0224211
(GRATIS)

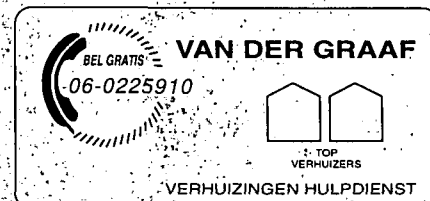
Nederlands Dagblad
Cereformeerd gezinsblad

* Secretaris van de gemeente Steenwijk is:
W. Bakker, Dwarsgracht 12, 8355 CR
Giethoorn, tel. 0521-361758.

Beroepen te Krommenie, als predikant in
bijzondere dienst, ten behoeve van het
Rode Kruis Ziekenhuis te Beverwijk, ds
H. W. Slaakweg, die dit beroep heeft aan-
genomen.

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

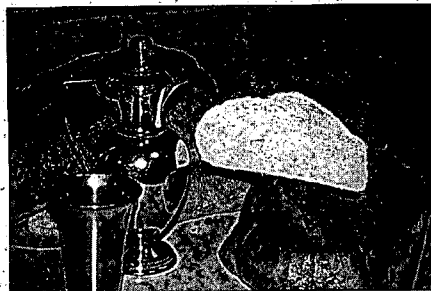
110E JAARGANG NR. 19 - 17 NOVEMBER 1995

de Christen

AV-verslagen:
Amersfoort;
ECU-notitie;
De Christen

Een kijkje bij de
Zevende Dag
Adventisten

Brood en wijn... de tekenen, die ons verbinden, ook in Unieverband

Agenda

- 8 nov. Gewestelijke zendingsavond (Sneek)
16 mrt '96 Zendingsdag (Zwolle)
23-24 apr '96 Conferentie Broederschap van Voorgangers (De Bron, Dalfsen).

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
W. de Zwart
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Vormgeving: Scriptura (Westbroek)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverten-
ties opgeven aan het Unie-bureau.

ISSN 0167-2355

COMMUNICATIE

Dat De Christen moet blijven staat als een paal boven water. Dat bleek uit de enquête van het management team, dat namens de Unie Commissie de zakelijke kant van het blad behartigt. En op de Algemene Vergadering in Stads kanaal. Daar meldde zich een flink aantal gemeenten voor de discussie over hoe het voortbestaan gewaarborgd moet worden.

Die noodzaak tot voortbestaan gaat gelukkig veel verder dan het feit dat onze Unie-relementen de uitgave van een blad voorschrijven. Het blad heeft een functie in onze gemeenschap. Uit de discussie bleek dat het bestaan van DC onze gemeenten, en dus ook onze leden, niet koud laat.

Die functie van ons blad kwam voor mij weer tot leven toen ik tijdens de Jongeren AV de stellingen van DC moest verdedigen. De stellingen van de diverse commissies moesten betrekking hebben op het thema van de NBBJ: Allemaal anders en toch 1. Onze stelling was: Eryan uitgaande dat dit motto zou moeten luiden 'allemaal anders en toch één' "zou de zeer gevarieerde baptisten-gemeenschap in grote eenheid De Christen dienen te lezen". Op deze uitdaging werd gretig ingegaan. Waarom zou iedereen dit blad moeten lezen? "Omdat DC één van de lijnen is waarmee wij als baptisten en als gemeenten met elkaar verbonden zijn", heb ik zo ongeveer geantwoord.

DC is een belangrijk middel voor de communicatie. Het blad past bij onze gemeente-opvatting. Wij staan een duidelijk lidmaatschap van de gemeente voor. Daarbij gaat het niet om 'zakelijke' overwegingen. Het komt voort uit de gedachte dat de gemeente bestaat uit mensen die zich niet alleen met de Heer, maar ook met elkaar verbonden willen weten. Die daarom ook belangstelling voor elkaar hebben.

Dat zouden we niet moeten beperken tot de eigen gemeente en de plaatselijke broeders en zusters. Wij hebben veel gelijkgezinde gemeenten en broeders en zusters in binnen- en buitenland. Wat is het dan belangrijk om van elkaar te horen en te lezen en zo met elkaar mee te kunnen leven. En om te weten wat er omgaat in de Unie van onze gemeenten.

DC helpt de onderlinge band in stand te houden. Daarom blijf ik bij het ideaal dat onze mensen zoveel mogelijk dit blad zouden moeten lezen.

Daarbij mag worden opgemerkt dat op de Algemene Vergadering bij de bespreking van het jaarverslag geen woord gezegd is over de inhoud van DC en het beleid van de redactie commissie. Geen bericht, goed bericht, zullen we maar denken en we gaan verder op de ingeslagen weg. Tot het eind van dit jaar zal het beleid overigens rusten op de smalle basis van twee redacteurs. Per 1 januari 1996 treden twee nieuwe, door de AV gekozen redacteurs aan: Zr. H. Lalleman-de Winkel en br. J.H. Stijkel. Beiden zijn al eerder lid geweest van de redactie commissie. Zr. L. Schipper was aftredend en niet herkiesbaar, zodat per 1 januari de redactie commissie opnieuw uit drie personen bestaat. De vraag komt wel steeds op: Waarom stellen niet meer mensen, die de capaciteit hebben om een artikel te schrijven en mee te denken over het beleid, zich verkiesbaar?

DC blijft, maar hoe betalen we het blad? Het management team zal veel wijsheid nodig hebben om uit de brij van opmerkingen een aanvaardbaar voorstel te bakken. Daarbij klinkt de vraag van zr. Wijnholds uit Emmen me nog in de oren: "Mag het ook wat kosten?"

H.G. de Winkel

INHOUD

C. Eijer	Openings toespraak 115e Algemene Vergadering AV-verslagen	3,4 5-9
C. de Jong	We have a Hope: General Conference van de Zevende-dags-Adventisten	10
W.H. Munters	Bijbel: kwakkelend geloof	11
A.M. Blaauw-Tijman	Zending: Sierra Leone	12
D. de Vries	Groei door gelukkige gemeenteleden - de ECU-conferentie	13
K. Tigelaar	NBBJ: Roemenië, zending en Mission '96 Diversen	14 15

OPENINGSTOESPRAAK AV 1995

*door de voorzitter van de
Commissie der Unie ds. C. Eijer*

Broeders en zusters,

Het bijbelgedeelte 1 Cor. 12:12-27, dat we zopas gelezen hebben is overbekend. Ik veronderstel dat u het al heel dikwijls gelezen hebt en er al menige preek over gehoord hebt. Het is onder ons Baptisten een geliefd bijbelgedeelte. Het gaat immers over de gemeente en zeker Baptisten-van-huis-uit zijn gemeente-beminnaars.

Paulus spreekt in 1 Cor. 12 over de gemeente, en in dit bijbelgedeelte gebruikt hij om de gemeente te typeren het weergaloos mooie beeld van het lichaam. Hij doet dit ook op andere plaatsen in zijn brieven, met name in de brieven aan de Efeziërs en de Colossenzen. In deze brieven krijgen we de stellige indruk dat de apostel in zijn denken de grenzen van de plaatselijke gemeente overschrijdt. Hij heeft het anders gezegd over het wereldwijde lichaam van Christus, de wereldwijde verbondenheid van mensen die de Heer toebehoren, mensen die weten dat er maar Eén het Hoofd is van de gemeente en dat is Christus. Hier in 1 Corinthiërs 12 kan Paulus heel gericht tegen de broeders en zusters van de grote stad Corinthe zeggen: 'Gij nu zijt het lichaam van Christus en ieder voor zijn deel leden'. Hier gaat het om de plaatselijke vergaderde gemeente, de aanwijsbare gemeenschap van gelovigen in Corinthe. Het was kennelijk een bruisende gemeente met daarin verscheidenheid in beleving van geloof en ook een gemeente met de nodige problemen. De gemeente: het lichaam van Christus wereldwijd, zeker, maar de gemeente wereldwijd krijgt haar primaire gestalte in de plaatselijke gemeente.

EEN OUD WOORD

Ik wil een ogenblik met u nadenken over het woord gemeente-besef. Het is een woord dat we vanouds kennen. Het is een woord, waar ik zelf bij groot geworden ben. In mijn jonge leven werd mij gemeentebesef bijgebracht. Als je lid van de gemeente werd, dan betekende dat iets. Als je gedoopt werd, dan was het lid worden van de gemeente niet iets dat er ook nog bijkwam, maar dan was ook dat een

gewichtige zaak. En als je eenmaal bij de gemeente hoorde, dan had je ten aanzien van de gemeente een keuze voor je leven gemaakt.

VERMINDERD GEMEENTEBESEF

Door de jaren heen is dit besef mijns inziens duidelijk minder geworden. Hiervoor zijn oorzaken aan te wijzen en ik noem er een aantal:

a) allereerst: de grenzen tussen geloofsgemeenschappen, zeker binnen de evangelische beweging zijn vervaagd. Er zijn zoveel meer geloofsgemeenschappen gekomen, waarin net als bij ons de doop op belijdenis van geloof wordt gepraktiseerd en waarin het lid worden van de gemeente met een eigen keuze te maken heeft. Anders gezegd: de keuzemogelijkheden zijn duidelijk ruimer geworden.

b) daarnaast is de individuele beleving van het geloof veel sterker geworden. Evenals in de hedendaagse samenleving dit het geval is, staan het eigen inzicht, het eigen gevoel en ook het eigen belang hoog genoteerd. Gevolg hiervan is dat mensen veel gemakkelijker de gemeente verlaten dan dit vroeger het geval was. Als de gemeente niet meer voldoet aan hun verlangens en behoeften en als de gemeente hun inzichten niet deelt, dan houden ze het voor gezien.

c) verder merk ik op dat in de beleving van velen de gemeente niet meer die plaats inneemt, zoals dit bij velen vroeger wel het geval was. De gemeente wordt zeker belangrijk gevonden, maar er zijn ook zoveel andere dingen die tijd en aandacht vragen, zo niet opeisen! Ik noem de vele maatschappelijke problemen, waarmee we veelvuldig worden geconfronteerd. Het zijn problemen, waar we ook in de gemeente niet omheen kunnen en die er oorzaak van kunnen zijn, dat gemeente-zijn maar vermoeiend wordt gevonden en broeders en zusters de neiging hebben zich terug te trekken op hun eigen eilandjes. Ik noem de grote werkdruk, waar velen mee te maken hebben, waardoor broeders en zusters dikwijls aarzelen om verantwoordelijkheid voor de gemeente op zich te

DS. C. EIJER

nemen. Ik noem ook de vrije tijds besteding. Wat dit betreft zijn er legio mogelijkheden en bovendien hebben we er in vele gevallen de middelen voor. De periode, waarin ook de gemeente jaarlijks vakantie viert is door de jaren heen duidelijk langer geworden. Dan is er het gegeven dat op de markt van godsdienst en geloof tegenwoordig heel veel wordt aangeboden. Konferenties, ontmoetingsdagen, toogdagen, we kunnen te kust en te keur gaan. Dit maakt dat de gemeente en de vele dingen die daarin gedaan moeten worden nogal eens in het gedrang komen. Met andere woorden: de gemeente is in de beleving van velen één van de dingen waarmee ze zich bezighouden.

d) nog een punt: de verbinding doop/gemeente wordt minder sterk beleefd dan dit vroeger het geval was. We komen in toenemende mate mensen tegen die de doop zeker belangrijk vinden, maar het bij-de-gemeente-horen veel minder helder hebben. Niet dat de gemeente onbelangrijk wordt gevonden, maar om je daar samen met anderen verantwoordelijk voor te weten, dat is toch wel een ander verhaal.

GEMEENTEBESEF

Het helpt natuurlijk weinig om over deze dingen ach en wee te roepen. Wel is het belangrijk dat we in onze zozeer veranderde wereld tot een hernieuwd gemeentebesef komen. Want de gemeente zal, als het lichaam van Christus, totdat de Heer komt, altijd blijven. Het lijkt erop dat gemeente-zijn en het aanwakkeren van gemeentebesef in onze tijd roeien tegen de stroom in is. Dit mag ons niet afschrik-

ken. Immers, een volgeling van de Heer is bedoeld, om samen met anderen te leven en te werken in en vanuit de gemeente. Ik wil over dit besef nog enkele opmerkingen maken:

a) als Paulus spreekt over de gemeente als het lichaam van Christus, dan doelt hij op de gemeente als zijnde een organisme. Dat is wat anders dan een organisatie of een bedrijf. Ons lichaam is meer dan een optelsom van twee armen, twee benen, twee ogen, tien tenen, enz. Alle leden van ons lichaam hebben met elkaar te maken. Een gekneusde pink bezorgt het hele lichaam pijn. Zo is het ook in de gemeente. De gemeente is geen optelsom van een aantal individuele gemeente-leden. Als leden van de gemeente zijn we volgelingen van Jezus die op elkaar aangewezen zijn. Bovendien hebben we elkaar niet uitgekozen, maar zijn we verkoren door de Heer die ons vervolgens aan elkaar gegeven heeft. Daarom is er voor individualisme binnen de gemeente geen plaats. Daarom is de werkelijke ontmoeting binnen de gemeente van zo groot belang. Zeker ook het samenkomen rondom de bijbel en met het licht van Gods Geest samen de wil van de Heer proberen te verstaan. De kleine groep of cel is in dit verband essentieel. In de kleine groep kan het komen tot ontmoeting, gesprek en zorg voor elkaar. De grote Willow Creek gemeente in Chicago met duizenden leden kan groot zijn; onder meer door het bestaan van honderden kleine cellen. Het is in die gemeenschap het hart van het gemeentelid.

b) in de tweede plaats is de gemeente als het lichaam van Christus een ruimte van vertrouwen. Ik heb deze uitdrukking geleend van broeder Wiard Popkes, een van de docenten van het seminarium van onze duitse broeders en zusters. Ruimte van vertrouwen. Paulus zegt: 'Want gelijk het lichaam één is en vele leden heeft, en al de leden van het lichaam, hoe vele ook, één lichaam vormen, zo ook Christus'. Let wel: er staat niet 'zo ook de gemeente', maar 'zo ook Christus'. Letterlijk staat er zelfs: 'zo ook de Christus'. Als Paulus het over de gemeente heeft, spreekt hij over de Christus; Christus staat niet apart van

de gemeente, maar Christus is degene die zich vereenzelvigd met de gemeente, dat is zijn lichaam. Naar hen die Jezus willen volgen, betekent dit dat ze bij Christus horen en dus in de gemeente bij elkaar horen en het samen van Hem moeten hebben. Dat betekent per definitie vertrouwen. Samen mogen we ons geborgen weten in het leven, het sterven en de verrijzenis van Christus. En persoonlijk mag ik de ander vertrouwen schenken, omdat Christus ook voor mijn broeder en zuster zijn leven wegschonk. Dat geeft ruimte. Er zijn zeker dingen, waarover we van mening verschillen. Dit is overigens al zo oud als de gemeente oud is. Lees de correspondentie van Paulus met de gemeenten er maar op na. Maar dat is niet het beslissende. Het beslissende is het nieuwe leven, waaraan we samen deel mogen hebben, door de dood en de opstanding van Christus.

c) in de derde plaats wil ik benadrukken dat besef van gemeente-zijn ook alles te maken heeft met besef van gezonden zijn. De Heer heeft meer met de gemeente voor dan dat ze overleefd in een boze wereld. De gemeente is bedoeld om er te zijn voor de wereld, voor de mensen die de gekruisigde en opgestane Heer niet kennen. Daarbij zullen we ons steeds weer moeten oriënteren aan Hem die bewogen was met hen die waren als schapen zonder herder. Of zoals we zingen in een lied: 'De moeden, zwaar beladen, de zieken met hun pijn, geboogen slaat Gij gade en wilt hun Helper zijn' (L&G 549:2). De gemeente kan en mag dit niet overlaten aan zendingsbewegingen en diakonale bewegingen, hoe belangrijk die ook zijn. De gemeente draagt daarin haar eigen verantwoordelijkheid. We hebben als baptisten, wat dit betreft een traditie. Broeder Jannes Reiling noemt in het denkboek 'Plant van eigen bodem' dat in verband met onze jubileumviering verscheen, het baptisme een evangeliserende gemeente-beweging.

Het spreekt vanzelf dat dit besef van gemeente-zijn er niet vanzelf is. Gemeentebesef moet aangemoedigd, geleerd en voorgeleefd worden. Gemeentelid zijn is meer dan ooit een bewuste keuze.

En wat heeft dit nu met de Unie te maken? Heel veel! Want als gemeente-zijn in de plaatselijke gemeente beleefd wordt, zal dit zijn invloed niet missen op ons samengaan als gemeenten. Immers: net als in de plaatselijke gemeente zijn we ook in de unie als gemeenten op elkaar aangewezen en zijn we meer dan het totaal van 87 (en vanaf morgen 88) plaatselijke gemeenten. Ook in unieverband mogen we het beleven dat we verbonden zijn met Chris-

tus de levende Heer, dat we in die verbondenheid mogen leven in de ruimte van vertrouwen en dat we er ook samen aan gehouden zijn gezonden gemeente te zijn. Onder dit laatste wil ik ter afsluiting een dikke streep zetten. We zullen als gemeenten weer gezond worden en we zullen als gemeenten samen weer gezond zijn, als we doordrongen zijn van onze missionaire roeping. Het verheugd mij dat we hierover op deze AV aan de hand van de notitie van de ECU in gesprek willen komen. De situatie waarin we ons als gemeenten bevinden is ernstig. Onze grote uitdaging is om in onze neo-heidense samenleving gezonden gemeenten te zijn. Als we dit samen weer in het vizier krijgen, zullen de zaken waarover we het niet zo eens zijn op het tweede plan komen. Niet omdat ze niet van belang zouden zijn. Maar er zijn mensen verweg en dichtbij die Christus nodig hebben. Toen Jezus onder ons leefde, waren het niet de theologische kwesties maar de mensen die bij hem prioriteit hadden. Hoe kan het ook anders! Hij was de Gezondene. En daarom zijn wij bestemd om een missionaire gemeente-beweging te zijn en te blijven. En met deze woorden verklaar ik de 115e algemene vergadering van de unie van Baptisten gemeenten in Nederland geopend.

De begroetingsavond

De 115e Algemene Vergadering van onze Unie vond plaats in de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt 'de Kandelaar' in Stads kanaal.

Op woensdag 18 oktober jl. kon men zich vanaf 18.00 uur aanmelden voor deze A.V.

Na het genot van een kopje koffie en het begroeten van vele bekenden vond de begroetingsavond plaats.

Na het zingen van een aantal opwekkingsliedertjes opende br. W.P. van Berkel deze avond.

Er was ook een woord van welkom door de voorzitter van de voorbereidingscommissie, br. H.H. Aelkema en van de burgemeester van Stads kanaal, dhr. H. Rebel.

Na het zingen van een aantal lofprijzingsliedertjes sprak een afgevaardigde van de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt en br. Samuël Verhaeghe, voorzitter van de Unie van Baptisten Gemeenten in België. De Baptisten Gemeenten Stads kanaal Noord en Zuid onthaalden ons op een muzikaal welkom. Allereerst zongen de gemengde koren 'Polyphone' en 't Kruis-

punt': Jezus Gij mijn licht en Maranatha. Het mannenkwartet van Stadskanaal Zuid zong: Wij gaan door over grenzen en Geprezen zij de Naam. Het thema: 'Hij is mijn licht' werd uitgebeeld door de dramagroep 'Exposure'. Tot slot was er een bijdrage van het combo, die ook een groot deel van de samen-zang begeleidde. Br. J.W. Potts was te horen op het prachtige orgel in 'de Kandelaar'. De openingstoespraak van de voorzitter van de Unie, br. Chr. Eijer, was naar aanleiding van 1 Corinthiërs 12: 12-27 en had als thema: 'Gemeentebesef'. De gemengde koren zongen nog Vol van uw licht en met het zingen van Sup. 44 kwam er een eind aan deze mooie avond. Sommigen gingen huiswaarts, anderen naar gastgezinnen of een hotel. Het was goed de openingsbijeenkomst met elkaar te beleven.

J.H. Stijkel

Plenaire zitting op donderdagmorgen

In zijn dagopening ging br. H.D. Huiting uit van Haggai 1; de oproep om de tempel te herbouwen in plaats van te draven voor eigen weldoortimmerde huizen. Is de Unie een weldoortimmerd huis, waarvoor we met elkaar hard aan het draven zijn? De verleiding tot verstarring is groot, terwijl de Grote Opdracht eigenlijk voortdurend beweging en aanpassing vraagt. Het is nu de tijd, zegt de profeet, het is nu dé tijd, hét moment om aan het werk te gaan. Dat vraagt om durf, om geloof, want soms moeten bakens verzet worden. Een 'gewone' agenda, maar juist in het gewone werk schuilt de aanwezigheid van de Geest, het gewicht van de Heer zelf, zijn Heerlijkheid. Wanneer we net als Israël

toen bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken, dan zegent de Heer ons met Zijn belofte: "Ik ben met u, luidt het Woord des HEREN". En met die belofte begon het vergadergedeelte van deze 115e Algemene Vergadering.

Amersfoort

UC-voorzitter Chr. Eijer kon mededelen dat br. H. Bijleveld met 238 stemmen gekozen was als voorzitter van deze Algemene Vergadering. Diens eerste taak was te laten stemmen over opname van de gemeente Amersfoort in de Unie. UC-lid J.C. Schipper, die de nieuwe gemeente verwelkomde, wees erop dat deze gemeente geen dochter is van een bestaande gemeente, maar ontstaan was uit bijbelkringen. Met deze opname was het aantal afgevaardigden was gekomen op 228, plus 39 overige leden van de AV.

DE AFGEVAARDIGDEN VAN DE NIEUWE GEMEENTE TE AMERSFOORT WORDEN TOEGESPROKEN DOOR BR. J. CHR. SCHIPPER

Ziekte

Br. Chr. Eijer las een brief voor van br. P. van der Werf. Eind augustus was hij arbeidsongeschikt verklaard. Daarmee kwam een eind aan een werkzame periode waarin hij 7 gemeenten mocht dienen, met daarnaast nog een aantal functies in de Unie, het laatst als algemeen consulent. Er was nog geen gelegenheid voor een passend afscheid. Br. Van der Werf is dankbaar voor de vele belangstelling. Ook br. A. van den Hoef had een groet aan de AV geschreven. Hij is met ziekteverlof wegens een hernia-operatie, waarbij hij ook nog longembolie, trombose en een jichtvoet opliep. Zijn herstel zal geruime tijd vergen.

De verkiezingen

Alle verkiezingen konden zonder herstemmingen

worden afgerond. Gekozen zijn:

- voor de Commissie der Unie: br. J. Bos, Hoogezand en br. W. Hessels, Emmeloord.
- voor de Financiële Commissie der Unie: br. A. Radenborg, Spijkenisse
- voor de Evangelisatie Commissie der Unie: br. P. Kos, Spijkenisse
- voor de Unie Zendings Commissie: zr. M. Stijkel-Kuijpers, 2e Exloërmond (herk.) en br. K. Stap, Veendam
- voor de Commissie voor de Opleiding: br. H.C. Schaap, Groningen (herk.) en br. P.J. Prijt, Eindhoven
- voor de redactiecommissie van "De Christen": br. H.G. de Winkel (herk.), br. W.J. de Zwart (herk.) en zr. Lalleman-de Winkel, Hoogeveen en br. J.H. Stijkel, 2e Exloërmond.

Jaarverslag

Bij het jaarverslag van de Unie stelde de gemeente Doetinchem voor de 'vrije' baptisten te laten weten dat wij contact op prijs stellen. Later wilde Doetinchem via een motie de AV laten uitspreken dat wij ons geestelijk één weten met de niet-geünieerde gemeenten en het contact willen bevorderen. Daar bleken sommige gemeenten toch moeite mee te hebben. In bepaalde plaatsen bestaan goede contacten, in andere gevallen blijkt dat zo'n vrije gemeente zich afzijdig houdt. Vanuit de UC antwoordde br. H.C. Schaap dat er nog vrij recent een ontmoeting is geweest met twee broeders van de Broederschap van de vrije gemeenten. Dat was een open en eerlijk gesprek; zo'n contact moet groeien en 'van boven' geboren worden en dat proces moet je niet gaan verstoren. Waarop de motie van Doetinchem werd ingetrokken.

Van de Ontmoetingsdag op 20 mei kan het IKON een videoband maken, deelde br. P. Wijchers mee. Deze kost f. 25,00 en kan besteld worden. Hij bood de voorzitter van de UC ook een fotoboek aan van de jubileumviering. Vragen aan de UC: Hoe zit het met de gemeentelijke medewerkers? Zijn de uitgaven van de Publiciteits Commissie al-

DE REGELINGSCOMMISSIE...

leen gericht op intern gebruik, of ook extern? Waarom is alles wat het Adviescollege voor het Beroepingswerk doet geheim? Wat gebeurt er met het rapport van de Werkgroep Toerusting 'Onder ons levende vragen en stromingen'? En wat is een pastor pastorum? Dat laatste is iemand die aandacht schenkt aan de voorgangers en hun gezin, een taak die br. P. van der Werf onder andere had, antwoordde de UC. Het rapport van de WT ondergaat na bespreking met de UC nog enkele wijzigingen. Het adviescollege kan niet anders dan vertrouwelijk handelen. Betreffende de gemeentelijke medewerksters moet de UC zich houden aan de uitspraak van de AV te Utrecht over de plaats van de vrouw in de gemeente, maar wil toch verder nadenken over de te volgen koers. Br. Y. Horjus, voorzitter van de Publiciteits Commissie zal de vraag over externe uitgaven inbrengen in zijn commissie.

Bij het jaarverslag van de Financiële Commissie kwam een motie van Coevorden op tafel om toch nog eens naar goedkopere alternatieven te zoeken voor de huisvesting van uniebureau en seminarium. Voorzitter Wijma maakte duidelijk dat er grondig onderzoek was gedaan en dat tot nu toe de huisvestingskosten in De Vinkenhof het laagst blijken ten opzichte van andere locaties. Maar de commissie houdt de vinger aan de pols. Na goedkeuring van het verslag werd de ochtendvergadering gesloten.

H.G. de Winkel

Sectie A

Zoals gebruikelijk wordt er op de donderdagmiddag in twee secties vergaderd. Als je de vergadering van sectie A bekijkt dan kun je je voorstellen dat er voor de echte liefhebbers van vergaderen en alles wat daarbij hoort weinig leuks te beleven was in deze sectie.

Over de agendapunten aangaande het jaarverslag, de resultatenrekening en de balans van achtereenvolgens de UZC, ECU, UBS en het PIF valt dan ook weinig te schrijven. Al deze zaken werden zonder hoofdelijke stemming aan de Algemene Vergadering aanbevolen. Hier en daar werden wel enkele kleine opmerkingen geplaatst. Alleen voor het punt de begroting van het PIF werd door één gemeente hoofdelijke stemming gevraagd, wat resulteerde in 98 stemmen voor, 1 tegen en 18 onthoudingen.

Wat een sectie als deze dan toch enorm interessant maakt is dat er ook voor de verschillende commissies de gelegenheid is om mededelingen te doen. Op die manier

krijg je een kijkje achter de schermen van deze takken van werk.

Zo hoorden we van de UZC over het werk van de zendingen die vanuit onze Unie uitgegaan zijn. We hoorden goede berichten over het werk in onder andere Kameeroen en werden ook op de hoogte gesteld van de moeilijke situatie in Sierra Leone. De ECU was het kleurrijkst in het doen van de mededelingen. Br. Jager vertelde vol kleur dat ingaande 1996 de opzet van de Zaaierkrant zal veranderen. Het zal dan een full color magazine worden. Op deze manier hoopt de ECU de Zaaierkrant aantrekkelijker en leesbaarder te maken. De UBS gebruikte deze gelegenheid om de gemeenten, die een beroep willen doen op de UBS, op te roepen de UBS tijdig te betrekken in de plannen voor aanschaf, nieuwbouw of uitbreiding. Van het PIF was te melden dat na 14 jaar aaneengesloten bestuurslidmaatschap van het PIF de heer Niessink afscheid neemt van dit stukje werk. In totaal heeft hij 28 jaar deel uitgemaakt van het PIF en de komende tijd zal hij nog even aanblijven als adviseur.

Om ongeveer 15.00 uur sloot de voorzitter van de middag W. van Berkel de vergadering. Het was goed om te zien op welke manier de mensen deze takken van werk binnen onze Unie uitvoeren.

F. Kooistra

Sectie B

Opleiding, Jeugdbeweging en De Christen

112 Afgevaardigden en een aantal gasten nestelden zich donderdagmiddag 19 oktober in een van de grotere zalen van "De Kandelaar" om in sectie B te vergaderen over zaken betreffende de Commissie van de Opleiding (CvdO); de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging (NBJB) en "De Christen". Het was daarmee afgeladen vol. Broeder Scheerhoorn las ter opening een gedeelte uit de Filippienzen-brief, hoofdstuk 2: 1-4. De gezindheid van Christus die in dat gedeelte aan de orde is, beheerste vervolgens de vergadering.

Op de vraag of we naast de beleidsnotitie van de ECU ook een beleidsnotitie van de CvdO kunnen verwachten moestcheidend voorzitter br. Bouritius antwoorden dat het de roeping van de CvdO is om met het onderwijs zo goed mogelijk in te spelen op de vragen van deze tijd. Voor-

K.J. SIKKEMA, AANVAARD ALS UNIE-STUDENT
H.D. HUITING, ERKEND ALS UNIE-VOORGANGER

zichtig meldde br. Horjus daarna dat er misschien in de toekomst een beleidsnotitie zal volgen.

Wat betreft de psychologische test voor studenten van ons Seminarium werd toegezegd dat zij deze zo snel mogelijk na de start van de opleiding zullen moeten afleggen. Dit om teleurstellingen te voorkomen. Tijdens deze sectie werden de rapporten voorgelezen voor de erkenning als Unie-voorganger van de brs. H.D. Huiting, T. v.d. Leer, J.H. Stukker, J. van Weenen. Kerst-Ido Sikkema werd aan de plenaire vergadering voorgedragen voor aanvaarding als Unie-student.

Een aardige opmerking was er nog van de kant van de rector van het Seminarium, drs. Y. Horjus. Hij zei dat er op het Seminarium iets tinteelt in verband met ontwikkelingen in de gemeente opbouw. We zullen de tintelingen met belangstelling volgen!

Van de bespreking van de stukken van de NBJB werd ik best wel een beetje somber. Er is namelijk een overheersend trefwoord: bezuinigingen. Gelukkig wacht de NBJB geen extra bezuinigingen maar het heeft ook niet echt over en daarom waren de woorden van jeugdconsulent Nico Wever me uit het hart gegrepen: "In 1998 zal er een halvering zijn van wat er nu is. We zijn bezig met het verliezen van een groot stuk werk. Wij ervaren daarvan dagelijks de pijn. We moeten niet als kruideniers bezig zijn om de winkel draaiende te houden. Zijn jeugdclubs in uw gemeente al lid van de NBJB?"

Als laatste was "De Christen" aan de beurt. Er is zorg over een tekort aan redacteurs en lezers. Daarom ook hier een oproep, van ds. De Winkel: "De Christen" is een van de lijnen die ons met elkaar als gemeenten verbindt. "De Christen" is het waard om zoveel mogelijk lezers te hebben". Als abonnee sluit ik mij daar van harte bij aan.

Henk Wieringa

Conferentiemiddag

Einde evangelisatiejaar? Doorgaan!

Met Psalm 99 wordt de conferentiemiddag op deze AV te Stadskanaal geopend. Psalm 99 in nieuwe stijl wel te verstaan, want we zingen uit een pennevrucht van de zangbundelcommissie die er in geslaagd is om hetzij door nieuwe melodieën hetzij door een nieuwe vertaling van de Tekst de Psalmen voor de gemeenten zingbaar te maken. Persoonlijk ben ik hier een warm voorstander van. Als voorganger ervaar ik wekelijks in de voorbereiding van de diensten de spanning in het zoeken van de liederen, die ontstaat doordat je enerzijds rekening houdt met de liedteksten en anderzijds rekening houdt met de liedmelodieën. Gaat het om de tekst dan kom je al gauw uit bij een lied uit Lofzangen en Gebeden. Gaat het om de melodie dan kom je al gauw uit bij de bundel Opwekking. Echter, wat is er beter dan te zingen uit het Woord Zelf?

In totaal is er met deze actie f. 42.000,- bijeen gebracht, die ten goede komen van de verschillende Uniecommissies. Daarnaast vertelt Hoogezand van de musical 'Spirit' waarvoor het initiatief bij de gemeente Muntendam gelegen heeft. Ten behoeve van dit project werkten ruim 70 jongelui samen en men heeft de aanwezigheid van de Heer duidelijk ervaren. Nadat we Psalm 126 hebben gezongen; is het de beurt aan de gemeente te Veendam om ons te vertellen welke bijdrage zij aan het evangelisatiejaar hebben geleverd. Het kersverse UZC-lid, br. Stap, refereert hierbij aan de ECU-conferentie van '94. Hij benadrukt dat hij geleerd heeft dat de Heer veelal werkt via de persoonlijke contacten. De praktijk laat zien dat via de relatie-evangelisatie mensen tot de Heer en Zijn gemeente komen. Ook heeft hij geleerd om doelen boven je vermogen te stellen. Je bent dan verplicht om je vrouwen op de Heer te stellen. In Veendam zijn deze zaken op een gemeentevergadering besproken en dit heeft ertoe geresulteerd dat men alle adressen te Veendam probeerde te bereiken met het Evangelie. Zo kregen alle leden een enveloppe mee met een gebedswijzer en uitnodigingskaarten voor de musical 'Spirit' als inhoud. Ook heeft men een open dag gehouden in de kerk waarbij de bezoekers een tentoonstelling konden bezoeken en er tevens de mogelijkheid was om een kopje koffie te drinken. Br. Stap legt uit dat men bewust ook het doopvont heeft laten zien, en wel gevuld! Dit maakte de-

tongen los. Op deze wijze tracht men de onkerkelijke mens te bereiken met het Evangelie. Met sommige adressen onderhoudt men nog contact. Ook delen leden van de evangelisatiecommissie videobanden uit met de uitnodiging om een weekje later deze video te komen bespreken. De ervaring leert dat mensen nauwelijks tot niets weten van het Evangelie. Na de presentatie van Veendam zingen we, volgens br. De Vries, de moeilijkst zingbare Psalm 137, gevolgd door de presentatie van de gemeente te Hengelo-Centrum. In Hengelo heeft men gestalte gegeven aan een idee van br. V.d. Werf. Men heeft namelijk een kunst- en creatiefmarkt gehouden. D.w.z. dat buurtbewoners uitgenodigd zijn om hun bijdragen te exposeren in het gebouw van de baptistengemeente. De hele gemeente was in touw om dit voor elkaar te krijgen. In totaal heeft men als reactie op advertenties, fol-

ders, kabelkrant e.d. ruim 60 telefoontjes gekregen van mensen die in de gemeente wilden exposeren. De stands van de exposanten stonden tussen de stands van de gemeente wat mogelijkheden bood om gesprekken aan te gaan. Het was een fantastische dag met veel goede contacten. Na het zingen van Psalm 12 volt de presentatie van de gemeente te Arnhem-C. Arnhem laat een toneelstukje zien dat zij in het evangelisatiejaar gebruikt heeft. De fam. Doorsnee; 'zwaar geseculariseerd doch aardig' - br. T. v.d. Leer, wordt voortreffelijk gespeeld. Br. V.d. Leer benadrukt dat men in Arnhem geen vuurpijlacties en frontlijnacties wilde. Vuurpijlacties zijn die acties die eenmalig zijn en snel uitdoven; frontlijnacties zijn die acties waarbij een kleine groep actief is en de gemeente voor een groot deel aan de zijlijn staat. Men koos voor acties met een brede betrokkenheid en met een begin zonder einde. Anderzijds heeft men de ervaring dat het vragen van mensen voor een langdurende gemeentetaak niet meer van deze tijd is. Beter is het om tegenwoordig mensen te vragen voor gemeentetaken die specifiek aansluiten bij hun specialisme en kort van duur zijn. Immers, mensen willen zich tegenwoordig niet meer binden aan een langdurige taak. Voorheen vroeg men: 'wil je lid worden van de evangelisatiecommissie?', tegenwoordig vragen we: 'wil jij met je specifieke deskundigheid gedurende 1 jaar meedraaien?'. Br. V.d. Leer vertelt hoe men duizenden Zaaierkranten in de omgeving verspreid heeft. Deze Zaaierkranten hadden elke maand een uitnodiging bij zich opdat het bestaan van de baptistengemeente in hun omgeving niet meer te ontkennen valt. Ook zijn er 150 videobanden uitgedeeld waarbij het gemakkelijk was om over de Here Jezus te praten. Nu nog heeft men contact met 6 mensen.

En zo is ook de conferentiemiddag aan haar eind gekomen. Persoonlijk vond ik het een goede AV. Er was een goede onderlinge band en sfeer. Het evangelisatiejaar is niet ten einde - laten we doorgaan met de verkondiging van God's liefde voor zondaren.

G.J. Goessens (Leiden)

Viering Avondmaal

Na een heerlijk koud buffet, wandelingetjes langs en om opgediende tafels en het gebed van een geestelijke diskjockey togen wij - AV-gangers - het aangename herfstweer in om aan de belangrijkste tafel aan te schikken.

SKETCH ARNHEM: "DAS DE OPLOSSING"

Daarom ben ik blij met elk initiatief dat probeert om de Psalmen zingbaar te maken voor de huidige samenkomstbezoeker. Overigens mag deze pennevrucht, bestaande uit een boekje met daarin een zevental Psalmen; ten dienste worden gesteld aan de samenkomsten. Aanbevolen! Nadat de conferentiemiddag in het gebed aan de Heer der gemeenten is opgedragen, vernemen we dat een viertal gemeenten zich op deze middag zullen presenteren. Zo legt de gemeente te Hoogezand het accent op de prestatieploeg die zij in het evangelisatiejaar heeft gehouden. Enkele cijfers: 95 % van de gemeenten deed mee; in 4 dagen heeft men 1000 km gelopen! Op een enthousiaste wijze geeft Hoogezand op deze middag hier verslag van, waarbij de lachspieren niet werkloos blijven. Het volgbusje had een tekst, nml. 'Jezus geeft echte vrede', waardoor ook dit busje een evangeliserende functie had.

In de schoot van moeder en dochter gewiegd

Stadskanaal Noord en Zuid (moeder en dochter gaven ons een thuisgevoel. Aan het 'Knoal' ligt de wieg van het Baptisme in Nederland. En wij – gemeenten van her en der uit het land – lieten ons door hen wiegen.

Een heuse voorganger wuifde ons toe, terwijl we de vanouds zo bekende Joh. de Heer liederen-zongen: "Dit is mijn vreugde, altoos te zijn..."

De dienst begon. We werden keurig aan de hand meegenomen door br. J. Stukker om ons voor te bereiden op wat komen zou. Er werd veel en afwisselend gezongen. Een dameskwintet en herenkwartet zorgden voor luisterrijke momenten.

In de overdenking stelde br. P. Jager de verzoening in Jezus Christus centraal en het feit dat ons de bediening van de verzoening aangereikt wordt (lees 2 Cor. 5:16 e.v.). De verzoening is gave en opgave tegelijk. Voor de individuele gelovige, alswel voor onze geloofsgemeenschap. Het heilvol handelen van God in Jezus Christus is aan ons gebeurd; het mag tot beleving overgaan. Het gaat door onze handen heen, wijn en brood; we spreken elkaar aan als broeders en zusters, het woord van verzoening is richtinggevend; de gemeenten hebben een taak in de wereld, verzoening gaat in op de menselijke nood. Passend daarbij was de collecte, bestemd voor hongerlijdend Sierra Leone. De munten die klonken en het papier dat ritselde (meer dan f 2300,-) mocht dat verzoeningswerk onderstrepen. Nadat brood en beker waren rondgegaan werd een andere dienst van verzoening voortgezet: de lofprijzing, dankzegging en voorbede werden ingezet om ons te binden aan God en de nood – allerwege – bij Hem te brengen. Vooral de gerichte voorbeden bepaalden ons bij onze opgave van verzoening.

We sloten de dienst af: schouder aan schouder en hand aan hand. Verbonden, verzoende mensen.

Harry Nobbe (Leeuwarden)

DS. P. JAGER VERZORGDE DE OVERDENKING TIJDENS DE AVONDMAALSDIENST

Plenaire vergadering vrijdag

De Unie als een bruikbaar instrument

Bruikbaar zijn voor Christus. Met die woorden opende br. Paul Prijt de vrijdag. Daarmee werd gelijk de toon van de dag gezet. Br. Prijt las enkele woorden van Paulus aan Filemon. Daarin wordt Filemon opgeroepen om zijn weggelopen slaaf Onesimus weer op te nemen. Onesimus die 'vroeger onbruikbaar was, maar nu zeer bruikbaar, zowel voor U als voor mij'. Als gemeente leven we toe naar het jaar 2000. We leven ook toe naar de komst van de Heer. Voor ons geldt de vraag: hoe kunnen wij bruikbaar zijn, samen een bruikbaar instrument zijn in de hand van God.

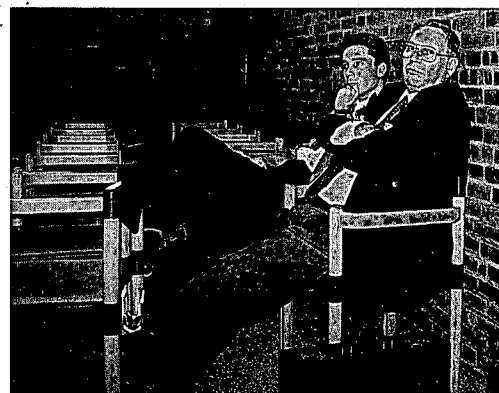
Tijdens de plenaire zittingen op vrijdag kwam die vraag regelmatig naar voren. Een vraag die de aanwezigen bepaalde bij de roeping van de gemeente.

Uitstel voor De Christen

Verschillende onderwerpen kwamen op de laatste AV-dag aan de orde. Als eerste werd de notitie inzake De Christen besproken. Zoals bekend maakt De Christen moeilijke tijden door. Afgelopen jaar werd er onder de gemeenten een enquête gehouden wat men met De Christen wilde. Hieruit kwam naar voren dat men De Christen in ieder geval wilde behouden, maar in welke vorm werd niet duidelijk. Het Management Team van De Christen zag twee mogelijkheden. De Christen als club-blad dat naar de gemeente werd gezonden en daar werd verspreid; of De Christen als abonnee-blad waarbij de inhoud niet door de Unie, maar door de lezers werd bepaald. De notitie leverde een forse discussie op. Zijn dit de enige twee mogelijkheden? Kunnen er niet meer advertenties worden geplaatst? Kan er niet goedkoper worden gedrukt? Wat de voorstellen van het Management Team betreft, natuurlijk wilden de gemeenten

De Christen als Unie-blad behouden, maar wanneer het via de plaatselijke gemeenten verspreid moest worden, dreigt er dan niet hergevaar dat De Christen in de hoek van een consistoriekamer of keuken blijft liggen?

Via een motie van de gemeenten Leeuwarden en Delfzijl werd besloten om het Management Team een

NA DC-DEBAT: GESLAGEN HONDEN? BRS. VD. MEI EN RIKSTER

jaar de tijd te geven om met een uitgebreider voorstel te komen. Het Management Team zelf merkte daarbij wel op dat De Christen zo goed als failliet is. We kunnen beslissingen niet blijven uitstellen en telkens weer de reserves van de Unie aanspreken. Op de AV van '96 zal een definitieve beslissing genomen moeten worden. Dat zal het uur van de waarheid voor De Christen zijn.

Bewogen met Big-Mac-met-oorbel

Na De Christen kwamen de WOU en de ECU aan het woord. Het ging om twee verhalen die inhoudelijk goed op elkaar aansloten. Beide keken naar de toekomst van de gemeente en probeerden daarvoor lijnen uit te zetten.

De WOU (Werkgroep Organisatie Unie) is bezig met voorstellen voor de reorganisatie van de Unie. Als uitgangspunt daarvoor, vertelde br. F. Smit, koos men de doelstelling van de Unie. Op de huidige doelstelling is niets aan te merken, maar is ze nog wel inspirerend genoeg? Zou het niet mogelijk zijn om als gemeenten samen een doel te formuleren en daar het plaatselijke beleid op af te stemmen? Eenheid binnen de Unie komt niet tot stand door een zakelijke reorganisatie; aldus br. Smit. Ze komt enkel tot stand doordat je een gezamenlijke overtuiging hebt.

HET DINER: "DAT ZIET ER LEKKER UIT!" – JE ZIET ZE DENKEN.

Een overtuiging die gebaseerd is op een stuk bewogenheid voor de mensen die Christus niet kennen. 'Mensen eten een Big Mac met als oorbel een kruis, maar ze weten niet eens wat dat betekent! Zouden we ons als gemeenten daar niet op moeten richten?' Voor de Unie geldt dat het niet gaat om te overleven, maar om te leven, te leven als door God geroepene.

Groei als beleid

Hierop sloot de notitie van de ECU (Evangelisatie Commissie der Unie) aan. Deze notitie ging uit van de woorden van Jezus 'Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik U!' Wat betekent dat voor onze Unie-gemeenschap? Kunnen we tot een beleid komen dat gericht is op groei? Een beleid dat oog heeft voor 'een wereld die verloren is in schuld.' Gedacht kan dan worden aan de uitbreiding van de plaatselijke gemeenten, maar ook aan de stichting van nieuwe gemeenten. Centraal bij dat alles staat de toewijding aan Jezus, het gaat om de gerichtheid van het hart.

ECU kan helemaal niets doen, wij zelf zullen het moeten doen en misschien kan de ECU daarbij helpen.' De ECU wilde ook beslist niet de kleine gemeenten verwaarlozen. In tegendeel. Wat men wilde in deze notitie is de droom dromen, die God geeft. In het klein beginnen met de verwezenlijking daarvan. Wie weet wat daaruit zal groeien.

ZR. NEDERLOF-GROBBEN BIEDT DE AV-VOORZITTER BR. BIJLEVELD EEN BOS-BLOEMEN AAN VOOR DE BEWEZEN DIENST!

BR. BOURITIUS NAAST ZIJN "PRODUKTEN" ERKEND ALS UNIE-VOORGANGER (VLNR): BRS. J. VAN WEENEN, J. STUKKER, K. STAP T. VAN DER LEER. UITERST RECHTS: AFGESTUDEERD EN BEROEPBAAR: H. JUT.

De meeste afgevaardigden waren erg enthousiast over de stukken van de WOU en de ECU. Het was of er een geluid had geklonken waar al lang op werd gewacht. Natuurlijk waren er ook de nodige vragen. Hoe kunnen alle plannen praktisch worden uitgevoerd, welk prijskaartje hangt eraan en blijft er voldoende aandacht voor de ondersteuning van de kleine gemeenten?

Br. P. Wijchers van de ECU reageerde op die vragen door te zeggen dat het om een koers ging. Het gaat om lijnen die worden uitgezet. Stap voor stap dient te worden verder gegaan. Niet alleen als ECU, maar vooral als gemeenten. Zoals ook één van de afgevaardigden opmerkte: 'De

worden voorgesteld omdat hij klaar was met zijn studie en beroepbaar is binnen de Unie.

Daarmee kwam een einde aan de AV van 1995. Terugkijkend kan gezegd worden dat het een heel goede en inspirerende AV was. Deze AV zette ons stil bij onze roeping als gemeente en als christenen.

Er werd gekeken naar het afgelopen jaar, maar bovenal werd uitgekeken naar de toekomst. De woorden die gesproken werden waren erg bemoedigend.

De AV in Stadskanaal was een AV waarop we in dat opzicht vogels hebben horen zingen.

Harm Jut.

Tot slot van de vrijdag-vergadering werden de broeders Van der Leer, Huiting, Stap, Van Weenen en Stukker voorgesteld ter erkenning van hun voorgangerschap. Kerst Ido Sikkema werd door de AV officieel aanvaard als unie-student en ondergetekende, Harm Jut, kon

De nieuwe samenstelling van de Uniecommissie:

Voorzitter:

– C. Eijer, Emmen

Vice-voorzitter:

– W. Hessels, Emmeloord

Algemeen-adjuunt:

– mw. A.M. Nederlof-Grobbe, Hengelo

Leden:

– S. Edens, Wormer

– A. Scheerhoorn, Veendam

Adviserende lid:

– A. van den Hoef, Zeist (penningmeester-administrateur)

Overige leden:

– J. Bos, Hoogezand

– J. Riksten, Groningen

– G.J. Goessens, Leiden (UZC)

– H.C. Schaap, Groningen (CvdO)

– J. van Weenen, Hoogeveen (ECU)

– J.S.C. van der Mei, Vleuten (NBJB)

– mw. J. Venema-Vis (NBVB)

“WE HAVE A HOPE”

Impressies van de General Conference van de Zevende-dags Adventisten gehouden van 29 juni tot en met 8 juli 1995 in de Jaarbeurshallen te Utrecht.

Van alle kanten, vanuit alle hoeken der aarde stroomden de mensen toe met als doel het bijwonen als afgevaardigde, als gast en of als bezoeker van de 56e zitting van de General Conference van de Zevende-dags Adventisten te Utrecht. Afgevaardigden uit 208 landen gekleed in de nationale klederdracht en meedragend de nationale vlag trokken op de slotbijeenkomst voor de ogen van de tienduizenden voorbij. Die laatste dag nl. trok het Congres zo'n 50.000 mensen, van over de gehele wereld. Het thema van dit Congres stond boven het podium in verschillende talen geschreven, nl. "verenigd in Christus" en het thema-lied luidde "We have a hope". De hoop, de verwachting van de komst van Christus in heerlijkheid. Het is die hoop die in ons brandend is en moet blijven, ons staande houdt en die ons kracht geeft voor de taak die we hebben, nl. om het evangelie te verkondigen aan de gehele wereld. De wereld die, zo stelde de president van de General Conference (het overkoepelend bestuurs-orgaan van de wereldkerk van de Zevende-dags Adventisten) R.S. Folkenberg, in de "eind-tijd" leeft. In zijn welkomstwoord zette deze al de toon voor de konferentie. "We zullen deze konferentie moeten maken tot één van gebed en daarin zoeken en vragen naar Gods wil voor ons, wijsheid te ontdekken wat God van ons wil en Hem te vragen naar de kracht om Zijn wil dan ook te doen". In de naam, Zevende-dags Adventisten zit al opgesloten voor hen fundamentele geloofswaarheden, nl. de wederkomst gedachte (en wat meer is de "verwachting" ervan) en het vieren van de Sabbat als heilige dag, oor God ingestelde rustdag.

Een jaar voor zending

De tekenen der tijden, aldus de ZDA geven aan dat de wederkomst niet lang meer op zich zal laten wachten; tekenen waar te nemen in de natuur, in de politieke verwarring en in het wereldwijde morele verval. Vandaar, en dit kwam ook in deze zitting van de Gen. Conf. tot uitdrukking, de dringende noodzaak alle handen uit de mouwen te steken voor wat betreft de verkondiging van het evangelie (in woord en daad) ook en juist aan de nog niet bereikte delen/ streken van onze wereld. Een oproep om zich minimaal een jaar te geven voor de zending in al haar facetten, (zoals hulp bij de bouw van kerken, scho-

len en ziekenhuizen) – met name naar de jeugd toe – past dan ook helemaal in dat kader. Het getuigen van het heil in Christus en het werken aan de leniging van de nood der wereld.

Dienen als principe

Uit alles bleek mij dat het Zevende-dags Adventisme een dienende kerk is. In de verschillende presentaties van de afzonderlijke divisies (de ZDA hebben een heel aparte kerkstructuur) kwam dit naar voren. Ik noem maar de "gezondheidshervorming" zoals zij dat zelf noemen. Er wordt van elke adventist verwacht, – behalve zijn "tiende" als bijdrage aan de kerk – dat hij/zij niet rookt, geen sterke drank drinkt en in wezen een nagenoeg vegetarisch leven leidt. In één der workshops werd aan de hand van beelden (en dia's) het belang voor de gezondheid aange-toond van een goede en gezonde voeding en levenshouding. Gezondheidshervorming ziet men bij de ZDA wel als rechter arm van hun boodschap. Er is dan ook veel aandacht voor de gezondheidszorg. Overal verrijzen ziekenhuizen, klinieken, verzorgingshuizen voor bejaarden, verpleeghuizen (somaïsch en psychogeriatrisch) weeshuizen, varende klinieken en vliegende medische diensten. In verschillende presentaties van de divisies ("kerkprovincies") kwam dit aan de orde. Zo waren we getuige via een TV scherm (video-opname) van directe medische hulp.

Life vanuit Cambodja

Tijdens de presentatie van de Asia-Pacific Division waren we o.a. getuige van een life interview met een zendingsechtpaar in Cambodja. Het was daar toen tien voor half zes in de morgen en bij ons 's avonds zo ongeveer half negen. Tot voor 1990 was Cambodja een gebied waar nauwelijks christenen woonden en zeker geen ZDA. Sinds 1992 woont en werkt er een zendingsechtpaar. Een moeilijk en zwaar pioniers werk. Zij moesten zich soms verborgen houden onder een matras in de badkamer tijdens de aanvallen van de Rode Khmer. Hun verhaal, strijd, moed en geloofsoverwinning was aangrijpend. Aanvankelijk begonnen ze hun werk met lesgeven van engels aan de bevolking aldaar. Een methode die meer wordt gebruikt als invalshoek voor evangelisatie (o.a. Bapt. in Polen). Toen dit goed aan-

sloeg, een redelijke respons gaf, begon men met "Sabbat programma's (Sabbat scholen) Bijbelstudie zou je kunnen zeggen op zaterdag. Deze studies zijn ook min of meer evangeliserend geïntendeerd. Speerpunten voor evangelisatie en aanzetten om te komen tot het stichten van een gemeente, naast jeugdwerk, vrouwenbewegingen etc.

Onderwijs

De educatie is eveneens een belangrijk element in de geloofsleer. Het departement van onderwijs houdt zich bezig met het propageren van adventistisch onderwijs. Reeds in 1853 werd in Battle Creek (Michigan) de eerste school voor basisonderwijs geopend. De ZDA hebben nu een wereldwijd netwerk van 78 instellingen voor hoger onderwijs, scholen voor middelbaar onderwijs en basisscholen. Ellen G. White, één der vrouwelijke pioniers der gemeenschap, een vrouw bovendien met profetische gaven, bestreed de in haar tijd gangbare opvatting dat onderwijs uitsluitend een intellectuele aangelegenheid is en benadrukte het aspect van karakterontwikkeling en de rol van het onderwijzend personeel in de overdracht van waarden. Een christelijke school moet in de eerste plaats "opleiden" voor het leven hierna. Men kan stellen dat het adventistisch onderwijssysteem zowel een belangrijke rol heeft gespeeld in het relatief hoge ontwikkelingspeil van de meeste adventisten als wel een belangrijke maatschappelijke functie gehad heeft en nog heeft in de ontwikkelingslanden.

Uitgeverijen

Een andere tak van arbeid is die van het gedrukte woord. Begonnen met een bescheiden tijdschrift, is dit werk uitgegroeid tot een enorm bedrijf. 58 Adventisten uitgeverij huizen. Veel boeken worden er uitgegeven, – er was daar in Utrecht een enorme boekenstand op de "markt" – en daarnaast een kleine zeshonderd tijdschriften in enkele honderden talen. De inhoud van al de publikaties moeten blijven in overeenstemming met de kerkelijke leer en de adventistische leerstellingen. De kerk van de ZDA kent een 27 fundamentele geloofspunten. Elke (meelevend)adventist wordt geacht deze te onderschrijven en te belijden. Voorts spelen de profetieën een heel belangrijke rol in de geloofsleer. Ik noem de boeken Daniël, Ezechiël en de Openbaring. De benoeming van de redactie van een uitgeverij in een Unie moet door het divisie-bestuur worden bekrachtigd. Een divisie is een hoger echelon in de kerkelijke hiërarchie dan een Unie.

Cees de Jong

(in een volgend artikel meer over de ZDA)

EEN KWAKKELEND GELOOF

Exodus 16: 4-17

Het vuur brandend houden

Een van de opdrachten die Mozes aan Aäron en zijn zonen gaf was: "het vuur op het altaar zal brandende gehouden worden, het mag niet uitgaan." (Leviticus 6:12). Het vuur mocht niet doven. Het was door God zelf ontstoken en moest blijven branden. Elk nieuw vuur dat ontstoken werd moest afkomstig zijn van dit vuur, vreemd vur werd niet geduld (Lev. 10:1). Paulus geeft de gelovige van alle tijden de volgende opdracht: "Dooft de Geest niet uit." (1 Thess. 5:12) Een van de belangrijkste opdrachten die een kind van God heeft liggen in zijn leven is het vuur van God brandende te houden in zijn leven. Dat gaat niet zomaar, dit kost inspanning en doorzettingsvermogen. De sleutel om brandende te blijven voor de zaak van God ligt in de brandstof. De Heer zegt: "zo zal ook hij, die Mij eet, leven door Mij." (Joh. 6:57) Hoe belangrijk is het dat wij een persoonlijke stille omgang met God kennen in ons leven en dat wij ons dagelijks voeden met het hemels brood. Stille omgang met God, stille tijd, tijd met de Vader.

Onze moeite

Wat kunnen we zwak zijn op dit punt. Hoe makkelijk laten we ons deze kostbare tijd afpakken door de gejaagdheid om ons heen en in ons hart. Een bekende evangelist schreef ooit eens het volgende:

"Ik houd er niet van zo gejaagd te leven. De belangrijkste zaken in mijn leven worden vaak het slachtoffer van kleinere prioriteiten. Mijn wandel met God en tijd met het gezin moeten het vaak afleggen tegen het minder belangrijke. Een jachtige levensstijl, vol van drukte en bezigheden, ondermijnt de zuivere en eenvoudige toewijding aan Jezus. Als we ons leven niet beheersen en onze tijdsbesteding niet meer in de hand hebben, worden we marionetten van de tijdgeest, jager van de ene 'belangrijke' gebeurtenis naar de andere, constant onder druk."

Neen, zo mag het niet zijn. Jezus is onze Heer en daarom heeft Hij recht op onze beste tijd, aandacht en toewijding.

Een aantal principes voor de stille tijd

In ons Schriftgedeelte Ex. 16: 4-17 komen we een aantal principes tegen die ons kunnen helpen om onze stille tijd tot de beste tijd van de dag te maken. Leest u eerst rustig het bijbelgedeelte door voor u verder gaat.

1. kwakkels en manna (v. 13)

Het volk heeft honger, God geeft dan twee soorten voedsel. De één valt binnen de legerplaats en mag daar verzameld worden: de kwakkels (een soort trekvogel). De Israëlieten konden zich met het vlees van de kwakkels voeden wanneer ze bij elkaar waren, het was een gezamenlijke activiteit. Het andere valt buiten de legerplaats. Daarvoor moesten ze zich verspreiden, ieder persoonlijk.

Zo is het ook in het leven van een kind van God. Elke zondag komen we bij elkaar en voeden ons gezamenlijk. Dagelijks gaan we onze binnenkamer binnen om ons persoonlijk te voeden met het Woord van God. Wanneer wij ons echter alleen voeden met datgene wat ons op de zondag wordt aangereikt zullen we een 'kwakkelend geloof' krijgen. Geestelijk gezien zullen we 'ondervoed' raken. Vandaar de titel van dit artikel: een kwakkelend geloof.

2. de dauwlaag (v. 14)

Wanneer de mensen buiten de legerplaats gingen zagen ze niet meteen het voedsel liggen. Er lag een dauwlaag op. Kent u dat uit uw persoonlijk bijbellezen? Je leest, maar het doet je niets, het blijft ver van je vandaan en alles lijkt mistig. Je gedachten gaan alle kanten op behalve naar boven. Als dit dag na dag gebeurt is de kans groot dat u het uiteindelijk opgeeft en de toevlucht neemt tot een dagboekje (wat op zich niet verkeerd is, maar het is voedsel uit tweede hand). De Israëlieten moesten wachten tot de dauwlaag optrok en dan konden ze het manna verzamelen. Een andere manier was er niet. Wij mogen leren om van binnen stil te worden en te wachten en geduldig lezen tot door Gods Geest de dauwlaag optrekt en wij ineens het manna zien, wat een voldoening.

3. voor je tentgenoten (v. 16)

Hoewel het inzamelen een persoonlijke zaak was, was er ook de mogelijkheid om wat voor je tentgenoten mee te nemen. Waarschijnlijk ging het hier om zieken, invaliden en kleine kinderen. Zo kon men ook voor zijn omgeving verzamelen. Dit is geestelijk gezien ook zo. Uw bijbellezen is ook nuttig voor de ander. Er is veel geestelijke honger om ons heen, maar waar zijn de mensen die hen kunnen voeden? Nog steeds zegt de Heer: "Geef gij ze te eten." (Matt. 16:16) Maak het tot je levensdoel elke dag zoveel 'levend brood' tot je te nemen dat je rijkelijk kunt uitdelen aan anderen.

4. naar je behoefte (v. 16)

Als je in geestelijke zaken gemakzuchtig ingesteld bent, zul je met een beetje genoegen nemen. Dat kan, de mensen in ontwikkelingslanden kunnen in leven blijven op één kopje rijst per dag. Maar let niet op hun gezondheid en vraag niet hoe lang ze dat kunnen volhouden en hoe vatbaar ze zijn voor ziekten. Ga niet op een geestelijk minimum leven.

5. dagelijks (v. 4)

Voedsel tot ons nemen is een dagelijkse zaak. Je kunt vandaag niet eten voor morgen. Ons lichaam is zo gemaakt, het heeft dagelijks een portie nodig. Zo is het ook met ons geestelijk leven gesteld. Echter op het geestelijk vlak lijken we er blind voor te zijn. Verwonder je er dan ook niet over dat je geestelijk leven niet van de grond komt als je je niet dagelijks voedt. (zie ook Spr. 8:34)

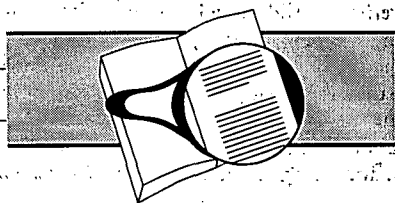
6. 's morgens

De langslapers kwamen te laat. Als de zonging schijnen smolt het manna weg. Het is geen bijbelse wet dat je 's morgens stille tijd houdt, maar het is wel een bijbelse aanrader. Kijk maar eens in de bijbel na hoeveel Gods mannen en vrouwen 'ochtendmensen' waren. Dit waren ze misschien niet altijd, maar omdat ze de bekoring van de ochtend gingen ontdekken, zijn ze dat geworden.

Conclusie

Enkel wanneer wij leren het levende brood te eten zullen wij opgroeien tot gezonde sterke christenen met een krachtig geestelijk leven. Reken af met een kwakkelend geloof. De keuze is aan u.

W. Muntens

SIERRA LEONE

Slecht nieuws / Goed nieuws

Eind oktober een klein bericht in het dagblad Trouw over moordpartijen in het zuiden van Sierra Leone in een dorp bij de stad Bo. In Bo staat een ziekenhuis van de katholieke missie waar verscheidene van onze verpleegkundigen uit Kassiri hun opleiding hebben gevolgd.

Wanneer zal er een einde komen aan deze reeks van geweldplegingen, aan de duivelse machten die hier de kop opsteken onder een bevolking die tot voor enkele jaren zo in harmonie samenleefde?

Voor me ligt een brief van zendeling Hans Oosterloo. Hij was enkele weken in ons land. Terug in Sierra Leone schrijft hij:

"Wat me op het ogenblik het allerzwaarste valt is het zware psychologisch-geestelijke klimaat. Ik mis in Sierra Leone de gewoonlijke levensvreugde van de mensen, allesoverheersend is de depressie die over alle facetten van het leven hangt. Er lijkt zo weinig uitzicht op een betere toekomst, dat zelfs het geloofsleven eronder lijdt. Het straatbeeld in Freetown wordt overheerst door sombere mensen; je hoeft maar uit de auto te stappen of iemand klampt je aan, een moeder met kinderen of kinderen zonder ouders. Hoe moeten we helpen, hoe moet je de problemen aanpakken?

Natuurlijk help je eerst de mensen die je het naast staan, de broeders en zusters van de plaatselijke gemeente, mensen die met je samenwerken. Velen van hen zijn uit Lunsar en en andere plaatsen uit het binnenland verdreven en leven onder moeilijke omstandigheden in Freetown. We proberen ons te beperken tot hulp die tot zelfstandigheid leidt. De Baptisten Unie is niet in staat om meer te doen dan noodhulp; bovendien lopen de inkomsten van de gemeenten terug in het 'hongerseizoen' van juni tot november."

Goed nieuws / Slecht nieuws

Eigenlijk vinden we het een wonder dat onze zusters en broeders in Sierra Leone onder zo'n druk toch nog met plannen komen en projecten opzetten.

"We hebben aan jonge vrouwen naaimachines gegeven zodat ze zelf een inkomen kunnen verwerven. Het is heel bijzonder, dat vrouwen kleermaker zijn, het is typisch een mannenberoep hier.

We gaan een kleermakerswinkel beginnen, waar we naast het maken van mooie kleren ook mensen met het evangelie kunnen bereiken. De vrouwen die naaien krijgen ook een bijbelcursus en geven het geleerde door in bijbel-huiskringen."

De witte lakens die in de pakketten zitten uit Nederland gaat Aisha verven met de vrouwen, een soort batikken, 'Gara' heet deze techniek.

Hans en Aisha zien zich als een doorgeefluik voor de hulp uit Nederland; als intercultureel gezin vervullen zij een brugfunctie. De bijgaande foto's laten dit zien.

Wij zijn dankbaar voor alle pakketten die dit najaar weer verscheept zijn. We vragen u vooral door te gaan met het samenstellen van pakketten (vergeet u de portokosten niet!). Laten we trouw zijn in het bidden, schrijven en werken voor onze zusters en broeders in Sierra Leone. Laten we hen helpen tekenen van hoop te zijn in een land verscheurd door geweld. De brief van Hans Oosterloo gaat binnenkort naar de gemeenten.

Namens de UZC,

Anneke Blaauw-Tijman

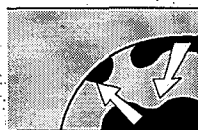
Aisha in de garage van hun huis bij de bananen-dozen: avonden lang aan het sorteren van kleding en verband. En wat zijn ze er blij mee!

Aisha heeft een leidinggevende functie in de baptisten vrouwenbeweging. Aan de jaarlijkse conferentie namen zo'n 80 vrouwen deel. Helaas konden de vrouwen uit het binnenland niet komen. U ziet hier vrouwen gekleed in geverfde zelfgemaakte kleding.

Enkele van onze kinderen: rechts Ai(sha), een nichtje, daarnaast Fanta, een zusje van Aisha (beiden gaan naar de middelbare school), dan Posseh (heeft enkele jaren in de kliniek in Kassiri gewerkt en volgt nu de opleiding voor verpleegster) door ons geadopteerd, en Fatmata, een nichtje. Amādu, onze zoon woont nog in ons huis in Lunsar. Hij zit in de hoogste klas van de ambachtschool. Hij heeft nogal eens moeten vluchten dit jaar maar heeft toch zijn schooljaar af kunnen maken. We hopen dat hij volgend jaar examen kan doen.

Zending

Groei door gelukkige gemeenteleden

ECU-conferentie 1995

Maandag 2 oktober. 's Morgens om half negen vertrekken wij naar de misschien wel 25ste. "Werkbijeenkomst voor gemeente en evangelisatie van de Unie van Baptisten in Nederland", zoals deze officieel zou kunnen heten. Ik kom voor het eerst. De zon schijnt en wij krijgen een kopje koffie. De zaal van De Bron in Dalfsen stroomt vol met zo'n 100 mensen.

En Jezus trad naderbij en sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op de aarde. Gaat dan heen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes en leert hen onderhouden al wat Ik u bevelen heb. En zie, Ik ben met u al de dagen, tot aan de voleinding der wereld. (Matth. 28: 18-20)

Discipelen, daar gaat het om deze dagen. Jezus zegt dat wij mensen moeten dopen. En dat doen wij. Maar Hij zegt ook: "Maakt hen tot mijn discipelen!" en "Leert hen onderhouden al wat Ik u bevelen heb". Hij vindt dat blijkbaar belangrijk.

Volgeling, leerling, christen. Dat zijn volgens de bijbel de namen voor een discipel, leren wij. In groepjes praten wij over de zin van het discipelschap. De leerlingen volgen in het watergraf, maar zijn er dan nog niet. Om een goede christen te zijn, blijven wij ons leven lang leerling. Wij bespreken in groepjes hoe het bij ons zelf is gegaan. Hebben we begeleiding gemist, nadat wij gedoopt waren? Wat beschouwen wij als goed discipelschap? Welke voorbeelden van broeders en zusters hebben wij dan in gedachten?

Je kunt achteraf blij zijn met een leertijd, voordat je in de raad bent gekomen. U

kunt het belang hebben ontdekt van openheid voor kritiek, om daarvan weer te kunnen leren. Iemand heeft het verlangen om steeds bij te leren: "Omdat ik mij bewust ben van mijn tekortkomingen. Maar onzekerheid mag. Immers, zelfs de discipelen gingen na de dood van Jezus toch vissen?"

Wat is de zin van discipelschap voor evangelisatie? Want de ECU is er om te helpen bij hun evangelisatiewerk.

Iemand rijdt, in Amerika, in zijn auto. Hij wil graag het evangelie doorgeven. Hij stopt en neemt een lifter mee. Het gesprek komt op het geloof en de lifter komt tot geloof. Een jaar later rijdt de bestuurder opnieuw op de weg en neemt een dronken man mee. Deze blijkt de lifter van vorig jaar te zijn.

De bestuurder is beduusd van het effect van zijn evangelisatie en besluit de nazorg/discipelschaporganisatie op te richten; die wij nu kennen als de Navigators. Mensen die bekeerd zijn, hebben dus begeleiding nodig om niet terug te vallen, op te branden of af te knappen. Ze kunnen zo enthousiaste christenen blijven en o.a. hun creativiteit blijvend inzetten bij de verspreiding van het evangelie. Bijv. tijdens een voetbalkamp voor kinderen: "Waar komt Petrus?", bij een elftalopstelling van de twaalf discipelen.

De conferentie is een voorbeeld van hoe discipelschap in de praktijk werkt: leerling en lerende zijn door elkaar in verschillende situaties te ontmoeten. We horen over familie, sterfgevallen en ziekte en bidden voor elkaar. Naar aanleiding van de vragen blijkt al snel waar het wel eens botst in de gemeente. We nemen kennis van elkaars ervaringen: 's Morgens hebben we in ons

groepje een half uur van gesprek over een bijbelgedeelte mer daarna gebed. Tijdens het eten worden wij nuttige tips gewaar. Een broeder, die van een overleving van zijn schip alleen zijn vrouw en kinderen kon redden, geeft zijn visie op problemen: 80% lost zich vanzelf op, aan 10% kun je niets doen, blijft over 10% om mee aan de slag te gaan.

We eten samen patat, zingen rond de piano en voeren gesprekken over hoe het is om kinderen te hebben. We zijn blij als onze crèche-kinderen de doop hebben aangevraagd. Kleine discipelen hebben hun grootvader geholpen om kruisjes te knippen voor de wijdingsavond. Wij schrijven erop wat wij de komende tijd voor God willen gaan doen. In de viering aan het slot, woensdagmorgen, komt het volgende bijbelgedeelte:

Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden. Gij zijt mijn vrienden, indien gij doet, wat Ik u gebied. (...) maar u heb ik vrienden genoemd, omdat Ik alles, wat Ik van mijn Vader gehoord heb, u heb bekend gemaakt. Niet gij hebt mij, maar Ik heb u uitgekozen en u aangewezen, opdat gij zoudt heengaan en vrucht dragen en uw vrucht zou blijven, opdat de Vader u alles geve, wat gij Hem bidt in mijn naam. Dit gebied Ik u, dat gij elkander liefhebt. (Joh. 15:13-17)

Jezus kan – gelukkig – veel vrienden hebben; wij maar weinig. Dat is niet erg. Wel kunnen we elkaar verdragen. Door de liefde.

In het bovenstaande heb ik geprobeerd u in de sfeer van het discipelschap te brengen en van de conferentie te laten proeven. Natuurlijk is er veel meer te vertellen. De inleidingen en de vragen kunt u lezen in het conferentieboekje (f 2.50, bij het Unieburo). De rest is bij mij of de ruim honderd andere deelnemers te halen

*Dieuwke de Vries
(Noordburgum)*

Hans Oosterloo vraagt ons om voor het volgende te bidden:

- voor het land en volk van Sierra Leone en alle pogingen die gedaan worden om vrede te brengen;
- voor de Baptisten Unie en haar leiders ds. Mses Khanu en ds. Kamara. Deze tijd vraagt veel wijsheid van hen om de gemeenten te leiden, u moet hier letterlijk denken in de trant van Mozes en Aäron in de woestijn: iedereen kijkt op naar hen;
- voor de gemeenten, met name voor die in het binnenland, waar de gemeenten verstrooid zijn;
- voor ons gezin, voor gezondheid en kracht in deze tijd van ontmoediging.

DE DEELNEMERS...

Roemenië, zending en Mission '96

Voor mijn gevoel is het allemaal begonnen toen ik in aanraking kwam met het Christelijke geloof en in 1986 een keuze maakte voor de Here Jezus. Vanaf het begin was er een vraag heel sterk bij mij aanwezig en dat was: "Wat is Gods wil in mijn leven?" Om een antwoord op deze vraag te krijgen ben ik maar gewoon begonnen met Jeugdwerk, zowel binnen als buiten de gemeente.

Geen emotionele bevlieging

Eén van mijn jeugdactiviteiten was o.a. een kamp leiden van Youth for Christ naar Roemenië. Dit was in de zomer van 1992. Tijdens deze reis werd ik geconfronteerd met een heleboel ellende en leed van de bevolking. Dit raakte mij diep. In mijn hart voelde ik toen een drang om daar in Roemenië echt iets te gaan doen. Terug in Nederland probeerde ik alles wat te laten rusten en dacht dat het zo'n emotionele bevlieging was. Dit bleek niet zo te zijn. Een paar maanden na die tijd bleef ik maar aan Roemenië denken. Overal zag ik op eens artikelen, foto's en documentaires over Roemenië. Ik ben mij toen ernstig af gaan vragen of dit een betekenis had. Ik heb er ook vaak met de Here God over gepraat wat hier toch de bedoeling van was.

Op Mission Gods stem verstaan

In december van datzelfde jaar was er in Utrecht een 5-daagse zendings- en Evangelisatiecongres, genaamd Mission '93. Dit congres is eens in de 3 jaar en trekt rond de 9.000 jongere internationale deelnemers. Tijdens dit congres mocht ik heel duidelijk Gods stem verstaan. In het kort zal ik daar wat van vertellen. Ik ging heel gericht naar dit congres om Gods leiding te ervaren en te zoeken. Ik was daar echter te veel op gericht en gaf God geen kans om me ook maar ergens naar toe te leiden. Na twee dagen was ik daar zat van en liet alles maar los en nam 'pauze'. Ik nam me voor om naar geen één seminar of bijeenkomst te gaan, die derde middag liep ik dus wat rond en op eens werd mijn aandacht getrokken naar een spreker in één van de zalen. Ik bleef eens staan en ben uiteindelijk in de zaal gaan zitten. Deze man vertelde over een

situatie zoals ik die ervaren had op mijn vakantie. Hij verwoordde ook precies de nood die ik zo duidelijk in mijn hart voelde. Na die tijd hoorde ik dat deze man Paul Negrut was, een Roemeen. Deze woorden die gesproken waren werden voor mij mijn eerste deel van de bevestiging die ik van de Here God kreeg om in Roemenië te gaan werken.

Helpen met vakkennis

Na Mission '93 heb ik besloten om mij nog meer te bekwamen in mijn vak en de opleiding van HBO-mwd (maatschappelijk werk en dienstverlening) nog te gaan volgen. In de daarop volgende drie jaar kon ik me al vast gaan voorbereiden om naar Roemenië te gaan. Bijvoorbeeld door inzicht te krijgen in de taal, cultuur en door er heen te reizen.

Via een zendingsorganisatie kreeg ik een adres van een kindertehuis in Beius. In de zomer van 1993 ben ik toen voor de eerste keer naar dit tehuis gegaan. In het tehuis woonden toen 15 tieners in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar. Allen waren afkomstig uit het staatskindertehuis. Door evangelisatieacties van de plaatselijke baptistengemeente aldaar waren deze tieners tot geloof gekomen. Doordat ze tot geloof gekomen waren hadden ze het er in het staatskindertehuis niet gemakkelijker op gekregen. Ze werden veel gepest en naar de kerkdienst gaan betekende vaak geen eten.

Na deze eerste reis van 7 weken had ik veel te verwerken van wat ik allemaal gezien en gehoord had. Mijn verlangen om in Roemenië te gaan werken was nog groter geworden. Dit had tot gevolg dat ik nu 3 of 4 keer per jaar naar Roemenië vertrek om ondersteuning te bieden. Dit gaat in de vorm van voedsel en kleding mee nemen, maar ook door kennisoverdracht naar de werkers toe.

Voor al het contact met de tieners is door al die reizen heel erg gegroeid. We praten veel, doen bijbelstudie met ze en proberen ook steeds weer dat de Here Jezus centraal mag (blijven) staan in het werk en in de persoonlijke levens. Het is

mooi om de tieners geestelijk te zien groeien in hun geloof.

Sinds vorig jaar zijn we ook bezig met uitbreiding. Door de vele aanvragen van jonge kinderen in noodsituaties moest er een nieuw tehuis komen. Een tweede tehuis voor kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar. Via sponsoring is de mogelijkheid ontstaan om een tweede tehuis te bouwen. Vorig jaar zomer zijn de eerste 14 kinderen van 4 t/m 9 jaar daar gaan wonen. Allen met een hele nare achtergrond. Met veel liefde van allemaal christelijke medewerkers proberen we deze kinderen weer wat geluk te geven. Het huis is echter niet voldoende ingericht als tehuis en moest daarom verbouwd worden. Er zijn inmiddels al heel wat spullen voor de bouw naar Roemenië vervoerd.

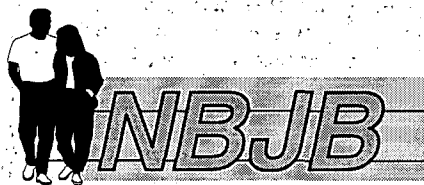
Mission '96: mijn toekomst?

De drie jaar van studie zijn nu bijna om en het moment om stappen te ondernemen komt steeds dichterbij. Voor mijzelf leeft nog steeds de vraag of ik met een paar maanden ook daadwerkelijk mijn beroep als Christelijk maatschappelijk werker mag uitvoeren in Roemenië. Mijn verlangen is heel erg groot, maar dat is niet voldoende. Aan het eind van dit jaar (28-12 t/m 2-1) zal er weer een Mission '99 zijn.

Ik hoop daar weer als deelnemer aanwezig te zijn, om me daar 5 dagen lang helemaal op mijn toekomst te richten. Ik hoop weer met andere zendingen te spreken en met tal van organisaties. En misschien leidt de Here God me naar dat doel (plaats) waar Hij mij hebben wil. Er is nog veel te regelen, maar vertrouwend op mijn Hemelse Vader geloof ik dat het wel goed zal komen.

Het is mooi om zo voor de Heer te mogen werken. Het is wel steeds spannend om alles voor elkaar te krijgen. Maar de Heer laat ook steeds zien dat Hij bij ons is en dat Hij alles in Zijn hand heeft en houdt.

Kini Tigelaar (Delfzijl)

100 jaar Baptisten Gemeente Leeuwarden

14 januari jubileum-reünie zondag

Aanmelden door overmaken van f 15,- op giro. 80 81 55 of banknr. 67 81 12 657 t.n.v. H. Steenstra, penningmeester Baptisten Gemeente Leeuwarden. U ontvangt hiervoor: het jubileumboek en daarnaast krijgt u voor dezelfde f 15,- ook nog soep, koffie en broodjes.

zr. A. Kievit, Leeuwarden

Pianist gezocht

In verband met de verhuizing van haar vaste pianist en de afwezigheid van een opvolger, is de Baptisten Gemeente Delft op zoek naar mensen die de samenhang tijdens de eredienst willen begeleiden.

Als u het leuk vindt om ons één keer per maand (vaker mag natuurlijk ook) muzikaal te ondersteunen, dan horen wij dit graag van u.

Uw reactie wordt met enthousiasme en vol verwachting ontvangen door: Marja Sauerbrij, tel. 070 - 3238940 of Ingrid Alma-Pool, tel. 015 - 2627477.

OP IS nog niet OP

NOGMAALS EEN HERDRUK VAN "WUMKES"

Tijdens de Jubileumdag in Zuidlaren gingen de laatste exemplaren van de herdruk van 'De opkomst en vestiging van het Baptisme in Nederland' over de toonbank. Wij moesten verschillende mensen teleurstellen. Deze uitgave was in een jaar uitverkocht.

De Publiciteits Commissie heeft nu besloten opnieuw een herdruk te laten verschijnen. De oplage zal iets kleiner zijn dan de vorige. De prijs zal daardoor en ook door de gestegen papierprijs iets hoger liggen dan de vorige, n.l. f 30,00 excl. verzendkosten.

Het boek kan besteld worden bij het Uniebureau, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-2284457/2284494, fax 030-2251798.

Bundelbuitelingen 4

Laatste kans!

U krijgt een laatste kans om mee te doen met de bundelbuitelingen! Hoe kunt u meedoen? Wilt u met de Zangbundelcommissie (ZBC) meedenken over de toekomstige bundel 'Liederen voor de Gemeentezang'?

Antwoord: Door concrete wensen in te leveren bij de ZBC. De ZBC denkt niet aan opmerkingen in de trant van 'Jullie zouden zus of jullie moeten zo!' Niet zo lang geleden werd de ZBC vanuit Ede benaderd met de vraag of een bepaald lied opgenomen kan worden. En zo moet het: een lied inleveren, tekst en muziek, compleet met bron en vermelding van rechthebbende. Vervolgens kan de ZBC de nieuwe liederen bekijken en een selectie maken.

VIDEO

Het IKON heeft van onze ontmoetingsdag op 20 mei 1995 een prachtige samenstelling gemaakt van deze indrukwekkende dag. Velen onder ons zullen het op prijs stellen om dit 'beelddokument' in bezit te hebben.

EN DAT KAN!

U kunt deze VHS-videoband bestellen door overmaking van f 25,00 op giro 9260 of bank ABN AMRO 55.21.29.461 t.n.v. Unie Buro, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, onder vermelding van Video 20 mei, met tevens uw naam en volledig adres.

CHRISTELIJK VAKANTIEOORD

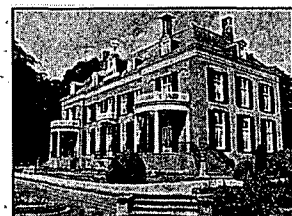

"Kasteel Rhederoord"

Wilt u uw vakantiedagen én de dagen rondom de JAARWISSELING eens in een écht Kasteel doorbrengen?

Kom dan eens naar Kasteel Rhederoord, gelegen aan de rand van de Veluwe Zoom, temidden van schitterende bossen.

Omdat het Kasteel op een heuvel ligt, heeft u ook een mooi uitzicht over de IJssel en de uiterwaarden! Kortom een schitterende plek voor mensen die van de natuur, en van rust houden.

Uit ons programma bieden wij u de volgende mogelijkheden:

VAKANTIEWEEK 25 november - 1 december, prijs v.a. f 225,00 p.p.w.

ALLEENGAANDENWEEK 1 december - 8 december

olv. Evang. W. Veldkamp, prijs v.a. f 250,00 p.p.w.

Alleengaanden, zijn niet alleen zij, die ongehuwd zijn, doch ook zij die *alleen zijn komen te staan!*

BIJBELSTUDIIEWEEKEND 8 t/m 10 december prijs v.a. f 75,00 p.p.

Ds. J. Schouten uit Goor behandelt het thema: de Koning en de stad van de grote Koning, vanuit de Profetie van Zacharia.

VAKANTIEMIDWEEK 11 t/m 15 december prijs v.a. f 145,00.

KERSTCONFERENTIE deze is reeds geheel VOLGEBOEKT!

OUD EN NIEUWJAARSCONFERENTIE, hierin zijn nog enkele kamers vrij! prijs v.a. f 250,00.

Alle prijzen zijn VOLPENSION incl. koffie en thee.

KASTEEL RHEDEROORD het huis van de Ned. Chr. Gemeenschapsbond, is het hele jaar geopend en voorzien van alle comfort. Kamers voorzien van warm en koudstroomend water, douche en toilet naar keuze. In het huis is een lift aanwezig! Ook geschikt voor groepen.

Voor inlichtingen en aanmeldingen kunt u bellen ons NIEUWE TELEFOONNUMMER 026-4959104. U bent van harte welkom!

*"Zalig de doden die in de Here
sterven."
(Openbaring 14:13)*

In deze zekerheid is, na een
liefdevolle verzorging in het
verpleeghuis "Meander", van ons
heengegaan onze lieve moeder,
groot- en overgrootmoeder

**ALBERDINA
HUIZING-ZOET**

op de gezegende leeftijd van 91 jaar,
sinds 23 maart 1987 weduwe van
Albert Huizing.

Veendam, 24 oktober 1995

Kinderen,
klein- en
achterkleinkinderen

Correspondentie-adres: Kempenlaan
2, 9501 PH Stadskanaal.

De begrafenis heeft inmiddels
plaatsgevonden.

Op 21 september 1995 is door de
Heer thuisgehaald onze broeder

HINDRIK PERDON

op de leeftijd van 75 jaar.

Muntendam, 21 september 1995

Baptisten gemeente Muntendam

*"Ik ben de opstanding en het leven,
wie in Mij gelooft zal leven; ook al is
hij gestorven en ieder, die leeft en in
Mij gelooft, zal in eeuwigheid leven."
(Joh. 11:25-26.)*

Op 18 oktober 1995 heeft de Heer
thuisgehaald onze zuster

GRIETJE DE JONG

weduwe van P. Zijlstra,
eerder van G. van Assen.

op de leeftijd van bijna 93 jaar.

Baptisten Gemeente Kollumerzwaag

*Kostbaar is in de ogen des Heren de
dood van zijn gunstenoten
(Psalm 116:15)*

Op 31 oktober 1995 is van ons
heengegaan onze zuster

**GEERTRUIDA
ROBIJN-ELSINGA**

op de leeftijd van 88 jaar.

Baptisten Gemeente Harlingen

"De Heer is mijn herder"

Op 24 oktober 1995 is overleden
onze zuster

**MARIE V.D. VEEN-
KLOMPSTRA**

op de leeftijd van 59 jaar.

Baptisten Gemeente Noordbergum

**De meest rake kritiek op het
Nederlands Dagblad:**

'Niet van deze wereld'

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS TE ZEGGEN HEEFT.
ZO ZIEN WIJ DE WERELD OM ONS HEEN.

4 weken op proef voor f15,-

Bel:06-022 42 11
(GRATIS)

Nederlands Dagblad
Gereformeerd gezinsblad

* Het nieuwe adres van ds H.C. Schaap
luidt: Boelemaheerd 75, 9736 HD Gro-
ningen. Tel. 050-5414323.

* Secretaris van de gemeente 'de Bron' in
Drachten is: F. vd Laan, Stal 123, 9205
AK Drachten. Tel. 0512-519353.

* Secretaris van de gemeente Stadskanaal
Noord is: K. Blaauw, Molenwijk 3, 9503
BE Stadskanaal. Tel. 0599-615841.

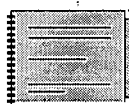
* Het telefoonnummer van T. Ooster-
kamp te Doorn is: 0343-420637.

* Het telefoonnummer van ds H. Ploeger
te Arnhem is: 026-3217889.

Ooit een dirigent ontmoet met als slogan:
"Mijn ideaal is mijzelf overbodig maken?"
(zie pag. 7).

Agenda

28 dec - 2 jan	Mission '96 (Utrecht)
3 feb	Ontmoetingsdag Oost-Europa (Apeldoorn)
16 mrt '96	Zendingsdag (Zwolle)
23-24 apr '96	Conferentie Broederschap van Voorgangers (De Bron, Dalfsen)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Blinden en slechtzienden: info bij
CBB; tel.: 0341-551014
Vormgeving: Scriptura (Westbroek)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-284494/284457, fax 030-
251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverten-
ties opgeven aan het Unie-bureau.
ISSN: 0167-2355

DAGELIJKS GELOOF

Je moest op een vraag van je baas per ongeluk eens zeggen: Ik geloof het wel. Meteen kreeg je om je oren: Geloven doe je in de kerk, hier moet je het zeker weten. Geloven was dus maar gokken dat het waar was wat je in de kerk werd verteld. Dat geloof was bovendien iets voor de zondag. Daar kon je door de week niks mee beginnen. Het stond naast de werkelijkheid van het leven.

Inmiddels zijn we volwassen genoeg geworden om te weten dat geloven iets totaal anders is dan de gok dat het wel waar zal zijn wat ons in de Bijbel verteld wordt. Geloven is dat wij overtuigd zijn dat God de waarheid spreekt en dat wij vanuit die waarheid van Gods woord ons leven kunnen invullen. Wij belijden dat wij met Christus als leidman onze weg door het leven gaan. En wij kunnen soms ook getuigen dat wij Gods nabijheid hebben ervaren in bepaalde situaties.

Het geloof geeft, als het goed is, structuur aan ons gewone leven. Het is niet alleen wat wij zondags horen en samen als gemeente beleven. Het is ook en vooral wat wij in de week van ons leven maken. Dat blijkt vaak moeilijker dan zondags samen zingen en naar een goede preek luisteren. Het valt niet altijd mee om je geloof voorop te plaatsen bij alles wat je doet. We ontmoeten allerlei mensen. We praten met elkaar in het gezin en daarbuiten. We moeten diverse beslissingen nemen. We hebben ons dagelijks werk, hetzij als zelfstandige ondernemer, hetzij als werknemer. En het is vooral in die positie dat er wel eens spanningen kunnen zijn tussen ons geloof en de eisen die de werksituatie ons stelt. Hoever kun je gaan als ondernemer om in de concurrentiestrijd overeind te blijven? Wat moet je als werknemer doen als er dingen van je gevraagd worden die je niet kunt rijmen met je geloof? Maar ook: Hoe positief en stimulerend is de invloed van je geloof op de manier waarop je je werk doet?

Het staat al lang in de lijst van onderwerpen die wij in DC eens willen plaatsen. Br. W.J. de Zwart deed al enkele malen een oproep om mee te werken aan een artikel over 'geloof en arbeid'. Helaas is hij om gezondheidsredenen niet in staat dit onderwerp zelf te behandelen. Daarmee hoeft het niet van de lijst te verdwijnen. Graag nodig ik ieder uit die daar iets over wil schrijven. Er is al één toezegging binnen.

Het is de bedoeling uit de inzendingen een artikel samen te stellen. Dat betekent dat wij niet of nauwelijks de namen van de inzenders zullen noemen. Deze anonimiteit zal het wat makkelijker maken om vertrouwelijke dingen te schrijven over situaties waarin men een spanning ervaart tussen het geloof en de eisen die door het werk - of de werkgever - gesteld worden. Hetzelfde kan gelden voor zelfstandige zakenmensen die soms voelen dat zij moeten stoppen waar anderen verder durven te gaan. Het is niet erg als dit uitgroeit tot een tweetal artikelen.

Br. De Zwart formuleerde zijn vragen als volgt:

1. Wat betekent het geloof voor u op uw werkplek?
2. Wat betekent uw geloof voor uw collega's op de werkplek?

Zoals gezegd: bij de verwerking van uw brieven noemen we geen namen. De brieven dienen wel ondertekend te zijn en voorzien van naam en adres van de afzender. Uw reactie graag aan mijn adres: H.G. de Winkel, Sweelincklaan 4, 6952 ED Dieren.

H.G. de Winkel

INHOUD

H.G. de Winkel	Actueel: Gedood door een Jood	3
	Dominees onder elkaar; Van hart tot hart	4
	NBJB	5
	Buitenland	6
Y. Horjus	Mijn ideaal is mijzelf overbodig maken	7
Sietzo Dijkhuizen	Tabitha Amsterdam-West vernieuwd	8-9
	Uit de gemeenten	10
H.D. Huiting	Bijbel: In iemands schoenen staan	11
C. de Jong	We have a Hope: General Conference van de Zevende-dags Adventisten (2)	12
A.J. van de Wetering	Het baptisme en de Reformatie	13
	Lézers; diversen	14
	Financiële Verantwoording	15

GEDOOD DOOR EEN JOOD

Met een paar uiterst gemene kogels maakte een joodse student op 4 november een eind aan het leven van Yitzhak Rabin, premier van Israël.

Het volk, op zichzelf verdeeld in tegenover elkaar staande partijen, was even een eenheid. Rouw en schrik over deze brute daad schiepen op dat moment een band, waar maar een klein deel buiten bleef staan. Rabin, de man die het voortouw had genomen om vrede en rust te bewerkten met de burens, was niet meer. Hij werd slachtoffer van zijn inspanningen voor de vrede. Want die vrede kostte het opgeven van de bezette gebieden, zodat de Palestijnen daar hun zelfbestuur zouden kunnen krijgen. "Land voor vrede"; er kan alleen vrede komen als wij de Palestijnen hun eigen gebied geven, besefte Rabin. Daarmee nam hij de intifada, gekenmerkt door de stenengooiende Palestijnse jongeren, de wind uit de zeilen. Alsmede de voortdurende dreigingen en aanslagen uit die hoek.

Veel Israëli's hebben met zeer gemengde gevoelens gezien hoe Rabin aartsvijand Jasser Arrafat in 1993 de hand drukte. En het vredesproces wordt – begrijpelijk – afgekraakt door de joodse kolonisten die in de Palestijnse gebieden waren gaan wonen.

Er kwam een steeds fellere haatcampagne op gang tegen Rabin. Naar het schijnt gesteund door fanatieke rabbijnen. De groot-Israël gedachte beheerst een deel van het volk: Israël moet de oude, bijbelse grenzen terugkrijgen, want dat is het land dat God aan Israël heeft gegeven. Het was Rabin die in de oorlog van 1967 als chef-staf van het leger deze gebieden op de westelijke Jordanoever bezette. Voor deze mensen was het zuur dat juist diezelfde Rabin nu dat land weer prijs gaf. "Dat land is van ons en wie het uit handen geeft heeft de straf van God verdiend".

Zo ongeveer was het motief dat Yigal Amir, 27 jaar, aandreef tot zijn gruweldaad. Het leek een eenmansactie, maar er komt steeds meer boven water dat lijkt op een complot. Verder is het de uiterste consequentie van een periode van opruiing.

Schrik en verwondering

De schrik was groot. Opvallend was dat de jeugd zo massaal de dood van Rabin betreurde. Ook talloze ouderen waren diep geschokt. Er klonken verwonderde geluiden. "Ik had nooit verwacht wat wij joden elkaar zouden vermoorden. Ik hoop dat in de loop van de tijd de schade zich zal herstellen en dat wij toch anders zullen zijn dan andere volken". "Moord is de meest onjoodse daad die denkbaar is". "Wij joden in verstrooiing hebben altijd in angst geleefd. Wij dachten dat wij in Israël voor elkaar niet bang hoefden te zijn".

Als christen en als Nederlander betreur ik mee deze verschrikkelijke daad. Dat zou ik ook doen als bijvoorbeeld Helmut Kohl of welke bekende staatsman vermoord zou worden. Maar Israël blijft in bijbels perspectief toch een andere gevoelswaarde houden. Wij zien het als het volk dat nooit geschapt is uit Gods bijzonder heilsplan dat aanving bij Abraham en Sara. Maar dat heilsplan heeft zijn fundering en vervulling in Jezus Christus en daar is dit volk nog niet aan toe.

Drie dingen

Er waren drie dingen die mij aan het denken zetten. In de eerste plaats die verwondering dat de ene jood de andere had vermoord. Hoe was dat mogelijk? Een kogel van de Hezbollah, Hamas of Jihad was denkbaar geweest, maar van een jood? Waarom niet? dacht ik. Hebben joden dan de gedachte dat zij in dit opzicht beter zijn dan andere volken? Het besef van afstamming van dezelfde wortel en het leven onder verdrukking door andere volken hebben het besef van de eigen identiteit versterkt. Maar juist de joden die vertrouwd zijn met het Oude Testament zouden kunnen weten wat broeders elkaar kunnen aandoen. En wie eerlijk het Nieuwe Testament leest zou moeten weten wat joden met de jood Jezus van Nazareth hebben gedaan. Al werd Hij in handen gespeeld van de Romeinen. Dit schrijf ik niet om het joodse volk als ge-

heel daar mede schuldig aan te verklaren. Wel om te laten zien dat historisch gezien de jood niet beter is dan ieder ander. Er is trouwens ook uit de recente geschiedenis wel een en ander bekend van joden die elkaar hebben laten vallen.

Het tweede is de bijna wanhopige rouw om de dood van Rabin. Het was alsof Israël in elkaar stortte nu die ene man er niet meer is. Dat is misschien toe te schrijven aan de emotionele manier waarop de oosterling zich uit. Maar zo'n bouwen op één persoon komt ons vreemd voor. Temeer daar Israël een democratie is. Daarbij wordt toch verondersteld dat het lot van een land niet van één persoon afhangt. Of ligt dat daar toch anders?

'Ons' land?

Het derde is de felheid waarmee een bepaalde groepering de aanspraken op het land benadrukt. Het argument is: Het land in bijbelse omvang behoort ons toe, want God heeft het ons gegeven. Voor het opeisen van dat recht mag blijkbaar zelfs een tegenstander gedood worden. Het lukt mij niet om dat recht op het land te zien, al wordt dat misschien door sommigen onder ons onderschreven. God heeft het eertijds beloofd aan Abraham en zijn nageslacht; aan Israël. Dat heeft door Gods toedoen het land mogen bezitten, maar bezit is nog geen eigendom. God blijft Eigenaar en kan de voorwaarden voor bewoning bepalen. Toen Israël die voorwaarden niet nakwam volgde de ballingschap naar Assyrië en Babel. Door Gods genade konden de joden later terugkeren, tot in het jaar 70 Jeruzalem verwoest werd.

De joden hebben in 1948 de staat Israël kunnen uitroepen op een deel van het oude grondgebied. Wij mogen daar best Gods hand achter zien. Maar een groot deel van de joden gelooft nauwelijks in God en degenen die het nog wel doen moeten van zijn Christus niets hebben. In dat opzicht is er alleen een 'rest' die wel in Hem gelooft.

Als voorwaarde dat God het land opnieuw als rechtmatig bezit aan Israël zal geven zie ik de aanvaarding van Jezus als de Christus. Maar zover is het nog niet. En wat God in zijn genade wil geven kan niemand opeisen.

Voorlopig kunnen wij alleen maar hopen en bidden dat Israël en zijn burens, in het bijzonder de Palestijnen, wegen vinden om in vrede met elkaar te leven.

H.G. de Winkel

Actueel

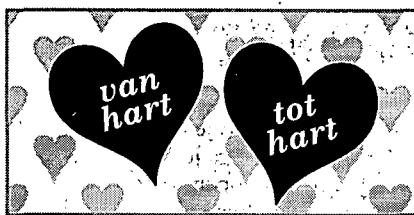
TE-VREDEN

Overall waar "te" voorstaat, zou verkeerd zijn. Dat geldt van: te veel eten, te droog, te nat, te veel roken, te veel vakantie, te somber, te vrolijk. Maar "te-vreden" zou goed zijn. Tevredenheid zou de mens sieren en een bron van geluk zijn.

Geldt dit ook voor de gemeente en voor de christen? Tevredenheid voor de gemeente zou wel eens funest kunnen zijn. Zij leidt tot passiviteit in de gemeente. We krijgen de houding van: Het is goed zo. We moeten alles laten zoals het is. Laten we vooral niets veranderen. Dezelfde vormen, dezelfde woorden, dezelfde liederen, dezelfde kleding. De houding van: Zo zijn onze gewoonten. Onze br. R. Reiling leerde ons als gemeenten: Werven of sterven. We zullen van alles moeten proberen om te bouwen aan de gemeente en mensen te winnen voor het Evangelie. De jood een jood zijn, en de griek een griek. Tevredenheid kan ons ook als christen opbreken. Een collega-voorganger had het eens over het "evangelie van de welvaart". Dat evangelie legt ons heerlijk in de watten. Dat evangelie doet ons zeggen, dat alles zo fijn is; dat we zo gezegend zijn; dat alles boven denken en bidden wonderlijk wel is gemaakt. Het "evangelie van de welvaart" haalt alle scherpheid uit ons weg. We gaan lekker achter overleunen en vragen ons niet meer kritisch af, of dit evangelie wel stoelt op een juiste theologie, en dat er misschien ook een "theologie van de armoede" zou kunnen zijn. Welvaart maakt je kringetje kleiner. Je bent veel meer met je zelf en met je eigen huisje bezig dan met de ander en met het "huis van God". Tevredenheid kweekt een consumenten-mentaliteit, die elke bewogenheid en alle fijngevoeligheid uit ons weg haalt. Je wordt de man met de dikke sigaar naast de open haard, die alleen nog de yuppen-taal slaakt.

Een te-vreden gemeente? Een te-vreden christen? Het liedje van tevredenheid zou wel eens een liedje van de duivel kunnen zijn, waarbij de gemeente en de gelovige heerlijk in slaap gesust worden. En slapen is wel het laatste dat we mogen doen. We moeten waakzaam zijn.

Uit: dominees onder elkaar

VERGEVEN

Over de noodzaak te vergeven hoeven we elkaar niks te vertellen. Als we het al niet in de Bijbel gelezen hadden zouden onze voorgangers het ons in een preek wel op het hart gedrukt hebben. En wie bidt niet eens met het Onze Vader mee: En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren?

We weten het: Zeventig maal zevenmaal, als het nodig mocht zijn. Je zegt het misschien ook tegen iemand die er moeite mee heeft. Totdat je zelf eens diep in je ziel geraakt bent door een gemene strek of door zwartmakerij. Kun je dan zomaar vergeven?

Laten we eerst even kijken naar wat er gebeurt als iemand je iets aandoet. Hij is schuldig aan een misdaad tegenover jou, maar tegelijk tegenover God. Wat mensen elkaar aandoen doen ze ook God aan.

Zoiets kwest je eergevoel; je voelt je vernederd. Of je rechtsgevoel is geraakt. Je lijdt misschien een lichamelijk of materieel verlies door te doen van die ander. Zoiets vreet aan je en roept om vergelding en wraak.

We moeten maar niet te snel roepen: O, maar dat mag je als christen helemaal niet hebben. Het is heel Bijbels-legaal om onrecht ook onrecht te noemen en daar boos over te zijn. Als het daar maar niet in blijft steken.

Wel zullen we moeten proberen onze Heer erin te betrekken en licht te vragen hoe wij hierin moeten handelen. Dan zullen we misschien tot de ontdekking komen dat de persoon, die het ons aandeed, niet eens beseft wat hij deed. Iemand kan ons onbewust beledigd hebben. Als het kan praat je het uit. Maar soms mag je ook met Jezus mee bidden: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. Moeten we altijd meteen klaarstaan om te vergeven? Ik denk van niet. Wij kunnen pas echt vergeven als de ander tegenover ons schuld heeft beliden omdat hij of zij oprecht berouw heeft om wat ons is aangedaan. Eerder hoeven wij niet te vergeven en kunnen zelfs niet vergeven. Want schuld jegens ons is immers tegelijk schuld jegens God: En Hij vergeeft alleen bij oprechte belijdenis van schuld. Daar zit aan vast dat Hij ook vergeeft als wij de persoon in kwestie vergeven hebben. God zal dan op deze zonde nooit

meer terugkomen.

Maar hoe moet dat met die schuldbelijdenis? Moet iemand voor ons op de knieën vallen en met omhooggeheven handen smeken om genade?

Een vrouw zei dat in haar gezin de kinderen echt woordelijk moesten bekennen wat zij verkeerd hadden gedaan en om vergeving vragen. Maar een jongen had zijn vader heel dwars behandeld en was later bezig het gras te maaien, iets waar hij een vreselijke hekel aan had. Die vader begreep het signaal... Soms kan iemand zonder woorden zijn schuld erkennen. Maar voor diep ingrijpende, ernstige dingen is het toch beter de dingen samen uit te praten om elkaar weer in de ogen te kunnen kijken.

Als je elkaar vergeven hebt is ook de relatie weer hersteld. En vergeven geeft ook onszelf lucht. Als we echt en van harte vergeven maakt dat een eind aan de wrok en de drang naar vergelding. Als mensen en volken zouden kunnen vergeven kwam er een eind aan de geweldsspiraal, waarbij elke klap een klap terug oproept.

Ja, maar het is intussen toch maar gebeurd, zeggen we misschien. En ik heb het wel vergeven, maar vergeten zal ik het nooit. Is dan misschien ons eigen ik, onze oude mens in zijn eer gekrenkt en weigert ten diepste de vergeving? Zou die eerzuchtige oude mens niet juist een beetje moeten sterven doordat wij die ander vergeven? Helemaal vergeten zullen we wellicht nooit. Maar als we echt vergeven hebben is wel de engel er uit.

Als we ons realiseren hoe God ons vergeeft, en hoe Jezus zijn leven niet alleen voor mij, maar ook voor die ander gaf, maakt ons dat toch mild en vergevensgezind.

Ik weet het, het is lang niet altijd makkelijk om te vergeven. Maar de Heer heeft toch nooit gezegd dat de weg achter Hem aan makkelijk zou zijn?

H.G. de Winkel

Gelukkig Nieuwjaar

Is het niet wat vroeg zult u zeggen om nu al met dit opschrift een stukje voor De Christen te schrijven?

Het antwoord is uiteraard: 'Ja natuurlijk, veel te vroeg!'

Toch worden mijn gedachten nu al dagelijks bepaald bij dat nieuwe jaar. En dat is al een hele tijd zo. Nu is dat op zich niets bijzonders, want een organisatie als de NBJB moet al heel vroeg in het lopende jaar nadenken en plannen voor het volgende jaar. Het zogenaamde 'jaarplan' en 'projectplan' voor 1996 liggen dan ook al lang klaar.

Maar er is dit keer weer eens iets bijzonders aan de hand waardoor ik meer dan normaal nu al in 1996 leef. En het bijzondere zit in een woord dat u inmiddels al kent als u over de NBJB leest: bezuinigen.

Ik leg het nog maar eens weer kort uit. Na alle bezuinigingen die er al zijn geweest, wisten we wel dat er nog iets zou komen, ooit. En u raad het al, het is zo ver!

De NBJB ontvangt overheidssubsidie voor haar werk. Omdat we een relatief kleine organisatie zijn, worden onze leden voor het bepalen van de hoogte van de subsidie dubbel geteld. Een sympathiek gebaar van de overheid zou je kunnen zeggen. Dat is echter niet helemaal waar. Kleinere organisaties mogen deze dubbel-telling doorvoeren omdat ze provinciaal geen subsidie kunnen krijgen. Dat kunnen grotere organisaties wel. En om dat verschil wat recht te trekken is ooit deze dubbel-telling bedacht.

Het was bekend dat in de nieuw overeengekomen subsidieregeling, deze dubbel-telling zou verdwijnen. Geruchten, vergaderoverleg en brieven gaven echter te zien dat dit per januari 1998 zou gebeuren. In die vooronderstelling leefden we ook bij de NBJB totdat twee weken geleden duidelijk werd dat naast een aantal andere maatregelen, waaraan de NBJB in tegenstelling tot sommige andere organisaties wel kan voldoen, de dubbel-telling er per 1996 uit zou gaan. Iets wat ik in principe wel kan begrijpen, maar toch... Consequentie: een halvering van je inkomen!

Niet gering! Hoe los je dit probleem op? Welke maatregelen ga je treffen? Ontslag van personeel? Stoppen met activiteiten? Maar welke dan? Een nog hogere graad van efficiency? Een nog groter beroep op de vrijwilligers?

Vind u het gek dat ik het soms even niet meer weet? En dat ondanks het feit dat de NBJB al lang geleden besloten heeft wat te doen in voorkomende gevallen?

Het was op zo'n moment dat de telefoon ging en iemand me enthousiast vertelde over een doopdienst die er aan zat te komen. Een dienst waarin jongeren lieten zien en horen dat ze een keus voor Jezus Christus hebben gemaakt. 'God is getrouw', dacht ik bij mezelf. Zou Hij de term 'bezuiniging' eigenlijk kennen?

De vraag is natuurlijk hoe het verder gaat. De op komst zijnde bezuiniging zal wel getrapd worden doorgevoerd. Dus, gelukkig niet alles in een keer kwijt. Maar consequenties zal het hebben, zoals eerdere bezuinigingen ook consequenties hadden. Eén van de consequenties toen was dat de gemeenten fantastisch hebben gereageerd op een verzoek hun bijdragen te verhogen. Een positieve consequentie!

Nu zijn twee dingen belangrijk:

- * Het zou geweldig zijn als alle afdelingen jeugd- en jongerenwerk binnen onze gemeenschap gewoon principieel lid zouden worden, zoals gemeenten dat gelukkig ook van de Unie zijn. Natuurlijk onderken ik de verschillende wijzen van denken, doen en laten binnen ons jeugd- en jongerenwerk. Maar zou daar niet overheen te komen zijn zoals de verschillen binnen de Unie uiteindelijk ook geen belemmering hoeven te zijn voor lidmaatschap?
- * En dan zou in het verlengde van een eerdere verhoging van de bijdragen aan de NBJB zo iets van ons rustig nog eens mogen. We zijn natuurlijk jarenlang ook verwend geweest met een overheid die ook ons Baptisten jeugd- en jongerenwerk heeft gefinancierd.

Juist nu zullen we als gemeenten ook onze eigen verantwoordelijkheid moeten nemen en laten zien, dus ook financieel, wat een landelijk stuk jeugdwerk ons waard is.

Het spreekt voor zich dat we u verder op de hoogte zullen houden.

Het spreekt voor zich dat we als NBJB niet alleen maar proberen op andere plaatsen nu het geld bij elkaar te schrapen. Al-lerlei andere maatregelen moeten en zullen

ook getroffen worden. Daarbij is die ene ervaring, namelijk dat God getrouw is, een mooie ervaring. We hopen heel erg dat we die ervaring ook en opnieuw zullen opdoen bij de reacties uit onze gemeenten en de afdelingen kinder- en jeugdwerk.

Nico Wever

Ouderenweek NBJB

Zoals al een aantal jaren te doen gebruikelijk organiseren we ook volgend jaar weer een vakantieweek voor 'ouderen'. Al jaren lang verheugen velen uit onze gemeenschap zich op deze week en waarom zou u ook niet eens kijken of het iets voor u is. We hebben ook voor de zomer van 1996 weer de beschikking over het doopsgezind broederschapshuis 'Friedesheim' nabij Steenwijk. Van 15 t/m 22 juni hopen we er weer een mooie week te kunnen beleven.

Door de jaren heen is dit huis een fantastische plek gebleken, midden in de bossen, met schitterende kamers en een uitstekende keuken.

Natuurlijk hebben we ook weer mensen bereid gevonden om aan deze week leiding te geven en het doet ons veel plezier dat ds. S.A. Wijchers en zijn vrouw deze taak weer op zich gaan nemen.

Uiteraard hebben we gezorgd voor 'een dagje uit' in het programma, maar op dit moment kunnen we nog niet zeggen waar dat naar toe gaat.

Als het u wat lijkt is het een goede zaak u snel aan te melden bij het jeugdburo van de NBJB, want wie het eerst komt kan natuurlijk ook het eerst kiezen uit de verschillende typen kamers die er zijn. Kamers die dan ook verschillende prijskaartjes hebben.

En die prijzen zien er als volgt uit:

- * 1 pers. kamer met douche en toilet f 695,00
- * 1 pers. kamer zonder douche en toilet f 625,00
- * 2 pers. kamer met douche en toilet f 670,00
- * 2 pers. kamer zonder douche en toilet f 600,00

Heeft u vragen, neem gerust contact met ons op en we zullen u proberen te vertellen wat u wilt weten.

Graag tot ziens in de zomer van 1996 in Friedesheim!

Namens de kampcommissie NBJB

Nico Wever

LEVENDE HOOP NODIG!

Wat betekent de nieuwe vrijheid voor Oost Europa? Daarover had Reinhard Schwarz voor 'Die Gemeinde' een gesprek met dr. Theo Angelov uit Bulgarije. Zij ontmoetten elkaar op de jaarlijkse vergadering van de Europese Baptisten Federatie, dit jaar gehouden van 21-24 september in Portugal.

Dr. Angelov is voor de periode van twee jaar gekozen als president van de EBF en volgt daarmee Birgit Karlsson uit Zweden op. Hij is ook voorganger van een gemeente in Sofia en president van de Unie van Bulgaarse Baptisten. Hieronder een aantal delen uit dat gesprek.

Met de vrijheid zijn er een aantal problemen voorbij, zegt Angelov. Levensmiddelen zijn bijvoorbeeld steeds beter verkrijgbaar. Aan de andere kant doen zich weer nieuwe problemen voor. Oost Europa heeft 50 tot 70 jaar geleefd onder een systeem dat het hele leven, maatschappelijk, politiek en kerkelijk beheerste. Nu leven we in vrede, maar wij staan wel voor grote maatschappelijke veranderingen. Bovendien moet het denken van de mensen veranderd worden. Wij lijden eraan dat velen nog in onze oude stijl denken. Velen hebben de visie verloren. Er komen nu erge dingen boven zoals criminaliteit, toenemende prostitutie en drugsproblemen. Wij hebben nu democratieën, maar komen de beste democraten misschien toch uit het oude milieu?

De mensen hebben een duidelijke, hoopgevendende visie nodig voor de toekomst. Het is hoofddoel voor de gemeente om mensen die zich verloren voelen hoop te geven, die gevestigd is op Jezus Christus. Zijn wij als baptisten in de EBF voldoende samengegroeid? We gaan in de goede richting, zegt Angelov. Bij onze contacten blijkt dat er grote verschillen zijn, bijvoorbeeld in de diensten. Baptisten zijn niet allemaal hetzelfde. Verschillen zullen er ook blijven, maar wij zijn één in onze Heer, in ons geloof en in de Europese Baptisten Federatie.

Wat hebben de oost-europese leden van de EBF nodig? Financiële steun blijft in het bijzonder nodig voor bijvoorbeeld Georgië, Tsjetsjenië en het voormalige Joegoslavië waar de oorlog zulke wonden slaat. Er is echter het gevaar dat de bonden in die landen eraan gewend raken steun te ontvangen. Angelov ziet het als zijn taak om als Oost Europeaan zijn broeders daar te zeggen dat de EBF finan-

ciële steun behoeft van alle kanten, niet alleen uit het westen naar het oosten. Veel kleine unies geven reeds hun financiële bijdrage aan de EBF.

Kunnen de westelijke leden van de EBF wat leren van de leden uit het oosten? Zeker, meent Angelov. In het westen kan men wat leren van de diepte van het geloof van mensen in het oosten. Ook van hun offerbereidheid, omdat wij in het verleden zoveel geleden hebben vanwege ons geloof en desondanks de Heer nog steeds trouw dienen.

Portugese Baptisten Conventie 75 jaar

De deelnemers aan de EBF vergadering werden uitgenodigd het feest mee te vieren van het 75-jarig bestaan van de Portugese Baptisten Conventie op zondag 24 september. Dat gebeurde in Porto, een stad met 400.000 inwoners. Deze bond telt 60 gemeenten met 4000 leden. Portugal heeft 10 miljoen inwoners, waarvan 88 procent rooms katholiek is. Men rekent het aantal baptisten op ongeveer 10.000. De eerste baptisten gemeente in Portugal werd gesticht in 1908, en de bond in 1920.

Kinderen van het licht

Het ligt al lang op mijn tafel, het verhaal uit 'Die Gemeinde'. Camilio Campus woont diep in het Chaco oerwoud in Argentinië, bekend als het 'ondoordringbare'. In zijn omgeving kent iedereen hem; hij is 'beroemd' als drinker. In aangeschoten toestand is hij verbazend moedig en sterk, hoewel klein van gestalte. Bij gevechten is hij meestal winnaar, in de kleine politiepost van het oerwoud vaste klant. Zijn gezin leefde in ellende. Zijn hut was vervallen en stond op instorten, zijn erf was een chaos, net als zijn hart. Het hele gezin leed eronder. Toen gebeurde er een wonder. Camilio Campos hoorde het evangelie van Jezus, het Licht der wereld. Hij bekeerde zich van harte. Zendelinge Inge Seiler hielp hem verder en hij bleef trouw. Nu is hij lid van de gemeente. Zijn hut is nu schoon, zijn hof aan kant. In de keuken ligt naast het brood de Bijbel. Alles is daar licht, hoewel er nog nergens elektriciteit is. "Nog een kleine tijd is het licht onder u". Deze uitspraak van Jezus is nog steeds

brandend aktueel', schrijft Alberto Ziegler, voorganger in Buenos Aires.

53 dopelingen

Deze zomer werden 53 mensen gedoopt op het strand van Lehze in Albanië, twee uur rijden vanaf Tirana. Drieëndertig kwamen uit de gemeente van Tirana. Twintig van de doopkandidaten waren voor de Heer gewonnen door Braziliaanse voorgangers die werkten in Lehze en Burrel. De gemeente van Tirana en de andere twee groepen hebben dezelfde geloofsbasis en het verlangen mensen te winnen voor het geloof. Het was hun eerste gezamenlijke doopdienst.

In hetzelfde bericht van de EBPS wordt waardering uitgesproken voor de teams van jongeren, die deze zomer onder leiding van Janna Schmaal gewerkt hebben in Albanië.

H.G. de Winkel

De AV-Foto's

Bijna vanzelfsprekend, maar niet vermeld (dom!), daarom ere wie ere toekomt: hartelijk dank aan br. Bram Postma voor alle foto's die hij voor De Christen heeft gemaakt op de Algemene Vergadering te Stads kanaal.

De redactie

DC-debat

Het bijschrift bij de foto van de brs. V.d. Mei en Riksten in DC nr. 19 is, voor alle duidelijkheid, niet kwetsend, maar ludiek bedoeld. Onze waardering voor de beide broeders en hun inzet voor DC staat als een paal boven water.

De redactie

Moldavië

Inmiddels zijn twee trucks weer afgeladen met hulpgoederen aangekomen in Kishinev. Deze keer was er veel materiaal voor de bouw in Jablona (installatie). Daarnaast medische hulpmiddelen. De kleding en het voedsel wordt wordt in grote dank ontvangen: "Jullie hulp is ons en onze burens tot grote steun." Een laatste bericht uit Moldavië (okt. '95) maakt duidelijk dat bijv. schoenen nauwelijks verkrijgbaar zijn en indien wel, dan kosten een paar kinderschoenen momenteel drie maandsalarissen!

Ook deze vracht kost ongeveer f 15.000. Als ieder zijn/haar verantwoordelijkheid weet, dan moet het ook nu weer lukken!

'Mijn ideaal is mijzelf overbodig te maken'

Een ketterij ontmaskerd

Wie wel eens een concertuitvoering heeft bijgewoond, kent het contrast tussen het moment waarop de instrumenten worden gestemd en het moment waarop de dirigent de eerste maten van het stuk inzet. Bij het stemmen klinken alle instrumenten door elkaar heen, zonder afstemming op elkaar: een ware kakafonie van geluid. Dit moment ervaar je als een aantasting van je muzikaal gevoel. Als de dirigent zijn stokje heft, weet je niet wat je daarna overkomt. Uit dezelfde instrumenten klinkt nu oorstrelende muziek van op elkaar afgestemde klanken. Was er eerst disharmonie, nu is er een symfonisch samengaan van strijkers, blazers en slagwerkers.

De rol van de dirigent

De dirigent is niet iemand die voor het orkest staat om een beetje de maat aan te geven. Zijn rol is een heel belangrijke. Hij studeert met het orkest een stuk in en legt zijn eigen accenten bij de uitwerking van de partituur. Zo kan bijvoorbeeld de uitvoering van de derde symfonie van Mahler door het Koninklijk Concertgebouw orkest onder leiding van Bernard Haitink weer anders klinken dan onder leiding van Riccardo Chailly. Alle dirigenten proberen zich voor te stellen hoe de componist het heeft bedoeld en komen daarom meestal tot iets andere interpretaties. Maar steeds gaat het om hetzelfde stuk. De één houdt het stuk in een trager tempo, de ander streeft naar méér dynamiek door te werken met aanzwellingen. Het orkest geeft uitvoering aan de opvattingen die de dirigent heeft van het stuk. Daarom is het applaus aan het eind niet alleen bestemd voor het orkest, maar zeker ook voor de dirigent.

De gemeente als orkest

Het is zeker niet origineel om de gemeente met een orkest te vergelijken. Toch is het een veelzeggend beeld. Want in dit beeld wordt heel veel overgenomen van wat Paulus heeft proberen te zeggen over de gemeente, toen hij sprak over de gemeente als 'lichaam van Christus'. Zoals elk lichaamsdeel z'n eigen functie in het geheel van het lichaam heeft, is dat ook het geval bij muziekinstrumenten als er een stuk ten gehore wordt gebracht. Paulus benadrukt de eenheid in verscheidenheid. Dankzij de talloze functies kan het lichaam functioneren. Zou hij bekend zijn geweest met het bestaan van orkesten, dan zou hij dit beeld naar mijn idee zeker hebben gebruikt. Genadegaven zijn als orkestinstrumenten. Ze hebben elk hun eigen plaats en functie bij de

uitvoering van een muziekstuk: viool, altviool, cello, contrabas, trompet, trombone, tuba, hoorn, dwarsfluit, piccolo, hobo, klarinet, fagot, pauken en trom. Een grote variatie aan stemmen.

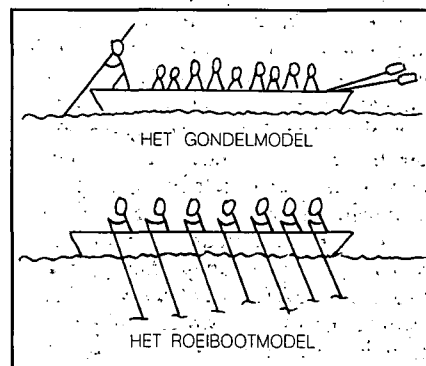
Preek over genadegaven

In de eerste jaren van mijn docentschap heb ik een behoorlijk aantal gemeenten afgereisd met een preek over genadegaven. In deze preek werkte ik de gedachte uit dat elke gemeente een 'begaafde' gemeente is. Want de gemeente bestaat uit mensen die allemaal een gave van de Heer hebben ontvangen. Ik probeerde aan te tonen dat een 'dominees-gemeente', waarbij veel van de voorganger wordt verwacht, tegen het getuigenis van het N.T. ingaat. Op grote stukken karton liet ik daarbij twee modellen van gemeente-zijn zien: de 'gondel-gemeente' en de 'roeiboort-gemeente'. In een gondel-gemeente laten de gemeenteleden zich vervoeren en zitten passief in de boot, terwijl in de roeiboort-gemeente alle hens aan dek zijn en de gemeenteleden met elkaar aan de riemen trekken. De beide plaatjes waren daarbij heel illustratief. Toch kreeg ik ooit na een dienst van iemand de vraag te horen waar de voorganger nu toch was gebleven. Was hij in de roeiboort-gemeente ook één van de roeiers geworden of hoorde hij eigenlijk niet op de achterplecht te zitten om de roeiers aan te vuren?

Misvatting

Dat was natuurlijk een rake opmerking. Ik had de plaatjes klakkeloos uit een boekje overgenomen en het was gewoonweg niet in mij opgekomen om daar eens kritisch naar te kijken. Misschien kwam dat wel door het oude ideaal dat ik ooit nog als gemeentevoorganger heb gehad: 'zo je werk doen in de gemeente dat je op den duur jezelf overbodig maakt'. Ik ben dit de laatste jaren gaan zien als een ernstige misvatting. Die voorganger hoort op de achterplecht en wel met een toeter aan z'n mond! Hij kan daar niet gemist worden om de gemeente van roeiers aan te

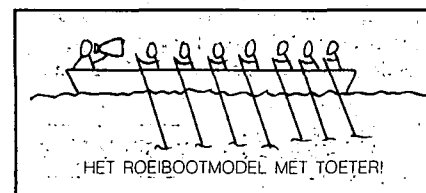
vuren, te stimuleren, te inspireren en te motiveren. Net zomin als een dirigent voor een orkest gemist kan worden! De taak van de voorganger is niet om een beetje de maat te slaan, maar om het orkest 'onder zijn directie' tot grote hoogten te brengen. Er mag een bezielende leiding van hem uitgaan. Hij mag zijn eigen gaven gebruiken en misschien zou zijn belangrijkste gave wel moeten zijn: de gaven in de gemeente tot hun recht laten komen. Wijlen prof. Versteeg noemde de belangrijkste taak van het ambt: dienst aan het charisma.

Dwaling of ketterij

'Mijn ideaal is mijzelf overbodig te maken'. Misschien hebben vele van onze voorgangers nog wel dit ideaal. Daar zit natuurlijk een positieve kant aan. Je werkt dan aan een goed functioneren van de gemeente, op een manier dat het ook zonder jou kan doorgaan. Maar dat is een miskenning van de eigen plaats en functie van de voorganger in het geheel van de gemeente. Nergens in de Schrift wordt hij getekend als een figuur die ernaar moet streven zichzelf in zijn functioneren op te heffen. Het is een vrome ambitie van on gepaste bescheidenheid, die in wezen een dwaling of ecclesiologische ketterij is te noemen. Die voorganger of gemeentelider is er 'om de heiligen toe te rusten tot dienstbetoon'. Hij mag niet halverwege het stuk zijn stokje neerleggen met de gedachte dat het orkest ook wel zonder hem verder speelt. Hij zal zich nooit overbodig kunnen maken zonder ketters te zijn...

Yme Hürjus

Tabitha Amsterdam-West vernieuwd en vergroot in dienst van medemens

Nieuwe ontwikkelingen vragen aandacht

Na anderhalf jaar bouwen en verbouwen is aan de Jan Bongastraat in Amsterdam-west een nieuw Tabitha te voorschijn gekomen. Met haar letterlijk én figuurlijk vergrote mogelijkheden (door de extra verdieping en de aanbouw is ze bijna de helft zo groot geworden), lichte kleuren en vernieuwde inventaris en apparatuur oogt ze als een modern 'bedrijf'. Maar met alle aanpassingen aan hedendaagse behoeften en ontwikkelingen blijkt vooral dat dit 'bedrijf' voor zijn functioneren zijn naam waar wil maken in dienstbaarheid aan de oudere medemens.

Bij de officiële heropening op 10 november jl. maakte directeur Jan Meijer dat aspect nadrukkelijk duidelijk: "Zij, die nu in 'het land van de bejaarden' wonen hebben recht op compensatie voor alles wat zij moeten missen. Die compensatie hebben wij hen te geven. Dat is niet alleen een zaak van geld of een mooi huis, maar heeft vooral te maken met liefde. In de compensatie die wij geven zal duidelijk moeten worden dat wij hen respecteren en waarderen. Zij hebben recht op onze dank, onze hartelijkheid en onze liefde."

'Avontuur'

Het officiële gebeuren van de heropening was een goede gelegenheid om voor de vele belangstellenden een aantal zaken uit het 'bouwavontuur' op een rij te zetten. Want het moet wel een 'avontuur' zijn, wanneer je besluit een volop draaiend en volledig bezet verpleeghuis voor bejaarden ingrijpend te renoveren en uit te breiden. Weliswaar konden 120 van de 180 bewoners gaan logeren in het Henriëtte

Roland Holsthuis in de Bijlmer, maar zo'n verhuizing is op zichzelf al een gigantische onderneming. En die vormde nog maar één aspect van het bouwgebeuren.

Een andere kant was een anderhalf jaar durende 'plaag' van overlast, lawaai, bouwradio's, stof, rocht en kou. Nog weer een ander effect werd door directeur Meijer genoemd:

"Wij hebben deze bouwperiode onze medewerkers beter leren kennen dan ooit tevoren. Onder hoogspanning hebben ze gewerkt, vaak in situaties waarin van goede arbeidsvoorwaarden geen sprake meer was en waarin werktijden werden overschreden en geduld op de proef werd gesteld."

Overheid

In plaats van architect, adviseurs, aannemer, installateurs, onderaannemers en leveranciers te bedanken ("het was gewoon hun werk, ze werden er volgens afspraak voor betaald") bedankte directeur Meijer overheid en instanties zoals het College voor Ziekenhuisvoorzieningen en ZAO Zorgverzekeringen. "Als de instanties en de overheid strikt de hand hadden gehouden aan de bestaande regelgeving voor het vergunningsplichtig deel van het bouwproces, de regelgeving voor de verkorte procedures en de zogenaamde meldingsprocedures, dan was het vrijwel onmogelijk geweest om een bouwproject als dit te realiseren."

Na de toespraak van de heer Meijer bood de kunstenaar Bram de Meyer Tabitha een schilderij aan dat een plaats zal krijgen in het personeelsrestaurant.

Het vernieuwde en vergrote verpleeghuis kreeg een prachtige binnenhof met veel groen en bloeiende vaste planten.

De grondslag

De officiële heropening was begonnen met een toespraak van de heer R. Miedema, voorzitter van het Stichtingsbestuur Tabitha, die er aan herinnerde dat lang naar deze dag was uitgekeken. "Na alle spanningen, lawaaien en onrust is het dan zover. We hebben het overleefd. We zijn blij en gelukkig. We kunnen ons nu in een mooie, nieuw gebouw inzetten voor een stuk werk dat we met liefde doen."

Want de motivatie van allen die hier werken wordt gevoed door betrokkenheid en bewogenheid. Vanuit het bestuur zeggen we vaak: "Meewerken aan Tabitha is een stuk inhoud geven aan je eigen leven..." De heer Miedema herinnerde daarbij aan de doelstelling van de stichting Tabitha: "...het verlenen van huisvesting, verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van personen, die om enigerlei reden verpleegkundige en/of medisch = specialistische bijstand behoeven zomede het verlenen van hulp of steun in welke vorm dan ook. De door Christus gegeven Evangelische opdracht, zoals die wordt verstaan binnen de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, vormt de grondslag van de stichting."

"Het evangelie", aldus de heer Miedema, "heeft voor ons werk drieërlei betekenis: het is uitgangspunt, bron van inspiratie en doel van getuigenis. De verzorging gebeurt vanuit de christelijke inspiratie. Er is de boodschap van het heil op een heel praktische wijze." De heer Miedema ging vervolgens kort in op de huidige ontwikkelingen binnen de bejaardenzorg, waar samenwerking steeds belangrijker wordt.

De 'Acacialaan' op de eerste verdieping werd officieel geopend met het doorknippen van een lint.

NIEUW 'TABITHA'

Voor veel baptisten in Nederland is Tabitha een begrip. Niet alleen als bijbelse figuur, of als naam van een vrouwenvereniging, maar vooral als aanduiding voor "de tehuisen". In de geschiedenis van dit stuk praktisch chistendom is nu een nieuwe mijlpaal bereikt: 'Tabitha' Amsterdam West (Verpleeghuis) is vernieuwd, vergroot, verjongd. Op 10 november jl. is dit nieuwe Tabitha officieel heropend. Met toespraken, receptie en feest voor de bewoners.

Verschuiving

De directeur van ZAO Zorgverzekeringen, drs. E. van der Veen, gaf in zijn toespraak aan welke organisatorische en politieke ontwikkelingen er momenteel gaande zijn in de zorg-sector. Daarbij refereerde hij aan al bij Tabitha bestaande plannen om de kennis en kunde van de medewerkers ook buiten de muren van het verpleeghuis in te zetten. De heer Van der Veen: "Dit is belangrijk, omdat in de komende jaren een duidelijke verschuiving valt te verwachten van zorg in instellingen naar zorg in de eigen woonomgeving. De noodzaak van zorg zoals die binnen Tabitha wordt gegeven zal altijd blijven. Maar het is steeds weer onderwerp van discussie welke zorg nog op een andere plek gegeven kan worden. De uitkomst van deze discussie is dan ook van invloed op de beslissing hoeveel capaciteit aan intramurale zorg nodig is. Minister Borst heeft in verband daarmee besloten de toestemmingsprocedures voor een deel van de nieuwbouw- en renovatie-initiatieven op te schorten, omdat zij vindt, dat alle bouwinitiatieven nog eens langs de meetlat van het nieuwe beleid moeten worden gelegd. Dat beleid is er op gericht verdere uitbreiding van de intramurale capaciteit niet meer vanzelfsprekend te achten." De heer Van der Veen wees er ook op, dat het noodzakelijk is dat er meer samenhang en samenwerking binnen de Amsterdamse gezondheidszorg gerealiseerd moet worden.

"De stichting Tabitha spreekt zich in haar toekomstplannen duidelijk uit voor samenwerking en samenhang, waarbij de patiënt en zijn omgeving centraal wordt gesteld. De specifieke kennis van de medewerkers van Tabitha op het gebied van de zorg voor mensen met geestelijke problemen is daarbij van groot belang voor

de vernieuwing in de zorg." Aldus de heer Van der Veen, die het vernieuwde tehuis voor geopend verklaarde met de wens van veel voorspoed bij het beleid voor de toekomst.

Cadeau

Architect ir. A.Th. Dubbeling uitte in een korte toespraak kritiek op minister Borst, die zijns inziens te plotseling de maatregel voor een bouwstop had afgekondigd. Er liggen immers al allerlei plannen klaar en volgens de heer Dubbeling is het niet duidelijk of het nieuwe beleid wel de goede manier is.

Namens de bouwers bood hij een cheque van f 4500,- aan ten behoeve van de activiteiten voor de bewoners.

Na de opening kregen de genodigden gelegenheid het nieuwe Tabitha te bewonderen. Ook kon men al kijken naar de voorlopige versie van de nieuwe Tabitha-film.

Feestweek

De 180 bewoners, die nu meer woon-, recreatie- en slaapruijtte hebben, konden delen in de vreugde over het bereikte resultaat. De dagen na de officiële heropening was er telkens een dag afdelingsfeest op de diverse etages. Er waren tractaties, pannekoeken, poffertjes en bijzondere hapjes in de plaats van de boterham. De gangen en huiskamers waren versierd, er ging een klein draaiorgel rond en er waren de hele dag familieleden en vrijwilligers doende hen te helpen bij oud-Hollandse spellen. Het was duidelijk, dat de zo goed op de situatie van de bewoners aangepaste feest-activiteiten aansloegen. Het plezier viel af te lezen op de gezichten en bleek soms ook in de manier waarop gereageerd werd op de muziek: met danspasjes werd vreugde geuit.

In de middaguren waren er voorstellingen met muziekgroepen en clowns. En ook daar viel uit de reacties op te maken, dat het openingsfeest beleefd werd.

Kerkdienst

De feestweek rond de heropening van het nieuwe Tabitha werd afgesloten met een speciale kerkdienst op zondag 19 november. Behalve door bewoners werd deze dienst ook bijgewoond door veel genodigden, die op de een of andere wijze aan de gebruikelijke kerkdiensten meewerken (pianisten, organisten, zangers, ko-

De bewoners deelden in de feestvreugde rond het nieuwe Tabitha. Directeur patientenzorg J.C. Broertjes bezorgde ze o.a. een bloemetje.

ren), door familieleden van bewoners en door vrijwilligers.

De dienst werd geleid door Fokke Kooistra, pastor van Tabitha, die ook de preek hield. Thema van de dienst was 'Geef jij hun te eten', naar het Mattheüs-verhaal over de wonderbare spijziging. Medewerking aan deze dienst verleenden de christelijke brassband Pro Rege, het koor van de baptisten gemeente Krommenie en een bewonerskoor. Aan het einde van de dienst werd een wandschildering van de kunstenaar Bram de Meijer onthuld, welke het thema van de wonderbare spijziging kleurrijk tot uitdrukking brengt.

Sietzo Dijkhuizen

De huidige stichtingsdirectie van Tabitha Amsterdam; links directeur patientenzorg J.C. Broertjes, rechts algemeen directeur J.H. Meijer.

Baptistengemeenten Harderwijk

We willen u in dit artikel even in de "keten" van ons gemeentelijk reilen en zeilen laten kijken. We zijn een gemeente met veel vreugdevolle gebeurtenissen en soms met conflictsituaties. Het is ook een gemeente met veelkleurige activiteiten. We zijn een gemeente met veel jonge gezinnen. Er is een bloeiende zondagschool. We hebben een jongeren-, ouderen- en een 20+ jeugdgroep. En dan nog zusterhulp en een bijbelstudiegroep. Hiernaast funktioneert de G.B.S. al vele jaren. Na aanvankelijk 5 jaar G.B.S. liep de animo terug. We zijn toen een paar jaar gestopt. Daarna hebben we de draad weer opgepakt en we komen nu alweer voor het 9e seizoen bij elkaar met dit jaar ruim 60 mensen. De laatste zondag in oktober is er in de dienst speciale aandacht aan de G.B.S. besteed om de gemeente nog meer tot deelname te motiveren.

Gavencursus

Een bijzonder gebeuren is ook de gavencursus in onze gemeente. Een werkgroep heeft deze cursus grondig voorbereid. Er is "proefgedraaid" met een groep van 14 personen uit de raad, evangelisatie-werkgroep en G.B.S.-leiding. Daarna is de cursus in januari '94 van start gegaan. Totaal hebben ruim 100 personen hieraan deelgenomen. Nadat alle gaven n.a.v. de gaventest zijn geïnventariseerd, is er door de werkgroep een vervolg georganiseerd waarbij alle mensen met gelijke gaven successievelijk op een avond bijeen kwamen en nog komen. Dit alles werkt voor de gemeente zeer zegenrijk.

Israël-zondag

Een bijzondere dag in de gemeente, die we ook nog willen noemen, is de Israël-zondag op 17 september jl. Een werkgroepje bereidde deze dag voor. Er was besloten om samen als gemeente een Israëlische maaltijd samen te stellen. Een intekenlijst voor deelname en 29 genummerde recepten om een typisch joods gerecht te bereiden werden 14 dagen te voren in de hal van de kerk gelegd. Het was spannend voor de werkgroep of het idee zou aanslaan. De recepten vlogen de deur uit en meer dan 100 mensen tekenden in.

De spreker voor de morgendienst was Herman Goudswaard, directeur van de Near East Ministry. Naar aanleiding van zijn boeiende preek werd na de koffie met cake in gespreksgroepen verder gesproken. De maaltijd daarna was mede een hoogtepunt van de dag. Onder leiding van een chefkok-gemeentelid was er linzensoep en goemoes klaargemaakt. Voor de dienst hadden velen uit de gemeente hun thuis klaar gemaakt gerecht ingeleverd. In de hal van de kerk waren deze heerlijkheden in de vorm van een voornamelijk koud buffet uitgesteld: Challas, joodse broden completeerden de maaltijd. Muziek en volksdans nemen in Israël een belangrijke plaats in. Er was dan ook een volksdansgroep gevraagd om voor ons Israëlische volksdansen uit te voeren. De gemeente werd door de groep uitgenodigd om ook enkele dansjes te leren en even later stond een grote groep gemeenteliden mee te dansen. Aan het einde van de dag was er een video over het werk van een gemeentelid, die in Haifa werkt in een verzorgingstehuis voor bejaarde Messiasbelijdende joden. Rond half vier keerde de gemeente opgetogen huiswaarts.

Het was een bijzondere dag. We mochten samen stilstaan bij dat kleine landje in het midden der aarde; bij een volk dat God daar geplaatst heeft. Een volk waar onze Redder uit is voortgekomen en waar de Heer nog grote plannen mee heeft voor de toekomst.

Vakantie Bijbel Club

Tenslotte willen we u nog van één activiteit deelgenoot maken nl. de vakantiebijbelclub, gehouden in de herfstvakantie van 25 t/m 27 oktober. 27 medewerkers uit de gemeente hebben op enthousiaste wijze er voor gezorgd dat kinderen uit Harderwijk 3 fijne morgens hadden met als thema "Je mag er zijn". Het zaad van het evangelie is gestrooid. Op de eerste 2 dagen waren er ruim 80 kinderen en op de vrijdagmorgen kwamen er 120 kinderen op het poppenkastspel van André Verhagen af.

Vrijdagavond was een afsluitingsavond, waarbij behalve de kinderen ook de ouders waren uitgenodigd. Hiervoor was flinke belangstelling en werden mensen met de blijde boodschap bereikt, die op zondag niet in de dienst komen. Zo mogen we als Baptistengemeente samen gemeente zijn, niet volmaakt, maar wel een gemeente, die in dienst van zijn Heer wil staan. Hem zij de glorie!

A. Venema (Harderwijk)

Groningen-Zuid

Bevestiging en intrede ds. H.C. Schaap
Zondag 8 oktober 1995. De dag waarnaar wij in Groningen-Zuid hebben uitgezien. 's Morgens om 10.00 uur de bevestigingsdienst en 's middags om 15.00 uur de intrededienst. Om uitdrukking te geven aan onze verbondenheid met de zustergemeente Groningen-Noord en de wijkgemeente in Roden hebben wij de beide voorgangers J.H. Hofman en J.W. van Weenen gevraagd de bevestigingsdienst te willen leiden. Muzikale en vocale leiding deze dag: 'The Local Combo' en de organisten P. Biester en A. Niemeijer en de koren 'Jubilato Deo' van Groningen-Noord en 'Soli Deo Gloria' van onze eigen gemeente.

De overdenking door ds. Hofman heeft als thema: 'Om de heiligen toe te rusten tot dienstbetoon', n.a.v. Efeziërs 4:1-16. Ds. Hofman roept de gemeente op niet te veel te verwachten van een voorganger. De voorganger is herder/leraar, maar bovenal toeruster, werkverschaffer, om de gemeenteliden (weer) aan het werk te zetten. Er zijn jammer genoeg veel (geestelijke) werklozen in de gemeente.

Dan volgt de bevestiging, met vraagstelling aan en beantwoording door gemeente en ds. Schaap. In gebed worden de gemeente en de nieuwe voorganger bij de Heer gebracht. Een plechtig moment. 's Middags de intrededienst met een kleine 80 gasten. Ds. Schaap bepaalt ons n.a.v. Joh. 6:1-15 en Psalm 103 bij het thema: 'Het wonder van de Goddelijke vergeving'. 'Je moet elke dag staan in die grenzeloze vergeving, telkens je zonden belijden. Vanuit die grenzeloze vergeving moet je de ander benaderen (de schare van verloste zondaars gaat anders met elkaar om dan gewone mensen).

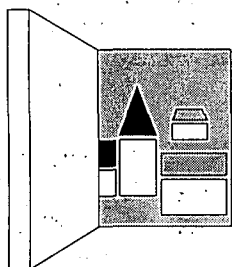
Gij geheel anders hebt Christus leren kennen: dat dien je ook uit te stralen! Je mag genieten van die vergeving, van daaruit moet je je gaven en talenten bij de Heer brengen voor vermenigvuldiging.

Namens onze gemeente heet br. R. Groen de familie Schaap welkom. Verder zijn er felicitaties en woorden van welkom door diverse vertegenwoordigers.

Op zaterdag 14 oktober was er vervolgens een gemeente-avond met een presentatie van alle takken van arbeid binnen de gemeente. Daarbij hebben wij de Heer gelooft en geprezen, ook gebeden om Zijn kracht en nabijheid.

Graag willen wij langs deze weg onze hartelijke dank overbrengen aan alle broeders die bereid zijn geweest om ons in de vakantieperiode te dienen met het woord van onze Heer.

Fred Folkerts

Uit de gemeenten

Liefde is... in iemands schoenen staan

n.a.v. 1 Cor. 9: 19-23 en Matth. 5: 43-48

De Indianen in Amerika schijnen het volgende spreekwoord te hebben: "Voordat ik niet twee weken lang in de Mokasins van mijn buurman heb gelopen, zal ik hem niet aanklagen of veroordelen". Misschien was het voor ons als christenen niet zo gek om ook eens in de schoenen van iemand anders rond te lopen; iemand anders waar je zo dagelijks mee te maken hebt. Rondlopen in de schoenen van iemand anders om zo de wereld met zijn of haar ogen te kunnen bekijken.

De naaste liefhebben

Misschien bedoelde de Here Jezus dat ook wel, toen Hij Zijn discipelen aanspoorde om vijanden lief te hebben. De wet van de Joden zei, dat je de naasten lief moest hebben en de vijand kon haten. (dat staat overigens nergens in het O.T., maar dat was de uitleg van de Farizeeërs, de godsdienstige leiders van Israël). De naaste, dat waren volgens de Farizeeërs alleen de volksgenoten, dus alleen de Joden. Ze hadden het begrip dus nogal begrensd. Jezus breidt het weer uit. Typerend voor de Heer. Daar waar Hij is, daar komt ruimte voor mensen. De naaste, dat is niet zomaar iedereen, maar dat betekent letterlijk: "die van dichtbij". D.w.z. ook en juist wie ons hindert en ergert is onze naaste. Naaste is dus niet zomaar iedereen, maar ook niet alleen je eigen familie of bureu. Naaste is de mens die dichtbij mij komt, die mij te na komt; die mij ergert door zijn vijandigheid, haar laksheid, zijn eigenwijsheid enz.; maar naaste is ook degene die dichtbij me komt en een beroep op me doet vanwege zijn of haar hulpeloosheid; ver weg (Afrika, Oost-Europa enz.) en dichtbij (op school, buurt enz.). De naaste is de mens die me stoort en tegelijk ook de mens die een beroep op me doet om als vertegenwoordiger van Gods liefde me in te zetten voor hem of haar. Dat is nog wel op te brengen, zouden we zeggen, maar vijandsliefde. Van mensen houden, die er een andere levensstijl op nahouden, die er maar op los leven of mensen, die je voor schat zetten; die praatjes over je rondstrooien; die je woorden verdraaien. Van zulke mensen houden? Dat wordt moeilijker; mensen met zulke platvoerse trekjes, daar houden we ons verre van.

Geen gespleten moraal

"Gelukkig zijn wij niet zo..." zeggen we dan tegen elkaar. En we bouwen een muurtje rondom ons en de gemeente. Want daar komen al die dingen immers

niet voor. Natuurlijk als christenen weten we dat we weliswaar zondig zijn, maar gelukkig niet zo erg als die anderen. Ja, die anderen, en meestal wijzen we er nog bij; "hij daar, die en die"; "hij is zo gierig als de pest"; "en zij, heeft al een keer een ander gehad"; "da's een zwarte"; "t blijft een Jood". Ook in de gemeente doen we dat, ook al zit er misschien wel een kern van waarheid in: "zij is een vrome, maar ondertussen..."; "hij is voetbalgek, maar voor de gemeente zie je hem niet...". Allemaal etiketjes. De Here Jezus doorbreekt met Zijn uitleg van de wet al onze moraal. Hij laat ons zien, dat we niet moeten proberen van twee walletjes te eten. Aan de ene kant een beroep doen op Gods onverdiende genade en aan de andere kant onze naaste beoordelen op zijn of haar verdiensten. Dan ben je als een gespleten persoon bezig, zegt de Heer. In het Koninkrijk van God gaat het erom, dat je de naaste en dus ook je vijand, degene die je ergert en stoort, liefhebt, zonder eerst te vragen of die ander die liefde wel waard is. Zo werkt de Here God immers ook. Zo zond Hij Zijn Zoon als teken van Zijn liefde voor alle mensen, de hele wereld. Ieder mens vindt Hij de moeite waard om van te houden. God is daarin consequent en dat is ook Gods bedoeling met ons leven; om van ons consequente mensen te maken, volmaakte mensen. "Volmaakt" betekent "van één stuk", "compleet" en "tot je doelkomend". God wil daaraan in ons leven werken. Daarom is het "Gij dan zult volmaakt zijn" niet alleen een appel, maar vooral ook belofte. "Hebt uw vijanden lief en bidt voor wie u vervolgen", dat is niet een Wet, een last, maar Evangelie, een lust. Het gaat om Gods liefde die door ons heen kan werken.

Vragen stellen

Etiketten plakken is wel gemakkelijk, maar daar komen we er niet mee. Daar bouwen we uiteindelijk alleen maar scheidsmuurtjes mee op. Daar gaan kilo's energie in zitten. Uren, dagen, maanden en zelfs jaren zijn we ermee bezig; onszelf af te scheiden; muurtjes optrekken. De ander komt er steeds verder mee weg te staan. Waarom zouden we niet proberen om eens in de schoenen van die ander te staan? Hebben we ons wel eens afgevraagd waarom die ander zo is, als hij is? Waarom doet iemand zoals hij of zij doet? Wat beweegt hem?

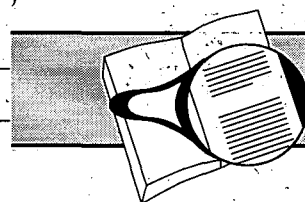
Wat heeft ze allemaal meegemaakt? Heeft hij vrienden en hoe gaat hij met ze om? Heeft ze kinderen? Kan ze huilen? Is ze gelukkig? Kent hij de Here Jezus? Met zulke vragen worden de muurtjes van afgrenzing afgebroken en ontstaat er openheid naar de ander. De vijand liefhebben als jezelf... God behandelt bozen en goeden even goed. Zonen en regen zijn voor beiden. Maar de vijand liefhebben is niet de modder liefhebben, waarin een parel ligt. Het is: de parel liefhebben die in de modder ligt. God heeft bewezen dat het kan, de vijand weerloos gemaakt, door zelf weerloos te worden. Alles had God ervoor over om mensen weer voor Zich te winnen.

Het Evangelie vraagt om aanpassing

Datzelfde principe hanteerde de apostel Paulus ook in Zijn zendingsarbeid. "Voor alle mensen ben ik van alles geworden, schrijft hij, om in elk geval er enkelen te redden." Paulus, de grote apostel, de zendingsman; hij werd aan iedereen gelijk. Voor de Joden werd hij als een Jood, voor de Grieken, de niet-Joden, werd hij als een Griek. Hij pastte zich aan aan de mensen met wie hij omging en wie hij probeerde te winnen voor het Evangelie. Hij pastte zich aan en vroeg niet aan de ander zich aan te passen. Hij probeerde te denken vanuit de ander; in iemand anders schoenen te staan. Zo probeerde Paulus – met succes zou je kunnen zeggen – de Liefde van God tastbaar te maken voor mensen die hij ontmoette. Hij werd één van hen; terwijl wij meer uitgaan van de ander, moet één van ons worden. Misschien zouden we meer vanuit de mensen om ons heen moeten denken om hen te bereiken met het Evangelie. Wat zijn hun behoeften, waar zijn mensen vandaag de dag mee bezig? waar maken ze zich zorgen om? waar hebben ze problemen mee? Door in de schoenen van de ander te gaan staan, daardoor ontstaan er nieuwe verhoudingen. "Welke een vriend is onze Jezus, die in onze plaats ging staan." Met elkaar in de gemeente, maar ook naar anderen buiten de gemeente. Door te denken vanuit de ander ontstaat medemenselijkheid, toekomst, liefde. Liefde is... denken vanuit de ander, gelijk worden aan de ander, zoals God in Christus deed... Die schoen past ons allemaal...

H.D. Huiting

Bijbel

DE ZEVENDE DAG ADVENTISTEN (2)

Impressies van de General Conference van de Zevende-dags Adventisten gehouden van 29 juni tot en met 8 juli 1995 in de Jaarbeurshallen te Utrecht.

De kerkstructuur in het kort

De "wereldkerk" van de ZDA is opgedeeld in 11 divisies. Ons land valt onder de "Trans-European Division". Elke divisie bestaat uit een aantal Unie's. En elke Unie is opgesplitst in Conferenties. Elke Conferentie omvat een aantal gemeenten. Nederland telt 53 gemeenten. Aanvankelijk was Nederland opgedeeld in twee Conferenties, naderhand gezien de grootte van de gemeenten en de efficiëntie is de structuur gewijzigd en spreekt men over de Nederlandse Unie van gemeenten.

De gemeenten van de ZDA zijn, evenals onze gemeenten, autonoom. De ZDA hebben eigen zendstations, ruim 400 radio-stations en ruim 1300 TV-stations. Tijdens het Congres werden de programma's direct uitgezonden naar verschillende delen van de wereld. Grote bevolkingsmassa's in Zuid-Amerika, Azië, Afrika en de GOZ landen, kunnen zo met het evangelie in aanraking komen.

De jongste en snelst groeiende loot aan de advent-stam is de ADRA, gericht op diakonaat. Een organisatie voortgekomen uit het ZDA Welfare-werk. Activiteiten: voedselhulp, medische zorg, onderwijs projecten etc. Literatuur verkondiging is een ander middel tot evangelisatie (onze Zaaier-arbeid van vroeger).

Jeugdwerk is eveneens een geweldige tak van arbeid, ook in evangelisatie opzicht. De ZDA kerk is een gemeente met relatief veel jonge en actieve leden.

Vrouwenbeweging der ZDA

Het jaar 1995 was door de Gen. Conferentie uitgeroepen tot het jaar van de vrouw. Men (het bestuur van de vrouwenbeweging) stelde zich ten doel: "het werken aan het opheffen/verminderen van het analfabetisme, seksueel misbruik, werktijden, training en begeleiding zowel m.b.t. de individuele mens, als wel m.b.t. de vrouwenbeweging in haar totaliteit, voorts het leiding geven". Deze onderwerpen kwamen in speciale vrouwenbijeenkomsten, – overigens ook bijgewoond door mannen – aan de orde. Een "hot-item" was de plaats van de vrouw in de gemeente. Zoals gezegd had en heeft de

ZDA een vrouw als een van haar belangrijkste stichters. Een vrouw met opmerkelijke gaven, profetische gaven. Haar boeken hebben ook nu nog gezag in de kerk. Dit bleek ook weer tijdens dit congres. Vrouwen vormen een overweldigende meerderheid der leden. Op vele plaatsen hebben vanaf het begin vrouwen in de kerk het woord gevoerd en werden zij ingeschakeld bij de evangelisatie en bij de pastorale arbeid. Na 1915 zette een scherpe daling in van het aantal vrouwen die een belangrijke functie hadden in de besturen van de divisies, unie's, conferenties en zelfs van de General Conference, het overkoepelend orgaan van de kerk.

Een voorstel om tot inzegening van vrouwen als voorganger (met bevoegdheid om te dopen, het Avondmaal te bedienen en een huwelijk in te zegenen) werd met ruime meerderheid verworpen. Voor sommigen een teleurstelling, voor anderen een geruststelling. Voorts waren er de "break-out" groepen met als onderwerpen schriftgezag, godsdienstvrijheid (heel belangrijk voor de ZDA i.v.m. hun Sabbat viering), relatie kerk als instituut en haar leden; relatie van de leden onderling. Hoe ervaar je cultuurverschillen? Wat zijn de problemen m.b.t. de onderlinge relaties en wat zou je eraan kunnen/willen en of moeten doen, met name in praktisch bijbels opzicht.

De samenkomsten

De Sabbatviering heeft in sommige landen nogal eens problemen opgeleverd t.a.v. de beleving van het geloof, werkgelegenheid etc. De Sabbat is de heilige dag, door God ingesteld en als zodanig nooit opgeheven door God. Hij werd en wordt naar bijbels voorbeeld gevierd van zonsondergang (vrijdagavond) tot zonsondergang (zaterdagavond).

Men kent twee vieringen, nl de Sabbat School en de Divine Service. De Sabbat School, geleid door teachers is een vorm van bijbelstudie aan de hand van een bijbels thema en/of schriftgedeelte. De Sabbat School's die ik mocht meemaken hadden als thema: de Heilige Geest, plaats, invloed, kracht en wezen. Men gebruikte in Utrecht als leidraad voor deze studies (voor al die duizenden meer dan 30.000,

8 juli zelfs 50.000 mensen) "statements". Vragen waarop ieder voor zich kon/moest antwoorden of deze juist of onjuist waren. De "teachers" legden dan aan de hand van bijbelteksten uit of zo'n statement waar of niet waar was. Van mw Beach, echtgenote van de PR man en voorzitter van het departement voor godsdienstvrijheid, vernam ik dat het in de plaatselijke gemeenten wat anders toegaat. Men begint met zang en gebed. Vervolgens gaat men in groepen uiteen om het aan de orde zijnde of gestelde onderwerpen te bespreken.

Na deze Sabbat School is er een normale kerkdienst. Waar tijdens de Sabbat School zo sterk de nadruk lag op de Heilige Geest, enerzijds en waar de ZDA zo sterk de nadruk leggen op de spoedige wederkomst van de Heer, was een oproep tot een wereldwijde gebedsketen niet vreemd. Ieder kreeg een papier met als titel: "Mijn dagelijkse gebedsafsprak". Het is de bedoeling dat ieder zich verplicht elke dag om 6.15 uur te bidden om opnieuw vervuld te worden met de Heilige Geest. Te bidden om een geweldige manifestatie van de Geest. En dat niet enkel voor jezelf, doch voor je voorganger, voor de medeliden. Opdat door allen de Heilige Geest krachtig kan en zal werken op deze wereld in haar "eind-tijd".

Zendingsactiviteiten

De ZDA gemeenschap is een zendingsgemeente puur sang. In 1990 werd een initiatief gelanceerd op de zitting van de General Conference voor een wereldwijde zendingsactiviteit. Men stelt zich voor ogen voor het jaar 2000 minimaal tweeduizend gemeenten te stichten met vele honderden leden.

Nu groeit deze gemeenschap ook zeer sterk. Dit betekent scholing, uitzending van de vrijwilligers en/of beroepskrachten. Vertaalt naar de uitvoerbaarheid een enorme financiële opgave. Een klein stukje van dit werk werd zichtbaar in jeugdactiviteiten via dramagroepen voor en tijdens dit Congres in Utrecht.

Internationaal

De 56e zitting der General Conference werd na dankgebed en zegen besloten met staande te zingen het thema-lied "We have a hope". Een geweldige belevenis om met zoveel christenen uit zoveel landen, ook daar waar godsdienstvrijheid nauwelijks gekend is, dit Congres bij te wonen en zo'n belijdenis-lied samen te zingen.

ds. Cees de Jong

HET BAPTISME EN DE REFORMATIE

"De vonk in het kruit"

Met bovenstaande woorden typeert Dr. L. Praamsma in zijn bekende werk "De Kerk van alle tijden" de arbeid van de drie meest bekende kerkhervormers Luther, Zwingli en Calvijn. Reeds voor hun tijd kwamen bijbelgetrouwe theologen in opstand tegen het geestelijk en zedelijk verval in de RK-kerk van die tijd. Wij denken hierbij aan John Wycliff, Geert Grote en Johannes Hus. Sommigen leidden tot geestelijke opwekkingen, die helaas – vaak onder druk en geweld – weer werden gedoofd. Hen en hun volgelingen werd het zwijgen opgelegd of ze beëindigden hun leven op de brandstapel als martelaar voor Christus. Vaak worden ze aangeduid met de term "voorlopers der Reformatie". Wij zouden hen echter ook "smeulend lont tot het kruit" kunnen noemen. Zij zijn kenmerkend voor en hebben grote invloed gehad op de tijd waarin Maarten Luther werd geboren.

Voorbereid op de grootse taak

Toen in het jaar 1483 in het Duitse plaatsje Eisleben een jongentje geboren werd, kon niemand vermoeden, dat later mede door hem de reformatie van de kerk zou komen. Zijn vader stuurde later de jonge Maarten naar een school van de "Broeders des Gemeenen Levens" (gevolg van het werk van Geert Groote). Hier lag de nadruk niet zozeer op het verzamelen van kennis, maar op verdieping van de beleving van het geloof. Deze school bleek achteraf grote – zo niet beslissende – invloed te hebben gehad op het denken van Luther. Een ander voorbeeld, dat zijn denkbeelden niet alle zo origineel waren als sommigen menen, is dat hij in een Augustijnklooster, waar hij later monnik werd, de gedachte van "De Schrift één" leerde kennen. Door al deze dingen werd Luther echter voorbereid voor zijn grote en grootse taak. Een taak, die de Bijbel weer op de kandelaar moest brengen. Luther wilde echter geen nieuwe kerk, maar een vernieuwing van de oude kerk. In zijn jonge jaren droomde hij echter ook van een gemeente van gelovigen, dit ter onderscheiding van een staatskerk of volkskerk, zoals dat veel later o.a. ook bij Baptisten werd beleden.

Zoekgeraakte schatten teruggevonden

Luther en de andere hervormers hebben de goede strijd gestreden, het geloof be-

houden en uit de hand van de hemelse Rechter de erekrans ontvangen. Zij werden gerechtsvaardigd door het geloof. Hun leven was tekort om te voltooien en te herstellen, wat lange tijd voor hen onder het stof der Middeleeuwen uit het zicht raakte. Maar zij hebben vele schatten teruggevonden. Bovenal vond men Gods Woord weer terug. Dit Woord aanvaardden zij als onfeilbaar en gezaghebbend voor geloof en leven.

In Engeland

De aanhangers van de Reformatie op het vaste land van Europa werden hevig vervolgd. Zo vluchtten ± 1530 Nederlandse emigranten naar Engeland. Het vuur van de opwekking van de Lollarden was daar toen nog niet geheel gedoofd. Zo ontvlamde daar in de 16e eeuw het vuur van de reformatie hier opnieuw. Voor velen was de dubieuze breuk van de Engelse Staatskerk met de kerk van Rome tijdens de regering van de veelbesproken Hendrik VIII slechts een eerste stap. Zij wilden verder! Zij wilden door een grondige reformatie de kerk van binnenuit zuiveren. Daarom werden zij Puriteinen (pure = zuiver) genoemd. Ook hun streven riep verdrukking en geweld op, waardoor zij steeds verder van de Staatskerk werden gedreven. Op den duur vormden zij afgescheiden gemeenten, de "Separatists". Door aanhoudende politieke onrust en vervolging vluchtten velen van hen naar Nederland. Met name in Middelburg, Amsterdam en Leiden ontstonden hierdoor vluchtelingengemeenten.

Engelse vluchtelingen in Nederland

Onder hen bevonden zich in 1608 twee mannen, die later voor het Baptisme onvergetelijk zouden worden. Het waren John Smyth en Thomas Helwys. John Smyth, afgestudeerd te Cambridge, lid van een kleine puriteinse groep binnen de Staatskerk, werd later voorganger van een kleine gemeente in Gainsborough. In Amsterdam kregen zij al spoedig contact met een tak van de Wederdopers, de Mennonieten. Hun liefde tot de Bijbel trok hen aan. Van hen leerden zij, dat in de Bijbel de doop volgt op het geloof. In 1609 werden de eersten van hen op hun geloof gedoopt. Dit jaar zien wij als het begin van het Wereld-Baptisme. Zij namen de doop echter over zoals zij die van deze Wederdopers hadden geleerd, namelijk door besprenkeling en overgieting, i.p.v. door onderdompeling. Hierin bleken ook zij weer kinderen van hun tijd te zijn.

Baptisme, geen Doperse Beweging

Deze Mennonieten leidden een ingekeerd en van de wereld afgezonderd leven. Vooral door hun puriteinse en calvinistische achtergrond stelden Smyth en de zijnen zich op het standpunt dat ook gelovigen zich – zij het met reserve – met het openbare leven dienden bezig te houden. Een conflict over zaken als overheidsdienst, eedzweren, e.a., bracht scheiding tussen hen. Deze "Engelse Gereformeerden" hadden ontdekt, dat betreffende de doop deze Wederdopers hen wat te leren hadden. Voor het overige waren de verschillen echter te groot.

Na hun terugkeer in Engeland groeiden de jonge gemeenten krachtig. Reeds in het jaar 1644 stelden zij zich samen onder een geloofsbelijdenis, "The First London Confession". Hierin werd o.a. uitgesproken, dat de doop diende te geschieden nadat iemand tot geloof gekomen was en door onderdompeling. Onmiskenbaar is de invloed geweest, die zij in Nederland ondergingen van de "De Nadere Reformatie". Wanneer in onze tijd er wel eens beweerd wordt, dat Baptisten behoren tot de Doperse Beweging, is dit onjuist! Zeker, wanneer wij bedenken dat bij de Dopersen "het innerlijke licht" boven Gods openbaring in de Bijbel staat. Vanaf het eerste uur en de eeuwen daarna waren deze Baptisten vaak strenge calvinisten, die de onfeilbaarheid, maar ook het gezag van de Schrift erkenden en een sterke nadruk legden op de uitverkiezing. Hierbij denken wij aan bekende namen als Bunyan, Philpot, Spurgeon en andere. Opvallend is de voorliefde voor en de herkenning van deze Baptisten bij kerken aan de rechterflank van de gereformeerde gezindte in ons land. Immers, daar wordt in onze tijd het erfgoed van "De Nadere Reformatie" nog gekend en beleefd. Het is goed, dat wij ons dat realiseren.

"Het Woord, dat zult gij laten staan...!"

Het devies van de Kerkhervorming uit de 16e eeuw en daarom ook van het oude Baptisme was "Sola Fide, Sola Scriptura en Sola Gratia!", kortom: terug naar de Bijbel! Hun kenmerk van plaatselijke gemeenten, bestaande uit mensen, die hun geloof beleden in de doop en die daarin beleden door genade Christus toe te behoren en te willen volgen, in getrouwheid aan Gods onfeilbaar Woord, moet ook nu kenmerk blijven voor Baptisten. Luther leerde ook ons: "Het Woord, dat zult gij laten staan, en niets daarbij verzinnen...!"

Ds. A.J. van de Wetering

Evangelisatie in Soedan

Van 15 tot 19 oktober bracht de sekretaris van de Nederlandse Zendingsraad dr. G.J. van Burselaar een bezoek aan de Raad van Kerken in Soedan. Doel van het bezoek was een plan uit te werken voor de Ronde tafel conferentie over evangelisatie in Soedan in november 1995 in Khartoem. De kerken in Soedan vragen al jaren aan het westen om niet alleen te helpen bij het lenigen van de grote materiële nood, maar ook bij de immateriële nood, bij het evangeliesatiewerk. Soedan heeft sinds vijf jaar een fundamentalistische moslimregering die probeert van Soedan een moslimstaat te maken. Dit gaat gepaard met verheving van de burgeroorlog met het deels christelijke Zuiden van het land en met grove schendingen van de mensenrechten. De islamisering van het land gaat niet zo hard als men gedacht had. De kerken groeien op ongekende wijze. De enorme vluchtelingenstroom naar het Noorden heeft ervoor gezorgd dat ook de kerken in het Noorden een geweldige impuls hebben gekregen. Tot aan de grens met Egypte vindt men nu christelijke gemeenten, waar vroeger geen kerk of kruis te zien was. Dit is uiteraard een ongedacht effect van het beleid van de islamitische regering. Het blijft hard nodig dat de kerken in Europa en Noord-Amerika solidair zijn met de lijdende bevolking van Soedan en de kerken daar steunen bij het vervullen van hun pastorale en profetische taak.

Namens de UZC,

A.M. Blaauw-Tijman

Sierra Leone

In april jl. deed de Nederlandse Zendingsraad op verzoek van de UZC een oproep aan de ministers Van Mierlo en Pronk de crisis in Sierra Leone zeer ernstig te nemen. Het departement van Buitenlandse Zaken heeft daar positief op gereageerd. In een brief schrijft de zaakgelastigde van de minister dat er in juli een vertegenwoordiger van onze regering in Freetown geweest is om zich van de situatie op de hoogte te stellen. Onze regering draagt

financieel bij aan een Afrikaanse poging om te bemiddelen in de burgeroorlog in Liberia en Sierra Leone.

Ook wordt in het Europese parlement geregeld aandacht geschonken aan de situatie in Sierra Leone. Mocht de veiligheid van br. en zr. Oosterloo in Freetown in gevaar komen, dan wordt de UZC daarvan op de hoogte gesteld, zodat de nodige maatregelen kunnen worden genomen.

De UZC vraagt om voorbede voor het volk van Sierra Leone, om vrede en rust. Laten we blijven bidden voor onze zusters en broeders daar en voor de familie Oosterloo.

Namens de UZC,

A.M. Blaauw-Tijman

Een bijzondere beker

Uit: 'De Rank', maandblad van Baptisten Gemeente Utrecht-Noord

De wijze waarop wij het avondmaal vieren, levert soms problemen op voor broeders en zusters onder ons. Soms heeft iemand een alcohol-verleden, of kan er sprake zijn van medicijngebruik dat zich niet verdraagt met alcohol. In het recente verleden is de kwestie 'wijn of druivesap' al eens eerder aan de orde geweest en is toen besloten, op grond van reacties uit de gemeente, door te gaan met het gebruik van wijn.

De raad heeft nu echter wel gemeend tegemoet te komen aan een verzoek uit de gemeente om een modus te vinden waarbij aan enkelingen die om welke reden dan ook geen alcohol kunnen verdragen, een alternatief wordt geboden. Al op de gemeentevergadering van 12 oktober is er melding van gemaakt dat één van de bekers voor de helft gevuld zal worden met druivesap, die aan de beide eerste rijen bij het orgel te drinken zal worden gegeven. Vervolgens wordt deze beker bijgevuld met wijn en zullen mensen vanaf de derde rij de gebruikelijke inhoud van de beker kunnen drinken.

Het kan zijn dat sommigen ervoor willen kiezen ook druivesap te drinken. Zij kunnen dan voor de aanvang van de dienst in de twee eerste rijen gaan zitten. Wij menen hiermee voorlopig een goede oplossing te hebben gevonden voor dit

probleem, zodat we allen de gemeenschap mogen ervaren van het drinken uit de beker van het nieuwe verbond in het bloed van onze Here Jezus.

ADVENTSDIENST vanuit de Baptisten Gemeente te Nieuw Buinen (ZVK)

**Zondag 10 december 1995
radio 5, 17.02 uur**

Voorganger: ds. J.P. Pieterse.

Thema: "Wat hebben we er een feest van gemaakt!"

Marian Kiewiet bespeelt het orgel; muzikale medewerking wordt verleend door het Christelijk Mannenkoor Nieuw Buinen o.l.v. Roelf Jager.

Liturgie:

- Voorzang: 'Jezus leeft in eeuwigheid' (Opw. 71)
- Groet en welkom
- Zingen: 'Hoe zal ik U ontvangen?' (L&G 22)
- Gebeden
- Koor: 'Liefde Gods, die elk beminnen' 'Loof de Heer met blijde klanken'
- Schriftlezing: 2 Cor. 5:14-21
- Zingen: 'Doorgroond mijn hart' (Opw. 222)
- Prediking
- Koor: 'Loof de Koning, heel mijn wezen'
- Dankgebed
- Zingen: 'O, liefde Gods, oneindig groot' (L&G 523)
- Zegenbede

De tekst van de preek is verkrijgbaar bij Stichting ZVK, Postbus 94, 1200 AB Hilversum, o.v.v. de datum van de dienst. Op dit adres zijn ook geluidscassettes te bestellen.

Gevraagd

Een kosten(es) voor het kerkgebouw en de zalen van de Baptisten Gemeente Groningen-Zuid.

In verband met het beëindigen van het kosterschap door ons huidige kostenrechtspaar willen wij graag op korte termijn in contact komen met een opvolg(st)er. Er is een (kleine) woning beschikbaar. Informatie over de functie alsmede nauwkeurig omschreven werkzaamheden van de kosten zijn te verkrijgen bij ondergetekende.

Mocht u belangstelling hebben voor de functie dan kunt u dit eveneens kenbaar maken aan ondergetekende. F. Folkerts (secretaris), Maluslaan 37, 9741 LK Groningen. Telefoon (050) 577 36 94 (graag na 19.00 uur).

Zending

Financiële verantwoording 3e kwartaal 1995

	NBJB	ECU	CvdO	UZC	UBS
Alblasserdam	63,71	161,26	149,92	439,89	25,52
Alkmaar		91,35	164,05	574,30	
Amsterdam C	400,00	500,00	500,00	1.000,00	100,00
Amsterdam W	120,00	302,00	219,85	256,05	47,70
Arnhem C	697,00	1.863,41	1.741,01	3.354,41	278,80
Arnhem Z	184,43	466,69	434,01	794,88	73,77
Borne	61,70	164,75	118,75	82,25	
Delfzijl	178,30	569,00	373,40	1.422,25	
Deventer	140,00	402,85	312,60	728,05	95,70
Doetinchem	141,60	358,35	333,15	610,20	56,70
Dokkum	275,00	685,00	650,00	600,00	200,00
Dordrecht	1.106,47	2.800,15	2.603,23	4.768,10	443,05
Driebergen-Rsb.		38,75			
Ede	234,82	594,27	552,48	1.011,92	94,03
Emmen	750,00	1.925,00	1.800,00	3.275,00	300,00
Enschede	500,00	1.100,00	1.100,00	1.325,00	
Haarlem		279,80	791,70	730,05	
Harderwijk		532,25	405,70	925,70	
Harlingen	538,49	1.477,02	843,48	2.212,28	75,48
Heemskerk					150,00
Heerenveen	87,80	64,50	83,30	98,40	
Hengelo t Venster	404,95	1.131,45	769,70	890,40	
Hengelo C	398,25	688,65	483,60	566,30	
Hoogeveen	360,75	2.248,00	2.089,90	3.243,80	
Hoogezand B	234,58	593,67	551,92	1.010,90	93,93
Hoogezand W		240,75	221,00	293,00	85,00
Kampen					184,00
Klazienaveen				225,00	
Kollumerzwaag	39,89	328,73	235,61	459,76	52,01
Krommenie		89,25	113,00	176,20	108,85
Leeuwarden	450,00	1.150,00	1.050,00	1.950,00	
Lelystad		166,95	268,25	352,95	
Muntendam	250,00	750,00	500,00	1.250,00	250,00
Noordbergum		573,45	677,95	681,95	
Pernis	355,20	309,10	335,75	379,60	88,20
Rotterdam C	185,85	211,35	150,40	496,15	99,75
Rotterdam Z		58,50		49,05	
Siddeburen	94,10	52,35	58,85	87,30	
Stadskanaal N	645,00	1.630,00	1.550,00		260,00
Stavoren	100,00	300,00	300,00	500,00	
Steenwijk		46,65	31,25	42,10	
Trebeek	238,00	1.535,00	600,00	2.660,00	
Veendam	221,85	506,45	567,55	863,20	221,80
Veenendaal	181,05	292,70	417,45	878,90	145,30
Vriescheloo			119,55		
Vroomshoop		675,00	680,10	1.340,00	
Westerhaar	86,45	400,00	400,00	800,00	86,45
Winschoten	234,48	593,43	551,70	1.010,49	93,90
IJmuiden		1.082,85	1.032,25	1.350,30	
Zutphen	339,80	358,50	396,60	1.140,65	
Zwolle	162,50	425,00	375,00	500,00	62,50
Meppel				189,10	
	10.462,02	30.814,18	27.704,01	47.595,83	3.772,44

NOODFONDS

Stavoren 148,80; Alblasserdam 166,65; Amsterdam W 210,00; Arnhem C 2.160,45; Enschede 350,00; Haarlem 905,00; Hoogeveen 494,60; Krommenie 616,50; Rotterdam C 153,85; Stavoren 319,90; Steenwijk 34,45; Veendam 153,10; D.B., H. 20,00; Fam K., N. 75,00; G.H., B. 25,00; G.T.C.-T. E. 25,00; G.V., D. 250,00; H.T.-S., D. 100,00; H.V., H. 125,00; J.B., H. 45,00; J.H., G. 45,00; L.B., Z. 40,00; N.J.B.-D., G. 50,00; P.C.A., A. 100,00.

Roemenië

Meppel 765,00.

Moldavië

Alkmaar 246,65; Amsterdam W 200,00; Deventer 50,00; Kinderbijbels; Enschede 1.584,00; Groningen N 285,00; Hengelo C 331,40; IJmuiden 154,15; S.V., S. 50,00; Jablona.

Rusland

Leiden 617,00; beddenaktie.

ECU

B.B., V. 250,00.

CvdO

B.B., V. 250,00.

UZC

G.V., D. 250,00; B.K., R. 100,00; A.W., H. 75,00; postz. + kaarten; Ouderenkamp 105,00; Zh 2e Exloërmond 250,00; B.T., G. 50,00.

UZC projecten

A.J.K., B. 25,00; Amsterdam W 194,40; Bacibo 1.200,00; Den Haag 293,99; E.C.B. 67,00; Ecolon, Apeldoorn 10.000,00; Gr.v.Prinstererschool 3.500,00; L.V., B. 200,00; M.J.B., H. 25,00; P.D.W., K. 150,00; Rotterdam Z. 241,00; Winschoten 800,00; Zh Alblasserdam 60,00; Zwgr Drente en ZO Groningen 7.000,00; Zwgr Friese Bond 5.000,00; Zwgr Groninger Bond 5.000,00; Zwgr IJsselgewest 5.000,00.

UZC transport

Zh Eindhoven 227,50; Zh Workum 65,00.

BWA

Enschede 260,00; Hoogeveen 492,55.

* Het nieuwe adres van br J. Steenhuis, secretaris van de gemeente Coevorden, luidt: Van Bothnialaan 35, 7742 WD Coevorden. Tel. 0524-514993.

* Het nieuwe adres van br S. van der Meulen, penningmeester van de gemeente Veendam, luidt: Nijverheidskade 56, 9648 JJ Wildervank. Tel. 0598-626053.

* Penningmeester van de gemeente Groningen Zuid is br J. Hoekzema, Jaltadaheerd 190, 9737 HN Groningen. Tel. 050-5424049.

Weduwe, 75-plus, eenzaam, van goede huize, zoekt vriendschap met iemand, in de omgeving van Groningen, liefst in het bezit van auto. Brieven o.v.v. nr. 19.700 te zenden aan het bureau van dit blad.

Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn; noch rouw; noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn voorbij gegaan en hij zeide: "Zie ik maak alle dingen nieuw."

16 oktober jl. werd door de Heer thuisgehaald onze broeder

SIJBE BANDSTRA

op de leeftijd van 72 jaar.

Baptisten Gemeente Stavoren

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten

110E JAARGANG NR. 21 - 15 DECEMBER 1995

de christen

In verwachting...

Kerst 1995

Werkvakantie in
Auschwitz

FOTO: ERIC BRINKHORST

Samen zingen Silva (L) en Moïses (R) voor het politiebureau in Enschede bij het aanbieden van de petitie, waarin wordt opgeroepen twee Zairese broeders niet terug te sturen naar hun land.

Agenda

28 dec - 2 jan	Mission '96 (Utrecht)
14 jan	Roepingenzondag
28 jan	Nationale Bijbelzondag
3 feb	Ontmoetingsdag Oost-Europa (Apeldoorn)
4 feb	Baptist World Alliance zondag
16 mrt '96	Zendingsdag (Zwolle)
23-24 apr '96	Conferentie Broederschap van Voorgangers (De Bron, Dalfsen)

de Christen

Orgaan van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland

Verschijnt tweewekelijks;
abonnementsprijs f 57,- per jaar;
buitenland f 77,- per jaar.

Redactie
L. Schipper
H.G. de Winkel

Eindredacteur
H.D. Huiting, p/a Biltseweg 10,
3735 MC Bosch en Duin. De kopij
dient uiterlijk 14 dagen voor de
verschijningsdatum bij de eind-
redacteur te zijn.

Blinden en slechtzienden: info bij
CBB; tel.: 0341-551014
Vormgeving: Scriptura (Westbroek)
Druk: BDU (Barneveld)

Administratie
Bureau der Unie van Baptisten Ge-
meenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin; tel.
030-2284494/2284457, fax 030-
2251798, giro 9260 t.n.v. Unie van
Baptisten Gemeenten. Alle adverten-
ties opgeven aan het Unie-bureau.
ISSN: 0167-2355

IN VERWACHTING

Er hing iets in de lucht in de tijd dat Jezus geboren zou worden. De wonderlijke geboorte van Johannes de Doper uit het oude echtpaar Zacharias en Elisabeth had de tonen in het bergland van Judea in beweging gebracht. Voeg daarbij dat de priester Zacharias, bij het brengen van het reukoffer in de tempel een engel had gezien en tot de geboorte van zijn zoon stom was geweest. Dan kun je je voorstellen dat veel mensen zich afvroegen wat dit allemaal te betekenen had. Zo geeft Lucas het voorspel van de geboorte van Jezus weer. De sfeer van verwachting was gewekt.

Dat voorspel was overigens al duizenden jaren daarvoor begonnen, met de troostende belofte van God aan Eva in de hof van Eden. Die belofte is in allerlei bewoordingen herhaald door de profeten. De moeilijkheid was alleen dat er uit hun woorden geen samenhangend beeld kon worden gevormd over de komende Messias. De profeten hebben daarnaar gezocht en gevorst, schrijft Petrus. Geen hunner kreeg echter inzage in de volle werkelijkheid van de Verlosser van Israël. Wat de profetieën te betekenen hadden werd pas duidelijk toen Jezus werd geboren, opgroeide en zijn roeping vervulde. Toen vielen de profetische woorden op hun plaats en kregen invulling van hun betekenis. En zelfs toen hebben velen nog niet begrepen dat Jezus de Christus is.

De geboorte van onze Heiland kwam om zo te zeggen niet uit de lucht vallen. Hij was eeuwenlang aangekondigd en altijd zijn er mensen geweest die in de verwachting van zijn komst hebben geleefd. In de dagen van Jezus' geboorte waren er mensen zoals de herders, Simeon en Anna die de 'vertroosting van Israël' en de 'verlossing van Jeruzalem' verwachtten. Het is een machtige gedachte dat zijn geboorte en zijn levenswerk onderschreven worden door hetgeen Gods Geest vooraf heeft bekend gemaakt. Dat onderstreept de waarheid dat Hij de Christus is. Niettemin was er ook het werk van Gods Geest nodig om mensen te overtuigen dat Jezus werkelijk de Verwachte was. Als Simon Petrus dat belijdt, zegt Jezus dat hij dat niet uit zichzelf heeft, maar dat de Vader hem dat heeft geopenbaard.

Wij leven tussen Jezus' eerste en tweede komst. Bij elke kerstviering zouden we ons de vraag moeten stellen: leven wij in de verwachting van zijn komst?

Dat betekent niet dat wij precies alle profetieën over die komst moeten kunnen invullen en uitleggen. Dat kon bij zijn eerste komst niet en het kan ook nu niet. De geschiedenis van Jezus leert ons dat wij de meeste profetieën pas begrijpen als ze in vervulling gaan. En ook dan zullen we het licht van Gods Geest nodig hebben om ze goed te leren verstaan.

Zullen we dan die profetieën over zijn wederkomst maar laten voor wat ze zijn, met de gedachte: we zien het wel als het zover is? Dan tonen we weinig achting voor onze Heer, die toch een aantal aanwijzingen gegeven heeft om op te letten.

Keerstfeest is niet alleen het feest van terugzien naar de geboorte van Jezus. Het vormt ook de aansporing om te leven in de verwachting van zijn komst in heerlijkheid.

H.G. de Winkel

INHOUD

G. Pflaum	De vreemdeling binnen uw poort	3
	NBJB: Kinderpagina's Kerst	4-5
H.G. de Winkel	Wat is een naam waard?	6
H. Bijleveld	Meditatie: Kerst 1995	7
J.H. Stijkel	In verwachting	8
	Lied	9
	Kerstboeken	10-11
H. Ploeger	Pastorale hulp aan verslaafden	12
A. Ambachtsheer	Werkvakantie Auschwitz-Birkenau	13
	Diversen	14
	NBJB	15

De vreemdeling binnen uw poort

Ervaringen met asielzoekers

Een onverwacht geschenk

In maart 1994 stuurde Vluchtelingenwerk Enschede vier jonge mannen uit Zaïre naar onze kerk. Het waren Baptisten die stuk voor stuk een reden hadden om hun geboorteland te verlaten. Nog zien we ze binnenkomen, aarzelend, onzeker en achter elkaar. Zou die Nederlandse gemeente hen wel willen opnemen? Dat hebben we gedaan en al vlug hadden wij het gevoel dat we een cadeautje van vluchtelingenwerk hadden gekregen.

Onze Zaïrezen voelden zich opvallend snel thuis in onze gemeente, ze zongen in onze diensten (en dat kunnen ze prachtig) en verleenden hand- en spandiensten waar maar mogelijk. We leerden hen kennen als fijne, oprechte broeders. Voor onze gemeente waren ze een verrijking. Ineens beseften we wat het betekent deel uit te maken van een wereldwijde geloofsgemeenschap. Dat onze jongens komen uit een land waar onze U.Z.C. eens zendelingen heenstuurde geeft nog een bijzondere tint aan het geheel.

Dreigende uitwijzing

Wij waren heel blij met onze broeders uit Zaïre. Maar die vreugde werd snel vertroebeld door het feit dat de een na de ander aan het einde van de weg kwam die Justitie met asielzoekers gaat. En wie uitgeprocedeerd is moet ons land verlaten. We wisten dat ze letterlijk doods-bang waren om terug te keren naar het land van Mobuto. Ze kenden het regime, hadden in de gevangenis gezeten, waren gemarteld en met de dood bedreigd. En waarom? Moïses, evangelist, schreef geestelijke liederen die het regime niet aanstonden. Jilva, jeugdleider, had met zijn jeugdgroep deelgenomen aan een vreedzame demonstratie voor (geloofs)vrijheid en democratie. Daar werden ook Aime, chauffeur, en Guy Isaac, fotograaf, gearresteerd. Vooral Guy Isaac moest het zwaar verduren omdat hij foto's had gemaakt van hoe het leger een vreedzame demonstratie met geweld en kogels uiteendreef.

Onze gemeente komt in actie

In april werden er namens onze gemeente brieven geschreven ten behoeve van Moïses en Jilva, die uitgeprocedeerd waren.

In haar antwoord zei de Staatssecretaris van Justitie, mevr. Schmitz, dat de verhalen over arrestatie en detentie niet geloofwaardig waren en er ook verder geen reden bestond hen in ons land te houden. En dat, terwijl wij hen kennen als eerlijke en betrouwbare mensen. Er kwam een wenk van Vluchtelingenwerk: "Als je nog wat voor de jongens wilt doen, dan moet je het nu doen."

Wij besloten onze kerk in zwart landbouwplastic te verpakken ten teken van rouw. Een groot bord gaf de reden van onze actie aan: "Wij rouwen om onze Zaïresche broeders; teruggesturen is moord!"

Op 8 juni van dit jaar organiseerde onze gemeente een rouwstoet door Enschede waarin meer dan 300 mensen meeliepen. Aan het einde van de tocht werd een petitie aangeboden voor minister Sorgdrager van Justitie.

Beide gebeurtenissen haalden meermalen de pers en de lokale en landelijke televisie.

Op 23 juni kregen we een brief uit Den Haag dat de petitie was doorgestuurd naar mevr. Schmitz. En daarna... stilte!

Na de zomervakantie, toen de uitzettingen van uitgeprocedeerde asielzoekers weer begonnen, hebben we nogmaals een brief aan mevr. Schmitz geschreven en een antwoord op onze petitie gevraagd. In samenwerking met vluchtelingenwerk werden brieven opgesteld waarin zij en wij verklaarden dat wij de betrokkenen kenden als oprechte mannen en geloofden in hun verhalen over gevangenschap en detentie.

We kregen géén antwoord.

Er is een brief geschreven aan onze Koningin. Van haar secretaris kregen we als antwoord dat de brief is doorgestuurd naar Justitie.

Toen waren we aan het einde van ons latijn; we konden niet meer.

En toch gingen we verder. Er werden contacten gelegd met de Mennonietenkerk in Canada. Deze wil onze jongens een jaar sponsoren als ze naar Canada komen. Op dit moment loopt de aanvraag voor een broeder al bij de Canadese ambassade.

De kraan dicht!

Nu drie van onze broeders zijn uitgeprocedeerd krijgen ze geen toelage meer en moesten zij hun onderkomen verlaten. Ze zijn vogelvrij verklaard!

We besloten de jongens in gezinnen van onze gemeente onder te brengen totdat:

- Justitie alsnóg positief reageert.
- Ze hun inreisvisum voor Canada kunnen krijgen.
- Wat we niet hopen... ze gearresteerd worden en uitgezet.

Voor kost en inwoning plus een klein zakcentje is geld nodig. Daarvoor hebben we een fondsje in het leven geroepen waarvoor we giften ontvangen van binnen en buiten de gemeente. Hoe lang we dit kunnen volhouden is nog de vraag.

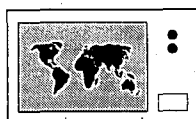
Bede

Op de laatste Algemene Vergadering van onze Unie is ons gevraagd om onze ervaringen met asielzoekers eens in *De Christen* te schrijven, dit ook ter lering van andere gemeenten die met hetzelfde probleem zitten als wij.

Die ervaringen hebt u nu dus kunnen lezen.

Soms zou je wel bidden: "Heer stuur ons alstublieft geen asielzoekers meer". Je gaat van ze houden en je kunt niet toezien dat ze teruggestuurd worden, hun ondergang tegemoet. De ervaring, dat je in ons land uiteindelijk toch niets voor ze kunt doen heeft ons diep teleurgesteld en ontmoedigd. Moïses zei een tijd geleden: "Nu kunnen we alleen nog maar bidden tot onze God en op Hem vertrouwen." En zo is het.

Gerhard Pflaum

Actueel

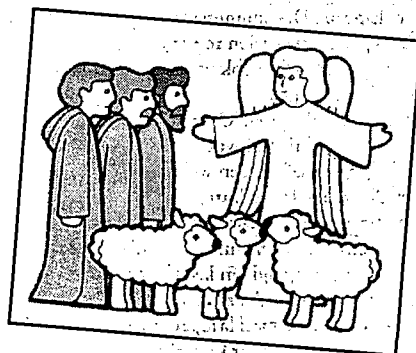
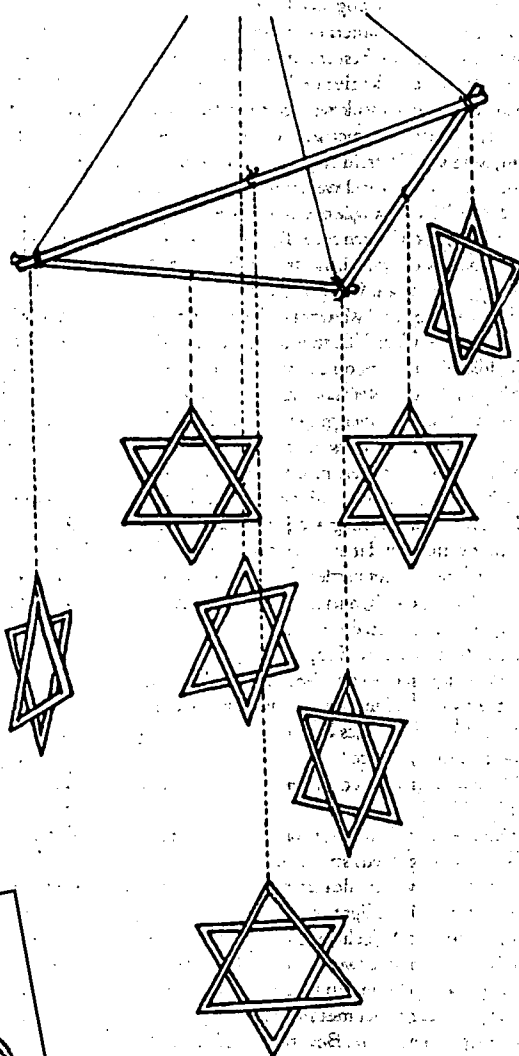
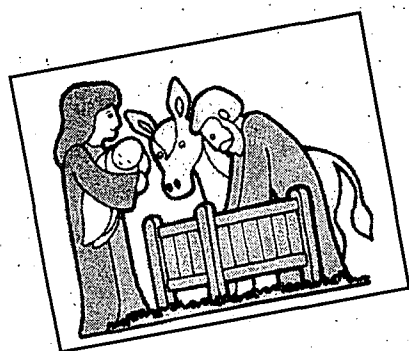
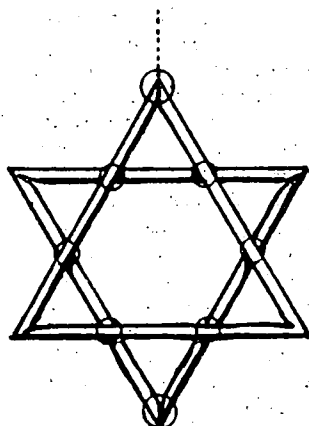
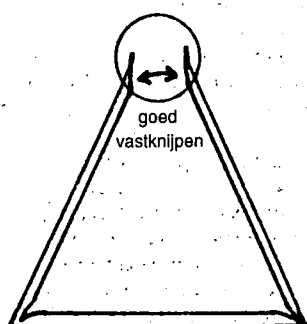

Misschien wilt u meehelpen de kosten voor onze drie "uitbestede" broeders te dragen. Uw giften zijn van harte welkom op Postbankrekening 8 0 4 6 3 1 t.n.v. Baptistengemeente Enschede onder vermelding "Zaïrezen".

NBJB-KERSTSUGGESTIES

Kerstmobiel van limonaderietjes

Maak eerst van rietjes driehoeken, door ze in drieën te buigen en met goede lijm vast te zetten. Dan maak je van twee driehoeken sterren. Lijm ze dus op elkaar. Hang ze met dun garen op aan een houder van drie rietjes, die je aan elkaar gebonden hebt.

Koele kerstdrank

Benodigdheden:

klein flesje appelsap
klein blikje perziken
klein potje kersen
2 handperen
klein trosje druiven
basterdsuiker
of verse vruchten

Bereiding:

Maak met de blikopener de blikjes open en stort de inhoud in de kom. Schil dan de peren, snijd ze in partjes en haal de klokhuizen er uit. Snijd de partjes in kleine stukjes en doe ze in de kom. Trek met het mesje de velletjes van de druiven en wip de pitjes er uit. Snijd de druiven doormidden. Meng nu alles goed door elkaar en giet de helft van het flesje appelsap er bij. Proef dan hoe de smaak is. Mocht de bowl iets te zuur zijn, dan kun je er altijd nog wat basterdsuiker door roeren. Als het helemaal lekker is doe je de bowl over in de bowlglazen.

Wenken:

Je kunt natuurlijk ook bowl maken van allerlei soorten vruchten. Het recept hierboven is maar een voorbeeld.

Framboosjes, aardbeien, appels, sinaasappels en bananen zijn ook reuze geschikt om te gebruiken. Je moet er wel aan denken dat vers fruit meestal goedkoper is dan vruchten uit-blik.

Deze ideeën komen uit het boekje Kerstsuggesties. Uitgave van de NBJB -Kinderwerk.

Dit boekje is voor f 8,50 te bestellen bij het Jeugdburo, De Singel 5, Postbus 405, 9200 AK Drachten, tel. 0512-515687, fax: 0512-517779.

Kerstfeest in een trein

'Zo, die ligt,' zei vader terwijl hij met een zwaai de zware koffer in het bagagenet legde. 'Nu die tas nog,' en hij pakte de tas aan die moeder gedragen had. Marjon liet de rugzak die zij gedragen had van haar schouders glijden en ook die werd door vader in het bagagenet gelegd. 'He, he,' zuchtte hij en plofte op de bank neer. Moeder ging naast hem zitten en Marjon ging op de bank tegenover hen, zitten bij het raampje.

Ze was vreselijk opgewonden want dit was de eerste keer dat ze zo'n grote treinreis ging maken. Helemaal naar Zwitserland. Een paar weken geleden was er een brief uit Zwitserland gekomen. Een brief van tante Joke. Tante Joke was vaders zuster die lang geleden naar Zwitserland was verhuisd om daar als verpleegster in een groot ziekenhuis te gaan werken. In die brief had tante Joke vader, moeder en Marjon uitgenodigd om in de kerstvakantie naar haar toe te komen. Misschien dat Kees, zo het Marjons vader, nog wel een paar snipperdagen had? Nou, die had vader inderdaad nog en het leek hem en moeder fijn om eens bij tante Joke in het mooie Zwitserland de dagen door te brengen.

'Misschien hebben we dan eindelijk eens een witte kerst,' had moeder gezegd. 'Maar we gaan met de trein,' zei vader, 'met de auto is het te riskant. Stel je voor dat we onderweg insneeuwen. Dat zou verschrikkelijk zijn. Bovendien heeft Joke ook wel een auto.'

En nu was het dan eindelijk zover.

Marjon was deze morgen al heel vroeg wakker geworden. De rugzak die ze dragen moest en die ze samen met moeder de dag ervoor had ingepakt, stond klaar bij de stoel. Daar hingen ook haar kleren klaar die ze die dag aan moest. Marjon had het gevoel gehad dat ze nooit weg zouden gaan, maar nu zat ze dan werkelijk in de trein die onderweg was naar Zwitserland. Vanaf haar plaatsje bij het raam kon ze veel zien. Ze reden langs de steden en dorpen, hêuvels, weilanden, bossen en langs de mooie rivier de Rijn.

Voor al van dat gedeelte genoten vader, moeder en Marjon erg. Marjon begon het nog mooier te vinden toen het na een tijdje begon te sneeuwen. Eerst waren het kleine vlokken, maar hoe verder ze kwamen hoe dichter de vlokken werden en de laag sneeuw die buiten over het land lag werd ook steeds dikker.

'Zie je wel dat het goed is dat we niet met de auto zijn gegaan?,' zei vader.

Vlak voor de grens van Zwitserland kwam de douane in de trein. Vader haalde de paspoorten tevoorschijn en liet ze aan de douanebeambte zien. Alles was in orde en hij wenste hen verder een goede reis toe. Net over de grens, in Basel, moesten ze in een andere trein overstappen. Nou duurt het niet zo lang meer, dan zijn we bij tante Joke,' zei moeder. 'We moeten nu wat meer door de bergen,' zei vader, 'jammer dat het sneeuwt. Nu kunnen we niet zoveel zien. Het duurt trouwens ook niet lang meer of het is donker.'

Er stapten veel mensen in de trein waar Marjon met haar vader en moeder ook in moesten. Sommige mensen hadden skies mee en veel mensen

droegen zware koffers. Je kon wel zien dat het vakantie was en dat veel mensen ergens heen gingen waar ze de kerstdagen zouden doorbrengen.

Marjon kon in het donker het dikke pak sneeuw buiten zien liggen. Het lichtte af en toe op door lantaarns of door de verlichte ramen van huizen. Tjonge, tjonge. Het was me toch een pak wat er lag en het sneeuwde nog steeds door. Af en toe stopte de trein en stapten er mensen uit. Die waren op de plaats van bestemming. Bij het uitstappen groetten ze vaak vriendelijk en wensten Goede feestdagen. Op het stuk waar ze nu reden wonden zeker niet zoveel mensen. Je zag bijna geen lichtjes buiten. De trein reed niet zo hard meer. Misschien waren ze wel weer vlak bij een station. De trein ging nog langzamer rijden. Toch kon je nog geen lichten buiten zien. De motor van de trein maakte veel lawaai. De trein trilde ervan. En toen stopte de trein. Wat gek. Nergens was een lichtje te bekennen. 'Waarom stoppen we?' vroeg Marjon. 'Zijn we er?' 'Ik weet het niet,' zei vader. 'Het lijkt hier niet erg op een station. Ik zal eens even gaan kijken.' Net wou vader opstaan toen de deur van de coupé openging en de conducteur binnenkwam. Hij zei iets in het Duits. Marjon verstond het niet. Vader en moeder wel en aan hun gezichten te zien was het niet zo leuk wat hij zei. 'Wat zegt-ie, pap?,' vroeg Marjon. 'Tja. De conducteur vertelt net dat er teveel sneeuw op de rails ligt. We kunnen niet verder. Ze zullen kijken of het verderop beter is, dan moeten we even met elkaar de sneeuw van de rails afhalen.'

De conducteur was verder gelopen om het ook aan de andere mensen te vertellen. 'Het zal allemaal wel meevallen,' zei moeder en haalde nog maar eens de tas met broodjes tevoorschijn. 'Wil je nog brood, Marjon?,' zei ze.

'Blijven jullie maar hier. Ik ben er zo weer,' zei vader.

Marjon keek naar buiten, maar het enige dat ze zag was dat het nog steeds sneeuwde.

Na een tijdje kwam vader terug. 'Het ziet er niet zo goed uit,' zei hij, 'er ligt teveel sneeuw. We komen er niet door. En ik dacht nog wel dat je alleen met een auto in kon sneeuwen.' 'Nou,' zei moeder, 'maar je kunt beter in een trein insneeuwen dan in een auto. We zijn hier met meer mensen, en er is licht en vooral warmte. Bovendien, zo lang zal het toch niet duren?'

'Nou, de machinist dacht dat het wel eens tot morgenmiddag kon duren voor de sneeuwschuiver hier kan zijn. Dan kunnen we ook geen kerstfeest vieren,' zuchtte Marjon teleurgesteld. 'En tante Joke staat natuurlijk ook voor niks op het station op ons te wachten.'

'Nou,' zei vader weer. 'Op het station zullen ze al wel begrepen hebben wat er aan de hand is en dat zullen ze de wachtenden wel vertellen. En wat het kerstfeest betreft, dat kun je natuurlijk overal vieren. Bovendien hopen ze dat we morgenmiddag toch nog het station kunnen bereiken, dan is er toch nog genoeg tijd om kerstfeest te vieren.'

Gelukkig zaten er niet zoveel mensen meer in de trein zodat ze allemaal languit op een bank konden liggen om te slapen. Er kwamen zelfs nog ergens

dekens vandaan zodat ze het ook niet koud hoefden te hebben. Het duurde lang voordat iedereen slipt, maar tenslotte was het overal stil. Buiten viel nog steeds de sneeuw.

De volgende morgen was Marjon al vroeg wakker. Even wist ze niet precies waar ze was, maar toen wist ze het weer. Ze zaten in de trein onderweg naar tante Joke, maar door de sneeuw konden ze niet verder. Marjon keek naar buiten. Het was opgehouden te sneeuwen. Er lag een dik pak. Wat een prachtig gezicht was dat. O ja, het was kerst vandaag, bedacht Marjon opeens. Nou, moeder had haar zin gekregen. Het was een witte kerst geworden. Maar het was allemaal toch wel anders gelopen dan ze gedacht hadden.

Langzamerhand was iedereen wakker geworden. In allerlei talen wensten de mensen elkaar goede morgen. Er werd Duits, Frans, Italiaans en Nederlands gesproken. Langzamerhand kwamen de mensen uit de trein allemaal bij elkaar in een treinstel zitten.

De conducteur en de treinbestuurder waren er ook bij gekomen. De mensen praatten allemaal met elkaar. Hier en daar werd er eten gedeeld. Moeder deelde ook uit van het brood dat ze nog over hadden. Ergens anders kwam wat fruit vandaan en er was ook chocolade. Drinken was er ook voldoende en het duurde niet lang of iedereen zat te eten en te drinken.

'Het is net of we een grote familie aan de kerstmaaltijd zijn,' zei moeder. Marjon merkte het niet eens maar ze neuriede een kerstliedje. 'Stille nacht, heilige nacht.' Een paar banken verderop begon er opeens iemand mee te neurien. Het duurde niet lang of iedereen zong in zijn eigen taal mee. Er waren nog meer liederen die ze zo samen konden zingen. Wat klonk dat mooi. Opeens stond er iemand op en ging in het gangpad staan. In zijn hand hield hij een boek. Marjon begreep dat het een bijbel was. In het Duits begon de man te lezen. Af en toe verstond Marjon een woord en ze begreep dat de man het kerstverhaal voorlas. Het verhaal van Jozef en Maria die op reis moesten. Van de baby die geboren werd in een stal, omdat er geen plaats meer in de herberg was. Van de herders die in het veld bij hun schaapjes de wacht hielden. Van de engelen die zo mooi zongen het 'Ere zij God' en die de herders vertelden waar ze de nieuwgeboren Koning konden vinden. Koning Jezus, gekomen voor alle mensen.

Het was een prachtig feest. Zelfs zonder kerstboom en kaarsen vond Marjon dit het mooiste kerstfeest dat ze ooit gevierd had.

'Is het niet geweldig,' zei moeder. 'Dat hoewel we verschillende talen spreken we toch zo samen het kerstfeest kunnen vieren.'

'Ik denk,' zei vader, 'dat dit een kerstfeest om nooit te vergeten. Ik heb het gevoel dat dit echt kerstfeest is. Ik heb nog nooit zo duidelijk gevoeld dat Jezus voor alle mensen op aarde is gekomen, mensen van wat voor land, taal of huidskleur dan ook.'

In de loop van de dag kwam de sneeuwschuiver en bereikten ze eindelijk het station. Het was fijn om bij tante Joke te zijn. Er stond een prachtig versierde boom. De kaarsen brandden en de radio, speelde kerstmuziek. Maar niets kon hen meer een kerstgevoel geven dan de herinnering van dat kerstfeest in de trein.

Uit: 'Feestverhalen', Janny Kingma-van Dam, uitg. NBJB.

Wat is een naam waard?

Uit een aantal geboorte-advertenties pluk ik de volgende namen.

ANDRÉ ABRAHAM

Arjan

WILLEMINA GERRITDINA

wij noemen haar Renate

TJIBBE BEREND

(Jelte)

ARENDINA MAGDALENA

We noemen haar Nadiëh

Van oudsher geven ouders hun kinderen een naam. En sinds de invoering van de Burgerlijke Stand worden ze onder die naam ingeschreven. Wie weet komt de inspraak nog eens zover dat kinderen, die ontevreden zijn over hun naam, later die naam gratis mogen laten wijzigen...

Wat beweegt mensen ertoe hun kind een of meer namen te geven, om het vervolgens een totaal andere roepnaam toe te delen? De achtergrond zal wel zijn dat de grootouders vernoemd moesten worden. Maar welke waarde heeft dat nog als er van hun naam niets meer te herkennen is in de roepnaam?

De naam had in de Bijbel een veel grotere betekenis dan als herkenningsteken. Hij

beschreef iets van de verwachting van wat het kind zou worden en zijn.

Onafhankelijk van elkaar kregen Jozef en Maria van God de boodschap Zijn en Maria's kind 'Jezus' te noemen.

Dat betekent: De HERE redt.

Niet alleen 'God verlost', maar nadrukkelijk 'de HERE, de God van Israël verlost'. En Jozef hoort de verklaring: Want Hij is het, die zijn volk zal redden van hun zonden.

Dat is de invulling van de beloften aan Israël. Die naam beschrijft de opdracht van Jezus om het kwaad dat de wereld beheerst in de wortel aan te pakken.

Dat verbiedt ons om zijn naam te veranderen door Hem een andere betekenis te geven.

Wij mogen Hem geen wapens in de hand drukken om Hem als Bevrijder te laten optreden.

Wij mogen Hem niet zien als Promotor van onze welvaart en ons bezit.

Wij mogen Hem niet degraderen tot alleen maar de Goede Mens, Voorbeeld ter navolging, hoewel dat laatste zeker bij het christenleven hoort.

Jezus, de HERE redt.

Die naam moet je ongemoeid laten.

H.G. de Winkel

O kom, o kom, Immanuël

*O kom, o kom, Immanuël,
verlos uw volk, uw Israël,
herstel het van ellende weer,
zodat het looft uw Naam, o Heer!
Weest blij, weest blij, o Israël!
Hij is nabij, Immanuël!*

*O kom, Gij wortel Isai,
verlos ons van de tyrannie,
van alle goden dezer eeuw,
o Herder, sla de boze leeuw.
Weest blij, weest blij o Israël!
Hij is nabij, Immanuël!*

*O kom, o kom, Gij Oriënt,
en maak uw licht alom bekend:
verjaag de nacht van nood en
dood,
wij groeten reeds uw morgenrood.
Weest blij, weest blij o Israël!
Hij is nabij, Immanuël!*

*O kom, Gij sleutel Davids, kom
en open ons het heiligdom;
dat wij betreden door uwe poort,
Jeruzalem, o vredesoord!
Weest blij, weest blij o Israël!
Hij is nabij, Immanuël!*

*O kom, die onze Heerser zijt,
in wolk en vuur en majesteit.
O Adonai* die spreekt met macht,
verbreek het duister van de nacht.
Weest blij, weest blij o Israël!
Hij is nabij, Immanuël!*

W. Barnard, geb. 1920

naar 'Veni, veni, Immanuël', 12e eeuw
* Adonai = heer en gebiedster

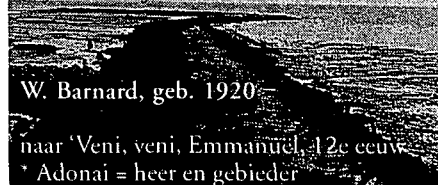

FOTO: LINDA SCHIPPER

De redactie van
De Christen

wenst alle lezers een
gezegend 1996 toe

De medewerkers van
het Uniebureau

wensen de lezers ge-
zegende Kerstdagen
en een voorspoedig
1996

Wij mogen weten:

“Jezus Christus is gisteren en heden
dezelfde en tot in eeuwigheid”

(Hebreeën 13:8)

KERST 1995

Ook dit jaar zullen we weer de geboorte van Jezus herdenken, zijn geboortefeest vieren. Een evangelie dat rijk maakt!

Bericht van Lucas:

"Weest niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die heel het volk ten deel zal vallen: U is heden de Heiland geboren, namelijk Christus de Here, in de stad van David. En dit zij u het teken: Gij zult een kind vinden in doeken gewikkeld en liggende in een kribbe"

(Lucas 2:10-12)

Bericht van Paulus:

"Gij kent immers de genade van onze Heer Jezus Christus, dat Hij om uwentwil arm is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat gij door zijn armoede rijk zoudt worden"

(2 Korintiërs 8:9)

Sommige dingen zijn onaantastbaar en blijven dan ook bestaan ongeacht wat er rondom heen gebeurt. Zo ervaar ik ook het kerstevangelie. Er kan in de wereld van nu veel zijn veranderd ten opzichte van de wereld van vroeger maar wat ons in het kerstevangelie wordt verkondigd is onaantastbaar gebleken.

Hoe dat komt? Dat komt omdat we in het kerstevangelie een levende Heer ontmoeten van wie staat geschreven dat Hij gisteren en heden dezelfde is en tot in eeuwigheid (Hebreërs 13:8). We ontmoeten een Heer die onze rijkdom wil zijn. Een Heer die ons leven zo vol en rijk wil maken dat er echt reden is om feest te vieren!

Als ik nadenk over de wereld rondom mij, als ik nadenk over mijn eigen leven, als ik nadenk over alles wat aan verandering onderhevig is dan weer ik mij onnoemelijk rijk omdat er een God is die mij in Christus Jezus omarmt en nabij wil zijn. In het kerstevangelie ontmoeten wij de liefde van God:

"U is heden de Heiland geboren!"

De Heiland, dat heeft met genade te maken.

Genade

Het kerstevangelie heeft dan ook alles met genade te maken: We horen het Paulus zeggen tegen de gemeente:

"Gij kent immers de genade van onze Heer Jezus Christus"

Dat wat er in de kerstnacht met de geboorte van Jezus gebeurde is een *genade*-weg. Genade hebben we nodig als we er zelf niet meer uitkomen, als we met ons leven vastlopen voor God. Gij kent immers de genade... Gods genade voor ons mensen: Een Heiland, een Redder, een Verlosser. In Jezus buigt God zich helend over het gebrokene; in Jezus legt Hij zijn hand zegenend op ons leven. Als je in gedachten bij de kribbe staat, als je neerknielt op Golgotha, als je staat bij het open graf op die stralende paasmorgen dan weet je voor altijd wat genade wil zeggen.

"Gij kent immers de genade van onze Heer Jezus Christus"

Ja, die genade kennen we want we hoorden het in de kerstnacht:

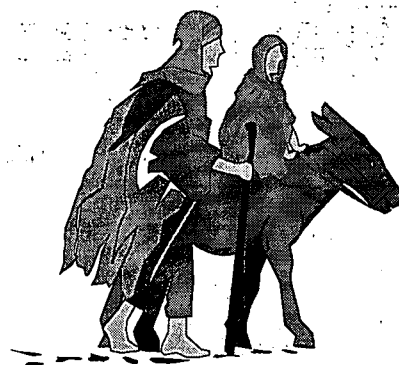
"U is heden de Heiland geboren!"

Armoede

De armoede van Jezus is onze rijkdom. Zijn eigen rijkdom heeft Hij afgelegd om ons, opdat wij rijk zouden kunnen zijn. Als we aan de rijkdom van Jezus denken dan denken we aan de gestalte van God, aan een wereld van licht en hemelse vreugde. Dat alles heeft Hij ingeruild voor de gestalte van de dienstknecht (Filippenzen 2:6-7). Die dienstknechtsgestalte ging heel ver, zo ver dat Jezus eens heeft gezegd:

"De vossen hebben hollen, de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des mensen heeft geen plaats om het hoofd neer te leggen"

(Mattheüs 8:20)

Jezus gaat de weg van de armoede, van de vernedering, van het lijden en sterven. Paulus zei: "Om uwentwil." Jezus deelt in onze armoede om ons rijk te maken! Met andere woorden: Doordat Jezus ons leven is ingegaan en gedragen heeft wat wij moesten dragen aan zonde en schuld, daardoor zijn wij rijk geworden!

Vanaf de kerstnacht

Vanaf de kerstnacht mogen wij leven met een God die naar mensen zoals u en ik omziet, een God die vóór ons is. Vanuit die kerstnacht zeggen we tegen onze Heer:

Heer,
als U arm werd voor mij,
als U voor mij werd geboren,
als U mijn leven en mijn zonde droeg,

Heer,
als U mij door uw armoede rijk maakte,
rijk omdat ik in een genade-weg voor U mag leven.

Heer,
laat dan mijn rijkdom ook daarin bestaan dat ik er van wil delen met anderen.

Delen van vreugde,
van liefde, van geloof,
delen van alles wat U mij gaf.

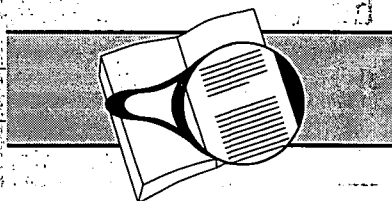
Heer,
vanuit het ontdekken van uw genade wil ik uw Naam belijden door mij steeds weer met mijn hele leven aan U toe te vertrouwen voor nu en voor de toekomst.

Heer,
U maakt mij rijk!

Een evangelie dat rijk maakt!

Laten we feest vieren en God de eer geven voor zijn liefde ons in Jezus geschonken.

H. Bijleveld

IN VERWACHTING

Advent is een tijd van verwachten, uitzien naar Kerst. Maar de verwachting die in ons is, gaat ook verder. Immers als gelovigen verwachten we de komst van de Here Jezus.

Een bekend gedicht over de Adventstijd willen we eerst aan elkaar meegeven.

Advent

Advent is wachten
Wachten en verlangen
totdat het eindelijk gebeuren gaat
wat werd voorspeld in de profeten-
zangen;
wachten tot God het woord vervuld
in daad

Advent is luist'ren,
luist'ren en verlangen
totdat de hemel lichtend open gaat
en je omspoeld wordt door de
engelenzangen;
luisteren,
totdat je hart meezingen gaat.

Advent is komen,
komen met verlangen
naar Bethlehem,
waar God vlak bij ons staat
en onze mond vervult met nieuwe
zangen
en waar geloof verandert in de daad.

Advent is bidden.
Bidden vol verlangen opdat Gods
Rijk van vrede komen gaat
en Hij ons op de nieuwe aarde zal
ontvangen
waar ons verlangen in aanbidding
overgaat."

Net als bij Bethlehem

O ja, we geloven dat Jezus terugkomt op de wolken. De gemeente zal worden opgenomen/weggevoerd. Dan zullen we voor altijd met de Here Jezus wezen. Dan zullen we Hem zien gelijk Hij is. Dan zien we Hem in zijn majesteit, zijn heerlijkheid. Wat een vreugde zal dat zijn dat we Jezus zullen zien. Ons geloven wordt aanschouwen. Dat betekent dat we geen mensen zijn die geen hoop hebben. Nee, gelovigen hebben hoop. Zijn hoopvol. Waardoor? Door het geloof in Jezus Christus. Door het geloof in het Kind, geboren in Bethlehem. Door het geloof in de Heer die dood is geweest, maar is opgestaan en leeft.

Onze Heiland is OVERWINNAAR. Hij is ook de Komende, die wij verwachten. Hij, de Heer, zal neerdalen van de hemel. Toen de herders in het veld waren in de buurt van Bethlehem scheurde ook de hemel open. En het hemelse licht kwam op aarde. De Heiland was geboren in de stal van Bethlehem. Zo kwam God bij de mensen. Zo verscheen Hij met zijn heil, zijn vrede.

En Hij zal opnieuw verschijnen. Het zal een glorieuze intocht zijn. Als een KONING zal Hij door de gelovigen begroet worden. Dat is onze verwachting. Wij verwachten KONING JEZUS.

Wanneer Hij komt?

Tijd en uur weten wij niet, maar dat die dag spoedig komt hoeft ons niet te bevreemden. We kennen immers de tijd waarin we leven. Als alle voorbereidingen zijn getroffen zal er een teken worden gegeven. Daar wacht de Here Jezus op. Alleen de Vader weet van de dag en het uur. Dan zal een aartsengel roepen en de bazuin van God klinken.

Bij Jezus geboorte zongen de engelen in de velden van Efratha en brachten de blijde boodschap: "U is heden de Heiland geboren". Bij Jezus' komst zal een aartsengel roepen en een bazuin van God klinken en dan zullen we in een oogwenk worden weggevoerd de Here tegemoet in de lucht en zo zullen we altijd met de Here wezen.

Tot troost en hoop

Ja, daartoe is ons het Woord gegeven. Dat Woord, de beloften van God maken ons verwachtingsvol. Wij leven in de verwachting van Jezus' komst. Mag ik u vragen hoe u de toekomst van uw leven bekijkt? Is dat met wanhoop of met hoop? Onze toekomst, onze verwachting wordt bepaald door onze keuze voor Jezus.

Maken we allemaal de komst van de Heer mee? Ziet u het maar als een geweldig geschenk van God, dat Hij van u houdt. Daarvoor gaf Hij zijn Zoon, Jezus onze Heer, die komt om al zijn kinderen Thuis te halen. Vol verwachting zien we uit naar de komst van Jezus.

J.H. Strijkel

Bijbel? Toch wel spannend!

Een kleine gemeente in het oosten van ons land. In het kader van gemeente-opbouw is er een nieuwe start gemaakt met bijbel-studie: *Gemeente-Bijbel-School*.

In oktober jl. begonnen met 3 groepen. Voor het eerst: bijbelstudie uit een boekje. Het boek Jozua wordt behandeld. De voorgangster heeft wel wat zorg om de jeugdgroep. Zouden de 14-17 jarigen met dit boek van de Intocht wel wat kunnen? Er worden lijnen getrokken; Abram - beloofde land - Kanaän - Israël. Wat heet zorg? JOZUA blijkt zelfs een heel aktueel boek te zijn: Land - Palestijnen - Rabin!!

Na vier weken voorzichtig gepeild. Reacties van de jeugdgroep: "Nooit gedacht dat dit in de bijbel staat" - "Niet eerlijk wat daar is gebeurd" - "Beter dan die verhalen over Jozef en Maria; dat weet ik nou wel" - "Kan toch niet, ene volk er in; andere eruit" - "Toch wel spannend".

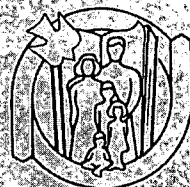
Het gaat goed met de G.B.S. Niet alleen in deze gemeente, die met deze vorm van bijbelstudie nog maar net is begonnen, maar het gaat goed met de G.B.S. in veel gemeenten.

Steeds vaker wordt de videoband aangevraagd voor informatie. Meer voorgangers werken met G.B.S.-materiaal. Meer gemeenten gebruiken met vreugde de boeken voor het bijbel-ondericht.

14 jaar GEMEENTE-BIJBEL-SCHOOL. Een zegen voor onze gemeenschap.

Werkgroep voorlichting,
voor inlichtingen: Riet de Boer
tel. 0591 - 522079

G.B.S.

Hoe zal ik U ontvangen

Hoe zal ik U ontvangen,
hoe wilt Gij zijn ontmoet,
der wereld hoogst verlangen,
des harten heiligst goed?
Wil zelf uw fakkel dragen
in onze duisternis,
opdat wat U behage
ons klaar en zeker is.

Ver van de troon der tronen
en 's hemels zonneschijn
wilt Ge onder mensen wonen,
der mensen broeder zijn.
Met God wilt Ge ons verzoenen,
tot God heft Ge ons omhoog,
en onder miljoenen
hebt Gij ook mij in 't oog.

Zo diep waart Gij bewogen:
Gij daaldet van uw troon;
uit godlijk mededogen
zocht Gij der mensen woon,
Gij die de last der volken,
hun plagen duizendvoud,
wat niemand kan vertolken
in liefde omsloten houdt.

'k Lag machteloos gebonden –
Gij komt en maakt mij vrij!
Ik was bevlekt met zonden –
Gij komt en reinigt mij!
Het leven was mij sterven
tot Gij mij op deedt staan.
Gij doet mij schatten erven,
die nimmermeer vergaan.

Nog eens zal Hij verschijnen
als richter van 't heelal,
die 't hoofd van al de zinnen
voor eeuwig kronen zal.
Nog is die dag verborgen,
wacht hem gelovig af,
terwijl de grote morgen
reeds schemert boven 't graf.

Paul Gerhardt (1607-1676)

BOEKENNIEUWS

In de laatste maand van het jaar geven mensen elkaar vaak cadeautjes. Misschien een idee om elkaar dit jaar eens een boek geschenk te doen. Daarom in deze De Christen aandacht in de boekenrubriek voor boeken, die zeker het schenken of krijgen waard zijn. Boeken met verhalen, gedichtenbundels, kijk- en leesboeken voor kinderen, liederenboekjes, dagboeken; van alles wat. Hopelijk is er iets voor u bij.

Allereerst een dagboek en twee gebedenboekjes.

Jan Pit (red.)

ELKE DAG GEBOEID

Gideon, Hoornaar, 1995, 411 blz., ISBN 9060676483

Dit bijzonder boek begint als volgt: "Dit dagboek bevat geen theoretische meditatie, maar praktische overdenkingen. Ze zijn gebaseerd op het Woord van God en de ervaringen van mensen die geleiden hebben voor hun geloof in Jezus Christus. Meer dan vijftientig geestelijke leiders van over de hele wereld hebben aan dit boek meegewerkt. Allen hebben aan den lijve ondervonden wat het betekent christen te zijn in een anti-christelijke omgeving. Velen van hen zijn vervolgd of hebben gevangen gezeten voor hun geloof, samen meer dan honderd jaar. Sommige overdenkingen zijn in het geheim geschreven, andere vanuit een isoleercel. Enkele mensen leven niet meer. Zij hebben de hoogste prijs betaald en hun leven gegeven voor hun geloof. Door dit boek spreken zij, ook al zijn ze gestorven. En spreken doen ze ... allemaal. Niet over hun lijden, maar over hun God en Heiland." Eigenlijk is hiermee alles over dit aangrijpende dagboek gezegd. Het is een boek dat je moet lezen en tot je door moet laten dringen. Alleen dan kan het vertrouwen en de moed en de kracht, dat mensen dwars door het lijden heen in hun geloof ervaren, tot ons als lezers doordringen. Onvoorstelbaar groot is de kloof tussen ons en hen, die leven in samenlevingen waarin geen ruimte is voor het geloof. Maar tegelijkertijd staan we dichtbij elkaar, omdat we elkaar in ons geloof in een

nabije God herkennen. ELKE DAG GEBOEID, een dagboek dat boeit en mensen vanuit alle windstreken met elkaar verbindt.

W.R. van der Zee

ZONDAGSWOORDEN

Boekencentrum BV, 1995, 168 blz., f 24.90
ISBN 9023919467

Kort voor zijn overlijden, eind januari 1995, is de tekst van deze gebedsbundel door dominee W.R. van der Zee nog zelf gereedgemaakt. De verzameling gebeden en teksten, die bedoeld zijn om vanuit de zondag mee de week in te nemen, zijn voortgekomen uit de oecumenische beweging, waarin dominee Van der Zee zo'n grote rol heeft gespeeld. ZONDAGSWOORDEN, 'teksten en gebeden voor alle zeven dagen' zoals de ondertitel luidt, is een boekje om te gebruiken. De gebeden zijn in klare taal geschreven en inspirerend voor ieder, die het gebed een actieve plaats in het (kerkelijk) leven wil geven. De gebeden zijn opgenomen in het kerkelijk jaar. In het kader daarvan wordt er ook telkens naar één van de evangelieën verwezen.

O. Norel (red.)

GEBEDEN

Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Leiden, 415 blz., f 29.95
ISBN 9050304974

In dit boek wordt voor elke dag een gebed gegeven met een lied en een te lezen bijbelgedeelte. De gebeden zijn door dr. Nobel geselecteerd uit de werken van bekende (Erasmus, Kierkegaard, Luther, Pascal) en minder bekende persoonlijkheid uit de hele kerkgeschiedenis. Het gebedenboek is zo uitgegeven, dat men het boek gemakkelijk bij zich kan dragen. Doet zich een stil moment voordan kan met het gebed van de dag lezen,

volgens Norel. Helaas is de taal van de gebeden de taal van de geschiedenis (de meest recente gebeden zijn van Bonhoeffer (1906-1945). Dat maakt dat het gebedenboek niet voor iedereen geschikt is.

Na dit dagboek en gebedenboek nu aandacht voor gedichten en liederen.

Jacqueline van der Waals

EEN LICHTGLANS VAN HIERBOVEN

De Groot Goudriaan, Kampen, 48 blz., f 14.90
ISBN 9061403480

De bundel EEN LICHTGLANS VAN HIERBOVEN is een keuze uit de religieuze poëzie van de dichteres Jacqueline van der Waals (1868-1922), die voor ons geen onbekende is. Lieder, zoals "Leid, vriend'lijk licht..." (L&G 172) en "Wat de toekomst bringe moge" (L&G 325), zijn gedichten van haar hand en worden ook in onze zondagmorgendiensten sinds jaar en dag gezongen. Blijkens EEN LICHTGLANS VAN HIERBOVEN zouden we haar en haar werk echter zeer tekort doen, wanneer we haar naam alleen zouden verbinden met deze veel gezongen liederen. Sinds het verschijnen van haar eerste gedichtenbundel in 1900 schreef Van der Waals hoofdzakelijk gedichten die moeten worden gerekend tot de christelijke poëzie. EEN LICHTGLANS VAN HIERBOVEN is slechts een keuze uit haar omvangrijk oeuvre. Ondanks het feit dat er vele jaren tussen haar laatst geschreven gedicht en onze huidige tijd liggen, zijn de gedichten zeer herkenbaar. Jacqueline van der Waals schrijft dan ook over dat wat een mens, ieder mens, diep van binnen raakt; ze brengt namelijk haar persoonlijk geloof, met al haar twijfels en vragen, met al haar hoogte- en dieptepunten, op treffende wijze onder woorden. Een prachtige gedichtenbundeltje, dat doet verlangen naar het overige werk van Jacqueline van der Waals.

A.F. Troost

ZINGEND GEZEGEND

Boekencentrum BV, 1995, 400 blz., f 39.90
ISBN 9023915968

ZINGENDE GEZEGEND bevat een verzameling van 322 liedteksten voorzien van éénstemmige melodieën. Volgens de schrijver van de teksten, ds. Troost, zullen zij die op zoek zijn naar vernieuwing in het kerklied in deze bundel weinig of niets van hun gading vinden: "Veel is geschreven in de lijn van de traditie der

kerk. Wel is in deze bundel hier en daar sprake van een poging om in toon en taal van onze tijd een lied aan te bieden dat noch aan een klassiek kerklied noch aan een swingend opwekkingslied doet denken, want daar is, naar mijn smaak, in onze tijd een grote behoefte aan." ZINGENDE GEZEGEND is dan ook een bundel waarin een diversiteit aan stijlen is te herkennen, zowel wat taal als toon betreft. De bundel heeft uiteenlopende doelgroepen wat te bieden: kinderen en volwassenen, liefhebbers van het klassieke kerklied en zij, die van vlottere verzen houden. Sommige teksten zijn op eeuwenoude melodieën gezet, voor andere teksten zijn nieuwe wijzen geschreven. Achterin de bundel zijn diverse registers opgenomen, zodat duidelijk wordt waar liederen bij bepaalde bijbelgedeelten te vinden zijn; welke liederen voor kinderen geschikt zijn en waar teksten met een bepaalde beginregel zijn te vinden. Eveneens is daar vermeld welke teksten eventueel ook op andere bekende melodieën te zingen zijn. ZINGENDE GEZEGEND bevat prachtige liederen, die ook in onze kringen geïntroduceerd kunnen worden en na verloop van tijd zeker met plezier en enthousiasme zullen worden gezongen.

Tenslotte aandacht voor enkele verhalenboeken, voor zowel jong als oud.

Henri Kerckhoffs

ACHTER ELKE NAAM WOONT EEN MENS
Uitgeverij Gooi en Sticht, Baarn, 1992, 54 blz., f 13.50
ISBN 9030406453

Dit boekje staat stil bij een dertiental namen uit het Nieuwe Testament. Achter elk van die namen schuilt een verhaal; soms uitgebreid, soms kort, soms wordt alleen de naam vermeld. Maar stuk voor stuk vertellen ze het verhaal van de mensen achter de naam en hun ontmoetingen met Jezus. Elk verhaal is een portretje. Kerckhoffs schetst met korte, krachtige zinnen indrukwekkende beelden van onder meer Marta, Judas, Simon van Cyrene, Jozef de timmerman, Barabbas. Bij elk verhaal staan de bijbelgedeelten vermeld, zodat het mogelijk is de bijbel erop na te slaan. ACHTER ELKE NAAM WOONT EEN MENS zoekt inderdaad naar de mens die achter een naam schuilt. Al snel blijkt dat een mens meer is dan haar naam of zijn uiterlijkheden. Die ontdekking brengt de levensverhalen van die dertien mensen uit het Nieuwe Testament verbazingwekkend dichtbij onszelf. En dat

maakt het boekje extra boeiend; de verhalen toen vertellen ook iets over ons, de verhalen van toen gaan over ons. Een inspirerend boekje met tekeningen van P. Vos.

Baukje Offringa

OP WEG
Uitgeverij Meinema, 1994, 319 blz., f 49.50
ISBN 9021135957

OP WEG is een prachtig geïllustreerde kinderbijbel voor kinderen in de leeftijd van 7 tot 12 jaar. Op het eerste gezicht is het een boek met bijbelverhalen voor kinderen, waaruit kan worden voorgelezen in huis, op school of in kerkverband; of natuurlijk om zelf te lezen. Toch onderscheidt OP WEG zich van andere kinderbijbels. Naast de bekende verhalen is er in OP WEG ook ruimte voor minder bekende verhalen uit het Oude en Nieuwe Testament (uit bijv. het boek Jeremia, Ezechiël, Openbaringen en de brief aan Filemon). Een enkel verhaal is opgenomen uit de zogeheten apocriefe boeken en twee verhalen komen uit de joodse verteltraditie.

De kinderbijbel volgt de bijbelse vertellijn nauwgezet. Soms voert Baukje Offringa een jongen of een meisje op in haar navertelling; die niet in de bijbelse tekst voorkomt. Daarmee haalt ze het verhaal binnen de beléwingswereld van de kinderen voor wie de bijbel is geschreven. OP WEG is echter niet alleen een levendige en tot de verbeelding sprekende boek met bijbelverhalen voor jongeren; evenals menig bijbel voor volwassen eindigt deze kinderbijbel met enkele kaartjes. Ook wordt er in een slothoofdstuk achtergrondinformatie gegeven rond vragen van kinderen, 'verhalen als wegwijzers', 'de babylonische ballingschap', 'de openbaring van Johannes' enz.

Baukje Offringa is er ingeslaagd een kinderbijbel te schrijven en samen te stellen, die voor jong en oud meer dan de moeite waard is. OP WEG: boeiend en informatief. Leuk om te krijgen en te lezen. Goed om te geven of om uit voor te lezen.

Josef Quadflieg en Renate Fuhrmann (ill.)

NICOLAAS VAN MYRA
Gooi en Sticht, Baarn, 1995, 40 blz., f 28.00
ISBN 9030408278

Voor mij ligt een prentenboek over het leven van de heilige Nicolaas van Myra. Inderdaad het boek gaat over onze eigen Sint Nicolaas, onze Sinterklaas, die elk jaar begin december ons land bezoekt en met gulle hand kinderen en volwassenen

geschenken geeft.

Het prentenboek schildert het leven en de geschiedenis van deze bijzondere man, die leefde in de vierde eeuw. Er is niet veel over hem bekend, maar door de eeuwen heen bleven de verhalen over hem de ronde doen. Vanuit die verhalen leren we de heilige Nicolaas van Myra kennen als een man, die vanuit zijn geloof zich inzette voor de mensen in zijn omgeving. Na zijn dood bleven de mensen de naamdag van deze goede bisschop vieren. Voor alle kinderen, die meer willen weten over de goedheilig man, in wiens naam ze elk jaar cadeautjes krijgen, een prachtig boek om in te lezen en om te bekijken. Extra aardig omdat we door dit boek ook een beeld krijgen van een gelovig mens uit de vierde eeuw.

Linda Schipper

Nog meer boekennieuws voor kinderen en jongeren

Meryl Doney, Cha Li (illustraties)

EEN LEEUW VOOR DE KONING
Uitgeverij Gooi en Sticht, Baarn, 1991, 28 blz., f 21.75
ISBN 9030406135

"Dit is het verhaal over wat er gebeurd kan zijn. Het begon heel lang geleden. In de tijd dat het prachtige land China bestuurd werd door de keizers van de Han-familie."

Zo begint het prachtige boek EEN LEEUW VOOR DE KONING, dat een kerstverhaal uit het Oosten vertelt. De twaalfjarige wees Han woont bij Lao Zhou op de Groene Jadeberg. Lao Zhou bestudeert samen met zijn assistent Jiang de sterren. Ze maken kaarten van de hemel en tekenen daarop de loop van de sterren. Op een dag krijgen ze een prachtige, heldere groep sterren in het vizier. Het blijkt de koningsster te zijn. Een wijze oude vrouw vertelt hen dat er een bijzonder kind geboren is. "Het kan een koning zijn. Maar misschien is hij zelfs nog belangrijker dan een koning." Samen met de sterrenkundigen maakt kleine Han de gevaarlijke reis over de Zijderoute op zoek naar dat bijzondere kind. Het is een lange reis en ze maken veel mee, maar uiteindelijk vinden ze toch de Koning, van wie ze in de sterren al hadden gelezen.

EEN LEEUW VAN DE KONING is een verrassend kerstverhaal, dat mede door de illustraties de sfeer van het verre oosten uitademt.

Werkvakantie Auschwitz-Birkenau

Afgelopen zomer ging zr. Adrie Ambachtsheer naar Auschwitz om er onderhoudswerkzaamheden te verrichten. Deze werkreis was georganiseerd door de stichting 'Boete en Verzoening' die tot doel heeft de verzoening te bevorderen tussen Joden en christenen.

Onder leiding van iemand van de museumdirectie beginnen we met de restauratie van een weg die langs de barakken loopt. In vijftig jaar heeft zich een dikke laag aarde afgezet die met gras is overgroeid. Nu komen de stenen randen langs de kanten weer tevoorschijn. Ook patronen, kogels, muntstukjes, zakmesjes, kinderspeelgoed. Een raar gevoel bekruipt me. De zon is warm boven dit kamp. Waar je ook loopt of werkt echoot het gruwelijke verleden en het lijden. De vogeltjes op het prikkeldraad doen onwezenlijk aan. Na de bevrijding van dit kamp zijn de vogels pas na twintig jaar teruggekeerd vertelde onze Poolse gids.

We zijn bezig aan onze eerste werkdag in Birkenau. Dit kamp werd in gebruik genomen als concentratiekamp toen Auschwitz I te klein werd, zoals we hoorden tijdens rondleidingen door de voormalige kampen Auschwitz I en Auschwitz II. Ik kan nauwelijks bevatten wat er op deze plaats allemaal is gebeurd. Zoals we hier met elkaar werken, lijkt de omgeving zo gewoon met de barakken. Op de een of andere kunnen we ook pratend en lachend bezig zijn.

Troost

Gedurende het werk is er een gebedswacht. Verschillende mensen bidden een half uur, zodat er een gebedsketen ontstaat. Diegenen die dat willen, doen hier aan mee. Zelf vind ik dat fijn. Het geeft ook even tijd voor rust en ontspanning van het werk.

Meer dan ooit raak ik ervan overtuigd dat deze kampen moeten blijven voortbestaan ter nagedachtenis aan het lijden en sterven van onschuldige volwassenen en kinderen. Dit mag nooit meer gebeuren.

In het kamp ontmoeten we een ex-gevangene, een Amerikaanse jood die met zijn neef Auschwitz bezoekt. De volgende dag als we een uitstapje maken naar Krakov, zien we hem weer in een synagoge. Hij zegt: "Ik ben ontroerd en bijzonder getroffen door het werk dat jullie hier doen". Het was voor hem en ook voor

andere joden een troost om ons zo bezig te zien.

Joodse begraafplaats

In de tweede week verleggen we ons werkterrein naar de joodse begraafplaats in Oswiecim, de Poolse naam voor het stadje, dat tijdens de Duitse bezetting 'Auschwitz' genoemd werd. Deze begraafplaats is overwoekerd door hoog gras, brandnetels en ander onkruid. Een aantal grafzerken staat scheef. Veel joodse begraafplaatsen kunnen niet meer worden onderhouden door de joodse gemeenschap, omdat deze is uitgemoord tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Na drie dagen onkruid wieden, gras maaien, brandnetels verwijderen en scheefgezakte stenen weer rechtop zetten, heeft deze begraafplaats een heel ander gezicht gekregen. De beheerder is heel gelukkig met ons werk. Wat wij met z'n allen in twee dagen doen, is voor hem wel vier maanden werk. Hij kan het nu weer bijhouden.

Musici en balletdansers

Onder leiding van drs. C.R. van Setten geven professionele musici en balletdansers diverse concerten. Zij laten o.a. op treffende wijze joden zien in hun vervolging en gevangenschap. Ook beelden ze de relatie van God met het volk Israël uit. Hieruit spreekt veel geloofsvertrouwen. Deze uitvoeringen van muziek en dans voegen een extra dimensie toe aan onze reis en dragen ertoe bij dat ik deze unieke reis nooit meer zal vergeten.

De aanleiding

De aanleiding van dit alles is een berichtje geweest van een paar regels in 'De Christen': Werkvakantie in Auschwitz 21 juli - 4 augustus. Ik heb mij ingeschreven en na een uitnodiging voor een kennismakingsbijeenkomst ga ik op zaterdag 1 juli naar Nijkerk.

De stichting 'Boete en Verzoening' heeft de organisatie op zich genomen van deze vijftiendaagse reis naar het voormalige concentratiekamp Auschwitz, om daar onderhoudswerkzaamheden te verrichten. Ongeveer tachtig mensen hebben zich spontaan voor deze werkreis aangeboden. Het zijn christenen uit verschillende ker-

ken, waaronder Duitsers en Polen. Ook zijn er twintig musici en balletdansers die gratis concerten zullen geven om dit werk in Polen bekend te maken.

Met deze reis naar Auschwitz onder leiding van pastor C.P. Sybrandi wil de stichting 'Boete en Verzoening' een praktische daad stellen, een gebaar van vriendschap, in de hoop dat daardoor verzoening wordt bevorderd nadat de in Europa levende joden eeuwenlang vijandig zijn bejegend door Christenen.

Als eregaste spreekt de Pools-joodse mevrouw Dra. P. Gruber-Herzkopf uit Amsterdam ons toe op deze ontmoetingsdag. Ze is de enig overlevende van haar naaste familie uit het voormalige concentratiekamp Auschwitz-Birkenau. Tevens voert dr. Vreekamp van de Hervormde Raad voor Kerk en Israël het woord. Ze spreken hun waardering uit voor dit werk. Daarnaast worden bemoedigende boodschappen voorgelezen van rabbijnen in Nederland, onder andere dit citaat van Rodrigues Pereira: "Toch moet mij iets van het hart. De bekende tekst, waarin staat dat 'kinderen niet zullen sterven om de zonden van de ouders', staat er niet voor niets! Het is niet juist, om de schuld van het voorgeslacht te willen dragen, maar wel om op positieve wijze goede daden te stellen tegenover het vele negatieve dat geleid heeft tot de wereldramp in de jaren '40-'45."

Werk in Nederland

De stichting 'Boete en Verzoening' heeft in Nederland al een kleine dertig begraafplaatsen opgeknapt. Dit werk gaat nog steeds door en wordt gedaan door vrijwilligers.

Adrie Ambachtsheer
(Rotterdam-Centrum)

LETTERS WORDEN OPNIEUW ZWART GEMAAKT OP EEN TE VERZORGEN BEGRAAFPLAATS

Pastorale hulp aan verslaafden

Over verslaving hoeft in DC toch niet geschreven te worden? Verslaving komt in onze gemeenten toch niet voor? O nee? Onder de ingeschrevenen bij de consultatiebureaux voor alcohol en drugs komen ook evangelische christenen voor. Helaas. Maar dat zegt niet alles. Heel veel verslaafden komen nooit bij een CAD terecht en worden dus ook niet opgenomen in statistieken. Heel veel verslaving wordt niet opgemerkt en/of met de mantel der liefde bedekt. Slechts enkelen krijgen er mee te maken. Pastorale begeleiders bijvoorbeeld.

Wat is verslaving?

Men zegt: iemand is verslaafd als hij of zij er niet af kan blijven. Niet van de gokkast, niet van de drugs, niet van de tabak, niet van de drank. Dat klopt. Een verslaafde heeft een onweerstaanbare drang om het middel te gebruiken waaraan hij verslaafd is. Die drang, die behoefte, moet bevredigd worden. Zonder bevrediging is leven niet mogelijk. De grootste zorg van de verslaafde gaat dan ook uit naar de verkrijging van het middel. Bij alcohol en tabak gaat dat makkelijk – als je geld hebt –, bij drugs is dat moeilijk. Het verslavende middel bepaalt het gedrag. Hoezeer dit een feit is, blijkt als er een periode van gedwongen onthouding optreedt, wegens ziekenhuis- of gevangenisverblijf.

(On)lustgevoelens

Mensen gebruiken verslavende middelen om andere gevoelens te krijgen. Het gaat dan om de bestrijding van gevoelens van onbehagen en het bevorderen van gevoelens van welbehagen. Stoffen die het bewustzijn beïnvloeden, hebben een verslavend karakter. Ze kunnen een verdovend

dan wel een opwekkend effect hebben. Ze kunnen ook beide effecten hebben. Het meest gebruikte bewustzijns-veranderende middel is alcohol. Het is niet opwekkend maar verdovend. Het is immers populair: 85% van de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder is min of meer

regelmatig gebruiker. Tien procent van de alcoholgebruikers heeft met dat gebruik problemen: zelfbeheersing is niet ieders mogelijkheid. Verderop in dit artikel gaat het alleen nog over alcoholgebruiker.

Scheefgroei

Elke verslaving bewerkt scheefgroei. Dat bedoelde Jezus immers (ook) toen Hij zei:

“Wie de zonde doet, is een slaaf van de zonde”.

Een vrije ontwikkeling is voor een verslaafde een onmogelijkheid. Ik herhaal: Het verslavende middel bepaalt het gedrag. Het is niet zo dat een verslaafde een mens is zonder ruggegraat. Of een mens met een laag ontwikkeld moreel besef. Of een mens die door het leven dusdanig is geknakt dat de alcohol de enige leefmogelijkheid is. Maar een alcoholist is wel een mens die zich voortdurend bedreigd voelt. Hij voelt zich altijd bedreigd door mensen/machten die de werkelijkheid van zijn leven ontdekken. Want een beginnende alcoholist zal nooit toegeven een alcoholist te zijn. “Hoe kom je erbij, ik een alcoholist?”

Pastorale begeleiding

De waarheid van de verslaving botst immer weer op de ontkenning van de alcoholist zelf. Elke verslaafde is per definitie een leugenaar. Zonder de leugen kan een verslaafde zich niet handhaven. Het begin van alle herstel begint met de erkenning: ik ben verslaafd, ik ben een alcoholist. Zoals het ook een leugen is dat het eigenlijk allemaal de schuld van anderen is. Als ik een andere vrouw, een andere baas, andere kinderen, een andere gemeente had, enz. Voor alle pastorale zorg geldt dat de pastor (als begeleider) zich moet inleven in de situatie van de ander. In zijn gevoelens van macht en onmacht, van teleurstelling en behoefte aan begrip, van verlangen naar liefde en geborgenheid. Vooral het gevoel dat de ander – ook de pastor – je wat wil afpakken.

Naar eigen hand zetten

Elke verslaafde wil graag hulp aanvaarden. Elke alcoholist probeert de anderen – ook de pastor – voor het eigen karretje te spannen. Daartoe worden plechtige beloften van beterschap gedaan. Daartoe worden bedreigingen geuit: als u me niet helpt, spring ik voor de trein. Hij zit immers in een dwangpositie. Hij kan niet leven zonder drank en juist daartoe hem te bewegen: geen druppel meer drinken, is het doel van de pastor.

TE VEEL VERENIGINGEN

In een van onze gemeenten heeft men vijftig verenigingen. Veel verenigingen kennen een jaarvergadering of jaarfeest. De dominee wordt dan verwacht en hij mag enkele stichtelijke woorden spreken en het slot- of openingsgebed doen (want daar heeft hij voor geleerd). Al onze gemeenten hebben veel verenigingen. Enkele jaren geleden konkludeerde na een onderzoek een aantal voorgangers, dat onze gemeenten een verenigings-structuur hebben. Sommige verenigingen tref je in bijna alle gemeenten aan. Zoals een zondagschool. Veel gemeenten hebben een zusterhulp. Meestal is er ook een zangkoor. Maar er zijn ook gemeenten, die een muziekkorps hebben, of een visclub, of een werkgroep "Moldavië", of een werkgroep "drukwerk". Elke gemeente heeft een eigen gemeenteblad. Voor een blad is een typist nodig, iemand die kopieert, iemand die het blad vouwt, en iemand die het verstuurt enz. Soms heeft de werkgroep "drukwerk" nog een subcommissie "lay-out", want het blad moet er mooi en aantrekkelijk uitzien. We zijn een bezig volkje! Onze gemeente is geheel verzuild. Een vereniging hiervoor en eentje daarvoor. Voor iedereen is wel wat te vinden. Van de wieg tot hoge ouderdom.

De vele verenigingen verschaffen niet alleen de voorganger veel werk. Er ontstaan ook grote problemen voor de gemeente zelf. Want heb je als gemeente een ouderling nodig, dan denk je bijvoorbeeld aan de voorzitter van het muziekkorps. Hij gaat gemakkelijk met mensen om. Hij kan leiding geven, enz. Maar de goede man wijst het verzoek af. Hij heeft het te druk. Hij heeft wekelijks een repetitie van het korps. Hij heeft zijn vergaderingen en hij geeft leiding aan de lege flessen-actie ten bate van het korps. En bovendien zit ook nog in de commissie lay-out. Hij is al zoveel weg. Hij wil ook nog wel eens een avondje thuis zijn. En zo lukt het de gemeente niet de vakature vervuld te krijgen. Al onze goede mensen verdwijnen naar de lege flessen en gaan daarin op. Maar waar gaat het nu om in de gemeente? Wat zijn onze hoofddoelen? Een lampenfabriek in het Zuiden des lands besloot enkele jaren geleden terug te keren naar haar kerntaken, waar ze goed in was, maar wat, volgens haar slogan, nog beter kan. Zouden wij onze doelen opnieuw moeten formuleren en van bijzaken zeggen, dat we die er eigenlijk niet bij kunnen hebben?

Uit: Dominees onder elkaar

► Geen vrolijk beeld

Pastoraat aan verslaafden, aan alcoholisten, is helemaal niet zo gemakkelijk. Daarom zijn er ook nogal wat pogingen op dit terrein mislukt. Er is vanuit christelijke hoek veel op poten gezet om alcoholverslaafden te helpen. Allemaal lofwaardig. Maar vaak op voorhand tot mislukken gedoemd, wegens gebrek aan kennis van het verschijnsel verslaving. De kracht van het Evangelie van Jezus Christus wil echt tot haar recht komen, overal, ook in het leven van verslaafden. Maar dan moeten zij wel willen. Helaas is met de meeste mensen die zich op een hellend vlak bevinden, pas te praten als ze vlakbij het ravijn zijn waarin ze te pletter zullen vallen. Kortom er is een crisis nodig. Zolang er pleisters op de wonden geplakt worden, zolang men de beloften van beterschap aanvaardt, zolang men medelijdend allerlei verontschuldigen als juist erkent, verandert er niets. Pastoraat vanuit de opdracht van Jezus Christus - die de goede Herder is - moet in dit opzicht bij hard zijn. Hoe eerder de verslaafde het faillissement van zijn leven wil (h)erken- nen, des te beter is het. De hardheid hoeft geen tegenstelling tot de liefde te zijn. Integendeel, het is liefde als men geen zachte dokter wil zijn die stinkende wonden maakt.

Vroegtijdige ontmaskering

Des te eerder de mens - de broeder, de zuster - tot de ontdekking komt dat hij/zij een beginnende alcoholist is, des te beter is het. Hier geldt heel duidelijk: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. De apostolische vermaning om toezicht op elkaar te houden, mag ook in dezen niet verwaarloosd worden. Tenslotte: er zijn geen ex-alcoholisten. Ex-alcoholisten liggen op het kerkhof. De ervaring leert dat wie eens alcoholist is, het altijd zal blijven. Dat wil zeggen: tot het genezingsproces van de verslaafde alcoholist behoort een permanent nee tegen de alcohol. Dus een afzien van deelneming aan de heersende alcoholdrinkgewoonten. Ook in christelijke kringen.

H. Ploeger

(de Chr. Bew. voor Drankbestrijding heeft een brochure uitgegeven over Pastoraat aan verslaafden. Besteladres: Groningensingel 677, 6835 GA ARNHEM. Prijs f 3,50 excl. verzendkosten).

Stichting De Hoop is één van de vele hulpverleningsadressen voor verslaafden aan drugs, alcohol, gokken enz. Voor hulp en informatie: tel. 078 - 6142 444.

Afscheid en welkom

Zr. Linda Schipper was met de Algemene Vergadering aftredend als lid van de redactie en niet herkiesbaar. Per 31 december eindigt haar termijn, zodat wij nu afscheid van haar moeten nemen.

Wij danken zr. Schipper voor haar meedenken en haar artikelen, die een heldere stijl hadden.

Per 1 januari 1996 verwelkomen we twee nieuwe redacteuren, zr. Hetty Lalleman-de Winkel en br. J.H. Strijkel. Beiden hebben al eerder meegewerkt aan *De Christen*.

H.G. de Winkel

Jubileum ds. De Winkel

Op zondag 10 december jl. was het 25 jaar geleden dat ds. H.G. de Winkel in Harderwijk begon als voorganger in onze Uniegemeenschap. Na Harderwijk trok de familie naar Nieuw Buinen op 18 februari 1979 en daarna naar Alblasserdam op 21 november 1982. In november 1985 ging ds. De Winkel met vervroegd pensioen en vertrok naar Dieren, de huidige woonplaats van br. en zr. De Winkel. Ds. De Winkel is sinds die tijd in allerlei geledingen binnen de Unie werkzaam geweest en nog steeds maakt hij deel uit van de redactie van *De Christen*, de redactie van de GBS en de Publiciteits Commissie.

Br. De Winkel is nu 72 jaar. Van harte gefeliciteerd!

De redactie

Samenstelling Uniecommissie

Per abuis stond in DC nr. 19 ds. W.P. van Berkel uit Hoogeveen niet vermeld als lid van de Uniecommissie.

De Baptisten Gemeente Assen heeft een beroep uitgebracht op ds. G.H.W. Pflaum te Enschede.

100 jaar Baptisten Gemeente Leeuwarden

Op 14 januari 1996 herdenken wij het feit, dat onze gemeente haar eeuwfeest viert. Wij stellen ons deze dag als volgt voor:

- 10.00 uur: Herdenkingsdienst m.m.v. oud voorgangers
- 14.30 uur: Feestelijke bijeenkomst o.l.v. br. D. de Jong (voorzitter van de raad). Tijdens deze bijeenkomst wordt o.a. het Jubileumboek aangeboden. Er is gelegenheid de tentoonstelling te bezichtigen, waaronder veel foto's. Ook is er ruim de gelegenheid elkaar te begroeten en bij te praten.
- 17.15 uur: Officiële afsluiting.

In de luchtpauze worden u koffie, soep en broodjes aangeboden. U kunt u nog steeds opgeven. Maak dan zo spoedig mogelijk f 15,- p.p. over op giro 80855 of banknr: 67 81 12 657, t.n.v. br. H. Steenstra, penningmeester Baptisten Gemeente Leeuwarden.

Zr. A. Kievit (Secr.)

**Riskante
leefgewoonten
zijn
onchristelijk.
Hoe riskant
vindt u
de alcohol?**

**CHRISTELIJKE BEWEGING VOOR
DRANKBESTRIJDING**

Antwoordnr. 2410, 6800 VJ Arnhem,
Postbank 607667 t.n.v. penningmeester
Chr. Beweging voor Drankbestrijding, Arnhem.

Christelijk vakantie-centrum KASTEEL RHEDEROORD

- Bij ons is plaats voor:
- 2 meisjes, die 1 jaar op DIACONALE basis willen werken.
  - Je taak bevat p.m. de verzorging van onze gasten, en licht huishoudelijk werk.
  - Indienstreding zo spoedig mogelijk.

Positief Christelijke levensovertuiging; leeftijd vanaf 18 jaar; bereidheid om in wisseldiensten te werken; (ook op Zondag); Intern: Eigen kamer beschikbaar, + f 250,00 p. mnd. zakgeld. 2x p. maand vergoeding reisgeld ouderlijk huis.

Reactie zien wij gaarne tegemoet. Bel of schrijf naar KASTEEL RHEDEROORD, Parkweg 19, 6994 CM De Steeg. Tel. 026-4959104.

Wilt u als vrijwilligster voor enkele dagen invallen bij vakantie e.d.? Ook u kunt zich via bovenstaand nummer aanmelden!

Hallo ik ben een nog steeds vrijgezelle jongeman van 29 jaar uit Rotterdam; die meer zin aan het leven wil geven tot meerdere eer van God. Ik ben zeer eerlijk, serieus, romantisch en houd van de natuur. Welke nog vrijgezelle dame ziet wel iets in een kennismaking, uitziend op een duurzame relatie? Brieven onder nummer 19.800, zenden aan het bureau van dit blad.

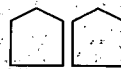
* Penningmeester van de gemeente Amersfoort is: H. Stehouwer, Pastorie-
laan 8, 3828-EV Hoogland. Tel 033 -
4553675.

* Het juiste tel. nr. van br. R. de Vries,
secretaris gemeente Veendaal is: 0318 -
550868.

VAN DER GRAAF

06-0225910

TOP
VERHUIZERS

VERHUIZINGEN HULPDIENST

*"De Here is uw Bewaarder,
de Here is uw schaduw aan de
rechterhand.*

*De Here zal u bewaren voor alle
kwaad.*

Hij zal uw ziel bewaren."

Psalm 121, vers 5 en 7

In vol vertrouwen en geloof in zijn
Heer en Heiland heeft een moedig en
uniek mens afscheid van ons
genomen en is heengegaan. Mijn
allerliefste man, onze onvergetelijke
vader, opa en zoon.

KLAAS EPPO MOERKE

* Arnhem, 19 oktober 1928

† Arnhem, 27 november 1995

Arnhem: G. Moerke-Wentink
Westervoort: Eppe en Joke
Jonneke, Niels, Max,
Lex en Elleke

Arnhem: Gert en Peggy
Sander

Arnhem: Swanja en Jacques
Westervoort: Nic en Jacqueline
Mathieu en René

Velp: E. Moerke

Poggenbeekstraat 43
6813 KE Arnhem

*"Want ik ben er zeker van,
dat het lijden van de
tegenwoordige tijd
niet opweegt tegen de heerlijkheid,
die over ons geopenbaard zal
worden."*

Romeinen 8:18

In volle zekerheid des geloofs heeft
de Here tot Zich genomen in Zijn
heerlijkheid, Zijn kind, mijn zuster en
onze tante

JANTJE POTJEWIJ

in de ouderdom van 82 jaar.

Hengelo (O): H. Potjewij
Apeldoorn: Gerry en Herman
Kreijkes

Hengelo (O): Herma Potjewij
Hengelo (O): Janneke en Raymond
Leushuis
en kinderen

Hengelo (O), 24 november 1995

Correspondentieadres:

H. Potjewij

Vijverlaan 50

7553 CD HENGEL (O)

De begrafenis heeft inmiddels
plaatsgevonden.

In Jezus ontslapen op 19 oktober
onze zuster.

JANTJE BERGMEESTER KOST

op de gezegende leeftijd van bijna 87
jaar.

Baptisten Gemeente 2e Exloërmond

"Zij wandelde in het licht met Jezus"

Op zondag 5 november nam de Heer
tot Zich onze zuster

ZWAANTJE VENEMA- BONDER

in de ouderdom van 88 jaar

sinds 26 augustus weduwe van br.
Hendrik Venema

Baptisten Gemeente 2e Exloërmond

"Groot is uw trouw o Heer"

Op 26 november is van ons
heengegaan onze broeder

HARRY FOLKERS

op de leeftijd van 59 jaar.

Echtgenoot van Jettie Klooster.

Baptisten Gemeente Stadskanaal-
Zuid

*"De verlossing is van de Here, uw
zeggen zij over uw volk." Ps. 3:9*

Door de Heer thuisgehaald onze
zuster

GEESSIEN ZUIDEMA- PATHUIS

op de gezegende leeftijd van 83 jaar.

5 november 1995

Baptisten Gemeente Stadskanaal-Zuid

*"Wat God doet, dat is welgedaan. Zijn
wil is wijs en heilig."*

Op 27 oktober 1995 heeft de Here
thuisgehaald onze zuster

AALTJE POSTHUMUS- TULP

in de leeftijd van 73 jaar.

Baptisten Gemeente Utrecht-Silo

Eén dag werken we niet.

Vanuit die dag werken
we de andere zes aan het
Nederlands Dagblad

HET NEDERLANDS DAGBLAD, EEN VOLWAARDIGE OCHTENDKRANT.
AFHANKELIJK VAN WAT DE BIJBEL ONS VANDAAG TE ZEGGEN HEEFT

4 weken op proef voor f15,-

Bel: 06-0224211
(GRATIS)

Nederlands Dagblad

Gereformeerd gezinsblad